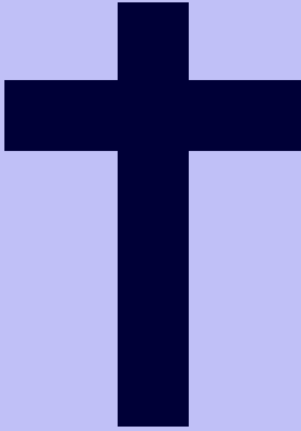

Janeruwarete 'Ga
Je'eg

New Testament in Kayabí (BR:kyz:Kayabí)

Janeruwarete 'Ga Je'eg

New Testament in Kayabí (BR:kyz:Kayabí)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayabí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayabí

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
4079b71d-584e-51a5-ad2a-7eb18ed8c7d4

Contents

Mateu	1
Maku	90
Luka	142
Juã	241
Atos	299
Romanũ	388
1 Korĩtu	424
2 Korĩtu	458
Garasi	480
Efesu	494
Firiposi	508
Korosi	517
1 Tesarũn	527
2 Tesarũn	535
1 Timoteo	539
2 Timoteo	550
Tito	557
Firemõ	562
Epyreu	565
Tiago	596
1 Pedro	607
2 Pedro	619
1 Juã	625
2 Juã	634
3 Juã	636
Judas	638
Apocalipse	641

Mateu

Mateu 'ga Jejuu 'ga remimu'efera mū. Levi 'ga rer irūa. Jejuu 'ga kwaawe'emauwe 'ga ka'aranūū ppyka 'wyriararete 'ga upe. A'ere 'ga Jejuu 'ga omo'wyr ire 'ga oporowyky rejari awau watau Jejuu 'ga rupi. Ywag ipe Jejuu 'ga jewyr ire Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Mateu 'ga upe. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejuu 'ga ree.

Jejuu 'ga pytunet (Luka 3.23-38)

¹ 'Agamū Jejuu Kristu 'ga pytunera 'gā. Abraão 'ga juapyrera 'ga Davia. Davi 'ga juapyrera 'ga Jejuu Kristua.

² Abraão 'ga Isaki 'ga ruwa.

Isaki 'ga Jako 'ga ruwa.

Jako 'ga Juda 'ga ruwa, 'ga rewirera 'gā netee.

³ Juda 'ga Peres 'ga ruwa, Sera 'ga retee. 'Gā y ēē rera Tamar.

Peres 'ga Esrom 'ga ruwa.

Esrom 'ga Arão 'ga ruwa.

⁴ Arão 'ga Aminatape 'ga ruwa.

Aminatape 'ga Nasom 'ga ruwa.

Nasom 'ga Saumō 'ga ruwa.

⁵ Saumō 'ga Poasi 'ga ruwa. Poasi 'ga y ēē Raape ēē.

Poasi 'ga Opete 'ga ruwa. Opete 'ga y ēē Rute.

Opete 'ga Jese 'ga ruwa.

⁶ Jese 'ga Davi 'ga ruwa. Davi 'ga 'ūina 'wyriaramū judeu 'gā nupe rakue.

Davi 'ga Uri 'ga remirekofera ēē rerekou. 'Gā na'yra 'ga Sarumāu 'ga.

⁷ Sarumāu 'ga Ropoāu 'ga ruwa.

Ropoāu 'ga Apiasi 'ga ruwa.

Apiasi 'ga Asa 'ga ruwa.

⁸ Asa 'ga Josafa 'ga ruwa.

Josafa 'ga Jorāu 'ga ruwa.

Jorāu 'ga Usiasi 'ga ruwa.

⁹ Usiasi 'ga Jotāu 'ga ruwa.

Jotāu 'ga Akasi 'ga ruwa.

Akasi 'ga Esekiasi 'ga ruwa.

¹⁰ Esekiasi 'ga Manase 'ga ruwa.

Manase 'ga Amom 'ga ruwa.

Amom 'ga Josiasi 'ga ruwa.

¹¹ Josiasi 'ga Jekoni 'ga ruwa, 'ga rewirera 'gā nuwa nanē nū.

Jekoni 'ga rekoramū Israeu juapyrera 'gā nee iporomutare'ema 'gā 'ua ojemorypa 'gā nee, 'gā ppyka, 'gā faa, 'gā nerawau Papironi ywy pe.

¹² Papironi ywy pe weroo re Jekoni 'ga wa'yramū.

Jekoni 'ga Saratieu 'ga ruwa 'ga.

Saratieu 'ga Soropapeu 'ga ruwa.

¹³ Soropapeu 'ga Apiute 'ga ruwa.

Apiute 'ga Eriakī 'ga ruwa.

Eriakī 'ga Aso 'ga ruwa.

¹⁴ Aso 'ga Satoki 'ga ruwa.

Satoki 'ga Akī 'ga ruwa.

Akī 'ga Eriute 'ga ruwa.

¹⁵ Eriute 'ga Eriesa 'ga ruwa.

Eriesa 'ga Matā 'ga ruwa.

Matā 'ga Jako 'ga ruwa.

¹⁶ Jako 'ga Jose 'ga ruwa.

Jose 'ga Mari ēē mena. Mari ēē ra'yra 'ga Jejui 'ga. Ēē wi futat 'ga 'ari rakue. Jejui Kristu 'ga Janeruwarete 'ga remimurera te.

¹⁷ Abraão 'ga remyminū juapyret awau ojemomytuna katosi rakue. Awau owaēma Davi 'ga upe rakue. A'eramū Davi 'ga remyminū juapyrera nānēwējēmī ojemomytuna katosi rakue. Awau owaēma Papironi ywy pe 'gā nerooawa upe. Papironi ywy pe weroo re 'gā nānēwējēmī 'gā nemymīnū juapyrera ojemomytuna katosi rakue. Awau owaēma Kristu 'ga i'aawa upe.

Jejui Kristu 'ga 'aawet (Luka 2.1-7)

¹⁸ Nan Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga muri ywy pe rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga mua Mari ēē upe rakue, ēē ra'yramū rakue. Mari ēē merama 'ga Jose 'ga. A'ere Jose 'ga ēē rerekoe'emaue Janeruwarete 'ga 'Agesagea kunumī muri ēē upe rakue. ¹⁹ “Mari ēē ta'yt” 'e kwaapawe Jose 'ga 'jau ojeupe: “Najera'yra rūi futat. Nakoī we je ēē ree”, 'jau 'ga ojeupe. “Narekokatui je ēē 'awamū. Maran ajee je ēē rerekoi 'awamū 'ū? Namome'ua'uweri je ēē 'gā nupe. 'Ta'yr ēē’ 'e kwaawe'emaue pa je ēē retygi kwy”, 'jau 'ga ojeupe. Jose 'ga esage ma'ea. A'jeteetewi tee 'ga mama'e apoi rakue. A'eramū 'ga a'eramū oporerekowere'emamū ēē ree. A'ere 'ga nafutari ēē mojenosia nanē nū. ²⁰ Wemiaporam are 'ga wea'aramū oser enune. 'Ga ser ire Janeruwarete 'ga pyriwara 'ga amū 'ua ojesaukaa 'ga upe, 'ga fayupaw ipe. A'eramū 'ga oje'ega Jose 'ga upe, judeu 'gā 'wyriat ymanera 'ga juapyrera 'ga upe, Davi 'ga juapyrera 'ga upe:

—Ku'jywa 'ga 'Agesagea te kunumī amut Mari ēē upe. A'eramū ene epy'a'wyr'e'emamū ēē ree. “Narekoi je ēē”, ere awi. ²¹ Kūima'ea futat ēē ra'yra 'ga. 'Ga 'aramū ene 'ga re'roka. 'Ga futat 'ut opytuna 'gā tywera moiawamū 'gā nui. A'eramū ene Jejui nuga 'ga ree — 'jau ywagipewara 'ga Jose 'ga fayupaw ipe 'ga upe.

(Grego 'gā je'eg imū aekatu'okat 'ea futat poromū Jejui 'ea.)

²²⁻²³ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega mome'ui Isai 'ga upe rakue. “Anure nipo kūjāmuku ēē mū ra'yramū. Kunumī 'ga 'ar ire nipo 'ga 'jau Emanueu 'jau 'ga upe”, 'jau 'ga Isai 'ga upe rakue. (Epyreu 'gā je'eg imū Emanueu 'ea Janeruwarete 'ga ako jane pyri 'ea futat.) U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga Jejui 'ga muri kūjāmuku ēē mū upe.

²⁴ Opag ire Jose 'ga awau Mari ēē 'wyr ipe, ēē rerua oje'wyr ipe, ywagipewara 'ga 'eawer imū etee futat rakue. ²⁵ A'ere 'ga ēē ra'yra 'ga 'are'emaue nokoi futari ēē ree. Ēē ra'yra 'ga 'ar ire Jose 'ga 'ga re'rogi. Jejuja 'ga inuga 'ga ree, ywagipewara 'ga 'eawer imū etee futat.

2

Kwara poawa katy awi 'ut ma'e 'gā

¹ Perēi me Jejui 'ga u'aa rakue. Judeja ywy pype Perēi 'jawa amunawa 'upa. Israeu juapyrera 'gā nupe 'wyriaramū Ērote 'ga renamū Jejui 'ga u'aa rakue. Jejui 'ga 'ar ire kūima'e 'gā amū 'ua Jerusareg ipe, Erote 'ga rekwaw ipe. Muku

awi 'gã nuri. Kwara poawa katy awi 'gã nuri. Jaytata mojoyprüara 'gã. ² 'Gã poromũ 'ut muku awi. A'eramũ 'gã oporonupa ee judeu 'gã nupe:

—Ma'ape te pẽ'wyriarareterama 'ga 'ari 'awamueuu rai'i? Oroje'wyr ipe ore rekoramũ jaytata yau renyfugamũ ojesaukaa ore ai'i. Esakawe ore 'jau arajaupe ai'i: "Judeu 'gã 'wyriarareterama 'ga u'at ra'e", 'jau ore arajaupe ai'i. A'eramũ ore arajua koromũ 'ga muorypa arakou— 'jau 'gã Jerusareg ipewara 'gã nupe.

³ A'eramũ Erote 'ga opy'a'wyrãmũ ee. "Ma'ape te judeu 'gã 'wyriarareterama 'ga 'ari rai'i" 'e renupawe 'ga opy'a'wyrãmũ ee. "Tÿÿ. Je futat nã'ã a'yï 'wyriaramũ judeu 'gã nupe re'ã", 'jau 'ga ojeupe. "Awÿja upe sipo 'gã 'i poromũ 'wei?" 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga opy'a'wyrãmũ akou ee. Jerusareg ipewara 'gã juejue futat nanẽ opy'a'wyrãmũ aipo are nũ. ⁴ A'eramũ Erote 'ga mainana 'wyriara 'gã murukaa ojepyri Moisesi 'ga je'eger are moromu'jara 'gã neewe.

—Ma'ape te Janeruwarete 'ga remimurama 'ga 'ari e'i te 'gã nakue— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁵ —"Perẽi me nipo 'ga 'ari", e'i 'gã nakue. "Judeja ywy pype 'up ma'e pype nipo 'ga 'ari", e'i 'gã nakue— 'jau mainana 'gã Erote 'ga upe.

⁶ —Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are oje'ega mome'wara 'ga upe rakue: "Perẽi mewaramũ pẽe pejejenosoue'em pejeje'wyr awi.

Sikõ'i agawewi pẽ'wyr. A'etea nipo pẽ'wyr ipe futat pẽ'wyriarareterama 'ga u'at anure.

Poromũ futat nipo 'ga 'ua ajemogou 'wyriarareteramũ jeremiayuwamũ pẽ nupe, Israeu juapyreramũ pẽ nupe", 'jau 'ga ikwasiarukaa Mikeiasi 'ga upe rakue— 'jau mainana 'wyriara 'gã imome'wau Erote 'ga upe.

⁷ A'eramũ Erote 'ga muku awi 'ut ma'efera 'gã nenũina.

—Pe'je pejejua. 'Gã nemianuwa tywi saporogyta jarejete 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã awau oporogytau 'ga upe.

A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Maranime te peesak jaytata yaua rai'i? Ma'e 'ara rupi te peesak rai'i?— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã jaytata yau resakawera mome'wau esage 'ga upe. ⁸ A'eramũ Erote 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau Perẽi me. "Perẽi me futat ore'wyriarareterama 'ga 'ari", e'i mainana 'wyriara 'gã jee— 'jau 'ga jaytata yau resakarera 'gã nupe. —A'eramũ pẽe pejewau 'ga rekaa. 'Ga resag ire tepejot 'ga rekwawa mome'wau jee 'jau. A'eramũ je nanẽ tewau 'ga muorypa— 'jau Erote 'ga 'gã nupe.

A'ere o'meramũ te Erote 'ga 'i 'gã nupe. ⁹ 'Ga rekwawa tejeupe 'gã imome'u re too 'ga jukau 'jau kwy", e'i te 'ga ojeupe.

⁹⁻¹⁰ Ojeupe 'ga imome'u re 'gã awau nũ. 'Gã waw ipe jaytata yau oje-saukaru'japa 'gã nupe nũ.

—Kuu. Kweramũ janeremiesagera rekoi ra'e kũi— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã aku'iramũ jaytata yau are.

Jaytata weny rerawau 'gã nenune. A'eramũ 'gã jaytata reny rewiri etee futat akou. Awau jaytata opytau Jejui 'ga rekwawa 'oga 'arimũ. ¹¹ A'eramũ 'gã awau osou 'ga 'wyr ipe. Kunum'i 'ga 'gã esaka 'ga y'ẽẽ retee, Mari'ẽẽ retee. A'eramũ 'gã wapyka wenupy'ãu Jejui 'ga rowase 'ga muorypa. A'eramũ 'gã wemirerurera okaraemã renũ'jau imua wepyrũ awi imonou 'ga upe. Ouru, Janeruwarete 'ga upe iapypyra jany kasig, mira 'jawa jany kasig. Mĩmera 'gã imonou Jejui 'ga upe. 'Ga upe 'gã nemirerurera epy ete mama'ea.

12 Ypytunimū Janeruwarete 'ga oje'ega jaytata mojoyprūara 'ga amū upe 'ga fayupaw ipe:

—Pejewyt kasi pejewau Erote 'ga pyu ne— 'jau 'ga 'ga upe, 'ga fayupaw ipe.

Opag ire ofayup ma'efera 'ga imome'wau opytuna 'gā nupe. A'eramū 'gā awawe'em Erote 'ga pyu. Amutee pe rupi etee 'gā awau ojewya oje'wyr ipe nū.

Oka'jama 'gā awau Egitu ywy pe

13 'Gā o re ywagipewara 'ga amū ojesaukaa Jose 'ga upe. 'Ga fayupaw ipe 'ga ojesaukaa oje'ega 'ga upe:

—Erote 'ga ifuwet Jejuī 'ga ree. Anurenure'i nipo 'ga wemiayuwa 'gā murukari Jejuī 'ga rekaa, 'ga jukaawamū. A'eramū ene 'awauwe futat 'ga rerawau 'ga y ēē retee eroka'jama 'ga wi. Egitu ywy pe pekwap. Peu futat pejeptyau. “Pe'je pejewya Judeja ywy pe”, pejejeupe je'e'emamū pēē pejekou Egitu ywy pe etee futat— 'jau ywagipewara 'ga Jose 'ga upe, 'ga fayupaw ipe.

14 A'erauwe Jose 'ga ojypa, okaraemā mogatyrūmū. Ypytunimūwe futat 'ga Jejuī 'ga rerawau 'ga y ēē reewe 'gā neroka'jama erawau Egitu ywy pe. 15 Erote 'ga manūe'emamū 'gā akou Egitu ywy pe etee futat. Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Oseja 'ga upe rakue: “Egitu ywy awi je teja'ya 'ga muri”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga u'eawer imū etee futat 'gā monoukaa Egitu ywy pe.

Kunumīakya apisiawet

16 Erote 'ga jaytata mojoyprūara 'gā napesaka 'ūina numiamū. A'ere 'gā nooi 'ga pyu. “Tyy. Nuri futari te 'gā imome'wau jee 'wei. Je morytee pa 'gā nai'i”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga amara'neramū 'ūina 'gā nee. A'eramū 'ga wea'aramū jaytata mojoyprūara 'gā je'eger are jaytata yau resakawer are. A'eramū 'gā 'jau: “Nomagwawi we kunumī 'ga mukūi kwara”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Pe'je pejewau kunumī'tī apisaupap. Perēi mewara 'gā na'ya 'gā, ipyriu'i ajemogy ma'e 'gā na'ya 'gā. Mīmera ki peapisi. Mukūi kwara magwapare'ema 'gā juejue ki peapisi— 'jau Erote 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

17-18 Ymā te Jeremi 'ga ka'arana kwasiari ee rakue.

“Rama 'jaw ipewara 'gā wapirū wa'ya 'gā.

Opapap 'gā na'ya 'gā nui.

Rakeu ēē taetu wa'y'ri are u'arasigeteteramū.

Ni'arasīmawa'uweri te ēē wa'ya 'gā nee”,

'jau Jeremi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'jea futat 'ga remikwasiarera. 'Ga remikwasiarer imū etee futat Erote 'ga kunumī'tī apisaupawukaa wemiayuwa 'gā nupe.

Egitu ywy awi 'gā 'ua nū

19 Anure, Erote 'ga manū re, Janeruwarete 'ga ojepyriwara 'ga amū re-saukaa Jose 'ga upe, 'ga fayupaw ipe.

20—Jejuī 'ga ree ifuwet ma'e 'ga amanū 'awamū. A'eramū ene 'ga rerawau erojewya 'ga y ēē retee pejewya Israeu juapyreramū pejejwy pe— 'jau ywagipewara 'ga Jose 'ga upe 'ga fayupaw ipe.

21 A'erauwe Jose 'ga ojypa, okaraemā mogatyrūmū. A'eramū 'ga Jejuī 'ga rerawau 'ga y ēē reewe, 'gā nerojewya oywy pe nū. 22 Oywy upe owaēmawe Jose 'ga 'wyrriara 'ga rera renupa. “Erote 'ga ra'ya 'ga, Akirau 'ga 'ūi 'wyrriaramū Judeja ywy pewara 'gā nupe”, 'jau 'ga amū Jose 'ga upe. A'eramū 'ga okyjau 'ga pyri oo awi. A'eramū ywagipewara 'ga ojesaukaa 'ga upe nū,

'ga fayupaw ipe nū. “Garireja ywy pe pekwap”, 'jau 'ga 'ga upe, 'ga fayupaw ipe. A'eramū Jose 'ga 'gā nerawau Garireja ywy pe. ²³ Nasare 'jawa amunawa 'upa Garireja ywy pype. A'eramū Jose 'ga 'gā nerawau 'gā neropytau Nasare pe. Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā 'i rakue: “Anure nipo 'gā 'i 'ga remimono 'ga upe, Nasare pe waranup ma'efera 'ga, 'jau nipo 'gā 'ga upe”, 'jau Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nakue. A'eramū Jose 'ga 'gejui 'ga muaranupa Nasare pe futat, 'gā 'eawer imū etee futat.

3

Juā Batista 'ga remimome'ufet (Maku 1.1-8; Luka 3.1-18; Juā 1.19-28)

¹ Anure, Jejui 'ga aranuw ire, Juā Batista 'ga awau amunawe'em ipe oje'ega ojepeyri oo ma'e 'gā nupe. Judeja ywy pype 'ga rekoi oje'ega 'gā nupe:

² —Peru'arasig tee awi pejetywera. Pepoit tāmējē pejetywer awi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga wemimura 'ga resaukari janee. 'Ga remimurera 'ga 'ā Janejararetea. A'eramū ki pēē pejepoia pejetywer awi 'ga rur enune— 'jau 'ga 'gā nupe.

³ Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe, Juā 'ga rekwawam are rakue:

“Amunawe'em ipe nipo 'ga amū awau akou wafukaita 'ga nupe:

Pe'je Jarejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune.

Pepyo esage etee futar iki imonou jarejeupe 'ga ruawamū, 'jau nipo 'ga akou wafukaita amunawe'em ipe”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue. “Jarejararete 'ga rapea pekatu'ok imonou 'ga renunewe”, 'jau 'ga 'gā nupe. Aipo 'ga “pejetywer awi pepoit”, e'i te 'ga 'ua janee.

⁴ Juā 'ga kameru rawa apopyrera rerekou waityramū imunepa. Wyra pirera 'ga erekou aku'afaawamū. 'Ga raitya ymāwarera 'ga raity 'jawerimū etee futat, Eliasi 'ga raity 'jawerimū etee futat. 'Ga remi'ua tukut, eit. Mīmera etee 'ga remi'ua rakue. ⁵ A'eramū 'gā 'ua Jerusareg awi 'ga je'ega renupa ajatykau. Judeja ywy awi, Jotāuy ka'a awi. Mīmer awi 'gā 'ua ajatykau 'ga je'ega renupa. ⁶ Otywer awi 'gā poir ire Juā 'ga 'gā pymīāu 'y pe. Jotāuy pe 'ga 'gā pymīāu. “Awamū je mama'e esage etee iapoi, Jarejuwarete 'ga je'eg imū”, 'jau 'gā ojepeymīāukaa 'y pe 'ga upe.

⁷ A'eramū fariseu 'gā satuseu 'gā netee 'ua kwaiwete ojepeymīāukaa Juā 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā nesakawe 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē pejepua pejepeymīāukaa ekoete jee ki 'ei, pejetywer awi opoit ma'e 'jawe 'ū? Pejetywer awi ra'ne pepoit kūi. A'eramū te je pē pymī kūi— 'ga 'i etee 'gā nupe ojee 'gā jatykaramū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe: —Janeruwarete 'ga imara'ne pē nee. Pētywer are 'ga mara'neramū pē nee. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. “Ene'me awi”, pe'je awi etee jee. A'jea futat nipo 'ga pē nerekou tyweretei. “Nore rereko tywera'uweri 'ga”, pe'je awi. A'jea futat 'ga pē nerekou tyweretei— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

⁸ —Pe'je pejewau mama'e esage mū apou pejetywer awi pejepoira resaukaawamū kūi— 'jau 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe. ⁹ —“O'meramū 'ga 'i”, pe'je kasi jee ne. “Je 'ā Abraão 'ga juapyrera te. A'eramū 'ga a'eramū je rereko tywere'ema”, pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga ifutar ire amunipo 'ā 'ga ita mu'jagi Abraão 'ga juapyreramū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁰ —Sā'ā ae 'ywa i'a a'wyre'ema iypy mosoga. A'eramū 'ā ae erawau imonou imomoa tata pe. Nan tee futat 'ga pē nerekoi pejetywer awi pepoire'emamū— 'jau 'ga fariseu 'gā nupe satuseu 'gā netee.

¹¹ A'eramū 'ga 'jau najuejue etee 'gā nupe:

—Je 'ā a'jea futat apymī pēē 'y pe tekou pejetywer awi pē pōira re-saukaawamū. A'ere je rewiri 'ut ma'e 'ga te Jarejuwarete 'ga 'Agesage muri pē nupe. Je rewiri 'ut ma'e 'ga te kūima'eeteetea te. Je naani. Je akotee'i ma'ea te. A'poat te je 'ga tekou— 'jau 'ga 'gā nupe. —Werowiaara 'gā nupe 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage muri. Werowiare'ema 'gā te nipo aje 'ga wereko tywerete anure— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ¹²—Sā'ā ae juowuuran ape 'oga. A'eramū 'ā ae a'yi esage mū'jāu jui. A'eramū 'ā ae iapefera monou tata pe. Nan tee futat nipo 'ga werowiare'ema 'gā monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ipoa tata nowewi futari. Nitywi futari imowepara 'ga amū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

*'Y pe Jeju 'ga pymāwet
(Maku 1.9-11; Luka 3.21-22; Juā 1.31-34)*

¹³ Jotāuy pe Juā Batista 'ga rekoramū, Jeju 'ga 'ua owaēma 'ga upe rakue. Garireja ywy awi 'ga 'ua owaēma ojepymāūkaa 'y pe Juā 'ga upe.

¹⁴ A'ere Juā 'ga 'i:

—Naani nū'ū. Naje rūi ene pymāra. Ene te 'ā kūima'eeteetea. Je 'ā naani. Je 'ā akotee'i ma'ea te. A'eramū je te amunipo 'ā tejepymāūkaa enee— 'jau Juā 'ga Jeju 'ga upe.

¹⁵ A'ere Jeju 'ga 'i 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū jee. A'ere Janeruwarete 'ga ene je pymā futari. A'eramū jane iapou 'ga remifutar imū etee futat— 'jau Jeju 'ga Juā 'ga upe. —Nai'i— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'ga pymāū 'y pe.

¹⁶ Opymī re Jeju 'ga 'ua awua 'y awi. 'Y awi 'ga wyrauwe ywaga owoka 'ga upe. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage rura resaka. Pykau 'jawe 'ua ywag awi wapyka 'ga ree. ¹⁷ U'agesage jyw ire Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi:

—Koromū futat jera'yrarete 'ga. Jeremifutararetea 'ga. 'Ga etee futat je muorypararetea ojee— 'jau 'ga oje'ega mua ywag awi 'gā nupe, Jeju 'ga 'ga imome'wau 'gā nupe.

4

*Amunawe'em ipe Jeju 'ga rerawaawet
(Maku 1.12-13; Luka 4.1-13)*

¹ 'Y pe 'ga jepymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jeju 'ga rerawau erekou amunawe'em ipe, mama'eukwaawa 'wyriara 'ga resakaawamū.

² Peu akou Jeju 'ga ojemi'ware'ema akou. Kwarēta 'ara 'ga imagwapa akou ojemi'ware'ema. A'eramū 'ga opy'arayparamū akou. ³ A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara 'ua 'ga resaka. "Taesak 'ga pōira 'uwa 'ga rerowiar awi 'jau kwy", 'jau akou ojeupe etee futat. "Teje'ega taenuwukat esaka 'ga upe 'jau kwy", 'jau 'ūina ojeupe etee futat. A'eramū 'jau Jeju 'ga upe:

—"Ku'jywa 'ga ra'yra je", ere 'ā. A'eramū ene ita mu'jaga ejemi'uramamū — 'jau mama'eukwaawa 'wyriara 'ua Jeju 'ga upe.

⁴ A'ipo ojeupe 'eramū Jeju 'ga 'jau jupe:

—Naani. Naene rūi je arowiat tekou. Tejuwarete 'ga etee te je arowiat tekou. Jeruwarete 'ga e'i oree: "Nawemi'uram ene tee rūi ae reko'i", 'jau oree jepi— 'jau etee 'ga jupe. —"Jeje'ega renupara 'gā etee te ajemogy a'jea futat", e'i 'ga ikwasiarukaa inuga oree rakue. A'eramū je 'ga je'ega renupa tekou— 'jau Jeju 'ga mama'eukwaawa 'wyriara upe.

⁵ A'ere mama'eukwaawa 'wyrara Jeju 'ga rerawau Jerusareg ipe. Jerusarega pype Janeruwarete 'ga mogytaawa 'üina. A'eramü 'gã 'jau, Janeruwarete 'ga 'wyrarete, 'jau 'gã Jerusarega upe. Peu futat 'ga rerawau. Janeruwarete 'ga mogytaawa apyte'rarimü 'ga rerawau erojeupia. Ywatewate 'ga mogytaawa. ⁶ A'eramü mama'eukwaawa 'wyrara 'jau 'ga upe nü:

—Ku'jywa 'ga ra'yra 'ã ene. A'eramü ene ewau epoa 'aw awi. Nerepena'uweri ewau. Jaruete ereo e'aa. Ymä ako Ku'jywa 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amü upe wa'yramü ene ree ikue.

“Tejepyriwara 'gã je omono enee.

A'eramü 'gã ojejukau ene ree.

A'eramü ene ejemokanãje'ema ewau e'aa.

Epya miamü ene imokanãje'ema ita are”,

'jau ako Ku'jywa 'ga ka'arana kwasiarukaa wa'yra 'ga ree ikue — 'jau mama'eukwaawa 'wyrara Jeju 'ga upe. “Omorytee pa je 'ga kwy”, 'jau ojeupe numiamü.

⁷ A'ere Jeju 'ga 'i etee jupe:

—A'jea futat aipo 'ea numiamü. A'ere je narowiari futari eneje'ega. Jeruwarete 'ga ka'arana okwasiarukat ajepeja 'ga upe nanë nü: “A'jea futat sipo ajea 'ga jejukai je ree, pe'je kasi jee në, je rerowiare'ema ne”, e'i 'ga ikwasiarukaa ajepeja 'ga upe rakue— 'jau 'ga jupe. —A'eramü je eneje'ega mojerowiare'ema— 'jau etee Jeju 'ga mama'eukwaawa 'wyrara upe.

⁸ A'eramü mama'eukwaawa 'wyrara Jeju 'ga rerawau 'ga roerojeupia wuytyr apyte'rarimü nü. Peu 'ga rerowaem ire mama'eukwaawa 'wyrara wuy resaukaa 'ga upe. Mama'ea ipype ajemogy ma'e reewe futat esaukapap 'ga upe. Kamësiete futat mama'e resaukaa wuy pypewara resaukapap 'ga upe.

⁹—Ikaturam te 'ã eneremiesaga. Je rowase eapyk ejenupy'äu je muorypa. A'eramü je eneremiesagera monoupap enee— 'jau Jeju 'ga upe.

¹⁰ A'eramü Jeju 'ga 'jau jupe:

—Ere ejepe'au je wi, ki mama'eukwaawaiwet. Ymä 'ã Jeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are 'ga amü upe rakue. “Je te 'ã Pëjararetea. Je te 'ã Pënuwaretea. A'eramü ki pëe jeje'ega tee enupa pejemogyau. Je tee ki je muoryp pejepe pejemogyau”, 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa 'ga amü upe rakue — 'jau etee Jeju 'ga jupe.

¹¹ Amojerowiare'emaue mama'eukwaawa 'wyrara ojepe'au awau Jeju 'ga wi. 'Ga wi iorauwe ywagipewara 'gã amü 'ua ojejukau 'ga ree.

*Jeju 'ga porowyky ypyruga
(Maku 1.14-15; Luka 4.14-15)*

¹² Aipo re Jeju 'ga Juã Batista 'ga rera renupa. “Juã Batista 'ga 'gã opyik imonou imunepa im'yina moromunepawa pype” e renupa. A'eramü Jeju 'ga awau ojewya Garireja wuy pe nü. ¹³ A'ere 'ga nopytai oje'wyr ymaner ipe, Nasare pe. Kafanaü 'jaw ipe etee 'ga awau opytau. Kafanaü 'jawa 'upa ypiauu pyri, Garireja 'jawa pyri. Ymä te Sepurö 'ga juapyrera 'gã 'upa Garireja wuy pype Nafitari 'ga juapyrera 'gã netee 'gã 'upa rakue. ¹⁴⁻¹⁶ Ymä te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, Isai 'ga ka'arana kwasiari ee rakue, peuwara 'gã mome'wau rakue. Sepurö 'ga juapyrera 'gã nekwaw ipewat, Nafitari 'ga juapyrera 'gã nekwaw ipewat, Jotäuy pyriwat, 'yë'ë pyriwat, Garireja wuy pewat. Mïmera 'gã 'ga imome'wau rakue. Garireja wuy pe judeu'ema 'gã nekoï judeu 'gã pyri rakue:

“Anure nipo ypytunimü ajemogy ma'e 'jawewara 'gã mama'e reny 'jawewara resagi.

'Awamü 'gã nokwaawi Janeruwarete 'ga.

A'ere nipo 'gã anure 'ga kwaawi",
'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue. Isai 'ga 'eawer imü etee futat Jeju 'ga oi peu,
Garireja ywy pe Jarejuwarete 'ga mome'wau 'gã nupe.

¹⁷ A'eramü Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pejetywer are ki pënea'at peje'arasigamü pejemogyau. A'eramü futat
pejepoia pejetywer awi. Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga wemimur-
eramü je mÿi 'wyraramü pë nupe. Pejetywer awi pepoir ire 'ga pë mogyi
wemiayuwamü— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

Jeju 'ga remimu'e ppy 'gã

(Maku 1.16-20; Luka 5.1-11)

¹⁸ A'ere Jeju 'ga awau watau Garireja ypiauu reme'y'warimü. Aipo pe
awau 'ga ipira rewara 'gã nesaka. Simão 'ga, Andre 'ga. Mïmera 'gã 'ga esaka.
Simão 'ga rer irüa Pedroa. Andre 'ga Simão Pedro 'ga rewirera. Jeju 'ga
wesagamü 'gã taityuu monou etyka 'y pe. ¹⁹ A'eramü Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejeju je rupi. Simu'e pëe 'jau. Naipira rewara rüi pëe 'awamü.
Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara te pëe 'awamü— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁰ A'erauwe 'gã taityuu rejaa awau 'ga rupi. ²¹ Awaw ipe Jeju 'ga Tiago 'ga
resaka 'ga rewirera 'ga retee, Juã 'ga retee. Sepeteu 'ga ra'yra poromü. Yaruu
pype 'gã 'upa 'uwa 'ga pyri, taityuu momyka. A'eramü Jeju 'ga 'gã mo'wya:

—Pe'je pejeju je rupi— 'jau 'ga Tiago 'ga upe, Juã 'ga retee.

²² A'erauwe 'gã ü'jäu yaruu awi, 'uwa 'ga rejaa awau Jeju 'ga rupi.

Kwaiwete Jeju 'ga 'gã katu'oka

(Luka 6.17-19)

²³ Garireja ywy pyterimü Jeju 'ga awau akou peuwara 'gã mu'jau 'Uwarete
'ga ree.

—Pejetywer awi pëpoiriwaramü Janeruwarete 'ga pëtywera moiri pë nui.
A'eramü 'ga pë mogyau wemiayuwamü — 'jau 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau
'Uwarete 'ga ree.

'Gã jatykaaw ipe 'ga 'gã mu'jau 'ga ree. Ojero'wu ma'e 'gã 'ga ikatu'oka.

²⁴ "Jeju 'ga ojero'wu ma'e 'gã okatu'ok" 'ea awau uäina Siria ywy pypiaruga.
A'eramü kwe pewara 'gã we futat ikwaapa. A'eramü kwe pewara 'gã
ojero'wu ma'e 'gã nerua 'ga upe. Ojero'wu ma'e, iypip ma'e, ika'na ma'e, iteu
ma'e, mama'eukwaawa rerekwat. Mïmera 'gã 'gã erua Jeju 'ga upe. A'eramü
Jeju 'ga 'gã katu'okapap. ²⁵ A'eramü kwaiwete 'gã awau Jeju 'ga rewiri.
Tekapuru ywy awi, Garireja ywy awi, Jerusareg awi, Judeja ywy awi, Jotäu
ry owajara katywar awi. Mïmer awi 'gã 'ua ajatykau Jeju 'ga ree, 'ga je'ega
renupa. Ojero'wu ma'e 'gã katu'oga resaka nanë 'gã 'ua ajatykau 'ga ree nü.

5

¹ Kwaiwete 'gã nesakawe Jeju 'ga ojeupia'i awau wwytyra rupi. A'eramü
'ga wapyka. 'Ga apygauwe 'ga ree ijemu'ewet ma'e 'gã 'ua wapyka 'ga pyri.

² A'erauwe Jeju 'ga oje'ega 'gã nupe, 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga remifutar are.

Iku'i ma'e

(Luka 6.20-23)

³ —Jarejuwarete 'ga upe "Jetywerete je tekou. Ejejuka je ree" 'jara 'gã
aku'iramü ajemogyau.

A'e 'gã Janeruwarete 'ga imogyau wemiayuwamü.

A'eramü 'gã aku'iramü ajemogyau.

⁴ Ojoo' ma'e 'gã aku'iramü ajemogyau.

Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gã mojemogypyka'i 'gã mogyau 'gã 'arasig
awi.

A'eramū nipo 'gā aku'iramū ajemogyau.

⁵ Ajuee ipota'wa ma'e 'gā aku'iramū ajemogyau.

'Gā nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi u'eawer imū etee futat.

A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau.

⁶ A'jea futat Janeruwarete 'ga remifutar imū etee mama'e are iparuapowet ma'e 'gā aku'iramū ajemogyau.

A'e 'gā a'jea futat Janeruwarete 'ga opoat mama'e apoukaa wemifutar imū.

A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau.

⁷ Ajuee ajemuaēm ma'e 'gā a'jea futat iku'i ajemogyau.

'Gā nee nipo Janeruwarete 'ga jemuaēmi.

A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau.

⁸ A'jea futat mama'e esage are etee ea'at ma'e 'gā iku'i futat ajemogyau.

“Tamuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau”, 'jau nipo 'gā ojeupe.

A'eramū nipo anure aipo 'gā awau Jarejuwarete 'ga pyri.

A'eramū 'gā a'e are aku'iramū ajemogyau.

⁹ Ajaupe ojomota'waara 'gā aku'iramū ajemogyau.

Anure nipo Janeruwarete 'ga 'i 'gā nupe: “Agamū jera'yra 'gā”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau.

¹⁰ Jarejuwarete 'ga remifutara apo are ereko tyweripyretera 'gā nipo aku'iramū ajemogyau.

A'e 'gā Janeruwarete 'ga amogy wemiayuwamū.

A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau—

'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

¹¹—Jeremiayuwamū pejemogyramū nipo je rerowiare'ema 'gā pē kurawi. Pē nerekou tyweaete je ree. Pē je'ēwu'jaga je ree. A'ere pēē pejereko tywereteramū pēku'i etee futat pejemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹²—Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pē nupe kwaiwete. A'eramū pēē pejeku'iramū etee pejemogyau. Ūmā te 'ā Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga je'ega mome'wara 'gā nereko tyweretei rakue. A'eramū nipo 'ga rerowiare'ema 'gā pēē nanē pē nerekou tyweaete 'ga rerowiaaramū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Pēē 'ā jukyra 'jawe

(Maku 9.50; Luka 14.34-35)

¹³—Jukyra 'jawe pēē. Sā'ā jukyra. Ipyu omosa re 'ā miaro'oa oneme'amamū. Nan tee futat pēē. Mama'e esage apo re mama'e tywera apoukare'ema 'gā nupe. Sā'ā ae jukyra tyweramū monoa im'īina imomoa ukupepe. A'eramū 'ā ipyu wata ma'e 'gā opyruga ee. Nan tee futat pēē. Mama'e tywera aporamū 'gā mu'jawarū'e'em mama'e esage apo are. Nepē nerowiari 'gā a'eramū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Pēē 'ā tata reny 'jawe

(Maku 4.21-25; Luka 8.16-18)

¹⁴—Tata reny 'jawe nanē pēē nū. Tata renya 'ā ppytunaiwa mojesaka. Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apo re pē ne-sakara 'gā neapyoramū Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū nipo 'gā 'ga muorypa pē nee. Ywytyr apyte'rarimū amunawa apo re ipyriwara 'gā juejue esaka. Nomimarūi 'ga amū. Nan tee pēē. Pē pyriwara 'gā juejue pēnemiaopfera re-saka ajemogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ¹⁵—Nomonyg'a'uweri ae arāparīna mū im'īina imima mama'e 'ag are. Imonyg ire ae imonoi im'īina ajuesawamū te. ¹⁶ Nan tee futat ki pēē. Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā nowase

mama'ea peapo. A'eramū nipo pē nesakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee, pē nemiapofer are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Moisesi 'ga remikwasiaaret

¹⁷ —NaMoisesi 'ga remikwasiaarera mateepapa rūi je ruri. “Moisesi 'ga remikwasiaarer imū kasi mama'ea peapo ne”, na'e rūi je tekou. “Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega nia'wyrī”, na'ea'uweri je tekou. Naani. Ee pē mueapoy katuawamū te je ruri. ¹⁸ A'jea futat 'gā nemikwasiaarer ymanera resageramū janee 'awamū miamū futat. A'jea futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega jane wi. Ywaga teepawamū ywy reewe 'eramū miamū futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁹ —Anure, Jarejuwarete 'ga pyri 'ga je'ega renuparera 'gā jemogyi kūima'eeteeteramū. A'ere 'ga je'ega renupap katuare'ema 'gā naani. 'Ga je'ega renup katuare'ema 'gā ajemogyau akotee ma'e 'jawe 'ga pyri oo re. “Peapo kasi mama'ea aipo 'ga je'eg imū ne” 'jara 'gā nanē ajemogyau akotee ma'e 'jawe 'ga pyri oo re nū. Aipo 'gā namojeupawa rūi 'ga pyri oo re— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁰ —Fariseu 'gā, Moisesi 'ga remikwasiaarer are moromu'jara 'gā netee mama'e esagea wapo 'me ae reape etee. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: “Mama'e esagea 'gā wapo”, 'jau nipo 'gā 'gā nesakara 'gā. A'ere 'gā naJarejuwarete 'ga muorypawamū rūi mama'e apoi. 'Gā 'jawe kasi peko ne. Jarejuwarete 'ga muorypawamū etee mama'e apou 'eramū etee nipo 'ga pē mogyi wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Pēmara'ne kasi pejepytuna 'gā nee ne

²¹ —Ymā te 'ga amū 'i janeypy 'gā nupe rakue: “Pejuka kasi 'ga amū ne. Oporojuka ma'e 'ga nipo 'gā weroo amū 'wyrīara 'ga upe. A'eramū nipo 'wyrīara 'ga oporojuka ma'e 'ga jukaukaa 'gā amū nupe, 'ga remijukafera repyaawamū”, 'jau 'ga amū janeypy 'gā nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ²² —A'jea futat 'gā 'eawera. A'ere 'awamū je 'i pē nupe: Pēmara'ne ekoete kasi pejepytuna 'ga ree ne. Opytuna 'ga ree imara'ne ekoete ma'e 'ga nanē nipo 'gā erawau ekoete 'wyrīara 'ga upe nū. Opytuna kurapara 'ga nanē nipo 'gā erawau ekoete 'wyrīara poara 'gā nupe nū. “Nene'akwaawi te 'ā enē” 'ga amū upe 'eramū Janeruwarete 'ga aipo 'jara 'ga monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ²³ —A'eramū ki pēē pejelijemogyau esage Jarejuwarete 'ga upe. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe mama'e mū roeoaw ipe pejejea'aramū pejepytuna 'ga ree, pejejee iporomutare'ema 'gā nee 'jau. ²⁴ A'eramū ki pejejee iporomutare'ema 'ga upe ra'ne pejewau 'ga mojyrūmū pejejeupe. Pejejeupe 'ga mojyrū re tāmējē pejewau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe nū, mama'e rerawau 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

²⁵ —“Mama'e tywera 'ga wapo jee”, pejejeupe 'ga amū 'eramū pejewau pejeporogytau 'ga upe, 'ga mota'wau pejejeupe. Kasi a'e pe 'ga pē nerooi 'wyrīara 'ga upe ne. A'eramū 'wyrīara 'ga pē monoukaa jefaruu 'ga upe, pē munewukaa ne. ²⁶ Moromunepawa pype pejemono re nipo nepe'ēarūi jui. Mama'e tywera apo mepy re tāmējē te pe'ē jui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Peko kasi pejejemireko are ne

²⁷ —Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i janee rakue: “Peko kasi pejejemireko are ne”, 'ga 'i janee rakue. ²⁸ A'jea futat 'ga 'eawera. A'ere 'awamū je 'i pē nupe: Kūjā mū resag ire nipo pēē mū 'jau: “Kuu. Ikatura'mī te ēē nū'ū. Ako pa je ēē ree kwy”, 'jau nipo pēē pejejeupe. Aipo 'jara 'ga wemirekoe'em are ako ma'ea futat. Wea'aw imū etee futat aipo 'ga akou wemirekoe'em are— 'jau

Jejuu 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ²⁹ —“Jerea je motywet. Ëë resage'em ire amunipo 'ã je najerea'ari ëë ree teko are”, 'jau nipo pëë pejejeupe. A'eramü je 'jau pë nupe: “Orereaa ore motywerukat”, 'jau pejejea pemosok imonou imomoa pejejewi. Kasi a'e pe pënea pë motywerukaru'jaw ine — 'jau 'ga 'gã nupe. —Wea mosoga ay futat wea mosokara 'gã nupe numiamü. A'ere mama'eukwaawa rapyaw ipe pëo te naay teepawi pë nui. Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ea te nipo ayay futat aipo pype imonopyra 'gã nupe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ³⁰ —“Mama'e apoa ore motywerukat”, 'jau pejepoa pemonok imonou imomoa pejejewi. Aepo monoga ay futat numiamü. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã mama'eukwaawa rapyaw ipe imomopora teayramü. A'eramü waywayramü imonopyra 'gã nupe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

*Peety awi pejemirekoa
(Maku 10.11-12; Luka 16.18)*

³¹ —Ymã te Moisesi 'ga 'i rakue: “Pejemireko retyka ki ka'arana pekwasiarukat 'ga amü upe ëë ree. 'Aetyk je ene tejemirekoferamü akiko', pe'je ki ikwasiarukaa pejemirekofera ëë ree, imonou ëë upe”, 'jau 'ga rakue — 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ³² —A'ere je 'awamü je 'i pë nupe: Peetyk ekoete kasi pejemirekoa ne. 'Ga amü ëë ree 'ga reko re etee pëë etyka. Kasi a'e pe tekotee 'gã 'i ëë upe: “Okò nipo ëë amutee 'ga ree ra'e. A'eramü ëë mena 'ga ëë retyka”, 'jau nipo 'gã ëë upe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. —A'eramü 'gã anure kũima'e ëë ree amü remiarünamü 'jau ëë upe ne: “Kuu. Emã'ë 'ga kũjã tywera ëë 'ga werekò wemirekoramü”, 'jau nipo 'gã ëë upe. A'eramü 'ga ëë rerekò re nipo amutee 'gã 'jau: “Amutee 'ga remireko ëë 'ga werekò”, 'jau nipo 'gã 'ga upe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Pë'me kasi Jarejuwarete 'ga upe ne

³³ —Ymã te Moisesi 'ga 'i janyepy 'gã nupe rakue: “Pë'me kasi Jarejuwarete 'ga upe ne. 'Taapo mama'e esagea ene upe 'jau' Jarejuwarete 'ga upe 'jaramü pëë aipoa etee futat iapou 'ga upe peje'eawer imü etee futat. A'ere kasi pë'me ne”, 'jau 'ga rakue. ³⁴ A'ere je 'i pë nupe: “Ywaga teepawe'emamü je mama'e apoi enee”, 'jawe'em pëë pejejaupe, pejeje'ega erowiarukaawamü. Pe'je peje'me'emamü pejejaupe. Ywag ipe Janeruwarete 'ga rekoi. A'eramü pëë ywaga mome'wau ekoete'em pejejaupe erowiarukaa futatee. ³⁵ Ywya nanë pëë imome'wau ekoete'em pejejaupe nü. Ywya 'ã 'ga py rupawa futat. A'eramü pëë peje'me'emamü ee nü. Jerusareg are nanë peje'me ekoete'emamü nü. Jerusarega jane'wyraraterete 'ga 'wyraretea te. A'eramü pëë imome'wau ekoete'em pejejaupe erowiarukaa futatee. ³⁶ “Mama'ea taapo ene upe 'jau' 'eramü pëë aipoa etee futat iapou peje'eawer imü etee futat. Pejeje'ega ekoete'em futat pejemogyau. “Teakag are je 'i enee mama'ea taapo enee 'jau'”, 'jawe'em pëë pejejaupe erowiarukaa futatee. Naene rüi e'awa mosigara. Naene rüi nanë e'awa moũnara nü. A'eramü ki pëë pejeakag are peje'me'emamü pejejaupe. ³⁷ “Mama'ea taapo enee 'jau' 'eramü pëë aipoa etee futat iapou. Mama'e are pejejaruapowere'emamü pëë “Naani. Najeparuapoweri je ee”, 'jau tãmëjê ki pëë pejejaupe. Pë'me kasi pejejaupe ne. Ojeupe pë'me'emamü 'gã pëje'ega rerowiaa. Ojeupe pë'meramü 'gã pëje'ega nuerowiari futari. “I'me ma'e 'gã te ako”, 'jau etee 'gã pë nupe ne. “Janeruwarete 'ga remianuwamü je 'i enee: Mama'ea taapo enee 'jau, a'e je enee”, 'jau nipo 'gã o'me rerowiarukaawamü ajaupé. Mama'eukwaawa 'wyrara i'me ma'ea futat. A'eramü ki pëë peje'me'emamü pejejaupe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

*Pejepyk kasi 'gã nee ne
(Luka 6.29-30)*

³⁸—Ymã te 'ã Moisesi 'ga 'i rakue: “Pejepyg iki 'gã amũ nee. 'Gã amũ nipo pënea mamuka 'eramũ jejepyka 'ga ree, 'ga rea mamuka. 'Ga amũ pejejäja mopen ire peë 'ga räja mü mopena, pejepyka 'ga ree”, 'jau 'ã Moisesi 'ga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³⁹—A'ere je 'awamũ je 'i pë nupe: Pejepyk kasi nanuara 'gã nee ne, a'e je pë nupe. 'Ga amũ nipo eneretywape nupãu. A'eramũ ki ejetywape nupãnamũ erowag etee amogaty 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama. ⁴⁰—Eneraitya mü futaa nipo 'ga amũ ene rerawau 'wyriara 'ga upe. “Ejaitya emut amũ 'ga upe, 'ga mepyawamũ”, ere ki 'ga upe, 'jau futatee nipo 'ga ene rerawau 'wyriara 'ga upe. A'eramũ ki ejaitya emono etee 'ga upe ejaity poakuwuu reewe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ⁴¹—“Majepei kilometro rupi ene jekaraemã eroo jee”, ejeupe 'ga amũ 'eramũ ene erawau mukũ kilometro rupi 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ⁴²—“Mama'e mü emut jee”, ejeupe 'ga amũ 'eramũ imonou etee futat 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —“Ekaraemã mü emut jee ra'ne”, ejeupe 'ga amũ 'eramũ “naani”, ere kasi 'ga upe ne. Emono futat 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

*Pëporomutar iki pëë pejeeje iporomutare'ema 'gã nee
(Luka 6.27-28, 32-36)*

⁴³—Pëmu'jara 'gã 'ã e'i pë nupe: “Pëporomutar ete ki pëë pejejekoty'aawa 'gã nee. Perekó esage etee ki 'gã. A'ere ki pejeeje iporomutare'ema 'gã perekó tywet”, 'jau 'gã pë nupe. ⁴⁴A'ere 'ã je 'i pë nupe: Perekó esage pejejekoty'aawa 'ga. Pejeeje iporomutare'ema 'gã nee nanë pejejejukau esage nü. “Ejejuka esage ki ore rereko tywera 'gã nee”, 'jau etee ki pëë Jarejuwarete 'ga upe 'ga nee. ⁴⁵Aipo apo re nipo pë nesakara 'gã 'i: “A'jea futat. 'Gã Ku'jywa 'ga remiayuwaretea. A'eramũ 'gã 'ã 'ga 'jawe 'gã ojee iporomutare'ema 'gã nereko esagei”, 'jau nipo 'gã pë nesaka. Janeruwarete 'ga mama'e esagea wapo pãwë pãwë janee. Kwara 'ga imuenyu esage ma'e 'gã nupe, ia'wyre'ema 'gã nupe we. Amana 'ga imogyrukaa mama'e esage apoara 'gã nupe, mama'e tywera apoara 'gã nupe we— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ⁴⁶—Pejeeje iporomutat ma'e 'gã nereko esagea etee sipo Janeruwarete 'ga afutat? Pejeeje iporomutare'ema 'gã nereko tywera sipo 'ga afutat? Naani. Pë mepy sipo 'ga pejeeje iporomutat ma'e 'gã nereko esage are? Naani. Nomepyi futari 'ga pë nupe. “Itywerete 'wyriara upe ka'aranũ rerooara 'gã”, 'jau 'ã pëë jepi. A'etea 'gã miamũ wereko esage ojee iporomutat ma'e 'gã. ⁴⁷Pejeeje iporomutat ma'e 'gã nupe etee oporogyta ma'eramũ 'ã pejejemogyau Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã 'jawe. 'Ga rerowiare'ema 'gã miamũ oporogytau ojee iporomutat ma'e 'gã nupe. A'eramũ je 'jau pë nupe: 'Gã nupe juejue ki peporogyta. Pejeeje iporomutat ma'e 'gã nupe, pejeeje iporomutare'ema 'gã nupe. Mïmera 'gã nupe pejeporogytau pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ⁴⁸—Janeruwarete 'ga 'ã mama'e esagea etee wapo pãwë pãwë janee. A'eramũ ki pëë pejejemogyau 'ga 'jawe futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

6

Pejeejeape kasi pemono mama'ea Jarejuwarete 'ga upe ne

¹A'eramũ Jejui 'ga 'jau akou 'gã nupe, 'gã mu'jau 'gã neko esage are: —Jarejuwarete 'ga upe mama'e apou kasi peapo amutee 'gã nupe pejeeje 'gã moporesakawamũ etee ne. Pënemïapo resakara 'gã nipo 'jau: “Kuu. Esage ma'e 'ga ra'e”, 'jau nipo 'gã pë nupe. A'eramũ nipo nanuaramũ Janeruwarete

'ga pē mepyawe'em pēnemiapofer are. Aipo 'gā 'ea te futat pēnemiapofera repya ra'e— 'jau 'ga 'gā nupe. ²—A'eramū pēē, imama'e'ema 'gā nupe mama'e mono re imonowe'em amutee 'gā neape. Pejejeua tywi pejejaupe mama'e mū monou miamū pēē imome'wawe'em pejejaupe, pejejerowiaraip'e'ema pejejemiapofer are. Sā'ā ae mama'e esage apoaramū. Nan tee futat aipo 'gā numiamū. A'ere 'gā iapoi amutee 'gā ojee 'gā moporesakawamū etee. Judeu 'gā jatykaaw ipe kwaiwete 'gā ajatykau 'upa. A'eramū 'gā 'gā neape mama'e monou imama'e'ema 'ga amū upe. Amunawa myter ipe nanē 'gā mama'e monou 'gā nupe nū. Wemiapoa 'gā iapou mytuna 'gā nemiesagamū. 'Gā nupe esaukaripyamū te 'gā iapoi. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: "Kuu. Esage pa'e 'gā na'e nū. Mama'ea 'gā omono imama'e'ema 'gā nupe", 'jau nipo 'gā 'gā nesakawe. A'eramū nipo 'gā nesakarera 'gā 'eawera etee futat 'gā nemiapofera repya. Janeruwarete 'ga 'gā mepyawe'emu anure— 'jau 'gā 'gā nupe. ³⁻⁴—A'eramū ki pēē, ikaraemāe'ema 'gā amū nupe mama'e mono re, imonou jemime futat. 'Gā nupe imonou kasi amutee 'gā nupe pejesaukar etee ne. Pejejekoty'aawa 'gā nupe miamū pēē pejejemiapofera mome'wawe'em. Jarejuwarete 'ga upe pejejesakawamū futat pēē iapou. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē mepyau pēnemiapofer are— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

*Jarejuwarete 'ga upe ki pejeje'ega pemono
(Luka 11.2-4)*

⁵—Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou ki, 'ga upe etee futat peje'eg. A'ere 'ā 'ga upe oporogyta 'me ma'e 'gā porogyta 'mei etee 'ga upe. Judeu 'gā jatykaaw ipe 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga upe oporogytau 'me ajemogyau. Amunawa pyter ipe nanē 'ā 'gā oporogytau 'me ajemogyau 'ga upe nū. A'ere 'gā amutee 'gā nemianuwamū tee 'gā porogyta 'me 'ga upe. 'Gā wesakawamū etee 'gā porogyta 'mei 'ga upe. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā mepyawe'em anure— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ⁶ A'eramū 'ga 'jau wenupara 'gā nupe:

—Pejemogy kasi 'gā 'jawe ne. Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau pejejepe'au'i 'gā nui ra'ne. Pejejetee pejewau peje'jina pejeporogytau 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe ete'i futat peporogyta pejejemogyau. A'eramū nipo 'ga anure pē mepyau ojeupe pēporogyta are— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

⁷—Peporogyta ekoete kasi Jarejuwarete 'ga upe ne, 'ga upe pejeporogytau ne. 'Ga rerowiare'ema 'gā oporogyta 'me etee 'ga upe. Oporogytau 'me kwaiwete 'ga upe. "Ojeupe je porogyta kwajamū nipo 'ga jeje'ega renuwi", 'jau 'gā ojeupe numiamū. ⁸ A'ere kasi peporogyta 'ga upe aipo 'gā 'jawe ne. Pejeje'awa etee peenūi 'ga upe. Ojeupe peporogyta enune 'ga pēnemifutara kwaawi. A'eramū ki pēē pejejemifutara etee enūina 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁹—Nan iki peporogyta 'ga upe:

"Kiapi'ni. Ene 'ā Oreruwaretea. Ywag ipe 'ā ere'yi. A'eramū ore oroje'ega arajupa enee.

Tene muoryp ki 'gā najuejue etee.

¹⁰ Kamēsīete ki 'gā najuejue etee tene rerowiat ajemogyau.

Kamēsīete tere'yi 'wyrīaramū oree najuejue etee 'jau.

Ywagipewara 'gā 'ā mama'ea wapo eneremifutar imū etee futat.

Nan tee futat ywy pewara 'gā iapoa ore arafutat.

¹¹ Awamū ki mama'ea emut oree oreremi'uramamū.

¹² Norerea'aru'jawi ore mama'e tywera orojeupe 'ga iapoawer are. A'eramū ki ene ejea'aru'jawe'emamū oretywer are.

¹³ Ore mamuakat futar iki ape mama'e tywera apoe'em are.

Mama'e tywera jar awi ene ore a'gwau, mama'eukwaawa 'wyriar awi", pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga upe 'gã porogyta are.

¹⁴ —'Gã amũ pejejeroko tyweawer are pëë 'gã naykae'emamũ Janeruwarete 'ga nanë nepë naykai pënemiapo tywer are. Imoia etee futat 'ga pëtywera pë nui. ¹⁵ A'ere 'ga pejejuaykapawe'emamũ 'ga nanë pë nakyaupawe'em ee nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

¹⁶ —'Ga upe pejeporogytaawa upe iwaëmauwe pëë pejewau pejejemi'ware'ema pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Aipoa esage. Aipoa Janeruwarete 'ga amuoryp. A'ere kasi pejejeakwara pemu'arasig ee ne. Janeruwarete 'ga remiayup 'me 'gã i'arasig ajemogyau. Weakwara nipo 'gã imotyaiapa ajemogyau. A'eramũ nipo 'gã nesakara 'gã 'jau: "Kwe 'ga ty'ara weroporogyta Ku'jywa 'ga upe ra'e", 'jau nipo 'gã nesakara 'gã 'gã nupe. A'eramũ 'gã 'eawera etee futat 'gã nemiapofera repya. Janeruwarete 'ga nomepyi futari 'gã ee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe 'gã mu'jau ee. ¹⁷ —A'eramũ pëë 'ga upe pejeporogytaawa upe iwaëmauwe pejejowaeita, pejejemoyma pejeje'wyr awi peje'jãue'ëwe. ¹⁸ A'eramũ pë nesakara 'gã ty'ara pereko kwaape'ema ajemogyau. A'eramũ Janeruwarete 'ga etee futat ikwaapa 'üina. A'eramũ 'ga pë mepyau ee anure— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Jarejuwarete 'ga ree 'gã mu'eawet

(Luka 11.34-36; 12.22-34; 16.13)

¹⁹ —Anure nipo Janeruwarete 'ga pë mepyi ojeupe pënemiapofer are. A'eramũ ki pëë pejejea'aramũ pejejeupe imepyram are. 'Au kasi pemomytun pejekaraemã ne. 'Auwara mama'ea teepaw etee. Jypemeruua etee taity a'upap. Itaju apopyrera miamũ eposipopora etee a'upap. Muna'ywa nanë amunarũmũ pëkaraemã are 'jau. A'eramũ ateepawamũ etee pë nui.

²⁰ A'eramũ ki pëë mama'e apou Jarejuwarete 'ga upe etee. A'eramũ 'ga anure mama'e esage monou pë nupe, ojeupe pënemiapofera mepyawamũ. Peu te mama'ea nateepawauweri. Nitywi futari mama'e mateepaara. Nitywi futari jypemeruua. Naeposipopori futari mama'ea. Nitywi futari amunarũ ma'ea peu. ²¹ Ojeupe pëë mama'e aporamũ 'ga mama'e mũ m'yigatui pë nupe peu ojepyri. Ojeupe pënemiapofer imũ etee futat 'ga pë mepyau peu. Ojeupe kwaiwete mama'ea pëë iapo re 'ga kwaiwete futat mama'e m'yigatui pë nupe. Ojepyri peo re te nipo 'ga wemim'yigatufera muri pë nupe. A'eramũ ki pëë mama'e apou 'ga upe kwaiwete futat. 'Auwara karaemã momytunara 'gã ea'tat 'auwara ako ma'e are etee ajemogyau. A'ere ywag ipe karaemã momytunara 'gã nearamũ Jarejuwarete 'ga ree— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²²⁻²³ —Tata reny 'jawe aereaa. Sã'ã tata enya mama'e resaukara janee. Nan tee futat jarejeau jane mama'e resagi. Ea ma'e 'gã wesak katu katu futat mama'ea. Eawep ma'e 'ga te aje 'ã nuesakatui mama'ea. Nan tee futat pëë. Ea ma'e 'gã 'jawewaramũ pëë pëneapyo pejejemogyau jeje'eg are, erowiaa pejejemogyau. A'eramũ pëë mama'e apou Jarejuwarete 'ga je'eg imũ etee futat. A'ere eawep ma'e 'jawewaramũ nepëneapyoi futari jeje'eg are. Neperowiari jeje'ega. A'eramũ pëë pejejemifutar imũ etee futat mama'e apou pejejemogyau. Ypytunaiwa pype wata ma'e 'jawe pëë— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁴ —Namukũja 'wyriara 'gã nemiayuwamũ rüi 'ga amũ rekoi. No-porowykya'uweri 'ga amũ mukũja 'wyriara upe. Kasi a'e pe 'ga majepeja 'ga ree etee 'ga poromutaramũ akou ne. Ajepeja 'ga ree jëmĩ oporomutare'emamũ ne. Wemifutara 'ga je'eg imũ etee mama'e apou ne. A'eramũ

'ga wemifutare'ema 'ga je'eg imū mama'e apowe'em ne. Nan tee futat pēē. Pejeka'aranūū kwai are etee ea'at ma'eramū nepēnea'aru'jawi Jarejuwarete 'ga ree— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

25 —Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Pēnea awi mama'e are etee pejemogyau, je 'i pē nupe. “Ma'ja je 'i'wau 'awamū”, pe'je awi pejejeupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe 'ūina. —Pēnea'ar awi pejejaity are etee pejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree te pejemogyppyk pejemogyau, 'jau je 'ā pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina. —'Ga te 'ā pē apo rakue. A'eramū 'ga ojee pejemogyppygāmū mama'e mua pē nupe. 26 Sā'ā wyra'ia. Wyra'ia 'ā nuapoi agawewi mama'ea. Nitywi agawewi 'ā mama'e tymawa. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga mama'ea omono jupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Niapoi agawewi wyra'ia 'ga upe. A'etea 'ga ojejukau ee. Pēē taetu aje 'ā aeramū 'ga upe. A'etea sipo 'ga nojejukai pē nee?— 'jau 'ga 'gā nupe. 27 —Peko sipo amū pejeymane'em are ete ea'at ma'eramū amū pejeymane'emamū namutat?— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Naani. Nia'wyrī futari aipoa miamū pē nupe ee pēnea'ara. A'etea te nipo pēyman pejemogyau. Pejeywyr are tee pejejea'aramū miamū pemañū futat. Mama'e are etee pēnea'at pē nekoa nepē koga'uweri— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

28 —A'eramū ki pēē pejejea'are'emamū pejemogyau pejejaity are ete. Sā'ā 'ywotyra jū mewara. 'Ywa 'ā noporowykyi agawewi opotyry are. A'ere 'ā ipotyra esageteeramū— 'jau 'ga 'gā nupe. 29 —Ymā te janepytunera 'ga, Sarumāu 'ga, ikaraemā kwai ma'ea rakue. 'Ga te 'ā taity esage ma'ea rakue. A'ere 'ā 'ywotyra te 'ga raity esage apyraawi. 30 'Ywotyra 'ā majepēi 'ara rupi etee wesageramū. A'eramū 'ā ai'īwe op'yijagamū. A'eramū nipo 'ga amū iapyau. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga omokaturam ipotyry jupe— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jupe iapo re sipo 'ga nomonoi mama'e esagea pē nupe? Pēē taetu aje 'ā pēnesage 'ywotyra resage apyraapa 'ga upe. Ma'eramū pēē 'ga rerowiaripa etee 'ū? Pe'je 'ga rerowiaa a'jea futat pejemogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. 31 —Au'je 'ga mama'e are etee pēnea'ar ire. Pejemaēm awi pejejemī'uram are etee. Pejemaēm awi nanē pejejaity are etee nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. 32 —Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā te ajemuaēm mama'e are etee. A'ere kasi pēē 'gā 'jawe peko ne. Janeruwarete 'ga pēnemifutara okwaap. Ojejuka 'ga pē nee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. 33 —Jarejuwarete 'ga remifutar are etee pejejea'aramū pejemogyau. 'Ga je'ega renuw are ki pēnea'at. “'Ga remifutar imū sipo je mama'e apoi” 'e are etee ki pejejea'aramū pejemogyau. Wemifutar imū mama'e apo are pejejuka re 'ga mama'e esage muri pē nupe, ojejukau pē nee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. 34 —A'eramū ki pēē pejemuaēm'e'ema ai'iwewar are. “Au'je pa 'awauwewara kwy”, pe'je ki pejemuaēm'e'ema ee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

7

Pēpota'wa ki pejejee

(Luka 6.37-38, 41-42)

1 —“Nepēa'wyrī pēē Jarejuwarete 'ga upe”, pe'je kasi 'gā amū nupe ne. Aipoa 'gā nupe 'e'emamū Janeruwarete 'ga nanē aipo ne'i pē nupe. “Mama'e tywerete 'ā ereapo ekou”, pe'je kasi 'gā nupe ne. Aipoa 'gā nupe pēē 'e'emamū Janeruwarete 'ga nanē aipo ne'i pē nupe nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe 'ūina. 2 —'Gā nupe pē'eawera 'jawerimū etee futat nipo Janeruwarete 'ga 'i pē nupe. Mama'ea 'gā nupe iapoawera 'jawerimū etee futat Janeruwarete 'ga iapoi pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina. 3-4 —Najuejee etee futat pētywet. A'eramū pēē “'Itywet ma'ea pēē” 'jawarū'e'em pejejaupe. A'eramū ki pēē

pejejaupe aipo 'e enune pejetywera ra'ne etyka. ⁵ “Najetywi je tetywera pyu”, pe'je nipo numiamū. A'ere pētyp futat. A'eramū pēē pejetywer awi ra'ne pejepoia. A'ere pejewewirera tepepoat 'jau. “Ere epoia etywer awi”, tepe'je pejewewirera 'ga upe 'jau — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe 'ūina. —Sā'ā ae 'ywa tuwyrera weape l'aramū ajuea pewara resage'ema ajauī. A'eramū 'ā ae enuēmukaa ra'ne wēa awi. Ojewi enuēm ire 'ā ae ojoma'e resaka ajuea awi. Nan tee futat ae otywer awi ra'ne ae poiri. A'ere ojopooa — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁶ —Pe'je pejewau kwe pewara 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree, a'e je 'awamū pē nupe. Ee ipōrenuwirere'ema 'gā nipo e'i pē nupe: “Norepōrenuwireri ore 'ga je'eg are”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū pēē 'ga mome'wau'jape'ema 'gā nupe. Pejewau kamēsīete 'gā nui. Amūtee 'gā nupe etee pejewau imome'wau nū. Kasi a'e pe iparuerowiarirere'ema 'gā mara'neramū pē nee ne. Kasuru jarū 'jawe aipo 'gā. Sā'ā kasuru jarūa ujare'emamū ae murukare'ema ojeypyri. Nan tee futat aipo 'gā. Sā'ā tajaurationa. Ojeupe ita esage momor ire ipyruuga etee ee. Nan tee futat aipo 'gā — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

*Esage futat Janeruwarete 'ga
(Luka 11.9-13)*

⁷ A'eramū Jejuī 'ga 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga upe 'gā porogyta are:

—Ojeupe pēē mama'e renūjamū Janeruwarete 'ga imuri pē nupe. “Je poar ape” ojeupe 'eramū 'ga pē poari futari. Kamēsīete 'ga pejepeare'emamū, peje'ega pejejemogyau pejejere'emamū 'ga upe. Sā'ā mama'e 'ara ae wi. A'eramū 'ā ae ijaramū awau ekaa. Esag ire tāmējē 'ā ae opoia ekar awi. Nan tee futat kasi peojet 'ga upe mama'e renūi awi ne. A'eramū 'ga mama'e mua pē nupe — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —'Okwara mopogara 'ga 'jawe ki peko. 'Okwara rawopytymo'wog ire etee 'ga poiri imopog awi. Nan tee futar iki pēē. Pepoit kasi 'ga upe pejeporogyta awi ne. A'eramū 'ga pē poari futari — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁸ —“Mama'e emut amū jee” 'jara 'gā nupe 'ga imuri futari. “Je poar ape” 'jara 'gā 'ga opoat futat. Ojeupe peje'egamū 'ga je'egi futari pē nupe — 'jau 'ga 'gā nupe.

⁹ —Pejenosī kasi mama'ea 'ga upe enūina ne. Mama'e esage tee te 'ga amut pē nupe. Namura'uweri 'ga mama'e tywera pē nupe. Sā'ā pēē. “Mama'ea emut amū jee, Kiapi'ni”, pejeja'ra pejejeupe i'eramū mama'e katurama etee imonoa pejeja'ra upe. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e esagea etee imuri pē nupe, “mama'e esagea emut jee” 'eramū. Ta'yriaramū sipo ita pemono pejeja'ra upe, mani'oko'o renūjamū? Naani. ¹⁰ Moja sipo pemono pejeja'ra upe, ipira renūjamū? Naani. Mama'e esagea etee futat pemono pejeja'ra upe — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ¹¹ —Pēē 'ā aetywera agawewi. A'etea 'ā mama'e esagea etee pemono pejeja'ra upe. Nan tee futat ywag ipe 'ūi ma'e 'ga — 'jau 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga taetu 'ā esage te. Ma'eramū sipo 'ga mama'e esage mure'ema pē nupe, ojeupe pēē enūjamū? Amut futat 'ga mama'e esagea ojeupe enūinaramū pē nupe — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

¹² —Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwa. Pefutat 'gā pejejereko esagea. A'eramū pēē nanē pejejejukau esage 'gā nee nū. Aipo are Moisesi 'ga ikwasiari inuga janee rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē ikwasiaa ee rakue nū — 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina.

*Mukūi pea
(Luka 13.24)*

13-14 —Pe'i'i rupi ki pekwap. Pe'i'ia ywag ipe oo ma'ea. A'ere noko ayeteramū jupi ae oa. Amume'riramū etee te peo aipoa pe'i'i rupi. Pe'i'i rupi oo ma'eramū etee te peo Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū warāu rūi pejemogyau peu. Peuu rupi ae oa te ajee naayi futari numiamū. Kwaiwete te 'gā oi peuu rupi. A'ere peuu rupi oo ma'e 'gā oi mama'eukwaawa rapyaw ipe te. Peu futat 'gā oi ajemogyau nakwaparimū warāu rūi. Peu 'gā awau ajemogyau tywet— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

I'me ma'e are 'gā mu'eawet
(Luka 6.43-44)

15 —A'eramū ki pēē pejejea'gwau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wararūare'ema 'gā nui. 'Ga je'ega nipo 'gā omome'u 'me pē nupe. 'Ga je'ega mome'wara 'jawe futat nipo 'gā numiamū. A'ere 'gā o'meramū te 'gā i. “Tamomoirukat 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, e'i tee 'gā ajemogyau. A'eramū pēē 'gā nerowiare'ema pejemogyau— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. 16 —'Gā je'eg are ki pekwaap 'gā. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee 'gā mama'e mome'uramū pēē 'gā kwaapa. “Aipo 'gā a'jea futat 'ga je'ega omome'u”, pe'je ki 'gā je'ega renupa. 'Ga 'eawer imū moromu'jare'ema 'gā sigaty etee omome'u 'ga je'ega ajemogyau. Sā'ā y'waa 'ywa. Nooi ae ju'yw are maga rekaa. Nopo'oi ae mamāūūa amyneju 'yw awi. Nan tee kasi peo moromu'jat tywera 'gā je'ega renuwu'japa ne— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. 17 —'Ywa 'yp katurama i'a katuram tāmējē futat. 'Ywa 'yw a'wyre'ema o'ywa 'jawe etee futat ni'aa'wyri. 'Ywa 'yp katurama pekwaap i'a esage are. 18 Ni'a katurama'uweri futari y'wa 'ywa tywera. 'Ywa a'wyre'ema etee 'ā akā are. 'Ywa katurama 'aa o'ywa katurama 'jawe tāmējē futat— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. 19-20 —Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga je'eg are moromu'jat tywera 'gā ia'wyre'ema futat. 'Gā je'eg are pēē moromu'jat tywera 'gā kwaapa tāmējē futat. O'me are 'gā mu'e re nipo moromu'jat tywera 'gā wa'wyre'emamū. Sā'ā y'wa a'wyre'ema jara 'gā y'wa 'ywa retyga imonoa imomoa tata pe. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga moromu'jat tywera 'gā monoi imomopoa mama'eukwaawa rapyaw ipe anure— 'jau 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Janeruwarete 'ga remiyuwarete
(Luka 13.25-27)

21 —“Ore 'ā Jeju 'ga remiyuwa”, e'i futatee nipo 'gā amū. “Jeju 'ga Ore-jararetea”, 'jau futatee nipo 'gā. A'ere 'gā nosei futari ywag ipe. Nuapoi futari 'gā mama'ea Jeruwarete 'ga remifutar imū. Nuenuwi 'gā 'ga je'ega. A'eramū 'gā osowe'em ywag ipe. 'Ga je'ega renupara 'gā etee futat oo ajemogyau ywag ipe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. 22 —Anure nipo Jarejuwarete 'ga rowase pejemajatykaaw ipe kwaiwete 'gā i ekoete jee: “Jarejuwarete 'ga je'eg are ore oi kwe pewara 'gā mu'jau ikue”, 'jau nipo 'gā jee. “Eneremiayuwa 'jawe futat ore mama'eukwaawa moia erekwara 'gā nui. Eneremiayuwa 'jawe futat ore aeremiapoe'ema apou ikue”, 'jau nipo 'gā jee— 'jau 'ga 'gā nupe. 23 —A'ere nipo je 'i 'gā nupe: “Pēē pekwap futat je wi muku. Jeremiayup 'mea te pēē. Mama'e tywera apoarera te pēē”, 'jau nipo je 'gā nupe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

I'akwaap ma'e
(Luka 6.47-49)

24 —Jeje'ega renuparamū pē'akwaap pejemogyau. Sā'ā i'akwaap ma'e 'ga 'oga m'jja ywy ātā pype. 25 Kwaiwete agawewi 'ā amana 'ua. Ywytuu agawewi 'ā erua. A'etea 'ā 'oga nu'ari futari ywytuu upe. 'Y ruwiretea

miamū 'ā owaēme'ema jupe. A'eramū 'ā aipoa 'oga awawe'em ppy pe. Nan tee futat jeje'ega renuparamū pēē— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ²⁶—A'ere jeje'ega renupare'emamū pejemogy i'akwaawe'ema 'ga 'jawe. I'akwaawe'ema 'ga te ajee 'oga om'yi amū 'y apopewa pype. ²⁷ A'eramū amanakyr ppy are we 'ga roga awau ppy pe 'ga wi. A'eramū futat 'ā 'y rypojuaga 'ga roga retyka 'ga wi. A'eramū nipo jeje'ega renupare'emamū pēē aipoa 'oga apoara 'ga 'jawe etee futat. Aipo 'ga 'jawewaramū nipo pēē anure pejepapa— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁸⁻²⁹ Jejuī 'ga porogytapaw ire, 'ga renuparera 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree.

—Kuu. 'Ga pa'e aipo e'i ae mu'jau ra'e nū— 'jau 'gā ajaupe. —NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'jawe rūi 'ga porogytai. Moisesi 'ga 'eawer are moromu'jara 'gā Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā ae mu'eī — 'jau 'gā ajaupe. —A'ere Jejuī 'ga nanarūi. U'eawer imū etee futat 'ga jane mueapyoi ee— 'jau 'gā ajaupe, oporesagamū 'ga ree.

8

Ipito'om ma'e

(Maku 1.40-45; Luka 5.12-16)

¹ 'Gā nupe oporogytapaw ire Jejuī 'ga 'ua ojypa ywytyr awi nū. Kwaiwete 'gā 'ua ojypa 'ga reewe te futat. ² Poje ipito'om ma'e 'ga amū 'ua wapyka wenupy'āu 'ga rowase. A'eramū 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:

—Je resag ape, ki Ku'jyp. “Jejuī 'ga ae katu'okara”, e'i 'gā jee. A'eramū je tejuja tejesaukaa enee. Je ree ejemuaēmiweramū je mokā'ē ape— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

³ Aipo ojeupe 'erauwe Jejuī 'ga opo monou 'ga 'arimū:

—Ko ajee je ene mokā'ēi 'wei— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

Oje'arimū 'ga po mono ppyrauwe okā'jāu 'ga pito'oma 'ga wi. A'eramū futat 'ga pira ojekatu'oka. ⁴ 'Ga mokā'ē re Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremome 'u kasi emokā'ēawera tekotee 'gā nupe ne. Ere ewau ejesaukaa mainana 'ga upe ra'ne. “Je resag ape. Jepito'oma okā'ē je wi”, ere ewau 'ga upe. “A'jea futat ra'e”, te'i 'ga enee 'jau, ene resag ire 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'gā upe. —A'ere ene ejeymawa mū rerawau 'ga upe. A'eramū 'ga iapyau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa enekā'ēawer are— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe. —Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat ene ejeymawa mū rerawau iapyaukaa Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Ejeymawa mū rapyukara ene ekā'ēawera resaukaawa futat— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

A'eramū ipito'om ma'efera 'ga awau ojeupe 'ga 'eawer imū etee futat iapou.

Jefaruu 'ga remiayup

(Luka 7.1-10)

⁵ Kafanaū pe 'gā waēm ire jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga amū 'ua owaēma Jejuī 'ga upe. Tapy'yi amuteea te 'ā 'ga, romanūa te 'ā 'ga. ⁶ A'eramū 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:

—Jeremiayuwa 'ga ojero'wu 'upa ayrūgatugatu 'ga 'upa— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

⁷ Aipo ojeupe 'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere iruukwe. Too ene rupi 'ga katu'oka 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

⁸ —Naani nū'ū. Ene 'ā kūima'eteetea te. Je 'ā akotee ma'ea te. Eje'eg imū etee futat ekatu'ok 'ga. “Ojekatu'ok futat 'ga” ene 'eramū 'ga jekatu'ogi futari — 'jau 'ga Jejuī 'ga upe. ⁹ —Je 'ā jefaruu. A'eramū je te'wyrīara 'ga je'eg imū etee futat mama'e apou tekou jepi. Je 'ā jefaruu 'gā 'wyrīa'ria. Sēg

jeremiayuwa jefaruu 'gā pytuna. A'eramū jeremiayuwa 'gā jeje'eg imū etee futat mama'e apou ajemogyau. 'Ga amū upe je 'jau: “Ere ewau peu jee”, 'jau je 'ga upe. A'eramū 'ga awau. Ajepeja 'ga upe je 'jau jepi: “Ere ejua 'au je pyri”, 'jau je 'ga upe jepi. A'eramū 'ga 'ua je pyri jepi. Tejeupe oporowyky ma'e 'ga amū upe je 'jau: “Ekwap mama'e apou jee”, 'jau je 'ga upe. A'eramū 'ga jeje'eg imū etee futat mama'e apou jee jepi. A'eramū ene nanē eje'eg imū etee futat jeremiayuwa 'ga katu'oka jee— 'jau 'ga Jeju 'ga upe.

¹⁰ Aipo ojeupe 'eramū Jeju 'ga oporesagamū etee 'ga ree. A'eramū 'ga 'jau wewiri ako ma'e 'gā nupe:

—Israeu juapyrera agawewi 'ā pēē. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe. Ināinānī'ē etee futat 'ā pēē je rerowiaa pejemogyau. Ko 'ga judeue'ema agawewi. A'etea 'ga je rerowiat kwaiwete ra'e jepi— 'jau Jeju 'ga wewiri ako ma'e 'gā nupe. ¹¹—Peapyaka jeje'eg are? Anure nipo kwaiwete 'gā oi osou ywag ipe. Amunap tesirūmer awi we futat nipo 'gā oi ajatykau ore ree ywag ipe. Meu futat 'gā jemi'wari ymāwarera 'gā pyri. Abraō 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mīmera 'gā pyri nipo 'gā awau ojemi'waa. Judeue'ema 'gā agawewi. A'etea 'gā je rerowiat ajemogyau. A'eramū nipo 'gā awau ajatykau ore ree peu Jarejuwarete 'ga pyri. ¹² A'ere 'ā judeu 'gā jēmī naani. Ywag ipe oo ma'eramera 'gā futat numiamū. A'ere 'gā naje rerowiari etee. Amume'ri 'gā etee 'ā je rerowiaa. A'eramū nipo Jeruwarete 'ga je rerowiare'ema 'gā monou 'gā pe'au muku ojewi. Ypytunaiwayay pype nipo 'ga 'gā monoi. Peu futat nipo 'gā wayrū ojere'emamū ajemogyau. Aya nipo 'gā nerekou, 'gā maema 'gā na'jywa mokāina 'gā mogyau— 'jau Jeju 'ga wewiri ako ma'e 'gā nupe.

¹³ A'ere 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga upe nū:

—Ere ewau ejewya eje'wyr ipe nū. Je rerowiar ape ekou ra'e jepi. A'eramū eremiayuwa 'ga ojekatu'oka enee nū— 'jau Jeju 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū. Owaēma pyp we 'ga wemiayuwa 'ga resaka, jaruete 'ga reko esaka. Jeju 'ga 'eawa rupi we etee futat 'ga remiayuwa 'ga ojekatu'oka.

Pedro 'ga rojo ēē

(Maku 1.29-34; Luka 4.38-41)

¹⁴ A'ere Jeju 'ga awau Pedro 'ga 'wyr ipe nū. 'Ga roga pype osouwe 'ga Pedro 'ga rojo ēē resaka. Iro'y ēē 'upa.

¹⁵ A'eramū 'ga awau ēē popyika. A'erauwe ēē ro'ya atee pawamū ēē wi. A'erauwe ēē afu'ama okama awi mama'e apou 'ga upe 'ga mojemī'waa.

¹⁶ Kaaruwamū peuwara 'gā kwaiwete mama'eukwaawa rerekwara 'gā nerua Jeju 'ga upe. A'eramū 'ga mama'eukwaawa moia 'gā nui, oje'eg imū etee futat. Ojero'wu ma'e 'gā nanē 'ga ikatu'oka nū. ¹⁷ Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, Isai 'ga 'ga mome'ui rakue:

“Janekaruara 'ga omoit jane wi, jane katu'oka”,
 'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. Jeju 'ga remiaporama 'ga imome'wau inuga ka'aran are rakue. A'eramū 'ga 'gā katu'oka, Isai 'ga 'eawer imū etee futat.

“Too ene rupi 'jau” 'ga 'eawet

(Luka 9.57-62)

¹⁸ Anure kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. 'Gā nesakawe Jeju 'ga 'jau wemimū'e 'gā nupe:

—Kwe katy soo jareyaapa 'jau, 'y owajara katy 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁹ 'Gā o enunewe Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga amū 'ua oje'ega Jeju 'ga upe:

—Too ene rupi 'jau, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ga upe. —Taata tekou ene rewiri kwe pe ene orauwe 'jau— 'jau 'ga 'ua Jejuí 'ga upe.

²⁰ A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat nipo eneatawet je rupi ki sa? A'ere 'ā je najerogi te tekou a'i kūi. Kasuru' miara te 'ā ok. Ywy kwara 'ā 'ga roga. Wyra'i nanē 'ā waityramū nū. A'eramū 'ā kaaruwauwe ojewya 'ua waity pype osea. A'ere je nanarūi. Aset ekoete tee futat je tekou. Tekaarupaw ipe je tesea ekoete tee futat tekou. Je 'ā pēneki'yra agawewi. A'etea 'ā je najerogi tekou. Jeremiyuwamū nan tee futat pejemogy nū. A'etea futat te eneatawet je rupi?— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'eramū Jejuí 'ga rerowiaara 'ga amū 'jau 'ga upe:

—Tene ajee jeruwa manū ra'ne. Tejuwa 'ga manū re too ene rupi 'jau. 'Ga manū re nipo a'jea futat tekou ywyapi ene rewiri. Tejuwa 'ga manū ra'ne je aesak— 'jau 'ga Jejuí 'ga upe.

²² A'ere Jejuí 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani. Ene'me awi. 'Awauwe futat ejot je rupi. Eneruwa 'ga manū re amute 'gā totym 'ga enee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

Ywyruu muojeawet

(Maku 4.35-41; Luka 8.22-25)

²³ A'ere Jejuí 'ga u'aa yaruu pype, wemimu'e 'gā netee. ²⁴ 'Gā yaapaw ipe ywyruua 'ua erujewi 'gā nupe. 'Y ryjuapia yara matyneema imotyppywya ja'wyja'wy 'gā nupe. A'ere Jejuí 'ga seri etee futat 'upa. ²⁵ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'ga renūina 'ga momaka:

—Ku'jyp! Ere ejua epaka kūi! Sapap jane kūi!— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁶ Opag ire 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pejekyjau nanimenime 'ū? Maran ajee nepejemogypygyi etee je ree 'ū? Nepeesaji nipo pejejepype je rekoa ki sa? Je te 'ā areko pēē. Je rerowia'ri etee 'ā pejepe pejejemogyau— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

A'erauwe 'ga fu'ami oje'ega ywyruu upe, tyjapetega upe nanē nū. A'erauwe futat ywyruua wojeramū. 'Y rajapetega nanē wojeramū nū. ²⁷ A'eramū 'ga remimu'e 'gā oporesagamū etee 'ga ree.

—Ma'e pājē 'ga te jane sireko jarejepype nū'ū?— 'jau etee 'gā ajaupe. —Ywyruua te 'ā 'ga amuojet erujewi jarejewi a'i kūi. 'Y rajapetega nanē 'ga 'ā imuojea erujewi nū. Ma'e pājē 'ga te nū'ū? Naesagi pa je 'ga amū je'ega ywytu upe jepi nū, ywytu muojera erujewi jepi nū— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū 'ga ree. —Janeruwarete 'ga te wāpoukat 'ga upe nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Maku 5.1-20; Luka 8.26-39)

²⁸ Garireja ypiauu owajara katy owaēm ire 'gā oyaruu monou imojekoka Gataru ywy are. Yaruu awi Jejuí 'ga ēm ypyrauwe mukūja 'gā 'ua 'ga rowosōu. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā poromū. Tywy 'arimū etee futat 'gā nekoí. A'eramū 'gā 'ua tywy awi Jejuí 'ga repejāna. Mama'eukwaawa 'gā muarūukare'ema 'gā mamara'neu 'gā mogyau. Ipojyte 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā pyriwara 'gā okyjau 'gā nui. Nooi futari 'gā 'gā pyri. ²⁹ A'eramū Jejuí 'ga resakawe mama'eukwaawa werekwara 'gā muafukajukaa Jejuí 'ga upe:

—Ku'jywa 'ga ra'yra 'ā ene. Maran te ore rereko ape? Norowaēmi we ore orojereko tyweawa upe— 'jau mama'eukwaawa Jejuí 'ga upe.

³⁰ Aipo'eramū mukuu'i tajaurana ajemogyau ojemi'waa. Kwaiwete tajaurana. ³¹ A'eramū mama'eukwaawa 'jau Jejuí 'ga upe:

—'Gā nui ore moir ire ore monoukar ape tajaurana ywyterimū ore moje-jaga— 'jau mama'eukwaawa 'ga upe.

32 —Pe'je ajee pejewau— 'jau Jejui 'ga jupe.

A'erauwe mama'eukwaawa awau ū'jāu 'gā nui. Awau ojejaga tajaurationa pype. A'eramū tajaurationa mama'eukwaawa ojepype ijeagamū erowawaka erajemogyau. A'eramū erawau enujāna ywy'amuku rupi eropopoa erawau eropapa 'y pe.

33 A'erauwe tajauration are omaenun ma'e 'gā awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe:

—Ekoay Jejui 'ga 'ua tywy 'arimū ako ma'e 'gā pirowara omoit 'gā nui ko, imonou tajaurationa pype ko. A'eramū tajaurationa opapa ko— 'jau 'gā awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe.

34 A'erauwe amunaw ipewara 'gā 'uapap Jejui 'ga resaka. A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Ere ejepe'au oreywy awi. Nenea'wryi ene ra'e. Orereymawa 'ā ereapisi-pap— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga awau 'gā nui.

9

Iteu ma'e

(Maku 2.1-12; Luka 5.17-26)

1 A'eramū Jejui 'ga awau 'gā nui. Awau u'aa yaruu pype, awau oyaapa nū. Oje'wyr ipe 'ga awau ojewya nū. 2 A'eramū peuwara 'gā teewi iteu ma'e 'ga rerua Jejui 'ga upe nū. 'Ga rerua 'ga rupia 'ga rupawa reewe Jejui 'ga upe. "Je rowiat pa 'gā ajemogyau ra'e", 'jau Jejui 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Erekyje awi je wi kūi. Enetywera je amoit ene wi— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

3 A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'ga rerowiare'ema ajemogyau. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Awŷja 'agamū 'ū? Janeruwarete 'ga etee te janetywera omoit jane wi— 'jau 'gā ajaupe. —Enetywera je amoit ene wi 'eramū 'ga Jarejuwarete 'ga 'jawe je rekoī 'ga 'i te janee— 'jau 'gā ajaupe 'upa.

4 A'ere Jejui 'ga 'gā kwaawi ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē poromū 'jau pejejeupe 'ū?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. 5 —Je upe naayi. Iteu ma'e mafu'amaramū ae nanē ojotywera moiri ajai nū kūi— 'jau 'ga 'gā nupe. 6 —Pēneki'yra je 'ā. A'eramū je tepājē resaukaa pē nupe. Iteu ma'e 'ga je amafu'am pē neape— 'jau 'ga 'gā nupe. —'Ga fu'ama resaka taje kwaap pejepe 'jau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —"Aeteuferā 'ga amafu'am. Aetywera 'ga omoit nanē ae wi nū", tepe'je 'jau. Jeruwarete 'ga te 'ā opājē amut jee. A'eramū je pētywera moia pē nui, iteu ma'e mafu'ama nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Ere efu'ama jui. Ejupawa pyyka erawau eje'wyr ipe— 'jau 'ga 'ga upe.

7 Aipo ojeupe 'erauwe iteu ma'e 'ga afu'ama 'gā neape. A'eramū 'ga wupawa pyyka erawau oje'wyr ipe. 8 A'eramū esakarera 'gā ajemogyau okyjau, oporesagamū 'ga ree. A'e pype 'gā aku'iramū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau ajaupe.

—Kuu. Namafu'ami sipo 'ga 'ga pa, a'e ako je ko re'ā— 'jau 'gā ajaupe. —Ku'jywa 'ga 'ga amafu'amukat 'ga upe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā esage ma'eramū, ki Ku'jyp. Ene 'ā eremafu'amukat 'ga 'ga upe. Epājēā 'ā eremut 'ga upe rai'i— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa ee.

Mateu 'ga mo'wyawet
(Maku 2.13-17; Luka 5.27-32)

⁹ A'eramū Jejuī 'ga awau watau nū. Awaw ipe 'ga Mateuramū je resaka. 'Wyriararete upe ka'aranūū pyykarera je. Jeporowyky je renamū Jejuī 'ga 'ua oje'ega jee:

—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga jee, je mo'wya ojeupi.

A'erauwe je tepoia teporowyky awi ejaa inuga a'e pe te futat. A'eramū futat je tewau 'ga rupi, 'ga remimu'eramū. ¹⁰ A'ere je 'ga mo'wya teje'wyr ipe:

—Ere ejua ejemi'waa je pyri. Ere ejemiayuwa 'gā nenūina erua ero-jemi'waa jerog ipe— 'jau je 'ga upe.

A'eramū 'gā 'ua ojemi'waa jerog ipe. Orojemi'waaw ipe kwaiwete 'wyr-iararete 'ga upe ka'aranūū pyykarā 'gā 'ua ojemi'waa ore pyri. Mama'e tywera apoara 'gā nanē 'ua ojemi'waa ore pyri nū. ¹¹ Poje fariseu 'gā amū 'ua ore resaka. A'eramū 'gā 'jau Jejuī 'ga remiayuwa 'gā nupe:

—Kuu. Ma'eramū pēmu'jara 'ga ojemi'waa 'wyriararete 'ga upe ka'aranūū pyykarā 'gā pyri 'ū? Nia'wyrī 'gā kūi. Mama'e tywera apoara 'gā pype nanē 'ga reni ojemi'waa kūi. Nojemi'wari noko ae 'gā pyri 'ja. Nia'wyrī 'gā ajemogyau kūi— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹²⁻¹³ Aipo 'gā 'e renupawe Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Gā pyri je rekoi 'gā poaawamū te nū'ū. Je 'ā morofuanugara 'jawewara te ako 'gā nupe. Sā'ā morofuanugara 'ga muaga monoa ojero'wu ma'e 'gā nupe etee. Nomono ekoetei futari 'ga ijero'wue'ema 'gā nupe muaga. Nan tee futat je. Ia'wyre'ema 'gā katu'okawamū te je ruri. “Je jeresage”, pe'je 'ā. A'ere je naesage ma'eramū rūi je ruri pē katu'oka. Itywet ma'e katu'oka tee je ruri. Pe'je pejewau pejemū'jau Jarejuwarete 'ga 'eawer are— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Oseja 'ga upe rakue: “Je upe mama'e mura esage futat jee.

A'ere pejejuē pēpota'wa esagea taetu esageramū jee.

Nafutari je tejeupe pēnemimurera, pejejuē pejepota'wa esage'em ire”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue— 'jau Jejuī 'ga fariseu 'gā nupe.

'Gā jemi'ware'em are 'gā mu'eawet
(Maku 2.18-22; Luka 5.33-39)

¹⁴ Anure Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā amū 'ua oje'ega Jejuī 'ga upe:

—Juā Batista 'ga remiayuwamū ore orojemi'ware'ema futat oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe jepi. Fariseu 'gā nemiyauwa 'gā nanē ojemi'ware'ema futat oje'ega 'ga upe jepi nū. 'Ga upe oporogytaawa upe iwaēmauwe ore orojemi'ware'ema Jarejuwarete 'ga upe oroporogytau jepi. A'ere 'ā eneremiayuwa 'gā nanarūi. Niojeri agawewi 'gā 'ā ojemi'war awi. A'etea 'ā 'gā oje'ega omonu Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe.

¹⁵ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Akokatu ma'e 'gā nekokaturamū sipo 'gā nekokatu resakara 'gā ty'ara rerajemogyi maraka are? Naani. Maraka teepaw ire tāmējē te 'gā py'arayparamū nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —'Gā nui akokatu ma'e 'gā jepe'aramū tee esakara 'gā pōiri ojemi'war awi oporogytau Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga oje'ega 'gā nupe u'ama. —Nan tee futat jeremiayuwa 'gā wojere'emamū ojemi'war awi oje'pyri je rekoramū. Ojemi'wari je nipo 'gā nojemi'wari ajemogyau. Je o re te nipo 'gā 'arasigamū ajemogyau je ree. A'eramū te nipo 'gā nojemi'wari ajemogyau wea'aramū etee je ree— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹⁶ —Ymā te 'ā aeypy 'gā pē mu'ei mama'e are rakue. A'ere je 'ā 'awamū pē mu'ei nū. Amutee are je 'awamū pē mu'ei nū. A'ere nepemojopypea'uweri jeporogyta aeypy 'gā nemimome'ufer are. Jeporogyta are ojemū'e ma'eramū

ki a'ea etee futat pejemu'e. Pemojopye kasi morogyta ymaner are ne. Morogyta ymaner are ojemu'e ma'e 'gā nuapoi jeporogytau mama'ea— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe. —Naperugi ae taity ymanera taity yau pyu. Kasi a'e pe taity yau opoemām erofeuapygi etee ne. A'eramū futat taity ymanera otoroka etee nū— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ¹⁷—Y'way yau ae nuko'wogi yrū ymanera pype. Yrū yau pype te ae eko'wogi. Yrū ymana pype sieko'wok 'eramū ajaiwayramū erujewi. A'eramū futat opy'apefugamū wajaiwamū yrū pype. A'eramū futat wyrū kakau. A'eramū ojeko'woka— 'jau 'ga 'gā nupe. —Yrū yau pype eko'wog ire ojeko'woke'ema. Yrūa kaw'em nanē nū — 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau ee. —Nan tee futat nepemojopypea'uweri jeporogytafera morogyta ymaner are— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe.

Kūjā ēē mū kūjāmuku ēē retee

(Maku 5.21-43; Luka 8.40-56)

¹⁸'Ga porogyta 'ga renamū kūima'e 'ga amū 'ua owaēma Jejuu 'ga upe. Judeu 'gā 'wyrīa'ri 'ga amū 'ua wapyka wenupy'āu 'ga rowase. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Jera'jyr ēē amanū 'awamue futat ko. A'eramū ene eja ēē resaka. Epa ēē arimū imonoramū nipo ēē ferawi nū— 'jau 'ga 'ua 'ga upe.

—Ere ajee iruukwe. Taesak ēē enee 'jau— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

¹⁹A'eramū Jejuu 'ga afu'ama awau 'ga rupi. 'Ga remimu'eramū ore nanē arawau 'gā nupi nū.

²⁰Orewaw ipe kūjā ēē mū 'ua Jejuu 'ga rupisika, 'ga raity pypireme'ywa pyyka. Ojero'wu ma'e ēē. Tusi kwara ēē imu'aa akou ojero'wau. Nuogi futari ēē ry ēē wi. Ymā te ēē rekoī rakue. ²¹A'eramū ēē 'jau ojeupe etee futat: “Kīā raity pyygāmū tajekatu'ok 'jau kwy”, 'jau ēē ojeupe etee futat. A'eramū ēē 'ua 'ga raity pypireme'ywa etee agawewi ipyyka. A'etea ēē ojekatu'ok 'ga raity pypireme'ywa pyyg pyrauwe futat. ²²A'erauwe Jejuu 'ga ojerowaka amā'jāu ēē ree. A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Erekyje awi kari. Je rerowiar ape ekou ra'e jepi. A'eramū je ene katu'oka akiko— 'jau 'ga ēē upe.

Ēē upe aipo 'ga 'erauwe ēē ojekatu'oka.

²³A'ere Jejuu 'ga ore reruatau nū. “Jera'jyra ēē ree epoa emono” 'jara 'ga 'wyrā upe orowaēm ire orosou. Orosouwe Jejuu 'ga ēē ree ajatyka ma'e 'gā nesaka. 'Ga mo'wyrera 'ga ra'jyra ēē rapirūmū ēē rerekou. Jumi'ara'nī moje'egara 'gā nanē 'ga esaka nū* Kwaiwete 'gā 'upa 'oga pype. ²⁴A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je peje'jāu pejewau ukupepe. Namanūi ēē. Oset tee ēē 'upa. Peesag iki je ēē momaga— 'jau 'ga 'gā nupe.

Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā 'ga rerekoemāu etee.

—Ene'me awi nū'ū. Amanū futat akiko— 'jau 'gā 'ga upe.

“Amoferap nipo je ēē re'ā”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga poromū 'jau 'gā nupe, “oset tee ēē 'upa”, 'jau etee 'ga 'gā nupe.

²⁵Og awi 'gā mū'ē re 'ga amanū ma'efera ēē popyyka.

—Ere eja ewya, ky'ri— 'jau Jejuu 'ga ēē upe.

A'erauwe ēē ferawi owya afu'ama. ²⁶A'eramū 'gā ēē moferapawera mome'wau imuāina ojepyriwara 'gā nupe.

Mukūi eae'ema 'gā

* 9:23 Ajamanūnamū ipyyra poromū jumi'ara'nīa.

²⁷ Ëē moferaw ire Jeju 'ga awau pe awi nū. 'Ga remimu'eramū ore arawau 'ga rupi. Orewaw ipe mukūja eae'ema 'gā 'ua ore rewiri wafukaita Jeju 'ga upe:

—Jeju! Ene 'ā Janeruwarete 'ga remimurera! Ore resag ape. Epājē mū ore katu'og ape— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

²⁸ 'Og ipe ore se re, 'gā nanē awau osou nū, Jeju 'ga rerowyka. A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je rerowiat te pejepe pejejemogyau jepi? “Ore mamā'ē 'ga nū” 'ea te perowiat pejejemogyau?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Aruerowiat futat ore ene— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jeju 'ga opo monou 'gā nea are.

—Tejerowiat pejemogyramū je pē mamā'ēi— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁰ A'erauwe futat 'gā amā'jāu. A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je mome'u kasi pejepe kwe pewara 'gā nupe kamēsīete ne, jerera muāje'ema kamēsīete amunawa pype ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹ A'ere 'gā naani. Nuereko katui 'gā 'ga 'eawera, 'ga rera muāina kamēsīete peuwara 'gā nupe.

Ije'ege'ema 'ga

³² Jeju 'ga wi 'gā o pyyrauwe 'gā amū mama'eukwaawa rerekwara 'ga rerua Jeju 'ga upe.

—Mama'eukwaawa mū 'upa 'ga pir are. A'eramū 'ga oje'ege'ema akou. Mama'eukwaawa 'ga nomoje'egukari imogou— 'jau 'gā Jeju 'ga upe.

A'erauwe Jeju 'ga imoia 'ga wi.

³³ Ojewi Jeju 'ga imoir ire 'ga oje'ega nū. A'eramū 'ga resakara 'gā oporesagamū 'ga ree ajemogyau.

—Niesagi pa jane nanuara Israeu juapyreramū jareywy pe jepi nū— 'jau 'gā ajaupe, oporesagamū 'ga ree ajemogyau.

³⁴ A'ere fariseu 'gā nuerowiari 'ga. A'eramū 'gā 'jau:

—Naani nū'ū. Mama'eukwaawa 'wyrara je'eg imū tee 'ga 'ga pirewara moiri 'ga wi nū'ū— 'jau futatee 'gā 'gā nupe.

Jeju 'ga ajemuaēma 'gā nee

³⁵ Pe awi Jeju 'ga awau nū. Awau 'ga amunawa moymoyka akou. 'Ga remimu'eramū ore arakou 'ga retee te futat. Judeu 'gā jatykaaw ipe 'ga awau 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree:

—Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui. A'eramū 'ga pē mogyau wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe akou, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

Ojero'wu ma'e 'gā 'ga ikatu'oka akou. ³⁶ Kwaiwete 'gā jatykai 'ga ree, 'ga porogyta renupa. 'Gā nesakawe Jeju 'ga ajemuaēma 'gā nee. “Karupa'mi jare'ema 'jawe 'gā jemogyi. Ojejukawe'emamū nanē nū. Worypawamū 'gā ajemogyau. Nitywi futari 'gā poara 'ga amū”, 'jau Jeju 'ga ojeupe. ³⁷ A'eramū 'ga 'jau wemimu'eramū oree:

—Ināinānī'ī etee Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā jemogyi. A'ere 'ā kwaiwete je te 'gā jemogyi Janeruwarete 'ga kwaape'ema— 'jau 'ga oree. ³⁸ —A'eramū ki pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe aipo are: “Emonou'jau'jap ejemiayuwā 'gā emome'waramū kwe pewara 'gā nupe”, pe'je ki 'ga upe aipo are— 'jau Jeju 'ga oree. —Sā'ā juowuurana. Omonokara ae mū tywe'emamū 'ā ototokapaw ekoete. Nan tee futat nipo 'gā 'ga je'ega ojeupe 'gā imome'ue'emamū 'gā pawī etee mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jeju 'ga oree.

10

*Jejui 'ga remimu'e 'gã
(Maku 3.13-19; Luka 6.12-16)*

¹ Jejui 'ga wemimu'eramũ ore majatykau ojee, tusiramũ ore majatykau ojee. Opãjêa 'ga imua ore upe ore moporowykyawamũ.

—Tepãjêa je amono pê nupe amutee 'gã poawamũ. Pe'je pejewau mama'eukwaawa moia erekwara 'gã nui. Ojero'wu ma'e 'gã nanê pêê ikatu'oka nũ— 'jau 'ga ore ikue.

²⁻⁴ 'Ga remimonoramũ orepytuna tusi. Simão, Andre, Tiago, Juã, Filipe, Patarumeu, Tome, Mateuramũ je, ajepeja Tiago, Tadeu, ajepeja Simão, Judas. Mimeramũ ore Jejui 'ga remimu'eramũ. Simão 'ga mukũ 'ga rera. Pedro 'ga rer irũa. Ajepeja Simão 'ga rera nanê mukũ nũ. Serote 'jau 'ga rer irũa. Andre 'ga Pedro 'ga rewirera 'ga. Tiago 'ga rewirera 'ga Juãnamũ. Sepeteuramũ Tiago 'ga ruwa 'ga Juã 'ga retee. Je Mateuramũ 'wyrara upe ka'aranũ pykareramũ. Ajepeja Tiago 'ga Afeue 'ga ra'yra 'ga. Judas 'ga nanê mukũ 'ga rera nũ. Iskariote 'ga rer irũa. Kũima'e tywera 'gã nupe 'ga monoara 'ga poromũ. Mimeramũ ore Jejui 'ga remimonoramũ.

*Jejui 'ga wemimu'e 'gã monoawet
(Maku 6.7-13; Luka 9.1-6)*

⁵ Wemimu'eramũ Jejui 'ga 'jau ore:

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe. A'ere ki judeu 'gã nupe etee je mome'u pejepe. Judeu'e'ema 'gã nupe kasi je mome'u pejepe ne. Samari wyw pewara 'gã nupe nanê je mome'wawe'em nũ. ⁶ Israeu juapyrera 'gã nupe etee futat pejewau morogyta esage mome'wau. Sã'ã karupa'mĩ ka'jama ujar awi. Nan tee futat Israeu juapyrera 'gã jemogyi. Ymã te 'gã ypya Jarejuwarete 'ga je'ega renuwi rakue. A'eramũ 'gã 'ga kwaapa katu katu rakue— 'jau 'ga ore. —A'ere 'awauwara 'gã nokwaawi futari 'ga. 'Ga remifutara nanê 'gã ikwaape'ema nũ. A'eramũ 'gã ajemogyau karupa'mĩ ka'jama 'jawe— 'jau Jejui 'ga ore. ⁷ —“Otywer awi opoit ma'e 'gã Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamũ. A'eramũ ki pêê pejejoia pejetywer awi”, pe'je ki pejewau 'gã nupe. ⁸ Ojero'wu ma'e 'gã pêê ikatu'oka. Amanũ ma'e 'gã pêê imoferapa. Ipito'om ma'e 'gã pêê imokã'jãu. Mama'eukwaawa pêê imoia mama'eukwaawa rerekwara 'gã nui— 'jau Jejui 'ga ore. —Tepãjêa je amono pê nupe. A'ere naje mepyi pejepe tepãjêa pejejeupe imono are. A'eramũ pêê pejewau 'gã katu'oka ekoete te futat pejejemogyau. “Je mepy pejepe. Pejekatu'okawera pemepy jee”, 'jawe'em futat pêê 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga ore.

⁹ —Ka'aranũũa kasi peroo ne. ¹⁰ Pejekaraemã nanê erawawe'em nũ. Pejejyrũ, pejepyapaap. Mimera miamũ kasi peroo ne. Pejepir arewara etee futar iki peroo. Ywara nanê pêê erawawe'em pejepe pe. Ojeupe peporogytaramũ 'gã pê mojemĩ'waa. Aipoa esage— 'jau Jejui 'ga ore.

¹¹ —“Gã 'wyrarete upe pejewa'ema pejewau pejesewa rekaa. “Pe'je pejeju pejesea 'au ore pyri” 'jara 'gã noga pype etee futar iki pejup. Peo kasi kwe pe pejejemogyau ne. ¹² Gã nog ipe pejewau ki “Awamũ Janeruwarete 'ga nepê mu'arasigukari pê mogyau”, pe'je pejewau pejesou 'gã nupe. “Arafutar ore Jarejuwarete 'ga pê muekõêãja pê mogya”, pe'je ki 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga ore. ¹³ —“Pe'je pejeju pejepytaru ore'wyr ipe” 'gã 'eramũ ki pe'je 'gã nupe: “A'jea futat. Janeruwarete 'ga aku'i muri pê nupe, pê mopy'ata'wau a'jea futat”, pe'je ki 'gã nupe — 'jau Jejui 'ga ore. —“Narafutari ore pêpyta oroje'wyr ipe” 'gã 'eramũ pêê 'jau 'gã nupe: “Janeruwarete 'ga aku'ia

namura'uweri pē nupe”, pe'je ki 'gā nupe — 'jau Jejui 'ga oree. ¹⁴ — A'eramū nipo pēē pejewau majepeja 'gā amū 'wyr ipe nū. A'eramū nipo 'gā 'jau: “Noreporenuwiweri ore Jarejuwarete 'ga je'eg are”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū ki pe'je 'gā nupe “Janeruwarete 'ga 'ā wemiayuwamū pefutat numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee 'ga. A'eramū nipo 'ga anure pē mu'arasiga pē mogyau”, pe'je ki 'gā nupe — 'jau Jejui 'ga oree u'ama. — A'eramū pēē 'gā 'wyrarete awi pe'je 'jāu pejepypapaawa nupānupāu ajuee, 'ya motototoka jui. “Janeruwarete 'ga pē katu'og are ifuwet numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee 'ga”, pe'je ki pejepypapaawa nupāu ajuee 'gā nupe — 'jau Jejui 'ga oree. ¹⁵ —A'jea futat je 'i. Anure, wowase pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga Sodom ipewarera 'gā nereko tywēretei Gomora pewarera 'gā netee. Sodom ipewarera 'gā ityweretei Janeruwarete 'ga upe, Gomora pewarera 'ga netee rakue. A'eramū nipo 'ga 'gā nereko tyweaete 'gā tywer are. A'ere “noreporenuwiweri ore Jarejuwarete 'ga je'eg are” 'jara 'gā Sodom ipewara 'gā tywera apyraawi. A'eramū nipo 'ga taetu 'gā nereko tyweaete etee te nū Sodom ipewarera 'gā apyraapa — 'jau Jejui 'ga oree.

Jejui 'ga rur enune ojeapo ma'e
(Maku 13.1-13; Luka 21.12-19)

¹⁶ —Sā'ā kasuria tajau jarū pyterimū isea. A'eramū 'ā tajaua iu'wau. Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga kwaapare'ema 'gā pyterimū pese. 'Gā amū nipo amara'neramū akou pē nee. A'ere ki pē'akwaap pejemogyau 'gā nupe. Pejepota'waramū etee futar iki 'gā nee — 'jau Jejui 'ga oree. ¹⁷ —Pejea'gu te ki ajee pejejerowiare'ema 'gā nui. 'Gā amū nipo pē pyyka pē nerawau o'wyrriari 'gā nowase pē moporogytaukaa o'wyrriara upe. Judeu 'gā jatykaaw ipe nipo 'gā amū pē pyyka pē nupānupāu. ¹⁸ Je rerowiaaramū pē nekoramū nipo 'gā pē pygyi pē nerawau judeue'ema 'gā 'wyrriara 'gā nowase. O'wyrriararete 'gā nowase pejejerooramū pēē je ree morogyta esage mome'wau 'gā nupe. A'eramū futat nipo o'wyrriara 'gā nowase pē nerawarera 'gā morogyta esagea pēē imome'u renuwi o'wyrriara 'gā neewe futat — 'jau Jejui 'ga oree. ¹⁹ —A'ere kasi pekyje pejejerooramū ne. “Ma'ja 'jau sipo je teje'ega 'gā nupe 'wei”, pe'je kasi ne, pejeky'jau ne. Janeruwarete 'ga te peje'egawa amut pē nupe peu pē nerooramū — 'jau 'ga oree. ²⁰ —Napēē tee rūi peporogyta 'gā nupe. Pēnuwarete 'ga 'Agesagea te nipo pē mueapyo pē'eaw are — 'jau Jejui 'ga oree.

²¹ —Je rerowiare'ema 'gā nipo wewirera 'ga miamū futat omono 'gā nupe, ijukaukaa, wewirera 'ga je rerowiar ire. Wa'yra 'gā miamū nipo 'gā imonou 'gā nupe iapisaukaa. 'Uwa miamū, oya miamū 'jau nipo 'gā imonou iapisaukaa 'gā nupē je rerowiaaramū 'gā jemogyramū — 'jau Jejui 'ga oree.

²² —Je rerowiare'ema 'gā oporomutare'emamū je ree. A'eramū nipo 'gā je rerowiarāmū pē nee nanē oporomutare'emamū nū. A'ere Janeruwarete 'ga je rerowiar awi ipoire'ema 'gā nerooi imogyau ojeypyri nakwaparimū ete rūi futat — 'jau 'ga oree. ²³ —Amunaw ipewara 'gā pejejereko tyweramū, pejeka'jama pejewau 'gā nui. Ajepeja amunaw ipē pejewau je mome'wau. Israeu ywy pypewara amunawa moyge'emauwe nipo je ruri tejewya nū — 'jau 'ga oree.

²⁴ —Ojemu'e yau ma'e 'gā amu'jara 'ga nuapyaawi futari. I'wyrriat ma'e 'gā o'wyrriara 'ga nanē nuapyaawi nū. ²⁵ Ojemu'e ma'e 'ga e'i ojeupe: “Tako temu'jara 'ga 'jawe 'jau kwy”, 'jau nipo 'ga ojeupe. Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Je rerowiare'ema 'gā je kurapara te ajemogyau. “Mama'eukwaawa 'wyrriara je'eg imū tee 'ga mama'eukwaawa moia 'gā nui”, 'jau futatee nipo 'gā jee je kurapa ajemogyau. A'eramū nipo 'gā pēē taetu je rerowiarāmū pē kurapa — 'jau Jejui 'ga oree.

*Pekyje ki Jarejuwarete 'ga wi
(Luka 12.2-7)*

²⁶ —Pekyje awi 'gā nui. Nomima'uweri futari ae mama'ea. Anure te nipo imimipyrera jesaukari katu katu 'gā nupe. ²⁷ 'Awamū je je'egi pē nupe etee futat. A'ere tepeo jeje'ega mome'wau 'gā nupe najuejue etee futat 'jau — 'jau Jejuī 'ga oree. ²⁸ —Pekyje awi pejejee ifuwet ma'e 'gā nui. Pē apisi 'gā numiamū. A'ere 'gā pē'aga nomateepawa'uweri. Jarejuwarete 'ga wi te a'jea futat pekyje ete. 'Ga te a'jea futat pē mateepap ywawuje futat werowiare'emamū. Pē'aga we futat 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga oree. —'Ga te a'jea futat mama'e tywera ojeupe iapoaramū ae apisi— 'jau 'ga oree.

²⁹ —Janeruwarete 'ga te 'ā pājēretea. A'ere 'ga jejuka esagei futari ae ree. Peesak wyra'ia. Wyra'ia 'ā niapoi agawewi. A'etea Janeruwarete 'ga imanūnamū wesak 'ūina. 'Ga remifutarimū etee te wyra'ia imanūi. ³⁰ Ae taetu aje 'ā ae ate 'ga upe. Ma'eramū 'ā 'ga jejukai ae ree taetu— 'jau 'ga imome'wau oree 'ūina. —Pē'awa we futat ojemojopyrūmap ajemogyau pēakag are. Aeakag are ijemogya we futat 'ga okwaapap. “Nojejukai nipo 'ga ore ree?” pe'je kasi ne. Naani. Ojejuka futat 'ga pē nee. ³¹ A'eramū ki pēē pejekyjawe'em pejejereko tywera 'gā nui— 'jau 'ga oree.

³² —Pejenosī kasi je mome'wau 'gā nupe ne — 'jau 'ga 'gā nupe. —'Gā nowase pēē je mome'u renosī'em ire je nanē najenosī pē mome'wau nū. “Je Jejuī 'ga remiayuwamū je” pēē 'eramū je ywag ipe peoramū je nanē futat ywagipewara 'gā nowase a'e 'gā nupe nū: “Koromū noko jeremiayuwa 'gā 'ja”, 'jau nipo je pē nupe ywag ipe peoramū, ywagipewara 'gā nowase pē mome'wau enosōue'em 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga oree. ³³ —“Je najejuī 'ga remiayuwa rūi” 'jaramū je ywag ipe peoramū pēē 'jawerimū etee futat nipo je pē nenosōu pē mome'wau Tejuwarete 'ga rowase: “Najeremiayuwa 'ga rūi noko 'agamū”, 'jau nipo je pē nupe pē mome'wau 'ga rowase. A'eramū je aipo 'jarera 'gā monou muku tejewi— 'jau 'ga oree.

*Jejuī 'ga ree nipo ae ajamueu
(Luka 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ —“Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga rur ire nipo ore jamuepawi”, pe'je kasi ne. Naani. Je ree taetu nipo pejamue pejejemogyau— 'jau 'ga oree.

³⁵ —Kūima'e 'ga amū nipo je rerowiaa. A'ere nipo 'ga ra'yra naje rerowiari. A'eramū nipo 'gā ajamueu je ree. Kūjā ēē mū nipo je rerowiaa. A'ere nipo ēē ra'yra ēē naje rerowiari. Ēē ra'ytatya nanē nipo je rerowiare'ema nū. A'eramū nipo aipo 'gā je rerowiaara ēē mueu je ree. ³⁶ Amumē je rerowiaara 'gā pytuna 'gā we futat nipo 'gā nerekou tyweaete je ree. Je rerowiaara 'gā nereko tywera 'gā 'gā pytuna futat— 'jau Jejuī 'ga oree.

³⁷ —Pēporomutat 'ā pēē pejepytuna 'gā nee. A'eramū pēē mama'e apou 'gā maku'iu. A'ere je 'i 'awamū pē nupe: Jeremiayuwamū pejejekoweramū ki pēporomutat je ree, pejepytuna 'gā nee pejeporomutara apyraapa. Pejejuw are, pejeje are, pejeje'yr are. Mīmera 'gā nee pejeporomutara apyraapa. Je ree pejeporomutamū ki mama'e apou jeremifutar imū etee je muorypawamū. “Ereapo awi nanuara ki sa”, 'jau nipo pēpytuna 'gā pē nupe. A'ere kasi eremojerowiat 'gā ne. Jeje'eg imū etee futat pēē iapou. Kasi a'e pe pēē najeremiayuwa rūi ne— 'jau 'ga oree.

³⁸ —Anure nipo 'gā pē nereko tyweretei je ree, pē apisau je ree. A'eramū futat nipo pēē mū je rerowiar awi pejejoia. A'ere pēē je rerowiar awi opoit ma'eramū najeremiayuwa rūi pejemogy. Jeremiayuwamū pejejekoweramū

jeremifutara etee futat pëe iapou, pejekyjawe'em 'gã pejereko tywer awi. “Tene 'gã je jukai kwy. Napoira'uweri je Jejui 'ga rerowiar awi”, 'jau etee ki pëe — 'jau 'ga oree. ³⁹—“Najemanüweri je Jejui 'ga mome'u are” 'jara 'gã nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. “Je naapoa'uweri futari mama'ea Jejui 'ga remifutar imü” 'jara nanë awawe'em ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri nü— 'jau Jejui 'ga oree. —A'ere “tene 'gã je jukai kwy. Napoira'uweri je 'ga rerowiar awi” 'jara 'gã oi futari ywag ipe, Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga oree.

Janeruwarete 'ga jane mepyawam
(Maku 9.41)

⁴⁰—“Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe”, a'e ako je pë nupe ko. A'jea futat je 'i: Je rerowiarämü pë nereko esageara 'gã je nanë je rereko esage nü. Je rereko esageara 'gã je muarera 'ga nanë wereko esage nü.

⁴¹ Ojeupe 'ga amü waëmamü nipo 'gã 'jau: “Janeruwarete 'ga 'ga mut janee, ojee jane mu'jawamü. Ma'eramü 'ã oreporenuwiweramü 'ga je'eg are”, 'jau nipo 'gã. “Torojejuka esage 'ga ree nanë 'jau nü”, 'jau nipo 'gã. A'jea futat je 'i: Anure nipo Janeruwarete 'ga oje'eg are moromu'jarera 'gã mepyi. 'Ga ree ojejuka esage ma'e 'gã nanë 'ga omepy nü, moromu'jarera 'ga repy 'jawe etee futat. Ojeupe 'ga amü waëm ire nipo 'gã amü 'jau: “Koromü esage ma'e 'ga. Ma'eramü 'ã ore jejuka esagei 'ga ree”, 'jau nipo 'gã. A'jea futat je 'i: Anure nipo Janeruwarete 'ga esage ma'e 'gã mepyi. A'eramü 'ga esage ma'e 'gã nee ojejuka esage ma'e 'gã nanë imepyau nü, esage ma'e 'gã nepy 'jawe etee futat nü— 'jau Jejui 'ga oree.

⁴²—A'jea futat je 'i: Anure nipo Janeruwarete 'ga je rerowiaara 'gã nereko esageara 'gã mepyi. 'Yro'ysaga etee agawewi nipo 'gã imonou je rerowiaara 'ga amü upe, i'yuwei ma'eramü. A'etea Janeruwarete 'ga 'yro'ysaga monoara 'gã mepyi 'ga upe imonoawer are— 'jau 'ga oree, kwe pe omome'wawamü ga ore monoi.

A'eramü ore arawau kwe pe 'ga mome'wau oropytuna judeu 'gã nupe.

11

Juã Batista 'ga remiayup
(Luka 7.18-35)

¹ Ojewi 'ga remimu'e 'gã orauwe Jejui 'ga awau ipyriu'iwara 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ² A'e pype Juã Batista 'ga remiayuwa 'gã amü 'ua owaëma Jejui 'ga upe. Juã Batista 'ga remiayuwa 'gã Jejui 'ga remiapofera mome'wau 'ga upe moromunepawa pype 'ga renaw ipe rakue. A'eramü Juã 'ga 'gã amü monou 'gã moporonuwukaa ee Jejui 'ga upe:

—“Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amü te ra'u nü?” pe'je ki pejewau 'ga upe jee— 'jau 'ga wemiayuwa 'gã nupe.

³ A'eramü 'gã awau oporonupa ee Jejui 'ga upe:

—“Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amü te ra'u nü?” e'i Juã 'ga enee ko— 'jau 'gã awau 'ga upe.

⁴ A'eramü Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau pejemiesagera mome'wau 'ga upe. ⁵ “Eae'ema 'gã 'ga amamã'ë akou. Iteu ma'e 'gã 'ga amafu'am. Ipito'om ma'e 'gã 'ga imokã'jäu. Iapyae'ema 'gã 'ga imuapyau. Amanü ma'e 'gã 'ga imoferapa. Iporiay'i ma'e 'gã nupe 'ga morogyta esage mome'wau akou” pe'je ki, jeremiapofera mome'wau 'ga upe. ⁶ “Je rerowiar awi ipoire'ema 'gã niku'ipawi futari ajemogyau”, e'i 'ga enee ko, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁷ Ojewi Juā 'ga remiayuwā 'gā o ypyrauwe Jejui 'ga oporonupa Juā 'ga rekwawer are ojepeyriwara 'gā nupe.

—Amunawe'em ipe pejewau te maran peesak 'ga rai'i? Ma'ja 'jawe te 'ga rai'i? Sā'ā juowa wuytuwa erojetyjetyga erekoa. Nan te 'ga rekoi rai'i? Naani te ra'u nū?— 'jau 'ga 'gā nupe. —Nanarūi futat 'ga rekoi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Najuejue etee futat 'ga rekoi oje'egawer imū etee futat 'ga oje'ega 'gā nupe ai'i, wesakara 'gā nupe ai'i. “Pejetywer awi pēpoiweramū Ku'jywa 'ga imoiri pē nui”, 'jau pāwē pāwē etee futat 'ga akou 'gā nupe. Kūima'eeteete 'gā nupe, akotee ma'e 'gā nupe 'jau 'ga akou 'ga mome'wau 'gā nupe ai'i— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁸—Taity esagea sipo 'ga wereko eruatau pēnemiesagamū rai'i? Naani. Taity esage ma'e 'gā ako 'og esage pype etee. A'ere Juā 'ga nanarūi. Taity ekoetea etee futat 'ga wereko imunepa. Nu'ari futari 'ga taity esage rerekwar ipe. Ikaraemā kwai ma'e 'gā 'ā waity esage etee te wereko imunepa. A'ere Juā 'ga nanarūi— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe.

⁹—Juā 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga mome'wararete ako rai'i. ¹⁰ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Juā 'ga ree inuga rakue. “Koromū jeje'ega mome'wara 'ga”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa inuga 'gā nupe rakue — 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe. —Tomono 'ga ene renunewe 'jau, kwe pewara 'gā mu'jau ene ree 'jau, ene rura futarukaa 'gā nupe 'jau”, 'jau 'ga inuga ikwasiaa ka'aran are rakue — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹¹—Aeypy 'gā porogytafera wesageramū agawewi. A'ere Juā 'ga porogytafera te 'gā porogytafera resage apyraawi Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'awamū je rerowiara 'gā te Juā 'ga porogytafera apyraawi. Imu'epyre'ema 'gā agawewi 'ā. A'etea 'gā 'ga ma'e apyraapa Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau. ¹²—Juā 'ga ra'ne 'ā 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree rakue. “Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, 'jau 'ā Juā 'ga 'gā nupe rakue. 'Awamū 'ā je nanē aipo 'jau pē nupe nū— 'jau Jejui 'ga 'ūina 'gā nupe. —A'eramū kwaiwete itywet ma'e 'gā oreje'ega rerowiaa. Gā ku'ia 'gā nerekou. “Arowiat je 'gā je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga jetywera moia je wi, je mogou wemiayuwamū. Tene 'ga rerowiara'ema 'gā je rereko tyweretei kwy. Napoiri futari je 'ga rerowiar awi”, 'jau nipo 'gā aku'iramū ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹³—Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera 'gā Moisesi 'ga retee imome'ui pē nupe rakue. “Anure nipo Janeruwarete 'ga wemimurama 'ga muri, 'ga mogou wyriaramū ae upe. Otywer awi opoit ma'e 'gā nipo 'ga imogyau wemiayuwamū”, 'jau 'gā nakue. Juā 'ga nanē Janeruwarete 'ga remimuramū je mome'wau pē nupe rai'i nū. ¹⁴ Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā amū 'i rakue: “Anure nipo Eliasi 'ga 'jawewaramū ra'ne ijesakari pē nupe. 'Ga rewiri etee nipo ajee Janeruwarete 'ga remimura 'ga jesaukari”, 'jau 'gā ikwasiaa ee rakue. A'eramū je ee iparuerowiarwet ma'eramū pē mueapyou 'gā je'eg are. Juā 'ga futat Eliasi 'ga 'jawewara. A'eramū 'ga 'ua Jarejuwarete 'ga remimuramamū je renune ai'i. ¹⁵ Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶⁻¹⁷—Ma'ja 'jawe te 'awauwaramū pēē?— 'jau 'ga 'gā nupe. —Kunumiarūe'ema 'jawe futat pēē. Sā'ā kunumīa. “Soo jarejerokyau 'jau” 'eramū, “Naani. Najeataweretei je”, 'jau etee 'ā ajaupe. “Pe'je ajee sajeawotee 'ū”, 'jau 'ā kunumīa ajaupe nū. “Najeawoteeweri futari je”, a'e ako je ko, 'jau ete 'ā kunumīa ajaupe. Nan tee futat pēē. ¹⁸ Juā Batista 'ga 'ā ojemi'ware'ema akou Jarejuwarete 'ga upe oporogytau rakue. A'eramū 'ā pēē “mama'eukwaawa 'ga wereko opir are ra'e”, 'jau 'ā pēē 'ga upe, 'ga

jemi'ware'emamū rakue — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁹ —A'ere 'ā je ruri Juā 'ga rewiri nū. Je 'ā tekou teojere'emamū tejemi'waa Jarejuwarete 'ga upe teporogytau. A'eramū 'ā pēē “Emi'uu 'ā 'ga ra'e”, 'jau etee jee nū — 'jau 'ga 'gā nupe. —“Itywet ma'e 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e”, 'wyriararete upe ka'aranūū ppykara 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e”, 'jau etee 'ā pēē jee nū — 'jau 'ga 'gā nupe. —Kunumī 'jawe pēē. Juā 'ga ree ra'ne 'ā pēē pejeporomutare'emamū rai'i. 'Awamū 'ā pēē je ree nanē pejeporomutare'emamū nū — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Kunumī 'jawe 'ā pejemogy. Jarejuwarete 'ga je'eg imū mama'ea jane iaporamū nipo jane pyriwara 'gā 'i janee: “A'jea futat. Janeruwarete 'ga 'ā i'akwaap. Sā'ā 'ga remiayuwa 'gā neko esagea”, 'jau nipo 'gā janee, janereko esage resag ire — 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

Jejui 'ga je'ega moywyrafenawet
(Luka 10.13-15)

²⁰ A'eramū Jejui 'ga oje'ega moywyrafena wemiapofera resakara 'gā nupe. 'Gā 'wyr ipe agawewi Jejui 'ga aeremiapoe'ema apou 'gā nowase. A'etea 'gā nopoiri futari otywer awi. A'eramū Jejui 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe:

²¹ —A'e je ki 'ei. Naje moporomutarukari te 'ā pejepe a'i kūi. Pēporiay'i 'ā pejemogyau numiamū a'i kūi. Korasi pewaramū, Pesaita pewaramū. Mīmer ipewaramū 'ā pēporiay'i pejemogyau numiamū. Pē'wyr ipe ako je Jarejuwarete 'ga mome'ui tekou pē nupe ikue numiamū. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oka ako tekou pē neape ikue numiamū. A'ere ako nepēporenuwiwieri jeje'eg are ikue. Nepēpouriwieri ako pejetywer awi ikue. Pejetywera retee ako pēē ikue. Tiro pe 'gā katu'og ire amunipo 'ā peuwara 'gā poiri otywer awi rakue. Sidom ipe. Mīmer imū 'gā katu'og ire amunipo 'ā peuwara 'gā poiri futari otywer awi rakue. Tanimuga amunipo 'ā 'gā wereko wapyte'rarimū otywer awi opoira resaukaawamū. A'ere ako je 'au agawewi iapoi tekou pē'wyr ipe ikue. A'etea ako nepepori pejetywer awi ikue — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, wemiapofera resakarera 'gā pyu oje'ega magwamagwapa. ²² —A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē majatykaawa 'ara rupi Tiro pewara 'gā majatykau wowase. A'eramū nipo 'ga 'gā nereko tyweaete. Sidom ipewarera 'gā nanē nipo 'ga ereko tyweaete nū. 'Gā tywer are wejue nipo 'ga 'gā nereko tyweaete etee. A'ere nipo 'ga pēē te pē nereko tyweretei kwaiwete. Pēē te 'ā neperowiari 'ga, 'ga pājē resakareramū miamū — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²³ —Pēporiay'i pejemogyau numiamū, a'e je 'ā pē nupe, Kafanaū pewaramū nanē nū. “Ore Kafanaū pewaramū oreresage”, pe'je numiamū. “A'eramū ore arawau ywag ipe”, pe'je pejejaupe numiamū. A'ere je 'i pē nupe: Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'eramū futat pēē, a'e je 'ā pē nupe — 'jau Jejui 'ga Kafanaū pewarera 'gā nupe. —Nepepori te 'ā pejetywer awi. A'eramū pēē pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe futat — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Pē neape futat je ako pēnemiapoe'ema apou tekou ai'i. A'ere ako nepēpouriwieri pejetywer awi ikue. Sodom ipe iapo re amunipo 'ā peuwara 'gā poiri otywer awi rakue. A'eramū amunipo 'ā 'gā 'wyr a'ateepawe'emamū futat rakue. 'Upa we futat amunipo 'ā 'gā 'wyr 'awamū miamū futat — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁴ —Wowase pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei te futat kwaiwete Sodom ipewarera 'gā nereko tywera apyraapa — 'jau 'ga oje'ega moywyrafena Kafanaū pewara 'gā nupe.

Jejui 'ga oporopoariweramū jane ree
(Luka 10.21-22)

²⁵ A'ere Jejui 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. Ene 'ā mama'e jararetea. Ene 'ā ywag ipewara mama'e jara. Ywy pewara jara nanē 'ā ene nū. Ene te 'ā mama'e jararetea. Nai'akwaap ma'e 'gā etee rūi 'ā eremueapyo jeje'eg are. Akotee ma'e 'gā na'ne 'ā eremueapyo ee nū. I'akwaap ma'e 'gā jēmī 'ā ene imueapyowe'em ee.
²⁶ Ejemifutar imū etee futat 'ā ene akotee ma'e 'gā mueapyo ee. Nanuara futat te 'ā erefutat rakue— 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

²⁷ A'eramū 'ga 'jau ojepeyriwara 'gā nupe nū:

—Jeruwarete 'ga je mū'akwaap mama'e are ikue. Ma'eramū je 'ā ikwaawi — 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. —Jeruwarete 'ga je kwaap katu katu futat. Nitywi 'gā amū je kwaaparamū. Jeruwarete 'ga etee te je kwaap. Je 'ā Tejuwa 'ga akwaap katu katu futat. A'ere 'gā nitywi amū je 'jawewara Jeruwa 'ga kwaapa katu katuara 'gā amū — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū je 'ā tejemipyyrūmera 'gā mu'ei Tejuwarete 'ga ree. A'eramū 'gā a'eramū 'ga kwaapa je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau ojepeyriwara 'gā nupe nū:

—Pe'je pejejua jee jeje'ega renupawamū je pyri. Tejerowiar ire je jejuka esagei pē nee. Pēē mū mama'e poyjuu rupiara 'jawe. Sā'ā ae mama'e poyjuu upiaramū. Nan tee futat pēfuakapawamū. Pejepy'a'wyrāmū pejejemogyau mama'e are. A'eramū pēē pejefuakapawamū pejejemogyau. Tejerowiar ire je jejukai pē nee. A'eramū nipo pepjy'a'wyrē'emamū mama'e are pejejemogyau — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁹ —Pejemu'e je ree. Jeje'eg are nanē pejejemu'jau nū. Je te 'ā ajemuaēm pē nee. Jeporopoiariwet je tekou pē nee. Je ree pejejemu'e re nipo pēē pepjy'a'wyrē'emamū mama'e are pejejemogyau. ³⁰ Naayi futari jeje'ega renuwa. Ay futat numiamū. Je futat apoat pēē mama'e apo are teje'eg imū futat. A'eramū aye'ema 'jawe akou pē nupe. Jeje'ega renuw ire nipo pēē pejeku'iramū pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

12

*Morowykye'em are 'gā mu'eawet
 (Maku 2.23-28; Luka 6.1-5)*

¹ Morowykye'ema mū rupi Jejui 'ga awau juowuurana ko pyterimū akou. 'Ga rewiri oo ma'e 'gā opy'arayparamū ajemogyau. A'eramū 'gā a'ŷja pa'wau erawau opo pe. A'eramū 'gā ipe'oka i'wau. ² 'Gā nesakawe fariseu 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Kuu. Emā'ē 'gā nee ki sa. Eneremiayuwa 'gā opo'o a'ŷja i'wau ra'e ki sa. “Noporowyky'a'uweri ae morowykye'ema rupi”, e'i nā'ā Moisesi 'ga jepi re'ā. Juowuuran a'ŷja po'oa aeporowyky'a futat. Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i rakue: “Peporowyky kasi morowykye'ema rupi ne”, 'jau 'ga 'ā rakue a'i kūi— 'jau 'gā jejui 'ga upe.

³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja te Davi 'ga wapo rakue? Nepemogytai nipo ka'arana 'ga remi-
 apofer are? Ymā te 'ā 'ga py'arayparamū opytuna 'gā netee akou rakue.

⁴ A'eramū 'ā 'ga awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe osou rakue. A'e pe 'ga 'ā kanape pyyka i'wau opytuna 'gā netee rakue. Pekwaap 'ā aipoa. Na'gā nemi'ua rūi poa numiamū. Mainana 'gā etee te a'u aipoa rakue. A'etea Davi 'ga a'u opytuna 'gā netee rakue. Ipy'araypat 'gā awau osou peu. A'eramū 'ga amū “Nepēa'wyrī pēē” 'jawe'em 'gā nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵ —Morowykye'ema rupi mainana nanē oporowykyau nū. Nepemogytai nipo Moisesi 'ga remikwasierera ka'arana mainana 'gā porowyky are ki sa? Morowykye'ema mū magwamagwapa 'gā wyra rapyau Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'gā amū “Iro peporowyky morowykye'ema rupi pejejupa” ne'i 'gā

'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁶—A'jea futat je 'i: Esage futat Janeruwarete 'ga mogytaawa. Esage futat 'ga mogytaawa pype 'gã nemiapofera— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'ere 'awamū je rekoī. A'eramū jeje'ega renuwa wesageramū futat 'ga mogytaawa pype 'gã nemiapofera apyraapa — 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁷—Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukae Oseja 'ga upe rakue: “Je upe mama'e mura esage futat jee. A'ere pejejeuee pēpota'wa esagea etee esageramū jee. Nafutari je tejeupe pēnemimurera, pejejeuee pejepota'wa esage'em ire”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. Nepēneapyoi nipo pēē 'ga remikwasiarer are pejemogyau ki sa. Ee pejejeapyo re amunipo 'ā “Nia'wryi pēnemiapofera” nepe'jei 'gã nupe, a'ŷja po'wara 'gã nupe. Nuapoi futari 'gã mama'e tywera— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁸—Je 'ā pēneki'yraretea, Jarejuwarete 'ga remimurera. A'eramū je 'jau pē nupe: “Je 'ā morowykye'ema jara”. A'eramū je tee pē mu'jau morowykye'ema rupi pēnemiapoe'em are— 'jau 'ga 'gã nupe.

Ipoteu ma'e

(Maku 3.1-6; Luka 6.6-11)

⁹ 'Gã nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe. ¹⁰ A'e pe ipoteu ma'e 'ga wapyka 'ūina. A'eramū Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gã 'jau ajaupe:

—'Awamū morowykye'ema. Maran sipo 'ga 'awamū ipoteu ma'e 'ga rerekoi nū?— 'jau 'gã ajaupe. —'Ga po katu'ogamū ki sa'e 'ga upe: “Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga porogytafera ra'e”, sa'e ki 'ga upe a'i kūi— 'jau 'gã 'upa ajaupe.

A'eramū 'gã 'jau Jejui 'ga upe:

—Esageay te Moisesi 'ga remikwasiarer imū ae katu'oga morowykye'ema rupi enee?— 'jau 'gã 'ga upe.

¹¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pejejemawa ywy kwara pype i'aramū sipo nepenuēmi ywy kwar awi morowykye'ema rupi? Morowykye'ema rupi agawewi nipo i'ari ywy kwara pype pē nui. A'etea nipo penuēm futat jui morowykye'ema rupi. Nepeejara'uweri ywy kwara pype im'ŷina— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹² —Pē nupe pēneymawa repyramū futat. A'eramū pēē pejejejukau esage futat ee. Ae taetu ajee 'ā ae ate Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga ajemuaēma iteu ma'e 'ga ree taetu pejejemaw are pejemuaēma apyraapa. Ma'eramū sipo jane jarejopoare'ema morowykye'ema rupi? “Pejopoar iki”, e'i 'ā Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹³ A'eramū 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Epo epopyo— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga opo popywau. A'eramū futat 'ga po ojekatu'oka 'ga po owajara 'jawe etee futat.

¹⁴ A'e resakawe fariseu 'gã awau ū'jāu jui. Morowykye'ema rupi 'ga katu'ogamū 'gã amara'neramū Jejui 'ga ree. A'eramū 'gã afuwereteteramū 'ga ree.

—Maran te jane Jejui 'ga rerekoi? Jemime te ra'u jane 'ga jukai nū?— 'jau 'gã ajaupe.

Janeruwarete 'ga remipyyrūmet

¹⁵ “Fariseu 'gã ifuwerete te ene ree” 'e renupawe Jejui 'ga awau jui. Kwaiwete 'gã awau 'ga rupi. A'eramū 'ga ojero'wu ma'e 'gã katu'okapap.

¹⁶ 'Gã katu'og ire 'ga 'jau 'gã nupe:

—Je mome'u kasi pejepe 'gã nupe ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

17 Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega mome'wara 'ga upe ka'arana kwasiarukari Jeju 'ga ree rakue. A'eramū Jeju 'ga mama'e apou Isai 'ga remikwasiarer imū etee futat rakue.

18 “Koromū je upe oporowyky ma'e 'ga, jeremipyyrūmera 'ga. Jeremifutararete 'ga. A'eramū je teku'iramū tekou 'ga ree.

Te'agesagea je amono 'ga upe 'ga rerekwaramū. A'eramū nipo 'ga jepājē mū etee futat mama'e apou akou.

Ywy pewara 'gā nupe nipo 'ga jeremiaporama mome'wau akou.

'Otywer awi opoit ma'e 'gā nipo 'ga imogyau wemiayuwamū', 'jau 'ga 'gā nupe najueje etee.

19 Nimara'nei 'ga ae ree. A'eramū 'ga oje'egayawe'em.

Wafukaite'ema 'ga kwe pewara 'gā nupe. Ojee etee 'ga ojerowiaraipe'ema.

20 Ajemuaēm te 'ga ae ree. Ojero'wu ma'e 'gā nee 'ga opota'waramū.

Iku'ipap ma'e 'gā nee 'ga ojejukau esage. A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau nū.

Afuakaramū 'ga 'gā nee. 'Jeruwarete 'ga oje'ega pē nupe', 'jau 'ga 'gā nupe, 'ga je'ega 'gā erowiare'emaue.

A'eramū nipo 'gā 'ga je'ega rerowiaa ajemogyau.

21 'Ga ree nipo judeue'ema 'gā jemogyppygi. 'Anure nipo 'ga jane katu'ogi Jarejuwarete 'ga upe', 'jau nipo 'gā ajaupe",

'jau Isai 'ga ikwasiaa Jeju 'ga ree rakue. A'eramū Jeju 'ga mama'e apou 'ga remikwasiarer imū etee futat.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Maku 3.20-30; Luka 11.14-23)

22 Anure 'gā amū mama'eukwaawa rerekwara 'ga rerua Jeju 'ga upe. 'Gā nemierurera 'ga noje'egi futari. Mama'eukwaawa 'ga moje'egukare'ema 'ga mogou. Mama'e resagukare'ema nanē 'ga upe nū. A'eramū 'gā 'ga rerua Jeju 'ga upe. A'erauwe Jeju 'ga 'ga katu'oka, mama'eukwaawa moia 'ga wi. A'erauwe ikatu'ogipyrrera 'ga je'egi 'gā nupe. Mama'e resaka nanē 'ga akou nū. 23 A'e resakarera 'gā oporesagamū ajemogyau Jeju 'ga ree.

—Tyy. Okatu'ok 'ga 'ga ra'e— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga remimurera 'ga te 'ūi? Janeremiapesagera 'ga te 'agamū 'ūi?— 'jau 'gā ajaupe.

24 A'e renupawe fariseu 'gā 'jau 'gā nupe:

—Mama'eukwaawa 'wryiara je'eg imū te 'ga 'ga pirewara moiri 'ga wi— 'jau 'gā 'gā nupe. —Pesepu* pājē mū etee 'ga imoiri 'ga wi— 'jau 'gā 'gā nupe.

25 'Gā eawera kwaapawe Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Gā amū nipo ojo'oka oywy pype ajamueu — 'jau 'ga 'gā nupe. — Maran sipo 'gā amū a'eramū ojo'oka oywy pype ajamueu. Ajaupi etee futat ajuapisaupap, ojomateepapa ajaupi etee futat— 'jau Jeju 'ga u'ama oporogytau 'gā nupe. —Maran sipo a'eramū majepeja amunaw ipewara 'gā ojo'oka ajaupi tee futat ajuapisawamū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe u'ama. 26 — Nan iapo re amunipo 'ā mama'eukwaawa remiayua ijomateepawi ajaupi etee futat— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. 27 —“Pesepu pājē mū 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui”, pe'je ako jee ko. A'eramū je 'jau pē nupe: Ma'ja pājē mū ajee pēnemiayua 'gā mama'eukwaawa moiri 'gā nui jepi? NaJarejuwarete 'ga pājē mū rūi nipo 'gā imoiri 'gā nui jepi?— 'jau 'ga 'gā nupe. 28 —Je nanē futat 'ā Jarejuwarete 'ga pājē mū etee futat je amoit 'ga wi nū. A'eramū pēē a'e are je kwaapa. “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat ra'e, janeremiapesagera 'ga futat ra'e”, 'jau amunipo 'ā pēē jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

* 12:24 Mama'eukwaawa 'wryiara rera mukūi tapy'ja je'eg imū. Satanasi 'jawamū, Pesepu 'jau nū.

29 —Ose sipo muna'ywa ifuakat ma'e 'ga rog ipe, 'oga jara 'ga fare'emamū? Naani. Nosei futari. Ifuakat ma'e 'ga far ire etee isei 'ga rog ipe, 'ga karaemā pojekau 'ga wi— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe. —Mama'eukwaawa 'wyriara ifuakat ma'e 'jawe. Ipājē futat numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga te pājērete, mama'eukwaawa 'wyriara pājē apyraap. Ma'eramū 'ā ae Jarejuwarete 'ga pājē mū etee mama'eukwaawa moiri 'gā nui— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe.

30 —Je ree iporomutare'ema 'gā najeremaiyuwa rūi— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe. —Jeporowyky are je poare'ema 'gā nanē naje upe rūi oporowyky. Mama'eukwaawa upe te 'gā porowykyi — 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe. 31 —Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Janeruwarete 'ga pētywera omoit pē nui, jui pēpoiweramū, je 'i pē nupe. A'ere 'ga nomoiri futari U'agesage kuraparamū pētywera pē nui— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe. 32 —Pēē mū nipo je kurapa agawewi pejemogyau. A'etea nipo Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, ojeupe peporogytaramū. A'ere 'ga U'agesage kuraw ire pētywera nomoiri futari pē nui. Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū etee je mama'eukwaawa moiri 'ga wi. “Pesepu pājē mū te 'ga mama'eukwaawa moiri 'ga wi” 'jaramū pēē Jarejuwarete 'ga 'Agesage kuraparamū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pētywera moire'ema pē nui. 'Awamū miamū 'ga namoiri futari pētywera pē nui. Anure nanē nipo 'ga imoire'ema U'agesage kuraparamū pē nui nū— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe.

Y'wa 'yp
(Luka 6.43-45)

33 —Y'wa 'ywa 'jawe pēē. Y'wa 'yp katurama i'a katuram tāmējē futat. Y'wa 'yw a'wyre'ema o'ywa 'jawe etee futat ni'aa'wyri. A'eramū ki pēē y'wa katurama resag ire 'jau jupe: “Agamū 'ywa katurama. Sā'ā i'a katurama tāmējē”, 'jau ki pēē jupe. A'ere pēē y'wa a'wyre'ema resag ire ki 'jau tāmējē jupe: “Agamū 'ywa a'wyre'ema. Sā'ā i'a a'wyre'ema”, 'jau tāmējē pēē jupe esaka— 'jau 'ga 'gā nupe. 34-35 —Esage ma'e 'jawe futat pejemogy numiamū. A'ere pētywet futat pejemogyau — 'jau 'ga 'gā nupe. —Maran sipo ajee nanuaramū pejemogy esage ma'e 'jawe pejeje'ega? Naesage ma'e arūi futat pēē. Esage ma'e 'gā ea'at mama'e esage are etee futat. A'eramū 'gā mama'e esage are etee futat oporogytau. Ia'wyre'ema 'gā ea'at mama'e tywer are etee futat. A'eramū mama'e tywer are etee futat 'gā oporogytau— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe.

36 —Pēē mū nipo pejeje'ega ekoete pejemogyau. A'eramū je 'jau pē nupe: Anure wowasē pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga 'i pē nupe: “Ma'eramū te ereje'eg ekoete ekou rakue?” 'ga 'i pē nupe. 37 Pē'eawer imū etee futat nipo Janeruwarete 'ga pē mepya. Mama'e esage mome'wareramū te nipo ajee Janeruwarete 'ga 'i pē nupe: “Eneresage jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe. A'ere nipo 'ga mama'e tywer are tee nipo peporogyta pejemogyau 'eramū nipo 'ga 'i pē nupe: “Pētywet jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe.

Aeremiapoe'ema fariseu 'gā enūinawet
(Maku 8.11-12; Luka 11.29-32)

38 A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā oje'ega 'ga upe, fariseu 'gā netee:

—Oreremiapoe'ema eapo amū oree. Taruesak 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

39 A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Awawaramū miamū 'ā nepēa'wyri futari pejemogyau 'ga upe. “Oreremiapoe'ema eapo amū oree”, pe'je 'ā jee numiamū. A'ere je naapoa'uweri mama'ea pē nupe pēnemiesagamū. Juna 'ga ree etee je pē muea'ari pē mogyau

— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ⁴⁰—Sã'ã ipira Juna 'ga mokona rakue. A'eramũ 'ga 'ã muapyt osea ipira reweg ipe rakue. Nan tee futat nipo pēneki'yramũ je seri muapyr etee wyw pe, 'gã tejuka re— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ⁴¹—Ymã te 'ã Juna 'ga rekoi Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramũ rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga 'ga monou ojemome'waukaa Ninewa pewara 'gã nupe rakue. “Kwe pe ekwap je mome'wau Ninewa pewara 'gã nupe”, 'jau 'ga 'ã 'ga upe rakue. Ipira amũn ire te 'ã Juna 'ga awau Jarejuwarete 'ga mome'wau Ninewa pewara 'gã nupe rakue. Juna 'ga je'ega renupawe peuwara 'gã opoia otywer awi rakue. A'eramũ nipo 'gã 'jau pē nupe: “Norokwaawi futari ore Ku'jywa 'ga ikue. A'etea ore orojeupe Juna 'ga 'ga mome'u ypyrauwe oropoit orotywer awi ikue”, 'jau nipo 'gã pē nupe, Jarejuwarete 'ga rowase pē majatykaaw ipe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. —Juna 'ga a'jea futat esage ma'ea rakue. A'ere 'ã je te esage ma'ea Juna 'ga apyraapa. A'etea 'ã naje rerowiari pejepe pejemogyau— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

⁴²—Janeruwarete 'ga rowase pē majatykaaw ipe nipo Sepa wyw pewara 'wyrriara eẽ nanē nipo 'jau pē nupe: “NaKu'jywa kiã remiayuwa rui agawewi je ikue. A'etea je ojot muku awi Sarumãu kiã je'ega renupa ikue. Sarumãu kiã i'akwaawa agawewi kiã ikue”, 'jau nipo eẽ pē nupe. A'eramũ je 'jau pē nupe: A'jea futat Sarumãu 'ga i'akwaap ma'ea rakue. A'ere 'ã je te i'akwaawete ma'ea je rekoi. Ma'eramũ gatu nipo 'ã naje rerowiari pejepe, a'e je 'ã pē nupe — 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

*Werekwarera upe mama'eukwaawa jewyawet
(Luka 11.24-26)*

⁴³⁻⁴⁴ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Pē nui omoir ire nipo mama'eukwaawa ioi wyw ak'yme'ema rupi opytaawa mũ rekaa akou. A'eramũ nipo opytaawa mũ resake'emawe 'jau ojeupe etee futat nũ: “Maran te 'ã nooi tejekwawer ipe etee futat tejewya nũ 'i'?” 'jau nipo ojeupe. A'eramũ nipo ojewya 'ua werekwarera 'ga resaka. Erekwarera 'wyrriar amuteeramũ nipo akowe'em ee. Ijekatu'oguu tuwamũ.

⁴⁵ A'eramũ nipo opytuna majatykau awau. Sete nipo opytuna rerua. A'ea te nipo itywerete. A'eramũ te nipo erekwarera 'ga te'arareteramũ— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe imome'wau. —Nan tee pē. Jeje'ega rerowiare'emamũ pētywet pejemogyau jee— 'jau 'ga 'gã nupe.

*Jejuu 'ga y eẽ 'ga rewirera 'gã netee
(Maku 3.31-35; Luka 8.19-21)*

⁴⁶ 'Ga porogyta pype Jejuu 'ga y eẽ 'ua, 'ga rewirera 'gã netee. Ukupepewara 'gã nupe owaẽma.

—Tōroporogyta Jejuu kiã upe 'jau— 'jau eẽ 'gã amũ nupe.

⁴⁷ A'eramũ 'ga amũ 'jau Jejuu 'ga upe:

—Eney eẽ 'ut owaẽma enerwirera 'gã netee janee. “Tōroporogyta kiã upe 'jau”, e'i eẽ oree— 'jau 'ga Jejuu 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴⁸ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau ojepyriwara 'gã nupe:

—Maranuaramũ te pē jey 'jawe jee? Maranuaramũ te pē jerewirera 'gã 'jawe jee?— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴⁹ A'eramũ 'ga wemimu'eramũ ore mome'wau 'gã nupe:

—Koromũ jey eẽ 'jawewara 'gã, jerewirera 'gã 'jawewara 'gã— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁵⁰—Jeruwarete 'ga je'ega renuparamũ pē jepytunamũ pejemogy, jerewireramũ nanē pejemogy nũ. Kujãmeramũ pē jerenyramũ pejemogyau nũ, jeyramũ nanē pejemogyau nũ. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ mama'e apoaramũ jepytunamũ pejemogy jee— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

13

*Mama'e a'ŷi tymawet
(Maku 4.1-20; Luka 8.4-15)*

¹ Aipo 'ara rupiwewe futat Jeju'i 'ga uēma 'og awi awau wapyka ypia reme'y'warimū. Ajatyka ma'e 'gā nupe oporogytau. ² A'eramū kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. ³ A'eramū 'ga awau u'aa wapyka yaruu pype. A'eramū 'ga yaruu pype u'ar ire 'gā oporogytau ojee ajatyka ma'e 'gā nupe, mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. 'Ga renupara 'gā 'upa 'yisiga pype.

—Kūima'e 'ga amū akou oko pe juowuuran a'ŷja momopoa. ⁴ A'eramū a'ŷja mū u'aa pe pe 'ga wi. A'ere 'ga imomopor ire wya'ri ruri i'wau etee 'ga wi. ⁵ Amumera u'aa ywy a'wyre'ema pype 'ga wi. Kwaiwete ita. A'eramū 'ŷja otywe'emamū jupe. 'Yi tywe'ria te. Jaruete futat opopoa numiamū. ⁶ A'ere nooi apoa kwe pe. A'eramū kwaraya imom'ŷjaga etee. Ita rakuwa ijukau etee. ⁷ Amumera a'ŷja u'aa juemy pype. A'eramū jua imoteu etee 'ga wi. A'eramū jawaiwa iapisau etee. ⁸ Amumera a'ŷja te ajee u'at ywy katurama pype. A'eramū opopoa. A'eramū ywy esage pype u'at ma'efera te u'aramū kwaiwete. Ajepeja 'ywa'aa sēg i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sesēta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa trita i'aa— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁹—Ee pejeepyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Oporogytapaw ire 'ga uēma yaruu awi nū. A'eramū ore 'ga remimū'eramū 'ga rowyika, oroporonupa ee 'ga upe:

—Ma'eramū te ererogyta sigaty etee te 'gā nupe? Ma'eramū ene 'gā mu'jau morogytau etee ki 'ei?— 'jau ore 'ga upe.

¹¹ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau oree:

—Tejuwarete 'ga je'eg imū futat je ruri pē mu'jau 'ga ree. 'Awamū Jeruwa 'ga pē mogyi wemiayuwamū jeje'ega renupa katu katuaramū, a'e je 'ā pē nupe— 'jau 'ga oree. —A'ere je porogytai sigaty etee te pē mu'jau ee. Kasi a'e pe tesirūmera 'gā we ikwaawi erujewi ne, a'e je— 'jau Jeju'i 'ga oree. ¹²—Jeje'eg are eapyowet ma'eramū Janeruwarete 'ga pē mueapyoi ee. A'ere 'ga jeje'eg are eapyowere'ema 'gā namueapyoi ee. Ee 'gā neapyoweramū etee te 'ga 'gā mueapyoi ee— 'jau 'ga oree. —A'ere ee eapyowere'ema 'gā 'gā amu'eawera moka'jamawi etee. ¹³ Jeje'eg are eapyowere'ema 'gā wanup futat jeje'ega numiamū. A'ere 'gā naeapyoi futari ee. Amā'jāu agawewi 'gā jeremiapofer are. A'etea 'gā naeapyoi ee. Ma'eramū je 'ā morogytau etee imome'ui pē nupe pē mu'jawamū. Imome'u katu re 'gā neapyo ekoeteramū ajemogyau ee ne— 'jau Jeju'i 'ga oree. ¹⁴—Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nee Isai 'ga upe rakue:

“Jeje'eg are nipo 'gā apyakai agawewi ajemogyau. A'etea nipo 'gā naeapyoi ee.

Amā'jāu nipo 'gā mama'e are. A'ere nipo 'gā nuesakatui.

¹⁵ U'akwaawe'emamū nipo 'gā ee. Wapya rawopytyma ete nipo 'gā jui. Wapymīāu ete nipo 'gā jui nanē nū. 'Kasi janereapyoramū ee ne', 'jau nipo 'gā.

Ee weapyo re amunipo 'ā 'gā poiri futari otywer awi. A'eramū amunipo 'ā je 'gā katu'ogi 'gā tywer awi”, 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa 'gā nupe rakue— 'jau Jeju'i 'ga wemimū'eramū oree.

¹⁶ —'Gā amū nipo naeapyoweri futari jeje'eg are. A'eramū 'gā weapyoe'emamū futat ajemogyau ee. A'ere 'ā na'gā 'jawe rūi te pēē.

Pēneapyowet te pēē jeje'eg are pejejemogyau. A'eramū pēē pejejeapyoramū pejejemogyau ee. A'eramū pēē a'eramū pejeku'iramū pejejemogyau ee. ¹⁷ Janepygy 'gā 'ā iporesagiwet futat jeremiapa are rakue numiamū. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā, amumera 'ga remiayua 'gā. Mīmera 'gā iporesagiwet ee rakue numiamū. Iporenuwiwet jeje'eg are rakue numiamū. A'ere 'ā 'gā manūi erujewi je rure'emaue rakue— 'jau Jejui 'ga oree.

¹⁸—Peapyaka ki jeje'eg are. Tamueapyo pēē teje'eg are 'jau— 'jau 'ga oree.

¹⁹—Sā'ā y'wa a'ŷja. Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega. A'ŷja mū nipo 'ā u'aa pe pe 'ga wī. A'ea nipo 'ā wyra'ia 'ua i'wau etee 'ga wī. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gā amū. 'Ga je'ega renuwi futari numiamū. A'ere nipo 'gā naeapyoi ee. A'eramū mama'eukwaawa 'wyrīara 'ua erowiarukare'ema 'gā nupe: “Perowiar awī”, 'jau 'ua 'gā nupe. A'eramū futat 'gā momoirukaa je rerowiar awī— 'jau Jejui 'ga oree.

²⁰—Sā'ā y'wa a'ŷja mū 'ara wyy a'wyre'ema pype ipopora numiamū. A'ere nitywi apoa. A'eramū 'ā opapapa etee. Nan tee futat nipo 'gā amū je rerowiarawi etee. Kamēsīete nipo 'gā je rerowiarī. A'ere 'gā pōiri kamēsīete je rerowiar awī nū. Ojeupe mama'eay jesaukarauwe nipo 'gā opoia je wī.

²¹A'ere nipo amumera 'gā “Iro ererowiat aipoa?” 'jau nipo 'gā 'ua 'gā nupe, 'gā nerekuo tyweaete je rerowiar are. A'erauwe nipo 'gā pōiri je rerowiar awī je upe oporogya awī. “Nia'wyrī 'ga porogya ra'e”, ojeupe 'erauwe nipo 'gā pōiri je wī— 'jau Jejui 'ga oree ore mueapyou ee.

²²—Sā'ā y'wa a'ŷja 'ara ju pype. A'eramū 'ā opopoa futat numiamū. A'eramū 'ā jua imoteu etee. Nan tee futat nipo 'gā amū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwaiwi etee. A'eramū nipo 'gā wemifutar are etee wea'aramū ajemogyau nū. Wea'aru'jawe'emamū nipo 'gā jeje'eg are. Ojemuorypaw are etee nipo 'gā wea'aramū akou. Okaraemā momytun are etee nipo 'gā wea'aramū akou nū. A'eramū futat nipo 'gā wea'aru'jawe'emamū jeje'eg are. Jeremifutar imū nipo 'gā mama'e apowe'em futat— 'jau Jejui 'ga oree.

²³—Sā'ā y'wa a'ŷja wyy katurama pype u'at ma'ea. A'ea nipo awau waranupa u'aramū. Nan tee futat Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gā neapyoramū ajemogyau ee. Wago'oramū miamū 'gā nopōira'uweri futari je rerowiar awī. Ojemogypyka etee futat nipo 'gā ajemogyau je ree. Janeruwarete 'ga pājē mū etee futat nipo mama'e esage apou ajemogyau. Sā'ā wyy katurama pype u'at ma'e 'ara. A'eramū 'ā u'aramū kwaiwete. Ajepeja 'ywa'aa sēg i'aa. A'ere ajepeja 'ywa'aa sesēta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa trīta i'aa. Nan tee futat jeje'ega renupara 'gā mama'e esage apōi Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat— 'jau Jejui 'ga oree, ore mueapyou ee.

Juowuunan

²⁴A'eramū Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe najuejue etee futat nū: —Mama'e mū je amome'u pē nupe. Jarejuwarete 'ga rowase pē matykaaw are je pē mu'eī— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Kūima'e 'ga amū akou juowuu ra'ŷja tyma oko pe. ²⁵A'ere ppytun imū, 'ga seramū, 'ga ree iporomutare'ema 'ga ruri juowuunana ra'ŷja tyma juowuu ra'ŷja pō'ō me 'ga wī. A'ere 'ga itym ire awau jui nū. ²⁶A'eramū opopoa waranupa awau. Aju'jaju'jawe futat numiamū. I'ywa nanē nū aju'jaju'jawe etee futat. A'ere i'a oteei ajai. A'eramū 'gā i'aramū tāmējē esaka. ²⁷A'eramū ko jara 'ga remiayua 'gā 'jau 'ga upe: “Juowuunana nipo eretyim eko pype rai'i ki sa. Ma'eramū nā'ā ipopori eewe re'ā”, 'jau 'gā 'ga upe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe. ²⁸—A'eramū ko jara 'ga 'jau 'gā nupe: “Je ree

iporomutare'ema 'ga nipo a'yja werut ityma jeko pe rai'i. 'Tamote'at 'ga koa 'jau' e'i nipo 'ga jee rai'i", 'jau' 'ga 'gã nupe.

—A'eramũ 'ga remiayyuwa 'gã 'jau' 'ga upe: "Juowuunana jui ipo'oa te erefutat?" 'jau nipo 'gã 'ga upe.

²⁹—A'ere 'ga 'i etee 'gã nupe: "Naani. Pepo'o awi. Kasi a'e pe pemososok ee we te ne. ³⁰Tene ijuwamũ ra'ne. A'ere tamũ'ëukat ajai imonookara 'gã nupe 'jau. 'Pemũ'ë ra'ne juowuunana jui. A'eramũ pëe imono'oga, iku'afaa, erawau iapyau. Iapy re pëe juowuurete monooka erawau ejaa yrũ pype' ta'e 'gã nupe 'jau", 'jau ko jara 'ga wemiayyuwa 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gã nupe.

Jejui 'ga rerowiaara 'gã jemomytunawam

(Maku 4.30-34; Luka 13.18-21)

³¹⁻³² Imome'upaw ire Jejui 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe nũ, 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga remiayyuwa 'gã nee:

—Sã'ã y'wa'y'i'ĩ'ia, mostarda 'jawa. A'eramũ 'ã ae ityma. A'eramũ 'ã opopoa awau o'ywuuramũ. A'eramũ 'ã wyra'ia aja'yrapyau akã are, waity mogyau ee— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gã nupe.

Aipo Jejui 'ga 'ea wemiayyuwa jemomytunawama upe 'ga 'i poromũ. 'Awamũ 'ga rerowiaara 'gã inãinã'ĩ'ĩ etee. A'ere 'gã anure kwaiwete 'gã jemomytuni nipo ajemogyau.

³³ A'eramũ 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe, 'gã mu'jau ee nũ:

—Sã'ã kũjã u'i mojerawa. A'eramũ 'ã imojopyeawa monou ipype. Inãinã'ĩ'ĩ etee agawewi 'ã imonou ipype. A'etea 'ã awua— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama.

Aipo Jejui 'ga 'ea nanë wemiayyuwa jemomytunawama upe 'ga 'i poromũ.

³⁴ Mama'e mũ 'ga omome'u 'gã nupe 'gã mu'jawamũ nũ. Mama'e mũ mome'ue'em ire amunipo 'ã 'ga nĩmu'jawi futari. ³⁵ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari ee 'ga amũ upe rakue:

"Mama'e mũ je amome'u 'gã nupe Tejuwarete 'ga ree 'gã mu'jawamũ. Ywy apoe'emauwe 'gã naeapyoi ee. A'eramũ je 'gã mueapyou ee", 'jau 'ga ikwasiaa Jejui 'ga ree rakue. A'eramũ Jejui 'ga morogyta mome'wau 'gã nupe, ee 'gã mu'jawamũ, 'ga remikwasiarer imũ etee futat.

Jejui 'ga 'gã mueapyoawet

³⁶ 'Gã nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga awau 'gã nui. Awau osou 'og ipe nũ. 'Ga remiayyuwamũ nanë ore arawau orosou 'ga rupi nũ. A'eramũ ore 'jau 'ga upe:

—Ore mueapyo ape eporogyta are, juowuu pype opopot ma'e are— 'jau ore 'ga upe.

³⁷ A'eramũ Jejui 'ga 'jau oree:

—Sã'ã ae a'yja esage tyma. Nan tee futat je, Jarejuwarete 'ga remimur-eramũ. ³⁸ 'Awa ywya ko 'jawewara. Je rerowiaara 'gã a'y'i esagea 'jawewara. Je rerowiare'ema 'gã a'y'i esage pype opopot ma'e 'jawewara. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayyuwa futat aipo 'gã. ³⁹⁻⁴¹ Je ree iporomutare'ema 'gã mama'eukwaawa 'wyriara futat. A'eramũ mama'eukwaawa 'wyriara je rerowiare'ema 'gã mokwasi'wau jeremiayyuwa 'gã pype. Anure nipo je Jarejuwarete 'ga rowase pë majatykaramũ, Jarejuwarete 'ga remimureramũ ywagipewara 'gã monou kwe pe mama'e tywera apoara 'gã mono'ogukaa. Ojomotywerukaarera 'gã neewe nipo je 'gã mono'ogukaa 'gã nupe, mama'eukwaawa rapyawa pype 'gã momopoawamũ. ⁴² Tata rakuwa pype futat nipo 'gã awau ajemogyau. Eukwere nipo 'gã jemogyi waemamũ.

Wa'jykājamū nipo 'gā ajemogyau ay upe— 'jau 'ga oree imome'wau. ⁴³— Janeruwarete 'ga remiayuwā 'gā etee te ywagipewara 'gā weroo ywag ipe 'gā mogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū nipo 'gā najuejue etee 'ga remiayuwā 'gā nesaka, 'ga pyri 'gā jemogyramū. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: “A'jea futat 'gā jemogyi Ku'jywa 'ga remiayuwamū”, 'jau nipo 'gā 'gā nesakawe— 'jau Jejui 'ga oree, ore mueapyou ee.

—Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga oree.

Wemiayuwamū 'gā neko are

'gā mu'eawet

⁴⁴ A'eramū Jejui 'ga mama'e mū mome'wau oree nū:

—Sā'ā 'ga amū mama'e epy mū resaga ywy pype. A'eramū nipo esakarera 'ga 'jau ojeupe: “Kuu. Ymā te sipo 'ā 'ga amū imimi imyina rakue. 'Awa pa je ywy amut tejee kwy”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. “A'eramū jema'ea futat imimipyra 'jau kwy”, 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū 'ga imyina gatu ra'ne. A'eramū nipo 'ga awau okaraemā me'ega ka'aranūū are. A'eramū nipo 'ga ka'aranūū rerawau ywy jara 'ga upe, ojeupe imuwamū. Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pejejemogyweramū pēē pejeipoia pejejemifutar imū mama'e apo awi— 'jau Jejui 'ga oree.

⁴⁵⁻⁴⁶ A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau oree nū:

—Jarejuwarete 'ga remiayuwamū ae rekoa ita epy 'jawe. Sā'ā ita muara 'ga ita epy resaga. Esakawe nipo 'ga 'jau ojeupe: “Koa je afutat”, 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga okaraemā me'ega ita epy muawamū— 'jau Jejui 'ga oree. —Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pejejemogyweramū pēē pejeipoia pejejemifutar imū etee mama'e apo awi— 'jau Jejui 'ga oree.

⁴⁷ A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau oree nū:

—Jarejuwarete 'ga rowase pē majatykaaw are je pē mu'ei— 'jau 'ga oree. —Taityuu momoara 'gā 'ā taityuu monou imomoa 'y pe. ⁴⁸ Ipye kwaiwete pira jejag ire 'ā, 'gā imatāu imua nū. A'eramū nipo 'gā ipira renū'jāu jui. Pira esagea etee nipo 'gā imonou yrū pype. Pira a'wyre'ema nipo 'gā imomopoa etee. ⁴⁹ Nan tee futat Janeruwarete 'ga rowase pē majatykaaw ipe ywagipewara 'gā oi mama'e tywera apoara 'gā pe'au esage ma'e 'gā nui, 'gā mojo'oka 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ⁵⁰ Tata rakuwa pype futat nipo 'gā oi ajemogyau akuekuewamū. Aya nipo 'gā maema 'gā na'jywa mokāina 'gā mogyau— 'jau 'ga oree imome'wau.

⁵¹ A'eramū 'ga oporonupa ee oree:

—Pēneapyo te pejejeupe jeremimome'u are ra'e?— 'jau 'ga oree.

—Orereapyo ore ee arajemogyau— 'jau ore 'ga upe.

⁵² A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Pejejeupe jeremimome'ufer are pejejeapyoramū pejejemogyau pejemu'jara 'gā 'jawe etee futat. Jarejuwarete 'ga remikwasiarukarer are pejamu'jaramū nipo pēē. Ymā we te 'ā pēneapyo Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'ere 'ā 'awamū pēneapyo jeje'eg are nū. A'eramū nipo pēē 'gā mu'earūmū 'ga je'eg ymaner are, jeje'ega reewe— 'jau 'ga oree. —Karaemā jara 'jawe pēē pejejemogyau. Sā'ā karaemā jara 'ga okaraemā rerekoa. Iymanera 'ga nuetygi futari. Okaraemā momytana erekou ipyu. Mama'e pyaua nanē 'ga 'ā erekou nū. Nan tee futat pēē. Pēneapyo jeje'eg are. Jarejuwarete 'ga je'eg ymaner are nanē 'ā pejejeapyoramū pejejemogyau nū— 'jau Jejui 'ga oree.

Nasare pe 'ga oawet
(Maku 6.1-6; Luka 4.16-30)

⁵³ Morogyta mome'upaw ire Jeju'i 'ga awau uēma amunaw awi. ⁵⁴ Oje'wyr ipe 'ga awau, Nasare pe 'ga awau opytawaipa. Peu wekwaw ipe 'ga peuwara 'gā mu'jau judeu 'gā jatykaaw ipe. A'eramū peuwara 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree:

—Awŷja te 'ga amu'akwaap mama'e are nū'ū? Ma'ja pājē mū sipo 'ga aeremiapoe'ema apoi?— 'jau 'gā ajaupe. ⁵⁵—Ma'eramū sipo 'ga jane mu'ei mama'e are? NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga ra'yra rūi agawewi 'ga. A'etea 'ga 'ā ifuwet jane mu'e are. A'ere jane nienuwi 'ga porogytaa— 'jau 'gā 'ga upe. —Yjepana pinara 'ga ra'yra 'ga te 'ā. Mari ēē te 'ā 'ga ya. Tiago 'ga, Jose 'ga, Simão 'ga, Judas 'ga. Mīmēra 'gā 'ā 'ga rewirera. ⁵⁶ 'Ga renyra 'gā nanē 'ā ajemogyau 'au jane pype nū. Maran ajee 'ga jane mu'ei 'ū? Ma'ja pājē mū sipo 'ga mama'e apoi akou?— 'jau 'gā ajaupe.

⁵⁷ Nuerowiari futari 'gā 'ga.

A'ere Jeju'i 'ga 'i 'gā nupe:

—Sā'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā oa kwe pe 'ga je'ega mome'ua. A'eramū 'ā kwe pewara 'gā jēmī 'gā je'ega rerowiaa. A'ere 'ā 'gā 'wyr ipewara 'gā jēmī nuerowiari 'gā. 'Gā pytuna 'gā miamū 'ā 'ga rerowiare'ema ajemogyau— 'jau Jeju'i 'ga oje'wyr ipewara 'gā nupe. —Nan tee futat ajee 'ā kwe pewara 'gā jēmī je rerowiari. A'ere 'ā je'wyr ipewaramū jēmī naje rerowiari pejepe pejemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁸ Nuerowiari wejue 'gā 'ga. A'eramū 'ga aeremiapoe'ema mama'e apoarūme'em oje'wyr ipe. Ināinānī'ī etee 'ga iapoi peu.

14

Juā Batista 'ga jukaawet
(Maku 6.14-29; Luka 9.7-9)

¹ Anure Erote 'ga, Garireja ywy pewara 'gā 'wyriara 'ga, Jeju'i 'ga rera renupa. 'Ga amū Jeju'i 'ga remiapofera mome'wau 'ga upe. ² A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Juā Batista 'ga nipo 'ut oferapa rai'i nū. A'eramū nipo a'e 'ga aeremiapoe'em apou— 'jau 'ga 'gā nupe.

Erote 'ga Juā 'ga jukaukaa 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga wea'aramū 'ga ree, Jeju'i 'ga remiapofera renupawe.

³⁻⁴ Ymā te Erote 'ga wewirera 'ga remireko ēē pojekai 'ga wi rakue. Erotiasi ēē pojekau 'ga wi rakue, Filipe 'ga wi rakue. A'eramū 'ga ēē rerekou katu rakue. A'eramū Juā 'ga 'jau 'ga upe: “Nia'wyrī nanuara. Ejewirera remireko 'ā erepojeka 'ga wi. Ymā 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: ‘Peko awi pejejuemireko are’, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'etea 'ā ereapo nanuara. A'eramū ene etywereteramū ekou Jarejuwarete 'ga upe” 'jau Juā 'ga Erote 'ga upe rakue.

A'eramū Erote 'ga amara'neramū Juā 'ga ree, 'ga pofaa, 'ga munewukaa moromunepawa pype rakue. ⁵ 'Ga jukaa 'ga ifutaa numiamū. A'ere 'ga kyjei judeu 'gā nui. “Juā 'ga 'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara futat”, e'i te 'ā judeu 'gā ajaupe jepi. A'eramū Erote 'ga okyjau Juā 'ga juka awi.

⁶ Anure Erote 'ga maraka apou. U'aawera 'ara rupi 'ga maraka apoi. A'eramū Erotiasi ēē ra'yra ēē ojerokyau maraka are ajatyka ma'e 'gā nowase. A'eramū Erote 'ga aku'iramū ēē jeroky are. ⁷ A'eramū 'jau 'ga ēē upe:

—Ma'ja te erefutat? Tamono eneremifutara enee 'jau— 'jau 'ga ēē upe. —Ma'ja te erefutat? Na'e ekoetei je enee. “Tamono eneremifutara enee 'jau”, a'e te je enee— 'jau 'ga ēē upe rakue.

⁸ A'erauwe ēē awau ujāna oy ēē upe 'jau:

—“Ma'ja te erefutat?” e'i kīā jee. “Tomono eneremifutara enee 'jau”, e'i kīā jee. Ma'ja te je aenūi kīā upe?— 'jau ēē oy ēē upe rakue.

—“Juā Batista kīā akagera erurukat imonogukaa paratu pype jee”, ere kīā upe kyn— 'jau ēē wa'yra ēē upe rakue.

A'eramū ēē awau ojewya 'jau 'ga upe:

—Juā Batista kīā akagera erurukat paratu pype imonogukaa wā nupe jee kīā— 'jau ēē 'ga upe rakue.

⁹ Aipo ojeupe ēē 'eramū Erote 'ga u'arasigamū 'ūina ēē 'e are. “Ma'eramū je 'jau ēē upe ra'e 'ū: ‘Eneremifutara tomono enee 'jau’, 'jau ēē upe ra'e 'ū”, 'jau 'ga ojeupe, u'arasigamū 'ūina. A'ere 'ga wemimo'wy'wyrera 'gā nemianuwamū aipo 'ga 'i ēē upe. A'eramū 'ga ojenosōu iapoe'em are. “Kasi a'e pe je'me are 'gā neko'i ajaupe ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga ēē remienūiwera apoukaa ojeupe. ¹⁰ A'eramū 'ga wemiayuwa 'gā amū monou Juā 'ga ajuwonogukaa rakue.

—Moromunepawa pype Juā 'ga 'ami. Pe'je pejewau 'ga ajuwonoka. A'eramū pēē 'ga akagera rerua paratu pype ēē upe— 'jau 'ga 'gā nupe rakue.

¹¹ A'eramū 'gā iapou, ojeupe 'ga 'eawer imū etee futat. A'eramū 'gā paratu pype Juā 'ga akagera rerua 'ga upe. A'eramū Erote 'ga imonou Erotiasi ēē ra'ryra ēē upe. Ojeupe 'gā imurauwe ēē imonou oy ēē upe.

—Kweramū, a'ni— 'jau ēē oy upe rakue.

¹² “Erote 'ga 'ga jukaukat 'gā nupe” 'e renupawe Juā 'ga remiayuwa 'gā awau 'ga reumera upe erawau imonou inuga ita kwara pype. A'eramū 'gā awau imome'wau Jejuī 'ga upe.

Kanape'i me'yitawet

(Maku 6.30-44; Luka 9.10-17; Juā 6.1-14)

¹³ Ojeupe Juā 'ga jukaawera mome'urauwe Jejuī 'ga 'jau wemimu'eramū oree:

—Awotywe'eme soo ra'ne 'jau— 'jau 'ga oree.

A'eramū ore arawau oroyaapa yaru upe. A'ere 'gā kwaiwete oreo kwaawi.

—Soo 'ga rewiri 'ga porogyta renupa 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā awau ypia ywyrī. ¹⁴ Ojekog ire Jejuī 'ga uēma yaru awi. Ko'iko'i ete mytuna 'gā 'ua owaēma oree. 'Gā nesakawe Jejuī 'ga ajemuaēma 'gā nee. Ojero'wu mā'e 'gā 'gā erua 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā katu'oka.

¹⁵ Kaaruwamū ore 'ga remimu'eramū 'jau 'ga upe:

—Kaarup, ki 'ei. A'ere nitywi mama'ea 'au 'gā nemi'uramū ki 'ei— 'jau ore 'ga upe. —Ēmono 'gā jarejewi. Too 'gā amunawa mū pype wemi'urama mua ojeupe 'jau— 'jau ore 'ga upe.

¹⁶ A'ere Jejuī 'ga 'i etee oree:

—Naani. Nooi futari 'gā. Pēē te mama'ea pemono 'gā nupe— 'jau etee 'ga oree.

¹⁷ —Nitywi futari mama'ea — 'jau ore 'ga upe. —Sīku etee kanape'ia. Mukū'i'ī etee ipira'ia. A'ea niapoi 'gā nupe— 'jau ore 'ga upe.

¹⁸ A'eramū 'ga 'jau oree:

—Perut ajee jee— 'jau 'ga oree.

A'eramū ore erawau 'ga upe. ¹⁹ A'eramū 'ga ojee ajatyka ma'e 'gā nupe 'jau:

—Pe'je pejeapyka juo'wi 'arimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā wapyka. A'ere Jejuī 'ga kanape'i pyyka opo pe ipira'i reewe. A'ere 'ga eramā'jāu ywau opo pe. A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene te 'ā eneresage oree — 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

Aipo 'e re 'ga kanape'i mowowoka ipira reewe 'ga imopēpena imonou wemimu'eramū ore. Omowowogamū ojeme'yita ore. A'eramū ore imonou wapyk ma'efera 'gā nupe. ²⁰ A'eramū futat 'gā ojemi'waa. Ojemi'wapaw ire 'gā 'jau:

—Niapoi agawewi akiko. A'etea ojeme'yi 'ga upe 'ga omowowogamū— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga te ome'yi janee. A'eramū jane jarejewegamū rēwējēmī jarejemogyau. Janeruwarete 'ga jarejeupe ime'yje'em ire amunipo 'ā jane ty'ara rerekoi— 'jau 'gā ajaupe.

'Gā jemi'wapaw ire ore emylera mono'oga yrū pype. Tusi yrupemū matyneema. ²¹ Kwaiwete 'gā ojemi'waa. Siku miu agawewi kūima'efera 'gā pytuna. A'e pe kūjāmera nū kunumīmera 'gā netee. A'etea 'gā na'upawi kumia. Wewegamū 'gā jui.

*'Y rajape 'arimū 'gā ataawet
(Maku 6.45-52; Juā 6.16-21)*

²² A'ere Jejui 'ga wemimu'eramū ore monou ojewi:

—Pe'je iruukwe je renune. Kwe katy pejewau pejeyaapa— 'jau 'ga ore. —Je apyta ra'ne. Tamono 'gā 'gā 'wyr ipe 'jau nū. A'eramū pēē pejewau je renune— 'jau 'ga ore.

A'eramū ore arawau 'ga wi 'ga rejaa ojetee'i.

²³ Ojewi mytuna 'gā mono re Jejui 'ga awau ojeupia wytyra rupi. Ojetee futat 'ga 'ūina oporogytau 'Uwarete 'ga upe pyytunimū.

²⁴ A'e pe ore arawau arakou oroyaapa. Muku te ore oi. Poje wytytua 'ua ore, 'y ryjuapi retee. ²⁵ Ku'em ja'wyja'wyrāmū Jejui 'ga 'ua ore rewiri. 'Y rajape 'arimū etee futat 'ga 'ua watau akou. 'Ua 'ga ore rupisika. ²⁶ 'Y rajape 'arimū 'ga ata resakawe ore orokeyau 'ga wi. Orekeyea ore pifuaka'roka.

—Ajaga nipo kwe 'ut owaēma janee kū— 'jau ore aruafukaita arajaupe.

²⁷ A'erauwe Jejui 'ga 'jau ore:

—Pekyje awi je wi. Je te ojet pē newiri— 'jau 'ga ore.

²⁸ A'erauwe Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ene futat nipo ereko, ki Ku'jyp? Je futat 'jau, je mono ape je muata 'y rajape 'arimū eje'jawe— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere ajee ejua— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Pedro 'ga awau ojypa yaru awi. A'eramū futat 'ga awau watau 'y rajape 'arimū Jejui 'ga repejāna. ³⁰ Poje 'ga wea'aramū erujewi wyty are. A'erauwe 'ga kyjei. A'eramū 'ga awau wypywygamū. A'eramū 'ga wafukaita Jejui 'ga upe:

—Je poar ape, ki Ku'jyp! Jerypywyk je tekou— 'jau 'ga wafukaita, Jejui 'ga upe.

³¹ A'eramū Jejui 'ga 'ga poppyka oje'ega 'ga upe:

—Ma'eramū ene ekyjau ete 'ū? Ma'eramū te ene nerejemogypygyi etee je ree? Je rerowia'ri'i tāmējē 'ā ape— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

³² A'eramū 'ga 'ga rerua eru'aa yaru pype. Ore pype 'gā 'arauwe wyty wojeramū. ³³ A'erauwe ore 'jau Jejui 'ga upe, yaru pype ajemogy ma'eramū:

—A'jea futat. Ene te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea— 'jau ore 'ga upe, 'ga muorypa.

*Genesare ywy pewat
(Maku 6.53-56)*

³⁴ A'eramū ore arawau oroyaapa orojekoka Genesare ywy are. ³⁵ Jejui 'ga kwaaw ire peuwara 'gā oje'ega monou kwe pewara 'gā nupe:

—Pe'je pejejua Jejui 'ga resaka. Ojero'wu ma'e 'gã nerua 'ga upe— 'jau 'gã oje'ega monou 'gã nupe.

A'eramū 'gã ojero'wu ma'e 'gã nerua 'ga upe. ³⁶ A'eramū 'gã 'jau Jejui 'ga upe:

—Tene 'gã eneraity pypireme'ywa pyygi etee agawewi— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramū 'ga raity pypireme'ywa pyygarera 'gã ojekatu'okapap najuejue etee futat.

15

Judeu 'gã nemiapo (Maku 7.1-23)

¹ Anure fariseu 'gã amū 'ua Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã netee Jerusareg awi oporonupa ee Jejui 'ga upe:

² —Ma'eramū te eneremiyuwa 'gã nuapoi mama'ea jarepyy 'gã je'eg ymaner imū?— 'jau 'gã 'ga upe. —Ymā te 'ã janepy 'gã 'i ajaupe rakue: “Janeruwarete 'ga janejepoeja afutat. Mama'e 'u enune jarejepoeite'ema 'eramū janetyweramū Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'gã ajaupe rakue. A'eramū ore orojepeoita orojemi'war enune 'gã 'eawer imū etee futat jepi. A'ere 'ã eneremiyuwa 'gã nojepoei ojemi'war enune 'gã 'eawer imū— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramū ajee nepeenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega pejejemogyau 'ū? Na'ga je'eg imū rūi nanē pēē mama'e apou nū. Peje'eawer imū etee 'ã pēē mama'e apou. A'eramū kasi pēē jeremiyuwa 'gã ago'wau ekoete pejejemimu'e tywer are ne— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁴—Ymā te 'ã Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Peanuw etee ki pejejuwa 'ga je'ega. Pejey ēē je'ega nanē ianupa etee nū”, 'jau 'ga 'ã rakue. “Ujara 'gã kurapara 'gã ki peapisi”, 'jau 'ã Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁵—A'ere 'ã pemu'e 'gã 'gã jara 'gã je'ega renuw etee'em are etee pejejemogyau. “Pejejara 'gã nupe mama'e are pejeporomonowere'emamū ki pe'je 'gã nupe: “Pē nupewara je amono Jarejuwarete 'ga upe ai'i. A'eramū je mama'e mū monowe'em pē nupe', pe'je ki pejejara 'gã nupe”, 'jau 'ã pēē 'gã mu'jau tywet pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁶—Aipo apoaramū pēē pejejar are iporomutare'emamū futat. A'eramū pēē aipo apoaramū Jarejuwarete 'ga je'ega renupare'emamū futat nanē nū. Jarejuwarete 'ga je'eg imū jēmī 'ã mama'e apowe'em. Pejejea'aw imū etee te 'ã pēē mama'e apou ekoete pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁷—“Ore Jarejuwarete 'ga je'eg are oreporenuwiwet jepi”, 'jau futatee 'ã pēē pejejemogyau. A'ere pē'me ate. Ymā we te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari inuga ka'aran are Isai 'ga upe pē nee rakue:

⁸ “Nom'yi agawewi 'gã weaa je ree. A'etea nipo 'gã e'i ekoete futat:

'Arafutar ore Jarejuwarete 'ga. Oroporenuwiweramū 'ga je'eg are', 'jau futatee nanē 'gã ajemogyau nū.

⁹ 'Aramuoryw ore Orojuwarete 'ga', 'jau futatee 'gã jee”, 'jau Janeruwarete 'ga. “A'ere 'ã 'gã 'meramū te.

Nom'yi 'gã weaa je ree. Naje rerowari tāmējē 'gã.

U'eawer are etee 'gã jamu'ei. A'ere 'gã 'jau ajaupe:

'Jarejuwarete 'ga je'eg are je pē mu'ei', 'jau futatee 'gã ajaupe”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are Isai 'ga upe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau mytuna 'gã nupe:

—Pe'je pejeju pejeapyakau jeje'eg are. Pejeapeyoramū ee pejejemogyau. ¹¹ Napē pype oo ma'efera rūi pē motywet Janeruwarete 'ga upe pē mogyau. Pē nui uēm ma'ea te pē motywet Janeruwarete 'ga upe. Pēje'egaiwa te pē motywet Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹² A'eramū ore Jejui 'ga remimu'eramū 'ga rerowyka arajua oroporogytau 'ga upe:

—Nafutari fariseu 'gā eneje'ega ra'e— 'jau ore 'ga upe.

¹³ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gā nereko tyweretei 'gā 'eawer are. Sā'ā koa. Ko jara 'ga 'ā opopot ekoete ma'e ka'a po'oa. Wemitymera etee 'ā 'ga imuaranuwukaa oko pype. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga iapoi. Oje'eg are ajamu'jatyweara 'gā nereko tyweri. ¹⁴ A'eramū pēē pejejemuaēme'ema 'gā nee. Eae'ema 'jawe 'gā. Eae'ema 'gā ojopopyyk ekoete ajuerawau kwe pe. A'ere nipo 'gā ajueru'ari etee ajuerawau ywy kwara pype. Nan tee fariseu 'gā. Naeapyoi 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg are. A'etea 'gā ajamu'e ekoete ee. A'eramū nipo 'gā wemimu'e 'gā nerawau mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga oree.

¹⁵ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore mueapyo ape e'eawer are, ki Ku'jyp. “Napē pype oo ma'efera rūi pē motywet Janeruwarete 'ga upe pē mogyau. Pē nui uēm ma'ea tee pē motywet Janeruwarete 'ga upe. Pēje'egaiwa te 'ā pē motywet Janeruwarete 'ga upe” e'awer are— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Pēē nanē nipo nepepyygi we pejeakag imū ra'e ki sa? Ekoay pēē na'e ki 'ei. Pēē nanē meeweī etee pēneapyo ee ra'e ki 'ei. ¹⁷ Nepēneapyoi we futat nipo je'eawer are ki sa? Pejejemi'ua nipo pēē imonou pejeuru pe. A'ere nipo pēē imokona. Pēnemi'ua osou pēnawyrū pype. A'ere nipo “pēnemi'ufera okwapa pē nui” 'ea miamū pē motywere'ema Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oree. ¹⁸—Pēje'egaiwa te a'jea futat pē motywet 'ga upe. Pejejea'aw imū etee pejeje'ega. Pēje'egaiwa te a'jea futat pēywyter a'wyre'ema wesaukat Janeruwarete 'ga upe. ¹⁹ Mama'e tywer are etee pejejea'aramū. A'eramū pēē mama'e apou pejejea'ar imū. 'Ga amū nipo wea'aramū akou oporojuka are. A'eramū nipo 'ga oporojukau. 'Ga amū nipo wea'aramū akou wemirekoe'ema kūjā are oko are. A'eramū nipo 'ga okou ēē ree. Kūjā ēē mū nipo wea'aramū akou omene'ema kūima'e are oko are. A'eramū nipo ēē okou 'ga ree. 'Gā amū nipo wea'aramū mama'e tesirū apo are. A'eramū nipo 'ga otyweramū akou Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga amū nipo ojokaraemā futaa akou. A'eramū nipo 'gā amunarūmū ee. Wemifutar imū etee o'meramū nipo. Wea'aw imū etee futat nipo 'gā ajuago'wau ajemogyau. Wea'aw imū etee futat nipo 'gā Jarejuwarete 'ga kurapa. ²⁰ Poromū te 'gā jemotyweawa Jarejuwarete 'ga upe. Na'gā nemi'ua rūi futat 'gā motywet 'ga upe. 'Gā jepoeje'ema miamū nomotyweri 'gā Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oree, ore mueapyou ee.

Judeue'ema ēē (Maku 7.24-30)

²¹ A'ere Jejui 'ga ore rerawau pe awi nū. Tiro 'jawa pyri ore oi, Sidoma 'jawa pyri 'jau. ²² Peu ore rekoramū peuwara ēē mū, judeue'ema ēē mū 'ua oje'ega Jejui 'ga upe:

—Ene 'ā Jarejuwarete kīā remimurera, Ku'jyp. Ejemuaēm iki je ree, Ku'jyp — 'jau ēē 'ua 'ga upe. —Mama'eukwaawa 'up jera'yra kynā pir are. Ojero'wu etee te kynā. Epe'a kynā wi jee, Ku'jyp— 'jau ēē 'ga upe au'jeteramū.

²³ A'ere Jeju'i 'ga ãẽ je'eg anupare'ema 'jawe etee futat. A'eramũ ore 'ga remimu'eramũ 'jau 'ga upe:

—Emono ãẽ jarejewi. Jane rewiri etee 'ã ãẽ rekoi wafukaita— 'jau ore 'ga upe.

²⁴ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau oree:

—Janeruwarete 'ga je mua Israeu juapyrera 'gã nupe etee. Judeu 'gã karupa'mĩ ka'jama 'jawe jee. A'eramũ 'ga je mua 'gã nupe, 'gã mu'jaukaa ojee — 'jau 'ga oree. —A'ere ãẽ najudeu arũi. Amutee ãẽ te— 'jau 'ga oree.

²⁵ A'ere 'ã ãẽ ruri ojea'gwawe'em futat wapyka wenupy'ãu 'ga rowase 'jau 'ga upe:

—Je resag ape, Ku'jyp. Ejemuaẽm je ree— 'jau ãẽ 'ga upe.

²⁶ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau ãẽ upe:

—Sã'ã ae kunumĩa mama'e 'ue'emamũ ae kunumĩ remi'urama monoe'ema weymawa upe. Nan tee futat je— 'jau Jeju'i 'ga ãẽ upe.

²⁷ —A'jea futat ere. A'ere ywyu mama'e 'ar ire wã neymawa i'ui futari— 'jau ãẽ 'ga upe.

²⁸ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau ãẽ upe:

—Je rerowiat ape ekou ra'e ĩ. A'eramũ je enera'yra ãẽ katu'oka enee— 'jau 'ga ãẽ upe.

Aipo 'ga 'e ypyrauwe futat mama'eukwaawa ojepe'au ãẽ ra'yra ãẽ wi.

²⁹ A'ere Jeju'i 'ga wemimu'eramũ ore rerawau pe awi nũ. Arawau orowaẽma Garirei ypiauu reme'y'warimũ. A'eramũ ore arawau orojeupia ywytyra rupi. A'eramũ Jeju'i 'ga wapyka wewiri oo ma'e 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ³⁰ Kwaiwete 'gã 'ua owaẽma 'ga upe. Ojero'wu ma'e 'gã 'gã erua 'ga upe' 'gã katu'okawamũ. Iteu ma'efet, eae'em, ika'na ma'e, ije'ego'em, ikaruat ma'e. Mĩmera 'gã 'gã werut 'ga upe. A'eramũ Jeju'i 'ga 'gã katu'okapap. ³¹ 'Gã katu'oga resakara 'gã oporesagamũ 'gã nee.

—Kuu. Ije'ege'emera 'gã 'ga omoje'egukat! Iteu ma'e 'gã 'ga amafu'amukat! Ika'na ma'e 'gã 'ga ikatu'oka. Eae'ema 'gã 'ga imamã'jãu. Israeu juapyrera 'gã Nuwarete 'ga 'gã katu'ogukaa 'ga upe— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã Ku'jywa 'ga muorypa ee.

—Ene te 'ã eneresage oree, ki Ku'jyp. Ojero'wu ma'e 'gã erekatu'ogukat 'ga upe ore reape— 'jau 'gã Ku'jywa 'ga upe, 'ga muorypa ee. —Israeu juapyrera 'gã Nuwareteramũ ene 'gã katu'ogukaa 'ga upe oree— 'jau 'gã Ku'jywa 'ga upe, 'ga muorypa 'gã nee.

Kwaturu miu 'gã mojem'i'waawet (Maku 8.1-10)

³² Kwaiwete 'gã katu'og ire, Jeju'i 'ga 'jau wemimu'eramũ oree:

—Ajemuaẽm je tekou 'gã nee. Muapyt 'ã 'gã kaaruwamũ jane pyri. A'eramũ 'awamũ 'gã nemi'urama atee'pawamũ 'gã nui. A'ere je najeporomoweri 'gã nee tejewi, 'gã nupe mama'e monowe'emamũ. Kasi 'gã oje'wyr ipe awau 'gã manũaiwi ty'ara upe ne kwy— 'jau 'ga 'gã nupe.

³³ A'eramũ ore 'jau 'ga upe:

—Amunawe'em ipe jane rekoi nũ'ũ. Nitywi mama'ea 'au. Mõ awi sipo ore mama'e muri 'gã mojem'i'waawamũ?— 'jau ore 'ga upe.

³⁴ A'eramũ 'ga 'jau oree:

—Marãmaran te pẽkanape'i pytuna?— 'jau 'ga oporonupa ee oree.

—Sete kanape'i pytuna muapyapy'ri etee pira'ia— 'jau ore 'ga upe.

³⁵ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau mytuna 'gã nupe:

—Pe'je pejeapyka ywyu— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã wapyka. ³⁶ A'eramũ 'ga kanape'i pyyka opo pe ipira'i reewe. A'eramũ 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene te 'ā eneresage oree, Kiapi'ni— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'ere 'ga kanape'i mowowoka imonou wemimu'eramū oree. Omowowogauwe ojeme'yita oree. A'eramū ore imonou wapyk ma'e 'gā nupe. ³⁷ A'eramū futat 'gā ojemi'waa wewegamū.

—Niapoi agawewi akiko re'ā. A'etea ojeme'yi 'ga upe janee 'ga omowowogamū— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga te 'ā ome'yi janee. A'eramū 'ā jane jarejewegamū rēwējēmī jarejemogyau. Janeruwarete 'ga jarejeupe ime'yje'em ire amunipo 'ā jane ty'ara rerekoi— 'jau 'gā ajaupe.

'Gā jemi'wapaw ire ore emyrera mono'oga ijaga yrūū pype. Sete yru-pemū ore imatyneema. ³⁸ Kwaiwete te ojemi'wat ma'efera 'gā pytuna. Kwaturu miu kūima'efera 'gā pytuna. A'e pe 'ā kūjāmera 'gā pytunamū nū, kunumīmera 'gā netee. Kwaiwete ojemi'wat ma'efera 'gā pytuna.

³⁹ 'Gā jemi'wapaw ire Jejuī 'ga 'gā monou ojewi:

—Pe'je pejewau pejeje'wyr ipe nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

'Gā mono re Jejuī 'ga ore reru'aa yaruū pype nū. A'eramū ore arawau oroayaapa arawau orojekoka Magatā ywy are.

16

Aeremiapoe'ema fariseu 'gā enūinawet (Maku 8.11-13; Luka 12.54-56)

¹ Anure fariseu 'gā amū satuseu 'gā amū netee 'ua oporogytau Jejuī 'ga upe. Nuerowiari 'gā 'ga. “Najarejuwarete 'ga pājē mū rūi 'ga mama'e apoi akou”, e'i etee 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'ua 'ga resaka. A'eramū 'gā 'jau Jejuī 'ga upe: —Aeremiapoe'ema eapo amū ore reape. Taruesak ene mama'e apoa orojiemagamū 'jau ki sa— 'jau 'gā 'ua 'ga upe.

² A'ere Jejuī 'ga 'gā kwaawi ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Naapoa'uweri je amū pē neape. Naje rerowiari te 'ā pejepe. A'eramū je mama'e apowe'em pē nemiesagamū— 'jau ete 'ga 'gā nupe. —Kaaruwamū ywak piraga resaka ki pe'je pejejaupe: “Ai'iwe nipo 'ā nokyri amana”, pe'je ki ywak piraga resag ire. ³ A'ere nipo ku'emamū ywak piragamū resag ire pe'je pejejaupe: “Awamū amana ra'e”, 'jau nipo pēē ywak piragūū resag ire. Ywaga resag ire nipo pēē mū amana kwaapa futat. A'ere nipo naje kwaawi pejepe. Jeremiapofera resaka agawewi nipo pēē. A'etea nipo naje rerowiari pejepe. “Janeruwarete 'ga futat 'ga mut janee”, 'jawe'em nipo pēē jee jeremiapofera resag ire miamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁴ —Awauwaramū miamū 'ā nepēa'wyrī futari pejejemogyau 'ga upe. “Oreremiapoe'ema eapo amū oree”, pe'je 'ā jee numiamū. A'ere je naapoa'uweri mama'ea pē nupe pēnemiesagamū. Juna 'ga ree etee je pē muea'ari pē mogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

'Gā nupe oporogytapaw ire Jejuī 'ga awau pe awi nū. 'Ga remimu'eramū nanē arawau 'ga rupi nū.

Wemimu'e 'gā momoranupawet (Maku 8.14-21)

⁵ Arawau yaruū pype aru'aa. A'eramū ore oroayaapa arawau. Garireja ry owajara katy ore arawau. A'ere ore 'ga remimu'eramū kanape'i reroo moka'jami.

⁶ Arawaw ipe Jejuī 'ga 'jau oree:

—Pejea'gu ki fariseu 'gā nui, 'gā mani'oko'o jopype awi, satuseu 'gā ma'e awi 'jau— 'jau 'ga oree.

⁷ Aipo orojeupe 'ga 'eramū ore 'jau arajaupe:

—Kanape'i rerura jane simoka'jam ra'e. Ma'eramū 'ā 'ga poromū 'ga 'i janee— 'jau ore arajaupe.

⁸ A'ere Jejui 'ga, arajaupe 'e renupawe, 'ga 'i oree:

—Naje rerowiari tāmējē pejepe pejejemogyau ki 'ei. Ma'eramū nā'ā aipo pe'je pejejaupe re'ā “Kanape'i rerure'em are 'ga 'i poromū janee”, pe'je re'ā— 'jau 'ga oree. —Nakanape'i upe rūi je 'i poromū pē nupe. “Peje'gu ki fariseu 'gā mani'oko'o jopypeaw awi, satuseu 'gā ma'e awi nanē nū”, a'e te je pē nupe kūi. “Morogyta 'gā pejejeupe imowuwut ekoete awi ki pejea'gu”, a'e te je pē nupe kūi— 'jau Jejui 'ga oree. ⁹—Nepēneapyoi we jeje'eg are ra'e. Pemoka'jam nipo jeremiapofera rai'i? Kanape'ia je ime'yitawera rai'i? Sīku etee agawewi ako ai'i. A'etea ako je kanape'ia omowowok imonou sīku miu kūima'e 'gā mojemi'waawamū ai'i. 'Gā jemi'wapaw ire ako pēē emyrera jaga tusi yrū pype ai'i— 'jau 'ga oree. ¹⁰—A'ere ako je sete kanape'i mowowoka kwaturu miu 'gā mojemi'waawamū ai'i nū. 'Gā jemi'wapaw ire marāmaran yrūa ajee pematyeneem emyrera pyu rai'i? Sete yrū etee futat ako ai'i. Pemoka'jam te ra'u jeremiapofera rai'i nū? Ma'eramū sipo ajee jerea'aramū kanape'i pyu jaretywe'em are?— 'jau 'ga oree. ¹¹—Nakanape'ia rūi je amome'u pē nupe “Pejea'gu ki fariseu 'gā mani'oko'o jopypeaw awi” je'ea. A'ere 'ā nepēneapyoi je'eawer are— 'jau 'ga oree.

¹² Aipo orojeupe 'ga 'eramū ore orojeapyoramū 'ga 'eawer are.

—“Pejea'gu ki fariseu 'gā 'e awi, satuseu 'gā 'e awi nanē nū” 'e upe te je 'i numiamū— 'jau 'ga oree.

*Pedro 'ga Jejui 'ga mome'uawet
(Maku 8.27-30; Luka 9.18-20)*

¹³ Orojekog ire ore arawau ywyu. Sesariafiripai ywy pe ore arawau. Peu orowaēm ire Jejui 'ga oporonupa ee oree:

—Ma'ja e'i te tekotee 'gā jee, pēneki'yramū jee jepi?— 'jau 'ga oree.

¹⁴ —“Juā Batista 'ga te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, e'i 'gā amū enee jepi. Amumera 'gā: “Eliasi 'ga nipo 'ā 'ut ojewya rai'i nū”, 'jau enee jepi. Amumera 'gā: “Jeremi 'ga nipo, 'ga je'ega mome'warera 'ga amū te nipo 'ua oferapa oporogytau akou janee nū”, 'jau 'gā enee jepi— 'jau ore 'ga upe.

¹⁵ —Pēē nū. Ma'ja pe'je ajee jee jepi nū'ū?— 'jau 'ga oree.

¹⁶ A'eramū Simāo Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—“Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat”, aru'e ore jepi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe. —“Okoeteete ma'e 'ga ra'yrarete 'ga futat”, aru'e ore jepi— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū, Simāo— 'jau 'ga 'ga upe, Juā 'ga ra'yra 'ga upe. —Janeruwarete 'ga mama'e esagea wapo enee, 'agamū ene mueapyoukaa je ree. Na'ga amū rūi ene mueapyo je ree. Ywag ipe ako ma'e 'ga, Jeruwarete 'ga futat ene mueapyo je ree— 'jau 'ga Simāo 'ga upe. ¹⁸—Enerer irūa Pedra. Ita enerer irūa. Sā'ā pēē 'oga apoaramū ita 'arimū im'inarāmū itauu monoa ikokaramū. Aipoa te itauua 'oga opygete etygukare'ema. Nan tee futat ene'eawera “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga. Okoeteete ma'e 'ga ra'yrarete 'ga futat”, ene'eawera. Aipo ene'eawera rowiaara 'gā je amogy tejemiyuwamū. Ene 'ā je amogo tejerowiarukaawamū kwaiwete 'gā nupe. Anure nipo ene je rerowiaara 'gā 'wyriaramū futat ereko. Kwaiwete nipo 'gā je rerowiaa. Je rerowiar ywyapi futat nipo 'gā ajemogyau. Mama'eukwaawa 'wyriara remiyuwa agawewi nipo afuewereteramū 'gā nee. A'etea nipo 'gā

nopoiri futari je rerowiar awi. Sã'ã 'oga omÿi esage re i'are'ema. Nan tee futat je rerowiaararetea 'gã nopoiru'jawi je wi— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹⁹—Sã'ã saawi rerekwara. 'Wyriararete 'ga woga saawi monou wemi-ayuwa 'ga amũ upe. A'eramũ aipo 'ga mama'e apou o'wyriara 'ga upe, o'wyriara 'gã je'eg imũ etee futat. Nan tee futat je ene mogou 'wyriaramũ teje'eg irũnamũ. Ene futat 'awamũ ereko jeremiayuwa 'gã mu'jau jeremifutar are. “Nan tee siapo 'jau”, 'jau nipo ene ekou 'awamũ. Jeremiayuwa 'gã nupe aipo ene 'eramũ Janeruwarete 'ga nanẽ aipo 'jau enee nũ. “Nan siapo awi”, 'gã nupe ene 'eramũ Janeruwarete 'ga nanẽ aipo 'jau enee nũ— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁰ A'eramũ 'ga 'jau oree nũ:

—Je mome'u kasi pejepe tekotee 'gã nupe ne. “Jejui 'ga Janeruwarete 'ga remimurera”, 'jawe'em pẽẽ 'gã nupe— 'jau 'ga oree.

Amanũawama mome'uawet
(Maku 8.31–9.1; Luka 9.22-27)

²¹ A'e pe futat Jejui 'ga amanũawama mome'wau ppy oree:

—Too Jerusareg ipe 'jau. Peu futat nipo judeuramũ jane'wyria'ri 'gã je rereko tyweri. Jane'wyria'ri, mainana 'wyriat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat. Mĩmera 'gã nipo je rerekou tyweaete je jukaukaa jefaruu 'gã nupe. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi nũ— 'jau 'ga oree.

²² Aipo 'ga 'eramũ Pedro 'ga 'ga rerojepe'au'i ore wi, oje'egayau 'ga upe:

—Ene'me awi nũ'ũ. Nene rereko tywera'uweri 'gã nũ'ũ. Janeruwarete 'ga nene rereko tywerukara'uweri 'gã nupe kũ— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

²³ A'eramũ Jejui 'ga ojerowaka amã'jãu 'ga ree:

—Ejepe'a je wi, ki Satanasi. Mama'eukwaawa 'wyriara ene mu'eukat poromũ jee, ki Pedro. “Tamomoirukat 'ga 'ga Ruwarete 'ga remifutara apo awi 'jau”, e'i te Satanasi ojeupe. A'eramũ poromũ ene mu'jaukaa jee kũ— 'jau 'ga Pedro 'ga upe. —NaJarejuwarete 'ga remifutar imũ rui ere aipo 'jau jee. Ejemifutar imũ te ere aipo 'jau jee— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁴ A'ere 'ga 'jau oree:

—Jeremiayuwamũ pejekoweramũ ki jeremifutar imũ etee futat mama'ea peapo. Pejekyjawe'em futat pejereko tywer awi — 'jau 'ga oree. —Pejemanũ awi miamũ pejekyjawe'em futat. “Tene 'gã je jukai kwy. Napoira'uweri je Jejui 'ga rerowiar awi”, pe'je etee ki— 'jau 'ga oree. ²⁵ —“Najemanũwari je Jejui 'ga mome'u are” 'jara 'gã nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau 'ga oree. —“Je naapoa'uweri futari mama'ea Jejui 'ga remifutar imũ” 'jara 'gã nanẽ nooa'uweri ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga oree. —Amumera 'gã te nipo ajee e'i “tene 'gã je jukai kwy. Je napoira'uweri Jejui 'ga rerowiar awi”, 'jau. Aipo 'jara 'gã etee awau ywag ipe, Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁶ —Okaraemã mono'og are etee ea'at ma'e 'gã ni'akwaawi futari. Kwaiwete agawewi 'gã karaemã. A'ere aipo 'gã miamũ nooi futari ywag ipe. Nomÿi 'gã weaa Jarejuwarete 'ga ree. A'eramũ 'gã awawe'em 'ga pyri. Mama'eukwaawa rapyaw ipe etee 'gã oi. Peu oo re 'gã nuẽmarũ futari jui. Nitywi mama'e mũ mama'eukwaawa rapyaw awi 'gã nẽnũ'jãawamũ— 'jau 'ga oree. ²⁷ —Anure nipo pẽneki'yramũ je ruri tejewya nũ. Tejuwarete 'ga renyfuga pype nipo tejua, 'ga pyriwara 'gã netee. A'eramũ futat je pẽ mepyau pẽnemiapofer are najuejue etee futat. Teje'eg imũ mama'ea apoarera 'gã je imonou imogyau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. Tejerowiare'ema 'gã nipo je imonou imogyau mama'eukwaawa

rapyaw ipe— 'jau 'ga oree. ²⁸—A'jea futat je 'i. A'eramū futat nipo je tejua pē'wryiarareteramū te'ŷina pē nupe. Pēē mū nipo je resaka pejemanū enune, peje'wryiarareteramū je ruramū— 'jau 'ga oree.

17

*'Gā neape Jejuī 'ga jesowo'gōkawet
(Maku 9.2-13; Luka 9.28-36)*

¹ Anure seis oser ire Jejuī 'ga awau ywyty'rarimū. Ore mū etee 'ga erawau ojeupi. Muapyyra 'gā etee 'ga erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, 'ga rewirera Juā 'ga. Mīmēra 'gā etee 'ga erawau erojeupia ywyty'rarimū ojeupi. ² Peū Jejuī 'ga ojesowo'gōka 'gā neape. 'Ga reakwara wenyfugamū kwara reny 'jawe. 'Ga raitya nanē waparagamū 'ga ree nū. Iaparasiġ enyfuk te 'ga raitya 'ga ree.

³ A'erauwe 'gā Moisesi 'ga resaka Eliasi 'ga reewe. Ywag awi 'gā nuri oporogytau Jejuī 'ga upe.
⁴ Ywag awi 'ut ma'e 'gā nesakawe Pedro 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:
—'Awa esageay janee ra'e. 'Au etee sapyta 'jau, ki Ku'jyp— 'jau Pedro 'ga Jejuī 'ga upe. —Ere futat te je tapŷja apoa pejejeupe? Muapyyra tapŷja taruapo pē nupe 'jau. Ene upe, Moisesi 'ga upe, Eliasi 'ga upe 'jau— 'jau Pedro 'ga Jejuī 'ga upe.

⁵ 'Ga porogyta pype ywasiga mū 'ua ojyppa 'gā nee nū. Enyfug esage te ywasiga. A'e rupi futat Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'gā nupe:

—Koromū futat jera'yrate 'ga. Jeremifutararete 'ga. 'Ga 'ā je muory-pararetea ojee. A'eramū ki pēē pejeapyakau 'ga je'eg are— 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywasiga rupi 'gā nupe.

'Ga porogytapaw ire ywasiga ojeupiapap 'gā nui nū.

⁶ Jarejuwarete 'ga je'ega renupawe Jejuī 'ga remimu'e 'gā piryyjamū jui. 'Ga je'ega 'gā mogyjau etee. A'eramū 'gā awau wāāpyramū anuruka ywyu.

⁷ A'erauwe Jejuī 'ga awau 'gā nepejāna opo mowyka 'gā nee.
—Pekyje awi. Pe'je pejejua pejefu'ama— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁸ A'eramū 'gā wowowyrāmū warekou. A'ere 'gā Jejuī 'ga etee futat esagi 'ga 'amamū. Ywag awi 'ut ma'efera 'gā awau ojeupia ywasiga rupi 'gā nui nū.

⁹ Ywytyr awi 'gā neruaw ipe Jejuī 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pemome'ua'ne kasi 'gā nupe ne. Pejejekiyramū je feraw ire tāmējē tepemome'u 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰ A'eramū 'gā 'jau Jejuī 'ga upe:

—Ma'eramū ajee Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'i ū: Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue: “Eliasi 'ga ra'ne nipo ojesaukat 'gā nupe. A'ere nipo 'ga rewiri jeremimonorama 'ga oi ojesaukaa 'gā nupe”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue, 'jau 'gā imome'wau oree jepi— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe.

¹¹⁻¹² A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat 'gā 'i. Eliasi 'ga 'jawewara 'ga ra'ne futat ako 'ut ai'i. “Au'je ki mama'e tywera apo re. Pe'je ki pejepoia pejetywer awi. Ku'jywa 'ga tepē mogy wemiayuwamū 'jau”, 'jau ako 'ga awau pē nupe ai'i je renune ai'i. A'ere nepekwaawi futari 'ga. A'eramū 'gā 'ga rerekou tyweaete wemifutar imū etee futat. Anure nipo 'gā je miamū je rerekou tyweaete 'ga 'jawerimū futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹³ Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā weapyoramū ee ajemogyau.

—Juā Batista 'ga 'ga omome'u janee— 'jau 'gā. —Juā Batista 'ga Eliasi 'ga 'jawewara futat— 'jau 'gā ajaupe.

Kunumī 'ga katu'okawet
(Maku 9.14-29; Luka 9.37-43)

¹⁴ Ywytyr awi otyw ire 'gā kwaiwete 'gā nesaka ywytyra raimy 'wyr ipe. Poje kūima'e 'ga amū 'ua, wapyka wenupy'āu Jejuī 'ga rowase.

¹⁵ —Ejemuaēm jera'yra 'ga ree, ki Ku'jyp. Mama'eukwaawa 'up 'ga pir are. A'eramū 'ga moypipa— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe. —Oypiwauwe 'ga 'ari tata pe jepi. 'Y pe nanē 'ga u'aa jepi nū— 'jau 'ga imome'wau Jejuī 'ga upe. ¹⁶ —Arut futat je 'ga eneremimu'e 'gā nupe esaukaa ko numiamū. A'ere 'gā nomoiri etee 'ga wi ko— 'jau 'ga imome'wau Jejuī 'ga upe.

¹⁷ A'eramū Jejuī 'ga 'jau oree:

—Ma'eramū sipo pēē je rerowiare'ema pejemogyau 'wei? Ymā agawewi nā'ā je pē mu'eī re'ā. A'etea nipo 'ā naje rerowiari tāmējē 'ā pejepe. “Nokoa'uweri je namutamutat pē pype”, a'e agawewi je 'ā pē nupe jā'nū'ū — 'jau 'ga tesirūmera 'gā nupe nanē nū. —Pe'je 'ga ra'yra 'ga rerua jee— 'jau Jejuī 'ga ore mū upe.

¹⁸ Kunumī 'ga resakawe Jejuī 'ga 'jau 'ga pirewara upe:

—Ejepe'a 'ga wi— 'jau 'ga jupe.

'Ga 'e ypyrauwe ojepe'au 'ga wi. A'eramū kunumī 'ga ajarueteramū.

¹⁹ A'eramū ore 'ga remimu'eramū arawau 'ga repejāna 'ga pyri katu katu. A'eramū ore 'ga upe etee oroporonupa ee:

—Ma'eramū ajee ore norope'arūi 'ga wi ra'e 'ū?— 'jau ore 'ga upe.

²⁰⁻²¹ —Naje rerowiari wejue te 'ā pejepe. A'eramū pēē a'eramū 'ga pirewara moirarūme'em 'ga wi— 'jau Jejuī 'ga oree. —Mostarda 'jawa ra'yi 'ā sikōsikōi'ī agawewi. A'etea 'ā otyim ire waranup. Aipoa aranuwa 'jawe pejemogy re amunipo 'ā pēē peapo futat mama'ea. Je rerowiar etee te te nipo 'eramū tee pearanup— 'jau 'ga oree. —Je rerowia'ri re amunipo 'ā peapo mama'ea pejemiapoe'ema jepājē mū. Ywytyra upe amunipo 'ā pēē 'jau: “Ejepe'a 'aw awi. Peu'ī ewau e'yina”, 'jau amunipo 'ā ywytyra upe. Aipo ojeupe pēē 'erauwe amunipo 'ā ywytyra ojepe'au awau pe'eawer imū etee futat. Tejerowiarāmū te je tepājē monoi pē nupe pēnemiapoe'ema apoawamū — 'jau Jejuī 'ga oree.

Amanūawama Jejuī 'ga imome'wau'japa
(Maku 9.30-32; Luka 9.43-45)

²² Anure Jejuī 'ga remimu'eramū ore arajatykau 'ga ree Garireja ywy pe nū. A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je pyygukat anurenure'ī je ree iporomutare'ema 'gā nupe. ²³ A'eramū nipo 'ga je jukaukaa 'gā nupe. A'ere nipo 'ga imuapya 'ara rupi ete je moferawi nū— 'jau 'ga oree.

A'eramū ore aru'arasigamū arajemogyau. Aipo 'ga 'ea ore mu'arasiga.

Pira juru awi ka'aranūū ywope'ia renuēmawet

²⁴ Anure Jejuī 'ga wemimu'eramū ore rerawau Kafanaū 'jaw ipe nū. Peu ore waēmauwe Janeruwarete 'ga mogytaawa upe ka'aranūū pyykara 'gā 'ua oporonupa ee Pedro 'ga upe:

—Omepy te pē mu'jara 'ga ka'aranūū pyu Jarejuwarete 'ga mogytaawa apokatuawa?— 'jau 'gā Pedro 'ga upe.

²⁵ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Omepy futat 'ga— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

Pedro 'ga rog ipe osouwe Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Maran te enereapyo ee, ki Simão? Awỹja te ka'aranũũ amono ywy jara 'ga upe? 'Ga remiyuwa 'gã te omepe ywy jara 'ga upe, ywy are ako ma'e 'gã te ra'u nũ?— 'Jau 'ga Simão Pedro 'ga upe.

²⁶ —Ywy are ako ma'e 'gã omepe ywy jara 'ga upe. Naywy jara 'ga remiyuwa 'gã nũ omepe— 'Jau Pedro 'ga 'ga upe.

—A'jea futat— 'Jau Jejui 'ga 'ga upe. —'Ga remiyuwa 'gã nomepyi futari— 'Jau Jejui 'ga. —Janeruwarete 'ga futat omogytaawa jara. Je 'ã 'ga remiyuwa.

²⁷ A'ere 'ã je ka'aranũũ pyykara 'gã mepyi. Kasi a'e pe 'gã je raykai ee ne — 'Jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe. —A'eramũ ene ewau ypiawu reme'y'warimũ epinaetyka. Eneremimu'ar ypya pira juru pe ka'aranũũ ywope'ia mũ ruwi. A'ea tereroo 'gã mepyau jarejee 'Jau— 'Jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

A'eramũ Pedro 'ga awau iapou 'ga 'eawer imũ etee futat.

18

Esage ma'e are 'gã mu'eawet (Maku 9.33-37; Luka 9.46-48)

¹ Anure Jejui 'ga remimu'eramũ ore arajua oroporonupa ee Jejui 'ga upe: —Manamũ te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramũ jarejuapyraapa? — 'Jau ore 'ga upe.

² Ojeupe aipo ore 'erauwe Jejui 'ga kunumĩ renũina:

—Ere ejua 'au je pyri— 'Jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe kunumĩ 'ga amũ 'ua 'ga repejãna 'ga rerowyka. ³⁻⁴ A'eramũ Jejui 'ga 'Jau oree:

—Peesak te kunumĩ 'ga 'ama je pyri? — 'Jau 'ga oree. —Kunumĩ 'gã nojerowiaraiwi ojee tee jepi. Ujar are 'gã jemogyppygi. Ujara 'gã je'eg imũ etee 'gã mama'e apoi. A'eramũ je 'Jau pẽ nupe: Kunumĩ 'Jawewara 'gã etee je amogy 'wyrriaramũ tejepyi. Kunumĩ 'gã 'Jawe pejemogy re te je pẽ mogyau 'wyrriaramũ tejepyi. Kunumĩ 'Jawewara 'gã etee esage ma'eramũ jee— 'Jau Jejui 'ga oree. ⁵—Kunumĩ 'gã nee ojejukau esage ma'eramũ je reewe futat pejejuka esage— 'Jau 'ga oree.

⁶ —Kwaiwete kunumĩ 'gã je rerowiari ajemogyau. 'Ga amũ nipo je rerowiar awi kunumĩ 'gã momoirukaa 'eramũ nipo Janeruwarete 'ga 'gã nereko tyweretei— 'Jau 'ga oree. —Sã'ã ae ita mogoa ojojuri. A'eramũ 'ã ae ojomonou ojomomoa 'yẽ'ẽ pype ajajukau. A'ere nipo 'y pe imomoripyraera 'ga reko tyweri'i etee. A'eramũ futat 'ga amanũmũ. A'ere nipo je rerowiar awi kunumĩ 'gã momoirukarera 'gã Janeruwarete 'ga ereko tyweretei futari — 'Jau 'ga oree. ⁷—Nateepawi futari nipo ajaupe mama'e tywera apoara 'gã. Iporiay'i aipo 'gã numiamũ. Aipo 'gã te nipo Ku'jywa 'ga wereko tywerete futat imojero'wau etee— 'Jau 'ga oree.

⁸ —"Jepoa je motywerukat Jarejuwarete 'ga upe. Mama'e tywera apoukaa jee, je motywerukaa Jarejuwarete 'ga upe", 'Jau ki pejepoa pemonok imonou imomoa pejejewi. Kasi a'e pe pẽpoa pẽ motywerukaru'Jaw ine. "Tepyu nanẽ je mama'e tywer apoi ra'e" jaramũ pejepya nanẽ imonoka nũ. Kasi a'e pe pẽpya pẽ motywerukaru'Jaw ine nũ. Pẽpo monoga rayramũ futat pẽ nupe. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoaramũ pẽ momopori pẽ monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa te ayrete ma'ea imomoripyraera 'gã nupe. "Janepoa jane motywet" 'Jau pejepoa pemososopap pejewi. A'eramũ te nipo mama'e tywera nepeapou'Jawi. A'eramũ te peo ywag ipe. ⁹ "Jarejea pyu mama'e resaga jane motywet" jaramũ pejejea mosoka imonou imomoa pejejewi. Imosog ire te nipo mama'e tywera nepeapou'Jawi — 'Jau Jejui 'ga oree. —Wea mosoga ay futat wea mosokara 'gã nupe. A'ere nipo Janeruwarete 'ga te mama'e tywera apoara 'gã momopori imonou

mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ea te nipo ayay futat aipo pype imonopyrera 'gã nupe— 'jau Jejuí 'ga oree.

Oka'jam ma'ea karupa'mĩa
(Luka 15.3-7)

¹⁰⁻¹¹—Kunumĩ 'gã nupe kasi pe'je ne, “nepeapoi pëë kunumĩ”r, 'jawe'em pëë kunumĩ 'gã nupe, 'jau je pë nupe. Ywagipewara 'gã futat kunumĩ are ojejuka ma'ea. Weape futat 'gã kunumĩ rerekoi. Ywag ipe futat 'gã nee ojejuka ma'e 'gã jemogyi Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejuí 'ga oree.

¹²—Maran te pekwaap? Wyra jara 'ga amũ sëg karupa'mĩ wereko. Poje karupa'mĩa mü awau oka'jama 'ga wi. Ma'ja sipo ijara 'ga wapo? Wejat futat 'ga weymawa jü me, juowa 'wawamũ. A'eramũ 'ga awau oka'jam ma'e rekaa akou. ¹³Esakawe 'ga aku'iramũ oka'jam ma'efer are. A'e pe 'ga aku'iramũ agawewi futat oka'jame'em are. A'eramũ 'ga oka'jam ma'efer are taetu aku'iramũ. ¹⁴Nan te futat Janeruwarete 'ga nafutari kunumĩ amũ oa mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejuí 'ga oree.

Mama'e tywera apoara 'gã

¹⁵—Je rerowiaara 'ga amũ nipo mama'e tywera wapo enee. A'eramũ ki ekwap eporogytau 'ga upe ejete'e ra'ne— 'jau Jejuí 'ga oree. —Ojeupe 'ga tywera ene imome'u re nipo 'ga 'jau enee: “A'jea futat ako je mama'e tywera apoi enee ai'i. A'ere je 'awamũ naapou'jawĩ”, 'jau nipo 'ga enee. A'eramũ ene 'ga mojekoty'aa ejee nü. ¹⁶A'ere ki 'ga ejaykapawe'emamũ epytuna 'gã amũ eroo ejeupi eroporogytau 'ga upe. Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amũ upe rakue: “Gã upe 'ga remiapo tywera mome'uramũ ki pemome'u 'gã amũ nemianuwamũ 'jau. Majepe'i 'ga remianuwamũ ki pemome'u maranamũ muküja 'gã nemianuwamũ. A'eramũ 'gã ene'e kwaapa 'jau”, 'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. ¹⁷A'ere ki mama'e tywera apoara 'ga 'gã je'ega renuwetee'emamũ pë mome'u 'ga Jejuí 'ga rerowiaara 'gã nupe. A'eramũ 'gã oje'ega 'gã nupe Jejuí 'ga rerowiaara 'gã je'ega renuwetee'emamũ pëë 'jau 'ga upe: “Najaneruwarete 'ga remiayua rüi ene. Mama'eukwaawa 'wyrriara remiayua te ene ra'e”, pe'je ki otywer awi ipoire'ema 'ga upe— 'jau 'ga oree.

¹⁸—A'eramũ je 'jau pë nupe: 'Gã amũ nupe “Janeruwarete 'ga pëtywera omoit pë nui”, pëë 'eramũ 'ga imoiri futari 'gã nui. 'Gã amũ nupe te nipo aje pe'je “Nepëpouriweri 'ã pejetywer awi. A'eramũ 'ga imoire'ema futat pë nui”, pëë 'eramũ 'ga nomoiri futari 'gã nui— 'jau Jejuí 'ga oree.

¹⁹—A'jea futat je'ea: Ojeupe muküjamũ pëë mama'e renüjamũ, Jeruwarete 'ga mama'e apoi futari pë'eawer imũ. ²⁰Je rerowiaara 'gã ajatykau 'upa je upe oje'ega. A'eramũ je nanë tekou 'gã pype nü. Maranamũ muküi etee agawewi. Maranamũ muapy'ri etee agawewi nipo 'gã 'upa. A'ete je ako 'gã pype— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

Ajaupé 'gã mota'wa are 'gã mu'eawet

²¹A'eramũ Pedro 'ga awau Jejuí 'ga rerowyka oporonupa ee 'ga upe: —Tepytuna 'ga mama'e tywera tejeupe iapou'jawamũ sipo je maran tejemotá'wau 'ga upe? Sete te sipo je tetá'waramũ 'ga upe?— 'jau 'ga 'ga upe.

²²A'ere Jejuí 'ga 'i 'ga upe:

—Naani nü'ü. Ejeupe 'ga mama'e tywera apou'jawamũ ene nanë ejemotá'wau'jau'japa etee futat ekou 'ga upe, au'jeteramũ— 'jau Jejuí 'ga 'ga upe. ²³—Mama'e mü je amome'u pë nupe pë mu'jau pëmota'wa are— 'jau 'ga oree. —Wyrriara 'ga amũ nipo 'jau ojeupe oporowyky ma'e 'gã nupe: “Pe'je jeremiayua 'gã nerua jee. Taje mepy 'gã 'jau. Kwaiwete ako 'gã

jekaraemā rerooi imepyawe'em ai'i. A'eramū 'awamū pejewau 'gā nerua je mepyawamū", 'jau 'ga ojeupe oporowyky ma'e 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau oree.

²⁴—A'eramū 'ga upe oporowyky ma'e 'gā awau 'ga remiayuwa 'ga amū rerua 'ga upe. Kwaiwete karaemā 'ga weroo imepyawe'em rakue. A'eramū "Je mepyape", ojeupe 'wyriara 'ga 'eramū 'ga 'jau etee 'ga upe "nitywi futari", 'jau 'ga o'wyriara 'ga upe. ²⁵ A'eramū 'wyriara 'ga 'jau ojeupe oporowyky ma'e 'gā nupe: "Peroo 'ga me'ega tekotee 'gā nupe 'gā nemifajamū. 'Ga remireko, 'gā na'yt, 'ga karaemā. Mīmera peroo ime'ega. A'eramū pēē 'gā nepyfera rerua jee", 'jau 'ga opoirū 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau oree. ²⁶—O'wyriara 'ga 'e renupawe, 'ga wapyka wenupy'āu 'ga rowase: "Ejemuaēm te je ree. Erejeaei awi je ree. Tenē je ra'ne. Tamepy ene 'jau", 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejui 'ga imome'wau oree.

²⁷—A'eramū 'wyriara 'ga ajemuaēma 'ga ree. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe: "Ajemuaēm je ene ree. A'eramū je tejea'aru'jawe'emamū temepye'em are. Ere ewau", 'jau 'ga 'ga upe. ²⁸ A'erawue imepyare'ema 'ga awau uēma 'ga rog awi. Awaw ipe 'ga opytuna 'ga amū rowosōu. Ināinān'i agawewi 'ga pytuna 'ga 'ga mepyawe'em rai'i. A'etea 'ga 'ga ajue'opyyk 'ga majaetyetyka: "Ere je mepyau 'awamū", 'jau 'ga oje'ega moywyradena 'ga upe.

²⁹—A'eramū 'ga pytuna 'ga wapyka wenupy'āu 'ga rowase: "Ejemuaēm te je ree. Tene je ra'ne. Tamepyap ene 'jau", 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejui 'ga imome'wau oree.

³⁰—A'ere 'ga 'i etee 'ga upe: "Naani. Napoiri futari je ene wi", 'jau etee 'ga 'ga upe, 'ga monou imomoa moromunepawa pype. "Je mepye'emamū nereēmi jui", 'jau 'ga 'ga upe.

³¹—'Wyriara 'ga poirū 'gā 'ga resaka. A'eramū 'gā awau 'ga mome'wau o'wyriara 'ga upe. "Ene 'ā erejemuaēm agawewi 'ga ree. A'etea 'ga najemuaēmi opytuna 'ga ree", 'jau 'gā imome'wau o'wyriara 'ga upe.

³²—A'eramū 'wyriara 'ga 'ga renūina: "Ere ejua. Taporogyta enee 'jau", 'jau 'ga 'ga upe.

—Ojepyri 'ga rurauwe 'wyriara 'ga oje'ega moywyradena 'ga upe. "Ene tywerete jee 'awamū. 'Ejemuaēm je ree' ere ako jee ai'i. A'eramū ako je tejemuaēma ene ree ai'i. ³³ A'etea 'ā nerejemuaēmi epytuna 'ga ree rai'i. Ejee je jemuaēma 'jawe ki ejemuaēma epytuna 'ga ree", 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejui 'ga imome'wau oree.

³⁴—Opytun are wemiayuwa 'ga jemuaēme'emamū 'wyriara 'ga amara'neramū 'ga ree. "Nerejemuaēmi epytuna 'ga ree. A'eramū je tejemuaēmu'jape'ema ene ree", 'jau 'ga wemiayuwa 'ga upe 'gā monou imu'ama moromunepawa pype. A'eramū 'ga 'jau moromunepawa raarana 'gā nupe: "Naje mepyi 'ga. Najemuaēmi nanē 'ga opytuna 'ga ree. A'eramū pēē 'ga rerekou tyweaete jee, 'ga mayrūmū jee", 'jau 'ga 'gā nupe. "Je mepyawe'em 'ga nuēma'uweri", 'jau 'ga 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau oree.

³⁵—Nan tee futat Jeruwarete 'ga. Pejepyituna 'gā pē nereko tyweawer are pēē au'jeteramū 'gā nayka re Janeruwarete 'ga nanē pē naykau pētywer are. Pēnaykaupawe'em pētywer are. Nomoiri futari 'ga pētywera pē nui. A'eramū 'ga pē monou pē nereko tyweaete mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga oree, ore mu'jau ee.

19

*Peetyg awi pejemirekoa
(Maku 10.1-12; Luka 16.18)*

¹ 'Gã nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga ore reruatau nũ. Garireja ywy awi arawau oroyaapa. Jotãu ry owajara katywarã rape rupi arawau. A'eramũ ore orojewya oroyaapa nũ, Judeja ywy pe arajua nũ. ² A'eramũ mytuna 'gã awau ore rewiri. Amumera 'gã ojero'wau. A'eramũ Jejui 'ga ojero'wu mã e 'gã katu'okapap.

³ Poje fariseu 'gã amũ 'ua 'ga rerowyka. “Siesak 'ga je'eg amutee jarejee 'jau”, 'jau 'gã ajaupe. “Ga je'eg ekoeteramũ, 'Nuenuwi 'ga Moisesi 'ga je'ega ra'e', sa'e 'ga upe 'jau”, 'jau 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Jaruate sipo kũima'e 'ga amũ wemireko retygi mama'e'emete are we?— 'jau 'gã 'ga upe.

⁴ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pẽnea'ar iki pejemimogytafer are. “Mama'e apoawamũ Janeruwarete 'ga kũima'e 'ga apoi, kũjã ãẽ reewe rakue” 'eawer are pejejea'aramũ pejejemogyau. ⁵ Janeruwarete 'ga te 'ã e'i rakue: “Kũima'e 'ga je aapo kũjã ãẽ reewe. A'eramũ 'ga wemirekoramũ kũima'e 'ga opojo'ogamũ ujara 'gã nui ojemujaa wemireko ãẽ ree etee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. “Ajuee ojumuajar ire 'gã jemogyi majepi teewara 'jawe jee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. ⁶ Ajuerekoe'ẽwe 'gã mukũi futat 'gã neko. A'ere ajuereko re 'gã majepi teewara 'jawe 'gã neko Jarejuwarete 'ga upe. Janeruwarete 'ga wejuẽ werekoukat 'gã ajaupe. A'eramũ pẽẽ pejekomajo'ogukararũme'em pejejau, pejejuereko re— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁷ —Ma'eramũ sipo aje Moisesi 'ga 'i rakue: “Pejemireko retyka ki ka'arana pekwasiarukat 'gã amũ nupe ãẽ ree. 'Aetyk je ene tejemirekoramũ akiko', pe'je ki ikwasiarukaa pejemirekofera ãẽ ree, imonou ãẽ upe”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue— 'jau fariseu 'gã 'ga upe.

⁸ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat. Niporenuwiweri wejue pẽpyy 'gã Jarejuwarete 'ga ree rakue. A'eramũ Moisesi 'ga 'gã mueapyoukaa aipo are rakue. A'ere Janeruwarete 'ga aipo ne'i aepy 'gã nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁹ —A'ere a'jea futat je 'i: 'Ga amũ ãẽ ree 'ga reko re etee ki pejemirekoa peetyk. A'ere kasi ee pejeporetygiwere'emamũ peetyg ine. 'Ga amũ ãẽ ree 'ga reko'e'emamũ pẽẽ pejemireko retyka ekoete'em. Kasi a'e pe pejemireko'e'em are ako mã'e 'jawe pejemougat amutee ãẽ rereko re ne— 'jau Jejui 'ga fariseu 'gã nupe.

¹⁰ A'eramũ ore Jejui 'ga remimu'eramũ 'jau 'ga upe:

—Ma'eramũ sipo ae wemireko retyke'ema najemogyi nan etee futat— 'jau ore 'ga upe.

¹¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau oree:

—'Gã amũ nauagi ojetee ajemogyau. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat 'gã amũ remirekoramũ. A'ere 'ga amũ naemireko, 'ga remifutar imũ etee futat— 'jau 'ga oree. ¹² —'Gã amũ nipo u'aa oteuramũ. A'eramũ 'gã wemirekower'e'emamũ. Amumera 'gã nipo ojeap'i'a oogukaa 'ga amũ upe. A'eramũ 'gã wemireko'e'emamũ futat ajemogyau. Amumera 'gã te nipo aje naemirekoweri futari. “Jarejuwarete 'ga upe toporowyky 'jau kwy. A'eramũ je tejemireko'e'emamũ tekou”, 'jau nipo 'gã ojeupe. A'eramũ emirekower'e'ema 'gã wemireko'e'emamũ futat ajemogyau— 'jau Jejui 'ga oree.

*Jejui 'ga kunumĩ 'gã netee
(Maku 10.13-16; Luka 18.15-17)*

¹³ Anure kũjã 'gã amũ wa'ya 'gã nerua Jejui 'ga upe nũ:

—Orera'yra apyte'rarimū epo emono a'i kī'ī— 'jau 'gā erua 'ga upe. —Jarejuwarete kīā upe eporogyta wā nee. A'eramū Janeruwarete kīā ojejukau esage wā nee, aru'e ore enee kī'ī— 'jau kūjāmera 'gā 'ga upe.

A'ere ore Jejui 'ga remimu'eramū ore 'i etee 'gā nupe:

—Perur awi pejeja'yra 'gā 'ga upe 'ga porogyta 'ga 'amamū. Nepe-maruukari 'ga porogyta— 'jau ore 'ga remimu'eramū 'gā nupe.

14 A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Naani. Peapo awi nanuara. Tene kunumī 'gā nuri je pyri— 'jau etee 'ga oree. —Janeruwarete 'ga kunumī 'gā afutat wemiayuwamū. Kunumī 'jawewara 'gā nupe etee Janeruwarete 'ga reni 'wyriaramū. Kunumī 'gā ojemogypyk Jarejuwarete 'ga ree. Ojerekokatuukat 'gā 'ga upe. 'Gā 'jawe peko— 'jau 'ga oree.

15 A'eramū 'ga opo monou kunumī 'gā apyte'rarimū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga ojejuka esage pē nee, kunumī— 'jau 'ga 'gā nupe. 'Gā apyte'rarimū opo mono re 'ga awau 'gā nui.

Jarejuwarete 'ga pyri oo are

'ga poronupawet

(Maku 10.17-31; Luka 18.18-30)

16 Anure kūima'e 'ga amū 'ua Jejui 'ga rerowyka'i oporonupa ee 'ga upe:

—Ma'ja te je aapo esage ma'eramū Jarejuwarete 'ga upe tewawamū ywag ipe temanū re?— 'jau 'ga oporonupa ee Jejui 'ga upe.

17 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū ene ejua eporonupa ee jee nū ki 'ei? Mama'e esagerete are ki 'ei?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Janeruwarete 'ga etee futat esage ma'ea. “Ene 'ā Jarejuwarete 'ga 'jawewara futat”, ere te jee?— 'jau 'ga 'ga upe. —Ywag ipe eoweramū mama'ea eapo 'ga je'eg imū etee, Moisesi 'ga upe 'ga remikwasiarukarer imū etee— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

18 —Maranuara a'eramū je mama'e apou ki 'ei?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

—Ymā te 'ā Moisesi 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are jane rakue. A'e are ejea'at.

“Peporojuka awi. Peko awi pejejuemireko are.

Pemunarū kasi mama'e are ne. Peje'ēwu'jag kasi 'ga amū ne.

19 Pejejara 'gā je'ega ki peanuw etee.

Pereko esage ki 'gā pejereko esage 'jawe etee futat”,

'jau 'ga 'ā ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. Mīmera 'ā erekwaapap— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

20 A'eramū 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Je kunumīawe futat aipoa akwaap ikue. Moisesi 'ga je'eg imū etee futat je mama'e apoi tekou. Ma'ja'ja jee je aapo 'ū?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

21 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere awamū mama'e mū eapo, 'ga ree eparuerowiar ywapiweramū. Ekaraemā eme'emap. A'ere ene ka'aranū monou ika'aranū'ē'ema 'gā nupe. Aipoa ene iapo re, Janeruwarete 'ga ene monoi ojepyri ene manū re. Mama'e esagea te nipo 'ga amut enee anure, ekaraemā 'gā nupe imonoawera mepyau enee anure. Ekaraemā me'eg ire ene ejua je rewiri— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

22 Aipo ojeupe Jejui 'ga 'eramū 'ga u'arasigamū etee okaraemā are. Kwaiwete te 'ga karaemā. A'eramū 'ga oporome'egiwere'emamū okaraemā are. A'eramū 'ga 'jau ojeupe etee futat: “Naani. Naapoa'uweri je nanuara”, 'jau

'ga ojeupe etee futat. A'eramū 'ga u'arasigamū awau Jejuī 'ga aipo ojeupe 'eramū.

²³ A'eramū Jejuī 'ga 'jau wemimu'eramū oree:

—Ayay te ikaraemā kwai ma'e 'gā jemogyi Jarejuwarete 'ga remiayuwamū — 'jau 'ga oree. ²⁴—Ayay te ikaraemā kwai ma'e 'gā jekatu'ogukari Jarejuwarete 'ga upe. Kwaiwete 'gā karaemā. A'eramū 'gā okaraemā are etee wea'aramū. Okaraemā are etee aipo 'gā jemogyppygi akou. NaJarejuwarete 'ga ree rūi 'gā jemogyppygi ajemogyau. Jarejuwarete 'ga opoara futare'ema ajemogyau. Jeje'ega renupe'ema futat ajemogyau— 'jau Jejuī 'ga oree. —Sā'ā kawaruu 'jawewara kamerua aguja kwara rupi ikwawe'ema. Nan tee futat ayayramū ikaraemā kwai ma'e 'gā ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nijekatu'ogukariweri futari Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga oree.

²⁵ Aipo renupawe ore oroporesagamū etee 'ga ree arajemogyau. A'eramū ore oroporonupa ee arajaupe etee futat:

—Maranuara 'gā tete Janeruwarete 'ga okatu'ok?— 'jau ore arajaupe.

²⁶ Aipo ore 'eramū Jejuī 'ga amā'jāu ore ree 'jau oree:

—Pē nupe nayrareferi futari. Ayay futat mama'e apoa pē nupe. A'ere nityyu futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema mū mama'ea. Mama'ea naayi futari 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'ea miamū Janeruwarete 'ga okatu'ok, "Jekatu'og ape" ojeupe 'gā 'eramū— 'jau etee Jejuī 'ga oree.

²⁷ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore ako aruejat orokaraemā arajua ene rupi ai'i. Oropytuna nanē futat ako ore ejaa ai'i nū. Ma'ja te ore mama'e rejaawera repya?— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

²⁸ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ako ai'i. A'eramū je 'jau pē nupe: Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e momyauī nū. Aipoa 'ara rupi nipo je te'ŷina pēneki'yrareteramū 'wyriarareteramū pē nupe. A'eramū nipo je pēē nanē futat pē mogyau 'wyriaramū tejepyri. Israeu 'ga ra'yra 'gā pytuna tusi. A'eramū je pē monou pē mogyau 'wyria'riramū 'gā nupe Israeu juapyrera 'gā nupe. A'eramū Israeu juapyrera 'gā nipo awau pē nowase. A'eramū nipo pēē 'jau mama'e esage apoara 'gā nupe: "Mama'e esage ereapo rakue, Jarejuwarete 'ga je'eg imū rakue. A'eramū 'ga ene mepyau eneremiapofer are", 'jau nipo pēē 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga oree. —Mama'e tywera apoarera 'gā nupe nipo pēē 'jau: "Mama'e tywera etee ereapo Jarejuwarete 'ga upe rakue. 'Ga je'eg imū jēmī mama'e apowe'em rakue. A'eramū 'ga pē mepyau pēnemiapo tywer imū etee futat", 'jau nipo pēē 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga oree. ²⁹—Amanū re je ree omama'e rejaarera 'gā juejue awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. Peu te 'ga mama'e teepawe'ema muri 'gā nupe kwaiwete, je ree 'gā mama'e rejaawera repyramū futat mua 'gā nupe. Oy ēē rejaarera 'gā, 'uwa 'ga rejaarera 'gā, wa'yra 'gā nejaarera 'gā, weki'yra 'gā nejaarera 'gā, wenyra 'gā nejaarera 'gā, okywyra 'gā nejaarera 'gā, wykiera 'gā nejaarera 'gā, woga rejaarera 'gā, ogywy rejaarera 'gā. Mīmera 'gā juejue ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanū re. 'Gā nupe juejue futat Janeruwarete 'ga mama'e esage muri kwaiwete— 'jau Jejuī 'ga oree. ³⁰—'Awamū 'gā amū reni 'wyriaramū ajaupe. A'ere nipo anure aipo 'gā jemogyi akotee ma'eramū etee nū. 'Awamū 'gā amū jemogyi akotee ma'e 'gā 'jawe. A'ere anure nipo aipo 'gā jemogyi 'wyriara 'jawewaramū nū. 'Awamū omama'e rejaarera 'gā akotee ma'e 'jawe etee futat 'gā jemogyi. A'ere nipo anure, 'wyriarareteramū je renamū, je ree omama'e rejaarera 'gā jemogyi 'wyriaramū je pyri— 'jau Jejuī 'ga oree.

20

Wemifutar imū etee Janeruwarete 'ga jane mepyawam

¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau:

—Mama'e mū je amome'u pē nupe pē mu'jau tejeupe pēnemiapofera mepy are. Sā'ā uwa ko jara 'ga amū oa ai'iwetetewe ojeupe oporowyky ma'e 'gā amū nekara. ² Iporowykye'ema 'gā nesakawe 'ga 'jau 'gā nupe: “Pejot pejeporowykyau jee”, 'jau 'ga 'gā nupe.

—“Maran sipo ajee ore mepy ape?” 'jau 'gā 'ga upe.

—“Majepeja ka'aranūū ywope'i pyu etee futat je tejeupe pēporowykyawera mepyi pē nupe”, 'jau 'ga 'gā nupe.

³—A'eramū 'gā awau 'ga rupi oporowykyau 'ga ko pe. Kwarawyrūū'iramū ko jara 'ga awau amunawa pyter ipe nū, iporowykye'ema 'gā amū nesaka nū. ⁴A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe: “Pejot pejeporowykyau jeko pe. Kaaruwamū tamepy pēē 'jau, tejeupe pēporowykyawer are 'jau”, 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵A'eramū 'gā awau oporowykyau 'ga upe.

—Aje kwara kwawamū ko jara 'ga awau, 'gā amū nerua 'gā moporowykyaukaa ojeupe nū. Kwara jerewamū 'ga awau, 'gā amū nerua nū.

⁶ Kaarup ja'wyja'wyrāmū 'ga awau amunawa pyter ipe nū. A'eramū 'ga iporowykye'ema 'gā amū nesaka nū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe: “Ma'eramū pēē pejeporowykyau'em pejejemogyau 'ū?” 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷—“Nitywi 'pe'je pejeja pejeporowykyau jee' 'jara 'ga amū oree”, 'jau 'gā 'ga upe.

—A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe: “Pe'je ajee pejewau pejeporowykyau jee 'ū”, 'jau 'ga 'gā nupe.

⁸—Kaarup katu katuramū ko jara 'ga 'jau opoirū 'ga upe: “Emepy ki oporowyky ma'e 'gā jee. Kaarup ja'wyja'wyrāmū oporowyky ma'e 'gā na'ne ki emepy jee. A'ere aje 'ut ma'efera 'gā, a'ere 'ut ypy ma'efera 'gā maapawamū 'jau”, 'jau 'ga opoirū 'ga upe.

—“Nai'i”, 'jau 'ga poirū 'ga 'ga upe.

⁹—A'eramū 'ga ka'aranūū ywope'ia mū monou kwara ooramū oporowyky ma'e 'gā nupe. ¹⁰ 'Gā mepy resakawe, oporowyky ypy ma'e 'gā 'jau ajaupe: “Kuu. Ka'aranūū ywope'ia 'ga omono 'gā nupe jane upe 'ga 'eawera 'jawe etee futat”, 'jau 'gā ajaupe. “Jane upe taetu sipo ajee 'ga imuri kwaiwete'i. Ko'aramuku te ako jane porowykyi ko a'i kūi”, 'jau 'gā ajaupe.

¹¹—A'ere naani. Kaaruwamū oporowyky ma'e 'gā mepy 'jawe etee futat 'ga imonoi 'gā nupe. A'eramū 'gā amara'neramū ko jara 'ga ree. ¹² “Ko'aramuku agawewi ako ore porowykyi ko, kwaray pype ko. A'etea 'ga 'ā ore mepy kaaruwamū oporowyky ma'e 'gā 'jawe etee. Nōre mepy esagei ako ape ko”, 'jau 'gā oje'egayau ko jara 'ga upe.

¹³—A'eramū ko jara 'ga 'jau 'gā nupe: “Naani. Pē nupe teporogytau ako je 'i pē nupe ko: ‘majepei tee ka'aranūū ywope'ia tomono pē nupe 'jau, tejeupe pēporowyky mepyawamū 'jau', a'e ako je pē nupe ko. 'Nai'i', 'jau ako pēē jee ko. A'eramū 'ga je'eawer imū etee futat pē mepyau. ¹⁴⁻¹⁵ Pe'je pejeja'aranūū pyyka erawau pejejog ipe”, 'jau 'ga 'gā nupe. “Jema'ea te 'ā ka'aranūūa. A'eramū je tema'ea etee futat erekou nan oporowyky'i'i ma'e 'gā mepyau pē 'jawe etee futat. Mama'e esage te je aapo 'gā nupe. A'e are 'ā pēmara'ne je ree?” 'jau ko jara 'ga 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹⁶—Nan tee futat Janeruwarete 'ga wemiyauwa 'gā mogyi pāwē pāwē ojepyri anure— 'jau 'ga oree. —Werowiaar ymanera 'gā, amanū ja'wyja'wy pype werowiaara 'gā nanē 'ga imonou ojepyri futat nū. Wemifutar imū etee

futat 'ga werowiaaramū pē mogyau ojepyri futat. Aju 'jaju 'jawe etee futat 'ga 'gā mogyi ojepyri— 'jau Jeju 'ga oree.

Amanūawama Jeju 'ga imome 'wau 'japa
(Maku 10.32-34; Luka 18.31-34)

¹⁷ A'eramū Jeju 'ga ore rerawau Jerusareg ipe wemimu'eramū. A'ere mytuna 'gā oi ore rupi. A'eramū 'ga ore renūina ojeupe:

—Pejepe 'a' 'gā nui ra'ne. Taporogyta pē nupe etee 'jau— 'jau 'ga oree.

A'eramū ore orojepe 'au 'i mytuna 'gā nui. ¹⁸ A'eramū 'ga 'jau oree:

—Jerusareg ipe jane oi 'awamū. Peu futat nipo 'ga amū pēneki'yramū je monoi mainana 'wyrriara 'gā nupe, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee— 'jau 'ga imome 'wau oree. —A'eramū nipo 'gā 'jau jee: “Sijukaukat 'ga 'gā nupe 'jau”, 'jau nipo 'gā jee. ¹⁹ A'eramū nipo 'gā je monou judeue'ema 'gā po pe. A'eramū nipo judeue'ema 'gā je kurapa, je nupānupāu, je monou je mu'ama 'ypeywar are jejywa pypiraa je manamamū futat. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi etee nū— 'jau 'ga oree.

Sepeteu 'ga remireko ēē 'eawet
(Maku 10.35-45)

²⁰ A'ere Sepeteu 'ga remireko ēē wa'yra 'gā nerua Jeju 'ga rerowyka'i. A'eramū ēē wāāpyramū 'jau Jeju 'ga upe:

—Mama'e esagea eapo jera'yra wā nupe, Ku'jyp— 'jau ēē 'ga upe.

Tiago, Juā. Mīnamū ēē ra'yra 'gā.

²¹ A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'ja ene ifutaa 'gā nupe je iapoa?— 'jau 'ga ēē upe.

A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Jera'yra wā emuapygukat ejepyri, oree 'wyrriarareteramū e'yinaaw ipe. Ejakwatawa katy kīā amū emuapygukat. Ajepeja kīā ejau katy emuapygukat, wā mogyau 'wyrriaramū ejepyri— 'jau ēē 'ga upe.

²² A'eramū Jeju 'ga 'jau ēē ra'yra 'gā nupe:

—Nepēneapyoi futari nipo ee ki sa. 'Wyrriarareteramū je reko enune nipo 'gā naje rerekoarūi. Je rereko tywerete te nipo 'gā. Pejereko tywerukat sipo je pyri? Pēnuag sipo pejereko tywera upe?— 'jau 'ga ēē ra'yra 'gā nupe.

—Oreruag futat ore jupe nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ —A'jea futat nipo 'gā pē nereko tyweri anure. A'ere je miamū namuapygarūi pēē tejepyri tepoaawamū. Jeruwarete 'ga etee te okwaap. Wemifutar imū etee 'gā amū mū'jāu 'gā muapygukaa je pyri— 'jau Jeju 'ga 'gā mu'jau ojepyri wapyk ma'e 'gā nee.

²⁴ Gā je'ega renupawe ore amumeramū Jeju 'ga remimu'eramū aramara'neramū mukūja 'gā nee. ²⁵ A'eramū Jeju 'ga ore renūina ore majatykau ojee. A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pekwaap judeue'ema 'gā 'wyrriara 'gā nemiapoa. 'Gā 'wyrriara 'gā wemiayuwa 'gā monou kwe pe mama'e apoukaa ojeupe: “Nan iki peapo jeje'egawer imū etee futat”, 'jau nipo 'wyrriara oje'ega wemiayuwa 'gā nupe. Iapo esage'emamū nipo 'gā 'wyrriara 'gā nereko tyweretēi. A'etea nipo 'ga 'jau ojeupe: “Je 'ā kūima'eeteeteramū”, 'jau nipo 'ga 'ūina ojeupe— 'jau Jeju 'ga oree. ²⁶⁻²⁷ —A'ere pēē jeremiyuwamū na'gā 'jawe rūi pejemogy. 'Wyrriaramū pejekoweramū pēē mama'e apou pejejaupe, pejepoopa etee futat futat mama'e apou pejejaupe. Pejejaupe oporowyky ma'eramū etee futat pejemogy. A'eramū nipo je pē mogyau 'wyrriaramū— 'jau 'ga oree. ²⁸ —Je 'ā pēneki'yraretea agawewi. A'etea je 'ā ojut 'awa ywy pe mama'e apou pē nupe. Natejeupe mama'e apoukaa rūi je ruri. Pē nupe mama'e apoawamū te je

ruri. Temanũmũ te 'ã je ruri 'au pẽ nupe. Pẽ katu'okawamũ te je ruri 'awa wyy pe. A'eramũ taetu 'gã taje rerowiat 'jau kwy, a'e te je 'ã— 'jau 'ga oree.

Mukũi eae'ema 'gã

(Maku 10.46-52; Luka 18.35-43)

²⁹ Jerikoa 'jawa amunaw awi ore oramũ mytuna 'gã 'ua ore rewiri. ³⁰ Mukũi eae'ema 'gã 'upa wapyka peyse pe. A'eramũ 'gã kwaiwete 'gã je'ega renupa 'upa.

—Awỹja te poromũ ako?— 'jau 'gã ojeypyriwara 'gã nupe.

—Jejui 'ga okwap akou— 'jau 'gã 'gã nupe.

Aipo ojeupe 'gã 'eramũ 'gã wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene 'ã Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera! Eje-muaẽm ore ree. Epãjẽ mũ ore katu'og ape!— 'jau 'gã wafukaita Jejui 'ga upe.

³¹ A'eramũ mytuna 'gã 'jau 'gã nupe:

—Pepije pejejupa. Aereau toko re'ã— 'jau 'gã 'gã nupe.

Aere 'gã jero'wuro'wui etee futat wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene te 'ã Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera. Ejemuaẽm ore ree. Ore resag ape, aru'e ore enee— 'jau 'gã ojero'waro'wau etee wafukaita 'upa.

³² A'eramũ Jejui 'ga opytau pe pe 'gã nee.

—Pe'je ajee pejejua— 'jau 'ga eae'ema 'gã nupe.

A'erauwe eae'ema 'ga 'ua 'ga je'ega repejãna. A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'ja te pefutat pejejeupe je iapoa?— 'jau 'ga 'gã nupe.

³³ —Taramã'ẽ 'jau nũ, aru'e ore enee, ki Ku'jyp. Orereapaw ore ikue— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

³⁴ A'eramũ Jejui 'ga ajemuaẽma 'gã nee. A'eramũ 'ga opo monou 'gã nea 'arimũ.

—Amamã'ẽ je pẽẽ nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

Aipo 'ga 'erauwe 'gã amã'jãu nũ. A'eramũ futat 'gã awau Jejui 'ga rupi.

21

Kawaru'i 'arimũ Jejui 'ga ataawet

(Maku 11.1-11; Luka 19.28-40; Juã 12.12-19)

¹ Jerusarega pyriu'i ore oropytau amuna'wi pe, Pefaje pe. Pefajea 'upa wyytyra pyri, Oriweira 'jawa pyri. A'eramũ Jejui 'ga 'jau mukũjamũ oree:

² —Pe'je pejewau pejekwapa je renune pejewau pejewaẽma irupeuwara amunawa upe. Pejesouwe nipo pẽẽ kawaru'i mũ resaka. Nuatai we nipo 'gã amũ i'arimũ. A'ea ki perut iamoiã jee— 'jau Jejui 'ga oree. ³ —“Ma'eramũ te peko ee?” pejejeupe 'gã 'eramũ ki “Janejara 'ga te e'i oree ko: Kawaru'ia perut jee ra'ne, e'i 'ga oree ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri pẽ nupe nũ”, pe'je ki 'gã nupe— 'jau 'ga oree.

⁴ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga amũ upe ee rakue:

⁵ “Pe'je Jerusareg ipewara 'gã nupe: ‘Owaẽm futat pẽ'wyyriararete 'ga ra'e.

Ipota'wa ma'e 'ga. Kawaru'i aranuwamueuu 'arimũ 'ga ruri akou', pe'je ki Jerusareg ipewara 'gã nupe”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Sakari 'ga upe rakue. A'eramũ Jejui 'ga ore mũ monou kawaru'i rerurukaa ojeupe.

⁶ A'eramũ 'gã awau 'ga 'eawer imũ etee erua 'ga upe. ⁷ A'eramũ 'gã kawaru'i rerua ta'ya reewe 'ga upe. A'ere 'ga amũ opiara mosoka imonou kawaru'i 'arimũ Jejui 'ga apykawamũ. A'ere 'gã kawaru'i pyyka Jejui 'ga upe 'ga apykawamũ. A'eramũ Jejui 'ga awau Jerusareg ipe kawaru'i 'arimũ.

'Ga remimu'eramū ore arawau 'ga rupi. ⁸ Kwaiwete 'gā awau ujāna 'ga renune opiara mososoka, imonou pe rupi imogyau 'ga kwapawamū. 'Ga ree oporomutaawa resaukaawamū 'gā iapou. Pinowa nanē 'gā imonou pe rupi 'ga kwapawamū.

Ymā 'gā aipo apou 'wyriararete upe rakue, 'ga ree ipojejuka resaukaawamū rakue. A'eramū 'gā a'eramū iapou Jejuī 'ga upe.

—'Ga nipo ako 'wyriaramū 'awamū janee— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

⁹ 'Ga renune oo ma'e 'gā wafukaita 'ga rewiri oo ma'e 'gā netee:

—'Au'je katu te 'ā Janeruwarete 'ga resageayramū janee. Ene 'ā 'ga remimurera futat. Ene 'ā ore'wyriar ymanera juapyreramū, Davi 'ga juapyreramū. Janeruwarete 'ga ojejuka esage ene ree. A'eramū ene eku'iramū ekou. Janeruwarete 'ga 'ā esage oree. Ene 'ga 'ā ene mua oree— 'jau 'gā wafukaita Jejuī 'ga upe.

Arawau orowaēma Jerusareg ipe. ¹⁰ Jerusareg ipe Jejuī 'ga reserauwe peuwara 'gā aku'iaiwamū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Awŷja te 'agamū?— 'jau peuwara 'gā ajaupe.

¹¹ A'eramū Jejuī 'ga rupi oo ma'e 'gā 'jau 'gā nupe:

—'Agamū futat Jejuī 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga, Garireja ywy pewarera 'ga. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga futat— 'jau 'gā 'gā nupe.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet

(Maku 11.15-19; Luka 19.45-48; Juā 2.13-22)

¹² Jerusareg ipe owaēmawe Jejuī 'ga ojyapa kawaru'i awi. A'eramū 'ga awayayau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe wemimu'eramū ore retee. Irāā 'ā wyra me'egara 'gā jemogyramū. A'eramū Jejuī 'ga amara'neramū 'gā nee:

—Pe'je pejewau peje'jāu 'aw awi. Nawyra me'egawa rūi te 'ā. Jeruwarete 'ga mogytaawa te 'ā 'oga. 'Au futat jane ruri jareporogytau 'ga upe. A'ere 'ā pēē nanarūi pereko. Pemŷi wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa etee 'ā pēē erua ime'ega erupa 'ga mogytaawa 'oga pype— 'jau 'ga 'gā nupe.

Wyra muara 'gā nanē 'ga imū'jāu jui nū. A'eramū 'ga ka'aranūū mojoy'ruara 'gā 'yjepana monou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Aipo ka'aranūū mojoy'ruara 'gā kwe pewara 'gā ka'aranūū mojoy'rau ajaupe. A'eramū Jejuī 'ga 'gā 'yjepana monou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Ka'aranūū monou imomopomopoa 'gā nui. Pykau me'egara 'gā kanawaa nanē 'ga imojerepa nū. ¹³ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: "Agamū jemogytaawa 'oga futat. 'Au futat 'gā nuri oporogytau jee", 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere 'ā pemŷi wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa me'ega pejejaupe pejejeymawa repy rowoupia ekoete 'ā pejejupa 'au pejejaupe. Ma'eramū pēē 'ga mogytaawa 'oga mŷina pejemunarūawamū etee 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe, 'gā mū'jāu jui.

¹⁴ 'Ga mogytaaw ipe Jejuī 'ga rekoramū kwaiwete ojero'wu ma'e 'gā 'ua owaēma 'ga upe. Eae'em, iteu ma'e. Mīmera 'gā 'ua owaēma Jejuī 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā katu'oka.

¹⁵ Jejuī 'ga remiapofera resakawe kunumī 'gā amū wafukaita:

—Eneresage futat. Ene 'ā ore'wyriar ymanera juapyreramū, Davi 'ga juapyreramū— 'jau kunumī 'gā wafukaita Jejuī 'ga upe.

Mainana 'gā nanē Jejuī 'ga remiapofera resaka nū Moisesi 'ga remikwasiarukari are moromu'jara 'gā netee. A'etea 'gā imara'ne Jejuī 'ga ree aipo kunumī 'gā 'e renupawe. ¹⁶ A'eramū 'gā 'jau Jejuī 'ga upe:

—Nereenuwi nipo kunumī 'gā 'ea ki sa? "Ene 'ā Janeruwarete 'ga remimurera" 'gā 'ea ki sa?— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe.

—Aenup futat je te'ama — 'jau 'ga 'gā nupe. —Pēnea'ar iki 'ga amū remikwasiarer are. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are 'ga amū ikwasiaa rakue: “Kunumī 'gā nupe Janeruwarete 'ga ene muorywukari, oy popewara 'gā neewe futat. 'Ene te 'ā eneresare' 'ea 'ga 'gā mu'eukaa”, 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. Pēnea'ar iki ee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹⁷ A'eramū 'ga awau 'gā nui nū. 'Ga remimu'eramū nanē ore arawau 'ga rupi nū. Petanī 'jaw ipe ore arawau orosea.

*Y'wa 'ywa upe Jejuī 'ga 'eawet
(Maku 11.12-14, 20-24)*

¹⁸ Ai'iwe ore arawau orojewya Jerusareg ipe nū. Arawaw ipe Jejuī 'ga opy'arayaramū akou. ¹⁹ A'eramū 'ga y'wa 'ywa repejāna. Peyse pe u'at ma'e repejāna i'a rekaa akā are, figu 'jawa rekaa akā are. A'ere nitywi i'a ee. Oowa etee esaka akā are. A'eramū 'ga 'jau 'ywa upe:

—Au'je katu katu ki e'a re 'awa y'wa 'ywa mū— 'jau 'ga 'ywa 'ywa upe.

Aipo 'ga 'e ypyrauwe wakā oypiwamū amanūmū osiniga. ²⁰ Esakawe ore 'ga remimu'eramū oroporesagamū ee.

—Kuu. Kamēsīete nipo imanūi osiniga ki sa— 'jau ore arajaupe esakawe. —Ma'eramū sipo oypiwamū erujewi 'wei?— 'jau ore arajaupe.

²¹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau oree:

—Pēnea'ar iki je'eawer are. Je rerowiar ire nanē pejemiapoe'ema peapo je 'jawe nū. 'Ywa nipo pēē imosinigukaa je 'jawe je rerowiar wywypiramū — 'jau 'ga oree. —Ywytyra miamū futat nipo pēē imojepe'aukaa tenaw awi imonou 'yē'ē rpypter ipe im'ina. “Ekwap 'aw awi 'yē'ē rpypter ipe e'yina”, ojeupe pēē 'eramū nipo awau pē'eawer imū etee futat— 'jau Jejuī 'ga oree.

²² —Je rerowiar ire Janeruwarete 'ga mama'e monou pē nupe, “Mama'ea emut amū oree”, ojeupe pēē 'eramū — 'jau Jejuī 'ga oree, Jerusareg ipe arawaw ipe.

*“Awŷja rer imū te erejot?” Jejuī 'ga upe 'gā 'eawet
(Maku 11.27-33; Luka 20.1-8)*

²³ Jerusareg ipe orowaēmawe Jejuī 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mo-gytaaw ipe ore retee. Peu wekwaw ipe Jejuī 'ga ojepyriwara 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. 'Gā mu'jau mainana 'wyrriara 'gā 'ua jūdeu 'gā 'wyrriari 'gā netee oporonupa ee 'ga upe:

—Awŷja rer imū te erejot rakue? Awŷja pājē mū te mama'ea ereapo? Awŷja te ene mut oree rakue?— 'jau 'gā 'ua oporonupa ee Jejuī 'ga upe.

²⁴ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je ajee pēē na'ne imome'wau jee 'ū. Tejeupe pēē imome'u re je nanē tajomote'u pē nupe 'jau nū— 'jau etee 'ga 'gā nupe. ²⁵—Awŷja je'eg imū ajee Juā Batista 'ga ruri ae pymiāu 'y pe rakue 'ū? Jarejuwarete 'ga je'eg imū te 'ga ruri rakue? Kūima'e 'ga amū je'eg imū te ra'u nū?— 'jau Jejuī 'ga oporonupa ee 'gā nupe u'ama.

A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Ma'ja sa'e te jane 'ga upe?— 'jau 'gā ajaupe etee futat. —“Jarejuwarete 'ga je'eg imū 'ga ruri”, ojeupe jane 'eramū te 'ga 'i janee nū a'i kūi, “A'etea neperowiari 'ga”, 'ga 'i janee nū a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. ²⁶—“Kūima'e 'ga je'eg imū 'ga ruri”, jane 'eramū te tekotee 'gā jane apisi etee ita pyu nū a'i kūi. “Juā 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat janee”, e'i 'gā jepi. A'eramū nipo 'gā aipo jane 'eramū amara'neramū jane ree ne nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

²⁷ A'eramū 'gā 'jau Jejuī 'ga upe:

—Norokwaawi ore Juā 'ga muarera 'ga nū'ū— 'jau 'gā o'meramū 'ga upe. A'eramū Jejuī 'ga nanē 'jau 'gā nupe nū:

—A'eramũ je nanẽ temuarera 'ga mome'wawe'em pẽ nupe nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

Mukũja 'ga ra'yra 'gã

²⁸ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Morogyta je amome'u amũ pẽ nupe. Maran te pẽnea'at pejejemogyau ee? Kũima'e 'ga amũ mukũ'i 'ga ra'yra. A'eramũ 'ga 'jau tuwi ma'e 'ga upe: “Ekwap eporowykyau ko pe jee 'awamũ, kisit”, 'jau 'ga 'ga upe. ²⁹ A'ere nipo 'ga 'i 'uwa 'ga upe: “Naani. Nooi je. Najeporowykyweri je enee ko pe 'awamũ”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. A'ere nipo anure 'ga 'arasigamũ 'uwa 'ga upe u'eawer are. A'eramũ nipo 'ga awau anure oporowykyau 'ga ko pe akou. ³⁰ Ajepeja wa'yra 'ga upe nanẽ nipo 'ga 'jau nũ: “Ekwap eporowykyau jeko pe, kisit”, 'jau nipo 'ga wa'yra 'ga upe. A'eramũ 'ga ra'yra 'ga 'jau 'ga upe: “Nai'i. Too teporowykyau enee 'jau”, 'jau nipo 'ga 'uwa 'ga upe. A'ere 'ga nooi futari— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gã nupe.

³¹ —Maranuara te 'ga ra'yra 'ga wapo mama'ea 'uwa 'ga remifutar imũ?— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Tuwi ma'e 'ga.

A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat ere poromũ. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Nia'wryi agawewi 'wyr-iararete 'ga upe ka'aranũ ppykara 'gã, kũjãmene'ema 'gã netee. Nuerowiari futari 'gã Jarejuwarete 'ga rakue. A'etea 'gã jẽmĩ je rerowiat ajemogyau 'awamũ. Tejerowiararamũ 'je 'gã tywera moia 'gã nui. A'eramũ nipo 'gã awau ywag ipe ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'ere 'ã pẽẽ naani. “Jarejuwarete 'ga ore aruerowiat arajemogyau”, 'jau futat te 'ã pẽẽ pejejemogyau numiamũ. A'ere 'ã naje rerowiari jepeje pejejemogyau. A'eramũ nipo pẽẽ peje-wawe'em ywag ipe. ³² Juã Batista 'ga 'ã pẽ mu'jau agawewi Jarejuwarete 'ga remifutar are rakue. “Pe'je pejepoia pejetywer awi. Au'je ki mama'e tywera apo re. Mama'e esagea etee futar iki peapo Jarejuwarete 'ga remifutar imũ”, 'jau 'ga 'ã pẽ nupe rakue. “A'eramũ 'ga pẽ mogyau wemiayuwamũ”, 'jau 'ga 'ã pẽ nupe rakue numiamũ. A'ere 'ã neperowiari 'ga 'eawera rai'i. Ia'wyre'ema 'gã etee 'ã 'ga rerowiaa rai'i, opoia otywer awi rai'i. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga 'gã mogyau wemiayuwamũ. A'ere 'ã neperowiari 'ga. Ia'wyre'ema 'gã otywer awi 'gã paira resag ire miamũ 'ã pẽẽ 'ga rerowiare'ema pejejemogyau rai'i— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

Ko raaran a'wyre'ema 'gã

(Maku 12.1-12; Luka 20.9-18)

³³ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Peapyaka jeje'eg are. Mama'e mũ je amome'u pẽ nupe, pẽ mu'jawamũ ee pẽ mũaepyoawamũ— 'jau 'ga 'gã nupe. —Kũima'e 'ga amũ 'y'wa 'y'wa rakã otym oko pe, uwa 'jawa 'y'wa rakã otym oko pe. Kwaiwete 'ga uwa rakã tyma. A'ea tee futat 'ga ityma ipype. A'eramũ 'ga oko osõu. A'ere 'ga 'y'wa apikawa apou. 'Y'wa tyarũnamũ 'gã iapikau 'y'wayramũ. A'eramũ futat 'ga 'y'wa apikawa apou. A'ere 'ga 'og ywate apou iaarana 'ga upe. A'eramũ 'ga 'gã amũ monou oko raaranamũ imyina ojeupe. “Y'waa mũ jema'ea futat. Emyreramũ te aje pẽma'e futat pẽporowykyawera repya futat”, 'jau ijara 'ga 'gã nupe. A'ere 'ga awau wataw 'gã nui. A'eramũ 'ga namutamutat awau akou muku 'gã nui. ³⁴ Y'wa tyarama upe iwaẽmauwe ijara 'ga wemiayua 'gã amũ monou oma'ea uwa 'a piaramũ. ³⁵ A'ere ko raarana 'gã 'gã ppygi etee 'gã nerekou tyweaete. 'Ga amũ 'gã inupãnupãu etee. 'Ga amũ 'gã ijukau etee. 'Ga amũ 'gã ijukau ita pyu. ³⁶ A'eramũ ko jara 'ga wemiayua 'gã monou

kwaiwete. A'ere ko raarana 'gā nānēwējēmī 'gā nerekoī nū 'gā ppygi etee 'gā apisau. ³⁷ A'eramū ko jara 'ga 'jau ojeupe: “Teja'yra 'ga pa je omono kwy. 'Ga nipo 'gā opojeup re'ā. Jera'yra 'ga ree nipo 'gā pojyramū re'ā”, 'jau nipo 'ga ojeupe— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe.

³⁸ —A'eramū 'gā 'ga ra'yra 'ga resakawe 'jau ajaupe: “Wa'yra 'ga 'ga amut y'wa piaramū ra'e. 'Ga futat 'uwa 'ga py'rau ko jaramū 'uwa 'ga manū re. A'eramū jane 'ga jukau jui. A'eramū janema'ea futat koa 'ga ruwa 'ga manū re kūi”, 'jau nipo 'gā ajaupe. ³⁹ A'eramū 'gā 'ga ppyka 'ga rerawau enuēma ko awi 'ga jukau— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁴⁰ A'eramū Jejuī 'ga oporonupa ee mainana 'wryiara 'gā nupe:

—Maran sipo ko jara 'ga wa'yra jukaarera 'gā nerekoī?— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴¹ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—'Ga futat oo ko raarana 'gā apisau nū'ū. A'ere nipo 'ga 'gā amū monou 'gā py'rau oko raaranamū nū. Aipo 'gā te nipo y'wa mono ijara 'ga upe y'wa tyarama rupi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴² A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat pe'je poromū. Pēnea'ar iki 'ga amū remikwasiarer are. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amū upe rakue: “Mia ita nia'wyrui ra'e, 'jau nipo itaoga apoara 'gā ajaupe, ita monou imomoa ajauī.

A'ere nipo 'ga amū aipoa ita eroyrūmyrera ita ppygi etee imonou imyina tenawera pype 'oga ppywotypawamū.

Janeruwarete 'ga imyijukaa 'gā nupe rakue.

A'eramū 'ga remiapofera wesageayramū futat oree”,

'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are inuga rakue— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁴³ —A'jea futat je 'i. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Israeu juapyreramū pē mū'ēi wemiayuwamū rakue. A'ere 'ā nepeenuwi futari 'ga. Nepefutari 'ga peje'wryiarareteramū. A'eramū nipo 'ga wenupara 'gā mogyau wemiayuwamū pē py'rau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁴⁴ —'Ga amū nipo u'aa ita 'arimū. A'e 'ga open futat. A'ere 'ga amū 'arimū ita 'ar ire a'e 'ga ku'jo'jogi futari. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'emamū pē nereko tyweretei— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁴⁵ 'Ga je'ega renupawe mainana 'wryiara 'gā fariseu 'gā netee 'jau ajaupe:

—Mama'e mū mōme'uramū 'ga 'i janee poromū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā amara'neramū akou 'ga ree. ⁴⁶ A'eramū 'gā oporopygyiweramū 'ga ree. A'ere 'gā kyjei mytuna 'gā nui.

—“Jejuī 'ga te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wararetea ra'e”, 'jau 'gā ajemogyau ajaupe. A'ere nipo 'gā jane apisi etee Jejuī 'ga jane ipyygamū— 'jau 'gā ajaupe, okyjau Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nui.

22

Maraka pe imo'wy'wryipyretera 'gā

(Luka 14.15-24)

¹ Mama'e mū Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe 'gā mu'jau nū:

² —Morogyta mū je amome'u pē nupe pē mu'jawamū Tejuwarete 'ga rerowiaara 'gā nee. Janeruwarete 'ga 'ā 'wryiararete 'ga 'jawe janee— 'jau 'ga 'gā nupe. —Sā'ā 'wryiararete 'ga maraka apoa wa'yra 'ga remirekoramū. Kwaiwete 'ga 'ā kumi apoukaa wemiayuwa 'gā nupe. ³ Eroyw ire 'ga 'jau wemiayuwa 'gā amū nupe: “Pe'je pejewau 'gā nupe kwe pe, jeremimo'wy'wyrera 'gā nerua jee”, 'jau 'ga 'gā nupe 'gā monou kwe pe. A'ere 'wryiara 'ga remimo'wy'wyrera 'gā nioweri maraka pe. ⁴ A'eramū

nipo 'wyrriara 'ga amumera 'gã wemiayuwa 'gã monou wemimo'wy'wyrera 'gã nupe. "Pe'je jeje'ega rerawau 'gã nupe. 'Pe'je pejejua pejemim'waa ore pyri, e'i 'ga pë nupe ko. Kwataua je aapisiukat ai'i. A'eramü je eyrukaa 'gã nupe. A'eramü pëe pejejua pejemim'waa ore pyri, e'i 'ga pë nupe ko', pe'je ki 'gã nupe", 'jau 'ga wemiayuwa 'gã nupe oje'ega rerawaukaa— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁵—A'eramü 'ga remiayuwa 'gã awau 'ga remimo'wy'wyrera 'gã nupe. A'ere 'gã ojeupe aipo 'gã 'eramü 'gã 'i etee 'gã nupe: "Naani. Najeoweri je", 'jau etee 'gã 'gã nupe. A'eramü 'gã awau etee oporowykyau 'gã nui.

⁶ Amumera 'gã 'wyrriara 'ga remiayuwa 'gã pyyka inupãnupãu 'gã apisau.

⁷ A'eramü 'wyrriara 'ga amara'neramü akou 'gã nee. A'eramü 'ga 'gã amü monou wemiayuwa 'gã apisara 'gã apisau. 'Gã apisi re 'gã 'gã 'wyrä rapyau.

⁸ A'eramü 'wyrriara 'ga wemiayuwa 'gã amü nenüina nü. "Mama'ea ako je aapo maraka are ko numiamü. A'ere 'ã jeremimo'wy'wyrera 'gã nia'wyrä futari. ⁹ A'eramü pëe pejewau 'gã 'wyrarete rukawö'ö rupi ajemogy ma'e 'gã mo'wy'wya jemaraka are", 'jau 'ga wemiayuwa 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹⁰—A'eramü 'ga remiayuwa 'gã awau amunawarete rukawö'ö rupi ajemogy ma'e 'gã majatykau erawau werewara 'ga maraka pe. Esage ma'e 'gã 'gã erawau ia'wyrä'ema 'gã netee. 'Gã waëmauwe 'wyrriara 'ga remiayuwa 'ga amü taity esage monou imunewukaa 'gã nupe. A'eramü 'gã awau ojejaga 'wyrriara 'ga roga matyneema. ¹¹ Poje 'wyrriara 'ga 'ua ajatyka ma'e 'gã nesaka. A'eramü 'ga taity esage rerekware'ema 'ga resaka. ¹² A'eramü 'ga 'jau 'ga upe: "Ma'eramü te neremunewi taity esagea?" 'jau 'ga 'ga upe.

—Taity esage rerekware'ema 'ga noje'egi 'ga upe.

¹³—A'eramü 'wyrriara 'ga 'jau wemiayuwa 'gã nupe: "Pepyk 'ga, 'ga po faa 'ga py faa 'jau. A'ere pëe 'ga monou imomoa ukupepe. Ypytunaiwa pype pëe 'ga momoa. Peu ajemogyaw ipe nipo 'ga waemamü akou wa'jywa mokãina akuwa rerekou", 'jau 'ga 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹⁴—Aipoa morogyta je amome'u pë nupe, pë mu'jau Jarejuwarete 'ga remiayuwarete 'gã nee. Mytuna 'gã nupe Jarejuwarete 'ga 'i: "Tejerowiar ire je pë mogyi tejemiyuwamü", 'jau 'ga mytuna 'gã nupe. A'ere inãinãni'ti etee 'gã 'ga rerowiari. A'eramü 'ga inãinãni'ti etee 'gã mogyau wemiayuwamü— 'jau 'ga 'gã nupe.

Jejui 'ga upe fariseu 'gã 'eawet (Maku 12.13-17; Luka 20.20-26)

¹⁵ A'eramü fariseu 'gã amü awau 'ga wi.

—Siesak Jejui 'ga ra'ne 'jau— 'jau 'gã ajaupe. —Tesirügatu 'ga rekoramü sipyyk 'ga 'jau. 'Gã amü simono imoporogytaukaa 'ga upe ra'ne 'jau. Morogyta 'gã nupe imowuwuramü sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁶ A'eramü 'gã wemimu'e 'gã amü monou Jejui 'ga upe imoporogytaukaa. Erote 'ga remiayuwa 'gã amü netee Jejui 'ga upe 'gã monou imoporonuwukaa ee:

—A'jea futat 'ã ereporogyta a'jeteetewi— 'jau 'gã 'ga upe. —Nereporogyta ekoetei futari te 'ã. A'jea futat 'ã erejejuka päwë päwë ae ree. A'jea futat te 'ã ore mu'e ape mama'e are. Eneje'eg are 'gã amü oporenuwiwere'emamü agawewi. A'ere 'ã mama'e a'jea etee eremome'u— 'jau 'gã oporonupa 'me Jejui 'ga upe. ¹⁷—A'eramü ene 'awamü 'jau oree: Jane 'ã judeua. Simono te jane ka'aranüa 'wyrriararete 'ga upe, Sesa 'ga upe? Naani te ra'u nü?— 'jau 'gã 'ga upe. —Najudeu arüi te 'ã 'wyrriararete 'ga. Tapy'yi amuteea te 'ã 'ga. Romanüa te 'ã 'ga. A'etea te jane simepy 'ga?— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

¹⁸ A'ere Jeju 'ga 'gā kwaawi ojee. “Jeje'ega renupa 'gā nuri numiamū. 'Siesak 'ga mama'e mū mome 'ua sigaty jarejee 'jau' e'i 'gā jee numiamū”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepeporonui tee pejejua ee jee. “Simowuwut ekoete jarejaupe 'ga 'eawera jarejaupe 'jau”, pe'je te jee — 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁹ —Ka'aranūū ywope'ia pemut amū jee ra'ne, Sesa 'ga mepyawa mū jee ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā amū imonou 'ga upe.

—Kweramū ajee 'wei— 'jau 'ga imonou 'ga po pe.

²⁰ A'eramū Jeju 'ga ka'aranūū ywope'i resaukaa 'gā nupe:

—Awŷja ra'agawa te 'up ee? Awŷja rera ajee 'awamū 'up ee nū'ū?— 'jau 'ga esaukaa 'gā nupe.

²¹ —'Wyriararete 'ga ma'ea futat— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Ga ra'agawa rerekwara 'ga ma'ea futat. A'eramū pēē imonou 'ga upe etee futat. A'ere Jarejuwarete 'ga mama'ea pemono 'ga upe etee futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

²² A'e renupawe 'ga upe ee oporonup ma'efera 'gā oporesagamū etee 'ga ree:

—Kuu. I'akwaap 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā awāu 'ga wi.

Oferap ma'e are 'gā mu'eawet
(Maku 12.18-27; Luka 20.27-40)

²³ Ko'iko'i satuseu 'gā amū 'ua oporogytau Jeju 'ga upe ee nū. Aipo 'gā e'i ajaupe: “Amanū re ae noferawu'jawi nū. Amanūmū ae teepawamū ywawuje futat”, 'jau agawewi satuseu 'gā ajaupe jepi. A'etea 'gā 'ut oporonupa ee Jeju 'ga upe. ²⁴ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—“Moromu'jara 'ga”, e'i 'gā enee jepi. A'eramū ene ore mueapyou katu mama'e are. ŷmā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Kūima'e 'ga amū nipo amanū wa'yre'emauwe. A'eramū nipo 'ga manū re 'ga rewirera 'ga 'ga remirekofera ēē rerekou. A'eramū nipo 'ga aja'yrapyau ēē pype. A'eramū nipo 'ga ra'yr ppy 'ga amanū ma'efera 'ga ra'yra 'jawe futat”, 'jau 'ā Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gā Jeju 'ga upe.

A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁵ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe nū:

—A'ere nipo kūima'e 'ga amū 'ga ra'yra sete. A'eramū nipo u'at ppy ma'efera 'ga kūjā nū rerekou. A'ere nipo 'ga wa'yre'emauwe 'ga manū jui. A'eramū wemireko ēē rejaa wewirerera 'gā nupe. ²⁶ A'eramū nipo imanū re a'e rewirerera 'gā amū ēē rerekou ipy'rau nū. A'ere a'ea nanē imanū nū wa'yre'emauwe nū, ēē rejaa wewirerera 'gā nupe nū. A'eramū nipo 'gā ojopy'rapy'rau etee ēē ree, ajaminūnamū. A'ere 'gā nata'yri'i futari ēē pype. ²⁷ Ojee 'gā jomoypaw ire nipo ēē nanē amanūmū nū. ²⁸ A'eramū nipo 'ga ae moferapawa 'ara rupi manamū sipo ēē menaretea?— 'jau 'gā Jeju 'ga upe. —'Gā juejue futat ēē wereko kūi— 'jau 'gā Jeju 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jeju 'ga aipo ojeupe 'gā 'eramū 'jau 'gā nupe:

—Pē'me awi. Nanarūi. Nepēneapyoi Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are ra'e. 'Ga pājēa nanē 'ā pēē ikwaape'ema ra'e nū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ³⁰ —'Au etee te 'gā nemirekoramū kūi. A'ere 'gā oferaw ire naemirekou'jawi kūi. Ywagipewara 'gā 'jawe etee futat 'gā jemogyi. Niporerekoweru'jawi 'gā kūjā are. Kūjāmera 'gā nanē omenariwere'emamū

futat nū kūi, kūima'e 'gā 'jawe etee futat nū kūi— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. ³¹⁻³²—Nepēneapyoi nipo Jarejuwarete 'ga 'eawer are. Ymā te 'ā 'ga 'i rakue: “Je te 'ā 'gā Nuwaretea ako. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mīmera 'gā Nuwaretea je ako”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa rakue. 'Gā manū re 'ga poromū 'jau rakue. A'ere 'gā 'aga namanūi futari, atee pawe'emamū futat 'gā 'aga. A'eramū Janeruwarete 'ga poromū 'jau Moisesi 'ga upe. 'Gā 'aga tywe'em ire amunipo 'ā 'ga aipo ne'ia' uweri Moisesi 'ga upe. Ako ma'e 'gā nupe etee te 'ga aeruwamū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama.

³³ Aipo 'ga 'e renupawe mytuna 'gā oporesagamū etee 'ga ree.

—Kuu. Nomoryteea' uweri futari ae 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

Janeruwarete 'ga 'eaweraretea
(Maku 12.28-34; Luka 10.25-28)

³⁴ Aipo ojeupe 'ga 'eramū satusau 'gā ajemogyau etee futat. Noporonuwu'jawi futari 'gā ee 'ga upe nū. A'eramū fariseu 'gā amū 'jau ajaupe: “Satusau 'gā noporonuwu'jawi futari ee 'ga upe nū”, 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'ga amū awau oporonupa aipo 'ga 'eawer are Jeju'i 'ga upe. ³⁵ Moisesi 'ga je'eger are moromu'jara 'gā poromū awau oporonupa Jeju'i 'ga 'eawer are 'ga upe: “Je pa 'ga omorytee kwy”, 'jau 'ga ojeupe numiamū. ³⁶ A'eramū 'ga poromū awau oporonupa 'ga 'eawer are 'ga upe:

—Ene te 'ā ore mu'e ape Jarejuwarete 'ga ree. A'ere 'ā kwaiwete Janeruwarete 'ga u'ewera kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue. Maranua te ajee 'ga 'eaweraretea?— 'jau 'ga Jeju'i 'ga upe.

“Tomojenosī Jeju'i 'ga 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe numiamū.

A'ere Jeju'i 'ga ikwaawi futari ojee. “Tamu'akwaawukar eme 'ga, e'i 'ga jee numiamū”, 'jau Jeju'i 'ga ojeupe. A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

³⁷ —“Je te 'ā Pējararetea. Pēporomutat je ree pejepyntuna 'gā apyraapa”, e'i 'ā Janeruwarete 'ga pē nupe rakue. “Mama'ea peapo jee, jeremifutar imū. Pejejea'aramū pejejemogyau je ree 'gā nee pejejea'ara apyraapa. Aipo aporamū nipo pejeporomutaramū je ree”, e'i futat Janeruwarete 'ga pē nupe — 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe. ³⁸ —Aipoa te 'ga 'eaweraretea— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe.

³⁹ —Ajepeja 'ga 'eaweraretea nanē nū. “Pēporomutat pejejepyriwara 'gā nee pejeje pejeporomutara 'jawe”, e'i 'ga 'ā ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue — 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe. ⁴⁰ —Aipoa 'ga remikwasiarera renupara 'gā wenup katu katu 'ga remikwasiarera ajemogyau. Ajepeja 'ga remikwasiarera moromu'jau ajuee aejejuka esage are etee futat. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē oporomu'jau aipo are nū— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe.

Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyret
(Maku 12.35-37; Luka 20.41-44)

⁴¹ Ojee fariseu 'gā jatykaramū Jeju'i 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

⁴² —Maran te pēneapyo Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ree? Awŷja juapyrera te 'ga?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Davi 'ga juapyrera 'ga— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

⁴³ —Ma'eramū sipo ajee Janeruwarete 'ga 'Agesagea Davi 'ga mu'eukari “Jejara 'ga” 'ga mu'eukari ajuapyrera 'ga upe? ⁴⁴ Ymā te 'ā Davi 'ga ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

“Jeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe rakue:

‘Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene.

Enepājēreteja je 'jawe. A'eramū ene eapyka je yse katy.

Anure nipo je ene mogoi 'wyrriaramū 'gā nupe najuejue etee futat.

Ene ree iporomutare'ema 'gā 'arimū je ene magwawukari.

A'eramū ene je iapoe'emauwe eapyka 'au je yse katy', 'jau 'ga Janejararete 'ga upe",

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe. ⁴⁵—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ree 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ma'eramū sipo ajee 'ga 'i, "Jejararete 'ga", 'jau ajuapyrera 'ga upe nū— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe.

⁴⁶Aipo 'ga 'e renupawe 'gā ajemogyau etee futat. Ojenosōu 'gā 'ga wi. A'eramū 'gā oporonuwu'jape'ema ee 'ga upe.

23

*Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat
(Maku 12.38-40; Luka 11.39-52; 20.45-47)*

¹A'eramū Jejuu 'ga oje'ega wemimu'eramū ore, mytuna 'gā nupe we futat:

²—Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā weapyoramū Moisesi 'ga remikwasiarer are fariseu 'gā netee. ³A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa etee futat 'gā pejemu'eramū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'gā pejemu'eawer imū etee futat. A'ere kasi pejemu'e 'gā nemiapo are ne. Nuapoī futari 'gā pē mu'eawer imū mama'ea. A'eramū pēē pejemu'jawe'em 'gā nemiapo are. ⁴"Nan iki peapo", 'jau nipo 'gā pē nupe numiamū. A'ere nipo 'gā nepē poari mama'e apo are u'eawer imū. ⁵Tekotee 'gā nupe ojesaukaawamū te 'gā mama'e apoi. "Je te 'ā a'jea futat kūima'eteetea", 'jau nipo 'gā ajaupe. A'eramū nipo 'gā mama'e apou ekoete ajemogyau ojesaukaawamū 'gā nupe. "Tiporesagete 'gā je ree 'jau", 'jau nipo 'gā ajemogyau. Jane 'ā kūima'eferamū juejue Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiaa ka'ara'nī pe ree. A'eramū jane imonou yrū'Ŧī pype ifaa jareakag are. A'eramū jane jarejeapykag are erekou, jarejywaypy are nanē erekou nū. A'ere 'ā fariseu 'gā imonoi yrūūū pype. Aipo 'gā erekou ifaa imyīina weapykag are, ojywa are 'jau. "Tiporesak 'gā ore ree 'jau kwy", 'jau 'gā 'ā ajemogyau. "Gā te a'jea futat Jarejuwarete 'ga ree iporomutarete ma'ea ra'e, te'i 'gā janee jane resaka 'jau", 'jau 'gā akou ojeupe. Jane 'ā kūima'eramū juejue taity pēū'Ŧī sireko jarejasi'ywarimū. A'e pyu jane 'ā jareakaga au'jau Jarejuwarete 'ga upe jareporogytauwe. A'ere 'ā fariseu 'gā imopypireme'ytyra fukui oma'ea. "Tiporesagete 'gā jane ree 'jau", 'jau 'gā 'ā ajaupe. A'eramū 'gā taity pypireme'ytyra fuku rerekou— 'jau Jejuu 'ga ore.

⁶—Maraka apoaw ipe ojemi'waaw ipe nanē 'gā na'ne wējēmī awaw wapyka. Kūima'eteete 'gā apykaw ipe etee 'gā wapygiweramū. Jarejatykaaw ipe nanē 'gā kūima'eteete 'gā apykaw ipe etee wapygiweramū nū.

⁷Amunawa pyterimū awaw ipe nanē 'gā kūima'eteete 'gā 'jawe wapeje'ega 'gā ifutaa. "Moromu'jara 'ga" ojeupe 'ga amū 'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau— 'jau Jejuu 'ga ore. ⁸—A'ere kasi pejemogy 'gā 'jawe ne. "Ga 'ā ore mu'jara", 'gā mu'eukare'ema pejejeupe. Majepei tee tup ma'e 'jawe futat pēē pejeju'jau'jawe etee pejemogy. Majepei tee futat je pē mu'jaramū— 'jau 'ga ore. ⁹—Kiapi'ni pe'je nanē kasi pejejuwe'ema 'ga amū upe ne. Majepei tee Pēnuwaretea. Ywag ipe ako ma'eramū etee futat Pēnuwaretea. ¹⁰"Ga nanē 'ā ore'wyriara", 'gā amū mu'eukare'ema nanē pejejeupe nū. Janeruwarete 'ga remimureramū etee te je pē'wyriaramū je rekoī— 'jau Jejuu 'ga ore. ¹¹—A'jea futat je 'i. Pejejaupe mama'e apoaramū pēē eteete ma'ea Jarejuwarete 'ga upe. ¹²"Je te 'ā kūima'eteetea" 'jara Janeruwarete 'ga imogyau tywet. A'ere 'ga "Je nakūima'eteete arūi" 'jara 'gā etee 'ga mogyau kūima'eteeteramū 'gā nupe— 'jau Jejuu 'ga ore.

13-14 A'eramū Jejuī 'ga 'jau fariseu 'ga nupe nū, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe we futat:

—Pēporiay'i pejejemogyau numiamū. Esage ma'e 'jawe futat nipo pēē numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweri futari. Nepefutari te 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pejejemogya. A'eramū nipo pēē 'ga remiayuwamū 'gā jemogy futare'ema nanē nū. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete— 'jau 'ga 'gā nupe.

15 —Pēporiay'i pejejemogyau numiamū— 'jau Jejuī 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē 'ga 'jau nū. —Kwe pe 'ā peo amunawa moymoyka kwe pewara 'gā amū mu'jau pejejee etee. Pejejemīapo are te 'ā pemu'e 'gā. A'eramū nipo pēē 'gā mu'jau pejejemīapo are te. “Pe'je pejemū'jau je ree”, 'jau nipo pēē 'gā nupe numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga wowase pē majatykaaw ipe nipo 'ga 'i pē nupe: “Je rerowiat 'me etee jejepe. A'eramū pēē pejea'wyre'emamū jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe, pē monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'eramū nipo 'ga pē nee ojemu'e ma'efera 'gā nupe 'jau: “Je rerowiat 'me are etee pejemū'e. A'eramū pēē pejea'wyre'emamū jee. A'eramū je mama'eukwaawa rapyaw ipe pē momopoa”, 'jau nipo 'ga pē nee ojemu'e ma'e 'gā nupe, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga 'gā nupe.

16 —Pēporiay'i futat pejejemogyau numiamū. A'ere pēē Jarejuwarete 'ga ree moromu'jat tyweramū pejemogy. Nepēneapyoi agawewi 'ga je'eg are. A'etea nipo pēē 'gā mu'jau 'me ee— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Jarejuwarete 'ga mogyaawa renamū je mama'e apoi enee 'e ekoete re nepeapoi futari mama'ea ee pejeparuapowere'emamū”, 'jau pēē 'gā nupe. “A'ere ki Jarejuwarete 'ga mogyaawa pypīara ouru apopyrera renamū je mama'e apoi enee peje'e re mama'ea peapo futat peje'eawer imū. Kasi a'e pe pejemotywet Jarejuwarete 'ga upe ne, mama'e apoe'em ire ne”, 'jau 'ā pēē pejejemogyau pejejaupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. 17 —A'eramū taetu nipo peje'akwaawe'emetyg etee te. Maranūara sipo esage ma'eramū Janeruwarete 'ga upe? 'Ga mogyaawa tee esage ma'eramū 'ga upe. Ouru apopyrera 'ūi 'ga mogyaawa pype. A'eramū wesageramū 'ga upe. Omogytaawa pype tene'em ire amunipō 'ā 'ga naea'ari ee— 'jau 'ga 'gā nupe.

18 —“Jarejuwarete 'ga upe wya rapyawa ruwamū je mama'e apoi enee 'e ekoete re nepeapoi futari mama'ea peje'eawer imū ee pejeparuapowere'emamū”, 'jau pēē pejejemogyau. “A'ere ki Janeruwarete 'ga upe jeremimonofera 'up wya rapyawa 'arimū 'e re mama'ea peapo futat peje'eawer imū. Kasi a'e pe pejemotywet Jarejuwarete 'ga upe ne”, 'jau 'ā pejejemogyau 'gā mu'jau tywet. 19 Peje'akwaawe'emamū futat nipo pēē pejejemogyau. Maranūara ajee esage ma'eramū Janeruwarete 'ga upe? Mama'ea jane imyīna wya rapyawa 'arimū Jarejuwarete 'ga upe imonopyramū. A'eramū 'ā wya rapyawa i'arimū 'up ma'e retee wesageramū 'ga upe — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. 20 —“Janeruwarete 'ga upe wya rapyawa ruwamū je mama'e apoi enee” 'jaramū pēē i'arimū 'up ma'e upe nanē futat pe'je poromū nū. 21 “Jarejuwarete 'ga mogyaawa renamū je mama'e apoi enee” 'jaramū pēē Jarejuwarete 'ga upe nanē futat pe'je poromū. Omogytaawa pype futat 'ga reni. A'eramū pēē aipo 'jaramū 'ga upe futat 'jau pejejemogyau aipo 'jaramū— 'jau 'ga 'gā nupe. 22 —“Ywaga ruwamū je mama'e apoi enee” 'ga upe 'jaramū nanē Jarejuwarete 'ga renawa upe futat pe'je nū. Ywag ipe futat 'ga renawaretea. A'eramū aipo 'jara 'gā 'ga renawa upe futat 'jau poromū. 'Ga renawa renūinara 'gā Jarejuwarete 'ga futat wenūi. Wenawa

'arimū futat 'ga reni. A'eramū 'ga renawa renūinara 'gā 'ga futat enūina— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²³ —Pēporiay'i pejejemogyau numiamū — 'jau 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē nū. —Pēē 'ā esage 'me ma'ea te. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Nepekoarūi futari te 'ā 'ga upe. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Mama'ea pēē imojo'oka pejepo 'jawe pejejeupe. Ko pypiara nanē pēē imojo'oka nū. A'eramū pēē majepeja monou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū emyrera pēma'ea. Kumi kasiga miamū pēē imojo'oka imonou Jarejuwarete 'ga upe. Nanuara te esage 'ga upe numiamū. A'ere namīa etee rūi peapo. “Mama'ea pemojo'ok amū imonou jee” 'ga 'eawera 'ā pēē enupa. Aipoa pēē iapoa Janeruwarete 'ga afutat. A'ere 'ā ajepeja 'ga 'eawera nepeenuwī futari. “Pejuereko esage ki” 'ga 'eawera nepeenuwi. “Pēpota'wa esage ki pejejuee” 'ga 'eawera nepeenuwi. “Pejejaupe peje'eawer imū etee futat pēē mama'e apou pejejaupe” 'ga 'eawer imū jēmī 'ā mama'e apowe'em— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Pejuereko esagea te esage Janeruwarete 'ga upe. 'Gā nee pēpota'wa esagea nanē esage 'ga upe nū” 'ea te esage ete 'gā upe. Mīmera pēē iapoa Janeruwarete 'ga afutarete. Peenupaw iki 'ga 'eawera 'ga je'ega— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁴—'Ga 'eawera jēmī 'ā nepeapoi. A'eramū 'ā pēē 'ga 'eawere'ema jēmī iapou— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁵ —Pēporiay'i pejejemogyau numiamū — 'jau 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē nū. —Pēē 'ā esage 'me ma'ea te. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Sā'ā ae y'a kupe pireja futat numiamū. A'ere 'ā ae waipy katy nokatu'ogi. Nan tee futat 'ā pēē. Pēpira esageay futat numiamū. Pejauk futat pejepiky'a awi numiamū. A'eramū 'ā pēpira ojekatu'oka futat numiamū. A'ere pēywytera nia'wryi. Nepepouri futari mama'e tywera apo awi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe oporogytau 'ūina. ²⁶—Pē'akwaawe'ema pē nereko, a'e je 'ā pē nupe jā'nū'ū. Janeruwarete 'ga 'ā pē katu'oga futaa numiamū. Napēpira katu'og are tee rūi 'ga fueweramū. Pēywytera katu'oga we futat 'ā 'ga afutat numiamū. Pēporiay'i 'ā pejejemogyau numiamū — 'jau 'ga oje'ega moywyradena 'gā nupe. —Pejetywer awi pepoir ire amunipo 'ā 'ga pē katu'ogi. A'eramū amunipo 'ā pēē pejejesageramū pejejemogyau 'ga upe, a'e je 'ā tekou pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁷ —Pēporiay'i pejejemogyau numiamū. Pēē 'ā esage 'me ma'ea te— 'jau 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe. Fariseu 'ga nupe nanē 'ga 'jau nū. —A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Sā'ā teumera rupawa ita kwara. A'eramū 'ā pēē ita pitupa ipitupawa parasiga pyu. A'eramū 'ā i'arimū etee okaturāturamamū. A'ere 'ā ita kwara pype teumera nema ete. ²⁸ Nan tee futat pēē. Esage ma'e 'jawe futat pejemogy numiamū. A'ere mama'e tywera peapo, o'meramū te pe'je pejejemogyau— 'jau Jejuī 'ga oje'ega moywyradena 'gā nupe.

²⁹ —Pēporiay'i pejejemogyau numiamū— 'jau Jejuī 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē nū. —Esage 'me ma'e ate pēē. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Pēypy 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga mome'wara 'gā je'ega nuenuwi etee rakue. Ma'eramū 'ā 'gā 'gā apisi rakue. A'eramū 'ā pēē iapisipyrrera rywyo mojewaka. Ita esage apopyrrera pyu imogyau ekoete iapisipyrrera 'arimū. “Ita esagea simowyt esage ma'efera 'gā nee jarejea'awamū 'jau”, 'jau futatee 'ā pēē pejejaupe rakue — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁰—“Ymā we jarejeko re amunipo 'ā jane nipoari jareypy 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega

mome'wara 'gā apisi are. Niapisiukari amunipo 'ā jane 'gā", 'jau futatee 'ā pēē pejejaupe, pejejerowiaraipe 'ā pejejee. ³¹ A'ere 'ā pē'me ate. A'ere 'ā pejeypy 'gā 'jawerimū etee futat pejemogy — 'jau 'ga 'gā nupe. ³² — Pejeypy 'gā 'jawerimū etee pejejemogy re nipo pejemogy mama'e apou 'gā 'jawerimū etee futat. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete 'gā 'jawerimū etee futat. ³³ Moja 'jawe pēē. Sā'ā moja ae u'ua ae jukau 'ā. Nan tee futat pejomomoirukat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē monou pē mogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe pētywer are — 'jau Jejuī 'ga oje'ega moywyrarefa 'gā nupe. ³⁴ — Anure nipo je teje'ega mome'wara 'ga monoi pē nupe. I'akwaap ma'e 'gā, pē mu'jara 'gā. Mimera 'gā nipo je imonou pē nupe. A'ere nipo pepyyg etee 'gā amū iapisau. Amumera 'gā nipo pēē imonou imu'ama 'ypeywar are iapisau. Amumera 'gā nipo pēē inupānupāu etee pejatykaaw ipe. A'eramū nipo 'gā oka'jama awau kwe pe. Ajepeja amunaw ipe nipo 'gā awau. A'ere nipo peo etee 'gā newiri 'gā nerekou tyweru'japa nū. ³⁵ A'eramū nipo a'e are futat Janeruwarete 'ga werowiaara 'gā nepyaa pē nerekou tyweaete. Pēypy 'gā nemiapofer are we futat nipo 'ga pē nerekou tyweaete. Pēypy 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisau ekoete rakue. Ywy apo ypyrauwe 'ā 'gā 'ga rerowiaara 'gā apisi rakue — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe 'ūina. — Apeu 'ga ra'ne 'ā 'gā ijukau ypy ypy rakue. Nuapoi agawewi 'ga 'ā mama'e tywera rakue. A'etea 'ga 'ā 'ga jukau ekoete rakue. Ma'eramū 'gā 'ā 'awamū taetu Jarejuwarete 'ga rerowiaara 'gā apisi kwaiwete. 'Awamue 'gā 'ā Sakari 'ga, Pereki 'ga ra'yra 'ga jukau rai'i nū. Jarejuwarete 'ga rukawō'ō me agawewi 'ga 'ami. A'etea 'ā 'gā 'ga jukau rai'i — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁶ — A'jea futat je'ea. Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweretei 'gā nepyaa, iapisipyrrera 'gā juejue epyaa — 'jau Jejuī 'ga oje'ega moywyrarefa 'gā nupe.

*Jejuī 'ga u'arasigamū Jerusareg ipewara 'gā nee
(Luka 13.34-35)*

³⁷ A'eramū 'ga 'jau Jerusareg ipewara 'gā nupe:

—Jerusareg ipewaramū futat te 'ā pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisaramū pejup — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. — Sā'ā wyrasokwēa kwanū resakawe wa'yra renūja imajatykau wakape 'wyrripe. Nan tee futat je — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. — Tajejuka esage Jerusareg ipewara 'gā nee 'jau, je 'i pē nupe numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee. ³⁸ A'eramū 'awamū Janeruwarete 'ga opoia futat pē nui — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. — A'eramū nipo pē nee iporomutare'ema 'gā 'ua pē'wyrarete pojekau pē nui. ³⁹ 'Awamū 'ā je nanē tewau pē nui nū. A'eramū pēē 'awamū je resagu'jape'ema. “Esageay Janeruwarete 'ga remimurera 'ga”, 'jawe'ēwe pēē je resagu'jape'ema futat — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

24

*Jejuī 'ga rur enune ojeapo ma'e
(Maku 13.1-37; Luka 21.5-33; 17.26-30, 34-36)*

¹ 'Gā nupe oporogytapaw ire Jejuī 'ga wemimu'eramū ore renū'jāu Jarejuwarete 'ga mogytaaaw awi. Jui aru'ē re ore 'jau 'ga upe:

—Kuu. Ikaturam te Janeruwarete 'ga mogytaaawa 'oga jā'nū'ū — 'jau ore 'ga upe.

² A'eramū 'ga 'jau oree:

—A'jea futat esageramū numiamū. A'ere nipo anurenure'i jane ree iporomutare'ema 'gā nuri imonou etyka. Nomŷi'i futari nipo 'gā itaa mū aju'arimū — 'jau 'ga oree.

³ Arawau ywytyr ipe. Oriweira 'jaw ipe ore arawau orojeupia ywytyra 'arimū. A'eramū Jejui 'ga wapyka opytu'wau. Nitywi futari 'ga amū ore pyri. A'eramū ore 'ga rerowyka 'jau 'ga upe:

—“Jane ree iporomutare'ema 'gā 'ut Janeruwarete 'ga mogytaawa monou etyka”, ere ako oree ko. Maranime te 'gā nuri imonou etyka? Maranime sipo ene ejua nū? Ma'ja ra'ne sipo ajee ojesaukat oree ene rur enune? Maranime sipo mama'e teepawamū?— 'jau ore 'ga upe.

⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Je renune 'ut ma'e 'gā nipo i'me ma'ea. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. ⁵ Anure nipo kwaiwete 'gā nuri “Janeruwarete 'ga je mut pē katu'okaramū”, 'jau nipo 'gā 'ua pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. O'meramū te nipo 'gā 'i. Kwaiwete nipo 'gā 'gā moryteeu ojee— 'jau Jejui 'ga oree. ⁶⁻⁷—Anure nipo amutee amunaw awi 'gā nuri 'wyriararete 'ga rowajaa, 'ga remiyauwa 'gā neewe futat. A'ere kasi aipo renupa pēpiryyi ne. Nan futat nipo mama'e teepaw enune. A'ere nipo naporomū rūi mama'e mateepaawa. Naporomū etee rūi futat nipo mama'e rekoī— 'jau Jejui 'ga oree. —Akou'jau'jap futat nipo mama'ea. Amunap tesirūmera pypewara 'gā we futat nipo ajuowajat. Ywya we futat nipo oyyi peu peu 'jau. Ty'ara nipo amunawa pype peu peu 'jau. A'eramū 'gā nipo kwaiwete ty'ara rerekou. ⁸ Sā'a kūjā wa'yra ray ppyrauwe wa'yra 'a ja'wyja'wy kwaawa. Aypypeperaue 'ā i'ara kwaapa. Ēē wi u'aa ja'wyja'wy taetu 'ā wayreteramū ēē upe. Nan tee futat nipo pēē. Aipo ijeapo resakawe je rura pekwaap. “Owaēm 'ga ruawa upe ra'e”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'ere nipo je rur enune mama'e tywera jeapoī kwaiwete— 'jau 'ga oree.

⁹—Je rure'emaue nipo 'gā je rerowiaaramū pē nerekou tyweaete. Oporomutare'emamū jeremiyauwamū pē nee. A'eramū nipo pē nee iporomutare'ema 'gā pē pyyka pē monou pē munepa moromunepawa pype. A'eramū nipo 'gā pē nerekou tywerukaa 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā pē apisaukaa 'gā nupe. ¹⁰ Aipo jeaporamū nipo 'gā kwaiwete opoia je rerowiar awi. Je wi opoir ire nipo 'gā oporomutare'emamū je wi ipoire'ema 'gā nee. A'eramū nipo 'gā 'gā monou 'gā nee ifuewerete ma'e 'gā po pe— 'jau Jejui 'ga oree.

¹¹—A'ere nipo 'gā kwaiwete 'ua o'meramū tekotee 'gā nupe. “Je te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū”, 'jau futatee nipo 'gā 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā 'gā moryteeu ojee. A'ere 'gā o'meramū te 'gā 'i. A'eramū nipo 'gā kwaiwete 'gā nerowiaa. ¹² A'eramū nipo mama'e tywera apoara 'gā ojemeyita ajemogyau. Mama'e tywera etee nipo 'gā iapou'jau'japa nū. A'eramū nipo 'gā kwaiwete opoia je ree oporomutar awi. ¹³ A'ere nipo Janeruwarete 'ga je rerowiar awi ipoire'ema 'gā nerooi imogyau ojeypyri nakwaparimū warāu rūi futat— 'jau 'ga oree.

¹⁴—Mama'e teepawe'emaue nipo pēē je rerowiaaramū pejewau je wome'wau 'gā nupe. “Jejui 'ga rerowiaara 'gā Janeruwarete 'ga 'gā omogy wemiyauwamū”, 'jau nipo pēē pejewau je wome'wau 'gā nupe, amunawa moymoyka. Kwe pewara 'gā jerera renupaw ire te nipo mama'e teepawamū. A'eramū futat nipo tejuā— 'jau 'ga oree.

¹⁵—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ijeaporama kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue, Danieu 'ga upe rakue. “Anure nipo 'gā amū mama'e tywywera apoi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. A'eramū nipo 'gā anurenure'i iapou Danieu 'ga 'eawer

imū etee futat. (A'eramū je 'ga remikwasiarera ka'arana mogytaaramū ee pēneapyoa futaa)— 'jau Jejui 'ga oree.

16-21 A'ere Jejui 'ga 'jau oree nū:

—Anure nipo 'gā amū nuri 'auwara rerekou tyweaete. Wyu apo ppyramū nitywi futari ae rereko tyweara aipo 'jawe rakue. A'ere nipo anure mama'earūe'em ete jesaukari. 'Auwara 'gā nipo ajemogyau tywetywet futat. A'eramū pēē Judeja wyu pe ako ma'eramū 'gā nesakawe pejeka'jama pejewau wuytyr ipe. Kasi a'e pe 'gā pē apisi ne. Pejejopewuu apyte'rarimū wapyk ma'eramū pēē pejewawe'em pejesowe'em pejekaraemā ppyke'ema. Pejeka'jamayayau etee futat pejejemima 'gā nui. Ko pewaramū nanē pēē pejejeyre'ema pejejog ipe pejejaity mojoy'rawe'em— 'jau Jejui 'ga oree. —Iporiay'i nipo ta'yryrū ma'e kūjā ajemogyau, ta'yky'ri ma'ea nanē nipo nū. Nujānarūi eweguu ma'ea. Ta'y'ri'i ma'ea nanē nujānarūi nū — 'jau 'ga oree. —A'eramū ki nanuar are pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe ee: “Eremurukat kasi 'gā 'ara ro'ysaga rupi oree ne. Morowykye'ema rupi nanē ene 'gā murukare'ema nū. Morowykye'ema rupi ore noroka'jama'uweri. Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i oreypy 'gā nupe rakue: ‘Peata kasi morowykye'ema rupi ne’, 'jau 'ā 'ga rakue. A'eramū ore oroka'jamarūme'em morowykye'ema rupi 'gā nui”, pe'je ki Jarejuwarete 'ga upe ee — 'jau Jejui 'ga oree. 22 — A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera 'gā nupe iapoukaru'jau'jaw ire nipo 'ga 'gā muojeri 'gā mogyau jui nū. Kasi a'e pe wyu pewaramū pepap najuejue etee ne. A'ere Janeruwarete 'ga pēē mū mū'jāu 'gā nui pē katu'ōka. Wemimū'ēmeramū pē nee Janeruwarete 'ga 'gā muojeri 'gā mogyau jui nū— 'jau Jejui 'ga oree.

23-24 —Je jewyre'emauwe nipo kwaiwete 'gā nuri o'meramū pē nupe. “Je Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū”, 'jau futatee nipo 'gā 'ua pē nupe. Amumera 'gā nipo 'ua 'jau “Janeruwarete 'ga je mut. Je 'ga remimurera futat”, 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. Pēnemiapoe'ema we futat nipo 'gā iapou pē neape je rerowiar awi pē momoirukaawamū. “Simomoirukat 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiar awi 'jau”, e'i te 'gā pē nupe. A'eramū nipo 'gā mama'e apou pē neape ojerowiarukaawamū pē nupe. A'ere kasi a'e are miamū perowiat 'gā ne. Pē nupe nipo 'gā amū 'jau: “Koromū Kristu 'ga”, 'jau nipo 'gā amū pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. “Kwe pe Kristu 'ga oi”, 'gā 'eramū pēē 'gā nerowiare'ema. 25 Pemoka'jam kasi je'eawera ne. Ijeapoe'emauwe je imome'ui pē nupe, ee pē mueapyoawamū— 'jau Jejui 'ga oree ikue.

26 —“Jū me Kristu 'ga reko. Pe'je pejewau 'ga resaka”, 'gā 'eramū kasi peo jū me ne. O'meramū te 'gā 'i pē nupe. “Pe'je pejeua Kristu 'ga resaka. 'Au 'ga jemimi 'ūina ore pyri”, 'gā 'eramū kasi perowiar ine. O'meramū te 'gā 'i. 27 Pejejeki'yramū je jewyramū nipo najuejue etee je resak pejepe. Sā'ā tupā werawa. A'eramū 'ā ae najuejue etee esaka. Nan tee futat nipo je jewyramū najuejue etee je resak pejepe. Najemimi futari je tejewya tejua nū— 'jau Jejui 'ga oree ikue. 28 —Je rura nipo pēē najuejue etee ikwaapa. Sā'ā uruwua mama'e nema kwaawa. A'eramū 'ā 'ua ajatykau ee. Nan tee futat nipo pēē ikwaapa. Je jewyru'jawamū nipo pēē je kwaapa katu katu futat— 'jau Jejui 'ga oree imome'wau ikue.

29 —Ae rereko tyweawa 'ara kwaw ire nipo kwara owepa. Jaya nanē nipo owepa nū. Jaytata nipo ototoka ywag awi 'ua. Ywag ipewara nipo oyyita nū. Kwat, jay, jaytata. Mīmera nipo oyyita — 'jau Jejui 'ga oree imome'wau ikue. 30 —Ywag ipe nanē nipo mama'e ojesauka pē nupe nū. Aipo resaga nipo pēē je rura kwaapa. “Anurenure'i nipo Jejui 'ga ruri”, 'jau nipo pēē pejejaupe. Aipo resaka nipo je rerowiare'ema 'gā okyiau. 'Gā

kyjea nipo 'gā nerekou— 'jau Jejuu 'ga oree. —A'erauwe nipo pēneki'yramū je tejua tejewya. Ywasiga rupi nipo tejua tejyppa. A'eramū nipo wyy pewara 'gā je resaka najuejue etee futat. Tepājē mū nipo je ruri, tejenyfuga pype futat nipo tejua tejyppa— 'jau 'ga oree ikue. ³¹—A'e pype futat nipo pēē jumi'aranūū py renupa. Jumi'aranūū pyrauwe nipo Janeruwarete 'ga ywagipewara 'gā monou wemiayuwa 'gā majatykaukaa. "Pe'je pejewau amunāwa moymoyka jeremiayuwa 'gā majatykau 'gā nerua jee", 'jau nipo 'ga 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā awau 'gā nerua 'ga upe— 'jau Jejuu 'ga imome'wau oree ikue.

³² A'ere Jejuu 'ga mama'e mū mome'wau oree nū, ore mu'jau ee:

—Mama'ea je amome'u pē nupe pē mu'jau tejuaw are— 'jau 'ga oree. —Sā'ā ae siaka'gywa potyramū amana jewyra kwaawa. Ipotyrauwe 'ā ae amana jewyt ja'wyja'wy kwaapa. ³³ Nan tee futat ki je'eawer imū mama'e jeaporamuerawe pe'je pejejaupe: "Ut ja'wyja'wy Jejuu 'ga janee 'wyriraramū akou ra'e", pe'je ki pejejaupe. ³⁴ A'jea futat je 'i. Je'eawer imū mama'e jeapo resakara 'gā papawe'emauwe nipo je ruri tejewya nū— 'jau Jejuu 'ga oree. ³⁵ —Ywaga nipo ateeppawamū futat. Ywya nanē nipo ateeppawamū futat nū. A'ere nipo jeremimome'ufera nateepawa'uweri futari. Je'eawer imū etee futat nipo aipoa ojeapou— 'jau Jejuu 'ga oree ikue.

³⁶ —Nitywi futari je ruawa kwaapara 'gā amū. Nepekwaawi futari je ruawa. Ywagipewara 'gā miamū nokwaawi. Je miamū nanē nakwaawi tejuawa 'ara. Jeruwarete 'ga etee te okwaap. ³⁷⁻³⁸ A'ere nipo anure je ruru'jawi erujewi pē nupe. Je kwaapare'ema 'gā nipo aipoa 'ara rupi ajemogyau oporowykyau. Ojemi'waa, wemirekoramū 'jau nipo ajemogyau. Wemiapo apo are tee futat wea'aramū ajemogyau— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe u'ama. —Janeruwarete 'ga ree jēmī nipo 'gā wea'are'emamū ajemogyau. Sā'ā Nue 'ga rekoramū 'gā jemogya rakue. Janeruwarete 'ga ree 'gā 'ā wea'are'emamū ajemogyau rakue. ³⁹ Nokwaawi futari 'gā Janeruwarete 'ga remiaporama rakue. Poje 'ga 'ā amana mua erujewi 'gā nupe rakue, 'gā apisaukaa 'y pyu rakue. Nan tee futat nipo je ruri erujewi 'gā nupe. Wemiapo are etee 'gā nea'at 'gā jemogyramū nipo je tejua erujewi 'gā nupe— 'jau Jejuu 'ga oree ikue.

⁴⁰ —Je jewyramū nipo mukūja 'gā akou oporowykyau oko pe. A'eramū nipo majepeja 'ga je rerowiaa. A'eramū nipo 'ga awau ojeupia je repejāna. Ajepeja 'ga nipo naje rerowiari. A'eramū nipo a'e 'ga awawe'em. ⁴¹ Kūjāmera 'gā nanē nipo 'upa mukūi ygu'ai nū. A'eramū nipo majepeja ēē awau je repejāna. A'eramū nipo ajepeja ēē awawe'em. ⁴² Je ruawa 'ā nepekwaawi futari. A'eramū ki pēē pejetywer awi pejejoia pejejemogyau je rapesaka— 'jau Jejuu 'ga oree ikue. ⁴³ —Sā'ā 'oga jara 'ga muna'ywa rura kwaawe'ema. Muna'ywa rura kwaaw ire amunipo 'ā 'oga jara 'ga woga rarūi ūina. A'ere 'ga nokwaawi futari muna'ywa rura wog ipe. ⁴⁴ Nan tee futat nepekwaawi pejekiyramū je ruawa. A'eramū ki pēē pejejemogyau au'jeteramū je rapesaka pejeojere'emamū futat je rerowiarāmū— 'jau Jejuu 'ga oree ikue.

⁴⁵ A'ere Jejuu 'ga mama'e mū mome'wau oree, ore mu'jau 'uaw are nū.

—'Wyriara 'ga remiayuw esage 'ga i'akwaap ma'ea. O'wyriara 'ga je'eg imū etee futat 'ga mama'ea wapo. A'eramū 'wyriara 'ga wata enune wemiayuw esage 'ga m'yina wemiayuwa 'gā nesakawamū. "Aata je. A'eramū je ene m'yina 'gā nesakawamū", 'jau 'wyriara 'ga wemiayuw esage 'ga upe. "Mama'ea ki emono 'gā nupe 'gā nemi'uramamū", 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū nipo 'ga 'wyriara 'ga awau watau 'gā nui. Anure nipo 'ga ojewya 'ua nū. ⁴⁶ 'Ga 'eawer imū etee mama'ea apo re nipo 'wyriara remiayuw esage 'ga aku'iramū ūina

o'wyriara 'ga resakawe. ⁴⁷ 'Wyriara 'ga nanē nipo aku'iramū wemiayuw esage 'ga ree nū. 'Ga porowyky resag ire nipo 'ga 'ga m̄yina okaraemā are ojejuka ma'eramū. ⁴⁸ A'ere nipo ajepeja 'wyriara 'ga remim̄yimera 'ga 'i ojeupe: “Mukuu nā'ā je'wyriara 'ga oi re'ā, oporomukuramū re'ā”, 'jau nipo 'ga ojeupe. ⁴⁹ A'eramū nipo 'ga opytuna 'gā nupā are etee futat 'ūina. A'eramū nipo 'ga awau ojemi'waa kawājajaiwa 'wara 'gā pyri. A'eramū nipo 'ga kawājajaiwa rykua 'gā pyri. ⁵⁰ Aipo aporamū nipo 'ga 'wyriara 'ga 'ua owaēma erujewi 'ga upe. Wapesage'emeteramū nipo 'ga 'ua owaēma erujewi 'ga upe. ⁵¹ A'eramū nipo 'wyriara 'ga wemiayup tywera 'ga mopēpēpēpena 'ga monou tata pe i'me ma'e 'gā pyri. Peu nipo 'ga waemamū akou wa'jywa mokāina akuaw rerekou— 'jau Jejuī 'ga imome'wau oree.

—Jeje'eg imū etee futat mama'e apoaramū pēē 'wyriara remiayuw esage 'ga 'jawe jee. Jeje'eg imū etee mama'e apoare'emamū pēē 'wyriara remiayup tywera 'ga 'jawe jee. A'eramū ki pēē pejejemogyau 'ga remiayuw esage 'ga 'jawe. A'eramū nipo je tejua 'jau pē nupe: “Pēē 'ā jeremiayuw esageramū. Pe'je pejejua pejesou jeruwa 'ga rog ipe je rupi”, 'jau nipo je pē nupe— 'jau Jejuī 'ga oree ikue.

25

Teis kūjāmuku 'gā mome'uawet

¹ A'ere Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau oree ore mu'jawamū nū. 'Wyriaramū Jarejuwarete 'ga omogo are 'ga ore mu'jau.

—Anure nipo Janeruwarete 'ga je mogoi 'wyriaramū pē nupe — 'jau 'ga oree. —A'eramū nipo pēē je ruramū pejewau je rupi, Jeruwarete 'ga 'ga pyri. A'ere nipo 'gā amū nooi futari. Sā'ā maraka apoaw ipe ore ma'e 'gā. Opytuna 'gā nekokataramū 'gā 'ā maraka apoa. A'eramū 'ā kūjāmuku 'gā awau akokatu ma'e 'ga rapesaka maraka pe okwap ma'e 'gā napesaka. Teis 'ā kūjāmuku 'gā awau 'gā napesaka 'upa. “Ko rupi nipo wā kwawi”, 'jau 'gā 'upa. “A'eramū jane jarejupa 'au wā napesaka. Wā nuramū soo wā nupi maraka pe 'jau”, 'jau 'gā ajaupe 'upa. A'eramū 'gā 'upa peyse pe. ² Sīku nipo i'akwaap ma'e 'gā kūjāmuku 'gā. Sīku wējēmī i'akwaawe'ema 'gā 'upa nū. ³ I'akwaawe'ema 'gā arāparīna ppyka erawau. A'ere 'gā nuerooi miarakawenana tyramū ojeupe. ⁴ I'akwaap ma'e 'gā te ajee miarakawenana weroo tyramū ojeupe. ⁵ A'ere nipo akokatu ma'e 'gā poromukuramū 'ua 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā wopejamū 'upa— 'jau Jejuī 'ga imome'wau oree.

⁶ —A'eramū nipo ppyaje 'ga amū 'ua wafukaita 'gā nupe. “Kwe 'gā nuri. Pe'je pejejua pejepaka pejewau 'gā nowosōu”, 'jau nipo 'ga 'ua 'gā nupe.

⁷ A'erauwe nipo kūjāmuku 'gā opaka arāparīna monyka. ⁸ A'eramū nipo i'akwaawe'ema 'gā 'jau: “Miarakawenana pemut ara oree. Orema'ea owep ja'wyja'wy ore wi”, 'jau nipo 'gā miarakawenana rerekwara 'gā nupe. ⁹ A'ere nipo miarakawenana rerekwara 'gā 'i etee 'gā nupe: “Naani. Pē nupe ore imono re orema'e wewi ne. Pekwap ara mua pejejeupe”, 'jau etee nipo 'gā 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga imome'wau oree.

¹⁰ —A'eramū nipo i'akwaawe'ema 'gā awau miarakawenana mua. A'ere nipo miarakawenana muaw awi 'gā jewyra'ne'emauwe akokatu ma'e 'gā nuri. A'eramū nipo miarakawenana ojeupe erawarera 'gā etee awau akokatu ma'e 'ga rowosōu. A'eramū nipo 'gā osou maraka apoaw ipe 'gā nupi. 'Gā nesepaw ire nipo maraka'ywa 'ga 'okwara motypa 'gā nee.

¹¹ —A'ere'ere'i nipo miarakawenana muaw awi ojewyt ma'efera 'gā 'ua owaēma. A'eramū nipo 'gā 'upa wafukaita ukupepe 'ga upe. “Ku'jyp.

'Okwara eawopytymo'wok ore. Torose orosou ore nanē 'jau nū", 'jau nipo 'gā 'upa 'ga upe.

¹² —A'ere nipo akokatu ma'e 'ga 'i etee 'gā nupe: "Pe'je pejewau ore wi. Najepytuna rūi pēē", 'jau etee nipo 'ga 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga ore imome'wau.

¹³ Imome'upaw ire Jejuī 'ga 'jau ore:

—Nan tee futat nipo nepekwaawi je ruawa 'ara. A'eramū ki pēē pejejemomita etee pejejemogyau je rur are— 'jau 'ga ore.

Kūima'e 'ga remiayuwā 'gā mome'uwawet
(Luka 19.11-27)

¹⁴ A'ere Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau ore, ore mu'jawamū nū, 'wyrīaramū Jarejuwarete 'ga omogoram are wējēmī nū.

—Anure nipo Janeruwarete 'ga je mogoi 'wyrīaramū pē nupe. Mama'e mū je amome'u pē nupe, pē mu'jawamū ee— 'jau Jejuī 'ga ore. —Kūima'e 'ga amū nipo awau watau oje'wyr awi. Oo enune nipo 'ga wemiayuwā 'gā nenūina 'gā mua oporogytau 'gā nupe. "Oo je teatau pē nui", 'jau nipo 'ga wemiayuwā 'gā nupe. "Jekaraemā pearū jee", 'jau nipo 'ga wemiayuwā 'gā nupe. ¹⁵ A'eramū nipo 'ga ka'aranūū ywope'i monou 'gā nupe. I'akwaap ma'e 'ga upe nipo 'ga imonou kwaiwete. Sīku ka'aranūū ywope'i monou 'ga upe. Mukūi tee nipo 'ga ka'aranūū ywope'i monou i'akwaa'wi ma'e 'ga upe. I'akwaa'we'ema 'ga upe 'ga majepeī tee imonou. "Pemomytun jeka'aranūūa jee", 'jau nipo 'ga 'gā nupe. 'Gā nupe imonopaw ire nipo 'ga awau watau 'gā nui.

¹⁶ —'Ga o pyyrauwe sīku ka'aranūū ywope'i rerekwara 'ga ojeupe 'ga remimurera rerawau mama'e mua ipyu. A'ere 'ga imuripyrrera rerawau kwe pe ime'ega. Epyfera apyraapa ime'ega 'gā nupe. Aipo aporamū 'ga o'wyrīara 'ga ka'aranūū ywope'i momytuna 'ga upe. ¹⁷ Mukūi ka'aranūū ywope'i rerekwara 'ga nanē nānēwējēmī futat iapou nū. Ojeupe 'ga remimurera momytuna 'ga upe nū. ¹⁸ A'ere majepeī tee rerekwara 'ga nanarūi iapoi. Uēma ypy we 'ga ywy rywyaika 'ga poroywera mimawamū. A'ere 'ga ityma imonou im'īina— 'jau Jejuī 'ga imome'wau ore ikue.

¹⁹ —Anure wata ma'efera 'ga 'ua ojewya 'gā nupe nū. A'eramū 'ga wemiayuwā 'gā nenūina. "Maran sipo 'gā jeka'aranūū rerekoi rai'i? Ome'yi sipo 'gā nai'i?" 'jau 'ga ojeupe.

²⁰ —A'eramū 'ga wemiayuwā 'gā nenūina. A'eramū 'ga remiayuwā 'gā 'ua ajatykau 'ga ree, 'ga ka'aranūū mome'wau 'ga upe. Sīku rerekwara 'ga tāmējē 'ua 'jau 'ga upe: "Sīku ako ka'aranūū ywope'i eremut jee ikue. A'eramū je erawau imomytuna enee ikue kūi. 'Awamū teis eneka'aranūū ywope'ia", 'jau nipo 'ga erua 'ga upe.

²¹ —A'eramū nipo 'ga 'jau wemiayuwā 'ga upe: "A'jea futat. Ene 'ā jeremiayuw esagea futat", 'jau nipo 'ga 'ga upe. "Ināinānī'ī agawewi je ako imonoi enee ikue. A'ere 'ā erēme'yi jee rai'i. A'eramū je ene mogou teka'aranūū pyykaramū tejeupe. Ere ejua eku'iramū je pyri", 'jau nipo 'ga 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga imome'wau ore.

²² —A'ere mukūja rerekwara 'ga 'ua nū: "Mukūi ako ka'aranūū ywope'ia eremut jee ikue. A'eramū je ime'yita enee ikue. 'Awamū irūpāwē eneka'aranūū ywope'ia", 'jau 'ga 'ga upe imome'wau.

²³ —A'eramū 'ga 'jau aipo 'ga wemiayuwā 'ga upe: "A'jea futat. Ene 'ā jeremiayuw esagea futat ra'e", 'jau 'ga 'ga upe. "Mukūi agawewi ako je imonoi enee ikue. A'ere 'ā erēme'yi jee rai'i. A'eramū je ene mogou teka'aranūū pyykaramū tejeupe. Ere ejua eku'iramū je pyri", 'jau nipo 'ga 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga imome'wau ore.

24-25 —A'ere majepe'i tee ka'aranūū ywope'i rerekwara 'ga 'ua 'jau 'ga upe nū: “Kweramū eneka'aranūūa. Namomyi etee je eneka'aranūūa. Akyje etee je ene wi. Akwaap je ene jepi. Enemara'ne 'ā ene. Emepya ekoetea te te 'ā erefutut ka'aranūū pyu. A'eramū 'ā ene eporowyky are jēmī ejea'are'emamū. A'eramū je tekyjau ene wi ai'i, eneka'aranūū momyawe'em ene wi ai'i. A'eramū je eneka'aranūū ywope'i auwana imima ywy kwara pype ai'i”, 'jau 'ga 'wyrirarete 'ga upe.

26 —A'eramū nipo ka'aranūū jara 'ga amara'neramū 'ga ree. “Nenea'wryi futari te 'ā ene. Nenepokagi tāmējē futat te 'ā ene”, 'jau nipo 'ga 'ga upe. “Erekwaap futat te 'ā jemara'nea jepi. A'jea futat ere aipo 'jau jee. 'Emepya te 'ā erefutut ka'aranūū pyu. A'eramū 'ā ene eporowyky are jēmī ejea'are'emamū', ere ako jee ko. A'jea futat ere jee. Ka'aranūūa etee je afutat”, 'jau 'wyrirarete 'ga aipo 'ga upe. 27 “Ma'eramū sipo ene imomytune'ema jee rai'i? Je upe imomytun are efuwere'emamū amunipo 'ā eremona ka'aranūū rerekwara 'gā nupe rai'i kūi? A'eramū amunipo 'ā 'gā jeka'aranūū momyawera mepyaau enee jee rai'i kūi”, 'jau 'wyrirarete 'ga aipoa kūima'e 'ga upe.

28 —A'eramū 'ga 'jau ajepeja wemiayuwa 'gā nupe: “Pe'je jeka'aranūū ppyka 'ga wi. Imonou teis ka'aranūū ywope'i rerekwara 'ga upe. 29 'Ga je'eg imū ereko esageara 'gā opyygu'jap futat”, 'jau 'ga 'gā nupe. “'Ga je'eg imū ereko esageare'ema 'gā te ajee wemirerekofera miamū futat nopyygu'jawi”, 'jau 'ga 'gā nupe. 30 “Nia'wryi futari 'ga. A'eramū pēē 'ga ppyka 'ga monou imomoa ypytunaiwa pype. Peu futat nipo 'ga 'ūina waemamū wa'jykājamū”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau oree.

Werowiare'ema 'gā nui werowiaara 'gā mojo'okawam

31 A'ere Jeju'i 'ga 'uawa mome'wau oree:

—Anure nipo Pēneki'yramū je reko'i 'wyriraramū pē nupe. A'eramū nipo je teju'a teju'wya nū. Tejenyfuga pype futat nipo teju'a nū. Ywagipewara 'gā juejue nipo 'ua je rupi. A'eramū nipo je teapyka 'wyrirarete renawa 'arimū.

32 A'eramū nipo 'awa ywy pewarera 'gā najuejue etee futat 'ua ajatykau je rowase. A'eramū nipo je tejerowiaara 'gā mojo'oka tejerowiaare'ema 'gā nui. Sā'a wyra jara 'ga weymawa mojo'oga. Karupa'mī mojo'oga karupana'nī awi. Nan tee futat nipo je ywy pewarera 'gā mojo'ogi ajau'i.

33 Tejerowiaaramū pē nupe nipo je 'i: “Ko katy pekwap, jejakwatawa katy”, 'jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe. A'eramū nipo je tejerowiaare'ema 'gā nupe nipo je 'jau: “Kwe katy pekwap je wi”, 'jau nipo je 'gā nupe.

34 —A'eramū nipo je 'jau tejerowiaaramū pē nupe: “Je rerowiaara pejemogy. A'eramū Jeruwarete 'ga pē maku'iu. A'eramū pēē 'awamū pejeju'a 'au je pyri. Ymā te 'ā, ywy apoe'ēwe, Janeruwarete 'ga 'i jee ikue: 'Anure nipo je ene rerowiaara 'gā mogyi 'wyriraramū ene pyri', 'jau 'ga jee ikue. A'eramū pēē 'awamū pejeapyka 'au je pyri. 'Ga 'ā pē mogyi 'wyriraramū je pyri”, 'jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe. 35 “Jepy'arayparamū ako pēē je mojemī'waa ai'i. Je'yuwejamū ako pēē 'y mua jee ai'i. Napēpytuna rūi agawewi futat je. A'etea ako pēē je mua pejeje'wyr ipe ai'i. 36 Jeraitye'emamū ako pēē taity mua jee ai'i. Jekaruarāmū ako pēē je fuanuga ai'i. Moromunepawa pype je renamū ako pēē pejewau je pyri ai'i”, 'jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe.

37 —A'eramū nipo pēē pejeponupa ee jee: “Maranime sipo ore ene mojemī'wari rai'i? Maranime sipo ore 'y monoi enee nanē rai'i nū? 38 Maranime sipo ore ene muri oroje'wyr ipe rai'i nū? Maranime sipo ore taity monoi enee rai'i? 39 Maranime sipo ore ene fuanugi rai'i? Maranime sipo ore

arawau ene resaka moromunepawa pype ene renamū rai'i?" 'Jau nipo pēē pejeporonupa ee jee— 'Jau Jeju'i 'ga oree.

⁴⁰—A'eramū nipo je 'wyrriarareteramū te'ŷina 'Jau pē nupe: "A'jea futat je 'i. Je rerowiaara 'gā amū ako okaraemāe'emamū ikue. A'eramū ako pēē mama'e monou 'gā nupe ikue. Je rerowiaara 'gā nupe mama'e mono re pēē je upe mama'e muara 'jawe futat jee", 'Jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe— 'Jau Jeju'i 'ga oree ikue.

⁴¹—A'eramū nipo je 'Jau tejerowiare'ema 'gā nupe: "Pe'je pejewau je wi. Janeruwarete 'ga pē mono pē mogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata 'ga wapo mama'eukwaawa 'wyrriara upe tee rakue numiamū, emiayuwa reewe numiamū. Aere 'ā pēē je rerowiare'emamū mama'eukwaawa remi-ayuwamū futat pejemogy. A'eramū Janeruwarete 'ga pē monou pē mogyau eewe futat iapyaw ipe", 'Jau nipo je 'gā nupe. ⁴²"Nepemuri 'ā mama'ea jee. Naje mojemi'wari nanē ako pejepe jepy'arayparamū ai'i. Je'yuwejamū nanē ako pēē 'y mure'ema jee ai'i. ⁴³Naje muri nanē ako pejepe pejeje'wyr ipe ai'i, pejejepyri je ruramū ai'i. Jeraitye'emamū nanē ako pēē taity pe mure'ema jee ai'i. Jekaruaramū nanē ako pēē je fuanuge'ema ai'i. Moromunepawa pype je renamū nanē ako pēē pejewawe'em je pyri ai'i", 'Jau nipo je 'gā nupe.

⁴⁴—A'eramū nipo 'gā oporonupa ee jee: "Maranime sipo ore ene resagi enepy'arayparamū rai'i? Maranime sipo ore ene resagi ene'yuwejamū rai'i nū? Maranime sipo ore ene mure'ema oroje'wyr ipe rai'i? Maranime sipo ore ene resagi eneraitye'emamū rai'i? Maranime sipo ore ene resagi enekaruaramū rai'i? Maranime sipo ore ene resagi moromunepawa pype ene renamū rai'i?" 'Jau nipo 'gā oporonupa ee jee.

⁴⁵—A'eramū nipo je 'wyrriarareteramū te'ŷina 'Jau 'gā nupe: "A'jea futat je 'i. Je rerowiaara 'gā ikaraemāe'ema 'gā nupe mama'e monoe'em ire pēē je upe mama'e muare'ema 'jawe futat", 'Jau nipo je 'gā nupe.

⁴⁶—A'eramū nipo aipo 'gā awau ajemogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe. Je rerowiaara 'gā etee te nipo oo osou ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū rūi— 'Jau Jeju'i 'ga imome'wau oree ikue.

26

Jeju'i 'ga ree ifuwet ma'e 'gā

(Maku 14.1-2; Luka 22.1-2; Juā 11.45-53)

¹ Imome'upaw ire Jeju'i 'ga 'Jau wemimu'eramū oree:

² —Ikoai'i maraka apoawa 'ara reko'i, Pasikwa 'jawa reko'i. Aipo rupi futat nipo 'gā Pēneki'yramū je pyygi je jukaawamū. Je rekoa futat nipo 'gā ipokutuka je monou je mu'ama 'ypeywar are— 'Jau 'ga oree.

³ A'e pe a'eramū peramū mainana 'wyrriara 'gā 'upa ajatykau judeu 'gā 'wyrriari 'gā netee. Mainana 'wyrriararete 'ga rog ipe 'gā 'upa, Kaifasi 'ga rog ipe 'gā ajatykau 'ga.

⁴⁻⁵ —Maran te jane Jeju'i 'ga rerekoi? Jemime te jane 'ga pyygi?— 'Jau 'gā ajaupe 'upa. —Jerusareg ipewara 'gā iporomutat 'ga ree. A'eramū jane 'gā nowase jarekowe'em 'ga ree maraka apoaw ipe— 'Jau 'gā ajaupe. —Kasi a'e pe wowase 'ga rerekoramū 'ga remiayuwa 'gā jane apisi ne. Jemime te sireko 'ga 'Jau. 'Gā nowase atywi te jane 'ga jukai— 'Jau 'gā 'upa ajaupe.

Jeju'i 'ga ree jany kasiga reko'wokawet

(Maku 14.3-9; Juā 12.1-8)

⁶ Petani pe Jeju'i 'ga akou, Simão 'ga rog ipe, ipito'om ma'efera 'ga 'wyr ipe. ⁷ Poje kūjā ēē mū 'ua 'ga rerowyka. Jany kasiga ryrūa ēē erua. Itasiga apopyra aipo yrūnamū, aripasi 'jawa apopyra. Jany kasig epy epy ete

poromũ. 'Ga jemi'wat 'ga renamũ eẽ ojany kasiga rerua eko'woka 'ga akag are. ⁸Eẽ remiapo resakawe ore Jeju 'ga remimu'eramũ aramara'neramũ ee. A'eramũ ore 'jau arajaupe:

—Ma'eramũ sipo eẽ imomy ekoetei 'wei? ⁹Epy te 'ã 'aga jany kasiga a'i kũi. A'eramũ amunipo 'ã eẽ ime'ega ka'aranũ are janee. A'eramũ amunipo 'ã eẽ epyfera mua janee. A'eramũ amunipo 'ã jane imojo'oka ikaraemãe'ema 'gã nupe 'jau kũi— 'jau ore arajaupe.

¹⁰A'ere Jeju 'ga arajaupe ore'eawera kwaawi. A'eramũ 'ga 'jau oree:

—Ma'eramũ pejemara'neramũ eẽ ree 'ũ? Mama'e esagea te eẽ wapo jee— 'jau 'ga oree. ¹¹—Ikaraemãe'ema 'gã nooa'uweri futari pẽ nui. A'eramũ pẽẽ anure mama'e monou 'gã nupe. A'ere je te nako fukui futari pẽ pype— 'jau 'ga oree. ¹²—Je tymaw ipe je ree eko'wogipyrama futat jany kasiga numiamũ. A'ere eẽ 'awauwe eko'wogi je ree, je manũe'emauwe. Tene eẽ iapoi jee— 'jau Jeju 'ga oree.

¹³—A'jea futat je 'i. Anure nipo 'gã je mome'ui kwe pewara 'gã nupe. Amunawa tesirũmera moyka nipo 'gã awau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe. Je mome'uramũ nipo 'gã eẽ remiapofera nanẽ imome'wau 'gã nupe nũ. A'eramũ nipo 'gã anure najuejue etee futat wea'aramũ eẽ remiapofer are— 'jau Jeju 'ga oree.

*Mainana 'wyrara 'gã nupe Judas 'ga 'eawet
(Maku 14.10-11; Luka 22.3-6)*

¹⁴A'ere Jeju 'ga remimu'eramũ ore mũ oi oporogytau mainana 'wyrara 'gã nupe. Judas Iskariote 'ga futat poromũ oo oporogytau 'gã nupe:

¹⁵—Taesaukat Jeju 'ga pẽ nupe 'jau. A'eramũ sipo pẽẽ ma'ja mua jee 'ga resaukara repyramũ?— 'jau 'ga awau 'gã nupe.

—Trĩta prata apopyrera ka'aranũ ywope'ia simono enee 'jau— 'jau 'gã 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã trĩa ka'aranũ ywope'ia monou 'ga upe, Jeju 'ga ojeupe esaukaawamũ.

¹⁶A'eramũ Judas 'ga wea'aramũ akou ee. “Ojetee 'ga rekoramũ tomono 'ga 'gã nupe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga Jeju 'ga rerekou weape.

Ae a'wyr'e'ema 'gã nupe

'ga monoara 'ga

(Maku 14.12-21; Luka 22.7-13, 21-23; Juã 13.21-30)

¹⁷Awau owaẽma mani'oko'o jopype'ema 'wawa upe, Pasikwa 'jawa apoawa upe. A'eramũ Jeju 'ga remimu'eramũ ore 'jau 'ga upe:

—Ma'ape te jane jemi'wari? karupa'mĩ ro'o reyri jarejee?— 'jau ore 'ga upe. —Awỹja rog ipe ore erawau eya ki 'ei?— 'jau ore 'ga upe.

¹⁸A'eramũ Jeju 'ga 'jau oree:

—Pe'je pejewau Jerusareg ipe jarejekoty'aawa 'ga rog ipe. A'e futat je 'ga upe ai'i. A'eramũ pẽẽ pejewau 'jau 'ga upe: “Ku'jywa 'ga ore mut 'au. 'Nako fukui je 'gã nupe. A'eramũ je enerog ipe tejemi'wariweramũ tejemimu'e 'gã netee. Karupa'mĩ eyr are jeporo'uweramũ tejemimu'e 'gã netee enerog ipe”, e'i 'ga enee”, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jeju 'ga oree.

¹⁹A'eramũ ore arawau iapou Jeju 'ga 'eawer imũ etee futat. Maraka are ore iapou, Pasikwa 'jawa maraka are.

²⁰Kaaruwamũ Jeju 'ga awau ojemi'waa wemimu'eramũ ore retee.

²¹Orojemi'waaw ipe Jeju 'ga 'jau oree:

—A'jea futat je 'i. A'jea futat nipo pēē mū je mono pejepe je ree iporotutare'ema 'ga nupe je jukaukaa— 'jau 'ga oree.

²² Aipo renupawe ore aru'arasigamū 'ga je'eg are. A'eramū ore oroporonupa majepeinume ee 'ga upe aipo 'ga'eramū:

—Je upe te ere poromū?— 'jau ore 'ga upe.

Majepeinumenuma ore oroporonupa ee 'ga upe.

²³ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Je pyri ojemi'wat ma'eramū futat nipo pēē mū je monou 'gā nupe— 'jau 'ga oree. ²⁴—Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe rakue, jemanū are rakue. Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea je ree iporotutare'ema 'gā je jukaukat 'gā nemikwasiarar imū etee futat. A'ere 'gā nupe je monoara 'ga tywereteramū te akou. Iporiay'i 'gā po pe je monoara 'ga numiamū. A'ere nipo Janeruwarete 'ga rereko tyweretei. Ma'eramū gatu nipo 'ā 'ga jeui rakue 'ja— 'jau Jejui 'ga oree.

²⁵ A'eramū ae a'wyre'ema 'gā po pe 'ga monoarama 'ga, Judas 'ga, oporonupa ee 'ga upe:

—Je upe te ere poromū, ki Ku'jyp?— 'jau futatee Judas 'ga 'ga upe.

—Ēē. Ene upe futat je 'i— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

Mani'oko'o'ia y'way reewe 'gā nupe imonoawet
(Maku 14.22-26; Luka 22.14-23; 1 Korītu 11.23-25)

²⁶ Orojemi'waaw ipe Jejui 'ga mani'oko'o'i ppyka. A'ere 'ga eramā'jāu ywau eroje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mani'oko'o'ia eremut oree, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga mani'oko'o'i mowoka imonou oree.

—Mani'oko'o'ia pepyyk i'wau. Koromū jero'oa— 'jau 'ga oree.

²⁷ A'ere 'ga y'way ryrū ppyka nū, eramā'jāu ywau nū. A'eramū futat 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū:

—Au'jete y'waya eremut oree, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga imua oree.

—Pe'je itykua pāwē pāwē. ²⁸ Koa y'way jerya futat. A'ere'ere'i nipo 'gā amū je jukai jery reko'woka. Aipoa jery jeko'woga pētywera omepy. Jemanū are futat Jeruwarete 'ga pē katu'ogi kwaiwete. 'Awamū karupa'mīa nepejukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat ako 'ga je'eg ymanera ai'i. A'ere 'awamū 'ga je'eg yaua. 'Awamū jerya tee pē pirei pētywer awi— 'jau 'ga oree. —Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pētywera moia pē nui je rerowiaaramū. 'Awamū poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. A'ea 'ga je'ega nimojopy'ruawi futari 'awamū— 'jau 'ga oree.

²⁹ —A'jea futat je 'i. Je natykuru'jawi futari 'aga y'waya pē pyri. Anure tāmējē te nipo je itykuri pē pyri, Tejuwarete 'ga pyri pē neroo re tāmējē nū— 'jau Jejui 'ga oree ikue.

³⁰ 'Ga porogytapaw ire ore aramaraka'aga 'ga retee Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Aramaraka'ag ire ore arawau ywytyr ipe, Oriweira 'jaw ipe.

Pedro 'ga momoranupawet
(Maku 14.27-31; Luka 22.31-34; Juā 13.36-38)

³¹ Arawaw ipe Jejui 'ga 'jau oree:

—'Awamū futat nipo pekwasio je wi je rejaa je mu'ama ojete'e'i— 'jau 'ga oree. —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue: "Tajuka karupa'mī are omaenun ma'e 'ga 'jau kwy. A'eramū 'ga reymawera 'gā awau okwasi'wau kwe pe 'jau kwy", 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue. A'eferupi tee futat nipo pekwasio

pejewau je wi— 'jau 'ga oree. ³²—A'ere je temanū re je ferawi nū. Teferaw ire nipo je oi Garireja ywy pe pē nenune— 'jau 'ga oree.

³³ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—'Me te pa 'ga poromū 'jau nū. Je naejara'uweri futari ene mogou ojetee'i kūi. 'Gā te nipo opyamū ene wi ene rejaa ojetee'i kūi. A'ere je naejara'uweri ene kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁴—A'jea futat sipo ere— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Je te a'jea futat a'e enee nū'ū: 'Awa pyptuna rupi nipo je kwakuw ape muapyapyt katu 'gā nupe. "Nakwaawi je 'ga", 'jau nipo ene wyrasokwē je'ege'emauwe— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

³⁵ A'ere Pedro 'ga fuakaramū 'ga upe:

—Naani futari nū'ū. Na'ea'uweri futari je aipo 'jau nū'ū. "Nakwaawi je 'ga", na'ea'uweri je. "Tene 'gā je jukai 'ga reewe futat", a'e ete nipo je. Nakwakuwa'uweri futari je ene— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

Ore juejue nanē Pedro 'ga 'eawera rupi etee futat 'jau 'ga upe.

*'Uwarete 'ga upe 'ga 'eawet
(Maku 14.32-42; Luka 22.39-46)*

³⁶ Jejui 'ga awau owaēma Getsemani 'jaw ipe, wemimu'eramū ore retee. A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—'Au ete pejup ra'ne. Iruupeu'i je oi teporogytau Tejuwarete 'ga upe ra'ne — 'jau 'ga oree.

³⁷ A'ere 'ga muapyra 'gā etee erooi ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juā 'ga. Mīmera 'gā etee 'ga erawau ojeupi. Tiago 'ga, Juā 'ga retee Sepeteu 'ga ra'yra 'gā. Jejui 'ga 'arasiga 'ga mopy'aywyrafenayau 'ga mogou. ³⁸ A'eramū 'ga 'jau muapyra 'gā nupe:

—Je'arasiga nipo 'ā je juka. Peser awi ete pejejupa. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ A'eramū 'ga ojepe'au'i 'gā nui. Awau 'ūina peu'i wenupy'āu wapyka weakwara rerawau enūina ywy are futat erujaa oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. 'Wyrīa'ri 'gā imara'ne je ree. 'Gā nipo 'ā je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nuapoa'uweri nanuara je ree. A'ere 'ā najeremifutar imū rūi te ereapoukat. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe jee— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁴⁰ Oporogytapaw ire 'ga afu'ama awau muapyra 'gā pyri. A'ere 'gā seri 'upa. A'eramū 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Peset te pejejupa? Pejeje'ega te nepemonoi'i Jarejuwarete 'ga upe je pyri? A'e'ja'wiramū miamū sipo nepeporogytai Jarejuwarete 'ga upe?— 'jau 'ga 'ga upe. ⁴¹—Peser awi. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē pejejuakaramū mama'e tywera apowe'em. Kasi a'e pe nepēfuakari ne. A'eramū pēē mama'e tywera etee iapou 'ga upe ne. Nepēparuapoweri agawewi nipo mama'e tywer are. A'etea nipo peapo. 'Ga upe pejeporogytawe'em 'eramū mama'e tywera etee futat peapo pejekou— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴² Aipo 'ga upe 'e re Jejui 'ga awau 'gā nui nū oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū:

—Kiapi'ni. Je ree iporomutare'ema 'gā ifuwet je ree. 'Gā te nipo 'ā je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nuapoi. A'ere 'ā najeremifutar imū rūi te ereapoukat. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe jee— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁴³ A'ere 'ga awau ojewya wemimu'e 'gā pyri nū. Nānēwējēmī 'gā 'upa nū. Osea etee 'gā 'upa nū. Wopepyejamū etee 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā osea

'upa 'ga ruramũ nũ. ⁴⁴ A'eramũ Jejuu 'ga awau oporogytau 'japa 'Uwarete 'ga upe nũ. ⁴⁵ 'Uwarete 'ga upe oporogyta re 'ga 'ua nũ. Nānēwējēmĩ 'gā oseā 'upa nũ. A'eramũ 'ga 'jau 'gā nupe nũ:

—Peser etee futat nipo pejejupa nũ ki sa? Au 'je pejeser ire. 'Awamũ futat 'gā Pēneki'yramũ je monoi ae a'wyre'ema 'gā po pe. ⁴⁶ Pe 'je iruukwe soo 'gā nekoāa 'jau. Kweramũ ae a'wyre'ema 'gā po pe je monoara 'ga ruri— 'jau 'ga oreē.

Jejuu 'ga pyykawet

(Maku 14.43-50; Luka 22.47-53; Juā 18.3-11)

⁴⁷ Jejuu 'ga porogytapawe'emauwe Judas Iskariote 'ga 'ua. Jejuu 'ga remimu'eferamũ ore mũ poromũ. Kwaiwete 'gā nerua erojemorypa Jejuu 'ga ree. A'eramũ mainana 'wyrriara 'gā kwaiwete 'gā mua Judas 'ga rupi. Judeu 'gā 'wyrriari 'gā nanē kwaiwete 'gā mua 'ga rupi. Jyuuā 'gā erua muap. Mīmēra 'gā erua erojemorypa 'ga ree. ⁴⁸ Mainana 'wyrriara 'gā nupe oporogytau Judas 'ga 'jau 'gā nupe rai'i: “Oo nipo je Jejuu 'ga retywape pytea pē neape. A'eramũ pēē a'e are 'ga kwaapa 'ga retywape pyteramũ. A'erauwe futar iki pēē pejewau 'ga pyyka 'ga rerawau”, 'jau 'ga 'gā nupe rai'i.

⁴⁹ A'eramũ 'ga owaēma ypy we awau Jejuu 'ga rerowyka 'jau 'ga upe:

—'Au te ereko, ki Ku 'jyp?— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramũ futat 'ga 'ga retywape pytea.

⁵⁰ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—Ejemifutara eapo etee futat— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

A'erauwe Judas Iskariote 'ga remireroofera 'gā 'ua Jejuu 'ga pyyka, 'ga pofaa. ⁵¹ A'ere Jejuu 'ga remimu'eferamũ ore mũ ogyuu rekyita kūima'e 'ga amũ ree, 'ga namĩ monoka. Furuk. Mainana 'wyrriararete 'ga remiayuwa 'ga namĩ yypa.

⁵² Aipo 'ga namĩ yywamũ Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—Ereapo awi nanuara. Ere eju monou imunepa yrũ pype kūi— 'jau 'ga 'ga upe. —Jyuu pyu ajajukaara 'ga te anure 'gā tajuka jyuu pyu 'jau— 'jau 'ga 'ga upe. ⁵³ —“Nopoari nipo 'ga ruwa 'ga 'ga”, pe 'je nipo kūi. Ojeupe je enũi re amunipo 'ā Jeruwarete 'ga je poari futari. Kwaiwete amunipo 'ā 'ga ywagipewara 'gā mua je poaa— 'jau 'ga 'ga upe. ⁵⁴ —A'ere je naenũi 'ga upe. Wemifutar imũ 'ga iapoa etee futat je afutat. Ymā te Jeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amũ nupe je pyyg are rakue. A'eramũ je 'gā nemikwasiarer imũ etee futat mama'e jeapo futaa tejee— 'jau 'ga oreē.

⁵⁵ A'ere 'ga 'jau opyykara 'gā nupe:

—Ma'eramũ pēē ma'eramũ pejējua muawa pyu je nupāu ekoete 'ũ? muna'ywa 'jawē 'ũ? Ma'eramũ pēē muawa we erua jyuu reewe jepiara rupi 'ũ? Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā mu'e je rekoramũ miamũ ako naje pyygi pejepe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁶ —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amũ upe jemanũ are ikue. A'eramũ 'ā pēē iapou 'ga remikwasiarer imũ etee futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'e renupawe ore Jejuu 'ga remimu'eramũ orokwasi'wau 'ga wi, 'ga rejaā, oroka'jama 'gā nui. Orokyjau 'gā oropyyg awi. A'eramũ ore oroka'jama 'gā nui.

Anasi 'ga rog ipe 'ga rerooawet

(Maku 14.53-65; Luka 22.54-55, 63-71; Juā 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ A'ere Jejuu 'ga pyykara 'gā 'ga rerawau mainana 'wyrriararete 'ga rog ipe, Kaifasi 'ga rog ipe. Peu futat judeu 'gā 'wyrriari 'gā ajatykau Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. A'eramũ 'gā Jejuu 'ga rerawau 'gā

nupe. ⁵⁸ Pedro 'ga awau 'gā newiri. A'ere 'ga nuerowygi Jejuu 'ga. Mukuu etee futat 'ga akou 'ga wi. Awau 'ga owaēma mainana 'wyriararete 'ga roga upe. A'ere Pedro 'ga nooi osou. Ukupepe etee futat 'ga awau akou 'oga osoma pype mainana 'ga remiayuwa 'gā pyri, Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā pyri nanē nū. Jejuu 'ga rereko renuw are Pedro 'ga oporenuwiweramū akou. A'eramū 'ga akou mukuu'i etee futat 'ga rereko renupa.

⁵⁹ Ojeupe 'gā Jejuu 'ga reruramū mainana 'wyriara 'gā oje'ēma'e 'gā netee 'ga remiapo tywera mome'waramū rekaa. Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā ajatykau 'gā nee nū.

—Sijuka futat 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere jane nijuka ekoetei 'ga. Kasi a'e pe mytuna 'gā mara'neramū jane ree ne. A'eramū pēē l'me ma'e 'gā amū nerua. Jejuu 'ga remiapo tywera 'gā tomome'u 'me janeē 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

⁶⁰ A'eramū kwaiwete 'gā 'ua o'meramū Jejuu 'ga ree. A'ere 'gā naju'jaju'jawe rūi imome'ui 'gā nupe. ⁶¹ Poje mukūja 'gā 'ua o'meramū 'gā nupe:

—Ore aruenup 'ga je'ega ai'i. “Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi etee imowyri nū”, 'jau 'ga oreremi-anuwamū ai'i— 'jau 'gā imome'wau mainana 'wyriararete 'ga upe.

⁶² Aipo ojeupe 'gā 'e renupawe mainana 'wyriararete 'ga afu'ama 'jau Jejuu 'ga upe:

—Ma'ja ere te 'gā nupe? Nereje'egi te 'ā 'gā nupe aipo 'gā 'eramū ai' kūi?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶³ A'ere Jejuu 'ga pigi etee u'ama. A'eramū mainana 'wyriararete 'ga 'jau 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga remianuwamū ere jee: Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? Ene futat te 'ga ra'yraretea?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶⁴ —A'jea futat ere poromū. Je te 'ā Pēneki'yrareta. Anure nipo je apygi Pājērete 'ga yse katy, 'ga jakwatawa katy. Peu je renamū nipo pēē je resaka. Anure nipo je ruri tejewya ywag awi ywasiga rupi— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

⁶⁵ A'erauwe mainana 'wyriararete 'ga waity monoroka amara'nea resaukaawamū.

—A'jea futat 'ga Jarejuwarete 'ga kurawi akou ra'e— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jane futat te 'ā Jarejuwarete 'ga kurawa sienup 'awamū jarejemogyau. Na'gā amū rūi futat 'ā omome'u janeē— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁶⁶ —Ma'ja pe'je te 'ga upe? — 'jau 'ga 'gā nupe.

—Sijukaukat futat jane 'ga— 'jau 'gā 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga te 'ā 'ga akurap.

⁶⁷ A'eramū futat 'gā onymuna 'ga reakwar are, opo afuapyka erofaa 'ga ree.

⁶⁸ Amumera 'gā 'jau 'ga nupā re 'ga upe:

—“Je te 'ā Jarejuwarete 'ga remimurera”, ere 'ā oree. A'eramū ene 'jau oree: Aw'ja ene nupāu 'awamū 'ū?— 'jau 'gā 'ga upe, 'ga rerekoemāu erekou.

Pedro 'ga Jejuu 'ga kwakupa

(Maku 14.66-72; Luka 22.56-62; Juā 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ A'e pe Pedro 'ga 'ūina ukupepe. Poje mainana 'wyriararete 'ga remi-ayuwa ēē mū 'ua 'ga pyri 'jau 'ga upe:

—Ene Garireja ywy awi 'ut ma'efera kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā, Jejuu kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā— 'jau ēē 'ga upe.

Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā pyri 'ga renamū ēē 'jau 'ga upe.

⁷⁰ —Tee. Naani nū ī. Nakwaawi je 'ga nū ī. A'eramū aw'ja upe ene 'jau ekou ī— 'jau futatee 'ga ēē upe, ojeypyriwara 'gā nemianuwamū. —Nakwaawi je ene'ea nū ī— 'jau 'ga ēē upe.

⁷¹ A'erauwe 'ga afu'ama awau 'oga osoma rokwara katy. Poje peu oporowyky ma'e êê mü 'ga resaka nü. A'eramü êê 'jau ojepeyriwara 'ga upe:

—Ko kiã Jejui kiã rewiri ako ma'efera kiã futat. Nasare pe waranup ma'efera kiã rewiri ako ma'efera kiã futat— 'jau êê 'ga upe.

⁷² A'eramü Pedro 'ga 'jau nü:

—Kuu. Ene'me awi i. Manamü te je aipoa kũima'e 'ga kwaawi 'i i— 'jau futatee 'ga êê upe.

⁷³ A'ere peu u'am ma'e 'ga amü 'jau 'ga upe nü:

—A'jea futat êê 'i enee. Ene futat 'ga rewiri ako ma'eferamü— 'jau 'ga 'ga upe. —Sã'ã ene Garireja ywy pewara 'gã je'ega rerekoa. A'eramü ene 'ga rewiri ako ma'efera futat— 'jau 'gã Pedro 'ga upe.

⁷⁴ —“Nakwaawi je 'ga” a'e je akiko. Janeruwarete 'ga remianuwamü te 'ã je 'eu'jawi. Nakwaawi je 'ga, 'jau. Nakwaawi je aipo pë'ea nü'ü. A'eramü pëê ma'ja upe 'jau pejejemogyau 'ü?— 'jau 'ga 'gã nupe. —Te'me re je Jarejuwarete 'ga tejereko tywera futari tejee nü'ü— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe wyrasokwë je'egi. ⁷⁵ A'erauwe Pedro 'ga wea'aramü Jejui 'ga 'eawer are. “Wyrasokwë je'ege'emauwe nipo 'Nakwaawi je 'ga' ereu'jau'jap 'gã nupe” 'eawer are Pedro 'ga wea'aramü. A'eramü 'ga ojenosou aipo u'eawera rerawau enujãna pe awi. A'eramü futat 'ga u'arasigamü wea'aramü ee.

—Ma'eramü je aipo 'jau ra'e 'ü?— 'jau 'ga 'üina u'arasigamü. —Mama'e esage na'ga 'ã wapo jee jepi re'ã. A'etea pa je 'ã aipo a'e ekoete 'gã nupe ra'e nü— 'jau 'ga ojeupe.

A'eramü 'ga ajaa'wau awau u'eawera raykau.

27

*Piratu 'ga upe Jejui 'ga reroawet
(Maku 15.1; Luka 23.1-2; Juã 18.28-32)*

¹ Ai'iwetetewe mainana 'wyriara 'gã judeu 'gã 'wyria'ri 'gã netee oje'ega ajaupe:

—“Je te 'ã Jarejuwarete 'ga ra'yaretea”, e'i ako Jejui 'ga janee ko. A'eramü jane 'ga jukaaukaa 'gã nupe— 'jau 'gã ajaupe.

² A'eramü 'gã 'ga faa, 'ga rerawau Piratu 'ga rog ipe. Romanü 'gã opytuna 'ga amü monou 'wyriaramü 'ga mýina judeu 'gã nupe rakue, Piratu 'ga monou 'wyriaramü 'gã nupe rakue. A'eramü 'gã Jejui 'ga rerawau Piratu 'ga upe.

*Judas 'ga jejukaawet
(Atos 1.18-19)*

³ “Sijukaaukat Jejui 'ga 'gã nupe 'jau” 'e renupawe Judas Iskariote 'ga u'arasigamü 'gã nupe 'ga monoawer are. A'eramü 'ga Jejui 'ga resaukaawera repyfera rerawau erojewya mainana 'wyriara 'gã nupe, judeu 'gã 'wyria'ri 'gã nupe nanë nü.

—Kweramü tríta ywope'ia je upe pënemimurera. ⁴ Mama'e tyweretea je aapo ai'i. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. A'etea je 'ga omono ekoete pë nupe ijukaaukaa ai'i— 'jau 'ga awau 'gã nupe.

—Tee. Ene te futat te 'ã ere 'gã nupe rai'i— 'jau etee 'gã 'ga upe.

⁵ Aipo ojeupe 'gã 'eramü Judas Iskariote 'ga ka'aranüü ywope'i monou imomopoa ywyu 'gã nowase. A'eramü 'ga uëma awau ojejukau tupaama pyu.

⁶ Judas Iskariote 'ga ëmauwe mainana 'wyriara 'gã wowase 'ga remimomopora ka'aranüü ywope'i mono'oga.

—Koa ako jane ka'aranüüa simono Jejui 'ga resaukaawamü 'ga upe ai'i. A'eramü koromü 'ga repyfera futat— 'jau 'gã ajaupe. —“Aerepyfera perur

awi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe”, e'i 'ā Moisesi 'ga rakue. A'eramū jane imonowarū'em Jarejuwarete 'ga mogytaawa ka'aranūū ryrū pype— 'jau 'gā ajaupe. —Maran ajee jane erekoi 'ū?— 'jau 'gā ajaupe.

—Yywa simut ape judeue'ema 'gā nywiramū kūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁷ Oporogytapaw ire 'gā erawau japepo apoara 'ga upe, 'ga wyy muawamū.

—'Awa ywya judeue'ema 'gā nywya— 'jau 'gā ajaupe.

⁸ Ka'aranūū ae repyfera 'gā imonou 'gā nupe ywy muawamū ojeupe. A'eramū 'gā aipo ywy re'roka, “wy rupap” 'jau 'gā e'roka.

⁹⁻¹⁰ Ymā te 'ā Jeremi 'ga oje'ega kwasiari aipo are rakue:

“Ywya pemut 'ga repyfera pyu. Japepo apoara 'ga ywya pemut, ere ki 'gā nupe”, 'jau Ku'jywa 'ga jee ikue.

“A'eramū je 'ga 'eawera mome'wau 'gā nupe.

'Trīta ka'aranūū ywope'ia simono 'ga muawamū 'jau', 'jau 'ga rakue.

A'eramū 'gā 'ga repyfera pyu ywy mua, Ku'jywa 'ga 'eawer imū etee futat”, 'jau Jeremi 'ga ikwasiaa rakue.

A'jea futat 'ga remikwasiarera. Ywya 'gā imua Jejui 'ga repyfera pyu, Jeremi 'ga 'eawer imū etee futat.

*Jejui 'ga upe Piratu 'ga poronupawet
(Maku 15.2-5; Luka 23.3-5; Juā 18.33-38)*

¹¹ Ojeupe Jejui 'ga reruramū Piratu 'ga oporonupa ee 'ga upe:

—A'jea te ene 'wyriaramū judeu 'gā nupe?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

—A'jea futat— 'jau 'ga 'ga upe.

¹² A'eramū mainana 'wyriara 'gā 'ga je'ēwu'jaga judeu 'gā 'wyria'ri 'gā netee. A'ere 'ga noje'egi futari oje'ēwu'jagamū.

¹³ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'ga upe:

—Nereenuwi te 'gā je'ega? Mā'eramū nā'ā nereje'egi 'gā nupe re'ā?— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁴ A'ere Jejui 'ga noje'egi futari 'gā nupe. O'meramū te 'gā 'i. A'eramū 'ga oje'ege'ema 'gā nupe. A'eramū Piratu 'ga oporesagamū etee 'ga ree. “Mā'eramū sipō 'ga noje'egi?” 'jau 'ga ojeupe.

*'Gā nupe Jejui 'ga monoawet
(Maku 15.6-15; Luka 23.13-25; Juā 18.39-19.16)*

¹⁵ Mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka apoawa rupi Piratu 'ga moromunepawa pype imunewipyrera 'ga amū muēma judeu 'gā nupe jepi, 'gā nemienūiwera 'ga 'ga imuēma 'gā nupe jepi. ¹⁶ A'e pe a'eramū Parapasi 'ga 'ūina moromunepawa pype. Oporojuka ma'e 'ga. Judeu 'gā nemiesagete 'ga.

¹⁷ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maranuara te je amūem pē nupe? Jejui 'ga, Ku'jywa 'ga remimurera 'jawa 'ga te ra'u pefutat nū? Parapasi 'ga te ra'u pefutat nū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁸ Piratu 'ga mainana 'wyriara 'gā kwaapa futat. “Werecoay pa 'gā 'ga ra'e. A'eramū pa 'gā a'eramū 'ga rerua jee ra'e”, 'jau Piratu 'ga ojeupe. “A'ere mytuna 'gā poromutaramū 'ga ree. A'eramū nipo 'gā 'jau: 'Jejui 'ga emut oree', 'jau nipo 'gā jee”, 'jau Piratu 'ga ojeupe. ¹⁹ 'Wyriara kanawa 'arimū Piratu 'ga 'ūina oporogytau 'gā nupe. Poje 'ga amū 'ua 'ga remireko ēē je'ega rerua 'ga upe: “Epoit kīā wi. Nuapoa'uweri kīā mama'e tywera. Afayup je kīā ree ko. Jefayuwa je mopiryyi ko. A'eramū ene epoia kīā wi. Ereko tywet kasi kīā ne”, 'jau ēē oje'ega mua omena 'ga upe, Piratu 'ga upe.

²⁰ A'e pype mainana 'wyriara 'gā judeu 'gā 'wyria'ri 'gā netee mytuna 'gā mojerowiarukaa oje'eg are.

—“Parapasi 'ga ki emuēm imua oree”, sa'e 'ga upe 'jau. “A'eramū ene Jejuī 'ga jukaukaa jefaruu 'gā nupe”, sa'e 'ga upe 'jau— 'jau 'gā mytuna 'gā nupe, 'gā mojerowiarukaa ee.

²¹ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maranuara 'ga te pefutat je imuēma pejejeupe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Parapasi 'ga te ki emuēm imua oree— 'jau 'gā 'ga upe.

²² A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maran te jane Jejuī 'ga rerekoi? “Ku'jywa 'ga remimurera” 'jawa 'ga rerekoi?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Ejukaukat 'ga 'ypeywar are— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'eramū Piratu 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'ja te 'ga wapo ajukaawamū pē nupe rai'i?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā afukafukai tee ajemogyau:

—Ejukaukat futat Jejuī 'ga 'ypeywar are 'gā nupe— 'jau 'gā wojere'emamū futat wafukaita 'ga upe.

²⁴ Niporenuwiweri 'gā 'ga je'eg are. A'eramū 'gā ojopy'rapy'rau etee futat wafukaita Piratu 'ga upe. A'eramū Piratu 'ga 'jau ojeupe: “Amono pa ajee je 'ga 'gā nupe kwy. Kasi a'e pe 'gā ore apisi ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'ga amū upe:

—'Ya erut ara jee— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'y rerua 'ga upe. A'eramū Piratu 'ga ojepoeita mytuna 'gā nowase.

—Peesak je jepoeja. Je najeporujukaweri 'ga ree. “Nuapoi 'ga mama'e tywera”, a'e je ako pē nupe ko— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe. —Je apoit futat 'ga wi, 'ga monou pēpo pe. A'eramū je tejepoeita pē nowase 'ga wi tepoiawa resaukaawamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁵ A'eramū mytuna 'gā 'jau 'ga upe:

—“Ejukaukat 'ga”, aru'e ore enee. Ore te 'ā arajukaukat 'ga 'gā nupe. A'eramū nipo a'e are Janeruwarete 'ga ore rerekou tyweaete orera'yra 'gā neewe— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁶ A'eramū Piratu 'ga Parapasi 'ga muēmukaa moromunepaw awi 'gā nupe. A'eramū 'ga 'jau jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je Jejuī 'ga rerawau 'ga nupāu jea'gue'em futat. 'Ga nupāmaw ire pēē 'ga rerawau 'ga mu'ama 'ypeywar are— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'ga peu etee futat amanūmū u'ama 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

*Jefaruu 'gā Jejuī 'ga rerekoemāawet
(Maku 15.16-20; Juā 19.2-3)*

²⁷ 'Ga nupā jea'gue'em ire jefaruu 'gā Jejuī 'ga rerawau 'ga rerosou Piratu 'ga rog ipe nū. A'eramū 'gā opytuna 'gā majatykau 'ga ree. ²⁸ A'eramū 'gā 'ga raity mosoka 'ga wi. 'Wyriara raity piraga pyu 'gā 'ga kupe pīaa. ²⁹ A'ere 'gā juapekagūū muap'yina akagyrynāmū iapou 'ga upe. A'eramū 'gā imonou imunepa 'ga akaga pype. A'ere 'gā wyyrā'i'i monou 'ga po pe. A'ere 'gā wapyka wenupy'au 'ga rowase 'ga rerekoemāawamū etee.

—Pemā'ē judeu 'gā 'wyriararete 'ga ree ki sa. 'Wyriara raity piraga 'ga wereko imunepa 'awamū. 'Wyriara akagyryā nanē 'ga wereko nū. 'Wyryrā'i'ia nanē 'ga wereko opo pe. 'Wyriararete 'ga nipo ki sa— 'jau 'gā ajaupe 'ga jaita 'ga rerekoemāu.

A'ere 'gā 'jau Jejuī 'ga upe:

—Ene te 'ā 'wyriararetea judeu 'gā nupe ra'e. 'Awamū ereko 'wyriarareter-amū nakwaparimū rūi futat 'gā nupe— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe, 'ga rerekoemāu erekou.

³⁰ A'ere 'gã onymuna 'ga ree. Ywyrā'i'i 'gã ekyita 'ga po awi, 'ga akaga nupāu ipyu. ³¹ A'ere 'gã 'ga rerekoemā re taity piraga moia 'ga wi nū. A'ere 'gã 'ga raity munepa 'ga wi nū. A'ere 'gã 'ga rerawau 'ga jukaaw ipe.

'Ypeywar are Jejui 'ga monoawet
(Maku 15.21-32; Luka 23.26-43; Juā 19.17-27)

³² Jerusareg awi Jejui 'ga renuēma ypy we 'gã Simāo 'ga rekoa, Sirene ywy pewara 'ga rekoa. A'eramū jefaruu 'gã 'jau 'ga upe:
—'Ypeywarā erokwap 'ga upe— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramū 'gã iupirukaa 'ga upe. ³³ Awau 'gã owaēma *Gogata* 'jaw ipe. ('Gã je'eg imū *Gogata* 'ea Aeakagera 'jawewara 'ea futat poromū).

³⁴ 'Ga rerowaēm ire 'gã muaga monou y'way pype 'ga upe numiamū. A'ere 'ga reapyoramū ee. A'eramū 'ga itykure'ema. ³⁵ A'ere 'gã 'ga jywa pypiraa 'ypeywar are. A'ere 'gã itaju pyu 'ga pokutuka 'ypeywar are. A'ere 'gã 'ga py maju'aa ajū'arimū ikutuka itaju pyu. A'ere 'gã 'ga mafu'ama 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywarā reewe futat. 'Ga rekoa futat 'gã imonou imu'ama 'ypeywar are ipokutuka. 'Ypeywar are 'ga mu'am ire 'gã 'ga raityfera mojo'oka ajaupe. Ita'i 'jawewara 'gã imomopoa 'upa ywyu. A'eramū 'gã ijewag are 'ga raity mojo'oka. Sā'ā ae jugu momora. Nan futat 'gã ita'i 'jawewara momopori 'upa 'ga raityfera mojo'okawamū. ³⁶ 'Ga raityfera mojo'og ire 'gã wapyka 'upa 'ga rarūmū. ³⁷ A'ere 'gã 'yjepa'nī are ikwasiaripyra monou inuga ikutuka 'yw are 'ga apyte'rarimū. “Koromū futat judeu 'gã 'wyriararetea” 'ea 'gã imonou ikwasiaa 'yjepa'nī are. A'ere 'ga resakara 'gã 'ga jukaawera kwaawi.

³⁸ 'Ga reewe 'gã mukūja muna'ywa 'gã monou imu'ama 'ypeywar are. Muna'ywa pō'ō me 'gã Jejui 'ga mu'ama. ³⁹ 'Gã pyu okwap ma'e 'gã Jejui 'ga rerekoemāu 'ga kurapa:

⁴⁰ —“Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi imowyri nū”, ere 'ā rai'i. A'eramū ene ejua ejyppa 'ypeywar awi. Ejepoat ejetee futat— 'jau 'gã 'ga upe. —“Jarejuwarete 'ga ra'yramū je”, ere 'ā jepi. A'eramū ene ejua ejyppa 'ypeywar awi— 'jau 'gã 'ga upe.

⁴¹ Mainana 'wyriara 'gã, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã, judeu 'gã 'wyria'ri 'gã. Mīmera 'gã nanē 'ga rerekoemāu 'upa nū.

⁴² —Opoat 'ga 'gã jepi. A'ere 'ga nojepoara'uweri futari. Israeu juapyreramū jane'wyriararetea e'i na a'e 'ga jepi re'ā? Siesag iki ajee 'ga rura 'ga jywa 'wei. 'Ga jyp 'ga ruramū sirowiat 'ga 'jau 'wei— 'jau 'gã ajaupe.

⁴³ —“Jarejuwarete 'ga ree je jemogypygygi”, e'i 'ga 'ā akou jepi. Siesak 'ga 'ga poara 'jau. “Je 'ā 'ga ra'ya”, e'i 'ga 'ā akou jepi— 'jau 'gã 'ga rerekoemāu 'upa 'ga jaita.

⁴⁴ 'Ga pyri imu'amipyra 'ga amū nanē 'ga kurapa nū.

Jejui 'ga manūawet
(Maku 15.33-41; Luka 23.44-49; Juā 19.28-30)

⁴⁵ Kwara okwapa aje owepa. Ypytuna 'jawe futat oypytnaiwamū. Kwara ajerewamū tāmējē awau weny jesagamū nū.

⁴⁶ Kwara renye'emauwe Jejui 'ga wafukaita oje'eg imū futat.

—*Eli eli lama sabactani*— 'jau 'ga oje'eg imū.

Oje'eg imū 'ga 'eawera: “Kiapi'ni, Kiapi'ni, ma'eramū te erepoit je wi?” 'ga 'ea futat poromū 'ga afukaja.

⁴⁷ Aipo 'ga 'e renupara 'gã amū 'jau:

—Eliasi 'ga 'ga wenūi— 'jau 'gã ajaupe.

⁴⁸ 'Ga pyriwara 'gã amũ ujãna amynejuranũ ppyka imonou imunepa y'waynana pype. A'ere 'ga imonou iupia 'ywa rapefã are imonou Jejui 'ga upe 'ga remipyteramũ. ⁴⁹ A'ere amumera 'gã 'i:

—Tene ra'ne. Siesak Eliasi 'ga rura 'ga mosoga 'ypepywar awi ra'ne 'jau— 'jau 'gã 'gã nupe.

⁵⁰ A'ere Jejui 'ga wafukaju 'japa nũ. A'eramũ futat 'ga amanũmũ.

⁵¹ A'eramũ futat Janeruwarete 'ga mogytaawa my'jawa rowopypea taitya otoroka opojo'ogamũ mytera rupi. Ywate awi we futat 'ua opojo'ogamũ ywyu. Ywya otomoga 'ga manũnamũ, itauu nanẽ ojekajekau nũ. ⁵² Teumera monoawera nanẽ ojeawopytymo'woka nũ. Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gã kwaiwete oferapa ù'jãu ita kwar awi. ⁵³ A'ere oferap ma'efera 'gã Jejui 'ga feraw ire etee te 'gã oi osou Jarejuwarete 'ga 'wyrarete pe, Jerusareg ipe. Kwaiwete Jerusareg ipewara 'gã 'gã nesaka.

⁵⁴ Jejui 'ga manũnamũ 'ga rarũarera 'gã 'ga manũ resaka. Jefaruu 'gã, o'wryiara 'ga retee 'ga manũ resaka. Mama'e tesirũgatua nanẽ 'gã esaka ywy jyja reewe. A'eramũ 'gã okyjau ajemogyau. A'eramũ 'gã 'jau:

—A'jea futat 'ga Ku 'jywa 'ga ra'yra futat ra'e— 'jau 'gã ajaupe.

⁵⁵ A'e pype nanẽ Jejui 'ga rewiri ako ma'efera 'gã kũjãmera 'gã 'upa muku' 'ga manũ resaka nũ. Garireja ywy awi 'ga rupi 'ut ma'efera 'gã futat. 'Ga rewiri futat 'gã akou mama'ea 'ga upe iapoaramũ. Poromũ kũjãmera 'gã 'up 'ga manũ resaka. ⁵⁶ Eẽ mũ rera Mari Matarena, ajepeja eẽ rera Mari. Aipoa Mari eẽ Tiago 'ga y eẽ Jose 'ga retee. Sepeteu 'ga ra'yra 'gã y eẽ nanẽ akou 'gã pyri nũ.

*Ita kwara pype Jejui 'ga monoawet
(Maku 15.42-47; Luka 23.50-56; Juã 19.38-42)*

⁵⁷⁻⁵⁸ Kaaruwamũ Jose 'ga, Arimateja pewarera 'ga awau Jejui 'ga reumera renũina Piratu 'ga upe.

—Amanũ Jejui 'ga ko. 'Ga reumera toroo inuga ita kwara pype 'jau— 'jau 'ga awau Piratu 'ga upe.

A'eramũ Piratu 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere 'ga rerawau inuga ipype— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramũ Piratu 'ga oje'ega monou jefaruu 'gã nupe: “Pemet Jejui 'ga reumera imojypa 'ypepywar awi imonou Jose 'ga upe”, 'jau 'ga oje'ega monou 'gã nupe. Jose 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'ga futat. Ika'aranũũ kwai ma'e 'ga.

⁵⁹ 'Ga poromũ Jejui 'ga reumera weroo iauwana inuga taity yau pyu, linu 'jawa pyu. ⁶⁰ A'eramũ 'ga 'ga reumera monou inuga ita kwara pype. Ita kwar yaua poromũ. Jose 'ga futat iapoukaa rakue. Ojeupe futat 'ga iapoukaa rakue numiamũ. A'ere 'ga Jejui 'ga reumera monoi inuga oma'eramera pype futat. 'Ga mono re 'ga itapewuu mojerapa imonou imyina ita kwara rawopytymawamũ. A'ere 'ga awau jui. ⁶¹ Mari Matarena eẽ ajepeja Mari eẽ retee wapyka 'upa ita kwara rowase.

Ita kwara raarana 'gã

⁶² Ai'iwe mainana 'wryiara 'gã fariseu 'gã netee awau oporogytau Piratu 'ga upe:

⁶³ —Orerea'ar ore Jejui 'ga 'meawer are. Amanũme'ẽwe 'ga 'meramũ ore ikue: “Anure nipo je manũi. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi je ferawi nũ”, e'i futatee 'ga ikue— 'jau 'gã imome'wau Piratu 'ga upe. ⁶⁴ —A'eramũ jefaruu 'gã amũ iarũmũ ore. Kasi a'e pe 'ga remiayuwa 'gã nuri 'ga reumera rerawau imima kwe pe ne. A'eramũ 'gã 'jau ne: “Oferap futat 'ga u'eawer imũ etee futat ra'e”, 'jau futatee nipo 'gã 'ga reumera mim ire ne. Aipo 'e re taetu 'gã

'mea 'ga 'meawera apyraawi ne— 'jau 'gã Piratu 'ga upe. —“Je te 'ã Ku'jywa 'ga remimurera”, e'i futatee 'ga ako ikue. A'ere 'ga 'me ate 'ga rekoramũ rakue. A'eramũ 'ga reumera mimarera 'gã 'mea 'ga 'meawera apyraapa ne — 'jau 'gã Piratu 'ga upe.

⁶⁵ A'eramũ Piratu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je ajee jefaruu 'gã amũ rerawau iaaranamũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁶⁶ A'eramũ 'gã jefaruu 'gã nerawau ita kwar ipe. A'ere 'gã ita kwara rawopytymawa mojewaka. “Gã amũ ipe'aramũ torokwaap 'gã iawopytymo'wokawera imojewakawer are 'jau”, 'jau 'gã jefaruu 'gã nupe. A'ere judeu 'gã awau imojewag ire. Jefaruu 'gã etee ejaa iarũmũ.

28

Jejui 'ga ferapawet

(Maku 16.1-10; Luka 24.1-12; Juã 20.1-10)

¹ Ikoai'i, ku'emaiw are, Mari Matarena eẽ awau ajepeja Mari eẽ retee ita kwara resaka. ² Poje ywy oyyita 'gã nee. Janeruwarete 'ga pyriwara 'ga amũ 'ua ojypa ywag awi 'gã nupe, ita kwara rawopytymawa pe'au jui 'gã nupe. A'ere 'ga 'ũina i'arimũ 'gã nupe. ³ Wenyfugamũ 'ga tupã werawa 'jawe. 'Ga ryrũa nanẽ waparasi gayramũ 'ga ree nũ. ⁴ Ywag awi 'ut ma'efera 'ga resakawe ita kwara rarũara 'gã okyjau oyyita 'ga wi. A'eramũ 'gã ajemogymogyau etee amanũ ma'e 'jawe. ⁵ A'eramũ ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jau kũjãmera 'gã nupe:

—Pekyje awi je wi— 'jau 'ga 'gã nupe. —Jejui 'ga resaka te 'ã pejot, 'ypeywar are amanũ ma'efera 'ga resaka te 'ã pejot. ⁶ A'ere 'ga nitywi 'au. Oferap ako 'ga ko, u'eawer imũ etee futat ko. Pe'je pejejuu 'ga rupawera resaka— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã awau osou esaka. ⁷ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Pe'je pejewau pejejäna imome'wau 'ga remimu'e 'gã nupe. “Oferap kĩa awau Garireja ywy pe pẽ nenune. Peu nipo kĩa peesak”, pe'je ki 'gã nupe — 'jau 'ga kũjãmera 'gã nupe. —A'jea futat je imome'ui pẽ nupe— 'jau 'ga kũjãmera 'gã nupe.

⁸ A'erauwe kũjãmera 'gã awau ù'jäu ita kwar awi. Awau ujãna Jejui 'ga remimu'eferamũ orepiara rupi. “Pekwap imome'wau” 'e ypyrauwe 'gã ujãna awau orepiara rupi. Okyjau futat 'gã ywag awi 'ut ma'e 'ga wi numiamũ. A'ere 'gã ku'iramũ etee ajemogyau awau ujãna. ⁹ Gã waw ipe Jejui 'ga 'ua 'gã nekoaa.

—Au te peko ra'e? Pẽpy'ata'waawa owaẽm pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe kũjãmera 'gã 'ua 'ga rerowyka anuruka 'ua 'ga py pyyka opou. A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ene te 'ã eneresage oree, Ku'jyp— 'jau 'gã 'ga upe 'ga rowase wããpyramũ 'upa.

¹⁰ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pekyje awi. Pe'je pejewau je mome'wau jeremimu'efera 'gã nupe. “Pe'je pejewau Garireja ywy pe. Peu tajesaukat pẽ nupe 'jau”, e'i kĩa pẽ nupe ko, pe'je ki 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹¹ A'e pype ita kwara rarũarera 'gã amũ awau osou Jerusareg ipe. Mainana 'wyrriara 'gã nupe 'gã awau, wemiesagera mome'wau 'gã nupe. ¹² Ojeupe 'gã imome'u re mainana 'wyrriara 'gã judeu 'gã 'wyrriari 'gã majatykau ojee. A'eramũ 'gã ojeupe imome'upyrera mome'wau ajaupe:

—Ma'ja te jane siapo 'awamũ?— 'jau 'gã ajaupe.

—Simono kwaiwete ka'aranūūa iarūarera 'gā nupe kūi— 'jau 'gā ajaupe.

¹³⁻¹⁴ A'ere 'gā iarūarera 'gā nenūina oporonupa ee 'gā nupe. Imome'u re 'gā 'jau 'gā nupe:

—Pemome'u kasi 'gā nupe ne. Pē'me oree. “Ypytunimū ore serauwe Jeju 'ga remiayuwā 'gā amū nuri amunarūmū 'ga ree ra'e”, pe'je oree peje'meramū— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū esakarera 'gā 'jau 'gā nupe:

—Tee nū'ū. Mama'e rarūaramū ae nosera'uweri nū'ū. “Oroser ore jui ra'e” 'e renuw ire 'wyriara 'ga amara'neramū ore ree ne nū'ū— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Naani. 'Wyriara 'ga pē nenuw ire ore je'egi 'ga upe pē nupe. A'eramū 'ga amara'ne'emamū pē nee— 'jau etee 'gā 'gā nupe nū. —Simepy pēē pē'meramū 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹⁵ A'eramū 'gā aipo 'gā 'eramū 'gā mojerowiaa etee.

—Nai'i— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā ka'aranūū ppyka 'gā nui.

A'eramū 'gā awau o'me mokwasi'wau kwe pe. A'eramū kwaiwete judeu 'gā 'gā 'me rerowiaa ajemogyau.

Jeju 'ga remimu'efera 'gā 'ga resaka

(Maku 16.14-18; Luka 24.36-49; Juā 20.19-23; Atos 1.6-8)

¹⁶ “Garireja ywy pe pekwap Jeju 'ga resaka”, 'jau ywagipewara 'ga kūjāmera 'gā nupe rai'i. A'eramū ore Jeju 'ga remimu'eferamū arawau Garireja ywy pe. Peu oroo re ore arawau wytyr ipe, 'ga 'eawer ipe etee futat.

¹⁷ Jeju 'ga resakawe ore 'ga muorypa arajemogyau.

—Ene te 'ā eneresage, ki Ku'jyp— 'jau ore 'ga upe 'ga resakawe.

'Ga resaka agawewi ore arajemogyau. A'etea 'gā amū nuerowiari 'ga.

¹⁸ Jeju 'ga 'ua ore rerowyka oje'ega oree:

—Janeruwarete 'ga je mogo 'wyriaramū najuejue etee futat pē nupe 'awamū. Ywagipewara 'gā nupe, ywy pewaramū pē nupe nanē nū— 'jau 'ga oree. ¹⁹—A'eramū je 'jau 'awamū pē nupe: Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe najuejue etee futat. Amunawa moymoyka pejewau je mome'wau 'gā nupe, je rerowiarukaa 'gā nupe. Je rerowiar ire pēē 'gā pymiāu 'y pe. 'Gā pymiāu pēē iapou Jarejuwarete 'ga rer imū, 'Ga ra'yrareteramū je rer imū, 'Ga 'Agesage 'ga rer imū. Mīmeramū ore rer imū ki pēē 'gā pymiāu 'y pe. ²⁰ A'eramū pēē 'gā mu'jau jeje'eg are. “Peenup katu katu ki 'ga je'ega”, pe'je ki 'gā nupe. Kwe pe pejewau pejemogyau pejejea'aramū je'e are. “Ywy teepawe'emamū je reko'i pē pyri au'jeteramū futat” je'e are pejejea'aramū pejemogyau au'jeteramū futat— 'jau 'ga oree.

Maku

Maku 'ga Jejuí 'ga rerowiaara. A'ere 'ga kunumĩũũa te wyy pe Jejuí 'ga rekoramũ rakue. A'eramũ 'ga watawe'em Jejuí 'ga rupi. Na'ga remimu'efera rui 'ga. A'ere ywag ipe Jejuí 'ga jewyr ire Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Maku 'ga upe. A'eramũ 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejuí 'ga remiapofer are rakue.

*Juã Batista 'ga remimome'ufet
(Mateu 3.1-12; Luka 3.1-18; Juã 1.19-28)*

¹⁻² Jejuí Kristu 'ga je amome'u pẽ nupe. 'Ga 'ã Janeruwarete 'ga ra'yraretea. A'eramũ je morogyta esage mome'wau pẽ nupe 'ga ree. Ymã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe wa'yra 'ga ree rakue: "Teje'ega mome'wara 'ga ra'ne nipo je amono ene renune, ene raperu-gawamũ.

³ Amunawe'em ipe nipo 'ga amũ awau akou wafukaita 'gã nupe: 'Pe'je Jarejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune.

Pepyo esage etee futar iki imonou jarejeupe 'ga ruawamũ', 'jau nipo 'ga akou wafukaita amunawe'em ipe", 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue. "Jarejararete 'ga rapea pekatu'ok 'ga renunewe", 'jau 'ga 'gã nupe. Aipo upe 'ga 'i "pejetywer awi pepoit" 'e upe te 'ga 'i.

⁴ Isai 'ga remikwasiarer imũ etee futat ajee 'ã Juã Batista 'ga rekoí amunawe'em ipe Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe rakue:

—Pe'je pejepoia pejetywer awi. Jui pepoir ire je pẽ pymĩãu 'y pe, pejetywer awi pẽpoiawera resaukaawamũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga petywera moia pẽ nui, pẽ mogyau wemiayuwamũ— 'jau 'ga akou 'gã nupe amunawe'em ipe rakue.

⁵ Judeja wyy pewara 'gã, Jerusareg ipewara 'gã netee awau Juã 'ga je'ega renupa. Otywer awi 'gã poir ire, Juã 'ga 'gã pymĩãu 'y pe. Jotãuy pe 'ga 'gã pymĩãu. "Awamũ mama'e esage etee taapo 'jau, Jarejuwarete 'ga je'eg imũ 'jau", 'jau 'gã ojepymĩãukaa 'y pe 'ga upe. ⁶ Juã 'ga kameru rawa apopyrera rerekou waitramũ imunepa. Wyra pirera 'ga erekou aku'afaawamũ. 'Ga remi'ua tukut, eit. Mĩmera 'ga remi'ua rakue. ⁷ Jejuí 'ga ree 'ga aipo 'jau rakue:

—Je rewiri te nipo 'ga amũ ruri. 'Ga te kũima'eteetea. Je nakũima'eteete rui. Akotee'i ma'ea te je— 'jau Juã 'ga 'gã nupe. —Apoat te je 'ga tekou. ⁸ Je 'ã a'jea futat apymĩ pẽẽ 'y pe tekou. A'ere 'ga te nipo Janeruwarete 'ga 'Agesagea amut pẽ nupe— 'jau Juã 'ga wenupara 'gã nupe rakue.

*'Y pe Jejuí 'ga pymĩawet
(Mateu 3.13-17; Luka 3.21-22; Juã 1.31-34)*

⁹ Jotãuy pe Juã Batista 'ga rekoramũ Jejuí 'ga 'ua owaẽma 'ga upe rakue. Garireja wyy awi, Nasare 'jaw awi 'ga 'ua owaẽma 'ga upe. A'e pe 'ga ojepymĩãukaa 'y pe Juã 'ga upe rakue. ¹⁰ 'Y awi awua ppy we Jejuí 'ga amã'jãu ywau ywaga woga resaka. A'e awi Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua ojypa 'ga ree. Pykau 'jawe 'ua ojypa 'ga ree. ¹¹ U'agesage jyw ire Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi wa'yra 'ga upe:

—Ene te 'ã Jera'yraretea. Ene 'ã jeremifutararetea. Ene 'ã je muory-pararetea ejee— 'jau 'ga oje'ega mua ywag awi 'ga upe.

*Amunawe'em ipe Jeju'i 'ga rerawaawet
(Mateu 4.1-11; Luka 4.1-13)*

¹² Aipo re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jeju'i 'ga rerawau amunawe'em ipe 'ga rerekou. ¹³ Kwarêta 'ara magwapa Jeju'i 'ga akou jû me. Aipo pe 'ga rekwaaw ipe futat mama'eukwaawa 'wryiara 'jau 'ga upe: "Tamotywerukat 'ga 'jau kwy", 'jau mama'eukwaawa 'wryiara Jeju'i 'ga upe numiamû. A'ere Jeju'i 'ga nomojerowiari futari mama'eukwaawa 'wryiara akou rakue. Aipo jû me wyra jarûa kwaiwete agawewi. A'etea wyra nokoi 'ga ree. Omojerowiare'mauwe mama'eukwaawa 'wryiara ojepe'au 'ga wi. A'eramû wyaqipewara 'gã amû 'ua ojejukau Jeju'i 'ga ree.

*Jeju'i 'ga porowyky ypyruga
(Mateu 4.12-22; Luka 4.14-15; 5.1-11)*

¹⁴ Anure Jeju'i 'ga Juã Batista 'ga rera renupa. "Juã Batista 'ga 'gã opyyk imonou imunepa imÿina moromunepawa pype ai'i" 'e renupawe Jeju'i 'ga awau jui, awau ojewya Garireja ywy pe nû. Morogyta esagea 'ga awau imome'wau peuwara 'gã nupe, Jarejuwarete 'ga wi 'ut ma'efera morogyta esage mome'wau 'gã nupe. ¹⁵ A'eramû 'ga 'jau 'gã nupe:

—Wemiayuwamû pê mogy are Janeruwarete 'ga fueweramû. A'eramû ki pêê pejepoia pejetywer awi. Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga wemimureramû je mÿi 'wryiaramû pê nupe. "Pejetywer awi pepoir ire 'ga pê katu'ogi pê mogyau wemiayuwamû", aipo 'ea ki perowiat— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe.

¹⁶ Garireja ypiauu reme'ywarimû wataaw ipe Jeju'i 'ga pira rewara 'gã nesaka, mukûja 'gã nesaka. Simão Pedro 'ga taityuu momoa wewirera 'ga, Andre 'ga retee. ¹⁷ A'eramû Jeju'i 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejejua je rupi. Simu'e pêê 'jau. Napira rewara rûi pêê 'awamû. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara te nipo pêê 'awamû— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁸ A'erauwe 'gã taityuu rejaaw 'ga rupi. ¹⁹ Iruupeu'i Jeju'i 'ga 'gã amû nesaka nû, Tiago 'ga 'ga rewirera 'ga, Juã 'ga retee nû. Sepeteu 'ga ra'ya 'gã poromû. Yaruu pype 'gã 'upa 'uwa 'ga pyri, taityuu momyka. ²⁰ A'eramû Jeju'i 'ga 'gã mo'wya nû:

—Pe'je pejejua je rupi pêê nanê nû— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã 'ua ù'jâu yaruu awi. 'Uwa 'ga 'gã ejaa, 'ga upe oporowyky ma'e 'gã neewe. A'eramû 'gã awau Jeju'i 'ga rupi.

*Mama'eukwaawa rerekwat
(Luka 4.31-37)*

²¹ Jeju'i 'ga wemimu'e 'gã nerekou eruatau. Awau 'gã owaëma Kafanaû pe. Morowykye'ema rupi 'gã awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe. A'eramû Jeju'i 'ga ajatyka ma'e 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are. ²² 'Ga renupara 'gã oporesagamû ajemogyau 'ga ree. 'Wryiara 'jawe 'ga oporogytau 'gã nupe. A'eramû 'ga 'gã moporesagakaa etee ojee.

—Kuu. 'Ga pa'e aipo e'i ae mu'jau ra'e nû. NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã 'jawe rûi 'ga porogytai. Moisesi 'ga 'eawer are moromu'jara 'gã Moisesi 'ga 'eawer imû etee futat 'gã ae mu'ei— 'jau 'gã ajaupe. —A'ere Jeju'i 'ga nanarûi. U'eawer imû etee futat 'ga jane mueapyoi ee— 'jau 'gã ajaupe, oporesagamû Jeju'i 'ga ree.

²³ A'e pype mama'eukwaawa rerekwara 'ga amû 'ua owaëma 'gã nupe. Mama'eukwaawa 'ga wereko. A'eramû 'ga muafukaita:

²⁴ —Jeju'i! Nasare pe waranup ma'eramû je 'i ene upe: Ma'ja are te ereko ki sa?— 'jau mama'eukwaawa Jeju'i 'ga upe. —Ore momapa te erejot ra'e? Akwaap je ene. Jane 'arimûwara 'ga remimurera te 'ã ene— 'jau mama'eukwaawa Jeju'i 'ga upe.

²⁵ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau jupe:

—Epije ene ekou. Ere ejepe'au 'ga wi— 'jau Jeju'i 'ga jupe.

²⁶ A'eramũ 'ga pirewara 'ga wi uēmawamũ 'ga monou 'ga moyyita nanimenime. A'eramũ 'ga pirewara waemamũ ojepe'au 'ga wi. ²⁷ A'eramũ esakarera 'gã opiryyjamũ 'ga pirewara pe'aramũ. A'eramũ taetu 'gã oporesagamũ 'ga ree. A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Kuu. Maran te 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'ga wi nũ'ũ? Mama'e yau are te 'ga jane mu'ei? Mama'eukwaawa miamũ 'ga je'ega wenup a'i kũ. Oje'eg imũ etee futat 'ga mama'eukwaawa mojepe'aukari erekwara 'ga wi— 'jau 'gã ajaupe, oporesagamũ Jeju'i 'ga ree.

²⁸ Mama'eukwaawa wejue 'ga imonou 'ga wi. A'eramũ taetu Jeju'i 'ga rera okwasi'wau Garireja ywy pype kamēsiete.

Pedro 'ga rojo ēē

(Mateu 8.14-15; Luka 4.38-39)

²⁹ A'ere Jeju'i 'ga uēma judeu 'gã jatykaaw awi wemimu'e 'gã netee. A'eramũ Simão Pedro 'ga, wewirera Andre 'ga retee 'ga mo'wya oje'wyr ipe. A'eramũ Jeju'i 'ga awau. Tiago 'ga, Juã 'ga. Mímera 'gã 'ga erawau. ³⁰ Simão 'ga rojo ēē oro'yramũ 'upa okama pype. Jeju'i 'ga rerowaēmawe Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Jerojo ēē iro'y. Esak ēē ēē ro'y awi— 'jau 'ga 'ga upe.

³¹ A'erauwe Jeju'i 'ga awau ēē resaka. A'eramũ 'ga ēē poppyka, ēē ro'ya moia ēē wi. A'eramũ 'ga ēē mowya ēē kama awi. A'eramũ futat ēē afu'ama mama'e apou 'gã nupe, 'gã mojemí'waa.

Ojero'wu ma'e

(Mateu 8.16-17; Luka 4.40-41)

³² Kwara rese re, peuwara 'gã ojero'wu ma'e 'gã nerua Jeju'i 'ga upe. Mama'eukwaawa rerekwara 'gã nanē 'gã erua nũ. ³³ Amunaw ipewara 'gã ajatykaupap futat ukaripe. ³⁴ A'eramũ Jeju'i 'ga ojero'wu ma'e 'gã majaruete-upap. Mama'eukwaawa nanē 'ga ipe'au kwaiwete 'gã nui. Mama'eukwaawa Jeju'i 'ga okwaap futat numiamũ. A'ere Jeju'i 'ga nomoje'egukari, erekwara 'gã nui ipe'au.

Garireja ywy pype Jeju'i 'ga rekoi

(Luka 4.42-44)

³⁵ Ypytu'nĩnauwe Jeju'i 'ga afu'ama awau awotywe'eme oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. ³⁶ Simão Pedro 'ga, opytuna 'gã netee awau kwe pe Jeju'i 'ga rekaa. ³⁷ 'Ga rekoar ire 'gã 'jau 'ga upe:

—Mytuna 'gã ene rekat, ki Ku'jyp. Soo jarejewya 'gã pyri 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁸ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je iruukwe. 'Awamũ jane oi ajepeja amunaw ipe te — 'jau 'ga wemimu'e 'gã nupe. —Janeruwarete 'ga je mono kwe pe nũ. “Kwe pe ekwap je mome'wau 'gã nupe”, e'i 'ga jee ikue. “Pejetywer awi pēpouriweramũ Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamũ”, ta'e 'gã nupe 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe. —Kwe pēwara 'gã nupe aipo mome'wawamũ nanē je ruri nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁹ A'eramũ Jeju'i 'ga awau watau Garireja ywy raapa. Judeu 'gã jatykaaw ipe 'ga 'gã mu'jau morogyta esage are. “Pejetywer awi pēpouriweramũ Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamũ”, 'jau 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. Mama'eukwaawa nanē 'ga imoia erekwara 'gã nui nũ.

Ipito'om ma'e

(Mateu 8.1-4; Luka 5.12-16)

⁴⁰ Ipito'om ma'e 'ga 'ua Jejuu 'ga pyri. Wenupy'āu 'ga wapyka 'jau Jejuu 'ga upe:

—Je resag ape, ki Ku'jyp. “Jejuu 'ga ae katu'okara”, e'i 'gā jee. A'eramū je tejuu tejesaukaa enee. Je ree ejemuaēmiweramū je mokā'ē ape— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴¹ Aipo ojeupe 'ga 'erauwe Jejuu 'ga ajemuaēma 'ga ree. A'eramū 'ga opo monou ipito'om ma'e 'ga 'arimū.

—Ko ajee je ene mokā'ēi 'wei— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

⁴² Oje'arimū 'ga po mono ppyrauwe okā'jāu 'ga pito'oma 'ga wi. A'eramū futat 'ga pira ojekatu'oka.

⁴³⁻⁴⁴ A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremome'u kasi emokā'ēawera tekotee 'gā nupe ne. Ere ewau ejesaukaa mainana 'ga upe ra'ne. “Je resag ape. Jepito'oma okā'ē je wi”, ere ewau 'ga upe. “A'jea futat ra'e”, te'i 'ga enee 'jau, ene resaka 'jau— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe. —A'ere ene ejeymawa mū rerawau 'ga upe. A'eramū 'ga iapyau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa enekā'ēawer are— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe. —Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat ene ejeymawa mū rerawau iapyaukaa Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Ejeymawa mū rapyaukara ene ekā'ēawera resaukaawa futat— 'jau Jejuu 'ga ipito'om ma'efera 'ga upe.

A'eramū Jejuu 'ga 'ga monou mainana 'ga pyri. ⁴⁵ A'ere ipito'om ma'efera 'ga omokā'ēawera nomimi futari, Jejuu 'ga rera mokwasi'wau amunawa pype. A'eramū Jejuu 'ga rera renupara 'gā aku'iramū 'ga ree.

—Kuu. Jejuu 'ga 'ga pito'oma omokā'ē 'ga wi. Niesagi futari jane 'ga amū 'gā pito'oma mokā'ēa jepi— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā oporesagiweramū Jejuu 'ga ree. A'eramū Jejuu 'ga os-owe'em amunawa pype. Amowapirukare'emamū 'ga nosei amunawa pype. Awotywe'em ipe etee futat 'ga akou. A'eramū kwaiwete 'gā 'ua 'ga rekaa. Tesirūmer imūwara 'gā 'ua 'ga rekaa.

2

Iteu ma'e 'ga

(Mateu 9.1-8; Luka 5.17-26)

¹ Ko'iko'i ete Jejuu 'ga awau ojewya Kafanaū pe nū. A'erauwe 'ga rera okwasi'wau amunawa pype kamēsete. “Ut Jejuu 'ga owaēma ra'e”, 'jau 'gā ajaupe. ² A'eramū mytuna 'gā awau ajatykau 'ga ree, ojejaga 'ga rekwawa 'oga pype. A'eramū 'gā 'oga matyneema. Nitywi futari ae pyrugawa. 'Okwar ipe miamū futat nitywi ae pyrugawa. A'eramū Jejuu 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. “Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, 'jau 'ga 'gā nupe. ³ A'e pype irūpāwē 'gā iteu ma'e 'ga rerua, 'ga rupia. 'Ga rupawa pype 'gā 'ga rerua 'ga upe. ⁴ A'ere 'oga nijumypykwari ae pyu. A'eramū 'gā 'ga rerosowarū'e'em. A'eramū 'gā 'ga rerawau 'ga roerojepia 'opewuu apyte'rarimū. A'eramū 'gā 'oga pyrau'jaw ape mopoka jui. Imopog irē 'gā iteu ma'e 'ga monou imojypa. 'Ga rupawa reewe futat imonou tupaama pyu Jejuu 'ga rowase. ⁵ A'eramū Jejuu 'ga 'jau ojeupe: “Je rerowiat pa 'gā ajemogyau ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Enetywera je amoit ene wi ki 'ei— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶ Jejuu 'ga 'e renupawe Moisesi 'ga remikwasiarere are moromu'jara 'gā amū 'jau ojeupe etee futat. ⁷ “Kuu. Maran te 'ga nokyjei aipo 'e awi nū'ū? Jarejuwarete 'ga 'ga akurap ra'e. Janeruwarete 'ga etee te janetywera omoit

jane wi. A'ere 'ga 'Enetywera je amoit ene wi' 'eramū 'ga 'Je Jarejuwarete 'ga 'jawe je rekoī 'ga 'i", 'jau 'gā ojeupe etee futat.

⁸ A'ere Jejuī 'ga 'gā kwaawi ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē poromū 'jau pejejeupe 'ū?— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁹— Je upe naayi. Iteu ma'e mafu'amaramū ae nanē ojotywera moiri ajauī nū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁰—Pēneki'yra je 'ā. A'eramū je tepājē resaukaa pē nupe. Iteu ma'e 'ga je amafu'am pē neape. 'Ga fu'ama resaka tajekwaap pejepe 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —“Aeteufera 'ga amafu'am. Aetywera 'ga omoit nanē ae wi nū”, tepe'je 'jau. Jeruwarete 'ga te 'ā opājē amutjee. A'eramū je pētywera moia pē nui, iteu ma'ea mafu'ama nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

¹¹—Ere efu'ama jui. Ejupawa pyyka erawau eje'wyr ipe— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

¹² Aipo ojeupe 'erauwe iteu ma'e 'ga afu'ama 'gā neape. A'eramū 'ga wupawa pyyka erawau enuēma 'og awī. A'eramū 'ga resakarera 'gā 'jau:

—Kuu. Amafu'am 'ga 'ga ki 'ei— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā oporesagamū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage. Naruesagi ore nanuara mama'ea jepi— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa ee.

Levi 'ga mo'wyawet

(Mateu 9.9-13; Luka 5.27-32)

¹³ A'ere Jejuī 'ga awau Garireja ypiaū upe nū. Kwaiwete 'gā awau 'ga rewiri 'ga rekā. Wekoaramū 'ga 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are. ¹⁴ Awaw ipe Jejuī 'ga Levi 'ga resaka. Aufeu 'ga ra'yra 'ga. 'Wyriararete upe ka'aranūū pyy kara 'ga poromū Leviramū. 'Ga porowyky 'ga renamū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Levi 'ga afu'ama awau Jejuī 'ga rupi. ¹⁵ Anure Jejuī 'ga ojemi'waa Levi 'ga 'wyr ipe wemimu'e 'gā netee. 'Gā neewe 'wyriararete upe ka'aranūū pyy kara 'gā ojemi'waa. Mama'e tywera apoara 'gā nanē ojemi'waa 'gā pyri nū. Jejuī 'ga rewiri oo ma'e 'gā poromū. ¹⁶ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā Jejuī 'ga resaka, mama'e tywera apoara 'gā pyri 'ga jemi'waa 'ga renamū. Aipo moromu'jara 'gā fariseua. Jejuī 'ga resakawe 'gā 'jau 'ga remimu'e 'gā nupe:

—Kuu. Ma'eramū pē mu'jara 'ga ojemi'waa 'wyriararete upe ka'aranūū pyy kara 'gā pyri 'ū? Nia'wyrī 'gā kūi. Mama'e tywera apoara 'gā pype nanē 'ga reni ojemi'waa kūi. Nojemi'wari noko ae 'gā pyri 'ja. Nia'wyrī 'gā ajemogyau kūi— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹⁷ Aipo 'ga 'e renupawe Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Gā pyri je rekoī 'gā poaawamū te nū'ū. Je 'ā morofuanugara 'jawewara te ako 'gā nupe. Sā'ā morofuanugara 'ga muaga monoa ojero'wu ma'e 'gā nupe etee. Nomono ekoetei futari 'ga ijero'wue'ema 'gā nupe muaga. Nan tee futat je. Ia'wyrē'ema 'gā katu'okawamū te je ruri ikue. “Je jeresage”, pe'je 'ā. A'ere je naesage ma'eramū rūi je ruri pē katu'oka. Itywet ma'e 'gā katu'okawamū tee je ruri ikue— 'jau 'ga 'gā nupe.

'Gā jemi'ware'em are 'gā mu'eawet

(Mateu 9.14-17; Luka 5.33-39)

¹⁸ Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā oporogytau Jarejuwarete 'ga upe ojemi'ware'eme. Fariseu 'gā nanē 'gā 'jawe ete iapou nū. A'eramū 'gā amū 'jau Jejuī 'ga upe:

—A'jea futat nū'ū. Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā ojemi'ware'ema futat oje'ega Jarejuwarete 'ga upe jepi. Fariseu 'gā nanē ojemi'ware'ema oporogyta 'ga upe nū. Ma'eramū ajeē eneremiayuwa 'gā nanarūi 'ū? Niojeri agawewi 'gā 'ā ojemi'war awi. A'etea 'ā 'gā oje'ega omono Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Akokatu ma'e 'gā nekokaturamū sipo 'gā nekokatu resakara 'gā ty'ara rerajemogyi maraka are? Naani. Sā'ā akokatu ma'e 'gā nekoramū ae poire'ema ojemi'war awi. ²⁰ A'eramū 'gā ore tāmējē opoia ojemi'war awi oporogyta Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe. —Nan tee futat jeremiayuwa 'gā niojeri ojemi'war awi ojeypyri je rekoramū. Ojewi je o re te nipo 'gā nojemi'wari ajemogyau. Je o re nipo 'gā 'arasigamū ajemogyau je ree. A'eramū nipo 'gā ojemi'ware'ema ajemogyau wea'aramū je ree— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²¹ —Ymā te 'ā aepy 'gā pē mu'ei mama'e are rakue. A'ere je 'ā 'awamū pē mu'ei nū. Amutee are je 'awamū pē mu'ei nū. A'ere nepemojopypea'uweri jeporogyta aepy 'gā nemimome'ufer are. Jeporogyta are ojemu'e ma'eramū ki a'ea etee futat peapo. Pemojopype kasi morogyta ymaner are ne. Morogyta ymaner are ojemu'e ma'e 'gā nuapoi jeporogytau mama'ea— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Naperugi ae taity ymanera taity yau pyu. Kasi a'e pe opoejamū taity yau erojefuapygi etee ne. A'eramū futat taity ymanera otoroka etee nū. ²² Y'way yau ae nueko'wogi yrū ymanera pype. Yrū yau pype te ae eko'wogi. Yrū ymana pype sieko'wok 'eramū ajaiwamū erujewi. A'eramū futat opy'apefugamū wajaiwamū yrū pype. A'eramū futat wyrū kakau. A'eramū ojeko'woka. Yrū yau pype eko'wog ire oje'oke'ema. Wyrūa kawem nanē nū. Nan tee futat nepemojopypearūi jeporogytafera morogyta ymanera pyu— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Morowykye'em are 'gā mu'eawet
(Mateu 12.1-8; Luka 6.1-5)

²³ Morowykye'ema mū rupi Jejui 'ga awau juowuurana ko pyterimū wemimu'e 'gā netee. Wataaw ipe 'ga remimu'e 'gā a'ŷja pa'wau opo pe erawau. ²⁴ 'Gā nesakawe fariseu 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Kuu. Emā'ē 'gā nee ki sa. Eneremiayuwa 'gā opo'o a'ŷja i'wau ra'e ki sa. “Noporowyky'a'uweri ae morowykye'ema rupi”, e'i nā'ā Moisesi 'ga jepi re'ā. Juowuuran a'ŷja po'oa aeporowyky'a futat. Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i rakue: “Peporowyky kasi morowykye'ema rupi ne”, 'jau 'ga 'ā rakue a'i kūi— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

²⁵ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja ajeē Davi 'ga wapo rakue? Nepemogytai nipo ka'arana 'ga remi-
apofer are? Davi 'ga 'ā opy'arayparamū opytuna 'gā netee akou rakue.

²⁶ A'eramū 'ā 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe rakue. Ymā Apiata 'ga 'ūina 'wyrriaramū mainana 'gā nupe rakue. 'Ga reñaw ipe Davi 'ga osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe rakue. A'e pe 'ga kanape pyyka ojeupe rakue. A'eramū 'ga i'wau. Opytuna 'gā nupe nanē 'ga imonou 'gā i'wawamū rakue. Na'gā nemi'ua rūi poa numiamū. Mainana 'gā etee aipo a'u. A'etea Davi 'ga opy'araypara rerekou a'u opytuna 'gā netee rakue— 'jau Jejui 'ga imomē'wau 'gā nupe.

²⁷ A'eramū 'ga 'gā mueapyou morowykye'em are:

—Ymā Janeruwarete 'ga morowykye'ema mogoi janepy 'gā nupe rakue, 'gā pytu'wawamū rakue. Omuorypawamū nanē 'ga iapou rakue nū. Namorowykye'ema rūi 'ga wapo tenune. Aepy 'gā na'ne tee 'ga wapo rakue.

A'ere te 'ga morowykye'ema apoi 'gã nupe rakue. ²⁸ Je 'ã pēneki'yraretea, Jarejuwarete 'ga remimurera. A'eramū je 'jau pē nupe: "Je 'ã morowykye'ema jara", 'jau je pē nupe. A'eramū je tee pē mu'jau morowykye'ema rupi pēnemiapoe'em are— 'jau 'ga 'gã nupe.

3

Ipoteu ma'e 'ga (Mateu 12.9-14; Luka 6.6-11)

¹ Anure Jejuī 'ga awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe nū. A'e pe ipoteu ma'e 'ga wapyka 'ūina. ² 'Ga resakawe Jejuī 'ga ree iporomutare'ema 'gã amū 'jau ajaupe nū:

—Awamū 'ã morowykye'ema. Maran sipo 'ga 'awamū ipoteu ma'e 'ga rerekoi nū?— 'jau 'gã ajaupe. —'Ga po katu'ogamū ki sa'e 'ga upe: "Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga porogytafera ra'e", sa'e ki 'ga upe a'i kū— 'jau 'gã 'upa ajaupe.

³ A'ere Jejuī 'ga ikwaawi ojee. A'eramū Jejuī 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Ere ejua 'au je pyri— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramū 'ga 'jau wesakara 'gã nupe:

—Ma'ja e'i te Moisesi 'ga morowykye'ema upe rakue? "Esage ma'ea etee ki peapo", e'i te 'ga janee rakue? "Ia'wyre'ema etee ki peapo", e'i te ra'u 'ga janee rakue nū? "Pejokatu'og iki", e'i te 'ga janee rakue, "Tene imanūi", e'i te ra'u 'ga janee rakue nū?— 'jau Jejuī 'ga 'gã nupe.

A'ere 'gã noje'egi futari amū. ⁵ A'eramū Jejuī 'ga amā'jāu 'gã nee ra'ne 'gã moyka. Amara'neramū 'ga 'gã nee. A'ere 'ga 'arasigamū nanē 'gã nee nū. Naeapyoweri wejue 'ga 'gã je'eg are. A'eramū 'ga 'gã neru'arasiga. A'ere 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Epo epopyo— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe futat ipoteu ma'e 'ga opo popywau. A'eramū futat 'ga po ojekatu'oka.

⁶ A'e resakawe fariseu 'gã ū'jāu Erote 'ga remiyauwa 'gã netee. Amara'neramū 'gã Jejuī 'ga ree, morowykye'ema rupi 'ga 'ga katu'ogamū. A'eramū 'gã afuweramū 'ga ree.

—Maran te jane Jejuī 'ga jukai?— 'jau 'gã ajaupe.

Ojero'wu ma'e

⁷ A'ere Jejuī 'ga awau wemimu'e 'gã netee Garireja ypiauu pe nū. Kwaiwete 'gã awau 'ga rupi. Garireja ywy pewara 'gã, ⁸ Judeja ywy pewara 'gã, Jerusareg ipewara 'gã, Itumeja ywy pewara 'gã, Jotāu ry owajara katiwara 'gã, Tiro 'jawa pyriwara 'gã, Sídoma 'jawa pyriwara 'gã. Mīmer ipewara 'gã awau Jejuī 'ga pyri. 'Ga rera wejue 'gã wanup. A'eramū 'gã awau 'ga pyri. ⁹⁻¹⁰ Kwaiwete 'gã nuri 'ga pyri. Kwaiwete wejue 'ga ojero'wu ma'e 'gã majarueteu. A'eramū ojero'wu ma'e 'gã ajamuajāna 'ga ree 'ga ppyg are.

—Eyry'gi je wi. Je pa'e nū, ene py'rau nū— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau wemimu'e 'gã nupe:

—Yara perut amū jee. Yar ipe too te'aa 'gã nui 'jau. Kasi a'e pe 'gã naje moporogytaarūukari ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹¹ 'Ga resakawe mama'eukwaawa rerekwara 'gã u'aa ojenuga Jejuī 'ga rowase. A'eramū 'gã wafukaita:

—Ene 'ã Ku'jywa 'ga ra'yraretea— 'jau mama'eukwaawa rerekwara 'gã wafukaita.

Mama'eukwaawa 'gã muafukaita.

¹² A'eramū Jejuī 'ga 'jau jupe:

—Pěē we aipo pe'je awi. Pěē we 'ā aipo pe'je ekoete — 'jau 'ga mama'eukwaawa rerekwara 'gā nupe, oje'ega moywyradena.

*Jeju'i 'ga remimonorama 'gā
(Mateu 10.1-4; Luka 6.12-16)*

¹³ Anure Jeju'i 'ga awau ojeupia wyty'rarimū. Wemifutara 'gā 'ga enūina: —Pe'je pejeju'a 'au je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau 'ga repejana 'ga rerowyka. ¹⁴ A'eramū 'ga 'gā amū mū'jāu 'gā nui. 'Ga remimū'ēmera 'gā pytuna tusi.

—Pěē je amū'ē 'gā nui tejeypyriwaramū. Anure nipo je pē monoi kwe pe morogyta esage mome'waramū 'gā nupe, “Pejetywer awi pēpoiireramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū” e mome'waramū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū: “Jeremimonorama 'gā”, 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁵ 'Gā nupe nanē 'ga opājē monoi.

—Tepājēa je amono pē nupe mama'eukwaawa pe'aawamū erekwara 'gā nui— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶ Aipo 'gā 'ga imū'jāu wemimonoramamū: Simāo 'ga. Anure Jeju'i 'ga 'ga re'roka Pedroa pyu. ¹⁷ Tiago 'ga, Juā 'ga retee. Aipo 'gā nuwa Sepeteu. Oje'eg imū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe *Puanerigi* 'jau 'ga 'gā nupe. Aeje'eg imū *Puanerigi* 'ea Tupā ra'yra 'ea poromū. ¹⁸ Andre 'ga, Filipe 'ga, Patarumeu 'ga, Mateu 'ga, Tome 'ga, Tiago 'ga. Ajepeja 'ga, Tiago 'ga Aufe'u 'ga ra'yra. Tadeu 'ga, Simāo Serote 'ga, ¹⁹ Judas Iskariote 'ga. Kūima'e tywera 'gā nupe 'ga me'egara 'ga poromū.

*Mama'eukwaawa 'wyrriara mome'uawet
(Mateu 12.22-32; Luka 11.14-23; 12.10)*

²⁰ 'Og ipe 'ga oramū mytuna 'gā ajatykau 'ga ree. Kwaiwetewete wejue 'gā. A'eramū Jeju'i 'ga ojem'i'wararūme'em wemimu'e 'gā netee. ²¹ Aipo renupawe Jeju'i 'ga jara 'gā 'jau 'ga upe. “'Ga jemuaru'e'ema te 'ga wereko”, 'jau 'gā Jeju'i 'ga upe. A'eramū 'gā awau 'ga upe.

—Ēre ejua 'gā nui— 'jau 'gā awau 'ga upe.

A'ere 'ga nooi. ²² Jerusareg awi Moisesi 'ga remikwasiarer are romu'jara 'gā nuri rai'i. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Mama'eukwaawa 'wyrriara je'eg imū etee 'ga mama'e apoi. Pesepu* pājē mū etee 'ga 'gā pirewara pe'ai 'gā nui— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'eramū Jeju'i 'ga 'gā nenūina ojeypyri. A'eramū 'ga 'gā mu'jau ee. Mama'ea 'ga imome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jawamū.

—Maran sipo mama'eukwaawa 'wyrriara a'eramū wemiayuwa pe'ai 'gā nui? Nope'ai futari. ²⁴ Sā'ā wyy pypewara 'gā ajuee amara'neramū 'gā jo'oga ajau. A'eramū 'gā amunipo ajuapisau. A'eramū futat 'gā amunipo ojomateepapa— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. ²⁵ —Sā'ā majepeja amunaw ipewara 'gā. Ajau ojo'og ire majepeja amunaw ipewara 'gā nānēwējēmī ajuapisau nū. ²⁶ Nan iapo re amunipo 'ā mama'eukwaawa remiayuwa jomateepawi ajaupi etee futat. Mama'eukwaawa 'wyrriara nomonoi futari wemiayuwa erekwara 'gā nui— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷ —Ose sipo muna'ywa ifuakat ma'e 'ga rog ipe, 'oga jara 'ga fare'em ire? Naani. Nosea'uweri. Ifuakat ma'e 'ga far ire etee isei 'ga rog ipe, 'ga karaemā pojekau 'ga wi. Mama'eukwaawa 'wyrriara ifuakat ma'e 'jawe futat. Ipājē futat numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga te pājērete, mama'eukwaawa

* 3:22 Mama'eukwaawa 'wyrriara rera mukūi tapy'yja je'eg imū. Satanasi 'jawamū, Pesepu 'jau nū.

'wyrriara pājē apyraapa. Ma'eramū 'ā ae Jarejuwarete 'ga pājē mū etee mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸ —Pēnea'at ki pēē je'e are. Janeruwarete 'ga pētywera moia pē nui, jui pēpoiweramū. Akuraparamū miamū 'ga pētywera moiri pē nui ojeupe pēē enūjamū. ²⁹ A'ere 'ga U'agesage kuraparamū 'ga naekatu'ogu'jawi. 'Ga 'Agesage kurapara 'gā ojereko tywerukaa 'ga upe. Nomoiri futari 'ga aipo 'gā tywera 'gā nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

³⁰ “Mama'eukwaawa 'wyrriara pājē mū te 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui” 'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga 'Agesage kurawi. A'eramū 'ga 'gā mu'jau ee.

Jejui 'ga y ēē, 'ga rewirera 'gā netee
(Mateu 12.46-50; Luka 8.19-21)

³¹ Jejui 'ga y ēē 'ut owaēma 'gā nupe 'ga rewirera 'gā netee. A'ere 'gā nosei. A'eramū 'gā ukupepe etee 'upa. A'eramū 'ga y ēē 'jau ukupepewara 'gā nupe: —Peenūi kiā jee. Toroporogyta kiā upe 'jau— 'jau ēē 'gā nupe.

³² Kwaiwete 'gā 'upa Jejui 'ga pyri. A'eramū 'ga amū 'jau 'ga upe: —Eney ēē 'ut owaēma enerewirera 'gā netee. Ukupepe 'gā nuri 'upa. “Toroporogyta kiā upe 'jau”, e'i eney ēē oree— 'jau 'ga Jejui 'ga upe. Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe: —A'jea— 'jau 'ga 'gā nupe.

³³ A'eramū Jejui 'ga 'jau ojeypyriwara 'gā nupe: —Maranuaramū te pēē jey 'jawe jee? Maranuaramū te pēē jerewirera 'gā 'jawe jee nanē nū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴ A'eramū 'ga amā'jāu wenupara 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe: —Aga jey ēē 'jawewara 'gā, jerewirera 'gā 'jawewara 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁵—Jarejuwarete 'ga je'ega renuparamū pēē jepytuna 'jawe pejemogy, jerewirera 'jawe pejemogyau nū. Kūjāmeramū jerenyra 'jawe pejemogy, jey 'jawe nanē nū pejemogyau nū. Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apoaramū jepytuna 'jawe pejemogy jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

4

Mama'e a'yi tymawet
(Mateu 13.1-23; Luka 8.4-15)

¹ Anure Jejui 'ga awau Garireja ypia reme'y'warimū nū. Kwaiwete 'gā ajatykau 'ga ree. A'eramū 'ga awau u'aa wapyka yaruu pype. A'eramū 'ga yaruu pype u'ar ire oporogytau ojee ajatyka ma'e 'gā nupe. 'Ga renupara 'gā 'upa 'yisiga pype. ² Mama'e mū 'ga imome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

³ —Kūima'e 'ga amū awau juowuuran a'yja momopoa oko pe. ⁴ A'eramū a'yja mū u'aa pe pe 'ga wi. A'ere 'ga imomopor ire wyra'i ruri i'wau etee 'ga wi. ⁵ Amumera u'aa ywy a'wyre'ema pype 'ga wi. Kwaiwete ita. A'eramū 'yja otywe'emamū jupe. 'Yi tywe'ria te. Jaruete futat opopoa numiamū. ⁶ A'ere nooi apoa kwe pe. A'eramū kwaraya imomōijaga etee. Ita rakuwa ijukau etee. ⁷ Amumera a'yja u'aa juemy pype. A'eramū jua imoteu etee 'ga wi. A'eramū jawaiwa iapisau etee. A'eramū u'ae'emamū 'ga upe. ⁸ Amumera a'yi te aje u'at ywy katurama pype. A'eramū opopoa. A'eramū ywy esage pype u'at ma'efera te u'aramū. Kwaiwete u'aramū. Ajepeja 'ywa'aa trita i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sesēta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sēg i'aa— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁹ —Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Ojeupe 'ga porogytapaw ire mytuna 'gã awau ojewya oje'wyr ipe nũ. A'ere 'gã amũ pytai oporonupa ee 'ga upe. A'eramũ opyta ma'e 'gã awau 'ga repejãna oporonupa 'ga remimome'u are 'ga remimu'e 'gã netee:

—Ma'ja are te ore mu'e ape poromũ morogytau ra'e? Norereapyoi ete ore ee ki 'ei— 'jau 'gã 'ga upe.

¹¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Tejuwarete 'ga je'eg imũ futat je ruri pẽ mu'jau 'ga ree. 'Awamũ Jeruwa 'ga pẽ mogyi wemiayuwamũ jeje'ega renupa katu katuaramũ, a'e je pẽ nupe — 'jau 'ga 'gã nupe. —A'eramũ je morogytau etee pẽ mu'jau ee. Nomome'uayayi tãmẽjẽ je pẽ nupe. ¹² Kasi a'e pe tesirũmera 'gã we ikwaaw ekoete ne, a'e je pẽ nupe — 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Jeje'eg are eapyowere'ema 'gã wanup futat jeje'ega numiamũ. A'ere 'gã naeapyoi futari ee. Wesak agawewi 'gã 'ã mama'ea jeremiapoa. A'etea 'gã naeapyoi ee. Ma'eramũ je 'ã morogyta etee imome'ui pẽ nupe pẽ mu'jawamũ. Imome'u katu re 'gã neapyo ekoeteramũ ajemogyau ee ne. Ee weryaw re amunipo 'ã 'gã poiri otywer awi. A'eramũ te amunipo 'ã Janeruwarete 'ga 'gã katu'ogi 'gã tywer awi— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹³—Ee pejejeapyoe'em ire maran amusipo 'ã pẽẽ pẽneapyo mama'e are pejejeupe je imome'uramũ?— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe oporonupa ee.

¹⁴ A'eramũ 'ga 'gã mueapyou ee:

—Sã'ã y'wa a'yja. Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega. 'Ga je'ega mome'wara 'gã y'wa a'yji tymara 'gã 'jawe. ¹⁵ A'yja mũ 'ã u'aa pe pe 'ga wi. A'ea 'ã wyra'ia 'ua i'wau etee. Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gã amũ. 'Ga je'ega renuwi futari numiamũ. A'ere 'gã naeapyoi ee. A'eramũ mama'eukwaawa 'wyriara 'ua erowiarukare'ema 'gã nupe: "Perowiar awi", 'jau 'ua 'gã nupe. A'eramũ futat 'gã mowoirukaa je rerowiar awi— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹⁶⁻¹⁷ —Sã'ã y'wa a'yja mũ 'ara ywy a'wyre'ema pype ipopora numiamũ. A'ere nitywi apoa. A'eramũ opapapa etee nũ. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gã amũ. Enupawe 'gã erowiaa. A'ere 'gã naeapyoi ee. A'eramũ 'gã opoia kamẽsiete erowiar awi. Erowiaramũ nipo 'gã amũ 'gã nerekou tyweaete ee. A'eramũ 'gã opoia 'ga je'ega renuw awi. ¹⁸ Sã'ã y'wa a'yja 'ara ju pype. A'eramũ 'ã opopoa futat numiamũ. A'eramũ 'ã jua imoteu etee. Nan tee futat nipo 'gã amũ Jarejuwarete 'ga je'ega renuwaiwi etee. ¹⁹ A'eramũ nipo 'gã wemifutar are etee wea'aramũ ajemogyau nũ. Ojeka'aranũũrug are etee wea'aramũ ajemogyau. Ojemuorypaw are etee nipo 'gã wea'aramũ ajemogyau. A'eramũ 'gã wea'aru'jawe'emamũ nipo 'ga je'eg are.

²⁰ —Amumera 'gã te nipo ajee. Sã'ã y'wa a'yja ywy katurama pype u'at ma'ea. A'ea awau waranupa u'aramũ. Nan tee futat Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gã neapyoramũ ajemogyau ee. Wago'oramũ miamũ 'gã nopoiru'uwari futari je rerowiar awi. Ojemogyppyka etee futat nipo 'gã ajemogyau je ree. Janeruwarete 'ga pãjẽ mũ etee futat mama'e esage apou ajemogyau. Sã'ã ywy katurama pype u'at ma'e 'ara. A'eramũ 'ã u'aramũ kwaiwete. Ajepeja 'ywa'aa trita i'aa. A'ere ajepeja 'ywa'aa sesẽta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sẽg i'aa. Nan tee futat jeje'ega renupara 'gã mama'e esage apoi Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mueapyou 'Uwarete 'ga je'ega renuw are.

Arãparĩn

(*Mateu 5.14-16; Luka 8.16-18; 11.33*)

²¹ A'ere Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Nomonyga'uweri ae arāparīna mū imyīna imima mama'e 'ag are. Imonyg ire ae imonoī imyīna ajuesawamū te. A'eramū ose ma'e 'gā esaka tenamū. Nan tee futat ki pēē. Ee eapyo ma'eramū ki pēē tekotee 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga porogyta are. ²² Mama'e jemima pēē ikwaape'ema. A'ere nipo anure te pekwaap. ²³ Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁴ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pejejuka ki je'e are. Pejejaupe pēē mama'e apo 'jawerimū etee futat nipo Janeruwarete 'ga mama'e apoi pē nupe. A'ere 'ga taetu aipo mama'e apoi pē nupe. ²⁵ Mama'e rereko esageara 'gā a'jeteetewi mama'ea werekō. A'eramū taetu 'ga mama'e pyygu'japa ojeupe. A'ere mama'e rereko esageare'ema 'gā nuerekou'jawi futari mama'ea. Erekyopyrera miamū futat 'ga erekou'jape'ema — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Nan tee pēneapyo Jarejuwarete 'ga je'eg are. Oje'ega pēē enuw ire 'ga pē mueapyou oje'eg are. Oje'ega pēē enuwe'emamū 'ga nepē mueapyou'jawi oje'eg are—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

Y'wa a'yī

²⁶⁻²⁹ A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jau nū:

—Sā'ā ko jara 'ga y'wa a'yī tyma oko pe. A'ere 'ga 'ā awau jui. Wea'aru'jawe'emamū futat a'yīja tymawer are. “Ko sipo 'wei”, 'jawe'em futat 'ga 'ā y'wa a'yīja upe. Opopoa nā'ā ojetee futat re'ā, u'aramū 'jau nā'ā re'ā 'jau 'ga. Weapyoe'emamū agawewi itymarera 'ga ee. Ywy pype otyim ire 'ā awau u'aramū, otyarūmū ko jara 'ga upe. A'eramū 'ga 'ā ipa'wau. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiayuwa. Oje'ega rerowiarāmū Janeruwarete 'ga 'gā mogyau wemiayuamū. Jane 'ā 'ga je'ega te simome'u. A'ere 'ga te 'gā mueapyoi ee erowiarukaa 'gā nupe—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

'Ga rerowiaara 'gā momytunawam (Mateu 13.31-32, 34; Luka 13.18-19)

³⁰ A'ere Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ma'ja 'jawe ajee Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā?—'jau 'ga 'gā nupe. ³¹ —Sā'ā y'wa a'yī'I'īa, mostarda 'jawa. ³² A'ere 'ā otyim ire 'ā opopoa awau o'ywuoramū. A'eramū 'ā wyra'ia aja'yrapyau akā are, waity mogyau ee—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe nū.

Aipo upe Jejuī 'ga wemiayuwa jemomytunawama te imome'ui 'gā nupe. 'Awamū 'ga rerowiaara 'gā ināinān'I'ī etee. A'ere 'gā anure kwaiwete 'gā jemomytuni nipo ajemogyau.

³³ Morogytau Jejuī 'ga mytuna 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. A'eramū 'gā weapyoramū 'ga ree. ³⁴ Mytuna 'gā nupe 'ga morogytau etee imome'wau. A'ere 'ga wemimu'e 'gā mueapyoi oje'eg are, wemiayuwa 'gā etee erekou.

Ywyrū muojeawet (Mateu 8.23-27; Luka 8.22-25)

³⁵ Aipo 'ara rupi, pyptunimū, Jejuī 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je soo jareyaapa 'jau—'jau 'ga 'gā nupe.

³⁶ A'eramū 'ga remimu'e 'gā mytuna 'gā monou ojewi.

—Pe'je pejewau pejeje'wyr ipe—'jau 'gā 'gā nupe.

Yaru pype 'ga renamū 'ga remimu'e 'gā awau u'aa yaru pype Jejuī 'ga pyri. A'eramū 'gā awau 'ga rupi. A'ere amumera 'gā oi oyaruu pype 'gā newiri. ³⁷ 'Gā yaapaw ipe ywyrūua 'ua erujewi 'gā nupe. 'Y ryjuapia yara matyneema imotywywika ja'wyja'wy 'gā nupe. ³⁸ A'ere Jejuī 'ga seri etee

futat 'upa yara ku'a pe. Wakaga rerupa akagyatapawa 'jawewara 'arimū. A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'ga renūina 'ga momaka:

—Ku'jyp! Ere epaka kūi! Sapap jane kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹ A'erauwe Jejui 'ga fu'ami oje'ega wyruu upe, 'y rajapetega upe nanē nū: —Peojet ki 'y rajapetek wyruu retee— 'jau 'ga jupe.

A'erauwe wyruua wojeramū. 'Y rajapetega nanē wojeramū nū. ⁴⁰ A'ere 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Ma'eramū pejekyjau nanimenime 'ū? Naje rerowiari tāmējē 'ā pejepe pejejemogyau— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

⁴¹ A'eramū 'gā kyjea 'gā nerekou.

—Kuu. Ma'e pājē 'ga te jane sireko jarejepype nū'ū?— 'jau etee 'gā ajaupe. —Wyruua te 'ā 'ga amuojet erujewi jarejewi a'i kūi. 'Y rajapetega nanē 'ga 'ā imuojea erujewi nū. Ma'e pājē 'ga te nū'ū? Naesagi pa je 'ga amū je'ega wytytu upe jepi nū, wytytu muojera erujewi jepi nū— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū ete 'ga ree. —Janeruwarete 'ga te wapoukat 'ga upe nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

5

Mama'eukwaawa rerekwat (Mateu 8.28-34; Luka 8.26-39)

¹ Garireja ypiauu raapaw ire 'gā awau ojekoka Gerasa ywy are. ² A'e pe Jejui 'ga uēma yaruū awi. Yar awi 'ga ēm ppyrauwe kūima'e 'ga amū 'ua 'ga repejāna. Mama'eukwaawa rerekwara 'ga poromū. ³⁻⁴ Tywy 'arimū ete futat 'ga rekoi. A'eramū 'ga 'ua tywy awi Jejui 'ga repejāna. Ipojay te 'ga akou. A'eramū 'ga pyriwara 'gā okyjau 'ga wi 'ga rekoramū. Apo fat agawewi futat 'gā 'ga, 'ga kupy faa itaju pyu agawewi. A'etea 'ga omonoonoog etee futat. A'eramū 'gā 'ga pofaa, 'ga pyfaa 'jau itaju pyu. A'ere 'ga imopeni etee. A'ere 'ga nipoje'okawi futari 'gā nupe. ⁵ Wytytyra rupi 'ga awau akou awotywe'eme. Opytawaipe etee peu. A'ere 'ga awau tywy pe nū. Mama'eukwaawa 'ga maema. Ita pyu 'ga ojekysau. ⁶ Jejui 'ga resakawe 'ga ujāna u'aa wapyka wenupy'au 'ga rowase. ⁷ A'eramū mama'eukwaawa 'ga muafukaita:

—Jejui. Ku'jyua 'ga ra'ya 'ā ene. Maran te ore rereko ape 'awamū? Ore rereko tywer awi ape— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe.

⁸ “Ejepe'a 'ga wi”, e'i Jejui 'ga mama'eukwaawa upe ra'e. A'eramū mama'eukwaawa aipo werekwara 'ga mu'eukaa 'ga upe.

⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau jupe:

—Ma'ja te enerera?— 'jau Jejui 'ga mama'eukwaawa upe.

A'erauwe 'jau 'ga upe:

—Kwaiwete ore 'ga pirowaramū. A'eramū 'gā ore renūina “kwai” 'jau oree — 'jau mama'eukwaawa 'ga upe.

¹⁰ A'ere mama'eukwaawa 'jau Jejui 'ga upe:

—'Ga wi ore monou kasi muku ore monoukar ape ne — 'jau mama'eukwaawa 'ga upe.

¹¹ Mama'eukwaawa rerekwara 'ga upe Jejui 'ga porogyta 'ga 'amamū tajaarana ojemi'waa 'upa wyty'rarimū. ¹² A'eramū mama'eukwaawa 'jau 'ga upe:

—Tajaarana wyteripe ore mono ape ore mogyau— 'jau 'ga upe.

¹³ A'eramū Jejui 'ga 'jau jupe:

—Pe'je ajee pejewau— 'jau 'ga jupe.

Tajaarana pytuna tois miu. A'erauwe mama'eukwaawa ū'jāu werekwarera 'ga wi awau ojejaga tajaarana pype. A'eramū tajaarana

mama'eukwaawa ojepype ijejagamū erowawaka erajemogyau. A'eramū erawau enujāna erojypa ywy'amuku rupi eropopoa erawau eropapa 'y pe.

¹⁴ A'eramū tajauran are omaenun ma'e 'gā awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe, jū mewara 'gā nupe. Mīmera 'gā nupe 'gā 'ga rera mokwasi'wau. A'eramū kwaiwete 'gā 'ua 'ga resaka. ¹⁵ Jejuī 'ga pyri 'uawe 'gā mama'eukwaawa rerekwarera 'ga resaka. 'Ga resakawe 'gā oporesagamū etee 'ga ree ajemogyau. Jejuī 'ga pyri 'ga reni wapyka. Mama'e tywera ojewi iēm ire 'ga 'ūina wapyka ojeyrūwunepa. I'akwaap 'ga a'eramū futat. A'eramū amunaw awi 'ut ma'efera 'gā oporesagamū etee 'ga ree. ¹⁶ A'erauwe 'ga katu'oga resakarera 'gā imome'wau 'gā nupe:

—Jejuī 'ga mama'eukwaawa ope'a 'ga wi ko. A'eramū 'ga imonoukaa tajaurana pype ko. Ojepype mama'eukwaawa reseramū tajaurana awau opopoa wypy'awygamū 'y pe ko— 'jau 'gā imome'wau 'ut ma'efera 'gā nupe.

¹⁷ Weymawa manū re 'gā 'jau Jejuī 'ga upe:

—Ere ejepe'au ore wi kūi. Ene nenea'wyri ra'e kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁸ A'erauwe 'ga awau u'aa yaruu pype nū. A'e pype mama'eukwaawa rerekwarera 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:

—Tene je oi ene rupi, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁹ A'ere Jejuī 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani. Eje'wyr ipe te ekwap ejemome'wau epytuna 'gā nupe. Janeruwarete 'ga ajemuaēm ene ree. A'eramū 'ga mama'e esage apou ene upe. A'eramū ene ewau imome'wau epytuna 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

²⁰ A'ere mama'eukwaawa rerekwarera 'ga awau amunawa moymoyka okatu'okawera mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Tekapuru ywy pe 'ga awau Jejuī 'ga remiapofera mome'wau. A'eramū enuparera 'gā oporesagamū 'ga ree, okatu'okawera 'ga imome'uramū.

Jairo 'ga ra'jyt

(Mateu 9.18-19; Luka 8.40-42)

²¹ A'ere Jejuī 'ga awau ypiauu raapa wemimu'e 'gā nupi nū. 'Gā jekog ire mytuna 'gā 'ua ajatykau 'ga ree 'yisiga pype. ²² A'eramū Jairo 'ga 'ua oporogytau Jejuī 'ga upe. Aipo 'ga judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga. 'Ga 'ut wapyka wenupy'āu Jejuī 'ga rowase.

²³—Jera'jyra ēē amanū ja'wyja'wy'upa ki 'ei. A'eramū je ene poreawua kūi. Teresak ēē jui 'jau, 'jau je tejua enee kūi— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

²⁴ A'erauwe Jejuī 'ga awau 'ga rupi. Kwaiwete 'gā awau 'gā newiri. Ojopypypypyk te 'gā awau.

Ojero'wu ma'e kūjā ēē

(Mateu 9.20-22; Luka 8.43-48)

²⁵ Poje kūjā ēē mū 'ua Jejuī 'ga rakyfet katy 'ga repejāna. Ojero'wu ma'e ēē. Tusi kwara ēē imu'aa akou ojero'wau. Nuogi futari ēē rya ēē wi. Ymā te 'ā ēē rekoī rakue. ²⁶ Morofuanugara upe ojesaukaa numiamū. A'ere morofuanugara mepyetea ēē ka'aranūū mateepapa ekoete ēē wi. A'ere ēē nojekatu'ogi futari akou. A'ere ēē jero'wu jerekoetei ēē ree. ²⁷⁻²⁸ A'eramū ēē Jejuī 'ga rera renupawe 'jau ojeupe etee futat: “Kīā raity pyygamū tajekatu'ok 'jau kwy”, 'jau ēē ojeupe etee futat. A'eramū ēē 'ua 'ga rewiri. 'Ga rupisikawe ēē 'ga raity ppyka. ²⁹ A'erauwe ēē ry uoka ēē wi. A'eramū ēē 'jau ojeupe etee futat: “A'jea futat kīā pājēa ra'e”, 'jau ēē ojeupe. “Jejaruete je 'awamū nū”, 'jau ēē ojeupe etee futat akou.

³⁰ A'erauwe Jejuu 'ga 'jau ojeupe etee futat: “Ga amū ijaruete jepājē mū”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramū 'ga ojerowaka 'jau mytuna 'gā nupe:

—Awŷja te owyk jeraity are ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Tee. Naje rūi— 'jau 'ga rewiri oo ma'e 'gā 'ga upe.

³¹ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Kwaiwete agawewi 'gā 'ā. A'etea 'ā ere “Awŷja te owyk jeraity are ra'e?” ere ore— 'jau 'gā Jejuu 'ga upe. —Nereesagi nipo 'gā jopyppypyga?— 'jau 'gā 'ga upe.

³² A'erauwe Jejuu 'ga amā'jāu 'gā moyka ojee owyk ma'efera rekaa.

³³ A'erauwe ijaruete ma'efera ēē 'jau ojeupe: “Najemima'uweri je kīā wi. Okwaap futat kīā”, 'jau ēē ojeupe. A'eramū ēē awau wapyka wenupy'āu 'ga rowase. Oyyita ēē ojemome'wau 'ga upe:

—Je ako awyk eneraity are ko. Ÿmā te jerya nuogi je wi. A'ere eneraity are je wygauwe iogi je wi ko— 'jau ēē 'ga upe.

³⁴ A'eramū Jejuu 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat wejue te ape. A'eramū je ako ene katu'oka ko— 'jau 'ga ēē upe. —A'eramū ki ene epy'ata'waramū ekou. Enejaruete ene ekou— 'jau 'ga ēē upe.

*Jairo 'ga ra'jyra ēē ferapawet
(Mateu 9.23-26; Luka 8.49-56)*

³⁵ Ēē upe Jejuu 'ga porogyta 'ga 'amamū Jairo 'ga remiayuwa 'gā amū 'ua 'ga rewiri:

—Amanū katu enera'jyra ēē ki 'ei. Au'je 'ga reruri re— 'jau 'gā 'ua 'ga upe.

³⁶ A'ere Jejuu 'ga 'i etee 'ga upe:

—Ene'arasig awi. Je rerowiat ki ape— 'jau ete Jejuu 'ga 'ga upe.

³⁷ A'ere Jejuu 'ga 'jau wewiri oo ma'e 'gā nupe:

—Au etee ki pejup. Ore tee oroo orosou ēē resaka— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga muapyra 'gā etee erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, 'ga rewirera Juā 'ga. Mīmēra 'gā etee 'ga erawau ojeupi. ³⁸ Jairo 'ga 'wyr ipe owaēmawe 'gā amanū ma'efera ēē ree ajatyka ma'e 'gā nesaka. Jairo 'ga ra'jyra ēē rapirūmū ēē rerekou. Wafukaita 'gā ajemogyau. ³⁹ A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū te pejoo'o ēē ree? Namanūi futari ēē. Oset tee ēē 'upa— 'jau 'ga ajatyka ma'efera 'gā nupe.

⁴⁰ Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā 'ga rerekoemāu etee:

—Ene'me awi nū'ū. Amanū futat akiko— 'jau 'gā 'ga upe.

“Amoferap je ēē”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe “Oset tee ēē 'upa”, 'jau ete 'ga 'gā nupe.

A'ere Jejuu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau peje'jāu ukupepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga muapyra 'gā nerawau, kūjāmuku'i ēē jara 'gā neewe. A'eramū 'gā awau osou imy'ja'wi pype. ⁴¹ A'eramū 'ga amanū ma'efera ēē poppyka oje'ega ēē upe:

—Ēre ejua ewya, ky'ri— 'jau 'ga ēē upe.

(Oje'eg imū 'ga 'i: *Tarita kumi*. *Tarita kumi* 'ea ere ejua efu'ama jui 'ea poromū.)

⁴² A'erauwe kūjāmuku'i ēē afu'ama okama awi, afu'ama awau watau. Tusi kwara ēē amu'at. A'eramū ēē watau 'gā neape. A'eramū 'gā oporesagamū etee ēē ree. A'eramū futat ēē ruwa 'ga 'jau ojeupe: “Amanū ako jera'jyra ako re'ā. A'ere pa 'ga 'ā jera'jyra moferawi jee nū”, 'jau 'ga ojeupe.

⁴³ A'ere Jejuu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je mome'u kasi pejepe kwe pe 'gã nupe ne, 'au je iapoawera ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'ere 'ga 'jau êê jara 'gã nupe:

—Pe'je êê mojemi'waa— 'jau 'ga êê jara 'gã nupe.

6

Nasare pe 'ga oawet

(*Mateu 13.53-58; Luka 4.16-30*)

¹ Anure Jejui 'ga awau ojewya Nasare pe nũ, waranupawer ipe nũ. Wemimu'e 'gã 'ga erawau ojeupi. ² Morowykye'ema rupi 'ga awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe. A'eramũ 'ga 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga porogyta are. A'eramũ enupara 'gã amũ oporesagamũ 'ga ree.

—Ma'ape te 'ga jemu'ei mama'e are nũ'ũ? Awỹja te 'ga amu'akwaap mama'e are nũ'ũ?— 'jau 'gã ajaupe. —Ma'ja pãjê mũ ajee 'ga aeremi-apoe'ema apoi?— 'jau 'gã ajaupe. —Maran ajee 'ga mama'e apoi mĩnamũ nũ, aeremiapoe'ema mama'e apou nũ?— 'jau 'gã ajaupe. ³—Ma'eramũ sipo 'ga jane mu'ei mama'e are? NaMoisesi 'ga remikwasiärer are moromu'jara rui agawewi 'ga 'ã. A'etea 'ga jane mu'e are ifuwet— 'jau 'gã ajaupe. —'Yjepana pinara agawewi 'ga 'ã. A'etea 'ga 'ã jane mu'e are ifuwet. Mari êê ra'yra 'ga te 'ã. 'Ga rewirera 'gã ako 'au jane pyri. Tiago 'ga, Jose 'ga, Judas 'ga, Simão 'ga. Mĩmera 'gã 'ga rewirera. 'Ga renyra 'gã nanê 'ã ajemogyau 'au jane pype nũ. Ma'eramũ sipo 'ga jane mu'e are afuweramũ? Nienuwa'uweri jane 'ga porogytaa— 'jau 'gã ajaupe.

⁴ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Sã'ã Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã oa kwe pe 'ga je'ega mome'ua. A'eramũ 'ã kwe pewara 'gã jẽmĩ 'gã je'ega rerowiaa. A'ere 'ã 'gã 'wyr ipewara 'gã jẽmĩ nuerowiari 'ga. 'Ga pytuna 'gã miamũ 'ã 'ga rerowiare'ema ajemogyau— 'jau Jejui 'ga oje'wyr ipewara 'gã nupe. —Nan tee futat ajee 'ã kwe pewara 'gã jẽmĩ je rerowiari. A'ere 'ã je'wyr ipewaramũ jẽmĩ naje rerowiari pejepe pejemogyau— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁵ Nuerowiari wejue 'gã 'ga. A'eramũ 'ga aeremiapoe'ema mama'e apoarũme'em 'gã pype. Ojero'wu ma'e 'gã amũ etee 'ga imajarueteu, opo monou 'gã 'arimũ. ⁶ “Naje rerowiari te 'gã 'ã. A'eramũ je 'gã poararũme'em”, 'jau 'ga ojeupe, oporesagamũ 'gã nee.

Jejui 'ga wemimu'e 'gã monoawet

(*Mateu 10.5-15; Luka 9.1-6*)

Aipo awi Jejui 'ga awau Nasare pyri 'ut ma'e amunaw ipe, 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ⁷ Anure 'ga wemimu'e 'gã majatykau, tusi 'gã majatykau. A'eramũ 'ga opãjê monou 'gã nupe mama'eukwaawa pe'aawamũ erekwara 'gã nui. A'eramũ 'ga 'gã mokwasi'wau mukũi juejue 'gã monou kwe pe.

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe. Jerer imũ ki pẽẽ mama'eukwaawa pepe'a erekwara 'gã nui— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁸—Pejemama'ea te kasi ajee peroo ne. Ywyrã etee pẽẽ erawau pejepe pe. Pejemim'ua miamũ pẽẽ erawawe'em. Mama'e ryrũ, ka'aranũũ. Mĩmera nanê pẽẽ erawawe'em nũ. ⁹ Pejepypaawunepa ete. A'ere pejejyrũa mi-amũ pẽẽ erawawe'em. Pejepir arewara etee futat pẽẽ erawau. Nan tee futar iki pekwap— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹⁰—'Gã 'wyrarete upe pejewaema pẽẽ majepeja 'oga pype etee futat pejejupa. Peo kasi kwe pe pejekou ne. ¹¹ Pejeporogyta renuwe'emamũ kamẽsĩete pejewau 'gã 'wyr awi. 'Gã nui pejewau ki pẽẽ pejepytyry'wory'woka. “Nepeenuwi ete oreporogyta.

A'eramū nipo Janeruwarete 'ga amara'neramū pē nee", 'jau ki pēē 'gā nupe, pejepytyry'woka 'gā neape— 'jau Jeju' 'ga wemimono 'gā nupe.

¹² A'eramū Jeju' 'ga remimu'e 'gā awau peuwara 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree:

—Pejetywer awi pēpoirweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui. “Je katu'og ape”, pēē 'eramū 'ga pē katu'ogi futari, pē mogyau wemiayuwamū— 'jau 'gā awau 'gā nupe.

¹³ Mama'eukwaawa 'gā ipe'au erekwara 'gā nui. Miarakawenana 'gā imonou ojero'wu ma'e 'gā akag are. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'oka 'gā jero'wu awi.

Juā Batista 'ga jukaukaawet
(Mateu 14.1-12; Luka 9.7-9)

¹⁴ Jeju' 'ga rera okwasi'wasi'wau kwe pe. A'eramū Erote 'ga nanē 'ga rera renupa nū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Awŷja te poromū? Aeremiapoe'ema te a'e 'ga wapo a'i kūi— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā amū 'jau 'ga upe:

—Juā Batista 'ga nipo 'ut oferapa rai'i nū. A'eramū nipo 'ga a'eramū janeremiapoe'ema resaukaa janee— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁵ A'ere amumera 'gā 'i:

—Eliasi 'ga nipo 'ut ojewya rai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

Amumera 'gā 'jau:

—Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, ymāwarera 'jawewara 'ga futat— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁶ Aipo ajaupe 'gā 'e renupawe, Erote 'ga 'jau:

—Juā Batista futat 'ut oferapa rai'i nū. Ajuwonogukat agawewi ako je 'ga ikue. A'etea sipo 'ga oferawu'jap nū— 'jau Erote 'ga 'gā nupe.

¹⁷⁻¹⁸ Ymā Erote 'ga wewirera 'ga remireko ēē pojekai 'ga wi rakue. Erotiasi ēē pojekau 'ga wi rakue, Filipe 'ga wi rakue. A'eramū 'ga ēē rerekou katu rakue. A'eramū Juā 'ga 'jau 'ga upe:

—Nia'wyrri nanuara. Ejewirera remireko 'ā erepojeka 'ga wi. Ymā 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: “Peko awi pejejuemireko are”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere 'ā ereapo “Peapo awi” 'jawera rai'i. A'eramū ene etywereteramū ekou Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Juā 'ga Erote 'ga upe rakue.

A'eramū Erote 'ga amara'neramū Juā 'ga ree, 'ga pofaa, 'ga munewukaa moromunepawa pype.

¹⁹ Erotiasi ēē Juā 'ga raykau 'ga 'eawer are. A'eramū ēē afuwereteramū 'ga ree. ²⁰ A'ere Erote 'ga kyjei 'ga juka awi. “Esage ma'e 'ga, Ku'jywa 'ga remiayuwa 'ga”, 'jau Erote 'ga Juā 'ga upe. A'eramū 'ga okyjuau 'ga juka awi. A'eramū 'ga 'ga jukaukare'ema Erotiasi ēē upe. 'Ga je'egamū Erote 'ga wapykau Juā 'ga je'eg are. 'Ga je'ega renupawe 'ga 'jau ojeupe: “Maran je 'ga rerekou 'ū”, 'jau 'ga ojeupe. A'ere 'ga nokwaawi futari. ²¹ A'ere Erotiasi ēē Juā 'ga juka rapesagi etee futat akou.

U'aawera 'ara rupi Erote 'ga maraka apou. A'eramū 'ga kwaiwete 'gā mo'wy'wya omaraka are. Opoirū, jefaruu 'wyrriat, Garireja ywy pewara 'gā 'wyrri'ri. Mīmēra 'gā 'ga imo'wy'wya oje'wyr ipe. A'eramū 'gā wemimo'wyrera 'gā mojemi'waa. ²² Gā jemi'waaw ipe Erotiasi ēē ra'ya ēē awau osou ojerokyau maraka are ajatyka ma'e 'gā nowase. A'eramū Erote 'ga aku'iramū ēē jeroxy are wemimo'wy'wyrera 'gā netee. A'eramū Erote 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'ja te erefutat? Tamono eneremifutara enee 'jau— 'jau 'ga ēē upe.

²³ A'eramū 'ga 'jau nū:

—“Ma'ja te erefutat?” a'e ako je enee ko. Eneremifutara etee futat tamono enee 'jau, a'e ako je enee ko. Na'e ekoetei je enee. Jarejuwarete 'ga remianuwamū je 'i. Amono futat je enee— 'jau 'ga ēē upe.

²⁴ A'erauwe ēē awau imome'wau oy ēē upe. A'eramū ēē 'jau ēē upe:

—Ma'ja te je aenūi kīa upe?— 'jau ēē oy ēē upe.

—“Juā Batista kīā akagera erurukat imonogukaa wā nupe jee”, ere ki kīā upe— 'jau ēē wa'ya ēē upe.

²⁵ A'erauwe ēē ra'ya ēē awau ojewya 'jau 'ga upe:

—Juā Batista kīā akagera erurukat paratu pype imonogukaa wā nupe jee kī'ī. 'Awauwe je ifutari— 'jau ēē 'ga upe.

²⁶ A'erauwe Erote 'ga u'arasigamū aipo ēē 'erauwe. Niporujukaweri 'ga Juā 'ga ree. A'eramū 'ga a'eramū u'arasigamū. “Ma'eramū je 'jau ēē upe ra'e 'ū: Eneremifutara tamono enee 'jau, 'jau ēē upe ra'e 'ū”, 'jau 'ga ojeupe, u'arasigamū. A'ere 'ga wemimo'wy'wyrera 'gā nemianuwamū aipo 'ga 'i ēē upe. A'eramū 'ga ojenosōu. “Kasi 'gā a'e pe je iapoe'emamū naje rerowiari ne kwy, 'gā nekoi je'me are ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe. ²⁷ A'eramū 'ga a'eramū jefaruu 'gā amū monou Juā 'ga juwonogukaa.

—Moromunepawa pype Juā 'ga 'amamū. Pe'je pejewau 'ga ajuwonoka. A'eramū pēē 'ga akagera rerua paratu pype ēē upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā awau 'ga ajuwonoka. ²⁸ A'eramū 'gā paratu pype 'ga akagera rerua ēē upe. A'eramū ēē erua oy ēē upe rakue.

—Kweramū a'ni— 'jau ēē oy upe.

²⁹ “Erote 'ga 'ga jukaukat 'ga upe” 'e renupawe Juā 'ga remiayuwa 'gā awau 'ga reumera upe erawau imonou inuga ita kwara pype rakue.

A'eramū Erote 'ga wea'aramū Juā 'ga ree, Jejui 'ga rera renupawe.

Kanape'i me'yitawet

(Mateu 14.13-21; Luka 9.10-17; Juā 6.1-14)

³⁰ Ko'iko'i ete Jejui 'ga remimonofera 'gā 'ua ojewya nū. A'eramū 'gā wemi-
apofera mome'wau Jejui 'ga upe. Oporogyta nanē 'gā imome'wau 'ga upe nū.

³¹ Kwaiwete 'gā ajatykau Jejui 'ga ree. A'eramū Jejui 'ga ojemi'wararūme'em
wemimu'e 'gā netee. A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimonofera 'gā nupe:

—Pe'je soo awotywe'eme jarepytu'wau ra'ne 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

³² A'eramū 'gā tee awau u'aa yaruu pype. ³³ A'ere kwaiwete 'gā 'gā oa resagi.
—Oo Jejui 'ga— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū amunaw ipewara 'gā ojeko'woka 'ga piara rupi awau ujāna ypia
ywyri owaēma 'gā nenune.

³⁴ Ojekog ire Jejui 'ga uēma yaruu awi. Wenune 'ut ma'efera 'gā nesakawe,
Jejui 'ga ajemuaēma 'gā nee. “Karupa'mī jare'ema 'jawe pa 'gā jemogyi jee
nū”, 'jau 'ga ojeupe. Ni'wyriari 'gā. A'eramū 'gā omogytawe'emamū. A'eramū
'ga a'eramū ajemuaēma 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

³⁵ Kaaruwamū Jejui 'ga remimonofera 'gā 'jau 'ga upe:

—Kaarup ki 'ei. Nitywi futari mama'ea 'au 'gā nemi'uramamū— 'jau 'gā 'ga
upe. ³⁶ —Emono 'gā jarejewi. Too 'gā amunawa mū pype wemi'urama mua
ojeupe 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁷ A'ere Jejui 'ga 'i 'gā nupe:

—Pēē te mama'ea pemono 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau:

—Kuu. Mytuna 'gā nū'ū. Tusētu ka'aranūū oo kanape'i muawamū 'gā nupe
kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Marāmaran te kanape'i pyu pētyp? Pe'je pejewau esaka— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā awau esaka. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Sīku etee kanape'ia. Mukū'i'ī etee ipira'ia 'jau ra'e— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹ A'eramū 'ga 'jau ojee ajatyka ma'e 'gā nupe:

—Pe'je pejepojo'oka'i pejejaui pejeapyka juo'wi 'arimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ A'erauwe 'gā opojo'ojo'o'giramū wapyka juo'wi 'arimū. Peu sēg 'gā wapyka. Peu sīkwēta 'gā wapyka. Peu sēg 'gā wapyka nū. Nan tee futat 'gā wapyka juo'wi 'arimū. ⁴¹ A'eramū Jejui 'ga kanape'i pyyka opo pe ipira'i reewe. A'ere 'ga eramā'jāu ywau opo pe. A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene te 'ā eneresage oree— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'erauwe 'ga kanape'i mowowoka imonou wemimu'e 'gā nupe. Omowowogamū ojeme'yita 'gā nupe. Ipira'ia nanē ojeme'yita 'gā nupe. A'eramū 'gā imonou wapyk ma'e 'gā nupe. ⁴² A'eramū wapyk ma'e 'gā juejue ojemi'waa wewegamū jui.

—Janeruwarete 'ga kumia ome'yi janee— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'ā jane jarejewegamū jarejupa. Jarejuwarete 'ga jarejeupe ime'yje'em ire amunipo 'ā jane ty'ara reruwi— 'jau 'gā ajaupe.

⁴³ A'eramū Jejui 'ga remimu'e 'gā emyera mono'oga ijaga yrū pype. Tusi yrupemūūa 'gā imatyneema emyera pyu. ⁴⁴ Sīku miu agawewi kūima'e 'gā pytuna. A'etea 'gā na'upawi kumia. Wewegamū 'gā jui.

*'Y rajape 'arimū Jejui 'ga ataawet
(Mateu 14.22-33; Juā 6.16-21)*

⁴⁵ Emyrera 'gā ijag ire Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je pejewau peje'aa yaruu pype. Pesaita pe pejewau pejeyaapa je renune. Je apyta ra'ne. Tamono 'gā 'gā 'wyr ipe 'jau nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau 'ga wi 'ga rejaa ojetee'i.

⁴⁶ Ojewi 'gā o re Jejui 'ga awau ojeupia wwytyra rupi. 'Uwarete 'ga upe 'ga awau oporogytau. Ojetee'i futat 'ga awau akou. ⁴⁷⁻⁴⁸ Ypytunimū Jejui 'ga wemimu'e 'gā nesaka. Ypiauu pyter ipe 'gā 'upa. A'ere wwytua napywurukari 'gā nupe. A'eramū Jejui 'ga ku'em ja'wyja'wyrāmū awau 'gā nepejāna. 'Y rajape 'arimū 'ga awau watau. “Tafen 'gā 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. Ojepyū 'ga kwap ja'wyja'wyrāmū 'gā 'ga resaka.

⁴⁹ —Ma'ja katu 'ut kweramū janee?— 'jau 'gā ajaupe. —Ajaga nipo kwe 'ut owaēma janee kūi— 'jau 'gā amū wafukaita ajaupe.

⁵⁰ A'eramū 'gā okyjau ajemogyau. 'Gā kyjea 'gā pifuaka'roka.

A'erauwe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi je wi. Je tee ojut pē newiri— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵¹ A'erauwe 'ga awau yaruu pype u'aa 'gā pyri. A'erauwe wwytua wojeramū 'gā nupe. A'ere 'ga remimu'e 'gā yyi ajemogyau. ⁵² Naeapyoi 'gā kanape'i jeme'yitawer are. Naeapyoi wejue 'gā Jejui 'ga ree. A'eramū 'gā okyjau 'ga wi.

*Genesare ywy pewat
(Mateu 14.34-36)*

⁵³ A'eramū Jejui 'ga awau oyaapa wemimu'e 'gā netee. Awau 'gā ojekoka Genesare ywy are. ⁵⁴ Yaruū awi 'ga ēmauwe peuwara 'gā Jejui 'ga kwaapa.

⁵⁵ A'eramū 'gā awau u'jāna ojero'wu ma'e 'gā nerua amunaw awi. Amunawa moy moyka ojero'wu ma'e 'gā nerua 'gā nupawa pype Jejui 'ga upe. ⁵⁶ Jejui 'ga waw ipe 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua 'gā nuga 'ga kwapaw ipe. Amuna'wi'i pewara 'gā, amunawarete pewara 'gā, jū mewara 'gā. Mīmer awi 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua 'gā nuga 'ga rape pe.

—Tene 'gã eneraity pypireme'ywa pyygi ene wi— 'jau 'gã 'ga upe.
A'eramũ 'ga raity pypireme'ywa pyygarera 'gã ajaruetepawamũ najuejue
eteefutat.

7

Judeu 'gã nemiapo (Mateu 15.1-9)

¹ Anure fariseu 'gã amũ Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã netee ajatykau Jejuĩ 'ga ree. Jerusareg awi 'ut ma'efera 'gã poromũ. ² Jejuĩ 'ga remimũ'e 'gã jemi'wara resaka ajemogyau. A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Kuu. Nojepoei 'gã ojemi'war enune jareypy je'egawer imũ— 'jau 'gã ajaupe. —Nuapoi 'gã jarejemiapoa ra'e— 'jau 'gã ajaupe.

³ Judeu 'gã mama'ea wapo oypy je'egawer imũ eteefutat. Fariseu 'gã taetu iapou. Ojemi'war enune 'gã ojepoeipoeita. ⁴ Wemimurera kumia nanẽ 'gã ipireipireita nũ. Oypy 'gã je'egawer imũ eteefutat kumi'wawa nanẽ 'gã ipireita nũ. Kaneeku, 'y ryrũ, japepo. Mĩmera 'gã opirei. Oypy 'gã je'egawer imũ eteefutat 'gã iapou.

⁵ A'eramũ fariseu 'gã Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã netee oporonupa ee Jejuĩ 'ga upe:

—Ma'eramũ ajee eneremiayuwa 'gã nuapoi mama'ea jareypy 'gã je'eg ymaner imũ 'ũ? Nojepoei nanẽ 'gã 'ã jareypy je'egawer imũ ojemi'war enunewe— 'jau 'gã Jejuĩ 'ga upe.

⁶ A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pẽẽ 'ã “mama'e esagea ore aruapo”, pe'je numiamũ. A'ere 'ã pẽ'me ate pejemogyamũ— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

—Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue:

“Aramuoryw ore Orojuwarete 'ga, 'jau futatee 'gã jee”, 'jau Janeruwarete 'ga. “A'ere 'ã 'gã 'meramũ te. Nom'yi 'gã weaa je ree. Naje rerowiari tãmẽjẽ 'gã.

⁷ U'eawer are etee 'gã jamu'ei. A'ere 'gã 'jau ajaupe: Jarejuwarete 'ga je'eg are je pẽ mu'ei, 'jau futatee 'gã ajaupe”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe, oje'ega moywrafena.

⁸ —Nepeenuwi agawewi 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega pejemogyau. Na'ga je'eg imũ rui nanẽ pẽẽ mama'e apou nũ. Tesirũmera 'gã je'eg imũ etee 'ã pẽẽ mama'e apou— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁹ —Pejepoia 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega renuw awi. A'eramũ 'ã pẽẽ pejemifutar imũ etee mama'e apou. ¹⁰ Ymã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: “Peanuw etee ki pejejuwa 'ga je'ega. Pejey eẽ je'ega nanẽ ianupa etee nũ”, 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa 'ga upe rakue. “Ujara 'gã kurapara 'gã ki peapisi”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. ¹¹ A'ere 'ã pemu'e 'gã 'gã jara 'gã nee 'gã je'ega renuw etee'em are. “Pejajara 'gã nupe mama'e are pejeporomonowere'emamũ ki pe'je 'gã nupe: ‘Pẽ nupewara je amono Jarejuwarete 'ga upe ai'i. A'eramũ je mama'e mũ monowe'em pẽ nupe’, 'jau futatee ki pẽẽ pejajara 'gã nupe.

¹² A'eramũ ki pẽẽ imonowe'em pejajara 'gã nupe”, 'jau 'ã pẽẽ 'gã mu'jau tywet pejemogyau— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe. ¹³ —Aipo 'jaramũ pẽẽ Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema pejemogyau. Tesirũmera 'gã je'egawer imũ te 'ã pẽẽ mama'e apou. Namĩmera etee rui futat pẽẽ iapou. Amumeramũ taetu ajee 'ã pẽẽ mama'e tywera peapo— 'jau Jejuĩ 'ga fariseu 'ga nupe, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã neewe.

Ae motyweawa 'ga imome'uawet (Mateu 15.10-20)

14 A'ere Jeju'i 'ga 'jau mytuna 'gā nupe:

—Pe'je pejejua pejeapyakau jeje'eg are — 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē pejejeapyoramū ee pejejemogyau. 15-16 Napē pype oo ma'efera rūi pē motywet Janeruwarete 'ga upe pē mogyau. Pē nui uēm ma'ea te pē motywet Janeruwarete 'ga upe. Pēje'egaiwa te pē motywet Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

17 A'ere Jeju'i 'ga mytuna 'gā nejaa awau osou 'og ipe wemimu'e 'gā netee. 'Og ipe ose re 'ga remimu'e 'gā oporonupa 'ga upe:

—A'eramū ene ma'ja upe poromū 'jau ra'e 'ū? Norereapyoi ore ene 'e are ki 'ei— 'jau 'gā 'ga upe.

18 A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēē nanē nipo nepēneapyoi we ee ra'e ki sa? Ekoay pēē na'e ki 'ei. Pēē nanē meewe'i etee pēneapyo ee ra'e ki 'ei? Nepēneapyoi ymani te 'ā pēē je'eawer are a'i kūi. Pejejemi'waa nipo pēē. A'eramū nipo pēē pejejemi'u monou pejejuru pe. A'ere nipo pēē imokona. 19 Pēnemi'ua osou pēnawyrū pype etee futat. Nokwasi'o'i pēywytera pype. Pēnawyrū pype etee futat mama'e oi. A'eramū okwapa etee pē nui. A'eramū mama'ea pē motywerukare'ema Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

Aiporamū futat Jeju'i 'ga 'i 'gā nupe: “Nitywi futari pēnemi'ue'ema mū mama'ea” 'e upe futat 'ga 'i poromū.

20 A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pēywyter awi 'ut ma'efera tee pē motywet Janeruwarete 'ga upe.

21 Mama'e tywer are etee pēē pejejea'aramū. A'eramū pēē mama'e apou pejejea'ar imū etee futat. 'Ga amū wea'aramū mama'e are amunarū are. A'eramū 'ga amunarūmū ee. 'Ga amū wea'aramū oporojuka are. A'eramū 'ga oporojukau. 22 'Ga amū wea'aramū wemirekoe'em are ako are. A'eramū 'ga akou kūjā ēē ree. 'Ga amū wea'aramū okaraemā momytun are etee. A'eramū 'gā okaraemā momytuna ekoete. 'Ga amū wea'aramū mama'e tesirū apo are te. A'eramū nipo 'ga otyweramū akou Jarejuwarete 'ga upe. Wemifutar imū etee o'meramū. Wea'ar imū etee ajuago'wau ajemogyau. 'Gā amū ajuerekoayau. 'Gā amū ojerowiaraiapa etee ojee. 'Gā amū ojemuarūme'em.

23 Mīmera 'ā pēē iapou pejejemifutar imū etee futat. A'eramū pēē mīmera apoaramū te pejejemotywea Jarejuwarete 'ga upe. Napēnemi'ua rūi pē motywet 'ga upe. Pejepoeje'ema miamū nepē motyweri 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau 'gā motyweawa mama'e are etee.

Judeu'ema ēē

(Mateu 15.21-28)

24 A'ere Jeju'i 'ga awau pe awi. Tiro 'jawa pyri 'ga awau. Awau osou pewara 'gā amū 'wyr ipe.

—Je mome'u kasi pejepe ne. “Au 'ga ruri akou”, pe'je kasi ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'ga rera nimimawi futari. 25 A'eramū kūjā ēē mū 'ga rera renupa. Mama'eukwaawa 'up ēē ra'yra ēē pir are. A'eramū ēē 'ua wapyka wenupy'āu Jeju'i 'ga rowase, 'ga rera renupawe. 26 Najudeu arū agawewi ēē. Sirufenisi pewara ēē te. Poromū 'ut oporogytau Jeju'i 'ga upe:

—Mama'eukwaawa epe'a jera'yra kynā wi, a'e je tejua enee— 'jau ēē 'ga upe.

27 A'ere 'ga 'i etee ēē upe:

—Sā'ā ae kunumā mama'e 'ue'emamū ae kunumū remi'urama monoe'ema weymawa upe. Nan tee futat je. Judeu 'gā poaawamū je ruri 'au ywy pe ikue — 'jau Jeju'i 'ga ēē upe.

²⁸ A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere ywyu mama'e 'ar ire wā neymawa i'ui futari— 'jau ete ēē 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jeju 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat ape ekou ra'e a'i ī. Ere ewau ejewya eje'wyr ipe nū. Mama'eukwaawa ojepe'a 'awamū enera'yra ēē wi— 'jau 'ga ēē upe.

³⁰ A'eramū kūjā ēē awau ojewya oje'wyr ipe nū. Ēē ra'yra ēē 'upa anuruka okama pype. Jaruete ēē 'upa. Ēē pirewara ojepe'au awau ēē wi ra'e.

Iapyae'ema 'ga

³¹ Jeju 'ga awau pe awi. Sidoma pyu 'ga okwapa. A'ere 'ga awau Tekapuru wyy raapa awau owaēma Garireja ypiauu upe. ³² A'e pe kūima'e 'gā amū iapyae'ema 'ga rerua Jeju 'ga upe. Nuenuwi 'ga mama'ea. Nije'ēkarakatui nanē 'ga nū. A'eramū 'gā 'jau Jeju 'ga upe:

—Epo emono 'ga 'arimū. Tajekatu'ok 'ga 'jau— 'jau 'gā Jeju 'ga upe.

³³ A'eramū Jeju 'ga 'ga pe'au mytun awi. A'erauwe 'ga ofā monou 'ga apya rupi. 'Ga apya rupi ofā mono re 'ga onymuna opo are. A'ere 'ga weny monou 'ga kū are. ³⁴ 'Ga kū are weny mono re Jeju 'ga wowowramū ywau ojeptyuekyjayau. A'e pe 'ga 'jau:

—Ejeawopytymo'wok 'ga wi— 'jau 'ga.

(Oje'eg imū 'ga 'i *Efata*. *Efata* 'ea ejeawopytymo'wok 'ga wi 'ea futat poromū.)

³⁵ A'erauwe iapyae'ema 'ga wapyakwafugamū. 'Ga kūa nanē ojekatu'oka nū. A'eramū 'ga oje'eg esageayramū. ³⁶ A'eramū Jeju 'ga 'jau esakarera 'gā nupe:

—Pemome'u kasi ne— 'jau 'ga 'gā nupe numiamū.

A'ere 'ga rera nikokawi futari. A'ere 'gā 'ga rera muāi kwe pe.

³⁷ 'Ga rera renupara 'gā wea'aramū 'ga ree ajemogyau. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—A'jeteetewi 'ga mama'e apoi ki sa! Iapyae'ema 'gā miamū 'ga imuapyau. Ije'ege'ema 'gā nanē 'ga imoje'egukaa— 'jau 'gā ajaupe.

8

Kwaturu miu 'gā mojemī'waawet (Mateu 15.32-39)

¹ Anure 'gā awau ajatykau Jeju 'ga ree nū. Kwaiwete 'gā awau ajatykau 'ga ree. Temi'u teepawamū Jeju 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

² —Ajemuaēm je tekou 'gā nee. Muapyt 'ā 'gā kaaruwamū jane pyri. A'eramū 'awamū 'gā nemi'urama ateepawamū 'gā nui. ³ A'eramū je teporomonowere'emamū 'gā nee 'gā nemi'urame'eme. Kasi a'e pe ty'ara 'gā pifuaka'rogi woga piara rupi 'gā oramū ne, a'e je. A'eramū je teporomonowere'emamū 'gā nee fejewi, 'gā nupe mama'e monowe'emamū. Kasi 'gā oje'wyr ipe awau 'gā manūaiwi ty'ara upe ne. Amumera 'gā taetu nā'ā muku awi 'ut re'ā, a'e je— 'jau Jeju 'ga wemimu'e 'gā nupe.

⁴ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Amunawe'em ipe jane rekoi nū'ū. Nitywi mama'ea 'au. Mō awi sipo ore mama'e muri 'gā mojemī'waawamū?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Marāmaran pēkanape'i pytuna?— 'jau 'ga oporonupa ee 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Sete ete ipytuna— 'jau 'gā 'ga upe.

⁶ A'eramū Jeju 'ga 'jau mytuna 'gā nupe:

—Pe'je pejeapyka ywyu— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã wapyka.

A'ere 'ga kanape'i pyyka opo pe. A'ere 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete 'ã mama'ea eremut oree. Ene te 'ã eneresage oree, Kiapi'ni— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'ere 'ga kanape'i mowowoka imonou wemimu'e 'gã nupe. Omowowogamũ ojeme'yita 'gã nupe. A'eramũ 'gã imonou wapyk ma'e 'gã nupe. ⁷ Ipira'ia nanẽ niapoi nũ. A'ere Jejui 'ga eroje'ega opo pe 'Uwarete 'ga upe nũ, 'ga muorypa ee. A'eramũ 'ga ipira'i monou wemimu'e 'gã nupe. A'erauwe ipira'ia ojeme'yita nũ. A'eramũ 'ga remimu'e 'gã imonou wapyk ma'e 'gã nupe. ⁸ A'eramũ 'gã ojemi'waa wewegamũ. Weweg ire Jejui 'ga remimu'e 'gã emyrera mono'oga imonou yrũũ pype. Sete yrupemũa 'gã imatyneema. ⁹ Kanape'i 'warera 'gã pytuna kwaturu miu agawewi 'gã pytuna.

'Gã jemi'war ire Jejui 'ga 'gã monou 'gã 'wyr ipe nũ. ¹⁰ A'eramũ 'ga u'aa yaruu pype wemimu'e 'gã netee. Awau 'gã oyaapa awau ojekoka Taumanuta ywy are.

Aeremiapoe'ema fariseu 'gã enũinawet

(Mateu 16.1-4)

¹¹ Peu fariseu 'gã amũ 'ua oporogytau Jejui 'ga upe. Nuerowiari 'gã 'ga. “Najarejuwarete 'ga pãjẽ mũ rũi 'ga mama'ea apoi”, e'i etee 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã 'ua 'ga resaka. A'eramũ 'gã 'jau Jejui 'ga upe:

—Aeremiapoe'ema eapo amũ ore reape. Taruesak ene mama'ea apoa orojemiesagamũ 'jau. “Jarejuwarete 'ga pãjẽ mũ futat 'ga aeremiapoe'ema apoi ra'e”, taru'e enee 'jau. A'eramũ ene mama'ea apou 'ga pãjẽ resaukaawamũ oree— 'jau 'gã 'ga upe.

¹² A'eramũ Jejui 'ga ojeptyuekyita 'gã nee. A'ere 'ga 'jau 'gã nupe:

—Naani. Naapoa'uweri je pẽnemiapoe'ema pẽ neape. Naje rerowiari futari pejepe. A'eramũ je mama'ea apowe'em pẽnemiesagamũ— 'jau ete Jejui 'ga 'gã nupe.

¹³ A'eramũ Jejui 'ga awau 'gã nui nũ. Yaruu pype 'ga awau u'aa wemimu'e 'gã netee. A'eramũ 'gã awau oyaapa.

Wemimu'e 'gã momoranupawet

(Mateu 16.5-12)

¹⁴ A'ere 'ga remimu'e 'gã nuerooi kanape'i ojeupi. Amoka'jam 'gã erooa. Majepel'ia te 'gã erawau. ¹⁵ A'e pype Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pejea'gu ki fariseu 'gã nui, 'gã mani'oko'o jopypeaw awi. Erote 'ga ma'e awi 'jau ki pejejea'gwau— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁶ Aipo ojeupe 'ga 'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Kanape'i rerura ako jane simoka'jam ko. A'eramũ 'ga poromũ 'jau janee kũ— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁷ A'ere Jejui 'ga 'gã 'e renuwi. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Naje rerowiari tãmẽjẽ pejepe pejejemogyau ki sa. Ma'eramũ nã'ã aipo pe'je pejejaupe re'ã. “Kanape'i rerure'em are 'ga 'i poromũ janee”, pe'je re'ã— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Ma'eramũ sipo pẽẽ pejejeapyoe'emamũ je'eawer are pejejemogyau 'wei? ¹⁸ Pẽnea 'ã pẽẽ numiamũ. A'ere 'ã nepeesagi mama'ea. Pejeapyaramũ 'ã numiamũ. A'ere 'ã nepeanuwi jeje'ega. ¹⁹ Pemoka'jam nipo jeremiapofera rai'i? Kanape'ia je ime'yitawera rai'i? Sũku etee agawewi ako ai'i. A'etea ako je kanape'ia omowowok imonou sũku miu kũima'e 'gã mojem'i'waawamũ ai'i. 'Gã jemi'wapaw ire marãmaran aje yrũa pematyneem emyrera pyu rai'i?— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

—Tusi yrūa ako tyneema ai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁰ A'eramū Jejui 'ga oporonuwu'japa ee 'gā nupe nū:

—A'ere ako je sete kanape'i mowowoka kwaturu miu 'gā mojemi'waawamū ai'i nū. 'Gā jemi'wapaw ire marāmaran yrūa ajee pematyneem emyrera pyu rai'i nū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Sete yrūa ako tyneema ai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

²¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Nepēneapyoi we tāmējē pēē ee? “Pejea'gu ki fariseu 'gā mani'oko'o mojopypeaw awi”, a'e ako je pē nupe ko. A'ere ako je nakanape'i upe rūi je 'i ko. “Gā nemimu'e morogyta awi ki pejea'gu”, a'e te je ako pē nupe ko— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Eae'ema 'ga

²² A'ere Jejui 'ga awau owaēma Pesaita 'jawa upe wemimu'e 'gā netee. A'eramū peuwara 'gā amū eae'ema 'ga rerua Jejui 'ga upe.

—Epoa emono 'ga rea 'arimū. 'Ga rea tajekatu'ok 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'erauwe Jejui 'ga eae'ema 'ga popyyka 'ga rerawau 'ga renuēma amunaw awi. A'erauwe 'ga onymuna opo are. A'ere 'ga weny monou 'ga rea are. A'ere 'ga opo monou 'ga 'arimū. A'ere 'ga 'jau 'ga upe:

—Ereesak te mama'ea 'awamū?— 'jau 'ga 'ga upe oporonupa ee 'ga upe.

²⁴ A'eramū eae'ema 'ga 'jau 'ga upe:

—Aesak futat je numiamū. A'ere 'gā 'ywa 'jawe etee jee wesagamū— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁵ A'ere Jejui 'ga opo monou'japa 'ga rea 'arimū nū. A'eramū te 'ga mama'e resagi katu. ²⁶ A'erauwe Jejui 'ga eae'emera 'ga monou 'ga 'wyr ipe nū.

—Eje'wyr ipe ekwap. Ereo kasi amunaw ipe ne— 'jau 'ga 'ga upe, 'ga monou 'ga 'wyr ipe nū.

Pedro 'ga Jejui 'ga mome'uawet

(Mateu 16.13-20; Luka 9.18-20)

²⁷ A'ere Jejui 'ga awau Sesariafiripai ywy pe wemimu'e 'gā netee. Awaw ipe Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Ma'ja e'i te tekotee 'gā jee jepi?— 'jau 'ga 'gā nupe oporonupa ee 'gā nupe.

²⁸ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—“Juā Batista 'ga te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, e'i amumera 'gā enee jepi. Amumera 'gā: “Eliasi 'ga nipo 'ā 'ut ojewya rai'i nū”, 'jau enee. Amumera 'gā: “Jarejuwarete 'ga je'ega mome'warera 'gā amū te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū. 'Agamū 'ua oporogytau akou janee nū”, 'jau 'gā enee jepi— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁹ —Pēē nū. Ma'ja pe'je ajee jee jepi?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Ene Jarejuwarete 'ga remimurera, aru'e ore jepi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pemome'u kasi ajee aipoa 'gā nupe ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

Amanūawama mome'uawet

(Mateu 16.21-28; Luka 9.22-27)

³¹ Aipo pe futat Jejui 'ga ajukaawama mome'wau ypy ypy wemimu'e 'gā nupe.

—Je 'ā pēneki'yr ymanera. A'ere nipo 'gā anurenure'i je rereko tyweretei. 'Wyriara 'gā nipo je roroyrūmū. Judeuramū jane 'wyrri'ri, mainana 'wyrriat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat. Mīmera 'gā nipo je roroyrū. A'eramū nipo 'gā je jukaakaa 'gā nupe. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³² Jejui 'ga ajukaawama mome'wau katu tāmējē 'gā nupe. A'eramū Pedro 'ga 'ga rerojepe'au'i 'gā nui. A'eramū 'ga oje'egayau 'ga upe:

—Ene'me awi nū'ū. Nene rereko tywera'uweri 'gā nū'ū. Janeruwarete 'ga nene rereko tywerukara'uweri 'gā nupe kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³³ A'erauwe Jejuī 'ga ojerowaka amā'jāu wemimu'e 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Ejepe'a je wi, ki Satanasi. Mama'eukwaawa 'wyriara ene mu'eukat poromū jee, ki Pedro. “Tamomoirukat 'ga 'ga Ruwarete 'ga remifutara apo awi 'jau”, e'i te Satanasi jee. A'eramū poromū ene mu'eukaa jee kūi. Najarejuwarete 'ga remifutar imū rūi ere aipo 'jau jee. Ejemifutar imū te ere aipo 'jau jee— 'jau Jejuī 'ga Pedro 'ga upe.

³⁴ A'ere Jejuī 'ga mytuna 'gā majatykau ojee, wemimu'e 'gā neewe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jeremiayuwamū pejekoweramū ki pēē jeremifutar imū etee futat mama'ea peapo. Pejekyjawe'em futat pejekereko tywer awi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pejemanū awi miamū pejekyjawe'em futat. “Tene 'gā je jukai kwy. Napoira'uweri je Jejuī 'ga rerowiar awi”, pe'je etee ki— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁵ —“Najemanūweri je Jejuī 'ga mome'u are” 'jara 'gā nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. “Je naapoa'uweri futari mama'ea Jejuī 'ga remifutar imū” 'jara 'gā nanē nooa'uweri ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Amumera 'gā te nipo ajee e'i “tene 'gā je jukai kwy. Je napoira'uweri 'ga mome'u awi”, 'jau. Aipo 'jara 'gā etee awau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³⁶ —Okaraemā mono'og are etee ea'at ma'e 'gā nanē ni'akwaawi futari. Kwaiwete agawewi 'gā karaemā. A'ere aipo 'gā miamū nooi futari ywag ipe. Nomŷi 'gā weaa Jarejuwarete 'ga ree. Okaraemā me'yi are etee 'gā fueweramū. A'ere 'gā je rerowiar are jēmī wea'are'emamū. A'eramū 'gā awawe'em 'ga pyri. Mama'eukwaawa rapyaw ipe etee nanuara 'gā awau. Peu oo re 'gā nuēmarūi futari jui. ³⁷ Nitywi mama'e mū mama'eukwaawa rapyaw awi 'gā nenū'jāawamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁸ —'Awamū ete 'gā naje rerowiar futari. Nomŷi futari 'gā weaa je ree. Kwaiwete 'gā mama'e tywera etee iapou. A'eramū nipo je rerowiaara 'gā o'meramū je rerowiare'ema 'gā nupe. “Na'ga rerowiaara rūi je”, 'jau futatee nipo 'gā ajemogyau 'gā nupe. Ojenosī 'gā jeje'ega mome'u awi. “Je 'ā Jejuī 'ga remiyyuwa”, 'jawe'em 'gā. Aipo 'ea 'gā enosōu. A'eramū nipo je anure tejewya je nanē futat aipo 'gā nui tejenosōu. Tejuawa rupi je ruri Tejuwarete 'ga renyfuga pype, ywagipewara 'gā nenyfuga pype 'jau. A'eramū je aipo 'ara rupi tejenosōu tekwakuparera 'gā nui— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

9

¹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Anure nipo pēē mū je resak pejepe pejemanūme'ēwe peje'wyriaramū je rekoa. Jarejuwarete 'ga pājēa nipo pēē mū esaka— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe oporogytau.

*'Gā neape Jejuī 'ga jesowo'gōkawet
(Mateu 17.1-13; Luka 9.28-36)*

² Anure seis oser ire Jejuī 'ga awau ywyty'rarimū. Muapyra 'gā etee 'ga erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juā 'ga. Mīmēra 'gā etee 'ga erawau erojeupia ywyty'rarimū ojeupi. Peu Jejuī 'ga ojesowo'gōka 'gā neape. ³ 'Ga raitya waparagamū 'ga ree. Iaparasi enyfyuk te 'ga raitya 'ga ree. ⁴ A'erauwe 'gā Moisesi 'ga resaka Eliasi 'ga reewe. Ywag awi 'gā 'ua oporogytau Jejuī 'ga upe.

⁵ Ywag awi 'ut ma'e 'gā nesakawe Pedro 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:

—'Awa esageay janee ra'e. 'Au etee sapyta 'jau, ki Ku'jyp— 'jau Pedro 'ga Jejuí 'ga upe. —Muapya tapýja taruapo pē nupe 'jau. Ene upe, Moisesi 'ga upe, Eliasi 'ga upe 'jau— 'jau Pedro 'ga Jejuí 'ga upe.

⁶ Jejuí 'ga remimu'e 'gā kyjea 'gā nerekou. A'eramū Pedro 'ga u'akwaawe'emamū poromū 'jau Jejuí 'ga upe. ⁷ 'Ga porogytapaw ire ywasiga 'ua ojypa 'gā nee nū. A'e rupi futat Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'gā nupe:

—Koromū futat Jera'yrate 'ga. Jeremifutararete 'ga. A'eramū ki pēē 'ga je'eg are pejeapyakau— 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywasiga rupi 'gā nupe.

⁸ A'erauwe 'gā warekou. A'ere 'gā Jejuí 'ga etee futat esagi 'ga 'amamū. Ywag awi 'ut ma'efera 'gā awau ojeupia ywasiga rupi 'gā nui nū. ⁹ Wwytyr awi 'gā neruaw ipe Jejuí 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pemome'ua'ne kasi 'gā nupe ne. Pejejeki'yramū je feraw ire tāmējē tepemome'u 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Aipoa 'gā nomome'ui futari 'gā nupe. A'ere 'gā naeapyoi 'ga 'eawer are, "Je feraw ire" 'eawer are. A'eramū 'gā imome'waukaa ajaupe:

—Ma'ja upe 'ga aipo 'jau janee nū'ū? Ma'ja are sipo 'ga jane mu'ei? Ma'ja upe sipo 'ga 'i "jeferaw ire tepemome'u 'jau", 'jau janee— 'jau 'gā ajaupe.

¹¹ A'eramū 'gā oporonupa ee Jejuí 'ga upe:

—Ma'eramū ajee Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'i 'ū: "Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue: 'Eliasi 'ga ra'ne nipo ojesaukat 'gā nupe. A'ere nipo 'ga rewiri jeremimonorama 'ga oi ojesaukaa 'gā nupe', 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue", 'jau 'gā imome'wau oreē— 'jau 'gā Jejuí 'ga upe.

¹²⁻¹³ A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat 'gā 'i. Eliasi 'ga 'jawewara 'ga ra'ne futat ako 'ut ai'i. "Au'je ki mama'e tywera apo re. Pe'je ki pejepoia pejetywer awi. Janeruwarete 'ga tepē mogy wemiayuwamū 'jau", 'jau ako 'ga awau pē nupe ai'i, je renune ai'i. Juā Batista 'ga futat Eliasi 'ga 'ut 'jauwamū. A'ere nepekwaawi futari 'ga. A'eramū 'gā 'ga rerekou tyweaete wemifutar imū etee 'ā rai'i. Anure nipo 'gā je miamū je rereko tyweretei 'ga 'jauerimū futat. Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe je rereko tyweaw are rakue. A'eramū nipo 'gā je rerekou tyweaete je reroyrūmū 'ga 'eawer imū etee futat— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe.

Kunumí 'ga katu'okawet

(Mateu 17.14-21; Luka 9.37-43)

¹⁴ Wwytyr awi ojyw ire 'gā 'gā nesaka kwaiwete wemimu'e 'gā wyyri. Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā amū oporogytau 'gā nupe.

¹⁵ A'ere 'ga resakawe mytuna 'gā oporesagamū Jejuí 'ga ree. A'eramū 'gā awau ujāna 'ga rapeje'ega. ¹⁶ A'erauwe Jejuí 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'ja are te pejamue pejejupa ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁷ A'eramū kūima'e 'ga amū mytuna 'gā pyter awi oje'ega mua 'ga upe:

—Teja'ya 'ga je arut enee, ki Ku'jyp. Mama'eukwaawa 'up 'ga pir are. A'eramū mama'eukwaawa 'ga moje'egukare'ema. ¹⁸ Mama'eukwaawa 'ga ppykawe 'ga moywyrupāu 'ga monou 'ga retyka. A'eramū 'ga moypipa, 'ga mua'jykā'jykāina 'ga motyjuita. A'eramū 'ga mopifuakare'ema 'ga mogou. "Pepe'a 'ga wí", a'e futat je eneremimu'e 'gā nupe ko numiamū. A'ere 'gā nopo'ai ete 'ga wí ko— 'jau 'ga Jejuí 'ga upe.

¹⁹ A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maranime gatu nipo 'ā je rerowiat pejepe pejemogyau? Ymā agawewi 'ā je pē mu'ei. A'etea nipo 'ā naje rerowiar ymani pejepe 'ja. "Nakoa'uweri

je namutamutat pē pype”, a'e agawewi je 'ā pē nupe— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe, tesirūmera 'gā neewe futat. —Pe'je 'ga ra'yra 'ga rerua jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁰ A'erauwe 'gā 'ga rerua. A'ere Jejui 'ga resakawe 'ga pirewara 'ga moyyita 'ga monou 'ga retyka 'ga mojerejerepa wyyu. 'Ga motyjuita 'ga juru rupi.

²¹ A'eramū Jejui 'ga oporonupa ee kunumī 'ga ruwa 'ga upe:

—Maranime te mama'eukwaawa ruwi enera'yra 'ga pir are rai'i 'ū?— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga ruwa 'ga 'jau 'ga upe:

—'Ga kunumīa we futat mama'eukwaawa wereko opir are ikue— 'jau 'ga ruwa 'ga 'ga upe. ²²—Amumē mama'eukwaawa 'ga monoukaa 'ga retyka tata pe jepi. Amumē 'ga momorukaa 'y pe, 'y pe 'ga jukaawamū jepi numiamū. A'eramū ore 'ga rerua enee. Maran gatu nipo ene nanē ipe'awe'em 'ga wi nū. Ejemuāem ore ree jera'yra 'ga retee— 'jau 'ga 'ga upe.

²³ —Tejerowiarāmū je mama'e apoi pē nupe. Nitywi futari mama'ea jeremiapoe'ema, pēē je rerowiaa 'eramū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁴ A'eramū 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Arowiat je ene. Ejerowiar wywapiukat jee— 'jau 'ga wafukaita 'ga upe.

²⁵ A'eramū mytuna 'gā 'ua ajatykau 'gā nee. 'Gā nesakawe Jejui 'ga 'jau mama'eukwaawa upe:

—Ejepe'a 'ga wi. Erejewyt kasi 'ga upe ne— 'jau 'ga mama'eukwaawa upe. 'Ga pirewara aipo 'ga kunumī 'ga muapyaukare'ema, 'ga moje'egukare'ema 'jau.

²⁶ Ojeupe Jejui 'ga 'eramū 'ga pirewara 'ga mopapaga, 'ga maema. A'eramū ojepe'au 'ga wi. Amanū ma'e 'jawe 'ga monou 'ga retyka. A'eramū esakara 'gā 'jau ajaupe:

—Amanū ete nipo kwe 'ga— 'jau 'gā ajaupe.

²⁷ A'eramū Jejui 'ga kunumī 'ga popyyka 'ga mafu'ama. ²⁸ A'ere Jejui 'ga wemimu'e 'gā nerawau 'gā nerousou 'og ipe. A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Maran ajee ore norope'aarūi 'ga wi ra'e 'ū?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepeporogytai tāmējē Jarejuwarete 'ga upe pejejemogyau. A'e are nepēfuakari'i nanuara apou. A'eramū 'ā pēē a'eramū 'ga pirewara pe'aarūme'em 'ga wi— 'jau 'ga 'gā nupe.

Amanūawama 'ga imome'wau'japa

(Mateu 17.22-23; Luka 9.43-45)

³⁰⁻³¹ A'eramū Jejui 'ga awau aipo awi, wemimu'e 'gā netee. Garireja wyw raapa 'gā awau. Wemimu'e 'gā mu'ea 'ga ifutaa. “Nafutari je mytuna 'gā tejeko kwaawa. Tamu'e tejemimu'e 'gā etee tejee 'jau”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea nipo 'ga amū anurenure'i je mono ae a'wyre'ema 'gā po pe. Janeruwarete 'ga nipo je pyygukaa je ree iporomutare'ema 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga je jukaukaa 'gā nupe. A'ere nipo 'ga imuapyra 'ara rupi je moferawi nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³² A'ere 'gā naeapyoi 'ga 'eawer are. A'eramū 'gā “simome'uukat 'ga upe 'jau”, 'jau 'gā ajaupe numiamū. A'ere 'gā jenošī 'ga upe imome'uukar are.

Esageay ma'e are 'gā mu'eawet

(Mateu 18.1-5; Luka 9.46-48)

³³ Anure Jejui 'ga awau owaēma Kafanaū 'jawa upe wemimu'e 'gā netee. 'Og ipe ose re Jejui 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'ja are te peporogyta pejejaupe pe rupi ra'e?— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁴ A'ere 'gã pigi etee. “Manamũ te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramũ jarejuapyraapa?” 'jau 'gã ajaupe, ajamueu ee. A'eramũ 'gã ojenosõu imome'u awi.

³⁵ A'ere Jejui 'ga 'gã 'eawera kwaawi. A'eramũ 'ga wapyka oporogytau 'gã nupe:

—'Wyriaramũ pejekoweramũ mama'ea peapo etee futat, pejejopoa— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁶ Aipo 'e re 'ga kunumĩ 'ga pyyka 'ga mafu'ama wemimu'e 'gã pyter ipe. A'ere 'ga kunumĩ 'ga mana imome'wau wemimu'e 'gã nupe:

³⁷—Kunumĩ 'gã nee ijejuka esage ma'eramũ je reewe futat pejejuka esage. Je ree ijejuka esage ma'eramũ je muarera 'ga reewe futat pejejuka esage— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

*Jane poaara 'gã janepytuna 'jawe futat
(Luka 9.49-50)*

³⁸ A'eramũ Juã 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Kũima'e 'ga amũ ore aruesak mama'eukwaawa pe'aa 'gã nui ko, enerer imũ ko. A'ere norepytuna 'ga rũi. A'eramũ ore 'jau 'ga upe ko: “Ereapo awi nanuara”, 'jau ore 'ga upe ko— 'jau 'ga imome'wau Jejui 'ga upe.

³⁹ Aipo 'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Aipo pe'je awi 'gã nupe. “Peapo awi nanuara”, pe'je awi 'gã nupe. Jerer imũ aeremiapoe'ema apoara 'gã naje kurawa'uweri. ⁴⁰ Najanepytuna 'gã nũ numiamũ. A'ere 'gã jane poari te jane porowyky are. A'eramũ 'gã janepytuna 'jawe futat ajemogyau. ⁴¹ 'Yro'ysaga etee agawewi nipo 'gã imonou jeremiyuwamũ pẽẽ mũ nupe i'yuwei ma'eramũ. A'etea Janeruwarete 'ga 'yro'ysaga monoarera 'gã mepyau ee— 'jau 'ga 'gã nupe.

*Jejui 'ga rerowiar awi 'gã momoirukaat
(Mateu 18.6-9; Luka 17.1-2)*

⁴² A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Kunumĩ'tĩ 'gã etee te a'jea futat je rerowiat ajemogyau. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga je rerowiar awi kunumĩ'tĩ 'gã momoirukaara 'gã nerekou tyweaete. Nanuara apoara 'gã amunipo 'ã ita mogou tãmẽjẽ 'ga jur are. A'ere 'ga monou 'ga momoa 'y pe 'ga mateepawamũ. 'Y pe inomoripyra 'ga ako tywet futat numiamũ. A'ere je rerowiar awi kunumĩ'tĩ 'gã mosiara 'gã te ia'wyre'emaretea. Janeruwarete 'ga miamũ najemuaẽmi nanuara 'gã nee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴³⁻⁴⁴ —“Jepoa je motywerukat Jarejuwarete 'ga upe. Mama'e tywera apoukaa jee, je motywerukaa Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau ki peje-poa pemonok imonou imomoa pejejewi. Aepo monoga ay futat numiamũ. A'ere mama'eukwaawa rapyaw ipe pẽoa te ayrete ma'ea. Peu tataa nowewa'uweri. Nateepawa'uweri mama'eukwaawa rapyawa tataa — 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁴⁵⁻⁴⁶ —“Jepya je motywet Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo pẽẽ pejepu upe. A'eramũ pẽẽ imonoka imonou imomoa pejejewi. Aepy monoga ay futat numiamũ. A'ere mama'e tywera apoara 'gã mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gã oa te ayramũ. A'jea futat ay ma'ea. A'eramũ nipo waywayramũ futat aipo pe imonopyrera 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁴⁷ —“Jerea je motywet. Eẽ resage'em ire amunipo 'ã je najerea'ari eẽ ree tekou”, 'jau nipo pẽẽ pejejeupe. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: “Orereaa ore motywerukat”, 'jau pejejeaa pemosok imonou imomoa pejejewi. Kasi a'e pe pẽnea pẽ motywerukaru'jaw ine nũ— 'jau 'ga 'gã nupe. —Pẽnea mosoga ay futat. A'ere mama'e tywera apoara 'gã mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gã oa

te ayramũ. A'jea futat ayay aipo pype imonopyrera 'gã nupe— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. ⁴⁸—Mama'eukwaawa rapyaw ipe merua'yra amanũme'em futat peuwara 'gã no'o 'u awi. Nowewi futari tataa mama'eukwaawa rapyaw ipe — 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

⁴⁹—Anure nipo Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gã nereko tyweretei 'gã monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere 'ga wemiayuamũ pẽ nupe mama'eay resaukari mama'e tywera pẽẽ iapoe'em are pẽ mu'jawamũ— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. ⁵⁰—Esage jukyra numiamũ. A'ere mama'e tywer are imojopype re jane imote'ari. Imote'ar ire jane imuesageu'jape'ema. A'ere mama'e tywera ojeppye imojopype re nia'wyr'u'jawi janee a'eramũ— 'jau 'ga 'gã nupe. —Pẽẽ ki pejemogy jukyr esage 'jawe. Pejejomojrũmũ pejejaupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

10

Peetyg awi pejemirekoa

(Mateu 19.1-12; 5.31-32; Luka 16.18)

¹ A'ere Jejuí 'ga awau Judeja ywy pe. Jotãuy raapa 'ga oramũ mytuna 'gã 'ua ajatykau'japa Jejuí 'ga ree. 'Uwarete 'ga ree 'ga 'gã mu'ei jepi. A'eramũ 'ga 'awamũ nanẽ 'gã mu'jau 'ga ree nũ. ² A'eramũ fariseu 'gã amũ 'ua oporogytau Jejuí 'ga upe. “Siesak 'ga je'eg amuteea jarejee 'jau”, 'jau 'gã ajaupe. “Ga je'eg amuteeramũ, sa'e 'ga upe 'jau: Nuenuwi 'ga Moisesi 'ga je'ega ra'è, sa'e 'ga upe 'jau jaremu'e amuteeramũ 'jau”, 'jau 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Jarujete sipo kũima'e 'ga wemireko retygi?— 'jau 'gã 'ga upe oporonupa ee.

³ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'ja e'i Moisesi 'ga rakue?— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—“Pejemireko retyka ki ka'arana pekwasiarukat 'ga amũ upe eẽ ree. 'Aetyk je ene tejemirekoramũ akiko', pe'je ki ikwasiarukaa pejemirekofera eẽ ree, imonou eẽ upe”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue— 'jau 'gã Jejuí 'ga upe.

⁵—A'jea futat— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. —Niporenuwiwieri wejue pẽpyy 'gã Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'eramũ Moisesi 'ga 'gã mueapyoukaa aipo are rakue. ⁶ A'ere Janeruwarete 'ga aipo ne'i aepygy 'gã nupe rakue. “Kũima'e 'ga je aapo kũjã eẽ reewe. ⁷ A'eramũ 'ga wemireko re kũima'e 'ga opojo'ogamũ ujara 'gã nui ojemujaa wemireko eẽ ree etee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. ⁸ “Ajuee ojemujar ire 'gã jemogy majepi tewara 'jawe jee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. Ajuereko'ema 'gã mukũi futat 'gã nekoi. A'ere 'gã ajuereko re 'gã majepi 'jawe etee 'gã nekoi Jarejuwarete 'ga upe. ⁹ Janeruwarete 'ga wejue 'ga werekoukat 'gã ajaupe. A'eramũ pẽẽ pejejomoyo'ogaru'me'em pejejauí, pejejuereko re— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

¹⁰ Og ipe ose re Jejuí 'ga remimu'e 'gã oporonupa ee 'ga upe nũ. ¹¹ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Wemireko retykarera 'gã kũima'e 'gã ajemogoukat kũjã wemirekoe'em are ako ma'e 'jawewara eẽ ree amutee eẽ rerekou nũ. ¹² Kũjã nanẽ nũ. Omena retykarera eẽ ajemogoukaa kũjãmene'ema 'jawe amutee 'ga etee erekou nũ— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Jejuí 'ga kunumí 'gã netee

(Mateu 19.13-15; Luka 18.15-17)

¹³ Anure 'gã amũ wa'yra 'gã nerua Jejuí 'ga upe nũ:

—Orera'yra apyte'rarimū epo emono a'i kī'i— 'jau gā erua 'ga upe. —Jarejuwarete kiā upe eporogyta wā nee. A'eramū Janeruwarete kiā ojejukau esage wā nee, aru'ē ore enee kī'i— 'jau kūjāmera gā 'ga upe.

A'ere Jeju 'ga remimu'e gā 'i etee gā nupe:

—Perur awi pejeja'yra gā 'ga upe 'ga porogyta 'ga 'amamū. Nepe-maruukari 'ga porogyta— 'jau gā gā nupe.

¹⁴ A'ere Jeju 'ga nafutari. A'eramū 'ga 'jau gā nupe:

—Naani. Peapo awi nanuara. Tene kunumī gā nuri je pyri— 'jau ete 'ga wemimu'e gā nupe. —Janeruwarete 'ga kunumī gā afutaw wemiayuwamū. Kunumī 'jawewara gā nupe etee Janeruwarete 'ga reni 'wyriramū— 'jau 'ga gā nupe. ¹⁵ —Pēnea'ar iki je'e are. Kunumī gā ojemogypyk te Jarejuwarete 'ga ree. Ojereko katuukat gā 'ga upe. 'Gā jawe pejemogyramū 'ga pē katu'ogi. Kunumī 'jawewara gā etee te Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. A'ere 'ga ojee ijemogypyke'ema gā Janeruwarete 'ga nomogy wemiayuwamū. Nakunumī 'jawe rūi gā. A'eramū 'ga gā mogyaw'em wemiayuwamū— 'jau Jeju 'ga gā nupe, gā mu'jau ee.

¹⁶ A'eramū Jeju 'ga kunumī gā mana enu'ama, opo monou kunumī gā apyte'rarimū. A'eramū 'ga 'jau gā nupe:

—Janeruwarete 'ga ojejuka esage pē nee, kunumī— 'jau 'ga gā nupe.

Jarejuwarete 'ga pyri oo are 'ga poronupawet

(Mateu 19.16-30; Luka 18.18-30)

¹⁷ Jeju 'ga 'wyt 'ga rekoramū kūima'e 'ga amū 'ua ujāna wapyka wenupy'āu 'ga rowase. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Ene 'ā enesage. Ma'ja te je aapo 'awamū tejeupe, temanū re ywag ipe tejesawamū, Jarejuwarete 'ga pyri tewawamū?— 'jau 'ga 'ua Jeju 'ga upe.

¹⁸ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū te aipo ere jee? Janeruwarete 'ga etee te esage. “Ene 'ā Jarejuwarete 'ga 'jawewara futat”, ere te jee?— 'jau Jeju 'ga 'ga upe. ¹⁹ —Erekwaap nipo Moisesi 'ga remikwasiarera. “Peporojuka awi. Peko awi pejejumireko are. Pemunarū kasi mama'e are ne. Peje'ēwu'jag kasi 'ga amū ne. Pē'me kasi pejejaupe ne. Pejejomoryteewe'em 'jau. Pejejara gā je'ega anupa etee 'jau”, 'jau 'ga 'ā ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. Mīmera 'ā erekwaap— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁰ A'eramū 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Je kunumīawe futat aipoa akwaap ikue. Moisesi 'ga je'eg imū etee futat je mama'e apoi tekou— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ Aipo 'ga 'eramū Jeju 'ga amā'jāu 'ga ree, iporiaa 'ga 'ga ree. A'eramū Jeju 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere 'awamū mama'e mū eapo. Ekaraemā eme'ēmap. A'ere ene ka'aranū monou ika'aranū'ē'ema gā nupe. Aipoa ene iapo re, Janeruwarete 'ga ene monoi ojeypyri ene manū re. Mama'e esage te nipo 'ga amut enee anure, ekaraemā monoawera mepyau enee anure nū. Ekaraemā me'eg ire ene ejua je rewiri— 'jau Jeju 'ga 'ga upe.

²² Aipo ojeupe Jeju 'ga 'eramū 'ga u'arasigamū etee okaraemā are. Kwaiwete te 'ga karaemā. A'eramū 'ga oporome'egiwere'emamū ee. A'eramū 'ga 'jau ojeupe etee futat: “Naani. Naapoa'uweri je nanuara”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramū 'ga u'arasigamū awau Jeju 'ga aipo ojeupe 'eramū. ²³ A'eramū Jeju 'ga amā'jāu wemimu'e gā nee. A'eramū 'ga 'jau gā nupe:

—Ayay te ikaraemā kwai ma'e gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū— 'jau 'ga gā nupe.

²⁴ Aipo 'ga 'erauwe 'ga remimu'e gā oporesagamū 'ga ree. A'eramū 'ga 'jau'japa:

—Ayay te 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. Kwaiwete 'gā karaemā. A'eramū 'gā okaraemā are etee wea'aramū. Okaraemā are etee aipo 'gā jemogypygyi akou. NaJarejuwarete 'ga ree rūi 'gā jemogypygyi ajemogyau. Jeje'ega 'gā nuenuwi futari ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.
 25—Sā'ā kawarāmū 'jawewara kamerua aguja kwara rupi ikwawe'ema. Nan tee futat ayayramū ikaraemā kwai ma'e 'gā ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nijekatu'ogukariweri futari Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

26 Aipo renupawe 'ga remimu'e 'gā oporesagamū etee Jejui 'ga ree ajemogyau. A'eramū 'gā oporonupa ee ajaupe etee futat:

—Maranuara 'gā tete Janeruwarete 'ga okatu'ok?— 'jau 'gā ajaupe.

27 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pē nupe nayrareferi futari. Ayay futat mama'e apoa pē nupe. A'ere nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema mū mama'ea. Mama'ea naayi futari 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'ea miamū Janeruwarete 'ga okatu'ok, “Je katu'og ape”, ojeupe 'gā 'eramū— 'jau etee Jejui 'ga 'gā nupe.

28 A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore ako aruejat orokaraemā arajua ene rupi ai'i. Oropytuna nanē futat ako ore ejaa ai'i nū— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

29 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ako ai'i. A'eramū je 'jau pē nupe: Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi omama'e rejarera 'gā nupe. Je mome'u are woga rejaarera 'gā, weki'yra rejaarera 'gā, wewirera rejaarera 'gā, wenyra rejaarera 'gā, oy rejaarera 'gā, 'uwa rejaarera 'gā, wa'yra rejaarera 'gā, owyw rejaarera 'gā.

30 Mīmera 'gā nupe nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi. 'Awamū futat 'ga mama'e monoi 'gā nemiejarera apyraapa jēmī nū. Woga rejaarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'oga monoi, sēg 'oga monou 'gā nupe. Weki'yra rejaarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gā mogyau 'gā neki'yra 'jawewaramū, sēg 'gā mogyau 'gā neki'yra 'jawewaramū. Wewirera rejaarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gā mogyau 'gā newirera 'jawewaramū, sēg 'gā mogyau 'gā newirera 'jawewaramū. Wenyra rejaarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gā mogyau 'gā nenyra 'jawewaramū, sēg 'gā mogyau 'gā nenyra 'jawewaramū. Oy rejaarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gā mogyau 'gā y 'jawewaramū, sēg 'gā mogyau 'gā y 'jawewaramū. Oywy rejaarera 'gā Janeruwarete 'ga imogyau kwaiwete ywy jaramū, sēg ywy jaramū. Je rerowiare'ema 'gā nanē 'gā nerekuo tyweaete je mome'u are nū. A'ere nipo je mome'wara 'gā anure 'gā oi ajemogyau ywag ipe nakwaparimū ete rūi futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. 31—'Awamū 'gā amū reni 'wyrīaramū ajaupe. A'ere anure nipo aipo 'gā jemogyi akotee ma'eramū etee nū. 'Awamū 'gā amū ajemogyau akotee ma'e 'gā 'jawe. A'ere nipo anure aipo 'gā jemogyi 'wyrīara 'jawewaramū nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Amanūawama Jejui 'ga imome'wau'japa
 (Mateu 20.17-19; Luka 18.31-34)

32 A'ere Jejui 'ga awau watau wemimu'e 'gā nupi nū. Jerusareg ipe 'gā awau. A'eramū Jejui 'ga awau tenune, 'ga remimu'e 'gā awau akou 'ga rewiri. “Jerusareg ipe nipo 'gā je jukai anure”, 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe rake. A'eramū 'gā wea'aramū ojeupe Jejui 'ga 'eawer are. A'eramū 'gā oporesagamū 'ga ree. A'ere tekotee 'ga rewiri oo ma'e 'gā oi 'gā newiri. Opy'a'wyrāmū 'gā awau. A'ere Jejui 'ga 'i wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je pejejua pejejepe'au 'gā nui ra'ne. Taporogyta pē nupe etee 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā ojepe'au 'gā nui. A'eramū Jejui 'ga ajukaawa mome'wau 'gā nupe nū. ³³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jerusareg ipe jane oi 'awamū. Peu futat nipo 'ga amū pēneki'yramū je monoi mainana 'wyrriara 'gā nupe, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —A'eramū nipo 'gā 'jau jee: “Sijukaukat 'ga 'gā nupe 'jau”, 'jau nipo 'gā jee. A'eramū nipo 'gā je monou judeue'ema 'gā po pe. ³⁴ A'eramū nipo judeue'ema 'gā je kurapa, je rerekoemāu. A'eramū nipo 'gā onymuna je ree, je nupānupāu, je monou, je mu'ama 'ypeywar are jepo kutuka je manamamū futat. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi etee nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Juā 'ga Tiago 'ga retee Jejui 'ga upe 'gā 'eawet

(Mateu 20.20-28)

³⁵ A'ere Sepeteu 'ga ra'ya 'gā 'ua Jejui 'ga pyri katu katu 'jau 'ga upe:

—Mama'e esagea eapo oree, ki Ku'jyp— 'jau Tiago 'ga 'ua, Juā 'ga retee 'ga upe.

³⁶ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja pēē ifutaa pejejeupe je iapoa?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁷ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ore muapygukar iki ape ejepyri, 'wyrriarareteramū e'yi re. 'Wyrriarareteramū ene renamū nipo 'gā 'ua ene muorypa najuejue etee. A'eramū ore aruapygiweramū ene pyri. Ore mū ki emuapygukat ejakwatawa katy. Ajepejamū ki ore muapygukat ape ejau katy. 'Wyrriaramū ore mogo ape ejepyri— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepēneapyoi futari ee. 'Wyrriarareteramū teko enune nipo je jerayrūnamū ra'ne kwaiwete. Je rerekou tyweaete te nipo 'gā. Pejereko tywerukat sipō je pyri? Pēnuag sipō pejejereko tywera upe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Oreruag futat nipo ore jupe nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat nipo 'gā pē nereko tyweri anure. ⁴⁰ A'ere je miamū namuapygarūi pēē tejepyri tepoaawamū. Je pyriwara 'gā Jeruwarete 'ga te okwaap. 'Ga etee te okwaap. Wemifutar imū etee 'gā amū mū'jāu 'gā muapygukaa je pyri— 'jau Jejui 'ga 'ga mu'jau ojeypri wapyk ma'e 'gā nee.

⁴¹ 'Gā je'ega renupawe amumera 'gā Jejui 'ga remimu'e 'gā amara'neramū Tiago 'ga ree, Juā 'ga ree nanē nū. ⁴² A'ere Jejui 'ga 'gā nenūi 'gā majatykau ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekwaap judeue'ema 'gā 'wyrriara 'gā nemiapoa. 'Gā 'wyrriara 'gā wemiayuwa 'gā amono kwe pe mama'e apoukaa ojeupe. ⁴³⁻⁴⁴ A'ere pēē jeremiyuwamū na'gā 'jawe rūi pejemogy. 'Wyrriaramū pejejekoweramū pēē mama'e apou pejejaupe, pejejepoaa etee futat mama'e apou pejejaupe. Pejejaupe oporowyky ma'eramū etee futat pejejemogyau. A'eramū nipo je pē mogyi 'wyrriaramū— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴⁵ —Je 'ā pēneki'yraretea agawewi. A'etea je 'ā ojot 'awa wyy pe mama'e apou pē nupe. Natejupe mama'e apoukaa rūi je ruri. Pē nupe mama'e apoawamū etee te je ruri. Temanūmū te 'ā je ruri 'au pē nupe. Pē katu'okawamū te je ruri 'awa wyy pe. A'eramū taetu 'gā taje rerowiat 'jau kwy, a'e te je 'ā— 'jau 'ga 'gā nupe.

Eae'ema 'ga

(Mateu 20.29-34; Luka 18.35-43)

⁴⁶ Jeriko pe Jeju'i 'ga awau wemimu'e 'gã netee. Pe awi 'gã oramũ mytuna 'gã awau 'gã nupi. Awaw ipe 'gã eae'ema 'ga amũ resaka, Patimeu 'ga resaka. Aipo 'ga ruwa 'ga Timeua. Peyse pe eae'ema 'ga 'ũina ka'aranũũ renũina ojeyyu okwap ma'e 'gã nupe. ⁴⁷ Poje 'ga amũ 'jau 'ga upe:

—Jeju'i 'ga okwap 'awamũ, Nasare pe waranup ma'efera 'ga okwap akou nũ— 'jau 'ga amũ 'ga upe.

A'erauwe 'ga Jeju'i 'ga rera renupawe wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene 'ã Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera! Ereje-muaem te je ree? Epãjẽ mũ je katu'og ape!— 'jau 'ga wafukaita Jeju'i 'ga upe.

⁴⁸ A'eramũ mytuna 'gã 'jau 'ga upe:

—Epije e'ũina kũ— 'jau 'gã 'ga upe, 'ga afukai 'ga renamũ.

A'ere 'ga jero'wuro'wui etee wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene te 'ã Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera. Ejemuaem je ree. Je resag ape!— 'jau 'ga wafukaita ojero'waro'wau etee 'ũina, Jeju'i 'ga upe wafukaita.

⁴⁹ A'erauwe Jeju'i 'ga opytau pe pe 'ga ree.

—Peenũi 'ga— 'jau Jeju'i 'ga wemiayuwa 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'ga renũina.

—“Ere ejua”, e'i 'ga enee. A'eramũ ene ekyjawe'em efu'ama ejua ore rupi — 'jau 'gã 'ga upe.

⁵⁰ A'erauwe Patimeu 'ga opiara momoa ywyu kamẽsĩete afu'ama awau Jeju'i 'ga repejãna.

⁵¹ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'ja te erefutut ejeupe je iapoa?— 'jau 'ga 'ga upe.

—Tamã'ẽ 'jau nũ, a'e te je enee, ki Ku'jyp. Jereapap je ikue— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵² A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

—Je rerowiar ape ekou ra'e jepi. A'eramũ je ene mamã'jãu nũ— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe.

Aipo 'ga 'erauwe 'ga amã'jãu nũ. A'eramũ futat 'ga awau Jeju'i 'ga rewiri.

11

Kawaru'i 'arimũ Jeju'i 'ga ataawet (Mateu 21.1-11; Luka 19.28-40; Juã 12.12-19)

¹ Jerusarega pyriu'i owaemamũ 'gã awau ywytyr ipe, Oriweira 'jaw ipe. Mukũi amunawa 'upa ywytyra pyri. Pefaje, Petani. Mĩmera amunawa 'upa ywytyra pyri. ² A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau wemimu'e 'gã amũ nupe, mukũja 'gã nupe:

—Pe'je pejewau pejekwapa je renune pejewau pejewaẽma iruupeuwara amunawa upe. Pejesouwe nipo pẽẽ kawaru'i mũ resaka. Nuatai we 'ga amũ i'arimũ. A'ea ki perut iamoiã jee— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe. ³ —“Ma'eramũ te peko ee?” pejejeupe 'gã 'eramũ ki “Janejara 'ga te e'i oreẽ ko: Kawaru'ia perut jee ra'ne, e'i 'ga oreẽ ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri pẽ nupe nũ”, pe'je ki 'gã nupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe.

⁴ A'eramũ 'gã awau. Awau 'gã kawaru'i resaka. 'Oga rokwar ipe 'upa ojeamogou. ⁵ Gã iamoiramũ 'gã amũ 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramũ pẽẽ pejekou ee ki 'ei? Ma'eramũ pẽẽ iamoiã ki 'ei?— 'jau 'gã 'gã nupe.

⁶ A'eramũ 'gã 'jau 'gã nupe, ojeupe Jeju'i 'ga 'eawer imũ etee futat:

—Janejara 'ga te e'i oreẽ ko: “Kawaru'ia pekwap amũ rerua jee ra'ne”, e'i 'ga oreẽ ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri nũ— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramū ee 'gā nupe oporonup ma'efera 'gā kawaru'i rerawaukaa 'gā nupe. —A'jea. Pe'je ajee erawau 'ga upe— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁷ A'eramū 'gā kawaru'i rerawau Jeju'i 'ga upe. A'eramū 'gā amū opiara mososoka imonou kawaru'i 'arimū Jeju'i 'ga apykawamū. A'ere Jeju'i 'ga wapyka i'arimū. ⁸ Kwaiwete 'gā awau 'ga renunewe opiara mososoka, imonou pe rupi imogyau 'ga kwapawamū. 'Ga ree oporomutaawa resaukaawamū 'gā iapou. Pinowa nanē 'gā imonou pe rupi 'ga kwapawamū. ⁹ 'Ga renune oo ma'e 'gā wafukaita 'ga rewiri oo ma'e 'gā netee:

—Au'je katu te 'ā Janeruwarete 'ga resageayramū janee. Ene 'ā 'ga remimurera futat. ¹⁰ Ene 'ā ore 'wyriar ymanera juapyreramū, Davi 'ga juapyreramū. 'Awamū nipo 'ā ene e'yina 'wyriarareteramū oree. Janeruwarete 'ga ojejuka esage ene ree. Janeruwarete 'ga 'ā esage oree. Ene 'ā 'ga imua oree— 'jau 'gā wafukaita Jeju'i 'ga kawaru'i 'arimū 'ga rut 'ga rekoramū.

¹¹ Jerusarega upe owaēmawe Jeju'i 'ga ojypa kawaru'i 'ar awi awau osou 'Uwarete 'ga mogytaaw ipe. A'eramū 'ga peu ose re amā'jāu mama'e are, mama'ea ipypewar are. A'ere 'ga noje'egi 'gā nupe. Kaaruwamū futat. A'eramū 'ga uēma jui, awau Petani pe wemimū'e 'gā netee.

Y'wa ywa upe Jeju'i 'ga 'eawet
(Mateu 21.18-19)

¹² Ai'iwe 'gā awau ojewya Jerusareg ipe nū. Jeju'i 'ga opy'arayparamū akou aipo pe. ¹³ Awaw ipe 'ga y'wa 'ywa resaka, figu 'jawa 'ywa resaka, kwaiwete oowa resaka. A'eramū 'ga epejāna i'a rekaa. A'ere nitywi i'aa. Oowa etee esaka akā are. Nowaēmi we i'aawa upe. ¹⁴ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'ywa upe:

—Au'je katu kati ki'e ra 'awa y'wa 'ywa mū— 'jau 'ga y'wa 'ywa upe. Aipo 'ga 'ea 'ga remimū'e 'gā enupa.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet
(Mateu 21.12-17; Luka 19.45-48; Juā 2.13-22)

¹⁵ Jerusareg ipe owaēmawe Jeju'i 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaawa osoma pype wemimū'e 'gā netee. Irāā'ā wyra me'egara 'gā jemogyramū. A'eramū Jeju'i 'ga amara'neramū 'gā nee:

—Pe'je pejewau peje'jāu 'aw awi. Nawyra me'egawa rūi te 'ā. Janeruwarete 'ga mogytaawa te 'ā 'oga. 'Au futat jane ruri jareporogytau 'ga upe. A'ere 'ā pēē nanarūi pereko. Pem'yi wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa etee 'ā pēē erua ime'ega erupa 'ga mogytaawa 'oga pype— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

Wyra muara 'gā neewe futat 'ga 'gā mū'jāu jui. Ka'aranūū mojoy'ruara 'gā 'yjepana 'ga imonou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Aipo ka'aranūū mojoy'ruara 'gā kwe pewara 'gā ka'aranūū mojoy'rau ajaupe. A'eramū Jeju'i 'ga 'gā 'yjepana monou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Ka'aranūū monou imomopomopoa 'gā nui. Pykau me'egara 'gā kanawaa nanē 'ga imojerepa nū. ¹⁶ Jarejuwarete 'ga mogytaawa rukara 'ga iaawukare'ema mama'e roeroara 'gā nupe. ¹⁷ A'eramū 'ga 'gā mu'jau ee:

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: “Agamū jemogytaawa 'oga futat. 'Au futat 'gā nuri oporogytau jee, najuejue etee 'gā nuri oporogytau jee”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere 'ā pem'yi wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa me'ega pejejaupe pejejeymawa repy rowoupia ekoete 'ā pejejupa 'au pejejaupe. Ma'eramū pēē 'ga mogytaawa 'oga m'yina pejemunarūawamū ete 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega moywyrafena.

¹⁸ Jejuu 'ga remiapofera rera renupawe mainana 'wyriara 'gã, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã netee amara'neramũ 'ga ree. A'eramũ taetu 'gã afuwereteramũ 'ga ree.

—Maran tete jane Jejuu 'ga jukaarũ?— 'jau 'gã ajaupe.

Okyje wejue 'gã mytuna 'gã nui. A'eramũ 'gã poromũ 'jau. Kwaiwete wejue 'gã porenuwiweramũ Jejuu 'ga 'e are. A'eramũ 'gã okyjau 'gã nui. “Ga jukaramũ te 'gã jane apisi ete nũ a'i kũ”, 'jau 'gã ajaupe.

¹⁹ Kaaruwamũ Jejuu 'ga awau uẽma Jerusareg awi wemimu'e 'gã netee.

Jupe Jejuu 'ga 'eawera y'wa 'ywa oypiwamũ

(Mateu 21.20-22)

²⁰ Ai'uwe 'gã awau okwapa y'wa 'ywa pyu nũ, jupe Jejuu 'ga 'eawera 'ywa pyu nũ. A'eramũ 'gã esaka nũ. Amanũmũ osiniga u'ama. Apoa we futat oypiwamũ. ²¹ A'eramũ Pedro 'ga wea'aramũ Jejuu 'ga 'e are. A'eramũ 'gã 'jau Jejuu 'ga upe:

—Esak, ki Ku'jyp. Jupe ene'eawera ay y'wa 'ywa rai'i. Iypip u'ama amanũmũ ojeupe ene je'eg ire rai'i— 'jau 'ga Jejuu 'ga upe.

²²⁻²³ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pẽnea'ar iki je'e are. Jarejuwarete 'ga rerowiar ire pẽẽ nanẽ pejemiapoe'ema peapo nũ. Ywytyra miamũ futat nipo pẽẽ imojep'e'aukaa tenaw awi imonou 'yẽ'ẽ rypyter ipe im'ina. “Ekwap 'aw awi 'yẽ'ẽ rypyter ipe e'ina”, ojeupe pẽẽ 'eramũ nipo awau pẽ'eawer imũ etee futat. A'ere pẽẽ nepeapoa'uweri pejemiapoe'ema Jarejuwarete 'ga rerowiar wypyapie'em ire— 'jau 'ga 'gã nupe. ²⁴—A'eramũ je ako 'jau pẽ nupe jepi: Werowiar ire Janerwarete 'ga mama'e monoi pẽ nupe, “mama'ea emut amũ ore”, ojeupe pẽẽ 'eramũ. “Amut 'ga jee” 'e rerowiar ire 'ga mama'e monoi pẽ nupe ojeupe pẽ'eawer imũ etee futat— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ²⁵⁻²⁶—Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytaramũ nipo pẽẽ pejejea'aramũ pejejeupe 'gã amũ mama'e tywera apoawer are. A'eramũ ki pẽẽ pejejeateeramũ jui. A'eramũ Janerwarete 'ga petywera moia pẽ nui— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

“Awÿja rer imũ te erejot?” Jejuu 'ga upe 'gã 'eawet

(Mateu 21.23-27; Luka 20.1-8)

²⁷ A'eramũ 'gã awau owaẽma Jerusareg ipe nũ. Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype 'gã ata 'gã nekoramũ, 'gã amũ 'ua oporogytau Jejuu 'ga upe. Mainana 'wyriat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat, judeu 'gã 'wyria'ri. Mĩmera 'gã 'ua oporonupa ee Jejuu 'ga upe:

²⁸—Awÿja rer imũ te erejot rakue? Awÿja pãjẽ mũ te mama'e ereapo? Awÿja te ene mut oree rakue?— 'jau 'gã 'ua oporonupa ee Jejuu 'ga upe.

²⁹ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je ajee pẽẽ na'ne imome'wau jee 'ũ. Tejeupe pẽẽ imome'u re je nanẽ tajemome'u pẽ nupe 'jau nũ— 'jau ete Jejuu 'ga 'gã nupe. ³⁰—Awÿja je'eg imũ Juã Batista 'ga ruri ae pymĩãu 'y pe rakue 'ũ? Jarejuwarete 'ga je'eg imũ te 'ga ruri rakue? Kũima'e 'ga amũ je'eg imũ te ra'u nũ?— 'jau Jejuu 'ga oporonupa ee 'gã nupe u'ama.

³¹ A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Ma'ja sa'e te jane 'ga upe? “Jarejuwarete 'ga je'eg imũ 'ga ruri” ojeupe jane 'eramũ te 'ga 'i janee nũ a'i kũ, “A'etea neperowiari 'ga”, 'ga 'i etee janee nũ a'i kũ— 'jau 'gã ajaupe. ³²—“Kũima'e 'ga je'eg imũ 'ga ruri”, jane 'eramũ nipo tekotee 'gã jane apisi ita pyu nũ a'i kũ— 'jau 'gã ajaupe.

Okyje 'gã mytuna 'gã nui. “Juã 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat janee”, e'i 'gã jepi. A'eramũ 'gã okyjau 'gã nui. ³³ A'eramũ 'gã 'jau Jejuu 'ga upe:

—Norokwaawi ore Juã 'ga muarera 'ga nũ'ũ— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Jejui 'ga nanẽ 'jau 'gã nupe nũ:

—A'eramũ je nanẽ temuarera 'ga mome'wawe'em pẽ nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

12

*Ko raaran a'wyre'ema 'gã
(Mateu 21.33-46; Luka 20.9-18)*

¹ A'ere Jejui 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe 'gã mu'jawamũ.

—Kũima'e 'ga amũ y'wa 'ywa rakã otym oko pe, uwa 'jawa 'ywa rakã otym oko pe. Kwaiwete 'ga uwa rakã tyma. A'eramũ 'ga oko osõu. A'ere 'ga y'wa apikawa apou. A'ere 'ga 'og ywate apou iaarana 'ga upe. A'eramũ 'ga 'gã amũ monou oko raaranamũ imỹina ojeupe. A'eramũ 'ga 'jau “Y'waa mũ jema'ea futat. Emyreramũ te ajee pẽma'e futat pẽporowykawera repya futat”, 'jau ijara 'ga 'gã nupe. A'ere 'ga awau watau 'gã nui. ² Y'wa tyarama upe iwaẽmauwe ijara 'ga wemiayuwa 'ga amũ monou oma'ea uwa 'a piaramũ. ³ A'ere ko raarana 'gã 'ga pyygi ete 'ga nupãnupãu etee 'ga mojewya 'ga monou. Nan etee futat 'gã 'ga monou nũ. ⁴ A'ere ko jara 'ga 'ga amũ monou nũ, oma'e piaramũ te 'ga 'ga monou numiamũ. A'eramũ ko raarana 'gã nãnwẽjẽmĩ 'ga rerekoi nũ. 'Ga pyygi etee 'ga akãnupãu 'ga rerekou nũ. A'erauwe 'ga ojewya awau nũ. ⁵ A'eramũ ko jara 'ga 'ga amũ monou nũ. A'ere ko raarana 'gã 'ga jukai etee. A'eramũ ko jara 'ga 'gã amũ monou nũ. A'ere ko raarana 'gã 'gã pyygi ete 'gã nerekou tyweaete. 'Gã amũ 'gã iapisau. ⁶ Nitywi futari ko jara 'ga remimonorama. Wa'yra etee 'ga wereko. A'eramũ 'ga 'jau ojeupe: “Teja'yra 'ga pa je omono ipiaramũ kwy. 'Ga 'ã jeremifutararetea re'ã. A'etea je 'ga amono tey'wa piaramũ tejeupe”, 'jau 'ga ojeupe. “Jera'yra 'ga nipo 'gã opojeup re'ã. Jera'yra 'ga ree nipo 'gã pojyramũ re'ã”, 'jau nipo 'ga ojeupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁷—A'ere 'gã 'ga ra'yra 'ga resakawe 'jau ajaupe: “Wa'yra 'ga 'ga amut y'wa piaramũ ra'e. 'Ga futat 'uwa 'ga py'rau ko jaramũ 'uwa 'ga manũ re. A'eramũ jane 'ga jukau jui. A'eramũ janema'ea futat koa 'ga ruwa 'ga manũ re kũ”, 'jau nipo 'gã ajaupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁸—A'eramũ 'gã 'ga pyyka 'ga jukau. 'Ga juka re 'ga reumera rerawau enuẽma ko awi inuga— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

⁹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau mainana 'wyriara 'gã nupe:

—Maran sipo ko jara 'ga wa'yra jukaarera 'gã nerekoi? 'Ga futat oo ko raarana 'gã apisau. A'ere nipo 'ga 'gã amũ monou 'gã py'rau oko raaranamũ nũ. Aipo 'gã te nipo y'wa mono ijara 'ga upe y'wa tyarũnamũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ¹⁰—Pẽnea'ar iki 'ga amũ remikwasiarer are. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amũ upe rakue.

“Mĩa ita nia'wyrui ra'e, 'jau nipo itaoga apoara 'gã ajaupe, ita monou imomoa ajai.

A'ere 'ga amũ aipoa ita eroyrũmyrera ita pyygi etee imonou imỹina tenawera pype 'oga ypywotypawamũ.

¹¹ Janeruwarete 'ga imỹjukaa 'gã nupe rakue.

A'eramũ 'ga remiapofera wesageayramũ futat ore”, 'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹² 'Ga je'ega renupawe mainana 'wyriara 'gã 'jau fariseu 'gã nupe:

—Mama'e mũ mome'uramũ 'ga 'i janee poromũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ taetu amara'neramũ Jejui 'ga ree. Afuweramũ 'ga pyyg are. A'ere 'gã kyeetei mytuna 'gã nui.

—“Jejuu 'ga te 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wararetea ra'e”, 'jau 'gã ajemogyau ajaupe. A'eramũ nipo 'gã jane apisi ete. Jejuu 'ga jane ipyygamũ nipo 'gã jane pyygi nanẽ nũ— 'jau 'gã ajaupe, okyjau Jejuu 'ga rerowiaara 'gã nũ.

A'eramũ 'gã 'ga pyyke'ema. A'eramũ 'gã awau 'ga wi.

Jejuu 'ga upe fariseu 'gã 'eawet
(Mateu 22.15-22; Luka 20.20-26)

¹³ A'eramũ judeu 'gã 'wyriana'nĩ 'gã 'jau ajaupe:

—'Gã amũ simono imoporogytaukaa 'ga upe 'jau. Morogyta 'ga imome'u tyweramũ sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã fariseu 'gã amũ imonou Erote 'ga remiayuwa 'gã netee Jejuu 'ga upe imoporogytaukaa. ¹⁴ A'eramũ 'gã awau 'jau Jejuu 'ga upe:

—A'jea futat 'ã ereporogyta a'jeteetewi ra'e. Nereporogyta ekoetei te 'ã. A'jea futat te 'ã erejejuka pãwẽ pãwẽ ae ree. A'jea futat te 'ã ore mu'e ape mama'e are. Eneje'eg are 'gã amũ oporenuwiwere'emamũ agawewi. A'etea ene mama'e a'jea etee eremome'u— 'jau 'gã Jejuu 'ga upe. —A'eramũ ene 'awamũ 'jau oree: Jane 'ã judeua. Simono te jane ka'aranũua 'wyriararete 'ga upe, Sesa 'ga upe? Naani te ra'u nũ? Ma'ja e'i te Moisesi 'ga ee rakue? Najudeu arũi te 'ã 'wyriararete 'ga. Tapy'yi amuteea 'ga. Romanũa te 'ga. A'etea te jane simepy 'ga?— 'jau 'gã oporonupa 'me Jejuu 'ga upe ee.

¹⁵ A'ere Jejuu 'ga 'gã kwaawi ojee. “Jeje'ega renupa 'gã nuri numiamũ. ‘Siesak 'ga mama'e mũ mome'ua sigaty jarejee 'jau’, e'i te 'gã jee numiamũ”, 'jau Jejuu 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Nepeporonuwu tee pejejuu ee jee. “Simosimot ekoete jarejaupe 'ga 'eawera 'jau”, pe'je te jee— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. —Ka'aranũũ ywope 'ia pemu amũ jee ra'ne, Sesa 'ga mepyawa mũ jee ra'ne— 'jau ete Jejuu 'ga 'gã nupe.

¹⁶ A'eramũ 'ga amũ imonou 'ga upe.

—Kweramũ ajee 'wei— 'jau 'ga imonou 'ga po pe.

A'eramũ Jejuu 'ga ka'aranũũ ywope'i resaukaa 'gã nupe:

—Aw'ya ra'agawa te 'up ee 'ga rera retetee?— 'jau 'ga esaukaa 'gã nupe.

—'Wyriararete 'ga ma'ea futat— 'jau 'gã Jejuu 'ga upe.

¹⁷ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—'Ga ra'agawa rerekwara 'ga ma'ea futat. A'eramũ pẽẽ imonou 'ga upe etee futat. A'ere Jarejuwarete 'ga mama'ea pemono 'ga upe etee futat— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

A'e renupawe 'ga upe imome'uukarera 'gã oporesagamũ etee 'ga ree.

—Kuu. I'akwaap 'ga ra'e nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã awau 'ga wi.

Oferap ma'e are 'gã mu'eawet
(Mateu 22.23-33; Luka 20.27-40)

¹⁸ Ko'iko'i ete satuseu 'gã amũ 'ua oporogytau Jejuu 'ga upe nũ. Aipo 'gã e'i ajaupe ra'e jepi: “Amanũ re ae noferawu'jawi nũ. Amanũmũ ae teepawamũ ywawuje futat”, 'jau agawewi satuseu 'gã ajaupe ra'e jepi. A'etea 'gã 'ut oporonupa ee Jejuu 'ga upe. ¹⁹ A'eramũ 'gã 'jau Jejuu 'ga upe:

—“Moromu'jara 'ga” 'jau 'gã enee jepi. A'eramũ ene ore mueapyou katu mama'e are. Ymã 'ã Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Kũima'e 'ga amũ nipo amanũ wa'yre'emauwe. A'eramũ nipo 'ga manũ re 'ga rewirera 'ga 'ga remirekofera eẽ rerekou. A'eramũ nipo 'ga aja'yrapyau eẽ pype. A'eramũ nipo 'ga ra'yr ypy 'ga amanũ ma'efera 'ga ra'yra 'jawe futat”, 'jau 'ã Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gã Jejuu 'ga upe.

A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe.

²⁰ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe nũ:

—A'ere nipo kũima'e 'ga amũ 'ga ra'yra sete. A'eramũ nipo u'ar ypy ma'efera 'ga kũjã mũ rerekou. A'ere nipo 'ga wa'yre'emauwe 'ga manũi jui. A'eramũ nipo 'ga amanũmũ eẽ wi eẽ rejaa eẽ mogou wewirerera 'gã nupe. ²¹ A'eramũ nipo 'ga manũ re 'ga rewirerera 'ga amũ eẽ rerekou 'ga py'rau nũ. A'ere nipo 'ga nanẽ 'ga manũ wa'yre'emauwe nũ, eẽ rejaa ete wewirerera 'gã nupe nũ. ²² A'eramũ nipo 'gã ojopy'rapy'rau etee 'gã eẽ ree, ajamanũnamũ. A'ere nipo 'gã nata'yri'i futari eẽ pype. Ojee 'gã jemoypaw ire nipo eẽ nanẽ amanũmũ nũ. ²³ A'eramũ nipo 'ga ae moferapawa 'ara rupi manamũ sipo eẽ manaretea? 'Gã juejue futat eẽ wereko kũi— 'jau 'gã Jeju'i 'ga upe.

²⁴ A'eramũ Jeju'i 'ga aipo ojeupe 'gã 'eramũ 'jau 'gã nupe:

—Pẽ'me awi. Nanarũi. Nepẽneapyoi Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are ra'e. 'Ga pãjẽa nanẽ pẽẽ ikwaape'ema. ²⁵ 'Au etee te 'gã nemirekoramũ kũi. A'ere 'gã oferaw ire naemirekou'jawi kũi. Ywagipewara 'gã 'jawe etee futat 'gã jemogyi. Niporerekoweru'jawi 'gã kũjã are. Kũjãmera 'gã nanẽ omenariwere'emamũ futat nũ, kũima'e 'gã 'jawe etee futat nũ kũi— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe. ²⁶ —Nepẽneapyoi nipo Jarejuwarete 'ga 'eawer are. Nepemogytai nipo Moisesi 'ga remikwasiarera, ae feraw are 'ga ka'arana kwasiaripyra rai'i? Ka'a'i ikai are 'ga ka'arana kwasiari rakue. A'eramũ 'ga 'jau: "Ka'a'ia je upe imueny re Janeruwarete 'ga oje'ega jee ikue. 'Je te 'ã Eneruwaretea. Enepytunera 'gã Nuwaretea 'jau. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mĩmera 'gã Nuwaretea je ako', 'jau 'ga jee ikue", 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe. —"Ymã te je 'gã Nuwaretea ikue", 'jawe'em Janeruwarete 'ga 'ga upe rakue. A'ere 'ga 'i: "Je te 'ã 'gã Nuwaretea ako", 'jau 'ga rakue— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe. ²⁷ —Aipo 'gã amanũ futat rakue numiamũ, Moisesi 'ga tywe'emauwe futat rakue numiamũ. A'ere 'gã 'aga namanũi futari. A'eramũ Janeruwarete 'ga poromũ 'jau Moisesi 'ga upe rakue. 'Gã 'aga tywe'em ire amunipo 'ã 'ga aipo ne'ia'uweri Moisesi 'ga upe rakue. Ako ma'e 'gã nupe etee te 'ga Aeruwaretea— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau. —A'eramũ 'ã pẽẽ 'gã mu'jau tywet aipo are. "Noferawu'jawi aea amanũ re" 'e are pẽẽ 'gã mu'jau tyweaete— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe.

Janeruwarete 'ga 'eaweraretea
(Mateu 22.34-40; Luka 10.25-28)

²⁸ Moisesi 'ga remikwasiarar are moromu'jara 'ga amũ 'gã je'ega renupa. A'eramũ 'ga 'jau ojeupe: "A'jea futat 'ga 'i. Tamoporogytaukat 'ga mama'e are", 'jau 'ga ojeupe etee futat.

—Maranuara te ajee Janeruwarete 'ga 'eaweraretea?— 'jau 'ga Jeju'i 'ga upe.

²⁹ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

—Awamũ futat 'ga 'eaweraretea. "Peapyaka jeje'eg are ki Israeu juapyramũ. Je te 'ã pẽjararetea. Nitywi futari 'ga amũ je 'jawe pẽ nupe",— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe. ³⁰ —"Pẽporomutat je ree pejepytuna 'gã apyraapa", e'i 'ã Janeruwarete 'ga pẽ nupe rakue. "Mama'ea peapo jee jeremifutar imũ. Pejejea'aramũ pejemogyau je ree 'gã nee pejejea'ara apyraapa. Je upe mama'e apou pẽẽ iapou etee futat. Pejefuakara pyu pẽẽ mama'e apou je upe. Aipo aporamũ nipo pejeporomutamũ je ree a'jea futat 'gã nee pejeporomutara apyraapa pejemogyau", e'i Janeruwarete 'ga pẽ nupe rakue— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe. —Poromũ te 'ga 'eaweraretea. ³¹ Ajepeja 'ga 'eaweraretea nanẽ

nū. “Pēporomutat pejejyriwara 'gā nee pejeeje pejeporomutara 'jawe etee futat”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Amumera 'ga 'eawera nuapyraawi futari aipo 'ga 'eaweraretea— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

³² A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū. Majepei tee futat te 'ā Janeruwarete 'ga. Nitywi futari 'ga amū 'ga 'jawe. ³³ A'eramū ki jane jareporomutaramū 'ga ree jarepytuna 'gā jareporomutara apyraapa. A'eramū jane a'jea futat jareporomutaramū 'ga ree. 'Ga upe mama'e apou ki jane iapou 'ga remifutar imū etee futat. 'Ga ree ki jane jarejea'aramū jarejemogyau. 'Ga upe mama'e apou ki jane iapou a'jea futat. 'Ga remifutar imū ki jane jarejejyriwara 'gā nerekou esage jarejereko esage 'jawe etee futat— 'jau 'ga 'ga upe. —Aipo 'ga 'eawera renuwa wesageramū 'ga upe mama'e rapya apyraapa. 'Ga 'ega renuwa esage 'ga upe mama'e monoa apyraapa— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

³⁴ Aipo ojeupe 'ga 'eramū Jejui 'ga 'jau ojeupe: “'Takwaap ma'e 'ga pa ra'e”, 'jau 'ga ojeupe etee futat 'ga resaka. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—E'rerowyk Jarejuwarete 'ga ekou ra'e— 'jau 'ga 'ga upe.

Aipo 'ga 'e renupawe mytuna 'gā ajemogymogyau etee futat. Ojenosōu 'ga wi. A'eramū 'gā imome'waukaru'jape'ema 'ga upe.

Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyret

(Mateu 22.41-46; Luka 20.41-44)

³⁵ Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype akou Jejui 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'eramū te Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'i pē nupe: “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyrera”, 'jau 'gā pē mu'jau ee.

³⁶ A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari ee Davi 'ga upe rakue:

“Jeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe rakue:

'Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene. Enepājēreteja je 'jawe.

A'eramū ene eapyka je yse katy.

Anure nipo je ene mogoi 'wyriaramū 'gā nupe najuejue etee futat.

Are ree iporomutare'ema 'gā 'arimū je ene magwawukari.

A'eramū ene je iapoe'emauwe eapyka 'au je yse katy', 'jau 'ga Jarejararete 'ga upe”,

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁷ —Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ree 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ma'eramū sipo ajee Davi 'ga 'i “Jejararete 'ga”, 'jau ajuapyrera 'ga upe nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat

(Mateu 23.1-36; Luka 20.45-47)

Mytuna 'gā oporenuwiweramū Jejui 'ga porogyta are. 'Ga remimome'ufera 'gā muekōēāina.

³⁸ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Peje'agu ki Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nui. 'Gā 'ā e'i ajemogyau ojeupe: “Je 'ā kūima'eeteetea”, 'jau 'gā 'ā ajemogyau ojeupe, waity fuku rerekou. A'eramū 'gā ataramū 'gā naitya ajasimana 'gā nee. “Tiporesagete 'gā je ree 'jau”, 'jau 'gā akou ojeupe. Wapeje'ega tāmējē 'gā ifutaa. 'Wyriara apykawa 'arimū etee wapyka awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. ³⁹ Ojemi'waaw ipe nanē nū 'wyriara renawa 'arimū etee wapygiweramū ojemi'waa. ⁴⁰ Kūjā men manū ma'efera 'gā nupe nanē 'gā 'jau nū: “Je tamaenun tekou enekaraemā are 'jau”, 'jau futatee 'gā 'gā nupe. “Je te nipo ako esage temaenuna enekaraemā are”, 'jau futatee 'gā 'gā nupe. A'ere 'ga etee 'gā karaemā pyygi ojeupe, ka'aranūa nanē nū. A'eramū 'gā

'jau ojeupe etee futat: “Kwakwai'i teje'ega monoi Jarejuwarete 'ga upe. Kasi a'e pe 'gã je kwaawi mama'e tywera je iaporamũ ne kwy”, 'jau 'gã ojeupe etee futat. A'eramũ nipo 'gã oje'ega monou fuku o'meramũ akou Jarejuwarete 'ga upe, wemiapo tywera mimawamũ. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'gã nereko tyweri 'gã nemiapo tyweawer are— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe.

*Imen manũ ma'efera êê remimonofet
(Luka 21.1-4)*

⁴¹ Jarejuwarete 'ga mogyaawa pype Jeju'i 'ga wapyka 'ũina Jarejuwarete 'ga upe ka'aranũ ryrũ pyri. A'eramũ 'ga ose ma'e 'gã nesaka 'ũina, yrũ pype 'gã nemimonoa nanẽ 'ga esaka nũ. Ika'aranũ kwai ma'e 'gã ka'aranũ monou Jarejuwarete 'ga ma'e yrũ pype 'ga upe kwaiwete. ⁴² 'Gã nesepaw ire majawera êê mũ 'ua osou 'og ipe. Nika'arani êê akou. Itywerete êê akou. A'etea êê oka'aranũ ywope'i omono ipype. Mukũ'i'ĩ etee êê imonou ipype. Naepyi agawewi êê remimonofera. ⁴³ Êê resakawe Jeju'i 'ga 'jau wemimu'e 'gã nupe:

—Kweramũ kũjãa êê imen manũ ma'efera êê. Nitywa'uweri agawewi êê mama'ea. A'etea êê oka'aranũ monoupap futat yrũ pype. A'eramũ êê otywe'emamũ futat mama'ea ojeupe imuawamũ. Êê remimonofera ika'aranũ kwai ma'e 'gã ma'e wapyraap futat Janeruwarete 'ga upe. ⁴⁴ 'Gã kwaiwete agawewi omono 'ga upe. A'etea 'gã kwaiwete wẽjẽmĩ wereko ojeupe nũ. A'ere êê ma'ea nitywi futari. Omonopap futat êê 'ga upe. Naemyreri futari êê upe. Wemi'urama muawa we futat êê omonopap 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga êê mome'wau 'gã nupe.

13

*Jeju'i 'ga rur enune ojeapo ma'e
(Mateu 24.1-28; Luka 21.5-24)*

¹ Jarejuwarete 'ga mogyaaw awi ũ'ẽ re Jeju'i 'ga remimu'e 'ga amũ 'jau 'ga upe:

—Kuu. Ikaturam te Janeruwarete 'ga mogyaawa 'oga jã'nũ'ũ. Sã'ã itauu esagea epy ete ma'ea. Mytuna 'gã ka'aranũũa rerua kwaiwete Jarejuwarete 'ga mogyaawa 'oga muesaageawamũ— 'jau 'ga 'ga upe.

² A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat esageramũ numiamũ. A'ere nipo anurenure'i jane ree iporomutare'ema 'gã nuri imonou etyka. Nom'yi'i futari nipo 'gã itaa mũ aju'arimũ — 'jau 'ga 'gã nupe.

³ Anure Jeju'i 'ga wapyka 'ũina ywytyr apyte'rarimũ, Oriweira 'jawa apyte'rarimũ wemimu'e 'gã netee. Jarejuwarete 'ga mogyaaw are 'gã amã'jãu 'upa. Poje Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juã 'ga, Andre 'ga, mĩmera 'gã oporonupa 'ga 'eawer are 'ga upe:

⁴ —Maranime sipo aipo 'gã Jarejuwarete 'ga mogyaawa monoi etyka? Ma'ja ra'ne sipo ajeje ojesaukat oreẽ iapo enune?— 'jau 'gã 'ga upe.

⁵ Aipo 'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'gã nupe:

—Je renune 'ut ma'e 'gã nipo i'me ma'ea. Perowiat kasi 'gã 'mea ne. ⁶ Anure nipo kwaiwete 'gã nuri “Janeruwarete 'ga je mut pẽ katu'okaramũ. Je Janeruwarete 'ga remimurera ako”, 'jau futatee nipo 'gã 'ua pẽ nupe. A'ere kasi perowiat 'gã ne. O'meramũ te nipo 'gã 'i. Kwaiwete nipo 'gã 'gã moryteeu ojeje — 'jau 'ga 'gã nupe. ⁷ —Anure nipo amutee amunaw awi 'gã nuri 'wyriararete rowajaa, 'ga remiayuwawa reewe futat. A'ere kasi aipo renupa pẽpiryyi ne. Nan futat nipo mama'e teepaw enune. A'ere nipo naporomũ rũi mama'e mateepaawa. Naporomũ etee rũi futat nipo mama'ea

rekoī— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁸—Akou'jau'jap futat nipo mama'ea. Amunap tesirūmera pypewara 'gā we futat nipo ajuowajat. Ywya we futat nipo oyyi peu peu peu 'jau. Ty'ara nipo amunawa pype peu peu 'jau. A'eramū 'gā nipo kwaiwete ty'ara rerekou. Sā'ā kūjā wa'yra ray ypyrauwe wa'yra 'a ja'wyja'wy kwaawa. Ayppeyperauwe ā ēē i'ara kwaapa. Ēē wi u'aa ja'wyja'wy taetu 'ā wayreteramū ēē upe. Nan tee futat nipo pēē. Aipo ijeapo resakawe ki je rura pekwaap. “Owaēm 'ga ruawa upe ra'e”, 'jau nipo pēē pejejaupe.

⁹—Pejea'gu ki 'gā nui. Je rura'ne'emaue nipo 'gā je rerowiaaramū pē nereko tyweretei. Pēē mū nipo 'gā ipyyka imopimopika ae mopikawa pyu. Judeu 'gā jatykaawa pype miamū nipo 'gā pē mopimopigi. Amumeramū je ree nipo 'gā pē nerawau 'wyriara upe. A'eramū pēē 'wyriararete upe pejejerooramū pēē je mome'wau 'gā nupe. “Jejuī 'ga iporokatu'ogiwet pē nee”, 'jau ki pēē 'wyriara 'gā nupe. ¹⁰ Teepaw enune nipo 'gā je mome'ui amunawa moymoyka. Tesirūmera 'gā jeje'ega renuw ire te nipo mama'e atepawamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ¹¹—Pē pyygamū, 'wyriara 'gā nowase pejejerooramū kasi pēpy'a'wyt nē. “Ma'ja 'jau sipo je teje'ega 'gā nupe 'wei?” pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga te peje'egawa amut pē nupe peu pē nerooramū. A'eramū pēē 'ga 'ea etee imome'wau 'gā nupe. Napejejea'ar imū rūi pēē peje'eg 'gā nupe. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga Agesage 'eawera etee pēē imome'wau 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ¹²—Kwaiwete nipo je rerowiare'ema 'gā weki'yra 'gā, wewirera 'gā we 'gā monou ia'wyre'ema 'gā nupe 'gā apisaukaa. 'Ga ruwa 'gā miamū wa'yra 'gā monou 'gā nupe 'gā apisaukaa. 'Ga ra'yra 'gā nanē ujara 'gā imonou 'gā nupe 'gā apisaukaa. ¹³ Je rerowiare'ema 'gā nipo oporomutare'emamū je rerowiaramū pē nee. A'ere Janeruwarete 'ga je rerowiar awi ipoire'ema 'gā nerooi imogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹⁴ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ymā te Janeruwarete 'ga ijeaporama kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue, Danieu 'ga upe rakue. “Anure nipo 'ga amū mama'e tywerete apoi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. A'eramū nipo 'ga amū anure iapou Danieu 'ga 'eawer imū etee futat. (A'eramū je 'ga remikwasiarera ka'arana mogytaaramū ee pēneapyo futaa) — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē Judeja ywy pewara ako ma'eramū 'gā nesakawe pejejea'iteramū pejewau pejeka'jama ywytyr ipe. ¹⁵ Opewuu apyte'arimū ako ma'eramū pēē pejewawe'em pejesowe'em pejekaraemā pyyke'ema. Pejeka'jamayayau etee futat pejewau. ¹⁶ Ko pewaramū nanē pēē pejejewyre'ema pejejog ipe pejejaity mojopy'rawe'em — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ¹⁷—Kūjāmera 'gā nipo ta'yryrū ma'e 'gā iporiay'i ajemogyau. Ta'yky'ri ma'ea nanē nipo nū. Nujānarūi eweguu ma'ea. Ta'yky'ri ma'e nanē nujānarūi nū. ¹⁸ A'eramū ki nanuar are pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe ee: “Eremurukat kasi 'gā 'ara ro'ysaga rupi oreē ne”, 'jau ki pēē Jarejuwarete 'ga upe ee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ¹⁹—Aipoa kwara rupi 'gā 'gā nereko tyweaete. Ywy apo ppyramū nitywi futari ae rereko tywera aipo 'jawe rakue. Anure nanē nipo nitywi futari ae rereko tywera 'jawe nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ²⁰—A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera 'gā nupe iapoukaru'jau'jaw ire 'gā muojeri 'gā mogyau jui nū. Kasi a'e pe ywy pewaramū juejue 'gā papawi ne. A'ere Janeruwarete 'ga pēē mū'jāu 'gā nui pē katu'oka. A'eramū 'ga wemimū'ēmeramū pē nee Janeruwarete 'ga 'gā muojeri 'gā mogyau jui nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

21 —“Koromū Kristu 'ga”, pejejeupe 'gā amū 'eramū kasi perowiat 'gā ne. “Kwe pe 'ga oi”, 'gā 'eramū pēē 'gā nerowiare'ema pejemogyau. 22 Jejewyt ja'wyja'wyrāmū nipo kwaiwete 'gā nuri o'meramū pē nupe. “Je Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū”, 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. Amumera 'gā nipo 'ua 'jau pē nupe: “Janeruwarete 'ga je mut. Je 'ga remimureraretea futat”, 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. Pēnemiapoe'ema miamū nipo 'gā iapou pē neape je rerowiar awi pē momoirukaawamū. “Simomoirukat Ku'jywa 'ga remimū'ēmera 'gā 'ga rerowiar awi 'jau”, e'i te nipo 'gā pē nupe numiamū. A'eramū nipo 'gā mama'e apou pē neape. Ojerowiarukaawamū te nipo 'gā iapoi pē nupe numiamū. A'ere kasi a'e are miamū perowiat 'gā ne. 23 Perowiar iki aipoa je'eawera. Ijeapoe'emauwe je imome'ui pē nupe, ee pē mueapyoawamū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

Janereki'yra 'ga ruawam
(Mateu 24.29-44; Luka 21.25-33)

24 A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pē nereko tyweawa kwaw ire nipo ywag awi nanē mama'e jesaukari pē nupe nū. Kwara nipo owepa. Jaya nanē nipo owepa nū. 25 Jaytataa nipo ototoka ywag awi 'ua. Ywag ipewara nipo ooyita nū. Kwat, jay, jaytata. Mīmera nipo ooyita— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. 26 —A'ere nipo pēneki'yramū je teju tejewya ywasiga rupi. Tepājē mū nipo je ruri, tejenyfuga pype futat teju nū. 27 A'eramū nipo je tejeupe oporowyky ma'e ywagipewara 'gā monou tejemiayuwa 'gā majatykaukaa. “Pe'je pejewau amunawa moy-moyka jeremiayuwa 'gā majatykau 'gā nerua jee”, 'jau nipo je 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā awau 'gā nerua jee— 'jau Jeju 'ga imome'wau 'gā nupe.

28 Anure Jeju 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau ee:

—Mama'ea je amome'u pē nupe pē mu'jau tejuawa 'ar are— 'jau 'ga 'gā nupe. —Sā'ā ae siaka'gywa potyramū amana jewyra kwaawa. Ipotyrauwe 'ā ae amana jewyra kwaapa. 29 Nan tee futat ki je'eawer imū mama'e jeapora-muerauwe pe'je pejejaupe: “Ut ja'wyja'wy Jeju 'ga janee 'wyriaramū akou”, pe'je ki pejejaupe. 30 A'jea futat je 'i. Je'eawer imū mama'e jeapo resakara 'gā papawe'emauwe nipo teju tejewya nū. 31 Ywaga nipo atepawamū futat. Ywya nanē nipo atepawamū futat nū. A'ere nipo jeremimome'ufera natepawa'uweri futari. Je'eawer imū etee futat nipo aipoa ojeapou— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

32 A'ere Jeju 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Nitywi futari je ruawa kwaapara 'gā amū. Nepekwaawi futari je ruawa. Ywagipewara 'gā miamū ikwaape'ema. Je miamū nanē nakwaawi tejuawa 'ara. Jeruwarete 'ga etee te okwaap. 33 A'eramū ki pēē je rapesaka pejemogyau. 34 Sā'ā kūima'e 'ga amū ooa iataa muku oje'wyr awi. A'eramū 'ā 'ga oo enunewe 'jau wemiayuwa 'gā nupe: “Aata je tewau. A'eramū pēē pejeporowykyau je'eawer imū etee futat”, 'jau 'ga 'gā nupe. 'Oga raarana 'ga upe 'ga 'jau: “Earū jeroga ra'ne muku je rekoramū. Je rura nanē ene apesaka nū”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū 'ga awau watau muku oje'wyr awi. 35 Nan tee futat pēē je rura rapesakaramū pejemogyau. Nepekwaawi je ruawa. A'eramū ki pēē pejeporowykyau pejejeupe je'eawer imū, je rura rapesaka pejemogyau. Meewe'i ur ire ako re nipo wata ma'e 'ga 'ua ypyaje owaēma. Maranamū kwara ajerewamū, maranamū ai'iwe. Nokwaawi 'gā 'ga ruawa. 36 A'eramū nipo 'oga jara 'ga 'ua erujewi ojeupe oporowyky ma'e 'gā nupe. Opak sipo 'gā ajemogyau 'ga rapesaka? 37 Aipo are je 'i pē nupe: Je rura ki peapesak pejemogyau— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

14

*Jejui 'ga ree ifuwet ma'e**(Mateu 26.1-5; Luka 22.1-2; Juã 11.45-53)*

¹ Egitu ywy awi judeu ypyfera 'gã nenũ'ëawer are wea'awa maraka upe iwaêm ja'wya'wyrâuwe mainana 'wyrriara 'gã ajatykau Moisesi 'ga remik-wasiêner are moromu'jara 'gã nee.

—Maran te jane Jejui 'ga pyygi 'ga jukau? — 'jau 'gã ajaupe. —Jemime sipyyk 'ga 'jau. ² Jerusareg ipewara 'gã iporomutat 'ga ree. A'eramũ jane 'gã nowase jarekowe'em 'ga ree maraka apoaw ipe. Kasi a'e pe jane 'ga remiayuwa 'gã mamara'nei ne— 'jau 'gã ajaupe.

*Jejui 'ga ree jany kasiga reko'wokawet**(Mateu 26.6-13; Juã 12.1-8)*

³ Petani pe Jejui 'ga akou, Simão 'ga rog ipe, ipito'om ma'efera 'ga 'wyr ipe. 'Gã jemi'waa 'gã nuwamũ kũjã ëë mũ 'ua ojanya kasiga ryrũ rerua ope pe. Itasiga apopyrera aipo yrũnamũ, aripasi 'jawa apopyrera poromũ. A'eramũ ëë yrũ mopena, jany kasiga reko'woka Jejui 'ga akag are. “Naritu” 'jau 'gã aipoa jany kasiga upe. Epy ete aipoa jany kasiga. ⁴ A'eramũ wapyk ma'e 'gã amũ amara'neramũ jany kasiga ëë eko'wog are.

—Ma'eramũ sipo ëë imomy ekoetei 'wei? ⁵ Epy te 'ã 'aga jany kasiga a'i kũi— 'jau 'gã ajaupe. —A'eramũ amunipo 'ã ëë ime'ega ka'aranũ are jane. Tresêtu ka'aranũã 'ut ee. A'eramũ amunipo 'ã ëë epyfera mua jane. A'eramũ amunipo 'ã jane imojo'oka ikaraemãe'ema 'gã nupe 'jau kũi— 'jau 'gã ajaupe, kũjã ëë ago'wau.

⁶ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Tene ëë iapoi. Ma'eramũ pejemara'neramũ ëë ree 'ũ? Mama'e esagea te ëë wapo jee. ⁷ Ikaraemãe'ema 'gã nooa'uweri futari pë nui. A'eramũ pëe anure mama'e monou 'gã nupe pejemifutar imũ. A'ere je te ajee nako fukui pë pype. ⁸ Je tymaw ipe je ree eko'wogipyrama futat jany kasiga numiamũ. A'ere ëë 'awauwe eko'wogi je ree, je manũe'emaue. Tene ëë iapoi jee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁹ —A'jea futat je 'i. Anure nipo 'gã je mome'ui kwe pewara 'gã nupe. Amunap tesirũmera moyka nipo 'gã awau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe. Je mome'uramũ nipo 'gã ëë remiapofera nanë imome'wau 'gã nupe nũ. A'eramũ nipo 'gã anure najuejue etee futat wea'aramũ ëë remiapofer are— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

*Mainana 'wyrriara 'gã nupe Judas 'ga 'eawet**(Mateu 26.14-16; Luka 22.3-6)*

¹⁰ A'ere Jejui 'ga remimu'e 'ga amũ awau oporogytau mainana 'wyrriara 'gã nupe. Judas Iskariote 'ga futat poromũ oo oporogytau 'gã nupe:

—Jejui 'ga je apyygukat pë nupe. Je apoat pëë 'ga pyyka pë pyri— 'jau Judas Iskariote 'ga awau 'gã nupe.

¹¹ Ojeupe 'ga 'eramũ mainana 'wyrriara 'gã aku'iramũ 'ga ree. A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ka'aranũã nipo ore oromono ene upe 'ga pyyga repyramũ— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Judas 'ga wea'aramũ akou ee. “Ojetee 'ga rekoramũ tomono 'ga 'gã nupe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga Jejui 'ga rerekou weape.

*Ae a'wyre'ema 'gã nupe**'ga monoara 'ga**(Mateu 26.17-25; Luka 22.7-13, 21-23; Juã 13.21-30)*

12 Awau owaēma mani'oko'o jopype'ema 'wawa upe, Pasikwa 'jawa apoawa upe. Karupa'mī jukaawa 'ara upe 'gā owaēma. A'eramū 'ga remimu'e 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Ma'ape te jane jemi'wari, karupa'mī ro'o reyri jarejee?— 'jau 'gā 'ga upe.

13 A'eramū Jejui 'ga mukūja 'gā monou amunawarete pe.

—Pe'je pejewau Jerusareg ipe. Peu nipo 'y ryrū rerekwara 'ga peekoat. A'eramū pēē pejewau 'ga rewiri. 14 'Og ipe 'ga seramū pejeporogytau 'oga jara 'ga upe:

—Jarejara 'ga ore mut imome'waukaa enee: “ ‘Ma'ape te je karupa'mī eyra 'ui tejemimu'e 'gā netee?’ e'i 'ga. 'Ma'ape te ore kumi apoi? Ma'ape te je tejemimu'e 'gā nerojemi'wari' e'i 'ga enee kūi”, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. 15 —Aipo ojeupe pēē 'e re 'ga tepē neroo ywatewara imy'jawa pype 'jau. Ityp futat aejemi'waawa peu. Ae renawa nanē otywamū futat nū. A'eramū pēē pejejeupe 'ga esaukar ire peu futat iapou ewara reewe jarejeupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

16 A'eramū mukūja 'gā awau amunawarete pe. A'eramū 'gā mama'e resaka ojeupe Jejui 'ga 'eawer imū etee futat. A'eramū 'gā kumi apou maraka are.

17 Kaaruwamū Jejui 'ga awau ojemi'waa wemimu'e 'gā netee.

18 Ojemi'waaw ipe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat je 'i. A'jea futat nipo pēē mū je mono pejepe je ree iporomutare'ema 'gā nupe je jukaukaa— 'jau 'ga 'gā nupe.

19 Aipo renupawe 'ga remimu'e 'gā u'arasigamū ojeupe 'ga 'eawer are. A'eramū 'gā oporonupa majepeinumee ee 'ga upe:

—Je upe te ere poromū?— 'jau 'gā 'ga upe.

Majepeinumenumee 'gā oporonupa ee 'ga upe.

20 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je pyri ojemi'wat ma'eramū futat pēē mū nipo je monoi 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe. 21 —Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe rakue, jemanū are rakue. Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea je ree iporomutare'ema 'gā je jukaukat 'gā nemikwasiarer imū etee futat. A'ere 'gā nupe je monoara 'ga tywereteramū te akou. Iporiay'i 'gā po pe je monoara 'ga numiamū. A'ere nipo Janeruwarete 'ga 'ga rereko tyweretei. Ma'eramū gatu nipo 'ā 'ga jeuwi rakue 'ja— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Mani'oko'o'ia y'way reewe 'gā nupe imonoawet

(Mateu 26.26-30; Luka 22.14-23; 1 Korītu 11.23-25)

22 Ojemi'waaw ipe Jejui 'ga mani'oko'o'i pyyka. A'ere 'ga eramā'jāu ywau eroje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mani'oko'o'ia eremut ore, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga mani'oko'o'i mowoka imonou 'gā nupe.

—Mani'oko'o'ia pepyyk i'wau. Koromū jero'oa— 'jau 'ga 'gā nupe.

23 A'ere 'ga y'way ryrū pyyka nū, eramā'jāu ywau nū. A'eramū futat 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū:

—Au'jete y'waya eremut ore, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga imonou 'gā nupe. A'erauwe 'gā itykua pāwē pāwē. 24 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Koa y'waya jerya futat. A'ere'ere'i nipo 'gā amū jejukai jery reko'woka. Aipoa jery jeko'woga pētywera omepy. Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pē katu'ogi kwaiwete. 'Awamū karupa'mīa nepejukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat 'ga je'eg ymanera numiamū. A'ere 'awamū 'ga je'eg yauramū. 'Awamū jery tee pē pirei pētywer awi. Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui je rerowiamū. Poromū futat

Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. A'ea 'ga je'ega nomojopy'ruawi futari 'awamū— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁵—A'jea futat je 'i. Je natykurujawi futari 'aga y'waya pē pyri. Anure tāmējē te nipo je itykuri pē pyri, Tejuwarete 'ga pyri pē neroo re tāmējē nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁶ Oporogytapaw ire 'gā amaraka'aga Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Amaraka 'ag ire 'gā awau wywytyr ipe, Oriweira 'jaw ipe.

Pedro 'ga momoranupawet

(Mateu 26.31-35; Luka 22.31-34; Juā 13.36-38)

²⁷ Awau ipe Jejuī 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—'Awamū futat nipo pekwasī'o je wi je rejaa je mu'ama ojetee'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue: “Tajuka karupa'mī are omaenun ma'e 'ga 'jau kwy. A'eramū 'ga reymawera 'gā awau okwasī'wau kwe pe 'jau kwy”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue. A'eferupi tee futat nipo pekwasī'o pejewau je wi— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁸—A'ere je temanū re je ferawī nū. Teferaw ire nipo je oi Garireja wyw pe pē nenune— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—'Me te pa 'ga poromū 'jau nū. Je naejara'uweri futari ene imogou ojetee'i kūi. 'Gā te nipo opyamū ene wi ene rejaa ojetee'i kūi. A'ere je naejara'uweri ene kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁰—A'jea futat sipo ere— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe. —Je te a'jea futat a'e enee nū'ū: 'Awa ppytuna rupi nipo je kwakuw ape muapyapyt katu 'gā nupe. “Nakwaawi je 'ga”, 'jau nipo ene mukūi wyrasokwē je'egauwe— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

³¹ A'ere Pedro 'ga fuakaramū 'ga upe:

—Naani futari nū'ū. Aipo na'ea'uweri futari je. “Nakwaawi je 'ga”, na'ea'uweri je. “Tene 'gā je jukai futari 'ga reewe futat”, a'e ete nipo je. Nakwakuwa'uweri futari je ene— 'jau Pedro 'ga Jejuī 'ga upe.

'Ga remimu'e 'gā nanē Pedro 'ga 'eawer imū etee futat 'jau 'ga upe nū.

'Uwarete 'ga upe 'ga 'eawet

(Mateu 26.36-46; Luka 22.39-46)

³² Jejuī 'ga awau owaēma Getsemani 'jaw ipe, wemimu'e 'gā netee. A'ere Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Au ete pejup ra'ne. Iruupeu'i je oi teporogytau Tejuwarete 'ga upe ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

³³ A'eramū 'ga muapyra 'gā etee erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juā 'ga. Mīmera 'gā 'ga erawau ojeupi. 'Ga 'arasiga 'ga mopy'aywyrafenayau 'ga mogou. ³⁴ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je'arasiga nipo 'ā je juka. Peser awi etee. Peoporogyta Jarejuwarete 'ga upe je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁵⁻³⁶ A'eramū 'ga ojepe'au'i 'gā nui. Awau peu'i wenupy'āu wapyka weakwara rerawau enūina wyw are futat erujaa oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. 'Wyria'ri 'gā imara'ne je ree. 'Gā nipo 'ā je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nuapoa'uweri nanuara je ree. A'ere 'ā najeremifutar imū rūi te ereapoukat. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe jee— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

³⁷ Oporogytapaw ire 'ga afu'ama awau ojewya muapyra 'gā nupe nū. Osea 'gā 'upa. A'eramū 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Ereset te mijap? Eje'ega te neremonoi'i Jarejuwarete 'ga upe je pyri? A'e'ja'wiramū miām sipo nereporogytai Jarejuwarete 'ga upe?— 'jau 'ga 'ga upe.

38 —Peser awi. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē peje-
fuakaramū mama'e tywera apowe'em. Kasi a'e pe nepēfuakari ne. A'eramū
pēē mama'e tywera etee iapou 'ga upe ne. Nepēparuapoweri agawewi nipo
mama'e tywer are. A'etea nipo peapo pejeporogytawe'em 'ga upe 'eramū
mama'e tywera etee futat peapo pejekou— 'jau 'ga 'gā nupe.

39 Aipo 'ga upe 'e re Jejuī 'ga awau 'gā nui nū oje'ega monou 'Uwarete 'ga
upe nū. 'Ga upe u'eawera 'ga 'jau'japa. 40 A'ere 'ga awau ojewya wemimu'e 'gā
nupe nū. Nānēwējēmī nū. Osea 'gā 'upa. Wopeypeyjamū etee 'gā ajemogyau.
A'eramū 'gā osea 'upa. Opag ire 'gā oporesagamū etee 'ga ree. Ojenosōu 'gā
'ga wi. A'eramū 'gā 'jawe'em 'ga upe.

41 A'eramū Jejuī 'ga awau oporogytau'japa 'Uwarete 'ga upe nū. 'Uwarete
'ga upe oporogyta re 'ga 'ua nū. Nānēwējēmī nū, 'gā set 'gā nuwamū nū.
A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Peser ete futat nipo pejejupa nū ki sa?— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Au'je
pejeser ire. 'Awamū futat 'gā pēneki'yramū je monoi ae a'wyre'ema 'gā po pe.
42 Pe'je iruukwe soo 'gā nekoaa 'jau. Kweramū ae a'wyre'ema 'gā po pe je
monoara 'ga ruri— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejuī 'ga pyykawet

(Mateu 26.47-56; Luka 22.47-53; Juā 18.3-11)

43 Jejuī 'ga porogytapawe'emauwe Judas Iskariote 'ga, Jejuī 'ga
remimu'efera 'ga futat, kwaiwete 'gā nerua erojemorypa Jejuī 'ga ree.
Mainana 'wyriara 'gā kwaiwete 'gā muri Judas 'ga rupi. Judeu 'gā 'wyria'ri
'gā nanē kwaiwete 'gā mua 'ga rupi. Jyuaa 'gā erua muap. Mīmera 'gā erua
erojemorypa 'ga ree. 44 Mainana 'wyriara 'gā nupe oporogytaaw ipe Judas
'ga 'jau 'gā nupe rai'i: “Oo nipo je Jejuī 'ga retywape pytea pē neape. A'eramū
pēē a'e are 'ga kwaapa 'ga retywape pyteramū. A'erauwe futar iki pēē
pejewau 'ga pyyka 'ga rerawau”, 'jau Jejuī 'ga monoara 'ga 'gā nupe rai'i.

45 A'eramū 'ga owaēma ppy we awau Jejuī 'ga rerowyka 'jau 'ga upe:

—'Au te ereko, ki Ku'jyp?— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū futat 'ga 'ga retywape pytea.

46 A'erauwe Judas 'ga remireroofera 'gā 'ua Jejuī 'ga pyyka 'ga pofaa.

47 A'ere Jejuī 'ga remimu'efera 'ga amū ogyuu rekyita kūima'e 'ga amū ree, 'ga
namī monoka. Furuk. Mainana 'wyriararete 'ga remiayuwa 'ga namī yypa.

48 A'ere Jejuī 'ga 'jau opyykara 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē ma'eramū pejejuia muawa pyu je nupāu ekoete 'ū,
muna'ywa 'jawe 'ū? Ma'eramū pēē muawa we erua jyuu reewe jepiara rupi
'ū? 49 Pejejepype je rekoramū miamū ako naje pyygi pejepe ai'i. Jarejuwarete
'ga mogytaaw ipe ako je oi ai'iwe, ai'iwe 'jau ai'i. Peu futat ako je reni 'gā
mu'jau Jarejuwarete 'ga ree ai'i. A'ete ako naje pyygi pejepe ai'i. A'ere
jemanūawa upe iwaēmi. A'eramū Jeruwarete 'ga je pyygukaa rēwējēmī pē
nupe. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari jemanū are ikue.
A'eramū 'ā pēē iapou 'ga remikwasiarera 'eawer imū etee futat— 'jau 'ga 'gā
nupe.

50 A'e renupawe Jejuī 'ga remimu'e 'gā okwasi'wau 'ga wi, 'ga rejaa,
oka'jama 'gā nui. Okyjau 'gā opyyg awi. A'eramū 'gā oka'jama 'gā nui.

51 Kunumūū 'ga amū 'ua Jejuī 'ga rewiri. Taity fuku pyu etee 'ga ojeuwana
akou. 52 'Ga amū 'ga pyyka numiamū. A'ere 'ga raity etee ipyygi. Waity
pyygamū 'ga opoia etee juī. A'eramū 'ga awau ujana taitye'eme.

Anasi 'ga rog ipe 'ga reroawet

(Mateu 26.57-68; Luka 22.54-55, 63-71; Juā 18.13-14, 19-24)

⁵³ A'ere Jejuí 'ga ppykara 'gā 'ga rerawau mainana 'wryiararete 'ga rog ipe, Kaifasi 'ga rog ipe. Peu futat judeu 'gā 'wryia'ri 'gā ajatykau mainana 'wryiara 'gā nee. Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nanē ajatykau 'gā nee nū.

⁵⁴ Pedro 'ga awau 'gā newiri. A'ere 'ga nuerowygi Jejuí 'ga. Mukuu etee futat 'ga akou 'ga wi. Awau 'ga owaēma mainana 'wryiararete 'ga roga upe. A'ere Pedro 'ga nooi osou. Ukupepe etee futat 'ga awau akou 'oga osoma pype ojepe'jau mainana 'ga remiayuwā 'gā pyri.

⁵⁵ Ojeupe 'gā Jejuí 'ga reruramū mainana 'wryiara 'gā oje'ēma'e 'gā netee 'ga remiapo tywera mome'waramū rekaa.

—Awŷja te 'ga remiapo tywera wesak rai'i? Ma'ja ajee 'ga wapo ajukaawamū rai'i?— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere nitywi 'ga amū. ⁵⁶ Kwaiwete 'gā 'ua o'meramū Jejuí 'ga ree. A'ere 'gā naju'jaju'jawe rūi imome'ui 'gā nupe.

⁵⁷⁻⁵⁸ Poje 'gā amū 'ua o'meramū 'gā nupe:

—Ore aruenup 'ga je'ega ai'i. "Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. 'Awa 'ga mogytaawa kūima'e 'gā nemiapofera tee. A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi ajepeja 'ga mogytaawa mowya nū. Aipo 'ga mogytaawa nakūima'e 'gā nemiapofera rūi", 'jau 'ga oreremianuwamū ai'i— 'jau 'gā imome'wau 'gā nupe.

⁵⁹ A'ere aipo 'gā nanē naju'jawe rūi imome'ui 'gā nupe.

⁶⁰ A'eramū mainana 'wryiararete 'ga afu'ama 'jau Jejuí 'ga upe:

—Ma'ja ere te 'gā nupe? Nereje'egi te 'ā 'gā nupe aipo 'gā 'eramū ai' kūi?— 'jau 'ga oporonupa ee 'ga upe.

⁶¹ A'ere Jejuí 'ga pigi etee u'ama. A'eramū mainana 'wryiararete 'ga 'jau 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga remimurera te ene? 'Ga ra'yra te ene?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶² A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū. Je te 'ā pēneki'yraretea. Anure nipo je apygi Pājērete 'ga yse katy, 'ga jakwatawa katy. Peu je renamū nipo pēē je resaka. Anure nipo je ruri tejewya ywag awi ywasiga rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶³ A'erauwe mainana 'wryiararete 'ga amara'neramū. 'Ga mara'nea 'ga rerekou 'ga raity monogukaa 'ga upe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat 'ga Jarejuwarete 'ga kurawi akou ra'e— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jane futat 'awamū sienup 'ga kurawa jarejowase— 'jau 'ga 'gā nupe. —Na'gā amū rūi 'ā omome'u janee. ⁶⁴ Ma'ja pe'je ajee 'ga upe 'awamū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Sijukaukat futat jane 'ga. Jarejuwarete 'ga te 'ā 'ga akurap.

⁶⁵ A'eramū 'gā amū onymuna 'ga ree. A'eramū 'gā 'ga reakwapiiaa taity pyu, opo afuapyka erofaa 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Awŷja te ene nupā?— 'jau 'gā 'ga upe. —Ene 'ā i'akwaawete ma'ea. A'eramū ene enupāara 'ga mome'wau oreē— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe jefaruu 'gā nanē 'ga ppyka opo rerofaa 'ga ree nū.

Pedro 'ga Jejuí 'ga kwakupa

(Mateu 26.69-75; Luka 22.56-62; Juā 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ A'e pe Pedro 'ga 'ūina ukupepe. Poje mainana 'wryiararete 'ga remiayuwā ēē mū 'ua 'ga pyri. ⁶⁷ Tata are 'ga jepe'eramū ēē 'ga resaka 'jau 'ga upe:

—Jejuí kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā, Nasare pe waranup ma'efera kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā— 'jau ēē 'ga upe.

⁶⁸ A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Tee. Naani nū ī. Nakwaawi je 'ga nū ī. A'eramū awŷja upe ene 'jau ekou ī— 'jau futatee 'ga ēē upe.

A'erauwe 'ga afu'ama awau 'oga osoma pyri. A'erauwe wyrasokwēa oje'ega. ⁶⁹ Peu oporowyky ma'e ēē mū 'ga resaka nū. A'eramū ēē 'jau ojepeyriwara 'gā nupe:

—Koromū futat Jejuī kīā rewiri ako ma'efera kīā mū— 'jau ēē 'gā nupe.

⁷⁰ A'eramū Pedro 'ga 'ga kwakupa nū. A'ere'ere'i peu u'am ma'e 'ga amū 'jau 'ga upe nū:

—A'jea futat ēē 'i enee. Garireja ywy pewaramū futat ene, 'ga 'jawe futat ene ra'e— 'jau 'ga 'ga upe.

⁷¹ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Nakwaawi je 'ga, a'e je akiko. Jarejuwarete 'ga remianuwamū te 'ā je 'eu'jawi. Nakwaawi je 'ga, 'jau. Te'me re je Jarejuwarete 'ga tejereko tywera futari— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷² A'e pype wyrasokwē oje'ega nū. A'erauwe Pedro 'ga wea'aramū Jejuī 'ga 'eawer are. “Wyrasokwē je'egu'jaw enunewe nipo ereu'jau'jap, nakwaawi je 'ga, 'jau 'gā nupe” eawer are Pedro 'ga wea'aramū. A'eramū 'ga aipo u'eawera rerojenosōu. A'eramū 'ga awau ujāna Jejuī 'ga kwakupawera renosōu. A'eramū futat 'ga u'arasigamū wea'aramū ee. A'eramū 'ga ajaa'wau awau u'eawera raykau.

15

Piratu 'ga upe 'ga rerooawet

(*Mateu 27.1-2, 11-14; Luka 23.1-5; Juā 18.28-38*)

¹ Ai'iwetetewe mainana 'wyriara 'gā ajatykau judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nee, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā neewe. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nanē ajatykau 'gā nee nū. A'eramū 'gā oje'ega ajaupe:

—“Je te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea”, e'i ako Jejuī 'ga janee ko. A'eramū jane 'ga jukaukaa 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'ga pofaa itaju pyu, 'ga rerawau Piratu 'ga upe. ² A'eramū Piratu 'ga oporonupa ee 'ga upe:

—A'jea te ene 'wyriaramū judeu 'gā nupe?— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat ere poromū— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

³ A'eramū taetu mainana 'wyriara 'gā 'ga je'ēwu'jauw'jaga etee futat.

⁴ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Nereuwi te 'gā je'ega? Nerewawagi te 'ā aipo 'e are a'i kūi?— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

⁵ A'ere Jejuī 'ga noje'egi futari 'gā nupe. O'meramū te 'gā 'i. A'eramū Jejuī 'ga oje'ega'ema 'gā nupe. A'eramū Piratu 'ga oporesagamū etee 'ga ree. “Ma'eramū sipo 'ga noje'egi?” 'jau 'ga ojeupe.

'Gā nupe 'ga monoawet

(*Mateu 27.15-26; Luka 23.13-25; Juā 18.39-19.16*)

⁶ Mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka apoawa rupi Piratu 'ga moromunepawa pype imunewipyrera 'ga amū muēma judeu 'gā nupe jepi, 'gā nemienūiwera 'ga 'ga imuēma 'gā nupe jepi. ⁷ Jejuī 'ga ppykawa rupi Parapasi 'ga 'ūina moromunepawa pype. Parapasi 'ga futat amunaw ipewara 'gā mamara'neukaa 'wyriara 'ga ree. Oporojuka ma'efera 'gā weuje nū. A'eramū 'gā 'gā monou 'ga munepa 'gā mu'ama rakue. ⁸ A'eramū mytuna 'gā 'ua 'jau Piratu 'ga upe:

—Ejemiapou moromunepawa pypewara 'ga amū emuēmukat oree— 'jau 'gā 'ga upe.

⁹ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pefutat te judeuramū peje'wyrirarete 'ga je imuēma pejejeupe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Piratu 'ga mainana 'wyrriara 'gā kwaapa futat. “Werekoay pa mainana 'wyrriara 'gā Jeju 'ga. A'eramū pa 'gā 'ga rerua jee ra'e”, 'jau Piratu 'ga ojeupe. “A'ere mytuna 'gā poromutaramū 'ga ree. A'eramū nipo 'gā 'jau, Jeju 'ga emut oree, 'jau nipo 'gā jee”, 'jau Piratu 'ga ojeupe. ¹¹ A'ere mainana 'wyrriara 'gā afuakaramū 'ga ree.

—Parapasi 'ga ki emuēm imua oree, sa'e 'ga upe 'jau. Jeju 'ga kasi eremuēm oree ne, sa'e 'ga upe 'jau— 'jau 'gā mytuna 'gā nupe.

'Ga rerure'emauwe 'gā mogyau 'gā mu'akwaapa. A'eramū 'gā afuakaramū 'ga ree.

A'eramū Piratu 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Pefutat te judeuramū peje'wyrirarete 'ga je imuēma pejejeupe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā 'i etee 'ga upe:

—Naani. Parapasi 'ga te ki emuēm imua oree— 'jau 'gā 'ga upe.

¹² A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maran te jane Jeju 'ga rerekoi, “judeuramū pēē 'wyrirarete 'ga” 'jau 'ga rerekoi?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹³ —Emu'amukat 'ga 'ypeywar are 'ga pokutuka 'ga jukaawamū futat— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

A'eramū 'ga:

¹⁴ —Ma'ja te 'ga wapo ajukaawamū pē nupe rai'i, a'e te je a'i kūi?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā afukafukai etee ajemogyau:

—Emu'amukat futat Jeju 'ga 'ypeywar are 'gā nupe — 'jau 'gā wjere'emamū futat wafukaita 'ga upe.

¹⁵ Piratu 'ga oporomaku'iweramū mytuna 'gā nee. A'eramū 'ga Parapasi 'ga muēmukaa moromunepaw awi 'ga monou 'gā nupe. Jeju 'ga jēmī 'ga imopigukaa jefaruu 'gā nupe.

—Pe'je 'ga rerawau 'ga mopika 'ga a'gwawe'em futat. Pēporia kasi 'ga nupāu ne. 'Ga mopig ire pēē 'ga rerawau 'ga mu'ama 'ypeywar are. A'eramū 'ga peu etee futat amanūmū u'ama— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jefaruu 'gā Jeju 'ga rerekoemāawet

(Mateu 27.27-31; Juā 19.2-3)

¹⁶ 'Ga mopig ire jefaruu 'gā Jeju 'ga rerawau 'ga rerosou Piratu 'ga rog ipe. A'ere 'gā opytuna 'gā majatykau 'ga ree. ¹⁷ A'ere 'gā 'wyrriara raity piraga munepa 'ga wi. A'ere 'gā juapekagūū muapŷina 'ga akagyrynāmū iapou 'ga upe. A'eramū 'gā imonou imunepa 'ga akaga pype. ¹⁸ A'ere 'gā 'jau 'ga upe:

—Ene 'ā judeu 'gā 'wyriraretea 'gā nupe ra'e jepi. 'Awamū ereko 'wyrirareteramū nakwaparimū rūi futat 'gā nupe— 'jau 'gā Jeju 'ga upe 'ga rerekoemāu erekou.

¹⁹ A'e pype 'gā 'ga akaga nupāu ywyrā'i'i pyu. Onymuna 'gā 'ga ree. A'ere 'gā wapyka wenupy'āu 'ga rowase, 'ga muorypa 'me. A'ere 'gā 'jau ajaupe:

—Pemā'ē judeu 'gā 'wyrirarete 'ga ree ki sa— 'jau 'gā ajaupe. —'Wyrriara raity piraga 'ga wereko imunepa 'awamū. 'Wyrriara akagyryā nanē 'ga wereko nū. 'Wyrirarete pype tāmējē 'ga 'ari ra'e— 'jau 'gā ajaupe 'ga rerekoemāu. 'Ga jaita nanē 'gā nū.

²⁰'Ga rerekoemā re 'gā taity piraga mosoka 'ga wi nū. 'Ga raity munepa 'ga wi nū. A'ere 'gā 'ga rerawau 'ga jukaaw ipe.

'Ypeywar are Jeju 'ga monoawet
(*Mateu 27.32-44; Luka 23.26-43; Juā 19.17-27*)

²¹'Ga jukaawa piara rupi 'gā Simāo 'ga rowosōu. Jū awi 'ga 'ua akou awau amunawarete pe. Sirene ywy pewara 'ga poromū Simāoramū. Mukūi Simāo 'ga ra'yra 'gā. Aresāri 'ga, Rufu 'ga. Mīmera 'gā Simāo 'ga ra'yra. Simāo 'ga resakawe jefaruu 'gā 'jau 'ga upe:

—'Ypeywara erokwap 'ga upe— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū 'gā iupirukaa 'ga upe. ²²A'eramū 'gā Jeju 'ga rerawau *Gogata* 'jaw ipe. ('Gā 'je'eg imū *Gogata* 'ea Aeakagera 'jawewara 'ea futat poromū). ²³'Ga rerowaēm ire 'gā muaga monou 'y'way pype 'ga upe numiamū. Mira 'jawa 'gā imonou 'y'way pype 'ga upe numiamū.

—Koa etyikut ejayrū upe— 'jau 'ga 'ga upe numiamū.

A'ere 'ga notykuri.

²⁴A'ere 'gā 'ga jywaa pypiraa 'ypeywar are. A'ere 'gā itaju pyu 'ga pokutuka 'ypeywar are. A'ere 'gā 'ga py maju 'aaaju'arimū ikutuka itaju pyu. A'ere 'gā 'ga mafu 'ama 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywara reewe futat. 'Ga rekoa futat 'gā imonou imū'ama 'ypeywar are ipokutuka. 'Ypeywar are 'ga mu'am ire 'gā 'ga raityfera mojo'oka ajaupe. Ita'i 'jawewara 'gā imomopoa 'upa ywyu 'ga raityfera mojo'okawamū. Sā'ā ae jugu momora. Nan futat 'gā ita'i 'jawewara momopori 'upa 'ga raityfera mojo'okawamū. ²⁵Kwara awyruu'iramū etee 'gā 'ga mu'ama 'ypeywar are. ²⁶A'ere 'gā 'yjepa'nī are ikwasiaripyrera monou inuga ikutuka 'yw are 'ga apyte'rarimū. "Koromū futat judeu 'gā 'wyrriararetea" 'ea 'gā amū ikwasiaa 'yjepa'nī are rai'i. A'eramū 'gā imonou inuga 'yw are 'ga apyte'rarimū. A'eramū 'ga resakara 'gā 'ga jukaawera kwaapa.

²⁷'Ga reewe 'gā mukūja 'gā muna'ywa 'gā imonou imū'ama 'ypeywara mū ree. Muna'ywa pō'ō me 'gā Jeju 'ga mu'ama. ²⁸Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari ee rakue: "Mama'e tywera apoara pyri 'ga 'ami", 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. A'eramū 'gā 'ga monou imū'ama muna'ywa pō'ō me, Janeruwarete 'ga 'je'egawer imū etee futat.

²⁹'Gā pyu okwap ma'e 'gā Jeju 'ga rerekoemāu 'ga kurapa nanē nū.

—"Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi imowyrī nū", ere 'ā rai'i. ³⁰A'eramū ene ejua ejypa 'ypeywar awi— 'jau 'ga pyu okwap ma'e 'gā 'ga upe, 'ga rerekoemāu.

³¹Mainana 'wyrriara 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā. Mīmera 'gā nanē 'ga rerekoemāu 'upa nū:

—Opoat 'ga 'gā jepi. A'ere 'ga najepoara'uweri futari. ³²Israeu juapyr-eramū jane'wyrriararetea e'i na a'e 'ga re'ā. Siesag iki ajee 'ga rura 'ga jywa 'wei. 'Ga jyp 'ga ruramū sirowiat 'ga 'jau 'wei— 'jau 'gā ajaupe.

'Ga pyri imu'amipyrrera 'gā, muna'ywa 'gā amū nanē 'ga kurapa nū.

Jeju 'ga manūawet
(*Mateu 27.45-56; Luka 23.44-49; Juā 19.28-30*)

³³Kwara okwapa aje owepa. Ypytuna 'jawe futat oypytnaiwamū. Kwara ajerewamū tāmējē awau weny jesagamū nū. ³⁴Kwara renye'emauwe Jeju 'ga wafukaita oje'eg imū futat.

—*Eli eli lama sabactani*— 'jau 'ga oje'eg imū.

Oje'eg imū 'ga 'eawera: "Kiapi'ni, Kiapi'ni. Ma'eramū te erepoit je wi?" 'ga 'ea futat poromū 'ga afukaja.

³⁵ Aipo 'ga 'e renupara 'gã amũ 'jau:

—Eliasi 'ga 'ga wenüi!— 'jau 'gã ajaupe.

³⁶ 'Ga pyriwara 'ga amũ ujãna amynejuranüü pyyka imonou imunepa y'waynana pype. A'ere 'ga imonou iupia 'ywa rapefã are imonou Jeju 'ga upe 'ga rempyteramü. A'ere 'ga 'i etee esakara 'gã nupe:

—Tene jane 'ga resagi ra'ne. Siesak Eliasi 'ga rura 'ga mosoga 'ypeywar awi ra'ne 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁷ A'ere Jeju 'ga wafukaita amanümmü.

³⁸ A'eramü futat Janeruwarete 'ga mogytaawa my'jawa rowopypea taity otoroka opojo'ogamü imytera rupi. Ywate awi we futat 'ua opojo'ogamü ywyu. ³⁹ 'Ga manünamü jefaruu 'gã 'wyrria'ri 'ga 'ga manü resaka. 'Ypeywaraw rowase 'ga u'ama Jeju 'ga afukajamü. A'eramü 'ga 'jau ojeupe:

—A'jea futat pa 'ga Ku'jywa 'ga ra'yra futat ra'e!— 'jau 'ga u'ama.

⁴⁰ Kujãmera 'gã amũ 'upa muku'i 'ga manü resaka nü. Ëë mü rera Mari Matarena, ajepeja ëë rera Sarume, ajepeja ëë rera Mari. Poromü Mari ëë ra'yra 'gã Jose 'ga, Tiago 'ga. Aipoa Tiago 'ga kunumüüta. Mïmera 'gã 'ga manü resaka amumera 'gã netee. ⁴¹ Poromü kujãmera 'gã Jeju 'ga rewiri ako ma'efera 'gã futat poromü. Garireja ywy pype 'ga rekoramü 'gã awau watau 'ga rupi, 'ga poaa mama'e apo are rakue. Amumera kujãmera 'gã 'upa 'ga manü resaka. Aipo 'gã nanë 'ua 'ga rupi Garireja ywy awi Jerusareg ipe 'ga oramü rai'i nü.

Ita kwara pype Jeju 'ga monoawet

(Mateu 27.57-61; Luka 23.50-56; Juã 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Kaaruwamü Jose 'ga, Arimateja pewarera 'ga awau oporogytau Piratu 'ga upe. Opytuna 'gã nupe oje'ëma'e 'ga poromü. A'ere 'ga Jeju 'ga rerowiari. “Anure nipo Jeju 'ga 'üina 'wyrriaramü janee”, 'jau 'ga ojeupe. Morowykye'ema piara rupi 'gã Jeju 'ga jukaukaa ra'e. A'eramü Jose 'ga awau “Jeju 'ga reumera'emut jee”, 'jau Piratu 'ga upe:

—Amanü Jeju 'ga ko. 'Ga reumera toroo inuga ita kwara pype 'jau— 'jau 'ga Piratu 'ga upe.

Morowykye'ema rupi judeu 'gã nojotymi rakue. “Morowykye'ema piara rupi futat sitym 'ga 'jau”, 'jau Jose 'ga ojeupe etee futat. A'eramü 'ga Piratu 'ga pojeupe'ema futat awau Jeju 'ga reumera renüina 'ga upe.

⁴⁴ —Amanü te 'ga ra'e?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

—Amanü ako 'ga ko nü'ü— 'jau 'ga 'ga upe.

—Kuu. Kamësiete nipo 'ga manüi ra'e— 'jau Piratu 'ga oporesagamü 'ga ree.

A'erauwe 'ga 'jau jefaruu 'gã 'wyrria'ri 'ga upe:

—Maranime te 'ga manüi ra'e?— 'jau 'ga imome'waukaa 'ga upe.

⁴⁵ —Kwara jerewamü ako 'ga manüi ko— 'jau 'ga 'ga upe.

Aipo ojeupe jefaruu 'gã 'wyrria'ri 'ga 'e re 'ga 'jau Jose 'ga upe:

—Ere 'ga rerawau inuga ita kwara pype— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴⁶ A'erauwe Jose 'ga awau taity fuku mua Jeju 'ga reumera auwanawamü. Linu 'jawa apopyrera 'ga imua. A'eramü 'ga Jeju 'ga reumera mosoka imua 'ypeywar awi 'ga reumera auwana aipoa taity pyu. A'ere 'ga 'ga reumera monou inuga ita kwara pype. A'ere 'ga itapewuu mojerepa imonou imyina ita kwara rawopytymawamü. ⁴⁷ Kujãmera 'gã amũ awau 'ga imono resaka. Mari Matarena ëë, Mari ëë. Aipoa Mari ëë Jose 'ga ya. Mïmera 'gã Jeju 'ga reumera rupawa resaka.

16

*Jeju'i 'ga ferapawet**(Mateu 28.1-8; Luka 24.1-12; Juā 20.1-10)*

¹⁻² Ikoai'i, ku'emaiw are, kūjāmera 'gā jany kasiga mua erawau Jeju'i 'ga reumer are eko'wogipyramū. Mari Matarena ēē, Sarume ēē, Mari ēē. Poromū Tiago 'ga y ēē. Mīmera 'gā jany kasiga amut erawau. Ku'emaiw are 'gā erawau Jeju'i 'ga rupaw ipe. ³ Awau 'gā 'jau:

—Awŷja sipo itaa ope'a jui janee?— 'jau 'gā ajaupe.

⁴ Tuwīuu wejue itauua. A'eramū 'gā poromū 'jau ajaupe. Awau 'gā owaēma ja'wyja'wy jupe itauu resaka, ita kwara rawopytymawera resaka.

—Tŷŷ. Ojepe'a jui ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

⁵ A'erauwe kūjāmera 'gā awau osou ita kwara pype. Peu 'gā ywagipewara 'ga resaka kunumūū 'jawe. 'Ga raitya waparasiagamū. Jeju'i 'ga rupawera jakwatawa katy 'ga wapyka. 'Ga resakawe kūjāmera 'gā okyiau 'ga wi.

⁶ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi je wi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jeju'i 'ga resaka te 'ā pejot, Nasare pe waranup ma'efera 'ga resaka te 'ā pejot, 'ypeywar are amanū ma'efera 'ga resaka te 'ā pejot— 'jau ywagipewara 'ga kūjāmera 'gā nupe. —A'ere 'ga nitywi 'au. Oferap ako 'ga ko. Pe'je pejejuia 'ga rupawera resaka— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau esaka. ⁷ A'eramū ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pe'je pejewau imome'wau Pedro 'ga upe, amumera 'ga remimu'e 'gā nupe we: “Oferap kiā awau Garireja ywy pe pē nenune. Peu te nipo 'ga peesak nū, pejejeupe 'ga 'eawer imū etee futat nū”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁸ A'erauwe kūjāmera 'gā awau ujāna ita kwar awi. 'Gā kyjea 'gā nerekou 'gā moyyita. A'eramū 'gā ojeupe 'ga 'eawera mome'wawe'em awau 'gā nupe.

*Mari Matarena ēē Jeju'i 'ga resaka**(Mateu 28.9-10; Juā 20.11-18)*

⁹ Domingo rupi Jeju'i 'ga ferawi rakue. Ku'em enune 'ga ferawi rakue. Mari Matarena ēē upe ra'ne 'ga ojesaukaa. Ēē pirewara 'ga imoia ēē wi rakue. Sete ēē pirewara pytuna. ¹⁰ Ojeupe 'ga jesaukar ire ēē awau imome'wau 'ga remimu'e 'gā nupe rakue. U'arasigamū 'gā ajemogyau ajaa'wau Jeju'i 'ga ree. A'eramū Mari Matarena ēē awau imome'wau 'gā nupe:

—Oferap kiā ra'e. Ojesaukat kiā jee ko— 'jau ēē 'gā nupe.

¹¹ A'ere 'gā nuerowiari etee ēē ojeupe 'ga mome'uramū.

*Mukūja 'gā Jeju'i 'ga resaka**(Luka 24.13-35)*

¹² A'ere Jeju'i 'ga ojesaukaa mukūja werowiaara 'gā nupe. Jū me 'ga awau watau akou. Poje Jeju'i 'ga ojesaukaa 'gā nupe. A'ere 'ga jesowo'gōgi 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga kwaape'ema. ¹³ A'ere 'gā 'ga kwaaw ire awau ojewya 'ga mome'wau amumera 'ga remimu'e 'gā nupe. A'ere 'ga remimu'e 'gā nuerowiari etee 'gā 'ea.

*Jeju'i 'ga remimu'efera 'gā 'ga resaka**(Mateu 28.16-20; Luka 24.36-49; Juā 20.19-23; Atos 1.6-8)*

¹⁴ Poje Jeju'i 'ga ojesaukaa wemimu'e 'gā nupe. 'Gā jemi'waaw ipe 'ga ojesaukaa 'gā nupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramũ te neperowiari 'gã, “oferap 'ga” pejejeupe 'gã 'eramũ ra'e 'ũ? Ma'eramũ sipo ajee neperowiari je'eawera ra'e?— 'jau 'ga 'gã nupe oje'ega moywrafena 'gã nupe.

¹⁵ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe najuejue etee futat. Amunawa moymoyka pejewau je mome'wau 'gã nupe, je rerowiarukaa 'gã nupe pejejemogyau. ¹⁶ Je rerowiaara 'gã ki pepymĩ 'y pe, otywer awi 'gã poiraresaukaawamũ. A'eramũ je tejerowiaara 'gã katu'oka. Tejerowiare'ema 'gã nipo je nakatu'ogi. A'eramũ nipo 'gã awau mama'eukwaawa rapyaw ipe amanũ re— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹⁷ —Tepãjẽa nipo je imonou tejerowiaaramũ pẽ nupe. A'eramũ pẽẽ mama'eukwaawa moia erekwara 'gã nui jerer imũ. Pejejemikwaawe'ema pejeje'ega nipo pẽẽ iapou. ¹⁸ Moja ppyka miamũ nepemanũ. Ae jukaara muaga 'wau miamũ nanẽ nepẽ jukai. Oje'arimũ je rerowiaaramũ pejepo mono re ojero'wu ma'e 'gã ojekatu'oka ajemogyau— 'jau 'ga 'gã nupe.

Ywag ipe Jejui 'ga jeupiwet
(Luka 24.50-53; Atos 1.9-11)

¹⁹ 'Gã nupe oje'ẽmaw ire Janeruwarete 'ga Janejararete 'ga, Jejui 'ga monoukaa 'ga mojeupirukaa ywag ipe. Ywag ipe 'ga waẽmawe Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe: “Ene 'ã je 'jawe futat. A'eramũ ene eapyka jejakwatawa katy”, 'jau Janeruwarete 'ga Jejui 'ga upe. A'eramũ Jejui 'ga awau wapyka 'Uwarete 'ga jakwatawa katy. ²⁰ A'eramũ 'ga remimu'e 'gã awau 'ga mome'wau kwe pe. “Werowiaaramũ Jejui 'ga petywera moia pẽ nui, pẽ katu'oka”, 'jau 'gã imome'wau kwe pewara 'gã nupe. Janejararete 'ga 'gã opoat. Aeremiapoe'ema 'ga wapoukat 'gã nupe. A'eramũ 'gã nenupara 'gã 'gã 'eawera rerowiaa. “A'jea futat 'gã 'ea. Sã'ã Ku'jywa 'ga janeremiapoe'ema apoukara 'gã nupe”, 'jau enupara 'gã ajaupe, aipo 'gã 'e rerowiaa.

Luka

Jejui 'ga rekwawera Luka 'ga omome'u ka'aran are inuga janee rakue.

Luka 'ga nuatai futari Jejui 'ga rupi rakue. Najudeu arūi 'ga. A'ere 'ga Jejui 'ga rowari. Morofuanugara 'ga. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Luka 'ga upe. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejui 'ga ree.

¹⁻⁴ Teofiru. Ene 'ā kūima'eeteetea. A'eramū je ene upe ka'arana kwasiaa inuga. Je Luka. Jejui 'ga ree je ka'arana kwasiari inuga ene upe. A'eramū ene jeremikwasiarera mogytau. A'eramū ene “Na pa je 'gā a'jea futat imome'ui jee ra'e”, 'jau ene jeremikwasiarera mogyta re.

Ae pype akou 'ā Jejui 'ga awau watau kwe pe akou rakue, mama'eukwaawa pe'au 'gā nui rakue. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oka 'ga awau kwe pe akou rakue. 'Gā mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are rakue. A'eramū 'gā 'awamū kwaiwete 'ga renuparera 'gā 'ga rera mome'wau awau kwe pe ajemogyau 'gā nupe. Amumera 'gā ka'arana kwasiaa 'ga ree, 'ga rekwawer are. A'ere 'gā nomome'upawi 'ga rekwawera rakue.

A'eramū je “amome'upap pa je ikwasiaa inuga ka'aran are 'gā nupe kwy”, 'jau je tejeupe. A'eramū je a'eramū tewau Jejui 'ga resakarera 'gā nupe teporogytau tekou ai'i. Je naesagi futari Jejui 'ga. A'eramū je tewau 'ga resakarera 'gā nupe teporogytau tekou. Namajepei'i 'gā nupe etee rūi futat je porogytai. Kwaiwete je porogytai 'ga resakarera 'gā nupe fewau tekou ai'i. “Pemome'upap pejemiesagera jee”, 'jau je 'gā nupe tewau tekou ai'i. “Jejui 'ga remiapofera pemome'upap jee”, 'jau je tewau tekou 'gā nupe ai'i.

A'eramū 'gā imome'waupap jee. Wemiesagera 'gā imome'wau jee. A'eramū je 'awamū ka'arana kwasiaa inuga 'gā nemimome'ufer are pē nupe.

A'eramū ene jeremikwasiarera resaka ka'aran are. “A'jea futat 'gā Jejui 'ga mome'ui jee rakue”, tere jeremikwasiarera mogyta re 'jau.

Sakari 'ga upe ywagipewara 'ga 'eawet

⁵ A'ere je Juā Batista 'ga ra'ne imome'ui enee. Juā 'ga rekoramū Erote 'ga reko'i 'wyririamū judeu 'gā nupe rakue. Juā 'ga ruwa 'ga rera Sakari. Sakari 'ga mainana. Apiasi 'ga remiayuwa 'gā pyri 'ga oporowykyau Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype. Mainana 'gā juejue Arão 'ga juapyrera. Sakari 'ga remireko ēē nanē Arão 'ga juapyrera ēē nū, Isapeu ēē. ⁶ ēē mama'e tywera nuapoi futari Jarejuwarete 'ga upe. Sakari 'ga nanē nuapoi futari 'ga upe nū. Jarejuwarete 'ga je'eg are 'gā apyakai. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat 'gā mama'e apou akou namutamutat 'ga upe. ⁷ Isapeu ēē nata'yri futari 'gā nupe. ēēmena 'ga nanē futat osawa'eramū. Nokoi'i futari 'gā na'yra mū. Namanūi futari 'gā na'yra mū. ēē ra'yre'em teea futat.

⁸ Jarejuwarete 'ga upe 'ga porowykyaw ipe Sakari 'ga ruramū 'ga pytuna 'gā 'jau 'ga upe:

⁹ —'Awamū ene ekwap esou 'au myter ipewara pype jany kasiga rapyau, Jarejuwarete 'ga muorypawamū— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau osou jany kasiga rerawau iapyau. Awau osou imy'ja'wi pype. ¹⁰ Jany kasiga 'ga upe eroo iapyramū tekotee 'gā 'upa oporogytau ukupepe Jarejuwarete 'ga upe, 'ga ēma poromukuran.

¹¹ Jany kasiga imonygauwe ywagipewara 'ga 'ua ojesaukaa 'ga upe. 'Ua u'ama tata eny pyri. Jany kasiga 'ga iapyramū 'ga 'ua u'ama ojesaukaa 'ga upe. Iapyawa rowajara katy ojesaukaa 'ga upe. ¹² 'Ga resakawe Sakari 'ga okyiau etee 'ga wi.

—Kuu. Ma'ja te 'wei? Ma'ja te koromū 'ut ojesaukaa jee 'wei?— 'jau 'ga okyjau etee futat u'ama ywagipewara 'ga wi, ojeupe 'ga jesaukaramū.

¹³ Ojewi 'ga kyjeramū ywagipewara 'ga oje'ega 'ga upe:

—Erekjye awi. Janeruwarete 'ga eneje'ega wanup 'ūina— 'jau 'ga 'ga upe ojewi 'ga kyjeramū. —“Kunumia emut amū jee”, ere ako 'ga upe rakue. A'eramū 'ga 'awamū eneremifutara mua enee— 'jau 'ga 'ga upe. —Anurenure'i nipo eneremireko ēē ra'yramū— 'jau 'ga Sakari 'ga upe. —Eja'yra 'ga 'ar ire ki Juā enug 'ga ree. 'Ga 'aramū nipo eneku'i 'ga ree.

¹⁴ Enepytuna 'gā we futat nipo aku'iramū ene pyri 'ga 'aramū 'ga ree. ¹⁵ Waranuw ire nipo enera'yra 'ga kūima'eeteetea Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'ga 'ga upe u'ama. —'Ga aranuw ire ene kawīajaiwa rykurukare'ema 'ga upe. Y'way ajaiwaye'ema miamū futat itykurukare'ema 'ga upe. 'Ga 'ar ypyrauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekoi— 'jau 'ga 'ga upe imome'wau.

¹⁶ —Waranuw ire nipo enera'yra 'ga awau akou kwe pe oporogytau Israeu juapyrera 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga 'gā mojewyrūkaa Jarejuwarete 'ga raperyara upe nū— 'jau 'ga 'ga ruwa 'ga upe u'ama. ¹⁷ —Sā'ā ymā Eliasi 'ga rekoa Jarejuwarete 'ga pājē mū etee mama'e apoa rakue. Nan tee futat nipo enera'yra 'ga rekoī, 'ga 'jawerimū etee futat. Jarejararete 'ga rur enune nipo enera'yra 'ga rekoī 'gā mu'jau. 'Gā na'yra mota'waukaa 'gā nuwa 'gā nupe— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —A'ere te nipo Janejararete 'ga ruri enera'yra 'ga rewiri. Kwaiwete te 'ā 'gā Janeruwarete 'ga je'ega nuenuwi. A'eramū enera'yra 'ga a'eramū 'ua Janeruwarete 'ga je'ega renuwūkaa 'gā nupe. Janejararete 'ga rura futarūkaa 'gā nupe kwaiwete— 'jau ywagipewara 'ga Sakari 'ga upe u'ama imome'wau.

¹⁸ A'ere aipo 'eramū Sakari 'ga nuerowiari 'ga je'ega.

—Ene'me awi jee kūi. Iwāiwi jeremireko ēē nū'ū. Je nanē 'ā tesawa'eramū nū. A'jea futat sipo ēē wāiwi pype ēē ra'yramū?— 'jau 'ga ywagipewara 'ga upe.

¹⁹ A'eramū ywagipewara 'ga 'jau 'ga upe:

—Naani. Ereapo awi aipoa. Je 'ā Gaprieua futat. Je 'ā Ku'jywa 'ga pyriwara futat. 'Ga te 'ā je mut je moporogytaukaa enee. 'Ga te 'ā moranuw esage werurukat imome'waukaa enee jee. ²⁰ A'ere 'ā 'ga nererowiari etee ejeupe je 'ga mome'uramū. A'eramū nipo 'ga ene je'ēwoka'jama. Ije'ege'ema 'jawe nipo ekou. Enera'yra 'are'emauwe nipo nereje'egi. 'Ga 'ar ire te ereje'eg nū— 'jau ywagipewara 'ga Sakari 'ga upe. —Eja'yra 'aramū te nipo ejeupe jeporogytawera ererowiat. A'eramū te nipo ereje'eg nū— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'eramū ukupepewara 'gā Sakari 'ga rapesaka 'upa.

—Ma'ja te 'ga wapo 'ūina oporomukuramū 'i?— 'jau 'gā ajaupe 'upa.

²² Ojeupe ywagipewara 'ga porogytapaw ire Sakari 'ga 'ua uēma ukupepewara 'gā nupe. A'ere 'ga noje'egi futari 'ua. Opoa etee futat 'ga imowawaka 'gā nupe. A'eramū ukupepewara 'gā 'jau:

—Ywagipewara 'gā nipo kwe ojesaukaa 'ga upe ra'e. A'eramū 'ga oje'ēka'jamamū ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

²³ Oporowykypaw ire Sakari 'ga awau ojewya oje'wyr ipe. ²⁴ Kamēsiēte 'ga remireko ēē wa'yramū. A'eramū ēē 'ūina wog ipe etee futat. Watawe'em futat kwe pe awau. Sīku jaya moka'jama 'ūina wog ipe watawe'em. ²⁵ A'eramū ēē 'jau ojeupe etee futat 'ūina: “Janeruwarete kīā esage jee”, 'jau ēē 'ūina. “Teja'yre'ema je anosī jepi. A'ere 'ā je 'awamū jera'yramū. Jemena agawewi je 'ā. A'etea je najera'yri jepi. A'ere 'ā 'awamū jera'yramū. A'eramū je 'awamū tejenosōumap”, 'jau ēē 'ūina ojeupe.

Mari ēē upe ywagipewara 'ga 'eawet

26-27 Isapeu ēē ra'yryrūūnamū, Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga mua Mari ēē upe, Nasare pewara ēē upe. Gaprieua ywagipewara 'ga rera. Gaprieu 'ga 'ua, Janeruwarete 'ga je'ega rerua Mari ēē upe. Nimeni we Mari ēē. Ēēmērama 'ga Jose 'ga. Jose 'ga Davi 'ga juapyrera. Ippy we 'gā nupe 'wyriarareteramū 'ūi ma'efera 'ga futat poromū, Daviramū.

28 A'eramū Gaprieu 'ga 'jau Mari ēē upe:

—Ere eku'iramū ekou 'awamū, kari. Janeruwarete 'ga nipo 'ā ojejuka ene ree 'awamū ī— 'jau 'ga ēē upe 'ua.

29 A'ere ēē naeapyoi ojeupe 'ga 'e are. “Ma'eramū kīā aipo 'jau jee 'ū?” 'jau ēē ojeupe.

30 A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Erekyje awi, kari. Janeruwarete 'ga te ene rereko. Iku'i 'ga 'ūina ene ree.

31 Enera'yt nipo ene. Kūima'e 'ga nipo enera'yra 'ga. Jejui 'jau ki ene eja'yra 'ga renūina— 'jau 'ga ēē upe. 32-33 —Kūima'eeteete 'ga te nipo. Janeruwarete 'ga te'i pē nupe 'jau: “Koromū jera'yra 'ga”, te'i pē nupe 'ga resaukaa 'jau— 'jau 'ga ēē upe. —'Ga futat nipo anure Janeruwarete 'ga omogo 'wyriarareteramū pē nupe, judeuramū pē nupe, Jako 'ga juapyreramū pē nupe — 'jau 'ga ēē upe. —Ymā we te ako Davi 'ga juapyrera 'ga peapesak pejejemogyau ikou. “Maranime gatu nipo Davi 'ga juapyrera 'ga ruri 'wyriarareteramū akou janee?” pe'je 'ā pejejemogyau jepi. A'ere 'awamū 'ga ruri pē nupe. Enera'yramū 'ga 'ga muri pē nupe, pēnemiapesagera 'ga. Namutat 'ga rekoi 'wyriarareteramū pē nupe. Nipy'ruawi futari 'ga akou. Nateepawa'uweri futari nipo 'ga akou— 'jau 'ga ēē upe.

34 A'eramū Mari ēē 'jau 'ga upe:

—Kūjāmukua we te 'ā je ako. Nokoi we te 'ā kūima'ea je ree. Ma'eramū je kūima'e tejee ekoe'emauwe teja'yr ekoeteramū nūrā?— 'jau ēē 'ga upe.

35 A'eramū 'ga 'jau ēē upe nū:

—Ku'jywa 'ga 'Agesagea te nipo ene rereko ī. 'Ga te kunumā amut enee ī. A'eramū nipo ene eja'yramū. Ku'jywa 'ga te wa'yra 'ga amut enee. A'eramū nipo 'ga wesageramū. Nitywi'i futari 'ga tywera 'ga ree— 'jau 'ga ēē upe. 36 —Nēnerea'ari nipo epytuna ēē ree, Isapeu ēē ree? “Ta'yre'ema kyna”, 'jau 'gā 'ā ēē upe jepi. A'ere 'awamū ēē ra'yramū. Ta'yryrūū ēē. Owāiwi pype ēē ra'yramū ai'i. 37 Wapo katu katu te 'ā Ku'jywa 'ga mama'ea. A'eramū 'ga ēē mena 'ga ra'yra pyygukaa ēē upe. Nokoi'i te 'ā Ku'jywa 'ga remiapoe'ema mama'e mū— 'jau 'ga ēē upe.

38 A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Nai'i. A'jea futat Janeruwarete kīā jejararetea futat. Tene kīā iapoi jee wemifutar imū etee futat— 'jau Mari ēē ywagipewara 'ga upe.

Aipo 'epaw ire 'ga awau ēē wi ywag ipe nū.

Isapeu ēē pyri Mari ēē oawet

39-40 A'eramū Mari ēē ikoai'i awau Isapeu ēē 'wyr ipe. “Oo pa je kyna resaka tekou kwya”, 'jau ēē ojeupe. A'erauwe futat ēē okaraemā mogatyrūmū awau. Isapeu ēē Judeja ywy pewara. Ywytyra pyte'rarimū 'gā 'wya ruwi. A'eramū Mari ēē awau peu. Amunaw ipe owaēmawe Mari ēē awayayau osou Isapeu ēē 'wyr ipe.

41 Mari ēē resakawe Isapeu ēē 'jau ēē upe:

—Tereko?

—Je rekoi 'we. Ene pyri je ruri tekou— 'jau Mari ēē ēē upe.

Mari ēē je'ega renupawe Isapeu ēē ra'yra 'ga om'īina ēē reweg ipe. A'erauwe futat Janeruwarete 'ga 'Agesage ruri osou Isapeu ēē pype. Ēē rerekwaramū futat 'ua.

⁴² A'eramū ēē 'jau Mari ēē upe:

—Janeruwarete kīā ojejuka ene ree kyn. Janeruwarete kīā esage janee. Ma'eramū 'ā ereko eku'iramū. Eneku'i 'ā ekou tekote wā ku'i apyraapa—'jau Isapeu ēē Mari ēē upe. —Enera'yra kīā ree taetu nipo kīā jejukai ene ree.

⁴³ Janeruwarete kīā esage jee. Ene 'ā jejara kīā ya—'jau ēē Mari ēē upe. —Je te 'ā nakūjāeteete rūi te pē nupe. A'etea te 'ā erejot je resaka rai'i—'jau ēē Mari ēē upe. ⁴⁴—Ene te 'ā jarejara kīā ya. A'eramū jera'yra kīā om'ina aku'iramū jereweg ipe eneje'ega renupawe ko—'jau ēē ēē upe. ⁴⁵—“Tene ki kīā iapoi jee”, ere 'ā kīā upe rai'i. “Tene ki kīā kunumī muri jee”, ere 'ā kīā upe rai'i. A'eramū taetu kīā tojejuka ene ree 'jau—'jau Isapeu ēē Mari ēē upe.

⁴⁶ A'eramū Mari ēē 'jau:

—Janejara kīā esage janee, a'e je jepi.

⁴⁷ Janeruwarete kīā jane katu'okara.

A'eramū je a'eramū teku'iramū tekou.

⁴⁸⁻⁴⁹ Je 'ā nakūjāeteetea rūi agawewi.

A'etea kīā 'ā ojejuka je ree je rekoramū.

Janeruwarete kīā 'ā pājērete. Kīā 'ā aeremiapoe'ema wapo jee.

Anure nipo je manū re je rewiri 'ut ma'e wā 'jau jee:

“Janeruwarete kīā ojejuka kyn ree”, 'jau nipo wā 'ā jee je manū re.

Anure taetu nipo wā aipo wā 'i jee.

Janeruwarete kīā tekatu futat 'ā eteete ma'eramū akou.

Nokoi futari wā amū kīā 'jawe.

Kīā etee futat Okoeteete ma'eramū—

'jau Mari ēē Isapeu ēē upe 'ūina imome'wau.

⁵⁰—Kīā 'ā ajemuaēm ojee iporomutat ma'e wā nee.

Ymā we te 'ā kīā jemuaēmi wā nee rakue.

Opoire'ema futat nipo kīā jane ree ajemuaēm awi.

Anure taetu nipo kīā jemuaēmi wā nee—

'jau ēē imome'wau ēē upe.

⁵¹—'Awamū taetu 'ā kīā opājē resaukaru'jau'japa wā nupe.

Ojee ojerowiaraipe ma'e wā kīā imomapa nipo.

Wā nemiaporama nipo kīā imateepapa wā nui—

'jau ēē 'ūina ēē upe.

⁵²—'Wyriara wā nipo kīā imuēma.

'Wyriare'ema wā etee nipo kīā im'ina 'wyriara py'rau nū.

⁵³ Ikaraemāe'ema wā nupe etee nipo kīā mama'e esage monou nū—

'jau ēē imome'wau ēē upe.

—A'ere nipo kīā ikaraemā kwai ma'e wā momoirukari wā karaemā awi.

A'eramū nipo kīā wā monou kwe pe, wā karaemāe'eme futat.

⁵⁴ Janeypy upe kīā 'jau rakue: “Ajemuaēm je pē nee.

A'eramū je pē poaa mama'e apo are”, 'jau kīā rakue.

A'eramū kīā u'eawer imū etee mama'e apou wā nupe, wā poaa, Israeu kīā juapyrera wā poaa.

Wenuparera wā kīā ipoaa.

Nomoka'jami futari kīā u'eawera.

⁵⁵ Wea'aramū etee futat kīā akou wā nee.

Kīā 'ā ajemuaēma janeypy wā nee rakue.

Abraão kīā ree, kīā juapyrera wā nee nanē futat kīā 'ā ojejukau rakue.

Oje'eg imū etee futat kīā 'ā iapoi—

'jau Mari ēē Isapeu ēē upe.

⁵⁶ Muapyra jay magwapa Mari ēē akou peu Isapeu ēē 'wyr ipe. A'ere ēē ojewya 'ua oje'wyr ipe nū.

Juā Batista 'ga 'aawet

⁵⁷ Oje'wyr ipe Mari eē o re Isapeu eē ra'yra 'ga u'aa eē wi. Kūima'e 'ga futat eē ra'yra. ⁵⁸⁻⁵⁹ A'eramū eē pytuna 'gā aku'iramū 'ga ree. Kwaiwete futat 'gā aku'iramū 'ga ree. Eē pyriwara 'gā nanē aku'iramū 'ga ree nū.

—Janeruwarete kīā 'ā esage kynu upe. Ajemuaēm kīā kynu ree. A'eramū kīā kynu mena ra'yra pyygukaa kynu upe— 'jau kūjāmera 'gā.

Kūima'efera 'gā we futat 'jau eē upe:

—Esage te 'ā Janeruwarete 'ga 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe eē ra'yra 'aramū. —Iwāiwi agawewi 'ā eē. A'etea 'ā eē ta'yt owāiwi pype— 'jau 'gā eē upe eē ra'ramū.

Majepeja etee kunumī 'ga morowykye'ema magwapa. A'ere 'gā 'ua 'ga mojewaga resaka. 'Ga mojewaga resaka 'ut ma'e 'gā 'jau ajaupe:

—'Ga ruwa 'ga rera etee futat sinug 'ga ree kūi, Sakari kūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁶⁰ A'ere 'ga y eē:

—Naani. Nafutari je. Juā te je afutat kīā reramū— 'jau eē 'gā nupe. —Juā te je anug kīā ree— 'jau etee eē 'gā nupe.

⁶¹ Aipo 'ga y eē 'eramū 'gā 'jau eē upe:

—Ma'eramū a'i i? Nitywi te 'ā enepytuna Juā pyu era a'i i— 'jau 'gā eē upe. —Ma'eramū ene inuga ekoete 'ga ree a'i i?— 'jau 'gā eē upe.

'Ga ruwa 'ga peu futat 'ūina. A'ere 'ga noje'egi 'ūina. Ije'eka'jam 'ga.

⁶² A'eramū 'gā 'jau 'ga ruwa 'ga upe:

—Ma'ja pyu te jane 'ga renūi?— 'jau 'gā 'ga upe.

Opu etee futat 'gā oje'ega Sakari 'ga upe 'ga 'jawe. ⁶³ A'erauwe 'ga iapoi 'gā 'jawe etee futat 'gā nupe. Opo warawarau etee 'gā nupe.

—Ka'arana perut jee— 'jau 'ga.

Opu etee futat 'ga 'jau 'gā nupe.

A'erauwe 'gā ka'arana rerua 'ga upe. Ka'arana 'ga ikwasiaa wa'yra 'ga rer are 'gā nupe. Ka'aran are 'ga rera kwasiaramū 'gā esaka.

—'Ga rera Juā futat ra'e kūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁶⁴ Aipoa 'ga ikwasiaa 'ga renamū futat 'ga je'ega ojewya 'ga upe. A'eramū futat Janeruwarete 'ga 'ga je'ega mamuka 'ga wi, ywagipewara 'gā 'eawer imū etee futat. A'eramū futat 'ga imome'ui oje'eg imū 'gā nupe, 'ga oporogytau 'ūina 'gā nupe.

—Janeruwarete 'ga 'ā esage janee— 'jau 'ga oje'ega fug ire 'ūina, Jarejuwarete 'ga mome'wau 'gā nupe.

⁶⁵ 'Ga je'egauwe futat peuwara 'gā ajemogymogyau etee futat 'ga renupa.

—Kuu. Maran te 'ga je'egi nū 'wei?— 'jau 'gā ajemogyau etee futat 'ga je'ega rerowiare'ema 'ga je'egamū.

A'eramū futat 'gā awau kwe pe eē rera mokwasī'wau ajaupe.

—Iwāiwi agawewi 'ā Isapeu eē. A'etea eē ta'yt. Eē mena 'ga oje'eka'jamamū ai'i. 'Ga ra'yra 'ga 'arauwe 'ga je'ega fugi 'ga wi ai'i nū. A'eramū futat 'ga oporogytau 'ūina Jarejuwarete 'ga upe ore ai'i— 'jau 'gā imome'wau ajaupe.

Amunawa moyka awau imome'wau 'gā nupe. ⁶⁶ A'eramū 'ga je'ega renu-para 'gā 'jau:

—Ma'e kūima'e 'ga sipo 'i? Kūima'e esage 'ga nipo kūi— 'jau 'gā ajaupe, 'gā na'yra rera renupa.

A'eramū Juā 'ga 'ar ypyrauwe Janeruwarete 'ga ojejukau esage 'ga ree.

Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uawet

⁶⁷ 'Ga je'ega mamug ire Janeruwarete 'ga U'agesage mua Juā 'ga ruwa 'ga upe, Sakari 'ga upe. 'Ga 'Agesagea 'ga rerekou 'ga moje'egukaa 'gā

nupe. Janeruwarete 'ga remimurama 'ga 'ga imome'wau 'gã nupe, wa'yra 'ga rewiri 'ut ma'e 'ga 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁶⁸—Ene 'ã eneresage oree, ki Ku'jyp.

Nitywi 'ga amũ ene 'jawe oree.

Ene etee futat te 'ã eneresage oree, sa'e ki Jarejuwarete 'ga upe.

Janeypy 'gã 'ã, Israeu juapyrera 'gã 'ã, werowiat futat Jarejuwarete 'ga rakue.

Janeruwarete 'ga te 'ã wemiayuwa 'gã wenũ 'ëukat Egitu ywy awi rakue.

Anure nipo 'ga jane katu'okara 'ga muri janee.

⁶⁹Jane katu'okara 'ga 'ã pãjēreteā.

Jane katu'okara 'ga 'ã Davi 'ga juapyrera, Janeruwarete 'ga upe oporowyky ma'efera 'ga juapyrera 'ga.

⁷⁰Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga je'egi oje'ega mome'wara 'gã nupe rakue.

A'eramũ 'ã 'ga 'eawera 'ga je'ega mome'wara 'gã imome'wau awau kwe pewara 'gã nupe rakue.

⁷¹“Tajejuka pẽ nee 'jau,

pẽ jukaukare'ema pẽ nee iporomutare'ema 'gã nupe 'jau,

pẽ nereko tywerukare'ema 'gã nupe 'jau, e'i 'ã Janeruwarete 'ga janee rakue”,

'jau 'gã awau 'ga 'eawera mome'wau 'gã nupe rakue.

⁷²Janeruwarete 'ga 'ã ajemuaẽm futat nanẽ janepytunera 'gã nee rakue.

U'eawer imũ etee futat Janeruwarete 'ga ipoi 'gã nupe rakue.

⁷³⁻⁷⁵Ymã te 'ã 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue:

“Amuẽm je ene ene ree iporomutare'ema 'gã nuĩ”, 'jau 'ga 'ga upe rakue.

“A'eramũ ene ekyjawe'em jeje'ega renupa.

Je'eawer imũ etee futar iki ene mama'e apou ekou.

A'eramũ ene etywere'emamũ ekou jee.

Mama'e tywera apoare'ema ene.

A'eramũ ene nan etee futat ewau emanũmũ jee”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue.

Aipo 'jau 'ga oje'ega Abraão 'ga upe rakue.

A'ere 'ga na'ga upe etee rūi 'ga 'i.

Abraão 'ga juapyreramũ jane upe juejue nanẽ futat 'ga 'i nũ—

'jau Sakari 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁷⁶A'ere Sakari 'ga 'jau wa'yra 'ga upe:

—Ene 'ã Janeruwarete 'ga remimurera 'ga renunewara, kisit.

Ene aranuw ire nipo Janeruwarete 'ga 'jau enee:

“Je te 'ã pãjēreteā”, 'jau nipo Janeruwarete 'ga enee.

“Juã 'ga jeje'ega mome'wara 'gã nupe”, 'jau nipo 'ga enee ene rekoramũ.

Ene nipo kũima'eeteete futat ereko 'gã nupe.

Ene nipo ereo Jarejararete 'ga renunewe kwe pe 'gã mu'jau ekou Jarejararete 'ga rura futarukaa 'gã nupe.

Janeruwarete 'ga ajemuaẽm ae ree.

A'eramũ 'ga ene monou kwe pe ene moporogytaukaa 'gã nupe.

⁷⁷⁻⁷⁹“Pejetywer awi pẽpoiweramũ Janeruwarete 'ga imoiri pẽ nuĩ, pẽ moyau wemiayuamũ pẽ katu'oka”, 'jau nipo ene ewau ekou 'gã nupe.

“Janeruwarete 'ga ajemuaẽma jane ree.

Ipota'wa te 'ã 'ga jane ree”, 'jau nipo ene ewau ekou 'gã nupe—

'jau 'ga wa'yra 'ga upe 'ũina oporogytau.

—Janejararete 'ga 'ara 'jawe futat.

Sã'ã ae kwara poromũ mama'e resak katu katua.

Ypytunaiwa pypewara 'gã tee ajemogy oky'jau mama'e awi.

'Arimũ wata ma'e 'gã nokyjei futari ajemogyau.

Nan tee Janejararete 'ga 'ur ire jane mu'ei Uwarete 'ga ree.

A'eramū jane 'ga kwaaw ire jarekyjawe'em.
'Ga kwaapare'ema 'gā tee okyje ajemogyau. Amanū awi 'gā kyjea 'gā nerekou.

A'ere 'ga kwaapara 'gā nokyjei.
Okwaawamū Janeruwarete 'ga janykyje mateepawi.
Ojeupe jane porogytaramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, jane monou wemiayuwamū.

A'eramū jane a'eramū jarekyjawe'em jaremanū awi—
'jau Sakari 'ga wa'yra 'ga upe.

⁸⁰ Waranuw ire Juā 'ga awau akou kwe pe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea futat 'ga rerekou. Ojetee'i futat 'ga awau akou amunawe'em ipe namutamutat. A'ere Israeu juapyrera 'gā awau ajatykau 'ga porogyta renupa. A'eramū 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe.

2

Jeju 'ga 'aawet (Mateu 1.18-25)

¹ 'Wyrriararete 'ga Augusto 'ga. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Marāmaran te jeremiayuwa pytuna nū?” 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'gā nera kwasiarukaa ojeupe.

—Pekwap pejeje'wyr ipe pejejera kwasiarukaa 'gā nupe — 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega monou wemiayuwa 'gā nupe. —A'ere simojopyrū pēē 'jau, pēnera kwasiarukar ire 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

² Aipoa 'ga iapoukaramū Sireniu 'ga 'ūina 'wyrriaramū Siria ywy pewara 'gā nupe.

³ A'eramū 'gā awaupap wera kwasiarukaa wamŷja jeupawer ipe etee futat.

⁴ A'eramū Jose 'ga nanē awau Garireja ywy awi. Nasare awi 'ga awau Judeja ywy pe, wamŷja 'ga Davi 'ga 'wyrer ipe. Perēi me Davi 'ga 'ari rakue. A'eramū 'ga awau peu, wamŷja jeupawer ipe.

⁵ Wemirekoram ēē rerawau, Mari ēē rerawau ojeupi wera kwasiarukaa 'gā nupe. Eē ra'yra ja 'wyja 'wyrāmū 'ga ēē rerawau Perēi me. A'ere kwaiwete 'gā oi peu. A'eramū 'gā wawa 'oga ojumpykware'emamū 'gā nupe. A'eramū Jose 'ga ēē rerawau wyra jagawa pype erosou 'ara ro'ysag awi. ⁶⁻⁷ Peu 'gā nekoramū Mari ēē ra'yr ypy 'ga u'aa. 'Ga 'ar ire 'ga auwana taity pyu, 'ga monou 'ga nuga ywya'ri pype*

Ywagipewara 'gā jesaukaawet

⁸⁻⁹ Jeju 'ga 'aramū ywagipewara 'ga 'ua ojyppa ojesaukaa wyra jara 'gā nupe. Mukuu'i 'gā nekoj Perēi awi. Jū me 'gā nekoj weymawa pyri. Karupa'mīa 'gā neymawa. Ypytunimū agawewi. A'etea 'ara 'jawe imojesaka 'gā nupe. Tata eny 'jawewara rerua erojyppa 'gā nupe. Janeruwarete 'ga ojemuenyu 'gā nupe. A'eramū 'gā okyjau 'ga reny awi.

¹⁰ A'eramū jui 'gā kyjeramū ywagipewara 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi. Moranuw esagee te je arut amū imome'wau pē nupe. A'ea moranuwa pyu tamaku'i pēē 'jau — 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ea nipo 'gā amaku'i imogyau najuejue etee. ¹¹ 'Awa 'ara rupi pē katu'okara 'ga 'ari Perēi me ko. Janeruwarete 'ga remimurera 'ga 'ari ko. Pējararete 'ga 'ari ko, pēnemiiapesagera 'ga 'ari ko — 'jau 'ga 'gā nupe. ¹² —Taity pyu 'ga jeuwani 'upa ywya'ri pype. A'eramū pēē 'awamū pejewau 'ga resaka. Jeremimome'ufer imū etee futat nipo peesak 'ga ruwamū. “A'jea futat jane

* **2:6-7** Ymā nitywi taityrete 'ga nugawa rakue. A'eramū 'gā 'ga monou ywya'ri pype.

esagi 'ga remimome'ufer imū etee futat", 'jau nipo pēē pejejaupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹³ Ojete'e'i ra'ne ywagipewara 'ga 'ua. A'ere kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ur ppy ma'e 'ga ree.

—Nitywi 'ga amū Janeruwarete 'ga 'jawe.

'Ga te 'ā esage—

'jau 'gā ajaupe.

¹⁴—Ywagipewaramū ore 'jau: “Ene te 'ā eneresage jepi.”

Ywy pewara 'gā nanē 'jau nū: “Ene te 'ā eneresage jepi” 'jau 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga upe.

A'eramū 'ga ojee oryp ma'e 'gā mopy'ata'wau—

'jau 'gā ajemogyau.

¹⁵ A'ere ywagipewara 'gā awau ojewya ywag ipe nū. A'eramū wyra jara 'gā 'jau ajaupe:

—Pe'je ajee soo Perēi me 'ga resaka 'ū. “Pe'je pejewau 'ga resaka, e'i Janeruwarete 'ga pē nupe”, e'i ako ywagipewara 'ga janee ko. A'eramū jane jarewau 'ga resaka— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁶ A'eramū futat 'gā awau jupiwewe futat kunumīakyrā 'ga resaka. Owaēm ire 'gā 'ga resaka. Mari ēē resaka Jose 'ga reewe. Kunumīakyrā 'ga resaka ywya'ri pype 'ga ruwamū. ¹⁷⁻¹⁸ 'Ga resag ire 'gā awau 'ga mome'wau amunaw ipewara 'gā nupe:

—Ywagipewara 'ga 'ut ojesaukaa oree ko. “Pē katu'okara 'ga 'u'at Perēi me ko”, e'i 'ga oree ko. A'eramū ore arajua 'ga resaka. A'ere a'jea'jea futat 'ga 'i ra'e. 'Ga 'eawer imū etee futat ore kunumīakyrā 'ga resagi— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā aipo ojeupe 'gā 'eramū ajemogyau oporesagamū 'gā nee.

¹⁹ Mari ēē 'upa etee enupa 'gā porogytaramū. Wapyakau 'upa 'gā je'eg are. Wea'aramū etee 'upa wa'yrā 'ga ree.

²⁰ A'ere wyra jara 'gā awau ojewya nū.

—Ene te 'ā eneresage oree— 'jau 'gā awau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorpya akou. —Mama'e esagea te 'ā eremome'u oree. Nitywi 'ga amū ene 'jawe — 'jau 'gā awau akou pe rupi 'ga upe. —Ywagipewara 'gā nemimome'ufer imū etee futat jane esagi— 'jau 'gā ajaupe, awau akou pe rupi.

Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā oawet

²¹ 'Ga 'ar ire 'gā majepeja etee morowykye'ema magwapa. A'ere 'gā 'ga mojewagukaa 'ga upe. Ywagipewara 'ga je'egawer imū etee futat 'gā 'ga re'roka, Jejui 'jau 'ga upe.

²²⁻²³ 'Ga mojewag ire 'ga ru'wyrā 'ga 'ga rerawau Jerusareg ipe 'ga y ēē retee. 'Ga rerawau esaukaa mainana 'ga upe. Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā 'ga rerawau esaukaa mainana 'ga upe Jarejuwarete 'ga rowase. Ymā te Moisesi 'ga 'i 'gā nupe rakue: “Pēna'yr ppya nipo Janeruwarete 'ga remiayuwa futat. A'eramū pēē 'ga 'ar ire 'ga rerawau esaukaa mainana 'ga upe, Jarejuwarete 'ga rowase”, 'jau 'ga ka'arana kwasiaa inuga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā a'eramū 'ga rerawau esaukaa 'ga upe, Moisesi 'ga je'egawer imū etee futat.

²⁴ Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga ee rakue. “Mukūja ki pykaua peroo mainana 'ga upe iapyaukaa Jarejuwarete 'ga upe pejeja'yrā 'arauwe”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. “Pykau tywe'emamū mukūja wyra'i rerawau iapyau”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramū Jejui 'ga ru'wyrā 'ga 'ga rerawau erosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Mukūja pykaua 'ga erawau erosou ojeupi mainana 'ga upe.

²⁵⁻²⁷ Poje Janeruwarete 'ga 'Agesage oje'ega Simeão 'ga upe:

—Ere ewau esou peu, jomogytaaw ipe— 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau osou 'ga mogytaawa pype. Awau osou Jeju 'ga ru'wyrā 'ga resaka 'ga y ēē retee. Jeju 'ga nanē 'ga esaka nū. 'Ga resakawe 'ga 'ga rupia 'ga mua ojywa pe. A'erauwe 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Jerusareg ipewara 'ga futat Simeão 'ga. Esage ma'e 'ga te Jarejuwarete 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe oporogyta ma'e 'ga te poromū, Simeāonamū. Simeão 'ga akou ae katu'okara 'ga rura rapesaka rakue. Janeruwarete 'ga remimura 'ga rapesaka 'ga akou. ²⁸ A'eramū 'ga Jeju 'ga wuja rupia ojywa pe. A'eramū futat 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe:

²⁹⁻³¹—Ku'jyp. Ene te 'ā mama'ea ereapo oreo rakue.

Ene te 'ā mama'e jararetea.

Nitywi futari 'ga amū ene 'jawewara.

Ene te 'ā mama'ea ereapo katu katu ore upe rakue.

Ymā te ako Ene'agesagē je'egi jee ikue:

“Emanūme'ēwe nipo ae katu'okara 'ga ereesak”, 'jau ako ene jee ikue.

A'efer imū etee je 'ā 'ga resagi.

'Awamū je 'ga resagi tejeau.

A'eramū je 'awamū temanūarūmū.

Aesak je 'ga enu'ama 'awamū.

A'eramū je tewau ene pyri 'awamū.

³² 'Ga nipo 'ara 'jawe futat.

Sā'ā ae najuejue etee mama'e resaga 'arimū.

Nan tee futat nipo 'ga Jarejuwarete 'ga kwaawukari 'gā nupe, 'ga je'ega mome'wau judeue'ema 'gā nupe.

Jeju 'ga 'ā judeua.

A'eramū nipo tesirūmera 'gā Jeju 'ga ree te judeu 'gā pojeupa ajemogyau.

Eneremiayuwa 'gā pojeupa ajemogyau—

'jau 'ga oje'ega Jarejuwarete 'ga upe u'ama.

³³ Aipo 'ga 'eramū Jeju 'ga jara 'gā oporesagamū Simeão 'ga ree.

—Ma'eramū 'ga aipo 'jau janera'yra upe 'ū?— 'jau 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree, 'ga porogyta 'ga 'amamū.

³⁴⁻³⁵ A'ere Simeão 'ga 'jau Jarejuwarete 'ga upe nū:

—Ejejuka esage ki 'ga jara 'gā nee, 'gā nekoramū— 'jau 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

A'eramū futat Jeju 'ga monou 'ga y ēē upe nū. A'eramū futat Simeão 'ga 'jau Mari ēē upe:

—Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ā kunumīa amut enee rai'— 'jau 'ga ēē upe. —A'ere nipo 'ga aranuw ire amumera 'gā niporomutari 'ga ree. 'Ga rerekou tyweaete nipo 'ga rekoramū— 'jau 'ga imome'wau ēē upe. —Aipo resaga nipo wayeteramū enee. Sā'ā ae jepokysia tuwuuw raya. Nan futat nipo ayramū enee— 'jau 'ga imome'wau ēē upe u'ama. —'Ga rereko tywearera 'gā nipo Janeruwarete 'ga omomap. Amumera 'gā etee te nipo iporomutat enera'yra 'ga ree— 'jau 'ga ēē upe imome'wau. —A'eramū futat nipo 'gā aku'iramū ajemogyau 'ga ree iporomutat ma'e 'gā nerekou— 'jau 'ga ēē upe.

A'eramū Simeão 'ga 'jau 'gā nupe:

—Anure te nipo Janeruwarete 'ga janerea'awa kwaap katu katuukari janee. Ae nokwaawa'uweri ajuea'awa. 'Ga tee okwaap katu katuukat aerea'awa ae upe— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

³⁶⁻³⁸ 'Ga porogyta 'ga 'amamū kūjā ēē mū 'ua 'gā nerowyka. Wāiwī ēē 'ua 'gā nerowyka. Jeju 'ga resakawe wāiwī ēē oje'ega Jarejuwarete 'ga upe:

—Ku'jyp. Enesage 'ā oreo. Ore katu'okara kiā eremut oreo rai'i— 'jau Ana ēē 'ga upe u'ama.

A'eramū ēē 'jau ojepyriwara 'gā nupe:

—'Awamū nipo 'ā kiā rekoi janee. Janeruwarete kiā remimurera kiā futat u'at rai'i— 'jau ēē ojepeyriwara 'gā nupe imome'wau. —Kiā futat nipo jane katu'ok, Jerusareg ipewaramū— 'jau ēē 'gā nupe.

Ana ēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat. Ēē ruwa 'ga rera Fanueu. Aseri 'ga juapyrera ēē. Ēē iwāiwi gatu gatu te. Oitētai kwaturu kwara amu'at. Ana ēē omenaat rakue. A'ere sete kwara magwaw ire, ēē mena manūi ēē wi. A'eramū ēē akou Jarejuwarete 'ga mogyaaw ipe. Jarejuwarete 'ga upe oje'ega 'ga muorypa akou.

—Ene te 'ā eneresage oreē— 'jau ēē 'ga upe 'ūina. —Nitywi futari kiā amū ene 'jawe. Ene tee futat te 'ā eneresage oreē— 'jau ēē oje'ega 'ga upe akou.

Ojemi'ware'ema ēē 'ga upe oje'eg enune. Ojety'ajaga etee te futat akou 'ga upe oje'egaw ipe. Aipo kūjā ēē futat Jejui 'ga mome'wau ojepeyriwara 'gā nupe.

Ojewya 'gā awau Nasare pe nū

³⁹ Ēē porogytpaw ire Jejui 'ga jara 'gā 'ga rerawau mainana 'ga upe mukūja pykaua retee. Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā erawau imonou mainana 'ga upe. A'eramū mainana 'ga pykau apyau Jarejuwarete 'ga muorypawamū. A'ere Jose 'ga Mari ēē retee wa'yra 'ga rerawau erojewya Nasare pe nū. Nasare 'jawa amunawa 'upa Garireja ywy pype. ⁴⁰ Peu futat Jejui 'ga waranupa. 'Ga wujawuja'ia we futat u'akwaakwaawamū. 'Ga Ruwarete 'ga ojejukau 'ga ree.

Jejui 'ga opytau Jerusareg ipe

⁴¹ Maraka apoawa upe iwaēmauwe Jejui 'ga jara 'gā awau Jerusareg ipe. Wea'aramū awau ajatykau. "Janeruwarete 'ga 'ā esage janee. Ymā te 'ga 'ā janepytuna 'gā nenū'ēi Egitu ywy awi rakue", 'jau 'gā ajaupe wea'aramū ee.

Aipoa aejatykaawa rera pasikwa. Kwara 'arauwe 'gā awau ajatykau wea'aramū opytunera 'gā nenū'ēawer are. ⁴² Tusi kwara Jejui 'ga imu'ar ire 'ga jara 'gā 'ga rerawau poromū ojeupi. Majepeja etee 'gā morowykye'ema magwapa peu ajatykaaw ipe.

⁴³ Maraka teepaw ire 'gā okwasi'wau awau oje'wyr ipe. A'ere Jejui 'ga nooi 'gā nupi. A'e pe 'ga pytai 'gā nui. Nokwaawi 'ga jara 'gā 'ga pytaa. ⁴⁴ Ojewyaw ipe Mari ēē 'ga resake'ema. A'eramū ēē 'jau ojeupe: "Kūima'efera wā nupi nipo tūri re'ā", 'jau etee ēē ojeupe. A'eramū ēē weae'emamū 'ga ree. Awau akou ko'aramuku watau. Awau 'gā peu okaaruwamū pe aje. Okaaruwamū ipe 'gā 'ga rekaa.

—Peesak te jera'yra kiā ra'e?— 'jau ēē opytuna 'gā nupe.

—Naani nū ī— 'jau etee 'gā ēē upe.

⁴⁵ 'Ga resake'emawe 'ga jara 'gā awau ojewya 'ga rekaa Jerusareg ipe nū. ⁴⁶ Mukūi 'gā osea 'ga rekaa. Imuapyra rupi 'gā awau Jarejuwarete 'ga mogyaaw ipe 'ga rekaa. A'e pe 'gā 'gā resaka. Moromu'jara 'gā nupe 'ga 'ūina oporogytau. A'eramū 'gā a'e pe 'ga renamū, awau owaēma 'ga upe.

⁴⁷ A'eramū moromu'jara 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree:

—Tete 'ga 'akwaaweteramū, oporogytau 'ū— 'jau 'gā ajaupe ajemogyau.

⁴⁸ 'Ga jara 'gā nanē oporesagamū etee 'ga ree nū. A'eramū 'ga y ēē oje'ega 'ga upe:

—Ma'eramū ene epytau rai'i rā? Erejekarukat oreē ki'ī— 'jau ēē 'ga upe. —Arajemaēm ore ene ree ki'ī— 'jau 'ga y ēē 'ga upe. —'Oka'jam nipo 'ā rai'i', aru'e ore arakou ene rekaa ki'ī— 'jau 'ga y ēē 'ga upe.

⁴⁹ —Ma'eramū pēē je rekaa ī? 'Au te je rekoi Tejuwarete 'ga rog ipe tepytanū nū ī— 'jau 'ga oy ēē upe oje'ega wekat ēē rekoramū.

⁵⁰ A'ere 'gã naeapyoi 'ga je'eg are aipo 'eramũ. ⁵¹ A'eramũ futat 'gã 'ga rerawau oje'wyr ipe Nasare pe nũ. Mari eẽ akou wea'aramũ wa'ya 'ga ree, 'ga muawer are. ⁵² 'Ga ru'wya 'ga futat 'ga muaranupa 'ga y eẽ retee. Jeju 'ga awau waranupa, 'gã je'eg imũ etee futat mama'e apou akou. Wenuw etee futat 'ga 'gã je'ega. U'akwaawa 'ga erawau eruaranupa. A'eramũ 'gã najuejue etee futat 'ga futaa. Janeruwarete 'ga nanẽ 'ga futaa nũ.

3

Juã Batista 'ga remimome'ufet (Mateu 3.1-12; Maku 1.1-8; Juã 1.19-28)

¹⁻² Amunawe'em ipe Juã 'ga rekoramũ Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe rakue:

—Ekwap jeje'ega mome'wau 'gã nupe — 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe rakue, Sakari 'ga ra'ya 'ga upe rakue. —Ikwaapare'ema 'gã nupe jeje'ega mome'wau ewau — 'jau 'ga 'ga upe.

Tiperiu 'ga te futat 'wyriarareteramũ 'ũina romanũ 'gã nupe. Kĩsi kwara magwapa 'ũina 'wyriar ymanamũ 'gã nupe. A'eramũ 'ga 'wyriarareteramũ 'ga renauwe futat tesirũmera 'gã 'ga imogyau 'wyria'riramũ 'gã nupe. Põsiu Piratu 'ga 'ũina 'wyriaramũ Judeja ywy pewara 'gã nupe. Erote 'ga 'ũina 'wyriaramũ Garireja ywy pewara 'gã nupe. Erote 'ga rewirera 'ga, Filipe 'ga 'ũina 'wyriaramũ Iturea ywy pewara 'gã nupe. Trakoniki ywy pewara 'gã nupe nanẽ nũ. Lisaniias 'ga 'ũina 'wyriaramũ Apireni ywy pewara 'gã nupe. Aipo 'gã jemogyramũ Anasi 'ga akou 'wyriaramũ mainana 'gã nupe Kaifasi 'ga retee.

Aipo 'gã jemogyramũ Janeruwarete 'ga oje'ega Juã 'ga upe:

—Ekwap jeje'ega mome'wau 'gã nupe — 'jau 'ga 'ga upe, Sakari 'ga ra'ya 'ga upe.

³ Ojeupe 'ga porogytapaw ire Juã 'ga awau akou kwe pe. Jotãuy pewara 'gã nupe 'ga awau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau akou.

—Peru'arasig tee awi pejetywera. Pepoit tãmẽjẽ pejetywer awi. A'eramũ je pejetywer awi pepoir ire je pẽ pymĩau 'y pe. A'eramũ Janeruwarete 'ga petywera moia pẽ nui — 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴ Isai 'ga je'eger imũ etee futat Juã 'ga awau imome'wau 'gã nupe nũ. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga je'egi Isai 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ojeupe 'ga 'e kwasiaa inuga ka'aran are 'gã nupe rakue:

“Peu 'ga amũ rekoï wafukaita amunawe'em ipe.

Janeruwarete 'ga porogyta are ae mu'jau, Jarejararete 'ga rura futarukaa 'gã nupe.

'Pe'je Janejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune.

Pepyo esage etee futar iki imonou imojewarawe'em.

Ywyaty'ria nanẽ ene imomẽmõumap nũ.

⁵ Ywyperewa ene imatyneema 'jau. A'eramũ akware'emamũ futat pe awau ywy kwara matyneem ire.

Ikwakwara ene imomẽmõu', 'jau 'ga wafukaita.

⁶ A'eramũ nan ene iaporamũ, 'gã najuejue etee futat ae katu'okara 'ga kwaapa,

'A'jea futat Janeruwarete 'ga ae katu'ogi ra'e', e'i nipo 'gã 'gã nupe najuejue etee”

'jau Isai 'ga ikwasiaa Juã 'ga ree inuga 'gã nupe.

⁷ A'eramũ 'gã awau kwaiwete ajatykau Juã 'ga ree numiamũ ojepymĩaukaa 'ga upe numiamũ. “Y pe 'ga je pymĩ re nipo Janeruwarete 'ga je rerekou

tywere'ema jetywer are”, 'jau 'gã ojeupe numiamũ. A'ere Juã 'ga 'i etee 'gã nupe:

—Naani. Pejetywer awi ra'ne pepoit. A'ere te je pẽ pymĩ— 'ga 'i etee 'gã nupe ojee 'gã jatykaramũ.

A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Janeruwarete 'ga imara'ne pẽ nee. Pẽtywer are 'ga mara'neramũ pẽ nee. A'eramũ nipo 'ga pẽ nerekou tyweaete pẽtywer are. “Ene'me awi”, pe'je awi jee. A'jea futat nipo 'ga pẽ nereko tyweretei. “Nore rereko tywera'uweri 'ga”, pe'je awi. A'jea futat 'ga pẽ nereko tyweri nipo — 'jau Juã 'ga 'gã nupe. ⁸—Pe'je pejewau mama'e esage mũ apou pejetywer awi pejepoira resaukaawamũ kũi— 'jau 'ga oje'ega moywyrafena 'gã nupe.

—“O'meramũ 'ga 'i”, pe'je kasi jee ne. “Je 'ã Abraão 'ga juapyrera te. A'eramũ 'ga a'eramũ je rerekou tywera'em”, pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga ifutar ire amunipo 'ã 'ga ita mu'jagi Abraão 'ga juapyreramũ. ⁹Sã'ã ae 'ywa i'a a'wyre'ema iypy mosoga. A'eramũ erawau imonou imomoa tata pe. Nan tee futat 'ga pẽ nerekoj pejetywer awi pepoire'emamũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁰A'eramũ 'gã 'jau Juã 'ga upe:

—Ma'ja ajee ore aruapo a'eramũ orotywer awi oropoiawamũ 'ũ?— 'jau 'gã 'ga upe.

—Au'je ki pejejee etee pejejea'ar ire. Najuejee etee ki 'awamũ pejejuka esage pejejee. ¹¹Taity kwaiwete ma'eramũ pemono ape taitye'ema 'gã nupe. Emi'uram kwaiwete ma'eramũ pẽẽ mama'e monou emi'urame'ema 'gã nupe nũ— 'jau 'ga 'gã nupe, aipoa ojeupe 'gã 'eramũ.

¹²A'eramũ 'wyrara upe ka'aranũ pyykara 'gã oje'ega Juã 'ga upe nũ:

—Ma'ja ajee ore aruapo orojee, orotywer awi oropoiawamũ nũ'ũ?— 'jau 'gã 'ga upe.

¹³A'eramũ Juã 'ga 'jau ka'aranũ pyykara 'gã nupe:

—Au'je ki ka'aranũ muruu re 'gã nui. 'Wyrara je'eg imũ etee futar iki ka'aranũa pepyyk pejekou 'ga upe— 'jau 'ga 'gã nupe, aipo ojeupe 'gã 'eramũ.

¹⁴A'eramũ jefaruu 'gã 'jau 'ga upe nũ:

—Ore nũ'ũ? Ma'ja ajee ore aruapo orotywer awi oropoiawamũ 'ũ?— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Juã 'ga 'jau jefaruu 'gã nupe:

—“Ka'aranũa tejeupe imure'emamũ je ene nupã ne”, ere kasi 'awamũ 'gã nupe ne, 'gã je'ẽwu'jage'ema ne. Mama'ea a'jea etee futat imome'wau ekou. “Temepy'i'ia je nafutari”, 'jawe'em pẽẽ pejekou. “Temepyyua te je afutat”, 'jawe'em futat pejekou— 'jau 'ga jefaruu upe. —Pejeporowyky repy are etee futat pẽnekõẽai pejekou— 'jau 'ga 'gã nupe. “Topoit tetywer awi 'jau” 'jara 'gã jefaruu 'gã nupe 'ga 'jau poromũ.

¹⁵Aipo 'gã nupe Juã 'ga 'eramũ 'gã amũ 'upa 'ga porogyta renupa.

—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga nipo kweramũ ki sa— 'jau 'gã ajaupe 'upa. —'Ga futat nipo ae katu'okara— 'jau 'gã 'upa ajaupe.

¹⁶Aipo 'gã 'eramũ Juã 'ga enupa. A'eramũ 'ga oje'ega 'gã nupe:

—Naani. Naae katu'okara rũi je. Naje rũi 'ga remimurera— 'jau 'ga 'gã nupe, aipo ojeupe 'gã 'eramũ. —Naani. Janeruwarete 'ga remimura 'ga 'ã kũima'eeteetea te— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. —Je naani. Je akotee'i ma'ea te. Apoit te je 'ga tekou— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. —Je 'ã a'jea futat apymĩ pẽẽ 'y pe tekou. A'ere je rewiri 'ut ma'e 'ga te Jarejuwarete 'ga 'Agesage muri pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe imome'wau. —'Ga te amut 'U'arete 'ga 'Agesagea werowiaaramũ pẽ nupe. Werowiare'ema 'gã nupe te ajee 'ga namuri futari U'aga. Wereko tywerete futat nipo 'ga 'gã. ¹⁷Sã'ã ae juowuuran ape 'oga.

A'eramū 'ā ae a'yi esage imū'jāu jui. A'eramū 'ā ae iapefera monou tata pe. Nan tee futat nipo 'ga werowiare'ema 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata nowewi futari. Nitywi futari imowepara 'ga amū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹⁸ A'eramū Juā 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Peru'arasig tee awi pejetywera. Pepoit pejetywer awi. Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoia pē nui— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

¹⁹⁻²² A'eramū 'gā a'eramū kwakwai'i opoia otywer awi. A'eramū Juā 'ga otywer awi 'gā poiramū 'gā pymīāu 'y pe.

Y pe Jejuī 'ga pymīawet

(Mateu 3.13-17; Maku 1.9-11; Juā 1.31-34)

'Gā pymīaw ire Jejuī 'ga 'ua 'gā pymīaw ipe owaēma 'ga upe. A'eramū Juā 'ga Jejuī 'ga monou ipymīāu 'y pe.

Juā 'ga opymī re Jejuī 'ga oje'ega monou u'ama 'Uwarete 'ga upe. Ojeupe 'ga je'ega monoramū Janeruwarete 'ga U'agesage mua 'ga upe. Pykau 'jawe 'ua ojypa 'ga jasi'y'warimū wapyka. Ywag awi 'ga upe U'agesage jywamū Janeruwarete 'ga oje'ega Jejuī 'ga upe.

—Ene te 'ā Jera'yraretea. Ene 'ā jeremifutararetea. Ene 'ā je muory-pararetea ejee— 'jau 'ga wa'yra 'ga upe oje'ega mua.

Anure Erote 'ga Juā 'ga munewukaa 'gā nupe. Erote 'ga 'wyriaramū peuwara 'gā nupe. A'eramū 'ga 'ga munewukaa. Erote 'ga wewirera 'ga remireko ēē pojekau 'ga wi, Erotiasi ēē pojekau 'ga wi. A'eramū Juā 'ga 'jau 'ga upe:

—Nia'wyri nanuara. Ejewirera remirekoa 'ā erepojeka 'ga wi. Nenea'wyri ene ra'e. Kwaiwete enetywera ra'e— 'jau Juā 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga a'eramū Erote 'ga mamara'neukaa ojee. A'eramū 'ga Juā 'ga munewukaa 'gā nupe.

Jejuī 'ga pytunet

(Mateu 1.1-17)

²³ Trīta kwara magwaw ire Jejuī 'ga awau 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga porogyta are.

Jose 'ga Jejuī 'ga ru'wyra.

Eli 'ga Jose 'ga ruwa.

²⁴ Matate 'ga Eli 'ga ruwa.

Levi 'ga Matate 'ga ruwa.

Meki 'ga Levi 'ga ruwa.

Janai 'ga Meki 'ga ruwa.

Jose 'ga Janai 'ga ruwa.

²⁵ Matatiasi 'ga Jose 'ga ruwa.

Amosi 'ga Matatiasi 'ga ruwa.

Naum 'ga Amosi 'ga ruwa.

Esi 'ga Naum 'ga ruwa.

Nagai 'ga Esi 'ga ruwa.

²⁶ Maate 'ga Nagai 'ga ruwa.

Matatiasi 'ga Maate 'ga ruwa.

Semei 'ga Matatiasi 'ga ruwa.

Jose 'ga Semei 'ga ruwa.

Jota 'ga Jose 'ga ruwa.

²⁷ Joanā 'ga Jota 'ga ruwa.

Resa 'ga Joanā 'ga ruwa.

Soropapeu 'ga Resa 'ga ruwa.

Saratieu 'ga Soropapeu 'ga ruwa.

Neri 'ga Saratieu 'ga ruwa.

²⁸ Meki 'ga Neri 'ga ruwa.

Ati 'ga Meki 'ga ruwa.

Kosā 'ga Ati 'ga ruwa.

Ematāu 'ga Kosā 'ga ruwa.

Eri 'ga Ematāu 'ga ruwa.

²⁹ Josue 'ga Eri 'ga ruwa.

Eriese 'ga Josue 'ga ruwa.

Jorim 'ga Eriese 'ga ruwa.

Matate 'ga Jorim 'ga ruwa.

Levi 'ga Matate 'ga ruwa.

³⁰ Simeão 'ga Levi 'ga ruwa.

Juda 'ga Simeão 'ga ruwa.

Jose 'ga Juda 'ga ruwa.

Jonā 'ga Jose 'ga ruwa.

Eriakī 'ga Jonā 'ga ruwa.

³¹ Merea 'ga Eriakī 'ga ruwa.

Mena 'ga Merea 'ga ruwa.

Matata 'ga Mena 'ga ruwa.

Natā 'ga Matata 'ga ruwa.

Davi 'ga Natā 'ga ruwa.

³² Jese 'ga Davi 'ga ruwa.

Opete 'ga Jese 'ga ruwa.

Poasi 'ga Opete 'ga ruwa.

Sara 'ga Poasi 'ga ruwa.

Nasom 'ga Sara 'ga ruwa.

³³ Aminatape 'ga Nasom 'ga ruwa.

Amin 'ga Aminatape 'ga ruwa.

Arni 'ga Amin 'ga ruwa.

Esrom 'ga Arni 'ga ruwa.

Peres 'ga Esrom 'ga ruwa.

Juda 'ga Peres 'ga ruwa.

³⁴ Jako 'ga Juda 'ga ruwa.

Isaki 'ga Jako 'ga ruwa.

Abraão 'ga Isaki 'ga ruwa.

Tera 'ga Abraão 'ga ruwa.

Nako 'ga Tera 'ga ruwa.

³⁵ Seruki 'ga Nako 'ga ruwa.

Ragau 'ga Seruki 'ga ruwa.

Faleki 'ga Ragau 'ga ruwa.

Eperi 'ga Faleki 'ga ruwa.

Sara 'ga Eperi 'ga ruwa.

³⁶ Kainā 'ga Sara 'ga ruwa.

Arfasate 'ga Kainā 'ga ruwa.

Sem 'ga Arfasate 'ga ruwa.

Nue 'ga Sem 'ga ruwa.

Lameki 'ga Nue 'ga ruwa.

³⁷ Metusarem 'ga Lameki 'ga ruwa.

Enoki 'ga Metusarem 'ga ruwa.

Jarete 'ga Enoki 'ga ruwa.

Maleleu 'ga Jarete 'ga ruwa.

Kainā 'ga Maleleu 'ga ruwa.

³⁸ Enosi 'ga Kainā 'ga ruwa.

Sete 'ga Enosi 'ga ruwa.

Atāu 'ga Sete 'ga ruwa.

Janeruwarete 'ga Atāu 'ga ruwa. Atāu 'ga ae ppy ppya. Janeruwarete 'ga remi-
apo ppyfera 'ga. A'eramū 'ga a'eramū Atāu 'ga ruwa Jarejuwaretea
futāt.

4

Amunawe'em ipe Jeju 'ga rerawaawet

(Mateu 4.1-11; Maku 1.12-13)

¹ Y pe 'ga jepymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jeju 'ga rerawau amu-
nawe'em ipe 'ga rerekou. ² Kwarēta 'ara 'ga imagwapa akou ojemi'ware'ema.
A'eramū 'ga opy'arayparamū akou.

A'e pe 'ga rekwaw ipe mama'eukwaawa 'wyrriara 'ua 'ga resaka. “Taesak
'ga paira 'uwa 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, 'jau ojeupe etee futāt. “Teje'ega
taenuwukat esaka 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ūina ojeupe etee futāt numiamū.

³ A'eramū oje'ega Jeju 'ga upe:

—“Ku'jywa 'ga ra'ya je”, ere 'ā. A'eramū ene ita mu'jaga ejemi'uramamū
— 'jau mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga upe.

⁴ Aipo ojeupe 'eramū Jeju 'ga 'jau jupe:

—Naani. Naene rūi je arowiat tekou. Tejuwarete 'ga etee te je arowiat
tekou. Jeruwarete 'ga e'ī oree: “Nawemi'uram are tee rūi ae rekoi”, 'jau oree
jepi— 'jau 'ga jupe. —Oreruwarete 'ga te 'ā ae mogoara— 'jau etee 'ga jupe.

⁵ A'ere mama'eukwaawa 'wyrriara 'ga rerawau 'ga roeroeupia wwytyr
apyte'rarimū nū. Peu 'ga rerowaēm ire mama'eukwaawa 'wyrriara wwy
resaukaa 'ga upe. Mama'ea ipype ajemogy ma'e reewe futāt esaukaapap 'ga
upe. Kamēsiete futāt wwy pypewara resaukaa 'ga upe.

⁶⁻⁷ —Ejuwarete 'ga rerowiar awi ene poir ire 'agera tomonopap enee 'jau—
'jau mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga upe. —Tejerowiarāmū tomonopap
enee 'jau— 'jau 'ga upe oporogytau, mama'e resaukaa 'ga upe. —Ymā te ako
'ga 'agera muri jee ikue. A'eramū je ene tejerowiarāmū 'agera monoupap
enee nū. A'eramū je ene mogou 'wyrriarareteramū 'agera mama'e upe.
A'eramū ene e'ŷina jeje'eg imū etee futāt 'wyrriaramū 'gā nupe. Je te omono
enee temuoryw ire— 'jau mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga upe.

⁸ A'eramū aipo ojeupe 'eramū Jeju 'ga 'jau jupe:

—Naani. Ymā Jeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are 'ga amū
upe rakue. “Je te 'ā Pējararetea. Je te 'ā Pēnuwaretea. A'eramū ki pēē jeje'ega
etee enupa pejemogyau. Je te ki je muoryp pejepe pejemogyau”, 'jau 'ga
ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue— 'jau etee 'ga jupe.

⁹ A'ea wwytyr'rar awi mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga rerawau
Jerusareg ipe nū. Janeruwarete 'ga mogyaawa apyte'rarimū 'ga rerawau
erojeupia. Ywatewate 'ga mogyaawa. A'eramū 'jau 'ga upe nū:

—Ku'jywa 'ga ra'ya 'ā ene. A'eramū ene ewau epoa 'aw awi.
Nerepena'uweri ewau. Jaruete ereo e'aa. ¹⁰⁻¹¹ Eneruwa 'ga futāt oje'ega
okwasiarukat pē nee rakue:

“Tejepyriwara 'gā je omono enee.

A'eramū 'gā ojejukau ene ree. A'eramū ene ejemokanāje'ema ewau e'aa.

Epya miamū ene imokanāje'ema ita are”,

'jau ako Ku'jywa 'ga ka'arana kwasiarukaa wa'ya 'ga ree ikue — 'jau
mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga upe.

“Omorytee pa je 'ga kwy”, 'jau ojeupe numiamū.

¹² A'ere Jeju 'ga 'i etee jupe:

—A'jea futat aipo 'ea numiamū. A'ere je narowiari futari eneje'ega. Jeruwarete 'ga ka'arana okwasiarukat 'ga amū upe nanē nū: “A'jea futat sipo ajee 'ga jujukai je ree, pe'je kasi jee ne, je rerowiare'ema ne”, e'i 'ga ikwasiarukaa ajepeja 'ga upe rakue— 'jau 'ga jupe. —A'eramū je eneje'ega mojerowiare'ema— 'jau Jeju 'ga mama'eukwaawa 'wyrriara upe.

¹³ A'eramū mama'eukwaawa 'wyrriara awau Jeju 'ga wi. “Anurenure'i nipo tomorytee 'ga 'jau kwy”, 'jau awau ojeupe etee futat.

Jeju 'ga porowyky ypyruga
(Mateu 4.12-17; Maku 1.14-15)

¹⁴⁻¹⁵ Mama'eukwaawa 'wyrriara ojewi io re Jeju 'ga ojewya awau Garireja ywy pe nū. 'Ga Ruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramū 'ga a'eramū awau kwe pe watau akou. Judeu 'gā jatykaaw ipe 'ga awau akou 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are. A'eramū 'ga renuparera 'gā 'jau ajaupe:

—Ae mu'e katuram 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe. —'Ga porogyta are pa 'ā jeporenuwiramū nū. Esage te 'ā 'ga porogyta ra'e a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'ga rera mokwasi'wau.

—Esage 'ga porogyta ra'e— 'jau 'gā 'ga rera mokwasi'wau amunawa pype.

Nasare pe Jeju 'ga oawet
(Mateu 13.53-58; Maku 6.1-6)

¹⁶⁻¹⁷ A'ere Jeju 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū, Nasare pe nū. Waranupawer ipe 'ga awau ojewya nū opytuna 'gā nesaka. Morowykye'ema rupi 'ga awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe wapyka oporogytau 'gā nupe. Wemiapo etee futat 'ga iapou 'gā nupe. 'Gā jatykapaw ire 'ga awau afu'ama 'gā mogytaawa rowase katy. A'eramū ajatykaawa raarana 'ga ka'arana monou 'ga po pe. A'ere 'ga ipypekau esaka. A'eramū 'ga Isai 'ga remikwasiarer ipe ipypekau esaka. Isai 'ga Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera rakue. A'eramū 'ga oje'ega Isai 'ga upe rakue. A'eramū Isai 'ga ojeupe 'ga je'egawera kwasiaa inuga ka'aran are. Aipoa ka'arana kwasiaripyre Jeju 'ga imogytau 'gā nupe:

¹⁸ “Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko”, 'jau 'ga u'ama imogytau.

“'Ga 'ā je mono morogyta esage mome'waramū itywerete ma'e 'gā nupe.

'Ga 'ā je mono moromunepawa pypewara 'gā mū'jāukaa jee.

'Ga 'ā je mono eae'ema 'gā mamā'ēukaa.

'Ga 'ā je mono 'gā nemirereko tywerete 'gā mū'jāukaa 'gā nui jee.

¹⁹ 'Ga futat 'ā je mono, “Awamū Janeruwarete 'ga ae katu'ogi' 'e mome'waukaa jee 'gā nupe”,

'jau 'ga imogytau u'ama 'gā nupe. ²⁰ Imogytapaw ire 'ga ka'arana mamana nū. A'ere 'ga ka'arana monou ojeupe imuarera 'ga po pe nū. 'Ga po pe imono re 'ga awau wapyka 'ūina.

A'eramū peuwara 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree.

—Awyi are te Isai 'ga ka'arana kwasiari rakue? “Je ree 'ga ikwasiari inuga rakue”, e'i sipo kwe 'ga i?— 'jau peuwara 'gā ajaupe.

²¹ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Ga remikwasiarer imū etee futat je ruri— 'jau 'ga 'ūina wapyka oporogytau 'gā nupe.

²² A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Ae mu'e katuram 'ga ra'e nū'ū. Jane 'jawewara 'ga agawewi 'ā. A'etea 'ga morogyta esagea omome'u janee— 'jau 'gā aipo 'ga 'e 'ga renamū.

A'eramū 'gā amū 'jau:

—NaJose 'ga ra'yra 'ga rūi nipo ki sa? Maran ajee 'ga ae mu'ei aipo 'jau ki 'ei— 'jau amumera 'gā ajaupe.

²³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—“Aeremiapoe'ema 'awamū eapo amū oree”, pe'je 'ā jee. “Kafanaū pe 'ā ereapo futat. A'eramū ene 'au nanē iapou nū”, pe'je 'ā jee— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Earanupawer ipe eapo oree”, pe'je 'ā jee. “Ojero'wu ma'e 'gā 'ā erekatu'ok rai'i. A'ere 'awamū ene ejeteē futat erejekatu'ok”, 'jau nipo pēē jee. “Kafanaū pe 'ā ojero'wu ma'e 'gā erekatu'ok rai'i. A'eramū ene 'awamū earanupawer ipe taetu nanuara apou oree. Ore 'ā enepytuna futat. A'eramū ene epytunamū taetu ore katu'oka. Taruesak orokatu'oga 'jau”, 'jau nipo pēē jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁴ —Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amū oo kwe pe 'ga je'ega mome'wau. A'eramū kwe pewara 'gā jēmī 'ga je'ega rerowiaa. A'ere 'ga 'wyr ipewara 'gā jēmī nuerowiari 'ga. 'Ga pytuna 'gā miamū 'ga rerowiare'ema ajemogyau— 'jau Jejui 'ga oje'wyr ipewara 'gā nupe. —Nan tee futat kwe pewara 'gā je rerowiari. A'ere je'wyr ipewaramū jēmī naje rerowiari pejepe — 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁵⁻²⁶ —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Eliasi 'ga monoi ajepeja amunaw ipe rakue, Sarepata pe rakue. Sidoma wyy pe aipo 'upa. Peu futat 'ga 'ga monou kūjā ēē upe rakue, imen manū ma'efera ēē upe rakue. NaIsraeu juapyrera rūi ēē. A'etea Janeruwarete 'ga Eliasi 'ga monoukat imoporogytaukaa ēē upe. “Ene ejot ekou jeremi'urama rerua jee”, 'jau 'ga ēē upe. Muapya kwara u'a'a amana okyre'ema. A'eramū 'gā nemi'urama opapa 'gā nui. A'eramū 'gā a'eramū ty'ara rerajemogyau— 'jau 'ga imome'wau ojepyriwara 'ga nupe. —Kwaiwete agawewi futat judeu 'gā jemogyi peu ty'ara rerajemogyi. A'etea Janeruwarete 'ga ēē upe etee futat mama'e nomateepawukari. ²⁷ Nānēwējēmī futat Janeruwarete 'ga judeu'ema 'ga amū katu'oka 'ga pito'om awi nū, Naamā 'ga katu'oka 'ga pito'om awi nū. Kwaiwete agawewi futat ipito'om ma'e 'gā Israeu juapyrera 'gā jemogyi peu. A'etea 'ga judeue'ema 'ga etee okatu'ok 'gā nui. Siria wyy pewara 'ga 'ga ikatu'ogukaa Eliseu 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. ²⁸ —Najudeu 'gā etee rūi 'ga opoat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'e renupawe 'gā amara'neramū Jejui 'ga ree. ²⁹ A'eramū 'gā 'ga rerawau wyytyra rupi 'ga rorojeupia 'ga rerawau iapyte'rarimū. 'Ga rerawau 'gā iāāpyraya 'arimū 'ga rerawau.

—Simono 'ga imomoa ijukau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

³⁰ A'ere 'ga kwawi 'gā pyterimū awau kwe pe 'gā nui.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Maku 1.21-28)

³¹ Ajepeja 'gā 'wyrarete pe Jejui 'ga awau, Kafanaū pe. Garireja wyy pype Kafanaū 'jawa amunawa 'upa. A'e pe 'ga awau 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree. Morowykye'ema rupi judeu 'gā mu'jau akou 'ga ree. ³² 'Wyriara 'jawe 'ga oporogytau 'gā nupe. A'eramū 'ga 'gā moporesaka etee ojee.

—Kuu. 'Ga pa'e aipo e'i ae mu'jau ra'e nū— 'jau 'gā ajaupe. —NaMoisesi 'ga remikwasiorer are moromu'jara 'gā 'jawe rūi 'ga porogytai. Moisesi 'ga 'eawer are moromu'jara 'gā Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā ae mu'ei — 'jau 'gā ajaupe. —A'ere Jejui 'ga nanarūi. U'eawer imū etee futat 'ga jane mueapyoi ee— 'jau 'gā ajaupe, oporesagamū 'ga ree.

'Ga porogyta renupa etee ajemogyau, ojeupe 'ga 'eramū. Judeu 'gā jatykaawa pype 'ga oporogytau 'gā nupe. ³³ A'e pype mama'eukwaawa rerekwara 'ga amū akou. A'eramū 'ga muafukaita:

³⁴ —Jejui! Nasare pe waranup ma'eramū je 'i ene upe: Ma'ja are te ereko ki sa?— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe. —Ore momapa te erejot

ra'e? Akwaap je ene. Jane 'arimūwara 'ga remimurera te 'ā ene — 'jau mama'eukwaawa Jeju 'ga upe.

³⁵ A'eramū 'ga 'jau jupe:

—Epije ene ekou. Ere ejepe'au 'ga wi— 'jau Jeju 'ga jupe.

A'eramū 'ga pirowara 'ga wi uēmawamū 'ga moywyrupāu. A'ere namuayrūi 'ga uēma 'ga wi. ³⁶ A'eramū esakarera 'gā opiryjamū 'ga pirowara pe'aramū. A'eramū taetu 'gā oporesagamū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Opājē mū futat ako 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'ga wi ko— 'jau 'gā ajaupe. —Mama'eukwaawa miamū 'ā pājēa. Jeju 'ga taetu pājērete. Sā'ā 'ga mama'eukwaawa pe'aa 'ga wi— 'jau 'gā ajaupe.

³⁷ Mama'eukwaawa wejue 'ga imonou 'ga wi. A'eramū taetu Jeju 'ga rera okwasi'wau Garireja ywy pype kamēsiete, amunawa moymoyka.

Pedro 'ga rojo ēē

(Mateu 8.14-17; Maku 1.29-39)

³⁸ Judeu 'gā jatykaaw awi uēm ire Jeju 'ga awau Simão 'ga rog ipe. Simão 'ga rojo ēē oro'yramū 'upa. A'eramū 'gā 'jau Jeju 'ga upe:

—Waiwa ēē iro'y 'upa. Ejot ēē resaka ēē ro'y awi— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹ A'erauwe Jeju 'ga awau ēē resaka. A'eramū 'ga 'jau ēē ro'y upe:

—Ejepe'a ēē wi— 'jau 'ga ēē ro'y upe.

A'erauwe ēē ro'ya oia ēē wi. A'erauwe ēē afu'ama awau mama'e apou 'gā nupe 'gā mojemi'waa.

⁴⁰ Kaaruwamū peuwara 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua esaukaa Jeju 'ga upe. Opoa etee agawewi 'ga imonou 'gā 'arimū. A'etea ojero'wu ma'e 'gā ojekatu'okapap. ⁴¹ Kwaiwete 'gā nui 'ga mama'eukwaawa pe'au.

—Pejepe'a 'gā nui— 'jau Jeju 'ga 'gā pirowara upe.

A'eramū mama'eukwaawa awau wafukaita:

—Jane 'arimūwara 'ga ra'yra te 'ā ene — 'jau wafukaita 'ga upe. —

Orokwaaw ore ene— 'jau mama'eukwaawa wafukaita 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū 'ga 'jau mama'eukwaawa upe:

—Peafukai awi pejewau— 'jau 'ga jupe.

⁴² Ai'iwe, ypytu'nīnauwe, Jeju 'ga afu'ama awau awotywe'eme oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. A'ere Kafanaū pewara 'gā nuri 'ga rekaa. 'Ua owaēma 'ga upe. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ereo awi. Taruenup eneporogyta 'jau— 'jau 'gā 'ga upe numiamū.

⁴³ A'ere 'ga 'i etee 'gā nupe:

—Naani. Peuwarā amunaw ipe je oi nū — 'ga 'i etee 'gā nupe, “Epyta” ojeupe 'gā 'eramū. —Janeruwarete 'ga je mono kwe pe nū. “Kwe pe ekwap je mome'wau 'gā nupe”, e'i 'ga jee. “Pejetywer awi pēpoiireramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, ta'e 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁴ Najuejue etee futat 'ga awau akou imome'wau 'gā nupe. Judeu 'gā jatykaaw ipe etee te futat 'ga awau akou imome'wau. Amunawa moyka imome'wau akou.

—Awamū Janeruwarete 'ga 'wyrarareteramū janee. Pejetywer awi pe-poiramū 'ga pē mogyi wemiayuwamū— 'jau 'ga awau akou imome'wau 'gā nupe.

5

Jeju 'ga remimu'e ypy 'gā
(Mateu 4.18-22; Maku 1.16-20)

1 Genesare ypia reme'y'warimū Jejuī 'ga 'amamū kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ga ree, 'ga porogyta renupa. Ojopyypypyka 'gā 'ua. ²A'eramū Jejuī 'ga yaruū resaka. Mukūi yaruū 'ua ojekoka 'upa. Yara jara 'gā ū'jāumap yar awi. Taityuū 'gā ipireita 'upa. ³A'eramū Jejuī 'ga awau u'aa Simāo 'ga yara pype.

—Ty pyteripe'i eyara emono jee— 'jau 'ga Simāo 'ga upe.

A'erauwe 'ga imonou ty pyteripe'i 'ga upe. A'erauwe Jejuī 'ga wapyka oporogytau 'yisiga pypewara 'gā nupe 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are.

⁴Oporogytapaw ire 'ga 'jau Simāo 'ga upe:

—Tyyu'i pype eyara emono— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe. —A'eramū ene eirū 'gā netee taityuū imomoa esaka— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

⁵—Aruetyg ore koypyntunamuku arakou ko nū'ū. A'ere nojyagi'i amū oree ko nū'ū. A'ere 'ā ene te ere oree. A'eramū ore imomoa esaka nū'ū— 'jau Simāo 'ga 'ga upe. —Ko ajee ore imonoī esaka nū.

⁶Etyg ypyrauwe ipira ojejaga taityuū pype 'gā nupe imatyneema. Kwaiwete ipira ojejaga ipype 'gā nupe. A'eramū imonoroka werewi. Omonorok ja'wyja'wy futat. Ipira rarefe'ria te. ⁷A'eramū 'gā ojepoetyka opytuna 'gā nupe:

—Pejot imatāu ore pyri 'wei. Kwaiwete ipiraa. Norefuaakari ore ee— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'ua 'gā nepejāna. 'Ua owaēma 'gā nupe. A'eramū 'gā imatāu 'gā pyri, mukūja yaruū matyneema ipira pyu. Ipira poyja yara motypywyka werewi 'gā nupe. ⁸⁻⁹Ipiraa ojeupe i'aramū 'gā ajemogymogyau etee 'gā kyjea 'gā nerekou. Ipiraa 'gā moporesaka etee ojee.

—Kuu. Kwaiwete ipiraa. Awjya te koromū ako nū'ū? Ae rekoetea nuapoa'uweri nanuara. Ku'jywa 'ga te nipo 'ā ako nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū Simāo Pedro 'ga awau wenupy'āu wapyka Jejuī 'ga rowase.

—Eyry'gi je wi. Jetywet noko je jepi 'ja. Ene te 'ā eneresage. A'eramū ene je pyri epytawe'em— 'jau Pedro 'ga Jejuī 'ga upe.

¹⁰Tiago 'ga, Juā 'ga. Mīmera 'gā Pedro 'ga porowyky irūa. 'Gā nuwa rera Sepeteu, Tiago 'ga ruwa, Juā 'ga retee. Mīmera 'gā ajemogyau oporesagamū ipira are. A'eramū Jejuī 'ga 'jau Simāo 'ga upe, 'ga poirū 'gā neewe:

—Pēporesag awi ee. 'Awamuete je 'ā pē mu'eī. Naipira rewara rūi pēē 'awamū. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara te pēē 'awamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹¹A'erauwe 'gā yaruū mojekoka imonou 'yisig are. Peu etee futat 'gā yaruū rejaa inuga taityuū reewe. A'eramū 'gā awau Jejuī 'ga rupi.

Ipito'om ma'e 'ga

(Mateu 8.1-4; Maku 1.40-45)

¹²Amunawaretea mū pype Jejuī 'ga rekoramū, ipito'om ma'e 'ga amū 'ua owaēma 'ga upe. Ymā te ipito'om ma'e 'gā nokoī futari opytuna 'gā pype rakue. Okyje 'gā ipito'om ma'e 'gā nui. 'Gā pito'oma pyyg awi 'gā kyjei. A'eramū 'gā muku 'gā mjina ojewi. A'eramū aipo ipito'om ma'e 'ga Jejuī 'ga resakawe awau ojenuga 'upa ywyu 'ga rowase.

—Je resag ape, ki Ku'jyp. "Jejuī 'ga ae katu'okara", e'i 'gā jee. A'eramū je tejuā tejesaukaa enee. Je ree ejemuaēmiweramū je mokā'ē ape— 'jau 'ga 'ga upe.

¹³Aipo ojeupe 'erauwe Jejuī 'ga opo monou 'ga 'arimū:

—Ko ajee je ene mokā'ēi 'wei— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

Oje'arimū 'ga po mono ypyrauwe okā'jāu 'ga pito'oma 'ga wi. A'eramū futat 'ga pira ojekatu'oka.

¹⁴A'erauwe Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremome'u kasi emokā'ēawera tekotee 'gā nupe ne. Ere ewau ejesaukaa mainana 'ga upe ra'ne. “Je resag ape. Jepito'oma okā'ē je wi”, ere ewau 'ga upe. “A'jea futat ra'e”, te'i 'ga enee 'jau, ene resaka 'jau— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe. —A'ere ene ejeymawa mū rerawau 'ga upe. A'eramū 'ga iapyau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa enekā'ēawer are— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe. —Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat ene ejeymawa mū rerawau iapyaukaa Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Ejeymawa mū rapyaukara ene ekā'ēawera resaukaawa futat— 'jau Jejuu 'ga ipito'om ma'efera 'ga upe.

15 'Ga mokā'ēnamū Jejuu 'ga rera okwasi'wau amunawa moymoyka. A'eramū futat 'gā ojeko'woka 'ga piara rupi ajatykaupap 'ga ree. 'Ga porogyta renupa 'ua, ojekatu'ogukaa nanē 'ua 'ga upe nū. 16 A'eramū futat Jejuu 'ga uēma etee 'gā nui. Awotywe'eme 'ga awau oporogytau 'Uwarete 'ga upe 'ūina.

Iteu ma'e 'ga

(Mateu 9.1-8; Maku 2.1-12)

17 Anure 'gā ajatykau Jejuu 'ga ree. Jerusareg awi, Garireja ywy awi, Judeja ywy awi. Mimer awi 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. Fariseu 'gā amū 'ua, Moisesi 'ga remikwasiar are moromu'jara 'gā netee ajatykau 'ga porogyta renupa. Janeruwarete 'ga pājēa 'ga rerekou. A'eramū 'ga oporogytau 'gā nupe.

18 A'e pype 'gā iteu ma'e 'ga rerua Jejuu 'ga upe. Wupawa pype 'ga 'upa ojenuga.

—Soo 'ga rerawau Jejuu 'ga upe 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'ga rupia 'ga rupawa reewe 'ga rerua 'ga upe.

19 A'ere 'gā nuerosarūi 'ga. Nijumypykwari'i 'oga 'gā nupe. A'eramū 'gā a'eramū 'ga rerosowe'em. A'eramū 'gā 'opewuu apyte'rarimū 'ga rerawau 'ga rerojeupia. 'Oga pyraper mopoka 'ga upe. Imopog ire 'gā 'ga monou imojypa tupaama pyu Jejuu 'ga rowase.

20 A'eramū Jejuu 'ga 'jau ojeupe: “Je rerowiat pa 'gā ajemogyau ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Enetywera je omoit 'awamū ene wi ki 'ei— 'jau 'ga 'ga upe.

21 A'eramū Moisesi 'ga remikwasiar are moromu'jara 'gā, fariseu 'gā netee 'jau ajaupe:

—Kuu. Awŷja 'agamū 'ūina Jarejuwarete 'ga kurapa 'ū? Janeruwarete 'ga etee te 'ā janetywera omoit jane wi. “Enetywera je amoit ene wi” 'eramū 'ga 'i “Je Jarejuwarete 'ga 'jawe” 'jau— 'jau 'gā ajaupe 'upa.

22 A'ere Jejuu 'ga ikwaawi ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē poromū 'jau pejejeupe 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe. 23—Je upe te naayi. Iteu ma'e mafu'amaramū ae nanē ojotywera moiri ajau nū— 'jau 'ga 'gā nupe. 24—Pēneki'yra je ā. A'eramū je tepājē resaukaa pē nupe iteu ma'e 'ga mafu'ama pē neape— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Ga fu'ama resaka taje kwaap pejepe 'jau— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe. —“A'efera 'ga amafu'am. Aetywera 'ga omoit nanē ae wi nū”, tepe'je 'jau. Jeruwarete 'ga te 'ā opājē amut jee. A'eramū je pētywera moia pē nui, iteu ma'e mafu'ama nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Efu'ama jui. Eatau ewau eje'wyr ipe nū. Jaruete ene 'awamū— 'jau 'ga 'ga upe. —Ere ewau. Ere ejupawa rerawau eje'wyr ipe nū— 'jau 'ga 'ga upe.

25 A'erauwe 'ga afu'ama. A'eramū futat 'ga awau. 'Gā nowase 'ga afu'ama. Najuejue etee futat 'gā 'ga resaka. A'eramū 'ga wupawa rerawau oje'wyr ipe nū.

—Esage ete Janeruwarete 'ga. Je mafu'am 'ga— 'jau 'ga 'gā nupe awau, Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

²⁶ A'eramū peuwara 'gã oporesagamū 'upa 'ga ree. A'eramū 'gã 'jau ajaupe: —Kuu. Ku'jywa 'ga 'ga amafu'am. Iteu ma'efera 'ga wata nū— 'jau 'gã ajaupe. —Siesak ako jane 'ga mafu'ama akiko! A'eramū nipo 'ga aetywera moia nanē ae wi nū— 'jau 'gã ajaupe.
A'eramū 'gã Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

Levi 'ga mo'wyawet

(Mateu 9.9-13; Maku 2.13-17)

²⁷ A'eramū Jejui 'ga awau jui. Awau pe aje kūima'e 'ga amū resaka, Levi 'ga resaka. Levi 'ga 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'ga. 'Ga porowyky 'ga ranamū Jejui 'ga awau owaēma 'ga upe. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:
—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁸ A'erauwe 'ga opoia oporowyky awi ejaa inuga a'e pe te futat. A'eramū futat 'ga awau akou Jejui 'ga remiayuwamū.

²⁹ A'ere Levi 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ere ejemiayuwa 'gã nerua erojemi'waa je pyri— 'jau 'ga oje'ega Jejui 'ga upe.

A'erauwe 'ga wemiayuwa 'gã nerawau erojemi'waa 'ga rog ipe. Kwaiwete 'gã jatykai ojemi'waa 'gã pyri 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gã netee.

³⁰ Ae tywera pype 'gã jemi'wara resakawe fariseu 'gã Moisesi 'ga remik-wasiarer ma moromu'jara 'gã netee 'jau Jejui 'ga remiayuwa 'gã nupe:

—Kuu. Ma'eramū pēē pejemi'waa 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gã pype 'ū? itywet ma'e 'gã pype 'ū? Nojemi'wari noko ae 'gã pyri 'ja. Nia'wryi 'gã ajemogyau kūi— 'jau 'gã 'gã nupe, oje'ega moywrafena.

³¹ Aipo wemiayuwa 'gã nupe 'gã 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—'Gã pyri je rekoi 'gã poaawamū te nū'ū. Je 'ā morofuanugara 'jawewara te ako 'gã nupe. Sā'ā morofuanugara 'ga muaga monoa ojero'wu ma'e 'gã nupe etee. Nomono ekoetei futari 'ga ijero'wue'ema 'gã nupe muaga. ³² Nan tee futat je. Ia'wrye'ema 'gã katu'okawamū te je ruri— 'jau 'ga 'gã nupe. —“Je jeresage”, pe'je 'ā. A'ere naesage ma'eramū rūi je ruri pē katu'oka. Itywet ma'e katu'oka tee je ruri— 'jau 'ga 'gã nupe. —Nan tee 'ā je rekoi, “Pejetywer awi pepoit”, 'jau 'gã nupe. —“Pejetywer awi pēpoiireramū Jeruwarete 'ga tomoit pē nui 'jau”, 'jau je 'ā tekou 'gã nupe. —“Pē nui imoir ire 'ga pē mogyau wemiayuwamū”, 'jau je 'ā tekou 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

'Gã jemi'ware'em are 'gã mu'eawet

(Mateu 9.14-17; Maku 2.18-22)

³³ Anure amumera 'gã 'ua oje'ega Jejui 'ga upe nū:

—Juā Batista 'ga remiayuwa 'gã ojemi'ware'ema futat oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe jepi. Fariseu 'gã nemiayuwa 'gã nanē ojemi'ware'ema futat oje'ega monou 'ga upe jepi. Oporogytaawa upe iwaēmawe 'gã awau ojemi'ware'ema oporogytau Jarejuwarete 'ga upe jepi. A'ere 'ā eneremi-ayuwa 'gã nanarūi. Niojeri agawewi 'gã 'ā ojemi'war awi. A'etea 'ā 'gã oje'ega omono Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

³⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Naani. Ojepyri je rekoramū 'gã niojeri futari ojemi'waa. Sā'ā ae ajuekokaturamū ty'ara rerekoe'ema. Nan tee futat 'gã ojepyri je rekoramū jeremiayuwa 'gã niojeri ojemi'waa. Akokatu ma'e 'gã nekokaturamū sipo 'gã nekokatu resakara 'gã opy'araypara rerajemogyi maraka are? Naani. Maraka teepaw ire te nipo 'gã nojemi'waru'jawi— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

³⁵ —Pe awi akokatu ma'e 'gã jepe'a re tee esakarera 'gã poiir ojemi'war awi oporogytau Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oje'ega 'gã nupe u'ama. —Nan tee futat jeremiayuwa 'gã niojeri ojemi'waa ojepyri je rekoramū. Je

jepe'a re te nipo 'gã nojem'i'wari ajemogyau. U'arasigamũ ajemogyau je ree je o re. A'eramũ nipo 'gã ojemi'ware'ema ajemogyau je ree, wea'aramũ ajemogyau je ree— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁶—Ymã te 'ã aeypy 'gã pẽ mu'ei mama'e are rakue. A'ere je 'ã 'awamũ pẽ mu'ei nũ. Amutee are je 'awamũ pẽ mu'ei nũ. A'ere nepemojopypea'uweri jeporogytafera aeypy 'gã nemimome'ufer are. Jeporogytafer are ojemu'e ma'eferamũ ki a'ea etee futat pejemu'e. Pemojopype kasi morogyta ymaner are ne. Morogyta ymaner are ojemu'e ma'e 'gã nuapoi jeporogytafer imũ mama'ea— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

—Taity yaua ae nomonorogã'uweri taity ymanera perugawamũ. Nia'wryi taity yaua awau taity ymanera perugawamũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁷⁻³⁸—Y'way yau ae nueko'wogi yrũ ymanera pype. Yrũ yau pype te ae eko'wogi. Yrũ ymana pype sieko'wok 'eramũ wajaiwamũ kamẽšiete. A'eramũ futat opy'a'pefugamũ wyrũ kakau. A'eramũ futat ojeko'woka— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁹—Y'waya ajai'wi tykur ire ae notykuri futari y'way yaua. Nan tee 'ã pẽ mũ. Pejemu'e morogyta ymaner are tee. Pẽnea'at aeypy 'gã pejemu'eawer are etee. Pejemu'e yau are jẽmĩ 'ã nepẽjemu'eweri— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama.

6

Morowykye'em are 'gã mu'eawet (Mateu 12.1-8; Maku 2.23-28)

¹ Morowykye'ema mũ rupi Jejui 'ga awau juowuurana ko pyterimũ. 'Ga rewiri oo ma'e 'gã a'ÿja pa'wau erawau opo pe. A'eramũ 'gã ipe'oka i'wau.

² 'Gã nesakawe fariseu 'gã amũ 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramũ te pepo'o a'ÿja? Nepeporowyky'a'uweri morowykye'ema rupi. A'ÿja po'oa aeporowyky'a futat. Ymã te 'ã Moisesi 'ga 'i rakue: “Peoporowyky awi morowykye'ema rupi”, 'jau 'ga 'ã rakue— 'jau 'gã Jejui 'ga remiayuwa 'gã nupe.

³ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'ja te Davi 'ga wapo rakue? Nepemogytai nipo ka'arana 'ga ree? Ymã te 'ã 'ga py'arayparamũ opytuna 'gã netee rakue. ⁴ A'eramũ 'ga awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe osou rakue. A'e pe 'ga kanape ppyka ojeupe rakue. A'eramũ 'ga 'ã ape monou opytuna 'gã nupe rakue. Pekwaap 'ã aipoa. Na'gã nemi'u arũi poa numiamũ. Mainana 'gã etee te a'u aipoa rakue. A'etea Davi 'ga a'u opytuna 'gã netee rakue. Ipy'araypat 'gã awau osou peu. A'eramũ 'ga amũ “Nepẽa'wryi pẽẽ” jawe'em 'gã nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁵ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Je 'ã pẽneki'yraretea, Jarejuwarete 'ga remimurera. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Je 'ã morowykye'ema jara. A'eramũ je te amunipo 'ã “peapo awi”, 'jau pẽ nupe. Iapoare'emamũ nepeje'eg ekoetei 'gã nupe. Je te 'ã iapoarera— 'jau 'ga fariseu 'gã nupe.

Ipoteu ma'e 'ga (Mateu 12.9-14; Maku 3.1-6)

⁶ Ajepeja morowykye'ema rupi Jejui 'ga awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe nũ. A'e pe futat ipoteu ma'e 'ga wapyka 'ũina. 'Ga jakwatawa nia'wryi.

⁷ Moisesi 'ga remikwasiar are moromu'jara 'gã fariseu 'gã netee Jejui 'ga resaka 'upa. A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—'Awamũ 'ã morowykye'ema. 'Awamũ nipo 'ga 'ga katu'ogi 'ja? Ma'ja e'i sipo 'ga 'awamũ oje'ega ipoteu ma'e 'ga upe? 'Ga po katu'ogamũ ki sa'e 'ga

upe: Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga remikwasiarera ra'e, sa'e ki 'ga upe. Sã'ã 'ga porowykya morowykye'ema rupi. 'Ga poa 'ga wapokatu morowykye'ema rupi, sa'e 'ga upe 'jau— 'jau 'gã 'upa ajaupe.

⁸ A'ere Jejuí 'ga 'gã kwaawi etee ojee. A'eramũ 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe: —Efu'am e'ama 'gã pyteripe. Tene resak 'gã 'jau— 'jau 'ga ipoteu ma'e 'ga upe.

A'erauwe 'ga afu'ama. ⁹ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau moromu'jara 'gã nupe: —Ma'ja e'i te Moisesi 'ga rakue? morowykye'ema upe rakue? “Esageay etee ki peapo”, e'i te 'ga janee rakue? “Ia'wyr'e'ema etee ki peapo”, e'i te ra'u 'ga janee rakue nũ? “Pejokatu'og iki”, e'i te Moisesi 'ga janee rakue nũ? “Tene imanũ”, e'i te ra'u 'ga janee nũ?— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. —Pekwaap futat 'ã. “Esageay etee ki peapo”, e'i 'ã Moisesi 'ga janee rakue. “Pekatu'og iki 'gã”, e'i 'ã 'ga janee rakue— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

¹⁰ Aipo 'e re Jejuí 'ga amã'jãu 'gã nee ra'ne 'gã moyka. A'ere 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Epo epopyo— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga opo popywau. A'erauwe futat 'ga poa ojekatu'oka.

¹¹ Morowykye'ema rupi 'ga katu'ogamũ Moisesi 'ga remikwasiarar are moromu'jara 'gã amara'neramũ 'ga ree. A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Maran te jane Jejuí 'ga rerekoi? Sijuka te jane 'ga? Naani te ra'u nũ?— 'jau 'gã ajaupe.

Jejuí 'ga remimu'e 'gã

(Mateu 10.1-4; Maku 3.13-19)

¹² Aipo 'gã nupe 'epaw ire Jejuí 'ga awau ojeupia wyty'rarimũ. Awau oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Koypytnamuku 'ga oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Noseri futari 'ga. ¹³ Ai'iwetete'we 'ga wewiri oo ma'e 'gã majatykau ojee. Kwaiwete 'ga rewiri oo ma'e 'gã. A'ere 'ga tusi 'gã etee imũ'ëi 'gã pytuna 'gã nui. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pëe te 'ã jeremimu'ea. Je te 'ã amu'e pëe— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'eramũ je anure pë monou kwe pe tejemome'waukaa 'gã nupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁴⁻¹⁶ Simão, Andre, Tiago, Juã, Filipe, Patarumeu, Mateu, Tome, ajepeja Tiago, ajepeja Simão, Judas, ajepeja Judas. Mïmera 'gã Jejuí 'ga imũ'jãu wemimu'eramũ. Simão 'ga mukũ 'ga rera. Pedro 'jau Jejuí 'ga inuga 'ga ree. Ajepeja Simão 'ga mukũ 'ga rera nanë nũ. Serote 'jau 'ga rer irũa. Andre 'ga Pedro 'ga rewirera. Tiago 'ga Aufeu 'ga ra'yra 'ga. Judas 'ga Tiago 'ga ra'yra 'ga. Ajepeja Judas 'ga mukũ 'ga rera. Iskariote 'jau 'ga rer irũa. Kũima'e tywera 'gã nupe 'ga monoara 'ga poromũ.

Jarejuwarete 'ga remifutar are

'gã mu'eawet

(Mateu 4.23-25)

¹⁷ Jejuí 'ga 'ua ojypa wyty'ra apyte'rar awi nũ. Wemimu'e 'gã nerua erojypa ojeewe. Waïmy 'wyr ipe 'gã 'ua. Kwaiwete 'gã 'upa 'ga rapesaka. Judeja ywy pewara 'gã, Jerusareg ipewara 'gã, Tiro pewara 'gã, Sidom ipewara 'gã 'jau 'ua. Tiroa 'upa 'yë'ë pyri Sidoma nanë nũ. Mïmer amunaw awi 'gã 'ua ajatykau 'ga rapesaka 'upa. ¹⁸ Kwaiwete 'gã 'ua. 'Ga porogyta renupa ajatykau 'ga ree. Ojero'wu ma'e 'gã nanë 'ua ajatykau 'ga ree. Ojekatu'ogukaa 'ua 'ga upe. Mama'eukwaawa rerekwara 'gã nanë nũ. Ojekatu'ogukaa 'ua 'ga upe. ¹⁹ 'Ga Ruwarete 'ga opãjë mua Jejuí 'ga upe. A'eramũ 'ga 'Uwa 'ga pãjë mũ te 'gã katu'oka. Opokoka etee agawewi 'gã Jejuí 'ga ree. A'etea 'gã ojekatu'ok.

*Iku'ima'e**(Mateu 5.3-12)*

²⁰ Ojero'wu ma'e 'gã katu'opaw ire Jeju'i 'ga amã'jãu 'gã nee, ojepyri ajatyka ma'e 'gã nee. A'eramũ 'ga oje'ega 'gã nupe: —“Jetywerete je tekou. Ejejuka je ree” 'jaramũ Janeruwarete 'ga pẽ poari futari.

“Jetywerete je. Je katu'og ape” 'jaramũ Janeruwarete 'ga pẽ katu'ogi futari. A'eramũ pẽe pejeku'iramũ pejejemogyau. Pẽe 'ã 'ga remiayuwamũ 'awamũ pejemogy.

A'eramũ pẽe anure nipo pejewau 'ga pyri.

²¹ Pẽe 'ã “torokwaap 'ga 'jau”, pe'je.

A'eramũ pẽe a'jea futat 'awamũ 'ga kwaapa katu katu pejejemogyau.

A'eramũ nipo pẽe pejeku'iramũ pejejemogyau.

Nanamũ pejetywera peru'arasig erajemogyau.

A'ere 'awamũ Janeruwarete 'ga imoiri pẽ nui.

Pejejewi imoir ire pejejemogyau pejeku'iramũ nipo.

²² Jeremiayuwamũ pejemogyramũ nipo je rerowiare'ema 'gã niporomutari pẽ nee.

Je 'ã pẽneki'yraretea agawewi.

A'etea 'gã je rerekou tyweaete.

A'eramũ nipo jeremiayuwe'ema 'gã pẽ nee taetu oporomutare'emamũ ajemogyau. Je ree nipo 'gã pẽ ago'wau ajemogyau.

A'etea nipo pejeago'oramũ nepẽku'ipawa'uweri pejejemogyau.

²³ Pẽ nereko tywerete agawewi nipo 'gã.

A'etea ki pẽku'i etee pejejemogyau.

Pẽe 'ã pejemogy esage pejejemogyau jeje'eg imũ etee.

A'eramũ pẽe pejewau je rupi ywag ipe.

Peu te Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pẽ nupe.

Peu te 'ga pẽneko esageawera repy monoi pẽ nupe.

Ymã te 'ã 'gã ppy 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nereko tyweretei rakue.

A'ere 'ã nãnẽwẽjẽmĩ 'gã pẽ nerekoĩ nũ.

'Awamũ ojeup ma'e 'gã nanẽ pẽ nereko tyweretei nũ.

A'ere 'ã nãnẽwẽjẽmĩ pẽku'i etee pejejemogyau nũ—

'jau Jeju'i 'ga oje'ega renupara 'gã nupe u'ama oporogytau.

²⁴ A'ere Jeju'i 'ga 'jau ikaraemã kwai ma'e 'gã nupe, “nafutari je Jarejuwarete 'ga tepoara” 'jara 'gã nupe:

—“Awamũ etee futat pẽkaraemã pejejemogyau. “Akwaap futat je Jarejuwarete 'ga”, pe'je numiamũ.

A'ere 'ga anure namuru'jawi mama'ea pẽ nupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe.

²⁵ —Pẽporiay'i pejejemogyau numiamũ.

'Awamũ etee te pẽku'i pejejemogyau pejekaraemã kwaiwete are numiamũ.

A'ere nipo anure peko tywet etee nũ, pejekaraemã are pẽku'iawera rayramũ etee pẽ nupe nũ.

Nepekwaawi futari Jarejuwarete 'ga.

Nepẽporomutari te 'ã 'ga je'eg are.

A'eramũ pẽe 'ga resake'ema futat pejewau.

Pẽporiay'i pejejemogyau numiamũ.

'Awamũ pefuka etee pejejemogyau numiamũ.

Pejetywera etee 'ã pefutat.

A'ere nipo anure pejoo'o pejejemogyau.

A'eramũ nipo pẽe pejejemogyau, “Ma'eramũ je tetywer are etee teku'iramũ tekou rakue 'ũ?” 'jau nipo pẽe pejejemogyau pejejaa'wau.

Anure peo futat pejejemogyau tyweaete mama'eukwaawa rapyaw ipe.

²⁶ Pēporiay'i numiamū.

'Awamū kwaiwete 'gā poromutaramū pē nee numiamū.

Ymā te 'ā kūima'e 'gā amū 'i 'gā nupe rakue: “Je 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara”, 'jau futatee 'gā nupe o'meramū rakue.

A'etea 'ā pēypy 'gā 'gā nerowiaa rakue.

“Esage ma'e 'gā”, 'jau 'gā 'ā 'i me ma'e 'gā nupe 'gā nekoramū rakue.

Nan tee 'awamū pēporiay'i pejejemogyau numiamū.

A'eramū nipo 'gā najuejue etee pē futaa ajemogyau numiamū.

A'eramū pēē najeremiayuwa rūi. Jeremiayuwamū nipo 'gā amū niporomutari pē nee—

'jau 'ga 'gā nupe.

Pēporomutar iki pejejee iporomutare'ema 'gā nee

(Mateu 5.38-48)

²⁷ A'ere Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe, oje'eg are wapyaka ajemogy ma'e 'gā nupe:

—'Awamū je je'egi pē nupe najuejue etee teje'ega renuparamū. Pejejuka esage ki pejejee iporomutare'ema 'gā nee. Niporomutari nipo 'gā pē nee numiamū. A'ere ki 'gā pereko esage etee futat. Pēmara'ne kasi 'gā nee ne— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe.

²⁸—Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega ki pe'je 'ga upe: “Ejejuka esage ki 'gā nee, ore ree iporomutare'ema 'gā nee”, pe'je ki 'ga upe pejeje'ega. ²⁹'Ga amū nipo pēnetywape nupāu. A'eramū ki pejejetywape nupānamū perowag etee pejejetywape owajara 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —'Ga amū nipo pēnaity poakuwuu rerawau pē nui. A'ere kasi pēnea ee ne. Tene ki 'ga erooi pēnetyrūa nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁰—“Mama'e mū emut jee”, pejejeupe 'ga amū 'eramū imonou etee futat 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —'Ga amū nipo pēkaraemā ppyka erawau pē nui. A'ere kasi “pe'je imua jee nū”, pe'je 'gā nupe ne, pejeje'egayau ne.

³¹ Pefutat te 'gā pejejereko esagea? A'eramū pēē nanē pejejerekau esage 'gā nee nū— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

³²—Pejejee te iporomutat ma'e 'gā nereko esagea etee sipo Janeruwarete 'ga afutat? Pejejee iporomutare'ema 'gā nereko tywera sipo 'ga afutat? Naani. Oporojuka ma'e 'gā miamū futat ipota'wa ajuee, ojee iporomutat ma'e 'gā nee. A'ere kasi pēē nanarūi ne. Pejejee iporomutare'ema 'gā nee miamū futat pejeporomutaramū— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. ³³—Pejejereko esageara 'gā nee etee pejeporomutaramū sipo Janeruwarete 'ga pē mepyi? Naani. Aetywera 'gā miamū futat nanuara wapo ojekoty'aawa upe. A'ere ki najuejue etee futat pēpota'wa 'gā nee— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau.

³⁴—A'ere “Nipo 'gā imepyi jee re'ā” 'jara 'gā nupe etee kasi ekaraemā eremono ne— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ere 'ā aipoa miamū futat aetywera 'gā iapoi. A'ere kasi pēē nan ine. Nanarūi pēē. Pemono ekoete tee futar iki ikaraemā'e'ema 'gā nupe. Karaemā mepye'ema 'gā nupe nanē pemono ekoete tee nū. Mama'ea 'gā nupe itywe'emamū ki pemono ekoete tee 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. ³⁵—Nan pēē iaporamū Janeruwarete 'ga pēporowyky repy muri pē nupe anure. A'eramū 'ga pē mogyau wemiayuwamū. 'Ga te 'ā Janeruwarete jānee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

—Kwaiwete te 'ā Janeruwarete 'ga upe iporogytae'ema 'gā jemogyi. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga esage 'gā nupe, ojeupe oje'eg ma'e 'jawe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau. —Itywerete ma'e 'gā nupe nanē 'ga 'ā mama'e esage

monou nū, ajemuaēma 'gā nee nū. ³⁶ A'eramū ki pēē nanē pejejemuaēma 'gā nee nū, Jarejuwarete 'ga 'jawe nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau u'ama.

Pejejuago'wawe'em
(Mateu 7.1-5)

³⁷ —“Nepēa'wyrī pēē Jarejuwarete 'ga upe”, pe'je kasi 'gā amū nupe ne. Aipo 'gā nupe 'e'emamū Janeruwarete 'ga nanē aipo ne'i pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama. —“Mama'e tywerete ereapo”, pe'je kasi 'gā nupe ne. Aipo pēē 'e'emamū Janeruwarete 'ga nanē aipo ne'i pē nupe nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama. —Gā pejejeroko tywearer are kasi pēnea'at pejejemogyau au'jeteramū ne. Ee pēnea'aru'jawe'emamū Janeruwarete 'ga nanē futat naea'aru'jawi pētywer are nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁸ —Mama'ea 'gā nupe pēē imonoramū Janeruwarete 'ga nanē mama'e muri pē nupe nū. Ināinānī'ī nipo pemono 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga nanē imua ināinānī'ī etee pē nupe nū. Imonoawera 'jawerimū etee futat imua pē nupe nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Mama'ea 'gā nupe imonou re te amunipo 'ā Janeruwarete 'ga i'jawerimū etee futat imuri pē nupe— 'jau Jejuī 'ga u'ama 'gā nupe 'gā mu'jau.

³⁹ —Eae'ema 'gā nokoi ajuee ojopopyyke'ema. Kasi 'gā a'e pe ajuerooi ajueru'aa wyy kwara pype ne. Nan tee pēē. Mama'e tywera apoaramū pēē najuejue etee. A'eramū pēē a'eramū “Mama'e tywera ereapo”, 'jawe'em futat pejejaupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁴⁰ —Ojemu'e yau ma'e 'gā amu'jara nuapyraawi futari. Amu'jara 'ga amu'e re tee 'ga ka'arana kwaawi. 'Ga 'jawe etee futat ikwaapa— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe oporogytau u'ama.

⁴¹⁻⁴² —Najuejue etee te 'ā pētywet. A'eramū pēē “Itywet ma'ea pēē”, 'jawarū'em pejejaupe. A'eramū pejepoia futat pejetywer awi. “Nitywi oretywera”, pe'je futat numiamū. A'ere pēē pētyfut. Pejetywer awi ra'ne pepoit. A'ere pejewirera tepepoat 'jau. “Ere epoia etywer awi”, tepe'je pejewirera 'gā nupe 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

—Sā'ā ae 'ywa tuwyrera weape i'aramū ajuea pewara resake'ema ajauī. A'eramū 'ā ae weapewara ra'ne enuēm. Ojewi enuēm ire 'ā ae ojoma'e resaka ajuea awi. Nan tee futat ae otywer awi ra'ne ae poiri. A'ere ojopoa— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

Y'wa 'yp katuram
(Mateu 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ —Y'wa 'ywa 'jawe ae. Y'wa 'yp katurama i'a katuram tāmējē futat. Y'wa 'yw a'wyrē'ema o'ywa 'jawe etee futat nī'aa'wyrī. ⁴⁴ A'e are y'wa 'ywa pekwaap i'a esage are. Sā'ā y'wa mū i'ae'ema o'yo'w ekoete are. O'w are etee i'aa— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe oporogytau u'ama.

⁴⁵ —A'eramū ae nan tee futat. Aeywyter esagea mama'e esagea etee futat imome'wau akou ojopoa. Aeywyter a'wyrē'ema mama'e tywera etee futat imome'wau akou. Mama'e katurama jēmī imome'wawe'em— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe oporogytau u'ama.

I'akwaap ma'e
(Mateu 7.24-27)

⁴⁶ —Ma'eramū ajee je renūi pejepe, “Jejara 'ga”, pe'je jee. A'etea 'ā nepeenuwi pejejeupe jeje'ega. “Jejara 'ga” 'jaramū pēē jeje'ega renupa katu katu. Jeje'ega renupare'emamū kasi pe'je jee ne, “Jejara 'ga”, pe'je jee ne— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. ⁴⁷⁻⁴⁸ —Jeje'ega renuparamū pē'akwaap pejejemogyau. Sā'ā i'akwaap ma'e 'ga 'oga m'ya wyy ātā pype. A'eramū 'y ruwiretea miyamū 'ā owaēme'ema 'ga roga upe. A'eramū 'ā aipo 'oga awawe'em ppy pe. Aipo 'og apoara 'ga i'akwaap. Nan tee pēē jeje'ega renuparamū— 'jau Jejuī 'ga

'gā nupe. ⁴⁹—A'ere jeje'ega renupare'emamū pejemogy i'akwaawe'ema 'ga jawe. I'akwaawe'ema 'ga te ajee 'oga om'yi 'y apopewa pype. A'eramū 'ā 'y ruwia 'ga roga rupia 'ga wi, imonou ypy pe 'ga wi. Ni'akwaawi 'ga akou. Nan pēē jeje'ega renupare'emamū. Aipo 'ga 'jawewaramū nipo pēē anure pejepapa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

7

Jefaruu 'ga remiayup (Mateu 8.5-13)

¹Aipoa 'gā nupe imome'upaw ire Jejui 'ga awau 'gā nui Kafanaū pe. ²A'e pe futat jefaruu 'gā 'wyrira'ri 'ga reni. Amutee 'ga romanūa 'ga. 'Ga remiayuwa 'ga ojero'wu 'upa. Kwaiwete 'ga jero'wui 'upa. Amanū ja'wyja'wy futat 'ga 'upa. Aipo 'ga ree 'wyrira'ra 'ga oporomutaramū. A'eramū 'ga a'eramū ajemuaēma 'ga ree. ³A'eramū 'ga Jejui 'ga rera renupawe, oje'ega judeu 'gā 'wyrira'ri 'gā nupe:

—Pe'je pejewau Jejui 'ga rerua jee. Jeremiayuwa 'ga tomoferap 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴A'eramū judeu 'gā 'wyrira'ri 'gā awau Jejui 'ga renūina:

—“Ejot”, e'i 'ga enee ko. “Jeremiayuwa amanū ja'wyja'wy amū 'upa”, e'i 'ga enee ko — 'jau judeu 'gā 'wyrira'ri 'gā awau Jejui 'ga upe. —Ejot 'ga remiayuwa resaka 'ga upe. Ore muara 'ga esageay te. ⁵'Ga futat judeuramū janejatykaawa apoawera omeypy ai'i. A'eramū ene ejua 'ga resaka ore rupi— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

⁶A'eramū Jejui 'ga awau 'gā nupi, ojero'wu ma'e 'ga resaka. 'Ga waēm ja'wyja'wyräuwe jefaruu 'gā 'wyrira'ra 'ga oje'ega ojekoty'aawa 'gā nupe:

—Pe'je pejewau 'jau 'ga upe: “Tut kasi 'ga osou 'au jerog ipe ne”, e'i 'ga enee ko, pe'je pejewau 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷A'erauwe 'gā awau 'jau Jejui 'ga upe:

—“Tut kasi 'ga osou 'au ne”, e'i 'ga enee ko. “Naesage ma'ea rūi je. Nakūima'eteete rūi te 'ā je”, e'i 'ga enee ko— 'jau 'wyrira'ra 'ga jekoty'aawa 'gā awau oje'ega Jejui 'ga upe. —“Ojenosī je 'ga wi”, e'i 'ga enee ko. “Naesage ma'ea rūi te 'ā je”, e'i 'ga enee ko. “A'eramū je a'eramū tejenosōu 'ga wi tejog ipe 'ga reseramū ne”, e'i 'ga enee ko. “Ga te 'ā esageay ma'ea”, e'i 'ga enee ko. “Peu etee futat pejewau pejeje'ega 'ga upe jee”, 'jau 'ga oree ko. “A'eramū 'ga oje'eg imū etee futat jeremiayuwa moferapa jee 'jau”, e'i 'ga enee ko— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

⁸—“Je 'ā jefaruua. A'eramū je 'ā te'wyrira'ra 'ga je'eg imū etee futat mama'e apou tekou jepi. Je 'ā 'gā 'wyrira'ria. Ma'eramū 'ā jeremiayuwa 'gā jeje'eg imū etee futat mama'e apoi ajemogyau. 'Ga amū upe je 'jau: Kwe pe ekwap ajepi amunaw ipe. A'eramū 'ga awau ojeupe je'eawer imū. Amūmera 'gā nupe je 'jau jepi: 'Au pejot je pyri, 'jau je 'gā nupe”, e'i 'ga oree ko. “Ma'eramū 'gā 'ā jeje'eg imū etee futat 'gā je'egi ajemogyau ajaupe. Tejeupe oporowyky ma'e 'gā nupe je 'jau: Pekwap mama'e apou jee, 'jau je 'ā 'gā nupe. A'erauwe 'gā jeje'eg imū etee futat mama'e apou jee jepi. A'eramū 'ga nan tee futat jeje'ega ojeupe imome'uramū jeremiayuwa 'ga moferapa oje'eg imū etee futat jee 'jau”, e'i 'ga enee ko— 'jau aipo 'gā awau Jejui 'ga upe.

⁹Aipo ojeupe 'gā 'eramū Jejui 'ga oporesagamū 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau ojepyriwara 'gā nupe:

—Israeu juapyrera agawewi 'ā pēē. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe. Inānānī'ī etee 'ā pēē je rerowiari pejejemogyau. Ko 'gā muarera 'ga judeue'ema agawewi. A'etea 'ga je rerowiat kwaiwete ra'e jepi— 'jau Jejui 'ga ojepyriwara 'gā nupe.

¹⁰ O'wyriara 'ga je'ega Jejuí 'ga upe eroo re aipo 'gã ojewya 'ua nũ. Owaẽma ppy we 'gã ojero'wu ma'efera 'ga resaka:

—Kuu. Oferap nipo 'ga ra'e ki sa. Oje'eg imũ etee futat 'ga 'ga moferawi ra'e — 'jau Jejuí 'ga upe oporogyta ma'efera 'gã.

Majawera ãẽ ra'yra 'ga moferapawet

¹¹ Anure Jejuí 'ga awau ajepeja amunaw ipe nũ. Naĩ me 'ga awau, wemimu'e 'gã nerawau. Mytuna 'gã nanẽ awau 'gã nupi nũ. Ojoywyywyr ipe 'gã awau watau. ¹² Aipoa amunawa ojeosõu. Awau 'gã owaẽma iosoma rokware upe. 'Gã waẽm ja'wyja'wyrãmũ, Naĩ mewara 'gã amanũ ma'e rerawau ityma numiamũ. Majawera ãẽ ra'yra 'ga amanũmũ. ãẽ mena amanũ rakue. A'erãmũ ãẽ omene'emamũ akou. Majepei tee ãẽ ra'yra 'ga. A'e 'ga amanũ ãẽ wi. ãẽ ra'yra 'ga rerawau ityma numiamũ. Kwaiwete 'gã awau ãẽ rupi. ¹³ ãẽ resakawe Jejuí 'ga ajemuaẽma ãẽ ree.

—Erejoo'owi ã— 'jau Jejuí 'ga ãẽ upe.

¹⁴ Awau 'ga erowyka. A'erauwe 'ga pokogi ae rupiaw are. Erawara 'gã opytau imuapyka 'ga upe. A'erãmũ futat 'ga 'jau teumera upe:

—Ere ejua ewya— 'jau 'ga amanũ ma'efera 'ga upe.

¹⁵ A'erãmũ futat amanũ ma'efera 'ga owya oporogytau. A'erãmũ Jejuí 'ga 'jau 'ga y ãẽ upe:

—'Agãmũ enera'yra 'ga reni owya nũ— 'jau 'ga ãẽ upe.

¹⁶ 'Ga ferawa resakara 'gã oporesagamũ etee 'ga ree.

—Janeruwarete 'ga 'ã esage janee. Oje'ega mome'wara 'ga 'ga amut ojemome'waukaa janee — 'jau 'gã ajaupe. —Janeruwarete 'ga 'ga amut imojekaukaa jane ree— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁷ Amanũ ma'e 'ga imoferaw ire 'ga rera okwasi'wau amunawa pype. Amunawa pypiarugamap.

Juã Batista 'ga remiayup
(Mateu 11.2-19)

¹⁸ Moromunepawa pype Juã Batista 'ga renamũ 'ga remimu'e 'gã awau Jejuí 'ga mome'wau 'ga upe:

—Ekoay 'ga aeremiapoe'ema apou akou. Majawera ãẽ ra'yra 'ga omoferap imanũ re ko — 'jau Juã 'ga remimu'e 'gã awau imome'wau 'ga upe, moromunepawa pype 'ga renamũ.

¹⁹ A'erauwe Juã 'ga 'jau mukũja 'gã nupe:

—Pe'je pejewau pejeje'ega 'ga upe jee. “Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amũ te ra'u nũ?” pe'je ki 'ga upe jee— 'jau 'ga 'gã nupe. —“Ymã we te 'ã ore Jarejuwarete 'ga remimura 'ga rapesagi arajemogyau. Ene te? Naani te ra'u nũ?” pe'je ki 'ga upe jee— 'jau Juã 'ga 'gã nupe, 'gã monou 'gã oporonupa ee Jejuí 'ga upe.

²⁰ A'erãmũ 'gã awau oporonupa ee Jejuí 'ga upe:

—“Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amũ te ra'u nũ?” e'i Juã 'ga enee ko— 'jau 'gã 'ga upe.

²¹ Aipo ojeupe 'e re 'ga ojepyriwara 'gã katu'oka. Kwaiwete 'gã katu'oka. Eae'ema 'gã mamã'jãu. Mama'eukwaawa rerekwara 'gã nui mama'eukwaawa pe'au. Iteu ma'e 'gã katu'oka. ²² 'Gã katu'og ire Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe:

—Peesak te je iapoa ra'e?— 'jau 'ga Juã 'ga remimonofera 'gã nupe. —Pe'je pejewau 'awamũ pejejemiesagera mome'wau 'ga upe. “Iteu ma'e 'gã 'ga amafu'am ko. Ipito'om ma'e 'gã 'ga imokã'jãu. Eae'ema 'gã 'ga imamã'jãu”, pe'je ki pejewau imome'wau Juã 'ga upe— 'jau 'ga 'gã nupe. —“Iapyae'ema

'gā 'ga imuapyau ko. Amanū ma'efera 'gā nanē 'ga imoferapa ko nū", pe'je ki imome'wau 'ga upe. "Pejetywer awi pēpoiireramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui. Pejewewi imoiri ire 'ga remiayuwamū tepeko 'jau", e'i 'ga 'gā nupe, "Jarejuwarete 'ga takwaap 'jau" 'jara 'gā nupe 'ga 'i ko, pe'je ki 'ga upe. ²³ "Je rerowiar awi ipoire'ema 'gā niku'ipawi futari ajemogyau", e'i 'ga enee ko, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —"Gā amū te nipo ajee mama'eaya ojeupe ijesaokaramū opoit je rerowiar awi", e'i 'ga, pe'je ki 'ga upe. "Nakwaawi je 'ga iapoa. A'eramū je tepoia 'ga wi 'jara 'gā te nipo ajee niku'i futari ajemogyau", e'i 'ga, pe'je ki 'ga upe imome'wau— 'jau Jejui 'ga ojeupe Juā 'ga remimurera 'gā nupe. —"Je rerowiar awi ipoire'ema 'gā a'jea futat iku'i ajemogyau", 'jau ki pēē imome'wau 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁴ A'erauwe Juā 'ga remimonofera 'gā awau ojewya nū. 'Gā orauwe Jejui 'ga Juā 'ga ree oporonupa ojepyriwara 'gā nupe:

—Amunawe'em ipe pejewau te maran peesak 'ga rai'i? Ma'ja 'jawe te 'ga rai'i? Sā'ā juowa ywytua erojetyjetyga erekoa. Nan tee 'ga rai'i? Naani te ra'u rai'i nū?— 'jau 'ga 'gā nupe. —Nanarūi futat 'ga. Ae 'jawe etee futat 'ga oje'ega nanē nū 'gā nupe. "Pejetywer awi pēpoiireramū 'ga imoiri futari pē nui", 'jau 'ga pāwē pāwē 'gā nupe ai'i. Kūima'eeteete 'gā nupe, akotee ma'e 'gā nupe 'jau 'ga akou imome'wau ai'i— 'jau Jejui 'ga Juā 'ga mome'wau 'gā nupe.

²⁵ —Taity esagea sipo 'ga wereko eruatau pēnemiesagamū rai'i? Naani. Taity esage ma'e 'gā ako 'og esage pype etee. A'ere Juā 'ga nanarūi. ²⁶ Juā 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga mome'wararetea ako rai'i. ²⁷ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari inuga Juā 'ga rur are rakue. "Koromū jeje'ega mome'wara 'ga" 'ea 'ga ikwasiarukaa inuga 'gā nupe rakue. "Je tomono 'ga ene renunewe kwe pewara 'gā mueapyou ene ree ene rura futarukaa 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga ikwasiiaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸ —Aeypy 'gā wesageramū agawewi rakue. A'ere 'ā Juā 'ga 'gā nesagea apyraawi Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'awamū je rerowiaara 'ga amū Juā 'ga apyraawi. Imu'epyre'ema 'ga agawewi. A'etea 'ga je rerowiarāmū 'ga apyraawi Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo 'ga je rerowiarāmū ojejukau 'gā nee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

²⁹ Aipo renupa 'gā amū 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage oree. Nitywi 'ga amū ene 'jawewara esage ma'eramū — 'jau 'gā 'ga maku'iu.

Aipo 'ga renupara 'gā amū ka'aranūū pykarera. Mytuna 'gā nanē 'ga renupa nū. Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega renupa rakue. A'eramū 'gā ojeptomāūkare 'y pe Juā 'ga upe rakue. Mīmera 'gā juejue Jarejuwarete 'ga muorypa ajemogyau.

³⁰ A'ere amumera 'gā mara'neramū 'ga ree ojeupe Juā 'ga mome'uramū:

—Iro Juā 'ga eremome'u oree— 'jau 'gā amara'neramū 'ga ree.

Fariseu 'gā amara'neramū 'ga ree, Moisesi 'ga remikwasiarer are momu'jara 'gā nanē amara'neramū 'ga ree nū. Aipo 'gā nuapoi futari mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imū. A'eramū 'gā wemifutar imū etee futat oporowykyau ajemogyau.

"Pejetywer awi pepoit", Juā 'ga ojeupe 'eramū amara'neramū etee 'ga ree. Nopoiri futari 'gā otywer awi. A'eramū 'gā awawe'em futat ojeptomāūkare'ema Juā 'ga upe. Jejui 'ga remimome'ua miamū futat 'gā nafutari. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

³¹ —Ma'ja 'jawe te aipo 'gā?— 'jau 'ga 'gā nupe. ³² —Kunumīarūe'ema 'jawe 'gā niapyai ajemogyau. Nuenuwi 'gā ujara je'ega. Sā'ā kunumīa "soo jarejerykyau 'jau" 'eramū, "Naani. Najeataweretei je", 'jau etee 'ā ajaupe. "Pe'je

ajee sajeawotee 'ū", 'jau 'ā kunumīa ajaupe nū. "Najejeawoteeweri futari je, a'e ako je ko", 'jau ete 'ā kunumīa ajaupe. Nan tee futat aipo 'gā niapyai — 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe. ³³ —Juā 'ga 'ā ojemi'ware'ema akou Jarejuwarete 'ga upe oporogytau rakue. A'eramū 'gā 'ā "Mama'eukwaawa 'ga weroko opir are ra'e", 'jau 'gā 'ā 'ga upe, 'ga jemi'ware'emamū rakue — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁴ —A'ere 'ā je ruri Juā 'ga rewiri nū. Je 'ā tekou teojere'emamū tejemi'waa Jarejuwarete 'ga upe teporogytau. A'eramū 'gā 'ā "Emi'uu 'ā 'ga ra'e", 'jau etee jee nū. "Itywet ma'e 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e, 'wyriararete upe ka'aranūū ppykara 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e", 'jau etee 'gā jee nū — 'jau 'ga 'gā nupe. —Kunumī 'jawe 'gā. Juā 'ga ree ra'ne 'gā 'ā oporomutare'emamū rakue. 'Awamū 'gā 'ā je ree nanē oporomutare'emamū nū. Kunumī 'jawe 'ā 'gā jemogyi — 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁵ —Jarejuwarete 'ga je'eg imū jane mama'e aporamū, jane pyriwara 'gā nipo 'jau: "A'jea futat. Janerwarete 'ga 'ā i'akwaap. Sā'ā 'ga remiayuwa 'gā neko esagea", 'jau nipo 'gā janee, janereko esage resag ire — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

Jejuī 'ga ree jany kasiga reko'wokawet

³⁶ Anure fariseu 'ga amū 'ua, Simão 'jawa 'ga 'ua Jejuī 'ga upe oje'ega:

—Ekwaw iki ejemi'waa ore pyri — 'jau 'ga 'ga upe.

³⁷ A'erauwe Jejuī 'ga wemiayuwa 'gā nerawau ojemi'waa Simão 'ga rog ipe. A'eramū kūjā tywera ēē 'ga rera renupa. "Au 'ga ruri 'ūina ojemi'waa 'ga pyri" e renupa. A'erauwe ēē ojany kasiga ppyka erua. Itasiga apopyra aipo jany kasiga ryrūa, aripasi 'jawa apopyra. A'eramū ēē ipyyka erua enafu'ama Jejuī 'ga py pyri. ³⁸ 'Ua ajaa'wau 'ga ree. A'eramū ēē 'ga py pireita weay pyu etee futat. A'ere ēē 'ga py mukagi u'awa pyu etee futat. A'ere ēē 'ga py sīmytea. A'ere 'ga py sīmyter ire jany kasiga reko'woka 'ga py are 'ga pyeita ipyu. Werowiaramū Jejuī 'ga ēē tywera moia ēē wi. A'eramū ēē 'ua otywera moiawamū ēē 'ga py sīmytea, jany kasiga reko'woka 'ga py are. ēē ku'ia ēē rerekou.

³⁹ A'eramū "ekwaw iki ejemi'waa ore pyri", 'ga upe 'jarera 'ga 'jau ojeupe: "A'jea futat sipo 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga? Ma'eramū sipo ajee 'ga kūjā tywera nokwaawi?" 'jau 'ga 'ūina ojeupe.

⁴⁰ A'eramū Jejuī 'ga ikwaapa aipo 'ga 'e 'ga renamū. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Morogyta mū je amome'u enee, ki Simão. A'eramū ene ikwaapa 'jau — 'jau 'ga 'ga upe.

—Ere ki ajee imome'wau jee 'wei — 'jau Simão 'ga Jejuī 'ga upe.

⁴¹ A'erauwe Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau 'ga upe aipo ojeupe 'erauwe:

—Kūima'e 'gā amū ka'aranūū jara 'ga upe 'jau: "Ka'aranūūa emut ape oree", 'jau 'gā awau 'ga upe. A'erauwe ka'aranūū jara 'ga ka'aranūū muri 'gā nupe. Majepeja 'ga "kwaiwete emut jee", 'jau 'ga upe. Ajepeja 'ga "ināinānī'i etee emut jee", 'jau 'ga upe.

—Ko'iko'i ete nipo ka'aranūū jara 'ga ruri ojewi erawarera 'gā nupe 'jau: "Pe'je je mepyau. Tekā'aranūūa ako je omono pē nupe ai'i", 'jau 'ga awau 'gā nupe.

⁴² —A'ere 'ga wi ka'aranūū rerawarera 'ga 'i etee 'ga upe: "Nitywi ka'aranūūa. Noreka'aranūūi we ore", 'jau etee erawarera 'gā ka'aranūū jara 'ga upe.

—A'eramū ka'aranūū jara 'ga 'jau 'gā nupe: "Au'je nipo ajee 'ja. Nafutari je ka'aranūūa. Nafutaru'jawi je tejeupe pēē imepya nanē nū. Najerea'aru'jawi je 'awamū ka'aranūū are", 'jau nipo 'ga 'gā nupe — 'jau Jejuī 'ga Simão 'ga upe.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau Simão 'ga upe:

—Mō 'ga te ka'aranūū jara 'ga afutarete?— 'jau 'ga Simāo 'ga upe. — Ināinānī'ī erawarera 'ga? Tuwiiu erawarera 'ga te ra'u nū?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴³ A'erauwe Simāo 'ga 'i:

—Tuwiiu erawarera 'ga te 'ga futarete. Ināinānī'ī erawarera 'ga 'ga ināinānī'ī etee afutat— 'jau Simāo 'ga Jejuī 'ga upe.

—A'jea futat ere. Kwaiwete te 'ā ēē tywera. Ma'eramū 'ā ēē ojewi je imoiramū je futari nanimenime. Ināinānī'ī etee itywet ma'e gā ināinānī'ī etee je futaa otywera moir ire— 'jau 'ga 'ūina imome'wau 'ga upe.

⁴⁴ Aipo 'e re Jejuī 'ga ojerowaka kūjā ēē ree. Ēē ree ojerowag ire 'ga oje'ega Simāo 'ga upe:

—Ereesak te 'aga kūjā ēē ra'e?— 'jau 'ga Simāo 'ga upe. —Sipokwaap te 'ā jane jarejuog ipe jaresea 'oga jara 'ga remiayuwa jarejepyeja— 'jau 'ga Simāo 'ga upe. —A'ere ako nereapoi jee nan ko. A'ere 'ā ko kūjā ēē ruri weay pyu je pyeita. A'ere 'ā ēē jepy pirei re u'awa pyu etee futat jepy mukaga nū.

⁴⁵ Eje'wyr ipe je waēmamū ako najeretywape pyteri ape ko. Jarejemiapo 'ā nereapoi jee— 'jau 'ga Simāo 'ga upe. —A'ere 'ā koa kūjā ēē ruri owaēma jee jepy sīmytea. Jepy sīmyteru'jau'japa. ⁴⁶ Janya ako ene imonowe'em jeakag are ko. A'ere 'ā ēē jēmī jany monoi jepy are— 'jau 'ga Simāo 'ga upe. ⁴⁷ —Ēē tywera 'ā kwaiwete ēē rekoramū ra'e jepi. Ma'eramū 'ā ēē otywera ojewi je imoiramū je futari je rerekou— 'jau 'ga Simāo 'ga upe imome'wau.

⁴⁸ A'ere Jejuī 'ga 'jau kūjā ēē upe:

—Enetywera ako je omoit ene wi ko— 'jau 'ga ēē upe.

⁴⁹ Aipo Jejuī 'ga 'eramū 'ga pyriwara gā 'jau ajaupe:

—Awō'ja a'eramū ēē tywera moia ēē wi 'ū?— 'jau gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga etee te wapo nanuara aetywera omoit ae wi— 'jau gā ajaupe, “omoit je ako enetywera ene wi ko” 'e renuw ire gā 'jau.

⁵⁰ A'ere Jejuī 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat te 'ā ape ekou rai'i. A'eramū je 'agamū tejerowiamū ene katu'oka enetywera pe'au ene wi— 'jau 'ga kūjā ēē upe.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau ēē upe:

—Ere ewau eje'wyr ipe nū. Jaruete ene 'awamū. Ere ewau ejewya eje'wyr ipe. Enepy'a'wyt kasi ewau ekou ne— 'jau 'ga ēē upe oje'ega.

8

Kūjāmera 'gā Jejuī 'ga rupi 'gā ataawet

¹ Anure Jejuī 'ga awau akou watau amunawa moyka 'gā mu'jau:

—Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui. A'eramū 'ga pē mogyau wemiayuwamū— 'jau 'ga awau akou 'gā nūpe oporogytau. —Pejemogy esage ki Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat— 'jau Jejuī 'ga gā nūpe akou.

'Ga remimu'e 'gā awau 'ga rupi. Tusi 'gā awau 'ga rupi. Tusi 'gā etee 'ga amū'ē wemiayuwamū rakue. A'eramū 'gā akou 'ga rewiri etee futat.

² Kūjāmera 'gā nanē awau 'ga rewiri nū. Kūjāmera 'gā nanē 'ga ikatu'oka rakue nū. Ojero'wu ma'e 'gā nanē 'ga ikatu'oka rakue, mama'eukwaawa rerekwara ēē retee rakue. A'eramū 'gā awau 'ga rupi. Okatu'og ire 'gā awau 'ga rupi, mama'e apoawamū akou 'ga upe, 'ga poaa akou. Ajepeja ēē rera Maria. Mari ēē rera mukūi. Matarena 'jau ēē upe. Janeruwarete 'ga okatu'oge'emamū ēē pirewara kwaiwete ēē ree rakue, sete ēē tywera rakue. A'ere Jejuī 'ga imoia ēē wi. A'eramū ēē awau 'ga rewiri. ³ Ajepeja ēē rera Juana. Ēē mena 'ga rera Kusa. Erote 'ga roga raarana 'ga poromū Kusaramū. Jejuī 'ga okatu'og

ire Juana ēē awau 'ga rupi. Ajepeja ēē rera Susana. 'Gā pytuna 'gā awau 'gā nupi. Kwaiwete futat kūjāmera 'gā pytuna awau 'gā nupi.

Okaraemā 'gā imonou Jejuī 'ga upe. Ka'aranūū, taity, temi'uram. Mīnamū kūjāmera 'gā imonou 'ga upe 'ga poaa.

Mama'e a'yi tymawet

(Mateu 13.1-23; Maku 4.1-20)

⁴ Kwaiwete 'gā 'ua ajatykau Jejuī 'ga resaka. Amunap tesirūmer awi 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. 'Gā jatykapaw ire Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jawamū:

⁵ —Kūima'e 'ga amū juowuuran a'ŷja momopoa oko pe. A'eramū a'ŷja mū u'aa pe pe 'ga wi. A'eramū pe rupi oo ma'e 'gā a'e are opyruga 'ga wi. Wyrā'ia nanē futat 'ua ojypa i'wau 'ga wi nū. ⁶ Amumera ywy a'wyrē'ema pype u'aa 'ga wi. A'eramū nipo opopoa futat numiamū. A'ere nipo ita rakuwa ijukai etee. Nitywi wejue 'yja jupe. A'eramū awau owaēma kamēsīetei ita upe. A'eramū ita rakuwa ijukau etee. ⁷ Amumera u'aa juemy pype. A'eramū jua imoteu etee 'ga wi. Ikaapire'ema pype u'aa ūina. A'eramū jawaiwa iapisau etee. ⁸ Amumera a'ŷja te aje u'aa ywy katurama pype. A'eramū opopoa. A'eramū futat nipo awau u'aramū. Kwaiwete u'aramū. Aipo 'ywa sēg i'aa 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Ēe pejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁹ A'eramū Jejuī 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Norokwaawi ore. Ma'ja are te ore mu'e ape poromū?— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jeruwarete 'ga je mut pē mu'jau morogyta yau are. 'Awamū Jeruwa 'ga pē mogyi wemiayuwamū jeje'ega renupa katu katuaramū, a'e je pē nupe. A'ere je morogytai etee imome'ui pē nupe pē mu'jaawamū ee. Kasi a'e pe tesirūmera 'gā we, ikwaawi erujewi ne, a'e je. Jeje'eg are eapyowere'ema 'gā wanup futat jeje'ega numiamū. A'ere 'gā naeapyoi futari ee. Amā'jāu agawewi 'gā jeremiapofer are. A'etea 'gā naeapyoi ee. Ma'eramū je 'ā morogytau etee imome'ui pē nupe pē mu'jawamū. Imome'u esage re 'gā neapyo ekoeteramū ajemogyau ee ne— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹¹ —Peapyaka jeje'eg are. Tamueapyo pēē teje'eg are 'jau. Sā'ā y'wa a'ŷja mū 'ara pe pe 'ga wi. A'ea 'ā wyrā'ia 'ua i'wau etee. ¹² Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gā amū. 'Ga je'ega renuwi futari numiamū. A'ere nipo 'gā naeapyoi ee. A'eramū mama'eukwaawa 'wyrā'ia 'ua erowiarukare'ema 'gā nupe. “Perowiar awi”, 'jau nipo 'ua 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā momoirukaa je rerowiar awi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹³ —Sā'ā amumera y'wa a'ŷja 'ara ywy a'wyrē'ema pype ipopora numiamū. A'eramū 'ā jawaiwa ijukau etee nū. Nan tee futat nipo 'gā amū je rerowiaa numiamū. A'ere nipo amumera 'gā nuri, “Iro ererowiat aipoa?” 'jau nipo 'ga 'ua 'gā nupe. A'erauwe nipo 'gā poiri je rerowiar awi, je upe oporogyta awi. “Nia'wyrī 'ga porogyta ra'e”, ojeupe 'erauwe nipo 'ga poiri je rerowiar awi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

¹⁴ —Amumera y'wa a'ŷja u'aa ju pype. A'eramū opopoa futat numiamū. A'ere jua imoteu etee. Nan tee futat nipo 'gā amū jeje'ega renuwaiwi etee. A'ere nipo 'gā wemifutar are etee wea'aramū akou nū. Wea'aru'jawe'emamū nipo 'gā jeje'eg are. Ojemuorypaw are etee nipo 'gā wea'aramū akou. Okaraemā momytun are etee nanē nipo 'gā wea'aramū akou nū. A'eramū futat 'gā wea'aru'jawe'emamū nipo 'gā jeje'eg are. Jeremifutar imū nipo mama'e apowe'em futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

15 —Amumera y'wa a'ŷja mū nipo u'aa ywy katurama pype. A'ea nipo awau waranupa u'aramū. Nan tee futat nipo Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gā neapyoramū ajemogyau ee. Wago'oramū miamū 'gā nopoirau'weri futari je rerowiar awi. Ojemogypyka etee futat nipo 'gā ajemogyau je ree. Jarejuwarete 'ga pājē mū etee futat nipo 'gā mama'e esage apou ajemogyau — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga je'ega renuw are.

Arāparīn

(*Mateu 5.14-16; Maku 4.21-25*)

16 A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Peenup katu katu ki je'ea. Nomonyga'uweri ae arāparīna mū imŷina imima mama'e 'ag are. Imonyg ire ae imonoi jakatupe te imŷina ajuesawamū te. A'eramū ose ma'e 'gā esaka tenamū. Nan tee futat kasi jeje'ega pemim ine. 17 Mama'e jemima 'ā nepekwaawi. A'ere nipo anure te pekwaap. Sā'ā ae mama'e monoa imima imŷina. A'eramū 'ā ae mū esake'ema. A'ere 'ā ae anure esaka ajaupe. Nan tee futat pēē. 'Awamū jeje'ega nepekwaawi. A'ere anure te nipo pekwaap ikwaapare'emamū. 18 Peenup katu katu ki je'ea. Jeje'eg are eapyowet ma'eramū janeruwarete 'ga pē mueapyoi ee. A'ere 'ga jeje'eg are eapyowere'ema 'gā namueapyoi ee. Ee 'gā neapyoweramū etee te 'ga 'gā mueapyoi ee— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ere ee eapyowere'ema 'gā amu'eawera moka jamawi etee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

Jeui 'ga y ēē, 'ga rewirera 'gā netee

(*Mateu 12.46-50; Maku 3.31-35*)

19 'Ga porogyta 'ga 'amamū 'ga y ēē 'ua, 'ga rewirera 'gā netee 'ua owaēma 'ga upe. A'ere mytuna 'gā nuwi 'ga porogyta renupa. A'eramū 'ga y ēē 'ure'ema 'ga rerowyka.

20 A'eramū 'ga amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Eney ēē 'ut owaēma janeē. “Taporogyta kīā upe 'jau”, e'i eneya. Enerewirera 'gā netee ēē ruri ra'e— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea— 'jau 'ga 'ga upe.

21 A'eramū 'ga 'jau ojepyriwara 'gā nupe:

—Jeruwarete 'ga je'ega renuparamū jerewirera 'jawe futat pejemogy jee — 'jau 'ga 'gā nupe. —Kūjāmeramū nanē Jeruwarete 'ga je'ega renuparamū jey 'jawe pejejemogyau jee nū— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe.

Ywyruu muojeawet

(*Mateu 8.23-27; Maku 4.35-41*)

22 Jejui 'ga wemimu'e 'gā neru'aa erawau erekou eroyaapa yaruu pype.

—Soo jareyaapa 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā awau oyaapa.

23 Oyaapaw ipe Jejui 'ga osea 'upa yaruu pype. 'Ga set 'ga ruwamū ywyruua 'ua 'gā nupe. A'eramū 'y monou yara pype 'gā nupe. Yaruu matyneema werewi 'y pyu 'gā nupe. 24 A'eramū 'gā Jejui 'ga momaka:

—Ku'jyp! Ere ejua epaka kū! Sapap jane kū!— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga fu'ami oje'ega ywyruu upe, 'y rajapetega upe nanē nū. A'eramū futat ywyruua wojeramū. 'Y rajapetega nanē wojeramū nū.

25 A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū te nepejemogyppygi etee je ree? Nepeesagi nipo pejejepype je rekoea ki sa? Je te 'ā areko pēē— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā oporesagamū etee 'ga ree.

—Ma'e pājē 'ga te jane sireko jarejepype nū'ū?— 'jau etee 'gā ajaupe. —Ywyrūa te 'ā 'ga amuojet erujewi jarejewi a'i kūi. 'Y rajapetega nanē 'ga 'ā imuojea nū— 'jau 'gā ajaupe. —Ma'e pājē 'ga te nū'ū? Naesagi pa je 'ga amū je'ega ywytu upe jepi nū, ywytu muojera erujewi jepi nū— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū 'ga ree. —Janeruwarete 'ga te wapoukat 'ga upe nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

*Mama'eukwaawa rerekwat
(Mateu 8.28-34; Maku 5.1-20)*

²⁶ Garireja ypiauu raapa 'gā awau akou. Kwe katywara 'gā 'wyrā katy 'gā awau akou. Gerasa 'jau 'gā oje'wyrā upe. ²⁷ Peuwara 'ga amū 'ua yar awi 'ga em ppyrauwe 'ga repejāna. Mama'eukwaawa rerekwara 'ga 'ua 'ga repejāna. Aipo 'ga akou imarā'ne ma'e 'jawe. Waitye'eme 'ga akou. Namutat 'gā akou. Nokoi 'ga 'og ipe. Tywy 'arimū etee futat 'ga akou.

²⁸⁻²⁹ Mama'eukwaawa 'ga pyyka 'ga rerekou. A'eramū peuwara 'gā okyjau 'ga wi. A'eramū 'gā 'ga kupyfaa itajuu pyu. A'ere 'ga imopeni etee. A'eramū mama'eukwaawa 'ga rerawau ejaa imyina ae rekwawe'em ipe. A'e 'ga poromū 'ut Jejui 'ga resakawe u'aa 'ga rowase. A'eramū 'ga pirowara wafukaita Jejui 'ga upe:

—Jejui. Ku'jywa 'ga ra'yra 'ā ene. Maran te ore rereko ape? Ore rereko tywet kasi ape ne— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe.

Kūima'e 'ga wi uēme'emawe 'jau poromū 'ga upe, “ore rereko tywet kasi ape ne”, 'jau 'ga upe.

³⁰ —Ma'ja te enerera?— 'jau 'ga mama'eukwaawa upe.

—Kwai 'jau 'gā oree— 'jau etee 'ga upe.

Kwaiwete 'ga pirowara. A'eramū 'gā 'ga renūina, Kwai 'jau etee 'gā 'ga upe.

³¹ —Ore monoukat kasi ape ore rereko tyweaw ipe ne— 'jau 'ga pirowara Jejui 'ga upe. —Tajaurana ywyteripe ore mono ape ore mogyau— 'jau 'ga upe.

³² Aipo 'eramū tajaurana ajemogyau muku'i te ojemi'waa. “Tajaurana pype ore mono ape ore mogyau” erauwe 'ga 'jau jupe:

—Pe'je ajee pejewau— 'jau 'ga 'ga pirowara upe.

A'erauwe awau.

³³ A'eramū tajaurana mama'eukwaawa ojepype ijejagamū erowawaka erajemogyau. A'eramū erawau enujāna erojypa ywy'amuku rupi eropopoa erawau eropapa 'y pe.

³⁴ A'ere tajauran are omaenun ma'e 'gā awau imome'wau 'gā nupe:

—Jejui 'ga 'ga pirowara omono tajaurana pype ko. A'eramū opapa ko— 'jau 'gā awau imome'wau 'gā nupe 'gā moymoyka.

³⁵ A'eramū 'gā awau esaka. Awau 'gā amā'jāu mama'eukwaawa rerekwara 'ga ree. Irāā'ā 'ga renamū 'ga apygamū. A'eramū futat 'gā mopy'a'wya etee.

—Nanarūi 'ga rekoi jepi— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere 'ga 'ā ojewi imoir ire 'ga rekoi ojekatu'oka. Ojeyrūwunepa 'ga 'ā akou 'awamū— 'jau 'gā ajaupe.

³⁶ 'Ga resakarera 'gā imome'wau tesirūmera 'gā nupe:

—Jejui 'ga mama'eukwaawa omoit 'ga wi ai'i. A'eramū 'ga 'awamū ojekatu'oka akou— 'jau 'gā 'gā nupe.

³⁷ A'eramū peuwara 'gā okyjau Jejui 'ga wi. Nokwaawi wejue 'gā 'ga porowykya. 'Ga pājēa nanē 'gā nokwaawi nū. A'eramū 'gā okyjau Jejui 'ga wi. A'eramū 'gā 'ga monou ojewi.

—Ere ejepe'au ore wi, ki Ku'jyp— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau u'aa yar ipe nū. A'eramū futat 'ga awau oyaapa nū.

38 —Too ene rupi 'jau — 'jau mama'eukwaawa rerekwarera 'ga Jeju 'ga upe.

A'ere 'ga nuerooi 'ga.

39 —Naani. Ere ewau eje'wyr ipe nū. Ekatu'okawera ekwap imome'wau ekou 'gā nupe — 'jau 'ga 'ga upe. —“Janeruwarete 'ga je katu'ok”, ere ki epytuna 'gā nupe— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga ojewya awau oje'wyr ipe nū. A'eramū futat 'ga okatu'okawera mome'wau akou 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga je katu'ok ai'i. A'eramū 'ga 'agamū je katu'oka je mogou — 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū je tejua tekou pē pype nū, mama'eukwaawa tejewi enuēm ire nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga awau akou amunawarete pyterimū imome'wau peuwara 'gā nupe.

Kūjā ēē mū kūjāmuku ēē retee

(Mateu 9.18-26; Maku 5.21-43)

40 A'eramū Jeju 'ga awau ojewya oyaapa nū. Mytunū 'gā ajatykau 'upa 'ga renune. A'eramū 'gā aku'iramū 'ga ree, 'ga ruramū. 41 A'eramū kūima'e 'ga amū 'ua owaēma Jeju 'ga upe. Jairo 'ga 'ua wapyka wenupy'au 'ga rowase. Esage ma'e 'ga te Jairo 'ga. Judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga. Jeju 'ga porogyta 'ga erowiaa. A'eramū 'ga 'ua wapyka wenupy'au 'ga rowase, oje'ega 'ga upe.

—Ejot je'wyr ipe. Jera'jyra nipo 'ā amanū. 42 Ejot ēē resaka jee. Nirūi jera'jyra ēē. Kūjāmuku'ia ēē— 'jau 'ga Jeju 'ga upe.

—Ere ajee iruukwe. Taesak ēē enee 'jau— 'jau Jeju 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga awau 'ga rupi. Kwaiwete 'gā awau 'gā newiri. Ojopypypyka 'gā awau.

43 Nan 'gā waw ipe kūjā ēē mū 'ua Jeju 'ga rupisika. Ojero'wu ma'e ēē 'ua 'ga rewiri. Tusi kwara ēē imu'aa akou ojero'wau. Nuogi futari ēē rya ēē wi. Ymā te ēē rekoi rakue. Morofuanugara 'gā nupe ojesaukaa rakue numiamū. A'ere 'gā nokwaawi ēē karuara. Ajepeja 'ga upe ēē awau ojesaukaa nū. A'ere 'ga nānēwējēmī nokwaawi ēē wi nū. A'eramū morofuanugara mepyetea ēē ka'aranūi mateepapa ekoete ēē wi. A'ere ēē nojekatu'ogi futari. Nitywi futari muaga ēē upe. 44 A'eramū ēē 'ua 'gā ata pype Jeju 'ga rewiri. “Kīā raity pygamū tajekatu'ok 'jau kwy”, 'jau ēē ojeupe. A'eramū ēē 'ua 'ga rupisika, 'ga raity pypireme'ywa pyka. A'erauwe ēē rya uoka ēē wi.

45 A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Aw'ya te owyk jeraity are ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Tee. Naje rūi— 'jau tee 'ga rewiri oo ma'e 'gā 'ga upe.

A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Kwaiwete te 'gā 'ā ki jā. A'eramū 'gā okwaapawe'emamū. Ojopypypyk te 'gā 'ā— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

46 A'ere Jeju 'ga 'i 'ga upe:

—Naani. Akwaap je 'ga amū tepyyga. Jepājēa oo oporokatu'oka— 'jau etee Jeju 'ga.

47 A'erauwe ijaruete ma'efera ēē 'jau ojeupe: “Najemima'uweri je kīā wi. Okwaap futat kīā”, 'jau ēē ojeupe. A'eramū ēē awau wapyka wenupy'au 'ga rowase. Oyyita ēē ojemome'wau 'ga upe:

—Je ako awyk eneraity are ko. Ymā te jerya nuogi je wi. A'ere eneraity are je wygauwe iogi je wi ko— 'jau ēē 'ga upe.

48 A'eramū Jeju 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat wejue te 'ā ape ra'e jepi. A'eramū je ako ene katu'oka ko— 'jau 'ga ēē upe. —A'eramū ki ene epy'ata'waramū ekou. Enejaruete ene ekou — 'jau 'ga ēē upe.

⁴⁹ Ëë upe Jejuí 'ga porogyta 'ga 'amamũ, Jairo 'ga remiayuwa 'ga amũ 'ua 'ga rewiri.

—Amanũ enera'jyra ko. Au'je 'ga reruri re— 'jau 'ga 'ua 'ga upe.

⁵⁰ A'ere Jejuí 'ga enuwi 'ga upe 'ga 'ea. A'eramũ 'ga 'jau 'ga upe:

—Ene'arasig awi. Tejerowiaramũ je enera'jyra moferawi enee nũ— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramũ 'ga awau 'ga rupi.

⁵¹ 'Og ipe owaẽmawe Jejuí 'ga 'jau wewiri oo ma'e 'gã nupe:

—Peu etee futar iki pejup. Ore tee futat oroo orosou ãẽ resaka— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga rupi oo ma'efera 'gã ukupepe etee futat 'upa. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juã 'ga, kũjãmuku ãẽ y ãẽ, ãẽ ruwa 'ga. Mĩmera 'gã etee awau osou Jejuí 'ga rupi ãẽ resaka. ⁵² Ëë pytuna 'gã ajaa'wau ãẽ ree. A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pejoo'o awi ãẽ ree. Oset tee ãẽ 'upa.

⁵³ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ene'me awi nũ'ũ. Amanũ futat akiko— 'jau 'gã 'ga upe.

“Amoferap nipo je ãẽ re'ã”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga poromũ 'jau 'gã nupe, “Oset tee ãẽ 'upa”, 'jau etee 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga 'gã mũ'jãu ojewi. ⁵⁴ A'eramũ 'ga awau amanũ ma'efera ãẽ popyyka.

—Ère ejua ewya, ky'ri— 'jau 'ga ãẽ upe.

⁵⁵ A'eramũ futat ãẽ oferapa. A'erauwe futat ãẽ afu'ama. A'ere 'ga 'jau ãẽ y ãẽ upe:

—Pe'je ãẽ mojemi'waa— 'jau 'ga ãẽ upe.

A'erauwe ãẽ wa'yra ãẽ mojemi'waa. ⁵⁶ Ëë ferawamũ ãẽ jara 'gã oporesagamũ ãẽ ree. A'eramũ futat ãẽ ruwa 'ga 'jau ojeupe: “Amanũ ako jera'jyra ako re'ã. A'ere pa 'ga 'ã jera'jyra moferawi jee nũ”, 'jau 'ga ojeupe.

A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe:

—Je mome'u kasi ape kwe pe 'gã nupe ne, 'au je iapoawera ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

9

Jejuí 'ga wemimu'e 'gã monoawet

(Mateu 10.5-15; Maku 6.7-13)

¹⁻² Anure 'ga wemimu'e 'gã majatykau, tusi 'gã majatykau. A'eramũ 'ga opãjẽ monou 'gã nupe:

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe. Mama'eukwaawa ki pemoit 'gã nui jeje'eg imũ. Pekatu'og iki 'gã je 'jawe futat. “Je katu'og ape” eramũ Ku'jywa 'ga pẽ katu'ogi pẽ monou wemiayuwamũ, pe'je ki tesirũmera 'gã nupe— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. ³ —Pejemama'e mũ rerawawe'em futat pejejeupe. Wywraa miamũ futat erawawe'em pejepo pe. Ka'aranũũ ryrũa nanẽ erawawe'em nũ. Pejejemi'urama nanẽ pẽẽ erawawe'em futat nũ. Ka'aranũũ miamũ pẽẽ erawawe'em. Pejejyrũmũ rerawawe'em futat 'jau. Pejepit arewara etee futar iki peroo. Nan etee te futar iki pekwap. ⁴ 'Gã 'wyrarete upe pejewaẽma majepeja 'oga pype etee futat ki pejup. Peo kasi kwe pe pejejemogyau ne. ⁵ Pejeporogyta renuwe'emamũ pẽẽ kamẽsĩete pejewau amanaw awi. Ajepeja 'gã 'wyrarete pe jewau nũ. 'Gã nui pejewau ki pejepypaawa penupãnupã, 'yja motototoka jui. “Janeruwarete 'ga 'ã pẽ katu'og are ifuwet numiamũ. A'ere 'ã nepefutari etee,” 'jau ki pẽẽ pejewau pejejemogyau pejepypaawa nupãu ajuee 'gã nupe— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

⁶ A'eramū 'ga wemimu'e 'gā monou mukūi juejue amunawa moy moyka. Jejuī 'ga ree morogyta esagea 'gā awau imome'wau 'gā nupe. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oka nanē nū.

Juā Batista 'ga ree Erote 'ga rea'aawet

(Mateu 14.1-12; Maku 6.14-29)

⁷⁻⁹ Anure Erote 'ga, Garireja wyy pewara 'gā 'wyriara 'ga, Jejuī 'ga rera renupa. 'Ga amū Jejuī 'ga remiapofera mome'wau 'ga upe. A'eramū 'ga opy'a'wyrāmū 'ga rer are. A'eramū 'ga 'jau wemiayuwā 'gā nupe:

—Awŷja te poromū ako?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā amū 'jau:

—Amanū ma'efera 'ga amunipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū amumera 'gā 'jau:

—Nipo aje Juā Batista 'ga 'ut oferapa rai'i nū 'ja. Maranamū nipo Eliasi 'ga kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū 'gā amū 'jau:

—Tee nū'ū. Amutee 'ga te nipo nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe. —Naokoiwera 'gā nūi nipo nū'ū. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amū te nipo nū'ū— 'jau 'gā 'upa 'ga rera renupa.

Aipo 'gā 'e 'gā jemogyramū Erote 'ga 'ūina etee futat 'gā je'ega renupa. A'eramū 'ga 'jau:

—Tee. A'jea futat nipo. Najūā Batista 'ga rūi. Je te ako 'ga ajukaukat ai'i. Ajuwonogukat 'ga ai'i. A'eramū sipo awŷja 'wei?— 'jau 'ga 'ūina aipo 'eramū.

“Aesak werewi pa je 'ā 'ga nū”, 'jau 'ga 'ga rera renupa 'ūina. A'ere 'ga nuesagī 'ga.

Kanape'i me'yitawet

(Mateu 14.13-21; Maku 6.30-44; Juā 6.1-14)

¹⁰ Anure Jejuī 'ga remimonofera 'gā 'ua ojewya nū. Imome'wau 'ua Jejuī 'ga upe:

—Kwe pe ako ore mono ape ejemome'waukaa 'gā nupe ai'i. A'eramū ore ojero'wu ma'e 'gā katu'oka arakou ene 'jawe ai'i. Mama'ēukwaawa nanē ore imoia arakou 'gā nui ai'i nū— 'jau 'gā 'ua wekwawera mome'wau Jejuī 'ga upe.

Imome'upaw ire 'ga 'gā nerawau ajepeja amunaw ipe, Pesaita 'jaw ipe nū. Kwaiwete tekotee 'gā nejaa. 'Gā tee awau. Wemimu'e 'gā tee futat 'ga erawau numiamū.

A'ere tekotee 'gā 'ga o kwaawi futari. ¹¹ A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Oo futat 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe. —Pe'je soo 'gā newiri— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā awau 'gā newiri. Ojeupe 'gā waēmamū Jejuī 'ga oporogytau 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga afutat pejetywer awi pepoira. Pejetywer awi pepoiramū 'ga pē monoi wemiayuwamū. Najuejue etee futat 'ga pejetywer awi pepoira futari— 'jau 'ga 'gā nupe.

'Gā nupe oporogytapaw ire, 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'oka nū.

¹² Kaaruwamū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Emono 'gā amunaw ipe 'gā nemi'urama murukaa 'gā nupe. Nitywi mama'ea 'au. “Pe'je pejewau mama'e mua pejejeupe. Peu pekwap pejesea”, ere 'gā nupe— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe.

¹³ A'ere Jejuī 'ga 'i etee 'gā nupe:

—Naani. Pēē futat mama'ea pemono 'gā nupe— 'jau etee 'ga 'gā nupe.

—Nitywi mama'ea. Mukū'i'i etee ipira'ia. Siku etee nanē kanape'ia nū. A'ea niapoi 'gā nupe. Eneporomuriwet nipo mama'e mua 'gā nupe? Kwaiwete te 'ā 'gā a'i kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁴ Kwaiwete 'gā. Siku miu te kūima'efera 'gā nuri 'upa 'ga porogyta renupa. A'eramū 'gā poromū 'jau 'ga upe: “Niapoi mama'ea 'gā nupe”, 'jau 'ga upe.

A'ere Jeju'i 'ga 'i etee 'gā nupe:

—Naani. Pemojo'ok 'gā. Kwaiwete 'gā 'ā. A'eramū pēē 'gā mojo'oka. 'Au sīkwēta 'gā pemuapyk. Peu sīkwēta 'gā muapyka 'jau. Peu nanē nū. Peu nanē nū 'jau 'gā muapykapap— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁵ A'erauwe futat 'gā 'ga je'ega rupiwewe futat 'gā muapyka. ¹⁶ A'ere Jeju'i 'ga kanape'i pyyka opo pe ipira'i reewe. A'ere 'ga eramā'jāu ywau opo pe. A'eramū 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut ore. Ene te 'ā eneresage ore — 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'ere 'ga kanape'i mowowoka ipira reewe imopēpena 'gā nupe. A'ere 'ga imonou wemimu'e 'gā nupe.

—Pe'je imonou 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā imonou 'gā nupe. 'Gā nupe omonorauwe ojeme'yita.

¹⁷ A'eramū 'gā ojomoyka kanape'i are ipira'i reewe. A'eramū futat 'gā wewegamū.

—Janerewek jane ki 'ei— 'jau 'gā ajaupe. —Niapoi agawewi akiko. A'etea ojeme'yi janee 'ga omowowogamū— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga te ome'yi janee. A'eramū 'ā jarejewegamū jarejemogyau— 'jau 'gā ajaupe.

Ojemi'wapaw ire 'gā emyrera monou ijaga yrū pype. Tusi yrupemū matyneema. 'Gā jemi'wapaw ire 'ga 'gā monou 'gā 'wyr ipe nū. Opy'araypare'emamū 'gā awau ajemogyau oje'wyr ipe nū.

Pedro 'ga Jeju'i 'ga mome'uawet

(Mateu 16.13-20; Maku 8.27-30)

¹⁸ A'ere anurenure'i Jeju'i 'ga 'ūina oporogytau 'Uwarete 'ga upe ojetee'i. 'Ga porogytaaw ipe 'ga remimu'e 'gā 'ua owaēma 'ga upe. A'eramū 'gā 'ga rerowyka. A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja e'i te tekotee 'gā jee jepi?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁹ —“Amanū ma'efera 'gā amū te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, e'i 'gā enee jepi. Amumera 'gā: “Juā Batista 'ga te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, 'jau 'gā enee jepi. Amumera 'gā: “Eliasi 'ga nipo 'ā 'ut ojewya rai'i nū”, 'jau enee jepi. Amumera 'gā: “Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera 'gā amū nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, 'jau 'gā enee jepi— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁰ —Pēē nū. Ma'ja pe'je ajee jee jepi nū'ū?— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

A'eramū Simāo Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—“Janeruwarete 'ga rimurera 'ga”, aru'e ore enee jepi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

—Je mome'u kasi ajee pejepe 'gā nupe ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

Amanūawama mome'uawet

(Mateu 16.21-28; Maku 8.31-9.1)

²¹ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat pe'je. ²² Je 'ā a'jea futat pēneki'yraretea— 'jau 'ga 'gā nupe aipo ojeupe 'eramū. —Anure nipo 'gā je rereko tyweretei. Kwaiwete nipo je ree iporomutare'ema 'gā. A'eramū nipo 'gā je rerekou tyweaete. Judeu 'gā 'wyr'a'ri, mainana 'wyr'iat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat. Mīmera 'gā nipo oporomutare'emamū je ree— 'jau 'ga 'ūina imome'wau 'gā nupe. —'Gā nipo je juka. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Jeruwarete 'ga je moferawi etee nū— 'jau 'ga 'ūina imome'wau 'gā nupe.

23-24 —Jeremiayuamū pejejekoweramū pēē jeremifutar imū etee futat mama'ea peapo. Pejekyjawe'em futat pejereko tywer awi — 'jau 'ga 'gā nupe. —Pejemanū awi miamū pejekyjawe'em futat. Amumera 'gā nipo 'Jejui 'ga rerowiaara je" 'eramū ifuwet pē apisi are. A'ere kasi "naJejui 'ga rerowiaara rūi je", pe'je 'gā nupe ne — 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe. — "Tene 'gā je jukai kwy", pe'je etee ki. "Napoirauweri je Jejui 'ga rerowiar awi", pe'je etee ki. Jeremiayuamū pejejekoweramū ki jeje'eg imū etee futat peko — 'jau 'ga 'gā nupe. — "Najemanūweri je Jejui 'ga mome'u are" 'jara 'gā nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri — 'jau 'ga 'gā nupe. — "Je naapoa'uweri futari mama'ea Jejui 'ga remifutar imū" 'jara nanē awawe'em ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. — Amumera 'gā te nipo ajee e'i "tene 'gā je jukai kwy", e'i ajemogyau. "Napoirauweri je 'ga rerowiar awi" 'jara 'gā etee awau ywag ipe, Jarejuwarete 'ga pyri — 'jau 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau ee. ²⁵ — Okaraemā mono'og are etee ea'at ma'e 'gā nanē ni'akwaawi futari. Kwaiwete agawewi 'gā karaemā. A'ere aipo 'gā miamū nooi futari ywag ipe. Nom'yi 'gā weaa Jarejuwarete 'ga ree. Okaraemā me'yi are etee 'ga fuweweramū. A'eramū 'gā awawe'em 'ga pyri. Mama'eukwaawa rapyaw ipe etee 'gā awau — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁶ — Temome'u awi 'ga amū jenosī re je nanē nipo tejenosōu 'ga wi tejewya nū. "Je naJejui 'ga remiayuwa rūi" 'jara 'gā nipo okyjau je ree amanū awi. A'eramū je 'jau aipo 'jarera 'gā nupe: "Najeremiayuwa rūi 'ga", 'jau nipo je 'gā nupe tejewya nū — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

— Amanū awi ikyje'ema 'gā te nipo 'jau, "Je te 'ā Jejui 'ga remiayuwa", 'jau 'gā 'gā nupe. Aipo 'jarera 'gā te nipo je anure tejewya naenosī 'gā — 'jau 'ga 'gā nupe. — Anure je ruri tejewya ywagipewara 'gā netee 'awa ywy pe nū. Mama'e tywera apoare'ema 'gā netee nipo tejua tejewya 'awa ywy pe nū. Tejuwarete 'ga renyfuga pype je tejua tejewya anure. A'eramū nipo 'gā 'jau jee: "Nitywi 'ga amū ene 'jawe esage ma'e 'gā. Ene tete 'ā eneresageay oreē", 'jau nipo 'gā jee anure je jewyt je ruramū — 'jau Jejui 'ga u'ama oporogytau 'gā nupe. — Aipo 'ara rupi futat nipo je 'i 'gā nupe, 'gā nowase. "Agera 'gā jeje'ega wanuwa ajemogyau rai'i", 'jau nipo je 'gā nupe 'gā nowasewase — 'jau 'ga u'ama oporogytau 'gā nupe. — Tejewyru'japa te nipo je ruri pē nupe pē'wyriat pāwē pāwēnamū — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁷ — Anure nipo pēē mū je resak pejepe pejemanūme'ēwe peje'wyriaramū je rekoa. Jarejuwarete 'ga pājēa nipo pēē mū esaka — 'jau 'ga u'ama 'gā nupe oporogytau.

*'Gā neape Jejui 'ga jesowo'gōkawet
(Mateu 17.1-13; Maku 9.2-8)*

²⁸ Majepeja morowykye'ema magwaw ire, Jejui 'ga awau ywyty'rarimū oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Muapyra 'gā etee 'ga erawau ojeupi. Pedro 'ga, Juā 'ga, Tiago 'ga. Mīmera 'gā etee 'ga erawau ojeupi. ²⁹ 'Uwarete 'ga upe 'ga porogytaramū 'ga reakwara ojesowo'gōka. 'Ga reakwara wenyfugamū. 'Ga raitya nanē waparasiagamū 'ga ree nū. Iaparasi enyfuuk te 'ga raitya 'ga ree.

³⁰⁻³¹ A'eramū futat mukūja 'gā 'ua oporogytau 'ga upe. Ywag awi 'gā 'ua oporogytau 'ga upe. Moisesi 'ga, Eliasi 'ga retee 'ua oporogytau 'ga upe. Tata enyfuuga 'jawewara ywyteripe 'gā u'ama oporogytau. Jejui 'ga manūawama mome'wau 'ga upe:

— Jerusareg ipe nipo ereo emanūmū Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat. "Ga manūa 'gā tywera tompy 'jau", e'i Janeruwarete 'ga enee — 'jau 'gā 'ga upe. — "A'eramū 'ga 'gā katu okaramū akou 'jau", e'i Janeruwarete 'ga enee — 'jau 'gā 'ga upe imome'wau.

³² 'Gā porogytaramū 'ga rupi oo ma'efera 'gā osea 'upa. Poje 'gā opaka. Amā'jāmayayau Jejuī 'ga renyfug are. Irāā'ā mukūja 'gā 'amamū 'gā porogytaramū 'ga upe. ³³ Mukūja 'gā oja'wyja'wyrāmū Pedro 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:

—'Awa esageay janee ra'e. 'Au etee sapyta 'jau, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ga upe. —'Au etee tapūja taruapo amū pē nupe 'jau. Ene upe, Moisesi 'ga upe, Eliasi 'ga upe 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

Osera 'ga enafu'ama. A'eramū 'ga u'akwaawe'emamū oporogytau tyweruu 'gā nupe.

³⁴ 'Ga porogytarauwe ywasiga mū 'ua ojypa 'gā nee. A'eramū futat ywasiga 'gā mima 'gā nui. Ywasiga etee 'gā mopiryrita ojypa 'gā nee nū. ³⁵ A'erauwe futat Janerwarete 'ga oje'ega muri imojypa ywasiga rupi 'gā nupe:

—Koromū je ra'yrarete 'ga, jeremimurera 'ga. A'eramū ki pēē pejeapykau 'ga je'eg are— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega mua.

³⁶ 'Ga porogytapawauwe ywasiga ojeupiapap 'gā nui nū. Irāā'ā Jejuī 'ga etee 'ga 'amamū ojetee. Ywasiga rupi mukūja 'gā ojeupia awau. A'eramū futat 'ga remimu'e 'gā opika etee futat. Nomome'ui futari 'gā tekotee 'gā nupe, miamū ojewry ire.

Kunumī 'ga katu'okawet

(Mateu 17.14-21; Maku 9.14-27)

³⁷ Ai'iwe 'gā 'ua ojypa wyty'rar awi nū. A'eramū futat kwaiwete 'gā 'ua Jejuī 'ga rowosōu. 'Ga porogyta renupa 'gā 'ua. ³⁸ Jejuī 'ga resakawe kūima'e 'ga amū 'ua wafukaita 'ga upe:

—Jejuī! Esak jera'ya 'ga jee. Majepei tee jera'ya 'ga. Nirūi 'ga jee. A'eramū ene ejua 'ga resaka jee. ³⁹ Mama'eukwaawa 'ga opyyk 'ga moypi-wukaa 'ga muafukajukaa 'ga motyjuita 'ga juru rupi. A'ere 'ga pikapikapikau 'ga rerekou. Nopoiri futari 'ga wi. Esak 'ga jee— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe. ⁴⁰ —“Pemoit 'ga wi”, a'e futat je eneremimu'e 'gā nupe ko. A'ere 'gā nomoiri etee 'ga wi ko— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

⁴¹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū sipo pēē je rerowiare'ema pejejemogyau 'ū? Ymā agawewi nā'ā je pē mu'eī re'ā. A'etea nipo 'ā naje rerowiari tāmējē 'ā pejepe. “Nokoa'uweri je pē pype namutamutat”, a'e je pē nupe jepi — 'jau 'ga tesirūmera 'gā nupe nanē nū.

A'ere 'ga 'jau kunumī 'ga ruwa 'ga upe:

—Ere 'ga rerua 'au jee. Taesak 'ga 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴² A'erauwe futat 'ga wa'ya 'ga rerua. 'Ga upe 'ga waēm ja'wyja'wyrāmū mama'eukwaawa 'ga pyyka nū. A'eramū futat 'ga retyka ywyu.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga pirewara upe:

—Ejepe'a 'ga wi— 'jau Jejuī 'ga jupe.

A'eramū futat 'ga imoia 'ga wi. A'ere Jejuī 'ga 'jau kunumī 'ga ruwa 'ga upe:

—Kweramū enera'ya 'ga nū. Jaruete 'ga nū— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴³ A'eramū esakarera 'gā oporesagamū etee futat 'ga ree.

—Mama'eukwaawa miamū 'ā pājēa. Ku'jywa 'ga taetu te 'ā pājēreteā— 'jau 'gā 'upa ajaupe.

Amanūawama 'ga imome'wau'japa

(Mateu 17.22-23; Maku 9.30-32)

Aipo resakarera 'gā oporesagamū 'ga ree kunumī 'ga katu'ogamū.

—Janerwarete 'ga 'ā pājēreteā futat. Nitywi 'gā amū 'ga 'jawe— 'jau 'gā ajaupe.

⁴⁴ Aipo 'gā 'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je pyygukat anurenure'i je ree iporomutare'ema 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

⁴⁵ A'ere 'gā naeapyoi 'ga 'eawer are. Janeruwarete 'ga namueapyoi 'gā ee. A'ere 'gā jenosi' 'ga upe oporonuw are.

Esageay ma'e are 'gā mu'eawet
(Mateu 18.1-5; Maku 9.33-37)

⁴⁶ A'ere 'ga remimu'e 'gā 'jau ajaupe:

—Manamū te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramū jarejuapyraapa? —'jau 'ga remimu'e 'gā 'upa.

Ajaupe etee futat oporogytau. ⁴⁷ A'ere Jejui 'ga 'gā kwaawi. Ajaupe 'gā 'e kwaawi. Nuenuwi futari 'ga numiamū. A'ere 'ga ikwaawi futari ajaupe 'gā 'ea. A'eramū 'ga 'jau kunumī 'ga amū upe:

—Ere ejua 'au je pyri— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe kunumī 'ga amū 'ua 'ga repejāna 'ga rerowyka.

⁴⁸ —Peesak te kunumī 'ga 'ama je pyri?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —'Ga ree pejejuka esageramū je ree we futat pejejuka esage. Je ree pejejuka esageramū je muarera 'ga ree we futat pejejuka esage— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —Aipo apoara 'gā esage ma'eramū Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—“Je jeresage” na'jara 'gā nūi esage ma'eramū Jarejuwarete 'ga upe. A'ere ajuee ojejuka esage ma'eramū te ae esage ma'eramū 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau esage ma'e 'gā nee.

Jane poara 'gā janepytuna 'jawe futat
(Maku 9.38-40)

⁴⁹ A'eramū Juā 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Kūima'e 'ga amū ore aruesak mama'eukwaawa pe'aa 'gā nui ko, enerer imū ko. A'ere norepytuna 'ga rūi ko. A'eramū ore 'jau 'ga upe ko: “Ereapo awi nanuara”, 'jau ore 'ga upe ko— 'jau Juā 'ga imome'wau Jejui 'ga upe.

⁵⁰ Aipo 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Aipo pe'je awi 'gā nupe. “Peapo awi nanuara”, pe'je awi 'gā nupe. Najanepytuna 'gā nūi numiamū. A'ere 'gā jane poari te janeporowyky apo are. A'eramū 'gā janepytuna 'jawe futat ajemogyau— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe aipo 'gā 'eramū.

Samari ywy pewara 'gā

⁵¹ Ywag ipe awawa upe iwaēm ja'wyja'wyräuwe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jerusareg ipe futat too 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵² A'ere 'ga wemiayuwa 'gā mū ra'ne imonou wenune Samari ywy pe.

—Amunaw ipe pekwap 'oga mū resaka jarejee jareseawamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā awau. Awau 'ga owaēma amunawa mū upe. A'eramū 'gā oporogytau peuwara 'gā nupe:

—Jejui 'ga ore mut 'au oreseawa mū rekarukaa orojee ko — 'jau 'gā peuwara 'gā nupe. —A'ere nipo 'ga ruri ore rewiri. Ityp te oreseawa 'au? —'jau 'gā peuwara 'gā nupe.

⁵³ A'ere peuwara 'gā 'i etee 'gā nupe:

—Nitywi pēseawa 'au nū'ū. Jerusareg ipe etee futat pekwap. Nepe-sera'uweri 'au— 'jau etee 'gā 'gā nupe.

Samari ywy pewara 'gā najudeu joporemūremūa rūi. Ojopypepype 'gā. A'eramū 'gā judeu 'gā futare'ema peu ojepepe.

A'eramū 'gā ojewya 'ua Jejui 'ga pyri nū.

—“Nitywi pēseawa 'au”, e'i 'gā oree ko— 'jau 'gā 'ua Jejui 'ga upe.

⁵⁴ A'e renupa Tiago 'ga 'jau Juā 'ga retee Jejui 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga upe tee pa ore 'i “Tata emut 'gā nupe 'gā apisaupap”, aru'e te pa ore 'ga upe— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

⁵⁵ A'eramū Jejui 'ga amā'jāu 'gā nee:

—Ma'eramū pēē aipo 'jau ki 'ei. Naani. Aipo pe'je awi— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega moywrafena. ⁵⁶—Pe'je ajee soo ajepeja amunaw ipe etee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau.

*“Too ene rupi 'jau” 'gā eawet
(Mateu 8.19-22)*

⁵⁷ 'Gā waw ipe kūima'e 'ga amū 'ua oje'ega Jejui 'ga upe:

—Too ene rupi 'jau— 'jau 'ga 'ua 'ga upe. —Taata tekou ene rewiri kwe pe ene orauwe 'jau— 'jau 'ga 'ua Jejui 'ga upe.

⁵⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat nipo eneatawet je rupi ki sa? A'ere 'ā je najerogi te tekou a'i kūi. Kasuru'miara te 'ā ok. Ywy kwara 'ā 'ga roga. Wyra'i nanē 'ā waityramū nū. A'eramū 'ā kaaruwauwe ojewya 'ua waity pype osea. A'ere je nanarūi. Aset ekoete te futat je tekou. Tekaarupaw ipe je tesea ekoete te futat tekou. Je 'ā pēneki'yra agawewi. A'etea 'ā je najerogi tekou. Jeremiayuwamū nan tee futat pejemogy. A'etea futat te eneatawet je rupi?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵⁹ A'ere Jejui 'ga oje'ega ajepeja 'ga upe nū:

—Erejot te je rupi? Naani te ra'u nū?— 'jau 'ga 'ga upe.

—Naani. Nooi je 'awauwe ene rupi. Tene jeruwa 'ga manūi ra'ne. Tejuwa 'ga manū re too ene rupi 'jau. 'Ga manū re nipo a'jea futat tekou ywyapi ene rewiri. Tejuwa 'ga manūa ra'ne je aesak— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁶⁰ A'ere Jejui 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani. Ene'me awi. 'Awauwe futat ejot je rupi. Eneruwa 'ga manūnamū amutee 'gā totym 'ga enee 'jau — 'jau 'ga 'ga upe. —Ene tereko “Pe'je pejepoia pejetywer awi” 'gā nupe 'jaramū 'jau — 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —“Pejetywer awi pepoiramū Janeruwarete 'ga pē monoi wemiayuwamū” 'gā nupe 'jaramū tereko 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁶¹ A'ere 'ga amū 'jau Jejui 'ga upe nū:

—Tene ajee je ra'ne. Too ene rupi 'jau— 'jau 'ga Jejui 'ga upe. —A'ere je oi tepytuna 'gā momoranupa ra'ne, “Oo je 'ga rupi”, 'jau 'gā nupe ra'ne— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁶² A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Je rupi iatawet ma'eramū pejot ekoete te futat je rupi pejejea jewyre'emamū futat pejemiejarera mama'e are. Wemiejarer are eajewyt ma'e 'gā nooi futari je rupi. Eajewyt ma'e 'gā nokoarūi je mome'waramū kwe pewara 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

10

Setētai tois 'gā monoawet

¹ Anure Jejui 'ga kwaiwete 'gā mū'jāu 'gā pytuna 'gā nui. Setētai tois etee 'ga 'gā mū'jāu. 'Gā mū'ē re 'ga 'gā mokwasi'wau. Mukūi juejue Jejui 'ga 'gā monou amunaw ipe wenune.

—A'ere too pē newiri 'jau — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ² —Ināinānī'i etee Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā. Kwaiwete je 'gā jemogyi Jarejuwarete 'ga kwaape'ema — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe: “Emuru'jap ejemiyauwa 'gā amū emome'waramū”, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Sā'ā juowuuranā. Omonookara tywe'emamū 'ā ototokapaw ekoete. Nan tee futat nipo 'gā 'ga je'ega ojeupe 'gā imome'ue'emamū 'gā pawī etee mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³ —Ma'eramū je 'ā pē monoi kwe pe, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waukaa 'gā nupe, ikwaapare'ema 'gā nupe. Sā'ā kasurua tajau jarūa pyterimū isea. A'eramū 'ā tajaua iu'wau. Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga kwaapare'ema 'gā pyterimū pese. 'Gā amū nipo amara'neramū akou pē nee. A'ere nipo je jejukai pē nee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴ —Peroo kasi karaemā ne. Ka'arana nanē kasi peroo ne. Pejemī'urama nanē kasi peroo ne. Pejepypapaawa nanē pēē erawawe'em nū. Pejepytawe'em nanē pe aje pejeporogyta 'gā nupe nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

⁵ —Amunaw ipe pejewaēmawe ki pe'je 'gā nupe: “Awamū Janeruwarete 'ga pē mopy'ata'wai pē mogyau”, pe'je ki pejesou pejewau 'gā nog ipe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. ⁶ —Pē nee 'gā ku'iramū Janeruwarete 'ga aku'i monoi 'gā nupe. Pē nee 'gā ku'ie'emamū 'ga aku'ia nomonoa'uweri 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁷ —Pejejeupe 'oga resaukaripyra pype etee futat ki pejup. Pejejejyite'ema ajepeja 'oga pype. Pejejeupe imuripyra 'wau etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —Sā'ā ae ojeupe ojomoporowyky re ojomepya. Nan tee futat nipo 'gā pēnemi'urama muri pē nupe ojeupe pēporogyta repyramū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

⁸ —Gā 'wyrarete upe pejewaēmawe ki pe'je 'gā nupe: “Au ore ruri Jarejuwarete 'ga porogyta mome'wau pē nupe”, pe'je ki 'gā nupe. “Pe'je ajee pejejua 'ga imome'wau oreē” eramū peu pejepytaw pejejupa imome'wau 'gā nupe. 'Gā 'wyr ipe etee futat pejejemogyau pejejeupe mama'e muripyra 'wau etee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama oporogyta.

⁹ —Ojero'wu ma'e 'gā ki pekatu'ok. Jarejuwarete 'ga ree pēē 'gā mu'jau. “Werowiarāmū 'ga pē mogoi wemiyuwamū”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

¹⁰⁻¹¹ —Pejewau nipo 'gā 'wyrarete mū upe pejewaēma. A'eramū nipo 'gā “noreporenuwiweri ore Jarejuwarete 'ga je'eg are”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū ki pe'je 'gā nupe: “Janeruwarete 'ga 'ā wemiyuwamū pē futat numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee 'ga”, pe'je ki 'gā nupe. “A'eramū nipo 'ga anure pē mu'arasiga pē mogyau”, 'jau ki pēē 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū pēē 'gā 'wyrarete pyterimū pejewau pejejemogyau pejepypapaawa nupānupāu, 'yja motototoka jui. “Janeruwarete 'ga 'ā ifuwet pē katu'og are futat numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee”, pe'je ki pejewau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

¹² —A'jea futat je 'i. Anure, wowase pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga Sodom ipewarera 'gā nereko tyweretei nū. Sodom ipewarera 'gā itywetywet Janeruwarete 'ga upe rake. A'eramū 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are nipo. A'ere “Noreporenuwiweri ore Jarejuwarete 'ga je'eg are” 'jara 'gā Sodom ipewara 'gā tywera apyraawi. A'eramū 'ga a'eramū nipo 'gā nerekou tyweaete nū Sodom ipewarera 'gā apyraapa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

*Jejui 'ga je'ega moywyrafenawet
(Mateu 11.20-24)*

13 A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga ree oporomutare'ema 'gā nupe:

—A'e je ki 'ei pēporiay'i 'ā pejemogyau numiamū a'i kūi. Korasī pewaramū, Pesaita pewaramū. Mimer ipewaramū 'ā pēporiay'i pejemogyau numiamū. Pē'wyr ipe ako je Jarejuwarete 'ga mome'ui tekou pē nupe ikue numiamū. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oka ako tekou pē neape ikue numiamū. A'ere ako nepēporenuwiweri jeje'eg are ikue. Nepēpoiweri ako pejetywer awi ikue. Pejetywera retee ako pēē ikue. Tiro pe 'gā katu'og ire amunipo 'ā peuwara 'gā pōiri otywer awi rakue. Sidom ipe nanē je iapo re amunipo 'ā peuwara 'gā pōiri futari otywer awi rakue. Tanimuga amunipo 'ā 'gā wereko wapyte'rarimū otywer awi opoira resaukaawamū. A'ere ako je 'au agawewi iapoī tekou pē'wyr ipe ikue. A'etea ako nepepōiri pejetywer awi ikue— 'jau Jejuī 'ga u'ama 'gā nupe.

14—A'eramū nipo Jarejuwarete 'ga pē majatykaawa 'ara rupi Tiro pewara 'gā majatykau wōwase. A'eramū nipo 'ga 'gā nerekou tyweaeete. Sidom ipewarera 'gā nanē nipo 'ga erekou tyweaeete nū. 'Gā tywer are wejue nipo 'ga 'gā nerekou tyweaeete etee. A'ere nipo 'ga pēē te pē nereko tyweretei kwaiwete. Pēē te 'ā neperowiari 'ga, 'ga pājē resakareramū miamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

15—Pēporiay'i pejemogyau numiamū, a'e je 'ā pē nupe, Kafanaū pewaramū nanē nū. “Ore Kafanaū pewaramū oreresage. A'eramū ore arawau ywag ipe”, pe'je pejejaupe numiamū. A'ere je 'i pē nupe: Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'eramamū futat pēē, a'e je 'ā pē nupe— 'jau Jejuī 'ga Kafanaū pewara 'gā nupe. —Nepepōiri te 'ā pejetywer awi. A'eramū pēē pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

16 A'eramū 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je pejewau jeporogyta mome'wau kwe pe 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū pē nee wapyaka ma'e 'gā je ree nanē futat wapyakau nū. Pēje'ega renupara 'gā futat jeje'eg are nanē wapyaka nū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pēje'ega renupare'ema 'gā je ree nanē nuapyakai nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Je renupare'ema 'gā nanē futat je muarera 'ga nuenuwi nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

Setētai tois 'gā wekwawera mome'uawet

17 A'eramū Jejuī 'ga wemimū'ēmera 'gā monou kwe pe, 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga porogyta are. Setētai tois 'gā awau kwe pe 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga porogyta are. Anure 'gā 'ua ojewya nū. 'Gā ku'ia 'gā nerekou. A'eramū 'gā 'ua 'jau Jejuī 'ga upe:

—Mama'eukwaawa miamū futat ore oromoit arakou 'gā nui ai'i— 'jau 'gā 'ua 'ga upe imome'wau. —“Jejuī 'ga rer imū ore pē moiri 'gā nui”, 'jau ore mama'eukwaawa upe ai'i— 'jau 'gā 'ua imome'wau Jejuī 'ga upe.

18 Aipo ojeupe 'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea— 'jau etee futat 'ga 'gā nupe ojeupe imome'uramū. —Ymā te je mama'eukwaawa 'wyrriara resagi ikue, ywag awi tut i'ara resagi ikue, Satanasi turi 'ara resagi ikue. Sā'ā tupā werawa 'ara. Nan tee futat i'ari. Janeruwarete 'ga imuēma imua imomoa ikue. A'eramū je a'eramū esaka ikue. Janeruwarete 'ga ipājē renuēma jui ikue. A'eramū ināinānī etee erekou. Ma'eramū 'ā emiayuwa pemoit 'gā nui rai'i. Tepājēa te ako je omono pē nupe ai'i. A'eramū 'ā pēē imoia pejemogyau 'gā nui rai'i— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. 19—Ma'eramū 'ā mama'eukwaawa 'wyrriara ipājēa niapo'uweri pē nupe. Jeje'eg imū peata pē nekoramū mama'eukwaawa 'wyrriara nepē apisiukari mama'e tywera upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū nipo pēē pejepyruga agawewi futat moi are. A'eramū nipo pē

u'wau agawewi. A'etea nipo nepemanūi jupe. Jawa'jyra nipo pē piau agawewi. A'ere nipo naya'uweri pē nupe — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau. —Jeje'eg imū peata pē nekoramū nitywa'uweri mama'e tywera pē nupe. Ma'eramū 'ā a'jea futat mama'eukwaawa pemoit pejemogyau 'gā nui. ²⁰ A'ere kasi a'e are pejerowiaraip pejeje pejemogyau ne. Jeremiayuamū wejue te pejemogy. Ma'eramū 'ā pēku'i pejemogyau — 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe oporogytau. —Jeremiayuamū pēnera jekwasiasi 'upa jeka'aran are ywag ipe. A'e are ki pēku'i pejemogyau jeremiayuamū — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga ku'iawet
(Mateu 11.25-27)

²¹ Jeruwarete 'ga pājēa Jejui 'ga rerekou. A'eramū 'ga a'eramū aku'iramū akou oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. Ene 'ā mama'e jararetea. Ene 'ā ywag ipewara mama'e jara. Ywy pewara jara nanē 'ā ene nū. Ene te 'ā mama'e jararetea. Nai'akwaap ma'e 'gā etee rūi 'ā eremueapyo jeje'eg are. Akotee ma'e 'gā na'ne 'ā eremueapyo ee nū. I'akwaap ma'e 'gā jēmī 'ā ene imueapyowe'em ee. Ejemifutar imū etee futat 'ā ene akotee ma'e 'gā mueapyo ee. Nanuara futat te 'ā erefutat rakue — 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe. —Ma'eramū 'ā itywera 'gā etee futat eremueapyo ee — 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

²² Uwarete 'ga upe oje'eg ire Jejui 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Jeruwarete 'ga je mu'akwaap mama'e are ikue. Ma'eramū je 'ā ikwaawi — 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Jeruwarete 'ga je kwaap katu katu futat. Nitywi 'ga amū je kwaapara mū. Jeruwarete 'ga etee te je kwaap — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau. —Je 'ā Tejuwa 'ga kwaap katu katu futat. A'ere 'ga nitywi amū je 'jawewara Jeruwa 'ga kwaapa katu katuara 'ga — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū je 'ā tejemipyyrūmera 'gā mu'ei Tejuwarete 'ga ree. A'eramū 'gā a'eramū 'ga kwaapa je pyri — 'jau 'ga 'gā nupe.

²³ A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe etee:

—Jeporokatu'okawera 'ā peesak. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā katu'oga nanē 'ā pēē esaka nū. Ma'eramū 'ā pēku'i pejemogyau — 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe. ²⁴ —Janeypy 'gā 'ā iporesagiwet futat jeremiapo are rakue numiamū. A'ere 'ā 'gā manūi erujewi je rure'emauwe rakue. 'Gā 'ā oporenuwiweramū jeje'eg are rakue numiamū. A'ere 'ā 'gā manūi erujewi je rure'emauwe rakue — 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe. —Pēē 'ā jeremiapoa peesak katu katu. Ma'eramū 'ā 'gā ku'ia peapyraap — 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

Ajuee ajemuaēm ma'e

²⁵ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga amū 'ua oporonupa ee Jejui 'ga upe. “Tomojenosī Jejui 'ga 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe numiamū.

—Maran ae awau Jarejuwarete 'ga pyri ki 'ei? Emome'u jee 'i — 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'ja e'i Moisesi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga rakue? Eremogyta nipo jepi? Maran enereapyo ee? — 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁷ —Aipo e'i futat 'ā Moisesi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga rakue. “Peenup Jarejuwarete 'ga je'ega. Pēporomutat Jarejuwarete 'ga ree a'jea futat. Mama'ea peapo 'ga upe, 'ga remifutar imū. Pejejea'aramū pejemogyau 'ga ree 'gā nee pejejea'ara apyraapa. Aipo aporamū nipo pejeporomutamū 'ga ree a'jea futat”, e'i 'ga ka'aran are rakue. “Pēporomutat pejepyriwara 'gā nee

pejejee pejeporomutara 'jawe etee futat", e'i 'ga 'ā ka'aran are inuga janee rakue— 'jau 'ga Jeju'i 'ga upe.

²⁸ —A'jea futat aipo 'ea — 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe. —Namutar iki peapo. A'eramū pejewau Jarejuwarete 'ga pyri pejemanū re— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe.

²⁹ A'eramū 'ga 'jau Jeju'i 'ga upe nū:

—A'eramū je maranuara 'gā nee tepota'waramū ki 'ei? Awŷja je pyri-waramū ki 'ei?— 'jau 'ga Jeju'i 'ga upe.

³⁰ A'eramū kwe pe etee Jeju'i 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā mu'jau ajuee 'gā pojejuka are.

—Kūima'e 'ga 'ut amū akou ojypa Jerusareg awi. Ajepeja amunaw ipe 'ga 'ua numiamū, Jeriko pe 'ga 'ua numiamū. A'ere 'ga ruaw ipe muna'ywa 'gā 'ga rekoari. A'eramū muna'ywa opokoka 'ga ree. 'Ga raitya mosoka 'ga wi 'ga nupānupāu 'ga monou 'ga nugā. 'Ga jukaaipa 'ga rejaa inuga peyse pe.

³¹ A'eramū mainana 'ga amū awau akou pe rupi. Awau owaēma 'ga upe. Irāā'ā 'ga ruwamū peyse pe. Amā'jāu etee 'ga ree. Okwapa etee 'ga pyu. A'ere mainana 'ga nokoi 'ga ree. Awau etee 'ga pyu. ³² A'ere 'ga amū 'ua nū. Levi 'ga juapyrera 'ga amū 'ua 'ga pyu nū. 'Gā pytuna 'ga futat numiamū. A'ere nānēwējēmī 'ga nokoi 'ga ree. Okwapa etee 'ga pyu nū— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe.

³³ —A'ere Samari ywy pewara 'ga 'ua pe rupi akou. Na'ga jekoty'aawa 'ga rūi agawewi. 'Ga ree iporomutare'ema 'ga agawewi.* Inupāmyrera 'ga judeua. A'etea Samari ywy pewara 'ga inupāmyrera 'ga resakawe ajemuaēm 'ga ree. ³⁴ A'eramū 'ga opytau 'ga ree. Na'ga remiesaga 'ga rūi agawewi. A'etea 'ga opytau 'ga ree. Oporiaramū 'ga ree. Iporiay'i 'ga 'upa 'ga upe. "Maran poko ene i?" 'jau 'ga 'ga upe.

—"Muna'ywa opokok je ree ki 'ei, jekaraemā arewi ki 'ei", 'jau 'ga 'ga upe.

—A'eramū futat 'ga muagy monou 'ga ree, 'ga pi'rokawer are. Muaga 'ga ree imono re ifaa' 'ga wi. A'ere 'ga 'ga monou kawaru'i 'arimū, weymawa 'arimū 'ga rupia. A'eramū futat 'ga 'ga rerua erowaēma ae sawa 'og ipe. A'e pe futat 'ga 'ga fuanuga 'ga rerekou.

³⁵ —Ai'iwe 'ga, oo enune, oka'aranūū monou 'oga jara 'ga upe. "Efuang 'ga jee. Maran gatū nipo owaēme'ema ka'aranūūa jupe. Jupe iwaēme'emamū tejewya tameypap ene 'jau", 'jau 'ga 'oga jara 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau.

³⁶ Imome'upaw ire Jeju'i 'ga oje'ega moromu'jara 'ga upe nū:

—Muapya 'gā inupāmyrera 'ga resaka. Maranuara 'ga ajemuaēma 'ga ree? 'Ga pytuna 'ga te ajemuaēm 'ga ree?— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

³⁷ —Naani. 'Ga pytune'ema 'ga futat ajemuaēm 'ga ree, ojejukau 'ga ree— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat. 'Ga pytune'ema 'ga futat ojejuka 'ga ree. A'eramū pēē nanē iapou nan— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe. —Nan aeresage jejukai ajuee. Namutar iki pēē nanē peapo nū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

A'eramū moromu'jara 'ga awau nū.

Jeju'i 'ga awau Marta ēē 'wyr ipe

³⁸ Aipo mome'upaw ire Jeju'i 'ga wemimu'e 'gā nerawau ajepeja amunaw ipe nū. Marta ēē rog ipe awau osou. ³⁹ Eē kypy'yra ēē, Mari ēē awau wapyka Jeju'i 'ga pyri, 'ga porogyta renupa 'ūina. ⁴⁰ A'eramū Marta ēē kumi apou erekou. A'eramū ēē 'jau ojeupe: "Koo. Je tee 'i nipo aje ako mama'e apou

* 10:33 Ymā judeu 'gā niporomutari Samari ywy pewara 'gā nee rakue.

jarejee", 'jau ēē. "Maran tete Mari kynā nuapoi mama'ea je pyri. Wapyg etee pa 'ā kynā 'ūina kīā pyri nū", 'jau ēē ojeupe.

A'eramū ēē 'ua oje'ega Jejuī 'ga upe:

—Emut kynā je poaa. Je etee ako teporowykyau. "Ekwap ēē poaa mama'e apou", ere kynā upe jee— 'jau ēē Jejuī 'ga upe.

⁴¹—Naani. Ene te 'ā eporowyky are etee enerea'at. Epytu'u'i jui. Ere-jemuaēm awi eporowyky are etee— 'jau 'ga ēē upe. —Tene Mari ēē reni. Jeporogyta are ēē porenuiweramū. Jaruete ēē reni je renupa, jeporogyta are wea'aramū— 'jau 'ga ēē upe. ⁴²—Ene te 'ā mama'e apoawamū etee ereko rakue. Ēē jeje'ega renuparamū etee ako. Ēē te 'ā oporowyky esagea wesak ojeupe. Nomomoirā'uweri 'gā ēē jui— 'jau Jejuī 'ga ēē upe 'ūina.

11

Jarejuwarete 'ga upe 'gā je'eg are

'gā mu'eawet

(Mateu 6.9-15; 7.7-11)

¹ Anure Jejuī 'ga 'ūina oporogytau 'Uwarete 'ga upe. 'Ga pig ire 'ga remiayuwa 'gā 'jau 'ga upe:

—Ore mu'e ape Jarejuwarete 'ga upe oroje'eg are ki jā— 'jau 'gā 'ga upe. —Sā'ā Juā Batista 'ga wemiayuwa 'gā mu'ea rakue. Nan ore mu'e ape, ene taetu — 'jau 'gā 'ga upe.

² Aipo ojeupe 'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nan iki peporogyta 'ga upe:

Kiapi'ni. Oroje'eg ore arajupa enee.

Tene muoryp ki 'gā najuejue etee.

Kamēsiete ki 'gā najuejue etee tene rerowiat ajemogyau.

Kamēsiete tere'yi 'wyrriaramū oree najuejue etee 'jau.

³ Awamū ki mama'ea emut oree oreremi'uramamū.

⁴ Norerea'aru'jawi ore mama'e tywera orojeupe 'ga iapoower are.

A'eramū ki ene ejea'aru'jawe'emamū oretywer are.

Ore mamuakat futar iki ape mama'e tywera apoe'em are,

pe'je ki Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

⁵ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Jarejuwarete 'ga upe pejeporogyta awi kasi pepoit futar ine. Ojewi pepoire'emamū nipo 'ga mama'e esage muri pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā mu'jawamū nū:

—Sā'ā nipo kūima'e 'ga amū rura iwaēma opytuna 'ga upe ypyaje. A'eramū nipo 'gā osea ajemogyau. A'eramū nipo 'ga 'ga momaka. ⁶ "Kanape'ia emut amū jee. Muapyra kanape'ia emut jee. Jepyntuna 'ga 'ut amū owaēma jee. A'ere nitywi mama'ea 'ga upe. A'eramū je tejua, emut amū mama'ea jee, 'jau enee", 'jau nipo 'ga 'ga upe. ⁷ A'eramū nipo oset ma'e 'ga 'jau ajaupe: "Aset je tejupa. Najefu'amiweri je. Jera'yra 'gā oset 'upa. Awopytym je 'okwara ko", 'jau nipo ta'yt ma'e 'ga ajaupe.

⁸—A'ere nipo 'ga pytuna ojero'waro'wau etee 'okwara mopoga u'ama 'ga upe wojere'emamū. Pog pog pog. A'eramū nipo 'ga omogerukare'emamū afu'ama, kanape'i monou 'ga upe, opytuna 'ga omogerukare'emaue.

⁹—A'eramū je 'jau pē nupe: Nan tee futar iki pejemogy pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe pejeojere'emamū. A'eramū 'ga pēnemifutara mua pē nupe — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

—Ojeupe pēē mama'e renūjamū Janeruwarete 'ga imuri pē nupe. "Je poar ape" ojeupe 'eramū 'ga pē poari futari. Kamēsiete 'ga pejeipoare'emamū,

pejeje'ega pejejemogyau pejeojere'emamū 'ga upe. Sā'ā mama'e 'ara ae wi. A'eramū 'ā ae ijarahū awau ekaa. Esag ire tāmējē 'ā ae opoia ekar awi. Nan tee futar iki pēē, pejeje'ega pejeojere'emamū futat 'ga upe mama'e renūi awi. A'eramū 'ga mama'e mua pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

—'Okwara mopogara 'ga 'jawe ki peko. 'Okwara rawopytymo'wog ire etee 'ga poiri imopog awi. Nan tee futar iki pēē. Pepoit kasi 'ga upe pejeporogyta awi ne. A'eramū 'ga pē poari futari— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

10 —“Mama'e emut amū jee” 'jara 'gā nupe 'ga imuri futari. “Je poar ape” 'jara 'gā 'ga opoat futat. Ojeupe peje'egamū 'ga je'egi futari pē nupe— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe oporogytau.

—Pejenosī kasi mama'ea 'ga upe enūina ne. Mama'e esage tee te 'ga amut pē nupe. Namura'uweri 'ga mama'e tywera pē nupe. 11 Sā'ā pēē. “Mama'e emut amū jee, Kiapi'ni”, pejeja'yra pejejeupe i'eramū mama'e katurama etee imonoa pejeja'yra upe. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e esagea etee imuri pē nupe, “mama'e esagea emut jee” 'eramū. Moja sipo pemono pejeja'yra upe, “ipira emut jee” 'eramū? Naani. Mama'e esagea etee te pemono pejeja'yra upe. 12 “Wyraupi'a emut amū jee” 'eramū sipo jawa'yra pemono pejeja'yra upe? Naani. Nepemonoa'uweri jawa'yra pejeja'yra upe. Nan tee futat Ku'jywa 'ga— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

13 —Pēē 'ā aetywera agawewi. A'etea 'ā mama'e esagea etee pemono pejeja'yra upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Nan tee futat peapo numiamū. A'ere Ku'jywa 'ga te mama'e esagerete muri pē nupe “mama'e esagea emut ore” ojeupe pēē 'eramū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama. —U'agesagea miamū futat 'ga amut pē nupe, “Emut E'agesagea jee” ojeupe 'eramū— 'jau 'ga oporogytau 'gā nupe.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Mateu 12.22-30; Maku 3.20-27)

14 Oporogytapaw ire Jejuī 'ga mama'eukwaawa pe'au erekwara 'ga wi. A'ea 'ga moje'egukare'ema 'ga mogou. Ije'ege'ema 'jawe 'ga pirewara 'ga mogou. A'eramū 'ga ojewi ipe'a re oje'ega nū. A'e resakarera 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree.

15 A'ere 'gā amū “o'meramū te 'gā 'i”, 'gā 'i etee ajaupe:

—Mama'eukwaawa 'wyriara je'eg imū te 'ga 'ga pirewara moiri 'ga wi— 'jau 'gā ajaupe. —Pesepu je'eg imū te 'ga imoiri 'ga wi— 'jau etee esakarera 'gā ajaupe.*

16 A'eramū peuwara 'gā 'jau 'ga upe:

—Oreremiesage'ema eapo amū ore. A'e resaka “A'jea futat ra'e”, taru'e enee 'jau. “Janeruwarete 'ga opājē muri 'ga upe ra'e”, taru'e enee 'jau— 'jau 'gā 'ga upe numiamū.

A'ere 'ga nuapoi 'gā nupe. “Mama'e tywera siapoukat esaka 'ga upe jarejee 'jau”, 'jau 'gā ajaupe numiamū. A'ere 'ga nuapoi 'gā nupe. 17 Okwaap 'ga 'gā je'eg jemima ojee. A'eramū Jejuī 'ga aipo 'jau etee 'gā nupe:

—Maran sipo 'gā amū a'eramū ojo'oka owywy pype ajamueu? Ajaupi etee futat ajuapisaupap, ojomateepapa ajaupi etee futat— 'jau Jejuī 'ga u'ama oporogytau 'gā nupe. —Maran sipo a'eramū ajepeja amunaw ipewara 'gā ojo'oka ajaupi etee futat ajuapisawamū?— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

18 —Nan iapo re amunipo 'ā mama'eukwaawa remiayuwa ojomateep-awi ajaupi etee futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. 19 —“Pesepu pājē mū 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui”, 'jau ako pēē jee ko. A'eramū je 'jau pē

* 11:15 Mama'eukwaawa 'wyriara rera mukūi tapy'ya je'eg imū. Satanasi 'jawamū, Pesepu 'jau nū.

nupe: Ma'ja pājē mū ajee pēnemiayūwa 'gā mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui? NaJaneruwarete 'ga pājē mū rūi nipo 'gā imoiri 'gā nui?— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁰—Je nanē futat 'ā Jarejuwarete 'ga pājē mū etee je 'ā imoiri 'gā nui. A'eramū pēē a'e are je kwaapa. “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga te nipo 'ā”, 'jau amunipō 'ā pēē jee— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

²¹—Ifuakat ma'e 'ga 'ā u'ywa renu'ama 'okwar ipe woga rarūmū. A'eramū 'ā muna'ywa osowe'em. ²²A'eramū ifuakararete ma'e 'ga 'ua 'ga muajāna 'ga monou 'ga retyka u'ywa pojekau 'ga wi. A'eramū futat osou 'ga karaemā upe. A'eramū futat 'ā erawau ime'ega ajaupe— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Mama'eukwaawa 'wyrriara ifuakat ma'e 'jawe. Ipājē futat numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga te pājērete. Mama'eukwaawa 'wyrriara pājēa te 'ga wapyraap. Ma'eramū 'ā ae Jarejuwarete 'ga pājē mū mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama, oporogytau.

²³—Je ree iporomutare'ema 'gā najeremiayūwa rūi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Jeporowyky are je poare'ema 'gā naje upe rūi oporowyky. Mama'eukwaawa upe te 'gā porowykyi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

Werekwarera upe mama'eukwaawa jewyawet

(Mateu 12.43-45)

²⁴A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pē nui omoir ire mama'eukwaawa nipo ioi ywy ak'yme'ema rupi opytaawa mū rekaa akou. A'eramū nipo opytaawa mū resake'emawe 'jau ojeupe etee futat nū: “Maran te 'ā nooi tejekwawer ipe etee futat tejewya nū 'i?” 'jau nipo ojeupe. ²⁵A'eramū nipo ojewya 'ua werekwarera 'ga resaka. Erekwarera 'wyrriar amuteeramū nipo akowe'em ee. Ijekutu'oguu tuwamū. ²⁶A'eramū nipo opytuna majatykau awau. Sete nipo opytuna rerua. A'ea te nipo itywerete. A'eramū te nipo erekwarera 'ga te'arareteramū — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea mama'eukwaawa rerekwarera pype ose re mama'eukwaawa noseu 'jawi 'ua nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ku'ia

²⁷A'ere Jejuī 'ga oporogytapaw ire kūjā ēē mū mytun awi wafukaja mua 'ga upe:

—Iku'i nipo eney kynā nanimenime ene ree— 'jau ēē wafukaja mua 'ga upe.

²⁸Aipo ojeupe 'eramū Jejuī 'ga 'jau ēē upe:

—A'jea futat nū i. Iku'i futat ēē je ree nū i— 'jau 'ga ēē upe. —Je rerowiaara 'gā taetu nipo ēē ku'i wapyraap— 'jau 'ga ēē upe.

Aeremiapoe'ema fariseu 'gā enūinawet

(Mateu 12.38-42; 16.1-4; Maku 8.11-13)

²⁹Ojee 'gā jatykapaw ire Jejuī 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—'Awauwaramū miamū 'ā nepēa'wyrri futari pejemogyau 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. —Oremeriapoe'ema eapo amū oree, pe'je 'ā jee numiamū. A'e resaka “A'jea futat Janeruwarete 'ga opājē muri 'ga upe ra'e”, taru'e enee 'jau, pe'je 'ā jee numiamū. A'ere je naapoa'uweri mama'ea pē nupe pēnemiesagamū — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Juna 'ga ree etee je pē muea'ari pē mogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁰—Sā'ā ipira Juna 'ga mokona rakue. A'eramū 'ā imuapyra 'ara rupi 'ga rerua eropy'apoyau rakue. Nan tee futat je ferawi imuapyra 'ara rupi. Je manū re nipo Janeruwarete 'ga futat je moferapa imuapyra 'ara rupi Juna 'ga 'jawerimū etee futat. Aiporamū tāmējē te nipo pekwaap. “Na

pa je Janeruwarete 'ga 'ga muri rakue", 'jau nipo pēē jee je feraw ire— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹ —Wowase pē majatykaaw ipe Janeruwarete 'ga 'jau pēē mū nupe. “Ko 'gā esage ra'e. Werowiat wejue 'gā jera'yra 'ga. A'eramū je 'gā mua tejemiyawamū. A'eramū 'awamū 'gā 'ua osou ywag ipe je pyri. Jera'yra 'ga 'gā werowiat rakue”, 'jau nipo 'ga pē nupe. “Ko 'gā te aje nia'wyrī. Nuerowiari 'gā jera'yra 'ga rakue”, 'jau nipo 'ga pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Aipo 'eramū nipo Sepa ywy pewara 'wyrīara ēē 'jau pē nupe: “NaKu'jywa kīā remiyauwa rūi agawewi je ikue. A'etea je ojut muku awi Sarumāu kīā je'ega renupa ikue”, 'jau nipo ēē pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —“A'ere 'ā Jejuī kīā rekoī agawewi pē pype rakue. I'akwaap ma'e kīā jēmī. A'etea 'ā nepeanuwi kīā je'ega rakue”, 'jau nipo ēē oje'ega 'ua pē nupe — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —A'jea futat ēē 'i. Sarumāu 'ga a'jea futat okwaap numiamū. A'ere 'ga nokwaapawī. Je te 'ā a'jea futat okwaap katu. A'etea 'ā jeje'ega nepeanuwi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³² —Janeruwarete 'ga rowase pē majatykaaw ipe nipo Ninewa pewara 'gā afu'ama pē nupe. “Ore nanē nū. Norokwaawi ore Ku'jywa 'ga ikue. A'etea ore orojeupe Juna 'ga 'ga mome'u ypyrauwe oropoit orotywer awi ikue”, 'jau nipo 'gā pē nupe. “A'ere 'ā nepeanuwi futari Jejuī 'ga je'ega rakue”, 'jau nipo 'gā pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Juna 'ga a'jea futat esage ma'ea rakue. A'ere 'ā je te 'ga apyraawi. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe pejejemogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

Arāparīn

(Mateu 5.15; 6.22-23; Maku 4.21-23)

³³ A'ere Jejuī 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—Arāparīna monyg ire ae nomima'uweri mama'e 'ag are. Imonyg ire ae imonoi jakatupe te imyina ajuesawamū te— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe.

³⁴ —Tata eny 'jawe aereaa. Sā'ā tata enya mama'e resaukara janee. Nan tee futat jarejeau jane mama'e resagi. Ea ma'e 'gā wesak katu katu futat mama'ea. Eawep ma'e 'ga te aje 'ā nuesakatui mama'ea. Nan tee futat pēē. Ea ma'e 'gā 'jawewaramū pēē pēneapoy pejejemogyau jeje'eg are, erowīaa pejejemogyau. A'eramū pēē mama'e apou Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat. A'ere eawep ma'e 'jawewaramū nepēneapoy futari jeje'eg are. Neperowiari jeje'ega. A'eramū pēē pejejemifutar imū etee futat mama'e apou pejejemogyau. Ypytunaiwa pype wata ma'e 'jawe pēē— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³⁵ —A'eramū pēē jeje'ega renupa futat. Jeje'ega tata eny 'jawe. Sā'ā tata enya pe resaukara pē nupe. Nan tee futat jeje'ega pē mu'ei ywaga piar are. ³⁶ A'eramū pēē jeje'ega renuparamū tata eny pype futat pejejemogyau pejeatau. Jeje'ega renupara 'gā a'jea futat ajemogyau mama'e apou esage Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

Judeu 'gā nemiapo

(Mateu 23.1-36; Maku 12.38-40)

³⁷ Jejuī 'ga porogytapaw ire fariseu 'ga amū 'jau 'ga upe:

—Ere ejua ejemi'waa je'wyr ipe— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jejuī 'ga awau 'ga rupi.

'Ga rog ipe owaēm ire Jejuī 'ga awau osou. Awau wapyka. ³⁸ A'eramū 'ga mo'wyarera 'ga 'jau ojeupe: “Kuu. Nojepoei futari nipo ajee 'ga ki sa”, 'jau 'ga ojeupe. “Najane 'jawe rūi 'ga jepoei ojemi'war enune”, 'jau 'ga 'ga ago'wau ojeupe etee futat.

³⁹ A'ere Jejuī 'ga ikwaawi ojee.

—Ene 'ã jarejemiapou etee futat mama'ea ereapo ekou numiamũ— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —A'jeteetewi 'ã ene mama'e apou ekou numiamũ. A'etea 'ã nenea'wyrì. Pěẽ 'ã y'a kupe pireita futat numiamũ. A'ere 'ã nepekatu'ogi waipy katy. Nan tee futat 'ã pěẽ. Pěpir esageay futat numiamũ. Pejauk futat pejepiky'a awi numiamũ. A'eramũ 'ã pěpira ojekatu'oka numiamũ. A'ere pěkurasãu nia'wyrì futari. Iky'auuramũ futat pěkurasãua. A'ere 'ã pejekurasãu nepekatu'ogi futari— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe oporogytau 'ũina.

40 —Pě'akwaawe'ema pě nereko kũi— 'jau Jejui 'ga oje'ega moywyräfena 'gã nupe. —Janeruwarete 'ga 'ã pě apoarera. A'eramũ 'ga afuweramũ pě katu'og are numiamũ. Napěpira katu'og are rũi 'ga fuweramũ. Pěkurasãu katu'og are tee 'ga fuweramũ numiamũ— 'jau 'ga oje'ega moywyräfena 'gã nupe. —Pejetywer awi pepoir ire amunipo 'ã 'ga pě katu'ogi. A'eramũ amunipo 'ã pěẽ pejesageramũ pejemogyau 'ga upe, 'jau je 'ã tekou pě nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

41 —Pejekate'em awi pepoit. Ikaraemãe'ema 'gã nupe pejekaraemã pemono amũ. Nan pěẽ iaporamũ pejekatu'ok, pěpira we futat pěywyter ipe nanë nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

42 —Pěporiay'i pěẽ numiamũ. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pě nereko tyweri pejejee pejeporomutare'em are. Fariseu 'ã pěẽ. A'eramũ pěẽ mama'e mojo'oka pejepo 'jawe pejejeupe. Ko pyyira nanë imojo'oka nũ. A'eramũ pěẽ majejeja monou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ emyrera pěma'ea. Kumikasiga miamũ pěẽ imojo'oka imonou Jarejuwarete 'ga upe. Nanuara te esage futat 'ga upe numiamũ. A'ere namĩa etee rũi peapo. Pejejee nanë futar iki pejejuka esage nũ. Mĩmera apoa esageay Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. —A'ere 'ã pěẽ nanarũi. Pěẽ 'ã pejuereko tywerete. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga pejejee pejeporomutare'em are pě nereko tyweaete— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina. —Pejepyntuna 'gã nereko esagearamũ Jarejuwarete 'ga ree we futat pejejuka esage— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —A'ere pejepytun are pejejukae'emamũ Jarejuwarete 'ga we futat pereko tywerete— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina oporogytau.

43 —Pěporiay'i nipo pěẽ numiamũ. “Je jeresage” pe'je numiamũ. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pě nereko tyweretei. Pejatykaaw ipe pejewau 'ã kũima'eeteete 'gã apykaw ipe etee pěapygiwet. Ukawo'õ me pejeatau pejemogyau miamũ 'ã pejejeapeje'ega futaa— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

44 —Judeuramũ jane nipyru'gaweri tywy are. Tywya nia'wyrì. Aeto'omera ajemogy. A'eramũ jane jarepyrüge'ema futat ee. A'eramũ jane mama'e monou tãmějẽ futat im'ĩna tywy 'arimũ imojewakawamũ ajaupe. A'eramũ ae tywy 'arimũ opyrüge'ema. Tywya 'ã 'ũina ojewage'emamũ. A'eramũ 'ã ae okwapa i'arimũ. Ikwaape'ema rerekou. Nan tee futat pěẽ. Nepěywyter a'wyrì pejemogyau. A'ere 'gã nokwaawi te. Tywy jewage'ema 'jawe futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —“Oresageay” pe'je 'ã jepi numiamũ. A'ere 'gã nepekwaawi te. Pěywyter a'wyr'e'ema nokwaawi te— 'jau 'ga 'ũina 'gã nupe.

45 A'eramũ Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã amũ 'jau Jejui 'ga upe, aipo 'ga 'eramũ.

—Gã nupe aipo 'jau te ore nanë futat ore ago'o ape e'ĩna nũ— 'jau 'gã 'ga upe aipo 'ga 'eramũ.

46 —Pěẽ nanë nipo moromu'jaramũ pejemogy tywet 'gã 'jawe futat nũ — 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Napejemimu'efer imũ etee rũi te 'ã mama'ea peapo. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga pě nereko tyweaete futat. Sã'ã 'gã amũ mama'e poyja monoa aju'arimũ. A'eramũ 'gã ojopoare'ema iupia.

Nan etee pēē. Pēē 'ā Moisesi 'ga remikwasiarer are pemu'e katu katu 'gā numiamū. “Peko esage 'ā pejejemogyau Moisesi 'ga je'eger imū. Pepoit kasi 'ga je'eger awi ne”, pe'je 'ā 'gā nupe pejejemogyau numiamū. A'ere 'ā pēē te nepeko esagei pejejemogyau Moisesi 'ga je'eger imū— 'jau 'ga 'gā mu'jara 'gā nupe.

⁴⁷ A'ere 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pēporiay'i pēē pejejemogyau numiamū. Nepeenuwi futari Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete futat. Pēypy 'gā 'ā Janeruwarete 'ga mome'wara 'gā je'ega nuenuwi etee rakue. Ma'eramū 'ā 'gā 'ga je'ega mome'wara 'gā apisi rakue. Pēē nanē 'ā 'gā je'egera renupe'ema nū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. ⁴⁸—Pejepy 'gā 'gā apisi re 'ā pēē ita esage monou 'gā nywy 'arimū peje'arasiga resaukaawamū. A'ere 'ā pē'arasig 'mea te pē nereko'i. Pēku'ia te pē nereko 'gā apisiawer are— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

⁴⁹—Janeruwarete 'ga 'ā i'akwaap tāmējē futat. A'eramū 'ga jane kwaapa. A'eramū 'ga 'jau “Teje'ega mome'wara 'gā tomono 'gā nupe 'jau kwy”, 'jau 'ga rakue. “Amumera 'gā te nipo 'gā wereco tywerete. Amumera 'gā te nipo ajeē 'gā wapisi”, 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe rakue— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

⁵⁰—A'eramū Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete werowiaara 'gā nepyaa. Nepē'arasigi te 'ā pejetywer are. Pejetywer are, jareypy 'gā tywer are. Mimer are 'ga pē nereko tyweretei. Janepy 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisau ekoete rakue. Ywy apo ppyrauwe te 'ā 'gā 'ga rerowiaara 'gā apisi rakue— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe 'ūina. ⁵¹—Apeu 'ga ra'ne te 'ā 'gā ajuka ypy ppy rakue. A'ere 'gā 'ā awamū taetu 'ga rerowiaara 'gā apisi kwaiwete. 'Awamue 'gā 'ā Sakari 'ga jukau rai'i nū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —Jarejuwarete 'ga rukawō'ō me 'ga 'amamū 'gā 'ā 'ga jukau rai'i. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete iapisipyrera 'gā nepyaa— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

⁵²—Moromu'jara pēē numiamū. Pēporiay'i pejejemogyau numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweri futari — 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —Jarejuwarete 'ga je'ega te 'ā neperowitri futari. A'eramū 'ā pēē erowiarukare'ema 'gā nupe. Pē'me etee 'ā 'gā nupe. A'eramū 'gā a'jea futat ikwaape'ema. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

⁵³ Oporogytapaw ire Jeju'i 'ga awau 'gā nui. Fariseu 'gā amū awau 'ga rupi Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. A'eramū 'gā awau akou oporogytau pe rupi. Ajamueu awau akou. Oje'ega moywyradena 'ga upe, 'ga rerawau 'ga rerekou, 'ga moporogytaukaa ojeupe. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Pe'je ajeē 'ga simoporogytaukat jarejee 'ū— 'jau 'gā ajaupe. —Siesak 'ga mama'e tywera mome'ua jarejee 'jau 'ū— 'jau 'gā ajaupe, ajuerawau ajuerekou. A'eramū 'gā a'eramū 'ga moporogytaukaa 'ga rerawau 'ga rerekou pe rupi. A'ere 'ga morogyta a'jea etee imome'ui 'gā nupe 'gā nerawau 'gā nerekou. Nomome'ui futari 'ga mama'e tywera. ⁵⁴—'Ga je'eg ekoete 'ga rekoramū sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

A'ere 'ga morogyta a'jea etee imome'ui 'gā nupe 'gā nerekou.

12

Pekyje ki Jarejuwarete 'ga wi (Mateu 10.26-31)

¹ A'eramū 'gā ajatykau Jeju'i 'ga ree. 'Ga porogyta renupa 'ua ajatykau. Kwaiwete 'gā. A'eramū 'gā opyruga pāwē gatu etee te futat ojopy are. Opyrugawe'ema rerekou 'gā opyruga ajuee.

A'ere Jeju'i 'ga je'egi wemimu'e 'gā nupe etee ra'ne:

—Peko kasi fariseu 'gā 'jawe ne— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe. —“Ore 'ā oreresageay”, e'i 'gā numiamū. A'ere o'meramū te 'gā 'i ajemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Nepeesagi te 'gā tywera. A'ere 'gā tywereteramū futat. Mama'e tywera 'gā wapo ajemogyau. A'ere 'gā imimi te. Kanape'i jopypeawa 'jawe 'gā tywera. Nuesaga'uweri ae kanape'i jopypeawa. A'ere imopy'apirupaw ire ae imopy'apiruawa kwaawi futari. Nan tee 'gā tywera. Ae nuesaga'nei nipo 'gā tywera. A'ere anure te nipo ae esagi futari. Pejemogy kasi 'gā 'jawe ne— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama. ²—Nomima'uweri futari mama'e tywera. Anure te nipo imimipywera jesaukari 'gā nupe. ³'Awamū 'gā amū jemogyi jemime oje'ega ajaupe. A'ere aipo 'ara rupi te nipo 'gā amū imome'ui 'gā nupe wafukaita. A'eramū te nipo najuejuee etee futat pekwaap— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴A'ere Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pekyje awi pejeapisi are ifuwet ma'e 'gā nui. Pē apisi 'gā numiamū. A'ere 'gā pē'aga nomateepawa'uweri. ⁵Jarejuwarete 'ga wi te pekyje ete. 'Ga te a'jea futat pē matepap ywawuje tee werowiare'emamū. Pē'aga we futat 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —'Ga te a'jea futat mama'e tywera ojeupe iaporamū ae apisi— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁶—Janeruwarete 'ga te 'ā pājērete. A'ere 'ga jejukai esagei futari ae ree. Peesak wyra'ia. Wyra'ia 'ā niapoi agawewi. A'etea Janeruwarete 'ga imanūnamū wesak 'ūina. ⁷Ae taetu aje 'ā ae ate 'ga upe. Ma'eramū 'ā 'ga jejukai ae ree taetu— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe u'ama. —Pē'awa we futat ojemojopyrūmawa ajemogyau pēakag are. Aeakag are ijemogya we futat 'ga okwaapap. “Nojejukai nipo 'ga ore ree?” pe'je kasi ne. Naani. Ojejuka futat 'ga pē nee. A'eramū ki pēē pejekyjawe'em pejereko tyweara 'gā nui— 'jau 'ga 'gā nupe.

Pejenosī kasi Jeju'i 'ga mome'u awi ne
(*Mateu 10.32-33; 12.32; 10.19-20*)

⁸A'ere Jeju'i 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—Je 'ā pēneki'yaretea. Pejenosī kasi je mome'wau 'gā nupe ne— 'jau 'ga 'gā nupe. —'Gā nowase pēē je mome'u renosī'em ire je nanē najenosī pē mome'wau nū. “Je Jeju'i 'ga remiayuwamū”, pēē'eramū je ywag ipe peoramū je nanē futat ywag ipewara 'gā nowase a'e 'gā nupe nū: “Koromū noko jeremiayuwa 'gā 'ja”, 'jau nipo je pē nupe ywag ipe peoramū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

⁹—Pēē mū nipo 'jau 'gā nupe: “Je najeju'i 'ga remiayuwa rūi”, 'jau nipo pēē. A'eramū nipo je nanē futat ywag ipe peoramū “Najeremiayuwa rūi koromū”, 'jau nipo je 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰—Ojeupe peporogyta re Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui. Je kuraw ire pētywerete futat. A'ere nipo anure 'ga 'Agesage je'egi pē nupe, pētywera resaukaa pē nupe. A'eramū nipo pēē pejejoia pejetywer awi. Jui peypoir ire Janeruwarete 'ga imoia pē nui— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'ere 'ga 'Agesage kuraw ire nitywi 'ga amū pētywera resaukaawamū pē nupe. A'eramū pēē jui pejejoire'ema. Nan tee futat pejemogyau. Pejetywer awi pēpoiriwera'emamū Janeruwarete 'ga nomoiri futari pē nui. A'eramū aipo 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹¹—Anure nipo 'gā amū je rerowiaaramū pē pyygi pē nerawau pejetykaaw ipe 'wyriara rowase pē moporogytaukaa jupe. “Ekoay 'ga akou

mama'e tywera apou", 'jau nipo 'gā pē nerawau 'wyrriara upe pē mome'wau 'me jupe. A'eramū kasi pekyje pejejerooramū ne — 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū "Ma'ja 'jau sipo je 'gā nupe teporogytau 'wei", pe'je kasi ne, pejeky'jau ne. ¹² Janeruwarete 'ga peu pē nerooramū 'gā nupe peje'egawa amat pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

Ika'aranūū kwai ma'e 'ga

¹³ A'ere kūima'e 'ga amū mytun awi wafukaja mua Jeju'i 'ga upe:

—Jeruwa amanū ai'i. A'ere jereki'yra 'ga arajuwa karaemāmera nomojo'ogi jee ai'i— 'jau 'ga wafukaja mua 'ga upe. —A'eramū ene eje'ega 'ga upe jee: "Emojo'ok pejejuwa karaemāmera ejewirera 'ga upe", ere ki 'ga upe jee— 'jau 'ga oje'ega mua Jeju'i 'ga upe.

¹⁴ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau etee 'ga upe:

—Naejeki'yra ene iago'o anupa rūi je ruri ai'i— 'ga 'i etee 'ga upe, aipo ojeupe 'ga 'eramū. —Naamanū ma'e karaemā mojo'oka rūi je ruri ai'i— 'jau etee 'ga 'ga upe.

¹⁵ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—"Kwaiwete je karaemā futari", pe'je awi. Nakaraemā rūi pē mogeukat ywag ipe. Tejerowiarāmū te je pē mogeukari ywag ipe Tejuwarete 'ga pyri— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

¹⁶⁻¹⁷ A'eramū Jeju'i 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū ikaraemā kwaiwete ma'e 'ga amū e'i ojeupe: "Kwaiwete te 'awamū jeko pypiara 'wei. Kwaiwete jeremi'ua 'awamū 'wei" 'jau 'ga ojeupe. "A'ere ijagawa niapoi jupe. A'eramū je ma'ja apou jupe nū'ū. Najeporomonoweri je ee 'gā nupe", 'jau 'ga 'ūina ojeupe. ¹⁸ "Sikōi'ī ma'ea pa je omono etyka kwy. Taapo tee amū tuwiuu ma'e tejemi'u ryrūnamū 'jau kwy. Tekaraemā reewe tomono inuga tupaw yau pype 'jau kwy", 'jau 'ga ojeupe. ¹⁹ "A'ere ta'e tejeupe 'jau kwy: Kwaiwete te jeremi'ua 'wei. Noporowyki futari te je 'awamū 'wei. Ajemi'wat etee futat te je 'awamū te 'yina 'wei" ta'e tejeupe etee futat 'jau kwy. "Teku'iramū tejemi'u are te 'yina 'jau kwy", 'jau 'ga ojeupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁰ —A'eramū nipo aipo 'ga upe Janeruwarete 'ga 'jau: "Eremut ekoete eje'ega e'yina ra'e", 'jau nipo 'ga 'ga upe, amara'neramū 'ga ree. "Ene manū re aw'ya ma'ea eneremi'ua ki 'ei? 'Awauwe futat eremanū ejemi'u awi kūi", 'jau nipo 'ga oje'ega mua 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'gā nupe.

²¹ —Pēē mū nipo pejekaraemā are etee futat pejejea'aramū. A'eramū Jarejuwarete 'ga ree jēmī nipo pejejea'are'emamū futat— 'jau 'ga 'gā nupe. —Aipoa kūima'e 'ga 'jawe futat nipo pēē. 'Ga 'jawe futat nipo pejemama'ea peetyap pejemanūnamū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

Pejemogyppyk ki Jarejuwarete 'ga ree
(Mateu 6.25-34)

²²⁻²³ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe nū:

—Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Pēnea awi mama'e are etee pejemogyau, je 'i pē nupe. "Ma'ja je i'wau 'awamū", pe'je awi pejejeupe. Pēnea'ar awi pejejaity are etee pejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree te pejemogyppyk pejemogyau, 'jau je 'ā pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe. —'Ga te 'ā pē apo. A'eramū 'ga ojee pejemogyppygamū mama'e mua pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau. ²⁴ —Sā'ā wya'ia. Wya'ia 'ā nuapoi agawewi mama'ea. Nitywi agawewi 'ā mama'e tymawa. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga mama'ea omono jupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —Niapoi agawewi wya'ia 'ga upe. A'etea 'ga ojejukau ee. Pēē taetu aje 'ā aeramū. A'etea sipo 'ga nojejukai pē nee?— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁵ —Peko sipo amū pejeymane'em are ete ea'at

ma'eramū amū pejeymane'emamū namutat? — 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. — Naani. Nia'wryi futari aipoa miamū pē nupe ee pēnea'ara. A'etea te nipo pēyman pejemogyau. Pejeywyr are tee pejejea'aramū miamū pemañ futat. Mama'e are etee pēnea'at pē nekoa nepē koga'uweri— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁶—Ma'eramū pēē pejejea'aramū mama'e are etee pejemogyau ki 'ei?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁷—Sā'ā 'ywotyra. 'Ywa 'ā noporowykyi agawewi futat opoty are. A'ere ipotyra esageteeramū — 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te janepytunera 'ga, Sarumāu 'ga, ikaraemā kwai ma'ea rakue. 'Ga te 'ā taity esage ma'ea rakue. A'ere 'ā 'ywotyra te 'ga raity esage apyraawi. ²⁸ 'Ywotyra 'ā majepi 'ara rupi etee wesageramū. A'eramū 'ā ai'we op'yijagamū. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga omokaturam ipotyra jupe — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Jupe iapo re sipo 'ga nomonoñ mama'e esagea pē nupe? Pēē taetu aje 'ā pēnesage 'ga upe. Ma'eramū pēē 'ga rerowiaripa etee 'ū? Pe'je 'ga rerowiaa futat nanimenime. Perowiaraiw awi etee 'ga. ²⁹ Au'je mama'e are etee pēnea'ar ire. Pejemuāem awi pejemim'uram are etee. Pejemuāem awi nanē pejeiaity are etee nū. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee pejejuka ete— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁰—Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā te 'ā ajemuāem mama'e are etee. A'ere kasi pēē 'ga 'jawe peko ne. Janeruwarete 'ga pēnemifutara okwaap. Ojejuka 'ga pē nee — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³¹—Jarejuwarete 'ga je'ega peenup katu katu. 'Ga je'eg imū peko esage. A'eramū 'ga mama'e esage mua pē nupe, pēnemifutara mua pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

*Natepawi futari ywag ipe ako ma'ea
(Mateu 6.19-21)*

³²—Pekyje futat kasi mama'ea pejewi teepap ja'wyja'wyrāmū ne. Pejegyppyk futar iki pejemogyau 'ga ree. Janeruwarete 'ga ojee pejemogyppygāmū iku'i futat 'ūina pē nee. A'eramū 'ga mama'e esage mua pē nupe. Anure ywag ipe pē nesaka 'ga aku'iramū futat pē nee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³³—Pejekaraemā ki peme'eg amū ka'aranū are. A'e repyfera monou ikaraemāe'ema 'gā nupē. A'eramū Janeruwarete 'ga ka'aranūūa 'gā nupe imonoramū ywag ipe mama'e mua pē nupe. Mama'ea pejejaupe imonoawera mepyau pē nupe. Peu mama'e natepawa'uweri. Nitywi mama'e mateapaara. Nitywi agu'jaa peu. Nitywi jypemeruua. Nitywi muna'ywa. A'eramū mama'ea atee pawe'emamū futat peu— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁴—Pejekaraemā are etee pēnea'aramū 'au ywy pe etee futat pejekaraemā pereko. A'ere Janeruwarete 'ga ojee pēnea'aramū, ywag ipe nanē mama'e esage muri pē nupe nū. 'Auwara karaemā momytunara 'gā ojejuka 'au ojeapo ma'e are etee ajemogyau. A'ere ywag ipe karaemā momytunara 'gā jejukai Jarejuwarete 'ga ree te— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

"Je rura ki peapesak" Jejui 'ga 'eawet

³⁵⁻³⁶—Anurenure'i nipo je oi Jarejuwarete 'ga pyri pē nui. Anure te nipo je ruri nū. A'eramū pēē je ruru'jawa rapesaka pejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe oporogytau 'ūina. —Sā'ā aeoporowykyia 'wryiara upe. A'eramū 'ā 'wryiara 'ga awau watau wemiayuwa 'gā nui, maraka pe 'ga awau 'gā nui. A'eramū 'gā 'ā 'upa tata monyka im'yina 'ga rura rapesaka. Owaēmawe 'ga 'ā 'okwara mopoga wemiayuwa upe. A'erauwe 'ā 'wryiara 'ga remiayuwa iawopytymo'woka 'ga upe. ³⁷ A'eramū 'gā aku'iramū 'upa. 'Ga waēma rapesakara 'gā aku'iramū. "Au'je katu pa 'ga ruri jane sere'emaue nū", 'jau 'gā ajaupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'ere nipo 'ga opiara mosoka, oje'ega wemiayuwa 'gā nupe: "Pē'je pejejua pejemim'waa", 'jau nipo 'ga ojewyra rapesakara 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

38 —Meeweï 'ur ire nipo 'ga ypyaje 'ua owaëma. A'etea nipo 'gã ajemogyau 'ga rapesaka. 'Ga waëmamũ nipo 'gã aku'iramũ. 39-40 Nan tee futat nipo pëë je rura rapesakaramũ pejemogyau au'jeteramũ je rapesaka— 'jau Jejuï 'ga 'gã nupe. —Nepekwaawi futari je jewyawa. A'eramũ pëë pejemogyau au'jeteramũ je rapesaka— 'jau Jejuï 'ga 'gã nupe u'ama. —Sã'ã 'oga jara 'ga muna'ywa rura kwaawe'ema. Muna'ywa rura kwaaw ire amunipo 'ã 'oga jara 'ga awawe'em 'og awi. A'ere 'ga nokwaawi futari muna'ywa rura wog ipe. Nan tee futat nepekwaawi pejejeki'yramũ je jewyawa— 'jau Jejuï 'ga 'gã nupe.

Küima'e 'ga remiayuwa 'gã

(Mateu 24.45-51)

41 Aipo 'ga 'eramũ Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore upe te ere aipo 'jau? Najuejue etee te 'ã ere oree nũ?— 'jau Pedro 'ga Jejuï 'ga upe.

42 A'eramũ Jejuï 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Je rerowiaaramũ etee futat pejemogy najuejue etee futat je rapesaka, je jeryra rapesaka— 'jau Jejuï 'ga Pedro 'ga upe.

A'eramũ Jejuï 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe, 'gã mu'jau 'uaw are nũ:

—'Wyriara 'ga remiayuw esage 'ga i'akwaap ma'ea. O'wyriara 'ga je'eg imũ etee futat mama'ea wapo. A'eramũ 'wyriara 'ga wata enune wemiayuw esage 'ga mÿina wemiayuwa 'gã nesakawamũ. "Aata je. A'eramũ je ene mÿina 'gã nesakawamũ", 'jau 'wyriara 'ga wemiayuw esage 'ga upe. "Mama'ea ki emono 'gã nupe 'gã nemi'uramamũ", 'jau 'ga 'ga upe. A'eramũ nipo 'ga 'wyrriara 'ga awau watau 'gã nui. Anure nipo 'ga ojewya 'ua nũ. 43 'Ga 'eawer imũ etee mama'e apo re nipo 'wyriara remiayuw esage 'ga aku'iramũ ajemogyau o'wyriara 'ga resakawe. 44 A'eramũ 'wyriara 'ga we futat aku'iramũ 'ga ree wemifutar imũ etee 'ga porowykyramũ— 'jau Jejuï 'ga 'gã nupe. —A'eramũ nipo 'ga a'jea futat 'ga monou 'ga mÿina okaraemã are ojejuka ma'eramũ.

45 A'ere nipo imÿimyrrera 'ga amũ 'i ojeupe: "Mukuu nã'ã je'wyriara 'ga oi re'ã, oporomukuramũ re'ã", 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramũ nipo 'ga opytuna 'gã amũ nupãnupãu. A'ere nipo 'ga awau ojemi'waa, kawãjaiwa rykua. A'eramũ nipo 'ga weawyrywamũ akou. Oporowykyawe'em nipo 'ga 'ũina. 46 A'e pype nipo 'ga 'wyriara 'ga 'ua owaëma erujewi 'ga upe. Wapesage'emeteramũ nipo 'ga 'ua owaëma erujewi 'gã nupe. A'eramũ nipo 'ga 'ga rekoarũe'ema resakawe 'ga mopimopika. A'ere nipo 'ga 'ga monou tata pe imomoa 'ga rerekou tyweaete— 'jau Jejuï 'ga 'gã nupe imome'wau.

47 —Gã amũ nipo 'wyriara remifutara kwaapa futat numiamũ. A'ere nipo 'gã nuapoi jupe. A'eramũ nipo 'ga 'wyriara 'gã nupãnupãukaa tesirũmera 'gã nupe— 'jau Jejuï 'ga 'gã nupe u'ama.

48 —Amumera 'gã te nipo ajee nokwaap katui 'wyriara remifutara. A'e 'gã 'gã nonupãuui. Nonupãi kwaiwete. Inãinãni'ĩ etee nipo 'gã nupãi, mama'e tywera apo re— 'jau Jejuï 'ga 'gã nupe imome'wau.

—'Gã amũ nipo 'wyriara remifutara kwaapa katu katu futat. 'Gã a'jea futat oporowyky jupe. Wemiesaga 'gã nee ojemogyppyka etee. Wemiesage'ema 'gã nee 'ga nojemogyppyga'uweri— 'jau Jejuï 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau.

Jejuï 'ga ree nipo ae ajamueu

(Mateu 10.34-36)

49 A'eramũ Jejuï 'ga 'jau 'gã nupe:

—Mama'e mateepapa je ruri. Sã'ã tata mama'e tywera mateepawa. Nan tee futat nipo je ruri mama'e tywera mateepapa— 'jau Jejuï 'ga 'gã nupe. —Janeruwarete 'ga nipo je rerekou tywerukaa pëtywer are 'gã nupe.

A'eramū nipo 'ga werowiaara 'gā nerekou tywerukare'ema. A'ere je anure 'ga rerowiaare'ema 'gā etee ereko tyweretei— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁵⁰—Anurenure'i nipo je rerowiaare'ema 'gā je rereko tyweri. A'e are etee je rea'aramū tekou— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵¹ A'ere 'ga 'jau 'gā nupe:

—“Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga rur ire nipo ore jamuepawi”, pe'je kasi ne. Naani. Je ree taetu nipo pejamue pejemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. ⁵²—Je ree naju'jaju'jawe tee rūi pēnea'at mama'e are. Mukūja 'gā nipo pēpytuna 'gā oporomutamū je ree. Muapyra 'gā tee nipo ajee pēpytuna 'gā niporomutari je ree. A'eramū nipo 'gā naju'jaju'jawe tee rūi wea'aramū je ree— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵³—Kūima'e 'ga amū nipo je rerowiaa. A'ere nipo 'ga ra'ya naje rerowiari. Kūjāmuku ēē mū nipo je rerowiaa. A'ere nipo ēē ya naje rerowiari. A'eramū nipo 'gā ajamueu je ree— 'jau 'ga 'gā nupe.

Naje kwaawi pejepe 'ga 'eawet
(Mateu 16.2-3)

⁵⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ywagūna resakawe 'ā pēē mū 'jau pejejaupe: “Amana nipo 'ā 'ja”, 'jau 'ā pēē pejejaupe. A'eramū a'jea futat amana. ⁵⁵ Ywytu ruramū 'ā pēē, “Arasimiūna nipo 'ā”, 'jau 'ā pēē pejejaupe. A'eramū 'arasimiūna futat— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁶—Ywagūna resakawe 'ā pēē amana kwaapa pejemogyau. Ywytu ro'ysag are 'ā pēē 'arasimiūna kwaapa— 'jau 'ga 'gā nupe. —Tejuwarete 'ga remiaporama je amome'u pē nupe. Ma'eramū sipo nepekwaawi? Nepēporokwaawiweri te 'ā ee. Ma'eramū 'ā nepekwaawi— 'jau 'ga 'gā nupe.

Pemota'wa pejeeje iporomutare'ema 'gā
(Mateu 5.25-26)

⁵⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū ajee mama'e esagea pejejeupe iapoa nepekwaawi pejemogyau 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe.
A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

⁵⁸ —“Mama'e tywera 'ga wapo jee”, pejejeupe 'ga amū 'eramū pejewau pejeporogytau 'ga upe, 'ga mota'wau pejejeupe. Kasi a'e pe 'ga pē nerooi 'wyrriara 'ga upe ne. A'eramū 'wyrriara 'ga pē monoukaa jefaruu 'ga upe, pē munewukaa ne. ⁵⁹ Moromunepawa pype pejemono re nipo nepe'ēarūi jui. Mama'e tywera apo mepy re tāmējē te pe'ē jui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. —Nan tee futat ki pēē. Mama'e tywera apo re peje'eg tāmējē futat Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga pē katu'oka tāmējē pē mogyau nū. Ojeupe peje'ega'ne'emamū 'ga pē nereko tyweretei aipo are— 'jau 'ga 'gā nupe.

13

Otywer awi ipoire'ema 'gā

¹ Jejui 'ga porogyta 'ga 'amamū 'gā amū 'ua owaēma 'ga upe.

—Ekoay 'wyrriara 'ga, Piratu 'ga Garireja ywy pewara 'gā apisaukaa Jarejuwarete 'ga upe 'gā porogyta 'gā nupawamū. Itywerete nipo 'gā. Ma'eramū nipo 'ā Janeruwarete 'ga 'gā apisaukaa 'gā nupe, aru'e ore kūi— 'jau 'gā 'ua u'ama imome'wau 'ga upe.

²⁻³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Nityweri 'gā kwaiwete. Ajepeja Garireja ywy pewara 'gā tywera 'gā nuapyraawi. Pēē nanē pētywerete futat nū. Pejetywer awi pejeipoire'ema

pěē nanē futat pamanū 'gā 'jawe. Pamanū re nipo, Janeruwarete 'ga pē'aga monou mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴—'Awamū 'ā 'og ywate u'aa Sirue pewara 'gā 'arimū rai'i, 'gā apisau rai'i. Tesoitu 'gā pytuna. Itywerete ma'e 'gā sipo poromū rai'i? Pětywera sipo 'gā wapyraap rai'i? ⁵Naani. Pěē juejue futat pepapap pejetywer awi pejeipoire'emamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

Y'wa 'yp

⁶A'ere Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū 'ūina. A'eramū y'wa 'ywa u'ama 'ga ko pe. Y'wa 'aawa rupi 'ga awau y'wa 'ywa resaka. A'ere nokoi'i futari i'a mū akā are 'ga upe.

⁷A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'ga upe: “Muapyra kwara 'ara rupi je ruri 'au y'wa 'ywa resaka ai'i. A'ere je naesagi amū i'aa ai'i. A'eramū ene etyka”, 'jau 'ga wemiayuwa 'ga upe.

⁸—Aipo 'ga 'eramū 'ga remiayuwa 'ga 'jau 'ga upe: “Tene i'ami ra'ne, 'awa kwara rupi tee ra'ne”, 'jau 'ga 'ga upe. “Taypywykai 'jau. A'ere 'yja esage tarut ara iypy are esaka 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe. “Siesagi i'a 'jau, 'yi esage oypy are erur ire 'jau. ⁹I'aramū simu'am gatu etee 'jau. A'jea futat i'ae'emamū sietyk 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

—A'jea futat i'ae'emamū ijetygi futari— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e tywera apo awi pepoira rapesagi ra'ne. Jui pepoire'emamū 'ga nan tee futat pē netygi— 'jau 'ga 'gā nupe.

Iteu ma'ea kūjā

¹⁰Morowykye'ema rupi Jejuī 'ga awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe oporogytau 'gā nupe. ¹¹A'e pe ojero'wu ma'e ēē mū 'ua 'gā pyri. Ymā ēē jero'wui akou rakue. Tesoitu te ēē kwara mu'ari akou ojero'wau. Mama'eukwaawa ēē erekou opir are. Iteu ma'e 'jawe ēē mogoukaa. Najepyoī futari ēē watau.

¹²Ēē resakawe Jejuī 'ga oje'ega ēē upe:

—Erefu'am ī. Enejaruete ene 'awamū ī— 'jau 'ga ēē upe.

¹³A'ere 'ga opo monou ēē 'arimū. Ēē 'arimū etee agawewi opo monou. A'erauwe ēē u'ama gatu. Ojepywau.

—Au'jete je katu'og ape wa'iko. Ene te 'ā eneresage jee — 'jau ēē Jarejuwarete 'ga upe.

¹⁴A'ere judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga amara'neramū 'ga ree. Morowykye'ema rupi Jejuī 'ga ēē mafu'amī. “Ae katu'oga ae porowykya futat”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga amara'neramū Jejuī 'ga ree. A'eramū 'ga a'eramū 'jau 'gā nupe:

—Pejor awi pejejekatu'ogukaa morowykye'ema rupi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Morowykye'ema rupi kasi peporowyky ne”, 'jau 'ga 'ā janee rakue. Ma'eramū 'ā pejot morowyky rupi etee pejejekatu'ogukaa— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁵A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—“Morowykye'ema rupi kasi peporowyky ne”, pe'je awi oree. Pěē nanē te 'ā peporowyky pejemogyau morowykye'ema rupi. Wyra jara agawewi 'ā pēē. ¹⁶A'etea 'ā “ereporowyky awi morowykye'ema rupi”, pe'je jee. A'etea pejejemawa pemoy'u morowykye'ema rupi. Ēē taetu aea. Abraão 'ga juapyrera ēē. Janepytuna futat ēē. Ma'eramū sipo je mama'eukwaawa moire'oma morowykye'ema rupi ēē wi? Ymā te 'ā ēē mama'eukwaawa rerekoī opir are rakue. Ma'eramū je imoire'ema ēē wi morowykye'ema rupi 'ū, a'e te je nū a'i kūi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

17 Aipo 'eramū 'gā opoyje'emamū ajemogyau 'ga wi. 'Ga ree iporomutare'ema 'gā opoyje'emamū. A'ere tesirūmera 'gā ku'iramū 'ga ree, ēē wi imoiramū.

'Ga rerowiaara 'gā jemomytunawam

(Mateu 13.31-33; Maku 4.30-32)

18 A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ma'ja 'jawe ajee je rerowiaara 'gā?— 'jau 'ga 'gā nupe.

19 —Sā'ā y'wa'yi't'ia, mostarda 'jawa. A'eramū 'ā ae ityma. A'eramū 'ā opopoa awau 'ā o'ywuoramū. A'eramū 'ā wyra'ia aja'yrapyau akā are, waity mogyau ee. Nan tee futat je rerowiaara 'gā— 'jau Jejuī 'ga u'ama 'gā nupe. —'Awamū 'gā ināinānī'ī etee. A'ere nipo 'gā anure kwaiwete je rerowiaara 'gā jemomytuni awau— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

20 —Ma'ja'ja 'jawe ajee je rerowiaara 'gā?— 'jau 'ga oje'ega 'gā nupe nū.

21 —Sā'ā kūjā u'i mojerawa. A'eramū 'ā imojopypeawa monou ipype. Ināinānī'ī etee agawewi 'ā imonou ipype. A'etea 'ā awua. Nan tee futat je rerowiaara 'gā jemomytuni nipo— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —'Awamū 'gā ināinānī'ī etee je rerowiari. A'ere nipo anure je rerowiaara 'gā jemomytuni kwaiwete— 'jau 'ga 'gā nupe.

Ywag ipe oo ma'e

(Mateu 7.13-14, 21-23)

22 Jejuī 'ga awau akou Jerusarega repejāna. Awaw ipe 'ga awau pe rupiwara 'gā mu'jau akou.

23 A'eramū kūima'e 'ga amū 'jau Jejuī 'ga upe:

—Ināinānī'ī etee sipo ore oi ywag ipe?— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

24 Aipo 'ga 'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēnea'at kasi pejemogyau tesirūmera 'gā nee ne. Pejetywer awi pepoit. A'eramū pēē pejeporowykyau esage pejemogyau pejejeupe ywag ipe pejesawamū— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

A'eramū futat 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ywaga rokvara nokwaruū. Je rerowiaara 'gā etee te oo osou ywaga rokvara rupi— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —Jeje'ega renupare'ema 'gā nipo e'i "Ywag ipe je oi", 'jau nipo 'gā numiamū. A'ere jeje'ega renupare'ema 'gā nosea'uweri ywag ipe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

A'ere Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe u'ama nū:

25 —'Okwara motyw ire 'oga jara 'ga nuawopytymo'wogi tekotee 'gā nupe.

A'ere 'gā amū nipo 'ua 'okwara mopoga 'ga upe. "Toroo orosou 'jau", 'jau nipo 'gā numiamū. A'eramū 'oga jara 'ga awau oje'ega 'gā nupe: "Pe'je pejewau je wi. Nakwaawi je pēē", 'jau etee 'ga 'gā nupe.

26 —Nan tee futat nipo peo peu ywag ipe jeje'ega renupare'emamū 'okwara mopoga jee. A'ere nipo je "Najeremiayuwa rūi pēē", je 'i etee pē nupe. "Pe'je pejewau pejewewa je wi", je 'i etee pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū nipo pēē 'jau jee: "Orojemi'wat ako ore ene pyri ikue. Ore'wyr ipe futat ako ore mu'e ape ikue", 'jau nipo pēē jee. 27 A'ere nipo je 'i etee pē nupe: "Najeremiayuwa rūi pēē. Pe'je pejewau je wi", 'jau etee nipo je pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —"Nepeenuwi futari jeje'ega. Pe'je pejewau je wi", 'jau nipo je pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

28 —Aipoa 'ara rupi nipo pēē jareppy 'gā nesaka. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga, Jeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā. Mīmera 'gā nipo peesak ywag ipe numiamū. A'ere nipo pēē nepesei futari. A'eramū nipo pēē pejejaa'wau pejejupa pejese'ema rerekou. "Ma'eramū ore 'ga rerowiare'ema arakou rakue 'ū?" 'jau nipo pēē— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

²⁹ —A'ere nipo kwe pewara 'gā 'ua ajatykau je ree. Najuejue etee nipo 'gā 'ua ajatykau je ree. Awau ojejaga ywag ipe ojemi'waa je pyri — 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe oporogytau. ³⁰ —Akotee nipo 'gā amū numiamū. A'etea nipo 'gā oo ojejaga ywag ipe je pyri ojemi'waa — 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ere amumera 'gā nosea'uweri ywag ipe je pyri. “Je ika'aranūū kwaiwete ma'e'a. Je kūima'eeteetea 'jau. A'eramū je Jeju'i 'ga tepoara futare'ema” 'jara 'gā nosea'uweri ywag ipe — 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

Jerusareg ipewara 'gā nee 'ga 'arasigawet
(Mateu 23.37-39)

³¹ A'e pype fariseu 'gā amū 'ua oje'ega Jeju'i 'ga upe:

—Eka'jam 'aw awi ewau. Erote 'ga ene juka are ifuwet. A'eramū ene ewau 'aw awi eka'jama kwe pe — 'jau 'gā Jeju'i 'ga upe.

³² A'eramū Jeju'i 'ga wea'aramū ojeupe 'gā 'e are: “Mō. Siesak 'ga poirā oporowyky awi 'jau, e'i nipo 'gā jee”, 'jau 'ga ojeupe. A'ere 'ga 'i etee 'gā nupe:

—Naani. Naka'jama'uweri je tewau. Tejuwarete 'ga remifutara 'ara rupi te je manū. Nopoira'uweri je teporowyky awi. Erote 'ga 'me ate 'ga renamū. Pekwap 'jau 'ga upe: “Nopoira'uweri je teporowyky awi. Mama'eukwaawa je omoit tekou 'gā nui. Ojero'wu ma'e 'gā je akatu'ok tekou, e'i etee 'ga”, pe'je 'ga upe pejewau — 'jau etee Jeju'i 'ga aipo 'gā nupe. —“Namateepawi we je Tejuwarete 'ga porowyky, e'i 'ga”, pe'je 'ga upe pejewau — 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. ³³ —Tejuwarete 'ga remifutar imū etee futat je porowykyi tekou. Oporowyky je iapopaw ire te nipo 'ga je jukaukari 'gā nupe — 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —Jerusareg ipe futat nipo tewau temanūmū. Peu futat Jeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisara 'gā nuwi. A'eramū je peu futat tewau temanūmū nipo — 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama.

³⁴ A'eramū 'ga 'jau Jerusareg ipewara 'gā nupe:

—Jerusareg ipewaramū futat te 'ā pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisaramū pejup — 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —Sā'ā wyrasokwēa wa'yra majatyka wakape 'wyrpe imonoa kwanū awi. Nan tee futat je — 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —“Tajejuka esage Jerusareg ipewara 'gā nee”, 'jau je 'ā pē nupe numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee. ³⁵ A'eramū 'awamū Janeruwarete 'ga opoia futat pē nui — 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —A'eramū nipo pē nee iporōmutare'ema 'gā 'ua pē'wyrarete pojekau pē nui. 'Awamū 'ā je nanē tewau pē nui nū. A'eramū pēē je resagu'jape'ema 'awamū. “Esageay Janeruwarete 'ga remimurera 'ga”, 'jawe'ēwe pēē je resagu'jape'ema futat — 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama.

14

Awuwut ma'e 'ga

¹ Morowykye'ema mū rupi Jeju'i 'ga awau osou fariseu 'ga amū rog ipe ojemi'waa. 'Wyrri'ri 'ga rog ipe awau osou. A'eramū fariseu 'gā amū 'ua Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. 'Gā 'ua osou 'ga resaka.

—Pe'je soo 'ga resaka. Mama'e tywera 'ga iapo re sipyyk 'ga 'jau — 'jau 'gā ajaupe.

² Poje kūima'e 'ga amū 'ua osou Jeju'i 'ga pyri. Awuwut ma'e 'ga 'ua osou 'ga pyri. A'eramū fariseu 'gā 'jau ajaupe:

—'Awamū 'ā morowykye'ema. A'etea sipo 'ga awuwut ma'e 'ga okatu'ok? — 'jau 'gā ajaupe. —Ae katu'oga ae porowyky futat morowykye'ema rupi. Nokatu'oga'uweri nipo 'ga 'awauwe 'ga — 'jau 'gā ajaupe.

³ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja e'i te Moisesi 'ga rakue? “Pekatu'ok kasi 'gã morowykye'ema rupi ne”, e'i te 'ga janee rakue? Naani. Aipo ne'i 'ga rakue— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴A'ere 'ga ree ajatyka ma'e 'gã noje'egi futari. Ojenosi 'gã 'ga wi aipo ojeupe 'ga 'eramū.

A'eramū Jejui 'ga opo monou awuwut ma'e 'ga 'arimū 'ga katu'oka. A'ere 'ga oje'ega 'ga upe 'ga katu'og ire:

—Awamū enejaruete. A'eramū ene ewau eje'wyr ipe— 'jau 'ga awuwut ma'efera 'ga upe.

⁵A'eramū Jejui 'ga 'jau esakarera 'gã nupe:

—Pejea'yra ywy kwara pype i'aramū sipo nepenuēmi jui morowykye'ema rupi? Pejejeymawa ywy kwara pype i'aramū sipo nepenuēmi jui morowykye'ema rupi?— 'jau 'ga 'gã nupe. —Nepejara'uweri pejeja'yra im'yina ywy kwara pype. A'ea 'ara rupi pēē iaporamū je nanē ojero'wu ma'e 'ga katu'ogi morowykye'ema rupi nū— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁶A'ere 'gã noje'egi futari ajemogyau ojeupe 'ga 'eramū.

'Gã neko esage are 'gã mu'eawet

⁷Ojemi'war enune Jejui 'ga awau afu'ama wewiri oo ma'e 'gã nesaka. 'Gã apyga resaka u'ama. “Naakotee ma'e 'gã nenawa 'arimū rūi pa 'gã apygiweramū ra'e. Esage ma'e 'gã apykawa 'arimū etee pa 'gã apygiweramū ra'e”, 'jau 'ga ojeupe 'gã nesaka.

A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gã nupe 'gã mu'jawamū:

⁸⁻⁹—'Ga amū nipo 'ua ene mo'wya, “Ere ejua ejemi'waa jerog ipe”, 'jau enee. A'eramū nipo ene ewau eapyka esage ma'e 'gã apykawa 'arimū. A'eramū nipo esage ma'e 'ga amū 'ua wapykawa 'arimū ene renamū osou. A'eramū nipo ene mo'wyarera 'ga “Eryk 'ga renaw awi”, 'jau enee. A'eramū nipo ene ejenosōu ekou 'gã nowase— 'jau 'ga u'ama 'gã nupe. ¹⁰—A'eramū ene 'gã amū emo'wyrāmū eapyka akotee ma'e 'gã apykawa 'arimū te. A'eramū nipo ene mo'wyarera 'ga 'ua osou. A'eramū 'ga te 'jau enee: “Au te ejot eapyka je pyri”, 'jau enee— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'eramū ene ekou 'wyrira'ri 'jawe 'gã nowase— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹¹—“Je 'ã kūima'eteetea” 'jara Janeruwarete 'ga imogyau tywet. A'eramū Janeruwarete 'ga “Nakūima'eteete rūi je” 'jara 'gã etee 'ga imogyau kūima'eteeteramū 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹²A'eramū Jejui 'ga 'jau omo'wyarera 'ga upe:

—Eremo'wy'wyt kasi esage ma'e 'gã etee ne, epytuna etee ne. Ajemogy tee ma'e 'gã we futar iki emo'wyt imojemi'waa ejepyri— 'jau 'ga 'ga upe u'ama. —Esage ma'e 'gã etee ene imo'wy'wyrāmū 'gã nanē ene mo'wyrī ene rerawau oje'wyr ipe nū. ¹³Itywetywet ma'e 'gã nanē ki emo'wy'wyt imojemi'waa ejepyri nū— 'jau 'ga 'ga upe. —Iteu ma'e, eae'em. Mīmēra 'gã nanē ki emo'wy'wyt eje'wyr ipe nū— 'jau 'ga 'ga upe. ¹⁴—'Gã nene mēpya'uweri. A'eramū anure Janeruwarete 'ga 'gã mojemī'waawera mēpyau enee— 'jau 'ga 'ga upe.

Maraka pe imo'wy'wyrīpyrera 'gã (Mateu 22.1-10)

¹⁵A'eramū Jejui 'ga pyri ojemi'wat ma'e 'ga amū 'jau 'ga upe:

—'Au aejemi'wara miamū pa 'ã esage nū. Peu ywag ipe taetu 'ã aeku'iawa te— 'jau 'ga 'ga upe, 'gã nemianuwamū 'ūina. —Jarejuwarete 'ga pyri ojemī'wat ma'e 'gã taetu aku'iramū nanimenime— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁶A'eramū aipo 'ga 'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat nū'ū. A'jea futat ere poromū— 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gã nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū kumia wapoukat 'gā nupe. Kwaiwete 'ga iapoukaa. 17 A'ere 'ga erojyw ire oje'ega wemiayuwa 'ga amū upe: “Ere ewau 'gā nupe kwe pe, jeremimo'wy'wyrera 'gā nerua”, 'jau 'ga 'ga upe oje'ega. A'eramū 'ga awau. 18 Awau 'ga owaēma 'ga remimo'wy'wyrera 'ga amū upe: “Ere ejua ejemi'waa, e'i 'ga enee ko”, 'jau 'ga awau 'ga upe.

—A'ere aipo 'ga 'i etee 'ga upe: “Naani ki 'ei. Ywya je amut ape ko ki 'ei. A'eramū je tewau esaka ki 'ei”, 'jau etee 'ga 'ga upe.

19 —Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'ga awau ajepēja 'ga upe etee 'jau nū, 'ga remimo'wy'wyrera 'ga upe 'jau nū: “Ere ejua ejemi'waa, e'i 'ga enee ko”, 'jau 'ga awau 'ga upe.

—“Tee. A'ere nipo je nooi nū'ū. Teis kwataua je amut ko. A'eramū je tewau tejemimurera resaka ra'ne”, 'jau etee 'ga 'ga upe nū.

20 —Awau 'ga aipo 'ga wi nū. Awau 'ga ajepēja 'ga upe 'jau nū: “Ere ejua ejemi'waa, e'i 'ga enee ko”, 'jau 'ga awau ajepēja 'ga upe etee nū. A'ere “Je nooi ki 'ei. Jeremireko je 'awamue ko. A'eramū je a'eramū ejararūme'em. Nooi je”, 'jau etee 'ga 'ga upe nū.

21 —A'eramū 'ga remiayuwa 'ga ojewya awau imome'wau 'ga upe. “Nuri etee 'gā je rupi ki 'ei”, 'jau 'ga awau imome'wau 'ga upe. A'eramū 'gā a'eramū amara'neramū akou 'gā nee— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

—A'eramū 'ga oje'ega 'ga upe nū, aipo 'ga upe wējēmī futat nū. “Ekwap ajemogy tee ma'e 'gā mo'wy'wya. Erut ekoete te futar iki 'gā. Eae'ema 'gā we futat ki erut. Iteu ma'e 'gā miamū futar iki erut. Itywet ma'e 'gā nanē ki erut. Mīmera 'gā futar iki erut”, 'jau 'ga wemiayuwa 'ga upe nū.

22 —A'erauwe 'ga awau nū. A'eramū 'ga 'gā nerua, kwaiwete. A'ere 'gā nomatyneemi 'ga roga. A'eramū 'ga wemiayuwa 'ga mojewyru'japa nū.

23 —“Ere ajee ewau kwe pe nū. Kwe pe ekwap pe rupi nū. Pe rupiwarā 'gā nerua imajatykau jee. Tejoga ryneem gatu gatu te je afutat”, 'jau 'ga 'ga upe.

—A'erauwe 'ga ojewya awau nū. Ojewya awau 'gā nupe nū. A'eramū 'ga 'gā nerua, kwaiwete nū. A'eramū te 'ga 'ga roga matyneemi 'gā nerua.

24 —“Amo'wy'wyt futat je 'gā ai'i numiamū, kwaiwete ai'i numiamū. A'ere 'ā 'gā jēmī nuri ojemi'waa je pyri. A'eramū 'gā 'awamū jeremi'u 'wawe'em futat. Nomono'i futari je tejemi'ua 'gā nupe”, 'jau 'ga 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'gā nupe.

Jeju'i 'ga remiayup (Mateu 10.37-38)

25 Anure Jeju'i 'ga awau watau akou nū. Kwaiwete 'gā awau 'ga rupi. A'eramū 'gā awau akou oporogytau pe rupi.

26 —Pēporomutat pēē pejepytuna 'gā nee. Pejey are, pejejuw are, pejewirer are, pejejenyr are, pejepytun are, pejejee nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā nerawau 'gā nerekou pe rupi. —A'ere je 'i pē nupe: Jeremiayuamū pejekoweramū ki pēporomutat je ree pejepytuna 'gā nee pejeporomutara apyraapa. Je ree pejeporomutaramū ki pēē mama'e apou jeremifutar imū je muorypawamū. “Ereapo awi nanuara ki sa”, 'jau nipo pēpytuna 'gā pē nupe. A'ere kasi eremojerowiat 'gā ne. Jeje'eg imū etee futat pēē iapou. Kasi a'e pe pēē najeremiayuwa rūi ne— 'jau 'ga 'gā nerawau 'gā nerekou. 27 —Jeremiayuamū pejekoweramū jeremifutara etee futat pēē iapou, pejekyjawe'em 'gā pejereko tywer awi. “Tene 'gā je jukai kwy. Napoirā'uweri je Jeju'i 'ga rerowiar awi”, 'jau etee ki pēē— 'jau 'ga 'gā nerawau 'gā nerekou pe rupi.

28 —Kūima'e 'ga amū nipo 'og ywate are aparaupoweramū. A'eramū 'ga ka'aranūūa ra'ne imojopyrūmū 'ūina. “Taesak ka'aranūūa i'jawe jooa 'jau kwy, 'oga apoa 'jawe jooa 'jau kwy”, 'jau nipo 'ga 'ūina imojopyrūmū.

29-30 “Kasi 'gā a'e pe 'oga je imateepawe'emamū je jai ne kwy”, 'jau nipo 'ga ojeupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau 'gā nerawau 'gā nerekou.

—Nan tee futat nipo pēē — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē je rerowiaaramū pejejemogyau pejejea'aramū ra'ne. “A'jea futat sipo je rekoi 'ga rerowiarareteramū 'wei?” 'jau ki pēē pejejemogyau pejejea'aramū ra'ne — 'jau 'ga 'gā nupe. —“A'jea futat sipo je 'ga porowykya etee futat iapoi 'wei”, 'jau ki pēē pejejeupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

31 —'Wyriara 'ga amū remiayuwa nipo amara'neramū ajepeja 'wyriara 'ga remiayuwa 'gā nee te. A'eramū nipo 'gā 'jau o'wyriara 'ga upe: “Soo 'gā apisau 'jau” 'jau nipo 'gā 'ga upe. A'eramū nipo 'wyriara 'ga 'jau 'gā nupe: “Tee. Tene ra'ne. Kwaiwete 'ga remiayuwa pytuna. Witi miu 'ga remiayuwa pytuna. Jane najanepytuni. Teis miu etee te 'ā janepytuna. Siapisipap sipo jane 'gā?” 'jau nipo 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

—“Tee. Naani nipo nū'ū. 'Gā etee nipo jane apisipap”, 'jau 'ga remiayuwa 'gā 'ga upe. A'eramū nipo 'wyriara 'ga oje'ega ra'ne imonou ajaupe.

32 A'eramū 'gā oje'ega pyu etee futat ojomojyrūmū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

33 —Nan tee futar iki pēē. Jeremiayuwamū pejejekoweramū pejejea'aramū ra'ne pejejemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pēē je rerowiaaraipa etee. A'ere etyka 'ea nia'wyri— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

34 —Sā'ā jukyra resagea futat numiamū. A'ere kumi pype omonoramū nomē'ēi futari. Aipoa jukyra nia'wyri futari. 35 A'ea jukyra numiamū. A'ere namuei mama'ea. A'eramū ae imonou imomoa yty apy'rarimū. Nan tee futat je rerowiar awi opoit ma'e 'gā— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —'Ga amū te nipo ajeje mama'eaya ojeupe ijesakaramū opoit je rerowiar awi. 'Gā je rerowiaa numiamū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā nerawau 'gā nerekou.

15

Oka'jam ma'ea karupa'mīa (Mateu 18.12-14)

1 Anure itywet ma'e 'gā 'ua Jejui 'ga renupa 'upa. 'Wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā nanē kwaiwete nū.

2 'Gā nesakawe fariseu 'gā amū Moisesi 'ga remikwasiarer are momu'jara 'gā netee Jejui 'ga ago'wau 'upa:

—Kuu. Itywet ma'e 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e — 'jau 'gā ajaupe 'upa. —Ojemi'waa nanē 'ga 'gā pyri ra'e nū— 'jau 'gā ajaupe.

3 A'e renupawe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Itywet ma'e 'gā werowiara we futat Janerwarete 'ga afutat— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

4 —Kūima'e 'ga amū nipo wyra jara. Karupa'mīa nipo 'ga reymawa. Kwaiwete nipo 'ga reymawa. Sēg nipo 'ga reymawa pytuna. A'ere nipo karupa'mī amū ka'jami opytun awi ka'a pe. A'eramū nipo ijara 'ga ipytuna jaga ukaja pype inuga. Ipytuna jāmaw ire nipo 'ga awau oka'jam ma'efera rekaa akou. A'eramū nipo 'ga awau owaēma jupe. 5 Esakawe aipo 'ga iupia imonou imopeywaa ojas'i'ywarimū erua. Aku'iramū 'ga oka'jam ma'efera rerua oje'wyr ipe nū. 6 Wog ipe owaēmawe nipo 'ga oje'ega monou opytuna 'gā nupe: “Pe'je pejejua pejeku'iramū je pyri. Tejejmawa je aesak ko”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

7 —Nan tee futat Jeruwarete 'ga ku'iramū 'ūina. Otywer awi itywet ma'e 'ga poiramū 'ga ku'iramū 'ūina ywag ipe, ywagipewara 'gā netee— 'jau Jejui 'ga

'gã nupe imome'wau. —Nan tee otywer awi opoit ma'e 'gã nee 'ga ku'iramũ 'ũina. Esage ma'e 'gã nee aku'ia 'ga iapyraapa 'ũina itywet ma'efera 'gã nee— 'jau 'ga 'gã nupe 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga ree 'ũina.

Ka'aranũũ 'ywope'i etygyipret

⁸ A'ere Jejui 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe nũ:

—Kũjã ãẽ mũ 'ywope'ia wereco, ka'aranũũ 'ywope'ia. Teis ãẽ ka'aranũũ 'ywope'ia pytuna. Epyuu ma'ea juejue ãẽ upe. A'ere nipo amũ 'ari ãẽ wĩ. A'eramũ ãẽ tata monyka esakawamũ 'oga peia imua imono'oga esaka. ⁹ Esakawe ãẽ oje'ega ojepyriwara 'gã nupe: “Pe'je pejejuwa je pyri pejeku'iramũ. Aesak je teka'aranũũa ko”, 'jau ãẽ 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹⁰ —Nan tee futat Janeruwarete 'ga ku'iramũ otywer awi 'gã poiramũ. Ywagipewara 'gã netee 'ga aku'iramũ 'ũina— 'jau 'ga 'gã nupe 'gã mu'jau.

Oka'jam ma'ea kunumũũ 'ga

¹¹ A'ere Jejui 'ga 'ũina mama'e mũ mome'wau 'gã nupe nũ, 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga ree:

—Kũima'e 'ga amũ mukũi tee 'ga ra'yra 'gã. Kũima'ea jue 'ga ra'yra 'gã.

¹² Iwujaa 'ga 'jau 'uwa 'ga upe: “Anure ki ekaraemã emut ore. A'ere je tema'ea 'awauwe ifutari. Emanũme'ẽwe jema'ea emut jee”, 'jau iwujaa 'ga 'uwa 'ga upe.

—A'erauwe 'ga okaraemã mojo'oka wa'yra 'gã nupe. Kwaiwete 'ga ka'aranũũa. A'eramũ 'ga okaraemã kwajamũ.

¹³ —Anurenure'i 'ga ra'yra 'gã awau 'ga wi, iwujaa 'ga awau muku 'ga wi. Tapy'jja mũ 'wyrarete pe 'ga awau 'ga wi. Peu 'ga oka'aranũũ momyau-pap. Kũjãmene'em are, kawĩajaiw are 'jau. Mĩmer are 'ga oka'aranũũ momyau-paw ekoete. Nan etee etee 'ga akou nũ. Ika'aranũũe'ema 'jawe akou nũ. Oka'aranũũ momypaw ire 'ga akou ty'ara upe. ¹⁴ Aman ire agawewi. A'etea amana nokyri 'gã nupe. A'eramũ temi'ua opapap. A'eramũ peuwara 'gã ty'ara upe ajemogyau. Peu oo ma'efera 'ga nanẽ akou ty'ara upe nũ.

¹⁵ —A'eramũ 'ga 'jau peuwara 'gã nupe: “Jeporowykywet je tekou”, 'jau 'ga akou 'gã nupe, morowyky rekaa ojeupe. A'eramũ 'ga amũ 'jau 'ga upe: “Peu ekwap ekou, tajaurationa poitawamũ”, 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁶ —A'erauwe 'ga awau akou tajaurationa poitawamũ. A'eramũ 'ga ty'ara rerekou. Tajaurationa futawa resaka 'ũina. A'eramũ 'ga tajaurationa futawa uweita jui numiamũ. A'ere teymajara 'ga a'ea miamũ na'uukari 'ga upe.

¹⁷ Ty'ara rerekou 'ga aipo 'jau. “Kwaiwete agawewi nã'ã jeruwa 'ga remi-ayuya jepi re'ã. A'etea nã'ã kumia emyret jepi re'ã. A'ere pa je 'ã 'au ty'ara rerekoĩ nũ. Maran te 'ã nooi tekou tejewya tejuwa 'ga resaka nũ 'i”, 'jau 'ga akou ojeupe. ¹⁸ “Tajemome'u tejuwa 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ga 'ũina u'arasigamũ. “Jetywerete je tekou jarejee ai'i, Jarejuwarete 'ga upe nanẽ ai'i nũ, ta'e imome'wau tejuwa 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ga akou ojeupe. ¹⁹ “Eja'yra 'jawe kasi je rerekou ape 'awamũ ne, ta'e 'ga upe 'jau kwy. Au'je je rerekou ape eja'yramũ je rekoramũ jepi, ta'e 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe 'ũina. “A'eramũ ene 'awamũ je moporowykyau etee ejee, ta'e tejuwa 'ga upe 'jau kwy. Tejemi'ua tamepy tekou 'jau, ta'e tejuwa 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ga 'ũina ojeupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

²⁰ —A'erauwe 'ga afu'ama o'wya. Pe awi etee futat 'ga awau. Ojewya awau owaẽma 'uwa 'ga upe. Muku 'ga rekorauwe 'ga ruwa 'ga 'ga resaka. “Kweramũ nipo jera'yra ruri akou nũ”, 'jau 'ga ojeupe.

—'Ga resakawe 'ga awau ujãna 'ga rowosõu awau 'ga mana.

21—A'eramū 'ga 'jau 'uwa 'ga upe: “Jetywerete je tekou jarejee ai'i, Kiapi'ni. Jarejuwarete 'ga upe nanē ai'i nū, Kiapi'ni”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. “Eja'yra 'jawe kasi je rereko ape 'awamū ne”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. “Au'je je rereko ape eja'yramū je rekoramū jepi”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe oje'ega.

22—A'ere 'ga ruwa 'ga 'i etee 'ga upe: “Ene'me awi. Eremur awi aipoa ki sira ko. Jera'yra futat ene kūi”, 'jau etee 'ga ruwa 'ga 'ga upe. “Nafutari je nanuara. Wesaga'uwe'emamū te ae poromū ae 'i ujara upe”, 'jau tee 'ga wa'yra 'ga upe — 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau.

—A'ere 'ga ruwa 'ga 'jau wemiayuwa 'ga amū upe: “Ekwap taity esage pe rerua kamēsiete imunepa 'ga wi. Fāyrū reewe futar iki erut 'ga upe. Myapaawa nanē amū rerua 'ga pyapaawamū”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

23 “Wyra pejuka amū jera'yra 'ga upe. Kwatau ra'yru'ia, oreremimoky'rafera ki perut ijukau. Janeroryp jarejupa 'jau”, 'jau 'ga wemiayuwa 'ga upe.

24 —“Jera'yra nipo 'ā amanū rakue”, a'e je tekou jepi. A'ere 'ā jaruete jera'yra rekoi ra'e jepi — 'jau 'ga 'gā nupe, ojeupe wa'yra 'ga poromū. “Oka'jam 'ga ako je wi ikue. A'ere 'ā ekoje ra'e jepi. A'ere 'ā turi opoa akou jee nū. A'eramū jane jarejemuekōēaina 'ga rur arē”, 'jau 'ga 'gā nupe.

25—Wewirera 'ga waēmamū tuwi ma'e 'ga akou ko pe oporowykyau. A'ere 'ga 'ua. Oporowykypaw ire 'ua, maraka renupa. 26 A'eramū 'ga 'jau 'gā amū nupe: “Ma'ja poromū nū?” 'jau 'ga 'gā nupe.

27 —“Enerewirera 'ut ojewya akou ra'e. A'eramū eneruwa 'ga kwatau ra'yru'i jukaukaa oree ko. 'Sajemuekōēai jera'yra 'ga ree', 'jau 'ga oree ko”, 'jau 'gā 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau.

28—A'erauwe tuwi ma'e 'ga amara'neramū. A'eramū 'ga osowe'em. 'Ga mara'nea 'ga rerekou. A'eramū 'ga ruwa 'ga uēma 'ga resaka. “Ere ejua esou, kisit”, 'jau 'ga 'ga upe.

29-30 —A'eramū 'ga 'jau 'uwa 'ga upe: “Je ree jēmī 'ā nenerorywi jepi. Nerejemogypygyi 'ā je ree jepi. Je etee agawewi 'ā oporowyky tekou enee. Tekotee 'jawe je 'ā enejē'ega oware'ema jepi”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. Wewirera 'ga ree 'uwa 'ga rorywamū 'ga aipo 'jau 'ga upe. “Majawer are etee agawewi 'ga 'ā ka'arana momypaw ekoetei ra'i. A'etea 'ā eneporia 'ga ree. Je ree jēmī 'ā eporia'e'emamū jepi. Je upe jēmī 'ā jarejeymawa mū jukawe'e'mī jarejee jepi. Wyrasokwē miāmū 'ā amū jukaukare'ema jarejee jepi, oporowyky ma'eramū jēmī jepi”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Wyra jukaramū amara'neramū 'uwa 'ga ree. 31 A'ere 'ga ruwa 'ga 'i etee 'ga upe: “Ene 'ā jepir are ereko. Nereoi 'ā muku je wi. Janemama'ea enemama'ea futat”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe, aipo ojeupe 'ga 'eramū. 32 “Omomot sipo 'gā jera'yra rakue pa”, a'e je tekou jepi. A'ere 'ā turi akou opoa janee. A'eramū je 'jau 'gā nupe ko: “Sajemuekōēai 'ga ree 'jau, 'jau je 'gā nupe ko”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'gā nupe.

—Saa'e kūima'e 'ga ku'ia. Wa'yra ojeupe ijewyt turamū 'ga ku'ia rakue. Nan tee futat Janeruwarete 'ga ku'iramū 'ūina otywer awi opoit ma'e 'gā nee— 'jau Jeju'i 'ga 'ūina imome'wau 'gā nupe.

16

'Gā neko esage are 'gā mu'eawet

¹ A'ere Jeju'i 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū wemiayuwa 'ga omono okaraemā pyykaramū numi-amū. A'ere aipo 'ga nia'wyri. Ka'aranūū jara 'ga wi ka'aranūū momyaupap ekoete etee futat 'ūina 'ga wi. A'eramū 'ga a'eramū 'ga amū 'ua imome'wau

'ga upe. “Enekaraemã ppykara 'ga nia'wryi ra'e ki 'ei. Ekoay 'ga enekaraemã mateepapa ekoete ki 'ei”, 'jau 'ga 'ua imome'wau karaemã jara 'ga upe.

²—A'eramũ karaemã jara 'ga 'ga renũina, okaraemã raarana 'ga renũina. A'eramũ 'ga 'jau 'ga upe: “A'jea te jekaraemã eremomypap ekoete e'ũina?” 'jau nipo 'ga 'ga upe. “Ere ajee ewau ikwasiaa jee ka'aran are inuga”, 'jau 'ga okaraemã ppykara 'ga upe. “Gã nera ki ekwasiat inuga jee ka'aran are. Erararera 'gã nera ki ekwasiat inuga jee. 'Gã nemireroofera nanẽ ki ekwasiat inuga jee ka'aran are”, 'jau karaemã jara 'ga 'ga upe. “Aipo apo re tomono 'ga amũ imũina ene py'rau 'jau nũ”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejuĩ 'ga imome'wau 'gã nupe.

³—A'eramũ 'ga awau 'ga wi. A'eramũ 'ga 'jau ojeupe: “Tÿÿ. Maran je tekou 'awamũ 'ũ? Ma'ja je iapou mama'ea tejeupe imuawamũ 'ũ? Na-jefuakara'uweri je teporowyky apou”, 'jau 'ga ojeupe. “Ajenosĩ je tekou mama'e renũina 'gã nupe ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe etee futat 'ũina. “Ma'ja ajee je aapo 'awamũ 'ga upe 'ũ? Je muẽm are 'ga fueweramũ 'awamũ”, 'jau 'ga ojeupe. ⁴“Amorytee pa je tejara 'ga kwy”, 'jau 'ga ojeupe. “Ga karaemã rerararera 'gã pa je apoat kwy”, 'jau 'ga ojeupe. “A'eramũ 'gã je muẽmamũ 'Ere ejua 'au ore pyri. Mama'e toromono ene upe 'jau', 'jau jee kwy”, 'jau 'ga ojeupe etee futat 'ũina— 'jau Jejuĩ 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁵—A'eramũ 'ga 'ga karaemã rerararera 'gã nenũina: “Ma'ja te ereroo rai'i?” 'jau 'ga 'ga amũ upe.

—“Miara kawera ako je aroo ai'i”, 'jau erararera 'ga 'ga upe. ⁶“Marana te ereroo rai'i?” 'jau 'ga erararera 'ga upe.

—“Kwaiwete je erooi ai'i. Sẽg yrũũ te je aroo ai'i”, 'jau erararera 'ga imome'wau 'ga upe.

—A'eramũ 'ga 'jau erararera 'ga upe: “Ekwasiat 'au. Sĩkwẽta etee ki ekwasiat inuga ka'aran are”, 'jau 'ga erararera 'ga upe. “Jane'me ijara 'ga upe 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe.

⁷—A'ere 'ga ajepeja 'ga renũina nũ: “Ma'ja te ene ereroo rai'i?” 'jau 'ga 'ga upe nũ.

—“Juowuuran ako je aroo ai'i, miu yrũ ai'i”, 'jau 'ga 'ga upe.

—“Ere ajee inuga ikwasiaa 'au oito sētu etee ka'aran are”, 'jau 'ga 'ga upe.

⁸—Aipo kwaapawe karaemã jara 'ga amara'neramũ 'ga ree. “Ene 'ã muna'ywa. Jekaraemã are 'ã eremunarũ ekou. A'etea 'ã ene'akwaap. 'Awamũ nipo 'gã jejukai ene ree numiamũ”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—A'jea futat. Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gã i'akwaap futat numiamũ. A'ere 'ga rerowiaara 'gã nanẽ nokwaawi katu 'ga remiapoa.

⁹A'eramũ je pẽ mu'jau 'ga remifutar are. Pejekaraemã pemono amũ ikaraemã'e'ema 'gã nupe. Nanuara 'ga afutat 'ũina, a'e je 'ã pẽ nupe— 'jau Jejuĩ 'ga u'ama 'gã nupe. —Nanuara pẽẽ iaporamũ Janeruwarete 'ga pẽ monoi peu ojepyri. Nanuaramũ 'ga pẽ napesagi 'ũina peu ywag ipe 'jau agawewi je 'ã pẽ nupe imome'wau— 'jau Jejuĩ 'ga 'ga nupe.

¹⁰—Ika'aranũũ'e'ema 'gã amũ nipo oka'aranũũa wereko esage, mama'e esage are etee imomyau. A'e 'ga nanẽ oka'aranũũ kwajamũ wereko esage futat nũ, mama'e esage are etee imomyau. Imomyau ekoete'ema akou— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe. —Ika'aranũũ'e'ema 'gã amũ oka'aranũũ'inamũ imomyau ekoete etee futat. A'e 'ga nan tee futat oka'aranũũ kwajamũ omomy ekoete te futat ajemogyau— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe imome'wau. ¹¹—Nan pẽẽ iaporamũ Janeruwarete 'ga namura'uweri omama'ea pẽ nupe— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama.

12 —Janeruwarete 'ga ma'e ete ate 'agamū mama'ea. 'Ga te 'ā jane mogy 'agamū oma'ea wyy pype— 'jau 'ga 'gā nupe. —Oma'ea mama'e are ae jejuka esage'emamū 'ga namura'uweri mama'ea ae upe peu — 'jau 'ga 'gā nupe u'ama oporogyta.

13 —Namukūja 'wyriara 'gā nemiayuwa rūi 'ga amū rekoī. Noporowyky'a'uweri 'ga amū mukūja 'wyriara upe. Kasi a'e pe 'ga ajepeja 'ga ree etee 'ga poromutaramū akou ne. Majepeja 'ga ree jēmī oporomutare'emamū ne. Wemifutara 'ga je'eg imū etee mama'e apou ne. A'eramū 'ga wemifutare'ema 'ga je'eg imū mama'e apowe'em ne. Nan tee futat pēē. Pejeka'aranūū kwaiwete are etee ea'at ma'eramū nepēnea'aru'jawi Jarejuwarete 'ga ree. Nepejemogygyga'uweri ka'aranūū are Jarejuwarete 'ga reewe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

14 Aipo 'ga 'erauwe fariseu 'gā 'ga rerekoemāu etee. Ka'aranūūa tee 'gā afutat. A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega jēmī futare'ema. A'eramū 'gā a'eramū Jejui 'ga rerekoemāu etee.

15 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēē 'ā ka'aranūūa pemono ika'aranūūe'ema 'gā nupe jepi. “Esage ma'e 'ga ra'e. Ka'aranūūa 'ga omono itywet ma'e 'gā nupe”, te'i etee 'gā oree 'jau, pe'je 'ā jepi. Ma'eramū 'ā ka'aranūūa pemono 'gā nupe jepi. A'ere naJaneruwarete 'ga rūi imonoukari pē nupe. Pemono ekoete te 'gā nupe. “Tore futarete 'gā 'jau”, pe'je tee jepi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'ere Janeruwarete 'ga pē kwaawi futari. Janeruwarete 'ga naea'ari pē 'jawe mama'e are etee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Aeremifutara 'ga nafutari— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

16 —Ymā te 'ā Moisesi 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are janee rakue. Moisesi 'ga manū re 'ā, 'ga amū ete akou 'ga py'rau rakue. 'Ga upe nanē 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega rakue nū. A'eramū 'ga nanē futat 'ā 'ga je'ega kwasiaa inuga ka'aran are janee rakue. Ymā we 'gā 'ā ajamu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —'Awamū 'ā Juā 'ga nanē pē mu'jau 'ga je'eg are rai'i nū. “Pejetywer awi pepoiramū Janeruwarete 'ga pē monoi wemiayuwamū”, 'jau 'ā Juā 'ga pē nupe rai'i. A'eramū 'ā mytuna 'gā wekoweramū Janeruwarete 'ga remiayuwamū rai'i. A'eramū 'ā 'gā opoia otywer awi rai'i. Juā 'ga ojeupe 'ga mome'uramū 'gā 'ā opoia kwaiwete otywer awi rai'i. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā monou wemiayuwamū— 'jau Jejui 'ga imome'wau u'ama 'gā nupe.

17 —A'jea futat 'gā nemikwasiarer ymanera resageramū janee 'awamū miamū futat. A'jea futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega jane wi. Ywaga teepawamū wyy retee 'eramū miamū futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

18 —“Kūima'e 'ga amū nipo wemireko retyka awau amutee rerekou nū” 'ea nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Itywerete a'e 'ga akou Janeruwarete 'ga rowase. Etygipyrer are, kūjā are nanē kasi peko ne nū. Imen futat aipoa kūjā akou. “Pejejemogyau nipo pejejuemireko are” 'ea Janeruwarete 'ga nafutari — 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe u'ama.

Ika'aranūū kwai ma'e 'ga imama'e'ema 'ga retee

19 A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā mu'jawamū nū:

—Kūima'e 'ga amū akou waity esagea te imunepa rakue, ika'aranūū kwai ma'e 'ga rakue. A'eramū 'ga maraka apou 'gā nupe au'jeteramū akou rakue. Maraka apoaw ipe 'ga mama'e monou 'gā nupe. Kwaiwete 'gā mojemi'waa rakue.

20-21 —Ajepeja 'ga ipito'om ma'e 'ga otywereteramū. Lasaru 'ga rera. A'eramū 'ga pytuna 'gā 'ga rerawau 'ga mŷina ika'aranūū kwai ma'e 'ga pyri

'ga rejaa. “Siesak 'ga mama'e'i mū mura 'ga upe 'jau”, 'jau 'gā numiamū. A'ere 'ga namuri'i mama'ea 'ga upe. Kasurua etee 'ua 'ga pira rerepa 'ga wi, 'ga pito'oma rerepa. ²² Anure ipito'om ma'e 'ga amanūmū. A'eramū 'ga manū re ywagipewara 'gā 'ua 'ga rerawau ojepyri. Abraão 'ga pyri 'ga rerawau imyina, 'ga muapyka 'ga mojem'i'waa. A'ere ika'aranūū kwai ma'e 'ga amanūmū nū. A'eramū 'ga pytuna 'gā 'ga rerawau 'ga tyma. ²³ 'Ga 'aga nanē awayayau mama'eukwaawa rapyaw ipe nū. A'eramū 'ga 'ūina akou tyweaete. Tata rakuwa 'ga m̄yina 'ga rerekou tyweaete. A'eramū 'ga Abraão 'ga piresaka. Ipito'om ma'efera 'ga resaka Abraão 'ga pyri. Mukuu 'ga 'ūina Abraão 'ga resaka. ²⁴ A'eramū 'ga wafukaita 'ga upe: “Abraão! Ene ā jeram̄yja! Ejemuaēm iki je ree. 'Y'ia erurukat ara jee Lasaru 'ga upe, 'ga fā'ī are etee jekū muak̄mawamū. Ekoay jekū osinisiniga”, 'jau ika'aranūū kwai ma'efera 'ga oje'ega Abraão 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁵ —A'eramū Abraão 'ga 'jau 'ga upe: “Naani nū'ū. 'Auwaramū ore ā norooarūa'uweri peu enerekwaw ipe. Pēē nanē pe awi pejejarumē'em 'au orerekwaw ipe nū”, 'jau Abraão 'ga 'ga upe. “Nenerea'ari nipo ejekwawer are? Eka'aranūū are etee ako ejerowiaraipe ikue. A'eramū ene 'awamū e'yina eko tyweaw ipe” 'jau 'ga 'ga upe. “A'ere ako Lasaru 'ga nitywi mama'ea ikue. A'eramū 'ga 'awamū akou 'au futat je pyri wekōēājamū. Wekōēāimawe'emamū futat 'ga akou 'awamū je pyri. A'eramū je a'eramū 'ga monowe'em futat kwe pe tejewi”, 'jau Abraão 'ga oje'ega 'ga upe. ²⁶ “Nerekwaawi nipo 'ga oarūe'ema kwe katy ki sa”, 'jau 'ga 'ga upe. “Maran 'ga awau kwe katy ene pyri ki 'ei? Maran 'ga awau ikwara apyraapa ene pyri ki 'ei? Nooarūi 'auwara 'gā kwe katy. Peuwarāmū nanē pejejarumē'em futat 'au nū”, 'jau Abraão 'ga oje'ega monou 'ga upe.

²⁷⁻²⁸ —A'eramū mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ūi ma'e 'ga 'jau Abraão 'ga upe: “Ere ajee 'ga monou jepytuna 'gā nupe, 'ga moporogytaukaa 'ū”, 'jau 'ga 'ga upe. “Sīku futat jerewirera 'gā. Kasi 'gā nuri je pyri ne. Ekoay je tejua te'yina 'au tekou tywet, e'i enereki'yra pē nupe, te'i 'ga awau 'gā nupe peu ywyu jeruwa 'ga rog ipe 'gā nupe 'jau”, 'jau 'ga oje'ega Abraão 'ga upe. “Kasi 'gā nuri je pyri ne”, 'jau 'ga 'ga upe.

²⁹ —Aipo 'ga 'eramū Abraão 'ga 'jau 'ga upe: “Naani. Okwaap futat 'gā ā Moisesi 'ga remikwasiarera numiamū. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera nanē ā ityp futat. Tene 'gā aipo etee erowiari”, 'jau Abraão 'ga 'ga upe.

³⁰ —Aipo 'eramū 'ga 'jau Abraão 'ga upe: “Naani. Moisesi 'ga je'egera 'gā nuerowiari futari jepi”, 'jau etee 'ga 'ga upe. “Amanū ma'efera 'ga je'ega te nipo 'gā werowiat. A'eramū te nipo 'gā poiri otywer awi”, 'jau etee 'ga Abraão 'ga upe.

³¹ —A'eramū Abraão 'ga 'jau 'ga upe: “Naani nū'ū. Moisesi 'ga je'egera renuew'em ire 'gā amanū ma'efera 'ga je'ega taetu nuerowiara'uweri futari. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera mogytaw miamū te 'gā ā nuerowiari. Oferap ma'e 'ga je'ega taetu 'gā nuenuwi futari nū'ū”, 'jau Abraão 'ga 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

17

Iporiay'i ajaupe mama'e tywera apoukaara 'gā

(Mateu 18.6-7; Maku 9.42)

¹ A'ere Jejui 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe nū:

—Nateepawi futari nipo ajaupe mama'e tywera apoukaara 'gā — 'jau 'ga 'gā nupe oporogytau. —Iporiay'i aipo 'gā numiamū. Aipo 'gā te nipo

Ku'jywa 'ga wereko tywerete futat— 'jau 'ga 'gã nupe. ²—Sã'ã ae ita mogoa ojojuri. A'eramũ 'ã ae ojomonou ojomomoa ajajukau 'yẽ'ẽ pype nũ. 'Y pe imomoripyrrera 'ga ako tywe'ri etee. Amanũ etee 'ga. A'ere nipo kunumĩ upe mama'e tywera apoukaara 'gã te Janeruwarete 'ga ereko tyweretei. ³A'eramũ pẽẽ pejejea'gwau pejemogyau. Mama'e tywera kasi peapoukat 'gã nupe ne— 'jau Jejui 'ga oporogytau 'gã nupe.

—Je rerowiaara 'ga amũ nipo mama'e tywera wapo pẽ nupe. A'eramũ ki pejeporogytau 'ga upe. “A'jea futat ako je mama'e tywera apoi ene upe ai'ĩ. A'ere je 'awamũ naapou'jawi nũ”, pejejeupe 'ga 'eramũ pẽẽ 'ga rerekou esage etee. Pejejea'aru'jawe'emamũ futat ee— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁴—Majepeja 'ara rupi etee mama'e tywera pejejeupe kwaiwete 'ga iaporamũ pejewau pejeporogytau 'ga upe. “Mama'e tywera ereapo jee. A'eramũ je ene raykau tekou. Au'je ki je rayka re ekou”, pe'je ki 'ga upe pejeporogytau. “Naapou'jawi je 'awamũ”, pejejeupe 'gã 'eramũ pejejea'aru'jawe'emamũ ee. Pejepota'waramũ 'gã nee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau u'ama.

Perowiat Jarejuwarete 'ga

⁵A'eramũ Jejui 'ga remimu'e 'gã 'jau 'ga upe:

—Jejui. Ejerowiarukat ore— 'jau 'gã oje'ega 'ga upe.

⁶A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Inãinãĩ'ĩ etee pẽẽ 'ga rerowiaa 'eramũ miamũ Janeruwarete 'ga mama'e muri pẽ nupe — 'jau 'ga oje'ega 'gã nupe. —Pẽẽ inãinãĩ'ĩ etee Jarejuwarete 'ga rerowiaa 'eramũ miamũ peje'eg 'ywu upe. “Ejemosok ywy awi jee. A'eramũ ene ewau e'ama 'y rypyter ipe jee”, pe'je ki jupe. Janeruwarete 'ga pẽẽ erowiaramũ 'ywa sogi pẽ nupe. Peje'eg imũ etee futat awau u'ama peu pẽ nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

Ajaupe oporowyky ma'e

⁷A'ere Jejui 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe:

—Sã'ã ae kũima'eramũ ae wemiayuwamũ monoa ko pe. Ajepejamũ 'ã awau wyra poita. A'eramũ 'ã ae kaaruwamũ 'ua ojewya oporowyky re. 'Gã nur ire sipo ijara 'ga 'gã nenũ 'gã muapyka 'gã mojem'i'waa ra'ne? ⁸Naani. Nanarũ. A'ere 'gã monoarera 'ga 'i etee 'gã nupe: “Je upe ra'ne mama'ea peapo. Je ra'ne je muewek pejepe. A'ere tepejem'i'wat 'jau, je mueweg ire 'jau”, 'jau 'ga 'gã nupe. ⁹Mĩnamũ futat 'gã porowykya. A'e apoawamũ futat 'ga 'gã mepyi— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'ga nupe. ¹⁰—Nan tee futat pẽẽ. Jarejuwarete 'ga remiapo apo re “Ore resageramũ”, pe'je kasi ne. “Ore arujara 'ga remiapoa etee aruapo”, pe'je etee ki— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama.

Teis ipito'om ma'e 'gã

¹¹Jerusareg ipe Jejui 'ga awau. Garireja ywy 'upa Samari ywy are oje'aa etee futat. A'eramũ 'ga awau ipõ'õ rupi ¹²owaẽma amuna'wi'i mũ upe. 'Ga waẽmauwe ipito'om ma'e 'gã 'ua 'ga rowosõu. Teis 'gã 'ua 'ga rowosõu.

¹³Mukuu we 'gã 'ua opytau wafukaita Jejui 'ga upe:

—Ipito'om ma'eramũ ore rekoi, aruafukaita enee. A'eramũ ene eje-muaẽma ore ree, ore mokã'jãu— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

¹⁴Gã nesakawe Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Mainana 'ga upe pekwap, pejejesaukaa ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ mainana 'ga repejãna 'gã orauwe 'gã pito'oma okã'jãu 'gã nui.

¹⁵Esakawe 'gã 'jau ajaupe:

—Tÿÿ. Jane mokã'ẽmap 'ga ra'e nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'ga amũ ojewya 'gã nui. Samari ywy pewara 'ga ojewya.

—Ene te 'ã eneresage ore, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ua Jejui 'ga upe.

¹⁶'Ua 'ga wenupy'ãu wapyka Jejui 'ga rowase.

—Ene te 'ā eneresage oree. Au'jete ore mokā'ē ape— 'jau 'ga 'ga upe.
'Ga ku'ia 'ga rerekou.

¹⁷⁻¹⁸ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Mytuna 'gā te je 'ā amokā'ē. Ma'ape ajee enepytuna 'gā ki 'ei? Maran ajee ene tee erejewyt ejua ki 'ei? Maran ajee 'gā nojewyri ene rupi 'ū?— 'jau 'ga ojewyt ma'e 'ga upe.

A'ere Jejuī 'ga 'jau wewiri oo ma'e 'gā nupe:

—'Agamū Samari wyy pewara 'ga. Najanepytuna rūi agawewi 'ga. A'etea 'ga ojetee futat ojewyt 'ua oje'ega jee. Ajepeja 'gā juejue janepytuna futat numiamū, judeu 'gā futat numiamū. A'etea 'gā nojewyri 'ua, “Au'jete ore mokā'ē ape”, 'jawe'em jee— 'jau 'ga wewiri oo ma'e 'gā nupe.

¹⁹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau ojewyt ma'e 'ga upe nū:

—Ere ewau nū. Mainana 'ga upe ekwap ejesaukaa. Je rerowiat wejue 'ā ape ra'e jepi. A'eramū je ene mokā'jāu— 'jau 'ga 'ga upe. —Ere efu'ama. Ereka'ē futat ra'e— 'jau 'ga 'ga upe.

Werowiaara upe Jejuī 'ga reni 'wyrriaramū

(Mateu 24.23-28, 37-41)

²⁰⁻²¹ Poje fariseu 'gā amū 'ua oporogytau Jejuī 'ga upe:

—Maranime te Janeruwarete 'ga wemipyurūmera 'ga muri imogou oree 'wyrriaramū?— 'jau 'gā 'ua oporonupa ee Jejuī 'ga upe.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga remimureramū je na'awa wyy pewara 'wyrriara 'jawe rūi. Ināinā'nī te je rekoī 'wyrriaramū pē nupe — 'jau Jejuī 'ga aipo 'gā nupe. —'Awa wyy pewara 'wyrriaramū te 'ā ae ojo'wyrriat pāwē pāwēnamū ae rekoī. A'ere je Jarejuwarete 'ga remimureramū je reni 'wyrriaramū tejerowiaaramū pē nupe. Namajepei wyy pype tee rūi jeremiyuwamū pejemogy. Wyy tesirūmera pype we futat jeremiyuwa 'gā jemogyi ok-wasi'wasi'wau najuejue etee. Na'au etee rūi te je 'ā 'wyrriara. A'eramū pēē “auwaramū etee 'ga 'wyrriaramū janee”, 'jawe'em pejejaupe. Najuejue etee futat je rekoī 'wyrriaramū tejerowiaaramū pē nupe. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga remimureramū je rekoī pē pype— 'jau Jejuī 'ga fariseu 'gā nupe.

²² A'eramū Jejuī 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Anure nipo pe'je pejejaupe. “Ma'ape te 'ga? Taesak 'ga 'jau”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'ere nipo naje resagi pejepe. A'eramū pēē pejemogyau je jewyra rapesaka. A'eramū te nipo je resak pejepe najuejue etee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ²³—Je ruru'jawa'ne'emamū nipo amumera 'gā 'jau pē nupe: “Peu futat 'ga rekoī”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. ²⁴Je ruru'jawamū nipo najuejue etee je resak pejepe. Sā'ā tupā werawa. A'eramū 'ā ae najuejue etee esaka. Nan tee futat nipo je jewyramū najuejue etee je resak pejepe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ²⁵—A'ere nipo je o enune itywerete ma'e 'gā je rereko tyweretei ra'ne. Niporomutari nipo 'gā je ree. A'eramū nipo 'gā je monou je jukaukaa 'wyrriara 'ga po pe. ²⁶⁻²⁷A'ere nipo anure je ruru'jawi erujewi pē nupe. Je kwaapare'ema 'gā nipo aipoa 'ara rupi ajemogyau oporowykyau. Ojemī'waa, wemirekoramū 'jau nipo. Wemiapo apo are tee futat wea'aramū ajemogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama. —Janeruwarete 'ga ree jēmī nipo 'gā wea'are'emamū ajemogyau. Sā'ā Nue 'ga rekoramū 'gā jemogya rakue. Janeruwarete 'ga ree 'gā 'ā wea'are'emamū rakue. Nan nipo 'ga ajemogyau. Poje 'ga 'ā amana mua 'gā nupe, 'gā apisaukaa jupe rakue. Nan tee futat nipo je kwaapare'ema 'gā jemogyi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁸ —Sā'ā Lo 'ga rekoramū nanē 'gā 'ā iapou rakue nū. Sodom ipewara 'gā awau kwe pe ojem'i'waa ojekoty'aawa 'gā pyri. Oporowykyau akou oko tyma, amumera 'gā 'ā 'oga apou 'jau rakue. ²⁹ A'ere 'ā ywagipewara 'gā Lo 'ga renuēmi 'gā nui rakue. 'Ga ēm ire Janeruwarete 'ga tata mua 'gā nupe rakue, itatata reewe rakue, ēsōfyri 'jawa reewe rakue. Itywerete 'gā ajemogyau. Naea'ari futari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'gā apisau rakue. ³⁰ Nan tee futat nipo pejemogy je ruramū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³¹—Aipo 'ara rupi je jewyramū nipo ko pewara 'gā ojewyre'ema futat okaraemā pyyka. Ko pewara 'gā nanē nipo nooi futari osou okaraemā pyyka nū. Okaraemā are tee ea'at ma'e 'gā okaraemā reewe futat teepap.

³² —Pēnea'at Lo 'ga remireko ēē manūawer are. Niporejariweri ēē okaraemā are rakue. A'eramū ēē awawayayawe'em. A'eramū ēē amanūmū rakue. ³³ Pejekaraemā are tee ea'at ma'eramū nepei futari Jarejuwarete 'ga pyri. Jarejuwarete 'ga ree ea'at ma'eramū te peo 'ga pyri pejeferapa— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. ³⁴—Je jewyru'jawamū nipo 'gā amū ajuerosea ajuerupa. A'ere nipo 'ga amū ēmi ajau. Ajepeja 'ga nipo opyta. Naje rowiari 'ga. A'eramū 'ga awawe'em je rupi nipo. ³⁵ Kūjāmera 'gā nipo 'upa mukūi ygu'ai. A'ere nipo majepeja ēē oi je repejāna. A'eramū nipo ajepeja ēē te awawe'em. ³⁶ 'Gā amū nipo awau oporowykyau ko pe akou mukūi. A'ere nipo majepeja 'ga etee 'ga oi je rowosōu. Ajepeja 'ga awawe'em nipo. Je rerowiare'ema 'gā nooi je rowosōu— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau ojewyru'jaw are.

³⁷ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Ma'ape sipo erejot poromū ejewyr ire?— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

—Je ruramū te nipo pekwaap katu katu— 'jau etee 'ga 'gā nupe. —Sā'ā uruwua mama'e nema kwaawa. A'eramū 'ā 'ua ajatykau ee. Nan tee futat nipo pēē. Je jewyru'jawamū je kwaap katu katu pejepe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

18

Peojet kasi pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe ne

¹ Anure Jejui 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Peojet kasi pejemogyau pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe ne— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

² A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Tapy'ŷja 'wyrarete pe 'wyriara 'ga amū rekoī. 'Gā ago'o anupawe 'ga 'jau 'gā nupe: “Ene te 'ā mama'e tywera ereapo 'ga upe. A'eramū ene te 'ga mepyau”, 'jau 'ga itywet ma'e 'gā nupe. “'Ga mepy'e'amamū 'gā ene munewi ne”, 'jau 'ga 'gā nupe. Aipoa 'wyriara nopojeuwi futari Jarejuwarete 'ga. Aea nanē futat nopojeuwi futari nū.

³ —Aipo amunawa pype majawera ēē mū akou. 'Wyria'ri 'ga upe ēē awau 'jau: “Jekaraemā rerawarera wā nomepyi jee”, 'jau ēē awau 'ga upe. “A'eramū ene je mepyukaa wā nupe”, 'jau ēē 'ga upe. ⁴ A'ere 'ga naani. Noje'egi futari aipo 'gā nupe. A'eramū ēē ojewya 'ga ree nū. A'ere ēē ojewyru'japa 'ga ree nū. Ojewyewya akou 'ga ree, oporogytau 'ga upe. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Ku'jywa 'ga miamū je 'ā nopojeuwi jepi re'ā. Ae 'gā taetu je 'ā nopojeuwi jepi re'ā”, 'jau 'ga ojeupe. ⁵ “A'ere pa 'ā koa majawera ēē je mopiro'ysāy'sagi nū”, 'jau 'ga ojeupe. “A'eramū pa je ēē karaemā rerawarera 'gā nupe ēē karaemā mepyukaa kwy”, 'jau 'ga ūina ojeupe. “Kasi a'e pe ēē ruru'jau'jawi 'au je marukare'ema ne nū kwy”, 'jau 'ga ojeupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

6—Aipoa 'wyrira'ri 'ga nia'wyrī. Nakamēsīete rūi 'ga ēē mepyukari 'gā nupe. A'etea 'ā pejemu'e 'ga ree. 7 Aipo 'ga kūima'e 'ga nia'wyrī agawewi futat. A'etea 'ga opoat ēē— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga taetu 'ā esage futat. A'eramū 'ga 'ā wemiayuwa 'gā poari futari. Ojeupe oporogyta ma'e 'gā ojere'emamū 'ga 'gā poari futari. 8 'Ga niporomukui futari ae poaa— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

Aipo 'e re Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Tejoru'japa sipo je tejerowiaara 'gā amū nesagi? Je ruru'jawa poromukuran sipo 'gā jemogyi kwaiwete je rerowiaa? Kwaiwete tejerowiaara 'gā nesaga je afutat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē je rerowiaarareteramū pejemogyau. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega pejeojere'emamū futat pejemogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

Mukūja 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe

9 A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā mu'jawamū nū. “Je jeresageay. Tekotee 'gā nia'wyrī. A'ere 'ā je jeresage” 'jara 'gā nupe te 'ga i.

10—Mukūja kūima'e 'gā awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporogytau 'ga upe. Majepeja 'ga fariseua. A'eramū ajepeja 'ga 'wyrīara upe ka'aranūū pyykara 'ga. 11 A'eramū fariseu 'ga ojemome'wau u'ama Ku'jywa 'ga upe. “Na'gā 'jawe rūi je rekoī ene reape, ki Ku'jyp”, 'jau 'ga 'ga upe u'ama. “Amūmera 'gā te aje 'ā muna'ywamū ako ene reape. A'ere je 'ā nanarūi. Naapoa'uweri je 'ā mama'e tywera ene reape tekou, ki Ku'jyp. 'Gā 'ā nako esagei futari ene reape. A'ere 'ā je te je reko esagei ene reape”, 'jau 'ga oporogytau u'ama Jarejuwarete 'ga upe. “'Gā 'ā okou futat ajuemireko are. A'ere je 'ā nanarūi. Nokoa'uweri je 'gā nemireko are. Je 'ā na'gā 'jawe rūi futat. Kwe 'ga te 'ā 'wyrīara upe oreka'aranūū pyykara te”, 'jau 'ga, ajepeja 'ga kūima'e 'ga mome'wau u'ama Ku'jywa 'ga upe. “Nia'wyrī 'ga. A'ere je na'ga 'jawe rūi. 12 Mukūi 'ara rupi je 'ā teporogytau tekou enee ty'ara rerekou. Teka'aranūūa miāmū je 'ā imonou ene upe jepi. Teis ka'aranūū je majepeja monou enee jepi”, 'jau 'ga u'ama oporogytau Jarejuwarete 'ga upe numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga nuenuwi. Ojeupe etee futat 'ga 'i u'ama— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

13—A'ere 'wyrīara upe ka'aranūū pyykara 'ga awau u'ama ojetee oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Aipo 'ga kūima'e 'ga werojenosī otywera enu'ama. A'eramū 'ga a'eramū wowowyre'emamū u'ama oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. “Je 'ā jetywerete tekou enee jepi. Ejemuaēm je ree, ki Ku'jyp”, 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū aipo 'ga'eramū Janeruwarete 'ga 'ga tywera moia 'ga wi. A'eramū 'ga a'eramū 'ga katu'oka. Otywera renosi'arera 'ga Ku'jywa 'ga ikatu'oka. 14 Aipo 'ga ikatu'ogipyra 'ga esage akou Janeruwarete 'ga upe. Ajepeja 'ga naani. Nia'wyrī 'ga 'ga upe. Wog ipe 'gā jewyramū 'ga remikatu'ogera 'ga etee futat wesageramū akou 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

—“Je jeresage” 'jara 'gā Janeruwarete 'ga nafutari. Aipo 'jara 'gā nojekatu'ogukari Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ga “je 'ā jetywerete” 'jara 'gā katu'ogi. Aipo 'jara 'gā etee ojekatu'ogukat Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama, 'gā mu'jau ee.

Jejuī 'ga kunumī 'gā netee (Mateu 19.13-15; Maku 10.13-16)

15 Anure amūmera 'gā wa'yra 'gā nerua Jejuī 'ga upe:

—Orera'yra apyte'rarimū epo emono a'i kī'i— 'jau 'gā erua 'ga upe. —Jarejuwarete kiā upe eporogyta wā nee. A'eramū Janeruwarete kiā ojejukau esage wā nee, aru'e ore enee kī'i— 'jau kūjāmera 'gā 'ga upe.

A'ere Jeju 'ga remimu'e 'gā 'gā nesakawe 'gā 'i 'gā nupe:

—Perur awi pejeja'yra 'gā 'ga upe 'ga porogyta 'ga 'amamū. Nepe-maruukari 'ga porogyta 'ga 'amamū— 'jau 'ga remimu'e 'gā 'gā nupe.

Aipo 'gā 'eramū Jeju 'ga oje'ega wemimu'e 'gā nupe:

—Naani. Peapo awi aipoa. Tene kunumī 'gā nuri je pyri — 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

¹⁶ A'eramū futat 'ga kunumī'i 'gā nenūina:

—Pe'je pejejua je pyri— 'jau 'ga kunumī 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau:

—Janeruwarete 'ga kunumī 'gā afutat wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁷ —Kunumī 'jawewara 'gā nupe etee Janeruwarete 'ga reni 'wyraramū. Kunumī 'gā ojemogyppyk te Jarejuwarete 'ga ree. Ojerekokatuukat 'gā 'ga upe. 'Gā 'jawe pejemogyramū 'ga pē katu'ogi. Kunumī 'jawewara 'gā etee te Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. A'ere 'ga ojee ijemogyppyke'ema 'gā Janeruwarete 'ga nomogyi wemiayuwamū. Nakunumī 'jawe rūi 'gā. A'eramū 'ga 'gā mogyawe'em wemiayuwamū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

*Jarejuwarete 'ga pyri oo are 'ga poronupawet
(Mateu 19.16-30; Maku 10.17-31)*

¹⁸ A'ere judeu 'gā 'wyrari 'ga amū awau oporogyta Jeju 'ga upe:

—Jeju. Ene 'ā enesage. Ma'ja te je aapo 'awamū tejee, temanū re ywag ipe tejesawamū, Jarejuwarete 'ga pyri tewawamū?— 'jau 'ga oporonupa ee 'ua Jeju 'ga upe.

¹⁹ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū “Ene 'ā enesage” 'jau jee ejua 'ū? Janeruwarete 'ga etee te esage ma'ea kūi. “Ene 'ā Jarejuwarete 'ga 'jawewara”, ere te jee?— 'jau Jeju 'ga 'ga upe. ²⁰ —Ymā te 'ā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are janee rakue. A'ea 'ā erekwaap. “Peko awi pejejuemireko are” 'ea 'ā erekwaap. “Peporojuka awi. Pemunarū kasi mama'e are ne. Peje'ewu'jag kasi 'ga amū ne. Peanuw etee ki pejejara 'gā”. Mīmera 'ea 'ā erekwaapap— 'jau Jeju 'ga 'ga upe.

²¹ A'eramū 'ga 'jau Jeju 'ga upe:

—Je kunumīawe futat aipo aapopap ikue, Moisesi 'ga je'eger imū etee futat ikue— 'jau aipoa kūima'e 'ga Jeju 'ga upe oje'ega.

²² A'eramū Jeju 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere 'awamū mama'e mū eapo. Ekaraemā eme'emap. A'ere ene ka'aranū monou ika'aranū'e'ema 'gā nupe. Aipoa ene iapo re, Janeruwarete 'ga ene monoi ojeypyri ene manū re. Mama'e esagea te nipo 'ga amut enee anure, enekaraemā monoawera mua enee anure. Ekaraemā me'eg ire ene ejua je rewiri— 'jau Jeju 'ga 'ga upe.

²³ A'ere 'ga aipo ojeupe 'ga 'eramū 'ga arasigamū etee okaraemā are. Kwaiwete te 'ga karaemā. A'eramū 'ga okaraemā me'ega futare'ema. A'eramū 'ga 'jau ojeupe etee futat: “Naani. Naapoa'uweri je nanuara”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramū 'ga u'arasigamū awau, Jeju 'ga aipo ojeupe 'eramū awau.

²⁴ 'Ga 'arasiga resakawe Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

²⁵ —Ayay te ikaraemā kwai ma'e 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū — 'jau 'ga 'gā nupe. —Ayay te ikaraemā kwai ma'e 'gā ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Kwaiwete 'gā karaemā. A'eramū 'gā okaraemā are etee wea'aramū ajemogyau. Okaraemā are etee aipo 'gā

jemogypygygi akou. NaJarejuwarete 'ga ree rūi 'gā jemogypygygi ajemogyau. Jarejuwarete 'ga opoara futare'ema ajemogyau. Jeje'ega 'gā nuenuwi futari ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Sā'ā kawaruua 'jawewara kamerua aguja kwara rupi ikwawe'ema. Nan tee futat ayramū ikaraemā kwai ma'e 'gā ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nijekatu'ogukariweri futari Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁶ A'eramū 'ga renupara 'gā 'jau 'ga upe:

—Maranuaramū ajee 'ga ae katu'ogi ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pē nupe nayrareferi futari. Ayay futat mama'e apoa numiamū. A'ere nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema amū mama'ea. Mama'ea naayi futari 'ga upe. Ikaraemā kwai ma'ea miamū Janeruwarete 'ga okatu'ok, “Je katu'og ape” ojeupe 'gā 'eramū— 'jau etee Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore ako aruejat orokaraemā arajua ene rupi ai'i. Oropytuna nanē futat ako ore ejaa ai'i nū. Ma'ja te ore mama'e rejaawera repya?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—A'jea futat ako ai'i. A'eramū je 'jau pē nupe: Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi pē nupe pēnemiejarera apyraapa. Je mome'u are woga rejaarera 'gā, wemireko rejaarera 'gā, weki'yra rejaarera 'gā, wewirera rejaarera 'gā, wenyra rejaarera 'gā, ujara rejaarera 'gā, wa'yra rejaarera 'gā. ³⁰ Mīmera 'gā nupe Janeruwarete 'ga mama'e monoi. 'Awamū futat 'ga mama'e monoi 'gā nemiejarera apyraapa. Amanū re je ree omama'e rejaarera 'gā juejue awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

*Amanūawama Jejui 'ga imome'wau'japa
(Mateu 20.17-19; Maku 10.32-34)*

³¹ Aipo 'gā nupe 'e re Jejui 'ga wemimu'e 'gā nenūina:

—Pejepe'a'i 'gā nui ra'ne. Taporogyta pē nupe etee 'jau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā ojepe'au mytuna 'gā nui 'ua. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jerusareg ipe jane oi 'awamū. A'eramū je pē muea'aa Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarer are— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

—Ymā te 'ā 'gā ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue, “Anure tamut teja'yra 'ga pē nupe 'jau' 'e are rakue. “A'eramū ia'wyre'ema 'gā jera'yra 'ga rerekou tyweaeete nipo. ³² A'eramū nipo 'gā 'ga monou romanū 'wyrira 'ga po pe 'ga jukaukaa. A'eramū nipo jefaruu 'gā 'ga kurapa, onymuna 'ga ree, 'ga nupānupāu, 'ga monou, 'ga mu'ama 'ypeywar are 'ga jywa pypiraa 'ga manūawamū futat”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā muea'aa ikwasiaripyrer are. ³³ —“A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi 'ga moferawi etee nū”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga 'gā nupe, ikwasiarukaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā muea'aa ee.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Je 'ā pēneki'yraretea. Janeruwarete 'ga je mut pē nupe. A'eramū 'gā je ree futat poromū ka'arana kwasiaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'ga nupe.

³⁴ A'ere 'gā nokwaawi 'ga 'ea. Naeapyoi 'gā 'ga 'e are.

—Ma'ja are te 'ga jane mu'ei?— 'jau etee 'gā ajaupe. —Ma'eramū 'ga aipo mome'wau janee?— 'jau 'gā ajaupe.

—Tee. Je nakwaawi ki 'ei— 'jau etee 'gā amū ajaupe.

*Eae'ema 'ga**(Mateu 20.29-34; Maku 10.46-52)*

³⁵ Jeriko 'jawa amunawa upe iwaēm ja'wyja'wyuuramū eae'ema 'ga amū 'ūina wapyka peyse pe:

—Ka'aranūū'ia pemut ape jee— 'jau 'ga 'ūina pe rupi okwap ma'e 'gā nupe.

³⁶ Peyse pe 'ūinaw ipe 'ga 'ūina wapykau 'gā fu are. Kwaiwete 'gā fu renupa 'ūina. A'eramū 'ga 'jau:

—Awŷja te poromū ako?— 'jau 'ga wafukaita 'gā nupe.

³⁷ —Jejuu 'ga ako, Nasare pe waranup ma'efera 'ga okwap akou— 'jau 'ga amū 'ga upe.

³⁸ A'eramū eae'ema 'ga wafukaita Jejuu 'ga upe:

—Jejuu! Ene 'ā Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera! Ereje-muaēm te je ree? Epāĕ mū je katu'og ape, ki Jejuu— 'jau 'ga wafukaita 'ga upe.

³⁹ A'eramū 'ga pyu okwap ma'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Epije e'ŷina kūi. Aereau toko re'ā— 'jau 'gā 'ga upe.

A'ere 'ga jero'wuro'wui etee wafukaita 'ga upe:

—Jejuu! Ene 'ā Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera. Eje-muaēm je ree. Je resag ape, a'e je enee— 'jau 'ga ojero'waro'wau etee wafukaita 'ūina.

⁴⁰ A'eramū Jejuu 'ga awau opytau pe pe.

—Pe'je ajee eae'ema 'ga rerua jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'ga rerua 'ga upe. ⁴¹ Ojeupe 'ga rerurauwe Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'ja te erefutut ejeupe je iapoa?— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

—Tamā'ē 'jau nū, a'e je enee, ki Ku'jyp. Jereapap je ikue— 'jau 'ga Jejuu 'ga upe.

⁴² A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremā'ē futat nū. Je rerowiar ape ekou ra'e. A'eramū je ene mamā'jāu nū— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

⁴³ A'eramū 'ga opo monou 'ga reakwara 'arimū 'ga mamā'jāu nū. A'erauwe 'ga amā'jāu awau Jejuu 'ga rupi.

—Ene te 'ā eneresage jee— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypa amamā'ēawer are.

'Ga resakara 'gā nanē oje'ega Jarejuwarete 'ga upe nū:

—Ene te 'ā eneresage oree— 'jau 'gā oje'ega 'ga upe.

19*Sakeu 'ga*

¹ Jeriko 'jawa amunawa upe owaēmawe Jejuu 'ga awau amunawa pyterimū akou. Kwaiwete 'gā awau 'ga rupi. ² A'eramū Sakeu 'ga oporesagiweramū Jejuu 'ga ree. Sakeu 'ga ika'aranūū kwai ma'ea. 'Wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā nupe 'ga reni 'wyriaramū. ³ Ga poromū iporesagiwet Jejuu 'ga ree. A'ere 'ga nifukui. A'eramū 'ga a'eramū 'ga resake'ema. ⁴ A'eramū 'ga awau ujāna 'ga renune awau ojeupia 'ywa rupi. Figu 'ywa rakā 'arimū 'ga awau ojeupia 'ūina, Jejuu 'ga kwapawa 'arimū. "Ko rupi futat nipo 'ga kwawi re'ā", 'jau Sakeu 'ga ojeupe, awau 'ūina 'ywa rakā 'arimū 'gā nenune.

⁵ Ua Jejuu 'ga owaēma 'ga upe. A'eramū Jejuu 'ga amā'jāu 'ga ree. A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—Sakeu. Ere ejua ejypa. Too ene rupi ene'wyr ipe 'jau— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

⁶ A'erauwe 'ga 'ua ojypa. A'eramũ 'ga Jejuĩ 'ga rerawau oje'wyr ipe. A'eramũ futat Sakeu 'ga aku'iramũ 'ga rerawau oje'wyr ipe.

⁷ A'eramũ aipo resakarera 'gã 'jau ajaupe:

—Kuu. Nokwaawi 'ga Sakeu 'ga ra'e— 'jau 'gã ajaupe. —Sakeu 'ga 'ã 'wyrĩararete upe janeka'aranũũ ppykara. A'eramũ 'ga ia'wyr'e'emamũ akou. Nia'wyrĩ ka'aranũũ ppykara 'gã najuejue etee. Amunarũ ma'e 'gã juejue te 'ã. A'etea Jejuĩ 'ga oo 'ga 'wyr ipe jã'nũ'ũ— 'jau 'gã Jejuĩ 'ga ago'wau 'upa.

⁸ Ojemĩ'war ire Sakeu 'ga 'jau Jejuĩ 'ga upe:

—Apoit je tetywer awi 'awamũ. A'eramũ je tekaraemã mojo'oka ikaraemã'e'ema 'gã nupe. Amumera 'gã nui je ka'aranũũ reroouu re je ka'aranũũ monoi 'gã nupe nũ. Irũpãwẽ juejue je imonoi 'gã nupe nũ, 'gã nui eruripyrrera mepyau 'gã nupe nũ— 'jau 'ga 'ga upe.

⁹ A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau wesakara 'gã nupe:

—Ko 'ga kũima'e 'ga judeua futat. A'etea 'ga mama'e tywera wapo akou rai'i. A'ere 'awamũ Janeruwarete 'ga 'ga katu'ogi— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe. ¹⁰—Je 'ã pẽneki'yrarete futat. Ma'eramũ 'ã je ruri oka'jam ma'e 'jawewara 'gã nekaa tekou. Jeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gã oka'jam ma'e 'jawewara futat ajemogy. A'eramũ je 'gã nekaa te tejua etee. 'Gã katu'okawamũ tejua etee— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

Kũima'e 'ga remiayuwa 'gã mome'uawet

(Mateu 25.14-30)

¹¹ Jerusarega pyri awauwe 'ga rupi oo ma'e 'gã 'jau ajaupe:

—Sawaẽm ja'wyja'wy jane Jerusarega upe ra'e. 'Awamũ futat nipo 'ga rekoĩ 'wyrĩaramũ janeẽ— 'jau 'gã ajaupe.

¹² A'ere Jejuĩ 'ga nuenuwi agawewi futat 'gã 'ea. A'etea 'ga okwaap aipo 'gã 'ea ajaupe. A'eramũ 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe, 'gã mu'jawamũ.

—'Wyrĩararete 'ga ika'aranũũ kwai ma'e 'ga renũina. “Ere ejua 'au je pyri. Tomono ene 'wyrĩaramũ 'gã nupe 'jau”, 'jau 'ga oje'ega monou 'ga upe. Mukuu 'wyrĩararete 'ga rekoĩ.

¹³ —A'eramũ 'ga oo enunewe wemiayuwa 'gã nupe oporogytau. Teis 'ga remiayuwa 'gã pytuna. A'eramũ 'ga ka'aranũũ 'ywop'e'i monou 'gã nupe. “Oo je teatau pẽ nui. A'eramũ je ka'aranũũ 'ywop'e'ia monou pãwẽ pãwẽ pẽ nupe. A'eramũ pẽẽ pejewau imomytuna jee je ruru'jawe'emauwe”, 'jau 'ga 'gã nupe, ka'aranũũ monou 'gã nupe. Oporogytapaw ire 'ga awau 'gã nui.

¹⁴ —A'eramũ 'ga 'wyr ipewara 'gã amũ 'ga futare'ema 'wyrĩaramũ 'ga rekoa. “Kuu. Nia'wyrĩ 'ga. Nifutari jane 'ga 'wyrĩaramũ 'ga rekoa jarejee”, 'jau 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã 'gã amũ monou imoporogytaukaa 'wyrĩararete 'ga upe. “Narafutari ore 'ga 'wyrĩaramũ orojeupe 'ga ruwa”, 'jau 'gã oje'ega monou 'wyrĩararete 'ga upe.

¹⁵ —A'ere 'wyrĩararete 'ga nomojerowiari 'gã je'ega. A'eramũ 'ga 'ga mogou 'wyrĩaramũ 'gã nupe. A'eramũ 'ga 'wyrĩaramũ omogo re 'ua ojewya oje'wyr ipe nũ. Owaẽm ire 'ga wemiayuwa 'gã nenũina. “Maran gatu nipo 'gã jeka'aranũũa rerekoi rai'i?” 'jau 'ga ojeupe. “Ika'aranũũ kwaiwete sipo 'gã nai'i?” 'jau 'ga ojeupe.

¹⁶ —A'ere 'ga amũ 'ua owaẽma 'ga upe nũ: “majep'e'i etee agawewi ako ka'aranũũa eremut jee ikue. A'ere 'awamũ je imomytuni teis enee ai'i”, 'jau 'ga 'ga upe erua.

¹⁷ —“A'jea futat. Majep'e'i etee agawewi ako je imonoi enee ai'i. Ene 'ã jeremiayuw esagea futat. A'eramũ je a'eramũ ene monou teis amunawa mo'wyrĩaa”, 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁸ —A'ere 'ga amũ 'ua nũ. “Majep'e'i etee ako eka'aranũũa eremut jee ikue. A'ere je imomytuna sũku 'awamũ ene upe”, 'jau 'ga o'wyrĩara 'ga upe.

19 —“A’jea. ‘Awamū je ene monoi ‘wyrriana’nīnamū sīku amunawa mo’wyrriaa”, ‘jau ‘ga ‘ga upe.

20 —A’ere ‘ga remiayuwa ‘ga amū ‘ua nū. “Kweramū eneka’aranūūa. Namomyi etee je. Akyje te je ene wi. A’eramū je iauwana taity pirera pype imima erekou muna’yw awi ai’i. 21 Akwaap je ene jepi. Enemara’ne ‘ā ene. Ejemepya te ‘ā erefutut ka’aranūū pyu. A’eramū ‘ā ene eporowyky are jēmī ejea’are’emamū. A’eramū je tekyjau ene wi ai’i, eneka’aranūūa momyawe’em ene wi ai’i”, ‘jau ‘ga ‘wyrriara ‘ga upe.

22 —A’eramū ‘wyrriara ‘ga amara’neeteeteramū ‘ga ree. “Nenea’wyrri futari te ‘ā ene. Ere kwaap futat te ‘ā jemara’nea jepi. A’jea futat ere aipo ‘jau jee. ‘Emepy ekoete ate te ‘ā erefutut ka’aranūū pyu. A’eramū ‘ā ene eporowyky are jēmī ejea’are’emamū’, ere ako jee ko. A’jea futat ere jee. Ka’aranūūa etee je afutat”, ‘jau ‘wyrriararete ‘ga aipo ‘ga upe. 23 “Ma’eramū sipo ene imomytune’ema jee rai’i? Je upe imomytuna ene ifutare’emamū amunipo ‘ā eremono ka’aranūū rerekwara ‘gā nupe rai’i kūi. A’eramū amunipo ‘ā ‘gā jeka’aranūū momyawera mepyau enee jee rai’i kūi”, ‘jau ‘wyrriara ‘ga aipoa kūima’e ‘ga upe.

24 —A’eramū ‘ga ‘jau ojeppyriwara ‘ga upe: “Ere ka’aranūū ppyka ‘ga wi. Imonou teis ka’aranūū ppykarera ‘ga upe”, ‘jau ‘ga ‘ga upe.

25 —A’eramū ‘ga ‘jau ‘wyrriara ‘ga upe: “Naani kūi. Kwaiwete ‘ga ma’ea kūi. Teis ‘ga ma’e pytuna kūi”, ‘jau ‘ga ‘ga upe.

26 —A’eramū ‘ga ‘jau ‘ga upe: “A’jea futat. Ereko esageara ‘gā opygyu’jap futat nū”, ‘jau etee ‘ga ‘gā nupe. “Ereko esage’emara ‘gā te ajee nuerekoi futari. Ere kopyrera miamū futat ‘ga erekowe’em”, ‘jau ‘ga ‘ga upe.

27 —A’ere ‘ga ‘jau ‘gā nupe nū: “A’eramū pēē ‘awamū je ree iporomutare’ema ‘gā nerua iapisaupap ‘au je rowase. Narafutari ore ‘wyrriaramū ‘ga rekoa ‘jarera ‘gā nerua iapisau je rowase”, ‘jau ‘ga ‘gā nupe— ‘jau Jejui ‘ga imome’wau ‘gā nupe, ‘gā mu’jawamū.

*Kawaru’i ‘arimū Jejui ‘ga ataawet
(Mateu 21.1-11; Maku 11.1-11; Juā 12.12-19)*

28 Aipo mome’upaw ire Jejui ‘ga watau wemiayuwa ‘gā nenune. A’eramū futat ‘gā awau ‘ga rewiri. 29 A’eramū ‘gā awau owaēma ywytyra upe. Oriweira ‘jawa upe owaēma. Kwaiwete aipoa ‘ywa oriweira ‘jawa peu. A’eramū ‘gā a’eramū ywytyra renūina, Oriweira ‘jau jupe.

Mukūja amunawa ‘upa aipoa ywytyra pyri. Pefaje, Petani. Mīmera amunawa ‘upa ywytyra pyri. 30 A’eramū Jejui ‘ga ‘jau wemimu’e ‘gā amū nupe, mukūja ‘gā nupe:

—Pe’je pejewau pejekwapa je renune pejewau pejewaēma iruupeuwara amunawa upe. Pejesouwe nipo pēē kawaru’i mū resaka. Nuatai we ‘gā amū i’arimū. A’ea ki perut iamoiia jee— ‘jau Jejui ‘ga ‘gā nupe. 31 —“Ma’eramū te peko ee?” pejejeupe ‘gā ‘eramū ki “Janejara ‘ga te e’i ore ko: Kawaru’ia perut jee ra’ne, e’i ‘ga ore ko. A’ere nipo ‘ga ko’iko’i ete imuri pē nupe nū”, pe’je ki ‘gā nupe— ‘jau Jejui ‘ga ‘gā nupe.

32 A’eramū ‘gā awau kawaru’i resaka. ‘Ga je’eg imū etee futat ‘gā kawaru’i resaka. 33 Kawaru’i amoiramū, ijara ‘ga ‘jau ‘gā nupe:

—Ma’eramū pēē pejekou ee ki ‘ei? Ma’eramū pēē iamoiia ki ‘ei?— ‘jau ‘gā ‘gā nupe.

34 A’eramū ‘gā ‘jau ‘ga upe:

—Janejara ‘ga te e’i ore ko: “Kawaru’ia pekwap amū rerua jee ra’ne”, e’i ‘ga ore ko. A’ere nipo ‘ga ko’iko’i ete imuri nū— ‘jau ‘gā ‘ga upe.

—A’jea. Pe’je ajee erawau ‘ga upe— ‘jau ‘ga ‘gā nupe.

³⁵ A'eramū 'gā erawau Jejuī 'ga upe. A'ere 'gā amū opiara mososoka imonou kawaru'i 'arimū Jejuī 'ga upe. A'ere 'gā kawaru'i pyyka Jejuī 'ga upe 'ga apykawamū. ³⁶ A'eramū Jejuī 'ga awau Jerusareg ipe kawaru'i 'arimū. A'ere 'ga rupi oo ma'e 'gā awau ujāna 'ga renunewe opiara mososoka, imonou pe rupi imogyau 'ga kwapawamū. 'Ga ree oporomutaawa resaukaawamū 'gā iapou.

Ymā 'gā aipo apou 'wyrirarete upe rakue, 'ga ree opojejuka resaukaawamū rakue. A'eramū 'gā a'eramū iapou Jejuī 'ga upe.

—'Ga nipo ako 'awamū 'wyriraramū janee— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

³⁷⁻³⁸ Ywytyra awau wāāpyramū Jerusarega upe. Jerusarega 'upa ywytyray 'arimū. Jerusarega rerowykawe 'gā ajatykau wafukaita ajaupe:

—Janeruwarete 'ga esage futat ra'e. Koromū futat Jejuī 'ga, Janeruwarete 'ga remimurera 'ga. Kwaiwete 'ga 'gā moferawi. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nanē 'ga okatu'ok nū— 'jau 'gā ajaupe wafukaita. —A'ea ore aruesak ai'i. Janeruwarete 'ga 'ā ene mua— 'jau 'gā ajaupe.

Kwaiwete 'gā awau Jejuī 'ga repejāna. A'eramū 'gā a'eramū awau akou meewei. A'eramū 'gā amū 'jau 'ga upe wafukaita:

—Ene 'ā Janeruwarete 'ga remimurera.

Ene ree 'ā Janeruwarete 'ga ta'waramū akou oree.

Ywagipewara 'gā najuejue etee opy'ata'waramū ajemogyau nū.

'Ga te 'ā ene mut ore'wyrirareteramū.

Ene 'ā enesage ekou oree.

A'eramū ene 'awamū ekou 'wyrirareteramū oree—

'jau 'gā 'ga upe.

A'ere 'gā amū 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā enesage oree jepi. Ene 'ā Jejuī 'ga eremut oree. Eneje'eg imū futat 'ga ruri. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawe— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa Jejuī 'ga ree.

³⁹ A'eramū fariseu 'gā amū 'jau Jejuī 'ga upe:

—Jejuī! “Aipo pe'je awi”, ere 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga upe te aipo jane 'i jepi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. 'Gā je'ege'em ire amunipo 'ā itaa we futat ije'egi jee je muorypa — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

Jejuī 'ga ajemuaēma Jerusareg ipewara 'gā nee

⁴¹ Jerusarega pyri katu katu awauwe Jejuī 'ga amā'jāu amunaw are. A'eramū 'ga u'arasigamū. A'eramū futat 'ga ajaa'wau. “Jerusareg ipewara 'gā Jeruwarete 'ga je'ega renupare'ema”, 'jau 'ga ojeupe.

⁴²—Je 'ā ae katu'okara futat. Je 'ā Jarejuwarete 'ga mota'waara pē nupe. Je rerowiraramū nipo 'ga ota'waramū akou pē nupe. Aipo pēē ikwaawa je afutat numiamū. A'ere 'ā nepekwaawi futari. Ikwaaw ire amunipo 'ā ia'wyre'ema 'gā nepē nereko tyweri — 'jau 'ga amā'jāu Jerusareg are. ⁴³—A'ere 'ā Jerusareg ipewaramū nepēporomutari je ree. A'eramū nipo ia'wyre'ema 'gā anure 'ua pē'wya osōu pē nee. A'eramū nipo pēē mū pejeka'jame'ema futat. Tujugeyra pyu pē osōu. ⁴⁴ A'eramū nipo 'gā pē'wyrarete mateepapa pē nui — 'jau 'ga 'ūina. —Pēē nanē futat pē apisaupap katu katu nū. Nepeka'jami futari nipo pēē mū. Kunumīaky'ria we futat nipo 'gā wapisipap katu katu. Pēnoga we futat etyka nipo pē nui. Iku'jo'joka pē nui imuāmuāina pē nui. Janeruwarete 'ga 'ā je mut ae katu'oka. A'ere 'ā nepēporomutari je ree. A'eramū 'awamū mama'e tywera ojeapou pē nupe— 'jau 'ga 'ūina amā'jāu 'gā 'wyr are.

A'eramū futat 'ga ajaa'wau.

*Wyra me'egara 'gā mū'ēawet
(Mateu 21.12-17; Maku 11.15-19; Juā 2.13-22)*

⁴⁵ 'Gā 'wyrarete upe owaēmawe Jejuī 'ga ojypa kawaru'i awi. A'eramū 'ga awawayayau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Irāā'ā wyra me'egara 'gā nuwamū. A'eramū Jejuī 'ga amara'neramū 'gā nee:

—Pe'je pejewau peje'jāu 'aw awi. Nawyra me'egawa rūi te 'ā. Jeruwarete 'ga mogytaawa te 'ā 'oga — 'jau 'ga wyra me'egara 'gā nupe, 'gā karaemā muāina, 'gā neymawa mopyamāu 'gā nui. A'ere 'ga 'jau 'gā nupe:

⁴⁶ —Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. “Je-mogytaawa 'og ipe 'gā nuri oporogytau jee”, 'jau 'ga ka'arana kwasiarukaa rakue. 'Au futat Janeruwarete 'ga mogytaawa 'oga. 'Au futat jane ruri jareporogytau 'ga upe. A'ere 'ā pemyi pejemunarūawamū ete. Pejejeymawa etee 'ā pēē erua ime'ega erupa 'au. “Pe'je pejejuā jereymawa mua iapyau Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'ā pēē 'gā nupe pejejupa. A'ere 'ā pemepyyuukat pejejuape epy apyapa. Pejemunarūmū 'ā pejejupa pejejoka'aranūū are— 'jau Jejuī 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe. —A'eramū pēē pejewau 'aw awi peje'jāu— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, amara'neramū 'gā nee.

⁴⁷ A'eramū Jejuī 'ga awau ali'we ali'we 'jau, 'ga awau 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Kwaiwete 'ga ree iporomutare'ema 'gā. Mainana 'wyriara 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā, 'wyriari'ri 'gā. Mīmera 'gā amara'neramū 'ga ree. 'Ga juka are 'gā afuweramū.

⁴⁸ A'ere 'gā najukaarūi 'ga. Kwaiwete wejue Jejuī 'ga ree iporomutat ma'e 'gā jemogyi. A'eramū 'gā okyjau 'gā nui, 'ga juka ekoete awi. Nokoi wejue Jejuī 'ga tesirūgatu 'gā nupe. A'eramū 'gā a'eramū 'ga jukawarūe'em.

—'Ga ree janereko ekoeteramū 'ga ree iporomutat ma'e 'gā jane apisi ne— 'jau 'ga ree imara'ne ma'e 'gā ajaupe.

20

*“Awŷja rer imū te erejot?” Jejuī 'ga upe 'gā 'eawet
(Mateu 21.23-27; Maku 11.27-33)*

¹ Uwarete 'ga mogytaaw ipe Jejuī 'ga akou 'gā mu'jau 'ga ree:

—Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga pē katu'ogi futari, pē mogyau wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

² A'e pype mainana 'wyriara 'gā 'ua oje'ega Jejuī 'ga upe Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee, judeu 'gā 'wyriari'ri 'gā. Mīmera 'gā 'ua oje'ega 'ga upe:

—Awŷja rer imū te erejot rakue? Awŷja pājē mū te mama'ea ereapo? Awŷja te ene mut oree rakue?— 'jau 'gā 'ua oporonupa ee Jejuī 'ga upe.

³ A'eramū Jejuī 'ga nanē 'jau 'gā nupe nū:

—Pe'je ajee pēē na'ne imome'wau jee 'ū. ⁴ Awŷja je'eg imū ajee Juā Batista 'ga ruri ae pymāu 'y pe rakue 'ū? Jarejuwarete 'ga je'eg imū te 'ga ruri rakue? Kūima'e 'ga amū je'eg imū te ra'u nū?— 'jau Jejuī 'ga oporonupa ee 'gā nupe u'ama.

⁵ A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Ma'ja sa'e te jane 'ga upe?— 'jau 'gā ajaupe etee futat. —“Jarejuwarete 'ga je'eg imū 'ga ruri” ojeupe jane 'eramū te 'ga “te a'etea neperowiari 'ga” 'ga 'i janeē nū a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. ⁶—“Kūima'e 'ga je'eg imū 'ga ruri”, 'ga upe jane 'eramū nipo tekotee 'gā jane apisi ete ita pyu nū'ū. “Juā 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat janeē” e'i 'gā jepi. A'eramū nipo 'gā aipo jane

'eramū amara'neramū jane ree ne nū a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. ⁷ A'eramū 'gā 'jau Jejuī 'ga upe:

—Norokwaaawi ore Juā 'ga muarera 'ga nū'ū— 'jau 'ga o'meramū 'ga upe.

⁸ A'eramū Jejuī 'ga nanē 'jau 'gā nupe nū:

—Je nanē temuwarera 'ga namome'ui futari pē nupe nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

Ko raaran a'wyre'ema 'gā

(Mateu 21.33-46; Maku 12.1-12)

⁹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Peapyaka jeje'eg are. Mama'e mū je amome'u pē nupe, pē mu'jawamū ee, pē mueapyou ee— 'jau 'ga 'gā nupe. —Kūima'e 'ga amū 'y'wa 'y'wa rakā otym. Kwaiwete uwa 'jawa 'y'wa rakā 'ga otym oko pe. A'eramū ijara 'ga 'gā amū monou uwa ko raaranamū ojeupe. “Y'wa mū jema'ea futat. Emyreramū te ajee pēma'e futat pēporowykyawera repya futat”, 'jau ijara 'ga 'gā nupe. A'ere 'ga awau watau 'gā nui. A'eramū 'ga namutamutat akou muku 'gā nui. ¹⁰ Uwa atyarama upe iwaēmauwe ijara 'ga wemiayuwa 'ga amū monou oma'e uwa 'a piaramū. A'ere ko raarana 'gā 'ga nupānupāi etee 'ga monou 'ga mojewya. Nan etee futat 'ga monou. ¹¹ Aipo 'ga waēm ire ko jara 'ga 'ga amū monou nū, oma'e piaramū 'ga 'ga monou numiamū. A'eramū 'ga awau owaēma uwa ko pe. “Uwa pemut amū jee, e'i ijara 'ga pē nupe”, 'jau 'ga iaarana 'gā nupe. A'ere 'gā nānēwējēmī 'ga rerekoi nū. 'Ga pyygi etee 'ga nupānupāu 'ga rerekou nū. A'erauwe 'ga ojewya awau nū. “Namuri etee 'gā amū jee ki 'ei. Je nupānupā etee 'gā je mua je mojewya nū ki 'ei. Ene agawewi ako je mono ape ai'i. A'etea 'gā nojepojeuwi etee ki 'ei”, 'jau 'ga 'ua ijara 'ga upe imome'wau.

¹² —A'eramū 'ga 'ga amū monou nū. A'ere 'gā nānēwējēmī 'ga rerekoi nū.

¹³ A'eramū ko jara 'ga 'jau ojeupe: “Ma'ja ajee je aapo 'gā nupe 'ū? Teja'yra 'ga pa je omono nū kwy”, 'jau 'ga ojeupe. “Jera'yra 'ga nā'ā jeremifutararetea re'ā. A'etea pa je 'ga omono 'gā nesaka kwy. 'Ga nipo 'gā opojeup re'ā. Jera'yra 'ga ree nipo 'gā pojyramū re'ā”, 'jau nipo 'ga ojeupe— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹⁴ —A'ere nipo 'gā 'ga ra'yra 'ga resakawe 'gā 'i ajaupe: “Wa'yra 'ga 'ga amut y'wa piaramū ra'e. 'Ga futat 'uwa 'ga py'rau ko jaramū 'uwa 'ga manū re. A'eramū jane 'ga jukau jui. A'eramū janema'ea futat koa 'ga ruwa 'ga manū re”, 'jau nipo 'gā ajaupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹⁵ —A'eramū 'gā 'ga pyyka 'ga rerawau enuēma ko awi 'ga jukau— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maran sipo ko jara 'ga wa'yra jukaarera 'gā rerekoi? ¹⁶ 'Ga futat oo ko raarana 'gā apisau. A'ere nipo 'ga 'gā amū monou 'gā py'rau oko raaranamū nū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

A'eramū aipo renupara 'gā 'jau 'ga upe:

—A'jea futat sipo 'gā 'ga ra'yra 'ga jukai?— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁷ A'eramū Jejuī 'ga 'jau:

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. Je ree futat 'gā ka'arana kwasiari rakue.

“Mīa ita nia'wyrui ra'e, 'jau nipo itaoga apoara 'gā ajaupe, ita monou imomoa ajauī.

A'ere 'ga amū aipoa ita eroyrūmyrera ita pyygi etee imonou imyina tenawera pype 'oga pyywoypawamū”,

'jau 'gā ka'arana kwasiara je ree rakue— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹⁸ —'Ga amū nipo u'aa ita 'arimū. A'e 'ga open futat. A'ere 'ga amū 'arimū ita 'ar ire a'e 'ga ku'jo'jogi futari. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'emamū iapoi pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

*Jejui 'ga upe fariseu 'gã 'eawet
(Mateu 22.15-22; Maku 12.13-17)*

¹⁹ A'eramũ Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã, mainana 'wyrriara retee amara'neramũ Jejui 'ga ree.

—Jane upe futat nipo ajee 'ga 'i u'ama— 'jau 'gã ajaupe. —Pe'je ajee sipyyk 'ga 'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'ere 'gã kyjei etee Jejui 'ga ree iporomutat ma'e 'gã nui. A'eramũ 'gã 'ga ppyke'ema.

²⁰ A'eramũ 'gã 'ga rerekou weape etee. 'Gã amũ 'gã imepyau imonou 'ga rewiri 'ga resakawamũ:

—Pe'je pejewau 'ga renupa pejejemogyau— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramũ 'gã awau 'ga rewiri akou 'ga renupa.

—Teepenup 'ga 'wyrriararete 'ga kurawa 'jau — 'jau 'gã 'gã nupe. — 'Wyrriararete 'ga kurawamũ sipyyk 'ga 'jau. A'eramũ 'wyrriara 'ga 'ga jukaukaa janee 'jau— 'jau 'gã aipo 'gã nupe, 'ga rewiri imonopyra 'gã nupe.

²¹ A'eramũ imeppyyra 'gã awau oporonupa ee 'ga upe:

—Jejui. A'jea futat 'ã ereporogyta esage. Nereporogyta ekoetei 'ã ekou. A'jea futat 'ã erejejuka pãwẽ pãwẽ ore ree. A'jea futat te ore mu'e ape mama'e are— 'jau 'gã Jejui 'ga upe oporonupa 'me ee. ²²—A'eramũ ene 'awamũ 'jau oree. Jane 'ã judeua. Simono te jane ka'aranũña 'wyrriararete 'ga upe? Naani te ra'u nũ? Najudeu arũ te 'ã 'wyrriararete 'ga. Tapy'ji amuteea 'ga. Romanũ te 'ga. A'etea te jane simepy 'ga?— 'jau 'gã oporonupa 'me Jejui 'ga upe.

²³ A'ere Jejui 'ga 'gã kwaawi ojee. "Jeje'ega renupa 'gã nuri numiamũ. Siesak 'ga 'wyrriararete 'ga kurawa 'jau, e'ĩ 'gã jee numiamũ", 'jau 'ga ojeupe.

²⁴ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ka'aranũ 'ywope'ia pemut amũ jee ra'ne, Sesa 'ga mepyawa mũ ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã amũ imonou 'ga upe:

—Kweramũ ajee 'wei— 'jau 'gã imonou 'ga po pe.

A'eramũ 'ga esaukaa 'gã nupe:

—Awỹja ra'agawa te 'up ee?

—'Wyrriararete 'ga ra'agawa 'up ee!— 'jau 'gã 'ga upe.

—Awỹja rera ajee 'awamũ ojekwasiat 'upa ikupe katy nũ?— 'jau 'ga esaukaa 'gã nupe.

—'Wyrriararete 'ga rera futat 'up ee— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

²⁵ —'Ga ra'agawa rerekwara 'ga ma'ea futat. A'eramũ pẽẽ imonou 'ga upe etee futat. A'ere Jarejuwarete 'ga mama'ea pemono 'ga upe etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁶ A'eramũ 'ga upe ee oporonup ma'efera 'gã oporesagamũ etee 'ga ree:

—Kuu. I'akwaap 'ga ra'e nũ'ũ. Nakurawi futari 'ga 'wyrriararete 'ga janee jã'nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã ajemogyau etee futat.

*Oferap ma'e are 'gã mu'eawet
(Mateu 22.23-33; Maku 12.18-27)*

²⁷ Ko'iko'ĩ ete satuseu 'gã amũ 'ua oporogytau Jejui 'ga upe nũ. Aipo 'gã e'ĩ ajaupe: "Amanũ re ae noferawu'jawi. Amanũmũ ae teepawamũ ywawuje futat", 'jau agawewi satuseu 'gã ajaupe jepi. A'etea 'gã 'ut imome'waukaa Jejui 'ga upe. ²⁸A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—"Moromu'jara 'ga" e'ĩ 'gã enee jepi. A'eramũ ene ore mueapyo katuu mama'e are. Ymã te 'ã Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. "Kũima'e 'ga amũ nipo amanũ wa'yre'emauwe. A'eramũ nipo 'ga manũ re 'ga rewirera 'ga 'ga remirekofera eẽ rerekou nũ. A'eramũ nipo 'ga wa'yramũ

ēē pype. A'ere nipo 'ga ra'yr ypya amanū ma'efera 'ga ra'yrera 'jawe futat', 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹ A'eramū 'gā oporogytau'japa nū:

—Kūīma'e 'ga amū nipo 'ga ra'yra sete. A'eramū nipo u'ar ypy ma'efera 'ga kūjā mū rerekou. A'ere nipo 'ga wa'yre'emaue 'ga manū jui. A'eramū 'ga wemireko ēē rejaa wewirerera 'gā nupe. ³⁰ A'eramū nipo 'ga manū re 'ga rewirerera 'ga amū ēē rerekou 'ga py'rau nū. ³¹ Ojopy'rapy'rau etee 'gā ēē ree, ajamanū re. A'ere 'gā nata'yri'i futari ēē pype. ³² Ojee 'gā jomoy paw ire ēē nanē amanūmū nū. ³³ A'eramū nipo 'ga ae moferapawa 'ara rupi manamū sipo ēē menaretea?— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe. —'Gā juejue futat ēē wereko kūi— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe.

³⁴ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Au etee te 'gā nemirekoramū kūi. ³⁵ A'ere oferap ma'e 'gā nuerekou'jawi kūjāa. Niporerekoweru'jawi 'gā kūjā are. Kūjāmera 'gā nanē omenari-were'emamū futat nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁶ —Ywagipewara 'gā 'jawe futat 'gā jemogyi amanū'jape'ema futat. Janeruwarete 'ga 'gā omoferap imogyau nū. A'eramū 'gā a'eramū 'ga ra'yramū futat ajemogyau. ³⁷ Ymā te 'ā Moisesi 'ga jane mu'ei ae feraw are rakue— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —“Ka'a'ia je upe imueny re Janeruwarete 'ga oje'ega jee ikue: Je 'ā Eneruwaretea, 'jau 'ga oje'ega jee ikue”, 'jau Moisesi 'ga imome'wau rakue. “Je te 'ā Eneruwaretea. Enepytuna 'gā Nuwaretea je. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mīmera 'gā Nuwaretea je ako, 'jau 'ga jee ikue”, 'jau Moisesi 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe.

³⁸ —Aipo 'gā amanū futat rakue numiamū, Moisesi 'ga tywe'emaue futat rakue numiamū. A'ere 'gā 'aga namanūi futari. Ateepawe'emamū futat 'gā 'aga. A'eramū Janeruwarete 'ga poromū 'jau Moisesi 'ga upe. 'Gā 'aga tywe'em ire amunipo 'ā 'ga aipo ne'ia'uweri Moisesi 'ga upe. Ako ma'e 'gā nupe etee te 'ga ae ruwamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

³⁹ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā amū 'jau 'ga upe:

—A'jea futat— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴⁰ A'ere amumera 'gā noje'egi futari ajemogyau. Ojenosī 'gā 'ga wi. A'eramū 'gā oje'ega'ema futat 'ga upe.

*Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyret
(Mateu 22.41-46; Maku 12.35-37)*

⁴¹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maran sipo ajee Ku'jywa 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyreramū wejēmī 'ga rekoi nū? Ymā te Davi 'ga manū rakue. ⁴²⁻⁴³ Davi 'ga futat ka'arana okwasiat inuga janee rakue, Saumu 'jawa ka'aran are 'ga ikwasiarer inuga janee rakue:

“Ga te eteetea. Janeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe:

'Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene.

Enepājēreteja je 'jawe. A'eramū ene eapyka je yse katy.

Anure nipo je ene mogoi 'wyriaramū 'gā nupe najuejue etee.

Ene ree iporomutare'ema 'gā 'arimū je ene magwawukari.

A'eramū ene je iapoe'emaue eapyka 'au je yse katy', 'jau 'ga Jejararete 'ga upe ai'ī”,

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. ⁴⁴—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ree 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ma'eramũ sipo ajee Davi 'ga 'i "Jejararete 'ga", 'jau ajuapyrera 'ga upe nũ?— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat

(Mateu 23.1-36; Maku 12.38-40)

⁴⁵ Mytuna 'gã ajemogyau Jeju 'ga porogyta renupa. A'ere 'ga ojerowaka oje'ega wemimu'e 'gã nupe:

⁴⁶ —Pejea'gu ki Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã nui — 'jau 'ga 'gã nupe. —Gã 'ã e'i ojeupe: "Je kũima'eeteetea", e'i 'gã 'ã ojeupe ajemogyau, waity fuku rerekou. A'eramũ 'gã ataramũ 'gã naitya ajasimana 'gã nee. "Tiporesag ete 'gã je ree 'jau", 'jau 'gã akou ojeupe. Wapeje'ega tãmêjê 'gã ifutaa. "Wyriara apykawa 'arimũ etee wapyka awau pejejatykaaw ipe. Ojemi'waaw ipe nanê nũ 'wyriara renawa 'arimũ etee wapygiweramũ ojemi'waa — 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. ⁴⁷ —Kũjã men manũ ma'e 'gã nupe nanê 'gã 'jau: "Je tamaenun tekou enekaraemã are 'jau", 'jau futatee 'gã 'gã nupe. "Je tareko esage enekaraemã enee 'jau", 'jau futatee 'gã 'gã nupe. A'ere 'ga etee 'gã karaemã pygyi ojeupe, ka'aranũa nanê nũ. A'eramũ 'gã 'jau ojeupe etee futat: "Kwakwai'i teje'ega monoi Jarejuwarete 'ga upe. Kasi a'e pe 'gã je kwaawi mama'e tywera je iaporamũ ne kwy", 'jau 'gã ojeupe etee futat. A'eramũ nipo 'gã oje'ega monou fukuu 'me futat Jarejuwarete 'ga upe, wemiapo tywera mimawamũ. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'gã nereko tyweri 'gã nemiapo tyweawer are— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

21

Imen manũ ma'efera êê remimonofet

(Maku 12.41-44)

¹ Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype 'ũinaw ipe Jeju 'ga ose ma'e 'gã nesaka 'ũina. Ika'aranũu kwai ma'e 'gã ka'aranũu monou yrũ pype Jarejuwarete 'ga upe kwaiwete. ² 'Gã nese paw ire majawera êê mũ 'ua osou 'og ipe. Nika'arani êê akou. Itywerete êê akou. A'etea êê oka'aranũu ywope'i omono ipype. Mukũ'i'i etee êê imonou ipype. Naepyi agawewi êê remimonofera. ³⁻⁴ Êê resakawe Jeju 'ga 'jau ojeupi oo ma'efera 'gã nupe:

—Kweramũ kũjãa êê imen manũ ma'efera êê. Nitywa'uweri agawewi êê mama'ea. A'etea êê oka'aranũu monoupap futat yrũ pype. A'eramũ êê otywe'emamũ futat mama'ea ojeupe imuawamũ. Êê remimonofera ika'aranũu kwai ma'e 'gã ma'e wapyraap futat Janeruwarete 'ga upe. 'Gã kwaiwete agawewi omono 'ga upe. A'etea 'gã kwaiwete wêjêmĩ wereko ojeupe nũ. A'ere êê ma'ea nitywi futari. Omonopap futat êê 'ga upe. Naemyreri futari êê upe. Wemi'urama muawa we futat êê omonopap 'ga upe— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

Jeju 'ga rur enune ojeapo ma'e

(Mateu 24.1-14; Maku 13.1-13)

⁵ Anure Jeju 'ga rewiri oo ma'e 'gã 'jau:

—Kuu. Ikaturam te Janeruwarete 'ga mogytaawa 'oga jã'nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe. —Sã'ã ita esagea. Mytuna 'gã ka'aranũu momyi Jarejuwarete 'ga mogytaawa 'oga apoawamũ— 'jau 'gã.

⁶ A'eramũ Jeju 'ga 'jau:

—A'jea futat esageramũ numiamũ. A'ere nipo anurenure'i jane ree iporotutare'ema 'gã nuri imonou etyka. Nomyi'i futari nipo 'gã itaa mũ aju'arimũ — 'jau 'ga 'gã nupe.

7 A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Maranime sipo aipo 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa monoi etyka? Ma'ja ra'ne sipo ajee ojesaukat oree iapo enune?— 'jau 'gā 'ga upe.

8 A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je renune 'ut ma'e 'gā nipo i'me ma'ea. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. Anure nipo kwaiwete 'gā nuri, “Janeruwarete 'ga je mut pē katu'okaramū”, 'jau nipo 'gā 'ua pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. “O'meramū 'gā 'i”, pe'je etee ki 'gā nupe. Kwaiwete nipo 'gā 'gā moryteeu ojee— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. 9—Anure nipo amutee amunaw awi 'gā nuri 'wyriararete rowajaa 'ga remiayuwa 'gā neewe futat. A'ere kasi aipo renupa pekyje ne. Nan futat nipo teepaw enune. A'ere nipo naporomū rūi imateepaawa. Naporomū etee rūi futat nipo mama'e rekoī— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —Akou'jau'jap futat nipo mama'ea. 10 Amunap tesirūmera pypewara 'gā we futat nipo ajuowajat. 11 A'eramū nipo jero'wua ojeupa kwaiwete. Ywya we futat nipo oyyi peu peu peu 'jau. Amumera 'gā nipo opapa kwaiwete ty'ara rerekou. Ywag ipe nanē nipo mama'e mü ojesaukaa pē mogyjawamū.

12 Jeremiayuwaamū nipo 'gā amū pē nereko tyweretei. Pē monou nipo pē munepa pē mu'ama moromunepawa pype. Teepaw enune nipo 'gā pē monoi pē munepa pē mu'ama moromunepawa pype. Pē pyyka nipo 'gā pē nerawau judeu 'gā jatykaaw ipe pē moporogytaukaa. Amumeramū nipo 'gā pē nerawau 'wyriara upe. 13 'Wyriararete upe pejeteroomū ki pēē je mome'wau 'gā nupe. “Jeju 'ga iporokatu'ogiwet pē nee”, 'jau ki pēē 'wyriara 'gā nupe, moromunepawa pypewara 'gā nupe. Mīmera 'gā nupe ki je mome'wau— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

14—A'eramū “Ma'ja 'jau sipo je teje'ega 'gā nupe 'wei”, pe'je kasi ne. 15 Je te 'gā nupe peje'egawa amut pē nupe peu pē nerooramū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'gā “i'me 'ga ra'e”, jawe'em pē nupe. 16 Pēpytuna 'gā we futat nipo pē mono amū ia'wyre'ema 'gā po pe, pē munewukaa. Pējara 'gā, pēnewirera 'gā, pēneki'yra 'gā, pējekoty'aawa 'gā. Mīmera 'gā miamū nipo pē monou ia'wyre'ema 'gā nupe pē munewukaa. A'eramū nipo 'gā pēē mü jukau futat. 17 Je rerowiaara 'ā pēē. A'eramū nipo je rerowiare'ema 'gā najuejue etee futat oporomutare'emamū pē nee. 18 A'ere nipo je nopoiri futari pē nui. Tejejukau esage etee pē nee. 19 A'eramū ki pēē je rerowiaa pejemogyau. Pejepoire'ema futat je rerowiar awi. A'eramū pēē pejemanū re pejewau ywag ipe je pyri— 'jau Jeju 'ga oporogytau 'ūina 'gā nupe.

Jerusarega retygawam

(Mateu 24.15-21; Maku 13.14-19)

20—Anure nipo pē nee iporomutare'ema 'gā nuri Jerusarega osōu. Aipo resakawe ki pe'je pejejaupe: “Awamū nipo 'ā 'gā Jerusarega retygi 'ja”, 'jau ki pēē pejejaupe. 21 A'eramū ki pēē Judeja ywy pe ako ma'eramū 'gā nesakawe pejeka'jama pejewau ywytyr ipe. Jerusareg ipe ako ma'eramū nanē pēē pejeka'jamayau jui. Jū me ako ma'eramū pejewawe'em Jerusareg ipe. Jerusareg awi ki peka'jamap futat— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

22—Jefaruwa Jerusarega upe iwaēmauwe futat ki pe'je pejejaupe “owaēm Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gā nereko tyweawa upe ra'e”, pe'je ki. Ymā te 'ā 'gā ka'arana kwasiari ee rakue. “A'ere 'ga 'awamū ikwasiaripyrer imū etee futat iapoi”, 'jau ki pēē— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. 23—Oporiay'iramū nipo ta'yryrū ma'e kūjā ajemogyau, ta'yky'ri ma'ea nanē nipo nū. Nujānarūi eweguu ma'ea. Ta'y'ri' ma'e nanē nujānarūi nū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Imara'ne te nipo Janeruwarete 'ga 'ūina. Ika'jame'ema 'gā nipo ako tywerete futat. 24 Ika'jame'ema 'gā 'ga wapisuikat jyyu pyu 'gā nupe. Amumera 'gā

nipo 'ga ipofarukaa 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā 'gā nerawau kwe pe. Ajepeja wyy pe 'gā nerawau imunepa. Jerusareg ipe judeue'ema 'gā 'wyyriara 'gā jemogyramū nipo ojeapou, kwaiwete futat. Janeruwarete 'ga remifutar imū etee futat nipo 'gā 'ūina. Awau nipo owaēma 'ga muēmawa upe. A'erauwe nipo Janeruwarete 'ga 'ga muēmukari— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

*Janereki'yra 'ga ruawam
(Mateu 24.29-35; Maku 13.24-31)*

²⁵—Ywag ipe nanē nipo mama'e mū jesaukari pē nupe nū. Jay are, jaytata are, kwar are. Mimer are nipo ojesaukaa pē mogyjawamū. 'Yē'ea nanē nipo oyyita nū. A'eramū futat nipo wyjapetegamū. A'eramū nipo pēē pejekyllau ipyamu awi. ²⁶Ywag ipewara nanē nipo oyyita nū. Kwat, jay, jaytata. Mimera nipo oyyita— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'eramū nipo pēē wyy pewaramū najuejue etee pejekyllau jui. Amumera 'gā nipo amanūaipa okyje rerekou. 'Gā kyjea nipo 'gā apisawaipa 'gā mogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁷—Aipo pēē esag ire nipo pēneki'yramū je tejuja tejewya. Ywasiga rupi nipo tejuja tejypa. A'eramū nipo wyy pewara 'gā je resaka, je ruramū. Tepājē mū nipo je ruri, tejenyuga pype futat tejuja nū. A'eramū nipo 'gā 'jau jee: “Nitywi 'ga amū ene 'jawe. Ene te 'ā pājērete. Ene te 'ā esage ma'eramū. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawe”, 'jau nipo 'gā jee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ²⁸—Aipoa mama'ea pejejeupe ijesaugar ppyrauwe ki pejemogy pejeku'iramū. Aipo pēē esag ire nipo je anurenure'i je ruri pē nerawau 'aw awi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁹⁻³⁰A'ere Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau ee ikue:

—Mama'ea je amome'u pē nupe pē mu'jawamū tejuawa 'ar are— 'jau 'ga 'gā nupe. —Sā'ā ae siaka'gywa potyramū amana jewyra kwaawa. Ipotyrauwe 'ā ae amana jewyt ja'wyya'wyy kwaapa. ³¹Nan tee futat ki je'eawer imū mama'e jeaporamuerauwe pe'je pejejaupe: “Ut ja'wyya'wyy Jejuī 'ga janee 'wyyriaramū akou ra'e”, pe'je ki pejejaupe. ³²A'jea futat je 'i. Je'eawer imū mama'e jeapo resakarera 'gā papa katu katue'emauwe nipo tejuja tejewya— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³³—Ywaga nipo atepawamū futat. Ywya nanē nipo atepawamū futat nū. A'ere nipo jeremimome'ufera nateepawa'uweri futari. Je'eawer imū etee futat nipo aipoa ojeapou— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe ikue.

“Je rura ki peapesak” Jejuī 'ga 'eawet

³⁴A'ere Jejuī 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—Pe'je pejejemogyau je ruru'jawa rapesaka au'jeteramū futat. Pēnea'at kasi pejejemogyau 'auwara mama'e are etee ne. Maraka apo are etee kasi pejemogy pejeje'aramū ne. Kasi a'e pe je rura pē mopiryyi erujewi ne— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁵—Sā'ā ae wyy kwara resage'ema. A'eramū 'ā ae u'aa erujewi ipype. A'eramū 'ā ae opiryyjamū jui. Nan tee futat nipo pēē je jewyra rapesakare'emamū pēpiryyi erujewi aipoa mama'e resaka— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁶—A'eramū pēē pejejemogyau pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe, pejeje'emamū. “Ku'jyp. Je momoirukat kasi ape eja'yra 'ga rerowiar awi ne. Je poar ape, 'ga rerowiarukaa jee”, pe'je ki 'ga upe. “Mama'e tywera je aesak kwaiwete. A'ere je jemogyppygi 'ga ree”, pe'je ki 'ga upe. “Najepoiriweri je 'ga wi”, pe'je ki 'ga upe. Kasi a'e pe aipo pe'je'emamū nepeēma'uweri mama'e tywer awi ne— 'jau Jejuī 'ga 'gā mu'jau ee. —Je rerowiar awi pejepoire'ema pejejemogyau je ruramū tepēku'i 'jau. Pejejuja pejeku'iramū je rowase je jewyramū 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'ūina 'gā nupe.

³⁷ Aipo are 'ga 'gã mu'jau akou. Ai'iwe, ai'iwe 'jau 'ga awau Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype 'gã mu'jau. A'ere 'ga kaaruwauwe awau ojepe'au Jerusareg awi. Awau osea Oriweira 'jaw ipe. ³⁸ Ai'iwe 'ga 'gã nerawau nũ. Tekotee 'gã nanẽ awau 'ga rupi nũ. Kwaiwete 'gã awau 'ga porogyta renupa nũ. Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype awau 'ga je'ega renupa ajatykau.

22

Jejuí 'ga ree ifuwet ma'e 'gã

(Mateu 26.1-5; Maku 14.1-2; Juã 11.45-53)

¹⁻² Egitu ywy awi judeu ppy ppy 'gã nenũ'ẽawer are wea'awa maraka upe iwaẽm ja'wyja'wyrarauwe mainana 'wyrriara 'gã ajatykau Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã nee.

—Maran te jane Jejuí 'ga ppygi 'ga jukau?— 'jau 'gã ajaupe.

A'ere 'gã kyjei 'ga remiayuwa 'gã nui.

—Jerusareg ipewara 'gã iporomutat 'ga ree. Soko kasi 'ga ree mytuna pype ne— 'jau 'gã ajaupe. —Wowase 'ga rerekoramũ 'ga remiayuwa 'gã jane apisi ne. Awotywe'eme te sireko 'ga 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

Mainana 'wyrriara 'gã nupe Judas 'ga 'eawet

(Mateu 26.14-16; Maku 14.10-11)

³ A'ere 'ga remimu'e 'ga amũ ree mama'eukwaawa 'wyrriara ruwi, Judas Iskariote 'ga ree. Jejuí 'ga remimu'e 'ga futat numiamũ. A'ere mama'eukwaawa 'wyrriara namu'akwaawukari 'ga imogou. ⁴ A'eramũ 'ga awau oporogytau mainana 'wyrriara 'gã nupe:

—Je oo Jejuí 'ga resaukaa pẽ nupe. Tepepyyk 'ga 'jau. Je akwaap 'ga rekwawa. A'eramũ je pẽ nerawau 'ga rekwaw ipe— 'jau Judas 'ga 'gã nupe. —'Ga upe jarewaẽmawe nipo je 'ga retywape pyteri 'ga resaukaawamũ pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁵ A'eramũ mainana 'gã aku'iramũ 'ga ree, aipo 'ga 'eramũ.

—'Ga resaukaramũ toromepy ene 'jau— 'jau 'gã Judas 'ga upe.

⁶ —Pe'je ki ajee 'wei— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe nũ:

—Tene 'ga jepe'ai ra'ne. Emaenun etee ekou ee ra'ne. Ojete'e 'ga rekoramũ toropyyk 'ga 'jau. Jemime toropyyk 'ga 'jau, awotywe'eme 'jau. A'eramũ 'ga rewiriwara 'gã ikwaape'ema 'jau— 'jau 'gã 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga Jejuí 'ga rerekou weape.

Jejuí 'ga 'gã monou kumi apoawamũ

(Mateu 26.17-25; Maku 14.12-21; Juã 13.21-30)

⁷ Awau owaẽma mani'oko'o jopype'ema 'wawa upe, Pasikwa 'jawa apoawa upe. Maraka fukua te poromũ. A'e awi awau owaẽma karupa'mĩ jukaawa 'ara upe. A'e 'ara rupi futat judeu 'gã karupa'mĩ jukau i'wau. ⁸ Aipo 'ara rupi Jejuí 'ga oje'ega Pedro 'ga upe Juã 'ga retee:

—Pe'je pejewau karupa'mĩ mũ jukau eya jarejee— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁹ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ma'ape ki 'ei? Aw'ya rog ipe ki 'ei?— 'jau 'gã 'ga upe.

¹⁰ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau Jerusareg ipe. Peu nipo 'y ryrũ rerekwara 'ga peekoat.

¹¹ A'eramũ pẽẽ pejewau 'ga rewiri. 'Og ipe 'ga seramũ pejeporogytaw 'oga jara 'ga upe: "Janejara 'ga ore mut imome'waukaa enee: 'Ma'ape te je karupa'mĩ eyra 'ui tejemimu'e 'gã netee?" e'i 'ga kũi. 'Ma'ape te ore kumi apoi? e'i 'ga enee kũi", pe'je ki 'ga upe— 'jau 'ga 'gã nupe. —"Tajemi'wat

tejemaiyuwa 'gā pyri 'jau, e'i 'ga enee ko", pe'je ki 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe.
 12—Aipo ojeupe pēē 'e re 'ga tepē neroo ywatewara imy'jawa pype 'jau. Ityp futat aejemi'waawa peu. Ae renawa nanē otywamū futat nū. A'eramū pēē pejejeupe 'ga esaukar ire peu futat iapou ewara reewe jarejeupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

13 Ojeupe Jejui 'ga 'e re 'gā awau. Awau 'gā 'ga 'eawer imū etee futat esaka. A'eramū 'gā kumi apou maraka are wea'awamū. A'ere Jejui 'ga awau 'gā newiri, wemimu'e 'gā nerawau.

Mani'oko'o'ia y'waya reewe 'gā nupe imonoawet
 (Mateu 26.26-30; Maku 14.22-26; 1 Korītu 11.23-25)

14 Kumi apopaw ire Jejui 'ga awau wapyka kumi'wawa pyri wemiayuwa 'gā netee.

15 —Karupa'mīa je auwei tekou pē pyri jepi. Ko'iko'i ete 'gā nuri je ppyka je rerekou tyweaete. 16 'Awamū 'ā maraka apoawa. Maraka apoawa upe iwaēmauwe 'ā peapo maraka jepi. A'ere je 'awamū etee futat iapoi pē pyri. Pē'wyriat pāwē pāwēnamū tejewya te nipo je iapou'jawi pē pyri nū. 'Aga maraka teepap kamēsīete. Aipo te nipo marakareteretea futat— 'jau 'ga 'ūina 'gā nupe.

17 A'ere 'ga y'way ppyka, yrū pypewara reramā'jāu ywau eroje'ega 'Uwa 'ga upe:

—Ene te 'ā mama'ea eremut oree— 'jau 'ga 'Uwa 'ga upe.

'Uwa 'ga upe oje'eg ire 'ga itykurukaa 'gā nupe najuejue etee.

18 —Je natykurujawi pē pyri. Tejewyru'japa tāmējē tatykuru'jap pē pyri 'jau nū— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

19 A'ere 'ga mani'oko'o'i ppyka nū. A'eramū 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe nū. 'Ga upe oje'eg ire 'ga imonou imo'jau 'gā nupe. 'Gā moykapap mani'oko'o'i pyu.

—Koromū futat jero'oa. Sā'ā mani'oko'o'i jemo'ia. Nan futat nipo jero'oa jemo'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Amanū je pē nupe pē katu'okawamū. A'eramū pēē jemanūawer are pejejea'aramū mani'oko'o'i 'wau pejejemogyau pejeo-jere'emamū. Pejejea'aramū jemanūawer are mani'oko'o'i 'wauwe futat— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina.

20 Ojemi'wapaw ire 'ga kaneeku ppyka nū.

—Sā'ā y'waya. Nan futat nipo jery jeko'wogi pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina. —A'ere'ere'i futat nipo 'gā amū jery reko'wogi. A'eramū nipo jery reko'wog ire Janeruwarete 'ga pē katu'oka jery pyu— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jery jeko'woge'em ire amunipo 'ā Janeruwarete 'ga nepē katu'ogi futari. A'eramū 'ga pē nee futat jery reko'wogukaa. 'Awamū karupa'mīa nepejukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat 'ga je'eg ymanera numiamū. 'Awamū jerya tee pē pirei pētywer awi. Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui je rerowiamū. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. A'ea 'ga je'ega nimojopy'ruawi futari 'awamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

21 —'Au futat ia'wyre'ema 'gā po pe je monoara 'ga reni wapyka je pyri.

22 Amanū futat je Tejuwarete 'ga je'eg imū etee futat. Iporiay'i ia'wyre'ema 'gā po pe je monoara 'ga numiamū. Anure nipo Janeruwarete 'ga aipo 'ga rereko tyweretei kwaiwete— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina.

23 Aipo 'ga 'eramū 'ga remimu'e 'gā amā'jāmā'jāu etee ajueakwar are:

—Awŷja sipo 'ga monou poromū ia'wyre'ema 'gā po pe 'wei?— 'jau 'gā ajaupe.

Kūima'eeteete are 'gā mu'eawet

²⁴ A'ere 'ga remimu'e 'gã eewi ajamueu nũ:

—Manamũ te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramũ jarejuapyraapa? — 'jau 'gã ajaupe.

²⁵ A'e are 'gã ajamueramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pekwaap judeue'ema 'gã 'wyrriara 'gã nemiapoa. 'Gã 'wyrriara 'gã wemiayuwa 'gã amũ monou mama'e apoukaa ojeupe: “Nan iki peapo jeje'egawer imũ etee futat”, 'jau nipo 'wyrriara oje'ega wemiayuwa 'gã nupe. Iapo esage'emamũ nipo 'gã 'wyrriara 'gã nereko tyweretei. A'etea nipo 'ga 'jau ojeupe: “Je 'ã 'gã nee ojejuka esage ma'ea”, 'jau nipo 'ga 'ũina ojeupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²⁶—A'ere kasi pëe nanarũ ne. 'Wyrriaramũ pejekoweramũ ki pëe mama'e apou etee futat pejejaupe, pejejopoa etee futat— 'jau 'ga 'ũina 'gã nupe.

²⁷ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Manamũ te pë nupe kũima'eeteete 'ga? Kumi'wawa pyri wapyk ma'e 'ga, kumi apoara 'ga te ra'ũ nũ?— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Kumi'wawa pyri wapyk ma'e 'ga futat— 'jau 'gã 'ga upe.

—A'jea futat. A'ere 'ã je kumi apoara 'jawe futat je rekoj pë nupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁸ —Ia'wyre'ema 'gã ako je rereko tywerete agawewi ai'i. A'etea 'ã naje rejari pejepe je mogou ojetee'i. A'eramũ je a'eramũ anure pë mepyau. ²⁹⁻³⁰ Tejuwarete 'ga 'wyrriaramũ pë nupe temonoramũ tomono pëe 'wyrriaramũ imogyau 'jau, tepoaawamũ 'jau. Israeu 'ga ra'yra 'gã pytuna tusi. A'eramũ je pë monou pë mogyau 'wyrriaramũ Israeu juapyrera 'gã nupe. A'eramũ Israeu juapyrera 'gã nipo awau pë nowase. A'eramũ nipo pëe 'jau mama'e esage apoara 'gã nupe: “Mama'e esage ereapo rakue, Jarejuwarete 'ga je'eg imũ rakue. A'eramũ 'ga ene mepyau eneremiapofer are”, 'jau nipo pëe 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Mama'e tywera apoarera 'gã nupe nipo pëe 'jau: “Mama'e tywera etee ereapo Jarejuwarete 'ga upe rakue. 'Ga je'eg imũ jëmĩ mama'e apowe'em rakue. A'eramũ 'ga ene mepyau eneremiapo tywer imũ etee futat”, 'jau nipo pëe 'gã nupe— 'jau 'ga 'gã nupe. —Aipo 'ara rupi nanë nipo pejewau pejemi'waa je pyri nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

Pedro 'ga momoranupawet

(Mateu 26.31-35; Maku 14.27-31; Juã 13.36-38)

³¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau Simão Pedro 'ga upe:

—Mama'eukwaawa 'wyrriara oje'eg jee ai'i. “Taesak eneremimu'efera 'gã poira ene rerowiar awi 'jau”, e'i mama'eukwaawa 'wyrriara jee ai'i. Sã'ã ae juowuu apefera renũ'ëa a'yi esage awi. Nan tee futat nipo mama'eukwaawa 'wyrriara pë nenuëm are ifuweramũ jeremiayuwa 'gã nui. ³² A'ere 'ã je 'i Tejuwarete 'ga upe tekou ene ree. “Epoar iki Simão 'ga. 'Ga moirukare'ema je rerowiar awi”, 'jau je 'ã 'ga upe tekou ene ree— 'jau Jejui 'ga 'ga upe imome'wau. —A'eramũ nipo ene epõiraipa etee je wi. A'ere nipo erejewyt je rerowiaa nũ. A'eramũ te nipo nerepoirũ 'jawi je rerowiar awi— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —A'eramũ ene ejewirera 'gã poaa je rerowiarukaa 'gã nupe— 'jau 'ga 'ga upe.

³³ Aipo 'ga 'eramũ Pedro 'ga 'jau:

—Naani kũi. Napõira'uweri je ene wi kũi. Moromunepaw ipe miamũ futat je oi ene pyri ene munewamũ kũi. Ene reewe futat temanũmũ kũi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁴ —Ene'me awi kũi. 'Awa ypytuna rupi nipo ene'me 'gã nupe kũi. Muapyapyt katu nipo ene 'jau 'gã nupe: “Nakwaawi je 'ga”, 'jau nipo ene 'gã nupe je kwakupa wyrasokwë je'ege'emauwe— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

³⁵ A'ere Jeju'i 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Ymã te ako je pẽ monoi kwe pe tejemome'waukaa 'gã nupe ai'i. “Peroo kasi pejekaraemã ne”, 'jau ako je pẽ nupe ai'i. “Ka'aranũũa miamũ futat pẽe erawawe'em. Pejepyapaawa miamũ futat kasi peroo ne”, 'jau je ako pẽ nupe ai'i. Kwe pe je pẽ monoramũ te mama'ea nitywi pẽ nupe rai'i?— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Naani nũ'ũ— 'jau 'ga remimu'e 'gã 'ga upe.

³⁶ —A'jea futat nũ'ũ. A'ere 'awamũ nanarũi. Pejemem'urama peroo 'awamũ. Ka'aranũũa peroo 'awamũ. Jyuu tywe'emamũ pẽe pejejaity poakuwuu mũ me'ega jyuu muawamũ. ³⁷ Ymã te 'gã 'ã ka'arana kwasiari inuga je ree rakue: “Wereco tywerete nipo 'gã 'ga oporojuka ma'e 'jawe”, 'jau 'gã ikwasiaa inuga je ree rakue — 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe 'ũina. — Ikwasiaripyryer imũ etee futat nipo 'gã je rereko tyweretei. 'Awamũ futat 'gã je rereko tyweri— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina.

³⁸ A'eramũ 'ga remimu'e 'ga amũ 'jau 'ga upe:

—'Awamũ mukũi jyuu ruwi kũi— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau:

—Au'je ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

'Uwarete 'ga upe 'ga 'eawet

(Mateu 26.36-46; Maku 14.32-42)

³⁹ Ojemi'wapaw ire Jeju'i 'ga awau wytyr ipe, Oriweira 'jaw ipe. Awawete pe 'ga awau. 'Ga remimu'e 'gã awau 'ga rupi. ⁴⁰ Owaẽmawe 'ga 'jau 'gã nupe: —Pe'je pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ pẽe pejefuakaramũ pejetywera apowe'em— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴¹ Ojepe'au'i 'ga awau 'gã nui. A'ere 'ga awau wenupy'ãu wapyka, oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

⁴² —Kiapi'ni. 'Wyriri'ri 'gã imara'ne je ree. 'Gã nipo 'ã je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ã 'gã nuapoa'uweri nanuara je ree. A'ere 'ã najeremifutar imũ rũi ereapoukat. Ejemifutar imũ etee te 'ã ereapoukat 'gã nupe jee— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁴³ A'e pype wyag ipewara 'ga 'ua ojypa 'ga pyri, 'ga mojemogypygykaa 'ua ojee. ⁴⁴ A'eramũ Jeju'i 'ga oje'egu'japa 'Uwarete 'ga upe nũ. 'Ga 'arasiga 'ga py'a moywyrafenayau 'ga mĩina. A'eramũ 'ga ry'aja otykya 'ga ry 'jawe wyuu.

⁴⁵ Oporogytapaw ire Jeju'i 'ga afu'ama awau wemimu'e 'gã pyri. A'ere 'gã seri 'upa. I'arasig 'gã 'ga ree. A'eramũ 'gã a'eramũ osea ajemogyau.

⁴⁶ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'ua 'gã nupe:

—Ma'eramũ te peset etee pejejupa? Pefu'am jui. “Pe'je pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ pẽe pejefuakaramũ mama'e tywera apowe'em”, a'e je ako pẽ nupe ko. “Kasi a'e pe nepẽfuakari mama'e tywer awi ne”, a'e je ako pẽ nupe ko— 'jau 'ga 'gã nupe.

Jeju'i 'ga pyykawet

(Mateu 26.47-56; Maku 14.43-50; Juã 18.3-11)

⁴⁷ Aipo 'gã nupe 'ga 'e 'ga 'amamũ 'ga pyykara 'gã 'ua owaẽma 'gã nupe. Judas 'ga 'gã nerua pe resaukaa 'gã nupe.

—Au 'ga ruri jepi— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga 'gã nerawau peu. Tenune 'ga 'upa 'gã nupe. A'eramũ 'gã ojekyita 'ga rewiri. 'Ga porogyta 'ga 'amamũ 'gã 'ua owaẽma Jeju'i 'ga upe. A'eramũ Judas 'ga awau 'ga rerowyka 'ga retywape pytea.

⁴⁸ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

—Je resaukaawamũ te 'ã jeretywape pyter ape jejekoty'aawa 'jawe?— 'jau 'ga Judas 'ga upe.

⁴⁹ Aipo resakawe 'ga remimu'e 'gã ikwaapa.

—'Ga pyyka 'gã nuri ra'e— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'ga remiayuwa 'gã 'jau Jejuĩ 'ga upe:

—Ene pyyka 'gã nuri ra'e. Erefutat te ore jyuũ pyu 'gã apisia?— 'jau 'gã Jejuĩ 'ga upe.

⁵⁰ A'erauwe 'ga amũ oju rekyita kũima'e 'ga amũ namĩ monoka. Mainana 'ga remiayuwa 'ga namĩ monoka 'ga wi. Furuk. Mainana 'wyriararete 'ga remiayuwa 'ga namĩ 'ga iyya. ⁵¹ Aipo 'ga namĩ yywamũ Jejuĩ 'ga oje'ega 'gã nupe:

—Peapo awi nanuara— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ Jejuĩ 'ga 'ga namĩ pyyka imonou imĩina 'ga ree nũ, 'ga namĩ renawer ipe nũ.

⁵² A'eramũ Jejuĩ 'ga oje'ega opyykara 'gã nupe. Mainana 'wyriara 'gã, Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'wyriara 'gã, judeu 'gã 'wyria'ri 'gã. Mĩmera 'gã 'ua 'ga pyyka. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramũ pẽẽ ma'eramũ pejeua muawa pyu je nupãu ekoete 'ũ, muna'ywa 'jawe 'ũ? ⁵³ Pejejepype je rekoramũ miamũ ako naje pyygi pejepe ai'i. A'ere jemanũawa upe iwaẽmi 'awamũ. A'eramũ Jeruwarete 'ga je pyygukaa rẽwẽjẽmi pẽ nupe— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

Pedro 'ga Jejuĩ 'ga kwakupa

(Mateu 26.57-58, 69-75; Maku 14.53-54, 66-72; Juã 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ A'eramũ futat 'gã Jejuĩ 'ga pyyka 'ga rerawau mainana 'wyriararete 'ga rog ipe. Pedro 'ga awau 'ga rewiri. A'ere 'ga mukuu etee 'ga rekoĩ 'ga wi. Awau 'ga owaẽma mainana roga upe. A'ere 'ga oi akou ukupepe etee mainana 'ga remiayuwa pyri etee. ⁵⁵ Ukupepe mainana 'ga remiayuwa 'gã tata mojopy'wau 'upa 'ga roga pyri. A'eramũ Pedro 'ga awau wapyka ojepe'jau 'gã pyri.

⁵⁶ A'eramũ mainana 'ga remiayuwa eẽ mũ 'ga resaka.

—Mĩnamũ kiã rewiriwara kiã amũ reni ra'e— 'jau eẽ, 'ga resaka tata pyyu 'ga renamũ.

⁵⁷ Aipo eẽ 'eramũ Pedro 'ga 'jau eẽ upe:

—Tee. Naani nũ ĩ. Nakwaawi je 'ga nũ ĩ— 'jau futatee 'ga eẽ upe.

Okyjau 'ga opyyg awi. A'eramũ 'ga o'meramũ eẽ upe.

⁵⁸ A'ere kũima'e 'ga amũ 'ga resaka nũ.

—Ene futat 'ga rewiri ako ma'efera, 'jau je 'ũ— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

A'ere Pedro 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani nũ'ũ. Naje rũi kũi— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe nũ.

⁵⁹ A'ere'ere'i ajepeja 'ga 'jau 'ga upe nũ:

—Ene futat 'ga rewiriwarera kũi. Garireja ywy pewara ene. A'eramũ ene a'jea futat kũi, 'ga rewiriwara futat ene kũi— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

⁶⁰ —Nakwaawi je aipo ene'ea nũ'ũ— 'jau futatee Pedro 'ga 'ga upe, Jejuĩ 'ga kwakupa 'gã nui.

Aipo 'ga 'e 'ga renamũ wyrasokwẽ oje'ega. ⁶¹ A'erauwe Jejuĩ 'ga ojerowaka amã'jau Pedro 'ga ree. A'eramũ Pedro 'ga wea'aramũ 'ga 'eawer are. “Wyra-sokwẽ je'ege'emauwe nipo je kwakuw ape 'gã nupe muapyt”, 'ga 'eawer are. A'eferupi tee pa 'ã je 'ga kwakuwi nũ— 'jau 'ga wea'aramũ 'ga je'egawer are.

⁶² Aipo 'e re Pedro 'ga awau uãna ojenosõu. A'eramũ futat u'arasigamũ wea'aramũ ee.

—Ma'eramũ je aipo 'jau ra'e 'ũ?— 'jau 'ga awau 'ũina u'arasigamũ. — Mama'e esage na'ga 'ã wapo jee jepi re'ã. A'etea pa je 'ã aipo a'e ekoete 'gã nupe ra'e nũ— 'jau 'ga ojeupe, u'arasigamũ u'eawer are.

A'eramū 'ga ajaa'wau awau u'eawera raykau.

Jeju 'ga rerekoemāawet
(*Mateu 26.67-68; Maku 14.65*)

⁶³ 'Ga pyykara 'gā Jeju 'ga nupāu. 'Ga kurapa kypyre'emete futat 'ga rerekou 'ga nupā pype. ⁶⁴ A'eramū 'gā 'ga reakwapiiaa taity pyu. A'ere 'gā 'jau 'ga upe:

—Ene 'ā 'iakwaap ma'ea. Awŷja te ene nupā?— 'jau 'gā 'ga upe 'ga rerekoemāu erekou.

⁶⁵ A'e pype 'ga nupāara 'gā 'ga kurapa ajemogyau.

'Wyriara 'gā Jeju 'ga moporogytaukaa
(*Mateu 26.59-66; Maku 14.55-64; Juā 18.19-24*)

⁶⁶ Ku'emamū mainana 'gā ajatykau 'wyrira'ri 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee:

—Perut 'ga 'au ore. Toromoporogytaukat 'ga 'au orojee 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga rerua 'gā nupe.

⁶⁷ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ene futat te Jarejuwarete 'ga remimurera?— 'jau 'gā 'ga upe.

—“A'jea futat” je 'eramū naje rerowiari pejepe ne— 'jau etee Jeju 'ga 'gā nupe. ⁶⁸ —Pejejeupe mama'e mū ree jeporonuamū, nepemome'ui jee ne. ⁶⁹ A'ere anurenure'i je apygi Tejuwa 'ga yse katy. Tejuwarete 'ga 'jawe futat nipo je rekoi pājēreteramū. A'eramū nipo je 'ga yse katy te 'ŷina teapyka 'awamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷⁰ —Koromū futat nipo ajee ene Jarejuwarete 'ga ra'yramū?— 'jau 'gā 'ga upe.

—A'jea futat poromū pe'je— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷¹ Aipo 'ga 'eramū taetu 'gā amara'neramū 'ga ree kwaiwete.

—Aruenuw ore 'ga 'awamū. “Tejuwa 'ga 'jawe futat je rekoi nipo”, e'i 'ga ore— 'jau 'gā ajaupe. —Pe'je ajee sijuka 'ga 'ū— 'jau 'gā ajaupe. —Narafutari ore 'ga je'ega momē'wara 'gā. 'Ga futat 'awamū ojemome'u esage ore— 'jau 'gā ajaupe, amara'neramū 'ga ree.

23

Piratu 'ga rowase Jeju 'ga rekoi
(*Mateu 27.1-2, 11-14; Maku 15.1-5; Juā 18.28-38*)

¹ Aipo 'e re 'gā 'ga rerawau 'wyrira 'ga upe, Piratu 'ga upe. Najuejue etee futat 'gā 'ga rerawau. ² A'eramū 'gā 'ga je'ēwu'jaga 'ga upe:

—Koromū 'wyrirarete 'ga ree 'gā mamara'neukaara. “Pemepy awi 'wyrirarete 'ga”, e'i 'ga ore ai'i— 'jau futatee 'gā, Jeju 'ga je'ēwu'jaga Piratu 'ga upe. —Koromū futat “Je Jarejuwarete 'ga remimureramū”, 'jau nanē 'ga ore ai'i nū. “A'eramū je 'awamū 'wyrirareteramū pē nupe. 'Ga py'rau tejuu”, e'i 'ga ore ai'i. A'eramū ore 'ga pyyka 'ga rerua— 'jau futatee 'gā Jeju 'ga je'ēwu'jaga Piratu 'ga upe.

³ A'eramū Piratu 'ga 'jau Jeju 'ga upe:

—Ene futat nipo ajee judeu 'gā 'wyriraretea?— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat ere poromū— 'jau Jeju 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Agamū ae kūima'e tywere'emamū, a'e je 'ā pē nupe jepi. Ma'eramū ajee jane 'ga jukai 'ū? Ma'ja 'ga iapou pē nupe rai'i 'ū?— 'jau etee Piratu 'ga 'gā nupe.

⁵ A'ere mainana 'gã 'i etee futat 'ga upe:

—Pe'je 'ga jukau futat. Kwe pe te 'ã 'ga oi ae mu'jau tyweruu akou. A'ere 'ga remimome'ufera nia'wyri futari. Amunawa moyka oporogyta tywera pyu. Pënemaiyuwa 'gã 'ga amu'e 'wyriararete 'ga rerowiarukare'em are. Garireja ywy pe ra'ne ako 'ga rekoi 'gã mu'jau ai'i. A'ere 'ã 'ga ruri akou 'au nũ— 'jau futatee 'gã 'ga upe.

Erote 'ga upe 'ga rerooawet

⁶ Aipo ojeupe 'gã 'eramũ Piratu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Garireja ywy awi 'ut ma'efera 'ga nipo ajee?— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁷—Pe awi futat 'ga ruri— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Piratu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je ajee 'ga rerawau Erote 'ga upe. Ako je nipo 'ga 'au. Garireja ywy pewara 'gã 'wyriara 'ga. A'eramũ pëe 'ga rerawau imome'wau 'ga upe— 'jau Piratu 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'ga rerawau Erote 'ga upe.

⁸ Jeju 'ga resakawe Erote 'ga aku'iramũ 'ga ree. Jeju 'ga rera renupawe 'ga 'jau ojeupe: “Ymã we 'ã jeporesagiweramũ 'ga ree numiamũ. A'ere 'awamũ 'ga ruri 'au je resaka. Ojero'wu ma'e 'gã 'ga okatu'ok. Amanũ ma'e 'gã nanẽ 'ga omoferap nũ, 'jau 'gã jee jepi. Ma'ja sipo ajee 'ga wapo jee wesagamũ?” 'jau 'ga ojeupe, oporesagiweramũ 'ga ree.

⁹ A'eramũ Erote 'ga Jeju 'ga moporogytaukaa ojeupe numiamũ. A'ere Jeju 'ga noje'egi Erote 'ga upe. ¹⁰ A'eramũ mainana 'wyriara 'gã 'ua, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã netee. Jeju 'ga je'ëwu'jaga Erote 'ga upe nũ. ¹¹ A'eramũ Erote 'ga 'ga kurapa jefaruu 'gã netee. A'ere 'ga 'wyriara raity piraga pyu 'ga kupe piari, 'ga rerekoemãawamũ.

—“Je 'wyriara” e'i 'ga. A'eramũ pëe 'awamũ pejemã'jãu 'ga raity esage are. 'Wyriara 'jawe futat 'ga— 'jau 'gã Jeju 'ga rerekoemãu 'ga kurapa.

A'ere Erote 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je 'ga rerawau 'ga rerojewya Piratu 'ga upe nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ futat 'gã 'ga rerawau erojewya Piratu 'ga po pe nũ. ¹² Aipoa 'ara rupi Piratu 'ga akou Erote 'ga jekoty'aawamũ. Imara'ne 'gã akou ajuee. A'ere aipo 'ara rupi 'gã ta'waramũ ajaupe nũ.

'Gã nupe 'ga monoawet

(Mateu 27.15-26; Maku 15.6-15; Juã 18.39–19.16)

¹³ A'eramũ Piratu 'ga 'gã majatykau. Mainana 'gã, judeu 'gã 'wyria'ri 'gã, tekotee 'gã. Mïmera 'gã 'ga imajatykau 'gã mua oporogyta anupa.

¹⁴—Perur ete 'ã Jeju 'ga. Erojewya jee nũ. Pëe te 'ã perut ekoete 'ga rai'i. “Ekoay 'ga akou 'wyriararete 'ga rerowiare'em are 'gã mu'jau”, 'jau 'ã pëe 'ga upe. A'eramũ je ako teporonupa ee pë nowase 'ga upe ai'i. A'ere 'ã 'ga nuapoi futari mama'e tywera rai'i. O'meramũ te 'ã pe'je. Peje'ëwu'jag ekoete 'ã 'ga— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹⁵—Erote 'ga nanẽ 'ã 'jau rai'i nũ: “Nuapoi 'ga mama'e tywera ajukaawamũ”, 'jau 'ga 'ã 'ga upe rai'i nũ. A'eramũ 'gã 'ã 'ga mua imojewya 'au rai'i nũ— 'jau Piratu 'ga 'gã nupe. —Najeporujukaweri je 'ga ree. Nia'wyri je upe 'ga jukaa ekoetea. ¹⁶ A'eramũ je 'ga nupãukaa etee 'gã nupe ra'ne. A'ere 'ga tomono imuëma 'jau nũ, 'ga nupã re 'jau nũ— 'jau Piratu 'ga 'gã nupe.

¹⁷ Mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka apoawa rupi Piratu 'ga moromunepawa pype imunewipyrera 'ga amũ muëma judeu 'gã nupe jepi. A'eramũ Piratu 'ga 'jau ojeupe: “Jeju 'ga wi jepoiriweramũ”, 'jau 'ga ojeupe.

¹⁸ A'ere tesirümera 'gã afukai etee 'ga upe:

—Erepori awi 'ga wi. Ejukaukat tāmējē 'ga oree. Moromunepawa pypewara 'ga te erejukaukar awi. Epoi etee 'ga wi oree. Parapasi 'ga te emuēm moromunepaw awi oree. A'eramū ene Jejuī 'ga jukaukaa oree— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

¹⁹ Parapasi 'ga futat 'gā mamara'neukaa 'wyriara 'ga ree rakue. “Simuēm 'ga 'wyriaramū 'ga ren awi 'jau”, 'jau 'ga 'gā nupe, 'gā mamara'neukaa 'ga ree. Oporojuka ma'efera 'ga wejue nanē poromū nū. A'eramū 'gā 'ga monou 'ga munepa 'ga mu'ama rakue.

²⁰ A'ere Piratu 'ga 'ga muēm are nifueweri. A'eramū 'ga oje'egu'japa 'gā nupe nū:

—Naani futari. Jejuī 'ga wi futat je poi— 'jau etee 'ga 'gā nupe numiamū.

²¹ A'ere 'gā afukai etee 'ga upe nū:

—Naani futari. Erepori awi futat 'ga wi. Ere 'ga jukaukaa futat oree. Ere 'ga monoukaa futat imu'ama 'ypeywar are oree— 'jau judeu 'gā Piratu 'ga upe.

²² A'ere Piratu 'ga je'egu'jawi etee 'gā nupe nū:

—Natesirūgatu 'ga rekorāu rūi 'ā pejukaukat 'ga jee. Kūima'e esagea te 'ga 'ā. Anupāukat etee futat je 'ga 'gā nupe. A'ere je 'gā momoirukaa 'ga wi— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe numiamū.

²³ A'ere 'gā jopy'rupy'rui etee futat wafukaita 'ga upe nū:

—Naani futari. “Ere 'ga jukaukaa futat oree”, aru'e ako ore ko— 'jau etee 'gā wafukaita 'ga upe afuakaramū futat Piratu 'ga ree.

Wojere'emamū futat 'gā wafukaita 'ga upe aipo 'jau.

²⁴⁻²⁵ —Nepeenuwi etee 'ā jeje'ega. “Ere ki 'ga jukaukaa futat oree”, pe'je 'ā jee. A'eramū je 'ga jukaukaa pē nupe— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe ojee 'gā fuakarauwe.

A'eramū Piratu 'ga oporojuka ma'efera 'ga jēmī imuēmukaa moromunepaw awi 'gā nupe. Aipoa imuēmipyra kūima'e 'ga futat 'wyriara 'gā ajuee 'gā mamara'neukarera. A'etea 'ga ga omomoirukat 'ga wi.

'Ypeywar are Jejuī 'ga monoawet

(Mateu 27.32-44; Maku 15.21-32; Juā 19.17-27)

²⁶ A'eramū futat jefaruu 'gā Jejuī 'ga rerawau 'ypeywar are 'ga pokutukaw ipe. A'eramū 'gā pe aje Simāo 'ga rekoaa, Sirene ywy pewara 'ga rekoaa.

—'Ypeywara erokwap 'ga upe. Ifuakapap 'ga ee— 'jau jefaruu 'gā Simāo 'ga upe, oje'ega moywyradena.

A'eramū futat 'gā imonou 'ga 'arimū, 'ypeywara rupirukaa 'ga upe. A'eramū 'ga erawau erekou 'gā newiri. ²⁷ Kwaiwete 'gā oje'kyita 'gā newiri awau.

—Siesak 'ga jukaa 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā oje'kyita 'ga rewiri awau. Kūjāmera 'gā nanē awau Jejuī 'ga rewiri. Awau 'gā ajaa'wau 'ga ree:

—Esage ma'e kīā. Janepytuna ako kīā okatu'ok ai'i. A'ere wā 'awamū kīā rerooi ijukau— 'jau 'gā ajaupe ajaa'wau 'ga ree.

²⁸ A'eramū Jejuī 'ga ojerowaka 'gā nee, oje'ega 'gā nupe:

—Pejoo'o awi je ree. Pejeja'yra 'gā nee tepejoo'o pejejee nanē futat pejeja'wau nū. ²⁹ Anure nipo pe'je pejejaupe: “Ta'yre'ema wā jaruete ajemogy. Jane te aje 'ā ta'yt ma'eramū jareja'yra eko tywera siesak jarejemogyau”, 'jau nipo pēē pejejaupe. ³⁰ Anure nipo peko tywet futat. Ywytyra upe nipo pēē 'jau: “Ejot e'aa ore 'arimū. Noreruagi ore arako tywera upe”, 'jau nipo pēē wywytyra upe. A'ere nipo nuri futari u'aa pē 'arimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

31 —Je 'ā Tejuwarete 'ga remifutar imū etee futat aporowyky. A'etea 'gā 'ā je jukau ekoete. Pēē taetu aje 'ā mama'e tywera peapo. Na'ga remifutar imū etee rūi pejemogy pejeporowykyau — 'jau 'ga 'gā nupe. —Je miamū te 'ga 'ā je rereko tywerukat wa'yramū miamū. Pēē taetu aje 'ā 'ga rerowia'ria te. A'eramū 'ga pē taetu pē nerekou tyweaete futat — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

32 Mukūja muna'ywa 'gā nanē 'gā erawau iapisau Jejui 'ga reewe nū.

33 Aeakagera 'jawewat 'jau ae apisawa rera. Mukūja muna'ywa pō'ō me 'gā Jejui 'ga mu'ama 'ypeywar are. 'Ga ryrū mosoka 'ga wi. A'ere 'gā 'ga monou imu'ama muna'ywa 'gā pō'ō me. Itaju pyu 'gā 'ga pokutuka ajuowai. 'Ga py majua'aa ikutuka. 'Ga rekoa futat 'gā imonou imu'ama 'ypeywar are ipokutuka.

34 A'ere Jejui 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Enemara'ne kasi 'gā nee ne, Kiapi'ni. Je repyat kasi ape ne, Kiapi'ni. Nokwaawi 'gā je rekoa — 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ega.

A'ere 'ga pokutukarera 'gā 'ga raityfera me'egawamū, ita'i 'jawewara momopoa 'upa ywyu. A'eramū ijewag are, 'ga raity mojo'oka. Sā'ā ae jugu momora. Nan futat 'gā ita'i 'jawewara momopori 'upa 'ga raityfera mojo'okawamū.

35 A'eramū judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā 'gā nesaka 'upa. 'Ga momoria 'ga rerekoramū 'gā 'upa 'ga rerekoemāu etee 'upa.

—“Janeruwarete 'ga te ako je mut ikue”, e'i 'ga jepi. Opoat 'ga 'gā jepi. Siesak 'ga jeपोara 'jau — 'jau 'gā 'upa ajaupe.

—Ere ejua ejypa. Taruesak ene rura ene jywa 'jau kūi. Ene jyp ene ruramū taruerowiat ene 'jau kūi. “Na pa je 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat ra'e”, taru'e enee 'jau kūi — 'jau 'gā Jejui 'ga upe 'upa.

36 Jefaruu 'gā nanē 'ga kurapa 'upa nū 'ypeywar are 'ga 'amamū nū. Y'way ajaiwaya 'gā erawau erojeupia itykurukaa 'ga upe numiamū. A'ere 'ga notykuri.

37 —“Wyrīara je” ere 'ā. A'eramū ene ejua ejypa esaka oree — 'jau 'gā 'ga upe.

A'ere 'ga nojywi futari. Enupare'ema 'jawe etee futat 'ga u'ama 'ypeywar are werekoemānamū.

38 A'ere Piratu 'ga 'yjepa'nī kwasiaa 'gā nupe: “Koromū futat 'wyrīararetea judeu 'gā nupe” 'ea 'ga ikwasiaa 'yjepa'nī are. A'ere 'gā erawau ikutuka inuga 'ga apyte'rarimū 'yw are.

39 'Ga pyri u'am ma'ea mū muna'ywa oje'egayau 'ga upe:

—“Janeruwarete 'ga remimurera je”, ere 'ā. A'eramū ene ewau ejypa jarejee, tore mososog ape 'ypeywar awi 'jau — 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

40-41 Aipo 'eramū ajepaja muna'ywa 'ga amara'neramū aipo 'jara 'ga ree.

—Nerekyjei nipo 'ā Jarejuwarete 'ga wi? Ene we 'ā aipo ere e'ama 'ga upe. Noporujukai 'ga 'ā. A'etea nipo 'ga 'ā amanū. Au'je katu te 'gā jane taetu jane apisi. A'eramū jane 'awamū jaretywera mepya. 'Ga tywere'ema miamū 'ā amanū — 'jau 'ga ajaupe.

42 A'ere 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ejea'ar iki je ree, ki Jejui, 'wyrīaramū ejewya — 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

43 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—'Awauwe futat ereo je rupi jerupaw ipe. Esage te 'ā jerupawa. 'Awauwe futat jane oi peu — 'jau 'ga 'ga upe.

Jejui 'ga manūawet

(Mateu 27.45-56; Maku 15.33-41; Juā 19.28-30)

⁴⁴ Kwara okwapa aje owepa. Ypytuna 'jawe futat oypytnaiwamū. Kwara ajerewamū tāmējē awau weny jesagamū nū.

⁴⁵ Janeruwarete 'ga mogytaawa rowopypea my'jawa taity otoroka Jejui 'ga manūnamū.

⁴⁶ A'e pype Jejui 'ga wafukaita 'Uwarete 'ga upe:

—Amanū je. Te'aga je omono enepo pe, Kiapi'ni. Eneremifutar imū etee futat je manūi 'gā tywera mepyau, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'eramū futat 'ga amanūmū. Aipo 'e re 'ga opika amanūmū.

⁴⁷ A'eramū jefaruu 'gā 'wyrriara 'ga enupa u'ama 'ga manū resaka. A'eramū 'ga 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—A'jea futat 'ga kūima'e esagea rai'i— 'jau 'ga u'ama.

⁴⁸ 'Ga manū resakara 'gā u'arasigamū awau ojewya oje'wyr ipe nū.

—Ma'eramū jane 'ga jukaukaa ekoete rai'i 'ū? Esage futat 'ga rai'i— 'jau 'gā ajaupe pe rupi awau akou.

A'eramū u'arasigamū awau ojewya oje'wyr ipe nū.

⁴⁹ 'Ga pytunera 'gā, kūjāmera 'gā. Mīmera 'gā muku'i 'upa 'ga manū resaka. Kūjāmera 'gā 'ua Garireja ywy awi Jejui 'ga rupi rakue. A'eramū 'gā 'upa 'ga manū resaka nū.

Ita kwara pype 'ga monoawet

(Mateu 27.57-61; Maku 15.42-47; Juā 19.38-42)

⁵⁰ Kūima'e 'ga amū 'ūina Jejui 'ga manū resaka. Josea 'ga rera. Arimateja pewarera 'ga. Arimateja 'jawa amunawa 'upa Judeja ywy pype. Jose 'ga esage ma'ea. "Jejui 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat", 'jau 'ga akou ojeupe etee jepi. Jejui 'ga 'ga werowiat. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'ga poromū. A'eramū 'ga ajatykau ajepēja oje'ēma'e 'gā nee rakue. ⁵¹ Ajatykaaw ipe 'gā 'jau rakue: "Sijuka Jejui 'ga", 'jau 'gā ajaupe rakue. A'ere Jose 'ga 'i 'gā nupe: "Naani. Nafutari je 'ga jukaa", 'jau 'ga 'gā nupe rakue numiamū.

⁵² Aipo 'ga awau oje'ega Piratu 'ga upe:

—Amanū Jejui 'ga ko. 'Ga reumera toroo inuga ita kwara pype 'jau— 'jau 'ga Piratu 'ga upe.

—Ere 'ga rerawau inuga ipype— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵³ A'eramū 'ga awau Jejui 'ga reumera mosoka 'ypeywar awi. A'ere 'ga 'ga reumera auwana taity pyu. Iauwan ire 'ga erawau inuga ita kwara pype. Jejui 'ga reumera erawau inuga ita kwara pype, teumera monoawe'ema pype. Jejui 'ga tāmējē futat 'ga imonou aipoa ita kwara pype. Ymā te 'gā kwaiwete 'gā neumera monoi ita kwara pype ra'e jepi. A'ere aipoa nipa'ruawi we. Ita kwar yau te poromū. A'eramū 'ga Jejui 'ga reumera tāmējē imonou ipype. ⁵⁴ Sexta feira kaaruwa rupi 'ga 'ga monou ita kwar yau pype. Sabado morowykye'ema judeu 'gā nupe. A'eramū morowykye'ema piara rupi 'gā 'ga monou ita kwara pype. ⁵⁵ Kūjāmera 'gā 'ua Garireja ywy awi 'ga rupi rakue. Aipo 'gā awau 'ga rupi ita kwara pype 'ga rerooramū.

—Taruesak ene imonoa 'jau— 'jau 'gā Jose 'ga upe.

—A'jea— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁶ Jejui 'ga reumera mono resag ire 'gā awau wog ipe nū. Jany kasiga mogatyrūmū imogyau Jejui 'ga reumer are imonopyramū. A'ere 'gā sabado rupi 'gā noporowykyi. "Sabado rupi peporowyky awi", 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā oporowykyawe'em. Opytu'wau ajemogyau.

24

Jejui 'ga ferapawet

(Mateu 28.1-10; Maku 16.1-8; Juā 20.1-10)

1 Ikoai'i, ku'emaiw are, kūjāmera 'gā awau. Mari Matarena ēē, Juana ēē, ajepeja Mari ēē, Tiago 'ga y ēē. Amumera 'gā nanē awau 'gā nupi nū. Mīmera 'gā jany kasiga rerawau eko'woka Jejuī 'ga auwanawa taity are. Ita kwar ipe 'gā erawau numiamū. 2 Owaēmawe 'gā itauu resaka. Ita kwara rawopytymawera 'gā esaka. Ojepe'au jui. Ita ojepe'au ikwar awi.

—Koo. Awŷja ita pe'au jui ra'e nūrā?— 'jau 'gā ajaupe.

3 A'eramū 'gā awau ita kwara pype osou. A'ere 'gā nuesagi Jejuī 'ga reumera.

4 A'eramū 'gā 'jau:

—Ma'eramū kīā maran akou rai'i nūrā? Nitywi ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

Poje mukūi ywagipewara 'gā 'ua ojesaukaa kūima'eramū etee 'gā nupe. 'Gā naitya wenyfugaiwayramū 'gā nupe. 5 A'eramū kūjāmera 'gā okyjau etee ajemogyau. Wāāpyramū ajemogyau. 'Gā kyjea 'gā nerekou. A'eramū 'gā nupe ojesaukat ma'e 'gā 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū te peekat 'ga 'au ita kwara pype? Oferap ako 'ga ko. 6-7 'Au 'ga nitywi. 'Ga Ruwarete 'ga 'ga moferap ko nū. Nepēnea'ari nipo 'ga 'eawer are? "Je 'ā pēneki'ya. A'eramū nipo 'gā jejywaā pypiraa 'yypeywar are. A'eramū nipo je temanūmū futat", 'ga 'eawer are?— 'jau 'gā 'gā nupe. —"A'ere nipo mukūi etee je seri. Imuapyra 'ara rupi teferapa nū", pejejeupe 'ga 'eawer are nipo pejejea'are'emamū pejejemogyau? A'eferupi tee 'ā 'ga ferawi nū. Sā'ā 'ga 'amamū nū— 'jau 'gā kūjāmera 'gā nupe.

'Gā āāpyt 'gā jemogyramū 'gā aipo 'jau 'gā nupe.

8 A'eramū futat 'gā wea'aramū ee. Ojeupe Jejuī 'ga 'eawer are wea'aramū ajemogyau. 9-10 A'eramū futat 'gā ojewya awau imome'wau 'ga remimu'e 'gā nupe.

11 A'ere 'gā nuerowiari 'gā.

—Pē'me nipo nū ī. Naruerowiari ore pēē— 'jau etee 'gā 'gā nupe, ojeupe 'gā imome'uramū.

A'ere 'gā fuakaramū etee.

—A'jea futat kīā ferawi ra'e— 'jau etee 'gā 'gā nupe.

12 A'ere Pedro 'ga fu'amī uēma awau esaka. Jejuī 'ga monoawer ipe owaēmawe 'ga anuruka amā'jāu 'ga rupawer are. Irāā'ā taitya etee tuwamū 'ga rupawera pype. A'ere nitywi 'ga reumera. A'ere Pedro 'ga 'ua wog ipe nū. "A'jea sipo 'ga ferawi ra'e? Ma'ape sipo aje 'ga rekoī? Aesak werewi pa 'ā je 'ga nū", 'jau 'ga 'ūina. Ojeupe etee futat wea'aramū 'ūina.

Emausi pe oo ma'e 'gā Jejuī 'ga resaka (Maku 16.12-13)

13 Aipo 'ara rupiwe mukūja 'gā awau ajepeja amunaw ipe. Emausi pe 'gā awau. Jejuī 'ga rewiriwarera 'gā futat poromū. Jerusareg ipyriuu Emausi 'upa. 14 Jejuī 'ga ree 'gā awau akou wea'aramū. Oporogytau akou ajaupe. 15 'Gā porogyta 'gā nekoramū Jejuī 'ga 'ua 'gā nupisika pe aje. A'eramū futat 'ga oporogytau 'gā nupe. 16 'Ga resakarera 'gā futat numiamū. A'ere 'gā nokwaawi 'ga. 17 A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē ma'ja 'jau pejejemogyau 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā opytau. Ojeupe 'ga je'egauwe 'gā opytau. U'arasigamū opytau 'upa. 18 A'eramū Kreopas 'ga 'jau 'ga upe:

—Nerekwaawi nipo ekou ki sa? Jerusareg awi 'ut ma'e agawewi nā'ā ene re'ā. A'etea nipo nerekwaawi ekou ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

19 —Ma'eramū maran ki 'ei?— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

—Jejui 'ga Nasare pe waranup ma'efera 'ga. 'Ga poromū Jarejuwarete 'ga je'eg are ore mu'jarera. Jarejuwarete 'ga pājēa 'ga wereko ai'i kūi. Ojero'wu ma'e gā 'ga ikatu'oka 'jau ai'i kūi. ²⁰ A'ere mainana 'wyrriara, ore 'wyrriari 'gā netee 'ga monou Piratu 'ga po pe, 'ga jukaukaa ai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

'Ga jukaawera mome'wau Jejui 'ga upe.

²¹ —“Israeu juapyreramū jane 'wyrriara 'ga”, 'jau ore 'ga upe jepi numiamū. “Ga 'awamū jane pojeka tapy'ŷjamū te 'wyrriar awi”, 'jau ore ai'i numiamū. A'ere ako 'gā ikokaru'wi futat 'ga jukai ai'i. ²²⁻²³ A'eramū 'awamue futat orepytuna gā awau ita kwar ipe wyrasokwē je'egauwe ra'e. A'ere 'gā nuesagi 'ga reumera ra'e. “Ywagipewara wā etee ore aruesak ita kwara pype”, 'jau 'gā ko. “Oferap 'ga ko, 'jau wā oree”, 'jau kūjāmera 'gā imome'wau oree ko. A'eramū aipo 'gā 'ea ore moporesaka etee ore mogyau ko, ore ikwaape'ema arajemogyau ko. ²⁴ A'eramū orepytuna 'gā amū awau esaka ko nū. A'ere 'gā miamū nuesagi 'ga ra'e. “A'jea futat ra'e”, 'jau 'gā oree ko— 'jau 'gā 'ga upe, imome'wau.

²⁵ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū sipo pēē Jarejuwarete 'ga porogytafera mome'wara 'gā je'ega rerowiara'ne'ema pejemogyau? ²⁶ Nepekwaawi we nipo. Wemimurera 'ga manū'em ire amunipo 'ā Janeruwarete 'ga nepē katu'oga'uweri futari. A'eramū 'ga amanūmū futat 'au. A'ere 'ga ferawi nū. A'ere 'ga awau ojeupia ywag ipe nū. Nan nipo “ga rekoi pē katu'okaramū” 'eawera— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷ Gā mu'jau amanūawer are.

—Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari 'ga manū are rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē futat, ka'arana kwasiaa 'ga manū are rakue— 'jau 'ga 'gā mu'jau, wataaw ipe 'gā nerekou.

²⁸ Emausi 'jawa amunawa upe owaēm ire Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Iruupeu' i je oi— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹ A'ere 'gā fuakaramū 'ga ree:

—Naani. 'Au etee futat eko ore pyri. Kaarup. Ipyytunaiway enee ne— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū futat 'ga awau osou 'gā nog ipe. ³⁰ A'eramū 'gā awau wapyka ojemi'waawa pyri. A'ere 'gā ojemi'war enūne Jejui 'ga kanape'i pyyka oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage oree. Mama'ea eremut oree eojere'emamū— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe.

A'eramū futat 'ga eruapyka kanape'i mopena 'gā nupe. ³¹ Kanape'i mopena resakawe 'gā 'ga kwaapa.

—Kuu. 'Ga futat ra'e kūi— 'jau 'gā ajaupe.

Okwaawauwe 'ga ojemoteu 'gā nui. ³² A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Jarejeupe 'ga je'egamū janepy'ata'waramū akiko kūi. A'eramū jareku'iramū 'ga ree. Jarejuwarete 'ga je'eg are ako 'ga jane mu'jau jane reruaw ipe ko kūi. Jarepy'ata'waramū akiko, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'urauwe— 'jau 'gā ajaupe.

³³ A'eramū futat 'gā afu'ama ojewya awau imome'wau Jejui 'ga remimu'e 'gā nupe Jerusareg ipe. ³⁴ A'ere 'gā imome'ue'emauwe 'gā amū 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat 'ga ferawi rai'i kūi. Simāo 'ga “aesak je 'ga ko”, e'i ko kūi— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

³⁵ A'eramū Emausi 'jaw ipe oo ma'efera 'gā wemiesagera mome'wau 'gā nupe:

—Emausi pe ore oi ko. A'eramū 'ga ipiara rupi ojesaukaa oreo ko. A'ere ore norokwaawi 'ga ko. 'Og ipe orowaēm ire 'ga kanape'i mopena oreo ko. A'eramū te ore 'ga kwaawi ko— 'jau 'gā 'gā nupe.

Jeju 'ga remimu'efera 'gā 'ga resaka
(*Mateu 28.16-20; Maku 16.14-18; Juā 20.19-23; Atos 1.6-8*)

³⁶ Aipoa 'gā imome'u 'gā nuwamū Jeju 'ga ojesaukaa 'gā pyter ipe.

—Pēpy'ata'waawa owaēm pē nupe ki 'ei. Pēpy'ata'wa 'awamū ki 'ei— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁷ —Ajaga nipo 'ā 'ja— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā okyjau 'ga wi.

³⁸ —Ma'eramū ajee pekyje etee je wi ki 'ei? Naje rerowiari nipo pejepe?— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁹ —Jepo are pemā'ē, jepy are 'jau. Jepo kutukawera peesak. A'e are je kwaap pejepe. Je ete ako. Pepokok je ree esaka. Taje rerowiat pejepe 'jau. Ajaga no'oi. Je futat ako. Pepokok je ree esaka. Tepeesak jero'oa 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ A'erauwe 'ga opo kutukawera resaukaa 'gā nupe. Opya nanē nū. Opy resaukaa 'gā nupe.

—Kuu. 'Ga futat ra'e kūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁴¹ Aku'iramū 'ga ree. A'ere 'gā a'eramū miamū nuerowiari katu 'ga. A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ityp te 'au i upyra?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Ityp futat nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴²⁻⁴³ A'eramū 'gā ipira eyra monou 'ga upe. A'eramū 'ga ojemi'waa 'gā neape. ⁴⁴ Ojemi'war ire 'ga oporogytau 'gā nupe:

—Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari jemanū are rakue. “Imara'ne ma'e 'gā nipo 'ga ajuka”, 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē nū, Saumu 'jaw are ikwasiaa inuga jemanū are rakue. A'ea ako je amome'u pē nupe ai'i. A'eferupi te ako 'gā je rerekoi ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁵ A'eramū futat Jeju 'ga 'gā mueapyou ee, ikwasiaripyter are.

⁴⁶ —'Awamū tepekwaap. 'Gā nemikwasiarer imū etee futat je manūi. Imuapya 'ara rupi etee teferapa nū. ⁴⁷ 'Awamū pe'je pejewau je mome'wau 'gā nupe. Jerusareg ipewara 'gā nupe ra'ne je mome'wau. “Jeju 'ga amanū futat. A'ere imuapya 'ara rupi 'ga ferawi nū, jane katu'okaramū. A'eramū pēē pejepoia pejetywer awi”, pe'je ki 'gā nupe. “Pejetywer awi pēpoiireramū Jeju 'ga ipe'ai pē nui pē katu'oka”, pe'je ki 'gā nupe. Anure kwe pe jewau tekotee 'gā momoranupa— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴⁸ —Peesak futat ako je manūa ai'i. 'Awamū 'ā pēē je ferawa resaka nū. Je kwaap 'ā pejepe. “Janeruwarete 'ga je mut ae katu'okawamū” 'ea 'ā pekwaap. A'eramū pēē pejewau je mome'wau 'gā nupe, amunawa moy moyka— 'jau 'ga 'gā nupe, oporogytau. ⁴⁹ —A'ere 'awamū 'au etee futat pejemogy ra'ne. 'Au futat nipo je tepājē muri pē nupe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —Ymā te 'ā Jeruwa 'ga 'i jee: “Simono jarepājēa jarejerowiaara 'gā nupe 'jau”, e'i 'ga jee ikue. A'ere anure tomono oropājēa pē nupe 'jau. Pejejeupe imure'emamū 'au etee futat iapesaka pejejupa ra'ne. Pejejeupe je imono re tāmējē tepeata je mome'wau 'gā nupe 'jau— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

Ywag ipe Jeju 'ga jeupiawet
(*Maku 16.19-20; Atos 1.9-11*)

⁵⁰ Aipo 'e re Jeju 'ga 'gā nerawau Petani pe. A'eramū 'ga opo monou 'gā 'arimū oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

—Ejejuka 'gā nee jee, Kiapi'ni— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁵¹ Oporogytau u'ama Jejui 'ga ojepe'au'i awau akou 'gã nui. A'ere 'ga Ruwarete 'ga 'ga mojeupirukaa 'ga monou ywag ipe 'gã nui. ⁵² 'Ga jeupira resakarera 'gã 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ã eneresage. Naene 'jawe rüi 'ga amũ— 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa.

A'ere 'gã awau ojewya Jerusareg ipe nũ. Worywamũ 'gã awau.

⁵³ Namutamutat 'gã nekoi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe.

—Ene te 'ã eneresage oree, Kiapi'ni. Naene 'jawe rüi 'ga amũ. Nitywi futari 'ga amũ kwe pe ene 'jawe— 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypa.

Juā

Juā 'ga ka'arana okwasiat inuga janee Jeju 'ga kwaawukaawamū rakue.

Juā 'ga Jeju 'ga remimu'efera mū. Jeju 'ga rupi wata ma'efera 'ga. Jeju 'ga rupi o enune Juā 'ga oporowykyau 'uwa 'ga pyri, weki'yra 'ga pyri 'jau. Pira 'gā ipyyka taityuu pyu. A'eramū 'gā ime'ega ka'aranūū are. A'ere Juā 'ga, Jeju 'ga omo'wyr ire 'uwa 'ga rejari awau watau Jeju 'ga rupi.

Ywag ipe Jeju 'ga jewyr ire Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Juā 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jeju 'ga ree.

Jarejuwarete 'ga kwaawukaat

¹ Ywy apoe'emauwe Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga akou rakue. Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga futat 'ga kwaawukaara janee. 'Uwarete 'ga retee futat 'ga akou rakue. 'Uwarete 'ga 'jawe futat 'ga rekoī. ² Ywy apoe'emauwe futat 'ga akou 'ga pyri rakue. ³ Janeruwarete 'ga mama'e apoukaa 'ga upe. Nitywi futari 'ga amū 'ga poaawamū mama'e are rakue. Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga etee futat mama'e apou rakue. ⁴ 'Ga futat 'ara resaukaa ae upe. Jarejuwarete 'ga 'ga ikwaawukaa nanē ae upe nū. Mama'e reny 'jawe 'ga. Sā'ā ae mama'e renyramū mama'e resak katu katua. Nan futat 'ga Jarejuwarete 'ga kwaawukaa ae upe. ⁵ Ypytunimū 'ā ae tata monyka. A'ere 'ā ypytunaiwa nomowewa'uweri tataa. Nan tee futat aetywera nomateep-awa'uweri Janeruwarete 'ga kwaawa.

⁶ Janeruwarete 'ga 'ga amū mua oje'ega mome'waramū rakue. Aipo 'ga rera Juā. ⁷ Aipo 'ga upe Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Ere ewau je kwaawukaara 'ga mome'wau 'gā nupe", 'jau 'ga 'ga upe rakue.

A'eramū Juā 'ga awau 'ga mome'wau 'gā nupe, 'ga rerowiarukaa 'gā nupe rakue. ⁸ NaJuā 'ga rūi Janeruwarete 'ga kwaawukaara 'ga. A'ere 'ga ruri 'ga mome'wau te 'gā nupe rakue.

—Janeruwarete 'ga kwaawukaara 'ga mome'wau je ruri pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe rakue. ⁹ —'Au futat 'ga ruri. 'Ga ae mu'e oje'eg a'je are futat. Janeruwarete 'ga je'eg are nipo 'ga awau ae mu'jau. A'eramū nipo 'ga Jarejuwarete 'ga kwaawukaa ae upe— 'jau Juā 'ga 'gā nupe rakue.

¹⁰ Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga 'ut 'au ywy pe rakue. 'Au futat 'ga oporogytau ywy pewaramū ae upe. Ymā te 'ga ywy pewaramū ae apoi rakue. A'etea 'ā 'gā 'ga rerowiare'ema. ¹¹ Opytuna 'gā ywy pe 'ga ruri. A'etea 'ā 'ga pytuna 'gā 'ga rerowiare'ema futat. ¹² A'ere 'gā amū 'ga rerowiari. A'eramū 'ga werowiaara 'gā mogyau 'Uwarete 'ga ra'yramū.

¹³ Naywy pewara 'gā na'yra 'jawe rūi aipo 'gā. Omenar ire te 'ā kūjā wa'yramū. A'eramū 'ā ēē mena ra'yra u'aa ēē wī. A'ere nanarūi ae rekoī Jarejuwarete 'ga ra'yramū. Wemifutar imū etee futat Janeruwarete 'ga jane mogyau wa'yramū. Wa'yrarete 'ga rerowiaara 'gā etee te 'ga imogyau wa'yramū.

¹⁴ Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga ojemu'jaga aeramū rakue. Jane pype 'ga akou rakue. Jane ree 'ga oporomutaramū. 'Ga 'ā mama'e a'jea mome'wara te. Jarejuwarete 'ga nanē 'ga ikwaawukaa janee nū. 'Ga futat Janeruwarete 'ga ra'yraretea. Nirūi futari 'ga. A'eramū Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga mogou oje'jawewaramū.

¹⁵ Aipoa 'ga Juā 'ga imome'wau ojepyriwara 'gā nupe rakue:

—Je rewiri 'ga ruri, a'e je ako pē nupe ikue. Jejeuwe'emauwe futat 'ga rekoī rakue. A'eramū 'ga a'eramū kūima'eteeteramū akou. Je apyraapa akou kūima'eteeteramū— 'jau Juā 'ga 'gā nupe rakue.

¹⁶ Iporomutat 'ga nanimenime jane ree. A'eramū 'ga opota'waramū jane ree. Mama'e esagea 'ga iapou'jau'japa janee. ¹⁷ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega monou Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga janepyy 'gā mu'jau 'ga je'eg are. “Ga je'ega renup katu katuaramū pēnesageay Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe rakue. A'ere Jejui 'ga 'i janee: “Pētywerete agawewi 'ā pēē. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga iporomutat pē nee”, 'jau Jejui 'ga janee. Jejui 'ga amanūmū janetywera mepyau. A'e pyu 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau jane upe. 'Uwarete 'ga je'eg are nanē 'ga jane mu'jau nū. ¹⁸ Nitywi 'ga amū Janeruwarete 'ga resakara mū. 'Ga ra'yrarete 'ga etee te 'ga wesak. A'eramū 'ga etee futat 'Uwarete 'ga kwaawukaa janee.

Juā Batista 'ga

(Mateu 3.1-12; Luka 3.15-16)

¹⁹ Judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā amū akou Jerusareg ipe. A'e 'gā 'jau mainana 'gā amū nupe, Levita 'gā amū netee:

—Pe'je pejewau pejepononupa Juā Batista 'ga upe. “Maranuaramū te ereko?” pe'je ki pejewau 'ga upe— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau 'yrete pe, Jotāuy pe. Ty owajara katy 'gā awau. Amunawa mū pyri 'gā awau, Petani 'jawa pyri. Owaēmawe 'gā 'jau Juā 'ga upe:

—Maranuaramū te ereko, aru'e ore enee kūi?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁰ A'eramū Juā 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jarejuwarete 'ga remimura 'ga rapesakara nipo peko. Naa'eramū rūi je rekoī— 'jau etee Juā 'ga aipo 'gā nupe.

²¹ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe nū:

—Maranuaramū ajee ereko ki 'ei? Eliasiramū nipo ereko? Saa'e ene rekoa 'ager imū Jarejuwarete 'ga mome'ua 'gā nupe rakue. A'eramū nipo ene?— 'jau 'gā 'ga upe.

—Naani. Na'ga rūi je— 'jau etee Juā 'ga 'gā nupe aipo 'ga 'eramū.

—Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū te ra'u ene nū? Oreremiapesaga 'ga futat te ra'u ene nū?— 'jau 'gā 'ga upe.

—Naani. Naaipo arūi je— 'jau etee Juā 'ga 'gā nupe nū.

²² A'eramū 'gā 'jau Juā 'ga upe nū:

—Ejemome'u ore. Maran ajee ore aramuarera 'gā nupe ene mome'ui ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'eramū Juā 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ajemome'u je pē nupe. Pēnea'at nipo Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga je'eger are? Isai 'ga je'eger are? Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: “Amunawe'em ipe 'ga amū rekoī wafukaita. 'Pekwap Jarejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune', 'jau 'ga amū wafukaita akou”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

“Pekwap Jarejararete 'ga rape katu'ok imonou 'ga renune” ea “pejetywer awi pepoit” ea. A'eramū Juā 'ga aipo 'ga 'eawer imū etee futat 'ua wafukaita ojepyrīwara 'gā nupe.

—Pejetywer awi pepoit. Pe'je pejejekatu'oka Jarejararete 'ga ruawamū, 'jau je 'ā pē nupe tekou— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

²⁴ Aipo 'erauwe fariseu 'gā nemimurera 'gā 'jau nū:

²⁵ —Ma'eramū ajee 'gā erepymī ekoete ekou 'ū? “NaJarejuwarete 'ga remimurera rūi je. NaEliasi 'ga rūi je. Napēnemiesaga rūi je”, ere te 'ā oreo — 'jau 'gā Juā 'ga upe.

²⁶ Ojeupe aipo 'erauwe Juā 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je futat 'ā apymī 'gā 'y pe. A'ere 'ga amū rekoi pē pype. Nepekwaawi we te 'ga. ²⁷ Je rewiri te nipo 'ga ruri. 'Ga te kūima'eeteetea. Je nakūima'eeteete rūi. Je akotee'i ma'ea te— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

²⁸ Jotāuy pe Juā 'ga otywer awi opoit ma'e 'gā pymīnamū 'gā 'ua oporonupa ee 'ga upe.

Jejuī 'ga janetywera mepyat

²⁹ Ai'iwe Juā 'ga Jejuī 'ga resaka. Wepejān 'ga ruramū 'ga 'ga resaka. A'eramū Juā 'ga 'jau tekotee 'gā nupe:

—Pe'je pejemā'jāu 'ga ree. Kwe 'ga ako je amome'u pē nupe ai'i. Kweramū Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ruri. Sā'ā mainana 'gā karupa'mī jukaa iapya Jarejuwarete 'ga upe. A'e resag ire 'ā Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi. Nan tee futat nipo kwe 'ga. Anure 'ga manūi janetywera moiawamū. 'Ga manū are nipo Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi — 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ³⁰ —Kaaruwamū ako je 'ga mome'ui pē nupe ai'i. “Je rewiri 'ga ruri”, 'jau je ako pē nupe ai'i. “Ga kūima'eeteetea. Najē 'jawe rūi 'ga”, 'jau je ako pē nupe te'ama kaaruwamū ai'i. “Je rewiri 'ut ma'e 'ga jejeuwe'emauwe 'ga rekoi rakue”, 'jau je ako pē nupe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

³¹⁻³⁴ —Ymā te Janeruwarete 'ga 'i jee ikue: “Ere ewau 'gā pymīāu 'y pe, otywer awi 'gā pōira resaukaawamū tekotee 'gā nupe. Anure 'ga amū ruri ojepymīāukaa enee. 'Ga ree tereesak je 'Agesage jywa pykau 'jawe 'jau”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —“Aipo 'ga anure nipo je 'Agesage omonō pē nupe pēnerekwaramū”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —“Je 'Agesagea tepē momyau 'jau”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ikue— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —A'ea je aesak 'ga ree ai'i. 'Ga pymī re 'ua ojypa pykau 'jawe ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —A'eramū “ga futat Jarejuwarete 'ga ra'ra”, a'e je ako pē nupe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te je 'i te'ŷina tejeupe ikue: “Awŷja sipo poromū Aeruwarete 'ga amut ore oretywera moiawamū?” 'jau je te'ŷina tejeupe ikue. Je nanē 'ga kwaape'ema futat ikue nū. A'etea ako je ojot pē pymīāu 'y pe tekou ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ae pymīāu je ruri Jarejuwarete 'ga ra'ra 'ga kwaawukaawamū Israeu 'ga juapyreramū pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejuī 'ga remiayuw ypy 'gā

³⁵ Ai'iwe Juā 'ga oporogytau u'ama wemiayuwa 'gā nupe nū. Mukūja 'gā nupe oporogytau u'ama. ³⁶ Poje Jejuī 'ga okwapa 'gā pyu. 'Ga resakawe Juā 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Kweramū Janeruwarete 'ga remimurera 'ga kwawi. Karupa'mī 'jawe futat nipo 'ga manūi janetywera moiawamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁷ Ojeupe 'ga mome'urauwe Juā 'ga remiayuwa 'gā awau Jejuī 'ga rewiri. A'eramū futat 'gā Jejuī 'ga ree ojemojo'okaipa Juā 'ga wi. ³⁸ Wewiri 'gā orauwe Jejuī 'ga ojerowaka 'gā nee:

—Ma'ja are te peko?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Naani. Ma'ape te ene'wyrā, aru'e tee ore enee— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹ —Pe'je pejejuā je rupi. Tepeesak 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau Jejuī 'ga rupi. Awau 'gā owaēma 'ga rekwawa upe 'ga pyri. Kwara jerewamū 'gā awau owaēma. Owaēm ire 'gā 'upa oporogytau kwara rese poromukuran.

⁴⁰⁻⁴¹ Jejuī 'ga rewiri oo ma'e 'ga amū rera Andrea. Juā 'ga Jejuī 'ga mome'ua renuparera poromū. A'eramū Andre 'ga awau 'ga rewiri. A'ere Andre 'ga awau weki'yra 'ga rog ipe, Simāo 'ga rog ipe:

—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ore aruesak ai'i— 'jau 'ga weki'yra 'ga upe awau.

Kristu 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga upe.

⁴² A'eramū Andre 'ga weki'yra 'ga rerawau Jeju 'ga upe. 'Ga resakawe Jeju 'ga 'jau 'ga upe:

—Simão nipo enerera. Eneruwa 'ga rera Juāa. 'Awamū je ene re'rogi. *Sefa* je anug ene ree— 'jau 'ga 'ga upe.

'Gā je'eg imū *Sefa* 'ga inuga 'ga ree. Pedro 'ea futat poromū. Pedroa 'ea itaa.

Natanaeu 'ga upe Jeju 'ga 'eawet

⁴³ Ai'iwe Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Garireja ywy pe je oi— 'jau 'ga 'gā nupe.

Wata enunewe Jeju 'ga awau Filipe 'ga rekaa. 'Ga resakawe 'ga Filipe 'ga mo'wya:

—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴⁴ Filipe 'ga Pesaita pewara. Simão Pedro 'ga, Andre 'ga. Mīmera 'gā aipo pewara.

⁴⁵ Omo'wyraruwe Filipe 'ga awau Natanaeu 'ga rekaa. 'Ga resakawe 'ga 'jau: —Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga 'ga amū ree rakue. Aipo 'ga ore aruesak. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga nanē ka'arana kwasiāa 'ga ree rakue nū— 'jau 'ga 'ga upe awau. —'Ga futat ore aruesak ai'i. Jose 'ga ra'yra 'ga. Jeju 'ga. Nasare awi 'ga ruri— 'jau 'ga Natanaeu 'ga upe.

⁴⁶ Aipo 'ga 'eramū Natanaeu 'ga 'jau:

—A'jea sipo? Nasare awi sipo mama'e esage ruri? — 'jau Natanaeu 'ga Filipe 'ga upe, aipo 'eramū.

—Ere ejua 'ga resaka— 'jau Filipe 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau 'ga resaka 'ga rupi. ⁴⁷ Werowygauwe Jeju 'ga Natanaeu 'ga resaka.

—Koromū esage ma'e 'ga. Israeu 'ga juapyrerarete 'ga — 'jau 'ga 'ga resakawe. —Ni'mei 'ga. Mama'e a'jea te tee noko 'ga omome'u. Niporekoemāi 'ga— 'jau Jeju 'ga 'ga upe u'ama.

⁴⁸ —Kuu. 'Awamue te 'ā je resag ape kūi. Maran ene a'eramū je kwaapa ki 'ei?— 'jau 'ga Jeju 'ga upe aipo 'eramū.

—Figueira 'ywa 'wyr ipe ene renamū je ene resagi ai'i. Ene upe Filipe 'ga porogyta enunewe je ene resagi ai'i— 'jau Jeju 'ga 'ga upe.

⁴⁹ —Kuu. Jarejuwarete 'ga ra'yraretea futat nipo ajee ene ki sa— 'jau Natanaeu 'ga Jeju 'ga upe. —Ene 'ā 'wyriraretea oree, Israeu 'ga juapyrerarū oree— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵⁰ —Figueira 'ywa 'wyr ipe je ene resagi 'erauwe te je rerowiar ape ra'e? — 'jau Jeju 'ga 'ga upe. —Anure nipo mama'e esagea pēnemiapoe'ema futat je iapoi. Aipoa tereesak 'jau— 'jau Jeju 'ga Natanaeu 'ga upe u'ama.

⁵¹ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe najuejue etee:

—Mama'e a'jea te tee je amome'u pē nupe. Je 'ā pēneki'yraretea. Anure nipo pēē ywaga woga resaka. Ywagipewara 'gā jywa je ree tura nipo pēē esaka. 'Gā jeupira nanē nipo pēē esaka nū. A'eramū nipo pēē 'jau: "A'jea futat. Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ra'e", 'jau nipo pēē jee aipo resag ire — 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

2

1-2 Mukūi oser ire Jeju 'ga awau ajepeja amunaw ipe, Kana 'jaw ipe. Peu 'gā amū akoukatu. A'eramū 'gā maraka apou 'gā ajuerekokatuawamū. A'eramū akokatu ma'e 'ga Jeju 'ga y ēē mo'wya wekokatu resaka. Jeju 'ga nanē imo'wya nū. 'Ga remimu'eramū nanē ore mo'wy'wya 'jau. ³ A'ere maraka teepawe'emaue y'way teepawamū 'gā nui, 'gā nekokatuawa rewara teepawamū 'gā nui. A'eramū Jeju 'ga y ēē 'jau 'ga upe:

—Si'ri. Y'waya teepap— 'jau ēē 'ga upe.

⁴ Aipo 'eramū ēē ra'yra 'ga 'jau ēē upe:

—Tene ra'ne. Nowaēmi we futat Janeruwarete 'ga pājē resaukaawa upe jee — 'jau 'ga oy ēē upe.

⁵ Aipo 'ga 'eramū 'ga y ēē 'jau maraka'ywa 'ga remiayuwa 'gā nupe:

—Jera'yra kiā 'eawer imū etee ki peapo mama'ea— 'jau ēē 'gā nupe.

⁶ Aipoa 'gā jatykaaw ipe 'y ryrūa 'upa. Tuwuu ma'ea. Aipoa 'y ryrūa 100 litro ppyka. Itakanafūa poromū. 'Gā jepoeitawa yrūa futat. Judeu 'gā au'jeteramū ojepoeita ojekatu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe. ⁷ A'ere Jeju 'ga oje'ega maraka'ywa 'ga remiayuwa 'gā nupe:

—Pe'je pejewau 'y rerua 'y ryrū pype imatyneema— 'jau 'ga 'gā nupe.

Aipo 'ga 'erauwe maraka'ywa 'ga remiayuwa 'gā 'y rerawau 'y ryrū imatyneema. ⁸ 'Y ryrūa 'gā imatyneem ire Jeju 'ga oje'ega imatyneemarera 'gā nupe:

—Pe'je ara jaraa erawau maraka'ywa 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā ara jaraa erawau 'ga upe. ⁹ Ojeupe erurauwe maraka'ywa 'ga itykua esaka. A'ere 'ga itykure'emaue ijemu'jagi y'wayramū, uwayramū. Maraka'ywa 'ga nokwaawi 'y jemu'jaga y'wayramū. A'ere 'ga remiayuwa 'gā ikwaawi futari. 'Ga itykura resakawe 'ga akokatu ma'e 'ga renūina.

¹⁰ —Esageay ma'ea ra'ne te 'ā y'waya neretykurukari jarejee rai'i. 'Gā itykupaw ire amunipo 'ā y'waynana rykurukaa 'gā nupe rai'i. A'ere 'ā ene y'waynana ra'ne eretykurukat 'gā nupe. Y'wayrete m'yina mapawamū itykurukaripyramū 'gā nupe rai'i— 'jau 'ga akokatu ma'e 'ga upe.

¹¹ Aipo resaka taetu ore, 'ga remimu'eramū, 'ga rerowiaa.

—Jarejuwarete 'ga pājēa futat 'ga wereko ra'e— 'jau ore arajaupe.

Kana 'jawa amunaw ipe ra'ne Jeju 'ga aeremiapoe'ema apo ppy ppy oree ikue. 'Uwarete 'ga pājē resaukaa oree ikue. Aipoa amunawa 'upa Garireja wpy pe.

¹² Aipo apo re Jeju 'ga awau ajepeja amunaw ipe nū, Kafanaū pe nū. 'Ga y ēē, 'ga rewirera 'gā, 'ga remimu'eramū 'jau ore arawau 'ga rupi ikue. Peu oropytawaipe nū.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet

(Mateu 21.12-13; Maku 11.15-17; Luka 19.45-46)

¹³ Egitu ywy awi oropypy ppy 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka apoawa upe iwaēm ja'wyja'wyraruwe ore arawau Jerusareg ipe. Peu ore arawau orosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. ¹⁴ 'Ga mogytaaw ipe osouwe Jeju 'ga wyra me'egara 'gā nesaka. Kwaiwete wyra me'egara 'gā 'upa peu. Kwatau, karupa'mī, pykau. Mīmera 'gā ime'ega 'upa. Amumera 'gā aje-mogyau 'yjepana pyri ka'aranūū mojopy'rau judeu ka'aranūū are. ¹⁵ 'Gā nesakawe Jeju 'ga tupaama ppyka wyra mopikawamū. A'eramū 'ga ipyu imonou imū'jāu jui. Kwatau, karupa'mī. Mīmera 'ga imonou imū'jāu jui. Ka'aranūū mojopy'ruara 'gā 'yjepana 'ga imonou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Ka'aranūū monou imomopomopoa futat 'gā nui. ¹⁶ Pykau me'egara 'gā nupe 'ga oje'ega:

—Pe'je pykau rerawau enū'jāu. Au'je Jeruwarete 'ga mogytaawa m̄yi re pykau me'egawamū— 'jau 'ga oje'ega moywyradena 'gā nupe. —Au'je Jeruwarete 'ga mogytaawa m̄yi re wyra me'egawamū. 'Ga muorypawa te 'ā 'aga 'oga— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁷ Aipo renupawe orojea'aramū ikwasiaripyrer are. A'eramū ore 'jau arajaupe:

—Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe aipo are rakue — 'jau ore arajaupe. —“Ku'jyp. Mama'e tywera 'gā wapo enemogytaawa 'og ipe. A'eramū je temara'neramū 'gā nee. A'eramū je tejejukau enerog are”, 'jau 'ga amū ikwasiaa inuga ymā rakue— 'jau ore arajaupe.

¹⁸ A'e pype judeu 'gā 'wyrari'ri 'gā 'ua oje'ega Jejuī 'ga upe:

—Ma'eramū ene 'gā mū'jāu 'ū? Awŷja 'gā mū'jāukaa enee ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga emur ire aeremiapoe'ema eapo amū ore 'ga pājē mū kūi. A'e resag ire taru'e enee 'jau: “A'jea futat 'ga 'gā mū'ēi Ku'jywa 'ga je'eg imū ra'e”, taru'e enee 'jau kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁹—'Aga 'oga retyg ire je imuapya 'ara rupi etee imowyri kūi— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁰—Kuu. Ereapo ekoete awi nū'ū. Namuapya 'ara rupi etee rūi 'gā 'aga 'oga apoi rakue kūi. Kwarētai seis te 'gā kwarā magwawi 'aga 'oga apoupap rakue kūi— 'jau 'gā 'ga upe aipo 'ga 'eramū.

²¹ A'ere 'ga naoga tee rūi imome'ui 'gā nupe. 'Aga 'oga 'eramū 'ga wete are te 'ga oje'ega rerekoi. ²² A'eramū ore anure Jejuī 'ga remimu'eramū 'ga 'eawer are orojea'aramū, 'ga feraw ire ikue. “A'jea futat Jejuī 'ga imome'ui ikue”, 'jau ore arajaupe. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiaa. Jejuī 'ga 'eawera nanē ore erowiaa nū.

Jejuī 'ga jane kwaapa katu katu

²³ Jerusareg ipe Jejuī 'ga kwaiwete aeremiapoe'ema apou 'Uwarete 'ga pājē mū ikue. Aipo resag ire kwaiwete 'gā 'ga rerowiaa. A'ere amumera 'gā 'ga rerowiat 'mei etee. ²⁴ A'eramū Jejuī 'ga ojemogypyyke'ema 'gā nee. Okwaap 'ga 'gā. Wereco tywearama 'gā 'ga ikwaapa. A'eramū 'ga ojerowiare'ema 'gā nee. ²⁵ A'eramū Jejuī 'ga oporonupe'ema ee: “Ma'ja e'i sipo 'gā ajaupe?” 'jau'em Jejuī 'ga 'gā nupe. Jejuī 'ga ae kwaapa. Aerea'awa miamū 'ga okwaap katu katu.

3

Nikutemu 'ga upe Jejuī 'ga 'eawet

¹ Poje Nikutemu 'ga 'ua oporogytau Jejuī 'ga upe. Nikutemu 'ga opytuna 'gā nupe oje'ēma'ea. Fariseua nanē 'ga nū. ² Ypytunimū Nikutemu 'ga 'ua oporogytau Jejuī 'ga upe:

—Janeruwarete 'ga 'ga amut jane mu'jawamū, aru'e ore arajaupe ene ree jepi. Janeruwarete 'ga remiayuwamū etee ae aeremiapoe'ema apoi. 'Ga remiayuwe'emamū ae nuapoa'uweri. A'eramū ore 'jau enee: Janeruwarete 'ga pājē mū futat 'ga mama'e apoi. A'eramū ore 'jau arajaupe: Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat ra'e, 'jau ore arajaupe— 'jau Nikutemu 'ga Jejuī 'ga upe.

³ Aipo 'erauwe Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Mama'e a'jea je amome'u amū enee. 'Ga amū nipo u'aru'jape'ema. A'eramū 'ga nosea'uweri Jarejuwarete 'ga rupaw ipe awau— 'jau Jejuī 'ga Nikutemu 'ga upe.

⁴ A'eramū Nikutemu 'ga 'jau:

—Maran ae kūima'eramū u'aru'japa nū ki 'ei? Maran ae waranuw ire osou awau oy reweg ipe nū ki 'ei?— 'jau Nikutemu 'ga Jejuí 'ga upe aipo 'eramū.

⁵⁻⁶—Pejey awi peje'aa pēē ēē mena ra'yra futat. A'ere Janeruwarete 'ga werowiar ire te pē mogyi wa'yramū. A'eramū 'ga U'agesage mua pē nupe pēnerekwarāmū. A'eramū pēē pejejemogyau u'aru'jap ma'e 'jawe. 'Ga 'Agesage rerekware'ema 'gā nu'aru'jawi— 'jau 'ga Nikutemu 'ga upe.

⁷—Eneporesag awi je ree aipo ejeupe 'eramū. A'jea futat je 'i enee. E'aru'jaw iki, a'e je enee. Aipoa a'jea futat. ⁸Sā'ā wywtua. Neresaga'uweri 'ā wywtua. Ifua etee 'ā erenup. Nerekwaawa'uweri tuawa. Nerekwaawi nanē iwawa nū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea. Neresaga'uweri 'ga 'Agesagea. Wemifutar imū etee te Janeruwarete 'ga U'agesage monoi 'gā amū nupe, 'gā mu'aru'japa nū. A'ere nenereapyoi ee— 'jau Jejuí 'ga Nikutemu 'ga upe.

⁹—Maran poa ojeapou ki 'ei? Nakwaawi je ene'ea ki 'ei— 'jau Nikutemu 'ga 'ga upe.

¹⁰A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Ene 'ā moromu'jara agawewi Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe. A'etea 'ā ene jeje'ega kwaape'ema? ¹¹Mama'e a'jea te je amome'u pē nupe. Orojemikwaawa 'ā ore oromome'u pē nupe, orojemiesaga retee. A'etea 'ā neperowiari oreje'ega— 'jau 'ga Nikutemu 'ga upe.

¹²—Ywy pewara agawewi je 'ā amome'u mama'ea pē nupe. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe. Maran sipo ajee je rerowiat pejepe ywag ipewara mama'ea je imome'uramū?— 'jau 'ga 'ga upe. ¹³—Nitywi ae ywag ipe oo ma'eferamū. Je tee te 'ā ojot ywag awi ikue. A'eramū je tejemiesagera mome'wau pē nupe. Je 'ā pēneki'yra futat.

¹⁴—Enerea'at nipo ene jareypy are? Moja a'agawa apoawer are? Ymā te janyepy 'gā atai awau jū me rakue. A'ere 'gā kwaiwete nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū 'ga oje'ega renupare'ema 'gā u'waukaa moja upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau Moisesi 'ga upe: “Ita epao moja a'agawamū. A'ere imonou imu'ama ikutuka 'yw are”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga ita apou moja a'agawamū rakue. Aipo apo re 'ga imonou imu'ama 'yw are rakue. A'eramū moja remiu'ufera 'gā amā'jau aipo itamoi a'agaw are. A'eramū futat moja remiu'ufera 'gā oferapap. Namanūi futari 'gā. Nan tee futat nipo imara'ne ma'e 'gā je monoi 'ypepywar are je mu'ama— 'jau Jejuí 'ga 'ga upe. ¹⁵—A'eramū nipo je rerowiaara 'gā juejue awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanūu'jape'ema futat— 'jau Jejuí 'ga Nikutemu 'ga upe, 'ga mu'jau ojee.

¹⁶—Janeruwarete 'ga iporomutat nanimenime pē nee. A'eramū 'ga a'eramū wa'yramū je mua 'au ywy pe ikue. Majepi tee agawewi je 'ga ra'yramū. A'etea 'ga je mut 'awa ywy pe je jukaukaa pē nupe. A'eramū je rerowiaara 'gā amanūmū numiamū. A'ere 'gā oi oferapa Jarejuwarete 'ga rupaw ipe 'ga pyri amanūu'jape'ema futat. Peu futat 'gā jemogyi nakwaparimū ete rūi— 'jau Jejuí 'ga Nikutemu 'ga upe. ¹⁷—Napē nereko tyweawamū rūi 'ga je muri 'au ywy pe. Pē katu'okawamū te 'ga je muri— 'jau 'ga Nikutemu 'ga upe.

¹⁸—Jeruwarete 'ga je rerowiaaramū pē nerekou tywere'em. A'ere 'ga je rerowiare'ema 'gā nupe 'ga 'i: “Pejerekoukat tywet futat nipo”, 'jau. Naje rerowiari 'gā. A'eramū 'ga aipo 'jau 'gā nupe. ¹⁹Janeruwarete 'ga ra'yramū je tejuu 'au ywy pe pē mu'jau Tejuwarete 'ga ree. A'ere pēē mū nepēporokwaawiwari 'ga ree. 'Ga remifutar are nanē pēē pejeporokwaawiwere'emamū nū. Mama'e tywera etee pēē iapou. A'eramū pēē mama'e esage

are pejeporokwaawiwere'emamū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gā nerekou tyweaete 'gā manū re— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁰ —Mama'e tywera apoara 'gā nioweri Jarejuwarete 'ga ra'yramū je pyri. Naapoi futari je mama'e tywera. A'eramū mama'e tywera apoara 'gā ojenosōu je pyri oo awi. "Omo'gōguu je 'ga tewau 'ga pyri ne", 'jau itywet ma'e 'gā ojenosōu je wi. ²¹ A'ere mama'e esage apoara 'gā nuri Jarejuwarete 'ga ra'yramū je pyri katu katu futat. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: "A'jea futat. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gā werowiat", 'jau nipo 'gā 'gā nemiapofera resag ire— 'jau Jejui 'ga Nikutemu 'ga upe, 'ga mu'jau ojee.

Jejui 'ga Juā Batista 'ga imome'wau'japa

²² A'e awi Jejui 'ga wemimu'eramū ore rerawau Judeja ywy pe nū. Peu ore oropytawai'pa. Peu futat 'ga 'gā amū pymiāu 'y pe, otywer awi 'gā pōira resaukaawamū. ²³ Juā 'ga nanē 'gā amū pymiāu akou ajepeja amunaw ipe, Enom 'jaw ipe. Enom 'jawa 'upa Salim 'jawa pyri. Peu typyu'iramū 'ya. A'eramū 'ga 'gā pymiāu akou peu. ²⁴ Moromunepawa pype amunewe'emauwe Juā 'ga 'gā pymiāu akou aipo pe.

²⁵ A'eramū Juā 'ga remimu'e 'gā amū oje'ega moywyrafena judeu 'ga amū upe. Ae pymi are 'gā ajamueu.

²⁶ A'eramū Juā 'ga remimu'e 'gā amū awau oporogytau 'ga upe:

—Ene'e'at te ene ejemimome'uawera 'ga ree? Jotāu tyowajara katy 'ga reko'i ene retee rakue. 'Awamū nanē 'ga akou 'gā pymiāu 'y pe nū. A'eramū 'gā awaupap 'ga rewiri ojepymiāukaa 'ga upe. Ene rewiri ako ma'e'fera 'gā we futat awau ojepymiāukaru'japa 'ga upe nū— 'jau 'gā awau imome'wawayau Juā 'ga upe.

²⁷ A'eramū Juā 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Je nanē jerekōēāi 'ga ree nū. Sā'ā Janeruwarete 'ga je monoa je moporowykyukara ojeupe ikue. Nan tee futat 'ga Jejui 'ga monoi imoporowykyaukaa ojeupe. Ojeupe Janeruwarete 'ga ore moporowykyukare'em ire amunipo 'ā ore noroporowykyi 'ga upe— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. ²⁸ —A'e je ako pē nupe ai'i: "NaJarejuwarete 'ga remimurera rūi je. 'Ga renunewara te je", 'jau je ako pē nupe ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ²⁹ —Sā'ā aeku'ia ajuee kūjāmuku rerekokaturamū. Nan tee futat jeku'iramū tekou 'ga ree. "Kwaiwete 'gā oi 'ga rewiri" 'e renupa jeku'iramū — 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ³⁰ —Jejui 'ga rewiri oo ma'e 'gā ojeme'yi kwaiwete futat. Je rewiri oo ma'e 'gā te ajee nojeme'yi futari. Jema'e 'gā ināinānī'ī etee futat— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —Nanuara futat esage je upe— 'jau etee Juā 'ga.

Ywag awi 'ut ma'efet

³¹ Ywy pewara 'gā akotee ma'ea futat. Wemiapo'i are tee 'gā porogytai. A'ere ywag awi 'ut ma'e 'ga nanarūi. 'Ga a'jea futat 'ga kūima'eeteetea. 'Ga ree te a'jea futat ae jemogyppygaretei. ³² Ywag ipe wemiesagera ywag awi 'ut ma'e 'ga imome'wau. Wemienuwera nanē 'ga imome'wau nū. A'ere 'gā ināinānī'ī etee 'ga rerowiari. Nuerowiari 'gā kwaiwetewete 'ga. ³³ 'Ga je'ega rerowiaara 'gā 'jau ajaupe:

—A'jea futat 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwaawukaara 'ga ra'e— 'jau 'gā ajemogyau ajaupe.

³⁴ Janeruwarete 'ga U'agesage muapap wemimurera 'ga upe. A'eramū 'ga amuarera 'ga je'ega mome'wau katu 'gā nupe. ³⁵ Janeruwarete 'ga oporomutaramū wa'yra 'ga ree. A'eramū 'ga opājē mua wa'yra 'ga upe. A'eramū 'ga 'jau:

—Tepājēa je omono teja'yra 'ga upe. A'eramū 'ga mama'e esage apou jee— 'jau 'ga.

³⁶ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga rerowiaara 'gā ajemogyau ipyauramū. Amanū re 'gā awau Jarejuwarete 'ga pyri. Peu futat 'gā ajemogyau namutat. A'ere 'ga je'ega renupare'ema 'gā nanarūi. Nooi futari 'gā Jarejuwarete 'ga pyri amanū re. Nenueniwi 'gā 'ga ra'yra 'ga je'ega. A'eramū nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete wojere'emamū futat.

4

Samari pewara kūjā ēē

¹ Anure 'gā amū awau Jejui 'ga mome'wau fariseu 'gā nupe:

—Ekoay Jejui 'ga kwaiwete 'gā pymīāu 'y pe. Wemiayuamū 'ga 'gā pymī kwaiwete— 'jau 'gā awau imome'wau fariseu 'gā nupe. —Juā 'ga 'ā kwaiwete agawewi 'gā opymī. A'ere Jejui 'ga te Juā 'ga remipymīmera 'gā apyraawi— 'jau 'gā awau imome'wau fariseu 'gā nupe.

² (Na'ga rūi agawewi 'gā pymīāu 'y pe. 'Ga remimu'eramū agawewi ore 'gā pymī. A'etea 'gā “Jejui 'ga 'gā opymī 'y pe”, e'i imome'wau fariseu 'gā nupe).

³ Fariseu 'gā nupe omome'u kwaaw ire, Jejui 'ga awau Judeja ywy awi.

—Garireja ywy pe soo jarejewya 'jau nū— 'jau 'ga oree. ⁴—A'ere jeoweramū Samari ywy pyterimū. Kwe rupi futat jarewau jarewaēma Garireja ywy pe— 'jau Jejui 'ga oree.

⁵ A'eramū ore arawau Samari ywy rupi. Arawau orowaēma amunawa mū upe. Sika 'jawa upe orowaēma. Peu ore oropytawaipe. Ymā te janepy 'ga, Jako 'ga ywy pe monoi wa'yra 'ga upe, Jose 'ga upe rakue. Sika 'jawa 'upa aipo ywy pyri. ⁶ Peu Jako 'ga remiywykaiwera ywy kwawukuua 'ūina, 'ymuawa. Aje kwara kwawamū arawau orowaēma 'ymuawa upe. A'eramū Jejui 'ga afuakapawamū. A'eramū 'ga wapyka 'ūina 'ymuawa reme'y'warimū. ⁷⁻⁸ 'Ga pytu'uramū ore arawau amunaw ipe orojemi'urama mua.

Orojemi'urama mua ore orauwē Samari pewara ēē mū 'ua 'y piaramū. A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—Emut ara 'ya jee— 'jau 'ga ēē upe.

⁹ A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū ene eje'ega jee rā, judeuramū rā?— 'jau ēē 'ga upe. —Je Samari pewara— 'jau ēē 'ga upe.

Judeu 'gā niporomutari Samari pewara 'gā nee ra'e jepi. A'eramū ēē judeu ojeupe ije'egamū aipo 'jau 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe nū:

—“Ya emut ara jee”, a'e ako je enee ko. A'ere 'ā naje kwaawi te ape. Jarejuwarete 'ga remimurama nanē nerekwaawi nū— 'jau 'ga ēē upe. —Je kwaaw ire amunipo 'ā “Ya emut ara jee”, ere jee ra'e. 'Ya tejeupe ene enūi re amunipo je 'ā 'y monoi enee ra'e— 'jau 'ga ēē upe 'ūina. —Je remimonoa amunipo 'ā ene mogou nakwaparimū warāu rūi— 'jau 'ga ēē upe.

¹¹ Aipo ojeupe 'ga 'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Nenetywi 'y muawa pyu. Ikawukuua 'ymuawa. A'eramū ene imuawa pyu etywe'emamū, marān sipo ene 'y mua jee?— 'jau ēē 'ga upe.

Naeapyoi ēē ojeupe 'ga 'e are.

¹² —Janeramūiwera kīā Jako te 'ā kūima'eeteetea ako rakue. Ymā kīā futat ywy kwawukuua ywykajukari 'ymuawamū rakue. 'Aga 'ymuawa pypewara 'ya futat kīā itykua rakue. Kīā ra'yra wā, kīā reymap. Mīmera oy'wau 'au rakue. 'Awamū kīā remiapofera orema'ea futat 'ūina— 'jau ēē 'ga upe. —“Je te jarejamūja apyraap”, ere te jee poromū?— 'jau ēē Jejui 'ga upe.

¹³ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—Aga 'y rykuara 'gā oo o'yuweju'jawa futat nū— 'jau 'ga ēē upe. ¹⁴—A'ere 'gā jema'e tykur ire ni'yuweju'jawi akou. Jema'ea 'ywu'ywura 'jawe tee 'ūi itykuara 'gā wwyteripe, 'gā mogyau nakwaparimū rūi futat— 'jau 'ga ēē upe. —Sā'ā 'ywu'ywura rypawe'ema. Nan futat jema'ea. Jema'ea ae mogyau namotat. Jema'ea rykur ire nene'yuweju'jawi futari— 'jau 'ga ēē upe. —Jeporoywera ene mogo nakwaparimū rūi futat— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

¹⁵ A'eramū kūjā ēē 'jau 'ga upe:

—Ere ajee ema'e ara mua jee rā. A'eramū je te'yuweju'jawe'emamū, tejoru'jape'ema 'au 'y piaramū— 'jau ēē 'ga upe.

¹⁶—Ere ajee ewau emena 'ga rerua 'au jee ra'ne— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

¹⁷ Aipo ojeupe 'ga 'eramū ēē 'jau:

—Najemeni je tekou— 'jau ēē 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—A'jea futat ere nū ī. Nenemeni futari ene nū ī. ¹⁸ Nenemenu'jau'jawi tāmējē futat ene nū ī. Nomoygi tāmējē futat sīku pyu nū ī— 'jau Jejui 'ga ēē upe, aipo 'eramū. —A'jea futat 'awamū nenemeni futari. Ene pyri ako ma'e 'ga naenemena rūi futat— 'jau 'ga ēē upe.

¹⁹ Aipo ojeupe 'ga 'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Koo. Maran ene je kwaapa a'i rā? Ene futat nipo Jarejuwarete kīā je'ega mome'wara. ²⁰ Ymā te oreypya Jarejuwarete kīā muorywi 'au futat rakue. A'ere pēē judeuramū “Jerusareg ipe tee futat Jarejuwarete 'ga simuoryp”, pe'je ra'e jepi— 'jau ēē 'ga upe.

²¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe nū:

—Anure nipo 'gā 'jawe'em 'aga wwytyra upe: “Agamū futat 'ga muorypawa wwytyra”, 'jawe'em futat 'gā. Jerusarega upe nanē nipo 'gā aipo 'jawe'em futat nū— 'jau 'ga ēē upe. ²²—“Ore Samari pewaramū Jarejuwarete 'ga aramuoryp”, 'jau pēē na'e jepi numiamū. A'ere nepekwaawi 'ga. A'ere ore judeuramū 'ga kwaawi futari. 'Ga ojekwaawukaa oree. Judeuramū 'ga ore mū mogoi ae katu'okaramū— 'jau 'ga 'ūina ēē upe imome'wau.

²³—Anure nipo Jarejuwarete 'ga muorypara 'gā 'ga muorypa a'jea futat. 'Awamuete 'gā 'ga kwaawi ramue. 'Ga 'Agesagea 'ga muorywukaa 'gā nupe. Omuorypararetea Janeruwarete 'ga wekat ojeupe— 'jau 'ga ēē upe. ²⁴—Naae 'jawe rūi Janeruwarete 'ga. Nuesaga'uweri ae 'ga. No'oi 'ga ae 'jawe. A'eramū 'ga muorypara 'gā ojeapoarukaa 'ga 'Agesage upe. A'eramū 'gā 'ga muorypa futat, 'ga kwaapa futat— 'jau 'ga ēē upe.

²⁵ A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—A'jea futat aipoa. Anure nipo Jarejuwarete kīā remimurama kīā ruri futari, Kristu kīā. Kīā futat nipo jane mueapyou mama'e are— 'jau ēē Jejui 'ga upe.

²⁶—Je futat aipoa. Je futat Kristua. Je futat aje'eg te'ŷina enee— 'jau 'ga ēē upe.

²⁷ Ēē upe aipo 'epawa pype ore arajua orojewya amunaw awi nū. Ēē upe 'ga porogyta 'ga renamū ore oroporesagamū etee 'ga ree. Judeu 'gā noje'egarūi futari kūjā upe ra'e jepi. A'ere ore a'eramū miamū noroporonuwi ee 'ga upe: “Ma'eramū te ereporogyta e'ŷina ēē upe?” naru'ei futari ore 'ga upe.

²⁸ A'erauwe ēē awau ojewya amunaw ipe. 'Y ryrūa ēē ejaa imŷina awau peuwara 'gā nupe Jejui 'ga mome'wau.

29 —Pe'je pejejua soo kīā resaka 'jau. Jerekwawera kīā omome'upap jee ko — 'jau ēē peuwara 'gā nupe. —Kristu kīā ra'u 'ut 'ūina peu ko. Janeruwarete kīā remimurera kīā ra'u 'ūi peu ko — 'jau ēē awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe.

30 A'erauwe 'gā nuri ojekyita amunaw awi 'ga resaka.

31 Eē o ypyrauwe ore 'jau Jejuī 'ga upe:

—Kweramū janeremi'urama. Ere ejemi'waa— 'jau ore 'ga upe.

32 —Naani. Irāinā'nī te 'ā jeremi'ua. Nepekwaawi futari jeremi'ua mama'ea— 'jau etee 'ga oree.

33 —'Ga amū sipo mama'ea werut 'ga upe pa ra'e?— 'jau etee ore arajaupe.

34 A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pēē te 'ā pejemī'urama tywamū etee pēnekōēāi pejemogyau. A'ere je temuarera 'ga remifutar imū mama'e apo are te jerekōēājamū. 'Ga porowyky apoupap te je ruri ikue— 'jau etee 'ga oree. 35 —“Irūpāwē jay magwaw ire oreko pypiara sinigi”, 'jau pēē 'ā jepi. A'ere 'awamū je 'i pē nupe: Pemā'ē pejeko are esaka. Osinig futat ra'e. A'ere je napeko arūi imome'ui pē nupe. 'Awamū futat 'gā kwaiwete je rerowiari ja'wyja'wy. 'Awamū futat 'gā je rerowiari ojeupe pēē je mome'u re. Sā'ā pēē pejeko pypiara sinigamū peoa imono'oga. Nan tee futat 'awamū iwaēmi je rerowiarukaawa upe. Pēporomuku awi pejewau je mome'wau 'gā nupe— 'jau 'ga 'ūina oree.

36 —Sā'ā kojara 'ga wemiayuwa 'gā mepya. A'yi tymara 'gā 'ga 'ā imepyau imono'ogara 'gā neewe. A'eramū 'gā 'ā wekōēājamū. Nan tee futat jeremi-ayuwa 'gā. A'yi tymara 'gā 'jawe je mome'wara 'gā. Ko pypiara mono'ogara 'gā 'jawe je rerowiarukaara 'gā— 'jau Jejuī 'ga oree. —Najuejue etee futat nipo 'gā wekōēājamū 'ga amū je rerowiamū. Je rerowiaara 'gā juejue nipo awaupap ywag ipe ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanū re— 'jau Jejuī 'ga oree. 37-38 —Amono je pēē kwe pe tejerowiarukaa kwe pewara 'gā nupe ikue. A'jea futat aipo jane'ea, “'Ga amū nipo awau ityma. A'ere isinig ire nipo ajepeja 'ga 'ua imono'ogaramū”, 'jau jane jepi— 'jau 'ga oree. —Nan futat je pē monoi tejemome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Gā amū 'ā awau pē nenunewe je mome'wau 'gā nupe rai'i. A'eramū kwaiwete 'gā a'eramū je rerowiat eneje'ega anupawe ikue— 'jau 'ga oree.

39 Ore upe 'ga porogytapaw ire, Samari pewara 'gā 'ua kwaiwete 'ga resaka. “Jejuī kīā jerekwawera amome'u jee”, kūjā ēē 'eramū 'gā awau kwaiwete Jejuī 'ga resaka, 'ga rerowiaa kwaiwete. 40 A'eramū 'gā 'jau Jejuī 'ga upe:

—Epyta 'au ore pype ra'ne, 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū ore oropytau 'gā pyri. Mukūi etee orosea.

41 'Gā pype akou Jejuī 'ga ojemome'wau 'gā nupe. A'eramū tekotee 'gā nanē 'ga rerowiaa kwaiwete nū. 42 A'eramū 'gā 'jau kūjā ēē upe:

—Eneje'ega ra'ne ako ore aruerowiat ai'i. A'ere ore 'awamū 'ga je'ega rerowiari. Ojemome'u 'ga oree — 'jau 'ga ēē upe. —“'Ga futat 'ā ae katu'okara”, 'jau ore jepi— 'jau 'gā ēē upe.

Oje'eg imū etee 'ga katu'okawet

43 Mukūi orosor ire ore arawau Garireja ywy pe nū. 44 Jejuī 'ga retea futat 'jau ikue: “Sā'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga oa kwe pe 'ga je'ega mome'wau. A'eramū 'ā kwe pewara 'gā jēmī erowiaa. A'ere 'ā 'ga 'wyr ipewara 'gā jēmī nuerowiari 'ga. 'Ga pytana 'gā miamū 'ā 'ga rerowiare'ema ajemogyau”, 'jau 'ga ikue. 45 A'eramū ore arawau Garireja ywy pe nū, Jejuī 'ga ywy pe nū. 'Ga resakawe peuwara 'gā wekōēājamū ajemogyau. 'Gā nanē awau Jerusareg ipe maraka magwapa rai'i. Peu 'gā

Jejuī 'ga remiapofera resaka rai'i. A'e resakarera 'gā wekōēājamū ajemogyau oyyw pe 'ga resakawe.

⁴⁶ Kana 'jawa amunaw ipe, Garireja ywy pype 'up ma'e pe, ore arawau orojewya nū. Peu futat 'ga 'y mu'jaga y'wayramū ai'i. A'e pe ore rekoramū 'wyriara 'ga remiayuwa 'ga 'ua Jejuī 'ga renūina.

—Ejot jera'yra 'ga resaka jee— 'jau 'ga 'ua Jejuī 'ga upe.

'Ga upe 'ut ma'e 'ga ra'yra futat ojero'wu ete 'upa, tapojete 'upa ajepi amunaw ipe 'upa, Kafanaū pe 'upa. ⁴⁷ “Judeja ywy awi Jejuī 'ga ruri ojewya akou 'au nū” e renupawe ta'yjero'wu ma'e 'ga awau Kana 'jaw ipe Jejuī 'ga poreawua:

—Ejot jera'yra 'ga resaka jee. Tapojete 'ga 'upa. Amanū ja'wyja'wy 'ga. A'eramū ene ejua 'ga resaka jee— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

⁴⁸ A'eramū Jejuī 'ga 'jau:

—Aeremiapoe'ema apo resag ire tāmējē te je rerowiat pejepe. Je iapoe'emamū neperowiari futari— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁹ A'ere ta'yjero'wu ma'e 'ga 'iu'jawi etee futat Jejuī 'ga upe nū:

—Ere ejua futat je rupi jera'yra 'ga manū'emaue— 'jau etee 'ga 'ga upe.

⁵⁰ Aipo 'eramū Jejuī 'ga oje'ega 'ga upe:

—Ere ewau ejewya eje'wyr ipe. Namanūi futari enera'yra 'ga— 'jau 'ga ta'yriara 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū 'ga Jejuī 'ga rerowiaa. A'eramū 'ga awau ojewya wa'yra 'ga resaka. ⁵¹ 'Ga waw ipe 'ga remiayuwa 'gā 'ua 'ga rowosōu.

—Namanūi futari enera'yra kūi. Ijaruete 'ga ai'i kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵² Aipo 'ga 'eramū ta'yriara 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'ape kwara kwawamū 'ga ajarueteramū rai'i ki 'ei?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Aje kwara kwawamū futat ai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵³ A'eramū 'ga ikwaapa:

—Aje kwara kwawamū futat Jejuī 'ga 'i jee ai'i— 'jau 'ga Jejuī 'ga mome'wau wemiayuwa 'gā nupe.

A'eramū ta'yriara 'ga Jejuī 'ga rerowiaa nanimenime opytuna 'gā netee.

⁵⁴ Aiporamū futat Jejuī 'ga aeremiapoe'ema apou'japa ikue. Garireja ywy pewara 'gā nupe ra'ne 'ga 'y mu'jaga y'wayramū ikue. A'ere 'ga poromū 'wyriara 'ga remiayuwa 'ga ra'yra majarueteu 'gā nupe nū. Judeja ywy awi 'ur ire 'ga aipo apou Garireja ywy pewara 'gā nupe ikue.

5

Iteu ma'e 'ga

¹ Anure Jejuī 'ga awau Jerusareg ipe nū. Judeu 'gā maraka apou peu. A'eramū Jejuī 'ga awau maraka apo resaka. ² Jerusarega ojeosōu futat. Kwaiwete iosoma rokwarā. Iosoma rokwarā mū rupi 'gā karupa'mī rerawau. A'eramū 'gā karupa'mī okwat 'jau jupe. Aipo okwara pyri 'yupawu'ia mū 'upa. Judeu 'gā aipo 'yupawu'ia renūina, Peseta 'jau jupe. Iywyri tapy'i'ia ajemogyau, siku tapy'ja ajemogyau iywyri. ³ Aipoa tapy'ja 'wyr ipe futat 'gā ojero'wu ma'e 'gā majatykau erua. Eae'em, ika'na ma'e, iteu ma'e. Mīmera 'gā 'gā imajatykau, 'gā katu'okawa rapesaka 'gā nerua imogyau tapy'ja 'wyr ipe. Kwaiwete 'gā 'upa iapesaka peu. ⁴ 'Y ryjuapirauwe ipyriwara 'gā 'jau ajaupe:

—Ywagipewara 'ga nipo kwe 'ut 'y motyjuapiau jā'nū— 'jau 'gā ajaupe.

Tyjuapi ypyrauwe ojero'wu ma'e 'gā awau ojemunepa 'y pe ajemogyau. A'ere ipype ose ppy ppy ma'e 'ga etee 'ga jekatu'ogi. ⁵ Iteu ma'e 'ga amū

'ũina peu namutat. Trĩtai oito 'ga kwara magwapa oteuramũ 'ũina. A'ere 'ga nojekatu'og ymani.

⁶ Poje Jejui 'ga awau peu. A'eramũ Jejui 'ga 'ga resakawe 'jau ojeupe: “Ymã we te 'ga teuramũ rakue pa”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga 'jau 'ga upe:

—Erefutat te je ekatu'oga?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁷ —Ēĕ. Afutat futat je tekatu'oga nũ'ũ— 'jau 'ga 'ga upe. —Naje poari'i 'gã amũ ki 'ei. 'Y ryjuapirauwe je rerawawe'em je munep'e'ma 'y pe ki 'ei— 'jau 'ga 'ga upe 'ũina. —'Y repejãn je orauwe 'gã amũ na'ne 'gã oi je renunewe opo 'y pe jepi— 'jau 'ga 'ga upe 'ũina imome'wau.

⁸ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Efu'am ejupaw awi. Efu'am ejupawa pyyka erawau eruatau. Akatu'ok je ene 'awamũ— 'jau 'ga iteu ma'e 'ga upe.

⁹ Aipo ojeupe 'erauwe iteu ma'e 'ga ojekatu'oka. A'eramũ 'ga afu'ama wupawa pyyka erawau eruatau.

Judeu 'gã morowykye'ema rupi Jejui 'ga 'ga katu'ogi. ¹⁰ A'eramũ judeu 'gã 'wyrria'ri 'gã 'jau 'ga upe:

—'Awamũ morowykye'ema. Ejupawa kasi ereroo ne. “Mama'e rerooa ae porowykya futat”, e'i 'ã janeypya rakue— 'jau 'gã wupawa 'ga eroramũ.

¹¹ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Je katu'okara 'ga, “ejupawa epyyk erawau eruatau”, e'i 'ga jee ko— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹² —Awỹja te aipo e'i enee ra'e?— 'jau 'gã 'ga upe.

¹³ A'ere 'ga nokwaawi 'ga. 'Ga katu'oka ypy we Jejui 'ga oi mytuna 'gã wyterimũ. Kwaiwete ajatyka ma'e 'gã peu. A'eramũ Jejui 'ga 'ga katu'oka ypy we awawayayau ojepe'au 'ga wi.

¹⁴ A'ere Jejui 'ga iteu ma'efera 'ga resaka nũ, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe nũ.

—Erejekatu'ok futat 'awamũ. Au'je ki mama'e tywera apo re— 'jau 'ga 'ga upe. —Kasi mama'e tywera jeapo i enee ne, kwaiwete enee ne— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁵ A'eramũ ikatu'ogipyre'ra 'ga awau Jejui 'ga mome'wau judeu 'gã 'wyrria'ri 'gã nupe:

—Jejui 'ga je katu'ok ko— 'jau 'ga awau 'gã nupe.

¹⁶ Morowykye'ema rupi Jejui 'ga 'ga katu'oka. A'eramũ judeu 'gã Jejui 'ga rerekou tyweramue morowykye'ema rupi ae katu'ogamũ.

¹⁷ —Jeruwarete 'ga mama'e esage wapo ae upe au'jeteramũ. A'eramũ je nanẽ aipo apou nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁸ Aipo ojeupe 'ga 'eramũ 'gã amara'neramũ 'ga ree.

—Sijuka 'ga 'jau. Morowykye'ema rupi 'ga porowykyi akou, 'gã katu'oka awau kwe pe— 'jau 'wyrria'ri 'gã ajaupe. —Morowykye'ema rupi oporowyky re 'ã 'ga aipo 'jau wẽjẽmĩ nũ. “Ku'jywa 'ga Jeruwaretea”, 'jau 'ga 'ã 'ga upe nũ— 'jau 'gã ajaupe. —“Je 'ã Ku'jywa 'ga 'jawe”, 'jau wẽjẽmĩ aipo 'ga janee nũ. Aipo taetu itywetywet— 'jau 'gã ajaupe amara'neramũ 'ga ree.

'Uwarete 'ga je'eg imũ etee mama'e apoawet

¹⁹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—A'jea futat je 'i. Je 'ã Ku'jywa 'ga ra'ya futat. Nateje'eg imũ rũi je mama'e apoi. 'Ga je'eg imũ etee te je mama'e apoi. 'Ga remiapoa je aesak. A'eramũ je nanẽ aipo apou 'ga 'jawe nũ— 'jau 'ga 'gã nupe. ²⁰ —Jeruwarete 'ga iporomutat nanimenime je ree. A'eramũ 'ga wemiapo resaukaa jee. A'eramũ je tewau ojero'wu ma'e 'gã katu'oka. Ae katu'oga esage futat. A'ere

je anure mama'e esageay apoi futari tejuwa 'ga remifutar imū. A'eramū nipo pēē pejeporesagamū pejemogyau ee— 'jau 'ga 'gā nupe.

21—Amanū ma'efera 'gā nipo Jeruwarete 'ga imū'jāu imowywya tywy awi 'gā mogyau nū. 'Ga 'jawe futat je tejemimū'ē 'gā mogyau— 'jau 'ga 'gā nupe.

22—NaJeruwarete 'ga rūi pē mojo'ok. 'Ga te 'ā pē mojo'ogukaa jee. A'eramū nipo je ia'wyre'ema 'gā nupe 'jau: “Pēē nepēa'wryi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe pekwap”, 'jau nipo je ia'wyre'ema 'gā nupe. Tejerowiaara 'gā nupe nipo je 'jau: “Je rerowiat pejepe ra'e. A'eramū je pētywera moia pē nū. Pe'je pejejua 'au ore pyri”, 'jau nipo je tejerowiaara 'gā nupe. Mīmera 'gā nupe nipo je 'jau, je retea futat. Jeruwarete 'ga nipo je mu'eukaa 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. 23—A'eramū nipo aipo are 'gā najuejue etee je pojeupa. 'Awamū 'gā Jeruwarete 'ga pojeuwi. A'eramū 'gā, 'ga 'jawe futat, je pojeupa nū. Je pojeupare'ema 'gā nanē Jeruwarete 'ga nopojeuwi futari, je muarera 'ga— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

24—A'jea futat je 'i. Jeje'ega rerowiaara 'gā ojemomyauu jeje'eg imū. Je muarera 'ga nanē 'gā erowiaa nū. Tejerowiaryauramū je 'gā mogyau namutat. A'eramū 'gā najuejue etee futat awau akou Janeruwarete 'ga pyri amanū re. Na'gā nupe rūi je 'i: “Enetywerete Ku'jywa 'ga upe” 'jau. Natata pe oo ma'e 'gā nūi ore rerowiaara. Ywag ipe oo ma'e tee aipo 'gā— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

25—A'jea futat je 'i. Je te 'ā Ku'jywa 'ga ra'yra. Amanū ma'e 'jawe futat mama'e tywera apoara 'gā. A'etea nipo 'gā anure jeje'ega wanup akou. 'Awamū futat 'gā enuwi. Jeje'ega renuw ire te nipo 'gā jemogyi oferapa— 'jau 'ga 'gā nupe. 26—Nitywi 'ga amū Ku'jywa 'ga mogoaramū. Ojetea futat 'ga jemogoi. A'eramū 'ga ae nanē ae mogyau nū. Je nanē nū. Je Ku'jywa 'ga ra'yra. A'eramū 'ga ae mogyaukaa jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

27—Je futat 'ā pēneki'yra. A'eramū Jeruwarete 'ga 'jau jee: “Ene 'ā 'gā neki'yra. A'eramū ene 'gā mojo'oka. Itywet ma'e 'gā nupe ki ere: Pētywerete pēē Ku'jywa 'ga upe, 'jau. Tata pe pekwap, 'jau ki ene 'gā nupe”, 'jau 'ga jee. “Ejerowiaara 'gā nupe ki ere: Je rerowiat 'ā pejepe. A'eramū pēē pejejua ywag ipe ore pyri, 'jau ki ene ejerowiaara 'gā nupe”, 'jau 'ga jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

28-29—Pēporesag awi je ree. A'jea futat je 'i. Anure nipo amanū ma'efera 'gā we jeje'ega renupawe 'gā nuri ū'jāu tywy awi. Mama'e esage apoara 'gā nipo awau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. Mama'e tywera apoarera 'gā nupe nipo je 'jau: “Naje rerowiari futari pejepe. Nepēpoiweri futari pejetywer awi. A'eramū pēē 'awamū pejekwapa tata pe”, 'jau nipo je 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

30—Nateje'eg imū rūi je mama'e mome'ui. Ku'jywa 'ga je'eg imū tee je 'i. 'Ga ra'ne 'ā oje'eg jee. A'eramū je 'ga 'eawera rupi etee futat imome'wau pē nupe. Natejemifutar imū rūi je je'egi. Ku'jywa 'ga, temuara 'ga remifutar imū etee te je je'egi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū je 'ā a'jea futat mama'e mome'ui tekou pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe oporogytau.

31—Je tee tejemome'u re taetu amunipo 'ā naje rerowiari pejepe— 'jau 'ga 'gā nupe. 32—A'ere nanarūi. 'Ga amū nanē je mome'wau nū. Ku'jywa 'ga je mome'wau. A'jea futat 'ga 'i— 'jau 'ga 'gā nupe. 33—Awamueuu pēē 'gā amū monou 'ga moporogytaukaa Juá Batista 'ga upe rai'i nū. 'Ga remimome'ua a'jea futat. 34'Aere je naekari futari “a'jea futat 'ga 'ea” 'jara 'gā. Juá 'ga 'eawera je amome'u pē nupe tejerowiarukaawamū. Tejerowiar ire je pē katu'ogi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁵ —Sã'ã tataran'ña mama'e resaukara ae upe. Nan tee Juá 'ga. Juá 'ga pë mueapyou je ree. 'Ga 'eawer are pënekôëãi numiamũ— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

³⁶ —Juá 'ga ra'ne je mome'u pë nupe. A'ere je pënemiapoe'ema apoi pë neape. Jeruwarete 'ga aipo apoukaa jee. A'eramũ pëë 'jau: “A'jea futat. Ku'jywa 'ga 'ga muri janee”, 'jau pëë jeremiapofera resag ire— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

³⁷ —Jeruwarete 'ga nanë je mome'u nũ, je muarera 'ga. Nepeesaga'uweri 'ga. 'Ga je'ega miamũ futat nipo nepekwaawi pejeapyau. ³⁸ “Je 'ã 'ga remimurera”, 'jau agawewi je 'ã pë nupe. A'ere 'ã aipo je'ea miamũ neperowiari. A'eramũ pëë 'ga je'eg are taetu pejejea'are'emamũ pejejemogyau — 'jau 'ga 'gã nupe. ³⁹ —Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are pejejemũ'jau. “Aipo are jarejeapyoramũ jane oi ywag ipe jarepytau”, 'jau 'ã pëë na'e jepi. 'Gã amũ 'ã ka'arana kwasiaa agawewi je ree. ⁴⁰ A'etea 'ã pëë je rerowiare'ema. Je upe pëë 'jawe'em, “Ore mogy ape eje'jawe”, 'jawe'em 'ã pëë jee— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

⁴¹ —“Esage ma'e 'ga”, pe'je ki jee, na'ei je pë nupe. “Je muoryp ki pejepe”, 'jawe'em je 'ã pë nupe. ⁴² A'ere je pë kwaawi. “Niporomutari pa 'gã Ku'jywa 'ga ree ra'e”, 'jau je 'ã pë nupe— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. ⁴³ —Tejuwarete 'ga je'eg imũ agawewi je ruri. A'etea jeje'ega nepeenuwi futari. A'ere anure nipo tekotee 'ga amũ ruri oje'eg imũ etee futat oje'ega pë nupe. A'ea nipo peanup, erowiaa pejejemogyau— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama.

⁴⁴ —Akotee ma'e 'gã “ga esage”, pejejeupe 'gã 'eramũ nipo pejeku'iramũ futat pejejemogyau. A'ere nipo nepënea'ari pejejeupe Ku'jywa 'ga 'e are. Ku'jywa 'ga etee te Janeruwaretea. Nirũi futari 'ga. A'etea nipo nepënea'ari pejejeupe Ku'jywa 'ga 'e are. A'jea futat neperowiari 'ga — 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. ⁴⁵ —Naje rũi pëtywera mome'u Ku'jywa 'ga upe. Moisesi 'ga te 'ã pëtywera mome'u 'ga upe— 'jau 'ga 'gã nupe. —“Moisesi 'ga je'egea ore aruenup. A'eramũ 'ga ore mome'wau Ku'jywa 'ga upe”, 'jau pëë numiamũ. A'jea futat 'ga pë mome'ui Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'ga pëtywera tee imome'ui 'ga upe— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁴⁶ —Moisesi 'ga remikwasiarera rerowiari ire amunipo 'ã je nanë je rerowiari pejepe nũ. Moisesi 'ga ka'arana okwasiat je ree futat rakue. ⁴⁷ A'ere 'ã 'ga remikwasiarera neperowiari pejejemogyau. A'eramũ pëë je rerowiare'ema futat pejejemogyau— 'jau Jejuí 'ga 'wyrã'ri 'gã nupe.

6

Kanape'i me'yitawet

(Mateu 14.13-21; Maku 6.30-44; Luka 9.10-17)

¹⁻⁴ Anure Jejuí 'ga ore rerawau ore reroyaapa Garireja ry owajara katy. Tiperia 'jau nanë 'gã aipo ypiauu upe. Egitu ywy awi oreypy renũ'eawer are wea'awa maraka apoawa upe iwaëm ja'wyja'wyrauwe ore arawau oroyaapa. Kwaiwete 'gã awau ore rewiri. 'Gã nemiapoe'ema Jejuí 'ga iapou 'gã neape. Ojero'wu ma'e 'gã 'ga ikatu'oka. A'eramũ 'gã awau 'ga rewiri, kwaiwete.

—Siesak 'ga iapou'jawa jarejeape— 'jau 'gã ajaupe.

Ty owajara upe orowaëmawe ore arawau orojeupia wyty'ri rupi Jejuí 'ga rupi. Peu ore aruapyka arajupa. ⁵ Oree Jejuí 'ga porogyta 'ga renamũ mytuna 'gã 'ua owaëma oreë nũ. Poje Jejuí 'ga ojerowaka 'gã nesaka. 'Gã nesakawe 'ga 'jau Filipe 'ga upe:

—Maran maran te jane mama'e muri 'gã mojemi'wawamũ?— 'jau Jejuí 'ga 'ga upe.

⁶ “Tamojemi'wat 'gā 'jau”, 'jau Jejuī 'ga ojeupe. A'eramū 'ga poromū 'jau “Ma'ja 'i sipo Filipe 'ga oje'ega jee?” 'jau 'ga ojeupe.

⁷—Kuu. Mytuna 'gā nū'ū. 'Gā nemi'urama murawa niapoi 'gā nupe. Tusētu agawewi futat ka'aranūū rerooi. A'etea nowaēmi futari mama'e muawamū 'gā nupe— 'jau Filipe 'ga 'ga upe, aipo ojeupe 'eramū.

⁸⁻⁹ A'eramū Andre 'ga 'jau 'ga upe:

—Koromū kunumī 'ga kanape'i rerekoi wemi'ura'mīnamū numiamū kūi. Sīku kanape'ia mukūi pira'i 'jau 'ga erekou numiamū kūi. A'ere mytuna 'gā nupe niapoi nū'ū— 'jau Andre 'ga Jejuī 'ga upe.

Aipoa Andre 'ga Simão Pedro 'ga rewirera. Jejuī 'ga remimu'e nanē 'ga nū.

¹⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau oree:

—Pe'je pejewau 'gā muapyka. Peapyk, e'i 'ga, pe'je ki 'gā nupe— 'jau 'ga oree.

A'eramū ore arawau 'gā muapyka. Kwaiwete juo'wia peu. A'eramū ore a'e 'arimū 'gā muapyka 'gā mogyau. Kwaiwete kūima'e 'gā. Sīku miu kūima'e 'gā. ¹¹ A'eramū Jejuī 'ga kunumī 'ga remi'urama pyyka enafu'ama, eroje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene 'ā eneresage oree— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ega.

A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ēmaw ire kunumī 'ga remi'urama erawaukaa oree 'gā nupe. Ore 'gā nupe omonorauwe ojeme'yita aipoa kanape'ia ipira'i reewe. A'eramū ore erawau imonou wapyk ma'e 'gā nupe.

¹² Kwaiwete agawewi 'gā. A'etea 'gā omoyk. Wewegamū 'gā jui.

'Gā jemi'wapaw ire Jejuī 'ga 'jau oree nū:

—Pe'je pejewau emyrera rerua imono'oga yrū pype. Pemomy kasi emyrera ne— 'jau 'ga oree.

¹³ A'eramū ore arawau emyrera rerua ijaga yrū pype. Tusi yrupemūūa ore imatyneema emyrera pyu. Aipo kanape'i apopyra sewata.

¹⁴ Jejuī 'ga wemi'u me'yita opājē mū. A'eramū aipo resakara 'gā 'jau:

—Jejuī 'ga 'ā ome'yi janee. 'Ga te nipo 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara. Janeremiapesaga 'ga nipo 'ā— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁵ A'ere Jejuī 'ga 'gā kwaawi ojee. “Je futat 'gā je mogou 'wyrīaramū”, 'jau 'ga ojeupe. “A'ere je na'awauwe rūi je rekoi 'gā nupe”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga awau ojepe'au ore wī. Ore rejaa peu futat. Ojeteē 'ga awau ojeupia ywytyra rupi.

*'Yrajape 'arimū Jejuī 'ga ataawet
(Mateu 14.22-33; Maku 6.45-52)*

¹⁶ Ypytu'nīnauwe Jejuī 'ga remimu'eramū ore arawau orojypa ypiauu pe nū.

¹⁷ “Pe'je pejewau 'aw awi Kafanaū pe”, 'jau 'ga oree ai'i. A'erauwe ore arawau aru'aa yaruū pype nū.

—Soo Kafanaū pe 'jau— 'jau ore arajaupe.

A'eramū ore arawau oroyaapa nū. Ypytunimūwe futat ore arawau. A'ere Jejuī 'ga nuri ore rupi. ¹⁸ Poje ywytuua 'ua erujewi oree, 'y muorypa ore ree. ¹⁹ Mukuu ore wawa. Sīku kilometro ore arawau oroyaapa. Poje ore 'y rypyter ipe arakou Jejuī 'ga resaka. Jejuī 'ga 'ua akou 'y rajape 'arimū, watau ore katy. 'Ga resakawe ore oropifuakare'emamū. Orekyjea ore rerekou, ore pifuaka'roka.

—Ma'ja katu nipo kwe kweramū 'ut 'ja?— 'jau ore arajaupe.

²⁰ Aipo ore 'eramū 'ga 'jau oree:

—Pekyje awi je wī. Je tee ojut pē newiri— 'jau Jejuī 'ga oree.

²¹ Aipo orojupe 'gā 'eramū araku'iramū 'ga ree.

—Ere ejua e'aa ore pype— 'jau ore 'ga upe.
Ore pype 'ga 'arauwe yaruua ojekoka erujewi ywy'am are.

Mytuna 'gā Jejui 'ga rekaa

²² Ai'iwe kwe katy opyta ma'e 'gā Jejui 'ga rekaa.

—Kaaruwamū ako mapepei tee yara ruwi 'au ai'i. A'ere ako Jejui 'ga remimu'e 'gā erooi ai'i— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere nipo 'ā 'ga ma'ja pype katu 'ga oi 'gā newiri ra'e? Nooi 'ga 'gā nupi ai'i. Marupi ajee 'ga oi ra'e ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga rekaa. —Ma'ape sipo ajee 'ga oi ra'e?— 'jau 'gā ajaupe.

²³ 'Gā 'ga rekaramū tekotee 'gā 'ua ojekoka ajepeja amunaw awi oyaruu pype. Tiperia 'jaw awi 'gā 'ua owaēma. Kanape'i 'waw ipe 'gā oyaruu mojekoka. Peu futat Jejui 'ga porogytai 'Uwarete 'ga upe ai'i. Oporogytapaw ire Jejui 'ga kanape'i monou 'gā nupe ai'i. ²⁴ 'Gā jekog ire 'yisiga pypewara 'gā 'jau 'gā nupe:

—Nitywi 'ga 'au. 'Ga remiayuwa 'gā nanē nitywi 'au nū— 'jau 'gā 'gā nupe.
—Pēyara pype soo 'gā nekaa Kafanaū pe 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Nai'i— 'jau yaruū jara 'gā aipo 'gā nupe.

Kanape'i 'jawewat

²⁵ Ty owajara katy ojekog ire 'gā Jejui 'ga resaka. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Maran te erejot rai'i, ki Ku'jyp?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepēneapyoi we jeremiapofer are. “Jejui 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga remimurera”, pe'je amunipo 'ā jee rai'i, jeremiapofera resag ire rai'i. Kwaiwete agawewi 'ā jeremiapofera. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe. Kaaruwamū ako je kanape'i me'yi pē nupe ai'i, pē mueweka ai'i. Aipo are nipo je rekat pejepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷ —Pēpy'a' wyt kasi pejemiu' are etee ne. Pēneai'ua pē mueweka 'au etee. A'ere mama'e mū rekoī temi'u 'jawe pē pype. A'ea pē mogy nakwaparimū rūi. Jeje'ega renuw ire pejemomyauu. Jeje'eg are ki pēneai'at pejemogyau. Janeruwarete 'ga je mut 'au aeremi'u 'jawewara monoukaa pē nupe jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ku'jywa 'ga 'ā Jeruwaretea. Opājē mū 'ga 'ā pēnemiapoe'ema apoukari jee, pē nupe je resaukaaawamū. “Jejui 'ga jera'yratea. Je 'ā 'ga mua pē nupe”, 'jau 'ga 'ā pē nupe jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ma'ja te Ku'jywa 'ga afutat ore iapoa?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁹ —Je 'ā 'ga remimurera. A'eramū ki pēē je rowiiaa. A'ea te 'ga amaku'i —'jau 'ga 'gā nupe aipo 'eramū.

³⁰ —Ma'ja te ereapo epājē resaukaa oree? Aipo resakawe taruerowiat ene 'jau— 'jau 'gā 'ga upe. ³¹ —Ymā te janepyoi watau amunawe'em ipe rakue. Peu wataaw ipe 'gā kanape'i 'jawewara 'wau rakue, mana 'jawa 'wau rakue. Aipo are 'ga amū ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. “Kanape'i 'ga amut ywag awi 'gā nemi'uramamū rakue”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. Moisesi 'ga aipo kanape'i monou 'gā nupe rakue. Ma'ja te eremut jarejee 'awamū?— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

³² A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat je'ea. NaMoisesi 'ga rūi kanape'i omono 'gā nupe rakue. Jeruwarete 'ga te 'ā amut 'gā nupe rakue. 'Awamū 'ga poromuriweramū kanape'irete 'jawewar are pē nupe. ³³ 'Ga remimurera futat aipoa kanape'i 'jawewara. Ywag awi 'ga 'ga muri ae mogyaukaa nakwaparimū rūi futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Aipoa emut ekou oreē— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁵ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Tejeupe je aipo je 'i. Je te 'ā 'ga remimurera. Tejerowiar ire je pē momyau pē mogyau namutat. Je rowiaaramū pēnekōēāi pejejemogyau. Ipy'araypare'ema 'jawe, i'yuweje'ema 'jawe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁶ —“Je resak agawewi 'ā pejepe pejejemogyau. A'etea pēē je rerowiare'ema pejejemogyau”, a'e ako je pē nupe ko. ³⁷ Jeruwarete 'ga je rerowiarukaa 'gā amū nupe. A'eramū nipo 'gā je rowiaa futat. Namonoī futari je tejerowiaara 'gā amū tejewi. ³⁸ Natejemifutara apou rūi je ruri ywag awi. Temuarera 'ga remifutara apou etee je ruri— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁹ —A'eramū je tejerowiaara 'gā momoirukare'ema tejerowiar awi. Tejerowiarukaa 'gā nupe. A'eramū je 'gā mū 'jāu tywy awi 'gā mowywya 'gā mogyau tejua nū. Aipoa je aapo futat 'ga remifutar imū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁰ —Tejerowiaara 'gā juejue nipo je imonou tejemiayuwamū. A'eramū je tejorujapa tejerowiaara 'gā mowywya 'gā mogyau nakwaparimū warāu rūi. Aipoa Jeruwarete 'ga afutat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴¹ Aipo 'erauwe judeu 'gā oje'egaiwamū 'ga ree:

—Kuu. “Ywag awi 'urete ma'ea je 'ā. Aeremi'uretea je”, e'i 'ga 'ā janee— 'jau 'gā ajaupe. ⁴² —Najose 'ga ra'yra rūi te 'ga jepi? Naaipo rūi te Jejui 'ga ako? 'Ga jarā 'gā ore orokwaap. Ma'eramū gatu nipo 'ā 'ga 'i poromū “ywag awi je ruri”, 'jau ekoete?— 'jau 'gā ajaupe.

⁴³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Au'je ki je ree pejeje'egaiw ire. ⁴⁴ Jeruwarete 'ga te 'gā nupe je rerowiarukaara. 'Gā etee te je rerowiararū. Tejerowiaara 'gā etee te je amū'ē tywy awi 'gā mogyau nū tejoru'japa— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴⁵ —Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga ka'arana kwasiari inuga 'ga je'eg are rakue. “Janeruwarete 'ga tamu'e 'gā najuejue etee 'jau”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Amu'eramū Jeruwarete 'ga je'ega renupara 'gā juejue je rerowiar. ⁴⁶ Nitywi 'ga amū Jeruwarete 'ga resakara 'ga. Je tee te 'ga aesak. 'Ga wi je ruri ikue. A'eramū je 'ga resaka— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴⁷ —A'jea futat je'ea. Tejerowiaara 'gā je amomyau imuesageu imogyau nakwaparimū warāu rūi futat. ⁴⁸ Ywag awi te 'ga kanape'i muri pē nupe rakue, a'e je akiko. Je te 'ā aipoa. Je te 'ā amogy pēē nakwaparimū warāu rūi.

⁴⁹ Ymā te 'ā pēpyya mana 'jawa 'ui akou amunawe'em ipe rakue. A'ere 'ā po 'u re 'gā manūi etee rakue— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁰ —Awamū ako Janeruwarete 'ga kanape'irete muri ywag awi ai'i. Aipo 'u re ae namanūi futari. ⁵¹ Je te 'ā aipoa kanape'ia. Ywag awi 'ut ma'ea te 'ā je. Je rowiaara 'gā aipoa kanape'i 'wara 'jawe futat. 'Awamū kanape'i 'waramū pejemogy futat. A'ere je rowiaara 'gā jemogyi namutat. Aipoa kanape'i 'jawewara jero'oa futat. Tejo'oa tomono pē nupe 'jau, pēnemi'uramamū 'jau. Anure nipo je temanūmū namutat pē mogyukari. Temanūawa 'ara rupi je tejo'oa monoi pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵² Aipo ojeupe 'erauwe judeu 'gā amara'neramū 'ga ree. A'eramū 'gā oje'egayau ajaupe:

—Maran sipo 'ga poromū wo'o muri janee, janeremi'uramamū?— 'jau 'gā ajaupe.

⁵³ —A'jea futat je'ea. Jero'o 'ware'emamū nepejemogyi namutat. Jerya nanē nū. Jerya tykuare'emamū nepejemogyi je pyri. ⁵⁴ Jero'oa nipo 'gā amū i'wau, jerya retee. 'Gā etee futat nipo ajemogy a'jea futat. A'eramū je

tejoru'japa 'gā mowywya— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁵—Jero'oa nipo aeremi'urama a'jea futat jerya retee. ⁵⁶Jero'oa 'gā amū i'wau jerya retee. 'Gā etee futat je rerekou. Je nanē 'gā nerekou nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁵⁷—Jeruwarete 'ga 'ā okoeteete ma'ea. 'Ga 'ā je mut. 'Ga 'ā je mogou. Nan tee futat je tejo'oa 'wara 'gā mogyi— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁸—Koromū kanape'ia. Ywag awi 'ut ma'ea futat. Pēypy 'gā 'ā mana 'jawa a'u akou rakue. A'ere 'ā 'gā manūi etee rakue. Koa kanape'i 'wara 'gā te nipo ajemogyau namutat— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁹Aiporamū futat Jejuī 'ga 'gā mu'ei ojee 'gā jatykaaw ipe. Kafanaū pe 'ga 'gā mu'jau.

Jejuī 'ga rerowiaara 'gā jemogy

⁶⁰Aipo renupawe Jejuī 'ga rewiri oo ma'e 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Janereapyoa'nei jane aipo are ra'e nū'ū. Nikwaapawi 'ga je'ega ra'e nū'ū. Sirowiar awi nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

⁶¹Noje'egi agawewi 'gā 'ga upe. A'etea Jejuī 'ga aipo 'gā 'ea okwaap. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Aipo are nipo pēmara'ne je ree? ⁶²Je te 'ā pēneki'yra. Ma'ja 'jau sipo pēē ywag ipe jejeupira resaka nū? Pe awi futat je ruri— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁶³—Janeruwarete 'ga 'Agesagea te pē mogy. Naae rūi ojomogy. Jeje'ega renuw ire te Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē monoi 'ga remiayuwamū pē mogyau namutat. ⁶⁴A'ere 'ā naje rerowiari pejepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejuī 'ga 'gā kwaapa. Ymā we 'ga werowiare'ema 'gā kwaawi akou rakue. A'eramū 'ga ia'wyre'ema 'gā nupe omonoara 'ga kwaapa futat akou.

⁶⁵—Pēē mū jeje'ega rerowiare'emamū pejemogy. A'eramū je 'jau pē nupe akiko: “Jeruwarete 'ga je rerowiarukaa 'gā amū nupe. 'Gā etee futat nipo je rerowiaa”, 'jau ako je pē nupe ko— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁶⁶A'eramū 'ga rewiri oo ma'e 'gā oporenuwiwere'emamū 'ga je'eg are ojewya 'gā wi kwaiwete. Noou'jawi 'gā 'ga rewiri. ⁶⁷A'eramū Jejuī 'ga 'jau wemimu'eramū oree:

—Pēē nanē te pējewyriwet je wi nū?— 'jau 'ga oree.

⁶⁸A'eramū Simāo Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Awŷja rewiri ore arawau nū ki'ei? Ene tee te 'ā ore mu'e ape ore jemogy are. Eneje'ega rerowiaaramū te 'ā ore mogyi namutat. ⁶⁹Aruerowiar ore ene. Ene kwaaparamū 'ā ore. Ene rerowiaaramū 'ā ore rekoī. “Ga te 'ā Janeruwarete 'ga remimurera. 'Ga te 'ā esageay ma'ea”, aru'e ore enee jepi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

⁷⁰—Amū'ē je pēē 'gā nui, tejemimu'eramū. Tusi 'ā pēē— 'jau Jejuī 'ga oree. —A'ere pēē mū mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa peko amū— 'jau 'ga oree.

⁷¹Aipo ore upe 'jau 'ga Judas 'ga upe te 'ga 'i numiamū. Judas 'ga Simāo Iskariote 'ga ra'yra. Judas 'ga Jejuī 'ga remimu'ea agawewi. A'etea 'ga Jejuī 'ga monou ia'wyre'ema 'gā po pe 'ga jukaukaa 'gā nupe.

7

Jejuī 'ga rewirera 'gā nuerowiari 'ga

¹Anure Jejuī 'ga awau watau Garireja wyy pype etee. Judeja wyy pe 'ga awawe'em. “Judeja wyy pewara 'gā ifuwet je juka are”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga peu awawe'em. ²A'ere maraka apoawa upe iwaēmi ja'wyja'wy.*

* 7:2 Jerusareg ipe 'gā maraka wapo jepi. Jerusarega 'upa Judeja wyy pype futat.

Aipo maraka upe 'gā tap̄yi apou oseawamū. A'eramū 'gā 'jau tap̄yi 'jawa maraka 'jau jupe. ³A'eramū Jejuī 'ga rewirera 'gā 'jau 'ga upe:

—Ere ki ekwapa Judeja ywy pe. A'eramū peuwara 'gā, ene rewiri oo ma'e 'gā netee eneremiapoa resaka 'jau. ⁴Ajaupe ojekwaawukaa ae mama'e apoi ajueape. A'eramū ene ewau aeremiapoe'ema apou 'gā neape, ejesaukaa 'gā nupe— 'jau 'gā 'ga upe, 'ga rerekoemāu. ⁵'Ga rewirera 'gā miamū nuerowiari 'ga.

⁶—Naani. Nowaēmi we je wawa upe. A'eramū je tewawe'em. A'ere pēē peoarū je renune. ⁷Napē nee rūi Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā amara'neramū ajemogyau. Je ree tee 'gā mara'neramū. 'Gā tywera je 'ā amome'u 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ā oporomutare'emamū je ree— 'jau 'ga wewirera 'gā nupe. ⁸—Pe'je pejewau maraka pe. Nooa'nei je— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁹A'eramū Jejuī 'ga opytau peu futat, Garireja ywy pe.

Jejuī 'ga awau maraka pe

¹⁰Maraka apoaw ipe wewirera 'gā o re Jejuī 'ga awau wewirera 'gā newiri. A'ere 'ga oi jemime, ojetee'i akou 'gā newiri. ¹¹Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā Jejuī 'ga rekaa. Maraka apoaw ipe 'gā 'ga rekaa ajemogyau.

—Ma'ape te 'ga? Nuri te 'ga ra'e?— 'jau 'gā ajaupe 'ga rekaa.

¹²Kwaiwete 'gā ajamueu Jejuī 'ga ree. Amumera 'gā 'jau ajaupe:

—Esage ma'ea futat 'ga— 'jau 'gā ajaupe.

Amumera 'gā:

—O'meramū 'ga 'i. Nia'wyri 'ga. I'me 'ga akou— 'jau etee 'gā ajaupe.

¹³A'ere 'gā nueropori futari oje'ega. 'Gā kyjea 'gā nerekou. 'Wyria'ri awi 'gā kyjei. A'eramū 'gā oje'ega meewere'i etee ajemogyau ajaupe.

¹⁴Majepeja tee 'gā morowykye'ema magwapa maraka apou. Muapyra oser ire, Jejuī 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. A'eramū futat 'ga peuwara 'gā mu'jau. ¹⁵Jejuī 'ga je'ega renupawe, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree.

—Maran 'ga aipo kwaapa ki 'ei? Nojemu'euui agawewi te 'ga 'ā a'i kūi. A'etea te 'ga 'ā okwaap aipoa a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁶A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nateje'eg are rūi je 'gā mu'jau. Temuarera 'ga je'eg are futat je 'gā mu'ei — 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁷—Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apoara 'gā te'i 'jau: “A'jea futat. Jarejuwarete 'ga je'eg are futat 'ga ore mu'jau. Noje'eg ekoetei 'ga”, te'i 'gā jee 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ¹⁸—Oje'eg ekoete ma'e 'gā “tajepojeuwukat 'gā nupe”, 'jau 'gā numiamū. A'ere Jarejuwarete 'ga rer imū oje'eg ma'e 'gā nanarūi. “Jarejuwarete 'ga tapojeuwukat 'ga 'gā nupe 'jau”, 'jau 'gā. Aipo 'gā 'ea a'jea futat— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁹—Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'ere nepeenuwi'i futari 'ga je'ega. 'Ga je'ega renuw ire amunipo 'ā pejefuwere'emamū je ree— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁰—Kuu. Mama'eukwaawa aipo ene mu'eukat. Awŷja sipo a'eramū ifuwet ene ree?— 'jau ajatyka ma'e 'gā 'ga upe.

²¹⁻²²—Morowykye'ema rupi je aeremiapoe'ema apoi. A'e resakawe 'ā pēē 'jau: “Ma'eramū 'ga nanuara apou morowykye'ema rupi ra'e ki 'ei?” 'jau 'ā pēē. A'ere 'ā pēē nanē futat peapo mama'ea morowykye'ema rupi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i pē nupe rakue: “Majepeja etee ki morowykye'ema pemagwap. A'ere pejeja'ya 'ga rerawau imojewagukaa”, 'jau 'ga 'ā ikwasiaa inuga rakue. A'eramū morowykye'ema rupi pejeja'ya

'ar ire iko morowykye'ema rupi pejeja'yra rerawau imojewaka. A'ere naMoisesi 'ga rúi pē mu'e ppy aipo are rakue. Pēypy 'gā na'ne futat pē mu'e aipo are rakue. A'ere Moisesi 'ga 'jau rakue nū. ²³ 'Ga je'eg imū 'ā pēē pejeja'yra 'ga mojewaka morowykye'ema rupi. Aipo apo re 'ā ma'eramū ajeje je ree pēmara'ne pejejemogyau morowykye'ema rupi kūima'e 'ga amū katu'ogamū?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁴ —Mama'e tywera etee 'ā ereapo ekou, pe'je 'ā jee. Au'je aipo 'e re. Pēneapyo ra'ne ki jeremiapo are. Jeremiapo are pejejeapyo re te mama'e a'jea 'ga wapo, pe'je jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

Janeruwarete 'ga remimuret

²⁵ Jejui 'ga resaka Jusareg ipewara 'gā 'jau ajaupe:

—Na'ga ree rúi nipo jane'wyriara 'gā afuweramū ki sa?— 'jau 'gā ajaupe.

²⁶ —Esak 'ga 'ama 'ga porogytaa janee. A'ere 'gā noje'egayi 'ga upe. “Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga futat”, e'i te ra'u 'gā 'ga upe nū?— 'jau 'gā amū ajaupe.

²⁷ A'ere amumera 'gā 'i:

—NaJarejuwarete 'ga remimurera rúi 'ga. Nitywi ae amū Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ruawera kwaapara mū. A'ere jane Jejui 'ga ruawera kwaawi. Garireja ywy awi futat 'ga ruri— 'jau 'gā ajaupe.

²⁸ A'ere Jejui 'ga oje'ega momoa 'gā nupe nū. 'Uwarete 'ga mogytaaw ipe akou 'ga oje'ega 'gā nupe:

—A'jea'jea futat sipo je kwaap pejepe? A'jea futat sipo je ruawera pekwaap? Nateje'eg imū rúi je ruri. Temuarera 'ga je'eg imū tee je ruri. 'Ga te 'ā mama'e a'jea etee futat omome'u. A'ere nepekwaawi 'ga. ²⁹ 'Ga wi futat je ruri. 'Ga futat 'ā je muarera. A'eramū je 'ga kwaapa futat— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe.

³⁰ Aipo 'ga 'e 'ga 'amamū 'gā 'ga pyyg are afuweramū numiamū. A'ere 'gā noppygi 'ga. Nowaēmi we 'ga pyykawa upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga pyygukare'ema 'gā nupe. ³¹ A'eramū 'gā kwaiwete 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Au 'ur ire 'ā Janeruwarete 'ga remimurera 'ga aeremiapoe'ema apoi, 'ga pājē resaukaa janee. Jejui 'ga 'ā nanuara wapo jepi. A'eramū 'ga futat 'ga remimurera ra'e— 'jau 'gā ajaupe, Jejui 'ga rerowiaa.

³² Aipo renuw ire fariseu 'gā 'jau mainana 'wyriara 'gā nupe:

—Soo 'ga pyygukaa jefaruu 'gā nupe 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā jefaruu 'gā monou Jejui 'ga pyygukaa numiamū.

³³ A'e pype Jejui 'ga oporogytau akou wenupara 'gā nupe:

—Pē pype je pytaaiwi etee. Anurenure'ī je oi tejewaya temuarera 'ga pyri nū. ³⁴ A'eramū nipo pēē je rekaa. A'ere nipo naje resagi pejepe. Nepeoa'uweri je waw ipe. Nepekwaawi je wawa piara— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁵ A'eramū judeu 'gā 'wyriri'ri 'gā 'jau ajaupe:

—Ma'ape te 'gā oi poromū? Ma'ape te jane niesagi 'ga? Judeue'ema 'gā 'wyrarete pe te ra'u 'ga oi nū? Janepytuna 'gā kwasi'ofera 'gā pyri te ra'u 'ga oi nū?— 'jau 'gā ajaupe. —Judeue'ema pypewara 'gā pyri nū? Judeue'ema 'gā mu'jau te ra'u 'ga oi nū? ³⁶ Maran ajee poromū 'ga 'i ki 'ei: “Naje resagi pejepe”, 'ga 'i ki 'ei. “Nepeoa'uweri je waw ipe”, 'ga 'i ki 'ei— 'jau 'gā ajaupe.

³⁷ Majepeja morowykye'ema poromukuran 'gā maraka apou. Maraka apo maapawa 'ar esagea 'gā nupe. Aipo 'ara rupi Jejui 'ga afu'ama oje'ega momoa 'gā nupe:

—Pē'yuwei te pēē mū? A'eramū pēē i'yuwei ma'eramū pejejua je pyri. Mama'ea tomono pē nupe pēnemi'uramamū 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁸ —Aipo

are janeypya ka'arana kwasiari rakue. “Je rerowiaara 'gā pype 'y 'jawewara tujān 'gā wywyterimū 'jau”, 'jau 'gā ikwasiaa Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are rakue— 'jau 'ga 'gā nupe. —Aipoa 'y 'jawewara 'gā mu'jaga Janeruwarete 'ga remiayuwamū. A'eramū itykuara 'gā ajemogyau namutat — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁹ 'Uwarete 'ga 'Agesage upe 'ga poromū 'jau. A'ere Jejui 'ga 'ga 'Agesage muri werowiaara 'gā nupe, 'gā nerekwaramū. A'ere aipo 'eramū nuri we Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā nupe. Jejui 'ga nojewyri we 'Uwarete 'ga pyri. A'eramū Jejui 'ga 'ga 'Agesage mure'ema we werowiaara 'gā nupe.

⁴⁰ Aipo renupawe 'gā amū 'jau:

—A'jea futat. 'Ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

⁴¹ Amumera 'gā 'jau:

—'Ga 'ā Jarejuwarete 'ga remimurera— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere tekotee 'gā 'i ajaupe:

—Garireja ywy awi sipo Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ruri?— 'jau 'gā ajaupe. ⁴²—Janeypy 'gā 'ā ka'arana okwasiat Jarejuwarete 'ga remimurama 'ga ree rakue: “Davi 'ga juapyrera futat Jarejuwarete 'ga remimurama 'ga. Perēi me nipo 'ga 'ari, Davi 'ga jeupawer ipe”, 'jau 'gā ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau 'gā 'gā nupe.

Nokwaawi wejue 'gā Jejui 'ga 'aawera. Perēi me futat 'gā 'ari rakue. A'ere 'gā nokwaawi te 'ga.

⁴³ A'eramū 'gā amū Jejui 'ga rerowiaa. A'ere amumera 'gā nuerowiari 'ga.

⁴⁴ 'Gā amū oporopygiweramū 'ga ree. A'ere 'gā noppygi 'ga.

Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā

⁴⁵ 'Ga je'ega renuw ire jefaruu 'gā awau ojewya amuarera 'gā nupe. A'eramū mainana 'wyriara 'gā 'jau 'gā nupe, fariseu 'gā netee:

—Ma'eramū te neperuri 'ga oree?— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁴⁶ A'eramū 'gā 'jau amuarera 'gā nupe:

—Naruanuwi ore 'ga amū je'ega 'ga 'jawe jepi— 'jau 'gā awau amuarera 'gā nupe.

⁴⁷ —Pēē nanē nipo 'ga pē morytee rai'i nū? Pē nupe nanē nipo 'ga jerowiarukari rai'i nū?— 'jau 'gā 'gā nupe. ⁴⁸—Fariseuramū te ore mū 'ga rerowiari ra'e nū? Jane'wyria'ri 'gā amū te werowiat 'ga ra'e nū?— 'jau 'gā 'gā nupe. —Naani. ⁴⁹ Auwara 'gā 'ga werowiat kwaiwete. A'ere 'gā Moisesi 'ga remikwasiarera nokwaawi. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā momapa etee— 'jau fariseu 'gā jefaruu 'gā nupe.

⁵⁰ Aipo 'gā nupe 'e re Nikutemu 'ga oje'ega 'gā nupe. Fariseu 'ga amū Nikutemu 'ga. Ypytunimū Jejui 'ga upe oporogyta ma'efera 'ga poromū. Aipo 'ga 'jau 'gā nupe:

⁵¹ —Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Naaipo kūma'e 'ga je'ega renupa rūi 'ā 'nia'wyri 'ga', pe'je ekoete 'ga upe”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Nikutemu 'ga 'gā nupe. —A'eramū jane 'ga je'ega renupe'emawe “Nia'wyri 'ga”, 'jawe'em 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵² —Kuu. Enejekoty'aawa te 'ga? Garireja ywy awi te erejot 'ga 'jawe?— 'jau 'gā aipo 'ga 'eramū. —Ikwasiaripyre are ejemu'e. A'eramū ene ikwaapa. Nuri futari Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara mū Garireja ywy awi— 'jau etee 'gā Nikutemu 'ga upe.

⁵³ Oporogytapaw ire 'gā okwasi'wau awau oje'wyr ipe nū.

8

Kújāmenē'ema ēē

¹ 'Gā kwasi'opaw ire Jejuí 'ga awau wyytyr ipe. Oriweira 'jaw ipe 'ga awau osea. ² Ai'iwetetewe Jejuí 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. 'Ga serauwe peuwara 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. A'eramū 'ga wapyka 'ūina 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ³ 'Gā mu'e 'ga renamū Moisesi 'ga remik-wasiarer are moromu'jara 'gā 'ua fariseu 'gā netee kūjā ēē mū rerua erosou. Omene'em are ēē rekoí. A'eramū 'gā ēē pyyka ēē rerua ēē mafu'amukaa 'gā nowase. ⁴ A'eramū 'gā 'jau Jejuí 'ga upe:

—Koa kūjā ēē oko omene'em are ko. A'eramū ore ēē pyyka ēē rerua esaukaa enee, ki Ku'jyp — 'jau 'gā Jejuí 'ga upe. ⁵ —Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue: “Pejúka ki omene'em are oko ma'ea kūjā”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue. “Ita ki pemomot imonou aipo apoara akag are ijukau”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gā.

A'eramū 'gā 'jau Jejuí 'ga upe:

—Ma'ja ere te jupe?— 'jau 'gā Jejuí 'ga upe.

⁶ —Siesak 'ga je'ega amuteea te 'jau. 'Ga je'eg amuteeramū “nuenuwi 'ga Moisesi 'ga je'egera ra'e”, sa'e 'ga upe 'jau, 'ga mome'wau 'wyría'ri upe 'jau— 'jau 'gā ajaupe, kūjā ēē rerua 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū Jejuí 'ga wāāpyramū 'ūina wyy kwasiaa ofā mū. ⁷ A'ere 'gā nopigi futari aipo 'jau 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā pige'emamū wowowramū 'gā nee, amā'jāu 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Mama'e tywera apoare'emamū ra'ne pemomot ita ēē ree, ēē jukau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁸ Aipo 'e re 'ga wāāpyramū nū. A'eramū futat 'ga 'ūina wyy kwasiaa ofā mū nū. ⁹ Aipo ojeupe 'ga 'e re 'ga pyriwara 'gā awau 'ga wi majepeinume. Sawa'e 'gā na'ne futat awaupap tenune 'ga wi. A'ere kunumūū 'gā awaupap. A'eramū 'gā ēē rejaa ēē tee'í ēē mu'ama Jejuí 'ga rowase. ¹⁰ 'Gā o re Jejuí 'ga wowowramū ēē ree nū, oje'ega ēē upe:

—Ma'ape ajee ene ree ifuwet ma'e 'gā? Nopytai te 'ga amū ra'e?— 'jau 'ga ēē upe.

¹¹ —Naani kī'ī— 'jau ēē 'ga upe.

—Je miamū naereko tyweri ene. Ere ewau. Ereapou'jap kasi mama'e tywera ne— 'jau 'ga ēē upe.

'Ara renyfuga 'jawewat

¹² Aipo re Jejuí 'ga 'jau peuwara 'gā nupe nū:

—Je te 'ā wyy pewaramū pē nupe 'ara renyfuga 'jawewaramū. Sā'ā jane 'ara kujaurauwe mama'e resaga. Nan tee futat je Jarejuwarete 'ga kwaawukaa pē nupe. Jeje'ega renupara 'gā nokoa'uweri ppytunaiwa pype. “Nakwaawi je Jarejuwarete 'ga remifutara”, 'jawe'em. Jeje'ega renupara 'gā Jarejuwarete 'ga remifutara okwaapap. 'Ara kujau pype futat 'gā nekoi— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹³ A'eramū fariseu 'gā amū 'jau 'ga upe nū:

—Kuu. Ejee futat nipo ajee ereporogyta. Natekotee 'gā nūi ene mome'u 'awamū ore. Ereje'eg ekoete etee 'ā ekou ore— 'jau etee 'gā 'ga upe.

¹⁴ A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat. Je jemome'ui pē nupe. A'ere je mama'e a'je are tee futat je je'egi. Nepekwaawi futari jeruawera. Je wawa nanē pēē ikwaape'ema nū. A'ere je ikwaawi tejuawera. Tewawa nanē je ikwaapa nū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁵ —Pejuesak 'ā pejejemogyau. Nepejokwaawi futari. A'eramū pēē

'jau ekoete pejejemogyau, “Nenea'wyrí futarí”, 'jau ekoete pejejaupe. A'ere je aipo na'ei pē nupe. ¹⁶ Aipo 'e re amunipo 'ā a'jea futat je'ea. Najetee rūi amunipo 'ā aipo a'e pē nupe. Jeruwarete 'ga we futat amunipo 'ā aipo e'i pē nupe. Jeruwarete 'ga je muarera— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁷ —Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiasi inuga pē nupe rakue: “Mukūja 'gā nipo oje'ega aju'jawe etee futat 'eramū ki sirowiat 'gā”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ¹⁸ Je 'ā ajemome'u pē nupe. Jeruwa 'ga nanē 'ā je mome'wau pē nupe nū. 'Ga 'ā je muarera— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe 'ūina.

¹⁹ —Ma'ape ajee eneruwa 'ga ki 'ei?— 'jau 'gā aipo 'ga 'eramū 'ga upe.

—Naje kwaawi 'ā pejepe. Jeruwa 'ga nanē 'ā pēē ikwaape'ema nū. Je kwaaw ire amunipo 'ā pekwaap 'ga— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁰ Aipoa Jejui 'ga imome'wau 'Uwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā nupe 'gā mu'jau. 'Ga mogytaawa pype ka'aranūū pyykawa 'upa. A'e pype judeu 'gā ka'aranūū monou Jarejuwarete 'ga upe. Aipo pyri Jejui 'ga 'gā mu'jau 'ūina. 'Ga pyyg are 'gā amū afuwereramū numiamū. A'ere nowaēmi we 'ga pyykawa upe. A'eramū 'gā 'ga pyyke'ema.

Jejui 'ga ojemome'wau 'gā nupe

²¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Anure nipo je oi 'aw awi. Je rekat nipo pejepe numiamū. A'ere nipo naje resaga'uweri pejepe. Anure nipo peramanū amū pejetywera. A'eramū nipo pēē pejewawe'em je waw ipe— 'jau 'ga 'gā nupe.

²² A'eramū judeu 'gā 'wyría'ri 'gā 'jau ajaupe:

—Ma'eramū sipo 'ga aipo 'jau nū 'wei? Ma'ape sipo 'ga oi? Ojejuka te ra'u 'ga nū?— 'jau 'gā ajaupe. —Ma'eramū sipo 'ga 'i pōromū “Nepeoa'uweri je waw ipe”, 'jau nū 'wei?— 'jau 'gā ajaupe.

²³ A'eramū aipo 'gā 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pēē 'awa ywy pewara futat. A'ere je na'auwara rūi. Ywag awi je ruri. A'eramū je mama'e tywer are tejea'are'emamū. ²⁴ A'eramū je ako aipo 'jau pē nupe ko: “Peramanū nipo pejetywera”, 'jau je ako pē nupe ko. Ajemome'u je ako pē nupe ko. Je rerowiare'ema peramanū futat pejetywera— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁵ —Ma'jaramū ene ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe.

—Ymā we te ako je jemome'ui pē nupe ikue. Aipo je'ea a'jea futat.

²⁶ Pēnekoarūe'ema pē nupe imome'u re amunipo 'ā je a'jea futat imome'wau pē nupe, “Nepēa'wyrí futarí te 'ā”, 'jau amunipo 'ā je pē nupe. Je muarera 'ga mama'e a'jea tee omome'u. Tejeupe 'ga remimome'ufera etee te je amome'u ywy pewaramū pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷ 'Uwarete 'ga upe 'ga 'i, “Je muarera 'ga”, 'jau. A'ere 'gā naeapyoi 'ga je'eg are aipo 'ga 'eramū. ²⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Je 'ā pēneki'yra. 'Ypeywar are je mu'am ire nipo pēneapyo je ree. “A'jea futat 'ga 'i. Janeruwarete 'ga je muarera, 'ga 'i rai'i”, 'jau nipo pēē jee. “A'jea futat 'ga nuapoi mama'ea oje'eg imū etee futat. 'Uwarete 'ga omu'e are futat 'ga jane mu'ei rai'i”, 'jau nipo pēē jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁹ —Je muarera 'ga ako je pyri etee futat namutamutat. 'Ga muorypawa etee je mama'e apou jepi. A'eramū 'ga akou je pyri etee futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁰ Aipo 'ga 'e 'ga renamū kwaiwete 'gā 'ga rerowiaa.

Abraão 'ga juapyret

³¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau werowiaara 'gā nupe:

—Jeje'ega rerowiar ire pēē jeremiayuwa futat. ³² A'jea futat je Jarejuwarete 'ga mome'ui. Aipoa jeje'ega renuparamū pēē na'wyríara tywera

remiayuwa 'jawe rūi pejemogy — 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —Sā'ā 'wyrriara tywera wemiayuwa rereko tyweretea. Aipo 'wyrriara remiayuwa 'jawe 'ā pejemogy rakue. A'ere a'jea futat je 'i Jarejuwarete 'ga ree. Aipo kwaaw ire pejemū'jāu pejemogyau aipoa 'wyrriara tywera remiayuwa 'gā nui— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

³³ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū te aipo ere ore ki 'ei? Na'wyrriara tywera remiayuwa rūi ore. Ore 'ā Abraão 'ga juapyrera te. Na'gā amū nemifaja rūi 'ā ore arajemogy— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁴ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat je'ea. Mama'e tywera apoara 'gā juejue mama'e tywera remifaja futat. 'Gā tywera 'gā nerekou. ³⁵ Wemifutar imū nipo 'gā 'wyrriara 'ga wemifaja 'gā monou ojewi. A'ere nipo aipoa 'wyrriara 'ga wa'ya 'ga nomoni futari ojewi. ³⁶ Je te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea futat. Pē katu'og ire je pē mū'ēi mama'e tywera apoara 'gā nui. A'eramū te nipo pejetywer awi pēneatee— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁷ —Abraão 'ga juapyreramū pēē numiamū. A'etea 'ā je juka are pēfuewet. Nepefutari jeje'ega. ³⁸ Tejeupe tejuwa 'ga remimome'ua tee je 'ā amome'u pē nupe. A'etea 'ā mama'e apou pejejuwa pejemū'eawer imū etee rai'i— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ A'eramū 'gā 'jau:

—Abraão 'ga juapyreramū ore— 'jau 'gā 'ga upe.

—Abraão 'ga juapyreramū ore 'e re amunipo 'ā mama'e esagea te peapo 'ga 'jawe. ⁴⁰ Pejeporujukawere'emamū amunipo 'ā je ree. Tejeupe Tejuwarete 'ga remimome'ua te je amome'u pē nupe. A'jea futat aipoa. A'ere 'ā pēporujukawet etee je ree. Nanarūi Abraão 'ga iapoi rakue. ⁴¹ Pejejuwa 'jawe futat pēē mama'ea peapo— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Ku'jywa 'ga tee futat oreruwaretea. Ore futat 'ga ra'yraretea— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴² A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ku'jywa 'ga oreruwaretea 'e re amunipo 'ā pēporomutat je ree. Ku'jywa 'ga 'wyr awi futat je ruri. Nateje'eg imū rūi je ruri 'au ywy pe. 'Ga je'eg imū etee je ruri. 'Ga futat je muri ikue— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴³ —Ma'eramū sipo ajee nepēneapyoi jeje'eg are? Nepēporenuwiweri 'ā ee. A'eramū pēē pejejeapyoe'emamū jeje'eg are. ⁴⁴ Mama'eukwaawa 'wyrriara ra'ya futat pēē. A'eramū pēē emifutar are etee pejeparuoweramū pejemogyau. Yywa Janeruwarete 'ga iapo ppy pyrauwe mama'eukwaawa 'wyrriara oporojuka ma'e futat. Nuenuwi futari mama'e a'jea. Mama'e a'jea miamū futat nafutari. Wemifutar imū etee futat e'i. I'me ma'ea futat. A'eramū emiayuwa nanē i'jawe etee futat o'meramū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ⁴⁵ —A'eramū pēē i'me are etee pejeparuenuwiweramū. A'eramū pēē a'eramū je rerowiare'ema pejemogyau. Mama'e a'jea etee je 'ā omome'u numiamū. ⁴⁶ Awŷja te jeremiapo a'wyr'e'ema wesak? Nitywi futari 'ga amū. Naapoi futari je mama'e tywera. Mama'e a'jea etee te je amome'u. Ma'eramū sipo pēē je rerowiare'ema?— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ⁴⁷ —Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā wenup katu katu 'ga je'ega. A'ere pēē na'ga remiayuwa rūi. A'eramū pēē 'ga je'ega renupe'ema— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

Jeju 'ga ojemome'wau 'gā nupe

⁴⁸ A'eramū judeu 'gā 'jau:

—A'jea futat ore 'i. “Mama'eukwaawa 'ga wereko opir are”, ore 'i enee jepi 'ja. Esak ene je'eg ekoetea ene rekoa. “Nia'wyri 'ga. Samari ywy pewara nipo 'ga”, 'jau ore enee jepi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴⁹ Aipo 'gā 'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Narekoi je mama'eukwaawa tepir are. Tejuwarete 'ga tee je amuoryp tekou. A'ere 'ā nepēporomutari je ree— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁰—Peje'eg esage ki je ree, na'ea'uweri je pē nupe. A'ere Jeruwarete 'ga je ree pēporomutara futari. “Nepēa'wyri pēē”, 'jau nipo 'ga je ree iporomutare'ema 'gā nupe. ⁵¹ A'jea futat je 'i. Jeje'ega renupara 'gā amanūme'em futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵²—Kuu. 'Awamū taetu ore “mama'eukwaawa 'ga wereko”, ore 'i enee ki 'ei. Ymāwarera 'gā amanū futat rakue kūi. Abraão 'ga miamū amanūmū rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā 'jau amanūmū rakue kūi. Ma'eramū sipo aipo ere oree, “Jeje'ega renupara 'gā namanūi futari”, ere ekoete oree a'i kūi— 'jau 'gā 'ga upe. ⁵³—Janepyy 'ga, Abraão 'ga amanū futat rakue. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā 'jau amanūmū rakue. “Je te eteete ma'e 'gā aapyraap”, ere te ra'u ekou nū?— 'jau 'gā 'ga upe. —Ma'jaramū sipo je rekoi 'jau ene 'ū?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵⁴ Aipo 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—“Je te 'ā aereteretea”, je 'e re taetu amunipo 'ā aipo pe'je. A'ere 'ā je natejee rūi agawewi je jerowiaraiwi. Jeruwarete 'ga 'ā aipo e'i jee. Pēē 'ā “Janeruwaretea 'ga” pe'je futatee Jeruwarete 'ga upe. ⁵⁵ Nepekwaawi agawewi 'ga 'ā. A'etea 'ā pēē “ore 'ga ra'ya”, pe'je futatee. A'ere je 'a'jea futat je 'i: “Je akwaap futat 'ga”, 'jau. “Nakwaawi je 'ga” je 'e re amunipo 'ā je nanē je meramū pēē 'jawe nū. A'ere je 'ga kwaawi. 'Ga je'ega renupa je 'ā tekou. ⁵⁶ Abraão 'ga 'ā oporesagiweramū je rur are rakue. A'eramū 'ga je rura resakawe aku'iramū akou ikue— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁷ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Neremagwawi we agawewi 'ā sīkwēta kwara. Maran sipo ene a'eramū Abraão 'ga resaka? Ymā te 'ga manūi rakue!— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵⁸—A'jea futat je 'i. Abraão 'ga 'are'emauwe je rekoi ikue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵⁹ Aipo ojeupe 'eramū 'gā itauu pyyka 'ga ree.

—Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —“Jarejuwarete 'ga 'jawe je rekoi”, e'i 'ga janee ra'e— 'jau 'gā ajaupe. —Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere Jejui 'ga jemimi 'gā nui, awau uēma 'gā nui, Jarejuwarete 'ga mogy-taaw awi.

9

Eae'ema 'ga

¹ Pe rupi aruatau arawau Jejui 'ga eae'ema 'ga resaka. U'aa ypy we futat aipo 'ga weae'emamū u'aa rakue. Ka'aranūū renūina 'ūina peyse pe 'gā nupe.

² Ga resakawe ore 'jau Jejui 'ga upe:

—Awŷja tywera sipo 'ga namamā'ēukari? 'Ga tywera te 'ga namamā'ēukari? 'Ga jara 'gā tywera te ra'u nū?— 'jau ore 'ga upe.

³—Naani. Na'ga jara 'gā tywera rūi 'ga namamā'ēukari. Na'ga tywera rūi nanē nū. Jarejuwarete 'ga pājē resaukaawamū te 'ga naeai— 'jau 'ga oree. ⁴—Sā'ā jane porowykya 'arimū etee. Ypytunaiwauwe jareporowykyawe'em. Nan tee futat jane porowykyi temuarera 'ga upe jarejemogywe. Jaremanū re jane niporowykyu'jawi 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oree. ⁵—Ywy pe tekou je 'ara 'jawe futat. 'Arimū etee te jane mama'e resagi. A'eramū

'ā jane mama'e kwaapa. Nan tee futat je Tejuwarete 'ga kwaawukari pē nupe
— 'jau Jejui 'ga oree.

⁶ Aipo 'e re 'ga onymuna wyyu imajakuanana 'yi are. Weny are imajakuanan ire 'ga imonou 'ga ropepir are. ⁷ 'Ga ropepir are imono re 'ga 'ga monoukaa 'ga mojawaejuka 'ymua'wi pe, *Siloe* 'jaw ipe. (Oje'eg imū 'gā 'i *Siloe*. *Siloe* 'ea imuripyre'a futat poromū.)

A'eramū eae'ema 'ga awau peu ojawaeita jui. Ojawaeita ypy we 'ga mama'e resaka katu katu. Ojekatu'okawe 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū.

⁸ 'Ga resakawe 'ga pyriwara 'gā 'jau ajaupe:

— Kuu. Najane upe ka'aranūū renūinarera 'ga rūi nipo kweramū ra'e ki sa?
— 'jau 'gā ajaupe.

⁹ 'Gā amū 'jau ajaupe:

— 'Ga futat kūi— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere amumera 'gā 'i ajaupe:

— Tee nū'ū. Naani nū'ū. 'Ga 'jawewara 'ga te nū'ū— 'jau etee 'gā 'ga upe.

A'eramū eae'emera 'ga 'jau:

— Je futat. Ka'aranūū renūinareramū futat je rekoi— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰ — A'eramū ene maran mama'e resaka 'awamū ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe.

¹¹ — Tee. Kūima'e 'ga amū te 'ut je resaka ko nū'ū, Jejui 'jawa 'ga ko nū'ū. Onymuna wyyu ko. A'ere 'ga imajakuanana 'yi are ko. A'ere 'ga imonoi jeropepir are ko. A'ere 'ga 'jau jee ko: “Ekwap ejowaeita *Siloe* 'jaw ipe”, 'jau 'ga jee ko. A'eramū je tewau peu tejowaeita ko. A'eramū je 'agamū mama'e resaka katu katu tekou— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹² Aipo 'ga 'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

— Ma'ape ajee 'ga ki 'ei?

— Tee. Ma'ape katu nipo 'ga rekoi? Nakwaawi je 'ga rekoa nū'ū— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹³ A'eramū 'gā eae'emera 'ga rerawau fariseu 'gā nupe. ¹⁴ Morowykye'ema rupi Jejui 'ga 'yja mo'omi weny pyu imonou 'ga ropepir are ra'e. A'eramū 'ga 'agamū amā'jau ra'e. A'eramū 'gā 'ga rerawau 'gā nupe.

¹⁵ A'eramū fariseu 'gā 'jau 'ga upe:

— Maran te eremā'ē ra'e?

— Tee. Kūima'e 'ga amū tujururua omono jeropepir are ko nū'ū. A'ere je tewau tejowaeita jui 'y pyu ko. A'eramū je 'agamū mama'e resaka tekou nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶ A'eramū fariseu 'gā amū 'jau 'ga upe:

— Najarejuwarete 'ga rerowiaara 'ga rūi te aje ra'e. Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga remikwasiarera ra'e. Sā'ā 'ga morowykye'ema rupi 'ga mamā'ēukara ra'e. Enuw ire amunipo 'ā 'ga namamā'ēukari 'ga morowykye'ema rupi— 'jau 'gā ajaupe 'upa.

A'ere amumera 'gā fariseu 'gā 'i:

— Tee. Namama'e tywera apoara rūi 'ga. Itywet ma'eramū ae nuapoi futari nanuara— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā aipo 'eramū ajamueu 'ga ree.

¹⁷ A'eramū 'gā 'jau imamā'ēpyre'a upe nū:

— “Je katu'ok 'ga”, ere 'ā oree. Maran te eremome'u 'ga 'awamū oree nū?— 'jau 'gā 'ga upe.

— Tee. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amū futat nipo nū'ū— 'jau etee 'ga 'gā nupe.

¹⁸ A'ere judeu 'gā 'wyrira'ri 'gā nuerowiari 'ga.

— A'jea futat sipo 'ga 'ari weae'emamū rakue?— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā eae'emera 'ga jara 'gā nerurukaa, 'gā moporogytaukaa ojeupe.

19 'Ga jara 'gã nurauwe 'gã 'jau 'gã nupe:

—Pëna'yra te 'ga? A'jea te 'ga naeai u'aa iypy we futat rakue?— 'jau 'gã oporonupa 'ga ree. —Maran ajee 'awamũ 'ga mã'ëi akou?— 'jau 'gã 'ga jara 'gã nupe.

20 —A'jea futat 'ga orera'yra. A'jea futat 'ga 'ari weae'emamũ ikue. 21 A'ere ore norokwaawi 'ga mã'ëawera. 'Ga mamã'ëara 'ga nanë ore ikwaape'ema nũ— 'jau 'ga jara 'gã 'gã nupe. —Pe'je pëë futat pejeporonupa ee 'ga upe. Nakunumã rüi te 'ga 'ã. A'eramũ 'ga futat imome'wau pë nupe— 'jau 'ga jara 'gã 'gã nupe.

22 'Ga jara 'gã kyjea 'gã nerekou, aipo 'gã mu'eukaa 'gã nupe. 'Wyria'ri 'gã nui 'gã okyjau akou. "Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga remimurera futat 'jara 'gã simü'ë jarejatykaaw awi 'jau", 'jau 'wyria'ri 'gã ajaupe 'upa rai'i. "Pejoru'jap futat kasi pejesou ne, 'jau jane 'gã nupe", 'jau 'gã ajaupe 'upa rai'i. 23 A'eramũ 'gã okyjau 'gã nui. A'eramũ 'ga jara 'gã 'jau 'gã nupe: "Nakunumã rüi futat 'ga 'awamũ. A'eramũ 'ga futat imome'wau pë nupe", 'jau 'ga jara 'gã.

24 A'eramũ fariseu 'gã eae'emera 'ga renũina nũ:

—"Janeruwarete 'ga rowase je 'ami. A'eramũ je mama'e a'jea etee imome'wau pë nupe", ere ki oree— 'jau 'gã 'ga upe. —Ene mamã'ëara 'ga itywet ma'ea ra'e. Aipoa ore orokwaap— 'jau 'gã 'ga upe.

25—Tee. Nakwaawi je. Itywet ma'ea futat nipo 'ga ra'e? Nakwaawi je. A'jea futat ako je najereai ikue. A'ere je 'ã 'awamũ mama'ea resagi tekou— 'jau 'ga 'gã nupe.

26 A'eramũ 'gã 'jau nũ:

—Maran 'ga ene rerekou ra'e ki 'ei? Maran te 'ga ene mamã'ëi ra'e?— 'jau 'gã 'ga upe.

27 —Amome'u futat te ako je pë nupe ko. A'ere ako nepëparuerowiarwieri etee jeje'eg are ko. Ma'eramũ sipo je imome'wau'japa pë nupe nũ? Pëfuwet te ra'u pëë nanë pejejemogyau 'ga remiayuwamũ nũ?— 'jau 'ga 'gã nupe.

28 —Kuu. Ene'me awi kũi. Ene tee futat 'ga remiayuwamũ eko. Ore 'ã Moisesi 'ga je'egera renupararetea te— 'jau 'gã amara'neramũ 'ga ree. 29 —Janeruwarete 'ga oje'ega Moisesi 'ga upe rakue. A'ea ore orokwaap. A'ere ore aipo 'ga norokwaawi. 'Ga muarera nanë ore ikwaape'ema nũ— 'jau 'gã 'ga upe.

30 —Kuu. Nepekwaawi nipo ajee 'ga. 'Ga muarera nanë nepekwaawi ra'e nũ. A'ere 'ga je mamã'ëi ko nũ'ü— 'jau 'ga 'gã nupe. 31 —Ojeupe itywet ma'e 'gã porogytaramũ Janeruwarete 'ga nuenuwi. Aipoa 'ã jane sikwaap. A'ere 'ga werowiaara 'gã je'ega renuwi. Afutaara 'gã je'ega nanë 'ga enupa nũ. 32 Wwy apo ppy we "ga amũ u'ar ppy we eae'ema 'ga mamã'ëi" 'ea jane nienuwi jepi. 33 Jarejuwarete 'ga je'eg imũ iapoe'em ire nuapoarũi ae remiapoe'ema— 'jau 'ga 'gã nupe.

34 —U'aa ppy we itywet ma'eramũ nipo aea jamu'ei mama'e are ki sa?— 'jau 'gã 'ga upe, amara'neramũ 'ga ree.

A'eramũ 'gã 'ga muëma ajatykaaw awi.

—Ere eëma 'aw awi. Erejoru'jap kasi esou 'au ne— 'jau 'gã 'ga upe.

35 A'ere Jejui 'ga 'ga rera renuwi. "Eneremimamã'ëfera 'ga 'gã amuëm ajatykaaw awi" e renupa. A'eramũ Jejui 'ga 'ga rekaa. 'Ga resakawe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga te ererowiat ekou?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

36 —Awÿja te 'ga? 'Ga ree jeparuerowiarwiramũ tekou— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

³⁷ A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'ga upe:

—'Awamū futat te 'ā ereesak 'ga 'ama. 'Ga je'ega nanē 'ā ene enupa nū. Je futat 'awamū oje'eg te 'ama enee. Je te 'ā 'ga remimurera— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁸ —Arowiat je ene, ki Ku'jyp. Ene 'ā jejararetea— 'jau 'ga wapyka 'ūina wenupy'āu 'ga rowase.

³⁹ A'eramū Jejuí 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—Ywy pe je ruri Jarejuwarete 'ga kwaapara 'gā mojo'oka 'ga ree iporokwaawiwere'ema 'gā nui. Pēē 'ā pekwaaw'i 'ga. A'eramū je 'ga kwaawukaa pē nupe te'jua. A'ere amumera 'gā o'meramū te 'ga 'i. “Akwaap futat je Jarejuwarete 'ga”, 'jau futatee 'gā 'ā. A'ere 'gā niporokwaawiweri 'ga ree. A'eramū je 'gā mogyau eae'ema 'jawe futat— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ Aipo renupa fariseu 'gā amū 'jau 'ga upe:

—Ore upe te poromū ere? Norereai nipo ore arajemogyau enee?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴¹ A'eramū Jejuí 'ga 'jau nū:

—Pejejeae'em ire amunipo 'ā nepejekwai te pejejemogyau. A'ere 'ā “Ore rea futat ore”, pe'je. “Jarejuwarete 'ga ore orokwaap futat”, pe'je 'ā. A'ere aipo pe'je ekoete te. Nepekwaawi Jarejuwarete 'ga. A'eramū pēē aipo pyu pejejeupi te futat pejejekwau pejejemogyau— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe.

10

Weymaw are omaenun ma'e 'ga 'jawewat

¹⁻² A'eramū Jejuí 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jau ojee:

—Sā'ā karupa'mī a'gwara 'gā kaaruwamū erura ijaga ukaja pype. A'eramū 'ga amū akou peu ypytunimū iarūmū 'miara mara'ne awi. Muna'yw awi 'jau 'ga akou omaenuna ee. Ia'gwara 'gā osou iosoma kwara rupi etee futat. Okwara rupi ise'ema 'gā ose ekoete futat. Iosoma 'arimū awau osou amunarūmū karupa'mī are— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. ³—Ai'iwetetewe karupa'mī jara 'gā 'ua ojewya ukai pe nū. A'eramū karupa'mī raarana 'ga 'ua okwara rawopytymo'woka jupe. Ose re ijara 'gā weymawa rentūina. 'Ga reymawa 'ga je'ega kwaapa. A'eramū futat 'ga je'ega kwaapara etee futat 'ua 'ga repejāna. ⁴ Weymawa renū'ē re 'ga awau enune. A'eramū 'ga reymawa awau 'ga rewiri. Awau 'ga oporogytau weymawa upe. A'eramū 'ga je'ega kwaapara etee awau 'ga rewiri. ⁵ 'Ga rewiri etee futat ajemogyau. Tekotee 'ga amū wenūjamū 'ure'ema 'ga repejāna. 'Ga je'ega kwaape'ema. A'eramū awau okwasi'wasi'wau 'ga wī— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁶ Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā weapyoe'emamū 'ga je'eg are.

⁷ A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat je'ea. Wosoma kwara rupi etee te karupa'mīa oi osou wosoma pype. A'eramū je karupa'mī osoma kwara 'jawewara futat. Je rupi etee te ywy pewara 'gā oi osou Jarejuwarete 'ga rupaw ipe. Je rerowiaara 'gā etee te ajemogy Jarejuwarete 'ga remiayuwamū— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe.

⁸ —Je renunewe 'ut ma'efera 'gā 'ā e'i pē nupe rakue: “Ore Jarejuwarete 'ga remimurera”, 'jau futatee 'gā pē nupe rakue. O'meramū te 'gā 'i rakue. Muna'ywa 'jawewara 'gā futat poromū. A'ere Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā nuenuwī 'gā je'ega rakue— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe.

⁹ —Iosoma kwara 'jawe je rekoī. A'eramū pēē pejejorarūmū 'jau jee: “Too ene rupi Jarejuwarete 'ga rupaw ipe 'jau”, 'jawarū jee— 'jau 'ga 'gā nupe. —Tejeupe aipo 'eramū je 'gā mogyi Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. A'eramū je 'gā mopy'ata'wau, 'gā a'gwau 'jau. A'eramū 'gā opy'a'wyre'emamū ajemogyau. ¹⁰ Muna'ywa 'jawewara Janeruwarete 'ga remiayuwa opyyk,

imomapa. A'ere je nanarüi. Jarejuwarete 'ga kwaawukaa te je ruri pë nupe. Pë mogyau nakwaparimü rüi je ruri, pë mopy'ata'wau pë mogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹¹—Wyra jara 'ga ojejukau esage weymaw are. 'Miara mara'ne ruramü 'ga weymawa a'gwau jui. A'eramü je weymaw are ipojejuka esage ma'e 'gã 'jawe. Tejemaiyuwa 'gã je ia'gwau mama'e tywer awi. Temanümü 'gã nekwawer ipe. A'eramü 'gã amanüarüme'em ojeupe — 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ¹²⁻¹³—Tekotee 'gã omeppiramü etee omaenuna ajueymaw are. A'ere na'gã neymawa rüi karupa'mia. A'eramü 'gã 'miara mara'nea jupe turamü ujána etee awau jui, karupa'mi rejaa jupe. Najemuaëmi 'gã ee. Na'gã ma'e arüi. A'eramü 'gã ia'gwawe'em. A'eramü 'miara 'ua karupa'mia mü pyyka, ipytuna mokwasi'wasi'wau ajaiu— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ¹⁴⁻¹⁵—A'ere je naaipo 'jawe rüi. Je 'ã karupa'mi are ipojejuka esage ma'e 'jawewara te. Sã'ã Jeruwarete 'ga je kwaawa. Je nanë 'ã 'ga kwaapa nü. Nan tee futat je tejemaiyuwa 'gã kwaawi. 'Gã nanë 'ã je kwaapa nü. Anure nipo je manüi 'gã nupe. ¹⁶A'eramü nipo tekotee 'gã nanë jeremaiyuwamü ajemogyau nü. Najudeu arüi 'gã. A'ere je te je jerowiarukari 'gã nupe. A'eramü nipo 'gã ajemogyau jeremaiyuwamü. Teje'ega 'gã enuw ire nipo je 'gã nerua 'gã mojopypeukaa ajuee. A'eramü nipo majepeí tee 'ga jara 'gã nee ojejuka ma'ea— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ojee.

¹⁷—Je te nipo 'ã ajejukaukat 'gã nupe. A'ere je temanü re je ferawi etee nü. A'eramü nipo Jeruwarete 'ga oporomutaramü nanimenime je ree. ¹⁸'Gã nupe tejejukaukare'em ire amunipo 'ã nitywi futari je jukaara 'ga amü. A'ere je 'gã tejukaa futari. Tejejukaukaa nipo je 'gã nupe Tejuwarete 'ga remifutar imü etee futat. Teferawa nanë je afutat nü. Ymã te Jeruwarete 'ga 'i jee ikue: “Ere ewau ejejukaukaa 'gã nupe. Ene manü re je ene moferawi etee nü”, 'jau Jeruwarete 'ga jee ikue. A'eramü je tejua tejejukaukaa 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe 'gã mu'jau ojee.

¹⁹Aipo renew ire peuwara 'gã ajamueu 'ga je'eg are. ²⁰—Mama'eukwaawa nipo 'ga 'ã werekó — 'jau 'gã ajaupe. —Mama'eukwaawa nipo 'ã 'ga amoje'egukat ite'at ma'e 'jawe janee küi. Ma'eramü sipo ajee pëporenuwiiwet 'ga je'eg are pejejupa?— 'jau 'gã ajaupe.

²¹A'ere amumera 'gã 'i:

—Nanarüi mama'eukwaawa rerekwara 'gã je'egi. Ae mamã'ë sipo mama'eukwaawa? Nana'uweri— 'jau 'gã ajaupe, ajamueu 'ga ree.

Judeu 'gã nuerowiari futari 'ga

²²⁻²³Anure Jejui 'ga awau Jerusareg ipe nü. Janeruwarete 'ga mogytaawa 'ogeikwara pakuja 'wyr ipe 'ga akou, Sarumäu 'ga ma'ea 'jawa 'wyr ipe 'ga akou. Judeu 'gã maraka wapo Jerusareg ipe rakue. Ymã te 'gã ppy 'gã Jarejuwarete 'ga mogytaawa apoi rakue. Iapopaw ire 'gã 'jau “Agamü ene mogytaawa, ki Ku'jyp”, 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramü 'gã maraka apou aipo are wea'awamü. 'Ara ro'ysagüü 'gã aipoa maraka apou wea'awamü. ²⁴Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe Jejui 'ga rekoramü, kwaiwete 'gã ajatykau 'ga ree. A'eramü 'gã 'jau Jejui 'ga upe:

—Maranime te erejemome'u oree? Ene futat te Jarejuwarete 'ga remimur-eramü ereko?— 'jau 'gã 'ga upe.

²⁵A'eramü Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ajemome'u futat ako je pë nupe ko. A'ere ako naje rerowiari etee pejepe ko— 'jau 'ga 'gã nupe. —Tejuwarete 'ga je'eg imü 'ã je mama'e apou tekou. Kwaiwete je 'ã 'gã katu'ogi tekou. Aipoa amunipo 'ã je kwaawukat pë nupe. ²⁶A'ere 'ã naje rerowiari etee pejepe. Najeremaiyuwa rüi tãmëjë

'ā pēē. A'eramū pēē je rerowiare'ema futat pejemogyau. ²⁷ Jeremiayuwa 'gā wenup jeje'ega. Okwaap je tejemiayuwa 'gā. A'eramū 'gā je rerowiaa. ²⁸ 'Gā te je amogy namutat. A'eramū nipo je anure 'gā nerawau Tejuwarete 'ga pyri. Nitywi futari 'ga amū je wi 'gā pojekaara 'gā— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ²⁹ —Jeruwarete 'ga 'ā pājēeteetea. 'Ga te 'ā opājēa amutjee. A'eramū 'gā amū je wi jeremiayuwa 'gā pojekawe'em futat. ³⁰ Je te 'ā Tejuwarete 'ga 'jawewara. Majepei tee ako ma'e 'jawe ore rekoi— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

³¹ Aipo ojeupe 'ga 'eramū, 'gā ita pyyka 'ga ree.

—Simono inomoa 'ga ree 'jau— 'jau numiamū.

³² A'ere Jeju 'ga 'i 'gā nupe:

—Mama'e esagea etee te je 'ā aapo tekou kwaiwete. Tejuwarete 'ga je'eg imū je iapoi. Maranuara jeporowyky are te je juka are pēfuewet?— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

³³ —Naani. Naeneremiapofer are rūi orefueweramū ene ree. Janeruwarete 'ga te 'ā erekurap ekou. A'eramū ore oroporojukaweramū ene ree— 'jau 'gā 'ga upe. —Kūima'e teea te ene. A'ere 'ā ene "Je Jarejuwarete 'ga 'jawewara", ere oree. Aipo ene'ea 'ga kurapara te ereko— 'jau 'gā Jeju 'ga upe amara'neramū 'ga ree.

³⁴ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ymā te 'ā pēypy 'gā ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. "Pēē 'ā Ku'jywa 'ga 'jawewara", 'jau 'ga 'ā 'gā nupe rakue. Aipo ojeupe 'ga 'e are 'gā ka'arana kwasiaa inuga rakue. ³⁵ Ni'mei futari Janeruwarete 'ga. A'eramū 'ga je'ega rerekwara ka'arana nanē o'me'emamū nū. Aipoa 'ā jane sikwaap. A'eramū 'ga a'jea futat aipo 'jau 'gā nupe rakue. ³⁶ Ma'eramū sipo ajee je aipo 'jawarū'em pē nupe, "Je 'ā Ku'jywa 'ga ra'yra", 'jawarū'em pē nupe? Maran sipo je a'eramū aipo 'eramū 'ga ago'wau tekou? 'Ga te 'ā je mut wyw pe ikue— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ³⁷ —Tejuwa 'ga porowyky je iapoe'emamū kasi je rerowiat pejepe ne. ³⁸ A'ere ki 'ga remiapoa je iapo re je rerowiat pejepe. Je rerowiarē'emamū miamū ki jeremiapoa perowiat. A'eramū nipo pēē ore kwaapa. Tejuwarete 'ga rewiri etee futat je rekoi. 'Ga nanē akou je rewiri etee futat nū. Norojepe'ai futari ore arajau— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

³⁹ Aipo 'e are 'gā 'ga pyyg are afueweramū nū. A'ere 'ga jepe'ai 'gā nui.

⁴⁰ A'eramū ore arawau oroyaapa Jeju 'ga reewe, Jotāu ry owajara katy. Juā 'ga ae pymāwawer ipe ore arawau oropytau. ⁴¹ A'e pe kwaiwete 'gā awau Jeju 'ga rekāa.

—Juā 'ga nuapoi futari aeremiapoe'ema ako ikue. A'ere a'jea futat 'ga 'eawer imū etee futat Jeju 'ga iapoi 'awamū— 'jau 'gā ajaupe.

⁴² A'eramū peu oo ma'e 'gā kwaiwete Jeju 'ga rerowiaa nū.

11

Lasaru 'ga moferapawet

¹ Lasaru 'ga ojero'wau wenyra 'gā nupe rakue. 'Ga renyra ēē rera Maria. Ajepeja ēē rera Marta. Petani pe 'gā 'wya. ² Aipo Mari ēē futat jany kasiga reko'woka Jeju 'ga py are, 'ga py pireita ipyu. A'ere ēē 'ga py pirei re u'awa pyu etee futat 'ga py mukaga 'ga wi. A'e ēē kywya 'ga poromū ojero'wu.

³ A'eramū 'ga renyra 'gā 'ga amū monou Jeju 'ga renūina:

—“Enejekoty'aawa 'ga ojero'wu 'upa, ki Ku'jyp, ere ki kīā upe”, e'i 'ga renyra 'gā jee ai'i— 'jau 'ga Jeju 'ga upe awau.

⁴ A'eramū aipo ojeupe oporeawuara 'ga 'eramū Jeju 'ga 'jau:

—A'jea futat 'ga jero'wui 'upa. A'ere 'ga namanūi futari ojero'wu upe. 'Ga jero'wu are nipo pēē 'awamū Jarejuwarete 'ga pājēa peesak. “A'jea futat Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga pājēreteā ra'e”, 'jau nipo pēē jee— 'jau Jejui 'ga oree.

⁵ Jejui 'ga jekoty'aawa Marta ēē, ēē kypy'yra ēē, 'gā kywyrā 'ga, Lasaru 'ga. Mīmēra 'gā Jejui 'ga jekoty'aawa. ⁶ A'etea 'ga 'ga rera renuw ire miamū opytau etee 'upa peu, mukūi 'ga osea peu. ⁷ Mukūi oser ire Jejui 'ga oje'ega wemimu'eramū oree:

—Pe'je iruukwe. Soo Judeja ywy pe 'jau nū— 'jau Jejui 'ga oree.

⁸ A'eramū ore 'jau 'ga upe:

—Tee nū'ū. 'Awamueuu ako peuwara 'gā fueweramū ita pyu ene juka are ai'i nū'ū. Te maran a'e pe jane oi etee jarejewya peu nū?— 'jau ore 'ga upe.

⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Arimū wata ma'eramū ae nitesirūgatui. Nu'ara'uweri ae 'arimū wata ma'eramū ywy kwara pype. 'Arimū wata ma'eramū ae nokyjei watau akou. Nan tee futat je rekoi tekyjawe'em. Je manūawa upe iwaēme'emamū 'gā naje pyyga'uweri. A'eramū je tekyjawe'em. ¹⁰ Ypytunimū wata ma'eramū te ae 'ari ywy kwara pype otesirūgaturamū— 'jau 'ga oree.

¹¹ Aipo 'e re Jejui 'ga 'jau oree nū:

—Janejekoty'aawa 'ga, Lasaru 'ga oset 'upa. A'eramū je tewau 'ga momaka 'ga ser awi— 'jau 'ga oree.

¹² A'eramū ore 'jau 'ga upe:

—Oser ire sipo ajee 'ga pagi, ojekatu'oka nū— 'jau ore 'ga upe.

¹³ “Lasaru 'ga amanū 'upa” 'ea futat 'ga poromū imome'wau oree numi-amū. A'ere ore norereapyoi te ee aipo 'ga 'eramū. “Ga set tee upe sipo 'ga 'i pa”, 'jau etee ore. ¹⁴ A'eramū 'ga imome'wau katu oree:

—Amanū Lasaru 'ga 'upa, a'e je pē nupe kūi. ¹⁵ A'ere aipoa je upe esageramū 'ga pyri jane rekoe'ema. Jeroryp je 'awamū tepājēa pē nupe esaukar are. Taje rerowiar ete ete pejepe 'awamū taetu 'jau. A'eramū jane jarewau 'ga resaka— 'jau 'ga oree.

¹⁶ Aipo 'erauwe kunumī jopewa 'jau, Tome 'ga 'jau:

—Pe'je jane nanē. Soo jaremanūmū 'ga rupi— 'jau 'ga oree. —Peu 'ga oramū nipo 'gā 'awamū 'ga jukai. A'eramū jane nanē jarewau jaremanūmū 'ga rupi— 'jau 'ga oree. A'eramū ore arawau Petani pe Jejui 'ga rupi.

¹⁷ Petani pe ore waēm ire peuwara 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Amanū enekoty'aawa ai'i. A'eramū ore erawau inuga ita kwara pype ai'i. Irūpāwē iseri 'awamū— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹⁸ Aipoa amunawa Petani 'jawa 'upa Jerusarega pyriuu. Tres kilometro etee mukua jui. ¹⁹ A'eramū Jerusareg ipewara 'gā 'ua 'ga renyrera 'gā pyri. Mari ēē, Marta ēē. Mīmēra 'gā nesaka 'gā 'ua 'gā mojemogyppykaī 'gā kokare'em awi. ²⁰ A'eramū 'gā amū awau Jejui 'ga mome'wau Marta ēē upe: —Jeju 'ga 'ut owaēma ra'e— 'jau 'gā amū awau ēē upe.

A'erauwe Marta ēē awau ore rowosōu. A'ere Mari ēē reni oje'wyr ipe futat.

²¹ A'eramū Marta ēē etee awau, u'arasiga ēē erawau Jejui 'ga rowosōu.

A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Au ene reko re amunipo 'ā jekywyra kīā namanūi rai'i— 'jau ēē 'ga upe. ²² —A'ere 'awamū ojeupe ene porogytaramū miamū Janeruwarete kīā mama'e apoi enee. Akwaap je aipoa— 'jau Marta ēē Jejui 'ga upe.

²³ A'eramū Jejui 'ga 'jau Marta ēē upe:

—Oferap futat enekywyra 'ga enee nū ī— 'jau 'ga Marta ēē upe.

²⁴ A'eramū Marta ēē 'jau 'ga upe:

—A'jea futat aipoa. “Janeruwarete kīā 'awa ywy mateepaawa 'ara rupi ae mū'ēi tywy awi nū” 'ea a'jea futat— 'jau ēē 'ga upe. —A'ea 'ara rupi tāmējē te nīpo jekywyra kīā ferawi nū— 'jau Marta ēē 'ga upe.

²⁵ A'eramū Jejuī 'ga 'jau Marta ēē upe nū:

—Je 'ā a'jea futat ae moferapara. Je futat 'ā ae mogyara. Je rerowiaaramū pemañu agawewa. A'ere peferaw etee nū. ²⁶ Je rerowiaara 'gā, jeje'eg imū etee mama'e apoara 'gā nooi futari mama'eukwaawa rapyaw ipe. Jarejuwarete 'ga pyri te je rerowiaara 'gā oi oferapa amanūu'jape'ema. E'rerowiat ajee aipoa ī?— 'jau Jejuī 'ga Marta ēē upe.

²⁷ A'eramū ēē aipo 'ga 'e re 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū rā. Arowiat futat je ene kī'ī. A'jea futat ene Jarejuwarete kīā remimureramū ereko. A'jea futat ene kīā ra'yrateeramū ereko. Ymā te 'ā kīā “ywy pewara 'gā nupe ekwap”, kīā 'i enee rakue— 'jau ēē Jejuī 'ga upe.

²⁸ Aipo 'e re Marta ēē awau ojewya oje'wyr ipe nū. Okypy'yra ēē renūina ēē awau. Owaēmawe ēē 'jau okypy'yra ēē upe, Mari ēē upe:

—Moromu'jara kīā, Jejuī kīā, 'ut owaēma kyn. “Tene ēē ruri oje'ega jee”, e'i kīā enee ko kyn— 'jau ēē meewere'i weweworamū okypy'yra ēē upe.

²⁹ Aipo ojeupe ēē 'erauwe Mari ēē weaiteramū awau Jejuī 'ga repejāna.

³⁰ Norojori we ore orowaēma katu amunawa upe. Marta ēē ore rowosiawer ipe etee arajupa oropytu'wau. ³¹ Mari ēē orauwe ēē pyri ajatyka ma'efera 'gā awau ēē rupi.

—Tywy pe nīpo kwe ēē oi ajaa'wau. Pe'je soo ēē rewiri— 'jau 'gā ajaupe awau ēē rewiri.

³² Ore upe owaēmawe Mari ēē awau wapyka wenupy'āu Jejuī 'ga rowase.

—Ku'jyp. 'Au enee reko re amunīpo 'ā jekywyra kīā namanūi rai'i— 'jau Mari ēē Jejuī 'ga upe.

³³ A'eramū Jejuī 'ga Mari ēē joo'o resaka. Eē rewiri oo ma'e 'gā joo'o resaka nanē nū. A'eramū 'ga u'arasigamū ajemuaēma 'gā nee. ³⁴ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ape ajee pemono rai'i?— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe oje'ega.

—Ere ejua esaka— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁵ A'eramū Jejuī 'ga ajaa'wau u'ama.

³⁶ 'Ga joo'o resakawe 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Noko 'ja. Noko Lasaru 'ga 'ga jekoty'aawaretea futat rai'i 'ja. Esak 'ga joo'oa 'ga ree kūi— 'jau 'gā ajaupe.

³⁷ A'eramū amumera 'gā 'jau:

—Maran ajee 'ga a'etea eae'ema 'ga amū mamā'ēi rai'i, a'e te je a'i kūi. Maran ajee 'ga Lasaru 'ga nuesagi 'ga jero'wu awi rai'i 'ū. 'Ga jukaukare'ema amunīpo 'ā 'ga 'ga jero'wu upe rai'i— 'jau 'gā ajaupe.

³⁸ A'eramū ore arawau 'gā nupi. Jejuī 'ga u'arasiga rerawau erowaēma ita kwara upe. Ita kwara rawopytymawamū 'gā itauu monou im'ýina iawopytyma. ³⁹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau:

—Pe'je itauu pe'au jui— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū Marta ēē 'jau:

—Koo. Naani nūrā. Ipysogay nīpo nūrā. Irūpāwē 'awamū iseri nūrā— 'jau etee ēē 'ga upe.

⁴⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau ēē upe nū:

—Maran ajee je 'i enee ra'e a'i ī. “Je rerowiar ire nīpo ereesak Jarejuwarete 'ga pājēa”, je 'i enee ra'e a'i ī— 'jau 'ga Marta ēē upe.

⁴¹ A'eramū 'gā ita kwara rawopytymawa pe'au jui 'ga upe. A'erauwe Jejuī 'ga amā'jāu ywau:

—Kiapi'ni. Aje'eg je enee. ⁴² Ene 'ā jeje'ega ereenup e'ŷina— 'jau Jejuu 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe. —Jeje'eg are ako eneporenuwiwet jepi. A'eramū je aipo 'jau enee 'auwara 'gā nemianuwamū. Kasi a'e pe 'gā naje rerowiari ne. “A'jea futat Janeruwarete 'ga 'ga muri janee rai'i”, te'i 'gā jee 'jau. 'Awa 'ara rupi 'gā enepājē resagi— 'jau Jejuu 'ga oje'ega 'Uwa 'ga upe.

⁴³ 'Uwarete 'ga upe oje'ēmaw ire Jejuu 'ga wafukaita Lasaru 'ga upe:

—Ere ejua eēma, ki Lasaru— 'jau Jejuu 'ga oje'ega Lasaru 'ga upe.

⁴⁴ A'erauwe Lasaru 'ga ferawi 'ua uēma ita kwar awi. Wauwanawa taity rerua enafu'ama enuēma ita kwar awi wakaga auwanawa reewe. 'Ga ēmauwe Jejuu 'ga oje'ega 'ga resakara 'gā nupe:

—Pe'je 'ga piara rapa 'ga wi. Tuata 'ga 'jau— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe.

Jejuu 'ga ree ifuwet ma'e

(*Mateu 26.1-5; Maku 14.1-2; Luka 22.1-2*)

⁴⁵ A'eramū 'ga moferawa resakara 'gā Jejuu 'ga rerowiaa kwaiwete. Mari ēē rupi oo ma'efera 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete. ⁴⁶ A'eramū 'gā amū awau imome'wau fariseu 'gā nupe:

—Jejuu 'ga Lasaru 'ga omoferap ko, irūpāwē 'ga ser ire ko— 'jau 'gā awau Jejuu 'ga mome'wau fariseu 'gā nupe.

⁴⁷ A'eramū fariseu 'gā ajatykau mainana 'wyriara 'gā netee. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nanē ajatykau 'gā nee nū. Ajatykau oporogytau Jejuu 'ga ree:

—Maran te jane Jejuu 'ga rerekoi? 'Awamū 'ga tee te 'ā mama'ea janeremi-apoe'ema wapo akou kwaiwete a'i kūi— 'jau 'gā oporogytau Jejuu 'ga ree.

⁴⁸ —Nanuar awi 'ga momige'emamū nipo 'gā najuejue etee 'ga rerowiari. A'eramū futat nipo 'gā 'ga mogou 'wyriaramū ojeupe. A'eramū futat nipo jane'wyriararete 'ga Roma pewara 'gā 'wyriara 'ga wemiayuwa 'gā mua jane apisau, Janeruwarete 'ga mogytaawa retygukaa 'jau nipo 'ga 'gā murukaa— 'jau 'gā ajaupe.

⁴⁹ A'eramū mainana 'wyriararete 'ga, Kaifasi 'ga oje'ega 'gā nupe. Kaifasi 'ga 'wyriaramū 'ūina 'gā nupe aipoa kwara rupi rakue. A'eramū 'ga a'eramū oje'ega 'gā nupe:

—Nepēneapyoi we futat 'ga ree? ⁵⁰ 'Ga futat ijukapyramū. A'eramū 'ga etee futat amanūmarūmū najuejue etee jane apisiukare'ema— 'jau Kaifasi 'ga oje'ega wemiayuwa 'gā nupe.

⁵¹ A'ere Kaifasi 'ga naoje'eg imū etee rūi aipo 'ga 'i. Janeruwarete 'ga te aipo amu'eukat 'ga. Ojetee oje'ēma'e 'jawe 'ga poromū oje'ega ajaupe. “Jejuu 'ga etee futat amanūarū jane apisiukare'ema”, 'ga mu'eukaa ajaupe. ⁵² Judeu 'gā tywera upe futat 'ga manūi. A'ere na'gā tywera upe etee rūi Janeruwarete 'ga 'ga jukaukari. Judeue'ema 'gā nupe nanē 'ga manūi nū, majepei 'ywetee jane mogyau.

⁵³ Aipoa ojeupe Kaifasi 'ga 'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Maran te jane Jejuu 'ga pyygi 'ga jukau?— 'jau 'gā ajaupe oporogytau.

⁵⁴ A'eramū Jejuu 'ga awawe'em Judeja wyy pe. Arawau Efrai 'jaw ipe etee. Aipoa 'upa jūmire'ema pyri. Aipo pe ore oropytau.

⁵⁵ Oreypy 'gā Egitu wyy awi enū'ēawer awi wea'awa maraka upe iwaēm ja'wyja'wyraruwe judeu 'gā awau ajatykau peu Jerusareg ipe kwaiwete. Oje'wyr awi 'gā awau ajatykau Jerusareg ipe. Maraka apoawa upe iwaēme'emaue 'gā mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee ojekatu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe. ⁵⁶ A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe awau Jejuu 'ga rekaa numiamū. A'ere 'gā nuekoari 'ga. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—'Ut sipo 'ga 'au maraka are jane pyri?— 'jau 'gā ajaupe.

—Too. Maran gatu nipo 'ga 'ure'ema— 'jau 'gā ajaupe.

⁵⁷ A'eramū mainana 'wyrriara 'gā 'jau fariseu 'gā netee:

—Jejui 'ga resakaramū ki pejot 'ga mome'wau oree— 'jau 'gā maraka are 'ut ma'e 'gā nupe.

Jejui 'ga pyyg are 'gā afuweramū. A'eramū 'gā poromū 'jau, “pemome'u ki 'ga oree”, 'jau 'ga 'gā nupe.

12

Jejui 'ga ree jany kasiga reko 'wokawet

(Mateu 26.6-13; Maku 14.3-9)

¹ Egitu ywy awi oropyyfera 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka apoawa use iwaēm ja'wyja'wyrāuwe ore arawau Petani pe.

A'eramū Jejui 'ga ore rerawau wemimoferawera 'ga 'wyr ipe, Lasaru 'ga 'wyr ipe. ² A'eramū peu ore waēm ire, peuwara 'gā mama'e apou oree, ore mojemi'waawamū. Marta ēē mama'e rerua mama'e 'wawa 'arimū oree. A'eramū Lasaru 'ga nanē 'ua wapyka ojemi'waa Jejui 'ga pyri. ³ A'eramū Mari ēē jany kasiga ryrū pyyka erua. Aipoa jany kasiga wepyeteramū agawewi. A'etea Mari ēē aipoa jany kasiga werut eko'woka Jejui 'ga py are. Naritu 'jau 'gā aipo jany kasiga upe. 'Ga py pireita ipyu. 'Ga py pirei re ēē u'awa pyu etee futat 'ga py mukaga. Jany kasiga okwasi'wau 'gā noga raipy pype. ⁴ A'ere Jejui 'ga remimu'eramū ore mū narafutari. Judas Iskariote 'ga nafutari aipoa. Judas 'ga futat ia'wyre'ema 'gā nupe Jejui 'ga monoara. 'Ga futat poromū nafutari jany kasiga pyu Jejui 'ga py pireja.

⁵ —Kuu. Ma'eramū sipo ēē ime'ege'ema ka'aranūū are 'wei. Epy te 'ā 'aga jany kasiga. Tresētu ka'aranūū 'ua ee. A'eramū amunipo 'ā ēē ime'ega ka'aranūū are ojeupe. A'eramū amunipo 'ā ēē epyfera mua janee. A'eramū amunipo 'ā jane imojo'oka ikaraemāe'ema 'gā nupe— 'jau 'ga 'ūina.

⁶ Judas 'ga najemuaēmi agawewi ikaraemāe'ema 'gā nee. O'meramū te 'ga 'i. Jejui 'ga remimu'ea futat 'ga numiamū. 'Ga futat ka'aranūū yrū rerekwara. A'eramū 'ga amunarūmū ka'aranūū are ojeupe jepi. Muna'ywa futat 'ga. A'eramū 'ga poromū jany kasiga me'eg are afuweramū. “Amojo'ok amunipo 'ā je epyfera tejeupe”, 'jau 'ga ojeupe numiamū.

⁷ Aipo 'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Tene ēē iapoi. 'Aga jany kasiga ēē om'ygatu je manūnamū je ree eko'wogipyramū te rai'i numiamū. A'ere ēē 'awauwe eko'wogi je ree. Tene ēē iapoi jee— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. ⁸ —Ikaraemāe'ema 'gā nooa'uweri futari pē nui. A'eramū ene anure mama'e monou 'gā nupe ejemifutar imū 'jau. Je te nako fukui futari pē pype— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁹ A'eramū judeu 'gā Jejui 'ga rekwawa kwaapa.

—Petani pe 'ga oi akou ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā kwaiwete awau Jejui 'ga rewiri. Lasaru 'ga resaka nanē 'gā awau nū. Jejui 'ga remimofawera 'ga futat poromū Lasaruramū.

¹⁰⁻¹¹ Lasaru 'ga moferawamū 'gā kwaiwetewete Jejui 'ga rerowiaa. Mainana 'wyrriara 'gā nerowiar awi 'gā opoia. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerowiaararetea futat ajemogyau. A'eramū mainana 'wyrriara 'gā amara'neramū 'gā nee. Lasaru 'ga resaka 'gā oramū mainana 'gā Lasaru 'ga juka are afuweramū.

Kawaru 'i 'arimū Jejui 'ga ataawet

(Mateu 21.1-11; Maku 11.1-11; Luka 19.28-40)

12-18 Ai'iwe ore arawau Jerusareg ipe Jejuu 'ga rupi. Kawaru'i aranuwa-mueuu 'arimū Jejuu 'ga 'ua akou. A'eramū muku awi maraka are 'ut ma'e 'gā 'ga rera renupa.

—Aipo Jejuu 'ga ruri akou— 'jau peuwara 'gā Jerusareg ipe 'ut ma'efera 'gā nupe. —'Ga futat 'awamue Lasaru 'ga omoferap ai'i. Ita kwara pype 'ga ruwamū 'ga wafukaita 'ga reumera upe ai'i. A'erauwe futat Lasaru 'ga ferawu 'ua uēma ita kwar awi ai'i— 'jau Lasaru 'ga ferawa resakarera 'gā imome'wau kwe awi 'ut ma'efera 'gā nupe. —Pe'je ajee soo Jejuu 'ga resaka 'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā kwaiwete awau 'ga rowosōu. 'Gā ku'ia 'gā nerekou. A'eramū 'gā a'eramū pinowa rerawau imowawaka 'ga repejāna. 'Ga resakawe 'gā wafukaita 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga 'ā esageay. Ene 'ā 'ga remimurera futat. Ene futat 'ā Israeu juapyreramū ore upe 'wyrirareteramū. A'eramū ki Janeruwarete 'ga ojejukau esage ene ree— 'jau 'gā wafukaita Jejuu 'ga upe.

Kawaru'i 'arimū Jejuu 'ga 'ua owaēma Jerusareg ipe. Ymā Sakari 'ga ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue. “Pekyje kasi Jerusareg ipewaramū ne. Kwe pē'wyrirarete ruri kawaru'i 'arimū”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are rakue.

A'ere aipo are ore norereapyoi, aipoa 'ga waēmaw ipe iaporamū. A'ere anure ywag ipe Jejuu 'ga o re tāmējē te orereapyoramue 'ga remikwasiarera ka'aran are ikue. “A'jea futat. 'Ga remikwasiarer imū etee futat 'gā iapoi rai'”, 'jau ore arajaupe, ywag ipe 'ga o re.

¹⁹ Jejuu 'ga repejāna 'gā oo resakawe, fariseu 'gā 'jau:

—Kuu. 'Gā juejue nipo oo Jejuu 'ga repejāna ki sa, “perowiar awi 'ga” 'eramū etee pa 'gā 'ā nū— 'jau 'gā ajaupe.

Amanūawama Jejuu 'ga imome'uawet

²⁰ Grego 'gā amū awau judeu 'gā nupi Jerusareg ipe. Janeruwarete 'ga muorypa 'gā awau 'gā nupi maraka pe. ²¹ A'eramū 'gā awau oje'ega Filipe 'ga upe. Pesaita pewara Filipe 'ga. Garireja ywy pe aipoa amunawa Pesaita 'upa. A'eramū grego 'gā 'jau Filipe 'ga upe:

—Oreporesagiwer ore Jejuu 'ga ree, ki Filipe— 'jau 'gā 'ga upe.

²² A'eramū Filipe 'ga Andre 'ga upe ra'ne awau imome'wau. A'eramū Andre 'ga Filipe 'ga rerawau Jejuu 'ga upe.

—Grego 'gā 'ut amū ene resaka, ki Jejuu— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je 'ā Jarejuwarete 'ga remimurera. A'eramū nipo anurenure'i je manū re 'gā 'jau kwaiwete jee: “Eteete ma'e 'gā apyraapara 'ga ra'e”, 'jau nipo 'gā jee, je manū resaka — 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe. ²⁴ —Sā'ā juowuu a'ŷja otyme'emamū ipytune'ema. Majepei tee futat a'ŷja. A'eramū futat ojemoteu otym ire te ipori. A'eramū futat waramū ojeme'yita wa'ŷja pyu. A'eramū te nojemoteei a'ŷja. Nan tee futat je manū re jeremiayuwa 'gā jeme'yi. Je manū re kwaiwetewete ajemogyau namutamutat — 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe. ²⁵ —Janeruwarete 'ga remifutara apoare'ema 'gā a'ŷi tyme'ema 'jawe. 'Gā neko'i ekoetei tee. Amanū re awawe'em futat Jarejuwarete 'ga pyri. A'ere Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apoara 'gā itymipyrrera 'jawe. Nokyjei 'gā amanū awi. A'eramū nipo anure 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi futat— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe oporogytau 'ūina.

²⁶ —Jeremiayuwamū pejejekoweramū ki jeje'ega peenup, jeremifutar imū etee futat mama'e apou. Nan pejemogy je pyri namutat a'jea futat. A'eramū

nipo jeremiayuwa 'gā nupe Jeruwarete 'ga 'jau: “Gā esageay jee”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe jee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁷ —Jepy'a'wyt je tekou. Maran te je rekoi, na'ea'uweri je Jarejuwarete 'ga upe. “Je rereko tywerukar awi ape 'gā nupe”, na'ei futari je 'ga upe nū. Nanuaramū futat je ruri ikue. Ijukapyramū futat 'ga je muri ikue. A'eramū nipo 'gā je rerekou tyweaete futat je jukau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁸ Aipo 'e re Jejuī 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Mama'ea eapo ejemuorywukaa 'gā nupe, Kiapi'ni — 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'ga oje'ega mua 'ga upe ywag awi:

—Mama'e mū futat ako je aapo tejemuorywukaa 'gā nupe ko. Anure tāmējē te nipo je iapou'jawi nū— 'jau Ku'jywa 'ga oje'ega mua wa'ya 'ga upe.

²⁹ Aipo renupawe peuwara 'gā amū 'jau ajaupe:

—Kuu. Ma'ja te poromū?

—Aman aunuga nipo aipo kūi— 'jau 'gā ajaupe.

—Naani nū'ū. Ywagipewara 'ga amū te nipo aipo oje'ega amut 'ga upe nū'ū — 'jau amumera 'gā ajaupe.

³⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau ore upe juejue:

—Naje ree rūi 'ga je'egi jee. Pē nee te 'ga je'egetei — 'jau 'ga ore upe imome'wau. ³¹ —Awamū nipo Jeruwarete 'ga 'i: “Neperowiari jera'ya 'ga. A'eramū pēē pejekwau jee”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe. A'eramū 'ga 'awamū futat je rerowiare'ema 'gā 'wyrriara pājē mateepapa jui— 'jau Jejuī 'ga oree. ³² —'Ypeywar are temono temu'am ire te nipo je tejerowiaarama 'gā murukari tejepyri— 'jau Jejuī 'ga oree.

³³ Aiporamū futat 'ga amanūawama mome'ui oree.

³⁴ A'eramū 'ga je'ega renupara 'gā 'jau Jejuī 'ga upe:

—Ma'eramū ene poromū 'jau ki 'ei. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa wemimurama 'ga ree rakue: “Namanūi futari Janeruwarete 'ga remimurera 'ga. Namutat 'ga rekoi amanūme'em”, 'jau 'ga 'ā inuga ikwasiaa ka'aran are rakue: Ma'eramū ajee poromū ere oree, aru'e etee ore ene. 'Ypeywar are nipo 'gā je mu'ama, ere poromū nū, aru'e te ore ene a'i kūi. Najarejuwarete 'ga remimurera rūi tāmējē futat nipo 'ā ene nū'ū?— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe aipo 'ga 'eramū.

³⁵ A'eramū aipo 'gā 'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jarejuwarete 'ga je'eg are pē mu'jawamū nanē je ruri ikue. A'eramū ki pēē jeje'ega rerowiaa pejejepype je rekoramū. Jeje'ega renuparamū pēē pejejemogyau 'arimū wata ma'e 'jawe. Sā'ā ae 'arimū mama'e resaga katu katu. Nan tee futat je Tejuwarete 'ga resaukaa pē nupe. A'ere je anurenure'i je oi pē nui nū. Je o re taetu nipo nepēneapyoa'uweri ee. Ee pejejeapyoe'em ire nipo pēē iseraip ma'e 'jawe pejejemogyau. Iseraip ma'e 'jawe etee nipo pēē pejejemogyau peje'akwaawe'emamū. Ypytunimū iseraip ma'e 'gā mama'e nuesagi. 'Gā seraiwa mama'ea nuesaukari 'gā nupe — 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁶ —A'eramū ki pēē je rerowiamū pejejepype je rekorauwe pejejeapyoramū jeje'eg are. A'eramū je tejerowiamū pē monou tejemi-ayuwamū. Aiporamū pēē iserauwe'ema 'gā 'jawe. Mama'ea peesak katu katu pejejemogyau. A'eramū 'arimū wata ma'e 'jawe futat pēē— 'jau Jejuī 'ga 'ūina 'gā nupe.

Nuerowiari futari 'gā 'ga

Aipo 'gā nupe 'e re Jejuī 'ga awau ojepe'au ajemima 'gā nui. ³⁷ Opājē mū Jejuī 'ga 'gā nemiapoe'ema apou'jau'japa agawewi 'gā neape. A'etea 'gā nuerowiari 'ga ajemogyau. ³⁸ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara

'ga Isai 'ga ka'arana kwasiari inuga jee rakue. “Ene 'ā Orejararetea. A'ere 'gā nitywi oreje'ega rerowiaara. Ene 'ā pājēretea agawewi. A'etea 'gā enepājēa nuerowiari futari”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. Aipoa a'jea futat Isai 'ga inuga ikwasiaa ka'aran are rakue. A'eramū a'jea futat Isai 'ga 'eawer imū etee futat poa.

³⁹ Isai 'ga ka'arana kwasiaru'japa 'gā nee wējēmī rakue nū:

⁴⁰ “Janeruwarete 'ga 'gā namueapyoukari ee.

A'eramū 'gā wapyakwafuge'emamū weapyoe'emamū ee.

A'eramū 'gā a'eramū opoiriwere'emamū otywer awi. Jekatu'og ape, 'jawe'em 'gā 'ga upe.

A'eramū 'ga a'eramū 'gā katu'oke'ema futat”,
'jau Isai 'ga inuga ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁴¹ Jejuī 'ga rurawam are Isai 'ga ka'arana kwasiaa inuga rakue. Isai 'ga weapyoramū Jejuī 'ga rurawam are. Esageay ma'e 'ga. Kūima'eeteete 'ga 'ea 'ga ikaawa. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga 'ga rurawam are rakue.

⁴² A'etea 'gā kwaiwete Jejuī 'ga rerowiaa. 'Wyrīa'ri 'gā amū miamū futat 'ga rerowiaa. A'ere 'gā aipo eramū ewi nojemome'ui ajaupe. Fariseu 'gā wejue “Jejuī 'ga rerowiaara 'gā simū'ē jarejatykaaw awi 'jau. A'eramū futat imū'ēmýrera 'gā osou'jape'ema jarejatykaawa pype 'jau”, e'i fariseu 'gā ajaupe rakue. A'eramū 'gā a'eramū wejue ojemome'wawe'em 'gā nemi-anuwamū. ⁴³ Ajuowase ako esage are etee 'gā wea'aramū. Janeruwarete 'ga rowase ako esage are jēmī 'gā wea'are'emamū.

⁴⁴ A'eramū Jejuī 'ga oje'ega momorayau ojee ajatyka ma'eramū juejue oree:

—Je rerowiaara 'gā je muarera 'ga nanē futat werowiat — 'jau Jejuī 'ga oree. ⁴⁵ —Araju'jawe etee futat ore. A'eramū je resakara 'gā nanē je muarera 'ga resaka futat — 'jau Jejuī 'ga oree. ⁴⁶ —'Awa ywy pe ako je ruri pē mueapyoawamū ai'. A'eramū je rerowiaara 'gā weapyoramū je ree ajemogyau. Naypytunimū wata ma'e 'jawe rūi 'gā. Ypytunimū wata ma'e 'gā mama'e tywera nuesagi wape awi. A'ere je rerowiaara 'gā nanarūi. Arimū wata ma'e 'jawe te 'gā. Je 'ā mama'ea aesaukat 'gā nupe. Mama'e are 'gā mueapyou— 'jau Jejuī 'ga oree.

⁴⁷ —'Gā amū nipo jeje'ega renupa ekoete akou. A'ere nipo 'gā nuerowiari jeje'ega. A'etea nipo je “nepēa'wyrī pēē Jarejuwarete 'ga upe”, na'ea'uweri 'gā nupe. Naaipe 'gā nupe 'jaramū rūi je ruri. Pētywer awi pē katu'okawamū te je ruri 'awa ywy pe ikue— 'jau Jejuī 'ga oree. ⁴⁸ —Pēē mū nipo jeje'ega rerowiare'ema eramū naje rūi areko tywet pēē. Janeruwarete 'ga te nipo wowase pē majatykaawa 'ara upe iwaēmamū e'i pē nupe: “Neperowiari Jera'yrarete 'ga je'ega rakue. A'eramū je pē nerekou tyweaete”, e'i nipo 'ga pē nupe— 'jau Jejuī 'ga oree.

⁴⁹ —Najetee rūi te 'ā ojut ikue. Jeruwarete 'ga te je mut pē mu'jaukaa jee ikue. 'Ga 'eawer imū etee futat je tekou teje'ega pē nupe, 'ga je'ega mome'wau. ⁵⁰ 'Ga je'ega renuparamū 'gā jemogyi namutat. 'Au amanū re 'gā awau oferapa ywag ipe Ku'jywa 'ga pyri amanū'jape'ema. A'eramū futat 'gā awau ajemogyau peu. A'ea te je 'ā akwaap. A'eramū je a'eu etee futat imome'wau pē nupe— 'jau Jejuī 'ga oree.

13

Wemimu'e 'gā py pireitawet

¹ Maraka apoawa upe iwaēm ja'wyja'wyrāuwe Jejuī 'ga 'jau ojeupe: “Awamū iwaēmi 'gā maraka apoawa upe, Egitu ywy awi oypyfera 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka upe. A'eramū 'awamū futat owaēma

ja'wyja'wy je manūawa upe. Temanū re nipo je oi tejewya ywag ipe Tejuwa 'ga pyri nū", 'jau Jejui 'ga akou ojeupe etee futat.

Wemiayuamū 'ga oporomutaramū ore ree ikue. Amanū enunewe 'ga mama'e apou oree, ore ree oporomutaawa resaukaawamū ikue.

² Jejui 'ga 'ūina oree wemimūeramū. A'eramū mama'eukwaawa 'wyrriara Judas 'ga mu'akwaawukare'ema 'ga mogou. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: "Oo pa je Jejui 'ga monou mainana 'gā po pe kwy", 'jau 'ga ojeupe.

³ Ojemi'waaw ipe Jejui 'ga 'jau ojeupe: "Ku'jywa 'ga opājēa amut jee. A'eramū je pājēreteramū tekou", 'jau 'ga ojeupe 'ūina. "Ku'jywa 'ga wi futat te ako je ruri ikue. A'eramū je 'awamū tewau tejewya 'ga pyri nū", 'jau 'ga 'ūina ojeupe. "A'ere je teo enune 'gā mu'ei mama'e mū ree", 'jau 'ga ojeupe 'ūina.

⁴ A'ere Jejui 'ga afu'ama weteyrū mosoka ojewi. A'ere 'ga ae piryypawa pyyka ojeku'afaa ipyu. ⁵ A'ere 'ga 'y reko'woka 'y'asiga pype. A'ere 'ga orepypireita. Orepypirei re 'ga imukaga ae piryypawa pyu, aku'au imamanipyrera pyu. ⁶ Ore mū py pirei re 'ga ajepeja 'ga py pireita nū. A'ere ajepeja mū nū. A'ere ajepeja mū nū. Awau owaēma Simāo Pedro 'ga upe:

—Ere epy mua. Sipirei enepya 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

A'ere Pedro 'ga 'i etee 'ga upe:

—Kuu. Naani nū'ū. Najeremiayuwa rūi te 'ā ene. A'eramū ene jepy pireitarūe'em— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe.

⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—'Awamū nenereapyoi futari jeremiapo are. Anure te nipo enereapyo ee — 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

⁸—Naani futari. Nerepirei futari jepya— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe.

—Naani. Je enepy pireite'emamū ene najeremiayuwa rūi ereko— 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

⁹ A'eramū aipo ojeupe 'ga 'erauwe Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Jepya etee kasi ajee erepirei ne nū. Jepoa we futar iki ajee epirei 'ū, jeakaga 'jau a'i kūi— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

¹⁰—Naani. Sā'ā ojauk ma'e 'gā piky'ae'ema. 'Gā pya etee 'ā oky'aramū. A'eramū 'ā 'gā opya etee ipireita. Nan tee futat pētywera Janeruwarete 'ga imoiri pē nui. A'eramū pēē ipiky'ae'ema 'jawewaramū 'ga upe. Pēē mū te ajee 'ā nepēpouriweri pejetywer awi rai'i. A'eramū Janeruwarete 'ga nanē imoire'ema 'ga wi. Aipo 'ga ipiky'a ma'e 'jawe ako ojekatu'oge'ema futat— 'jau Jejui 'ga oree.

¹¹ Jejui 'ga Judas 'ga kwaapa ojee. "Ga futat nipo je mono kūima'e tywera 'gā po pe" 'ea 'ga ikwaapa. A'eramū 'ga poromū 'jau oree: "Pēē mū nipo ipiky'a ma'e 'jawe futat", 'jau 'ga oree.

¹² Orepypireipaw ire 'ga afu'ama waity munepa nū. A'ere 'ga wapyka. Wapyg ire 'ga oje'ega oree:

—Nepēneapyoi futari jeremiapofer are. ¹³ A'eramū je pē mueapyo ee. "Ga jane mu'jara", pe'je 'ā jee jepi. "Ga Janejararetea", 'jau 'ā pēē. A'jea futat pe'je. Namutat je rekoi pē nupe. ¹⁴ Je te 'ā pē mu'jara. Je futat pējararetea. A'etea ako je pēpy pireita ko, pēnemiayuwa 'jawe ko. Mama'ea je 'ā aapo pē nupe. A'eramū ki pēē nan tee futat mama'e apou pejejaupe je 'jawe— 'jau Jejui 'ga oree. ¹⁵—Pēpy ako je apirei pē mu'jawamū pejejaupe mama'e apo are ko. "Je 'ā kūima'eeteetea. A'eramū je mama'e apowarūe'em pē nupe", pe'je kasi pejejaupe ne. Je 'jawe futar iki mama'ea peapo pejejaupe pejejopoaa— 'jau 'ga oree, orepypirei re.

16 —A'jea futat je 'i. 'Wyriara 'gā kūima'eeteetea. 'Ga remiayuwa 'gā o'wyriara nuapyraawi. Moranuwa rerooara 'ga nanē nuapyraawi omonoara 'ga. A'eramū je 'wyriara 'jawe futat pē nupe. Jeremiyuwa futat pēē. A'eramū pēē je 'jawe futat mama'e apou 'awamū. ¹⁷Awamū pekwaap. A'eramū pēē je'eawer imū etee futat mama'e apou. "Pejopoar iki mama'e apo are", je'eawer imū mama'e aporamū nipo pēē pejeku'iramū pejemogyau—'jau 'ga oree ore mu'jau.

18 —A'ere je napē nupe juejue rūi je 'i. Akwaap je pēē. Tejemimu'eramū je pē mū'ēi. Pēē mū futat nipo kūima'e tywera 'gā po pe je monou. Ymā we te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari inuga je ree rakue. "Je pyri ojemi'wat ma'e 'ga amū nipo je juka are ifuewet", 'jau 'ga 'ā ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. A'eferupi tee nipo pēē mū je monou 'gā po pe. ¹⁹A'eramū je tejukae'emauwe aipo mome'wau pē nupe. A'eramū pēē je'eawer imū etee ijeapo re je'eawera rerowiaa. A'eramū nipo pēē 'jau jee: "A'jea futat. Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ra'e", 'jau nipo pēē jee—'jau 'ga oree. ²⁰—A'jea futat je 'i jeremimokwasi'o 'gā nereko esageramū 'gā je nanē je rereko esage ajemogyau nū. Je rereko esageara 'gā je muarera 'ga nanē erekou esage ajemogyau nū—'jau 'ga oree.

*Ae a'wyre'ema upe 'ga monoara 'ga
(Mateu 26.20-25; Maku 14.17-21; Luka 22.21-23)*

²¹Aipo 'e re Jejui 'ga u'arasigeteteramū. A'eramū 'ga 'jau oree:
—A'jea futat je 'i. A'jea futat nipo pēē mū je mono pejepe je ree iporutare'ema 'gā nupe je jukaukaa—'jau 'ga oree.

²²A'eramū ore arajemogymogyau etee aramā'jāu arajuee.

—Awŷja upe sipo 'ga 'i poromū?—'jau ore arajemogyau.

²³A'eramū je te'ŷina 'ga pyri katu katu teapyka, 'ga jekoty'aawaretea je.

²⁴A'eramū Simāo Pedro 'ga ojepoetyka jee.

—“Awŷja upe te ere poromū?” ere 'ga upe—'jau 'ga jee ojepoetyka.

²⁵A'eramū je tejeupe Pedro 'ga 'eramū tejua 'ga rerowyka katu katu.

—Awŷja upe te ere poromū, ki Ku'jyp?—'jau je 'ga upe.

²⁶A'eramū Jejui 'ga 'jau:

—Peesag iki je mani'oko'o'i akŷma monoa 'ga po pe—'jau 'ga jee aipo ojeupe je 'eramū.

'Ga mani'oko'o'i ppyka imuakŷma tyfera pype. A'ere 'ga imonou Judas 'ga po pe. Simāo Iskariote 'ga ra'ra 'ga poromū. ²⁷Mani'oko'o'ia 'ga po pe imono pyrauwe mama'eukwaawa 'wyriara 'ua osou 'ga pype. A'erauwe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere ewau ejemiporama apou tāmējē kamēšite—'jau 'ga 'ga upe.

²⁸A'ere ore 'ga pyri ojemi'wat ma'eferamū norereapyoi 'ga je'eg are.

—Ma'eramū sipo 'ga aipo 'jau 'ga upe 'wei?—'jau ore arajaupe.

²⁹—Mama'e mū mua nipo kwe 'ga 'ga monoi kūi. Ikaraemāe'ema 'gā nupe ka'aranūū monou nipo kwe 'ga 'ga monoi kūi—'jau etee ore arajaupe. “Ga futat nā'ā ka'aranūū yrū rerekwara re'ā”, 'jau ore. A'eramū ore poromū 'jau “mama'e mū nipo 'ga oo imua”, 'jau ore ee orojeapyoe'ema rerekou.

³⁰Jejui 'ga wi mani'oko'o'i ppyka ppy we Judas 'ga afu'ama awau uēma ore wi. Awau 'ga oporogyatwa mainana 'wyriara upe, 'gā nupe Jejui 'ga mono are. Ypytunimū futat 'ga awau ore wi.

*Pedro 'ga momoranupawet
(Mateu 26.31-35; Maku 14.27-31; Luka 22.31-34)*

³¹⁻³²Judas 'ga ēm ire Jejui 'ga 'jau oree:

—Je pēneki'yraretea. 'Awamū futat nipo je manūi. Anurenure'i nipo pēē je manū re Jeruwarete 'ga pājē resaka. Jepājēa nanē nipo pēē esaka nū. A'eramū nipo pēē aipo resag ire 'jau oree: “Pēē te 'ā pājēreteā. Pēnesage 'ā oree”, 'jau nipo pēē oree orepājē resag ire, ore muorypa— 'jau Jejuī 'ga oree.

³³—Kunumīmet. Nakoa'uweri je namutat pē pype. Ko'iko'i ete je oi pē nui. Je o re nipo pēē pejewau je rekaa numiamū. A'ere nipo “nepeoa'uweri je waw ipe”, 'jau ako je judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā nupe ikue. A'ere je 'awamū pē nupe nanē je 'i aipo 'jau nū— 'jau Jejuī 'ga oree. ³⁴—A'eramū je mama'e yau mū mome'wau pē nupe. Jeporomutat te je 'ā pē nee kwaiwete. A'eramū ki pēē nanē pejeporomutaramū pejeuee. Pejejuerekuo esage ki je 'jawe.

³⁵A'eramū pejejuereko esage resakara 'gā 'jau pē nupe: “Jejuī 'ga remiayuwa 'gā futat. A'eramū 'gā oporomutaramū ajuee 'ga 'jawe. A'jea futat 'gā 'ga remiayuwa ra'e”, 'jau nipo 'gā pē nesaka— 'jau Jejuī 'ga oree.

³⁶Aipo 'ga 'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Ma'ape ene ewau poromū, ki Ku'jyp?— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Nereoa'uweri je rupi 'awamū. Anure te nipo ereo je rewiri— 'jau etee 'ga 'ga upe.

³⁷—Ma'eramū je tewawe'em ene rupi ki 'ei? Ene reewe futat je manūi tewau kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁸A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe nū:

—“Ene reewe futat je oi temanūmū”, 'jau ene kūi. A'ere je te a'jea futat je 'i enee kūi. 'Awa ppytuna rupi futat nipo ene'me 'gā nupe muapyt, je kwakupa nipo 'gā nupe wyrasokwē je'eg enunewe kūi— 'jau Jejuī 'ga Pedro 'ga upe.

14

Janeruwarete 'ga rupap

¹Jejuī 'ga 'jau wemimu'eramū oree ikue:

—Pē'arasig kasi ne. Pejepy'a'wyre'emamū nanē pejejemogyau nū. Jarejuwarete 'ga ree etee pejejemogyau pejejemogyau. Je ree nanē pejejemogyau pejejemogyau nū. ²Jeruwarete 'ga rupaw ipe kwaiwete 'oga. A'eramū je pēnupawa mogatyrūmū tewau. Aipo tywe'em ire amunipo 'ā je aipo na'ea'uweri pē nupe. ³Pēnupawa mogatyrūmaw ire nipo je tejuā pē nupe, pē nerawau peu tejepyri pē mogyau. ⁴Pekwaap futat 'ā je wawa piara— 'jau Jejuī 'ga oree ikue.

⁵A'eramū Tome 'ga 'jau 'ga upe:

—Norokwaawi ore ene wawa, ki Ku'jyp. Maran sipo ore ene wawa piara kwaawi?— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

⁶A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Je futat 'ā pe 'jawawara. Je rupi etee te peo Jeruwarete 'ga pyri. Je 'ā mama'e a'jea etee omome'u. Je futat ae mogyara. Je futat omonoukat pēē imogyau Jarejuwarete 'ga pyri, a'e je 'ā pē nupe jepi. ⁷Je kwaaw ire Jeruwarete 'ga nanē pekwaap nū. 'Awamū 'ā pekwaap 'ga futat. A'eramū nipo pēē 'ga resaka futat— 'jau Jejuī 'ga oree ikue.

⁸A'eramū Filipe 'ga 'jau 'ga upe:

—Eesaukat Jarejuwarete 'ga oree, ki Ku'jyp. 'Ga resag ire torerekōēāi arajemogyau 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

⁹A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Naje kwaawi we nipo ape ki sa? Ymā agawewi te 'ā je rekoī pē pype a'i kūi? Je resakara 'gā Jeruwarete 'ga nanē wesak futat nū kūi. Ma'eramū

ene poromū “Jarejuwarete 'ga eesaukat oree”, 'jau jee 'ū? ¹⁰ Jeruwarete 'ga je 'jawe futat kūi. Je nanē 'ga 'jawe futat kūi. Majepei teewara 'jawe futat ore rekoī kūi. Nererowiari nipo aipoa ki sa?— 'jau Jejuī 'ga Filipe 'ga upe.

A'eramū 'ga 'jau oree:

—Nateje'ega etee rūi je amome'u pē nupe 'agamū. Tejuwarete 'ga je'ega te je amome'u pē nupe kūi. Opājē mū futat 'ga mama'e apoukari jee. ¹¹ Je rerowiat pejepe. Je futat ako Tejuwarete 'ga pir are. 'Ga nanē akou jepir are nū. Aipoa ki perowiat. Jeje'ega rerowiare'ema ki jeremiapofer are je rerowiat pejepe. ¹² A'jea futat je 'i. Je rerowiaara 'gā nipo mama'e apou je 'jawe etee futat. Tejuwarete 'ga pyri je oi 'awamū. A'eramū nipo je rerowiaara 'gā mama'e apou je apyraapa — 'jau Jejuī 'ga oree. ¹³ — A'eramū pēē je rerowiaaramū je renūina “mama'ea eapo oree”, 'jau ki pēē jee. A'eramū je pē nemienūja apou pē nupe tejer imū pēē enūi re. A'eramū pēē mama'ea pejejeupe je iapo re Jarejuwarete 'ga muorypa, pejejeupe iapoawer are. ¹⁴ A'jea futat je'ea. “Mama'ea eapo oree”, tejer imū tejeupe pēē 'eramū je iapoi futari pē nupe— 'jau Jejuī 'ga oree.

Janeruwarete 'ga 'Agesage

¹⁵ —Je ree pejeporomutar ire nipo pēē jeje'ega renupa. ¹⁶ A'eramū je teje'ega renuw ire 'jau Tejuwarete 'ga upe: “E'agesagea emono je rerowiaara 'gā nupe 'gā poaawamū je 'gā poawera 'jawe”, 'jau nipo je 'ga upe. “Namutar iki E'agesagea emogo 'gā pype imoire'ema futat 'gā nui”, 'jau nipo je 'ga upe. ¹⁷ 'Ga 'Agesagea mama'e a'je are etee futat pē mueapyo Jarejuwarete 'ga ree. Je rerowiare'ema 'gā 'ga 'Agesage kwaape'ema futat. A'eramū 'ga 'gā nupe U'agesage monowe'em futat. A'ere 'ā pēē 'ga 'Agesagea pekwaap. Pē pyri futat 'ga 'Agesagea rekoī. A'eramū anurenure'i futat akou pē pype, pēnerekwaramū. Janeruwarete 'ga 'Agesagea akou je rerowiaaramū pē pype — 'jau 'ga oree.

¹⁸ A'eramū Jejuī 'ga 'jau nū:

—Anure nipo je ruri tejewya pē nupe nū. Naetyga'uweri je pēē imogyau — 'jau 'ga oree. ¹⁹ —Anurenure'i nipo je rerowiare'ema 'gā naje resagu'jawi. A'ere pēē je resagu'jap futat pejepe. Temanū re miamū je ferawi etee nū. A'eramū nipo je pē mogyau teje'jawe etee futat. ²⁰ Pē nupe 'ga 'Agesage rur ire pē mueapyou Jeruwa 'ga ree, je ree 'jau. “Uwarete 'ga pyri 'ga rekoī. Jane pyri nanē 'ga rekoī futari nū” 'e are pē mueapyoukaa. “'Ga pyri nanē ore rekoī nū” 'e are nanē pē mueapyoukaa nū— 'jau 'ga oree ikue.

²¹ —A'eramū ki pēē jeje'ega renupa katu pejejemogyau. Jeje'ega renup katuaara 'gā iporomutat futat je ree. Aipo 'gā nee Jeruwarete 'ga poromutaramū futat. Je nanē 'gā nee teporomutaramū nū. 'Gā nupe je jekwaawukari futat — 'jau 'ga oree ikue.

²² A'eramū Judas 'ga oporonupa ee 'ga upe. NaJudas Iskariote 'ga rūi. Ajepeja 'ga Judas 'ga te oporonup ee 'ga upe:

—Ma'eramū ene ejekwaawukaa ore upe etee 'ū? Ma'eramū sipo ene ejekwaawukare'ema ejerowiare'ema 'gā nupe?— 'jau Judas 'ga oporonupa ee 'ga upe.

²³ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Je ree iporomutat ma'e 'gā jeje'ega wenup futat. A'eramū Jeruwarete 'ga oporomutaramū aipo 'gā nee. Tejuwarete 'ga rettee futat je rekoī 'gā nupe. ²⁴ Je ree iporomutare'ema 'gā jeje'ega nuerowiari futari. Nateje'ega rūi te 'ā je amome'u pē nupe. Tejuwarete 'ga je'ega te je 'ā amome'u, temuarera 'ga je'ega etee futat— 'jau 'ga 'ga upe ikue.

²⁵—Pě pype tekou je 'ã a'e mome'wau pẽ nupe. ²⁶Anure nipo 'ga U'agesage muri jerekwawer ipe pẽ poaawamũ, pẽ mu'jau mama'e a'je are, pẽ muea'aa je'eawer are— 'jau Jejui 'ga oree.

²⁷—Je 'ã jepy'ata'wa futat. A'eramũ je teje'jawe etee futat pẽ mogyau pẽ mopy'ata'wau. Je rerowiare'ema 'gã nojomopy'ata'wai futari. A'ere je nana'ũ. Je te a'jea futat pẽ mopy'ata'wara. A'eramũ ki pẽẽ pejepy'ata'waramũ pejejemogyau je ree. Pekiye kasi mama'e awi ne— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁸—“Awamũ je oi pẽ nui. A'ere anure je ruri nũ”, a'e je ako pẽ nupe ko. A'ea peenup je'eawera. Je ree iporomutat ma'eramũ nipo pẽku'i pejejemogyau je o re je ree. Tejuwarete 'ga pyri je oi. 'Ga 'ã je apyraparate futat. A'eramũ nipo pẽẽ pejeku'iramũ je o are— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁹—Teoa je amome'u pẽ nupe 'awamũ. A'eramũ pẽẽ je o re jeje'ega rerowiaa. ³⁰Amogytaaiw etee je pẽẽ na'ne. Je rerowiare'ema 'gã 'wyrĩara 'ut ja'wyja'wy jee. A'ere nuapoukara'uweri mama'ea jee. ³¹Tejuwarete 'ga 'eawer imũ etee futat je mama'e apoi tekou. A'ere je rerowiare'ema 'gã anure 'gã neapyoramũ Jeruwarete 'ga ree jeporomutar are— 'jau 'ga oree.

Aipo 'epaw ire 'ga 'jau oree:

—Pe'je iruukwe 'aw awi. Soo 'jau— 'jau 'ga oree wemimu'eramũ.

A'eramũ futat ore arawau aipo awi.

15

Uwa 'ywarete 'jawewat

¹A'ere Jejui 'ga mama'e mũ mome'wau oree, ore mu'jawamũ:

—Je 'ã uwa 'ywarete 'jawe. A'eramũ pẽẽ je rerowiaaramũ akã 'jawe. A'eramũ Jeruwarete 'ga uwa 'ywa jara 'jawe. ²Sã'ã uwa 'ywa tymara 'gã. I'aawa rupi 'gã awau esaka. A'ere amumera akã ni'ai. Amume'ria etee u'a'iramũ. A'eramũ ijara 'ga i'ae'ema akã monoka jui. I'a'i ma'ea etee 'ga imogatyrumũ imogyau. A'ere imogatyrumyera akã u'aramũ kwaiwete. Nan tee futat nipo je rerowiaara 'gã. Jeje'ega renupare'ema 'gã akã'ae'ema 'jawe. “Je te 'ã Jejui 'ga remiayuwaretea”, 'jau nipo 'gã numiamũ. A'ere nipo 'gã nuapoi Jeruwarete 'ga remifutar imũ mama'ea. Nuenuwi 'gã 'ga je'ega. A'e 'gã 'ga ope'a je wi imonou muku. Amumera 'gã te nipo ajee akã mogatyrumyera 'jawe. A'e 'gã a'jea futat Jeruwarete 'ga amu'akwaap 'gã mama'e tywera apoe'em are 'gã mogyau. Aipo 'gã akã mogatyrumyera 'jawe i'a kwaiwete ma'e 'jawe ajemogy jee. 'Gã a'jea futat 'ga remifutar imũ etee mama'e wapo ajemogyau. ³A'ere 'ga ako pẽ mogatyrũi ko. Jeje'ega a'jea futat peenup katu katu. A'eramũ 'ga ako pẽ katu'oka ko— 'jau 'ga oree. ⁴—Sã'ã akãa o'yw are u'ama etee i'aa. O'yw awi akã open ire ni'au'jawi. Nan tee futat jepir are ajemogy ma'eramũ etee Jeruwarete 'ga remifutar imũ mama'ea peapo pejejemogyau. A'eramũ je pẽ nerekou tejeape futat— 'jau 'ga oree.

⁵—Je uwa 'ywarete 'jawe futat. Pẽẽ akã 'jawe. Jepir are pejejemogyau. Je tekou pẽ nee 'jau. A'eramũ je pẽ poaa mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imũ. Pejepoare'emamũ nepeapoa'uweri mama'ea— 'jau 'ga oree.

⁶—Sã'ã uwa 'ywa jara 'ga akã ypiwera monoga imonoa iapya jui. Nan tee futat Jeruwarete 'ga jepir areware'ema 'gã monoi muku je wi. ⁷Je ree ajemogy ma'eramũ pẽẽ jeje'ega renuparamũ futat. A'eramũ Jeruwarete 'ga “mama'e mũ eapo jee”, ojeupe 'eramũ iapou futat pẽ nupe— 'jau Jejui 'ga oree. ⁸—Jeruwarete 'ga remifutar imũ pejejemogy re pẽẽ mama'ea apou 'ga 'eawer imũ etee. A'eramũ pẽ nesakara 'gã 'jau pẽ nupe: “Janeruwarete 'ga

'ā esageay", 'jau nipo 'gā pē nupe pē nesag ire. "Gā 'ā a'jea futat Jejuī 'ga remiayuwā", 'jau nipo 'gā pē nesag ire— 'jau 'ga oree ikue.

⁹—Jeruwarete 'ga iporomutat je ree. A'eramū je nan tee futat teporomutaramū pē nee. A'eramū ki pēē jeje'ega renuparamū jeje'ega anupa wuyapi pejejemogyau. A'eramū je taetu teporomutaramū pē nee. ¹⁰ Sā'ā je Tejuwarete 'ga je'ega renup katu katua je rekoa. A'eramū 'ga a'eramū oporomutaramū a'jea futat je ree. Nan tee futar iki jeje'ega peenup pejejemogyau. A'eramū te jeporomutaramū pē nee pejemogyaramū— 'jau 'ga oree.

¹¹—Aipoa je amome'u pē nupe pē muekōēāinawamū. Je 'ā ekōēāi ma'eramū. A'eramū je teje'jawe pēnekōēāja futaa. ¹² Jeporomutat je pē nee. A'eramū je tejejukau esage pē nee. A'eramū je 'jau pē nupe: Pēporomutar iki pejejuee. Pejejuka esage ki pejejuee, je 'jawe futat— 'jau 'ga oree ikue. ¹³—Ojekoty'aaw are iporomutat ma'e 'gā amanūmū ojekoty'aawa 'gā nekwawer ipe. Nitywi 'ga amū aipo 'ga apyraapara 'gā, ojekoty'aaw are iporomutara apyraapara 'gā. ¹⁴ Jeje'ega renuw ire pejejemogyau jejekoty'aawamū.

¹⁵—Naje upe oporowyky ma'e rūi pēē. Jejekoty'aawa te pēē. I'wyrīat ma'e 'gā o'wyrīara porowykyrama nokwaawi. Mama'e eapo amū 'eramū etee te 'gā o'wyrīara porowyky apoi. A'eramū pēē 'awamū pejejemogyau jejekoty'aawamū. A'eramū je tejeupe Tejuwarete 'ga remimome'u mome'waupap pē nupe. ¹⁶ Napēē nūi ako je pyyrū pejepe ikue. Je te apyyrū pēē kwe pe imonopyramū mama'e esage apoukaawamū Jarejuwarete 'ga remifutar imū. Aipoa pēnemiapoa nateepawa'uweri futari. Nanuaramū Jeruwarete 'ga mama'e muri futari pē nupe jeje'eg imū ojeupe mama'e renūi re. ¹⁷ Ma'eramū 'ā je 'i poromū pē nupe. Pēporomutar iki pejejuee pejejemogyau, je 'i pē nupe— 'jau Jejuī 'ga oree.

'Ga rerowiaara 'gā nee iporomutare'ema 'gā

¹⁸—Je rerowiare'ema 'gā pejejee iporomutare'emamū ki pēnea'at je ree. Je ree ra'ne te 'ā 'gā niporomutari. ¹⁹ Oje'jawe pejejemogy re amunipo 'ā 'gā poromutaramū pē nee. A'ere 'ā na'gā 'jawe rūi tāmēje tepejemogy. Je 'ā amū'e pēē 'gā nūi pē mogyau tejemiayuwamū. A'eramū 'gā oporomutare'emamū pē nee pejemogyaramū— 'jau Jejuī 'ga oree. ²⁰—Je'eawer are ki pēnea'at, "I'wyrīat ma'e 'gā o'wyrīara nuapryaawa'uweri" 'e are. A'eramū 'gā je rerekou tywer ire pēē nanē pē nerekou tyweaete futat nū. Jeje'eg are wapyaka re ki 'gā peje'eg are nanē tuapyaka nū. ²¹ Pēē 'ā je rerowiaara. A'eramū 'gā pē nerekou tyweaete. Je muarera 'ga 'gā nokwaawi. A'eramū 'gā a'eramū pē nerekou tyweaete futat— 'jau Jejuī 'ga oree. ²²—'Au ako tejua 'gā mau'jau Tejuwarete 'ga je'eg are ai'i nū. Je amu'e'em ire taetu amunipo 'ā 'gā 'jau: "Norokwaawi ore Jarejuwarete 'ga porogytaa. A'eramū ore orotywera kwaape'ema nanē nū", 'jau amunipo 'ā 'gā. A'ere 'gā 'ga porogyta kwaawi futari. A'eramū 'gā o'mearūe'emamū 'ga upe. ²³ Je ree iporomutare'ema 'gā Jeruwarete 'ga ree nanē niporomutari nū. ²⁴ 'Gā nemiapoe'ema ako je iapou'jau'japa agawewi 'gā neape ai'i. Nitywi 'ga amū aipo apou je 'jawe. Aipo resage'em ire amunipo 'ā 'gā 'iarūi "Naruesagi ore Jejuī 'ga remiapofera. A'eramū ore 'ga rerowiare'ema" e'iarū amunipo 'ā 'gā jee. A'ere ako 'gā esagi agawewi futat ai'i. Je ree 'gā poromutare'em tee ate. Jeruwarete 'ga ree nanē nanuara 'gā niporomutari nū— 'jau Jejuī 'ga oree. ²⁵—Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiaa je ree rakue: "Naapoi agawewi je mama'e tywera. A'etea je ree 'gā poromutare'em tee ate", 'jau 'ga amū inuga ikwasiaa rakue. Aipoa 'gā ikwasiaa inuga je ree rakue— 'jau 'ga oree.

²⁶—Tejuwarete 'ga pyri tewaēm ire ta'e 'ga upe 'jau: "E'agesagea emono je rerowiaara 'gā nupē", ta'e Tejuwarete 'ga upe 'jau. A'eramū nipo 'ga

imua pē nupe je ree pē mu'jawamū. Mama'e a'je are etee te 'ga pē mu'ei.
²⁷ A'eramū pēē je mome'wau 'gā nupe. Pejejepype je reko ypyrauwe ako pejeatau pejejemogyau je rewiri jeje'ega renupa ai'i. A'eramū pēē 'awamū pēē nanē 'gā mu'jau je ree nū— 'jau Jejui 'ga oree ikue.

16

¹ A'ere Jejui 'ga oporogytau oree nū:

—Aipoa je amome'u pē nupe tejerowiar awi pē momigukaawe'emamū.

² Anure nipo je rerowiare'ema 'gā pē mū'ēi janejatykaaw awi. “Jejui 'ga rerowiaara pēē. A'eramū pēē pejewau peje'jāu ore wi”, 'jau nipo 'gā pē nupe. Pēē mū juka re nipo 'gā 'jau ajaupe: “Jarejuwarete 'ga remifutar imū jane 'gā apisi”, 'jau futatee nipo 'gā ajemogyau. ³ Jeruwarete 'ga nipo 'gā ikwaape'ema agawewi. Je nanē nipo 'gā je kwaape'ema nū. A'eramū nipo 'gā pē nereko tyweaete. ⁴ A'eramū je 'awamū 'gā nemiaporama mome'wau pē nupe. A'eramū pēē anure 'gā iaporamū pejejea'aramū je'eawer are. “Omome'u tāmējē ako Jejui 'ga janee ikue”, 'jau nipo pēē— 'jau 'ga oree.

Janeruwarete 'ga 'Agesage

—Pē pype tekou ako je aipo mome'wawa'ne'em pē nupe ai'i. ⁵ A'ere je 'awamū je oi pē nui. Temuarera 'ga pyri je oi tejewya nū. A'e are ako je pē mu'ei ko. A'etea 'ā pēē mū “Ma'ape te ereo?” 'jawe'em jee. ⁶ Peje'arasigamū etee 'ā aipo pejejeupe je 'eramū. ⁷ A'ere a'jea futat aipo je'ea. Je oe'em ire amunipo 'ā pē poara 'ga nura'uweri pē nupe. Teo re te je 'ga Agesage muri pē nupe pē poawamū. A'eramū pēē pejeku'iramū je o are. ⁸ 'Ga 'Agesagea 'ut ywy pewara 'gā mueapyou 'gā tywer are. Mama'e a'je are 'gā mueapyou 'ua. “Pētywer are Ku'jywa 'ga pē nereko tyweri” 'e are 'gā mueapyoawamū 'ga U'agesage muri pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree. ⁹ —Je rerowiare'ema 'gā naeapyo'i “Jejui 'ga rerowiare'emamū ae ia'wyre'emamū juejue ae jemogyi Ku'jywa 'ga upe” 'e are weapyo'e'emamū. Aipo are te 'ga 'Agesagea 'gā mu'akwaawi. ¹⁰ Mama'e esage are nanē 'ga 'Agesagea 'gā mueapyou nū. Je 'ā mama'e esagea etee iapou. A'eramū je tewau Tejuwarete 'ga pyri. Naje resagu'jawi pejepe. ¹¹ Ku'jywa 'ga ajuereko tywerete are nanē 'gā mueapyou. Mama'eukwaawa 'wyrriara upe Ku'jywa 'ga 'i ikue: “Anure nipo ereo tata pe”, 'jau 'ga mama'eukwaawa 'wyrriara upe ikue. Je rerowiare'ema 'gā mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuya futat. A'eramū nipo 'gā awau tata pe o'wyrriara rupiwewe futat— 'jau Jejui 'ga oree.

¹² —A'ere kwaiwete je pē nupe je remimome'urama. A'ere 'awamū nepēneapyo'i we ee. A'eramū je imome'wawe'em pē nupe. ¹³ 'Ur ire te nipo Ku'jywa 'ga 'Agesagea pē mu'ei mama'e a'je are etee te. 'Ga je kwaawukari pē nupe. Naoje'eg imū rūi 'ga pē mu'ei. Wemienuwer are te 'ga pē mu'ei. Ijeaporam are nanē 'ga pē mu'ei nū. ¹⁴ Jeruwarete 'ga 'Agesagea jeje'ega renuw ire 'ga pē mu'ei ee. A'eramū te nipo pēneapyo je ree. “Jejui 'ga esage” pē mu'eukaa pejejaupe. ¹⁵ Tejuwarete 'ga 'jawe futat jerea'aramū mama'e are. A'eramū je 'jau pē nupe: Ku'jywa 'ga 'Agesagea nipo pē mu'e je'eawer are, enuw ire, a'e je 'ā pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree.

“Tejuwarete 'ga pyri je oi” 'ga 'eawet

¹⁶ —Anurenure'i nipo pēē je resake'ema pejejemogyau. Anure tāmējē te nipo je resagu'jap pejepe nū— 'jau 'ga oree.

¹⁷ Aipo orojeupe 'ga 'eramū ore 'jau arajaupe:

—Ma'eramū te 'ga 'i poromū janee? “Anurenure'i nipo naje resagu'jawi pejepe. Anure tāmējē te nipo je resak pejepe nū”, e'i 'ga 'ā janee. “Tejuwarete

'ga pyri je oi, tejewya nũ. A'eramũ pẽẽ a'eramũ je resagu'jape'ema", e'i 'ga 'ã janee. Ma'eramũ 'ga poromũ 'jau nũ'ũ?— 'jau ore arajaupe. ¹⁸—Maranime sipo anurenure'ia? Maranime sipo anurea? Janereapyoi jane 'ga porogyta are nũ'ũ— 'jau ore arajaupe.

¹⁹ Jejuí 'ga aipo arajaupe 'e kwaapa 'ũina. "Iporonuwiwet 'gã je'e are", 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga 'jau ore:

—“Anurenure'i nipo pẽẽ je resake'ema. Anure tãmẽjẽ te nipo je resagu'jap pejepe”, a'e ako je pẽ nupe ko kũi. A'e are nipo nepẽneapyoi?— 'jau 'ga ore. ²⁰—A'jea futat je 'i. Anure nipo pẽẽ je rapirũmũ je manũ re. Je manũ re nipo pẽ'arasig je ree. Je rerowiare'ema 'gã te nipo ajee iku'i etee ajemogyau je manũnamũ. Pẽẽ te nipo ajee pẽ'arasigaip je ree. A'ere nipo anure pejeku'iramũ nũ. ²¹ Sã'ã kũjãa wa'yray reru'arasiga ojewi wa'ya rayramũ. A'ere 'ã ojewi wa'ya 'ar ire aku'iramũ nũ. Wea'aru'jawe'emamũ 'ã wa'ya rayfer are. Aku'iramũ etee 'ã wa'yr are nũ. ²² Nan tee futat nipo pẽẽ 'awamũ peje'arasigamũ pejemogyau. A'ere nipo pẽẽ anure je resagu'jaw ire pẽku'i pejemogyau nũ. A'eramũ nipo 'gã amũ pẽku'i mateepawarũme'em pẽ nui— 'jau 'ga ore.

²³—Aipoa 'ara rupi nipo pẽẽ 'jawe'em je upe, “ore mu'e ape aipo are”, 'jawe'em nipo pẽẽ jee. Ku'jywa 'ga 'Agesagea te nipo pẽ mu'e mama'e are. A'jea futat je 'i. Pẽẽ 'ã je rerowiaaramũ. A'eramũ 'ga “mama'ea eapo amũ jee”, jerer imũ ojeupe 'eramũ Ku'jywa 'ga iapou pẽ nupe. ²⁴ Nepeenũi we te 'ã mama'ea 'ga upe jerer imũ. A'eramũ ki pẽẽ 'awamũ mama'e renũina 'ga upe. A'eramũ 'ga imua pẽ nupe. A'eramũ te nipo pẽku'i a'jea'jea futat pejemogyau— 'jau Jejuí 'ga ore.

²⁵—Mama'e mũ ako je amome'u pẽ nupe pẽ mu'jawamũ ai'i. A'ere anure nipo je Tejuwarete 'ga mome'ui katu katu pẽ nupe. ²⁶ Naje rũi futat mama'e aenũi Ku'jywa 'ga upe pẽ nupe. Je rerowiat 'ã pejepe. A'eramũ pẽẽ futat mama'e renũina Jarejuwarete 'ga upe pejejeupe. ²⁷ Jeruwarete 'ga iporomutat pẽ nee. Je ree pẽporomutaramũ. “Ga wi je ruri” 'ea 'ã perowiat. A'eramũ 'ga oporomutaramũ pẽ nee. A'eramũ 'ga mama'e apou pẽ nupe ojeupe pẽẽ 'eramũ. ²⁸ A'jea futat je ruri Tejuwarete 'ga wi 'au ywy pe ikue. A'ere 'awamũ je oi tejewya ywag ipe 'ga pyri nũ— 'jau 'ga ore.

²⁹ A'eramũ ore 'ga remimu'eramũ 'jau 'ga upe:

—'Awamũ namorogytau rũi ore mu'e ape. Oreereapyo ore 'awamũ eneporogyta are ki 'ei— 'jau ore 'ga upe. ³⁰—Ene 'ã a'jea futat enereapyo katu katu mama'e are. Arajaupe oreporogyta jemima we 'ã ene ikwaapa. A'eramũ ene ore mueapyou ee, ee ore poronuwe'emauwe. A'eramũ ore “Ku'jywa 'ga wi je ruri” 'e rerowiaa— 'jau ore 'ga upe.

³¹ A'eramũ 'ga 'jau ore:

—A'jea futat sipo je rerowiat pejepe 'awamũ?— 'jau 'ga ore. ³²—A'ere'ere'i futat nipo pẽẽ pekwasio pejewau pejeje'wyr ipe je wi. Nepepytai'i futari nipo amũ je pyri. A'ere Jeruwarete 'ga te 'ga rekoí je pyri. A'eramũ je natejetee'i rũi tekou. ³³ Aipoa je 'ã omome'u pẽ nupe pẽ mopy'ata'waawamũ. A'eramũ pẽẽ pejekyjawe'em pejemogyau. Je rerowiaara pẽẽ. A'eramũ pẽẽ pejepy'a'wyr'e'emamũ je ree pejemogyau. Je rerowiare'ema 'gã nipo pẽ nerekou tyweaete. A'ere kasi pepojeuw ine. Je te 'ã 'gã 'wyrriara pãjãa 'arimũ akwap— 'jau Jejuí 'ga ore.

¹ Wemimu'eramū ore upe oporogytapaw ire, 'ga amā'jāu ywau oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. 'Awamū iwaēmi jeresage resaukaawa upe. Jeresagea esaukat 'gā nupe. A'eramū je nanē eneresage resaukararūmū 'gā nupe nū. ² Eneje'eg imū ako je ruri ikue. Ene futat 'ā je rerowiarukaa 'gā nupe. A'eramū je tejerowiiaara 'gā mogyau nakwaparimū rūi futat. Je futat 'gā amomyau 'gā mogyau. ³ A'eramū jeremimomyaufera 'gā ene kwaapa. “Ga etee futat Janeruwaretea”, 'jau nipo 'gā enee. A'eramū nipo 'gā a'eramū je nanē je kwaapa nū. “Jejui Kristu 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat”, 'jau nipo 'gā jee je kwaaw ire. ⁴ Eneporowykyka je aapopap 'gā nupe ene'eawer imū. Eneresagea nanē je esaukaa 'gā nupe nū. ⁵ Ymā ako ywy apoe'emauew jeresagea ereesaukat jarejepyriwara 'gā nupe ikue. A'eramū ene 'awamū nanē esaukaa ejepyri je o re nū— 'jau Jejui 'ga oje'ega monou 'Uwa 'ga upe.

⁶ A'ere Jejui 'ga wemimu'eramū ore mome'wau 'Uwarete 'ga upe:

—Ene 'ā je rerowiarukar ape 'gā nupe. A'eramū je ene kwaawukaa tejerowiiaara 'gā nupe ai'i. 'Gā 'ā eneremiayuwa rakue. A'eramū ene 'gā mua jee, jeremiayuwamū. Eneje'ega 'gā wanup. ⁷ A'eramū 'gā 'awamū ikwapa, “tejuwa 'ga je'eg imū tee je pē mu'ei” 'ea 'gā erowiaa. ⁸ Eneje'eg are je 'ā 'gā mu'ei. A'eramū 'gā “Jeruwarete 'ga te 'ā je mut” 'ea 'gā erowiaa.

⁹ —'Gā nee je porogytai enee. Natejerowiare'ema 'gā nee rūi je porogytai enee. Tejeupe eneremimurera 'gā nee te je porogytai enee. Eneremiayuwa futat 'gā. A'eramū je a'eramū teje'ega monou ene upe 'gā nee. ¹⁰ Je rerowiiaara 'gā juejue janeremiayuwamū. Enema'eramū, jema'eramū 'jau. A'eramū nipo 'gā neko esage resakara 'gā 'jau jee: “A'jea futat Jejui 'ga resageramū ra'e. Sā 'ā 'ga remiayuwa 'gā jemogy esagea”, 'jau nipo 'gā nesakara 'gā jee.

¹¹ —Kiapi'ni, Ene te 'ā eneresageay. A'ere'ere'i futat je oi peu ene pyri nū. Napytai je 'au ywy pe. A'ere janeremiayuwa 'gā pytai 'au. A'eramū ene epājē mū 'gā a'gwau mama'e tywer awi jarejeupe. Je upe ejemimurera 'jawerimū etee futat 'gā a'gwau mama'e tywer awi jarejeupe. Majepei teewara 'jawe te 'ā janē rekoī. A'eramū ene majepei 'yweteewara 'jawe 'gā mogyau jareje'jawe.

¹² —'Gā pype tekou je 'gā a'gwau mama'e tywer awi. Tejeupe ene epājē muawer imū etee futat je 'gā a'gwau. Noka'jami 'ga amū je wi. Majepeja 'ga etee te ajee jeremiayuwa 'ga naje rerowiarī. Nitywi 'ga amū je rerowiarukararūmū 'ga upe. Tata pe oo ma'e 'ga wejue te. Ymā te 'gā ka'arana kwasiari inuga 'ga ree rakue. A'eramū nipo tata pe 'ga o re ka'arana mogytaara 'gā 'jau “a'jea futat ra'e. Mama'e a'je are 'gā ka'arana kwasiari inuga rakue”, 'jau nipo 'gā 'jau Jejui 'ga u'ama 'Uwa 'ga upe.

¹³ —A'ere'ere'i futat je oi ene pyri. A'eramū je 'au tekouwe aipo 'jau enee 'gā nemianuwauwe, 'gā maku'iawamū. Afutat je 'gā ku'ia teje'jawe. ¹⁴ Eneje'ega je imome'wau'jau'japa 'gā nupe 'gā nerekou. Je najerea'ara'uweri mama'e tywer are. Jeremimu'efera 'gā nanē wea'are'emamū mama'e tywer are nū. Natejerowiare'ema 'gā 'jawe etee rūi ore jemogyi mama'e tywera apou. A'eramū nipo eneje'ega rerowiare'ema 'gā oporomutare'emamū 'gā nee 'gā jemogyramū. ¹⁵ Eroo jeremiayuwa 'gā je reewe 'awa ywy awi, na'ea'uweri je enee. Ea'gu ki 'gā mama'eukwaawa 'wyriar awi, a'e te je enee— 'jau Jejui 'ga oporogytau u'ama 'Uwarete 'ga upe.

¹⁶ —Na'auwara rūi te 'ā je. A'eramū je ree ojemu'e ma'e 'gā nanē wea'are'emamū mama'e tywer are ajemogyau 'jau. Mama'e esage apo are etee 'gā taea'at ajemogyau 'jau. Naje rerowiare'ema 'gā 'jawe rūi 'gā jemogyi— 'jau Jejui 'ga 'Uwarete 'ga upe u'ama oporogytau. ¹⁷ —Emogy

'gā ejemiayuwamū. Eneje'ega a'jea futat. Eje'eg imū ejekwaawukat 'gā nupe — 'jau Jejuī 'ga 'Uwa 'ga upe u'ama. ¹⁸ —Ene te 'ā je mur ape 'au wyy pe eje'ega mome'waramū. A'eramū je nan tee futat 'gā mokwasi'wau eneje'ega mome'waramū. ¹⁹ Awamū je jemonoi enepo pe. Ene'eawer imū etee futat nipo 'ā temanūmū. A'eramū nipo je rerowiaara 'gā ajemogyau eneremiayuwamū je 'jawe, mama'e apou enee je 'jawerimū — 'jau Jejuī 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe u'ama.

²⁰ —A'ere je natejewiriwara 'gā nee etee rūi je porogytai enee. Anure nanē nipo 'gā oi okwasi'wau kwe pe je mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā nenupara 'gā amū je rerowiaa nanē nū. A'eramū je tejerowiaarama 'gā nee nanē teje'ega enee nū. ²¹ Afutat je majepeī tee tup ma'e 'jawe 'gā jemogya. Sā'ā ae majepeī tee aeruwa. Nan tee 'gā tojekoty'ar esage jane ree 'jau. Sā'ā jane majepeī tewara 'jawe jane rekoa. Nan 'gā nekoa je afutat nanē jarejepyri. A'eramū nipo majepeī 'yweteewara 'jawe 'gā jemogyramū 'gā nesakara 'gā je rerowiaa — 'jau Jejuī 'ga 'Uwa 'ga upe. ²² —Je 'ā esage ma'ea. A'eramū ako ene je muorywukaa jarejepyriwara 'gā nupe ikue, ywagipewara 'gā nupe ikue. A'eramū je nan tee futat 'gā muesageu tejesage 'jawe. A'eramū 'gā ajemogyau majepeī 'yweteewara 'jawe jane 'jawe — 'jau Jejuī 'ga oporogytau u'ama 'Uwa 'ga upe. ²³ —Je 'ā ako 'gā pype. Ene nanē 'ā ekou je pyri nū. A'eramū je rerowiaara 'gā majepeī 'yweteewara 'jawe etee futat ajemogyau. A'eramū nipo je rerowiare'ema 'gā weapyoramū ee. “A'jea futat 'ga Ruwarete 'ga poromutaramū nanimenime 'ga ree ra'e. A'eramū nipo nan tee futat 'gā oporomutaramū jane ree nū” 'e are nanē nipo 'gā weapyoramū ajemogyau — 'jau Jejuī 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

²⁴ —Kiapi'ni. Eneporomatat ako je ree wyy apoe'emauew futat ikue. Ma'eramū 'ā ako je muorywukar ape ywagipewara 'gā nupe ikue. Jeresagea ako ywagipewara 'gā esaka ikue. 'Awamū 'ā ene 'auwara 'gā nupe je rerowiarukaa nū. A'eramū je ywag ipe tejerowiaara 'gā neroo futaa. A'eramū 'gā jeresagea resaka — 'jau Jejuī 'ga 'Uwarete 'ga upe u'ama oje'ega.

²⁵ —Kiapi'ni. Eneresageay te 'ā. Ene rerowiare'ema 'gā nenekwaawi futari. A'ere 'ā je ene kwaawi futari. A'eramū 'ā 'awamū jeremimu'e 'gā ene kwaapa futat. “A'jea futat 'ga Ruwarete 'ga 'ga muri rakue” 'ea 'gā ikwaapa 'awamū — 'jau Jejuī 'ga 'Uwa 'ga upe. ²⁶ —Je akwaawukat ene 'gā nupe ai'i. 'Awamū miamū futat je tekou ene kwaawukaa 'gā nupe nū. A'eramū nipo 'gā je ree eneporomutara 'jawe etee futat 'gā oporomutaramū ajuee. A'eramū nipo je 'ā tekou 'gā pype — 'jau Jejuī 'ga oje'ega monou u'ama 'Uwarete 'ga upe.

18

Jejuī 'ga pyykawet

(*Mateu 26.47-56; Maku 14.43-50; Luka 22.47-53*)

¹ 'Uwarete 'ga upe oporogytapaw ire Jejuī 'ga awau jui. Wemimu'eramū etee ore rerawau. A'eramū ore arawau 'yekwa'wi raapa, Setrō 'jawa raapa. 'Ywa 'ywa tymaw ipe ore orowaēma. ² Ore wawetea futat aipo jepi. Aipo pe futat Jejuī 'ga ore rerawau ore mogytau jepi. A'eramū Judas 'ga aipoa arawawera kwaapa. ³ A'eramū Judas 'ga peu futat jefaruu 'gā nerawau Jejuī 'ga pyygukaa.

'Gā oe'emauew mainana 'wyrriara 'gā, fariseu 'gā netee 'jau jefaruu 'gā nupe: “Pe'je pejewau 'ga rupi Jejuī 'ga pyyka”, 'jau 'ga 'gā nupe ra'i. Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā nanē 'ga imonou 'gā nupi nū. A'eramū Judas 'ga 'gā nerawau Jejuī 'ga resaukaa 'gā nupe. Muawa 'gā

erawau. Tata nanē 'gā erawau wape resakaawamū nū. 'Ua 'gā owaēma Jejuī 'ga upe. ⁴⁻⁵ Judas 'ga akou jefaruu 'gā pype, 'gā po pe Jejuī 'ga monoara 'ga poromū.

Opyyk 'gā nura Jejuī 'ga ikwaapa ojee. A'eramū 'ga awau 'gā nowosōu.

—Awŷja te peekat pejejemogyau?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Jejuī 'ga ore aruekat arakou, Nasare pe waranup ma'efera 'ga ore aruekat arakou— 'jau 'gā 'ga upe.

—Koromū futat je rekoi— 'jau 'ga 'gā nupe aipo 'eramū.

⁶ Aipo ojeupe 'ga 'eramū, 'ga upe 'ut ma'efera 'gā ojewya akupeu, awau u'aa ywyu. ⁷ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Awŷja rekaa te pejot?— 'jau 'ga 'gā nupe nū.

—Jejuī 'ga ore aruekat, Nasare pe waranup ma'efera 'ga ore aruekat arakou— 'jau 'gā 'ga upe.

⁸—Koromū futat je rekoi, a'e je ako pē nupe ko. Je ree pejeoporopygyiweramū ki je etee futat je pyyk pejepe. Pekok kasi jeremimu'efera 'gā nee ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁹ Uwarete 'ga upe oje'ega monopyyower are futat 'ga 'i rai'i. "Tejeupe eneremimurera 'gā a'gui, Kiapi'ni. Noka'jami futari 'ga amū je wi", 'jau Jejuī 'ga 'Uwarete 'ga upe rai'i. A'eramū 'ga a'e are 'jau jefaruu 'gā nupe "Tene ki 'gā oi", 'jau jupe.

¹⁰ Aipo Jejuī 'ga je'ega renupawe Simāo Pedro 'ga oyyuu rekyita yrū awi. A'eramū 'ga mainana 'wyriararete 'ga remiyuwa namī monoka oyyuu pyu. Furuk. 'Ga jakwatawa katywara 'ga namī yypa. Inamī ywyipyrrera 'ga rera Mauku.

¹¹—Ereapo awi nanuara! Ere ejyuu munepa ejy ryrū pype nū— 'jau Jejuī 'ga Pedro 'ga upe. —Jeruwarete 'ga remifutar imū futat 'gā nuri je pyyka. A'eramū je tejereko tywerukaa 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

Anasi 'ga rog ipe 'ga reroowet

¹² A'eramū jefaruu 'gā, o'wyriara 'ga retee Jejuī 'ga pyyka ifaa. Janeruwarete 'ga mogyaawa raarana 'gā nanē 'gā poaa Jejuī 'ga far are.

¹³ 'Ga far ire 'gā 'ga rerawau Anasi 'ga rog ipe ra'ne. Aiporamū Kaifasi 'ga mainana 'wyriararetea. Anasi 'ga Kaifasi 'ga ratyuwa. ¹⁴ Aipo Kaifasi 'ga futat 'jau judeu 'gā 'wyria'ri upe rai'i: "Tene Jejuī 'ga manūi. 'Ga manū re nipo romanū 'gā jane apisawe'em", 'jau 'ga 'wyria'ri upe rai'i.

Pedro 'ga Jejuī 'ga kwakupa

(Mateu 26.57-58, 69-70; Maku 14.53-54, 66-80; Luka 22.54-57)

¹⁵ Anasi 'ga rog ipe 'gā Jejuī 'ga rerooramū, Simāo Pedro 'ga awau 'ga rewiri. 'Ga amū nanē awau 'ga rewiri nū, Jejuī 'ga remimu'efera 'ga nanē awau 'ga rewiri nū. Mainana 'wyriararete remiesapytera 'ga poromū. A'eramū 'ga awau osou Jejuī 'ga rupi, mainana 'wyriara 'ga roga osoma pype. ¹⁶ A'ere Pedro 'ga nosei 'gā nupi. Iosoma rokwar ipe te 'ga pytat. A'eramū ose ma'e 'ga awau ojewya oje'ega iosoma rokwarra raarana ēē upe:

—Tene jejekoty'aawa 'ga resei i— 'jau 'ga awau ēē upe.

A'eramū ēē Pedro 'ga mogeu.

¹⁷ A'ere ēē Pedro 'ga upe ēē 'i:

—Nawā nemipygya kiā remiyuwa rūi nipo ene?— 'jau ēē 'ga upe.

—Naani nū i— 'jau Pedro 'ga ēē upe.

¹⁸ Iro'ysagay 'gā nupe. A'eramū mainana 'wyriara remiyuwa 'gā, Jarejuwarete 'ga mogyaawa raarana 'gā netee 'upa ojepe'jau tata are. A'eramū Pedro 'ga ojepe'jau u'ama 'gā pyri.

Mainana 'wyrriara 'ga poronupawet
(*Mateu 26.59-66; Maku 14.55-64; Luka 22.66-71*)

¹⁹ A'eramū mainana 'wyrriararetefera 'ga, Anasi 'ga 'jau Jejuī 'ga upe: —Ma'ja are te 'gā eremu'e jepi? Awŷja te eremu'e jepi?— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Pē neape futat te 'ā je porogytai 'gā nupe jepi. Judeu 'gā jatykaaw ipe, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Mīmer imū je 'ā 'gā mu'jau pēnemiesagamū jepi— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe. ²¹ —Ma'eramū sipo je moporogytaukar ape ejeupe? Je renuparera 'gā tomome'u enee kūi. 'Gā okwaap futat je'awera kūi— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe u'ama.

²² Aipo 'ga 'eramū jefaruuna'nī 'ga amū Jejuī 'ga reakwapeteka.

—Aipo ere te nipo mainana 'wyrriararete 'ga upe ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

²³ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Mama'e tywera mū je imome'u re amunipo 'ā mama'e tywera ere jee 'auwara 'gā nemianuwamū. Mama'e a'jea je 'eramū ma'eramū ene je reakwapetegukaa 'ga upe ki 'ei?— 'jau Jejuī 'ga Anasi 'ga upe.

²⁴ A'eramū Anasi 'ga Jejuī 'ga rerawaukaa Jarejuwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā nupe. 'Ga faa 'gā erawau Kaifasi 'ga upe. Mainana 'wyrriararete 'ga poromū Kaifasiramū.

Pedro 'ga 'ga kwakuwu'japa
(*Mateu 26.71-75; Maku 14.69-72; Luka 22.58-62*)

²⁵ A'e pype Pedro 'ga ojepe'jau u'ama. A'e pe ojepe'e ma'e 'gā amū 'jau 'ga upe:

—Na'ga remimu'ea rūi nipo ene ki sa?— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Pedro 'ga 'jau:

—Naani nū'ū.

²⁶ A'eramū mainana 'wyrriararete remiayuwa 'ga amū oporonupa ee Pedro 'ga upe nū. 'Ga upe ee oporonup ma'e 'ga inamī yywipywera 'ga pytuna 'ga.

—Naene rūi nipo ore aruesak Jejuī 'ga pyykwaw ipe ra'e ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁷ —Tee. Naani nū'ū. Nakwaawi je 'ga nū'ū. Awŷja upe pēē 'jau 'ū?— 'jau etee Pedro 'ga upe nū.

A'erauwe wyrasokwē oje'ega.

Piratu 'ga upe Jejuī 'ga roooawet
(*Mateu 27.1-2, 11-14; Maku 15.1-5; Luka 23.1-5*)

²⁸ Ai'iwetetewe 'gā Jejuī 'ga rerawau Kaifasi 'ga rog awi. 'Wyrriararete 'ga rog ipe 'gā 'ga rerawau, Piratu 'ga rog ipe. Ku'emaiaiw are futat 'gā 'ga rerawau 'ga rog ipe. Judeu 'gā 'wyrriari' gā Piratu 'ga roga pype osowe'em. Piratu 'ga judeue'ema. Judeu 'gā osowarūe'em judeue'ema 'gā nog ipe ra'e jepi. “Ga roga pype jarese re jane jemoky'ai Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū jane mama'e 'wawarūe'em jarejatykaaw ipe”, 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā osowe'em. ²⁹ A'eramū Piratu 'ga uēma oje'ega 'gā nupe:

—Mama'e tywera te 'ga wapo pē nupe ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁰ —Mama'e tywera 'gā iapoe'em ire amunipo 'ā ore narueruri 'ga ene upe —'jau 'gā 'ga upe.

³¹ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je ajee 'ga rerawau erekou tyweaete pejeypy 'gā nemikwasiarer imū etee futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Naani. 'Ga jaka are ofefuweramū. A'ere 'ā pēē romanūnamū pe'je oree jepi: “Pejuka kasi 'ga amū ne. Ore tee arajukaarū 'gā amū”, 'jau 'ā pēē oree jepi. A'eramū ore 'ga jukawarūe'em— 'jau 'gā 'ga upe. —Ere eje'ega mŷina

oree. Toromono 'ga imu'ama 'ga jywa pypiraa 'ypeywar are 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

³² Ymā Jejuī 'ga amanūawama mome'tuī oreē ai'i. "Ypeywar are nipo 'gā je monoi je mu'ama", 'jau 'ga ai'i. A'eramū Janeruwarete 'ga te "ypeywar are 'ga monoukaa 'ga jukaukaa oreē" 'e are 'gā mu'eukaa.

³³ Aipo 'erauwe Piratu 'ga awau osou wog ipe nū. Jejuī 'ga rerurukaa 'gā nupe.

—A'jea te ene judeu 'gā 'wyriaramū?— 'jau Piratu 'ga Jejuī 'ga upe.

³⁴ —Ene futat te aipo ere? Amutee 'ga aipo 'ea te ra'u ere futat nū?— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

³⁵ —Judeua sipo je ako enee? Enepytuna 'gā futat te 'ā 'au ene murukat ene moporogytaukaa jee. Maran ene ekou 'gā nupe ra'e, a'e te je ai' kūi?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

³⁶ —Na'awa ywy pewara 'wyriara 'jawe rūi te 'ā je. 'Gā 'jawe je reko re amunipo 'ā jeremiayuwa 'gā 'gā nowajaa je monoukare'ema judeu 'gā 'wyria'ri 'gā po pe. A'ere je na'auwara 'wyriaramū rūi— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

³⁷ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'ga upe nū:

—'Wyriararetea futat nipo ajee ene ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat je 'wyriaretea je rekoī. Mama'e a'je are 'gā mu'jaawamū je ruri ywy pe te'aa tey ēē wi ikue. Mama'e a'je renupara 'gā jeje'ega wenup. A'eramū 'gā ajemogyau jeremiayuwamū— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

³⁸ —Ma'ja a'eramū mama'e a'jea ki 'ei'?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

'Gā nupe Jejuī 'ga monoawet

(Mateu 27.15-31; Maku 15.6-20; Luka 23.13-25)

Aipo 'erauwe Piratu 'ga awau uēma, ukupepe oje'ega 'gā nupe nū:

—Nuapoi futari 'ga mama'e tywera ra'e. A'eramū je 'ga jukaukare'ema.

³⁹ 'Awa maraka apoawa upe iwaēmauwe je 'ā pēnemifutara 'ga renuēma moromunepaw awi jepi. Pefutat te je judeuramū peje'wyriararetea muēma?— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ —Naani— 'jau 'gā wafukaita. —Naani. Na'ga rūi emuēm oreē. Parapasi 'ga te emuēm oreē— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

Aipo Parapasi 'ga oporojuka ma'ea futat.

19

¹ Aipo ojeupe 'erauwe Piratu 'ga 'jau jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je 'ga rerawau 'ga mopimopika.

² A'erauwe 'gā 'ga rerawau 'ga mopika. A'ere 'gā juapekagūū muap̄yina 'ga akagyrynāmū iapou 'ga upe. A'eramū 'gā imonou imunepā 'ga akaga pype. A'eramū 'gā 'wyriararete raity piraga munepa 'ga wi, 'ga rerekoemāawamū.

³ Ojowyjewya 'gā 'ga rerekoemāu 'ga rerekou:

—Ene te 'ā judeu 'gā 'wyriararetea ra'e jepi. A'ere 'awamū ereko 'wyriarareteramū nakwaparimū rūi futat 'gā nupe ki 'ei— 'jau 'gā 'ga upe.

'Ga jaita 'ga rerekou opo afuapyka erofaa 'ga ree.

⁴ A'ere Piratu 'ga awau uēma oje'ega ukupepewara 'gā nupe nū:

—Peapyka ki je ree. Arurukat je 'ga 'au nū. "Nuapoi futari 'ga mama'e tywera ra'e", a'e je tekou pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵ A'e pype 'gā Jejuī 'ga rerua enuēma 'gā nupe nū. 'Wyriararete raitya 'gā imunepa 'ga wi juakagyrua reewe. 'Ga ēmauwe Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pemā'ē 'ga ree— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe.

⁶ Jejuī 'ga resakawe 'gā 'jau:

—Emu'amukat futat Jejuī 'ga 'ypeywar are 'gā nupe— 'jau 'gā Piratu 'ga upe, wafukaita.

Aipo wafukai ma'e 'gā mainana 'wyrīara 'gā neewe Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā neewe wafukaita Piratu 'ga upe.

—Pēē futat te aipo pe'je. Je najeporujukaweri 'ga ree. “Nuapoi 'ga mama'e tywera”, a'e je ako pē nupe ko— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe. —Pēē te pejuka 'ga. Je najukaa'uweri 'ga— 'jau 'ga 'gā nupe.

7—Naani. “Je futat Jarejuwarete 'ga ra'yra”, e'i 'ga oree ikue. A'eramū ore oroporujukaweramū 'ga ree. Oreypy 'gā ka'arana okwasiat aipo are rakue. A'eramū ore oroporujukaweramū 'ga ree, 'gā nemikwasiarer imū etee futat —'jau 'gā 'ga upe.

8 Aipo renupawe Piratu 'ga okyjau kwaiwete u'ama. 9 A'eramū Piratu 'ga awau osou wōg ipe nū. A'ere 'ga oporonupa ee Jejuī 'ga upe:

—Mō awi ene ejua rai'i ki 'ei?— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

A'ere Jejuī 'ga noje'egi 'ga upe.

10—Ma'eramū ene eje'ege'ema jee ki 'ei? Nerekwaawi nipo ejewi je 'gā momoirukara ki 'ei? Enemanūwet te ra'u nū?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

11—Jeruwarete 'ga te 'ā wapoukat rēwējēmī enee. A'eramū 'ā ene mama'e apou rēwējēmī je ree 'agamū. Jeruwarete 'ga tywe'em ire amunipo 'ā nereapoa'uweri nanuara jee. A'ere 'ā Jeruwarete 'ga te nan je rerekoukari enee— 'jau 'ga 'ga upe. —A'eramū 'agamū ejeupe je reruara 'gā mama'e tywera apou ene apyraapa— 'jau Jejuī 'ga Piratu 'ga upe.

12 Aipo renupa taetu Piratu 'ga Jejuī 'ga wi opoir are afueweramū.

—Apoit je 'ga wi— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā 'i etee Piratu 'ga upe:

—'Ga wi epoir ire nipo naŌma ywy pewara 'gā 'wyrīara 'ga jekoty'aawa rūi ereko— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe. —“Je futat 'wyrīararetea”, e'i te 'ā Jejuī 'ga oree. A'eramū 'ga akou jane'wyrīara 'ga ree iporomutare'emamū. A'eramū nipo jane'wyrīara 'ga, Sesa 'ga, amara'neramū ene ree 'ga wi ene poiramū— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

13 Aipo 'erauwe Piratu 'ga Jejuī 'ga rerurukaa enuēma morogyta apoaw ipe. Piratu 'ga wapyka awau 'ūina morogyta apoaw ipe. Peu 'gā itapewa monou ipypekau te'yjupawa py'apykawamū. Judeu 'ga je'eg imū 'gā enūina *Gapata* 'jau jupe. 14 Sexta feira rupi aje kwara kwawamū Piratu 'ga wapyka oje'ega 'gā nupe. Sabadoa maraka apoawa judeu 'gā nupe. A'eramū Piratu 'ga 'jau:

—Koromū pē'wyrīararetea 'awamū!— 'jau 'ga 'gā nupe.

15—Naani. Ere ki 'ga mu'amukaa futat 'gā nupe 'ypeywar are, 'ga jywa pypirarukaa 'ga manūawamū— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

—Pēfuewet futat nipo ajee peje'wyrīararetea je ijukaukar are?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū mainana 'wyrīara 'gā 'jau 'ga upe:

—Sesa 'ga tee futat jane'wyrīararetea— 'jau 'gā 'ga upe.

16 A'eramū Piratu 'ga Jejuī 'ga monou jefaruu 'gā nupe.

—Pe'je 'ga rerawau 'ga mu'ama 'ypeywar are— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga rerawau.

'Ypeywar are Jejuī 'ga monoawet

(*Mateu 27.32-44; Maku 15.21-32; Luka 23.26-43*)

17 Jejuī 'ga futat 'ypeywaruu rerawau erekou. Erawau 'gā erowaēma ae apisawa upe, aeakagera 'jawewara 'jawa upe. Judeu 'gā je'eg imū era *Gogata*.

18 Peu futat 'gā 'ga monou imu'ama 'ypeywar are. 'Ga jywaa 'gā ipypiraa 'ypeywar are. Itajuu pyu 'gā 'ga pokutuka, 'ga pya nanē nū. A'ere 'gā

'ga monou imowya imu'ama 'ypeywar are futat. Mukūja 'gā pō'ō me Jejuī 'ga mu'ama 'ypeywar are. 'Gā nekoa futat 'gā imonou imu'ama. ¹⁹ A'ere Piratu 'ga 'yjepa'nī kwasiaa imonoukaa inuga Jejuī 'ga apyte rarimū. Jejuī 'ga Nasare pe waranup ma'efera 'ga. “Judeu 'gā 'wyrriararetea” 'ea 'ga imonou inuga 'yjepa'nī are. Muapyra 'gā je'eg imū 'ga ikwasiaa inuga. Judeu 'gā je'eg imū, romanū 'gā je'eg imū, grego 'gā je'eg imū 'jau 'ga inuga ikwasiaa.

²⁰ Ae apisawa namukui 'upa Jerusareg awi. A'eramū 'gā kwaiwete okwapa ipyu. A'eramū 'gā Piratu 'ga remikwasiarera mogytau.

²¹ Ikwasiaripyra resakawe mainana 'wyrriara 'gā 'jau Piratu 'ga upe:

—“Judeu 'gā 'wyrriararetea 'ga” 'ea ereapo awi. “Je te 'ā judeu 'gā 'wyrriararete” 'ea te enug 'yjepa'nī are— 'jau 'gā Piratu 'ga upe.

²² —Naani. Anug ako je ikwasiaa ko. Tene a'ea etee futat tuwi— 'jau etee Piratu 'ga 'gā nupe.

²³ 'Ypeywar are Jejuī 'ga mu'am ire jefaruu 'gā 'ga raity me'ega ajaupe. Irūpāwē 'gā ime'ega 'upa ajaupe. A'eramū 'gā juejue 'ga raity mū pyyka ojeupe. A'ere 'ga raity pe nojemomygi futari. Ipirugipyra etee. ²⁴ A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Simonorog awi. Ita'i 'jawewara simomot esaka ee 'jau, “Awŷja sipo weroo” 'e are 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe 'ga raity are rakue:

“Jeraitya nipo 'gā imojo'ojo'oka ajaupe.

Ita'i 'jawewara nipo 'gā imomoa jeraityfer are”,

'jau 'gā ikwasiaa rakue. A'eramū jefaruu 'gā aipo apou 'ga raityfera mojo'okawamū.

²⁵ A'e pype Jejuī 'ga y ēē u'ama wa'yra 'ga pyri, 'ypeywar are 'ga 'amamū. 'Ga y'ra ēē, Mari Matarena ēē, Kriopasi 'ga remireko ēē. Eē rera Mari nanē nū. Mīmera 'gā u'ama 'ga pyri katu katu. ²⁶ Wemimutaramū je pyri oy ēē resakawe Jejuī 'ga 'jau ēē upe:

—'Awamū 'ga enera'yra 'jawe enee, a'ni— 'jau 'ga oy ēē upe.

²⁷ A'ere 'ga 'jau jee:

—Eney 'jawe ēē 'awamū enee. Ejejuka esage ki ēē ree— 'jau 'ga jee.

A'eramū je 'ga y ēē rerawau teje'wyr ipe, tejejukau ēē ree.

Jejuī 'ga manūawet

(*Mateu 27.45-56; Maku 15.33-41; Luka 23.44-49*)

²⁸ Aipo 'e re Jejuī 'ga 'jau ojeupe: “Teporowykya je aapopap”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je'yuwei je.

Ymā 'ga amū ka'arana kwasiaa 'ga 'yuwei are rakue. A'eramū 'ga aipo 'jau.

²⁹ Peu futat y'way ajaiwa 'ūina y'a pype. A'eramū jefaruu 'ga amū amyne-juranū monou ipymīāu y'way ajaiwa pype. A'ere 'ga imonou 'ywa rapefā are, isipu 'jawa rapefā are imonou 'ga upe.

³⁰ Ipyter ire Jejuī 'ga 'jau:

—Aapopap je teporowykya— 'jau 'ga.

Aipo 'e re 'ga wakaga muāāpya. A'eramū futat amanūmū.

Jejuī 'ga ywŷi kutukawet

³¹ A'ere'ere'i judeu 'gā 'wyrriaria awau oje'ega Piratu 'ga upe:

—'Ypeywar arewara 'gā netymakaga emopēpenukat jefaruu 'gā nupe. Tamanū 'gā kamēsiete wetymakaga mopenamū 'jau— 'jau 'gā 'ga upe. — Kwara rese'emauwe 'gā netefera simut imojypa 'jau— 'jau 'gā awau 'ga upe.

Ai'iwe sabado. Sabado morowykye'ema 'gā nupe. Aipoa morowykye'ema 'gā maraka apoawa nanē nū. A'eramū 'gā 'gā neumerā mu'amukare'ema peu.

³² Aipo ojeupe 'erauwe Piratu 'ga jefaruu 'gā monou 'ypeywar arewara 'ga netymakaga mopēpenukaa 'gā nupe. A'erauwe 'gā awau ajepeja 'ga retymakaga mopena se'. Ajepeja 'ga ma'e nū se' imopēpena 'gā 'gā nui. ³³ A'ere 'gā Jejuī 'ga ma'ea nomopeni. Amanū 'ga 'gā nura renunewe. A'eramū 'gā 'ga retymakaga mopenē'ema.

—Tyy. Amanū 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

³⁴ A'eramū 'ga amū Jejuī 'ga ywyi kutuka etee jyyu pyu. A'eramū 'ga rya oje'woka 'ga kutukawera rupi 'y reewe futat.

³⁵⁻³⁷ Ymā 'ga amū ka'arana kwasiaa Jejuī 'ga ree rakue: “Nomopeni futari 'gā 'ga kaga mū”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eferupi tee Janeruwarete 'ga 'ga retymakaga mopenukare'ema 'gā nupe. Ajepeja 'ga ikwasiaa ka'aran are: “Anure nipo 'gā wemiywiyikutugera 'ga resagi”, 'jau nanē 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue nū.

Jejuī 'ga manūa je aesak. A'eramū je ikwasiaa ka'aran are pē nupe, Jejuī 'ga rerowiarukaawamū pē nupe. Mama'e a'jea etee te je amome'u. Aesak futat je 'ga manūa. A'eramū je 'ga mome'wau futat pē nupe.

Ita kwara pype Jejuī 'ga monoawet

(Mateu 27.57-61; Maku 15.42-47; Luka 23.50-56)

³⁸ A'ere Jose 'ga, Arimateja pewarera 'ga awau oje'ega Piratu 'ga upe:

—Tene je Jejuī 'ga reumerā muri imojypa 'ypeywar awi— 'jau 'ga awau 'ga upe.

Aipoa 'ga Jose 'ga Jejuī 'ga rerowiaara 'ga futat. A'ere 'ga nojemome'ui tee 'gā nupe rai'i. Okyje 'ga judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nui rai'i. Aipoa 'ga awau oje'ega Piratu 'ga upe.

Aipo ojeupe 'erauwe Piratu 'ga 'jau 'ga upe:

—Nai'i. Ere ajee ewau 'ga mosoka erawau ita kwaruu pype inuga— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Jose 'ga awau 'ga mosoka 'ypeywar awi 'ga rerawau inuga ita kwaruu pype. ³⁹ Nikutemu 'ga nanē awau Jose 'ga rupi. Ypytunimū Jejuī 'ga upe oporogyta ma'efera 'ga futat poromū Nikutemuramū. 'Ga awau Jose 'ga rupi. Kwaiwete 'gā jany kasiga rerawau. Trītai sīku kirua 'gā jany kasiga rerawau. Aipoa jany kasiga imojopypepyrera. Mira 'jawa 'gā imojopypeu aloes 'jaw are jany kasigamū. ⁴⁰ Aipoa 'gā erawau taity fuku are eko'woka. Aipoa ee eko'wog ire 'gā 'ga reumerā mamana taity fuku pyu. Aipoa judeu 'gā nemiapoa futat. A'eramū 'gā ipokwaapa.

⁴¹ Ae apisawa pyri y'wa 'ywa tymawera 'upa. Itymawer ipe ita kwaruu 'ūina, aereumerā ma'ea 'ūina. Aipoa ita kwaruu ipyau ate. Nomonoi we futat 'gā aereumerā ipype. Jejuī 'ga tāmējē futat 'gā omono aipo ita kwara pype.

⁴² A'e pe te futat 'gā 'ga monou. Namukui futari 'ga manūawer awi. A'eramū 'gā peu etee futat 'ga monou.

—Kwara rese'emauwe simateepap 'jau, morowykye'ema upe iwaēme'emauwe 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

20

Jejuī 'ga rupawet

(Mateu 28.1-8; Maku 16.1-8; Luka 24.1-12)

¹ Ikoai'i, Mari Matarena ēē awau ita kwaruu pe, ypytu'nīnauwe. Domingo rupi ēē awau esaka. Ita kwaruu rawopytymawera ēē esaka. Ita ojepe'au

ikwar awi. ² Esakawe ēē 'ua ujāna imome'wau oree. Simāo Pedro 'ga retee je tekou. A'eramū ēē 'ua imome'wau oree:

—Janejara kīā reumera wā wenuēm erawau rai'i. Nikwaawi jane 'awamū wā imonoawera— 'jau ēē oree 'ua imome'wau.

³ Orojeupe aipo 'erauwe ore arawau arujāna ita kwaruu repejāna. ⁴ A'ere je Pedro 'ga feni. A'eramū je ra'ne tewau tewaēma jupe. ⁵ Tewaēmawe je tewau teāāpyramū temā'jāu ikwara rupi. 'Ga auwanawera etee je esaka. A'ere je nasei esaka. ⁶ A'ere Simāo Pedro 'ga ruri owaēma osowayayau awau ikwara pype. A'eramū 'ga nanē 'ga auwanawera etee esaka nū. Irāā'ā tuwamū. ⁷ 'Ga akaga auwanawera 'jau 'ga esaka. Aipoa taitya 'upe'ema 'ga reumera auwanawera pyri. ⁸ A'eramū je tesou esaka. Taity resakawe je Jejui 'ga ferapawera rerowiaa. ⁹ 'Ga auwanawera resake'ema ore orojeapyo'e'eamamū 'ga feraw are. Ymā 'gā amū ka'arana kwasiari Jejui 'ga feraw are rakue. A'ere ore norereapyoi ee rai'i. A'ere je 'ga auwanawera resag ire 'ga ferapawera rerowiari. ¹⁰ A'eramū ore arawau orojewya orojog ipe nū.

Mari Matarena ēē Jejui 'ga resaka

(Mateu 28.9-10; Maku 16.9-11)

¹¹ A'eramū Mari Matarena ēē awau ojewya ajaa'wau u'ama ita kwaruu pyri. Ajaa'waw ipe ēē wāāpyramū amā'jāu ita kwara raipy are. ¹² Mukūja ēē ywagipewara 'gā nesaka. 'Gā naitya waparasiGayramū 'gā nee. Majepeja 'ga 'ūina 'ga akaga rupawer ipe. Ajepeja 'ga 'ūina 'ga py renawer ipe. ¹³ A'eramū 'gā oje'ega Mari ēē upe:

—Ma'ja are ene ejaa'wau ra'e ī?— 'jau 'gā ēē upe.

A'eramū ēē 'jau:

—Jejararete kīā reumera wā weroo 'aw awi ra'e. Marupi katu nipo wā erooi ra'e?— 'jau ēē 'gā nupe.

¹⁴ A'e pype ēē ojerowaka'i wea yse'iramū Jejui 'ga ree numiamū. Eē pyri agawewi 'ga u'ama. A'etea ēē nuesagi katu 'ga.

¹⁵ —Ma'ja ene iapirūmū ekou ī? Awŷja ene ekaa ī?— 'jau 'ga ēē upe.

A'eramū ēē 'jau ojeupe: "Itymipyrrera raarana kīā sipo 'ā ī", 'jau ēē ojeupe. A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Ene nipo kīā reumera ererojyi ra'e. Emome'u etee jee. Too kīā reumera rerua tejepyri 'jau— 'jau ēē 'ga upe.

¹⁶ A'eramū Jejui 'ga ēē renūina:

—Maria.

Wenūjamū ēē ojerowaka 'ga ree. Amā'jāu 'ga ree, 'ga resaka katu.

—Koo. Ene futat te ra'u nū, Ku'jyp!— 'jau ēē 'ga upe.

(Judeu 'gā je'eg imū ēē 'jau *Raponi*. Amu'jara 'ga nupe judeu 'gā aipo 'jau.)

¹⁷ —Je kog awi ape— 'jau 'ga ēē upe. —Nooi we je tejeupia Tejuwarete 'ga pyri. Ere ewau jeje'ega mome'wau je rerowiaara 'gā nupe: "Tejuwarete 'ga pyri je oi. Pēnuwaretea 'ga nanē nū. A'eramū je tewau Jarejuwarete 'ga pyri, e'ī kīā oje'ega rerurukaa pē nupe ko", ere ki 'gā nupe— 'jau 'ga ēē upe.

¹⁸ A'eramū Mari Matarena ēē awau imome'wau oree:

—Jarejararete kīā je aesak ko nū— 'jau ēē oree.

A'eramū ēē Jejui 'ga je'ega mome'wau oree.

'Ga remimu'efera 'gā 'ga resaka

(Mateu 28.16-20; Maku 16.14-18; Luka 24.36-49)

¹⁹ Aipo 'ara, ypytuna rupi, ore Jejui 'ga remimu'eramū arajatykau 'og ipe arajupa. Orokyje ore judeu 'gā 'wyrira'ri 'gā nui. A'eramū ore 'okwara motypa orojeē. Poje Jejui 'ga ojesaukaa ore pyter ipe:

—Pēpy'ata'wa etee te 'awamū ki 'ei— 'jau 'ga oree.

²⁰ Aipo 'e re 'ga opo kutukawera resaukaa oree. Oywyī kutukawera nanē 'ga esaukaa. Orojararete 'ga resakawe ore orojeckōēājamū nū. ²¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau'japa oree nū:

—Pēpy'ata'waawa owaēm pē nupe. Janeruwarete 'ga je mut 'au ojemome'waukaa pē nupe ikue. Nan tee futat je pē monoi kwe pewara 'gā nupe tejemome'waukaa— 'jau' 'ga oree.

²² Aipo 'e re 'ga opytuu ore pyau.

—'Awamū je Jarejuwarete 'ga 'Agesage monoi pē nupe. Pejeku'iu 'ga pemut pejejepyri— 'jau' 'ga oree. ²³ —'Gā amū nupe pēē 'jau, “Janeruwarete 'ga pētywera omoit pē nui”, pēē 'eramū 'ga imoiri futari 'gā nui. 'Gā amū nupe “Pētywera 'ga nomoiri futari pē nui”, 'gā nupe pēē 'eramū 'ga nomoiri futari 'gā nui— 'jau Jejui 'ga oree ikue.

Tome 'ga nuerowiara'nei 'ga

²⁴ Ore upe Jejui 'ga jesaukaramū 'ga remimu'efera 'ga amū otywe'emamū ore pype. Tome 'ga, kunumī jopewera 'ga, otywe'emamū. ²⁵ A'eramū ore Tome 'ga rekoa 'jau' 'ga upe:

—Jarejararete 'ga ore aruesak ko— 'jau ore 'ga upe.

A'ere Tome 'ga nuerowiari tee oreje'ega.

—'Ga pokutukawera resake'ema je narowiari futari 'ga ferawa. Tefāa 'ga pokutukawer are imonowe'em je narowiari futari 'ga ferawa. 'Ga ywyī kutukawer are tepo monowe'em je narowiari futari 'ga ferawa— 'jau etee 'ga oree, ojeupe ore imome'uramū.

²⁶ Ikwara morowykye'ema rupi ore Jejui 'ga remimu'eramū arajatykau nū. Aiporamū Tome 'ga akou ore pype. Orojeawopytyma wējēmī futat arajapa arajatykau peu nū. Poje Jejui 'ga 'ua u'ama ore pype nū.

—Pēpy'ata'waawa 'ūt pē nupe nū ki 'ei— 'jau' 'ga oree.

²⁷ A'eramū 'ga 'jau Tome 'ga upe:

—Efā erut imowyka jepo kutukawer are. Jeywyī kutukawer are nanē ene epo mujaa nū— 'jau' 'ga Tome 'ga upe. —Au'je ki je ferapawera rerowiare'em ire. Je ferapawera ki erowiat katu katu 'awamū— 'jau' 'ga 'ga upe.

²⁸ A'eramū Tome 'ga 'jau' 'ga upe:

—Ene te jejararetea. Ene te 'ā Jarejuwarete 'ga 'jawe futat— 'jau Tome 'ga Jejui 'ga upe.

²⁹ —Je resag ire etee 'ā je rerowiar ape? Je resake'ema miamū 'gā amū je rerowiari futari ajemogyau. Aipo 'gā ekōēāi futat ajemogyau— 'jau' 'ga 'ga upe.

³⁰ Aeremiapoe'ema Jejui 'ga iapou kwaiwete ore reape ikue. A'ere je nomome'upawi pē nupe. ³¹ A'ere je mama'e mū mome'ui ikwasiaa ka'aran are inuga pē nupe, “Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga futat” 'e rerowiarukaawamū pē nupe. “Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga ra'yraretea futat” 'ea nanē je erowiarukaa pē nupe nū. Werowiar ire 'ga pē mogyi ojeypyri nakwaparimū ete rūi futat.

21

'Yisiga pype 'ga jesaukaawet

¹ Anure Jejui 'ga ojesaukaru'japa oree ikue nū, ypia reme'y'warimū ikue. Tiperia 'jawa reme'y'warimū 'ga ojesaukaru'japa oree ikue nū.

² Jejui 'ga resakaw ipe ore arakou pāwē pāwē. Simāo Pedro 'ga, Tome 'ga. Kunumī jopewet 'jau ore Tome 'ga upe. Natanaeu 'ga. Aipo 'ga 'ua Kana 'jawa

amunaw awi. Garireja ywy pype Kana 'jawa 'upa. Sepeteu 'ga ra'yramū ore, mukūi tekotee 'gā 'jau. Mīmeramū ore arakou pāwē pāwē.

³ A'eramū Simāo Pedro 'ga 'jau:

—Oo je pira pyyka— 'jau 'ga oree.

—Ore nanē oroo futat ene rupi nū— 'jau ore 'ga upe.

A'eramū ore arawaupap aru 'aa yaruu pype. Koypyntunamuku ore taityuu momoa arakou. A'ere ore noropyygi'i amū. ⁴ Kwara por ypyrauwe Jejui 'ga 'ua u'ama peu ypia reme'y'warimū 'yisiga pype. A'ere ore norokwaawi 'ga.

⁵ A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pepyy'gi te amū?— 'jau 'ga oree.

—Naanī etee ki 'ei. Noropyygi'i etee ore amū ki 'ei— 'jau ore 'ga upe.

⁶ A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pe'je ajee imomoru'japa nū. Pejejakwatawa katy pemono imomoa esaka nū. A'eramū te nipo pira pepyyk— 'jau 'ga oree.

A'erauwe ore taityuu pypekau imonou imomoa nū. Etyg ypyrauwe kwaiwete ipira ojejaga ipype. A'ere ore noroupirarūi imua yara pype etyka. Ipoyi tee ipiraa. ⁷ A'erauwe je 'jau Pedro 'ga upe:

—Janejararete 'ga te nipo kwe u'am ra'e nū'ū!— 'jau je 'ga upe.

Aipo renupawe Pedro 'ga waity munepa, ojefaa ipyu. Ojefar ire Pedro 'ga opoa 'y pe awau Jejui 'ga repejāna. ⁸ A'eramū ore arajua yaruu pype, taityuu rerua imatāu erekou. 'Y wyyri futat ore rekoi, sēg metro futat ore rekoi 'y wyyr awi.

⁹ Yaruu awi aru'ē re ore ipira resaka. Jejui 'ga ipira reya u'ama. Kanape'ia nanē ore esaka nū. ¹⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Pejejemimū arera perut amū jee— 'jau 'ga oree.

¹¹ A'eramū Simāo Pedro 'ga u'aa yaruu pype nū. A'eramū 'ga taityuu matāumap imua. Kwaiwete pira ojejaga ipype. Sētū sīkwētai tres ipira, tuwiiu ma'ea. A'etea taityuuua otoroke'ema jupe.

¹² A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Pe'je pejejua pejejemi'waa— 'jau 'ga oree.

A'etea ore mū noroporonuwi futari 'ga upe: “Awŷja te ene?” 'jawe'em futat ore 'ga upe. Orokwaaw ore 'ga. A'eramū ore oroporonupe'ema ee 'ga upe.

¹³ A'eramū Jejui 'ga awau kanape'i pyyka imowowoka imua oree, pira eyra reewe.

¹⁴ Oferaw ire futat Jejui 'ga poromū ojesaukaru'jau'japa oree kwaiwete ikue. Poromū futat ore upe 'ga jesaukara muapyra.

Pedro 'ga upe Jejui 'ga 'eawet

¹⁵ Ore jemi'war ire Jejui 'ga 'jau Simāo Pedro 'ga upe, Juā 'ga ra'yra 'ga upe:

—Eneporomutat te ene nanimenime je ree, ki Simāo?

—Ēē. Ene te 'ā jejekoty'aawaretea futat. Aipo 'ā erekwaap futat— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Karupa'mī jara 'gā ojejuka esage karupa'mī ra'yr yau are. Nan tee futat ejejuka esage je rerowiaar yau 'gā nee. Jeje'eg are ene 'gā mu'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau'japa 'ga upe nū:

—Eneporomutat te ene je ree ra'e, ki Simāo?

—Ēē. “Erekwaap futat 'ā ejee jeporomutara”, a'e ako je enee ko— 'jau 'ga 'ga upe nū.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Karupa'mī jara 'gā ojejuka esage weymaw are. Nan tee futat ejejuka esage je rerowiaara 'gā nee— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁷ A'eramū Jejuī 'ga 'jau nū:

—Eneporomutat te ene a'jea futat je ree ra'e, ki Simāo?— 'jau 'ga 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eu'jawauwe Pedro 'ga u'arasigamū. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū ene poromū 'jau'japa jee ki 'ei? Orejararetea 'ā ene. Mama'ea 'ā erekwaap futat. Erekwaap futat 'ā ejee jeporomutara je rekoa— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Karupa'mī jara 'gā ojejuka esage futat weymaw are. Nan tee futat ejejuka esage je rerowiaara 'gā nee. ¹⁸ A'jea futat je'ea. Eywyrāmū ene ejaity munepa eatau ewau ejemifutar imū. A'ere nipo enesawa'e re 'gā amū ene pofari eneywa pypiraa ene rerawau eneremifutare'em ipe— 'jau Jejuī 'ga Simāo Pedro 'ga upe.

¹⁹ Aipo 'eramū Jejuī 'ga 'ga manūawama mome'wau 'ga upe. 'Ga manūnamū nipo 'ga manū resakara 'gā 'jau: “Nopoiri futari 'ga Jarejararete 'ga rerowiar awi ra'e”, 'jau nipo 'gā ajaupe. A'eramū nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga manū resakawe.

²⁰ Aipo ojeupe 'eramū Pedro 'ga ojerowaka je resaka. Je futat Jejuī 'ga upe 'jarera: “Awŷja te ene mono ia'wyre'ema 'gā po pe?” 'jarera 'ga manū'emaue orojemi'waaw ipe 'ga upe 'jarera. Je futat te'ama Pedro 'ga atykupe katy. ²¹ Je ree ojerowakawe Pedro 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:

—Maran sipo ajee 'ga rekoi nū, ki Ku'jyp?— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

²² —Je ifutar ire amunipo 'ā 'ga rekoi nan etee futat je rura resaka. Erejemuaēm awi 'ga ree. Ene 'ā je renuw ape— 'jau 'ga 'ga upe.

²³ Anure Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'jau futatee ajaupe:

—“Ko 'ga nipo namanūi futari je ruru'jawe'emaue”, e'i 'ga 'ga upe ikue— 'jau futatee nipo 'gā imome'wau.

A'ere naporomū rūi 'ga je'ega. Wapo ekoete nipo 'gā ajemogyau. “Je ifutar ire amunipo 'ā 'ga jemogoi je ruru'jawa resaka. Maran aipoa enee?” 'jau 'ga Pedro 'ga upe ikue.

²⁴ Je 'ā Juānamū. “Ga nipo namanūi” 'gā 'jawamū nipo je. Je te 'ā Jejuī 'ga remiapofera amome'u pē nupe. Je 'ā ka'arana kwasiaa aipo are pē nupe. A'jea futat aipo je'ea.

²⁵ Kwaiwete Jejuī 'ga remiapofera. Aipo are 'ga amū ka'arana kwasiaapaw ire amunipo 'ā kwaiwete ka'arana 'au ywy pe. A'eramū nipo 'ā ywya nipytu'ēi jupe.

Atos

Jejui 'ga remimonofera 'gã nekwawer are Luka 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ywag ipe Jejui 'ga Jewyr ire, Janeruwarete 'ga U'agesage monou Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. A'eramũ 'ga remimu'efera 'gã awau watau Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gã nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea aeremiapoe'ema apoukaa 'gã nupe. A'eramũ esakara 'gã Jejui 'ga rerowiaa kwaiwete.

Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'awa ka'arana kwasiarukaa Luka 'ga upe. A'eramũ 'ga ka'arana kwasiaa inuga 'ga 'Agesage remiapofer are rakue.

¹ Je ako Lukaramũ ka'arana akwasiat inuga pẽ nupe ikue, ki Teofiru. Jejui 'ga remiapofer are je ka'arana kwasiari. 'Ga remimu'efer are nanẽ ako je ikwasiapawi inuga pẽ nupe ikue. Jejui 'ga porowyky ypy ypyawer are futat je ka'arana kwasiari inuga pẽ nupe ikue. ² Ywy pe akou Jejui 'ga mama'e esage apou kwaiwete rakue. A'efer are je ikwasiapawi inuga ka'aran are pẽ nupe ikue.

Ywag ipe ojeupir enune Jejui 'ga porogytai wemimu'efera 'gã nupe rakue. Ymã te 'ã 'ga 'gã amũ mũ'jãu imogyau wemimu'eferamũ rakue. A'eramũ Jejui 'ga ojeupir enune oje'ega 'gã nupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'eg imũ rakue. A'e 'gã 'ga imonou kwe pe: “Kwe pe pekwap je mome'wau pejemogyau 'gã nupe”, 'jau Jejui 'ga 'gã nupe rakue. A'eramũ 'gã 'jau “Jejui 'ga remimonofera 'gã' 'jau 'gã 'gã nupe. ³ 'Ga manũ re Janeruwarete 'ga Jejui 'ga moferawi nũ. A'eramũ Jejui 'ga oferaw ire ojesaukaru'jau'japa wemimonofera 'gã nupe. Wemiapo resaukaa 'gã nupe. A'eramũ 'gã 'ga rerowiaa. A'eramũ 'gã 'jau: “Jejui 'ga futat ra'e. Koromũ futat 'ga ferawi rai'i nũ. Sã'ã 'ga wemiapoa etee futat iapoa 'ga rekoa”, 'jau 'gã ajaupe rakue.

Kwarẽta 'ara rupi etee Jejui 'ga jesaukaru'jaru'jawi wemimonofera 'gã nupe, 'gã mu'jau akou 'Uwarete 'ga ree rakue.

—Janeruwarete 'ga 'ã 'ũi 'wyrriarateramũ pẽ nupe. Pejetywer awi pepoiramũ 'ga pẽ monoi wemiayuwamũ rakue— 'jau Jejui 'ga oporogytau wemimu'efera 'gã nupe rakue.

⁴ 'Gã pype akou 'ga 'gã mu'jau aipo are rakue. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—'Au pejup Jerusareg ipe Jarejuwarete 'ga 'Agesage rapesaka. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega muri pẽ nupe rakue: “Te'agesagea je anure omono pẽ nupe”, 'jau 'ã 'ga rakue. A'eramũ pẽẽ 'awamũ pejejupa Jerusareg ipe 'ga 'Agesage rapesaka ra'ne— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁵ —Juã 'ga 'ã 'y pe ae pymĩ ikue. A'ere Janeruwarete 'ga nanarũi. U'agesagea te 'ga amut pẽ nupe pẽ nerekwaramũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe rakue.

Ywag ipe Jejui 'ga jeupiawet

(Maku 16.19-20; Luka 24.50-53)

⁶ A'eramũ 'gã ojeyppe 'ga rekoramũ 'ga remimonofera 'gã oporonupa ee 'ga upe:

—Ymã te 'ã tapy'ÿja 'wyrriar amuteea etee ekoi oree jepi. 'Awamũ futat te ene ereko 'wyrriaramũ Israeu juapyreramũ oree 'ga py'rau? 'Awamũ futat te ene, “Je futat Jarejuwarete 'ga remimureramũ ako 'awamũ 'wyrriarateramũ pẽ nupe”, ere oree?— 'jau 'gã 'ga upe.

⁷ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Naani nũ'ũ. Meewei tee te nipo je ruri pẽ'wyrriaramũ. Janeruwarete 'ga te okwaap. Jane te 'ã nikwaawi. 'Ga te okwaap je ruawa nũ— 'jau etee 'ga

'gã nupe. ⁸—A'ere nipo anurenure'i Janeruwarete 'ga 'Agesage ruri ojypa osou pē pype. Opājēa Janeruwarete 'ga imua pē nupe. A'eramū futat nipo pēē pejejemogyau je mome'waramū 'gã nupe— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'eramū pēē pejejepype ise re pejewau kwe pe je mome'wau 'gã nupe. Pēē 'ā je resak peje. A'eramū pēē pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe. 'Auwara 'gã nupe ra'ne je mome'wau, Jerusareg ipewara 'gã nupe ra'ne. A'ere Judeja ywy pewara 'gã nupe. Samari ywy pewara 'gã nupe, mukuwara 'gã nupe 'jau pejewau je mome'wau— 'jau 'ga 'gã nupe.

Aipo 'gã nupe 'e re Jeju'i 'ga ojeupia 'gã nui awau ywag ipe.

⁹⁻¹¹ A'eramū 'ga remimonofera 'gã 'upa amā'jāu ywau 'ga jeupira resaka. A'ere ywasiga 'ga mimi 'gã nui. A'eramū 'gã 'upa 'ga wawera rupi amā'jāu. A'e pype mukūja ywagipewara 'gã 'ua ojypa 'gã nupe Jeju'i 'ga panekwapa. Waity aparasiga rerua erojypa enu'ama 'gã pyri.

—Ma'ja te peesak pejejupa?— 'jau 'gã 'gã nupe.

—Naani. Jeju'i 'ga jeupira te ore aruesak arajupa— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramū ywagipewara 'gã 'jau 'gã nupe:

—Oo futat 'ga ojeupia 'Uwarete 'ga pyri. Anure te nipo 'ga ruri ojewya nū. Ojeupiawera 'jawerimū etee futat nipo 'ga ruri ojewya nū — 'jau ywagipewara 'gã imome'wau Jeju'i 'ga remimonofera 'gã nupe.

Matias 'ga Judas 'ga py'rawarera (Mateu 27.3-10)

¹² Ywagipewara 'gã porogytapaw ire Jeju'i 'ga remimonofera 'gã 'ua ojewya Jerusareg ipe nū. Ywytyr awi 'gã 'ua ojewya, Oriweira 'jaw awi. Namukui Jerusareg awi Oriweira 'jawa 'upa. Majepei tee kilometro imukua jui.

¹³ A'eramū 'gã Jerusareg ipe owaēm ire awau 'og ywate pype 'upa. Pedro, Juā, Tiago, Andre, Filipe, Tome, Patarumeu, Mateu, ajepeja Tiago, Simão Serote, Judas. Mīmera 'gã awau 'upa 'og ywate pype. Tiago 'ga Aufeu 'ga ra'yra 'ga. Simão 'ga judeu 'gã etee ifutaa o'wyriraramū. Judas 'ga Tiago 'ga ra'yra 'ga.

¹⁴ Gã ajatyka 'upa Jerusareg ipe. Jarejuwarete 'ga upe oje'ega monou 'upa. Kūjāmera 'gã nanē ajatykau 'ua 'gã nee 'og ywate pype. Jeju'i 'ga y ēē we futat akou 'gã pype, Mari ēē. Jeju'i 'ga rewirera 'gã nanē akou 'gã pype nū.

¹⁵ Jeju'i 'ga rerowiaara 'gã ajatykau 'ua 'gã nee kwaiwete. Sētui wīti 'gã pytuna. A'eramū Pedro 'ga afu'ama oporogytau 'gã nupe:

¹⁶—Peapyaka jeporogyta are. Ymā te Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Davi 'ga upe Judas 'ga ree rakue, ae a'wyre'ema upe Jeju'i 'ga monoarama 'ga ree rakue— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gã nupe. ¹⁷—Aipo Judas 'ga ako jane pype ikue numiamū. Wemimu'eferamū ako Jeju'i 'ga 'ga mogou ikue numiamū. A'ere ako mainana 'wyrira 'gã ka'aranūū mono'i Judas 'ga upe rai'i, Jeju'i 'ga resaukaawamū rai'i. A'eramū ako 'ga Jeju'i 'ga monou 'gã po pe 'ga jukaukaa 'gã nupe ikue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

¹⁸ Ka'aranūūa ojeupe imur ire Judas 'ga awau ywy mua. A'ere 'ga rea'aramū etee nū. “Ma'eramū je ma'eramū Jeju'i 'ga monou 'gã nupe 'ū?” 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga a'eramū ajujukau. 'Ga 'arasiga 'ga rerekou. A'eramū ywy mur ire awau ojeupia. A'eramū 'ga pe awi 'ua opoa. Wewega mowoka erua. Wye momopomopoa erua amanūmū rakue. ¹⁹ A'ea Jerusareg ipewara 'gã ikwaapa najuejue etee rakue. A'eramū 'gã Aketema 'jau Judas 'ga manūawera upe. Aketema 'ea wy rupap 'ea 'gã je'eg imū.

²⁰ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ymā te Davi 'ga ka'arana kwasiari aipo Judas 'ga ree inuga janee rakue. “Ga 'wyrer ipe nipo nitywi futari ae mū”,

'jau Davi 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. A'eramũ 'ga ikwasiaru'japa 'ga ree rakue:

“Ga porowykyawer ipe ae nitywi futari amũ.

A'eramũ nipo 'ga amũ etee akou 'ga rekwawer ipe nũ, 'ga porowykyawera apou nũ”;

'jau Davi 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. Mĩa ka'arana Saumu 'jawa — 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

²¹ —A'eramũ jane 'awamũ 'ga amũ mogou Judas 'ga rekwawer ipe 'jau nũ, Jejuĩ 'ga mome'waramũ jarejepyri 'jau. Jarejepypewarera etee jane imogou. Awỹja te ako jane pype au'jeteramũ? ²² Awỹja te wesak 'y pe Juã 'ga Jarejararete 'ga pymĩa rakue? Awỹja te 'ga jeupira wesak rai'i? 'Gã etee futat jane simogo amũ jarejepyri Jejuĩ 'ga mome'waramũ 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe. —Jejuĩ 'ga ferapawera 'ga tomome'u jane pyri 'jau— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

²³ A'eramũ 'gã mukũja 'gã mua. 'Ga amũ rera Jose Barsabas. Justo 'ga rer irũa. Ajepeja 'ga rera Matias. ²⁴ A'ere 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gã nee:

—Kiapi'ni. Ene te 'ã erekwaap. Ejemifutara 'ga ekwaawukat oree. ²⁵ Judas 'ga ajejuka rai'i. A'ere 'ga 'agera oi ako tyweaw ipe— 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga upe. —Mõ 'ga te ore oromogo 'ga rekwawer ipe nũ?— 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga upe.

²⁶ A'ere 'ga upe oporogytapaw ire ita'i 'jawewara momopoa 'upa. A'eramũ Matias 'ga remimojewagera katu 'gã ipyyka. A'eramũ 'gã Matias 'ga mogou Judas 'ga rekwawer ipe Jejuĩ 'ga mome'waramũ ojepyri nũ.

2

Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua

¹ Pêtekosti 'jawa 'ara rupi 'gã jatyka 'gã nuwamũ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua ojypa Jejuĩ 'ga remiayuwa 'gã nupe rakue. Pêtekosti 'jawa judeu 'gã jatykaawa rera.

² Poje ywytuu 'jawewara fua opo erujewi 'ua 'gã pyri 'og ywate pype 'gã nuwamũ. Ywag awi 'ua osou 'og ipe. A'ere 'ga 'Agesagea 'gã nupe ise re tata'i 'jawewara ajemogyau 'gã apyte'rarimũ. Wenyfu'giramũ futat ajemogyau 'gã apyte'rarimũ. ³ Nan Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua osou 'gã nupe rakue. Opyamuramũ 'ua 'gã nupe. ⁴ 'Ga 'Agesagea 'ua osou 'gã pype 'gã nerekwaramũ. 'Gã pype ose re 'gã je'ega mojoy'rau, 'gã moje'eg amuteeukaa. 'Gã nemikwaawe'ema 'gã je'ega apoukaa 'gã nupe. Naju'jawe rui 'gã je'egi. Wemifutar imũ etee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã moje'egukaa.

⁵ Kwaiwete judeu 'gã 'ua ajatykau muku awi Jerusareg ipe rakue. Ajatykaaw are 'ut ma'e 'gã nanẽ ifu renupa nũ. Ifu renupara 'gã Jarejuwarete 'ga upe oporogyta ma'e 'gã najuejue etee. ⁶ Ifu renupawe 'gã ajatykau ukupepe 'og ywate pyri oporesagamũ ee. Oporenuwaiwamũ 'gã imome'u are. Jejuĩ 'ga remimonofera 'gã 'gã je'ega apou.

⁷ A'e renupawe enupara 'gã 'jau:

—Ma'eramũ 'gã janeje'egawe apou 'ũ? Garireja wyy pewara 'gã juejue nã'ã re'ã— 'jau 'gã ajaupe. ⁸ —Janeje'eg imũ etee 'ã 'gã Jejuĩ 'ga mome'ui janee— 'jau 'gã ajaupe. —Auwara 'gã je'ega etee 'gã 'ã wapo jepi. A'ere 'gã 'awamũ kwe pewaramũ janeje'ega we iapoi. Kwe awi 'ã jane ruri. ⁹ Partia wyy awi jane mũ ruri. Ajepejamũ Media wyy awi. Ajepejamũ Elam wyy pewara. Ajepejamũ Mesopotami wyy pewara. Ajepejamũ Judeja wyy

pewara. Ajepejamū Kapatosi ywy pewara. Pōtu ywy awi jane mū ruri. Asia ywy pewarera jane mū. ¹⁰ Frigia ywy awi, Pāfiria ywy awi, Egitu ywy awi jane mū ruri. Ajepejamū Libia ywy awi. Sirene 'jawa pyriwara poromū. Ajepejamū Roma pewara. ¹¹ Jane mū judeua futat. Ajepejamū judeue'ema 'gā futat. A'ere 'gā judeuramū jane 'jawerimū 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiari. Kreta 'ypō'ō awi amū ruri. Ajepeja 'gā 'ua Arabia ywy awi. A'eramū 'gā maran janeje'eg imū oje'ega ki 'ei?— 'jau 'gā ajaupe 'gā je'ega renupa. — Janeje'eg imū futat 'gā Jarejuwarete 'ga remiapofer esage mome'ui janee— 'jau 'gā ajaupe. —'Auwara 'gā je'ega etee 'gā 'ā wapo jepi. ¹² A'ere 'gā 'ā kwe pewara 'gā je'eg imū Jejui 'ga mome'ui 'upa— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā wapyakau 'upa. A'eramū 'gā amū 'jau ajaupe:

—Maran te nū 'wei?— 'jau 'gā ajaupe.

¹³ A'ere amumera 'gā nuerowiari futari. A'eramū 'gā 'gā nerekoemāu etee 'upa.

—Kawīajaiwa 'gā otykut 'upa. A'eramū 'gā oje'ēran ekoeteramū 'upa— 'jau etee 'gā ajaupe 'gā nerekoemāu.

Mytuna 'gā nupe Pedro 'ga 'eawet

¹⁴ A'eramū aipo 'gā 'eramū Pedro 'ga 'ua uēma oporogytau 'gā nupe u'ama ukupepe. Ajepeja Jejui 'ga remimonofera 'gā netee futat 'ga 'ua oporogytau 'gā nupe, ajatyka ma'efera 'gā nupe.

—Jerusareg ipewaramū, kwe awi 'ut ma'eferamū nanē peapyaka je ree. “Kawīajaiwa 'gā otykut 'upa”, pe'je ete 'ā ore. ¹⁵ Norereawyrywi ore. Nakwarawyruu'irāu rūi kawīajaiwa 'wara 'gā kawīajaiwa rykuri— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama. —“Maran te 'gā janeje'ega apoi?” pe'je 'ā pejejupa pejejaupe. A'eramū je imome'wau pē nupe. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue, Jueu 'ga upe rakue: ¹⁷ “Anure nipo je mama'e teepaw enune Te'agesage muri imojypa pē nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jueu 'ga upe rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau.

—“A'eramū nipo pēna'yra 'gā pēna'jyra 'gā netee jeje'ega mome'wau ojeypyriwara 'gā nupe.

A'eramū nipo je kunumūū 'gā momayupa sawa'e 'gā netee.

¹⁸ Te'agesagea nipo je imua tejemiayuwa 'gā nupe. Kūima'e 'gā nupe, kūjāmera 'gā nupe nanē nū. Mīmera 'gā nupe nipo je imua.

A'eramū nipo 'gā jeje'eg imū etee futat je mome'wau kwe pewara 'gā nupe.

¹⁹ Tepājēa nipo je esaukaa 'gā nupe. 'Gā nemiesage'ema mama'ea nipo je esaukaa 'gā nupe”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jueu 'ga upe rakue — 'jau Pedro 'ga imome'wau.

—“Ywag ipe, ywy pe nanē taesaukat 'jau nū. Wy, tata, tatasig. Mīmera taesaukat pē nupe 'jau.

²⁰ Kwara nipo je omoypytunaip. Jaya nipo je imowyau. A'ere nipo pējararete 'ga ruri ojewya nū. Ae mojo'oka 'ga ruri. Ae werowiarāmū nipo 'ga 'jau:

Ere ejua 'au je pyri, 'jau nipo 'ga werowiaaramū ae upe.

A'ere nipo 'ga werowiare'ema 'gā nupe 'ga 'i:

Pēē naani. Naje rerowiari pejepe. A'eramū pēē mama'eukwaawa rapyaw ipe pejewau, 'jau nipo 'ga 'gā nupe.

²¹ Je katu'og ape 'jara 'gā etee te je akatu'ok. A'eramū je 'gā mogyau tejeypyri ajemogy ma'eramamū”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

22 A'eramū Pedro 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Israeu juapyreramū peapyaka jeje'eg are. Jeju 'ga futat Janeruwarete 'ga remimurera. A'eramū ako Janeruwarete 'ga opājē resaukaa pē nupe ai'i. Pēnemiapoe'ema ako 'ga iapoukaa Jeju 'ga upe ai'i. Ojero'wu ma'e, mama'eukwaawa rerekwat. Mīmera 'gā ako 'ga ikatu'ogukaa 'ga upe ai'i, kwaiwete. A'e resakarera 'gā oporesagamū ee. A'ea 'ā pekwaap nājuejue etee. Pē pype futat ako 'ga iapoi akou ai'i — 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

23 —A'ere ako Janeruwarete 'ga wea'aramū 'ga mono are pē nupe ai'i. Wemifutar imū etee futat ako 'ga 'ga monou pē nupe ai'i, 'ga pyygukaa ako pē nupe ai'i. A'eramū pēē ako 'ga pyygukaa ia'wyre'ema 'gā nupe ai'i. A'eramū ako 'gā 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywar are ai'i. Pēē futat ako 'ga jukaukaa 'gā nupe ai'i— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

24 —Amanū futat ako 'ga ai'i. A'ere ako 'ga ruwa 'ga 'ga moferawi ete ai'i nū — 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

25 —Ymā te 'ā Davi 'ga ka'arana kwasiari inuga Jeju 'ga ree rakue— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

—“Akwaap je Tejararete 'ga. 'Ga 'ā ako je pyri. Jejakwatawa katy 'ga rekoī. A'eramū je tekyjawe'em tekou.

26 Teku'iramū etee tekou. Tepy'ata'waramū etee tekou. Temoferawa rape-saka nipo je te'yina.

A'eramū je teje'ega Jarejuwarete 'ga upe: Ene te 'ā eneresage jee, Kiapi'ni.

27 Je manū re nerepouri futari je wi. Jereumera neremonemukari.

Je 'ā eneremiayuwaretea futat. A'eramū ene je moferapa etee nū. Ene pyri nipo tewau ywag ipe.

28 Ene 'ā ywaga piara ereesaukat jee. A'eramū je ene pyri tewau.

Jepy'ata'wa je ene ree tekou, 'jau je 'ga upe’,

'jau Davi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama, Davi 'ga remikwasiarera mome'wau 'gā nupe u'ama.

29 A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Davi 'ga janyepya futat rakue. 'Ga je amome'u pē nupe. Ymā te 'ā Davi 'ga manū rakue. A'ere 'gā 'ga monoi ita kwara pype rakue. Namukuu rūi futat ita kwara 'ūina rakue— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

30 —Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera 'ga Daviramū rakue. Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe 'ga rekoramū rakue. “Ene juapyrama nū nipo 'wyriaramū ako ene 'jawe. Jeremimurama 'ga futat nipo 'ūina enerenawer ipe’”, 'jau 'ga Davi 'ga upe rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama.

31 —A'eramū Davi 'ga ikwaapa, “Wemimurama 'ga nipo Janeruwarete 'ga omoferap ete nū” 'e kwaapa rakue. A'eramū 'ga a'eramū ka'arana kwasiaa inuga 'ga ree. “Janeruwarete 'ga nipo nopouri futari wemimurera 'ga wi. 'Ga reumera monemukare'ema futat nipo’”, 'jau Davi 'ga rakue— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gā nupe.

32 —'Ga poromū Janeruwarete 'ga omoferap rai'i. Jeju 'ga omoferap futat. Ore 'ga aruesak 'ga feraw ire ai'i. A'eramū ore a'eramū imome'wau pē nupe — 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. 33 —A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferaw ire 'ga monou ywag ipe ojepyri ai'i. Peu 'ga ywag ipe 'ga monou imuapyka oyse katy. 'Ga 'jawe futat 'ga. A'eramū 'ga 'ga muapyka oyse katy. A'eramū futat 'ga U'agesage mua katy 'ga upe. Ojeupe 'Uwa 'ga imur ire 'ga imua ae upe nanē imojyā nū. 'Ga 'Agesagea te 'ga amut ore. A'ea peenup poromū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau. —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega muri janee rakue: “Anure nipo je Te'agesage monoi pē nupe’”, 'jau 'ga 'ā rakue.

A'eramū 'ga 'awamū futat imua oree. 'Agamū pēnemienuwamū 'ga 'Agesagea iapoukaa oree— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gā nupe. ³⁴—Davi 'ga nooi ywag ipe rakue. Nuapygi 'ga Jarejuwarete 'ga yse katy. A'etea 'ga e'i rakue:

“Ymā te Janeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe rakue:

‘Ere ejuu eapyka 'au je pyri. Je 'jawe futat ene. A'eramū ene eapyka je yse katy.

³⁵ Anure tamyi ene 'wyrriaramū 'gā nupe 'jau, ene rerowiaara 'gā nupe 'jau. Ene rerowiare'ema 'gā we futat te'i enee 'jau, koromū futat 'wyrriarete 'ga, te'i enee 'jau', 'jau Janeruwarete 'ga Jejararete 'ga upe rakue”, 'jau Davi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga janee rakue. Jeju'i 'ga upe te 'ga 'i rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

³⁶ —A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: “Je te 'ā Jeju'i 'ga omono pē nupe. Jeremimurera futat 'ga”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. A'e 'ga poromū pepokutuk, imonou, imu'ama 'ypepywar are 'ga manūawamū. A'e 'ga Janeruwarete 'ga omogo Israeu juapyreramū jane'wyrriaramū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'ea 'ā judeuramū juejue pekwaap.

³⁷ A'e renupawe 'gā u'arasigamū ajemogyau. 'Ga jukaawer are 'gā u'arasigamū ajemogyau kwaiwete. A'eramū 'gā 'jau Pedro 'ga upe 'ga pytuña 'gā netee:

—Maran te ore iapoi? Ma'ja te ore aruapo orojee, orojekatu'okawamū?— 'jau 'gā nupe.

³⁸ —Pejetywer awi pepoit — 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'ga pejetywer awi pēpoiweramū pē katu'oka. “Jeju'i 'ga rerowiaaramū ore rekoi 'awamū”, pe'je 'gā nupe. A'eramū 'gā pē pymiāu 'y pe. A'eramū pē pymi' re Janeruwarete 'ga U'agesage mua pē nupe pēnererekwamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari inuga janee rakue: “Pejetywer awi pēpoiweramū je pē katu'ogi. Pē katu'og ire je Te'agesage monou pē nupe”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Aipo e'i 'ga pē nupe. Pēna'yt, tesirūmet, wemimū'emet 'jau. Mimeramū 'ga aipo 'ga 'i pē nupe— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'eramū 'ga 'awamū u'eawer imū futat U'agesage mua imojypa janee— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁴⁰ A'eramū Pedro 'ga 'gā mu'jau afuakaramū etee futat aipoa morogyta are u'ama. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejejepe'au 'ga rerowiare'ema 'gā nui. Anure nipo Janeruwarete 'ga Jeju'i 'ga rerowiare'ema monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe ojewi. Peo kasi 'gā newiri ne. Pēē 'ā Jeju'i 'ga perowiat. “Je mogo ape ejemiayuwamū”, 'jau ki pēē 'ga upe— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴¹ Aipoa 'ga porogyta renupawe 'gā kwaiwete Pedro 'ga je'ega rerowiaa. Jeju'i 'ga nanē 'gā erowiaa ajemogyau nū. Tres miu 'gā 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā 'gā nerawau ipymiāu 'y pe Jeju'i 'ga 'gā erowiara resaukaawamū.

⁴² A'ere 'gā awau ajatykau Jeju'i 'ga remimonofera 'gā nee, 'gā porogyta are wapykau. A'eramū futat 'gā ajemogyau Jeju'i 'ga rerowiaareteramū. A'eramū futat Jeju'i 'ga rerowiaaramū opojekaramū ajuee. Ajamajatykau kumi 'wau. Jarejuwarete 'ga upe oporogyta nanē 'gā ajatykau nū.

⁴³ Jeju'i 'ga remimonofera 'gā Janeruwarete 'ga pājē rerekou. A'eramū 'gā 'ga pājē resaukaa 'gā nupe, aeremiapoe'ema apou 'ga pājē mū, kwaiwete. A'eramū a'e resakara 'gā oporesagamū ajemogyau ee. ⁴⁴ Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā juejue ajatykau ajemogyau. Ikaraemā ma'e 'gā okaraemā me'ega ka'aranūū are. ⁴⁵ Iywu ma'e 'gā nanē oywu me'ega ka'aranūū are nū. A'ere 'gā ka'aranūū rerua imojo'oka ajaupe. Ta'yt kwaiwete ma'e 'gā nupe 'gā kwaiwete imojo'oka. Ta'yre'ema 'gā nupe 'gā imojo'oka ināinānīī

etee. ⁴⁶ Ai'iwe nū, ai'iwe nū, ai'iwe nū 'jau 'gā ajatykau ajemogyau peu. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ajatykau. Wog ipe nanē ajatykau ojem'i'waa nanē nū. Mani'oko'o'i 'wau Jejui 'ga manūawer are wea'aramū ajemogyau. A'e pype opy'ata'waramū ajemogyau.

⁴⁷—Ene te 'ā ɛnesage oree— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypa.

Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā miamū oporomutaramū 'ga rerowiaara 'gā nee ajemogyau.

Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. Ai'iwe, ai'iwe, ai'iwe. A'eramū 'gā ojemomytuna. Kwaiwete Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau ajuee.

3

Iteu ma'e 'ga

¹ Poje Pedro 'ga awau Juā 'ga retee Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Kwara jerewamū 'gā awau. Aipo pe kwara kwawauwe 'e'e'emi 'gā awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oje'ega monou 'ga upe.

² A'e pe iteu ma'e 'ga 'ūina Jarejuwarete 'ga mogytaawa rokwar ipe. 'Okwar esage 'jaw ipe wapyka. A'e pe 'ga 'ūina. Iteu 'ga u'aa rakue. A'eramū 'ga pytuna 'gā 'ga rerawau imy'ina 'okwar ipe ka'aranūū are.

—Ka'aranūū'īa pemut ape jee— 'jau 'ga 'ūina 'gā nupe, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ose ma'e 'gā nupe.

A'eramū amumera 'gā imonou 'ga upe.

³ Poje Pedro 'ga 'ua Juā 'ga retee. A'eramū iteu ma'e 'ga 'gā nupe ka'aranūū renūina nū.

A'ere 'gā 'i etee 'ga upe:

⁴—Emā'ē ore ree kūi— 'jau etee 'gā 'ga upe.

⁵ A'erauwe iteu ma'e 'ga amā'jāu 'gā nee. “Ka'aranūūa sipo 'gā amut jee pa”, 'jau 'ga ojeupe amā'jāu 'gā nee.

⁶⁻⁷ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Nitywi ka'aranūūa ki 'ei. A'ere je mama'e esage apoi enee— 'jau etee Pedro 'ga iteu ma'e 'ga upe. —Jejui Kristu 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga 'ā ore mogo wekwawer ipe ai'i. A'eramū je 'jau enee: Efu'am jui— 'jau 'ga 'ga upe.

⁸ A'erauwe futat Pedro 'ga 'ga popyyka 'ga mafu'ama. A'eramū futat iteu ma'efera 'ga pyju'ā oywyrafenamū. A'erauwe 'ga po 'ga pori awau wafukafukaita:

—Au'je katu pa, Ku'jywa 'ga je katu'ogi nū— 'jau 'ga wafukafukaita awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā netee.

⁹⁻¹⁰ A'eramū mytuna 'gā 'ga resaka.

—Kuu. Iteu ma'efera 'ga afu'am ra'e— 'jau 'ga resakara 'gā ajaupe.

Oporosagamū 'ga ree, 'ga po 'ga po 'ga rekoramū.

Pedro 'ga 'eawet

¹¹ Amafu'am ire iteu ma'efera 'ga rekoji Pedro 'ga pir are. 'Ogeikwara pakuja 'wyr ipe 'gā oi Juā 'ga retee. A'erauwe Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe ose ma'efera 'gā 'ēi awau 'ogeikwara pakuja 'wyr ipe esaka, Sarumāu 'ga ma'e 'jawa 'wyr ipe awau esaka.

—Maran 'ga ako ra'e 'ū? Najema'uma'uwi'i te 'ga afu'am are jepi a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe, ma'upawe'eme 'ga mafu'amamū.

A'eramū

—Awy'ja 'ga mafu'ama ki 'ei?

—Pedro 'ga 'ga amafu'am kūi— 'jau 'gā ajaupe.

12 'Ga mafu'ama 'gā mopiryyita. A'eramū Pedro 'ga 'jau 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga upe mama'e apoara 'ga te 'ga amafu'am nū'ū, Jeju 'ga nū'ū. Naore rūi 'ga aramafu'am. Noropājē mū rūi ore 'ga mafu'ami. Norojesageu rūi te 'ā ore 'ga mafu'ami. Jeju 'ga te 'ā 'ga mafu'amara te—'jau Pedro 'ga 'gā nupe aipo 'gā 'eramū.

13 A'erauwe 'gā ajemogyau etee oporesagamū 'gā nee.

—Janeruwarete 'ga te ako wa'yra 'ga amut opoaawamū ikue. 'Ga te 'ga amafu'am— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga omogo ipojeuwipyamū. Jarejuwarete 'ga te 'ā jane sirowiat. Ymā we te 'ā janepyy 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiari rakue. Na'awamue rūi futat te 'ā jane 'ga rerowiari. Ymā we futat te 'ā Abraão 'ga 'ga rerowiari rakue. Isaki, Jako. Mímera 'gā 'ga rerowiaa rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eramū jane 'agamū 'ga rerowiaa jarejemogyau— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

—Janeruwarete 'ga ako wa'yra 'ga mua janee ikue numiamū. A'ere ako pēē futat pejukaukat 'ga ikue. A'eramū ako pēē 'ga monou ekoete peje'wyrriara upe ikue, Piratu 'ga upe ijukaukaa ekoete ikue. 'Ga ako "Opoit je 'ga wí", 'jau ikue numiamū. A'ere ako pēē "Ere 'ga jukaukaa futat oree", 'jau ako pēē ai'i. 14 Oporojuka ma'ea jēmī ako pēē imuēmukaa 'ga upe ikue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Oporojuka ma'ea te amunipo 'ā pejukaukat rakue. A'ere ako mama'e tywera apoare'ema 'ga jēmī pejukaukat ikue. 'Ga Jarejuwarete 'ga remifutara etee te wapo. A'etea ako pēē 'ga jukaukaa ekoete ikue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe, oporogytau u'ama. 15—'Ga te 'ā ae mogyara futat. A'ere ako pēē futat 'ga pejukaukat ikue numiamū. A'ere ako Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'i nū. Ore futat 'ga moferaw ire 'ga resaka ai'i nū— 'jau 'ga 'gā nupe. 16—'Ga pājē mū te ore 'agamū 'ga mafu'ami. Naore rūi 'ga aramafu'am. Aruerowiat te 'ā ore 'ga. A'eramū 'ga 'ga mafu'amukaa oree pē nowase— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe oporogytau.

17 —Nepekwaawi nipo 'ga— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Nepekwaawi nipo Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ruri. Pē'wyrriari 'gā nanē nokwaawi nū. Ajee ako 'ga pejukaukat ekoete ikue, peje'wyrriara upe ikue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe, Jeju 'ga mome'wau.

18 —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. A'e are 'gā ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. "Anure nipo Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ruri. A'ere 'ga pyriwara 'gā 'ga rerekou tyweaete 'ga mayrūmū", 'jau 'ā 'gā ka'arana kwasiaa inuga janee rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau. —Ajee 'ā 'ga je'egawer imū etee futat 'ga rayrūnamū amanūmū janee. 19 A'eramū pēē 'awamū pejepoia pejetywer awi. A'eramū pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. "Jetywera epe'a je wi, ki Ku'jyp", pe'je ki 'ga upe. Ojeupe pēje'ega monorauwe, 'ga pētywera tomoit pē nui 'jau— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

20 —Pētywera pē nui imoir ire 'ga opājēa tamut pē nupe 'jau. A'eramū futat 'ga pē maku'iu pē mogyau. A'eramū pejetywer awi pejepoia. Ymā te Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: "Teja'yra 'ga tomono 'gā nupe 'jau, 'gā katu'okawamū 'jau", 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. A'eramū 'ga 'ā Jeju 'ga mua janee rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau.

21 —Awamū 'ga 'ūina ywag ipe, mama'e katu'okawa 'ara upe iwaēma rapesaka 'ūina. Anure te nipo 'ga ruri ojewya nū, 'awa ywy pe nū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eramū futat 'ga ruwa 'ga ywy katu'oka nipo nū. A'eramū futat ipyau 'jawe ipou nū, ywy apou nū. Saa'e ymā rakue. Nan futat ipou nū, ikatu'oka nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue:

22 “Anure te nipo Janeruwarete 'ga 'ga amū muri pē nupe, oje'ega mome'waramū pē nupe.

Je 'jawerimū futat 'ga 'ua pē nupe oje'ega, Janeruwarete 'ga je'ega mome'wau pē nupe.

Sā'ā 'ga je mura. Nan futat nipo 'ga pēpytuna 'ga amū muri pē nupe oje'ēma'eramū.

23 'Ga nipo oje'ega renupare'ema 'gā omojo'ok wemiayuwa 'gā nui anure. A'eramū nipo 'ga oje'ega renupare'ema 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe.

A'eramū ki pēē enupa etee 'ga je'ega”,

'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

24—Moisesi 'ga ra'ne akou oje'ega 'gā nupe rakue. A'ere Samueu 'ga oje'ega 'gā nupe nū. A'ere 'gā newiriwarera 'gā 'gā nemimome'ufer imū etee futat oporogytau 'gā nupe. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā juejue. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga porogytai 'gā nupe rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū 'ā 'gā ka'arana kwasiari inuga 'ga je'eg are rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eferupi te futat ajee 'ā Jejuu 'ga manūi, 'Uwarete 'ga je'eg imū etee futat— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe. 25—A'ere 'ā 'ga na'gā nupe etee rūi 'ga porogytai rakue. Pē nupe nanē nū 'ga porogytai. “Enejuaipyrama 'gā teje'ega anuwamū jeresageramū 'gā nupe, najuejue etee futat”, 'jau 'ā Ku'jywa 'ga Abraão 'ga upe rakue. Pēē 'ā Abraão 'ga juapyrera. Ma'eramū 'ā Ku'jywa 'ga porogytafera resageramū pē nupe nanē nū— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

26—Ma'eramū 'ā Ku'jywa 'ga 'awamū ojeupe mama'e apoara 'ga muri pē nupe ra'ne, wa'yra 'ga muri pē nupe ra'ne— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Mama'e esagea 'ga wapo pē nupe, mama'e tywer awi pē momoirukaawamū— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

4

'Gā nee 'wyrriara 'gā mara'neawet

1 'Gā nupe Pedro 'ga oje'ega Juā 'ga retee 'gā nuwamū 'gā amū 'ua owaēma 'gā nupe. Mainan, Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā 'wyrriat, satusau. Mīmēra 'gā 'ua owaēma 'gā nupe 'gā je'egamū.

2—Jejuu 'ga ako amanū ai'i— 'jau Pedro 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe. —A'ere ako 'ga ferawī etee ai'i nū. A'eramū nipo jane nan tee futat jaremanū re jareferapa etee futat 'ga 'jawerimū. Jejuu 'ga jewyramū te nipo jane 'ēi tywy awi jareferapa nū— 'jau Pedro 'ga imome'wau u'ama 'gā nupe.

A'e renupawe aipo 'ut ma'efera 'gā amara'neramū 'gā nee.

3 A'eramū 'gā 'gā ppyka 'gā monou 'gā munepa moromunepawa pype. Kaaruweteramū 'gā 'gā ppyka 'gā monou 'gā munepa moromunepawa pype. Peu etee futat 'gā osea 'upa. Peu futat 'gā aku'emamū. 4 A'ere kwaiwete 'gā nenuparera 'gā Jejuu 'ga rerowiari. 'Ga rerowiaara 'gā ojeme'yita. A'eramū Jejuu 'ga rerowiaara 'gā pytuna sīku miu.

5 A'eramū ai'iwe 'gā 'ua ajatykau Jerusareg ipe. Judeu 'gā 'wyrri'ri, 'gā nupe oje'ēma'e, Moisesi 'ga je'ege are moromu'jat. Mīmēra 'gā 'ua ajatykau ajuee.

6 A'ere 'ga, mainana 'wyrriararete 'ga ajatykau 'gā nee. Kaifasi, ajepeja Juā, Aresāri, Anasi 'ga pytuna mū. Mīmēra 'gā ajatykau ajuee.

7 A'eramū 'gā moromunepawa pypewara 'gā, Jejuu 'ga remimonofera 'gā nerurukaa jefaruu 'gā nupe.

—Pe'je pejewau 'gā nerua 'au ore rowase— 'jau 'gā jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'gā nerua. A'ere ajatyka ma'efera 'gā oporonupa 'gā nupe iteu ma'efera 'ga ree.

—Maran te iteu ma'efera 'ga pemafu'am rai'i?— 'jau 'gā oporonupa ee Pedro 'ga upe Juā 'ga retee. —Ma'e pājē mū pēē 'ga mafu'ama rai'i ki 'ei? Awōjja je'eg imū rai'i ki 'ei?— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁸ A'eramū Pedro 'ga oje'ega 'gā nupe. Ku'jywa 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramū 'ga mogyjeukare'ema 'gā nui. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

⁹ —Maran te 'ga pemafu'am rai'i, pe'je 'ā ore. A'eramū je imome'wau pē nupe. Mama'e tywera nipo ore aruapo rai'i? Naani nū'ū. Mama'e esage te ore aruapo ai'i nū'ū. A'etea 'ā ore rerurukat ekoete pejepe ore moporogytaukaa pejejeupe ki 'ei. A'eramū je imome'wau pē nupe— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gā nupe.

¹⁰ —Naoropājē mū rūi ore 'ga mafu'ami. Jejui Kristu 'ga te 'ā 'ga amafu'am. Nasare pe waranup ma'efera 'ga, pēnemijukafera 'ga. Ako 'ga poromū Janeruwarete 'ga omoferap ai'i nū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama. —'Ga te 'ga amafu'am opājē mū ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹¹ —A'etea ako pēē 'ga futare'ema ikue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama. —A'ere 'ā Janeruwarete 'ga 'ga muri janee, jane katu'ogukaa ete 'ā. Sā'ā ae 'oga aporamū kwaiwete 'ywa rerura tupaa'mywamū. A'eramū 'ā ae 'ywa mū reroyrūmū. A'ere 'ā eroyrūmyrera jēmī 'yweteetea. A'eramū 'ā ae ijaramū, pea te futat pemono, ae 'i ajaupe. Nan tee futat 'ga 'i Jejui 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ga amut janee. A'ere ako pēē peroyrū ete 'ga ai'i. “Nia'wyrī 'ga ra'e”, pe'je 'ga upe ikue. “Narafutari ore 'ga”, pe'je Jejui 'ga upe ai'i— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama. —A'ere 'ā 'ga ruwa 'ga te 'ga futari. A'eramū 'ga 'ga mogou jane katu'okaramū etee nū. Afutare'em ire 'ā 'ga pē katu'oka etee 'ua nū— 'jau Pedro 'ga u'ama, 'gā nupe.

¹² —'Ga te 'i futat Janeruwarete 'ga amut janee. Nirūi futari 'ga. 'Ga te 'i futat ae katu'oka akou. Janetywera pe'aara 'ga poromū 'ut janee— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gā nupe.

Pedro 'ga Juā 'ga retee oporogytau 'gā nupe. Iteu ma'efera mafu'amawera mome'wau 'gā nupe. ¹³ A'eramū ajatyka ma'e 'gā oporesagamū 'gā nee:

—Kuu. Maran te 'gā nokyjei oporogytau janee nū'ū? 'Gā te te 'ā nojemu'ei agawewi a'i kūi. A'etea te 'ā 'gā nojenosī imome'wau a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe.

—Naani nū'ū— 'jau ajepeja 'ga 'gā nupe. —Jejui 'ga rewiri ako ma'efera 'gā tee nū'ū. A'eramū 'gā a'eramū 'agamū ojenosōue'em jane wi— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁴ A'ere iteu ma'efera 'ga oi 'gā nupi. 'Gā nemimafu'amera 'ga oi 'gā nupi. A'eramū 'wyrīara 'gā 'ga resaka 'gā newiri 'ga rekoramū. A'eramū 'gā a'eramū oje'egarūme'em 'gā nupe: “Pē'me pēē”, 'jawe'em futat 'gā 'gā nupe.

¹⁵ A'eramū peuwara 'gā amū oje'ega Pedro 'ga upe Juā 'ga retee:

—Pē'ē pejewau ore wi ra'ne. Peu pekwap ore wi ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'ēi awau 'gā nui.

'Gā 'ē re 'gā oje'ega ajaupe:

¹⁶ —Maran te jane 'gā nerekoī 'awamū?— 'jau 'gā ajaupe.

—Tee.

—Okwaapap te 'ā 'gā a'i kūi, 'auwara Jerusareg ipewara 'gā a'i kūi. A'eramū jane “i'me 'gā”, 'jawe'em futat 'gā nupe. Okwaapap te 'gā 'ā. ¹⁷ A'eramū jane, “Au'je Jejui 'ga mome'ua mokwasi'o re”, sa'e 'gā nupe jareje'ega moywrafena 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —“'Ga mome'uu'jawamū ore pē monoi pē munewu'japa ne nū”, sa'e 'gā nupe jareje'ega moywrafena 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

18 A'ere 'gā 'gā nenūina nū. A'erauwe Pedro 'ga 'ua Juā 'ga retee 'ua osou. A'erauwe 'gā 'jau 'gā nupe:

—Au'je ki 'awamū Jėjui 'ga mome'u re. 'Ga mome'uu'jawamū ore pē munewi ne nū. Narafutareteetei futari ore 'ga mome'ua 'awamū— 'jau 'gā 'gā nupe.

19 A'ere Pedro 'ga Juā 'ga retee 'gā je'egi etee 'gā nupe:

—Ma'ja te Janeruwarete 'ga afutat? Peje'eg are oreapyaka te 'ga afutat? Oje'eg are oreapyaka te ra'u 'ga afutat nū? Napeje'eg are rūi te 'ā ore apyakai. Jarejuwarete 'ga je'ega te 'ā ore aruenup— 'jau etee Pedro 'ga Juā 'ga retee 'gā nupe. 20 —Amanū ako Jėjui 'ga ai'i numiamū. A'ere ako 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'i nū. A'eramū ore 'ga resaka ai'i. Oje'ega 'ga oree ai'i. A'eramū ore 'agamū 'ga resag ire te imome'wau arakou pē nupe. Noropoiru'uwari futari ore 'awamū 'ga mome'u awi— 'jau etee Juā 'ga 'gā nupe.

21 Aipo 'gā 'eramū 'wyrriara 'gā oje'ega moywyrafena 'gā nupe nū:

—“Au'je Jėjui 'ga mome'u re”, aru'e ako ore pē nupe ko. 'Ga mome'uu'jawamū ore pē pyygi pē nupānupāu nū'ū — 'jau 'gā oje'ega moywyrafena 'gā nupe.

'Gā nupe oje'ega moywyrafen ire opoia 'gā nui. A'ere 'gā nanupāi 'gā. Okyje 'gā mytuna 'gā nui. A'eramū 'gā a'eramū opoia esage te 'gā nui. Iteu ma'efera resakara 'gā wejue 'ga Jarejuwarete 'ga muorypa ee:

—Ene te 'ā eneresage oree. Ene te ako iteu ma'efera 'ga eremafu'am ai'i— 'jau 'gā 'ga upe 'ga muorypa ee 'upa.

22 Nakunumī arūi te 'ā iteu ma'efera 'ga. Sawa'ea te 'ā iteu ma'efera 'ga. Kwarēta kwara te 'ā 'ga amu'at.

Jarejuwarete 'ga upe 'gā 'eawet

23 Ojowi 'gā poir ire Pedro 'ga Juā 'ga retee ojewya awau opytuna 'gā pyri. A'eramū 'gā opytuna 'gā nupe werekwawera mome'wau:

—Ekoay mainana 'wyrriara 'ga oje'ega moywyrafena oree ai'i. “Au'je ki Jėjui 'ga mome'u re”, e'i 'gā oree. “Ga mome'uu'jawamū ore pē pyygi pē nupānupāu ne”, e'i 'gā oree ai'i— 'jau Pedro 'ga mainana 'wyrriara 'gā 'eawera mome'wau ajaupe.

24 Aipo Pedro 'ga imome'upaw ire 'gā oje'ega monou 'upa Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa.

—Ene te 'ā ore'wyrriararetea, ki Ku'jyp — 'jau 'gā 'upa 'ga upe. —Ene te 'ā mama'ea ereapo oree rakue. 'Y, ywy, ywak. Mīmera 'ā ereapo oree rakue, iypewara reewe rakue. Ore nanē 'ā ene iapou rakue nū. Ene te 'ā Oreruwaretea— 'jau 'gā oje'ega monou 'ga upe 'upa 'ga muorypa. 25 —Ymā te 'ā ka'arana erekwasiarukat oreyyp 'ga upe rakue, Davi 'ga upe rakue, ejeupe mama'e apoara 'ga upe rakue— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. —Ene'agesagea oje'ega 'ga upe rakue, 'ga mu'akwaapa rakue. A'eramū 'ga eneje'ga kwasiaa inuga oree rakue— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe 'upa.

—Aipo 'jau 'ga ikwasiaa inuga oree rakue:

“Ma'eramū te judeue'ema 'gā mara'neramū etee ajemogyau?

Ma'eramū te 'gā mama'e tywer are etee 'gā neta'aramū ajemogyau?

26 'Wyrriararete 'gā ajatykau 'wyrriari 'gā netee aparuwajaa ene ree eneremimurera 'ga ree nanē nū”,

'jau 'ga ikwasiaa inuga oree rakue— 'jau 'gā 'upa Jarejuwarete 'ga upe.

27 —Mama'e a'je are futat 'ga ka'arana kwasiari inuga oree rakue— 'jau 'gā 'ga upe. —'Ga remikwasiarer imū etee futat kwaiwete 'gā jatykai enera'ya 'ga ree. Enera'ya 'ga ree 'gā mara'neramū. A'eramū 'gā ajatykau 'ga ree. “Sijuka 'ga”, 'jau 'gā ajaupe. Erote, Pōsiu Piratu. Mīmera 'gā judeu

'gā werajatyka judeue'ema 'gā netee enera'yra 'ga ree. Nokoi agawewi 'ga tesirūgatu. A'etea 'gā ajatykau 'ga ree 'ga rerekou tyweaete— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. —Eneremimurera 'ga ree 'gā jatykai. Ene futat 'ā 'ga erepyrū oreo rakue, ore katu'okawamū rakue. A'e 'ga ree ako 'gā jatykai kwaiwete ai'i— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

28 —Davi 'ga remikwasiarer imū etee futat 'gā iapoi. Ene te 'ā pājēreteā. Nitywi 'ā 'ga amū ene 'jawe. A'etea 'ā ene eja'yra 'ga jukaukaa ako 'gā nupe ai'i. Eneremifutar imū etee futat 'gā iapoi— 'jau 'gā oje'ega monou 'ga upe. —Nan futat te 'ā erefutat rakue— 'jau 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

29 —Eapyaka ki 'gā je'egay are e'yina, ki Ku'jyp. Imara'ne 'gā ore ree. A'eramū ene E'agesage mua oreo, ore mogyaukare'ema 'gā nūi. Eje'ega mome'waukaa oreo 'gā nūi ore mojenosōukare'ema futat — 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. 30 —Epājēa emut oreo, Kiapi'ni. Oreremiapoe'ema eapoukat oreo. Ojero'wu ma'e 'gā ekatu'ogukat oreo. A'eramū nipo tesirūmera 'gā oporesagamū ajemogyau ee— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. —Esage ma'e 'ga futat enera'yra 'ga. Ipojeuwipyra 'ga futat. 'Ga je'eg imū futat toroo 'gā katu'oka arakou 'jau, ki Ku'jyp— 'jau 'gā 'ga upe, oje'ega monou 'upa.

31 Ojeupe 'gā je'ēmaw ire 'ga 'oga motomoga 'gā nupe, opājē resaukaa 'gā nupe. A'eramū futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā nerekou. A'eramū futat 'gā ojenosōue'em Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau awau ajemogyau.

Okaraemā me'egawet

32-35 Jeju 'ga remimonofera 'gā 'ga manūawera mome'wau akou 'gā nupe: —Amanū ako Janejararete 'ga ai'i numiamū, Jeju 'ga ai'i numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'i nū — 'jau 'gā akou imome'wau ojepyriwara 'gā nupe.

A'eramū Ku'jywa 'ga opājē monou wa'yra 'ga rerowiaara 'gā nupe. 'Ga nanē futat akou 'gā newiri nū. A'eramū Ku'jywa 'ga ojejukau wa'yra 'ga rerowiaara 'gā nee.

Nitywi'i futari “peapo awi mama'ea mū nan” 'gā nupe 'jara 'gā. Aju'jaju'jawe futat 'gā wea'aramū mama'e apo are. Nitywi'i futari mama'e mimara 'gā. Mama'ea 'gā imua pāwē etee futat ajaupe. Ka'aranūa 'gā erua Jeju 'ga remimonofera 'gā nupe. A'eramū 'gā ka'aranūū mojo'oka etee futat 'gā nupe. Ika'aranūūe'ema 'gā nupe nanē imonou nū. Ta'yt kwaiwete ma'e 'gā nupe kwaiwete imonou. Ta'yre'ema 'gā nupe imonou ināinānī'i etee. Mama'e muawamū 'gā imonou 'gā nupe. Ywy jara 'gā ywy me'ega amumera 'gā nupe. 'Oga jara 'gā nanē woga me'ega ka'aranūū are nū. A'e repyfera 'gā erua Jeju 'ga remimonofera 'gā nupe ajaupe imojo'ogipyramū. A'eramū ikaraemāe'ema 'gā amū akowe'em futat 'gā pype rakue.

36-37 Jose 'ga nanē oywy me'ega nū. A'eramū 'ga oywy repyfera rerua imonou Jeju 'ga remimonofera 'gā nupe. Jose 'ga u'at 'ypō'ōūū pype rakue. Sipiri 'jau 'gā aipo 'ypō'ōūū upe. Levi 'ga juapyrera poromū. Aipo Jose 'ga rera mukūi. Panapea 'ga rer irūa. Jeju 'ga remimonofera 'gā Panape nuga 'ga ree. Aemaku'iaara 'ga. A'eramū 'gā poromū inuga 'ga ree.

5

Ananiasi 'ga Safira ēē retee

1 Anure 'ga amū nanē oywy me'ega nū. 'Ga rera Ananiasi. 'Ga remireko ēē rera Safira. Ananiasi 'ga oywy me'ega. A'ere 'ga ka'aranūū mojo'ogi ojeupe.

² —Simim ape jarejee 'jau — 'jau 'ga wemireko ēē upe. —A'ere soo jare'meramū 'gā nupe 'jau. “Koromū etee orewy repyfera”, sa'e 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga wemireko ēē upe.

A'eramū Ananiasi 'ga awau o'meramū Pedro 'ga upe:

—Koromū etee futat ka'aranūa jeywy repyfera — 'jau futatee 'ga awau Pedro 'ga upe.

³ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū ene mama'eukwaawa 'wyriara je'ega renupa 'ū? Ma'eramū te ene'me Jarejuwarete 'ga upe ra'e? Ywy repyfera eremim ape ejeupe. A'ere 'ā ene'me ejua. ⁴ Enema'ea futat ywya. A'eramū ime'eg ire enema'ea futat epyfera. Ma'eramū ene e'me ekoeteramū ejua jee 'ū? A'ere naje upe rūi ene'me. Jarejuwarete 'ga upe te ene'me— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

⁵ Aipo ojeupe 'eramū 'ga u'aa tii too awau amanūmū. A'eramū 'gā “o'me re Ananiasi 'ga manūi” 'e renupara 'gā okyjau ajemogyau. ⁶ A'eramū kunumūū 'gā 'ga auwana taity pyu, 'ga rerawau inuga ita kwara pype.

⁷ A'eramū kaaruwamū 'ga remireko ēē 'ua owaēma Pedro 'ga upe. Nokwaawi ēē omena 'ga manūa. ⁸ A'eramū Pedro 'ga 'jau ēē upe:

—A'jea futat te koromū etee futat ka'aranūa rai'i?— 'jau 'ga ēē upe.

—A'jea futat kweramū etee futat ai'i— 'jau ēē 'ga upe.

⁹ A'eramū Pedro 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'eramū te pē'me Jarejuwarete 'ga upe? Nepekwaawi sipo “Janerwarete 'ga ae'mea okwaap” 'ea? Kweramū futat enemena ita kwara pype erawarera 'gā nuri. A'eramū 'gā 'awamū ene nanē ene rerawau nū— 'jau Pedro 'ga ēē upe.

¹⁰ Aipo ojeupe 'eramū ēē amanūmū u'aa Pedro 'ga rowase nū. A'erauwe kunumūū 'gā 'ua osou nū. Irāā'ā ēē reumera etee tuwamū nū. A'eramū 'gā ēē rerawau inuga ēē mena ywri pe.

A'eramū 'gā nera okwasi'wau.

—Ananiasi 'ga i'me Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga amanūmū u'aa Pedro 'ga rowase. A'ere 'ga remirekofera ēē nanē amanūmū o'me are nū— 'jau 'gā imokwasi'wau.

¹¹ A'erauwe 'gā ajemogyau okyjau najuejue etee futat. Jeju 'ga rerowiaara 'gā, tesirūmera 'gā taetu okyjau.

—Kuu. Peenup te rai'i? “O'me re 'ga manūi” 'ea rai'i? Noje'eg ekoetei ae Jarejuwarete 'ga upe! Ni'mea'uweri ae 'ga upe— 'jau 'gā ajaupe.

Aeremiapoe'ema apoawet

¹² A'eramū taetu Jeju 'ga remimonofera 'gā Jeju 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū Janerwarete 'ga 'gā nemiapoe'ema apoukaa 'gā nupe. Ojero'wu ma'e katu'ogukaa 'gā nupe. Opājē resaukaa werowiaara 'gā nupe. A'eramū 'gā oporesagamū ajemogyau ee.

Jeju 'ga rerowiaara 'gā ako ajatykau 'ogeikwara pakuja 'wyripe, Sarumāu 'ga ma'e 'jawa 'wyripe jepi. Amaraka'aga 'gā Jarejuwarete 'ga upe, oje'ega 'gā imonou 'ga upe 'jau. ¹³ Amumera 'gā oje'ariweramū Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee numiamū. A'ere 'gā kyjei etee 'wyriara 'gā nui.

—Esage futat Jeju 'ga rerowiaara numiamū— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere 'wyriara 'gā nui 'gā kyjea ete 'gā nomoje'arukari Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee.

¹⁴ A'ere amumera 'gā nokyjei futari. A'eramū 'gā etee Jeju 'ga rerowiaa. Kūjā nanē nū. A'eramū futat 'gā ojemomytuna kwaiwete ajemogyau, Jeju 'ga rerowiarāmū. ¹⁵ A'eramū Jeju 'ga remimonofera 'gā nemikatu'ogera resakarera 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua imajatykau. 'Gā nerua inuga pe yse

pe pinosiga pype. A'eramū Pedro 'ga kwawamū 'ga 'aga okwapa ojero'wu ma'e 'gā 'arimū. Janeruwarete 'ga 'Agesagea Pedro 'ga rerekou. A'eramū 'gā 'arimū Pedro 'ga 'aga kwawamū Janeruwarete 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'oka. ¹⁶ A'eramū Jerusareg ywyriwara 'gā nanē ojero'wu ma'e 'gā nerua nū. Jerusarega pytepyter ipe katu 'gā nerua imajatykau mama'eukwaawa rerekwara 'gā netee. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'ogukaapap Pedro 'ga upe.

Jejuī 'ga remimonofera 'gā nereko tyweawet

¹⁷ A'eramū mainana 'wyrirarete 'ga amara'neramū Jejuī 'ga remimonofera 'gā nee.

—Ojerowiarukapap futat nipo 'ā 'gā 'gā nupe— 'jau 'ga opytuna 'gā nupe.

A'eramū 'ga a'eramū amara'neramū 'gā nee. 'Ga pytuna 'gā, satuseu 'gā nanē amara'neramū 'gā nee nū.

¹⁸ A'eramū 'ga 'gā pyygukaa 'gā munewukaa moromunepawa pype. Oje'wyrarete pyteripewara pype 'gā nerawau imunewukaa.

¹⁹ A'ere ppytunimū Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga amū muri 'okwara rawopytymo'woka 'gā nupe. A'erauwe 'ga 'gā nenū'jāu 'gā nerawau jui.

²⁰—Pe'je pejewau peu Ku'jywa 'ga mogytaaw ipe Jejuī 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe— 'jau ywagipewara 'ga Jejuī 'ga remimonofera 'gā nupe.

Aipo 'gā nupe 'epaw ire ywagipewara 'ga awau ojewya ywag ipe nū. A'erauwe 'gā 'ga mojerowiaa.

²¹ Ai'iwetetewe Jejuī 'ga remimonofera 'gā awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe Jejuī 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. A'ere mainana 'wyrirarete 'ga nokwaawi. A'eramū 'gā ojeupe oje'ēma'e 'gā majatykau. A'ere 'gā 'jau jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je pejewau 'gā nerua. Saporogyta 'gā nupe 'jau— 'jau 'gā jefaruu 'gā nupe.

²² A'erauwe jefaruu 'gā awau moromunepaw ipe, iawopytymo'woka. A'ere 'gā nitywi. Ojeawopytym agawewi futat. A'etea 'gā nitywi. 'Gā nesage'ēma'e 'gā awau ojewya imome'wau mainana 'wyrira 'ga upe nū.

²³—Nitywi etee 'gā ki 'ei. Ū'ē 'gā na'e ki 'ei. Peu agawewi futat iaarana 'ga rekoi. A'etea 'gā nitywi etee. Marupi katu nipo 'gā 'ēi ra'e? Ojeawopytym agawewi futat. A'etea nipo marupi katu ū'ē ra'e — 'jau 'gā imome'wau mainana 'wyrira 'ga upe.

²⁴ Aipo ojeupe 'eramū mainana 'wyrira 'gā okyau jefaruunana 'gā 'wyrira'ri retee. Ajemogymogyau etee worekorekou ekoete etee futat. 'Gā ikwaawe'ema 'gā nerekou.

²⁵ Aipo 'gā 'eramū kūima'e 'ga amū 'ua imome'wau 'gā nupe:

—Pēnemimunewera 'gā ako oo Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype ojepyriwara 'gā mu'jau ko— 'jau 'ga 'ua imome'wau 'gā nupe.

²⁶ A'erauwe jefaruu 'gā 'wyrira 'ga jefaruu 'gā nerooi peu Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā nupe. A'eramū 'gā 'gā nerua nū. A'ere 'gā nuerekoi 'gā tesirūgatu. Okyje 'gā tesirūmera 'gā nui.

—Werowiat 'gā 'gā. 'Gā nupānamū 'gā jane apisi ita pyu ne— 'jau 'wyrira 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'gā nerekou esage etee. ²⁷ A'eramū 'gā 'gā nerawau oje'ēma'e 'gā nupe nū. A'eramū mainana 'wyrira 'ga 'jau 'gā nupe:

²⁸—Maran ajee ore 'i pē nupe rai'i? "Au'je ki 'ga mome'u re", ore 'i pē nupe rai'i ū. 'Ga rera 'ā pemokwasi'o pejemogyau amunawa pype— 'jau mainana 'wyrira 'ga Jejuī 'ga remimonofera 'gā nupe. —Pemokwasi'o 'ā 'ga rera amunawa pype. Jerusareg ipe taetu 'ā kwaiwete 'ga rera— 'jau mainana

'wyrriara 'ga 'gã nupe, oje'ega moywyrarefa 'gã nupe. —Ore kwa pejepe 'ga juka are. “Pěě futat ako 'ga pejukaukat ai'i”, 'jau 'ã pěě ore— 'jau mainana 'wyrriara 'ga oje'ega moywyrarefa 'gã nupe.

²⁹ A'eramũ Pedro 'ga naně oje'ega jupe nũ:

—Peje'ega nipo ore aruenup ki sa? Naani. Jarejuwarete 'ga je'ega te 'ã ore aruenup. Ma'eramũ 'ã ore Jejui 'ga mome'ui arakou 'gã nupe— 'jau 'gã mainana 'wyrriara 'ga upe. —Pěě futat ako 'ga pemonoukat ipokutugukaa 'ypeywar are, 'ga jukaukaa 'gã nupe ai'i. A'ere ako 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'i nũ— 'jau Pedro 'ga mainana 'gã nupe. ³⁰—Ymã we te ako jane Jarejuwarete 'ga rerowiari ikue. 'Ga futat ako Jejui 'ga moferapa ai'i. ³¹ Jane katu'okawamũ 'ga 'ã akou 'awamũ. Ita kwar awi omoferaw ire 'ga 'ã akou ae katu'okawamũ— 'jau 'ga mainana 'gã nupe. —Israeu juapyreramũ jane'wyrriaramũ naně 'ga 'ã akou nũ. Janeruwarete 'ga te 'ã 'ga omogo oje'jawe. 'Ga te 'ã 'ga wapo jane katu'okawamũ— 'jau Pedro 'ga mainana 'gã nupe.

—Judeua 'ã pěě, pejetywer awi pě poiri Janeruwarete 'ga afutat. Ma'eramũ 'ã 'ga 'ga mafu'ami ita kwar awi jane katu'okawamũ. Otywer awi aepoiriweramũ 'ga ipe'ai jane wi. ³² Ore 'ã Jejui 'ga manũawera arue-sak. 'Ga feraw ire naně ore 'ga resaka ai'i nũ— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama. —A'eramũ 'ã ore a'eramũ 'ga mome'wau arakou pě nupe. Noropoiri'aweri ore 'ga mome'u awi. Janeruwarete 'ga 'Agesagea naně Jejui 'ga kwaapa nũ. Oje'ega renupara 'gã nupe Janeruwarete 'ga U'agesage mua. Ma'eramũ 'ã ore 'ga mome'ui arakou— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

³³ Aipo Pedro 'ga 'eramũ 'gã amara'neramũ 'gã nee.

—Aruapisi ore pěě. Nanamũ aipo pe'je ore— 'jau 'gã 'gã nupe.

³⁴ Aipo 'eramũ 'ga amũ afu'ama oje'ega opytuna 'gã nupe. Fariseu 'ga, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga, kũima'eeteetea 'ga. Gamarieua 'ga rera. 'Ga oje'ega opytuna 'gã nupe:

—Peroo 'gã ukupepe ore wi ra'ne. Toroporogyta ra'ne 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã 'gã nerawau enũ'jãu 'gã nui. ³⁵ 'Gã neroo enũ'ẽ re 'ga oje'ega opytuna 'gã nupe:

—Pejea'gu ki 'gã nui. Peapisia'ne kasi 'gã ne. ³⁶ 'Awamueu ako kũima'e 'ga amũ 'ua 'gã nupe ai'i. Teutasi 'jara 'ga ako. “Awamũ je reko'i 'wyrriaramũ pě nupe”, 'jau ako 'ga 'gã nupe ai'i. A'erauwe ako 'gã ajatykau 'ga ree kwaiwete. 400 'gã ako ajatykau 'ga ree ra'i. 'Ga remiayuwamũ 'ga ree 'gã jatykaramũ ako jefaruu 'gã 'ga jukau ai'i. A'erauwe futat 'ga juka re 'ga remiayuwera 'gã okwasi'waupap ajai. Too.

³⁷ —Aipo 'ga juka re 'ga amũ 'ua nũ. Judas 'ga 'ua nũ. Garireja ywy pewarera 'ga. 'Wyrriara ae mojopyrũukaawa rupi 'ga 'ua 'gã nupe. A'erauwe 'gã jatykai 'ga ree nũ. A'ere naněwějěmĩ futat 'gã 'ga jukai. A'erauwe ako 'ga remiayuwera 'gã okwasi'wau ajai ai'i nũ.

³⁸ —Awamũ ako 'ga amũ 'ua jane ai'i nũ, Jejui 'ga ai'i nũ. A'ere ako 'gã 'ga jukai etee ai'i nũ. A'eramũ jane 'ga remiayuwera 'gã kwasi'o rapesaka ra'ne. Ikwasi'oe'emamũ jane “A'jea futat 'ga Janeruwarete 'ga ma'ea ra'e”, sa'e 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe. ³⁹ —'Ga remiayuwera kwasi'oe'emamũ nipo Jarejuwarete 'ga we futat peowajat. A'eramũ pěě 'gã apisawa'ne'em— 'jau Gamariet 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã erowiari.

—A'jea futat nipo— 'jau 'gã ajaupe. —Pe'je aje siapesak ra'ne— 'jau mainana 'wyrriara 'ga 'gã nupe.

⁴⁰ A'ere 'gã Jejuí 'ga remimonofera 'gã mogei nũ 'gã nupã'nupã'nupãu.
—Au 'je ki Jejuí 'ga mome'u re pejejeko re 'gã nupe— 'jau 'gã 'gã nupe.
A'ere 'ga opoia 'gã nui, 'gã nupã re.

⁴¹ Onupã re 'gã ũ'jãu mainana rog awi. Aku'iramũ etee awau.

—Janeruwarete 'ga te 'ã iku'i 'ũina jane ree— 'jau etee 'gã ajaupe. —'Ga ra'yra 'ga te jane 'ã sirowiat. A'e are te 'ã 'gã jane nupãi. Namama'e tywera apo are rũi te 'gã 'ã jane nupãi. Jejuí 'ga rerowiaramũ te 'gã jane nupãi— 'jau 'gã ajaupe aku'iramũ etee.

⁴² A'eramũ taetu 'gã ojero'waro'wau etee futat ajemogyau Jejuí 'ga mome'wau 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe osou imome'wau 'gã nupe.

—Jejuí 'ga jane katu'okara. Janeruwarete 'ga ako 'ga amut jane katu'okaramũ ikue— 'jau 'gã 'gã nupe imome'wau.

'Gã nog ipe nanẽ awau imome'wau 'gã nupe nũ.

—Jejuí 'ga jane katu'okara. 'Ga te ako Janeruwarete 'ga amut janee ikue, jane katu'okaramũ ikue. Ma'eramũ 'ga 'ã ae katu'ogi akou— 'jau 'gã ajemogyau imome'wau 'gã nupe.

6

Majawera 'gã nupe mama'e monoat

¹ Anure Jejuí 'ga rerowiaara 'gã awau ajemogyau ojeme'yita, kwaiwete. Judeu 'gã juejue. A'ere 'gã amũ grego je'ega apoi. Amumera 'gã epyreu je'ega apou. A'eramũ grego je'ega apoara 'gã amara'neramũ epyreu je'ega apoara 'gã nee.

—Nepemojo'og esagei 'ã majawera 'gã nupe kumia. Pejepytuna imen manũ ma'e 'gã nupe ete 'ã kumia kwaiwete pemono. A'ere 'ã orepytuna majawera 'gã nupe kumi tuwyre'ria etee pemono— 'jau 'gã ajaupe, amara'neramũ ajuee.

² A'eramũ Jejuí 'ga remimonofera 'gã 'gã majatykau.

—Ore noromopypea'uweri Jejuí 'ga mome'ua. Nia'wyrí 'ga mome'u awi ore poira. ³ A'eramũ pẽẽ futat 'gã amũ nesaka. Sete 'gã pemogy kumia majawera 'gã nupe imonoaramũ. Ore noropoiru'weri Jejuí 'ga mome'u awi. 'Ga mome'wara te 'ã ore. A'eramũ pẽẽ futat 'gã amũ mũ'jãu imua pejejewi— 'jau Jejuí 'ga remimonofera 'ga amũ u'ama 'gã nupe. —Esage ma'e 'gã etee. I'akwaap ma'e 'gã etee futat ki pemono imũ'jãu 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga Agesage rerekwara 'gã etee ki pemũ'ẽ imonou kumia 'gã nupe imonoaramũ — 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴ —A'eramũ ore oropoire'ema Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u awi. Jarejuwarete 'ga upe oroporogyta awi nanẽ oropoire'ema nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁵ —A'jea futat. A'jea futat te 'ã 'ga je'ega resageramũ— 'jau 'gã ajaupe. —Ko ajee ore 'gã amũ muri etee imogyau, majawera 'gã nee ojejuka ma'eramũ. Pẽẽ 'ã 'ga je'ega mome'wara te. A'eramũ ore 'gã amũ mua te imogyau majawera upe kumi monoawamũ— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'erauwe 'ga 'gã amũ muri 'gã mogyau majawera upe kumi monoawamũ. 'Gã nemipyyrũ 'gã nera Estevã, Filipe, Prokara, Nikanu, Timãu, Pamenasi, Nikorau. Poromũ 'gã nemipyyrũmera 'gã nera. 'Gã 'gã imonou imogyau majawer are ojejuka ma'eramũ.

Jarejuwarete 'ga Estevã 'ga erowiar wywapiãu. Janeruwarete 'ga 'Age-sage 'ga rerekou nũ.

Nikorau 'ga najudeu arũi. A'ere 'ga Janeruwarete 'ga rerowiari judeu 'jawe. Åtioki pewarera 'ga Nikorauramũ.

⁶ 'Gã mũ'ẽ re 'gã 'gã nerawau Jejuí 'ga remimonofera 'gã nupe.

—Koromū ore 'gā muri majawera 'gā nee ojejuka ma'eramū ai'i— 'jau 'gā 'gā nupe.

—A'jea. Nanuara futat esage. Au'jete 'gā pemut rai'i— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'erauwe 'gā je'egi Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee:

—Koromū 'gā 'gā muri majawera 'gā nee ojejuka ma'eramū rai'i. Ejejuka ki 'gā nee. Esag iki 'gā kumi monoa majawera upe. Emu'akwaap 'gā— 'jau 'gā oje'ega Ku'jywa 'ga upe.

'Ga upe 'epaw ire 'gā opo monou 'gā apyte'rarimū.

—'Awamū majawera 'gā nee ojejuka ma'ea pēē— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā kumi monoaramū ajemogyau majawera 'gā nupe.

⁷ A'eramū futat 'gā Jeju 'ga mome'u mokwasi'wau kwe pewara 'gā nupe. Kwaiwete amunawa pypiarūpiaruga. A'eramū Jerusareg ipewara 'gā nanē Jeju 'ga rerowiaa, kwaiwete. Mainana 'gā amū nanē 'ga rerowiaa 'gā pyri nū.

Estevão 'ga pyykawet

⁸ Estevão 'ga ako esage ma'ea. A'eramū Janeruwarete 'ga aku'iramū 'ga ree. A'eramū Janeruwarete 'ga opājē mua 'ga upe, 'ga remiapoe'ema apoukaa 'ga upe. A'eramū esakarera 'gā oporesagamū ee ajemogyau. ⁹ A'ere 'gā amū nuerowiari Estevão 'ga. Aipo 'gā judeua futat numiamū. Sirene pewaret, Aresāri pewaret. Mīmer awi 'gā nuri rakue. 'Gā jatykaawa rera “noporowykyu'jawi 'gā amuarera 'gā nupe” 'ea. Aipo 'gā ojemajatykau Sirisia ywy pewarera 'gā nee, Asia ywy pewarera 'gā netee. A'eramū 'gā Estevão 'ga mueu. ¹⁰ A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea te Estevão 'ga mu'akwaawi 'ga mogou. A'eramū 'gā a'eramū wejue oje'egawarūnamū futat 'gā nupe.

¹¹ A'eramū 'gā 'gā amū mepyau Estevão 'ga je'ēwu'jagawamū.

—Koa kūima'e 'ga nia'wyrī. Jarejuwarete 'ga 'ga akurap akou. Moisesi 'ga nanē 'ga ikurapa nū. Ore 'ga 'eawera aruenup— 'jau 'gā o'meramū 'gā nupe.

¹² Nan etee 'gā 'gā mamara'neu Estevão 'ga ree. 'Wyrīa'ri, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat. Mīmera 'gā 'gā amamara'neukat Estevão 'ga ree. A'eramū 'gā Estevão 'ga pyyka erawau oje'ēma'e 'gā nupe. A'erauwe i'me ma'e 'gā nuri osou oje'ega 'wyrīara upe.

¹³⁻¹⁴ —A'jea futat 'ga 'ga kurawi akou. “Nia'wyrī ako Janeruwarete 'ga mogytaawa ra'e”, e'i 'ga oree akou ai'i. “Moisesi 'ga taetu ako o'meramū akou ikue, oporogytau 'me akou ikue”, e'i 'ga oree akou. “Jeju 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga nipo 'ā Jarejuwarete 'ga mogytaawa omateepap”, e'i Estevão 'ga oree ai'i— 'jau futatee i'me ma'e 'gā 'wyrīara upe. —“Moisesi 'ga je'ega nanē simojopy'rupap 'jau nū”, 'jau 'ga oree — 'jau futatee 'gā 'gā nupe o'meramū, Estevão 'ga je'ēwu'jaga.

¹⁵ Aipo 'eramū ajatyka ma'e 'gā amā'jāu Estevão 'ga reakwar are.

—Kuu. Maran te 'ga reakwara nū'ū. Janeruwarete 'ga pyriwara 'ga reakwara 'jawe futat 'ga jā'nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

'Ga reakwara renyfuga resakawe ajatyka ma'e 'gā oporesagamū etee 'ga ree 'upa.

7

Estevão 'ga eawet

¹ A'eramū mainana 'wyrīararete 'ga 'jau Estevão 'ga upe.

—A'jea futat nipo ajee ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

² A'erauwe Estevão 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Peapyaka jeje'eg are— 'jau 'ga mainana 'gã nupe. —Janeruwarete 'ga te 'ã esage janee nũ'ũ. Ymã te 'ga jesaukari janeypy upe rakue, Abraão 'ga upe rakue— 'jau 'ga 'gã nupe. —Mesopotami ywy pe 'Abraão 'ga rekoramũ Janeruwarete 'ga oje'ega Abraão 'ga upe rakue: ³ “Kwe pe ekwap epytuna 'gã nui ajepeja ywy pe. Jeremiesaukaram ipe ekwap”, 'jau 'ga 'ga upe rakue, 'ga muẽma 'ga pytuna 'gã nui rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe. ⁴—Kautei 'jawa ywy awi 'Abraão 'ga awau akou kwe pe. Awau owaẽma Rarã 'jawa amunaw ipe. Peu 'ga opytawaipa. Peu futat 'ga ruwa amanũmũ 'ga wi rakue. A'ere 'ga ruwa manũ re Janeruwarete 'ga 'ga rerawau 'ga pytuna 'gã netee futat 'ga rerua erowaẽma Kanaã 'jaw ipe rakue. 'Agamũ 'ã jarejemogyau 'ga reruawer ipe etee futat— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁵—NaAbraão 'ga upe etee rũi 'ga ywya muri rakue. 'Ga juapyrera 'gã nupe nanẽ 'ga ywya muretei rakue. Aipo 'jau Janeruwarete 'ga 'Abraão 'ga upe: “Ene manũ re enejuapyrera 'gã ajemogyau ipype”, 'jau Janeruwarete 'ga 'Abraão 'ga upe. Nata'yri we agawewi 'Abraão 'ga aiporamũ rakue. A'etea Janeruwarete 'ga e'i poromũ 'ga upe. ⁶ “A'ere nipo enejuapyra 'gã nekoï tapy'yï amutee ywy pe oporowykyau jupe”, 'jau Janeruwarete 'ga 'Abraão 'ga upe rakue. “A'eramũ nipo ywy jara 'gã 'gã mogyau wemifajamũ, 'gã moporowykyau ojeupe. A'ere nipo 'gã nomepyi 'gã. A'eramũ nipo 'gã 'gã nerekou tyweaete. Kwaturu sētu kwara mũ rupi nipo enejuapyrera 'gã ajemogyau oporowykyau jupe”, 'jau 'ga 'Abraão 'ga upe— 'jau Estevão 'ga u'ama 'gã nupe.

⁷—“Anure te nipo je enejuapyrera 'gã nereko tywearera 'gã nereko tyw-eretei”, 'jau Janeruwarete 'ga 'Abraão 'ga upe. “Anure te nipo enejuapyrera 'gã nuri ojewya 'au je muorypa”, 'jau 'ga 'Abraão 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama 'gã nupe, oypy 'gã nekwawera mome'wau u'ama 'gã nupe.

⁸—Aipo 'e re Janeruwarete 'ga 'jau 'Abraão 'ga upe rakue nũ: “Eja'yramũ ki eja'yra 'ga emojewak”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramũ 'Abraão 'ga 'ga je'ega rerekou katu wapy pe. A'eramũ 'ga anure wa'yra 'ga 'aramũ wa'yra 'ga mojewaka. Wea'aramũ Janeruwarete 'ga je'eg are wa'yra 'ga mojewag ire. “Eja'yra jewaga resakawe ki ejea'at jeporogytafer are ekou”, 'jau Janeruwarete 'ga 'Abraão 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga akou wea'aramũ 'ga porogytafer are rakue. Majepei tee 'Abraão 'ga morowykye'ema magwapa wa'yra 'ga 'ar ire. A'ere 'ga ajepeja rupi 'ga mojewagi rakue. Isaki 'ga 'Abraão 'ga ra'yra 'ga. A'ere anure Isaki 'ga wa'yramũ nũ. 'Ga ra'yra 'ga rera Jako. A'eramũ 'ga nãnẽwẽjẽmĩ futat wa'yra 'ga mojewaka nũ. Anure Jako 'ga wa'yramũ nũ. Tusi 'ga ra'yra. A'eramũ 'ga wa'yra mojewaka oje'jawe etee futat. Imojewakapap rakue. Jako 'ga ra'yra 'gã janeypya rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

⁹—Janeypy 'gã oporerekoaywereteramũ wewirera 'ga ree, Jose 'ga ree rakue. A'eramũ 'gã wewirera 'ga me'ega kũima'e 'gã amũ nupe, 'ga monou ka'aranũ are. A'eramũ aipo kũima'e 'gã Jose 'ga rerawau Egitu ywy pe rakue. Mukuu te Egitu ywya 'gã ywy awi. Peu 'gã Jose 'ga me'ega nũ. A'eramũ Jose 'ga muarera 'ga 'ga moporowykyaukaa 'ga mepyawe'em. A'ere Janeruwarete 'ga Jose 'ga rerekoi weape futat.

¹⁰—A'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga muekõẽãina etee mama'e apoukaa 'ga upe. A'eramũ Jose 'ga u'arasige'emamũ akou. 'Ga mu'akwaapa etee Janeruwarete 'ga. A'eramũ Faraó 'ga 'ga futaa. Faraó 'ga Egitu ywy pewara 'gã nupe 'wyriararetea. A'eramũ 'ga 'jau Jose 'ga upe: “Ene je amogo tejemiayuwa rerekwaramũ, jeroga raaranamũ, jekaraemã raaranamũ nanẽ

nũ”, 'jau 'ga Jose 'ga upe, 'ga mogou opoirũnamũ rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

11—A'ere anure Egitu ywy pewara 'gã ty'ara rerajemogyi. Nitywi mama'ea 'gã nupe. A'eramũ ty'ara 'gã mu'arasiga 'gã mogyau. A'eramũ Jose 'ga juowuurana monou 'gã nupe, 'gã nemi'uramamũ. A'ere naEgitu ywy pewara etee rũi ty'ara rerekoi rakue. Kanaã pewara 'gã nanẽ nitywi mama'e pyu rakue, janeypy 'gã futat rakue. 12 A'ere 'ga amũ 'jau Jako 'ga upe rakue: “Egitu ywy pe mama'e tywamũ. 'Gã 'wyriara 'ga juowuuran anugatu ime'egipyramamũ”, 'jau 'ga amũ imome'wau Jako 'ga upe rakue. A'erauwe Jako 'ga wa'yra 'gã monou Jose 'ga pyri juowuurana murukaa. A'ere 'gã nokwaawi Jose 'ga. A'eramũ 'gã juowuurana mua 'ga wi. A'eramũ 'gã erawau erojewya oje'wyr ipe nu— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

13—Wemi'urama ojewi teepawauwe 'gã ojewya awau imua rakue nũ. Aiporamũ 'gã oramũ futat 'gã newirera 'ga ojemome'wau 'gã nupe. “Je ako pẽnewirera ikue”, 'jau 'ga 'gã nupe. A'eramũ Jose 'ga reki'yra 'gã nesakara 'gã awau imome'wau 'wyriararete 'ga upe. “Jose 'ga reki'yra 'gã 'au ako 'ga pyri”, 'jau 'gã 'wyriara 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

14-16—A'erauwe 'wyriara 'ga oje'ega Jose 'ga upe rakue: “Ere ajee ejuwa rerurukaa 'au ejepyri”, 'jau 'ga Jose 'ga upe rakue. A'erauwe Jose 'ga oje'ega weki'yra 'gã nupe: “Pe'je ajee jarejuwa 'ga rerua 'au pejepytuna 'gã neewe”, 'jau 'ga 'gã nupe rakue. A'erauwe 'ga reki'yra 'gã oi. 'Ga 'eawera mome'wau 'uwa 'ga upe. “Ere ejua 'au je pyri”, pe'je ki jarejuwa 'ga upe, e'i 'ga oree. “Pejepytuna 'gã juejeu perut”, e'i 'ga oree, 'jau 'gã 'uwa 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe u'ama.

—A'erauwe 'gã 'uwa 'ga rerawau Egitu ywy pe, wewirera 'ga rekwaw ipe rakue. Opytuna 'gã netee futat 'gã awaupap Egitu ywy pe rakue. Kwaiwete te 'gã nakue. Setêtai sũku te 'gã pytuna. A'eramũ 'gã peu futat awau ajemogyau rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

—Peu futat Jako 'ga amanũmũ rakue. 'Ga manũ re 'ga ra'yra 'gã 'ga rerua 'ga tyma Abraão 'ga remimurera ywy pe. Aipo ywya 'ga amut teumera rupawamũ futat rakue, Sikwẽ 'jawamũ rakue. Emora 'ga ra'yr awi imua rakue. Ka'aranũ pyu futat 'ga imua rakue. Janeypy 'gã manũ re nanẽ 'gã peu futat 'gã neroui ityma aipoa ywy pe rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

17—Peu Egitu ywy pe futat janeypy 'gã ojeme'yita rakue. Kwaiwete 'gã ojeme'yita ajemogyau rakue. 'Au ojewyre'emauwe 'gã jeme'yita. 'Gã jeme'yi re Janeruwarete 'ga 'gã nerua erojewya 'au. U'eawer imũ etee futat 'ga 'gã nerua erojewya 'gã ywy pe rakue nũ.

18—'Gã neroo ja'wyja'wyrãmũ futat 'wyriara tywera osou 'gã nupe. A'ere aipoa 'wyriara Jose 'ga nokwaawi. Jose 'ga manũ re tee aipo 'wyriara reni 'gã nupe. A'eramũ 'ga Jose 'ga kwaape'ema. 19 A'eramũ aipoa 'wyriara janeypy 'gã nerekou tyweaete, janeypy 'gã mayrũmũ. A'eramũ aipoa 'wyriararũe'ema 'ga 'jau 'gã nupe: “Pejeja'yra pemomopot. I'ar ypyrauwe peroo ejaa kofera pype inuga. A'eramũ amanũmũ”, 'jau 'wyriararũe'ema 'ga 'gã nupe. A'ere 'gã jejukai wa'yr are. Imimi etee jui, imonou, imuaranupa. A'eramũ 'gã ojemomytuna kwaiwete. A'eramũ 'wyriara amara'neramũ 'gã nee— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

20—Aipo 'wyriara renamũ futat Moisesi 'ga u'aa. A'eramũ 'ga y'ẽẽ 'ga mima 'ga rerekou. Muapyra jay maka'jam ire 'ga y'ẽẽ yrupenana apou 'ga upe. A'ere ẽẽ 'wyyyga pyu iperuga wa'yra 'ga upe. A'e pype 'ga y'ẽẽ 'ga rerawau 'ga nuga 'ga rejaa juowukuu pyteripe 'y pe. 21 A'eramũ 'wyriara 'ga ra'yra ẽẽ 'ua

'ga joo'o renupa, Farao 'ga ra'jyra eë 'ua 'ga renupa. A'eramū eë 'ga rerawau ojeupe imuaranupa. 'Ga aranuw ire eë 'jau 'ga upe: "Je te 'ā amuaranuwukat ene. A'eramū ene jera'yra futat ekou", 'jau eë Moisesi 'ga upe. ²² A'eramū Moisesi 'ga ojemu'jau Egitu ywy pe 'gā nemikwaaw are. A'jeteetewi te 'ga porogytai. Oporowyky esage te 'ga— 'jau Estevão 'ga u'ama 'ga mome'wau 'gā nupe.

²³—Kwarēta kwara mu'ar ire Moisesi 'ga 'jau ojeupe: "Maran te 'ā nooi tepytuna resaka tekou 'i?" 'jau 'ga ojeupe. A'eramū Moisesi 'ga awau. ²⁴ 'Ga waēmamū Egitu ywy pewara 'ga amū 'ga pytuna 'ga rerekou tywea 'ga rowase. A'eramū Moisesi 'ga osou 'gā pyterimū 'gā pe'au ajau. A'ere 'ga Egitu ywy pewara 'ga jukau opytuna 'ga repyaa. ²⁵ "Jepytuna 'gā nipo je kwaap. 'Awa ywy awi 'gā nenū'jāwamū je ene monoi Jarejuwarete 'ga 'ea nipo 'gā ikwaapa", 'jau Moisesi 'ga ojeupe numiamū. A'ere 'gā nokwaawi. "Janeruwarete 'ga 'ga mut 'gā nenū'jāu Egitu ywy awi" 'ea kwaape'ema ajemogyau.

²⁶—Ai'iwe Moisesi 'ga oi opytuna 'gā pyri nū. A'eramū 'gā amū ajuerekou ajuowajaa nū. A'eramū Moisesi 'ga 'jau 'gā nupe: "Ma'eramū pēē pejepokoka ekoete pejejee pejejuerekou ki 'ei? Israeu juapyrera jue agawewi pēē", 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe. ²⁷ A'ere ojonupāara 'gā Moisesi 'ga muajāni etee. A'eramū 'ga 'jau: "Awŷja 'wyrriaramū ene mogou oree ki 'ei? Awŷja ene mua mama'e tywera apoukare'ema oree ki 'ei? 'Tajuka 'ga amū kaaruwauwarera 'jawe', ere te? Kaaruwamū ako Egitu ywy pewara 'ga erejuka ai'i. ²⁸ "Ga 'jawe tajuka amū nū, ere te?" 'jau 'ga 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

²⁹—Aipo ojeupe 'erauwe Moisesi 'ga ojepe'au 'gā nui oka'jama awau ajepeja ywy pe Mitiā 'jaw ipe akou. Peu futat 'ga wemirekoramū. Wemireko re 'ga wa'yramū. Mukūi 'ga ra'yra 'gā— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

³⁰—Kwarēta kwara magwaw ire Moisesi 'ga awau akou jū myterimū watau. Ywytyra pyri 'ga awau watau, Sinai 'jawa pyri 'ga awau. Peu jū pype tata wenyramū erujewi 'ga upe. Ka'a'ia wenyramū 'ga upe. A'ea tata eny wywyteripe ywagipewara 'ga ojesaukaa 'ga upe. ³¹ "Kuu. Ma'ja te nū'ū?" 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga epejāna esaka. A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe: ³² "Je te ako eneruwaretea jepi", 'jau 'ga Moisesi 'ga upe. "Enepytuna 'gā ako je rerowiat iypy we ikue. A'eramū je 'ā eneruwaretea tekou", 'jau 'ga 'ga upe. "Abraão, Isaki, Jako. Mīmera 'gā ako je rerowiat ikue", 'jau 'ga Moisesi 'ga upe oje'ega— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

—A'ere Moisesi 'ga kyjei etee 'ga je'eg awi. Oyyita u'ama. Awawe'em 'ga 'ga pyri katu katu. 'Ga kyjea 'ga mamā'jāukare'ema ee. ³³ A'eramū Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe: "Ere epyapaawa mososoka. Je te 'ā pājērete. A'eramū pēē je pyri pejejua pejepyapaawa mososoka. A'eramū je pē nerowiaa. Na pa je 'gā je rerowiar ra'e, ta'e pē nupe 'jau", 'jau 'ga Moisesi 'ga upe— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

³⁴—"Aenup je tejemiayuwa wayrū rerofaema te 'yina. Egitu ywy pewara 'gā jeremiayuwa 'gā wereko tywerete. A'eramū je 'au tejua tejypa teporogytau enee. Tomono ene 'gā nenū'jāukaa peuwara 'gā nui 'jau", 'jau 'ga Moisesi 'ga upe— 'jau Estevão 'ga imome'wau u'ama 'gā nupe.

³⁵—Ymā te 'ga amū Moisesi 'ga upe 'ga 'i rakue: "Awŷja ene mut 'wyrriaramū oree? Awŷja ene mua mama'e tywera apoukare'ema oree ki 'ei?" 'jau 'ga amū 'ga upe rakue, 'ga reroyrūmū rakue. A'ere 'ga futat Janeruwarete 'ga imogoi 'ga pytuna 'gā nenū'ēawamū Egitu ywy awi. Janeruwarete 'ga futat 'ga omogo 'wyrriaramū pē nupe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe u'ama.

—Janeruwarete 'ga 'jau ywagipewara 'ga upe: “Ekwap eje'ega Moisesi 'ga upe. 'Jeremiyauwa 'gã 'ga too erua enũ'jãu jee Egitu ywy awi 'jau', e'i 'ga enee, ere ewau 'ga upe”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramũ ywagipewara 'ga 'ua tata eny 'jawewara wwyteripe ojesaukaa oje'ega Moisesi 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

³⁶—Moisesi 'ga futat janeyppy 'gã nenũ'jãu Egitu ywy awi rakue. Peu futat Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukaru'jau'japa Moisesi 'ga upe, opãjẽ resaukaawamũ. A'eramũ Egitu ywy pewara 'gã oporesagamũ ajemogyau ee. 'Y pytag ipe nanẽ 'ga iapou 'gã nupe nũ. Amunawe'em ipe nanẽ 'ga aeremiapoe'ema apou akou 'gã nupe. Awau 'gã akou watau. Kwarẽta kwara rupi 'gã awau akou watau.

—Peu 'ga 'gã ataaw ipe mama'e apou 'gã nupe, aeremiapoe'ema apou 'gã nerekou pe rupi. ³⁷ Ymã te Moisesi 'ga poromũ oje'ega opytuna 'gã nupe rakue. “Anure nipo Janeruwarete 'ga 'ga amũ muri jerekwawer ipe pẽ nupe oje'ega mome'waramũ pẽ nupe. Sã'ã 'ga je mura pẽ nupe. Nan tee futat nipo 'ga 'ga amũ muri pẽ nupe. Pẽpytuna 'ga futat nipo 'ga poromũ amut pẽ nupe”, 'jau 'ga opytuna 'gã, Israeu juapyrera 'gã nupe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

³⁸—Moisesi 'ga futat opytuna 'gã nerawaara rakue. Awau 'gã owaẽma wwytyra upe, Sinai 'jawa upe. Wwytyra upe owaẽm ire 'gã opytau. A'eramũ futat 'gã ajatykau. A'ere Moisesi 'ga ojeupia wwytyra rupi 'gã nui. Awau oporogytau Jarejuwarete 'ga upe wwytyra apyte'rarimũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga mua 'ga moporogytaukaa Moisesi 'ga upe: “Tajuowa-jat kasi 'gã nee ne. Amunarũme'em nanẽ nũ. Mama'e tywera nanẽ 'gã iapowe'em. Akowe'em nanẽ 'gã ajuemireko are”, 'jau ywagipewara 'ga Moisesi 'ga upe rakue. Nateepawa'uweri futari Janeruwarete 'ga je'ega. Namutamutat 'ga je'ega rekoi— 'jau Estevão 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

—Ojeupe ywagipewara 'ga imome'upaw ire Moisesi 'ga ojewyraipa 'ua wwytyra apyte'rar awi 'ga je'ega mome'wau opytuna 'gã nupe. ³⁹ A'ere janeyppy 'gã niporenuwiweri Moisesi 'ga je'eg are rakue. 'Ga reroyrũmũ etee 'gã nakue. “Pe'je ajee soo jarejewya jarejemogyau Egitu ywy pe nũ”, 'jau 'gã ajaupe rakue.

⁴⁰—Ojewyru'jaw ire 'ga oporomukuramũ 'gã nupe rakue. A'eramũ 'gã oporonupa Arão 'ga upe ee: “Manamũ ajee jane reruarera 'ga ki 'ei? Moisesi 'ga ki 'ei?” 'jau 'gã Moisesi 'ga reki'ya 'ga upe rakue. “Tee. Maran gatu nipo 'ã 'ga rekoi rai'i”, 'jau 'ga 'gã nupe. “Amanũ nipo 'ã 'ga rai'i. Ere ajee itaa slapo jaremairamũ 'ũ, jarejee jarejerekwaramũ 'ũ, pea jarejeupe esaukaawamũ 'awamũ 'ũ”, 'jau 'gã 'ga reki'ya 'ga upe, Arão 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

⁴¹—A'erauwe 'gã opo'ya mua 'ga upe. Ita mo'ya rerekwara 'gã imua 'ga upe. A'eramũ 'ga kwataua'ya a'agawa apou mairamũ 'gã nupe. A'ere 'gã weymawa apisi iapyau jupe. Saa'e 'gã Janeruwarete 'ga upe weymawa rapya rakue. Nan futat 'gã kwataua'ya a'agawa upe weymawa rapyau ekoete. A'eramũ 'gã maraka apou jupe. ⁴² A'eramũ Janeruwarete 'ga opoiraiipa 'gã nui. Sã'ã ae Janeruwarete 'ga rerowiara. Nan futat 'gã kwataua'yt maira'me rerowiari jaytata retee. Jay, kwat. Mĩmera 'gã erowiaa imuorypa — 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

—A'eramũ Janeruwarete 'ga opoiraiipa 'gã nui. A'ere anure 'ga ojewya 'gã nupe nũ. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga nupe inuga janee rakue.

“Israeu juapyreramũ pẽẽ jeremiyauwa futat numiamũ. A'ere naje upe rũi pejejemawa peapy rakue.

Kwarēta kwara rupi amunawe'em ipe pejekou maira'me a'agawa upe etee pejejeymawa peapy rakue, pejejemiapofera upe etee futat rakue, 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe rakue.

Pēmaira mū rera Moroki. Ajepeja rera Rēfā. Rēfā jaytata.

⁴³ Moroki ro'gi erawau Rēfā a'agawa retee futat. Naje muorywi pejepe rakue.

A'eramū je futat pē monou kwe pe, Papiroini atykupe katy pē monou.

A'eramū je pē nerekou tyweaete, 'jau 'ga janeypy upe rakue",

'jau 'ga 'gā nupe, ka'arana kwasiani inuga janee rakue — 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

⁴⁴ —Amunawe'em ipe watau awau taityoga rerawau wogamū najuejue etee. Jarejuwarete 'ga upe nanē amū rerawau nū 'ga mogytaawamū. 'Ga je'eg imū etee futat Moisesi 'ga taityoga apoukaa 'gā nupe. A'e pype 'gā oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga resaka 'gā 'jau ajaupe: "A'jea futat. Janeruwarete 'ga rekoī jane pype. 'Aga taityoga pype 'ga reseī oporogytau janee", 'jau 'gā ajaupe. ⁴⁵ Nuetygi futari 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga. Moisesi 'ga manū re Josue 'ga akou Moisesi 'ga rekwawer ipe. A'etea 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga nuetygi futari. Erawau Kanaā ywy pe erowaēma. Peu owaēm ire 'gā judeue'ema 'gā nesaka. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā ywy pojekaukari janeypy 'gā nupe. A'eramū 'gā judeue'ema 'gā mū'jāu ojewi. A'eramū 'gā etee futat 'upa peu. Janeruwarete 'ga mogytaawa taityoga 'gā peu etee futat im'ina ojepyri Jarejuwarete 'ga mogytaawamū. Nuetygi futari 'gā 'ga mogytaawa taityoga — 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁴⁶ —Kanaā ywy pe janepytuna 'gā nekoramū Davi 'ga akou 'wyririamū 'gā nupe rakue. Janeruwarete 'ga oporomutarāmū nanimenime Davi 'ga ree. A'eramū Davi 'ga 'jau 'ga upe: "Awamū ore naruatau'jawi", 'jau 'ga 'ga upe. "A'eramū je 'oga mū apou Enemogytaawamū", 'jau 'ga 'ga upe. "Jako 'ga jeypya rakue. 'Ga 'ā ene rerowiat rakue. Awamū je nanē ene rerowiaa tekou", 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. "Ma'eramū je 'ā 'oga mū apoi enee, Enemogytaawamū, ki Ku'jyp", 'jau Davi 'ga Jarejuwarete 'ga upe. ⁴⁷ A'ere Davi 'ga 'oga nuapoi. 'Ga ra'yra 'ga te wapo rakue. Mama'e tesirūmera etee 'ga imajatykau wa'yra 'ga upe, Sarumāu 'ga upe. A'eramū 'ga manū re 'ga ra'yra 'ga iapou rakue — 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁴⁸ —A'ere Janeruwarete 'ga nokoa'uweri 'oga pype, aeremiapofera pype — 'jau Estevão 'ga 'gā nupe imome'wau. —'Ga te 'ā Janeruwaretea futat. 'Ga te 'ā eteetea. Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue:

⁴⁹ "Napytaa'uweri je pēnemiapofera 'oga pype. Ywaga jeapykawa. Ywya jepyrugawa", e'ī 'ga rakue.

"Maran a'e pe je rekoī pēnemiapofera pype nū?

Maranuara katu nipo 'oga peapo jee?

Ma'ape a'eramū jepytu'wawa?

⁵⁰ Naje rūi nipo 'agera mama'ea aapo rakue ki sa?

Jeremiapofera te 'ā 'agera mama'ea.

Je te 'ā 'agera mama'ea aapo katu katu", 'jau Ku'jywa 'ga 'gā nupe rakue,

'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue — 'jau Estevão 'ga imome'wau mainana 'wyrriara 'gā nupe.

⁵¹ —A'ere nipo 'ā pēē nanē nepeenuwi etee Jarejuwarete 'ga je'ega nū. Jarepy 'gā jawerimū etee futat nipo 'ā nepeenuwi etee 'ga je'ega. Nepēapyai futari nipo 'ā pēē. "Naani. Narafutari ore", 'jau etee 'ā pēē 'ga Agesage upe — 'jau Estevão 'ga 'gā nupe. ⁵² —Janeypy 'gā na'ne 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nerekou tyweaete rakue, 'gā apisau rakue. Anure nipo

Ku'jywa 'ga ojepeyriwara 'ga muri pē nupe. Pēnemiapesaga 'ga muri pē nupe 'eramū 'gā 'gā nerekou tyweaete rakue — 'jau Estevão 'ga 'gā nupe, u'ama imome'wau. —A'ere ako Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri janee ai'i. A'ere ako 'ga pejuka ai'i. Mama'e tywer apoare'ema 'ga te ako ai'i numiamū. A'etea ako 'ga pemonoukat ipokutugukaa 'ypeywar are ai'i — 'jau Estevão 'ga 'gā nupe. —Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga ako pēē imonou 'ga ree iporomutare'ema 'gā nupe ijukaukaa ai'i. ⁵³ Ymā te 'ā ywagipewara 'ga Janeruwarete 'ga je'ega reruri'janeypy 'gā nupe rakue. A'ea 'gā 'ā omome'u pē nupe numiamū. A'etea nipo 'ā nepeenuwi futari 'ga je'ega — 'jau Estevão 'ga 'gā nupe u'ama.

Estevão 'ga jukaawet

⁵⁴ Aipo ojeupe Estevão 'ga 'eramū 'gā amara'neeteeteramū 'ga ree kwaiwete. 'Gā mara'nea 'gā nerekou. ⁵⁵ A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea Estevão 'ga rerekoi. A'eramū 'ga amā'jāu ywau. Tata eny 'jawewara resaka ywag ipe. Owerapa 'ga upe. Sā'ā tupā werawa ypytunaiwayay pype. A'eramū 'ā ae ajuesakaaju'amamū. Nan 'ga Janeruwarete 'ga renyfuga pype Jeju 'ga resaka 'ga jakwatawa katy 'ga 'amamū. Enyfunyfuk 'ga upe. Janeruwarete 'ga wi te turi. ⁵⁶ A'e resakawe 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pemā'ē ywau. Ywaga ojeawopytymo'wokjee — 'jau Estevão 'ga 'gā nupe. —Jeju 'ga, Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga je aesak. 'Uwarete 'ga yse katy 'ga fu'ami u'ama — 'jau Estevão 'ga 'gā nupe.

⁵⁷ A'ere aipo 'ga 'eramū 'gā joywaemi etee. A'eramū futat wapy rawopytyma 'ga je'eg awi.

—Kasi ore 'ga je'ega renuwi ne — 'jau 'gā wapy rawopytyma 'ga je'eg awi. —O'meramū futat.

⁵⁸ A'erauwe 'gā jāni awau 'ga repejāna ojepejopepa awau 'ga pyyka 'ga jywa are. 'Ga rerawau 'ga roeryryryka amunaw awi. 'Ga rerawau 'gā muku'i amunawarete awi. A'erauwe 'ga je'ega renupara 'gā waity ju'ara mososoka imonou kunumūū 'ga upe, Saulo 'ga upe. Niaturi 'gā naitya. A'eramū 'gā imososoka imonou 'ga upe.

—Earū oreraitya oree — 'jau 'gā Saulo 'ga upe.

A'eramū 'gā ita pyyka imomopoa imonou 'ga ree ojeme'yita.

⁵⁹ Ita ojee imomopor pyyrauwe Estevão 'ga 'jau Jeju 'ga upe:

—Ene 'ā jejararetea. Ere ejua je'aga rerawau ejeypyri — 'jau 'ga Jeju 'ga upe.

⁶⁰ A'erauwe Estevão 'ga apygi wenupy'āu wafukaita oje'ega monou Jeju 'ga upe:

—Je repyat kasi ape ne. Tene ki 'gā jemogyi nan etee futat. Ejejuka etee ki 'ga nee. Nafutari je tejepyara, ki Ku'jyp — 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe.

'Ga upe oje'ēmaw ire 'ga amanūmū. Saulo 'ga upe nanē Estevão 'ga manūa esageramū rakue.

8

Saulo 'ga 'gā nereko tyweawet

¹⁻² 'Ga manū re Jeju 'ga rerowiaara 'gā amū Estevão 'ga reumera rerawau imonou inuga ita kwara pype. A'eramū 'gā ajaa'wau 'ga ree.

Estevão 'ga manūawa rupi we futat Jerusareg ipewara 'gā Jeju 'ga rerowiaara 'gā nereko tyweaete. A'eramū 'gā okwasi'wau awau Jerusareg awi. Jeju 'ga remimonofera 'gā ajemogyau 'wyriaramū 'ga rerowiaara 'gā nupe. A'eramū 'gā etee futat opytaw Jerusareg ipe. 'Ga rerowiar yau 'gā te ajee okwasi'opap 'gā nui. Amumera 'gā awau okwasi'wau Judeja ywy pe. Amumera 'gā awau Samari ywy pe. ³ A'ere Saulo 'ga 'jau ojeupe: “Oo pa je

Jejui 'ga rerowiaara 'gã nerekou tyweaete kwy. A'eramũ 'gã opoia Jejui 'ga rerowiar awi kwy", 'jau 'ga ojeupe.

A'erauwe 'ga awau Jejui 'ga rerowiaara 'gã amũ nog ipe 'ga rerowiaara 'gã pyyka. 'Gã noga moymoyka akou 'gã pyyka. Kũima'efera 'gã kũjãmera 'gã we futat erua ipyyka ijaga moromunepawa pype. A'eramũ 'gã opytuna pyygamũ oka'jama Saulo 'ga wi.

Samari ywy pe Filipe 'ga oawet

⁴ Jerusareg ipe Saulo 'ga rekoramũ kwaiwete 'gã awau oka'jama 'ga wi. A'eramũ futat okwasi'o ma'efera 'gã awau kwe pe akou Jejui 'ga mome'wau tesirũmera 'gã nupe. Janeruwarete 'ga je'ega retee futat 'gã imome'wau 'gã nupe. ⁵ Estevão 'ga 'gã ijuka re 'gã okwasi'wau awau. 'Gã kyjea 'gã nerekou. A'eramũ Filipe 'ga awau Samari ywy pe, Kristu 'ga mome'wau 'gã nupe. ⁶⁻⁷ A'eramũ 'gã kwaiwete wapyakau 'ga je'eg are ojeupe Jejui 'ga mome'uramũ. Ojero'wu ma'e 'gã 'ga ikatu'ogamũ 'gã nesakara 'gã ajemogyau oporesagamũ 'gã nee. Iteu ma'e 'gã katu'oka. Werekwara 'gã nui omoiramũ mama'eukwaawa wafukaita ũ'jau 'gã nui. Mĩmera 'gã esaka 'gã nui imoiramũ. ⁸ A'eramũ Samari ywy pewara 'gã aku'iramũ ee.

⁹ A'e pe futat kũima'e 'ga amũ ako. Simão 'jawa 'ga. Pãjētywera 'ga poromũ.

—Je pãjērete a'ũ— 'jau futatee akou 'gã nupe rakue.

¹⁰ A'eramũ Samari ywy pewara 'gã 'ga rerowiaa.

—Janepãjērete koromũ. Janeruwarete 'ga remiapo a 'ga wapo— 'jau 'gã ajaupe 'ga rerowiaa.

¹¹ Namutamutat 'ga mama'e apoi opãjē mũ 'gã neape. A'eramũ 'gã oporesagamũ 'ga ree.

¹² A'ere Filipe 'ga Jejui 'ga mome'ui 'gã nupe:

—Ymã we te 'ã jane Jarejuwarete 'ga remimura 'ga rapesagi jarejemogyau ikue. A'eramũ ako 'ga 'awamũ 'ga mua jatee ai'i. Jejujamũ futat ako 'ga ai'i. A'ere ako 'gã 'ga jukai ai'i. Amanũmũ 'ga janetywera mepyawamũ etee ai'i. A'ere 'ga mukũja 'ara rupi etee 'ga ruwi ita kwara pype. Imuapya 'ara rupi Janeruwarete 'ga 'ga moferapa nũ— 'jau Filipe 'ga 'gã nupe imome'wau. —A'eramũ ki pēē 'awamũ 'ga rerowiaa. Werowiaramũ 'ga pē katu'ogi pē mogyau wemiayuwamũ— 'jau Filipe 'ga 'gã nupe.

Aipo ojeupe 'ga imome'uramũ 'gã 'ga rerowiaa kwaiwete. A'eramũ 'gã 'jau:

—Jejui 'ga rerowiaaramũ je rekoi 'awamũ. Arowiat je 'ga tekou 'awamũ— 'jau 'gã najueje etee Filipe 'ga upe.

Aipo 'e re 'gã ojepymĩaukaa 'y pe Filipe 'ga upe. Jejui 'ga rerowiaa resaukaawamũ 'gã ojepymĩaukaa 'y pe 'ga upe. Kũima'efera 'gã, kũjãmera 'gã nanē ojepymĩaukaa 'y pe Jejui 'ga rerowiaa resaukaawamũ. ¹³ A'eramũ ipãjē ma'efera 'ga, Simão 'ga nanē Jejui 'ga rerowiaa nũ. A'eramũ 'ga nanē ojepymĩaukaa 'y pe 'ga upe. Opyĩ re 'ga akou Filipe 'ga rewiri etee futat. Filipe 'ga remiapo a 'ga esaka. Ojero'wu ma'e 'gã katu'oga 'ga esaka nũ. Mama'eukwaawa rerekwara 'gã nui mama'eukwaawa moira nanē 'ga esaka nũ. A'eramũ 'ga oporesagamũ akou ee. “Kuu. Okwaap futat nipo 'ga ojero'wu ma'e 'gã katu'oga”, 'jau 'ga ojeupe.

¹⁴ A'eramũ Jejui 'ga remimonofera 'gã 'gã nera renupa Jerusareg ipe. “Samari ywy pewara 'gã nanē Jejui 'ga werowiat nũ” 'e renupa. Najudeu joporemũ arũĩ Samari ywy pewara 'gã. Ojopyepype 'gã. A'etea 'gã Jejui 'ga werowiat. A'eramũ Jejui 'ga remimonofera 'gã aja mũ monou 'gã nesaka. Pedro 'ga 'gã imonou Juã 'ga retee. A'eramũ 'gã awau owaēma 'gã nupe.

¹⁵ Owaēm ire 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe:

—E'agesage emut 'gã nupe — 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁶ — Ene'agesagea nitywi we 'gã nee. “Ore arako Jeju 'ga rerowiaaramũ”, e'i 'gã nai'i. A'eramũ 'ga 'gã pymiãu 'y pe rai'i. A'ere Ene'agesagea nuri we 'gã nupe. ¹⁷ A'eramũ ene 'awamũ E'agesage mua 'gã nupe, 'gã nerekwaramũ— 'jau Pedro 'ga Juã 'ga retee oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

Aipo 'ga upe 'e re 'gã opo monou Jeju 'ga rerowiaara 'gã apyte'rarimũ. A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesage ruri osou 'gã pype 'gã nerekwaramũ.

¹⁸ 'Ga 'Agesagea 'gã pype isea Simão 'ga esaka. “Kuu. 'Gã apyte'rarimũ 'gã opo monorauwe Ku 'jywa 'ga U'agesage mua imogeu 'gã pype”, 'jau 'ga ojeupe.

¹⁹ A'eramũ 'ga 'jau Pedro 'ga upe, Juã 'ga retee:

—Afutat je nanẽ Jarejuwarete 'ga pãjã pẽ 'jawe. Ka'aranũa je omono ape pẽ nupe ee. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea je nanẽ tajag 'gã pype tekou 'jau— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

²⁰ Aipo ojeupe 'eramũ Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—“Ka'aranũ pyu nipo 'ga Janeruwarete 'ga 'Agesage jagi ae pype”, ere nipo kũ. Janeruwarete 'ga tene mono mama'eukwaawa rapyaw ipe, eneka'aranũ reewe 'jau 'ũ— 'jau Pedro 'ga 'ga upe oje'ega moywyrafena'i. —Ae ifutaramũ te Janeruwarete 'ga U'agesage muri ae upe. Naka'aranũ pyu rũ 'ga U'agesage muri ae upe. ²¹ A'ere nereko'i ore rewiri ra'e nũ'ũ. Nerepouri we etywer awi ra'e nũ'ũ. ²²⁻²³ Akwaap je enetywera, ene porerekoaywera nanẽ nũ. Epoit eporekoaywer awi. Eporogyta Jarejuwarete 'ga upe ejee ra'ne: “Jetywera emoit je wi”, ere 'ga upe ra'ne kũ— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

²⁴ “Mama'eukwaawa rapyaw ipe Janeruwarete 'ga tene mono eneka'aranũ reewe 'jau 'ũ”, ojeupe Pedro 'ga 'erauwe 'ga ajemuaẽma.

—Naani. Peapukat kasi aipoa Jarejuwarete 'ga upe jee ne— 'jau Simão 'ga 'gã nupe, ajemuaẽma rerekou.

²⁵ A'ere Pedro 'ga Juã 'ga retee awau ojewya Jerusareg ipe nũ. A'eramũ 'gã awau pe wyyriwara amunawa pype Jeju 'ga mome'wau akou 'gã nupe.

Etioپی ywy pewara 'ga upe Filipe 'ga 'eawet

²⁶ A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau Filipe 'ga upe:

—Ekwap ajepēja pe jo'okawa rupi. 'Yẽ'ẽ katy oo ma'e rupi ekwap — 'jau Janeruwarete 'ga 'Agesagea oje'ega 'ga wyyteripe 'ga upe. —Jerusareg ipyriuu ijo'ogi. A'e awau Gasã 'jaw ipe. Nuatapyypei 'gã aipoa pe rupi. A'ea pe rupi ekwap— 'jau Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga upe.

²⁷⁻²⁸ A'erauwe Filipe 'ga awau akou aipoa pe rupi. Pe rupi kũima'e 'ga amũ rekoa, Etiopi ywy pewara 'ga rekoa. Jerusareg ipe 'ga awau oporogytau Jarejuwarete 'ga upe rai'i. A'efera 'ga 'ut akou oje'wyr ipe nũ. 'Ga ywy pewara 'gã 'wryiara kũjã ẽẽ. Kãtasi ẽẽ rera. A'eramũ 'ga ẽẽ remiaywa. 'Ga futat ka'aranũ are omaenuna ẽẽ upe. A'e 'ga Filipe 'ga wekoat pe aje. 'Ga 'ywa'yata 'arimũ 'ga 'ua akou ka'arana mogytau. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana rerua erekou imogytau pe rupi. Isai 'ga remikwasiarera rerua erekou imogytau.

²⁹ A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau Filipe 'ga upe nũ:

—Ere emyẽmỹina'ĩ ewau 'ga rupisika— 'jau 'ga 'Agesagea 'ga upe.

³⁰ A'erauwe 'ga awau 'ga rupisika 'ga ka'arana 'ga imogyta renupa. A'erauwe Filipe 'ga oporonupa ee 'ga upe:

—Enereapyo te ejemimogyta are?— 'jau Filipe 'ga 'ga upe.

³¹ —Naani nũ'ũ. Nakwaawi je nũ'ũ. Nitywi ee je mueapyoara 'ga amũ— 'jau 'ga 'ga upe. —Terejot je rupi? Ere ejua e'aa 'au eapyka je pyri. Tajemu'e ape ee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Filipe 'ga awau ojeupia 'ywa'yata 'arimū wapyka 'ga pyri. A'eramū 'ga 'ga mu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are.

³² Aipo 'jau ka'aran are 'upa:

“Sā ā karupa'mī raeme'ema weroo ajukaramū.
Amumera 'ā wawa monoogamū miamū waeme'emamū.

Nan tee futat nipo 'ga.

Noje'egi wereko tywereteramū.

³³ “Ga te futat te 'ā nia'wyrī akou', 'jau nipo 'gā ajaupe.

A'ere nipo 'gā 'me ate.

Nokoi'i futari nipo 'ga amū jaruete 'ga 'jara 'ga.

Nitywi 'ga amū 'ga ra'yra mome'wara. 'Kweramū 'ga ra'yra', na'jawi nipo 'ga upe.

'Ga ra'yre'emaue 'gā 'ga jukai”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue, aipoa 'ga imogytau Filipe 'ga wupisigamū erekou.

³⁴ A'eramū 'ga oporonupa ee Filipe 'ga upe:

—Ojee futat te 'ga ka'arana kwasiari inuga rakue? 'Gā amū nee te ra'u nū?— 'jau 'ga Filipe 'ga upe.

³⁵ —Naani. Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga ree te 'ga ikwasari inuga janee rakue. Jejuī 'ga ree te 'ga ikwasari inuga rakue— 'jau Filipe 'ga 'ga upe imome'wau.

A'eramū futat Filipe 'ga 'ga mu'jau Jejuī 'ga ree 'ga rerawau erekou pe rupi.

³⁶ Poje 'gā awau 'y upe owaēma.

—Koromū 'y rakwawī ra'e kūi. Eneporopymīwet te 'y pe je ree?— 'jau 'ga Filipe 'ga upe.

³⁷ —Jejuī 'ga rerowiarāmū je 'y pe ene pymī futari nū'ū— 'jau Filipe 'ga 'ga upe.

—A'jea futat je 'ga rerowiari. A'jea futat Jejuī 'ga Janeruwarete 'ga ra'yra— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁸ A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'ga upe:

—Emory'we oree— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'ywa'yata mory'weukaa 'y 'arimū. A'erauwe 'gā awau ojypa 'y pe. Peu futat Filipe 'ga 'ga pymīāu 'y pe rakue. ³⁹ 'Ga pymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Filipe 'ga rerawau 'ga wī. A'eramū ipymīyrera 'ga 'ga resagu'jape'ema. A'eramū 'ga awau akou nū. Aku'iramū 'ga awau akou pe rupi oje'wyr ipe nū. A'eramū 'ga tee awau oporogytau akou pe rupi Jarejuwarete 'ga upe.

—Nitywi 'ga amū ene 'jawe jee. Ene etee te 'ā eneresage— 'jau 'ga awau akou oporogytau pe rupi 'ga upe.

⁴⁰ 'Ga pymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Filipe 'ga rerawau pe awi.

A'eramū Filipe 'ga ajepeja amunaw ipe ojesaukaa erujewi 'gā nupe, Asoto 'jaw ipe nū. Peu 'ga akou 'gā mu'jau Jejuī 'ga je'eg are nū. A'eramū 'ga awau akou pe rupi, pe wyriwara amunaw ipe 'gā mu'jau Jejuī 'ga je'eg are. Awau Sesaria upe owaēma.

9

Saulo 'ga upe Jejuī 'ga jesaukaawet

¹ Kwe pe Filipe 'ga rekoramū, Saulo 'ga akou Jerusareg ipe Jejuī 'ga rerowiara 'gā nerekuo tyweaete. 'Gā apisi are 'ga afuweramū. A'eramū 'ga awau oporogytau mainana 'wyrirarete upe:

—Oo je kwe pewara 'gā nerua ipyykapap. ² A'eramū ene ka'arana kwasiaa jee. Toroo Damasco pe 'jau. Judeu 'gā jatykaawa raarana 'gā nupe, 'gā

'wyrria'ri 'ga upe toroo esaukaa 'jau. "Saulo 'ga oreremiayuwa. A'eramū pēē Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nerawau esaukaa 'ga upe" 'ea ene ikwasiaa inuga ka'aran are jee. A'eramū 'gā ka'arana mogyta re Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nesaukaa jee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe. —A'eramū 'e 'gā pyyka imunepa moromunepawa pype 'jau. A'eramū je tejeupe 'gā pyypaw ire, 'gā pofaa, 'gā nerua 'au ene upe 'jau. Kūima'efera 'gā, kūjāmera 'gā we futat nipo je erua— 'jau Saulo 'ga mainana 'wyrriararete 'ga upe.

—Nai'i. Takwasiat enee 'jau— 'jau mainana 'wyrriararete 'ga Saulo 'ga upe. A'erauwe 'ga ka'arana kwasiaa. A'ere 'ga imonou Saulo 'ga upe. Ojeupe imono re Saulo 'ga awau.

³ Damasco pe 'ga waēm ja'wyja'wyrarauwe tata eny 'jawewara 'ua ojypa 'ga upe. A'ere natata arūi. Ywag awi 'ua wenyramū 'ga upe. ⁴ A'e reny awi Saulo 'ga okyjau u'aa ywyu. Awau 'ūina oyyita ywyu. A'eramū weny awi 'ga kyjeramū Jejuī 'ga oje'ega mua 'ga upe:

—Ma'eramū te je rereko tywerete ape, ki Saulo?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵ A'eramū

—Awŷja poromū oje'ega jee 'ū?— 'jau Saulo 'ga.

—Jejujamū je je'egi enee. Je te 'ā je rereko tywerete ape— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe. —Ma'eramū te nanuara ereapo ekou? ⁶ Ere efu'ama ewau amunaw ipe. Peu 'ga amū tene mu'e eneremiaporam are jee 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

⁷⁻⁸ A'eramū Saulo 'ga afu'ama amā'jāu numiamū. A'ere 'ga rea wewi.

'Ga rupi oo ma'e 'gā enupa futat numiamū. A'ere 'gā nuesagi Jejuī 'ga. A'eramū 'gā Saulo 'ga poppyka 'ga rerawau eruatau. Erawau erowaēma amunaw ipe. ⁹ Muapyra 'ara rupi 'ga nuesagi futari mama'ea. Mama'e resake'ema 'ga ojem'i'ware'ema futat. 'Ya miamū futat 'ga itykure'ema.

¹⁰ Aipo amunaw ipe kūima'e 'ga amū akou. Jejuī 'ga rerowiaara 'ga. 'Ga upe Jejuī 'ga ojesaukaa.

—Ananiasī.

—Ma'ja 'ū?

¹¹ —Peu ekwap ukawō'ō esage katy kūima'e 'ga amū rekaa. Judas 'ga rog ipe 'ga ruwi. Sauloa 'ga rera. Tarsu pewarera 'ga. Peu 'ga reni oporogytau jee.

¹² A'ea 'ga renaw ipe futat Ananiasī 'jawa 'ga ojesaukaa 'ga upe opo monou 'ga reakwara 'arimū. A'eramū 'ga amā'jāu nū— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe imome'wau. —A'eramū ene ewau 'ga resaka— 'jau Jejuī 'ga Ananiasī 'ga upe.

¹³ —Tee nū'ū. Akwaap je 'ga rera nū. Kwaiwete 'gā 'ga rera mome'ui jee jepi nū'ū. "Jerusareg ipe 'ga Jejuī 'ga rerowiaara 'gā Saulo 'ga opyyk imunepa moromunepawa pype" 'ea je aenup jepi nū'ū. ¹⁴ A'ere 'ā 'ga ruri 'auwaramū ore pyyka ore rerawau Jerusareg ipe. Mainana 'wyrriara 'gā 'ā 'ga mut ene rerowiaaramū ore pyyka— 'jau Ananiasī 'ga Jejuī 'ga upe.

¹⁵ A'ere Jejuī 'ga 'i etee 'ga upe:

—A'jea futat aipoa. A'ere 'ā je te Saulo 'ga pyrūi tejeupe. Toporowyky 'ga jee 'jau. Jeje'ega 'ga tomome'u Israeu juapyrera 'gā nupe 'jau. Judeue'ema 'gā nupe, 'gā 'wyrriara 'gā nupe. Mīmera 'gā nupe 'ga toje mome'u 'jau— 'jau Jejuī 'ga Ananiasī 'ga upe. ¹⁶ —Sā'ā ene je rerowiaara 'gā nereko tyweretea. Nan tee futat nipo je rerowiare'ema 'gā ene rereko tyweretei, ta'e 'ga upe 'jau. 'Awamū ene jeremiayuwa. A'eramū 'gā ene rereko tyweaeete nipo ene je rerowiaara 'gā nereko tyweawera 'jawerimū etee futat, ta'e 'ga upe 'jau— 'jau Jejuī 'ga Ananiasī 'ga upe. —A'eramū ene ewau 'ga katu'oka— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

¹⁷ A'erauwe Ananiasī 'ga awau 'ga upe:

—'Au je ruri ene resaka ki 'ei. Janejararete 'ga je mut ene resaka ki 'ei. Jejuī 'ga 'ā Janejararetea. Saa'e ene 'ga resaga pe aje rai'i. A'e 'ga je mut ene resaka

ki 'ei. 'Awamū ene Jeju 'ga rerowiaaramū ereko je 'jawe— 'jau Ananiasi 'ga Saulo 'ga upe. —Ojeupe je porogyta re Janeruwarete 'ga ene mamā'ēi. Ū'agesagea nanē 'ga imua ene upe nū, enererekwaramū nū— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga opo monou 'ga reakwara 'arimū. ¹⁸ A'erauwe ipirapefera 'jawewara u'aa 'ua Saulo 'ga rea awi. A'eramū futat 'ga amā'jāu nū. Janeruwarete 'ga 'Agesage osou 'ga pype 'ga rerekwaramū. 'Ga mā'ē re 'ga 'ga rerawau 'ga pymāū 'y pe, Jeju 'ga 'ga erowiara resaukaawamū. ¹⁹ Opyimī re 'ga ojemi'waa. A'eramū futat opifuakaramū nū.

Damasco pewara 'gā nupe Saulo 'ga 'eawet

A'eramū 'ga akokou'i peu Jeju 'ga rerowiaar ymanera 'gā pyri. ²⁰ A'eramū 'ga judeu 'gā jatykaaw ipe awau Jeju 'ga rerowiaar ymanera 'gā netee. A'e pe Saulo 'ga 'jau:

—Jeju 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

²¹ —Kuu. Poromū nipo Jeju 'ga rerowiaara 'gā apisi are ifuwet ma'efera 'ga 'i ki sa— 'jau 'gā ajaupe. —Jerusareg ipe 'gā apisi are ako 'ga fueweramū ikue re'ā. A'e reewi pa 'ā aipo 'ga 'i nū 'ī— 'jau 'gā ajaupe. —'Au na'e 'ga ruri 'gā pofaa 'gā neroo are afueweramū mainana 'wyrara 'gā nupe rai'i re'ā. A'e reewi pa 'ā aipo 'ga 'i nū 'ī— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū 'ga ree.

²² Janeruwarete 'ga opājē monou 'ga upe. A'eramū taetu Saulo 'ga ojero'waro'wau etee futat 'ga mome'wau.

—A'jea futat. Jeju 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat. 'Ga futat Janeruwarete 'ga amut janee, janetywera moiawamū rakue. U'eawer imū etee futat 'ga 'ga muri janee rakue— 'jau Saulo 'ga judeu 'gā nupe u'ama.

A'ere aipoa amunaw ipewara judeu 'gā nije'egawarū 'ga upe.

²³ A'eramū 'gā anurenure'i ojemajatykau Saulo 'ga ree numiamū.

—Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

²⁴ A'eramū 'gā amunawa osoma rokware rarūmū 'ga ree numiamū. Wore'emamū 'gā iarūmū 'ga ree. A'ere Saulo 'ga ikwawwi ojee. A'eramū 'ga uēme'ema.

²⁵ Poje 'ga jekoty'aawa 'gā 'jau 'ga upe:

—Paneru pype ese. Toromono ene kwe katy iosoma apyraapa 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga resei paneru pype. A'erauwe 'gā 'ga monoi iupia 'ga monou 'ga mojjpa kwe katy iosoma atykupe katy.

A'eramū 'ga awau Jerusareg ipe 'gā nui.

Jerusareg ipe 'ga oawet

²⁶ Damasco awi Saulo 'ga awau oka'jama Jerusareg ipe. “Too teje'aa Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee”, 'jau 'ga numiamū. A'ere 'gā kyjei 'ga wi.

—O'meramū te 'ga 'i. “Too etee 'gā nerekou tyweaete 'jau”, e'i te 'ga janee — 'jau etee 'gā ajaupe.

Okjau etee 'gā Saulo 'ga wi. ²⁷ A'ere Panape 'ga 'ga reroi Jeju 'ga remimonofera 'gā nupe, 'ga mome'wau 'gā nupe:

—Damasco pe 'ga waw ipe Janejararete 'ga jesaukari 'ga upe rai'i, oje'ega 'ga 'ga upe rai'i. A'eramū 'ga a'eramū akou Jeju 'ga rerowiaa rai'i— 'jau Panape 'ga 'ga mome'wau 'gā nupe. —A'eramū 'ga a'eramū Jeju 'ga mome'wau Damasco pewara 'gā nupe. Nokyjei futari 'ga imome'wau 'gā nupe— 'jau Panape 'ga 'ga mome'wau 'gā nupe.

A'erauwe futat 'gā okyjawe'em 'ga wi. ²⁸ A'eramū futat Saulo 'ga oje'aa Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee. A'erauwe futat Saulo 'ga akou Jeju 'ga mome'wau

Jerusareg ipewara 'gã nupe. 'Gã moy moyka imome'wau 'gã nupe. Noky-
jei futari 'ga Jejuu 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe, Jarejararete 'ga je'ega
mome'wau 'gã nupe.

²⁹ Grego je'ega apoara 'gã nupe nanē 'ga Jejuu 'ga je'ega mome'wau akou nū.
Judeu 'gã futat. Aere 'gã grego je'ega tee iapoi. Saulo 'ga nanē grego 'gã je'ega
apou nū. A'eramū 'ga a'eramū Jejuu 'ga mome'wau 'gã nupe akou. A'ere aipo
'gã mara'neramū etee Saulo 'ga ree. Niporenuwiweri 'gã 'ga ree.

—Iro 'ga Jejuu 'ga mome'ui oree. Pe'je ajee sijuka 'ga— 'jau 'gã ajaupe, Saulo
'ga ree amara'neramū.

³⁰ A'e renupawe Jejuu 'ga rerowiaara 'gã Saulo 'ga rerawau Sesaria pe. Pe
awi 'gã 'ga monou Tarsu pe.

—E'aawer ipe, Tarsu pe ekwap ra'ne— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramū Saulo 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū.

³¹ A'eramū peuwara 'gã opota'waramū Jejuu 'ga rerowiaara 'gã nee.
Nuereko tywera'uweri futari 'gã 'gã. Judeja ywy pewat, Garireja ywy pewat,
Samari ywy pewat. Mīmera 'gã opota'waramū 'gã nee.

Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã poaa akou, Jejuu 'ga rerowiarukaa peuwara
'gã nupe. A'eramū Jejuu 'ga rerowiaara 'gã ojemomytuna kwaiwete. Kwai-
wete 'gã 'ga rerowiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea wejue 'gã poaa. A'eramū
'gã a'eramū ojemomytuna kwaiwete.

Pedro 'ga ataawet

³² Pedro 'ga watau akou amunawa moyka akou. Jejuu 'ga rerowiaara 'gã
nesaka akou. Poje 'ga awau Lida 'jaw ipe. ³³ Peu ika'na ma'e 'ga amū 'upa
kama pype. Oito 'ga kwara mu'aa 'upa kama pype. Nuatai futari 'ga. Nojywi
futari 'ga okama awi.

³⁴ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Jejuu 'ga ene majaruete, ki Eneiasi. Ere efu'ama, ekama nuga gatu— 'jau
Pedro 'ga Eneiasi 'ga upe.

A'erawue Eneiasi 'ga afu'ama. ³⁵ A'eramū 'ga majaruete resakara 'gã Jejuu
'ga rerowiaa ajemogyau. Lida pewara 'gã, Saron ipewara 'gã 'jau Jejuu 'ga
rerowiaa ajemogyau.

³⁶ Jope 'jaw ipe kūjã ēē mū akou, wesageramū. Ēē rera Tabita. Grego
je'eg imū Torika ēē rera. Jejuu 'ga rerowiaara ēē. A'eramū ēē mama'e apou
imonou ikaraemāe'ema 'gã nupe. ³⁷ Poje ēē ojero'wau. A'eramū ēē amanūmū.
A'eramū Jejuu 'ga rerowiaara 'gã ēē reumera pireita iauwana taity pyu. A'ere
'gã ēē rerawau inuga 'og ywate pype.

³⁸ Poje 'gã Pedro 'ga rera renupa.

—Lida 'jaw ipe Pedro 'ga rekoī— 'jau 'gã ajaupe. —Pe'je ajee sienūi 'ga—
'jau 'gã ajaupe.

Ipyriuu'i Lida ruwi. A'eramū 'gã mukūja kūima'e 'gã monou 'ga renūina.
Awau 'gã owaēma 'ga upe:

—Ene poreawua ore ruri, ki Pedro. “Em'yem'yī'ī ejua Jope 'jaw ipe, ere ki
'ga upe”, e'i 'ga oree— 'jau 'gã 'ga upe.

³⁹ A'eramū Pedro 'ga awau 'gã nupi. Jope pe 'ga rerowaēm ire 'gã 'ga
rerawau erojeupia 'og ywate pype. Peu imen manū ma'efera 'gã 'upa taity
resaukaa ajaupe, ajaa'wau 'upa.

—Sā'ā jeraitya. Tabita kynā wapo imua jee ikue— 'jau 'gã ajaa'wau 'upa,
ēē remiapofera resaukaa Pedro 'ga upe.

⁴⁰ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pekwap peje'jau ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gā awau ū'jāu. 'Gā 'ē re Pedro 'ga wapyka wenupy'āu oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ga amā'jāu amanū ma'efera ēē ree.

—Ere ewya nū— 'jau Pedro 'ga ēē upe.

A'erauwe ēē wopejerawamū Pedro 'ga resaka. A'eramū futat ēē owya.

⁴¹ A'eramū Pedro 'ga ēē powatāu ēē mojjpa kama awi.

A'erauwe Pedro 'ga wafukaita ū'ē ma'efera 'gā nupe:

—Pe'je pejejuwa ēē resaka. Koromū ēē ferawi nū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

⁴² A'eramū 'ga rera okwasi'wau amunawa pype. “Kūjā ēē Pedro 'ga omoferap Jeju 'ga rer imū” 'ea okwasi'wau Jope pe. A'eramū kwaiwete 'gā Jeju 'ga rerowiaa.

⁴³ A'e pe futat Pedro 'ga opytawaipa Simão 'ga rog ipe. Simão 'ga wyra pirera apoara. 'Ga rog ipe 'ga opytawaipa.

10

Koneriu 'ga Pedro 'ga renūinawet

¹ Sesaria 'jawa amunaw ipe kūima'e 'ga amū akou. Koneriu 'ga rera. Jefaruu 'gā 'wyriria'ria poromū. Itari ywy pewara 'gā 'jau 'gā aipo jefaruu 'gā nupe. ² Najudeu arūi 'ga. A'etea 'ga oje'ega monou akou Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga pytuna 'gā nanē Jarejuwarete 'ga muorypa nū. Ikaraemāe'ema 'gā nupe nanē 'ga mama'e monou nū. ³ Kwara jerewamū ywagipewara 'ga ojesaukaa oje'ega 'ga upe:

—Koneriu!— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

⁴ Koneriu 'ga okyjau ywagipewara 'ga resaka. A'etea 'ga 'jau:

—Ma'ja?— 'jau 'ga.

—Janeruwarete 'ga eneje'ega wanup. Ene kwaap 'ga ikaraemāe'ema 'gā nupe mama'e monoramū. A'eramū 'ga wea'aramū ene ree. ⁵ A'eramū ki ene 'gā amū monou Jope pe. Simão Pedro 'ga rerurukaa 'gā nupe. ⁶ Ajepeja Simão 'ga rog ipe 'ga rekoi, wyra pirera apoara 'ga rog ipe. 'Yē'ē pyri teni— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

⁷⁻⁸ A'erauwe ywagipewara 'ga awau 'ga wi. A'erauwe Koneriu 'ga wemi-ayuwā 'gā amū nenūina. A'eramū 'ga ojeupe ywagipewara 'ga jesaukaawera mome'wau 'gā nupe:

—Ywagipewara 'ga ojesaukat jee ko. “Kūima'e 'gā amū emono Jope pe. Peu Pedro 'ga rekoi Simão 'ga rog ipe”, e'i 'ga jee ko. “A'eramū ene 'gā amū monou 'ga rerua”, e'i ywagipewara 'ga jee ko. A'eramū pēē pejewau 'ga rekaa, 'ga rerua jee— 'jau Koneriu 'ga 'gā nupe.

A'erauwe muapyra 'gā oi. Mukūja 'gā 'ga remiayuwā etee 'gā. Ajepeja 'ga jefaruu. Jefaruu 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaara. A'eramū 'ga awau 'gā nupi.

⁹ Ai'iwe 'gā waēm enune Pedro 'ga awau ojeupia 'og ywate 'arimū 'ūina oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Aje kwara ruwamū 'ga 'ūina oporogytau 'ga upe. ¹⁰ Opy'arayparamū Pedro 'ga awau 'ūina oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Nojem'i'wari we 'ga. Kumia 'gā wapo je erekou. A'eramū

'ga opy'arayparamū 'ūina. ¹¹ A'e pype mama'e resaka. Taity aparasiga 'ua ojypa ywag awi 'ga upe. Tuwuu taitya. Taity apou imotatusimū. ¹² A'e pype 'ga wyra tesirūmera resaka. Wata ma'e, owewe ma'e, oyriryk ma'e. Mīmēra 'ga esaka kwaiwete. Judeu 'gā nupe i'upyre'ema juejue 'ua ojypa taity pype 'ga upe. A'e pype 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega renupa.

¹³ —Ere amū jukau i'wau, ki Pedro— 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe.

¹⁴ —Naani nū'ū. Na'ui je mama'e tywera jepi nū'ū.

¹⁵ Aipo 'ga 'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe:

—Naani. Oreremi 'ue'ema ere awi jeremiapofera upe— 'jau Ku'jywa 'ga 'ga upe.

¹⁶ Muapyr etee 'ga oje'ega 'ga upe. A'ere taitya ojewya awau ywag ipe 'ga wi nū. ¹⁷ A'eramū 'ga 'ūina wea'aramū ee. “Ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga esaukari jee 'wei? Ma'ja are sipo 'ga poromū 'eweramū je ree 'wei?” 'jau 'ga ojeupe.

A'e are Pedro 'ga rea'at 'ga renamū Koneriu 'ga remimonofera 'gā 'ua pe rupi.

¹⁸ —Ma'ape te Simão 'ga roga reni?— 'jau 'gā 'gā amū nupe.

—Peu teni— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ua owaēma. Owaēm ire oporonupa 'ga ree:

—'Au te Simão Pedro 'ga rekoi?— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Ēē. 'Au futat 'ga rekoi— 'jau peuwara 'gā 'gā nupe.

¹⁹⁻²⁰ A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega Pedro 'ga upe:

—Pedro, ekwap ejypa. Muapyrā kūima'e 'gā 'ut akou ene rekaa. Ere ewau ejypa em̄em̄ina'ī. Tereo 'gā nupi 'jau. Ere ki ewau ejuāge'emamū futat. Je te 'ā 'gā amut 'au enee— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'erauwe 'ga awau ojypa kamēsiete futat.

—Koromū je pēnemiekaramū je rekoi— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Ma'ja are te peko?— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

²² —Naani. Ore'wyraria 'ga te ore mut. Koneriu 'ga te ore mut ene upe. 'Ga nanē Jarejuwarete 'ga werowiat nū. 'Ga esage ma'ea. Judeu 'gā juejue 'ga opojeup. A'eramū Janeruwarete 'ga ojepririwara 'ga mua 'ga moporogytaukaa 'ga upe rai'i. A'eramū 'ga ore mua enee— 'jau 'gā 'ga upe imome'wau.

²³ A'erauwe Pedro 'ga 'i 'gā nupe:

—Pe'je ajee pejejua pejesou pejesa 'au. Ai'iwe soo 'jau— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau osou. Ai'iwe 'gā Pedro 'ga rerawau aipo awi. Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nanē awau 'gā nupi nū. Awau 'gā osea pe aje. ²⁴ Ai'iwe 'gā awau nū. Awau 'gā owaēma Sesaria pe. Peu judeue'ema 'gā 'upa ajatykau kwaiwete, 'gā waēma rapesaka. ²⁵ 'Gā waēm 'gā oramū Koneriu 'ga 'ua wenupy'āu wapyka Pedro 'ga rowase. A'ere Pedro 'ga 'i 'ga upe:

²⁶ —Naani. Ereapo awi nanuara. Ku'jywa 'ga rowase etee te ae nan iapoi. Aerefetea te je pē 'jawe. Najejui 'ga rūi je— 'jau Pedro 'ga Koneriu 'ga upe. —Ere efu'ama etee— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

A'erauwe Koneriu 'ga fu'ami. ²⁷ Oporogyta pype 'ga 'gā nerawau erosou wog ipe. Kwaiwete Pedro 'ga 'gā nesaka 'gā jatyka 'gā nuwamū. ²⁸ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ore 'ā judeuramū norosearūi judeue'emamū pē'wyr ipe. Najudeuramū orejekoty'aawa rūi agawewi judeue'emamū pēē— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te 'ga 'i jee. A'eramū je 'ā 'agamū tejuā tesou pē'wyr ipe. “Norosea'uweri ore pē'wyr ipe”, ere kasi 'gā nupe ne, 'jau Janeruwarete 'ga jee. “Nepēa'wyrī pēē”, 'jawe'em nanē ene 'gā nupe nū, 'jau Janeruwarete 'ga jee— 'jau Pedro 'ga oporogytau 'gā nupe. ²⁹ —A'eramū je 'ā tejuā pēē tejenūjamū pē nesaka. Tefere'emamū tejuā— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eramū je 'jau pē nupe: Ma'eramū ajee je renūi pejepe rai'i ki 'ei? Pe'je imome'wau jee— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

³⁰ A'erauwe Koneriu 'ga imome'wau 'ga upe:

—Ikokaru'wi je teje'ega monoi te'ūina Jarejuwarete 'ga upe, kwara jere-wamū ai'i— 'jau 'ga 'ga upe. —A'eramū ywagipewara 'ga amū ojesaukaa

erujewi jee. Waity enyfuga rerua erojyppa jee. ³¹ A'eramū 'ga 'jau jee: “Janeruwarete 'ga eneje'ega wanup. Ene kwaap 'ga ikaraemāe'ema 'gā nupe mama'e monoramū”, 'jau 'ga jee. ³² “Jope pe kūima'e 'ga amū rekoī, Simāo Pedro 'ga rekoī. Ajepeja Simāo 'ga rog ipe 'ga rekoī, wyra pirera apoara 'ga rog ipe 'ga rekoī. 'Yē'ē pyri 'ga roga reni. A'eramū ene 'gā amū monou 'ga upe”, e'i ywagipewara 'ga jee ai'i— 'jau Koneriu 'ga imome'wau Pedro 'ga upe. ³³—A'eramū je 'gā monou kamēsiete enee ai'i. Au'je katu ajee 'ā erejot. A'eramū 'ā 'awamū jarejupa jarejatykau Jarejuwarete 'ga ree— 'jau 'ga 'ga upe. —Maran ajee ene ma'ja ki emome'u 'gā nupe, e'i ajee Janeruwarete 'ga enee rai'i?— 'jau Koneriu 'ga Pedro 'ga upe. —Ere imome'wau oree. Taruenup 'jau— 'jau Koneriu 'ga Pedro 'ga upe.

'Gā nupe Pedro 'ga 'eawet

³⁴ —A'jea futat rai'i— 'jau Pedro 'ga Koneriu 'ga upe. —Ymā te ako Janeruwarete 'ga judeuramū etee 'ga jejukai ore ree ikue. ³⁵ A'ere 'awamū 'ga jejukai pāwē pāwē ae ree. A'jea futat ae wemifutara apoaramū 'ga a'jea futat 'ga jejukai ae ree. Wemifutara apoare'ema 'gā nee te aje 'ga nojejukai futari— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'ga upe, 'ga pytuna 'gā netee futat. ³⁶⁻³⁷ —Pēē 'ā judeue'ema agawewi. A'etea 'ā pekwaap “Jarejuwarete 'ga oje'eg judeuramū oree” 'ea. Jejui Kristu 'ga Jarejuwarete 'ga mota'wau werowiaaramū janee. 'Awamū ore Jejui 'ga rerowiaa nanē nū. A'eramū 'awamū Janeruwarete 'ga amara'ne'emamū ore ree. Jejui 'ga futat te 'ā Janejararetea— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

—Pēnea'at te Juā Batista 'ga rekwawer are, Judeja ywy pe ako ma'efera 'ga rekwawer are? 'Ga ra'ne futat ako akou oje'ega 'gā nupe ikue: “Pejetywer awi pepoit. Jarejuwarete 'ga je'ega peenup”, 'jau ako 'ga akou Judeja ywy pe ikue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. ³⁸ —'Ga futat ako Jejui 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga pymī 'y pe ikue. A'eramū ako Janeruwarete 'ga 'ga pymī re U'agesage mua 'ga upe ikue. Opājē esage mua ako imojyppa Jejui 'ga upe ikue. A'eramū ako 'ga watau amunawa moyka akou ikue. Aeteu katu'oka. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nui 'ga mama'eukwaawa moia. 'Uwa 'ga pājē mū te ako 'ga mama'e apoi ikue. ³⁹ Aipoa ajee je 'ā amome'u pē nupe. Je 'ā 'ga resakarera— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —'Ga poromofera'pawera nanē je 'ā esaka nū. Israeu juapyreramū oreywy pe 'ga iapou futat. Jerusareg ipe nanē 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'ogi kwaiwete nū. A'ere ako 'gā 'ga monoi imu'ama 'ypeywar are 'ga jukau ikue— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe, Jejui 'ga rekwawera mome'wau 'gā nupe.

⁴⁰ A'eramū Pedro 'ga 'jau nū:

—Jejui 'ga manū re ako 'ga ruwa 'ga 'ga moferawi etee ikue nū. Imuapya 'ara rupi 'ga 'ga moferapa. A'eramū 'ga 'ga resaukaa oree. ⁴¹ Najuejue etee rūi 'gā 'ga resagi poromū ikue. Wemiayuwamū etee te 'ga jesaukari oree ikue. Oferaw ire 'ga 'ua ojemi'waa ore pyri ikue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. ⁴²—A'ere 'ga 'jau oree ikue: “Morogyta esagea pemokwasi'o 'gā nupe”, 'jau 'ga oree ikue. “Tejerowiarāmū je 'gā katu'ogi”, e'i 'ga pē nupe ai'i, pe'je ki 'gā nupe imome'wau— 'jau 'ga oree ikue. —“Pejetywer awi pēpoirweramū je imoiri pē nui”, e'i 'ga pē nupe, pe'je ki 'gā nupe, 'jau 'ga oree ikue— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

—Jejui 'ga futat Janeruwarete 'ga imogou ae mojo'okaramū. Amanū ma'eferamū, ajemogy ma'eramū. Mīmeramū 'ga jane mojo'oka jarejai. 'Ga futat nipo anure 'ut ojewya 'awa ywy pe nū. A'eramū nipo 'ga ae mojo'oka. “Agera 'gā oo ywag ipe je pyri. Ko 'gā te ajee oo mama'eukwaawa rapyaw ipe”, 'jau nipo 'ga. Werowiaaramū nipo 'ga ae monou ywag ipe ojeypyri.

Werowiare'ema 'gã nipo 'ga imonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

⁴³—Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nanë 'ga mome'wau 'gã nupe rakue. “Werowiarāmū Jejuī 'ga aetywera moiri ae wi opājē mū”, 'jau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã Jejuī 'ga upe rakue— 'jau Pedro 'ga imome'wau u'ama.

Judeue'ema 'gã nupe U'agesage monoawet

⁴⁴⁻⁴⁶ Pedro 'ga porogyta 'ga 'amamū Janeruwarete 'ga U'agesage mua imogeu 'gã pype 'gã nerekwaramū. A'erauwe 'gã oje'eg amuteeramū Jarejuwarete 'ga muorypa.

—Nitywi 'ga amū ene 'jawe. Ene etee te 'ã eneresage oree— 'jau 'gã oje'ega 'ga upe 'ga muorypa.

'Gã nemikwaawe'ema je'ega 'ga 'Agesage iapoukaa 'gã nupe. A'eramū judeu 'gã, Jope awi Pedro 'ga rupi 'ut ma'efera 'gã erowiaa.

—Kuu. Jane upe etee te sipo 'ga U'agesage muri pa, sa'e nã'ã jane re'ã. A'ere pa 'ga 'ã judeue'ema 'gã nupe we U'agesage muri nū— 'jau judeu 'gã ajaupe, oporesagamū ee.

A'eramū Pedro 'ga 'jau opytuna 'gã nupe:

⁴⁷—Jane upe 'ga U'agesage muawera 'jawerimū 'ga U'agesage muri 'gã nupe. A'eramū 'gã 'awamū jane 'jawe futat ajemogyau— 'jau 'ga opytuna 'gã nupe. —Nepefutari nipo pēē mū 'gã pymīa 'y pe jareje'jawe?— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Naani nū'ū. Jaruete futari nū'ū— 'jau 'gã Pedro 'ga upe. —Jejuī 'ga 'gã erowiar ire jane 'gã pymīau 'y pe, Jejuī 'ga rerowiara resaukaawamū— 'jau 'gã Pedro 'ga upe.

A'eramū 'gã 'jau:

—A'jea futat ore Jejuī Kristu 'ga rerowiari— 'jau 'gã Pedro 'ga upe.

⁴⁸ A'eramū Pedro 'ga 'gã pymīaukaa 'y pe 'ga amū upe. Opymī re 'gã 'jau Pedro 'ga upe:

—'Au ekoeko'i ore pyri— 'jau 'gã 'ga upe.

—Nai'i— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

A'eramū 'ga akokou'i 'gã pyri.

11

Pedro 'ga wekwawera mome'uawet

¹ Poje judeue'ema 'gã nera okwasi'wasi'wau Judeja ywy pe. Jejuī 'ga rerowiaara 'gã, Jejuī 'ga remimonofera 'gã netee 'gã nera renupa. “Judeue'ema 'gã nanë 'awamū Jejuī 'ga rerowiaaramū” 'e renupa. ² A'eramū 'gã amū ifutare'ema. Jerusareg ipe 'ga jewyramū peuwara 'gã amū oje'egayau Pedro 'ga upe:

³—Ma'eramū sipo ene ewau esou judeue'ema 'gã nog ipe rai'i? Imojew-agipyre'ema 'gã nog ipe rai'i?— 'jau 'gã Pedro 'ga upe. —Jane 'ã niseartūi judeuramū judeue'ema 'gã nog ipe. Ma'eramū sipo ene ejemi'waa 'gã pyri rai'i ki 'ei? Imojewagipyramū etee sipo Ku'jywa 'ga ae katu'ogi pa, sa'e nã'ã jane re'ã. A'ere 'ã ereo ijewage'ema 'gã pype ekou rai'i— 'jau 'gã Pedro 'ga upe oje'ega 'upa.

⁴ A'erauwe Pedro 'ga wekwawera mome'waupap 'gã nupe u'ama.

⁵—Naani. Jope pe tekou je teje'ega monoi Jarejuwarete 'ga upe te'ŷina ai'i. A'e pype je taityuu resaka ai'i. Ae fayuwa 'jawe etee futat je esaka. Ywag awi ijyp turamū. Tuwi te taitya. Taity apou imotatusimū. A'e pype je wyra tesirūmera resaka. ⁶ Wata ma'e, oyriryk ma'e, owewe ma'e 'jau je esaka

ipype ai'i— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe imome'wau. ⁷—A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega jee: “Ere efu'ama amũ jukau i'wau”, 'jau 'ga jee. ⁸A'ere je 'i 'ga upe: “Naani. Wyrailwa 'agamũ jee. Nara'ui ore 'aga wyra jepi”, 'jau je 'ga upe— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gã nupe. ⁹—A'eramũ 'ga aipo je 'eramũ oje'egu'japa jee nũ: “Naani. Aipo ere awi jeremiapofera mama'e upe. Je te 'ã aapo eneremi'uramamũ. A'eramũ ene aipo 'jawarũ'em jeremiapofera mama'e upe. Wyrailwa ere awi jeremiapofera upe”, 'jau 'ga jee ai'i— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gã nupe.

¹⁰—Muapyr etee 'ga oje'ega jee. Muapyt je upe 'ga je'eg ire taityuaa wyra rerowejya erawau ywag ipe je wi nũ— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. —Tejewi ijeupir ire je te'yina tejea'aramũ ee. ¹¹⁻¹²A'e pype Janeruwarete 'ga 'Agesage oje'ega jeywyter ipe. “Muapyra 'gã 'ut owaẽma enee”, 'jau 'ga oje'ega jee. “Ekwaw iki 'gã nupi, ejuãge'emamũ futat. 'Oo te je judeue'ema 'gã nupi?” ere kasi ne. Ere ki ewau futat 'gã nupi”, 'jau 'ga jee. A'e pype muapyra kũima'e 'gã 'ua owaẽma jee— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gã nupe. —Sesaria awi Koneriu 'ga 'gã mua jee. A'eramũ je tewau 'gã nupi, tejuãge'emamũ futat. Jope pewara 'gã amũ awau ore rupi. Seis 'gã awau ore rupi. Jejui 'ga rerowiaara 'gã, judeu 'gã— 'jau 'ga 'gã nupe. —Sesaria pe orowaẽm ire arawau orosou Koneriu 'ga rog ipe. ¹³⁻¹⁴Oje'wyr ipe ore waẽmauwe 'ga wemiasagera mome'wau oree:

—“Ywagipewara 'ga 'ut amũ ojyja jee ai'i”, 'jau Koneriu 'ga imome'wau jee. “Jope pe 'gã amũ emono Simão Pedro 'ga rekaa. 'Ga tene mu'e Jejui 'ga ree 'jau”, 'jau 'ga jee. “A'eramũ ene ejekatu'oka epytuna 'gã netee”, 'jau ywagipewara 'ga jee. “A'eramũ je 'gã amũ monou ene rekaa ai'i”, 'jau Koneriu 'ga jee imome'wau— 'jau Pedro 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

¹⁵—A'erauwe je Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe. Judeue'ema 'gã agawewi. A'etea je amome'u 'ga 'gã nupe— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —Gã nupe je porogyta je 'amamũ Janeruwarete 'ga U'agesage mua imogeu 'gã pype 'gã nerekwaramũ. Sooko 'ga jane upe imura ikue. Nan futat 'ga imua 'gã nupe. A'eramũ 'gã 'awamũ Jejui 'ga rerowiaa— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama. ¹⁶—A'erauwe je tejea'aramũ Jarejararete 'ga je'eg are. “Juã 'ga ako pẽẽ mũ pymiãu 'y pe ikue. A'ere nipo je anure te Jarejuwarete 'ga 'Agesage muri imogeu pẽ pype pẽnerewaramũ” 'ga 'eawer are. “Nanuara upe pa 'ga 'i rakue”, 'jau je esaka ai'i— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

¹⁷—A'jea futat ajee 'ga U'agesage muri judeue'ema 'gã nupe nanẽ ai'i nũ. Sooko 'ga wa'yra 'ga rerowiaaramũ U'agesage mura janee ikue. Nan tee futat 'ga U'agesage muri 'gã nupe ai'i— 'jau Pedro 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe. —Je na'earũ Jarejuwarete 'ga upe “Ereapo awi nan”, na'ea'uweri je 'ga upe— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

¹⁸Aipo ojeupe 'ga 'eramũ Pedro 'ga upe oje'ega moywrafenarera 'gã opika etee futat ajemogyau.

A'ere 'gã 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ã eneresage oree. Judeue'ema 'gã agawewi 'ã. A'etea 'ã 'gã tywera eremoit 'gã nui— 'jau 'gã 'ga upe. —Otywer awi 'gã poiriweramũ 'ã ene 'gã katu'oka. A'eramũ 'gã nanẽ awau amanũ re ene pyri nũ. Ore 'jawe futat 'gã ajemogyau ene pyri nakwaparimũ ete rũi futat— 'jau 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe, Pedro 'ga aipo mome'u re.

Panape 'ga Saulo 'ga reroawet

¹⁹Estevão 'ga 'gã ijuka re Jejui 'ga rerowiaara 'gã okwasi'wau amunawa pype Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe rakue. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã wereko tywereterauwe futat 'gã okwasi'wau awau 'gã nui. Fenisia ywy pe,

Sipiri 'ypō'ō me, Ātioki 'jawa amunaw ipe. Mīmera pype 'gā okwasi'wau awau Jejuī 'ga mome'wau. Judeu 'gā nupe etee futat 'gā awau ajemogyau imome'wau. ²⁰ A'ere amumera 'gā oi imome'wau Judeue'ema 'gā nupe we. Sipiri pewarera 'gā, Sirene pewarera 'gā netee 'gā oi imome'wau Judeue'ema 'gā nupe.

—Werowiarāmū Jejuī 'ga pē katu'ogi— 'jau 'gā 'gā nupe.

²¹ Jarejuwarete 'ga pājēa wejue te 'gā wereko. A'eramū Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga rerowiarukaa peuwara 'gā nupe. Kwaiwete Ātioki pewara 'gā Jejuī 'ga rerowiaa, ajemogyau 'ga remiayuwamū.

²² Anure Jerusareg ipewara 'gā Jejuī 'ga rerowiaar ppyarera 'gā 'gā nera renupa. “Kwaiwete Ātioki pewara 'gā nanē Jejuī 'ga rerowiarī nū. Judeue'ema 'gā nanē 'ga rerowiaa nū” e renupa. A'eramū 'gā Panape 'ga monou Ātioki pe 'gā nesaka. ²³⁻²⁴ Esage ma'e 'ga te poromū, Panaperamū. Werowiat te 'ga Jejuī 'ga. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramū 'ga a'eramū wesageramū akou.

A'eramū 'ga awau Ātioki pe Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nesaka etee ra'ne 'ga akou. “A'jea futat Janeruwarete 'ga esageramū 'gā nupe”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga aku'iramū 'gā nee. A'eramū futat Panape 'ga 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are.

—Pe'je Jejuī 'ga rerowiaa a'jea futat pejejemogyau. Pepoit kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne— 'jau Panape 'ga Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe.

Peu Panape 'ga rekoramū amumera 'gā nanē Jejuī 'ga rerowiaa nū, kwaiwete. ²⁵ A'eramū Panape 'ga awau Tarsu pe Saulo 'ga rekaa. ²⁶ 'Ga rekoar ire 'ga 'jau Saulo 'ga upe:

—Ere iruukwe je rupi Ātioki pe. Najepoirūi je teje'ega 'gā nupe— 'jau Panape 'ga Saulo 'ga upe.

—Ere ajee iruukwe— 'jau Saulo 'ga Panape 'ga upe.

A'erauwe 'gā awau ojewya Ātioki pe nū. Peu 'gā kwara mū mu'aa Ātioki pe. Peuwara 'gā 'gā imu'jau Jejuī 'ga je'eg are. A'eramū Ātioki pe ra'ne 'gā 'jau “Kristu 'ga remiayup” 'jau 'gā Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe rakue.

²⁷ Peu 'gā nekoramū 'gā amū awau Jerusareg awi Ātioki pe. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā awau. A'eramū 'gā ajatykau 'gā nee.

²⁸ Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amū rera Agapu. A'eramū 'ga afu'ama oporogytau 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramū 'ga 'Agesagea 'ga mu'eukaa Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe:

—Anure nipo mama'ea teepawamū jane wi. A'eramū nipo jane najuejue etee futat ty'ara rerekou— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

'Ga 'eawer imū etee futat ojeapou 'gā nupe anure. Krautiu 'ga 'wyririamū 'ga renamū ojeapou 'gā nupe rakue.

²⁹ A'eramū Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'jau ajaupe:

—Janepytuna 'gā ty'ara wereko, Judeja ywy pewara 'gā. A'eramū jane ka'aranūū monou jarepytuna 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā ka'aranūū mono'oga 'gā nupe imonopyramū. Ika'aranūūe'ema 'gā ināinānī'ī etee imonou. Ika'aranūū kwai ma'e 'ga e'yjuu imonou 'gā nupe.

³⁰ A'eramū 'gā 'jau Panape 'ga upe Saulo 'ga retee:

—Pe'je jareka'aranūū rerawau 'gā nupe— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā ka'aranūū rerawau Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wyrira 'gā nupe Jerusareg ipe.

12

Tiago 'ga jukaawet

¹ Anure Erote 'ga teewi Jejuu 'ga rerowiaara 'gã nerekou tyweaete nũ. Erote 'ga judeu 'gã 'wyrriara. ² A'eramũ 'ga Tiago 'ga ajuwonogukaa jyyu pyu. Juã 'ga reki'yra 'ga Tiagoramũ. ³ Judeu 'gã nupe Tiago 'ga jukaa esage futat. A'eramũ Erote 'ga “esage nã'ã judeu 'gã nupe re'ã”, 'jau 'ga ojeupe. ⁴ A'eramũ 'ga Pedro 'ga pyygukaa imunewukaa jefaruu 'gã nupe. Irupãwẽa jefaruu 'gã 'ga rarũmũ ajemogyau. A'ere 'gã py'rawara 'gã 'ga rarũmũ. A'ere 'gã py'rawara 'gã 'ga rarũmũ nũ. A'ere 'gã py'rawara 'gã 'ga rarũmũ nũ. Ojopy'rapy'rau etee futat 'ga ree 'ga rarũmũ.

Judeu 'gã ajatykau 'araiwa rupi, mani'oko'o jopype'ema 'wawa rupi. A'eramũ Erote 'ga 'jau ojeupe: “Judeu 'gã maraka teepaw ire Pedro 'ga tarurukat 'gã nupe 'gã nowase 'jau kwy. Tomogyta 'ga 'gã neape 'jau kwy. Nia'wryi 'ga, 'gã 'eramũ je 'ga jukaukaa”, 'jau Erote 'ga ojeupe numiamũ.

⁵ A'eramũ 'ga Pedro 'ga munewukaa moromunepawa pype. 'Ga pofaa itaju pyu. Mukũja itaju pyu 'gã 'ga pofaa 'ga nuga. Kwaiwete jefaruu 'gã 'ga resakara. Tesisais jefaruu 'gã 'ga resakara. A'eramũ ojopy'rapy'rau etee futat 'ga ree 'ga resaka 'ga rerekou.

—Kasi iẽmi ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'ere Jejuu 'ga rerowiaara 'gã nuwi oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe Pedro 'ga ree.

—Emuẽmukat 'ga oree, ki Ku'jyp. Kasi 'gã a'e pe 'ga jukai ne. Narafutari ore 'ga jukaa— 'jau 'gã 'upa, oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

Moromunepaw awi Pedro 'ga renuẽmawet

⁶⁻⁸ “Ai'iwe pa je Pedro 'ga rerurukari 'gã nowase kwy” Erote 'ga 'eawera ypytuna rupi Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga mua Pedro 'ga renuẽmukaa jui. Tata 'jawe futat ywagipewara 'ga wenyfugamũ 'ua Pedro 'ga upe. Jefaruu põ'õ me Pedro 'ga 'ũina moromunepawa pype osea. Mukũi itaju pyu 'gã 'ga pofaa 'gã nee. Moromunepawa rokwar ipe nanẽ jefaruu 'ga 'ami iarũmũ nũ. A'etea ywagipewara 'gã 'ut ojesaukaa Pedro 'ga upe. A'eramũ ywagipewara 'ga Pedro 'ga jasi'ywyika 'ga momaka 'jau 'ga upe:

—Ere ejua, ki Pedro— 'jau ywagipewara 'ga Pedro 'ga upe.

A'erauwe futat Pedro 'ga pofaawa jerawi 'ga wi ojetee futat.

—Ere epyapaawa munepa, eku'afaawa nanẽ nũ— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

A'erauwe Pedro 'ga iapou.

—Epiara munepa ere ejua je rupi— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

⁹⁻¹¹ A'eramũ Pedro 'ga afu'ama awau jefaruu põ'õ awi futat, awau ywagipewara 'ga rewiri. Tuwiiu moromunepawa. A'erauwe ywagipewara 'ga 'upa tenune Pedro 'ga upe, 'ga rerokwapa jefaruu pyu. A'eramũ 'gã awau okwapa ajepaja jefaruu pyu. Awau 'gã owaẽma itaju 'okwara upe. Pook. Ojeawopytymo'woka ojetee futat 'gã nupe. Awau 'gã uẽma ukawõ'õ me. Ukawõ'õ mi rupi awauwe ywagipewara 'ga opojo'ogamũ 'ga wi awau ojeupia ywag ipe nũ.

A'erauwe Pedro 'ga apyakwafugamũ. “Kuu. A'jea futat nipo ajee je ěmi ra'e. Afayup sipo je pa a'e nakwe je re'ã”, 'jau Pedro 'ga ojeupe. “Janeruwarete 'ga pa ywagipewara 'ga amut je renuẽma ra'e, Erote 'ga wi ra'e”, 'jau Pedro 'ga ojeupe. “Toroo 'ga ijukau 'jau, e'i Erote 'ga jee numiamũ. Judeu 'gã nanẽ je juka are ifuwet nũ. A'ere Ku'jywa 'ga naje jukaukari 'gã nupe”, 'jau Pedro 'ga ojeupe.

¹² Ee weapyo re Pedro 'ga awau Mari ãẽ rog ipe, Juã Maku 'ga y ãẽ rog ipe. Peu 'gã kwaiwete 'upa Jarejuwarete 'ga mogytaw Pedro 'ga ree.

—Emuẽm 'ga imua oree— 'jau 'gã 'upa Jarejuwarete 'ga upe.

¹³ A'e pype Pedro 'ga 'ua 'okwara mopoga 'gã nupe u'ama. Pog pog pog. A'eramũ 'gã nemaiyuwa ãẽ, Rode ãẽ awau 'okwar ipe.

—Awỹja te poromũ ako?— 'jau ãẽ.

A'ere ãẽ 'okwara nuawopytymo'wogi esaka.

Aipo ojeupe 'eramũ Pedro 'ga oje'ega ãẽ upe:

—Je ako Pedroramũ— 'jau 'ga ãẽ upe.

¹⁴ Aipo ojeupe 'eramũ ãẽ 'ga je'ega kwaapa. A'eramũ ãẽ aku'iramũ 'ga ree awau uããna 'ga mome'wau 'gã nupe.

—Pedro kãã 'ut u'ama 'okwar ipe— 'jau ãẽ 'gã nupe.

A'ere 'gã nuerowiari etee ãẽ.

¹⁵ —Ene'me awi i— 'jau etee 'gã ãẽ upe.

—A'jea futat— 'jau etee ãẽ 'gã nupe.

—Ywagipewara 'ga nipo! Pedro 'ga ree ojejuka ma'e 'ga nipo!— 'jau etee 'gã ãẽ upe.

—Naani. Pedro kãã futat— 'jau etee ãẽ 'gã nupe.

¹⁶ A'ere Pedro 'ga niojeri futari u'ama 'okwara mopoga pog pog pog.

Poje 'gã 'jau ajaupe:

—Kuu. A'jea futat nipo aipo kũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã awau 'okwara rawopytymo'woka 'ga resaka.

—Kuu. A'jea futat ra'e kũ. Pedro 'ga futat ra'e kũ. O'meramũ sipo ãẽ 'i pa, sa'e nãã jane re'ã— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁷ A'erauwe Pedro 'ga opo mowyri 'gã nupe, 'gã momika.

—Pe'je pejepika. Jeje'ega tepeenup 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'ga uẽmawera mome'wau 'gã nupe. Imome'upaw ire

—Enupare'ema 'gã nupe nanẽ ki pemome'u nũ. Ajepeja Tiago 'ga upe nanẽ ki pemome'u pejewau nũ— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

Imome'upaw ire Pedro 'ga awau 'gã nui.

¹⁸ Ai'iwetetewe jefaruu 'gã opaka. 'Ga faawera etee esaka.

—Tỹỹ. Marupi 'ga uẽma ra'e 'ũ?— 'jau 'gã. —Uẽm 'ga ra'e nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'erauwe 'gã 'ga rekaa.

—Ojeawopytym agawewi futat nãã re'ã— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁹ A'eramũ 'gã 'wyrriara 'ga, Erote 'ga 'gã monou 'ga rekaa. A'ere 'gã nuesagi 'ga. A'eramũ 'ga resake'emamũ Erote 'ga jefaruu 'gã apisaukaa.

Erote 'ga manũawet

Jefaruu 'gã apisiukar ire Erote 'ga awau Judeja ywy awi. Sesaria pe 'ga awau ajakawau.

²⁰ A'ere Erote 'ga mara'neramũ Tiro pewara 'gã nee, Sidom ipewara 'gã nee we ra'e jepi. A'eramũ 'gã awau oporogytau 'ga upe. Sidom ipewat, Tiro pewat. Mĩmera 'gã awau oporogytau. Sidom ipe nitywi mama'ea. Tiro pe nanẽ nitywi nũ. A'eramũ peuwara 'gã amũ awau Erote 'ga upe.

Erote 'ga roga raarana 'ga upe ra'ne, Parasitu 'ga upe ra'ne 'gã awau oporogytau, 'ga mojrũmũ ojee. Parasitu 'ga esage 'gã nupe. Nimara'nei 'ga 'gã nee. A'eramũ 'gã 'ga upe ra'ne awau oporogytau.

—Ma'eramũ te 'wyrriara 'ga mama'ea namurukari oree? Nitywi mama'ea ore'wyr ipe. Ekwap eje'ega e'wyrriara 'ga upe oree— 'jau 'gã awau 'ga upe.

A'eramũ Parasitu 'ga awau oje'ega Erote 'ga upe:

—Sidom ipewara 'gã, Tiro pewara 'gã netee 'ut oporogytau enee ra'e numiamũ— 'jau 'ga awau 'ga upe.

21 —A'jea. "Ikoai'i 'gā tut oporogytau jee 'jau, e'i 'ga pē nupe", ere ewau 'gā nupe— 'jau etee Erote 'ga 'ga upe.

A'erauwe Parasitu 'ga ruri 'jau 'gā nupe nū:

—"Ikoai'i 'gā tut oporogytau jee 'jau", e'i etee 'ga pē nupe ko— 'jau 'ga awau 'gā nupe nū.

A'eramū 'gā awau etee nū. Muapyt oser ire 'gā 'ua nū. 'Gā nurauwe Erote 'ga 'wryiara raity munepa. 'Wryiara raity munew ire 'ga awau 'wryiara renawa 'arimū wapyka 'ūina oporogytau 'gā nupe. 22 Peu Erote 'ga pyriwara 'gā kwaiwete futat ajemogyau. 'Ga porogyta 'ga renamū 'ga pyriwara 'gā wafukaita.

—Maira futat 'ga. Naae 'jawewara 'ga rūi. Maireteete 'ga 'jawewara te nipo 'ā 'ūi oporogytau janee— 'jau 'gā ajaupe wafukaita.

Aipo ojeupe 'gā 'eramū Erote 'ga aku'iramū etee futat 'ūina. "Naani. Aipo pe'je awi. Namaira rūi je. Aerefeteete te je pē 'jawe", 'jawe'em futat 'ga 'gā nupe. Aku'iramū etee 'ūina 'gā 'eawer are.

23 A'erauwe Janeruwarete 'ga ojeypyriwara 'ga mua. Ewo'iuiu upe 'ga py'a monoogukaapap 'ga wi furuk furuk. A'eramū 'ga monou 'ga retyka wenawa 'ar awi pōpēn amanūmū awau. "Ku'jywa 'ga 'jawewara 'ga futat 'ga" 'e are Erote 'ga ku'iramū, Janeruwarete 'ga amara'neramū 'ga ree. A'eramū ewo'iuiu upe Erote 'ga py'a monoogukaapap.

24 A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga mome'u mokwasi'wau, kwaiwete. A'eramū amumera 'gā a'eramū futat Janeruwarete 'ga rerowiaa kwaiwete. Erote 'ga amanūnamū 'gā Jarejuwarete 'ga pojeupa ajemogyau.

—Nia'wryi 'ga aipo 'eramū ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā Erote 'ga rera mokwasi'wau amunawa pype. "Erote 'ga amanū erujewi" 'ea 'gā imokwasi'wau amunawa pype, amunawa moyka.

25 Erote 'ga manū re Panape 'ga Saulo 'ga retee awau ojewya Jerusareg ipe. Ka'aranūū rerawau Jerusareg ipewara 'gā nupe.

—Ātioki pewara 'gā ka'aranūūa werurukat oree pē nupe— 'jau 'gā 'gā nupe. —"Ty'ara upe 'gā nekoī" 'ea 'gā wanup. A'eramū 'gā ka'aranūū rerurukaa oree pē nupe— 'jau 'gā imonou 'gā nupe.

Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wryiara upe ka'aranūū mono re Panape 'ga ojewya awau Ātioki pe Saulo 'ga retee nū. Pe awi 'gā kunumūū 'ga rerawau ojeupi, Juā Maku 'ga rerawau.

13

Saulo 'ga retee Panape 'ga ataawet

1 Peu Ātioki pe Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā ajemogyau. 'Ga je'eg are moromu'jara 'gā nanē nū. Panape 'ga, Saulo 'ga, Simão 'ga, Lusiū 'ga, Manaē 'ga. Mīmēra 'gā Janeruwarete 'ga je'eg are moromu'jara 'gā ajemogyau Ātioki pe, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā pype. Simão 'ga ipiūnūū. A'eramū 'gā Piūnūū 'jau 'ga upe. Lusiū 'ga Sirene pewarera. Manaē 'ga waranupa Erote 'ga retee rakue. Aipo Erote 'ga 'ūina 'wryiaramū Garireja ywy pewara 'gā nupe rakue.

2 Aipo 'gā ajatykau oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Ojemi'ware'ema futat 'gā Jarejuwarete 'ga upe oporogyta enune. A'e pype Janeruwarete 'ga 'Agesage oje'ega 'gā nupe:

—Pemū'ē 'gā amū jee, je upe oporowyky ma'eramū— 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega 'gā nupe. —Panape 'ga, Saulo 'ga. Mīmēra 'gā etee ki pemū'ē jee. Toporowyky 'gā jee 'jau— 'jau 'ga oje'ega 'gā nupe.

³ Ojemi'ware'emawe futat 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'gã opo monou 'gã apyte'rarimũ. A'ere 'gã 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau kwe pe— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'erauwe Panape 'ga awau Saulo 'ga retee. ⁴⁻⁵ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã monou kwe pe.

—Pe'je pejewau kwe pe Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe— 'jau Ku'jywa 'ga 'Agesagea 'gã nupe.

A'erauwe 'gã awau. Serusia pe 'gã awau. Juã Maku 'ga awau 'gã nupi 'gã poaawamũ. A'e awi 'gã awau yaruu pype u'aa 'ypõ'õũũ me awawamũ, Sipiri pe awawamũ. 'Gã awau Saramina 'jawa amunaw ipe ra'ne ra'ne awau ojekoka. Owaëm ire 'gã awau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe. Judeu 'gã jatykaaw ipe 'gã awau osou imome'wau. ⁶ 'Gã nupe imome'upaw ire 'gã awau 'ypõ'õũũ raapa. Awau owaëma Pafusi 'jawa amunaw ipe nũ. Peu owaëm ire 'gã pãjetywera 'ga rekoa. Barjesusi 'ga rera. Judeua 'ga. A'ere grego 'gã je'eg imũ Erimasi 'ga rer irũa.

—Je Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramũ— 'jau futatee o'meramũ 'gã nupe ra'e jepi.

⁷ Aipoa pãjetywera 'ga Sergiu Paulo 'ga jekoty'aawa. Sergiu Paulo 'ga 'wyr-iarãmũ 'ypõ'õ mewara 'gã nupe. 'Wyriara esage 'ga te poromũ. 'Iakwaap te 'ga.

A'eramũ 'wyriara 'ga Panape 'ga renũina Saulo 'ga retee.

—Pe'je pejeju 'au je pyri Jarejuwarete 'ga porogyta mome'wau jee. Taenup Jarejuwarete 'ga porogytafera 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁸ A'ere pãjetywera 'ga nafutari 'gã nura 'gã porogytaa 'ga upe. Nafutari 'ga Sergiu 'ga Jejui 'ga rerowiara. A'eramũ 'ga oporenuwiwere'emamũ 'gã nee.

—Ereapyaka awi 'gã nee. O'meramũ te 'gã 'i akou— 'jau pãjetywera 'ga ojekoty'aawa 'ga upe.

⁹ Aipo 'ga 'eramũ Saulo 'ga amã'jãu 'ga ree. Saulo 'ga mukũ 'ga rera. 'Ga rer irũa Paulo. A'eramũ Paulo 'ga 'ga resaka katu katu u'ama. Amara'neramũ 'ga ree.

—Ma'eramũ ene aipo 'jau ki 'ei— 'jau Paulo 'ga 'ga upe, 'ga reakwara resaka u'ama.

Janeruwarete 'ga 'Agesagea Paulo 'ga rerekou. A'eramũ 'ga 'ga pojeupe'ema futat oje'ega 'ga upe:

¹⁰ —Ene mama'eukwaawa 'wyriara upe oporowyky ma'eramũ epije ete ekou kũ— 'jau Paulo 'ga pãjetywera 'ga upe. —Ene te 'ã mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa. Enetywerete ene ekou— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ene te 'ã e'me are te ereko. Ajee 'ã nerefutari esage ma'ea. Nereapoa'uweri futari 'ã esage ma'ea ekou— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Mama'e tywera etee tãmëjê 'ã ereapo ekou. Jarejuwarete 'ga 'ã ereje'ëwu' jag ekoete ekou— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ma'eramũ ene epoire'ema etywer awi 'ũ?— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. ¹¹ —Ma'eramũ nipo 'ã Janeruwarete 'ga ene rereko tyweri. Enerea mowewaiwi ene wi— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

Aipo ojeupe 'erauwe 'ga weawewamũ. A'eramũ futat 'ga akou ojerowarowaka etee futat.

—Tÿÿ. Maran te 'awamũ je rekoi nũ? Pe'je pejeju je poppyka je rerawau je'wyr ipe— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'ga amũ 'ga rerawau 'ga 'wyr ipe. ¹² Aipo 'ga rea wewa resaka Sergiu 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaa akou. Jarejuwarete 'ga je'eg are amu'eramũ 'ga 'jau: “Janeruwarete 'ga esage”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga a'eramũ 'ga rerowiaa.

¹³ Aipo re Paulo 'ga awau pe awi nū, Pafusi 'jaw awi nū, opytuna 'gā netee. Yaruu pype 'gā u'aa awau Periga 'jaw ipe. Pāfiria wyy pe Periga 'upa.

A'ere Juā Maku 'ga nooi kwe pe 'gā nupi. Pāfiria wyy awi futat 'ga jewyri 'gā nui, 'ua oje'wyr ipe nū, Jerusareg ipe nū. ¹⁴ A'eramū Paulo 'ga etee awau Panape 'ga retee Ātioki pe. Pisiri wyy pe aipoa Ātiokia amunawa 'upa.

Morowykye'ema rupi 'gā awau judeu 'gā jatykaaw ipe. 'Gā awau osou wapyka enupa. 'Ga amū Moisesi 'ga remikwasiarera pe mogytaw 'gā nupe. Jarejuwaretē 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera pe nanē imogytau 'gā nupe nū.

¹⁵ Imogytapaw ire peuwara 'gā 'wryiara 'gā oje'ega monou 'gā nupe:

—Ityp te mama'e mū pēnemimome'ua oreo ore muekōēājawamū? Pejemik-waawa pemome'u oreo— 'jau 'gā oje'ega monou 'gā nupe.

¹⁶ Aipo 'eramū Paulo 'ga afu'ama opo mowya 'gā momika.

—Pe'je pejeapyakau jeje'eg are. Pēē mū judeua. Judeue'ema pēē mū nanē nū. Najuejue etee futat 'ā perowiat Jarejuwarete 'ga. Judeue'emamū nanē 'ā perowiat 'ga nū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama. ¹⁷—Ymā te Janeruwarete 'ga judeuramū oreypy 'gā mū'ēi 'gā nui rakue. Ojeupe futat 'ga 'gā mū'jāu, 'gā momytuna. Egitu wyy pe 'gā nekoramū 'ga 'gā momytuna ojeupe wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau. —Nā'gā ywya rūi agawewi peu Egitu wyya. A'etea 'gā ajemogyau peu. Pe awi Janeruwarete 'ga 'gā nerua opājē mū futat rakue. A'ere 'gā awau watau kwe pe ajemogyau.

¹⁸ Kwarēta kwara mu'aa 'gā awau ajemogyau watau amunawe'em ipe futat. Nitywi amunawa 'gā waw ipe. Nia'wryi agawewi futat 'gā Jarejuwarete 'ga upe. A'etea Janeruwarete 'ga ojejuka 'gā nee rakue— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

¹⁹—Kanaā wyy pe 'gā waēm ire Janeruwarete 'ga peuwara 'gā apisaukaa 'gā nupe. Sete amunawa pype Janeruwarete 'ga 'gā motaukarukaa rakue, mama'e tywera apoaramū rakue. 'Gā wyy pojekaukaa 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga aipo wyy monou judeu 'gā nupe, wemiayuwa 'gā nupe, 'gā nupawamū. A'eramū 'gā ma'ea futat aipo wyya. Namutamutat 'gā ajemogyau aipo wyy pe. ²⁰ Kwaturu sētū sikwēta kwara mu'aa ajemogyau aipo wyya ojeupe imonopyrera pype. 'Awamū je judeuramū oreypy 'gā nee Jarejuwarete 'ga jejukaawera mome'ui pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

—A'ere Janeruwarete 'ga 'gā amū monou imogou 'wryi'riramū 'gā nupe. Anure Janeruwarete 'ga Samueu 'ga mogou 'wryi'riramū 'gā nupe. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, Samueu 'ga. ²¹ 'Ga sawa'erauwe 'ga pytuna 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe: “'Ga amū emyi 'wryiaramū oreo”, 'jau 'gā 'ga upe rakue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama.

—A'erauwe Janeruwarete 'ga Sau 'ga mogoi 'wryiarareteramū 'gā nupe. Sau 'ga Kisi 'ga ra'yra 'ga. Pējamī 'ga juapyrera 'ga. Kwarēta kwara rupi 'ga akou 'wryiaramū. A'ere 'ga nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga opoia Sau 'ga wi. A'eramū 'ga Davi 'ga etee imogou 'ga py'rau nū. Davi 'ga imogou 'ga renawer ipe nū. ²² “Davi 'ga Jese 'ga ra'yra 'ga. 'Ga jeremifutara wapo a'jeteetewi jee”, 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe. “Ma'eramū je 'ā jeporomūtaramū 'ga ree. Jeje'ega 'ga 'ā wenup akou. A'eramū je 'ga mogou 'wryiaramū pē nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe.

²³—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i 'gā nupe rakue: “Davi 'ga juapyrama nipo je amut amū pē nupe, pētywera moiawamū”, 'jau 'ga 'ā rakue. A'eferupi te aje ako 'ga Jejuī 'ga muri rakue, Israeu juapyreramū oreo rakue, oretywera moiawamū rakue. U'eawer imū etee futat ako 'ga Jejuī 'ga muri rakue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

24 —Jejui 'ga rur enune 'ā Juā Batista 'ga awau judeu 'gā mu'jau rakue. "Pejetywer awi pepoit. Pejetywer awi pepoiramū tapymī pēē 'y pe 'jau", 'jau 'ga 'ā 'gā nupe rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe. 25 —Oporowykypaw enune 'ā Juā 'ga oporonupa ee 'gā nupe rakue: "Je kwaap te pejepe? Naje rūi Janeruwarete 'ga remimurera. A'ere te 'ga ruri je rewiri", 'jau 'ā Juā 'ga 'gā nupe rakue. "Je rewiri te 'ga rekoi. Kūima'eeteete 'ga. Je akotee ma'ea te. A'ere 'ga te kūima'eeteetea. Apoat te je 'ga tekou", 'jau 'ā Juā 'ga 'gā nupe rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

26 —Nan Janeruwarete 'ga oje'ega mua janee. Abraão 'ga juapyreramū, judeuramū oreē 'ga imua rakue. Pē nupe judeue'emamū nanē 'ga oje'ega mua 'awamū nū. A'eramū pēē 'awamū pēē nanē 'ga rerowiaa nū. A'eramū pejejemogyau ore 'jawe. A'eramū 'ga oje'ega mua janee: "Pejetywer awi pēpoiireramū je imoiri pē nui", 'jau 'ga janee rakue — 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama. 27 —A'ere Jerusareg ipewara 'gā nokwaawi "Jejui 'ga aetywera moiara" 'ea. 'Gā 'wyria'ri miamū futat nokwaawi 'ga imoira. Morowykye'ema rupi 'gā ajatykau, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera mogytau. A'ere 'gā naeapyoi futari 'gā porogytafer are. Ymā te 'gā Jejui 'ga juka are ka'arana kwasiari inuga janee rakue. A'eferupi tee futat ajee ako 'gā 'ga jukaukari Piratu 'ga upe rai'i. Jarejuwarete 'ga je'egawer imū etee futat 'gā 'ga jukau rai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama 'gā nupe.

—'Ga 'ā esage agawewi futat. A'etea 'ā 'gā amū "nia'wyri 'ga akou" 'gā e'i futatee Jejui 'ga upe rai'i. 28 A'eramū 'gā 'jau Piratu 'ga upe: "Ejukaukat 'ga", 'jau 'gā 'ā Piratu 'ga upe 'ga jukaukaa ekoete rai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

29 —A'ere Janeruwarete 'ga oje'egawer imū etee futat 'ga jukaukari. Ymā we futat te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are inuga janee rakue. A'eramū 'gā a'eferupi tee futat 'ga jukau 'awamū rai'i. 'Ga manū re 'gā 'ga mua 'ga mojjypa 'ypeywar awi. 'Ga mojjyw ire 'gā 'ga rerawau ita kwara pype 'ga nuga. 30 A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee nū. Amanū agawewi futat 'ga. A'etea 'ga oferaw etee futat. Janeruwarete 'ga 'ga moferapa etee futat nū— 'jau Paulo 'ga u'ama 'gā nupe imome'wau.

31 —Omoferaw ire 'ga ojesaukaa ojeupi Garireja ywy awi 'ut ma'efera 'gā nupe. Kwarēta 'ara rupi 'ga ojesaukaru'jau'japa akou 'gā nupe. 'Awamū 'ga resakarera 'gā awau akou 'ga mome'wau judeu 'gā nupe. 32 Ore nanē nū arajua 'awamū 'ga mome'wau pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. 33 —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue: "'Ga manū re je te 'ā teja'yra 'ga amoferap", e'i 'ga janepyw 'gā nupe rakue. "A'eramū 'ga amanū'jape'ema", 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa 'gā nupe rakue — 'jau Paulo 'ga imome'wau. —U'eawer imū etee futat 'ga Jejui 'ga moferawi. Ymā 'ga amū Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are janee rakue, Saumu 'jaw are rakue:

"Awamū je ene mogoi teja'yramū.

'Awamū je rekoi eneruwamū",

'jau 'ga ikwasiarukaa inuga Saumu 'jaw are rakue. Jejui 'ga upe 'ga aipo nuga rakue— 'jau 'ga 'gā nupe.

34 —A'ere Janeruwarete 'ga oje'ega wa'yra 'ga feraw are rakue nū.

"Amoferaw etee nipo je ene nū eneme'emamū futat nipo", 'jau 'ga 'ga upe, 'jau 'ga 'ā inuga ka'aran are janee rakue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

—"Ymā te je 'i Davi 'ga upe ikue: Mama'e esagea tomono ene upe 'jau, a'e je 'ga upe ikue.

A'eramũ je 'awamũ mama'e esage monou 'ga juapyreramũ pẽ nupe te'eawer imũ etee futat",

'ea nanẽ Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue. Aipoa nanẽ 'ga Jeju 'ga ree inuga rakue nũ.

³⁵—A'ea Davi 'ga inuga rakue nũ:

“Ene te 'ã ejemiayuwa 'ga reumera neremonemukari, esage ma'e 'ga reumera neremonemukari”,

'jau Davi 'ga inuga ikwasiaa rakue nũ— 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

³⁶—Amanũme'ẽwe Davi 'ga akou Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat oporowykiau rakue. A'ere 'ã Davi 'ga manũ rakue. A'eramũ 'gã 'ga rerawau ityma rakue, 'ga pytuna pyri rakue. Onemamũ 'ã 'ga opytunera 'gã 'jawe etee futat rakue. A'eramũ 'ga naojee rũi ka'arana kwasiaa inuga janee rakue.

³⁷ Jeju 'ga ree te 'ga ikwasiasi inuga janee rakue. Jeju 'ga manũ re 'ã Janeruwarete 'ga 'ga moferawi rakue. A'eramũ 'ga 'ã oneme'emamũ rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

³⁸⁻³⁹—Peenuw esage ki je 'ga mome'ua pejejeupe. 'Ga etee futat aetywera ope'a ae wi. Ae werowiarãmũ 'ga ipe'ai ae wi— 'jau Paulo 'ga u'ama 'gã nupe.

—Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega monoi Moisesi 'ga upe rakue. A'ea Moisesi 'ga okwasiat inuga janee rakue. A'ere 'ga remikwasiarera nomoiri aetywera ae wi. Jeju 'ga etee werowiarãmũ aetywer awi ae katu'ok— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁴⁰⁻⁴¹—Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga amũ upe rakue, Apakuki 'ga upe rakue.

“Je te 'ã Pẽnuwaretea.

Oporowyky agawewi je ako tekou pẽ pype ikue.

A'etea 'ã naje rerowiari pejepe.

Pẽ mu'e agawewi nipo 'ga amũ.

A'etea nipo jeje'ega neperowiari futari.

Perekoemã etee nipo jeje'ega.

A'eramũ nipo pẽ pejemanũmũ futat je rerowiare'emamũ. Naje rerowiaara rũi pẽ.

A'eramũ ki pẽ pejegyau pejejemogyau pejemanũ awi”,

'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa inuga janee rakue— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe.

—Pejea'gu ki pejejemogyau 'ga je'ega rerekoemã awi. 'Ga je'ega rerekoemã awi pejejea'gue'emamũ ywawuje futat pemanũ, 'ga 'eawer imũ etee futat— 'jau Paulo 'ga u'ama 'gã nupe.

⁴² Oporogytapaw ire Paulo 'ga uẽma Panape 'ga retee judeu 'gã jatykaaw awi nũ. Jui 'gã emamũ 'gã amũ 'jau 'gã nupe:

—Iko morowykye'ema rupi ki pejot 'au nũ, aipo morogyta mome'wau oree nũ— 'jau 'gã 'gã nupe.

—Nai'i— 'jau 'gã 'gã nupe.

⁴³ A'eramũ aipo mome'u renuparera 'gã amũ awau 'gã nupi. Judeu 'gã awau 'gã nupi. Judeue'ema 'gã nanẽ amũ awau 'gã nupi nũ. Janeruwarete 'ga 'gã werowiat. A'eramũ 'gã a'eramũ awau 'gã porogyta renupa 'gã nupi. 'Gã nerawaw ipe Paulo 'ga oporogytau 'gã nupe Panape 'ga retee.

—Janeruwarete 'ga 'ã esage janee. Werowiaaramũ 'ga ojejukau esage jane ree. Werowiaare'ema 'gã nee te ajee 'ga 'ã nojejukamũ futari. A'eramũ pẽ 'ga rerowiaa a'jea futat pejejemogyau— 'jau 'ga 'gã nupe imome'wau pe rupi 'gã nerekou.

⁴⁴ Iko morowykye'ema rupi 'gā ojewya 'ua nū, Judeu 'gā jatykaaw ipe nū. A'eramū peuwara 'gā ajatykau 'gā nee, 'gā porogyta renupa nū. A'eramū 'gā awaupap ja'wyja'wy 'gā nupi Jarejuwarete 'ga porogyta renupa.

⁴⁵ A'eramū 'gā ojewi opytuna 'gā opap ja'wyja'wyrāmū judeu 'gā amū 'gā nerekoayau.

—O'meramū 'gā 'i akou pē nupe. Nia'wryi 'gā. Pē mu'e tyweruu 'gā akou. O'meramū te 'gā 'i akou— 'jau judeu 'gā opytuna 'gā nupe, ojewi 'gā opap ja'wyja'wyrāmū 'gā poromū 'jau.

⁴⁶ A'ere aipo ojeupe 'eramū Paulo 'ga je'egi etee 'gā nupe, Panape 'ga retee. —Neperowiari 'ā Jarejuwarete 'ga. Nepēoweri etee 'ā 'ga pyri. Pē nupe ra'ne agawewi ako ore 'ga mome'ui ai'i. A'ere 'ā 'ga neperowiari etee ako ai'i— 'jau Paulo 'ga oje'ega judeu 'gā nupe, 'gā pojeupe'ema futat. —Au'je ajee ore pē nupe imome'u re. Oropoir ore 'awamū pē nui. Judeue'ema 'gā nupe te ore oi 'ga mome'wau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁷ —Ymā te Janeruwarete 'ga 'i janee rakue: “Amū 'ē je pēē 'gā nupe teje'ega mome'waramū, judeue'ema 'gā nupe teje'ega mome'waramū.

'Ga 'ā ae katu'ok, pe'je ki 'gā nupe.

Oje'ega rerowiaaramū 'ga ae katu'ogi, pe'je ki 'gā nupe”, 'jau 'ga ikwasiarukaa inuga janee rakue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁴⁸ A'e renupa judeue'ema 'gā wekōēajamū ajemogyau.

—Esage te 'ā Janeruwarete 'ga je'ega— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū futat 'gā aku'iramū ajemogyau 'ga je'eg are. A'eramū 'gā amū Jarejuwarete 'ga rerowiaa. Jarejuwarete 'ga remipyryūmera 'gā 'ga rerowiaa. 'Gā amū Janeruwarete 'ga ipyyrūmū ojepyriwaramū nakwaparimū warāu rūi. Aipo 'gā futat 'ga rerowiaaramū ajemogyau.

⁴⁹ A'eramū futat 'gā awau Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Jarejararete 'ga je'ega mokwasi'wau awau 'gā nupe. ⁵⁰ A'ere judeu 'gā amū mara'neramū Paulo 'ga ree Panape 'ga retee. A'eramū 'gā awau 'wryia'ri 'gā nanē imamara'neukaa 'gā nee nū. Peu 'gā pyri kūjāmera 'gā amū ajemogyau. Ka'aranūū kwai ma'e 'gā. Judeue'ema agawewi. A'etea 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiaa. 'Gā nanē 'gā imamara'neukaa Paulo 'ga ree nū. A'eramū 'gā a'eramū 'gā nerekou tyweaete. A'eramū 'gā 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau ore wi— 'jau 'gā Paulo 'ga upe Panape 'ga retee.

⁵¹ A'erauwe 'gā awau. O'wyawe 'gā opyapaawa mososoka opy awi inupānupāu ajuee, 'yja motototoka jui. 'Gā nee Janeruwarete 'ga jejukae'ema resaukaawamū 'gā opyapaawa nupānupāu ajuee 'gā nupe.

—Jejui 'ga 'ā ore oromome'u arakou pē nupe numiamū. A'ere 'ā 'ga neperowiari etee. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga amara'neramū pē nee. Werowiare'emamū 'ga pē katu'oke'ema futat— 'jau 'gā 'gā nupe. —A'eramū nipo pēē mama'eukwaawa rapyaw ipe futat pejewau— 'jau 'gā 'gā nupe opyapaawa nupānupāu ajuee.

A'eramū futat 'gā awau Ikoniu 'jaw ipe.

⁵² A'ere Jejui 'ga rerowiaara 'gā ku'iramū ajemogyau, Ātioki pewara 'gā. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā nerekou.

14

¹ Ikoniu 'jaw ipe nāñewējēmī nū. Ikoniu 'jaw ipe owaēm ire 'gā awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe nū. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerowiaa, kwaiwete. Judeu 'gā judeue'ema 'gā netee Jejui 'ga rerowiaa nū.

² A'ere judeu 'gā amū Jejui 'ga nuerowiari. A'eramū 'gā Paulo 'ga je'ēwu'jaga futatee 'gā nupe. Panape 'ga nanē 'gā ije'ēwu'jaga nū. Judeue'ema 'gā nupe 'gā

je'ëwu'jaga. A'eramũ judeue'ema 'gã nanë 'gã futare'ema nũ. ³ A'etea futat 'gã ako namutamutat peu Jeju 'ga mome'wau 'gã nupe, okyjawe'em futat akou Jeju 'ga mome'wau 'gã nupe:

—Janejararete 'ga 'ã ojejuka esage jane ree. Werowiarãmũ 'ga ae katu'ogi — 'jau 'gã imome'wau 'gã nupe.

A'eramũ taetu Janeruwarete 'ga aku'iramũ 'gã nee. “A'jea futat 'gã jeje'ega mome'ui ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ taetu 'ga opãjë esage mua 'gã nupe. A'eramũ taetu 'gã aeremiapoe'ema apou akou. A'e resakara 'gã oporesagamũ 'gã nee. A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—A'jea futat 'gã 'ea. Sã'ã Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukara 'gã nupe— 'jau 'gã ajaupe.

⁴ A'ere naju'jaju'jawe tee rüi 'gã poromutaramũ Paulo 'ga ree Panape 'ga retee. A'eramũ amumera 'gã etee oporomutaramũ judeu 'gã nee.

⁵ A'eramũ 'gã ajatykau ojemoywrafena 'gã nee. Judeu, judeue'em. Mïmera 'gã ajatykau o'wryia'ri 'gã netee. Ita pyu 'gã juka are 'gã afuweramũ.

—Pe'je ajee ita pyu sijuka 'gã 'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

⁶ A'ea 'ga amũ enupa. A'eramũ 'ga awau imome'wau Paulo 'ga upe.

—Ita pyu pë juka are 'gã fueweramũ ki 'ei— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'eramũ Paulo 'ga 'jau Panape 'ga upe:

—Pe'je ajee soo jareka'jama 'gã nui— 'jau 'ga 'ga upe.

—Nai'i. Ère ajee iruukwe— 'jau Panape 'ga 'ga upe.

A'eramũ 'gã oka'jama jui. Likonia ywy pe 'gã awau oka'jama. Listra 'jawa 'upa Likonia ywy pe. Teripe 'jawa nanë 'upa Likonia ywy pe futat nũ. ⁷ Kwe pe 'gã awau akou morogyta esage mome'wau 'gã nupe.

—Werowiarãmũ Jeju 'ga aetywera pe'ai ae wi — 'jau 'gã awau akou imome'wau 'gã nupe.

⁸ Listra 'jaw ipe ipyteu ma'e 'ga 'ũina wapyka. Nuatai futari 'ga u'aa ypy we futat.

Peuwara 'gã nupe Paulo 'ga Jeju 'ga mome'urãmũ ipyteu ma'e 'ga nanë 'ũina enupa nũ. ⁹ A'eramũ ipyteu ma'e 'ga 'jau ojeupe 'ũina. “Kuu. Arowiat pa je 'ga kwy. Tajekatu'ok 'ga 'jau kwy”, 'jau 'ga 'ũina ojeupe tee futat.

Poje Paulo 'ga amã'jãu iteu ma'e 'ga ree. “Werowiat pa ipyteu ma'e 'ga Jeju 'ga 'ũina ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. ¹⁰ A'eramũ 'ga 'jau 'ga upe:

—Efu'am jui— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

A'erauwe ipyteu ma'e 'ga pori pym afu'ama awau watau. ¹¹ A'eramũ futat 'ga fu'ama resakara 'gã wafukaita:

—Kuu. Nakũima'e 'gã nũi ra'e nũ'ũ. Maira 'gã te 'ut owaẽma janee ra'e— 'jau 'gã Paulo 'ga upe, iteu ma'e 'ga mafu'amamũ.

Oje'eg imũ etee 'gã ajemogyau wafukaita. A'eramũ Paulo 'ga 'gã afukaja kwaape'ema.

¹² A'eramũ 'gã omaira rera nuga 'gã nee. Jupete 'gã inuga Panape 'ga ree. Paulo 'ga oje'ega u'ama 'gã nupe. A'eramũ 'gã Mekuriu nuga 'ga ree.

¹³ 'Gã maira roga, Jupete roga, 'ũina amunawa rowase. 'Gã maira rog are omaenun ma'e 'ga mukũja kwatau rerawau 'ywyotyra reewe. 'Ywyotyra monou kwatau are.

—Simuoryp Paulo 'ga Panape 'ga retee 'jau. Maira futat 'gã na'e. Sijuka kwataua iapyau 'gã nupe— 'jau 'gã ajaupe numiamũ.

¹⁴ A'e resakawe Paulo 'ga 'jau Panape 'ga upe:

—Kuu. Maran te 'gã “kwataua sijuka 'gã nupe”, 'gã 'i janee 'wei?— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga upe etee te 'ã ae kwatau jukai iapyau rakue. Jane upe niapyawarũ— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga upe.

A'erauwe 'gã awau ujãna wafukaita 'gã nupe.

15 —Pë'me eteete awi nũ'ũ. Pë 'jawewara te ore. Namaira rũi ore— 'jau 'gã 'gã nupe.

Waity monoroka awau 'gã nepejãna wafukaita. 'Gã jemuaẽma 'gã nerekou 'gã naity monorogukaa 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'jau kwatau apisi are ifuwet ma'e 'gã nupe:

—Jejuĩ 'ga je'eg are te ore ruri pë mu'jau— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe. —Au'je ki maira'me rerowiar ire 'awamũ. Jejuĩ 'ga 'ã ako ma'ea. A'eramũ pëẽ 'ga etee erowiaa ete Jarejuwarete 'ga retee. 'Gã te ako ma'ea. 'Gã nupe etee peporogyta etee. 'Gã te aeje'ega wanup— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe. —'Aga maira'me a'agawa peje'ega nuenuwa'uweri. A'eramũ pëẽ pejepoia jui. Jarejuwarete 'ga te perowiat. 'Ga te namanũ'a'uweri. Aeje'ega wanup ojeupe aeje'egamũ— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe. —'Ga te 'agamũ ywya wapo rakue. Mama'ea wapo katu katu rakue. Ywaga 'ga iapou. Wyra, wyra'i, ipira, 'y. Nitywi futari mama'e mũ 'ga remiapoe'emera. Ma'eramũ 'ã ae 'ga remiapofer imũ etee futat 'ga kwaawi— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau. 16 —Ymã te Janeruwarete 'ga janeremifutara apoukari etee janee rakue. 17 A'ere jane 'awamũ 'ga remiapofera esage resagi. A'eramũ jane 'ga remiapofer imũ etee futat 'ga kwaapa. 'Ga te 'ã amana amut janee. 'Ga te 'ã mama'e motyarũmũ ityarama rupi etee futat. Aeremi'ua nanẽ nũ. 'Ga te 'ã imua janee nanẽ nũ. Mĩmera 'ga 'ã iapou katu katu ae maku'iwamũ — 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

18 A'ere aipo 'gã 'eramũ miamũ 'gã kwatau juka are 'gã fueweramũ etee futat. 19 A'e pe judeu 'gã amũ 'ua owaẽma 'gã nupe. Ātioki 'jaw awi 'gã 'ua. Ikoniu 'jaw awi 'jau. Ikoniu 'jaw ipe 'gã nekoramũ judeu 'gã amara'neramũ 'gã nee rai'i. A'eramũ Paulo 'ga ojee 'gã mara'neramũ awau ajepoja amunaw ipe Panape 'ga retee. A'ere 'gã nee imara'ne ma'e 'gã oi tee 'gã newiri. A'e 'gã poromũ 'ut o'meramũ 'gã nekwaw ipewara 'gã nupe.

—Nia'wyrĩ noko 'gã— 'jau futatee 'gã 'gã nupe.

A'eramũ aipo amunaw ipewara 'gã nanẽ amara'neramũ 'gã nee nũ. "Nia'wyrĩ noko 'gã", 'ga 'e futateeramũ.

A'eramũ 'gã Paulo 'ga apiau ita pyu 'ga rerekou. A'eramũ 'gã Paulo 'ga jukawaipa ita pyu.

A'eramũ 'gã 'ga rerawau eroyryryka amunaw awi. 'Ga rerawau inuga yty apy'rarimũ. "Amanũ nipo 'ga re'ã", 'jau 'gã 'ga rerawau inuga ejaa.

20 A'ere Jejuĩ 'ga rerowiaara 'gã oi 'ga ywyrĩ ajatykau. Ojeywyrĩ 'gã jatykaramũ 'ga oferapa 'gã nupe nũ. Afu'ama awau amunaw ipe osou nũ, Panape 'ga retee nũ. Ai'iwe Paulo 'ga Panape 'ga retee awau pe awi. Ajepoja amunaw ipe Teripe 'jaw ipe awau ajukaaiw ire nũ.

21 Peu Teripe 'jaw ipe Paulo 'ga Panape 'ga retee Jejuĩ 'ga mome'wau 'gã nupe nũ:

—Jejuĩ 'ga werowiamũ 'ga ae katu'ok— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe, Teripe 'jaw ipewara 'gã nupe.

A'eramũ kwaiwete 'gã Jejuĩ 'ga rerowiaa.

A'ere 'gã awau ojeywa wekwawera amunaw ipe nũ. Listra, Ikoniu, Ātioki. Mĩmera amunaw ipe 'gã awau ojeywa nũ. Ātioki 'upa Pisiri wyw pe. 22 A'ea wekwaw ipewara 'gã nupe oporogytau, Jejuĩ 'ga rerowiaara 'gã nupe.

—Pëẽ 'ã Jejuĩ 'ga rerowiaara. A'eramũ pëẽ pejeku'iramũ, peje'arasige'emamũ. Jejuĩ 'ga rerowiaare'ema 'gã nipo "O'meramũ te 'gã 'i", e'i pë nupe. "Nia'wyrĩ Jejuĩ 'ga rerowiaara", e'i pë nupe, pë nerekou tyweaete— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. —A'ere kasi Jejuĩ 'ga rerowiara peetyg ine. Pejემogypyka etee Jejuĩ 'ga ree. "Ga rerowiar awi oropoire'em ire

ore oi ywag ipe anure”, pe'je etee ki pejejaupe— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga retee 'gã nupe. —“Janeruwarete 'ga ore'wyrriara”, pe'je ete ki pejejaupe, aipo 'gã 'eramũ— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

Akou amunawa moyka, awawera amunaw ipe etee te futat 'gã awau akou 'gã mu'jau nũ.

²³ A'eramũ futat 'gã amunaw ipe owaẽmawe 'gã 'ga amũ muẽma imogou 'wyrriaramũ Jejuu 'ga rerowiaara 'gã nupe, pastor 'jawa mogou 'gã nupe. Peu amunaw ipe owaẽmawe nanẽ nũ nãñewẽjẽmĩ futat imuẽma imogou 'gã nupe. Aipo apo re 'gã ojemi'ware'ema Ku'jywa 'ga upe oporogytaawamũ:

—Ku'jyp. Jejuu 'ga rerowiaara 'gã 'wyrriara 'gã nee ore oroje'ega monoi enee. Ojemogyppyyk 'gã ene ree. A'eramũ ene ejejukau 'gã nee— 'jau 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gã nee.

²⁴ A'ere Jarejuwarete 'ga upe oje'ega mono re awau nũ. Awau Pisiri ywy raapa. Awau Periki 'jawa amunaw ipe, Pãfiria ywy pe 'up ma'e pe.

²⁵ A'e pe 'gã Jejuu 'ga mome'wau peuwara 'gã nupe nũ. A'e awi 'gã awau Ataria 'jawa amunaw ipe nũ. Ataria 'upa 'yẽ'ẽ 'arimũ. ²⁶ A'e pe 'gã yaruu pype u'aawa mepyau. Awau ojewya 'uawera amunaw ipe Ātioki pe nũ, Siria ywy pe 'up ma'e nũ. A'ea amunaw awi 'gã o enune Jejuu 'ga rerowiaara 'gã oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rai'i: “Ejejuka esage ki 'gã nee 'gã nerekou. Eneje'ega 'gã oo imome'wau akou kwe pe. A'eramũ ene ejejukau 'gã nee”, 'jau 'gã oje'ega Ku'jywa 'ga upe rai'i. Aipo Jarejuwarete 'ga upe 'gã 'e re Paulo 'ga awau watau Panape 'ga retee akou Jejuu 'ga mome'wau rai'i. A'ere 'gã aipo 'gã porowyky teepawamũ 'awamũ. A'eramũ 'gã 'ua ojewya nũ Ātioki pe nũ. ²⁷ A'eramũ 'gã owaẽm ire Jejuu 'ga rerowiaara 'gã majatykau. A'eramũ futat 'gã wekwawera mome'wau, Jarejuwarete 'ga ojeupe iapoawera mome'wau 'gã nupe:

—A'jeteetewi te 'ga iapoi oree. Judeue'ema 'gã we futat werowiat— 'jau 'gã 'gã nupe. —Nanuara futat te 'ã Ku'jywa 'ga afutat Jejuu 'ga rerowiaara. Najuudeu 'gã etee rũi erowiaara futat te 'ã 'ga afutat. Judeue'ema 'gã erowiaara nanẽ futat te 'ã 'ga afutat nũ. Nanuara futat te 'ã esage 'ga upe— 'jau 'gã ajaupe, worrywamũ 'gã imome'u are.

²⁸ A'eramũ Paulo 'ga Panape 'ga retee akou fukuu 'gã pyri peu.

15

Jerusareg ipe 'gã oawet

¹ Anure judeu 'gã amũ 'ua oje'wyr awi, Judeja ywy awi. Ātioki pe awau. A'e pe 'gã Jejuu 'ga rerowiaara 'gã mu'jau tyweruu.

—“Pe'je pejewau pejejemojewagukaa 'gã nupe. Moisesi 'ga remikwasiarer imũ etee futat peapo. Kasi a'e pe Ku'jywa 'ga nepẽ katu'ogi ne”, e'i Moisesi 'ga rakue— 'jau 'gã 'gã nupe.

² A'eramũ Paulo 'ga Panape 'ga retee 'jau 'gã nupe:

—Naani. O'meramũ te 'gã 'i. Perowiat kasi 'gã ne. Judeu 'gã nupe etee te Moisesi 'ga 'i rakue— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'ere peẽ naani. Nepemojewakawi. Judeu 'gã 'jawe 'e re amunipo 'ã nan tee futat pejemojewak. A'ere naani. Niapoawi aipoa. Jejuu 'ga ae erowiaramũ te Janeruwarete 'ga ae katu'ogi— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga retee 'gã nupe.

A'eramũ 'gã ajamueu kwaiwete aipoa morogyta are. A'ere 'gã nojomorowari etee. A'eramũ Paulo 'ga awau Panape 'ga retee Jerusareg ipe oporonupa ee Jejuu 'ga remimonofera 'gã nupe. A'eramũ peuwara 'gã 'gã amũ monou 'gã nupi. Peu Jerusareg ipe 'gã 'gã monou aipoa morogyta are 'gã momoranuwukaa.

—Pe'je pejewau peu Jejui 'ga remimonofera 'gã nupe pejeporonupa ee. “A'jea te ae judeuramũ etee aejemojewagi?” tepe'je 'gã nupe 'jau. “A'jea te ae ijewak ma'eramũ etee ae jekatu'ogi?” pe'je pejewau Jejui 'ga remimonofera 'gã nupe. Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyrriara 'gã nupe nanẽ pẽẽ pejeporonupa ee nũ— 'jau 'gã 'gã nupe 'gã monou peu.

³ A'eramũ 'gã awau Jerusareg ipe oporonupa ee. Ātioki 'jaw awi 'gã awau. Awau 'gã Fenisia wyy raapa. A'ere Samari wyy raapa nũ. Awaw ipe 'gã akou oporogytau Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. Amunawa moyka.

—Ymãwarera 'gã 'awamũ wetypap. Jejui 'ga ete 'gã 'awamũ werowiat. Judeue'ema 'gã we futat 'ga werowiat— 'jau 'gã Samari wyy pewara 'gã nupe imome'wau.

Aipo ojeupe imome'uramũ 'gã aku'iramũ.

—A'jea futat. Nanuara futat te 'ã Janeruwarete 'ga afutat— 'jau 'gã 'gã nupe.

⁴ Nan futat awau akou kwe pe imome'wau. Awau 'gã owaẽma Jerusareg ipe. Jerusareg ipe 'gã waẽm ire Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'gã napeje'ega. Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyrriat, Jejui 'ga remimonofet. Mïmera 'gã 'gã napeje'ega.

A'eramũ Paulo 'ga Panape 'ga retee wekwawera mome'wau 'gã nupe.

—Kwe pe ore oi arakou Jejui 'ga mome'wau amunawa moyka ikue. A'eramũ 'gã Jejui 'ga rerowiaa kwaiwete. Judeue'ema 'gã we futat erowiaa. Ymãwarera 'gã etykapap. A'eramũ 'gã 'awamũ Jejui 'ga rerowiaa ojekatu'okawamũ— 'jau 'gã 'gã nupe, wekwawera mome'wau.

⁵ A'eramũ fariseu 'gã amũ afu'ama oje'ega 'gã nupe:

—Naani. Jejui 'ga rerowiar ire judeue'ema 'gã we futat 'awamũ 'gã jemojewagi Moisesi 'ga je'eger imũ etee futat. 'Ga 'eawer imũ etee futat 'gã nanẽ mama'e apoi ore 'jawe nũ— 'jau fariseu 'gã 'gã nupe.

⁶ A'ere Paulo 'ga nafutari etee futat. A'eramũ 'gã oporogytau kwaiwete aipoa morogyta are. “Simu'e wẽjẽmĩ futat nipo aje jane 'gã Moisesi 'ga remikwasiarer are nũ? Naani futari te ra'u nũ?” 'e are 'gã ajamueu kwaiwete. ⁷ A'eramũ kwaiwete 'gã jamue re Pedro 'ga afu'ama oporogytau 'gã nupe:

—Kunumĩmet, Peapyaka je ree. Je te ako Jejui 'ga je mogo judeue'ema 'gã nupe morogyta esage mome'waramũ ikue. A'eramũ pẽẽ ikwaapa 'ga 'eawera. “Tejerowiaramũ te je 'gã katu'ogi”, e'i 'ga ikue. A'eramũ 'ga werowiaramũ te ae katu'oka— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. ⁸—Janeruwarete 'ga okwaap katu katu mama'ea. A'eramũ 'ga ikwaapa werowiaramũ. A'eramũ ako 'ga U'agesage mua judeue'ema 'gã nupe nanẽ futat ai'i nũ. Sooko 'ga judeuramũ imura janee ikue. Nan futat ako 'ga imua 'gã nupe ai'i. ⁹ A'eramũ 'ga werowiaramũ te ae katu'oka— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —Jarejuwarete 'ga upe jane aju'jaju'jawe etee futat. A'eramũ ako 'ga 'gã werowiar ypyrauwe 'gã katu'oka ikue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe, u'ama oporogytau.

—Sooko 'ga jane upe iapoa ikue nũ. Nan futat ako 'ga iapoi 'gã nupe ai'i. ¹⁰ Ma'eramũ sipo ajee Jarejuwarete 'ga je'ega erekoemãpyra 'jawe etee pereko? “Simamara'neukat 'ga jarejee”, pe'je 'ã— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe u'ama oporogytau.

—Ymã miamũ 'ã janepypp 'gã nuenupawa'uweri Moisesi 'ga je'egera rakue. Jane nanẽ nienupawa'uweri nũ. A'etea 'ã pẽẽ “Simu'e 'gã 'ga je'eger are”, pe'je 'gã nupe. ¹¹ Na'ga je'egera renuparamũ rũi Jejui 'ga ae katu'ogi. Jejui 'ga ipota'wata'wa ae ree. A'eramũ 'ga ae werowiaramũ etee ae katu'oka— 'jau Pedro 'ga oje'ega 'gã nupe u'ama.

¹² A'eramũ 'gã opika etee ajemogyau Pedro 'ga je'ega renupa. Wea'aramũ ajemogyau aipoa morogyta are.

A'eramū Paulo 'ga Panape 'ga retee wekwawera mome'wau nū:

—Kwe pe Janeruwarete 'ga ore monoi ai'i. A'eramū judeue'ema 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete. Aeremiapoe'ema nanē 'ga iapoukaa oree 'gā neape ai'i — 'jau 'gā 'gā nupe imome'wau.

¹³ Gā porogytapaw ire Tiago 'ga afu'ama oporogytau 'gā nupe nū:

—Peapyaka je ree nanē nū. ¹⁴ Simão Pedro 'ga je'ega jane ako sienup ko. Janeruwarete 'ga a'jea futat opājēa wesaukat judeue'ema 'gā nupe. A'eramū 'ga opota'waramū 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā amū mū'jāu werowiamū a'jea futat— 'jau Tiago 'ga 'gā nupe.

¹⁵ —Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue:

¹⁶ “Je Pēnuwaretea.

Ymā te je Davi 'ga mogoi 'wyriaramū tejemiayuwa 'gā nupe ikue.

A'ere 'ga manū re jeremiayuwa 'gā poiri je wī.

A'eramū je 'gā mokwasi'waukaa.

A'ere nipo je anure 'gā majatykai nū”, 'jau 'ga rakue.

¹⁷ “Omajatykaramū te nipo 'gā je rerowiari nū.

Towajat tesirūmeretea we futat nipo je rerowiaa.

Tejemipyyrūmera 'gā tejerowiaara futat, te je 'ā afutat”,

¹⁸ 'jau Janeruwarete 'ga rakue— 'jau Tiago 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

¹⁹ —Ma'eramū je 'ā aipo je 'i pē nupe: Tene judeue'ema 'gā jemogyi. Jarejuwarete 'ga 'gā werowiat. Nanuara futat te 'ā esage Ku'jywa 'ga upe.

²⁰ A'eramū jane ka'arana etee amū monou ikwasiaa 'gā nupe aipo 'jau:

—Pe'u kasi maira'me a'agawa upe eroopyrera kumia ne. Ajepeja aipo 'jau. Wyrā rya ki pemonykyt jūi. Wy monykyr ire etee ki miaro'ō peeyt i'wau. Pe'u kasi wya ne. Wy monykyre'ema nanē pēē i'wawe'em nū. Ajepeja aipo 'jau. Kūima'eramū ae ajuemireko are akowe'em. Kūjā nanē nū. Ojomen are akowe'em. Omena etee futat erekou. Ae nanē wemirekoa etee futat erekou nū. Aipoa sa'e imonou ikwasiaa ka'aran are 'gā nupe— 'jau Tiago 'ga 'gā nupe.

²¹ —Ymā we futat 'gā 'ā Moisesi 'ga remikwasiarera mogyta renuwi ajemogyau judeu 'gā jatykaaw ipe rakue, morowykye'ema momagwamagwapa rakue. A'eramū 'gā ikaapa futat Jarejuwarete 'ga je'ega — 'jau Tiago 'ga u'ama 'gā nupe.

A'eramū 'ga pytuna 'gā Tiago 'ga 'e futaa. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—A'jea futat aipo resageramū. A'eramū jane nan iapou— 'jau 'gā ajaupe.

Judeue'ema 'gā nupe 'gā 'eawet

²² A'eramū Jejui 'ga remimonofera 'gā amū, Jejui 'ga rerowiaara 'gā, 'gā 'wyriara 'gā netee ajatykau oporogytau ajaupe:

—Simono jarepytuna 'gā amū 'gā nupi Ātioki pe 'jau — 'jau 'gā ajatykau oporogytau.

A'eramū 'gā 'gā monou 'gā nupi. Paulo, Panape. Mīmēra 'gā nupi 'gā 'gā monoi. 'Ga amū rera Judas. Mukūi aipo 'ga rera. Pasapasi 'ga rer irūa. Ajepeja 'ga rera Silasi. Aipo kūima'e 'gā nee Jerusareg ipewara 'gā ojemogypyka. A'eramū 'gā 'gā mū'jāu Ātioki pe 'gā monoawamū.

²³ A'eramū 'gā najuejue etee futat ka'arana kwasiaa imonou Ātioki pewara 'gā nupe:

Ore mū Jejui 'ga remimonofera, ore mū 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara, ore mū 'ga rerowiarypya. A'eramū ore ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. Oropytuna 'gā amū nanē ore imonou pē nupe nū. “Jarуетe te pejemogy”

'ea ore imonou pē nupe, 'ga rerowiaar yauramū Ātioki pewaramū, Siria wyw pewaramū, Sirisia wyw pewaramū nanē nū. Pēē judeue'ema juejue.

²⁴ Morogyta mū ore aruenup. Oreyptuna judeu 'gā amū a'e oo peu Ātioki pe pē mu'jau tyweruu rai'i. A'eramū 'gā a'e "pejemojewag iki", 'jau pē nupe rai'i. "Kasi a'e pe Janeruwarete 'ga nepē katu'ogi ne", 'jau 'gā a'e pē nupe rai'i. A'ere 'gā naoreje'eg imū rūi 'gā oi. Ojeteet futat 'gā oi ekoete pē mu'jau tyweruu akou rai'i.

²⁵⁻²⁷ A'eramū ore a'eramū oropytuna 'gā amū monou 'gā moporogytaukaa pē nupe. Paulo 'ga futat ako 'ut Panape 'ga retee rai'i. 'Gā 'ā jarejekoty'aaw esagea futat. A'eramū 'gā nupi ore oropytuna 'gā monou. Silasi 'ga, Judas 'ga. Mīmera 'gā ore imonou 'gā nupi. Oroporogytafera nipo 'gā imome'wau pē nupe nū, 'jau 'gā imonou ikwasiaa ka'aran are.

Paulo 'ga Panape 'ga retee akou Jeju 'ga mome'wau 'gā nupe. Afuw-eramū agawewi 'gā 'gā nee rai'i. A'etea 'gā Jeju 'ga omome'u amunawa moyka rai'i. A'eramū a'e 'gā kwaiwete Jeju 'ga rerowiaa rai'i. ²⁸ A'eramū ore porogyta ore ruwamū Janeruwarete 'ga 'Agesagea ore poaa, ore mu'akwaapa. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga eawer imū imonou ikwasiaa ka'aran are pē nupe.

²⁹ Pe'u kasi maira'me a'agawa upe eroopyrera kumia ne. Wyra rya ki pemonykyt jui. Wy monykyr ire etee ki miaro'o peeyt i'wau. Pe'u kasi wya ne. Wy monykyre'ema nanē pēē i'wawe'em nū. Kūima'eramū ae ajuemireko are akowe'em. Kūjā nanē nū. Ojomen are akowe'em. Omena etee futat erekou. Ae nanē wemirekoa etee futat erekou nū.

Aipo renuw ire nipo a'jea futat pejemogy esage. Pejejuka esage ki pejejee. Teepap ore 'ea.

Aipo e'i ete ore je'ega ka'aran are.

³⁰ A'ere 'gā wemimuēmera 'gā monou judeue'ema 'gā nupe. A'eramū 'gā awau Paulo 'ga rupi, Panape 'ga reewe. 'Gā ka'arana rerawau Ātioki pewara 'gā nupe.

Ātioki pe owaēm ire 'gā Jeju 'ga rerowiaara 'gā majatykau. Ka'arana monou 'gā 'wyrriara 'ga upe. ³¹ A'eramū 'gā 'wyrriara 'ga imogytau 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga je'ega renupa. A'eramū futat 'gā aku'iramū ajemogyau. Kwaiwete 'gā ku'iramū. ³² Imogytapaw ire Judas 'ga Silasi 'ga retee oporogytau 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā poromū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejemogyppyka Jeju 'ga je'eg are. 'Ga je'ega peenup. A'eramū pēē erowiaa futat. Peetyk futat kasi 'ga rerowiaara ne— 'jau Judas 'ga Silasi 'ga retee 'gā nupe.

³³ A'eramū 'gā akou fukuu'i 'gā pype. A'ere 'gā pype ako fukuu'i re 'gā o'wya akou 'gā nui nū.

—Ko ore oi arakou pē nui nū— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Pe'je 'wei. Jaruete nipo peo pejekou 'ja. "Jaruete te pejemogy" 'ea 'gā amut pē nupe, pe'je ki jarejewirera 'gā nupe— 'jau Jeju 'ga rerowiaara 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau ojewya oje'wyr ipe nū.

³⁴⁻³⁵ A'eramū Paulo 'ga Panape 'ga retee ete akou fukuu'i peu, 'gā mu'jau nū, opytuna Jeju 'ga rerowiaara 'gā netee. A'eramū 'gā kwaiwete Jeju 'ga rerowiaa ajemogyau.

Panape 'ga wi Paulo 'ga pojo'okawet

³⁶ Anure Paulo 'ga 'jau Panape 'ga upe:

—Soo jarewawera amunawa momyrũmũ jarekou Jeju 'ga rerowiaara 'gã nesaka 'jau nũ. “Werowiat je sipo 'gã 'ga ajemogyau” 'e resaka 'jau— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga upe.

³⁷ A'eramũ Panape 'ga 'jau 'ga upe:

—Juã Maku 'ga ki ajee siroo jarejeupi nũ— 'jau Panape 'ga Paulo 'ga upe.

³⁸ A'ere Paulo 'ga niparuerooweri Juã Maku 'ga ree.

—Nanuara ako 'ga ojewyt etee jane wi ikue. Pãfiria ywy pe jane rekoramũ ako 'ga jewyri jane wi ikue— 'jau etee Paulo 'ga Panape 'ga upe.

³⁹ A'eramũ 'gã a'eramũ ajamueu Juã Maku 'ga roeroe'em are. A'eramũ 'gã opojo'ogamũ ajau. A'eramũ Panape 'ga Juã Maku 'ga retee awau yaruu pype. 'Ypõ'õũ me 'gã awau, Sipiri pe.

⁴⁰ A'eramũ Paulo 'ga Silasi 'ga etee erawau oirũnamũ nũ. A'eramũ 'gã pytuna 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gã nee:

—Ku 'jyp. Kwe pe 'gã oi watau akou. Esag iki 'gã e 'yina. Emu 'akwaaw iki 'gã imogyau— 'jau 'gã oje'ega Jarejuwarete 'ga upe, 'gã o enune 'gã nee.

⁴¹ A'ere Paulo 'ga Silasi 'ga rerawau erekou Jeju 'ga rerowiaara 'gã nupe eroporogytau. Awau 'gã Siria ywy raapa. A'eramũ 'gã awau Sirisia ywy raapa nũ. Jeju 'ga rerowiaara 'gã maku'iu 'gã awau oporogytau 'gã nupe.

16

Paulo 'ga rupi Timoteo 'ga oawet

¹ A'ere Paulo 'ga Silasi 'ga retee awau owaẽma Teripe 'jaw ipe, Listra 'jaw ipe 'jau. Listra 'jaw ipe Jeju 'ga rerowiaara 'ga amũ akou. 'Ga rera Timoteo. 'Ga y eẽ judeua. Eẽ nanẽ Jeju 'ga rerowiaa nũ. A'ere 'ga ruwa 'ga gregoa. ² Listra 'jaw ipe ajemogy ma'e, Ikoniu 'jaw ipewara 'gã netee oporomutamũ Timoteo 'ga ree. A'eramũ 'gã oporogytau esage Timoteo 'ga ree Paulo 'ga upe.

³ A'eramũ Paulo 'ga Timoteo 'ga reroo are afuweramũ ojeupi. A'eramũ 'ga 'ga mojewaka judeu 'jawe. Peu ajemogy ma'e 'gã judeu 'gã okwaapap, “Gregoa Timoteo 'ga ruwa 'ga” 'e kwaapa. A'eramũ 'ga ruwa 'ga Timoteo 'ga mojewake'ema rakue.

—Judeu 'gã pyri soo 'jau. A'eramũ je ene mojewaka ra'ne— 'jau Paulo 'ga Timoteo 'ga upe.

A'eramũ Paulo 'ga 'ga mojewaka. 'Ga y eẽ judeua wejue. A'eramũ 'gã 'ga mojewaka. ⁴ 'Ga mojewag ire 'gã awau. Paulo, Silasi, Timoteo. Mĩmera 'gã awau akou amunawa moyka Jeju 'ga rerowiaara 'gã nesaka. Jerusareg ipewara 'gã 'eawer are 'gã 'gã mu'jau awau akou. Jeju 'ga remimonofera 'gã 'eawera mome'wau 'gã nupe.

—Pẽẽ 'ã judeu'ema. A'ere 'ã pẽẽ jẽmĩ Jeju 'ga perowiat. A'eramũ ki pẽẽ 'gã 'eawera renupa pejemogyau— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

⁵ A'eramũ Jeju 'ga rerowiaara 'gã opoire'ema futat 'ga rerowiar awi. Ywawuje futat 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramũ futat 'gã awau jamu'jau Jeju 'ga je'eg are. A'eramũ futat 'gã Jeju 'ga rerowiaa, kwaiwete. Ai' iwe amũ nũ, ai' iwe amũ nũ, ai' iwe amũ nũ. Kamẽsĩete futat Jeju 'ga rerowiaara 'gã awau ojemomytuna.

Masetoni ywy pewara 'ga Paulo 'ga mo'wyawet

⁶ Gã mu'epaw ire 'gã awau ajepeja ywy pe nũ. Frigia ywy raapa awau. Garasi ywy pe nanẽ 'gã awau nũ, pewara 'gã mu'jau nũ. Asia ywy pe te 'gã awau etee numiamũ. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage je'egi 'gã nupe:

—Kwe pe peo awi— 'jau 'ga 'Agesagea oje'ega 'gã nupe.

A'eramũ 'gã awawe'em Asia wyy pe. Misia wyy pe etee 'gã awau. ⁷ Pe awi 'gã o'wya Pitinia 'jaw ipe numiamũ. A'ere nãñewêjẽmĩ Janeruwarete 'ga 'i 'gã nupe nũ:

—Peo awi kwe pe— 'ga 'i etee 'gã nupe nũ. —Ajepeja amunaw ipe te pekwap— 'jau etee 'ga 'gã nupe nũ.

A'eramũ 'gã awau ajepeja wyy pe etee nũ. ⁸ Awau 'gã Misia wyy raapa etee. Awau 'gã owaẽma Troate 'jawa amunaw ipe. Peu etee Janeruwarete 'ga 'gã oo futari. Yẽ'ẽ 'arimũ aipoa 'gã wawa 'upa.

⁹ Ypytunimũ kũima'e 'ga amũ ojesaukaa Paulo 'ga upe, Masetoni wyy pewara 'ga ojesaukaa 'ga upe.

—Ejot ore pyri 'au. Ejot 'au ore mu'jau— 'jau 'ga u'ama 'ga upe.

A'eramũ Paulo 'ga wea'aramũ wemiesager are. “Janeruwarete 'ga 'ga wesaukat jee. Masetoni wyy pe ekwap Jejui 'ga mome'wau peuwara 'gã nupe, e'i 'ga jee”, 'jau 'ga ojeupe wea'aramũ ee. ¹⁰ “Janeruwarete 'ga pa je renũi ra'e. Jejui 'ga ekwap imome'wau 'gã nupe, e'i pa 'ga jee ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga wemiesagera mome'wau opytunamũ oree. Imome'u re, Paulo 'ga 'jau:

—“Werowiarãmũ Jejui 'ga pẽtywera moiri pẽ nui, ere ewau imome'wau 'gã nupe”, 'jau 'ga jee ai'— 'jau Paulo 'ga oree imome'wau.

Troate 'jaw ipe Lukaramũ je rekoï ikue. A'eramũ je tewau 'gã nupi, pe awi 'gã oramũ.

Firiposi pe 'ga Jejui 'ga mome'uawet

¹¹ Ai'iwetetewe Paulo 'ga ore reru'aa yaruu pype. Arawau 'yẽ'ẽ raapa. Arawau orowaẽma 'ypõ'õũũ mũ pe, Samutrasia 'jaw ipe. Peu ore orosea yara pype etee futat. Ai'iwetetewe ore arawau 'y raapa nũ. Arawau 'y owajara katy orojekoka. Neaporisi 'jaw ipe orojekoka. Peu ore yara rejaa arawau wyyri etee futat nũ. ¹² Arawau ore orowaẽma amunawa upe, Firiposi 'jawa upe. Amunawaretea futat poromũ. Nitywi peu amunaw amũ nũ. Aipoa tãmêjẽ futat 'up rakue. Roma pewara 'gã poromũ iapou rakue, oje'wyrarete apou rakue. 'Gã 'wyrareteretea te poromũ. Peu futat ore arakorakou'ï ikue.

¹³ Morowykye'ema rupi ore aruẽma arawau 'y 'arimũ oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

—Jarejatykaawa tywe'emamũ 'ã jane judeuramũ jane porogytai 'y 'arimũ 'ga upe jepi— 'jau ore arajaupe.

A'eramũ ore arawau 'y 'arimũ oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Peu ore arawau aruapyka oroporogytau kũjãmera 'gã nupe. Nitywi kũima'e 'gã. Kũjãmera 'gã etee futat 'up. A'eramũ ore kũjãmera 'gã nupe etee futat ore Jejui 'ga mome'wau. ¹⁴ Paulo 'ga renupara mũ, Lidia ẽẽ. Jarejuwarete 'ga muorypara mũ ẽẽ. Taity esage me'egara ẽẽ. Tiatira pewarera ẽẽ. Ẽẽ poromũ 'ũina Paulo 'ga Jejui 'ga mome'u renupa 'ũina. A'erauwe futat Jejui 'ga ẽẽ mueapyou Paulo 'ga je'eg are. A'eramũ ẽẽ Jejui 'ga rerowiaa. ¹⁵ 'Gã nupe oroporogytapaw ire ore Lidia ẽẽ pymĩãu 'y pe, ẽẽ pytuna 'gã netee futat.

—Pẽẽ 'ã Jejui 'ga perowiat. A'eramũ ore pẽ pymĩãu 'y pe— 'jau ore 'gã nupe, 'gã pymĩnamũ.

Opymĩ re ẽẽ oje'ega oree:

—Pe'je iruukwe jerog ipe. “A'jea futat sipo ẽẽ Jejui 'ga rerowiari ra'e”, pe'je jee ne. Jejui kĩa rerowiaara futat je 'awamũ. A'eramũ pẽẽ pejejua jerog ipe 'awamũ pejepytu wawaipa ore 'wyr ipe. Tepekoeko'ï ore pyri 'jau— 'jau ẽẽ oree.

A'erauwe ore oi ẽẽ rog ipe.

Paulo 'ga Silasi 'ga retee

16 Poje ore arawau arajemogyau Jarejuwarete 'ga upe oroporogytaaw ipe. Pe aje kūjāmuku ēē ore rowosōu 'ua. Ēē mama'eukwaawa wereko opir are. Ēē rupiwara ēē mu'jau mama'e jeaporam are. A'eramū tesirūmera 'gā 'ua oporonupa ijeaporam are ēē upe. A'eramū ēē rupiwara imome'waukaa ēē upe 'gā nupe. Kūima'e 'gā amū ēē jara. Ojeupe imome'u re ee oporonup ma'e 'gā ēē mepyau. Ēē futat ka'aranūū pyyka imonou ujara 'gā nupe. 17 Ēē poromū 'ut ore rowosōu. 'Ua ēē ore rewiri wafukaita ekoete.

—Koa kūima'e wā Ku'jywa kīā amut ae katu'oga mome'wau janee. “Jeju 'ga futat aetywera omoit ae wi, ae katu'oka”, e'i wā akou imome'wau. “Werowiaramū Jeju 'ga janetywera moiri jane wi, jane katu'oka”, e'i wā akou imome'wau janee— 'jau ēē akou wafukaita 'gā nupe, 'ua ore rewiri.

18 Namutat ēē reki iapou. Ai'iwe nū, ai'iwe nū, ai'iwe nū.

Poje Paulo 'ga amara'neramū ēē ree. Omopiro'ysā'ysagamū 'ga ojerowaka ēē ree 'jau ēē upe:

—Jeju 'ga rer imū je 'i enee: Ere ejep'e'au ēē wi, ēē tyweramū, 'jau je enee — 'jau 'ga mama'eukwaawa upe.

A'erauwe mama'eukwaawa ojepe'au ēē wi.

19 A'eramū ēē jara 'gā amara'neramū Paulo 'ga ree.

—Ēē pirewara eremoit ēē wi ra'e. 'Awamū pa ajee 'gā ka'aranūū namuri oree ra'e— 'jau 'gā amara'neramū Paulo 'ga ree.

A'eramū aipoa kūjā ēē jara 'gā Paulo 'ga pyyka Silasi 'ga retee 'gā nerawau ajatykaaw ipe 'wyrriara rowase.

20 —Ko 'gā 'ā kūima'e 'gā a'jea futat judeua ra'e— 'jau kūjā ēē jara 'gā 'gā nerawau 'gā mome'wau 'wyrriara 'gā nupe. —A'ere 'ā 'gā nur ekoetei 'au mama'e tywera apou jane'wyr ipe— 'jau 'gā 'gā nupe. —'Gā 'ut ajamamara'neukaa. 'Gā nemimu'ea 'gā mamara'neukat 'gā nee— 'jau futatee 'gā 'wyrriara 'gā nupe. 21 —Wemiapo are 'ā 'gā nuri jane mu'jau ekoete. Jane 'ā romanū 'wyrriara 'ga remiayawa. A'eramū jane jarejemu'jawe'em 'gā nemiapo are. 'Gā nemiapo are jane jemu'eramū jane 'wyrriarete 'ga amara'neramū jane ree. A'eramū jane jarejemu'jawe'em 'gā nemiapo are— 'jau 'gā 'wyrriara 'gā nupe.

22 A'erauwe futat peu ajatyka ma'e 'gā afukai:

—A'jea futat te 'ā 'gā mama'e tywera apo ekoetei 'ua 'au— 'jau 'gā wafukaita. —Pe'je ajee sinupā 'gā— 'jau 'gā wafukaita.

A'erauwe 'wyrriara 'gā fu'ami 'gā naity monorogukaa 'gā nui. 23 A'ere 'gā 'gā mopimopika ywyr'i pyu. 'Gā mopig ire 'gā 'gā nerawaukaa imunewukaa moromunepawa pype. A'ere 'gā 'jau moromunepawa jara 'ga upe:

—Esag iki 'gā. Eremū'ēukat kasi 'gā ne— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga reki peu moromunepaw ipe 'gā nesaka. 24 Aipo ojeupe 'erauwe, 'ga 'gā nerawau myter ipewara pype 'gā munepa. 'Gā pyju'ā munepa 'jyepanūū kwara pype. A'ere 'ga imotywi 'gā nee. Tyyp 'jau agawewi futat. 'Gā pofaa itaju pyu. Typ.

25 Awau pyyajeaje katu. A'eramū 'gā 'upa oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Amaraka'aga nanē 'gā 'ga upe nū. Ajepeja moromunepawa pypewara 'gā enupa 'upa. 26 Poje ywy oyyita. Moromunepawa otomoga. Toomog. A'erauwe 'okwara ojeawopytymo'woka. 'Gā pofaawa nanē oia 'gā nui nū. Wit.

A'ere moromunepawa jara 'ga seri 'upa. 27 Poje 'ga opaka amā'jāu moromunepawa 'okwar are.

—Tyy. Te i'ēi ra'e ū— 'jau 'ga ojeupe.

A'erauwe 'ga fu'ami jyuu rekyita ojee.

—Ajejuka pa je kwyl!— 'jau 'ga.

²⁸ A'eramū Paulo 'ga wafukaita 'ga upe:

—Naani. Ereapo awi. Erejejuka ekoete awi. Naru'ēi ore mū ko— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁹ A'erauwe moromunepawa jara 'ga je'egi wemiayuwa 'ga upe:

—Tata erut amū jee 'wei— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe moromunepawa jara tata rerooi 'gā nepejāna. Ojeyyjamū 'ga Paulo 'ga wi. 'Ga kyjea 'ga moyyita 'gā nui. Te 'ga oi ty'y wenyupy'āu wapyka 'gā nowase. ³⁰ A'erauwe moromunepawa jara 'ga 'i 'gā nupe:

—Pe'je pejejuwa ukupepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'ga ukupepe 'gā neroo re 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja je iapou tejee 'ū, tejekatu'okawamū 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹ —Jejui 'ga erowiat. Janejararete 'ga futat. Werowiarāmū 'ga tene katu'ok 'jau enepytuna 'gā netee 'jau— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

³² A'erauwe Paulo 'ga Jejui 'ga je'ega mome'ui moromunepawa jara 'ga upe, 'ga pytuna 'gā netee futat. A'eramū 'gā najuejue etee futat Jejui 'ga rerowiaa.

³³ A'erauwe moromunepawa jara 'ga Paulo 'ga kupe pirei 'ga ry awi. Silasi 'ga kupe nanē ipireita nū. A'ere 'ga muaga monou 'gā kupe are. 'Gā kupe peruga muaga pyu.

Kupe pireipaw ire Paulo 'ga moromunepawa jara 'ga pymāu 'y pe, 'ga pytuna 'gā netee. Ojemu'jagamap 'gā Jejui 'ga remiayuwamū.

³⁴ 'Y pe opymī re moromunepawa jara 'ga 'gā nerawau wog ipe 'gā moymī'waa. A'erauwe futat moromunepawa jara 'ga ku'iramū akou. 'Ga pytuna 'gā nanē aku'iramū nū. Jarejuwarete 'ga 'gā maku'iukaa ojee.

³⁵ Ai'iwetetewe 'wyriara 'gā oje'ega jefaruu 'gā amū nupe:

—Pekwap 'jau moromunepawa jara 'ga upe: Topoit 'ga 'gā nui 'jau— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'erauwe jefaruu 'gā oi.

—“Ere epoiā 'gā nui”, e'i 'wyriara 'gā enee ko— 'jau 'gā moromunepawa jara 'ga upe.

³⁶ A'erauwe moromunepawa jara oje'ega Paulo 'ga upe:

—“Epoit esage ki 'gā nui, e'i 'wyriara 'ga enee”, e'i 'gā 'ua jee ra'e. A'eramū pēē pejewau. Nepē mujāni futari 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁷ —Naani nū'ū. Norooi futari ore nū'ū. Jemime nipo 'gā ore mogeukari rai'i? Naani. 'Gā neape 'gā ore mogeukari ai'i— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'gā nupe. —Naruapoi agawewi ako ore mama'e tywera ai'i. Romanūa agawewi ore, pē 'jawe. A'etea ako 'ga ore nupānupāukat 'gā neape ai'i. A'eramū 'ga 'gā neape futat 'ua ore renū'jāu nū'ū— 'jau Paulo 'ga oje'ega moywyrafena'i jefaruu 'gā nupe.

³⁸ Aipo ojeupe 'erauwe jefaruu 'gā awau ojewya 'wyriara 'gā nupe 'jau:

—“Tene 'gā nuri. 'Gā futat ore monou”, e'i etee 'ga pē nupe ko— 'jau 'gā 'wyriara 'gā nupe. —“Ore 'ā romanū 'wyriara 'ga remiayuwa agawewi. A'etea 'gā 'ā ore nupā ekoete ako ai'i”, e'i etee 'ga ko— 'jau 'gā 'wyriara 'gā nupe.

Romanū 'wyriara 'ga remiayuwa 'gā ae nanupā ekoetei. A'eramū 'gā okyjuu etee 'gā nui nū. ³⁹ A'erauwe 'wyriara 'gā awau moromunepaw ipe 'gā pyri:

—Ma'ja ere te ra'e?— 'jau 'gā awau 'gā nupe.

—Pe'je pejejuwa ore renū'jāu pēē futat, aru'e ore pē nupe ko— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

—A'jea. Pe'je ajee pejewau— 'jau 'wyriara 'ga 'gā nupe. —Pe'je pejewau kwe pe ore wi. Ajepeja amunaw ipe pekwap nū— 'jau 'gā 'gā nupe. —Ore 'ā

aruereko tywerete pēē. A'ere kasi pēmara'ne ore ree ne. Pe'je pejewau ore wi — 'jau 'wyrriara 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ A'erauwe Paulo 'ga jewyri awau Silasi 'ga retee Lidia ēē 'wyr ipe nū. Peu 'ga wekwawera mome'wau Jeju 'ga rerowiaara 'gā nupe. A'erauwe 'gā aku'iramū ajemogyau 'gā nee 'gā nekwawera renupawe.

'Gā nupe oporogytapaw ire Paulo 'ga awau ajepeja amunaw ipe Silasi 'ga retee nū. A'eramū 'gā a'eramū aku'iramū ajemogyau.

17

Amunawa moyka Paulo 'ga oawet

¹⁻² A'ere mukūja amunawa pyu 'gā kwawi etee. Anfipolisi 'jawa pyu, Apolonia 'jawa pyu. Awau 'gā Tesarūna 'jaw ipe etee opytaw. Muapya 'gā morowykye'ema magwapa aipo pe akou. A'e pe 'gā awau judeu 'gā jatykaaw ipe morowykye'ema rupi. Namutat 'ga akou Jarejuwarete 'ga mogytaawa upe owaēmawe iapou jepi. A'eramū 'ga poromū awau aipo amunaw ipe judeu 'gā nupe oporogytau nū.

³ Namutat Paulo 'ga akou oporogytau judeu 'ga jatykaawa pype jepi. Jeju 'ga mome'wau judeu 'gā nupe jepi. A'ere aipoa amunaw ipewara 'gā judeu 'gā nokwaawi Jeju 'ga. 'Ga Ruwarete 'ga etee te 'gā werowiāt. A'eramū Paulo 'ga 'gā mu'jau Jeju 'ga ree.

—Ymā te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā ka'arana kwasiari inuga janee rakue. "Jarejuwarete 'ga remimura 'ga nipo ayrū 'ua janee amanūmū. A'ere nipo 'ga ruwa 'ga 'ga moferawi etee nū", 'jau 'gā ikwasiaa inuga janee rakue. U'eawer imū etee futat aje 'ā Janeruwarete 'ga 'ga muri janee rai'i. 'Ga futat Jejuamū. 'Ga futat Janeruwarete 'ga remimurera 'ga— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁴ Paulo 'ga Silasi 'ga retee Jeju 'ga mome'uramū 'gā amū Jeju 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā ajemogyau Paulo 'ga rewiri.

Kwaiwete futat grego 'gā ajemogyau Janeruwarete 'ga rerowiaa rai'i. A'ere 'gā nokwaawi te 'ga ra'yra 'ga rai'i. Kūjāmera 'gā nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa nū. Ika'aranū kwai ma'e 'gā poromū kūjāmera 'gā. A'ere 'gā nokwaawi te Jeju 'ga. A'eramū 'gā Paulo 'ga ojeupe 'ga mome'uramū te 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā oje'aa Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee.

⁵ A'eramū 'ga rerowiare'ema 'gā ajemogyau peu oje'wyr ipe etee futat. A'eramū 'gā opytuna ojewi ipojo'ogamū 'gā nerekoayau ee.

—Ma'eramū 'gā Paulo 'ga rerowiaa 'ū? Ma'eramū 'gā opoia ekoete jane wi 'ū?— 'jau 'gā ajaupe amara neramū.

A'eramū 'gā awau iarūe'ema 'gā amū majatykau erua. A'eramū aipo 'gā awau 'gā nekaa. Paulo, Silasi. Mīmera 'gā nekaa 'gā awau.

—Sipyk 'gā jarewau— 'jau 'gā 'gā nupe numiamū.

A'ere 'gā nuekoari 'gā. A'eramū 'gā awawayau Jasāu 'ga rog ipe 'gā nekaa.

—Ma'ape te 'gā nekoi?— 'jau 'gā Jasāu 'ga upe. —Ma'ape te 'gā na'e? Ere 'gā mū'jau ore— 'jau 'gā wafukaita Jasāu 'ga upe.

A'ere Jasāu 'ga 'i:

—Nitywi futari 'gā 'au— 'jau etee Jasāu 'ga 'gā nupe.

⁶ A'eramū 'gā Jasāu 'ga etee ipyika erawau. 'Ga pytuna 'gā, Jeju 'ga rerowiaara 'gā netee erawau o'wyrriara 'gā nupe.

'Gā nerawau 'gā neruafukaita erekou:

—Ekoay kūima'e 'gā amū mama'e tywerete apou akou jane'wyr ipe. Kwe pe 'gā oi amunawa moyka, mama'e tywera apou akou. A'ere 'ā 'awamū 'gā nuri jane'wyr ipe mama'e tywera apou nū. ⁷ Jasāu 'ga futat mama'e tywera

mome'wara 'gã wereko oje'wyr ipe— 'jau 'gã wafukaita 'gã nerawau. —“NaSesa 'ga rui pē'wyrriaretea”, e'i 'gã oree ai'i. “Jeju'i 'ga te pē'wyrriara”, e'i 'gã oree ai'i— 'jau futatee 'gã Jasâu 'ga rerawau erekou eruafukaita o'wyrriara 'ga upe.

⁸ A'e renupawe 'wyrriara 'gã amara'neramũ. Peu ajatyka ma'e 'gã nanē amara'neramũ nũ. ⁹ A'erauwe 'wyrriara 'gã oje'ega Jasâu 'ga upe 'ga pytuna 'gã netee:

—Pe'je ajee ka'aranũ pe mua oree, pejejewi ore paira repyramũ. A'ere tepeo 'jau— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'erauwe 'gã ka'aranũ monou 'gã nupe ojemepyau. A'erauwe 'gã poiri 'gã nui, 'gã monoukaa.

¹⁰ Awau opytunaiwamũ. A'erauwe Jeju'i 'ga rerowiaara 'gã je'egi Paulo 'ga upe, Silasi 'ga retee:

—Pe'je pejewau 'aw awi, ore'wyr awi— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'erauwe 'gã 'gã monoi Pereja 'jawa amunaw ipe ojewi.

Owaēma ypy we 'gã awau judeu 'gã jatykaaw ipe. A'erauwe Paulo 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe. ¹¹ Peuwara 'gã naTesarũn ipewara 'gã jawe rui. 'Gã wapyaka etee ajemogyau ee. Kwaiwete 'gã ajatykau 'ga je'ega renupa. Paulo 'ga porogytapaw ire 'gã ka'arana pypekau esaka. Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'eg are rakue. Aipo ka'arana pypekau esaka.

—A'jea futat te Paulo 'ga 'ga je'ega mome'ui? Naani te ra'u nũ?— 'jau 'gã.

A'erauwe 'gã ka'arana pypekai esaka.

—A'jea futat ra'e nũ'ũ. A'jea futat 'ga 'ga je'eg imũ etee futat imome'ui ra'e. Sã'ã 'awamũ 'ga je'ega ruwa ka'aran are— 'jau 'gã imome'wau ajaupe.

¹² A'erauwe futat 'gã Paulo 'ga je'ega rerowiari ka'arana resag ire.

A'eramũ kwaiwete grego 'gã Jeju'i 'ga rerowiaa. Ka'aranũ kwai ma'e kũjã 'gã nanē 'ga rerowiaa kwaiwete nũ.

¹³ Poje judeu 'gã, Tesarũn ipewara 'gã, 'gã nera renupa.

—Pereja 'jaw ipe 'gã oi akou Jeju'i 'ga mome'wau 'gã nupe nũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã awau 'gã newiri nũ. A'eramũ 'gã peuwara 'gã mamara'neukaa 'gã nee nũ.

—O'meramũ 'gã 'i. Oporogyta 'me te 'gã akou— 'jau 'gã awau peuwara 'gã nupe.

A'eramũ peuwara 'gã teewi oje'egayau Paulo 'ga upe nũ, 'ga juka are afuweramũ nũ.

¹⁴ 'Gã newiri 'gã nuramũ Jeju'i 'ga rerowiaara 'gã Paulo 'ga monou ojewi.

—Ere ewau ore wi. Emÿemÿi'ĩ ewau— 'jau 'gã 'ga upe.

A'erauwe Paulo 'ga oi ojetee futat 'ga awau. 'Ga pytuna 'gã nooi 'ga rupi. Silasi 'ga Timoteo 'ga retee opytaw akou peu futat.

¹⁵ Peuwara 'gã amũ ete awau Paulo 'ga rupi 'ga irũnamũ. 'Y rupi 'gã 'ga rerawau 'ga rejaa Atenasi 'jawa amunaw ipe.

A'eramũ Paulo 'ga oje'ega monou opytuna 'gã nupe, Pereja 'jaw ipe opyta ma'efera 'gã nupe:

—“Kamēsiete ki pejot je rewiri, e'i 'ga pē nupe ai'i”, pe'je ki 'gã nupe jee— 'jau Paulo 'ga oje'ega rerawaukaa 'gã nupe.

—A'eramũ Paulo 'ga rerawarera 'gã ojewya 'ua Pereja 'jaw ipe nũ. 'Ga rerawarera 'gã 'ua oje'ega Paulo 'ga pytuna 'gã nupe: “Kamēsiete ki pejot je rewiri”, e'i 'ga pē nupe— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'erauwe opyta ma'efera 'gã awau Paulo 'ga rewiri nũ.

16 Atenasi pe Paulo 'ga akou opytuna 'gã napesaka. Opytuna 'gã nura poromukuran 'ga akou amunawa momyrũmũ. Peu maira'me a'agawa resaka. Kwaiwete maira'me a'agawa aipoa amunaw ipe. A'eramũ Paulo 'ga 'jau ojeupe: “Maira'me a'agawa etee pa 'gã wapo ra'e. Nokwaawi pa 'gã Jarejuwarete 'ga ra'e”, 'jau 'ga ojeupe u'arasigamũ akou 'gã nee, maira'me a'agawa apoara 'gã nee.

17 Poje Paulo 'ga awau judeu 'gã jatykaawa pype Jeju 'ga mome'wau 'gã nupe. Kwaiwete judeu 'gã awau peu Jarejuwarete 'ga upe oporogytau. Judeu'ema 'gã nanẽ awau nũ. Judeu'ema 'gã agawewi. A'etea 'gã 'ga rerowiaa judeu 'gã 'jawe. A'eramũ 'gã juejue 'ga mome'u renupa.

Pe awi uẽm ire Paulo 'ga awau oporogytau 'gã amunawarete pyter ipe ajemogy tee ma'e 'gã nupe. 18 Ojemu'e ma'efera 'gã nupe Paulo 'ga awau Jeju 'ga mome'wau. Epikureu 'gã nupe, Estoiku 'gã nupe nanẽ imome'wau nũ.

—Jeju 'ga oferap rai'i nũ, amanũ re nũ — 'jau 'ga u'ama imome'wau ojemu'e ma'efera 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'jau:

—Ma'eramũ 'ga ma'ja mome'wau janee ki 'ei?— 'jau aipo 'gã ajaupe.

—Tee. Maira mũ futat nipo aipo 'ga wemiesaga omome'u janee nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

19 A'eramũ 'gã Paulo 'ga rerawau ajatykaaw ipe. Areopagu 'jaw ipe 'gã 'ga rerawau.

—Ere ajee iruukwe peu orejatykaaw ipe 'ũ— 'jau i'akwaap ma'e 'gã Paulo 'ga upe.

A'eramũ 'gã Paulo 'ga rerawau.

20 —Ejemikwaawa emome'upap ore ki 'ei. Norokwaawi we ore aipoa ki 'ei. Maran gatu te aipo ra'e a'i kũi— 'jau 'gã 'ga upe.

A'erauwe Paulo 'ga porogytai 'gã nupe. 21 Namutat peuwara 'gã wapyakau ajemogyau morogyta yau are ra'e jepi. A'eramũ 'gã Paulo 'ga je'eg are oporenuwiweramũ.

—Soo 'ga porogyta yau renupa— 'jau 'gã ajaupe.

22-23 'Gã jatykaaw ipe owaẽm ire Paulo 'ga awau afu'ama oporogytau 'gã nupe.

—Kwaiwete te pẽmaira a'agawa. Kwaiwete te je maira a'agawa resagi tekou teamunawupaw ipe ai'i. “Maira a'agawa 'gã afutat nanimenime”, a'e je tejeupe tewau tekou kwe pe amunawa pyterimũ esaka tekou ai'i. A'ere pẽe ajepeja ita mojewake'emawe. “Aga ita ore aramu'am oreremikwaawe'ema maira upe”, 'jau 'upa ita are ojekwasiaa— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau. —'Ga 'ã a'jea futat nepekwaawi we. Je ete te 'ã 'ga okwaap. A'eramũ je 'awamũ 'ga mome'wau pẽ nupe— 'jau Paulo 'ga u'ama 'gã nupe.

—'Ga te 'ã Janeruwaretea te. 'Ga te 'ã mama'ea wapo rakue. 24 Ywya 'ã 'ga iapou rakue. Ywy pewara 'ã 'ga iapou rakue. Ywaga 'ga 'ã iapou rakue. 'Ga te 'ã mama'e jararetea— 'jau 'ga 'gã nupe. —Na'oga pype rui 'ga rekoi. Naeremiapofera pype rui 'ga rekoi. 25 Nitywi 'ga remifutara mũ mama'ea. 'Ga te 'ã mama'ea wapo rakue. A'eramũ 'ga remifutara otywemamũ. 'Ga futat te 'ã ae apou rakue. 'Ga futat 'ã ae momytupoa 'agamũ rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe. 26 —Majepi'i etee futat 'ga 'ã kũima'e 'ga apou rakue. A'e 'ga juapyrera futat 'agamũ ojemomytun— 'jau 'ga u'ama 'gã nupe imome'wau. —Ae ppy juapyrera te 'ã ajemogy 'agamũ. 'Awamũ te aje 'ã ae jemogyi okwasi'wasi'wau. 'Y amutee are 'ga 'gã monou 'gã mogyau 'gã mokwasi'wasi'wau— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

—Ae'aawera we futat 'ga okwaap. “Awamũ futat nipo 'gã amũ 'ari”, 'jau 'ga ojeupe 'ũina— 'jau 'ga 'gã nupe. —'Anure 'gã amũ tamogyukat

'jau", 'jau 'ga 'ũina. 'Ga 'ã jane juejue jane kwaapa, jane 'are'emauwe 'ga jane'aawa kwaapa. Jane manũawa nanẽ 'ga ikwaapa nũ — 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

²⁷ —Ojee aeporokwaawiweramũ 'ga ojekwaawukaa jane upe. Takwaap Jarejuwarete 'ga 'jau 'jara 'gã nupe 'ga ojekwaawukaa. ²⁸ Namuku rũi futat 'ga rekoĩ ae wi. Muku ae wi 'ga reko re amunipo 'ã ae papawi — 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. —A'ere 'ga jejukai ae ree. A'eramũ ae opapape'ema — 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe. —Ymã te 'ã pẽypy 'gã amũ ka'arana pe kwasiari inuga rakue: "Jane juejue 'ga ra'ya", 'jau 'gã ikwasiaa inuga pẽ nupe rakue — 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

²⁹ —A'ere 'ã pẽẽ maira a'agawa etee peapo. Maira a'agawa ra'ya nipo pẽẽ? Naani. Janeruwarete 'ga namaira a'agawa 'jawe rũi. Pẽẽ 'ã maira a'agawa etee iapou pejejeupe. A'ere nanarũi Janeruwarete 'ga. Janeruwarete 'ga te 'ã nae rũi wapo rakue. Okoeteete ma'e 'ga. Ojeteete futat 'ga jeuwi rakue.

³⁰ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ae resagi ete mama'e tywera aporamũ rakue. "Too. Nia'wyruii 'gã. A'ere 'gã je kwaawe'ema te 'gã nerekoĩ. A'eramũ je 'gã momape'ema ra'ne", 'jau 'ga ojeupe 'ũina rakue. Ymã te aipoa rakue — 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe u'ama. —A'ere 'ga 'awamũ 'ga je'egi janee: Pepoit pejetywer awi, 'jau 'ga 'ã janee. Najuejue etee futat pejepoia pejetywer awi, 'jau 'ga 'ã janee — 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe. ³¹ —Wemifutara 'ara rupi etee futat nipo Janeruwarete 'ga ae momapa. 'Awamũ te aje 'ga 'ã kũima'e 'ga amũ muri imogou ae upe. A'e 'ga kũima'e 'ga ae kwaap katu katu akou. Anure nipo 'ga ae majatykau wowase. Werowiamũ etee futat 'ga ae mogyau ojepyri nipo. Werowiare'ema 'gã 'ga imonou etee mama'eukwaawa rapyaw ipe. 'Ga futat poromũ, Jejujamũ. A'e 'ga futat 'ut amanũm 'au jane pyri rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee rai'i nũ. A'jea futat aipoa. A'je'em ire amunipo 'ã 'ga nomoferawi futari 'ga rai'i — 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

³² A'e renupawe kũima'e 'gã amũ 'ga jaita etee.

—Kuu. Manamũ tee aereumera ferawi 'i nũ'ũ. Naenuwi pa je aereumeramũ oferaw etee nũ 'ea jepi nũ — 'jau 'gã 'ga rerekoemãu.

A'ere amumera 'gã jemogyi etee futat 'ga renupa, 'ga jaite'ema futat. A'eramũ 'gã 'jau Paulo 'ga upe:

—Anure tereporogytau 'jap oree 'jau nũ. Taruenup katu katu 'jau — 'jau 'gã 'ga upe.

³³ Gã nupe oporogytapaw ire Paulo 'ga awau 'gã nui. ³⁴ A'ere amumera 'gã amũ nekoĩ Jejuĩ 'ga rerowiaaramũ. Jejuĩ 'ga rerowiaara 'ga amũ rera Dionisio. Ojemu'e ma'efera 'ga. Kũjã eẽ nanẽ 'ga rerowiaa nũ. Eẽ rera Damarisi. 'Gã amũ nanẽ Jejuĩ 'ga rerowiaa nũ.

18

¹ A'e awi Paulo 'ga awau, Atenasi 'jaw awi. Korĩtu pe 'ga awau nũ. ² A'e pe owaẽma Paulo 'ga Akira 'ga rekoa. Põtu ywy pewarera 'ga poromũ Akiraramũ. 'Ga remireko Prisira eẽ. 'Awamue 'gã 'ua ajakawau Roma 'jaw awi. Itari ywy pewarera 'gã futat 'wyriararete 'ga, Krautiu 'ga 'gã mua:

—Pe'je pejewau 'aw awi, Roma awi — 'jau peuwara 'gã 'wyriara 'ga 'gã nupe. —Judeuramũ pejewaupap — 'jau 'ga judeu 'gã nupe.

Roma pewarera 'gã 'ga imonou pe awi. A'eramũ Akira 'ga awau Korĩtu pe ajakawau wemireko eẽ retee. Wyra pirera roga apoara Akira 'ga.

³ Peu Paulo 'ga awau 'gã nekoaa. Paulo 'ga nanë taityoga apoara nũ. A'eramũ Paulo 'ga awau oporogytau 'gã nupe. A'eramũ Paulo 'ga a'e pe futat akou opyttau 'gã pyri. Wyrã pirera roga apou 'gã pyri ime'ega ka'aranũũ are.

⁴ Morowykye'ema rupi Paulo 'ga awau oporogytau judeu 'gã jatykaawa pype ajatyka ma'e 'gã nupe.

—Jeju'i 'ga 'ã Janeruwarete 'ga remimurera — 'jau Paulo 'ga awau imome'wau 'gã nupe, judeu 'gã nupe, grego 'gã nupe 'jau.

⁵ Ojete'e'i futat Paulo 'ga akou poromũ peu. Poje 'ga pytuna 'gã 'ua. Silasi 'ga Timoteo 'ga retee owaẽma 'ga upe.

Opytuna 'gã nurauwe 'ga opoia taityoga apo awi. A'eramũ futat 'ga akou Jeju'i 'ga mome'wau etee peuwara 'gã nupe nũ, opytuna 'gã netee nũ:

—Jeju'i 'ga futat Jarejuwarete 'ga remimurera— 'jau 'gã judeu 'gã nupe, 'gã mu'jau Kristu 'ga ree.

A'eramũ futat Paulo 'ga niojeri Jeju'i 'ga mome'wau 'gã nupe. Ai'iwe nũ, ai'iwe nũ 'jau Paulo 'ga akou wojere'emamũ futat 'ga mome'wau 'gã nupe.

⁶ A'ere 'gã nuerowiari etee 'ga.

—O'meramũ 'ga 'i akou — 'jau etee judeu 'gã Paulo 'ga Jeju'i 'ga mome'uramũ.

Paulo 'ga 'gã ikurapa. A'eramũ Paulo 'ga amara'neramũ judeu 'gã nee. A'eramũ futat 'ga waity patukatukau waity tuwyrera mototoka, amara'ne resaukaa 'gã nupe.

—Jeju'i 'ga je 'ã amome'u pẽ nupe numiamũ. A'ere 'ã neperowiari ete 'ga. A'eramũ je 'awamũ tewau pẽ nui. Judeue'ema 'gã nupe etee je oi Jeju'i 'ga mome'wau nũ — 'jau 'ga waity patukatukau. —“Paulo 'ga ore monou mama'eukwaawa rapayaw ipe”, pe'je kasi jee ne. Pẽẽ futat te 'ã pẽowet— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

⁷ Awau 'gã nui. Judeue'ema 'ga rog ipe awau ojejyita. Tisiu Justo 'ga rog ipe awau. Jarejuwarete 'ga 'ga werowiat. Aipo kũima'e 'ga roga 'ũina judeu 'gã jatykaawa yse pe futat. A'eramũ 'ga awau peu. 'Ga roga pype 'ga akou Jeju'i 'ga mome'wau 'gã nupe. ⁸ A'eramũ judeu 'gã jatykaawa raarana 'ga Jeju'i 'ga rerowiaa, Krisipu 'ga 'ga rerowiaa opytuna 'gã netee. Tekotee 'gã nanë 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramũ 'gã ojepymĩãukaa 'y pe 'gã nupe.

⁹ Ypytunimũ Janejararete 'ga ojesaukaa oporogytau Paulo 'ga upe:

—Ere je mome'wau ekou ekyjawe'em futat. ¹⁰ Je ako ene pyri. A'eramũ ene efuewepawe'emamũ futat ekou je mome'wau 'gã nupe. A'eramũ je ene rerekou tywerukare'ema 'gã nupe. Kwaiwete te 'ã je rerowiaara 'gã 'au— 'jau Jeju'i 'ga ojesaukaa Paulo 'ga upe.

¹¹ A'eramũ futat Paulo 'ga akou aipo 'ga 'wyr ipe etee futat Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe. Majepeja te kwara mu'aa. Ajepeja rupi 'ga akou nũ. Awau 'ga kwara 'aramũ uẽma 'gã nui.

¹² 'Wyrriar yau ruramũ judeu 'gã ajatykau. A'eramũ futat Paulo 'ga ppyka 'ga rerawau Gariu 'ga upe, 'wyrriar yau upe 'ga rerawau. Akaja ywy pẽwara 'gã nupe 'wyrriaramũ akou.

¹³ —Ko 'ga kũima'e 'ga 'ut ore mu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are numiamũ— 'jau 'gã 'ga rerawau 'wyrriara upe. —A'ere 'ga naMoisesi 'ga remikwasiarera 'jawe rui imome'ui oree— 'jau 'gã 'ga upe. —O'meramũ te 'ga 'i akou. Wapo ekoete 'ga akou— 'jau 'gã 'ga rerawau 'wyrriara upe imome'wau.

¹⁴⁻¹⁵ Paulo 'ga oje'egaramet 'wyrriara 'ga upe. A'ere 'wyrriara 'ga je'egi erujewi. A'eramũ Paulo 'ga oje'ege'ema.

—Mama'e tywera 'ga iapo re te amunipo 'ã je apyakai pẽje'eg are. A'ere 'ã 'ga naani. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. Pẽẽ 'ã judeua. Pẽẽ noko ako pejamue ekoete jepi. Pejelijemapo are miamũ pejamueu jepi. A'eramũ

je teapyakawe'em futat pē nee. Je 'ā romanūa. Pē'wyrriaramū futat je rekoi. A'eramū je pēnemiapo are teapyakawe'em. Najukai 'ga 'ga amū. Nakurawi 'ga 'ga amū. 'Wyrriararetea 'ga miamū 'ga nakurawi. Namama'e tywera rūi futat 'ga wapo. A'eramū je teapyakawe'em pē nee— 'jau etee 'wyrriara 'ga 'ga nupe.

¹⁶ A'erauwe 'wyrriara 'ga 'gā mū'jāu ojewi.

—Pe'je pejewau peje'jāu je wi— 'jau 'wyrriara 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'ga 'gā mū'ēukaa ojewi.

¹⁷ A'eramū 'gā awau amara'neramū akou. 'Gā mara'nea 'gā nerekou. A'eramū futat 'gā ajatykaawa raarana 'ga, Sostenesi 'ga ppyka 'ga nupānupāu ekoete futat. 'Wyrriara 'ga, Gariu 'ga 'gā nesaka agawewi futat. A'ere 'ga rekoi esakare'ema 'jawe etee futat.

¹⁸ Korītu pe Paulo 'ga akou namutamutat. Poje 'ga awau aipo awi. Sēkreja 'jaw ipe 'ga awau, aipo awi. Akira 'ga awau 'ga rupi, wemireko ēē retee. Awau 'gā owaēma Sēkreja 'jaw ipe. Peu wekwaw ipe Paulo 'ga ojeapina. Ojemuapesīpesīga futat.

—Nan nipo je iapoi enee— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe rai'i.

U'eawer imū iapo re 'ga ojeapina.

A'ere 'gā awau u'aa yaruū pype nū. Awau 'gā oyaapa. Awau 'gā owaēma.

¹⁹ Efesu pe awau owaēma ojekoka. Peu futat 'gā ū'jāu. Peu futat Akira 'ga opytaw Paulo 'ga wi wemireko ēē retee.

Oo enune Paulo 'ga awau judeu 'ga jatykaaw ipe Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe.

—Jejui 'ga 'ā Janeruwarete 'ga remimurera— 'jau 'ga awau 'gā nupe.

A'ere 'gā nuerowiari 'ga. A'eramū 'gā ajamueu ee. ²⁰ A'eramū peuwara 'gā 'jau 'ga upe:

—'Au epyta ore pyri nū'ū— 'jau 'gā.

—Tee nū'ū. Napytaa'uweri je nū'ū. ²¹ Anure te nipo je ruri tejewya nū. Jarejuwarete 'ga temuramū tejewya pē pyri nū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

'Gā nupe oporogytapaw ire 'ga awau 'gā nui. Awau u'aa yar ipe nū. Pe awi awau oyaapa. Awau 'ga 'y owajara katy oyaapa. ²² Sesaria pe 'ga awau ojekoka. Pe awi 'ga awau wwyri. Awau 'ga owaēma Jerusareg ipe. Owaēma ypy we Paulo 'ga awau oporogytau Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. 'Gā nupe oporogytapaw ire 'ga awau nū. Ātioki pe awau nū, Siria ywy pe 'up ma'e pe nū. ²³ A'e pe 'ga awau opytawaipa. Kamēsīete 'ga awau a'e awi nū. Awau 'ga Garasi ywy raapa awau, Frigia ywy raapa. Mīmēra wemiaawa ywy pe Paulo 'ga awau akou oporogytau Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe.

—Pe'je pejejemogyau 'ga rerowiaa. Pepoit futat kasi 'ga wi ne— 'jau 'ga awau akou oporogytau 'gā nupe. —Pejeki'jawe'em futat pejejemogyau— 'jau 'ga akou 'gā nupe.

²⁴ Kwe pe Paulo 'ga oo 'ga rekoramū judeu 'ga amū awau Efesu 'jawa amunaw ipe akou. Aporu 'ga awau akou Efesu pe. Aresāri 'jaw ipe u'at ma'efera 'ga poromū. ²⁵ 'Ga ojemu'e Jarejuwarete 'ga porogytafer are rakue. 'Ga omome'us esage 'ga je'ega 'gā nupe. A'eramū 'ga awau akou wemikwaawa etee imome'wau 'gā nupe. Jejui 'ga 'ga ikwaapa futat numiamū. A'ere 'ga Juā Batista 'ga porogytafera etee ikwaawi. Juā 'ga ae pymi 'y pe rakue. 'Ga porogytafera etee futat 'ga ikwaapa. 'Ga remimome'ufera etee 'ga ikwaapa akou.

²⁶ A'erauwe 'ga oi judeu 'gā jatykaaw ipe imome'wau 'gā nupe. A'jeteetewi 'ga 'ga mome'wau numiamū. A'ere 'ga nokwaapawi. A'ea 'ga imome'u 'ga 'amamū Akira 'ga 'ga renupa. A'erauwe 'ga oje'ega wemireko ēē upe:

—Okwaap futat 'ga numiamū. A'jeteetewi 'ga porogytai numiamū ī. A'ere 'ga nokwaapawi katu we ra'e. Siroo 'ga jarejepyri nū ī, 'gā mu'jaupap Jejuī 'ga porogyta are nū ī— 'jau Akira 'ga wemireko ēē upe.

—Nai'i. Siroo futat jane kīā— 'jau ēē 'ga upe.

A'erauwe Akira 'ga oje'ega 'ga upe:

—Ere ejua ore rupi. Siroo ene oroje'wyr ipe, ene mu'jau Jejuī 'ga ree 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga akou ojemu'jaukaa Akira 'ga upe.

²⁷ Omu'e re Aporu 'ga awau Akaja ywy pe. “Too Akaja ywy pe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga awau akou.

'Ga o enunewe 'ga mu'eawer ipewarera 'gā ka'arana monou ikwasiaa ajaupe.

“Pejejuka esage ki 'ga ree”, 'jau 'gā ka'arana monou ikwasiaa ajaupe.

“Jane 'jawe futat 'ga. Jejuī 'ga rerowiaaramū 'ga rekoī.

A'eramū pēē pejejukau 'ga ree”,

'jau 'gā imonou, ajaupe ikwasiaa.

²⁸ Owaēmawe 'ga awau judeu 'gā pyri Jejuī 'ga mome'wau 'gā nupe:

—Ymā te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā ka'arana kwasiari inuga Jarejuwarete 'ga remimurama 'ga ree rakue— 'jau Aporu 'ga oporogytau 'gā nupe.

—Jejuī 'ga 'ā 'ga remimurera. Jejuī 'ga futat 'ā jane katu'okara— 'jau 'ga judeu 'gā nupe oporogytau.

Aipo pyu 'ga 'gā moje'egawarūukare'ema futat.

19

Efesu pe Paulo 'ga rekoawet

¹ Korītu pe Aporu 'ga rekoramū Paulo 'ga awau akou ywyri. Awau 'ga owaēma Efesu pe. Peu owaēm ire Paulo 'ga Jejuī 'ga rerowiaara 'gā amū nekoa. ² A'eramū Paulo 'ga oporonupa Jarejuwarete 'ga 'Agesage are 'gā nupe:

—Amut te Janeruwarete 'ga U'agesagea pē nupe rai'i? Jejuī 'ga pēē erowiar ire rai'i?— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

—Tee. Naani nū'ū. Norokwaawi we te 'ā ore nanuara. A'eramū ore 'ga orojeupe imura kwaape'ema nū'ū— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

³ —Awŷja iapoawer imū ajee pejepymūukat 'y pe 'gā nupe rai'i ki 'ei?— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

—Juā Batista 'ga remiapofer imū tee 'ga ore pymī 'y pe ai'i nū'ū— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

⁴ —A'jea futat Juā 'ga oi 'gā pymīāu. Otywer awi 'gā poiramū 'ga 'gā pymīāu akou rai'i. A'ere 'ā Juā 'ga 'i rai'i: “Kūima'e 'ga amū 'ut je rewiri”, 'jau 'ga Israeu juapyrera 'gā nupe rai'i. “A'e 'ga kūima'e 'ga ki perowiat”, 'jau 'ga 'ā 'gā nupe rai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'e 'ga kūima'e 'ga rera Jejuī— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁵ A'e renupawe 'gā 'jau 'gā nupe:

—Awamū ore Jejuī 'ga rerowiaaramū juejue futat. Jejuī 'ga orejara— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū 'ga 'gā nerawau 'gā pymīāukaa 'y pe Jejuī 'ga rer imū.

⁶ 'Gā pymī re Paulo 'ga opo monou 'gā apyte'rarimū. A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesage 'ua osou 'gā nupe. Ojepype ise ypyrauwe 'gā oje'eg amuteeramū. Janeruwarete 'ga tee 'gā wereco poromū 'gā moje'eg amuteeu ojekwaawukaa 'gā nupe a'eramū futat. A'eramū 'gā akou Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. ⁷ Kwaiwete te kūima'e 'gā. Tusi te 'gā pytuna.

⁸ Peu Paulo 'ga muapyra jay moka'jama akou 'gã pype, Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe. Judeu 'gã jatykaawa pype 'ga Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe. Okyjawe'em oporogytau 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe.

—Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega muri janee rakue. “Anure nipo je tejemipyyrũmera 'ga monoi pẽ nupe, pẽnemiapesagera 'ga monoi pẽ nupe”, 'jau 'ga 'ũina janee rakue— 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe. —A'eferupi tee 'ga 'ã 'awamũ 'ga muri futari imogou janee. 'Ga rera 'ã Jejui. 'Ga 'ã ae katu'ok werowiaramũ— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

⁹ Aipo 'eramũ amumera 'gã 'ga rerowiare'ema. Niporenuwiweri 'gã 'ga ree. —Awỹja sipo ajee poromũ Jejujamũ? Nia'wyri nipo 'ga rerowiaara— 'jau 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga rerowiaara 'gã nowase.

Aipo 'eramũ Paulo 'ga oje'ega Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe:

—Pe'je iruukwe 'gã nui. Nuerowiari futari 'gã na'e— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã awau 'gã jatykaaw awi. Awau 'gã moromu'jawa 'og ipe. Tiranu 'ga peuwara 'gã mu'jara. Moromu'jawa 'og ipe 'ga awau 'gã mu'jau wojere'emamũ futat. Ai'iwe nũ, ai'iwe nũ, ai'iwe nũ 'jau 'ga awau Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe, 'gã mu'jau 'ga ree.

¹⁰ Mukũja kwara Paulo 'ga imu'aa peu, 'gã mu'jau akou. A'eramũ Asia ywy pewara 'gã najuejue etee futat 'ga porogyta renupa. Judeu 'gã, judeue'ema 'gã 'jau. Tesirũmera 'gã we futat 'ga porogyta renupa.

Sewa 'ga ra'yra 'gã

¹¹ A'ere Janeruwarete 'ga opãjẽ mua Paulo 'ga upe. A'eramũ aeremi-apoe'ema apoukaa Paulo 'ga upe. ¹² A'eramũ 'gã amũ 'ua Paulo 'ga raity pe upe, taity peme'ri upe. A'erauwe 'gã erooi ipypiraa ojero'wu ma'e 'gã karuara 'arimũ ipypiraa. A'erauwe 'gã ojekatu'oka. Mama'eukwaawa rerekwara 'gã 'arimũ nanẽ 'gã erawau nũ. Tok ipypekau'i erawau inuga 'gã 'arimũ. A'erauwe mama'eukwaawa opoia 'gã nui. Janeruwarete 'ga opãjẽ mua Paulo 'ga upe poromũ iapoukaa 'ga upe.

¹³⁻¹⁴ A'eramũ judeu 'gã amũ nanẽ awau ekoete akou kwe pe. “Mama'eukwaawa simoit 'gã nui Jejui 'ga rer imũ 'jau”, 'jau ajaupe numiamũ. Sete 'gã pytuna. Sewa 'ga ra'yra 'gã. Mainana 'wyriara 'ga futat Sewa 'ga. 'Ga ra'yra 'gã poromũ oje'eg ekoete Jejui 'ga rer imũ mama'eukwaawa upe.

—Paulo 'ga oo Jejui 'ga mome'wau oree jepi. A'eramũ ore Paulo 'ga remimome'ufera 'ga rer imũ oroje'ega pẽ nupe: Pe'je pejejepe'au 'gã nui— 'jau 'gã mama'eukwaawa upe.

¹⁵ A'ere mama'eukwaawa je'egi etee 'gã nupe:

—Jejui 'ga ore orokwaap. Paulo 'ga nanẽ ore ikwaapa nũ. A'ere ore pẽẽ norokwaawi— 'jau mama'eukwaawa 'gã nupe. —Awỹja te pẽẽ? NaJejui 'ga rerowiaara rũ pẽẽ— 'jau etee mama'eukwaawa 'gã nupe.

¹⁶ A'eramũ mama'eukwaawa rerekwara 'ga 'gã ppyka. A'eramũ futat 'gã nupãnupãnupãu 'gã naity monoronoroka. A'eramũ 'gã oka'jama jui. Typ. 'Gã ujãna jui. 'Gã muayrũrũmũ etee 'gã monou, mama'eukwaawa ojeupe 'gã je'egamũ.

¹⁷ A'e renuw ypyrauwe Efesu pewara 'gã okyjau ajemogyau.

—Peenup te Sewa 'ga ra'yra 'gã nera?— 'jau 'gã ajaupe. —Jejui 'ga rer imũ 'gã je'eg ekoete mama'eukwaawa upe 'ea? A'ere mama'eukwaawa rerekwara 'ga 'gã naity monoronorogi etee 'gã nui 'gã nupãnupãu etee 'ea rai'i. Noje'eg ekoete ae 'ga rer imũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ taetu 'gã okyjau Jejui 'ga rer imũ oje'eg ekoete awi. Judeu 'gã, judeue'ema 'gã netee okyjau ajemogyau nũ.

18 A'eramū Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'ua ojemome'wau Paulo 'ga upe, kwaiwete.

—Ymā te noko oretyweramū ikue 'ja. Mama'e tywera etee ore iapou ikue. A'ere ore 'awamū ore pōiri orotywera apo awi. Aruerowiar ore Jejuī 'ga 'awamū arajemogyau— 'jau 'gā 'ua ojemome'wau Paulo 'ga upe.

Peuwara 'gā nowase futat 'gā ojemome'wau.

19 Kwaiwete pājēa nanē Jejuī 'ga rerowiaa nū. A'e 'gā futat awau ka'arana upe. Aipo ka'arana mama'e tywer are 'gā mu'jau. A'ere 'gā pōiri mama'e tywera apo awi. A'eramū 'gā ka'arana rerua imajatykau iapypyramū. Mama'e tywer are amu'eawera rerua imono'oga.

A'ere 'gā tata monygi ipype. Fu iapyau inuga. Iapy re 'gā imomyawera repy mojopyrūmū. Ka'arana repya sīkwēta miu ita 'ywope'ia. A'etea 'gā naeawyrūi futari oka'aranūi momyawer are.

20 A'eramū Jejuī 'ga rerowiaara 'gā awau ojemomytuna ajemogyau. Kwaiwete te pājē 'gā Jejuī 'ga rerowiaa. A'eramū futat 'gā mama'e tywera apo awi opoia. A'eramū 'gā nesakarera 'gā imokwasi'wau imome'wau ajaupe.

Aipo renupawe kwaiwete 'gā Jejuī 'ga rerowiaa. A'eramū futat 'gā Jejuī 'ga je'ega mokwasi'wau. Amunawa moymoyka. A'eramū futat Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ojemomytuna kwaiwete.

Efesu pewara 'gā mara'neawet

21 A'ere Paulo 'ga 'ūina wea'aramū. “Marupi te je oi tekou nū?” 'jau 'ga 'ūina. Ojeupe tee futat oporogytau. “Masetoni ywy raapa pa je oi tekou kwy. Akaja pyu 'jau tewau kwy. A'e awi futat tewau Jerusareg ipe tewaēma 'jau kwy. Jerusareg ipe tekoteko'i re tewau Roma pe 'jau kwy”, 'jau 'ga 'ūina wea'aramū ojetee futat. Oo enune 'ga 'ūina wea'aramū ee nū. 22 A'eramū 'ga ojekoty'aawa 'gā na'ne imonou wenune.

—Pe'je iruukwe pejewau je renune Masetoni ywy pe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'ga pytuna 'gā oi, Timoteo 'ga Erasto 'ga retee.

—'Au je rekoi ra'ne. Anure too pē newiri 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū Paulo 'ga peu akou.

23-24 Peu 'ga rekwaw ipe 'gā amū amara'neramū Paulo 'ga ree. Demetriu 'ga amara'neramū 'ga ree. Prata 'jawa apoara 'ga poromū Demetriuramū. Ita enyfu'gi are oporowyky ma'e 'ga. A'eramū 'ga futat 'o'gi'i apou. Maira'me a'agawa roga 'jawewara 'ga iapou. Diana 'jawa 'gā maira.

Ojeupe Paulo 'ga Jejuī 'ga mome'uramū aipo amunawa pewara 'gā amū Jejuī 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā a'eramū opoia omaira rerowiar awi, Diana 'jawa rerowiar awi. A'eramū 'gā maira a'agawa ro'gi mure'ema ojeupe. A'eramū 'o'gi'i apoara 'ga, Demetriu 'ga amara'neramū Paulo 'ga ree.

25 A'erauwe 'ga iapoara 'gā majatykau imua. A'eramū 'ga oporogytau 'gā nupe:

—Paulo 'ga 'ā jane porowykya nuapoukaru'jawi janee. Jane moka'aranūūukare'ema nipo 'ā 'awamū. Mama'e tywerete are 'ga 'auwara 'gā mu'ei. 26 “Naeremiapoa rūi janeruwarete 'ga”, e'i 'ā Paulo 'ga 'gā nupe. 'Agamū maira a'agawa ro'gi'i murukare'ema 'gā nupe jane wi. “Jarejuwarete 'ga te perowiat, Jejuī 'ga retee”, 'jau 'ā Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe. A'eramū 'gā opoia kwaiwete Diana rerowiar awi. A'eramū 'gā Jejuī 'ga etee futat erowiaa ajemogyau kwaiwete. Ymā we 'ā 'auwara 'gā Asia ywy pewara 'gā netee Diana rerowiar ajemogyau kwaiwete rakue. A'ere 'ā 'awamū Paulo 'ga ruri 'au 'gā mu'jau omair are — 'jau 'ga 'gā nupe. — Mama'e tywerete are te 'ga 'gā mu'ei akou. 27 Najuejue te 'ā jane jaremaira muorypa jepi. Ipojeupawuu ma'e futat ēē jepi. A'ere 'awamū 'gā poipawi ēē wi. Nuerowiaru'jawi 'gā Diana ēē 'awamū— 'jau Demetriu 'ga 'gā nupe.

—Namuru'jawi 'gā 'awamū 'o'gi'ia jane wi. Jane moka'aranūūukare'ema nipo 'ā 'awamū. Opoipap 'gā 'awamū jui— 'jau Demetriu 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'e renupawe imajatykapyrera 'gā amara'neramū ajemogyau Paulo 'ga ree. A'eramū futat 'gā wafukaita:

—Efesu pewara jane. Diana futat jane maira!— 'jau 'gā wafukaita ajemogyau.

²⁹ A'e renupawe 'gā nera erooi imuāina amunawa pype. A'eramū 'gā Paulo 'ga pytuna 'gā pyyka. Mukūja 'gā pyyka. Gaio 'ga pyyka Aristaku 'ga retee. Kwaiwete 'gā 'gā pyyka 'gā nerawau ajatykaaw ipe nū.

³⁰ A'erauwe Paulo 'ga 'jau 'gā nupe:

—Oo je teporogytau 'gā nupe— 'jau 'ga numiamū.

A'ere Jejui 'ga rerowiaara 'gā nomonoukari Paulo 'ga. ³¹ 'Wyria'ri 'gā amū Paulo 'ga jekoty'aawa. A'eramū 'gā oje'ega monou 'ga upe:

—Ereo kasi ne— 'jau 'gā. —Erese kasi ewau peu 'gā nesaka ne— 'jau 'gā oje'ega monou 'ga upe.

³² A'eramū 'gā ajatykau kwaiwete 'gā nee. Ojoywaema ekoete futat 'gā ajemogyau. Ikwaapare'ema 'gā we futat ojoywaema ekoete futat ajemogyau.

³³ A'ere judeu 'gā amū 'jau Aresāri 'ga upe:

—Ere ewau eporogytau 'gā nupe, 'gā nowase katy a'i kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga opo mowyri 'gā nupe 'gā momika numiamū. A'ere 'gā 'ga kwaaw ire nuapyakai futari 'ga je'eg are.

³⁴ —Judeu 'ga tee ra'e— 'jau etee 'gā ajaupe.

A'eramū ojero'waro'wau etee futat wafukaita 'ga upe.

—Efesu pewara futat ore. Diana futat te 'ā oremaira— 'jau etee 'gā 'ga upe. Tuas ora poromukuran 'gā ajamueu wafukaita.

³⁵ Poje 'wyriara 'ga remiayuwa 'ga 'ua oje'ega 'gā nupe:

—Pe'je pejepika— 'jau 'ga 'ua 'gā nowase.

A'erauwe 'gā opika.

—Aipo peapo awi— 'jau 'ga 'ua 'gā nupe. —Efesu pewaramū jane futat te 'ā najuejue etee futat sajejuka Diana ēē rog are— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jane futat 'ā ēē ree ojejuka ma'ea. Aipoa 'ā 'gā najuejue etee ikwaapa— 'jau 'ga 'ua 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā opika.

—Ymā te 'ā Diana a'agawa ruri u'aa janee ywag awi rakue. A'e are 'ā jane jejukai najuejue etee futat— 'jau 'ga 'ua 'gā nupe. ³⁶ —A'eramū pēē aipo apowe'em. Najuejue etee futat 'ā jane iapoī. A'eramū pēē pejepika. Enupa etee pejepemogyau— 'jau 'ga 'ua 'gā nupe.

³⁷ —A'ere 'ā ko 'gā kūima'e 'gā perut ekoete 'au rai'i. Nakurawi agawewi 'gā 'ā janemaira. Nanuara niapoawī agawewi 'gā 'ā mama'e are. A'etea 'gā 'ā perut ekoete rai'i— 'jau 'ga oje'ega 'ua 'gā nupe.

³⁸ —Tene Demetriu 'ga oi oporogytau 'wyriara 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. —Maran gatū nipo 'ga mama'e tywera mū apowe'em 'ga upe rai'i. Tene 'ga oi oporogytau 'ga upe. Nanuara niapoawī 'au— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ —'Gā nupe pejeporogytaweramū pekwap 'wyriara 'gā nowase tāmējē pejeporogytau 'gā nupe— 'jau 'ga 'ua 'gā nupe. —Naeporogytaawa rūi te 'ā 'au. A'eramū pēē pejewau peu 'wyriara rowase pejeporogytau— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴⁰ —Kasi a'e pe jane'wyriararete 'ga amara'neramū jane ree ne— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Imara'ne nipo 'gā je ree. Je ago'o te 'gā”, 'jau nipo 'ga janee— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Nafutari 'gā je rena 'wyriaramū ojeupe ra'e”, e'i nipo 'gā janee. “Ajepeja 'ga te 'gā afutat 'wyriaramū ra'e”, e'i nipo 'ga janee. Ai'i te 'ā pejup pejeafukaita ekoete— 'jau 'ga 'gā nupe.

41 Aipo 'erauwe 'ga peuwara 'gã mokwasi'wau, 'gã monou 'gã 'wyr ipe nũ. A'eramũ futat 'ga 'jau 'gã nupe:
—Pe'je pejewau pejeje'wyr ipe nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.
A'eramũ futat 'gã awau.

20

Jejuí 'ga rerowiaara 'gã nesaka 'ga ataawet

1 Aipo teepaw ire Paulo 'ga oje'ega monou Jejuí 'ga rerowiaara 'gã nupe:
—Pe'je pejejuu 'au. Taporogyta pê nupe 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.
A'erauwe Jejuí 'ga rerowiaara 'gã jatykai 'ga ree kwaiwete.
—Ko je oi tekou pê nui. Masetoni ywy pe je oi— 'jau 'ga 'gã nupe. —
Tepytuna 'gã newiri je oi. Peu ako je 'gã monoi ai'i. A'eramũ je tewau 'gã
newiri— 'jau 'ga 'gã nupe. —Pe'je pejejemogyau Jejuí 'ga rerowiaa. Pepoit
kasi 'ga rerowiar awi ne— 'jau Paulo 'ga oporogytau 'gã nupe.
Aipo 'e re 'ga awau 'gã nui opytuna 'gã newiri. 2 Awau 'ga Masetoni
ywy raapa, awau akou oporogytau amunaw ipewara 'gã nupe. Amunawa
moymoyka akou Jejuí 'ga mome'wau. A'erauwe futat Jejuí 'ga rerowiaara 'gã
ajemogyau worrywamũ 'ga ree. Paulo 'ga awau akou 'gã mojemogyppygukaa
Jejuí 'ga ree. Kwaiwete te 'gã norywamũ Jejuí 'ga ree, 'ga rerowiaa.
—Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne— 'jau Paulo 'ga akou 'gã nupe amunawa
moyka.

Kwe pe futat awau akou imome'wau 'gã nupe 'gã maku'iu. Awau Akaja
ywy upe owaëma. 3 Peu 'ga opyttau. Muapyr etee 'ga jay moka'jama. A'eramũ
'ga o'wya Siria ywy pe numiamũ. A'e pype 'ga judeu 'gã ojee muewera
renuwĩ. A'eramũ 'ga awawe'em peu. Ojewya etee 'ga 'ua Masetoni ywy pe
nũ.

4 A'eramũ peuwara 'gã, Jejuí 'ga rerowiaara 'gã amũ 'ua 'ga rupi. Sopatro,
Aristaku, Segũtu, Gaio, Timoteo, Tikiku, Trofimũ. Mĩmera 'gã 'ua Paulo 'ga
rupi. Sopatro 'ga Pereja pewarera 'ga. Piru 'ga 'ga ruwa. Aristaku 'ga, Segũtu
'ga Tesarũn ipewarera 'gã. Gaio 'ga Teripe pewarera 'ga. Tikiku 'ga, Trofimũ
'ga Asia ywy pewarera 'gã. Mĩmera 'gã 'ua 'ga rupi.

Asia ywy raapa 'gã awau. Awau 'ga owaëma Firiposi 'jaw ipe. Pe awi 'gã
awau Paulo 'ga renune. 5 Troate 'jaw ipe 'gã awau. Peu 'gã Paulo 'ga rapesaka.

Firiposi 'jaw ipe Paulo 'ga opyttau je retee, Lukaramũ. Firiposi 'jaw ipe
ore rekoramũ owaëma mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka upe. Ikwaw
ire ore arawau yaru pype aru'aa. 6 Siku orosier ire orowaëma Troate 'jaw
ipe 'gã nupe. Orojenune oo ma'efera 'gã nekoa arawau nũ. Majepei tee
morowykye'ema magwapa Troate 'jaw ipe arajemogyau.

7 Morowykye'ema piara rupi Jejuí 'ga rerowiaara 'gã ajatykau 'og ywate
pype ore ree. Orojemi'waa ra'ne. Orojemi'wapaw ire Paulo 'ga oporo-
gytau 'gã nupe. Kwet kwet kwet. Morogyta tee'ia miamũ 'ã iporomuku
omome'uramũ.

—'Arawuwe futat je porogytapawi. Ai'iwe te 'ã je oi nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

Awau ypyajeaje katu. 8 Kwaiwete te 'gã tata mogyi imonyka orojee.

9 A'eramũ kunumĩũ 'ga amũ 'ũina wapyka 'okwar ywate 'arimũ 'ga porogyta
renupa. Eutiku 'ga 'ũina wapyka wapykau Paulo 'ga je'eg are. Poje nipo 'ga
wopeyjamũ. A'eramũ 'ga osea. Paulo 'ga je'ega 'ga mopeyita. A'eramũ 'ga
osea rakue. Poje 'ga awau wopopenamũ 'okwar ywate rupi. Tii too. A'eramũ
futat 'ga awau amanũmũ. A'eramũ ajatyka ma'e 'gã awau ojyppa 'ga resaka.

—Tỹy. Amanũ futat 'ga ra'e nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

10 A'erauwe Paulo 'ga awau ojyppa 'ga resaka.

—Pejemuaëm awi 'ga ree— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

A'eramū Paulo 'ga 'ga mana anuruka. A'erauwe 'ga oferapa 'gā nupe. 11 'Ga feraw ire 'gā ojeupia awau nū, 'og ywate pype nū. Ojeupir ire Paulo 'ga mani'oko'o'i ppyka imo'jamo'jau orojee ore moyka. A'eramū futat ore orojea'aramū Jejuī 'ga manūawer are. A'ere Paulo 'ga oporogytau nū. Kwet kwet kwet ku'em.

12 Awau aku'emamū. A'erauwe 'gā okwasi'wau. Awau 'gā ajemogyau oje'wyr ipe. Amanū ma'efera 'ga rerawau 'ga 'wyr ipe.

—Ekoay 'ga 'ua u'aa amanūmū oree ko. 'Okwar ywate rupi 'ga oi u'aa oree ko— 'jau 'gā aipo kunumūū 'ga pytuna 'gā nupe. —A'ere Janerwarete 'ga 'ga moferawi ko nū— 'jau 'gā imome'wau 'gā nupe.

A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau 'ga ree.

13 Ku'emamū Paulo 'ga oje'ega oree:

—Pe'je iruukwe nū. Yar ipe pekwap. Je ywyrī too 'jau— 'jau 'ga oree.

A'erauwe ore jejagi yar ipe arawau Asosi 'jawa amunaw ipe.

—Asosi pe ki je rapesak pejepe— 'jau 'ga oree.

A'eramū Paulo 'ga awau ywyrī. 14 Peu Paulo 'ga orojeupe 'ga waēm ire ore arawau aipo awi. A'eramū 'ga awau yar ipe ore rupi. Arawau orowaēma Mitilene 'jawa amunawa upe. Arawau orojekokaipa etee peu. 15 Kamēsiete te oroa jui nū. Ai'iwe ore orokwapa 'ypō'ōūū pyu, Kiosi 'jawa 'ypō'ōūū pyu. Ai'iwe ore orokwapa 'ypō'ō mū pyu nū, Samosi pyu nū. Imuapyra 'ara rupi ore arawau orowaēma Miretu 'jawa jemiar ipe. Peu futat ore orojekoka. Peu futat aru'jāu oropytau. 16 A'eramū Paulo 'ga 'jau oree:

—Efesu pe jane nipytai. Janera'nē jane jarekou. Kasi jane jarejatykaawa maraka nipyygi ne— 'jau 'ga oree. —Jerusareg ipe sawaēm tāmējē 'jau, maraka renunewe 'jau, a'e te je 'ā— 'jau 'ga oree.

A'eramū 'ga a'eramū wa'nēnamū ajemogyau maraka are.

Paulo 'ga 'eawet

17 Miretu 'jawa amunaw ipe owaēm ire Paulo 'ga oje'ega monou Efesu pe, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wyrīara 'gā nupe: “Pe'je pejejua je pyri. Taporogyta pē nupe 'jau”, 'jau 'ga oje'ega monou 'gā nupe.

18 A'erauwe 'wyrīara 'gā nuri oporogytau Paulo 'ga upe:

—Pēē 'ā jejekoty'aawa. Asia ywy pe je waēm ypyrauwe ako je kwaap pejepe ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

19 —Je 'ā Jejuī 'ga remimonofera te. Jeporowykya 'ā Jejuī 'ga mome'ua tee futat ako pē nupe ai'i— 'jau 'ga 'wyrīara 'gā nupe. —Tejaa'wau ako je 'gā nee otywera 'gā etyge'emamū ai'i. Ma'eramū te 'gā nopoiri otywer awi nū, 'jau je tekou tejaa'wau 'gā nee ai'i.

—Judeu 'gā ako afuweramū je ree ai'i. “Sijuka 'ga 'jau”, 'jau ako 'gā jee ai'i. A'e are nanē ako je te'arasigamū tekou ai'i nū. “Kūima'eeteetea je”, 'jawe'em ako je tekou ai'i. Jejuī 'ga te je amome'u 'gā nupe ai'i numiamū. Tejerowiaraipe'ema futat ako tejee ai'i. A'ere ako 'gā je juka are etee 'gā fuweramū ai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. 20 —Pē nupe nanē ako je Jejuī 'ga mome'wau 'jau'japa pēnog ipe tekou pē nupe ai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —'Gā jatykaaw ipe nanē ako je 'ga mome'wau tekou 'gā nupe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe.

21 —Judeu 'gā nupe, judeue'ema 'gā nupe. Mīmera 'gā nupe ako je Jejuī 'ga mome'wau ai'i. “Pejetywer awi pepoit. Pe'je pejejemogyau Jejuī 'ga rerowiaa. Janejararetea 'ga. A'eramū pēē 'ga rerowiaa”, 'jau je ako pē nupe 'ga mome'wau ai'i— 'jau Paulo 'ga u'ama 'wyrīara 'gā nupe oporogytau.

22 —A'ere 'awamū je oi Jerusareg ipe. Janerwarete 'ga 'Agesagea e'i jee: “Jerusareg ipe ekwap”, e'i jee. A'eramū je tewau Jerusareg ipe 'awamū. A'ere

je nakwaawi 'gã tejerekoa. Ma'ja katu nipo 'gã wapo peu jee? Maran gatu nipo 'gã je rerekoi?— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama.

²³—“Peu nipo 'gã ene pyygi”, e'i Janeruwarete 'ga 'Agesagea jee je rekoramū. A'eramū nipo 'gã je pofaa je monou je munepa je mu'ama moronunepawa pype. Janeruwarete 'ga 'Agesage te 'ã e'i jee je rekoramū. Amunawa upe je waëmauwe, amunawa upe je waëmauwe 'jau 'ã 'ga 'Agesagea jee— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe. ²⁴—A'ere 'ã ae 'ga rerowiaaramū nokyjea'uweri te amanū awi. A'eramū nipo je teporowyky moyka futat. Jejararete 'ga te 'ã, Jejui 'ga oporowykya wapoukat jee. A'eramū je 'ã teporowyky matepaw are etee futat tejea'aramū. Morogyta esage mome'ua etee futat 'ã jeporowykya. Ma'eramū je 'ã “pe'je pejepeoia pejetywer awi”, je 'i tekou 'gã nupe. “Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga jane katu'ok jaretywer awi janepoiriweramū”, 'jau je 'ã tekou pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

²⁵—Pē pype tekou pē mu'jau Jejui 'ga porogytafer are ikue. 'Ga porogytafera peenup, 'jau je 'ã tekou pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe u'ama. —A'ere nipo 'awamū naje resagu'jawi pejepe nū. ²⁶Jejui 'ga je ako imome'wau pē nupe ikue. A'eramū pēē 'ga rerowiare'em ire pēē te futat pejejereko tywerukaa 'ga upe. ²⁷'Ga remifutara je 'ã imome'wau pē nupe. Wemifutara pēē iaporamū Janeruwarete 'ga aku'iramū pē nee, 'jau je ako pē nupe ikue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

²⁸—Pēē 'ã 'awamū 'wyriaramū Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'ã pē mogyau 'wyriaramū 'gã nupe. A'eramū pēē pejejejukau esage 'gã nee— 'jau Paulo 'ga 'wyriara 'gã nupe. —Sã'ã ae jejuka esage weymawa karupa'mi are. Nan tee futat pēē pejejejukau esage 'gã nee. Janeruwarete 'ga 'ã wa'yra 'ga mua ijukaukaa janee rakue. A'eramū 'ga 'ã 'agamū janetywera moia jane wi. 'Ga manūe'em ire amunipo 'ã 'ga janetywera nomoiri futari jane wi. Werowiaaramū 'ga jane pireita janetywer awi. A'eramū 'ga a'eramū janejaramū akou. 'Ga 'ã pē mogyau 'wyriaramū werowiaara 'gã nupe. A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'gã nee— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe u'ama.

²⁹A'eramū Paulo 'ga 'jau 'gã nupe:

—Akwaap je. Je o re nipo i'me ma'e 'gã amū nuri o'meramū pē nupe. “Je te je rowiat pejepe”, 'jau nipo 'gã pē nupe. “Perowiar awi Jejui 'ga”, 'jau nipo 'gã pē nupe. Pē mu'jau 'me nipo 'gã nuri. Jejui 'ga rerowiar awi pē momoirukar are afuweramū. 'Miara 'jawe aipo 'gã. Sã'ã 'miara jemuaēme'ema pēneymaw are. Nan tee futat 'gã najemuaēmi pē nee. Jejui 'ga rerowiar awi pē momoirukaawamū te 'gã nuri. A'eramū pēē pejejea'gwau nanuar awi.

³⁰A'ere nipo anure pēē mū we futat pē'me pejejaupe pejejomojo'okawamū— 'jau 'ga 'gã nupe. ³¹—A'eramū ki pēē pejejea'gwau i'me ma'e 'gã nui. Muapyra kwara je ako imagwapa tekou pē pype, Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. “Pe'je Jejui 'ga rerowiaa pejeojere'emamū. Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne. I'me ma'e rerowiare'ema”, 'jau je ako pē nupe ikue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau. —A'etea pēē mū 'gã 'me are pejeapyakau. A'eramū je a'eramū tejaa'wau pē nee. Au'jeteramū je 'ã tekou pē mu'jau. A'jea futat jeremimome'ua. Perowiar awi i'me ma'e 'gã— 'jau 'ga 'gã nupe.

³²—'Awamū je pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe. Tojejuka 'ga pē nee 'jau. A'eramū pēē 'ga je'ega renupa pejejemogyau. Tepē poat 'ga 'jau, werowiar are 'jau. Wemiayuwa upe 'ga mama'e esage monou. A'eramū nipo 'ga imonou pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe. ³³—Je 'ã je kwaap katu pejepe. Je 'ã, “ka'aranūia pemut ape jee”, na'ea'uweri tekou pē nupe. “Mama'ea pemut amū jee”, 'jawe'em je 'ã pē nupe. ³⁴Je te futat teporowykyau tekaraemā

are. Tepyutuna 'gā karaemā muawamū nanē je 'ā je te futat teporowykyau tekou. “Pemut ape jee. Mama'ea pemut amū jee”, na'ei je 'ā tekou pē nupe. Je te futat 'ā tekou teporowykyau— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe.

³⁵—A'eramū pēē nanē nan tee futat iapou— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —A'e are je 'ā pē mu'jau: “Pe'je pejeporowykyau mama'e muawamū pejejeupe, pejepeytuna 'gā nupe nanē mama'e mua nū”, 'jau je ako pē nupe ikue. Ymā te 'ā Jejuī 'ga 'i rakue: “Jarejeupe mama'e muramū janeku'iramū jarejemogyau. A'ere jane 'ga amū upe mama'e monoramū te janeku'ieteramū”, e'i 'ā Jejuī 'ga rakue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

³⁶Oporogytapaw ire Paulo 'ga wapyka wenupy'āu Jejuī 'ga rerowiaara 'gā netee, oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

³⁷⁻³⁸ A'erauwe 'gā 'jau ajaupe:

—Oo futat 'ga jane wi— 'jau 'gā ajaupe.

A'erauwe futat 'gā ajaa'wau 'ga ree kwaiwete. Ojoo'opaw ire 'gā Paulo 'ga mana. Ojomoyka 'ga mana. 'Ga mamaw ire 'gā 'ga rerawau yaruu pe ejaa.

21

Jerusareg ipe Paulo 'ga oawet

¹Yaruu pype aru'ar ire Paulo 'ga 'jau ywya'marimūwara 'gā nupe:

—Ko ore ruri— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

A'erauwe ywya'marimūwara 'gā je'egi oree:

—'Wei. Pe'je 'wei— 'jau 'gā oree.

Oroia ore oroyaapayayau arawau. Arawau orowaēma Kosi 'jawa 'ypō'ōūū upe. Peu ore oropytau. Ai'iwe ore oroia nū. Arawau Rodes 'jawa jemiar ipe orojekokaipa. A'ere oroia arawau nū. Patara 'jawa amunaw ipe arawau orojekoka. Peu futat aru'jāu yaruu awi. ²A'eramū ore Fenisia wyy pe oo ma'e yaruu pype ete aru'aa nū. Oroia nū. Arawau ore arakou 'y wyyri'i etee futat.

³Arawau 'ypō'ō mū resaka. Sipiri 'jawa resaka.

—Minamū 'ypō'ōūū reni ra'e kū— 'jau ore arajaupe.

A'erauwe ore imoyaawi orokwapa 'ypō'ōūū pyu. Orokwapa etee futat 'ypō'ō atykupe katy. Arawau ore kwe katy ka'arete katy, Siria wyy katy. Arawau orowaēma ka'a wyyra upe nū. A'eramū arawau orowaēma Tiro upe. Arawau ore Tiro pe orojekoka. Peu futat aru'jāu yaruu awi. Yaruu jara 'gā karaemā 'gā enū'ēnamū ore arawau kwe pe amunawa momyrūmū. ⁴Arawau Jejuī 'ga rerowiaara 'gā amū nekoaa. A'eramū ore arawau arajemogyau Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nog ipe. Majepeja morowykye'ema magwapa arajemogyau peu Jejuī 'ga rerowiaara 'gā pyri. Peuwara 'gā, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'jau Paulo 'ga upe:

—Ereo awi Jerusareg ipe. 'Au etee eko ore pyri— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Janeruwarete 'ga 'Agesagea oje'ega oree ai'i: “Paulo 'ga nipo 'gā peu nuerekoarūi”, e'i 'ga 'Agesagea oree ai'i. A'eramū ore eneo futare'ema— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

A'ere Paulo 'ga 'i etee:

—Oo futat je— 'ga 'i etee.

⁵Arawawa upe iwaēmamū ore arawau nū, yaruu pype aru'aa nū. Kwaiwete peuwara 'gā awau oreo resaka wemireko 'gā netee, wa'ya 'gā netee. A'eramū ore 'yisiga pype aruapya orojenupy'āu oroporogytau Jarejuwarete 'ga upe, yaruu pype aru'ar enue.

⁶Jarejuwarete 'ga upe oroporogytapaw ire Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Orojoor ore— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe ore aru'aa oroia. Oreo resaka 'ut ma'efera 'gã nanē ojewya awau oje'wyr ipe nū, ore ir ire nū.

⁷ Tiro 'jaw awi ore arawau orowaēma Tolemaita 'jawa upe. Peu ore Jeju 'ga rerowiaara 'gã amū nekoaa nū. A'eramū ore peu arajemogyau 'gã pyri. Kaarup. Majepei tee orosir ire aru'aa yaruu pype nū. ⁸ Ai'iwe ore oroia nū. Arawau ore orojekoka Sesaria pe. Peu ore aru'jāu yaruu awi. A'eramū futat ore aru'aru'jape'ema yara pype.

Orojekog ire ore arawawayayau Filipe 'ga rog ipe oropytau. Jeju 'ga porogyta mome'wara 'ga Filiperamū. Jerusareg ipe Filipe 'ga rekoramū Jeju 'ga remimonofera 'gã 'ga mogou imen manū ma'e 'gã nupe kumi monoaramū rakue. Aipo 'ga Filipe 'ga rog ipe arawau oropytau. ⁹ Irūpāwē Filipe 'ga ra'jyra. Kūjāmukua juejue 'ga ra'jyra ajemogyau. Janeruwarete 'ga porogyta mome'wara 'gã te 'ga ra'jyra nanē nū.

¹⁰ Filipe 'ga rog ipe oropytawaipe. Peu ore rekoramū kūima'e 'ga amū 'ua owaēma oree. Agapu 'jawa 'ga 'ua owaēma oree Filipe 'ga rog ipe. 'Ga nanē futat Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara nū. Judeja ywy awi 'ga 'ua.

¹¹ Owaēm ypy we Agapu 'ga opajajamū Paulo 'ga ku'afaawa ppyka. Ojepofaa, ojepyfaa ipyu. Ojepofar ire 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—“Nan nipo 'gã 'ga pofari Jerusareg ipe”, e'i Janeruwarete 'ga 'Agesagea imome'wau jee— 'jau 'ga Paulo 'ga upe. —A'eramū nipo 'gã nan futat ene rerekou. A'ere nipo 'gã ene monou, judeue'ema 'gã po pe ene jukaawamū— 'jau Agapu 'ga imome'wau Paulo 'ga upe.

¹² A'e renupawe ore 'jau Paulo 'ga upe:

—Soo awi ajee Jerusareg ipe— 'jau ore 'ga upe.

¹³ A'ere Paulo 'ga 'i etee oree:

—Pe'je pejepika pejemogyau. Pejoo'o awi pejemogyau. Je mu'arasig etee te pejepe nanamū. Oo futat je. Tene 'gã je pofari. Tene 'gã je jukai. Nakyjea'uweri ae 'ga rerowiaaramū nanuar awi— 'jau etee Paulo 'ga oree. —Jeju 'ga te 'ā jejararetea. 'Ga te 'ā je mono peu. A'eramū je tekyjawe'em temanū awi— 'jau etee 'ga oree.

¹⁴ Simojeropytaukat 'ga 'jau, 'jau ore oroje'ega 'ga upe numiamū. A'ere 'ga nore mojerowiari etee. A'eramū ore 'jau arajaupe:

—Tene ajee 'ga oi. Janejararete 'ga te afutat 'ga oa ra'e— 'jau ore arajaupe.

¹⁵ Peu arakorako'i re ore orokaraemā mogatyrūmū. A'ere ore arawau Jerusareg ipe. Ywyr futat ore arawau a'eramū futat. ¹⁶ Jeju 'ga rerowiaara 'gã amū awau ore rupi. Sesaria pewarera 'gã amū awau ore rupi. Jerusareg ipe orowaēm ire ore rupi oo ma'efera 'gã futat ore rerawau Menasō 'ga rog ipe, Sipiri pewarera 'ga rog ipe. Aipo 'ga, Menasō 'ga, Jeju 'ga rerowiaar ymanera futat. A'eramū ore arajemogyau 'ga pyri peu.

Tiago 'ga pyri Paulo 'ga oawet

¹⁷ Jerusareg ipe orowaēm ypy we ore arawau Jeju 'ga rerowiaara 'gã nesaka. Ore resakawe 'gã aku'iramū ore ree. Ai'iwe Paulo 'ga ore rerawau Tiago 'ga resaka. Peu Jeju 'ga rerowiaara 'gã 'wyriara 'gã ajatykau kwaiwete Tiago 'ga pyri. ¹⁸ Peu ojeupe ore waēmamū Jeju 'ga rerowiaara 'gã 'wyriara 'gã ore rapeje'ega:

—Tepeko?— 'jau 'gã oree.

—'Wei. Ore reko'i 'wei— 'jau Paulo 'ga oje'ega 'gã nupe.

¹⁹ A'ere aruapeje'eg ire Paulo 'ga oporogytau 'gã nupe, wekwawera mome'wau 'gã nupe:

—Kwe pe ako ore oi judeue'ema 'gā nupe Jejui 'ga mome'wau ikue. A'eramū kwaiwete 'gā ajemogyau Jejui 'ga rerowiaa ai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

Wekwawera mome'waupap 'gā nupe.

²⁰ A'e renupawe 'gā 'jau Paulo 'ga upe:

—A'jea futat 'ā Janeruwarete 'ga resageramū ai' kūi. 'Aga morogyta 'ā ae muoryp ai' kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

—'Au nanē kwaiwete judeu 'gā Jejui 'ga rerowiari nū. A'ere 'gā Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee iapoi we ajemogyau— 'jau 'gā imome'wau Paulo 'ga upe. ²¹—A'ere kwe pewara 'gā nuri o'meramū 'gā nupe rai'i. "Paulo 'ga oo akou kwe pewara 'gā judeu 'gā mu'jau tyweruu akou", 'jau 'gā 'ua ajaupe rai'i— 'jau 'gā imome'wau Paulo 'ga upe. —"Pepoit Moisesi 'ga remimu'efer awi", e'i Paulo 'ga awau akou 'gā nupe. "Pemojewag awi pejeja'ya", e'i nanē 'ga akou 'gā nupe nū, 'jau 'gā 'ua imome'wau ajaupe rai'i. "Jarejemiapo awi pepoit", e'i 'ga akou judeu 'gā nupe, 'jau 'gā 'ua ajaupe rai'i— 'jau 'gā imome'wau Paulo 'ga upe.

²²—A'ere nipo 'gā 'au ene rut ene waēma kwaawi ra'e. Maran aje jane iapoi 'gā nupe 'awamū ene rerowiarukaawamū 'ū?— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

²³—Nan eapo 'awamū 'gā nupe. 'Au irūpāwē 'gā nuwi, ore orojesaukat Jarejuwarete 'ga upe 'jara 'gā. Jarejuwarete 'ga upe 'gā jekatu'ogi u'eawer imū futat. ²⁴ A'eramū ene nanē ewau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā nupi— 'jau 'gā Paulo 'ga upe. —Peu ene nanē ejekatu'oka Moisesi 'ga remimu'eawer imū Jarejuwarete 'ga upe. A'ere ene ka'aranūū monou mainana 'ga upe, 'gā pinawera mepyau 'ga upe 'jau. A'eramū nipo judeu 'gā ojomoyka ikwaapa— 'jau 'gā 'ga upe. —"Na pa je 'ga Moisesi 'ga jaremu'eawer imū etee futat iapoi akou ra'e", te'i 'gā ojomoyka ikwaapa 'jau. "A'etea pa 'gā i'me oree rai'i nū", te'i 'gā ajaupe 'jau— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

²⁵—Judeuramū jane iapopawi Moisesi 'ga jaremu'eawer imū. A'ere judeue'ema 'gā nanarūū— 'jau 'gā imome'wau Paulo 'ga upe. —Ymā te ore ka'arana monoi ikwasiaa 'gā nupe ikue. "Nan tee ki peapo", 'jau ore imonou ikwasiaa ka'aran are 'gā nupe ikue.

—"Pe'u kasi mairā'me a'gawa upe eroopyrera kumia ne. Wyra rya ki pemonykyt juu. Wy monykyr ire etee ki miaro'o peeyt i'wau. Pe'u kasi wya ne. Wy monykyre'ema nanē pēē i'wawe'em nū. Kūima'eramū ae ajuemireko are akowe'em. Kūjā nanē nū. Ojomen are akowe'em. Omena etee futat erekou. Ae nanē wemireko etee futat erekou nū", 'jau ore ikwasiaa imonou 'gā nupe ikue— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

²⁶ Ai'iwe Paulo 'ga awau irūpāwē 'gā nupi. A'eramū 'gā juejue ojekatu'oka Jarejuwarete 'ga upe Moisesi 'ga je'eger imū. A'ere awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporogytau mainana 'ga upe.

—Morowykye'ema mū magwaw ire ore jekatu'opawi. A'eramū ki ene wyra amū iapisau iapyau oree juejue. Je tamepy orojee ene upe 'jau— 'jau 'ga mainana 'ga upe.

Paulo 'ga pyykawet

²⁷ Morowykye'ema teepap ja'wyja'wyrāmū Paulo 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. A'e pe judeu 'gā amū 'ga resaka, Asia ywy awi 'ut ma'efera 'gā 'ga resaka. A'e 'gā Paulo 'ga pyyka 'ga ku'a are. ²⁸ 'Ga pyyg ire 'gā 'ga reruafukaita 'ga rerekou:

—Pe je pejejua 'ga pyyka ore pyri. Koa kūima'e 'ga pyyka ore pyri. Kwe pe 'ga oi 'gā mu'jau tywet rakue— 'jau 'gā 'gā nupe. —"Peapo awi Moisesi 'ga remimu'efer imū", e'i 'ga 'gā nupe rakue. "Judeu 'gā nia'wyrī", e'i 'ga rakue. "Janeruwarete 'ga mogytaawa nia'wyrī", e'i 'ga rakue— 'jau futatee 'gā 'gā

nupe. —A'ere 'ga 'ā 'awamū judeue'ema 'gā neruri erosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe— 'jau 'gā 'ga rerekou eruafukaita 'gā nupe. —Judeue'ema 'gā ae nuerurarūi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. A'etea 'ga werut 'gā 'au— 'jau 'gā 'ga reruafukaita erekou.

²⁹Jerusarega momyrūaw ipe 'gā Paulo 'ga resaka rai'i. Judeue'ema 'ga amū 'ga rewiri ekoramū rai'i. Efesu pewara 'ga, Trofimū 'ga akou 'ga rewiri rai'i. A'eramū 'gā nesakarera 'gā Paulo 'ga resaka Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. —Judeue'ema 'ga nipo 'ga werut erosou— 'jau 'gā ajaupe.

Nuesagi agawewi 'gā judeue'ema 'ga amū 'ga pyri. A'etea 'gā aipo 'jau ajaupe. A'eramū 'gā a'eramū Paulo 'ga pyyka eruafukaita erekou.

³⁰Aipo 'gā 'eramū tesirūmera 'gā 'ua ajatykau 'ga pyykarera 'gā poaa Paulo 'ga ree. 'Ga rerawau eroyriryryka enuēma ukupepe. 'Okwara rawopytyma 'ga wi.

A'erauwe 'gā wafukaita ajaupe:

—Pe'je pejejua. Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

³¹A'ea kūima'e 'ga amū enupa. A'eramū 'ga ujāna jefaruu piara rupi.

—Ejot. Ekoay nipo 'ā 'gā ajuapisau 'ja— 'jau 'ga awau jefaruu 'ga upe.

³²A'erauwe jefaruu 'gā 'wyrira'ri 'ga jefaruu 'gā majatykai erawau. A'erauwe jefaruu 'gā nuri ujāna. Peu we 'gā jefaruu 'gā nesaka. A'erauwe 'gā poiri Paulo 'ga nupā awi.

³³A'erauwe jefaruu 'gā 'wyrira'ri 'ga oi Paulo 'ga rerowyka 'ga pyyka. A'erauwe 'ga 'i jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je pejejua 'ga pofaa itaju pyu— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga pofaa. Mukūja itaju pyu 'ga pofaa.

'Ga pofar ire 'wyrira'ra 'ga 'jau Paulo 'ga nupāarera 'gā nupe:

—Awŷja 'ga ki 'ei? Ma'ja 'ga iapou ra'e ki 'ei?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴A'ere 'gā afukafukai ekoete tee futat waewaemamū. A'eramū 'gā ik-waape'ema. A'erauwe jefaruu 'gā 'wyrira'ri 'ga je'egi:

—Pe'je 'ga rerawau jareje'wyr ipe— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

³⁵⁻³⁶A'erauwe 'gā 'ga rerawau oje'wyrā 'og ywate pe. 'Og ywate jeupiawa upe Paulo 'ga rerowaēm ja'wyja'wyrāmū mytuna 'gā 'ua ujāna jefaruu 'gā newiri wafukaita:

—Pe'je sijuka futat 'ga— 'jau mytuna 'gā 'ua jefaruu 'gā nepejāna.

A'erauwe jefaruu 'gā Paulo 'ga rupia. Wam. Ojasi'ywarimū 'ga rerawau 'ga rerojeupia.

'Gā nupe Paulo 'ga 'eawte

³⁷Werose ja'wyja'wyrāuwe Paulo 'ga oje'ega jefaruu 'wyrira'ri 'ga upe:

—Tene je je'egi enee ra'ne. Toporogyta enee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

—Kuu. Jeje'ega futat nipo ereapo ki sa? ³⁸Nuapoi sipo 'ga jeje'ega pa, a'e naje 'ā re'ā— 'jau jefaruu 'gā 'wyrira'ri 'ga 'ga upe. —NaRoma 'wyrirarete muearera rūi nipo ene ki sa? 'Awamue futat ako Egitu wpy pewarera 'ga aparupisi ma'efera 'gā nerooi 'wyrira'ra mueu ai'i. Kwaturu miu aparupisi ma'efera 'gā 'ga erawau ai'i— 'jau 'ga imome'wau Paulo 'ga upe. —Amunawe'em ipe ako 'ga 'gā nerawau 'wyrira'ra mueu akoi'ai'i. Na'efera rūi nipo ene ki sa?— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

³⁹—Naani nū'ū. Judeua te je nū'ū. Tarsu pe te je 'ari ikue. Sirisia wpy pe te Tarsu ruwi nū'ū. Tuwuu te aipoa Tarsua— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'wyrira'ri 'ga upe. —Tene je je'egi 'gā nupe— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'gā 'wyrira'ri 'ga upe.

⁴⁰—Nai'i— 'jau 'ga.

A'erauwe Paulo 'ga u'ama ojeupiawa 'arimū opo mowya 'gā nupe 'gā momika. 'Gā je'ega apou 'gā nupe. 'Gā momika etee 'gā mogyau. A'eramū Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe. Judeu 'gā je'egarete 'ga iapou 'gā nupe, epyreu 'jawa apou 'gā nupe.

22

1—Pe'je pejeapyakau je ree. Tejekwawera je amome'u pē nupe. A'eramū pēē pejeapyakau jeporogyta are— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

2—Kuu. Janeje'ega futat nipo 'ga wapo— 'jau 'gā ajaupe.

A'erauwe 'gā nuwi wapyakau etee oje'ega 'ga iaporamū.

3—Je 'ā judeua te— 'jau Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe. —Tarsu pe u'at ma'efera te 'ā je. Sirisia ywy pe u'at ma'efera te 'ā je. Tearanuw ire te je oi Jerusareg ipe, tejemu'jau ikue. Gamarieu 'ga upe tejemu'jaukaa ikue. 'Ga te je mu'jau Moisesi 'ga remikwasiarer are ikue. Jarejuwarete 'ga je'eg are 'ga je mu'jau ikue. A'eramū je 'ā pē 'jawe etee futat tekou Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū. 'Ga remifutara etee te je aapo— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

4—Ymā te jemara'neramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee ikue. A'eramū je 'gā nerekou tyweaete. Je 'gā pyyka 'gā monou moromunepawa pype 'gā munepa ikue. Kūima'e, kūjā. Mīmēra 'gā je ipyyka imonou imunepa ikue. “Tomomoirukat 'gā Jejui 'ga rerowiar awi 'jau”, 'jau je tejeupe ikue numiamū. “Ga wi 'gā poire'em ire je 'gā apisiukaa 'gā nupe”, 'jau je ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau. 5—Mainana 'wyrirarete 'ga oje'ēma'e 'gā netee nanē futat ikwaapa nū. 'Ga futat ka'arana kwasiaa imua jee ikue. Damasco pewara 'gā nupe je eroopyramū 'ga ka'arana kwasiaa imua jee ikue. A'eramū je tewau 'gā nupe ikue numiamū. Jejui 'ga rerowiaara 'gā pyyka tewauramet futat ikue numiamū. “Tapofat 'gā erua Jerusareg ipe”, 'jau je ikue numiamū — 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

6—A'ere je Damasco pe je waēm ja'wyja'wyrarauw tata eny 'jawewara ruri ojypa ywag awi jee ikue. Ajeaje katu kwara ruwamū tata eny 'jawewara 'ua jee. Enyfuk te aipoa tata eny 'jawewara. A'eramū je enywyter ipe futat te'ama. 7 Eny resakawe je tewau te'aa ywy teyyita eny awi. Je o je 'arauwe 'ga amū oje'ega jee: “Ma'eramū te je rereko tywerete ape, ki Saulo?” 'jau 'ga jee— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe.

8—Tejeupe 'ga je'egamū je 'jau 'ga upe: “Awŷja te poromū oje'eg jee, ki Ku'jyp?” 'jau je 'ga upe. “Je Jejujamū aje'eg enee. Nasare pe waranup ma'efera je”, 'jau 'ga jee. “Je 'ā je rereko tywerete ape”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

9—Jeirū 'gā eny resaka futat numiamū. A'ere 'gā nuenuwi Jejui 'ga je upe ije'ega ikue. Je etee futat 'ga je'ega renupa. 10 A'eramū je 'jau 'ga upe: “Ma'ja te je aapo enee 'awamū?” 'jau je 'ga upe.

—Aipo ojeupe je 'eramū 'ga oje'ega mua jee: “Efu'am ewau Damasco pe. Peu 'ga amū tene mu'e je ree eneremiaporam are 'jau”, 'jau 'ga jee oje'ega mua jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

11—A'ere je najereai. Aipo renyfera je reawowep. A'eramū jeirūa 'gā je popyyka je rerawau Damasco pe. 12 Peu je waēm ire Ananiasi 'ga 'ua oporogytau jee. Ananiasi 'ga Janeruwarete 'ga rerowiaararetea. Moisesi 'ga remikwasiarer imū nanē 'ga mama'e apou nū. A'eramū peuwara 'gā judeu 'gā 'ga pojeupa ajemogyau. 13 A'e 'ga 'ua oje'ega jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau. —“Awamū ene Jejui 'ga rerowiaaramū ereko je 'jawe”, 'jau 'ga jee. “A'eramū je ene mamā'jāu”, 'jau 'ga jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe. —A'erauwe je temā'jāu tejearamū nū. 14 A'ere Ananiasi 'ga 'jau jee:

“Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga ene pyyrūi rakue”, 'jau 'ga jee. “Janeyppy 'gā 'ā 'ga rerowiaa rakue. 'Ga futat ene mut wemifutara kwaawukaa enee”, 'jau 'ga jee. “‘Ga ra'yra 'ga futat oje'eg enee, ojesaukaa enee rai'i. Mama'e tywera apoare'ema 'ga ojesaukat enee rai'i”, 'jau Ananiasi 'ga jee — 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe. ¹⁵ —“Ene futat 'awamū ereko 'ga porogyta mome'waramū”, 'jau 'ga jee. “Ejemiesagera mome'wau ekou 'gā nupe, ejemienuwera retēe”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

¹⁶—Aipo 'e re Ananiasi 'ga 'jau jee: “Ere efu'ama jui. Eje'ega Jejui 'ga upe”, 'jau 'ga jee. “Ojeupe eneje'egamū 'ga enetywera tomoit ene wi 'jau”, 'jau 'ga jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe. —“Aipo ene iapo re je ene pymīāu 'y pe 'jau”, 'jau 'ga jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

—A'erauwe je je'egi Jejui 'ga upe. 'Ga upe je je'eg ire 'ga je pymīāu 'y pe— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹⁷—A'ere je tejuu tewau Jerusareg ipe ikue nū. 'Au tewaēm ire je tewau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe teporogytau Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁸Ojeupe je porogyta je 'amamū Janejararete 'ga ojesaukaa jee. A'eramū 'ga 'jau jee: “Ekwap kamēšiete Jerusareg awi. 'Auwara 'gā naje rerowiari, ene je mome'uramū ne”, 'jau Jejui 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹⁹—A'eramū je 'jau Jarejararete 'ga upe: “A'jea futat ako je ymā ene rerowiaara 'gā pyygi ikue. 'Gā jatykaaw ipe 'gā pyyka tekou ikue, 'gā nupāu tekou ikue”, 'jau je 'ga upe. ²⁰“Estevāo 'ga ako ene mome'wara ikue. A'ere je 'ga jukaramū 'ga resagi te'ama ikue. 'Ga jukaara 'gā naitya je iarūmū te'ama ikue. Je nanē 'ga jukaa futaa ikue nū”, 'jau je Jejui 'ga upe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

²¹—A'eramū Jejui 'ga 'jau jee: “Ekwap 'aw awi, Jerusareg awi. Ekwap kwe pe mukuwara 'gā nupe je mome'wau”, 'jau 'ga jee ikue. “Judeue'ema 'gā nupe je mome'wau ewau mukuu”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

²²A'eramū aipo renupa taetu najuejue etee futat wafukaita nū. “Judeue'ema 'gā nupe je mome'wau ewau”, 'jau 'ga jee ikue ojeupe 'e renupa taetu wafukaju'japa ajaupe nū:

—Pe'je ajee 'ga sijuka futat. Nia'wyri futari 'ga ra'e— 'jau 'gā wafukaita ajaupe.

²³Ojomoyka wafukaita. A'eramū futat weteyrū mososoka ipatukau. 'Yja mosimoa imonou ywau. 'Gā mara'nea 'gā nerekou 'yja mosimorukaa 'gā nupe. ²⁴A'erauwe 'wyriara 'ga je'egi jefaruu upe:

—Pe'je 'ga rerawau imunepa imu'ama jarejog ipe— 'jau 'wyriara jefaruu 'gā nupe.

A'erauwe jefaruu 'gā 'ga rerosou. A'ere 'wyriara 'ga 'jau:

—Ma'eramū 'gā ma'eramū amara'ne ekoeteramū 'ga ree 'ū? Nakwaak-waawi'i pa je 'ā judeu 'gā mara'neawa 'ga ree nū— 'jau 'wyriara 'ga 'gā mara'nea kwaape'ema.

Nokwaawi 'ga judeu 'gā je'egaretea. A'eramū 'gā 'gā afukai are nanē weapyoe'emamū nū. A'eramū 'ga 'gā mara'nea kwaape'ema.

A'eramū 'wyriara 'ga 'jau jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je 'ga nupānupāu. Ma'ja te ereapo 'gā nupe ra'e, sa'e 'ga upe 'jau. Onupā re 'ga tomome'u janee 'jau— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

²⁵A'eramū 'gā 'ga pofaa 'ga nupā enune. A'eramū Paulo 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga upe:

—Ma'eramū sipo pēē romanūa sinupā 'jau? Esage sipo romanūnamū ae nupā?— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Namome'ui we je tejekwawera 'wyriara 'gā nupe. Jerekwawera renuw ire te nipo 'gā 'i pé nupe: “Mama'e tywera

'ga wapo futat rai'i", 'jau nipo 'gā. “Naani. Nuapoi 'ga mama'e tywera rai'i", 'jau nipo 'gā. Maranamū, “mama'e tywera 'ga wapo futat rai'i” 'eramū 'gā je nupāukaa. “Nuapoi 'ga mama'e tywera rai'i” 'eramū nipo 'gā je nupāukare'ema— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga upe.

²⁶ A'erauwe jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga oi o'wyriara 'ga upe imome'wau:

—Ma'eramū te jane rekoi ekoete 'ga ree rai'i? “Romanūa je”, e'i 'ga oree ko nū'ū— 'jau 'ga awau o'wyriara upe.

²⁷ A'eramū 'ga 'wyriara 'ga awau oje'ega Paulo 'ga upe:

—A'jea futat te ene romanūa? “Romanūa je”, e'i 'ga oree ko, 'jau 'gā 'ū.

—A'jea futat je romanūa nū'ū— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'wyriara 'ga upe.

²⁸ —Je ka'aranūū amono kwaiwete romanū upe ikue, romanūnamū tejekwawamū ikue. A'eramū je romanūnamū tekou 'awamū— 'jau 'wyriara 'ga Paulo 'ga upe.

—Je naani nū'ū. Je namonoi ka'aranūūa romanūnamū tejekwawamū ikue nū'ū— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Je peu futat romanū wyy pe a'at ikue nū'ū. A'eramū je romanūretefa futat nū'ū— 'jau Paulo 'ga 'wyriara 'ga upe.

²⁹ Aipo renupawe 'ga upe oporonup ma'efera 'gā awau 'ga wi. Jefaruu 'wyriara 'ga nanē okyjau 'ga wi. “Romanūa ae nopofar ekoetea'uweri”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga okyjau 'ga wi.

Judeu 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nowase Paulo 'ga 'eawet

³⁰ A'ere jefaruu 'wyriara 'ga 'jau: “Ma'eramū te judeu 'gā mara'ne ekoeteramū 'ga ree rai'i 'ū?” 'jau 'ga ojeupe.

A'eramū ai'iwe 'ga 'gā majatykau. Mainana 'wyriara 'gā, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā, 'gā nupe oje'ēma'e 'gā. Mīmēra 'gā 'ga imua imajatykau.

—Ma'ja te 'ga wapo pē nupe rai'i?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū jefaruu 'wyriara 'ga Paulo 'ga rerurukaa 'gā nupe nū.

23

¹ A'eramū Paulo 'ga osou ypy we ae upe oje'ēma'e 'gā nesaka, 'gā jatyka 'gā nuwamū. A'erauwe 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Pēē 'ā judeua. Je nanē futat judeua nū. Namutamutat je rekoi pē pype. Je ako esage Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

² Aipo 'ga 'eramū mainana 'wyriararete 'ga amara'neramū 'ga ree, Ananiasi 'ga amara'neramū 'ga ree. A'eramū 'ga 'jau Paulo 'ga pyriwara 'ga upe:

—Ejurunupā 'ga a'i kūi. Aipo ne'ia'uweri ae— 'jau 'ga Paulo 'ga pyriwara 'ga upe.

³ A'eramū Paulo 'ga 'jau 'ga upe:

—Je nupāukar ekoeteramū te Janeruwarete 'ga ene rereko tyweretei nū a'i kūi— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ene te 'ā nenea'wyri. Ene te 'ā Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee ere'yi eapyaka je ree je renupa— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ma'eramū ene, “enupā 'ga”, 'jau 'ga upe 'ū? NaMoisesi 'ga remikwasiarer imū rūi aipoa— 'jau 'ga 'ga upe. —“Nan peapo”, ere futatee 'ā ekou ae upe. A'ere 'ā ene miamū nereapoi 'gā nupe e'eawer imū— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramū 'ga pyriwara 'gā amū 'jau Paulo 'ga upe:

—Aipo ere awi 'ga upe 'gā nowase. Janeruwarete 'ga te ako 'ga omogo mainana 'wyriarareteramū ai'i kūi— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

⁵ —Ikwaaw ire amunipo je 'ā aipo na'ei 'ga upe ra'e nū'ū— 'jau Paulo 'ga wenupara 'gā nupe. —Nakwaawi te 'ā je. A'eramū je 'ā pē'wyriara upe aipo 'jau akiko— 'jau 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga te 'ā “Pekurap kasi

peje'wyrriara ne”, e'i futat rakue. A'ere je 'ā nakwaawi te. A'eramū je 'ā pē'wyrriara kurapa rēwējēmī pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁶ A'ere Paulo 'ga 'jau ojeupe: “Kuu. 'Gā amū fariseua. 'Gā amū satuseua. Naju'jaju'jawe rūi 'gā nea'aramū mama'e are”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga wafukaita oje'ega 'gā nupe:

—Je nanē fariseua futat. Jeruwa 'ga fariseua futat rakue — 'jau 'ga wafukaita. —Arowiat futat je jaremanū re jane 'ēi tywu awi jarewywya nū 'ea. A'e rerowiarāmū te ako 'gā je pofari ai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁷ Aipo 'erauwe satuseu 'gā ajamueu fariseu 'gā nee. ⁸ “Amanū re ae noferawu'jawi”, e'i satuseu 'gā ajaupe jepi. “Nitywi ae ywag ipe”, 'jau 'gā jepi. “Nitywi futari ae 'agera”, 'jau 'gā jepi. A'ere 'ā fariseu 'gā 'i: 'A'jea futat. Ae 'agera rekoi ywag ipe. Ywag ipe nanē futat ae jemogyi nū”, 'jau 'gā jepi. ⁹ A'eramū 'gā a'eramū ajamueu, afuakaramū ajaupe. Oje'ega momoa ajaupe. A'eramū 'gā amū afu'ama. 'Gā nupe moromu'jara 'gā. Fariseu 'gā. A'eramū 'gā afu'ama oje'ega ajaupe:

—Nuapoi te 'ga 'ā mama'e tywera akou. Ywagipewara 'ga nipo oje'eg 'ga upe rai'i. 'Ga 'Agesagea nipo oje'eg 'ga upe rai'i— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'ere 'gā afukafukai etee futat. ¹⁰ A'eramū jefaruu 'gā 'wyrriara 'ga 'jau ojeupe: “Tŷŷ. Omonoronorok futat te 'gā Paulo 'ga 'awamū 'wei?” 'jau 'ga ojeupe.

A'erauwe 'ga 'i jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je 'ga rerawau peu jareje'wyr ipe 'gā nui nū. Kasi 'gā a'e pe 'ga jukai ne— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga rerawau oje'wyr ipe 'ga munepa nū.

¹¹ Ypytunimū Janejararete 'ga ojesaukaa Paulo 'ga upe:

—Erekyje kasi 'gā nui ne. Sā'ā ene je mome'ua 'au Jerusareg ipewara 'gā nupe. Nan tee futat ene ewau je mome'wau Roma pewara 'gā nupe nū— 'jau 'ga 'ga upe.

Paulo 'ga ree ifuwet ma'e

¹² Ai'iwe judeu 'gā awau ajatykau oporogytau ajaupe:

—Pe'je sijuka futat Paulo 'ga 'jau — 'jau 'gā ajaupe. —'Ga jukawe'em jane nijemi'wari futari. Jarey'wawe'em futat nanē jane nū. 'Ga juka re tāmējē futat jane jarejemi'waa nū — 'jau 'gā ajaupe. —Jarejuwarete 'ga remianuwamū te 'ā jane 'i— 'jau 'gā ajaupe.

¹³ Kwaiwete 'gā ajatykau Paulo 'ga juka are oporogytau numiamū. Kwarēta 'ga ree ifuwet ma'e 'gā pytuna. ¹⁴ A'eramū 'gā awau oporogytau mainana 'wyrriara upe, judeu 'gā 'wyrriari 'gā netee:

—Jarejuwarete 'ga remianuwamū futat ore 'i ko, najuejue etee futat ko— 'jau 'gā 'gā nupe. —“Paulo 'ga jukawe'em jane nijemi'wari futari. 'Ya miamū futat jane itykure'ema”, 'jau ore ko— 'jau 'gā 'gā nupe. ¹⁵ —Eenūi 'ga oree. 'Au futat 'ga tut 'jau. “Emut 'ga 'au. Toroporogyta 'ga upe 'jau”, ere futatee jefaruu 'wyrriara upe— 'jau 'gā mainana 'wyrriara 'gā nupe oje'ēma'e 'gā netee. —'Ga renūjamū toroo 'ga rapesaka pe aje 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe. —Nowaēmi futari nipo 'ga 'ua 'au. Peu ore oi 'ga rapesaka arajupa. Peu etee futat ore 'ga torojuka 'jau pe aje 'jau— 'jau 'gā mainana 'wyrriara 'gā nupe.

—Nai'i. Ai'iwe nipo je 'ga renūi— 'jau mainana 'ga 'gā nupe.

¹⁶ A'ere aipo 'gā 'eramū Paulo 'ga rekowiara 'ga enuwi. A'eramū 'ga awau imome'wau Paulo 'ga upe:

—“Sijuka 'ga 'jau”, e'i 'gā enee ko— 'jau 'ga awau imome'wau Paulo 'ga upe jefaruu 'gā 'wyr ipe.

17 A'eramū Paulo 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga upe:

—Eroo koa kunumīūū 'ga peje'wyrīara 'ga pyri. Taporogyta 'ga upe 'jau, e'i 'ga— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

18 A'eramū 'ga 'ga rerawau o'wyrīara 'ga upe:

—“Kunumīūū 'ga eroo imoporogytaukaa 'ga upe”, e'i imunewipyrrera 'ga jee. A'eramū je koromū 'ga rerua ene pyri. “Toporogyta 'ga upe 'jau”, e'i 'ga enee ra'e— 'jau 'ga 'wyrīara 'ga upe.

19 A'eramū 'wyrīara 'ga kunumīūū 'ga popyyka erawau erojepe'au'i 'gā nui oporogytau 'ga upe:

—Ma'ja are te eneporomome'uwet jee?— 'jau 'ga 'ga upe.

20-21 A'erauwe kunumīūū 'ga 'jau:

—Judeu 'gā ajatyka 'upa peu jetutyra 'ga rapesaka. Jetutyra 'ga juka are 'gā fueweramū. A'eramū nipo ai'iwe 'gā 'wyrīara 'gā 'jau enee, “Emut 'ga oree 'au. Toroporogyta 'ga upe 'jau”, 'jau futatee nipo 'gā enee. O'meramū enee. Kwarēta kūima'e 'gā 'up 'ga rapesaka pe yse pe— 'jau 'ga imome'wau 'wyrīara 'ga upe. —“Janeruwarete 'ga remianuwamū futat ore 'i”, e'i 'gā ko. “Paulo 'ga jukawe'em jane nijemi'wari futari. Niy'ui futari nanē nū”, e'i 'gā ko— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —Awamū futat nipo 'gā nuwi eneje'ega rapesaka— 'jau kunumīūū 'ga 'wyrīara 'ga upe.

22 A'erauwe 'wyrīara 'ga oje'ega kunumīūū 'ga upe:

—Eremome'u kasi ajee 'gā nupe ne— 'jau 'wyrīara 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga kunumīūū 'ga monou 'ga 'wyr ipe nū.

'Wyrīara 'ga upe Paulo 'ga monoawet

23-24 A'ere 'wyrīara 'ga oje'ega jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'gā nupe, mukūja 'gā nupe:

—Pe'je jefaruu majatykau. Tusētu ki jefaruua pemajatyka. Setēta ki kawaruu 'arimū wata ma'e 'gā. Tusētu ki aparupisawa rerekwara 'gā nanē pemajatyka nū. Paulo 'ga upe nanē ki kawaruuu peroo amū nū. Pejemogatyrumap tāmējē futar iki pejejupa. Kaaruwypyaje'i tepeo 'jau. Sesaria pe Paulo 'ga teperoo ejaa jare'wyrīara 'ga upe, Ferisi 'ga upe 'jau— 'jau 'wyrīara 'ga 'gā nupe. 25—Ka'arana takwasiat imonou 'ga upe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'ga upe.

26 Ene 'ā ore'wyrīara. Jerera 'ā Krautiū Lisia. Jaruete te ene? Paulo 'ga je amono enee.

27 Judeu 'gā opyyk 'ga ai'i. A'ere 'gā “sijuka 'ga 'jau”, 'gā 'i etee ajaupe. A'ere Paulo 'ga romanūa ra'e. A'e kwaaw ire je tejemiayuwa 'gā monou 'ga pyyka judeu 'gā nui.

28 A'ere je 'ga rerawau judeu 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nupe. “Ma'ja te 'ga wapo pē nupe rai'?” 'jau je 'gā nupe.

29 A'ere 'gā 'i jee, “Nuapoi 'ga mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imū”, 'jau etee 'gā jee. A'ere 'ga nuapoi futari mama'e tywera janee. A'eramū je 'ga jukaukare'ema 'gā nupe.

30 A'eramū 'ga amū 'ua 'jau jee: “Judeu 'gā ifuwet 'ga ree”, 'jau 'ga 'ua jee. A'eramū je 'ga monou kweramū ene pyri. A'ere je 'ga ree ifuwet ma'e 'gā tomono enee 'jau: Pe'je pejewau peu 'ga pyri, pejeporogytau 'ga upe 'ga rowase, 'jau nipo je 'gā nupe,

'jau 'ga imonou 'ga upe ikwasiaa.

³¹ A'eramū ypytunimū jefaruu 'gā Paulo 'ga rerawau Sesaria pe. O'wyrriara 'ga je'eg imū etee futat 'ga rerawau. Awau owaēma ajepeja amunaw ipe ra'ne, Ātipatriti 'jaw ipe.

³² Peu futat 'gā aku'emamū. Ku'em ire jefaruu 'gā ojewya 'ua Jerusareg ipe nū. A'eramū kawaruu 'arimū wata ma'e 'gā etee Paulo 'ga rerawau erowaēma
³³ Sesaria pe, ka'arana rerawau imonou 'wyrriara 'ga upe. Paulo 'ga nanē 'gā imonou 'ga po pe nū. A'ere jefaruu 'gā ojewya 'ua nū.

³⁴ A'erauwe 'wyrriara 'ga ka'arana mogytaw. Imogytapaw ire 'ga oporonupa ee Paulo 'ga upe:

—Ma'ape te ere'at rakue?

—Sirisia wywy pe je 'ari ikue nū'ū— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

³⁵ Aipo ojeupe 'eramū 'wyrriara 'ga 'jau:

—Tene ajee ene ree ifuwet ma'e 'gā nuri owaēma ra'ne. A'ere taenup eneje'ega 'jau— 'jau 'wyrriara 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'wyrriara 'ga je'egi jefaruu 'gā nupe:

—Peroo 'ga imunepa jee peu, Erote 'ga roguufer ipe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū jefaruu 'gā 'ga rerawau imunepa imyina 'og ipe iawopytyma. Jefaruuna'nī 'gā amū opytaw 'ga resakaawamū.

24

Paulo 'ga je'ēwu'jagawet

¹ Siku oser ire mainana 'wyrriararete 'ga, Ananiasi 'ga, judeu 'ga 'wyrriari 'gā amū nerooi Sesaria pe. Terturu 'ga nanē 'ga erawau ojeupi Ferisi 'ga upe Paulo 'ga mome'wawamū. Ananiasi 'ga Terturu 'ga rerawau oje'ega mome'waramū 'wyrriara 'ga upe.

'Gā waēmauwe Ferisi 'ga Paulo 'ga rerurukaa 'gā nupe. Paulo 'ga rut 'ga reserauwe, ² Terturu 'ga afu'ama oje'ega 'wyrriara 'ga upe:

—Ene 'ā ore'wyrriara. Ene 'ā eneresage oree. Ymā 'ā nitywi maruapisia jane'wyr ipe. Ene 'ā ore upe oje'ēma'e nanuara apoukare'ema 'gā nupe. Erejejuka esage 'ā ore ree. Mama'e esagea 'ā ereapo oree jepi. A'eramū ene ore muekōēāina. ³ Au'jete ore muekōēāi ape. ⁴ A'ere je teja'nē pype je porogytai enee. Kasi a'e pe je ete je porogytai eneporogytamer ipe ne. A'eramū ki ene eapyakau jeje'eg are— 'jau Terturu 'ga 'wyrriara 'ga upe.

⁵ —Koa kūima'e 'ga nia'wyrri. 'Ga 'ā ako judeu 'gā 'wyrri moyka mama'e tywera mome'wau 'gā nupe. Moromamara'neara 'ga — 'jau Terturu 'ga imunepa'wau 'wyrriara 'ga upe. —Jelui 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'ga tāmējē. Nasare pe waranup ma'efera 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'ga. Aje 'ā 'ga reko'i imome'wau. ⁶ A'eramū 'ga judeue'ema 'ga rerawau werewi erosou Jarejuwarete 'ga mogytaw ipe ai'i— 'jau 'ga Paulo 'ga mome'wau 'wyrriara 'ga upe. —A'eramū ore 'ga ppyka ai'i numiamū. "Siroo 'ga 'wyrriara 'ga rowase jareporonupa ee Moisesi 'ga 'eawer imū 'jau", 'jau ore ai'i numiamū. "A'jea futat pa 'ga mama'e tywera apoi rai'i, sa'e 'ga upe 'jau", 'jau ore ai'i numiamū. ⁷ A'ere jefaruu 'gā 'wyrriara 'ga ruri ojemomojyau oree 'ga ppyka ore wi ai'i. ⁸ A'ere 'ga ore wi 'ga ppyg ire 'jau oree ai'i: "Pe'je pejewau peu 'ga rowase pejeporogytau 'ga upe", 'jau 'ga oree ai'i. A'eramū ore arajua 'agamū ai'i— 'jau 'ga 'wyrriara 'ga upe. —A'eramū ene eporonupa ee esaka 'ga upe nū. Tereenup 'ga je'eawer imū etee futat 'ga porogyta ojeupe 'jau. A'jea futat 'gā je'ega, 'jau nipo 'ga pē nupe— 'jau Terturu 'ga 'wyrriara 'ga upe.

⁹ A'erauwe Terturu 'ga rupi 'ut ma'efera 'gā, judeu 'gā, oje'ega 'ga upe:

—A'jea futat— 'jau 'gā ojomoyka imome'wau 'ga upe.

'Wyriara 'gã nupe Paulo 'ga jemome'uawet

¹⁰ A'erauwe Ferisi 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Ere ajee ejekwawera mome'wau oree. Taruenup 'jau— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'eramū Paulo 'ga oje'ega:

—Ene 'ã namutamutat ererup 'wyriaramū oree. A'eramū je teporogytau enee. Teku'iramū tejemome'wau enee. Terekwaap mama'e tywera je iapoe'emawera 'jau — 'jau Paulo 'ga 'wyriara 'ga upe. ¹¹ —Awamueuu je ruri Jerusareg ipe tewaēma ai'i, Jarejuwarete 'ga upe teporogytaawamū ai'i, 'ga muorypa ai'i. “Ene te 'ã eneresage oree”, 'jau je 'ga upe — 'jau 'ga 'ga upe. ¹² —Je 'ã namuei 'gã tekou. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe taetu aje je 'ã namuei 'gã tekou. Judeu 'gã jatykaaw ipe tewau miamū je nakurawa'uweri 'gã jepi— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ukawō'ō me taetu aje je 'ã namuei 'gã tekou. Ako esage te je 'ã 'gã pype numiamū. ¹³ A'ere 'ã 'gã je je'ēwu'jag ekoetei. A'ere 'ã je je'ēwu'jag ekoetea je'ega naenae'i ete je kwau— 'jau Paulo 'ga 'wyriara 'ga upe. ¹⁴ —Je 'ã Jarejuwarete 'ga arowiat tekou. Oreyppy 'gã 'ã Jarejuwarete 'gã werowiat rakue. Jejui 'ga nanē je 'ã arowiat nū. Jejui 'ga 'ã Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga. A'e 'ga je arowiat. A'ere 'ã judeu 'gã nuerowiari 'ga. A'eramū 'gã 'ã amara'neramū je ree— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'wyriara 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga je'ega je arowiat. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nemikwasiaret, Moisesi 'ga remikwasiaret. Mīmera je akwaapap. ¹⁵ “Aemanū re nipo Janeruwarete 'ga ae mū'ēi tywy awi ae mowywyapap nū. Ia'wyre'ema 'gã, esage ma'e 'gã. Mīmera 'gã nipo 'ga imū'jau imowywya nū” 'ea judeu 'gã werowiat. Je nanē erowiaa nū. ¹⁶ A'eramū je tekou esage Jarejuwarete 'ga rowase. Ae rowase 'jau je iapou tekou. Naapoi futari je mama'e tywera Jarejuwarete 'ga rowase — 'jau Paulo 'ga ojemome'wau 'wyriara 'ga upe.

¹⁷ —Namutat je rekoī teatau amunaw imū ai'i. 'Awamue te je ruri tejewya Jerusareg ipe ai'i nū. Ka'aranūū rerua teptytuna 'gã nupe ai'i. Jarejuwarete 'ga upe nanē je ape monou ai'i nū— 'jau 'ga 'ga upe. ¹⁸⁻¹⁹ —Moisesi 'ga je'eger imū je tewau tejauka ra'ne. A'ere je tewau tesou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ai'i. Ka'aranūūa je erawau erosou 'ga upe. A'e je iaporamū judeu 'gã amū, Asia ywy awi 'ut ma'efera 'gã, je resaka. Nakwaiwete rūi 'gã ajemogyau je rewiri. “Nan kasi peapo nē”, na'ei agawewi je 'gã nupe. Ako esage te je 'ã 'gã pype numiamū. A'etea 'gã je pyyk ekoete ai'i— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —A'ere 'ã 'gã jēmī nuri je mome'wau 'au enee. 'Gã te amunipo 'ã 'ut je mome'wau 'au enee. ²⁰ Tene ajatyka ma'efera 'gã je mome'ui 'au enee. Tene 'gã mama'e tywera je iapoawera mome'ui enee, 'gã nupe oje'ēma'e 'gã nowase iapoawera— 'jau Paulo 'ga 'wyriara 'ga upe. ²¹ —Gã nowase te'ama je aipo je 'i te 'gã nupe ai'i, “Amanū re ae 'ēi tywy awi owywya nū”, a'e je te'ama 'gã nupe 'gã nowase ai'i. A'e are te 'gã je pyyg ekoetei je rerua 'au ai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'ga upe.

²² Ferisi 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gã nemimu'efera rera kwaapa futat. A'eramū 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Tene jefaruu 'wyriara 'ga ruri owaēma ra'ne, Lisia 'ga ruri ra'ne— 'jau 'ga 'ga upe. —'Ga waēmamū taapyaka eneje'eg are 'jau nū. A'jea futat pa 'ga mama'e tywera apoi rai'i, ta'e enee 'gã imome'uramū 'jau— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

²³ A'eramū Ferisi 'ga 'jau jefaruu 'gã 'wyria'ri 'ga upe:

—Jefaruuna'nī 'ga emono amū imogou peu 'ga pyri, 'ga ree ojejuka ma'eramū. Tene 'ga pytuna 'gã nuri 'ga resaka, mama'e rerua 'ga upe— 'jau 'ga 'ga upe.

24 A'ere, anurenure'i Ferisi 'ga wemireko ãẽ retee awau oje'ega 'ga upe. 'Ga remireko ãẽ judeua. Ëẽ rera Drusila. A'eramũ Ferisi 'ga 'jau jefaruu 'ga upe: —Ekwap Paulo 'ga rerua. Toporogyta 'ga oree 'jau. Taruapyaka Jejui 'ga mome'u are 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

Ojeupe 'ga waẽmamũ Ferisi 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Jejui 'ga emome'u oree— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'erauwe Paulo 'ga Jejui Kristu 'ga mome'wau 'gã nupe. 25 A'eramũ Paulo 'ga 'jau 'gã nupe:

—Mama'e tywera kasi peapo ne. Jarejuwarete 'ga je'ega peenup. Pejemu'akwaap nanẽ mama'e tywera apoe'em are pejekou— 'jau Paulo 'ga 'wyrriara 'ga upe 'ga remireko ãẽ retee futat. —Anure nipo jane juejue jane oi jarejesaukaa Jarejuwarete 'ga rowase. A'e pe futat nipo 'ga 'gã amũ nupe 'jau: “Ene ekwap peu mama'eukwaawa rapyaw ipe. Nereenuwi jeje'ega rakue”, 'jau nipo 'ga 'gã nupe. A'eramũ nipo 'ga oje'ega renuparera 'gã amũ nupe 'jau: “Ene jeje'ega ereenup rakue. A'eramũ ene ejua 'au je pyri”, 'jau nipo 'ga ore mũ upe— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

Aipo renupa Ferisi 'ga okyjau Paulo 'ga remimome'u awi.

—Au'je nipo ra'ne 'ja. Anure taapyaka ene ree 'jau nũ. Ere ewau ore wi ra'ne— 'jau 'ga Paulo 'ga upe, okyjau aipo Paulo 'ga 'eramũ.

A'erauwe 'gã Paulo 'ga rerawau erojewya imunepa imĩina nũ.

26 A'ere 'wyrriara 'ga 'i ojeupe etee futat: “Ka'aranũũa sipo 'ga amut jee 'wei, omuẽma repyramũ 'wei”, 'jau 'wyrriara 'ga ojeupe.

A'eramũ 'ga a'eramũ Paulo 'ga renũju'jau'japa kamẽsi'ĩsi'ĩ 'ga renũina 'ga moporogytaukaa ojeupe. “Taesak 'ga ka'aranũũ mura tejee 'jau kwy”, 'jau 'ga numiamũ. A'ere Paulo 'ga nomonoi futari ka'aranũũa 'ga upe.

27 Mukũja kwara poromukuran Paulo 'ga akou peu. A'ere Ferisi 'ga ãmi 'wyrriaramũ 'ũi awi. Posiu Fesitu 'ga akou 'wyrriaramũ 'ga renawer ipe nũ. A'ere judeu 'gã nipoiriweri Paulo 'ga wi. A'eramũ Ferisi 'ga iapou judeu 'ga remifutar imũ etee futat 'gã nupe. A'eramũ 'ga opoire'ema Paulo 'ga wi.

25

'Wyrriararete 'ga pyri Paulo 'ga wataweramũ

1 Muapyr etee oser ire Fesitu 'ga awau Jerusareg ipe. 2 Peu mainana 'wyrriara 'gã, judeu 'gã 'wyrriari 'gã netee awau oporogytau 'ga upe. Paulo 'ga je'ẽwu'jaga 'ga upe nũ. A'ere 'gã 'jau:

3—Paulo 'ga emut 'au imoporogytaukaa oree nũ. Taruapyaka 'ga porogyta are 'jau— 'jau 'gã 'wyrriara 'ga upe.

“Simorytee 'wyrriara 'ga. A'eramũ 'ga Paulo 'ga mua janee. A'eramũ jane 'ga jukau”, 'jau 'gã ajaupe.

4 A'ere 'wyrriara 'ga 'i etee 'gã nupe:

—Peu futat pekwap. Pẽẽ futat pekwap peu pejeporogytau 'ga upe. Sesaria pe futat te 'ã Paulo 'ga reki moromunepawa pype. Peu futat je oi tejewya anurenure'i nũ. 5 A'eramũ pẽẽ peje'wyrriara 'gã amũ monou je rupi. Peu futat 'gã tomome'u 'ga jee 'jau nũ, 'ga rowase 'jau— 'jau etee 'wyrriara 'ga 'gã nupe. —A'jea futat pa 'ga mama'e tywera apoi akou rai'i, ta'e 'gã nupe peu 'ga rowase 'gã 'ga mome'uramũ 'jau— 'jau 'wyrriara 'ga 'gã nupe.

6 Teis etee 'ga osea Jerusareg ipe. A'ere 'ga ojewya awau Sesaria pe nũ. Ai'iwe 'ga awau wapyka peu aemogytaaw ipe 'ũina. Oporenuwaiwamũ 'ũina 'gã imome'u are. “Maran sipo 'ga mama'e tywera mũ apoi 'gã nupe rai'i”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ futat 'ga Paulo 'ga renũina 'ga rerurukaa 'gã nupe.

⁷ Paulo 'ga reserauwe judeu 'gā Jerusareg awi 'ut ma'efera 'gā ojopowāna 'ga ree, 'ga mome'wau 'wyrriara 'ga upe:

—Nia'wyrri futari noko 'ga oree jepi. Mama'e tywera etee noko 'ga wapo oree jepi— 'jau judeu 'gā Paulo 'ga mome'wau 'wyrriara 'ga upe.

A'ere aipo 'gā 'ea naenae'i etee 'wyrriara 'ga upe.

⁸ A'erauwe Paulo 'ga 'jau 'wyrriara 'ga upe:

—Naapoa'uweri noko je mama'e tywera tekou jepi. Moisesi 'ga remik-wasiarar imū etee futat je mama'e apoi tekou jepi. Naapoi futari je mama'e tywera Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe jepi. 'Wyrriararete 'ga upe miamū je mama'e tywera naapoa'uweri jepi. 'Wyrriararete 'ga je'ega je aenup tekou jepi— 'jau Paulo 'ga 'wyrriara 'ga upe.

⁹ A'ere Fesitu 'ga poromuorywiweramū judeu 'gā nee. A'eramū 'ga a'eramū 'jau Paulo 'ga upe:

—Judeu 'gā “Emut 'ga 'au Jerusareg ipe”, e'i jee ai'i. Enewet te ene Jerusareg ipe? Peu futat too teapyakau ene ree 'jau nū— 'jau Fesitu 'ga 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Paulo 'ga 'jau 'wyrriara 'ga upe:

—Naani nū'ū. 'Au etee futat je rekoi nū'ū. Je romanūa. A'eramū je 'au etee futat tekou ene rowase. Naapoi futari je 'ā mama'e tywera judeu 'gā etee futat. Aipo 'ā erekwaap futat. ¹¹ Mama'e tywera je iapo re te amunipo 'ā je oi tejejukaukaa 'gā nupe. A'ere 'ā je naapoa'uweri te mama'e tywera. O'meramū te 'ā 'gā 'i. 'Gā 'mea te 'gā wereko. A'eramū ene je monowarū'em futat 'gā nupe. Mama'e tywera je iapo re te amunipo 'ā je monoarū ape 'gā nupe— 'jau Paulo 'ga 'wyrriara 'ga upe. —A'eramū ene 'awamū je monou jare'wyrriararete 'ga pyri etee— 'jau etee Paulo 'ga 'ga upe.

¹² A'erauwe Fesitu 'ga oje'ega ojeupe oje'ēma'e 'gā nupe:

—Amono te je 'ga peu?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā oje'ega:

—Ere ajee 'ga monou— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga oje'ega Paulo 'ga upe:

—Ko ajee je ene monoi peu, Roma pe 'wyrriararete 'ga upe, tejeupe ene'eawer imū etee futat— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'erauwe 'ga Paulo 'ga rerawaukaa imunewukaa imu'ama nū. Yaruua mū rera poromukuran 'ga monou 'ga mu'ama 'ga munepa.

Agripa 'ga Berenise ēē retee

¹³ Anurenure'i 'wyrriara mū 'ua owaēma Sesaria pe. Agripa 'ga 'ua wenyra ēē retee Fesitu 'ga upe oporogytau:

—Au'jete ereko 'wyrriaramū 'gā nupe— 'jau Agripa 'ga Fesitu 'ga upe.

Wenyra ēē Berenise ēē retee 'ga 'ua oporogytau 'ga upe. ¹⁴ Peu 'gā nekoneko'i re Fesitu 'ga Paulo 'ga mome'wau 'gā nupe.

—Ferisi 'ga kūima'e 'ga amū om'yi 'au moromunepawa pype rakue. 'Ga rera Paulo— 'jau Fesitu 'ga imome'wau Agripa 'ga upe.

Agripa 'ga nanē 'wyrriaramū.

¹⁵ —A'ere Jerusareg ipe je oramū, mainana 'wyrriara 'gā, judeu 'gā 'wyrriari 'gā netee, 'gā 'ga je'ēwu'jaga jee— 'jau Fesitu 'ga imome'wau aipoa 'wyrriara 'ga upe. —A'ere 'gā 'jau jee: “Ere 'ga jukaukaa 'gā nupe oree. 'Ga juka are orefuweramū arajemogyau”, 'jau 'gā jee. ¹⁶ A'ere je “Naani”, 'gā nupe. “Naani. Nojuka ekoeteli ae romanūa”, je 'i etee 'gā nupe— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —“Mama'e tywera apoara 'ga rowase tee ae porogytai ajatykau”, je 'i etee 'gā nupe. “A'eramū futat ae ojoje'ēwu'jagaramū ajuuwase imome'wau ajaupe. Ore nan aruapo jepi”, 'jau je 'gā nupe— 'jau 'ga 'wyrriara 'ga upe. ¹⁷— A'eramū 'gā 'ua owaēma. 'Gā waēm ypyrauwe je, ai'iwe tefere'emamū futat

tewau peu aemogytaaw ipe teapyka te'ÿina. "A'jea pa 'ga mama'e tywera apoi rai'i", ta'e 'jau, 'jau je tewau te'ÿina teapykau 'gã nee. ¹⁸ A'ere judeu 'gã 'me ate. Namama'e tywera rüi futat 'ga wapo akou janee rai'i. ¹⁹ "Nuapoi 'ga mama'ea Moisesi 'ga je'eger imü", 'jau futatee 'gã jee. "Jejui 'ga etee 'ga oo imome'wau akou kwe pe 'gã nupe" 'ea te. "Jejui 'ga ako amanü rakue. A'ere 'ga ako 'ga ferawi etee rakue nü" 'ea 'ga akou imome'wau 'gã nupe 'ea etee je enupa. A'e are judeu 'gã amara'neramü Paulo 'ga ree rai'i, Jejui 'ga mome'u 'ga rekoramü rai'i. ²⁰ A'eramü je 'jau Paulo 'ga upe, "Je najereapoyi etee judeu 'gã ene je'ëwu'jag are. Enejewyriwet te ene peu ewau Jerusareg ipe ejemome'wau jee 'gã nowase?" 'jau je 'ga upe. ²¹ "Naani. Najeoweretei je peu nü. Roma 'jaw ipe too 'jau. 'Wyriararete 'ga upe too tejemome'wau 'jau", 'jau etee 'ga jee— 'jau Fesitu 'ga Agripa 'ga upe. —A'eramü je 'jau jefaruu 'gã nupe, "Pe'je 'ga rerawau imunepa imu'ama nü. Anure tomono 'ga 'wyriararete upe 'jau", 'jau je 'gã nupe— 'jau 'ga 'üina imome'wau 'ga upe.

²² A'eramü Agripa 'ga 'jau Fesitu 'ga upe:

—Jeporenuwiwet je 'ga porogyta are— 'jau Agripa 'ga Fesitu 'ga upe.

—A'jea. Ai'iwe tereenup 'ga porogyta 'jau— 'jau Fesitu 'ga Agripa 'ga upe.

²³ A'eramü ai'iwe Agripa 'ga waity mojopy'rau wenyra eë retee. Waity esagea 'gã imunepa ojewi. Waity mojopy'ru re 'gã awau. Awau osou aemogytaaw ipe. Jefaruu 'gã, 'wyria'ri 'gã netee awau. Mïmera 'gã awau osou 'gã nupi. A'erauwe Fesitu 'ga oje'ega jefaruu 'gã nupe:

—Perut Paulo 'ga oree. "Toroporogyta enup 'ga 'jau", e'i 'ga— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁴ Paulo 'ga reserauwe Fesitu 'ga Paulo resaukaa Agripa 'ga upe:

—Koromü noko 'ga 'ja. Ko 'ga noko judeu 'gã Jerusareg ipe je oramü oje'ëwu'jag jee ikue 'ja— 'jau Fesitu 'ga 'ga resaukaa Agripa 'ga upe, ajatyka ma'efera 'gã nupe we. —A'ere 'gã 'ua 'au futat 'ga je'ëwu'jaga jee ai'i nü, 'aga aemogytaaw ipe futat ai'i nü. Namutamutat 'gã 'jau ajemogyau jee: "Ere 'ga jukaukaa 'gã nupe oree", 'jau 'gã afuakaramü jee, je rerekou— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. ²⁵ —A'ere je "Naani. Nuapoi 'ga mama'e tywera ajukaawamü", je 'i etee 'gã nupe. A'eramü Paulo 'ga futat 'jau jee: "Je mono ape 'wyriararete 'ga upe. Tajemome'u 'ga upe 'jau nü", 'jau 'ga jee. A'eramü je anure nipo 'ga monou Roma pe. A'ere je nakwaawi'i etee 'ga mama'e tywera apoawera. Maran gatu nipo ene 'ga jemome'uramü 'ga mama'e tywera iapowera mü rekoare'ema. ²⁶ Je naekoari amü ai'i. Ma'ja katu nipo 'ã je amono ikwasiaa 'wyriararete 'ga upe. Nitywi te 'ã ikwasiaripyra mama'e tywera 'ga iapoawera. 'Ga jemome'u re te nipo je mama'ea mü resagi ikwasiaripyra. ²⁷ Mama'e tywera 'ga iapoe'emamü, je nomonoa'uweri ikwasiaa 'ga upe. Naje maran mama'e kwaape'ema imonou ekoete ikwasiaa 'ga upe, a'e te je nü ai' küi. Mama'e a'jea te 'ã ae omono ikwasiaa nanuara upe ja'nü'ü, nan 'ga reko'i 'ea ja'nü'ü— 'jau Fesitu 'ga Agripa 'ga upe.

26

Agripa 'ga upe 'ga 'eawet

¹ A'eramü Agripa 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Ere ejemome'wau oree, ki Paulo. Taruenup eneporogyta 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Paulo 'ga ojemome'wau 'ga upe:

² —Ene upe je jemome'ua je muekōēāi je mÿina. ³ Ene 'ã judeuramü ore kwaap katu ape. Oreremiapoa nanē 'ã ene ikwaapa katu nü. A'eramü ene eapykau jeje'eg are— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe.

4—Jerekwawera 'a judeu 'gã okwaap katu ajemogyau. Je kunumia we futat tekou Jarejuwarete 'ga je'eg imü ikue. Teje' wyr ipe miamü je reko esagei jepi. Jerusareg ipe taetu aje je 'ã je reko esagei judeu 'gã pype. ⁵ Ma'eramü 'gã 'ã je kwaawi katu je rekoramü— 'jau 'ga imome'wau Agripa 'ga upe u'ama. — Je ree oporomome'wueramü 'gã tomome'u enee. Je 'ã fariseua te. A'eramü 'gã ojomoyka je kwaapa. Fariseu 'gã 'ã Jarejuwarete 'ga je'eg imü etee futat wapo jepi— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe u'ama imome'wau.

6—'Awamü 'ã je reko "opapaw ire ae 'ëi tywy awi owywya 'ua nü" 'e rerowiaa. Ymä te 'ã Janeruwarete 'ga 'i aepy 'gã nupe rakue: "Pemanü re je pë mü'ëi tywy awi pë mowywya nü", 'jau 'ga ae upe rakue. A'ea je 'ã arowiat tekou— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe imome'wau u'ama. ⁷ —A'ea 'ã judeu 'gã juejue werowiat. A'eramü 'ã judeu 'gã ajemogyau oporowykyau 'ga upe. "Ore manünamü Janeruwarete 'ga tore mü'ë tywy awi ore monou ojepyri 'jau kwy", 'jau 'gã 'ã ajemogyau. A'eramü 'gã au'jeteramü oporowykyau ajemogyau. A'ea je arowiat 'gã 'jawe. A'etea 'gã oje'jawe je erowiarümü je pyyg ekoete je munepa. Je je'ëwu'jaga ekoete 'gã nupe— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe imome'wau u'ama.

A'eramü Paulo 'ga ojerowaka amã'jäu judeu 'gã nee oje'ega 'gã nupe:

8—Ma'eramü gatu nipo 'ã pëë judeuramü neperowiari "Jarejuwarete 'ga ae moferap" 'ea. Janepytuna 'gã 'ã najuejue etee futat werowiat "owywyt futat ae opapaw ire" 'ea. A'ere 'ã pëë tekatu etee neperowiari aipoa— 'jau Paulo 'ga ojerowaka 'gã nupe oje'ega.

9—Ymä te je nanë futat Jejui 'ga rerowiaara 'gã nereko tyweretei ikue. "Esage sipo a'ea Janeruwarete 'ga upe pa", 'jau je ikue. A'ere aipoa nia'wyrri 'ga upe rakue. ¹⁰ A'ea je aapo Jerusareg ipe ikue. Mainana 'wyrriara 'gã je monou Jejui 'ga rerowiaara 'gã pyygukaa jee ikue, Nasare pe waranup ma'efera 'ga rerowiaara 'gã je ipyyka imunepa ikue. Esage ete 'gã api-siukara jee ikue. Ikwaawe'ema je rerekou ikue. ¹¹ Namutat tekou Jejui 'ga rerowiaara 'gã nerekou tyweaete ikue. 'Gã jatykaaw ipe tewau 'gã nupe 'gã nerekou tyweaete ikue. "NaJaneruwarete 'ga remimurera rüi Jejumü, tamu'eukat 'gã 'jau", 'jau je tejeupe ikue numiamü. "Jejui 'ga takurawukat 'gã nupe 'jau", 'jau je tejeupe ikue numiamü. A'ere 'gã naani. Nopoiri futari Jejui 'ga rerowiar awi. Kwaiwete je temara'neramü 'gã nee. A'eramü je tewau kwe pe tekou 'gã nerekou tyweaete— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama.

12—A'eramü je tewau Damasco pe numiamü. Jejui 'ga rerowiaara 'gã nereko tywereteawamü je tewau numiamü. Mainana 'wyrriara 'gã je'eg imü futat tewau tekou 'gã nerekou tyweaete numiamü. ¹³ A'ere jewaw ipe mama'e mü ete ijesakari jee. Enyfuk te. A'eramü je te'aa ywyu eny awi. Tii. Teirü 'gã netee futat aru'aa arawau arajupa enywyter ipe. Ajeaje katu kwara ruwamü eny 'ari ore ree ywag awi 'ua. Kwara renya te wapyraap enyfuga. ¹⁴ A'eramü ore arajupa aru'aa enywyter ipe futat teirü 'gã netee. A'eramü Janeararete 'ga eny awi je 'aramü oje'ega jee. Judeu je'eg imü 'ga oje'ega jee. Epyre 'jawa 'ga iapou jee. "Ma'eramü te je rerekou tywerete ape, ki Saulo?" 'jau 'ga jee oje'ega. "Sã'ã ene ejeymawa ejenuwe'emamü, inupã ywyrä pyu, imayrümü. Nan te futat je renuwe'emamü ene te futat erejemayrü. Je rerowiaara 'gã ererekou tywerete jepi. A'eramü je ene mayrükkaa", 'jau 'ga jee— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe.

15—A'eramü je 'jau 'ga upe, "Awÿja te poromü oje'eg jee?" 'jau je 'ga upe. "Je Jejumamü aje'eg enee", 'jau 'ga jee. "Je te 'ã je rerekou tywerete ape", 'jau 'ga jee ojeupe je je'egamü— 'jau 'ga 'gã nupe imome'wau.

16 —“Efu'am jui. Ajesaukat je enee. A'eramũ ene 'awamũ ewau ekou kwe pe je mome'waramũ. A'ere anure tamu'e ene 'jau. A'eramũ ene ewau ekou 'gã nupe kwe pe je mome'wau", 'jau 'ga jee. 17 “Je te 'ã amono ene judeue'ema 'gã nupe temome'waramũ. A'eramũ nipo je tejejukau ene ree ene rekoramũ”, 'jau 'ga jee ikue. “Najudeu 'gã nũ ene resaka 'gã mogoukare'ema ene ree. Najudeue'ema 'gã nũ nanẽ nũ”, 'jau 'ga jee ikue. “Je te 'ã apyyrũ ene judeue'ema 'gã nupe temome'waramũ”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau 'ga 'gã nupe. 18 —“A'eramũ ene ewau 'gã mu'jau je ree, je kwaawukaa 'gã nupe, 'gã mu'akwaapa je ree”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau Agripa 'ga upe. —“A'eramũ 'gã ene je mome'uramũ ene renupa etee. A'eramũ 'gã ajemogyau je rerowiaaramũ, Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee iapou, 'jau 'ga pẽ nupe, ere ki ewau ekou 'gã nupe”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. —“Ypytunaiwa pype wata ma'e 'jawe mama'eukwaawa 'wyrriara remiayua 'gã jemogyi. 'Arimũ wata ma'e 'jawe je rerowiara 'gã jemogyi. A'eramũ ene ewau mama'eukwaawa 'wyrriara remiayua mũ nerua imũ'jau jui, je rerowiarukaa 'gã nupe. 'Mama'e esagea te ki peapo pejejaupe', e'i 'ga pẽ nupe. 'Tejerowiaramũ je 'gã katu'ogi', e'i 'ga pẽ nupe, ere ki 'gã nupe ekou. A'eramũ futat je 'gã mũ'jau tejemiayuwamũ, e'i 'ga pẽ nupe, ere ki 'gã nupe”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe, imome'wau.

19 —A'eramũ je 'ã 'agamũ tekou 'ga rerowiaaramũ 'ga mome'wau 'gã nupe. 'Ga je'eg imũ futat je iapoi— 'jau 'ga imome'wau Agripa 'ga upe. 20 —Damasco pe ra'ne ra'ne futat je 'ga mome'u ppyruga 'gã nupe ikue. A'ere je tewau Jerusareg ipe 'ga mome'wau nũ. A'ere Jerusareg awi je tewau Judeja ywy pewara 'gã nupe, 'ga mome'wau nũ. A'e awi je tewau judeue'ema 'gã nupe 'ga mome'wau kwe pe tekou. “Pe'je pejeipoa pejetywer awi”, 'jau je 'gã nupe. “Jarejuwarete 'ga përowiat pejejemogyau. A'eramũ pëe pejeipoa pejetywer awi. A'eramũ pëe mama'e esage apou pejejemogyau”, 'jau je 'gã nupe. A'eramũ nipo 'gã 'jau pẽ nupe: “Kuu. A'jea futat. 'Gã otywer awi 'gã poiri ra'e. Sã'ã 'gã neko esagea etee”, 'jau nipo 'gã pẽ nupe, 'jau je 'gã nupe ikue— 'jau 'ga 'ga upe. 21 —Judeue'ema 'gã je imome'uramũ judeu 'gã je ppyka 'agamũ ai'i. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe je rekoramũ 'gã je ppyka ai'i. “Sijuka 'ga”, 'jau 'gã jee numiamũ. 22 A'ere Janeruwarete 'ga rekoi te 'ã je pyri. A'eramũ 'ga a'eramũ je jukaukare'ema 'gã nupe— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —A'eramũ je 'ã 'au tekou 'ga mome'wau 'gã nupe. 'Wyriat, tesirũmet. Mĩmerã 'gã nupe je 'ã 'ga mome'ui tekou— 'jau 'ga 'ga upe. —Sã'ã Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã imome'ua 'gã nupe rakue. Nan tee futat je imome'ui 'gã nupe. Moisesi 'ga remikwasiarera 'jawerimũ etee futat je rekoi imome'wau— 'jau 'ga 'ga upe.

23 —A'ere 'ã “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga jereko tywerukari amanũmũ janee rakue”, 'jau je 'gã nupe. A'ere 'ã 'ga manũ re Janeruwarete 'ga, 'ga moferawi etee nũ. “Ga ra'ne tãmẽjẽ futat te 'ã oferap janee”, 'jau je 'gã nupe. “A'eramũ 'ga werowiaramũ jane katu'oka”, 'jau je 'gã nupe — 'jau 'ga Agripa 'ga upe u'ama. —“Judeuramũ ore, judeue'emamũ pëe. Mĩmeramũ futat nipo jane manũ re Janeruwarete 'ga jane mũ'jau tywy awi jane mowywya nũ. Sã'ã Jejui 'ga ferawa. Nan futat jane ferawi nũ”, 'jau je 'gã nupe— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe imome'wau.

24 Aipo Paulo 'ga 'eramũ Fesitu 'ga wafukaita 'ga upe:

—Ene'me eteete awi ekou kũ. Ene'akwaawe'ema te ene rereko kũ. Ka'arana mogytaetea te ene mo'meukat ene mogou kũ— 'jau Fesitu 'ga wafukaita Paulo 'ga upe aipo 'ga 'eramũ.

25 A'eramũ Paulo 'ga 'jau 'ga upe:

—Naani nū'ū. Naje'mei futari je nū'ū. A'jea futat je 'i nū'ū— 'jau Paulo 'ga Fesitu 'ga upe.

²⁶ A'eramū Paulo 'ga 'jau Agripa 'ga upe:

—Enereapyo katu jeremimome'u are. A'eramū je tekyjawe'em imome'wau enee— 'jau 'ga Agripa 'ga upe imome'wau u'ama. —Jejui 'ga oo watau ae reape futat wemiapo apou ae upe. Najemime rūi futat 'ga oporowykyka apoi. Ae reape futat 'ga iapoi akou— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁷ —Erekwaap katu futat 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega, ki Agripa? Erekwaap te 'ga je'ega mome'warera 'gā nemikwasiarera? A'jea futat ene ikwaapa katu 'ga je'ega— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe.

²⁸ A'eramū Agripa 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—“Kamēšiete futat 'ga tamogo Jejui 'ga rerowiaaramū 'jau” ere te jee?— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

²⁹ —Ēē. Afutat ete je pēē juejue 'ga rerowiara nū'ū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —Afutat je pē nekoa teje'jawe. Anurenure'i sipo pejemogy je 'jawe, pēporomuku te ra'u pejemogyau je 'jawe nū. A'ere je teje'jawe pē jemogy futari. A'ere je nafutari teje'jawe pē pofara— 'jau Paulo 'ga u'ama Agripa 'ga upe.

³⁰ A'eramū 'gā awau ū'jāu 'ga wi. Fesitu 'ga, Agripa 'ga, Berenise ēē, 'gā pytuna 'gā. Mīmera 'gā awau ū'jāu 'ga wi.

³¹ —Nuapoi futari 'ga mama'e tywera amanūawamū ra'e. Opopar ekoete te 'gā 'ga mu'ama ra'e— 'jau 'gā awau oporogytau akou ajaupe. —Mama'e tywera 'ga iapo re te amunipo 'ā 'gā 'ga jukai— 'jau 'gā ajaupe.

³² —“Wyrriararete 'ga upe je oi tejemome'wau” 'e'em ire amunipo 'ā 'ga muēmi 'awamū futat— 'jau Agripa 'ga Fesitu 'ga upe.

27

Roma pe Paulo 'ga oawet

¹—A'ere ako jane “Itari ywy pe simono 'ga”, jane 'i te ai'i— 'jau 'gā ajaupe.

Roma 'upa Itari ywy pe. A'eramū 'gā Paulo 'ga monou jefaruu 'ga po pe, 'ga pyri ipofaripyrera 'gā neewe. Juriu 'ga po pe imonou. Juriu 'ga jefaruu 'gā 'wyria'ri 'ga. A'eramū tesirūmera 'gā 'jau 'gā nupe “Wyrriararete 'ga remiayup” 'jau 'gā 'gā nupe. A'eramū ore arawau. Je nanē tewau 'gā nupi, Lukaramū.

² A'eramū yara 'ua. Adramitiu 'jaw awi 'ua ojekoka. A'e pype futat arawau. Asia ywy pe futat aipoa yaruua awau. Jefaruu 'wyrriara 'ga futat ore rerawau. A'eramū ore aru'aa ipype. Aristaku 'ga awau ore rupi. Tesarūn ipewarera 'ga. Tesarūna 'jawa 'upa Masetoni ywy pe. Aru'ar ire ore oroia jupiwewe futat. Arawau ka'a ywyrri etee futat arakou. Oropytunaapa ore nū. ³ Ai'iwe ore arawau orowaēma Sidom ipe. A'ere Juriu 'ga jejuka esagei Paulo 'ga ree. A'eramū 'ga 'ga muēmukaa yaruua awi. A'eramū Paulo 'ga awau ojekoty'aawa 'gā nesaka. A'eramū 'ga jekoty'aawa 'gā mama'e mua 'ga upe, 'ga remirerooramū, 'y rupi 'ga remi'uramamū. A'ere 'ga 'gā nesag ire ojewya 'ua, yaruua pype u'aa nū.

⁴ A'eramū ore oroia nū. Arawau 'ypō'ō atykupe katy ywytu awi. Ywytu ore monoukare'ema typyterimū. A'eramū ore orokwapa 'ypō'ō atykupe katy etee ywytu awi. Orejau katy 'ypō'ōūū 'ūina, Sipiri 'jawa 'ūina. ⁵ Arawau 'ypō'ō sī rowaapa 'yrewiwa aapa. Arawau kwe katy ka'aeme'ywa pyyka nū. Arawau orowaēma Mira 'jawa amunaw ipe. Lisi ywy pe 'upa aipoa. Peu futat ore aru'jāu. ⁶ A'e pe futat Juriu 'ga yaruua mū resaka orojee nū. Aresāri 'jaw

awi 'ua aipo yaruua. Itari ywy pe oo ma'e futat poromū. A'eramū 'ga ore reru'aa ipype nū.

⁷ Ipype aru'ar ire ore oroia nū. A'ere ywytua nore mujānukari. A'eramū ore meewei arawau arakou orosea pytunū. Typyterimū'i arawau arakou. Orokwapa Synito 'jawa pyu. Ay katu te ore yaawi arawau aipo 'ypō'ōū atykupe katy jui. A'ere ywytua ore rowopepiri etee futat. A'eramū ore erowaka ywytu wawa katy etee futat jupe 'ypō'ō wyyri arawau arakou. 'Ypō'ōūia Kreta 'jawa atykupe katy arawau Salmona 'jawa pyu. Salmona 'jawa 'upa 'ypō'ō sī me. ⁸ A'eramū ore arawau 'ypō'ōū rupi etee futat arakou. Ay katu te ore oi orowaēma Jemiaresagea 'jaw ipe. Laseja 'jawa pyri 'upa aipoa Jemiaresagea. ⁹ A'e pe ore arajupa oroporumukuuramū oropytau. Ywytua wejue opojyayramū oree. Judeu 'gā nupe 'araiwamū kwaw ire 'gā wea'aramū otywera moiawer are. "Janeruwarete 'ga janetywera omoit jane wi", 'jau 'gā ajaupe. Aipo 'araiwa akou amāmyter ipe. Aipoa 'araiwa kwaw ire kwaiwete te amana, kwaiwete te ywytua nanē nū. A'eramū opojyayramū kwe pe ae wawamū awau yaruu pype ae ataa.

A'ere Paulo 'ga 'jau oree:

¹⁰ —'Araiwa ako okwaw ai'i. A'eramū jane jareapyakaakau ee ra'ne. Kasi a'e pe 'aw awi jane oramū nia'wyyri jane ne — 'jau 'ga oree. —Janeyara tpyywyk jane ne. Karaemā jane simonoukapaw ekoete ne. Ae 'gā we opaw ine — 'jau 'ga oree.

¹¹ A'ere yaruu waraara 'ga nuerowiari Paulo 'ga. Yaruu jara 'ga nanē futat 'ga rerowiare'ema nū.

A'eramū 'gā 'jau etee 'gā nupe:

—Naani nū'ū. Nipojya'uweri nū'ū. Soo tāmējē futat jane jarekou nū'ū — 'jau etee 'gā oree.

A'eramū jefaruu 'gā 'wyyria'ri 'ga 'gā nerowiaa.

¹² —'Au nia'wyyri jane amana pype jane rekoa — 'jau etee 'gā jefaruu 'wyyriara 'ga upe. —A'eramū jane jarewau futat. Fenise 'jawa amunaw ipe soo esaka 'jau — 'jau etee 'gā 'ga upe.

Fenisea 'up 'ypō'ōū pype wējēmī futat nū. A'e pe ywytua nipytuui. A'eramū 'gā 'jau:

—Soo peu, Fenise 'jaw ipe 'jau. Peu futat soo ko amana magwapa 'jau — 'jau 'gā ajaupe numiamū.

Ywytuuretea 'ua 'gā nupe

¹³ Poje ywytu'i'ia 'ua oree. A'eramū 'gā 'jau:

—Jarуетe futat jane oi ra'e — 'jau etee 'gā ajaupe. A'eramū 'gā —Pe'je ajee soo etee 'ū — 'jau nū.

A'eramū ore arawau aru'aa yaruu pype nū. A'erauwe 'gā yaruu momytawa mua imatāu. A'eramū 'gā yaruu rerekou ywywyyri'i etee futat.

¹⁴ Poje ywytuuretea 'ua oree. 'Ypō'ōū 'arimū opytu mua oree. A'ea futat yaruu moyyita imotomotomoga oree. ¹⁵ Ywytuua 'ua ore rewiri tāmējē futat. A'eramū yaruu waraara 'gā

—Sirowak imonou imojekoka Jemiaresage are — 'jau numiamū.

A'ere ywytua nuerowagukari 'gā nupe. A'eramū ore rerawau tpyytera katy. ¹⁶ A'ere ore rerooi 'ypō'ō'ī atykupe katy etee. Ywytuua ore rerawau. 'Ypō'ō'ī rera Kauta. Ya'ria 'gā imogou yaruu ku'a are. ¹⁷ A'eramū 'gā ya'ri'i mua imatāu enuēma yaruu 'arimū.

—Kasi ywytuua erooi imonoka ne — 'jau 'gā.

A'ere 'gā tupaama pyu yaruu mamamani ywytu awi imotyapa jupe.

—Kasi ikai kai jane ree ne — 'jau 'gā.

A'eramū 'gā tupaama pyu futat imamamana ywytu awi ifaa.

—Namukui 'awamū Libia ywy ruwi. Libia ywy pyri notypyri futari. Kwaiwete te 'yisiga jemogyi tpyter ipe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā a'eramū okyjau 'yisiga pype yaruu amī awi.

—Kasi ywytua jane monoi 'yisig are ne, janeyara kakau jane ree ne— 'jau 'gā ajaupe okyjau. —'Yisiga pype iamīāu nipo ikaikai jane ree— 'jau 'gā ajaupe.

Yara orojewi ikaika awi 'gā okyjau. Ywytua taity pirera pyu etee futat yara renujāna. A'eramū 'gā taity pirera moiapap jui.

—Kasi a'e pe jane rerooi jane renujāna 'yisig are ne— 'jau 'gā.

A'eramū 'gā taity pirera moiapap jui. A'etea ywytu ore reroo ore rerekou meewere'i etee futat ore renujāna. ¹⁸ A'ere niojeri futari ywytua 'ua oree. A'eramū 'gā ai'uwe karaemā monou imomopoa 'y pe. A'eramū yara owewuita'i oree.

¹⁹ Imuapyra 'ara rupi 'gā yaruu pypiara monou imomopoapap. Wywasig, taityuu pypekap, taityuu. Mīmera we futat 'gā imomopoapap yar awi. Opou futat 'gā imonou imomopoa yar awi.

²⁰ Kwaiwete ore seri kwara resake'ema. Jaytata miamū futat ore narue-sagi'i futari. Amanarowoky'a esaukare'ema oree. A'etea ywytua wone-jere'emamū futat 'ua oree. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Sapap futat nipo 'ā jane— 'jau 'gā okyjau kwara resake'emawe futat.

²¹ A'eramū ore arakou kwaiwete 'ara magwapa orojemi'ware'ema. Ore jemuaēma ore rerekou ore mojemī'warukare'ema.

A'eramū Paulo 'ga afu'ama oje'ega 'gā nupe:

—Peesak 'jau noko ako pēē je rerowiare'ema ai'i 'ja, 'au etee futat jane ruwi kwara 'ara rapesaka 'eramū ai'i 'ja— 'jau 'ga 'gā nupe. —Kreta pe jane pyta re amunipo 'ā janekaraemā nimonoukari futari. A'ere ako “Soo futat jane jarekou”, pe'je etee ai'i. ²² A'ere je 'i 'awamū pē nupe: Pejemanū awi kasi pekyje ne. Yaruua typywyk futat jane wi. A'ere nipo jane mū nimanūi futari— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²³ —Awa ppytuna rupi Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga amū muri je pyri ko. A'eramū 'ga imome'wau jee ko. Janeruwarete 'ga te 'ā jejararetea. Ma'eramū 'ga 'ā ojeypyriwara 'ga amū muri jee, imoporogytaukaa jee— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. ²⁴ —Ywagipewara 'ga 'jau jee ko: “Erekyje kasi ekou ne. Najukaukara'uweri je ene 'au. Ereō futat ewaēma 'wyriararete 'ga pyri ejemome'wau 'ga upe 'jau”, 'jau 'ga jee ko. “Ene rupi oo ma'e 'gā nanē futat namanūi futari amū”, 'jau 'ga imome'wau jee ko. “Janeruwarete 'ga 'ā esage te. A'eramū 'ga ene rupi oo ma'e 'gā amū apisiukare'ema futat nipo”, 'jau 'ga jee ko— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁵ —A'eramū pēē pejepya'awyre'emamū. Je 'ā Jarejuwarete 'ga arowiat. 'Ga je'eg imū etee futat nipo 'ā ijeapoi jane. Jee imome'uawer imū etee futat nipo 'ga iapoi— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. ²⁶ —A'ere nipo ywytua jane rerooi jane rerojekoka futat 'ypō'ōū mū ree— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁷ Mukūja morowykye'ema rupi ywytua ore rerawau ore rerekou ore renujāna. 'Yē'ē rpypterimū, Metiteraniu 'jawa rpypterimū awau ppyajeaje katu 'gā amū wea'aramū wwy are:

—Sojot nipo 'ā jane ywy pyri 'ja— 'jau yara waraara 'gā ajaupe.

²⁸ A'eramū 'gā itajuu mū apysāu tupaama siāpyr are. A'ere 'gā imonou imomoa 'y pe tom. A'eramū trītai seis metro awau wapyka ywy are. A'ere 'gā ywy are iwyyg ire imua nū. Arawau peu muku'i nū. A'eramū 'gā imonou

imomoa nū tom. A'ea ināinānī'i etee oo wīti seis metro etee awau wapyka ywy are. ²⁹ A'eramū 'gā kyjea 'gā nerekou poromū ia'agawyaaukaa 'gā nupe.

—Ita 'arimū jane oi ne— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā yara momytawa monou imomopoa ita 'arimū arawawe'ēwe. 'Gā iku'a pewara monou imomoa. Tom tom. Irūpāwē monou imomoa. A'eramū futat yaruū momytawo orojeupe.

A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kamēsiete werewi pa 'ā ku'emamū nū— 'jau 'gā ajaupe.

³⁰ A'ere yara waraara 'gā amū ya'ri'i monoi imomoa 'y pe. Saka'jam 'jau numiamū.

—Yaruū momytawa siroo imomoa iruupeu'i isī awi— 'jau futatee 'gā ajaupe numiamū.

³¹ A'eramū Paulo 'ga 'jau jefaruū 'gā 'wyria'ri 'ga upe jefaruū 'gā netee:

—Yaruū waraara 'gā ka'jamamū nipo ywawuje etee futat pepap. 'Gā ka'jam ire nipo Janeruwarete 'ga nojejukai pē nee— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

³² Aipo ojeupe 'ga 'eramū jefaruū 'gā ya'ri'i sīāwonoka imonou imoia yaruū awi.

³³⁻³⁴ Ku'em ja'wyja'wyuramū Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Pe'je pejejua pejemī'waa. Mukūja morowykye'ema rupi te 'ā nepejemi'wari— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pe'je pejemī'waa pejemopifuakaawamū. Tepepifuakat 'jau. Nimanūi futari jane mū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁵ Aipo 'e re Paulo 'ga kanape'i mua opo pe. A'eramū futat 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree — 'jau 'ga oje'ega monou 'ga upe 'gā nowase.

A'eramū futat 'ga ape monoka i'wau. ³⁶ A'eramū 'gā 'ga jemi'wara resakawe futat aku'iramū. A'eramū futat 'gā ojemī'waa 'ga pyri. ³⁷ Kwaiwete ore yaruū pypewaramū. Tusētū setētai seis te ore pytuna. ³⁸ A'etea 'gā iapopyrera a'upap. Ojomoyka i'wau. A'e pe 'ā 'gā imomopoa nū. Iapoe'emera momopoa nū. Kwaiwete juowuuranaku'ia 'gā imomopori. A'eramū futat yaruū mawua imua orojeē imowewuuta.

'Yisiga pype yaruū sīamīawet

³⁹ Ku'emamū yaruū waraara 'gā 'jau:

—Ma'ape jane jarejua 'ū? Niesagi we te 'ā jane 'au jepi— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'yisiga resaka.

—Pe'je ajeē soo peu jarejekoka esaka— 'jau 'gā 'yisiga repejāna imonou.

⁴⁰ A'eramū 'gā yaruū momytawaama monoka. Furuk. Iku'ookawa 'gā irapa jui. A'ere 'gā taity pirera pypekau isī me ywytu upe numiamū.

—Jane reroo pea 'yisig are jane rerojekoka 'jau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

⁴¹ A'ere 'yisiga mū ruwi tpytyr ipe yaruū renune pyppe'i rake. A'eramū 'gā esake'ema. A'eramū ūy? tawata ore rerawau ore renujāna i'arimū. Tyryk. 'Yisiga pype yaruū sīamīāu oree. Ywytuu fuakara futat yaruū monou isīamīāu ore wi. A'eramū futat 'gā imosokarūme'em. Nomosogarūi 'gā. Kwaiwete te 'y ryjuapia. A'eramū 'y ryjuapia futat iku'awopena. ⁴² A'eramū jefaruū 'gā 'jau 'wyriara 'ga upe:

—Siapisi ose ma'efera 'gā 'jau. Siapisi tāmējē 'gā 'jau. Kasi 'gā ka'jami ne— 'jau 'gā 'wyriara 'ga upe.

⁴³ A'ere 'gā 'wyria'ri 'ga nifeweri Paulo 'ga juka are. A'eramū 'ga 'jau:

—Naani nū'ū. Peapisi awi 'gā nū'ū— 'jau 'wyria'ri 'ga jefaruū 'gā nupe.

A'ere 'wyria'ri 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau pejepopoa jui. Oytap ma'eramū pejewau tenune pejey-tapa pejekokoka 'yisig are. ⁴⁴Iytawe'ema 'gā yaruu pemer are too oytapa 'jau —'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū ore nan arawau. Orojekokoka pāwē pāwē futat ikue, aramanūme'em futat ore mū ikue.

28

Mauta 'jawa 'ypō'ō me 'gā nekoawet

¹ Arawau orojekokoka 'ypō'ō me aru'jāu 'y awi. Peu futat ore 'ypō'ō rera kwaapa.

—'Aga 'ypō'ō rera Mauta— 'jau ipype 'up ma'e 'gā imome'wau oree.

² A'eramū ore jekog ire peuwara 'gā 'ypō'ō mewara 'gā 'ua ore refejāna. Ore rapeje'ega 'gā 'ua. Opojejuka esageramū 'gā ore ree. Amanakya pype te ore ruri aru'jāu. A'eramū 'gā 'ua tata mojoyy'wau ore ree. Iro'ysag awi tata mojoyy'wau ore ree.

³ A'eramū Paulo 'ga 'yw akā ypiwera rerua imono'oga tataramū. A'eramū moja uēma tata rakuw awi. A'eramū 'ga po u'wau. Waekou akou 'ga po are.

⁴⁻⁵ A'ere 'ga imowawagi etee imonou tata pe.

A'e resaka 'ypō'ō mewara 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Oporojuka ma'efera 'ga nipo 'ā koromū kūi— 'jau 'gā ajaupe. —'Ype ako 'ga namanūi ko. A'ere 'awamū 'ga manūi. Nae u'uaiwi 'aga moja. Nauagi ae 'aga moja rāi ay upe— 'jau 'gā ajaupe. —Janemaira 'ga 'ga nomogoukari.

⁶ A'eramū 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree.

—Siesak 'ga po wuwura 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —Siesag iki 'ga amanūa erujewi— 'jau 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree.

'Ga po wuwura rapesaka 'gā ajemogyau namutamutat numiamū. A'ere nowuwuri 'ga wi. Naayi 'ga upe.

'Ga po wuwure'ema resakawe 'gā 'jau:

—Kuu. Nowuwuri futari 'ga poa ra'e nū'ū. Namanūi futari 'ga jupe ra'e nū'ū. Maira 'ga te nipo 'ā 'ut owaēma janee— 'jau etee 'gā 'ga upe nū.

⁷ 'Yisiga pyri P'ublio 'ga ywya 'upa. P'ublio 'ga 'wyriara 'ypō'ō mewara 'gā nupe. A'eramū 'ga 'ua oree, ore rerawau oje'wyr ipe. A'e pe ore arajemogyau 'ga pyri muapya orosea. Ojejukau esage futat ore ree. ⁸ Peu ore rekoramū 'ga ruwa 'ga ojero'wau 'upa. 'Ga tururua 'ga mory'wau. A'eramū 'ga 'upa oseawa pype etee futat afu'ame'ema 'upa. 'Ga tururua 'ga pifuaka'roka 'ga nuga 'ga ro'y reewe. A'eramū Paulo 'ga awau oje'ega 'ga upe. A'ere Paulo 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'ga ree:

—Ekatu'ok 'ga, ki Ku'jyp— 'jau 'ga oje'ega monou 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga opo monou 'ga apyte'rarimū. A'erauwe futat 'ga afu'ama ajarueteramū.

⁹ A'erauwe 'ga resakarera 'gā awau Paulo 'ga rera mokwasi'wau opytuna 'gā nupe. 'Ga rera renupawe ojero'wu ma'e 'gā 'ua ajatykau 'ga ree ojema-jarueteukaa 'ga upe. A'eramū ojero'wu ma'e 'gā ajarueteupawamū.

¹⁰ A'eramū 'gā mama'e mua ore upe kwaiwete. Anure ore 'wyrāmū 'gā mama'e mua wējēmī futat oree nū. Oreremi'urama mua oree, or-eremirerooramū.

Pe awi Roma pe 'gā oawet

¹¹ Muapya jay magwaw ire ore aru'aa yaruu mū pype nū. Aresāri 'jaw awi futat 'ua 'upa 'ypō'ō me amana magwapa rakue. Aipo yaruu rera Mait jopewet, 'jau 'gā e'roka. A'e yaruu pype aru'aa. Aru'ar ire ore oroia.

¹² Arawau orojekokoka Sirakusa 'jawa amunaw ipe. Peu ore muapya orosea.

¹³ Muapyyra oloser ire ore oroia arawau nū. Regiu 'jawa amunaw ipe etee orojekoka. Majepi tee ore orosea peu. Ai'iwetetewe ywytua 'ua oree, oreatykupe katy 'ua ore upe. A'eramū ore oroia. A'e ywytua ore renujāna ore rerawau kamēsīete futat. Mukūi tee ore orosea. Arawau orowaēma Posuori 'jawa amunaw ipe. Peu ore aru'jāu yaruū awi. ¹⁴ A'e pe ore majepeja etee morowykye'ema magwapa. A'e pe futat ore Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nekoāa. A'eramū 'gā 'jau oree:

—Pe'je pejejuā 'au ore pyri, morowykye'ema mū magwapa— 'jau 'gā oree. A'ere ore morowykye'ema magwaw ire arawau nū. Ywyrī futat ore oi poromū Roma 'jawa amunaw ipe arawawamū.

¹⁵ A'eramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā ore rera renupa rakue. A'eramū 'gā 'ua ore rowosōu. Apiu 'jaw ipe, Tres Wēta 'jaw ipe. Mīmera amunaw ipe 'gā 'ua ore rowosōu.

Aipo 'gā nesakawe Paulo 'ga aku'iramū 'gā nee. A'eramū futat 'ga oje'ega Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā ore rereko ape ejeape. Ene te 'ā 'gā eremut ore maku'iukaa— 'jau Paulo 'ga Jarejuwarete 'ga upe oje'ega monou.

Roma pe Paulo 'ga renawet

¹⁶ Roma pe orowaēm ire jefaruu 'gā 'wyrīara 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Awamū eko 'oga mū pype— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

Jefaruu 'ga nanē 'ga amū imogou Paulo 'ga ree omaenun ma'eramū.

¹⁷ Muapyt oser ire Paulo 'ga oje'ega monou judeu 'gā 'wyrīara 'gā nupe:

—Pe'je pejejuā je resaka 'au— 'jau 'ga 'gā nupe oje'ega monou.

A'erauwe judeu 'gā 'wyrīara 'ga ajatykau 'ga ree. Ojee 'gā jatykapawauwe Paulo 'ga ojemome'wau 'gā nupe:

—Jareppy 'gā nekwawer imū etee futat je iapoi tekou ai'i. A'etea judeu 'gā je pyyk, je pofaa, je monou romanū 'gā 'wyrīara 'ga po pe. Jerusareg ipe 'gā je pyygi ai'i. A'ere 'gā je monoi romanū 'gā 'wyrīara 'ga po pe. ¹⁸ A'ere 'gā opo pe je mono re romanū 'gā poronuwi jee. Je upe oporogytapaw ire 'gā 'jau ajaupe: “Nuapoi 'ga 'ā mama'e tywera amanūawamū ra'e”, 'jau 'gā ajaupe. “A'eramū ore 'ga jukawe'em. Pe'je ajee sapoit 'ga wi”, 'jau romanū 'gā ajaupe numiamū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁹ —A'ere judeu 'gā 'wyrīara 'gā nafutari je wi 'gā pōira. A'eramū je 'jau 'gā nupe: “Too tejemome'wau 'wyrīararete 'ga upe 'jau”, 'jau je 'gā nupe. Ma'eramū 'ā je ruri tejemome'wau 'ga upe 'au— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe. —Natepytuna 'gā je'ēwu'jaga rūi je ruri. Tejemome'wau te je ruri 'au ai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama.

²⁰ —Ma'eramū je 'ā pē majatykai tejemome'wau pē nupe. Ymā te 'ā judeuramū jane Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga rapesagi. Jejui 'ga 'ā 'ga remimurera futat. A'e 'ga je 'ā arowiat tekou. A'eramū 'gā 'ā a'eramū 'ga rerowiarāmū je munepa je mýina je pofaa itaju pyu— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²¹ A'eramū peuwara 'gā 'jau Paulo 'ga upe:

—Namuri futari 'gā kā'arana ikwasiaa oree enereko tywer are. Pe awi 'ut ma'e 'gā miāmū nomome'ui futari ene rekoarūe'ema oree— 'jau 'gā Paulo 'ga upe. ²² —A'eramū ene Jejui 'ga mome'wau oree 'awamū. Taruenup ene imome'ua 'jau. “Kwe pewara 'gā 'ā Jejui 'ga rerowiaara 'gā je'ēwu'jaga ajemogyau” 'ea 'ā ore a'jea futat aruenup arajemogyau. Ma'eramū 'ā ore “eporogyta oree”, ore 'i enee. Taruenup ene imome'ua orojeupe 'jau, 'jau 'ā ore enee. ²³ A'eramū nipo ore anurenure'i arajua eneporogyta renupa— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

A'ere 'gā awau aipo 'ga upe 'e re.

Ko'iko'i ete 'gā 'ua Paulo 'ga porogyta renupa. Amumera 'gā 'ua 'gā nupi 'ga porogyta renupa. A'erauwe Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe. Ai'iwetetewe

agawewi futat. A'etea 'ga oporogyta werokaarup 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga mogyta are 'ga 'gã mu'jau.

—Anure nipo Janeruwarete 'ga reni 'wyririamũ janee— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau. —Oje'ega renuparamũ ae 'ga ae mowywya imonou ojepyri wemiayuwamũ imogyau. Oje'ega renupare'ema 'gã te nipo ajee 'ga omono mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. —Ymã te 'ã Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nanë 'ã ka'arana kwasiaa inuga Jejui 'ga ree janee rakue: “Anure nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri janee jane katu'okawamũ”, 'jau 'gã ikwasiaa inuga janee rakue. Jejui 'ga 'ã Jarejuwarete 'ga ra'yra futat. Werowiarãmũ 'ga pë katu'ogi pë mogyau wemiayuwamũ futat— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

²⁴ Aipo 'eramũ 'gã amũ 'ga je'ega rerowiaa. A'ere amumera 'gã 'ga je'ega nuerowiari ajemogyau. ²⁵ A'eramũ 'gã awau 'ga wi.

'Gã o enune Paulo 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga 'Agesage je'egi Isai 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga 'ga 'Agesage je'ega mome'wau janepytunera upe rakue. A'jea futat 'ga je'ega.

²⁶ A'e are 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue:

“Ekwap eporogytau 'gã nupe:

Peenup futat nipo numiamũ. A'ere nipo nepëneapyoi ee.

Pemã'ë esage agawewi nipo ee. A'etea nipo pëë esakare'ema 'jawe etee pejemogy.

²⁷ Pë'akwaawe'ema pë nereko.

Pejeapyakwara peawopytym. A'eramũ pëë jeje'ega renupe'ema.

Pejeapymĩau esakare'ema 'jawe. A'eramũ pëë jeremiapofera resake'ema.

Peje'akwaaw ire amunipo 'ã pëë pejejea pemÿi je ree.

Pëapyã amunipo 'ã enupa. A'eramũ amunipo 'ã pëë pejejeapyoramũ ee.

A'eramũ futat amunipo 'ã pëë je rerowiaa pejemogyau.

A'eramũ futat amunipo 'ã je pë katu'oka”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama.

²⁸ A'ere Paulo 'ga 'jau 'gã nupe:

—Janeruwarete 'ga 'ã oje'eg esage omono judeue'ema 'gã nupe. Judeue'ema 'gã nupe nanë ojemome'waukaa jee nũ. “Pe'je pejepoia pejetywer awi”, 'jau je 'gã nupe. “Pejetywer awi pepoiramũ 'ga pë katu'ogi”, 'jau je 'gã nupe. Judeue'ema 'gã nupe je aipo 'jau tekou. 'Gã 'ã werowiar ete— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

²⁹ 'Ga porogytapaw ire judeu 'gã awau Paulo 'ga wi. Ajamueu awau 'ga 'eawer are ajemogyau.

³⁰ Mukũi kwara poromukuran Paulo 'ga ako peu, Roma pe ikue. Paulo 'ga ka'aranũũ monou 'oga mepyau ojeupe. Oje'wyr ipe oo ma'e 'gã mua esage ojepyri:

—Pe'je pejejua pejesou pejeapyka. Saporogyta 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina.

³¹ A'eramũ 'ga Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe:

—Jejui 'ga je'ega ki peenup pejemogyau. “Nan ki pejemogy”, e'i Jejui 'ga janee rakue. A'eramũ jane 'ga 'eawer imũ etee futat mama'e apou jarejemogyau. Jejui 'ga futat janejararetea. A'eramũ jane 'ga je'ega etee futat erowiaa— 'jau Paulo 'ga 'ũina amowaara 'gã nupe imome'wau.

Okyjawe'em futat 'ũina imome'wau 'gã nupe.

Romanū

Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana okwasiarukat Paulo 'ga upe rakue. A'eramū Paulo 'ga 'aga kwasiaa imonou Roma pewara 'gā nupe.

Ymā te Janeruwarete 'ga Abraão 'gā juapyrera 'gā mū'jāu imogyau wemiayuwamū rakue. Judeu 'gā Abraão 'ga juapyrera. Oje'ega Janeruwarete 'ga imonou Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū judeu 'gā mama'e apou Moisesi 'ga remikwasierer imū rakue. Ymā judeu 'gā etee Janeruwarete 'ga remiayuwara rakue.

A'ere Jeju 'ga rur ire Janeruwarete 'ga wearamū sigaty etee. 'Ypeywar are Jeju 'ga manūi janetywera mepyawamū. A'eramū Janeruwarete 'ga 'awamū Jeju 'ga rerowiaaramū jane mogyau wemiayuwamū. Judeu 'gā, judeu'emamū jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe 'ga upe. A'eramū 'ga jane katu'oka pāwē pāwē, Jeju 'ga jane erowiarāmū.

Roma pewara 'gā naeapyo'i ee rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukaa Paulo 'ga upe 'gā mueapyoawamū ee. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue.

¹ Je Pauloramū ka'aran akwasiat imonou Roma pewaramū pē nupe. Jeju Kristu 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'yraretea. 'Ga 'ā je mogo ojeupe oporowyky ma'eramū. A'eramū 'ga ruwa 'ga je pyyrūmū morogyta esage mome'waramū ikue. Aipo morogyta esagea Jeju 'ga mome'ua. A'eramū je a'eramū tekou 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe.

²⁻³ Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga mome'ui oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā ka'arana kwasiaa 'ga ree rakue, Jarejararete 'ga ree rakue. "Anure nipo je teja'yra 'ga monoi ywy pe 'ga mogou ywy pewara 'gā pype", 'jau 'ga 'ā oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue.

A'e are 'ā 'gā ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga 'ā janejararetea, Jeju Kristu 'ga. Ywy pe 'ua 'ā 'ga 'ari kunūiakyrāmū, Davi 'ga juapyrerāmū rakue. ⁴ A'ere 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga wereko. A'eramū 'ga manū re 'ga Ruwarete 'ga opājē mū 'ga moferapa, 'ga kwaawukaa janee. "A'jea futat pa je Jeju Kristu 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea ra'e. Wa'yrareterāmū 'ga rekoe'em ire amunipo 'ā 'ga 'ga nomoferawi" 'e are jane mu'jaukaa.

⁵ Aipoa wa'yra 'ga upe futat Janeruwarete 'ga je mogoukari kwe pewara 'gā nupe ikue. "Paulo 'ga emogo kwe pewara 'gā nupe emome'waramū", 'jau 'ga wa'yra 'ga upe.

A'eramū Jeju 'ga je mogou 'agamū judeu'ema 'gā nupe omome'waramū ai'i. "Ekwap kwe pe je mome'wau, je rerowiarukaa ekou 'gā nupe. Je upe futat ewau je mome'wau 'gā nupe", 'jau 'ga jee. A'eramū je 'agamū tekou 'ga mome'wau pē nupe.

⁶⁻⁷ Roma pewaramū pēē nanē Janeruwarete 'ga pē mū'jāu Jeju Kristu 'ga remiayuwamū. Wemiayuwamū nanē 'ga pē mū'jāu nū. 'Ga 'ā oporomutaramū pē nee. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe.

Kuru'jywa 'ga Janeruwaretea. Jeju Kristu 'ga Janejararetea. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. Pē mopy'ata'waa nanē je afutat nū.

'Gā nee oje'ega monoawet

⁸ Kwe pewara 'gā najuejue etee futat pēnera renupa. "Roma pewara 'gā werowiarete futat Jeju Kristu 'ga" 'e kwasi'oa 'gā enupa. A'eramū je teku'iramū tekou pē nee. Jarejuwarete 'ga je imuorypa pē nee. "Ene te 'ā eneresage. Ene futat 'ā eja'yra 'ga rerowiarukaa Roma pewara 'gā nupe.

'Awamū kwe pewara 'gā 'gā nera renupa", 'jau je 'ga upe, 'ga muorypa pē katu'og are.

⁹⁻¹¹ Jeowet je pē nesaka. A'eramū je teporogytau tekou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. 'Ga upe futat je porowykyi tekou teporomutamū 'ga ree. 'Ga ra'yra 'ga je tewau imome'wau tekou. 'Ga je kwaapa. Teojere'emamū je teje'ega 'ga upe pē nee. "Jeowet je Roma pewara 'gā nesaka, Kiapi'ni. Naesagi we je 'gā. A'eramū ene ejemifutar imū je monou peu, 'gā nesaka", 'jau je 'ga upe tekou. Afutat je Jarejuwarete 'ga 'Agesagea mama'e esage apoa pē nupe, ojee pē mojemogypygyukaawamū. ¹² Pejejepyri je o re nipo jane jarekū'iramū jarejuee. Pēe Jejuī 'ga rerowiararetea nipo je maku'iu pē nee. Je 'ga rerowiararetea nanē nipo pē maku'iu nū. A'eramū jane jarejomogypygyukaa 'ga ree.

¹³ Pēe Jejuī 'ga rerowiaa pejemogyau je 'jawe. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jeparuesagiwet je pē nee. "Too 'gā nesaka 'jau", 'jau je tekou tejeupe numiamū. A'ere maran gatu gatu etee mama'ea jee. A'eramū je tewawe'em we. Afutat je Jejuī 'ga rerowiarukara pē pyriwara 'gā amū nupe. Karanū je rekoi kwe pe judeue'ema 'gā amū nupe, 'ga rerowiarukaa ai'ī nū. Nan too tekou peuwara 'gā amū nupe 'ga rerowiarukaa, a'e futat je. A'ere nipo je oi futari 'gā amū mogyttau Jarejuwarete 'ga upe 'jau. ¹⁴ Nanuar imū omome'wawamū futat Jejuī Kristu 'ga je mogoi ikue. Ma'eramū 'ā je rekoi 'ga temogoawer imū etee futat kwe pe 'ga mome'wau 'gā nupe. "Wyrarete pewara 'gā nupe, ka'a pewara 'gā nupe, ojemu'e ma'e 'gā nupe, ijemu'e'ema 'gā nupe. Mīmera 'gā nupe ekwap je mome'wau", 'jau 'ga jee ikue. A'eu te futat 'ā je tekou. ¹⁵ A'eramū je a'eramū Jejuī 'ga ree teporomome'uweramū futat pē nupe Roma pewaramū nanē nū.

Jejuī 'ga ree morogyta esagea

¹⁶ Opājē mū Janeruwarete 'ga morogyta esage rerowiaara 'gā katu'oka. Aipo morogyta esagea Jejuī 'ga mome'ua. Judeu 'gā 'ga remikatu'og ypyfera. A'ere 'ga 'awamū judeue'ema nanē ikatu'ogi nū. A'eramū je morogyta esage mome'wau tekou 'gā nupe najuejue etee futat. Nojenosī je imome'wau tekou. ¹⁷ Morogyta esage renuw ire jane jarejeapyoramū 'ga 'e are. "Jejuī 'ga rerowiaara 'gā etee ajemogyau je jekoty'aawamū", Jarejuwarete 'ga 'e are jane jarejeapyoramū. Ymā te 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue: "Jejuī 'ga rerowiaara 'gā etee wesageramū 'ga upe. Aipo 'gā etee 'ga imogyau ojeypyri nakwaparimū ete rūi", 'jau 'gā ikwasiaa ka'aran are rakue.

Wyy pewaramū janetywet

¹⁸ Janeruwarete 'ga amara'neramū mama'e tywera apoara 'gā nee, werowiare'ema 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are. Mama'e tywera apo are etee 'gā wea'aramū. Ku'jywa 'ga ree jēmī wea'are'emamū. A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga kwaape'ema. 'Ga ree wea'ar ire amunipo 'ā 'gā 'ga kwaawi. Mama'e tywera etee 'gā iapou. A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga kwaawukare'ema ajaupe. ¹⁹ Agamū futat 'ga ojek-waawukaa 'gā nupe. Opājē resaukaa 'gā nupe. A'ere 'gā 'ā nuerowiari 'ga. A'eramū 'ga aipoa werowiare'em are 'gā nerekou tyweaete.

²⁰ Ymā te 'ā 'ga wyy apoi rakue. A'eramū jane 'ga remiapofera resaka 'ga kwaapa. Niesagi jane 'ga numiamū. A'ere jane 'ga remiapofera resagi. A'eramū jane 'ga kwaapa, 'ga pājē kwaapa nanē nū. Niatepawi futari 'ga pājēa. A'eramū aipo 'gā 'jawarūe'em: "Nakwaawi je Ku'jywa 'ga", 'jawarūe'em 'ga upe. ²¹ Akwaap futat 'gā 'ga numiamū. A'ere 'gā nopojeuwi te 'ga. "Ene 'ā Orewararetea", 'jawe'em 'ga upe. Wesak futat 'gā mama'ea 'ga remiapofera.

Niporomuorywiweri te futat 'gā 'ga ree ojeupe iapopyrer are. Mama'e tywer are etee 'gā nea'aramū. Ypytunaiwa pype wata ma'e 'gā nuesagi futari mama'ea. Nan tee 'gā. Ni'akwaawi futari mama'e are. A'eramū 'gā mama'e tywera apou. ²² “Ore'akwaawarete futat ore”, 'jau futatee 'gā. A'ere 'gā 'meramū etee. I'akwaap 'me ma'e 'gā. ²³ Janeruwarete 'ga 'ā okoeteete ma'ea. A'ere 'gā nomuorywi 'ga. Mama'eukwaawa etee 'gā wa'agawy ita pyu imu'ama ae 'jawe ojeupe. Wyra wewe ra'agawyau. Wyra wata ma'e, oyryryk ma'e. Mīmera 'gā imogyau ia'agawyau ojeupe. Wemiapofera etee 'gā amuoryp 'gā jemogyramū, Janeruwarete 'ga amara'neramū nanuara 'gā nee.

²⁴ Nanuara 'gā nee Janeruwarete 'ga nojejukai. “Mama'e tywer are etee 'gā paruapoweramū. Tene 'gā jemogyi otywera etee iapou ra'ne”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū taetu 'gā ajemogyau mama'e tywera apou ajaupe.

²⁵ Nuerowiara'uweri 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg a'jea. O'mea etee futat erowiaa. Amuoryp 'gā Janeruwarete 'ga remiapofera etee. Iapoarera 'ga jēmī imuorype'ema. 'Ga futat imuorywipyraretea agawewi. A'etea 'gā 'ga muorype'ema. A'eramū 'ga opoia nanuara 'gā nui.

²⁶ Wemiapofera etee 'gā imuorywamū Janeruwarete 'ga opoia 'gā nui. “Mama'e tywer are etee 'gā paruapoweramū. A'eramū je tepoia 'gā nui”, 'jau Janeruwarete 'ga ojeupe rakue.

A'eramū taetu mama'e tywera apoara 'gā wemifutar imū etee futat mama'e tywera apou. Kūjāmera 'gā omena ojee ekoa jēmī ifutare'ema. Kūjānamū etee futat 'gā wemiārūnamū ajuee. ²⁷ Kūima'e 'gā nanē opoia wemireko are oko awi nū. A'eramū 'gā kūima'eramū etee futat ajafutaa. Owy'aa kūima'eramū etee futat ajuee. A'eramū nanuara apoara 'gā ojemote'aa ojetee futat, akou tywet nipo 'gā otywer are wemifutar imū etee futat.

²⁸ Niporokwaawiweri 'gā Janeruwarete 'ga ree. A'eramū 'ga opoia 'gā nui. “Mama'e tywer are etee pēnea'aramū je poiri pē nui”, 'jau 'ga 'gā nupe, mama'e tywera apoukaa 'gā nupe. ²⁹ Aipo 'gā nia'wyri futari. Akowarū'e'em 'gā. Mama'e tywera etee 'gā iapou. Ojokaraemā 'gā ifutaa, ojomotesirūgatuu, iporerekoaywerete 'gā, oporojuka ma'e 'gā. Ajamue 'gā akou. O'meramū te 'gā 'jau. Morogyta mowuwuara 'gā. ³⁰ Ajuago'wau 'gā. Niporomutari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. Nojejukai 'gā ajuee. Ojomotywerukat 'gā. Nuenuwi 'gā ujara 'gā je'ega. Ojerowiaraiw etee 'gā ojee. ³¹ Ni'akwaawi 'gā mama'e are. Nuapoi 'gā mama'ea u'eawer imū. Najemuaēmi 'gā ajuee. Nipy'ata'wai 'gā ajuee. ³² Aipo 'gā Janeruwarete 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Nakamēsī etee rūi futat 'gā oi peu. A'ea 'gā ikwaapa agawewi. A'etea 'gā nopoiri futari mama'e tywera apo awi. Ojero'waro'wau etee otywera apou. A'eramū 'gā ojerowiarairaipa etee futat otywer are. Amumera 'gā mama'e tywerete agawewi wapo. A'etea 'gā 'jau: “Eneremiapoa esage futat”, 'jau etee 'gā ajaupe, mama'e tywera aporamū.

Aipo 'gā nemiapoa mama'e tywera futat Janeruwarete 'ga upe.

2

Mama'e tywera apoara 'gā nereko tywet

¹ 'Gā nemiapofera mama'e tywera renuw ire pēē mū 'jau: “A'jea futat 'gā nemiapofera mama'e tywera futat”, 'jau nipo pēē pejejaupe. “Aipo apoa 'gā ojemotywea Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'ere aipo 'e reewi mama'e apou 'ga 'jawerimū etee futat nū 'eramū pēē nanē pejejekwau Jarejuwarete 'ga upe. ² “Mama'e tywera apoara 'gā Janeruwarete 'ga wereko

tywet” 'ea jane ikwaapa. Mama'e a'jea etee Janeruwarete 'ga iapou. A'eramū jane 'jau, “Mama'e tywera apoara 'gā ojereko tywerukat futat”, 'jau jane. ³ Ma'eramū sipo ajee pēē nanē mama'e tywera apou 'gā 'jawe etee nū, “pēnemiapofera nia'wyrī 'ga upe”, 'e re? Pēē sipo Janeruwarete 'ga nepē nereko tywera mama'e tywera pēē iaporamū? Mama'e tywera pēē iaporamū 'ga pē nerekou tyweaete nanē 'gā 'jawe futat. ⁴ Pēē mū nipo 'jau: “Jane ree 'ga jemuaēmi. Ipota'wa futat 'ga jane ree. Najane rereko tywera'nei 'ga”, 'jau nipo pēē. Aipoa a'jea futat. A'ere pēē nepēneapyoi 'ga ree. Ajemuaēm futat 'ga pē nee pētywer awi pē momoirukaawamū pē nupe. Ma'eramū 'ā 'ga nepē motesirūgatua'nei. “Otywer awi 'gā poir ire je 'gā nerekou tywera'em”, 'jau 'ga ojeupe. ⁵ A'ere nipo 'ā nepepouri futari pejetywer awi. Pejejero'waro'wau etee futat 'ā 'ga je'ega renupe'ema. A'eramū nipo pēē 'ga mamara'neukaa etee te pejejee. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete wowase ae majatykaawa 'ara rupi. Aipoa 'ara rupi 'ga mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweaete 'gā nemiapo tywer are etee futat. A'eramū nipo 'ga, mama'e tywera pēē iapo re, pēē nanē pē nerekou tyweaete, pēnemiapofer are.

⁶ Akwaap 'ga janeremiapofera. A'eramū 'ga jane mepyau janeremiapofer are etee futat. ⁷ Jane mū mama'e esage apou jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga je'ega jane enupa. “Tejeupe 'ga je'eg are jeporenuwiweramū tekou. 'Ene 'ā je renupa ekou. A'eramū ene enesage futat jee” 'e are jeporenuwiweramū”, 'jau jane. 'Ga pyri jareoa jane ifutaa. 'Ga pyriwara 'gā jarepojeuwa jane ifutaa jarejemogyau. Nan jane iaporamū 'ga jane mogyau ojeypyri nakwaparimū ete rūi futat. ⁸ A'ere ojee ea'are'ema 'gā nee Janeruwarete 'ga mara'neramū. Morogyta a'jea renupare'ema 'gā nee, mama'e tywera apoara 'gā nee, ojee ojerowlaraip ma'e 'gā nee. Mīmera 'gā nee 'ga amara'neramū. A'eramū 'ga 'gā nerekou tyweaete. ⁹ Mama'e tywera apoara 'gā juejue futat nipo 'ga erekou tyweaete. Judeu, judeue'em. Mīmera 'gā nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete. ¹⁰ Mama'e esage apoaramū te nipo ajee 'ga 'i janee: “Pēē pēnesage jee”, 'jau nipo 'ga janee. Jane mopy'ata'wau ojeypyriwara 'gā nowase. Aipo 'ga wapo mama'e esage apoara upe. Judeuramū oree 'ga iapoi, judeue'emamū pē nupe nanē 'gā iapou nū. ¹¹ Janeruwarete 'ga ojejuka pāwē pāwē jane ree. A'eramū 'ga mama'e tywera apoara 'gā juejue 'ga erekou tyweaete. Mama'e esage apoara 'gā juejue 'ga erekou esage.

¹² Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oreypy 'ga upe rakue, Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū judeuramū ore 'ga remikwasiarera rerekou. A'ere judeue'emamū pēē nepētywi futari 'ga je'ega pyu. Janeruwarete 'ga nomonoi pē nupe rakue. A'etea Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete mama'e tywera aporamū. A'eramū nipo 'ga judeuramū oree 'jau: “Nepeenuwi jeje'ega. A'eramū je pē nerekou tyweaete”, 'jau nipo 'ga oreypy 'gā nupe rakue. ¹³ NaMoisesi 'ga remikwasiarera kwaapara 'gā tee rūi esage Janeruwarete 'ga upe. 'Ga je'eg imū mama'e apoara 'gā etee te esage 'ga upe.

¹⁴ Judeue'emamū pēypy 'gā nitywi futari 'ga je'ega rerekwara ka'arana pyu rakue. Nomonoi 'ga 'gā nupe. A'ere 'gā 'ga remifutara kwaawi ojee. A'eramū 'gā amū mama'e apou 'ga remifutar imū. ¹⁵ A'eramū 'gā nesakara 'gā nipo 'jau: “Nitywi futari 'gā Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana pyu. A'etea 'gā 'ga remifutara kwaapa ojee. Sā'ā 'gā mama'e apoa 'ga je'eg imū”, 'jau nipo 'gā nesakara 'gā. Akwaap futat 'gā mama'e esage. Akwaap futat 'gā mama'e tywera. A'eramū 'gā mama'e tywera aporamū 'jau ojeupe: “Aipoa nia'wyrī”, 'jau ojeupe. Mama'e esage aporamū 'gā 'jau: “Aipoa esage”, 'jau 'gā ojeupe. ¹⁶ A'eramū wowase ae majatykaawa 'ara rupi nipo

Janeruwarete 'ga jane mojo'ogukaa Jejui Kristu 'ga upe. Janerekwawera 'ga ikwaapa, janerea'aawera nanē 'ga ikwaapa nū. A'eramū 'ga jane mojo'oka nipo wemiayuwamū, werowiare'ema 'gā nui. Nan je rekoī morogyta esage mome'waramū.

Ee judeu 'gā jemogyppykawet

¹⁷ “Jane 'ā judeua”, 'jau pēē mū pejemogyau. “Moisesi 'ga remikwasiarera 'ā jane erekou. A'eramū jane jarejesageramū jarejemogyau”, 'jau pēē pejejaupe numiamū. “Jane 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea”, 'jau pēē pejerowiaraipe pejejee. ¹⁸ Jarejuwarete 'ga remifutara pekwaap numiamū. Moisesi 'ga remikwasiarer are pejemū 'jau mama'e esage kwaapawamū.

¹⁹ Easīg ma'eramū ae nuatai futari ojetee. A'eramū Janeruwarete 'ga kwaapare'ema 'gā eae'ema 'gā 'jawe futat. Mama'e a'jea kwaapare'ema 'gā easīg ma'e 'jawe. A'eramū pēē 'jau: “Ore ea ma'e 'jawewara aramueapyo 'gā 'ga ree”, 'jau pēē numiamū. ²⁰ “Takwaawe'ema 'gā ore aramu'e ee. Kunumī 'gā nanē ore imu'jau ee nū”, 'jau pēē numiamū. “Orokwaaw ore Moisesi 'ga remikwasiarera. Moisesi 'ga ore mueapyou mama'e are. Mama'e a'je are 'ga ka'arana kwasiari rakue. A'eramū ore 'gā mu'jau ee”, 'jau pēē numiamū. ²¹ Ma'eramū sipo ajee pēē pejemū 'jau esage'em ee? Nepeenuwi futari 'ga je'ega. “Pemunarū awī”, 'jau agawewi pēē 'gā nupe. A'etea pēē aipo 'gā nupe 'e re pēē futat pemunarū. ²² “Peko awi pejeuemiareko are”, 'jau pēē 'gā nupe. Ma'eramū sipo ajee aipo 'gā nupe 'e re pejekou pejeuemiareko are? “Kūjāmeramū pejekowe'em pejejomen are”, 'jau pēē 'gā nupe. Ma'eramū sipo pejekou pejejomen are, aipo 'gā nupe 'e re? Nepēporomutari pēē maira'me a'agaw are. A'ere pejemunarūmū mama'e are maira'me a'agawa rog awi. Ymā te Moisesi 'ga jane mu'jau maira'me a'agaw are rakue. “Pemuoryp kasi maira'me a'agawa ne”, 'jau 'ga jane rakue. “Pemunarū awi mama'e are”, 'jau nanē 'ga rakue nū. A'eramū pēē pejemotywea Jarejuwarete 'ga upe pejemunarūmū mama'e are maira'me a'agawa rog awi. ²³ “Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe, inuga oree rakue”, 'jau pēē, pejerowiaa ee. Ma'eramū sipo ajee pēē erowiare'ema? ‘Ga je'ega renuwe'emamū pēē 'ga rerowiarukare'ema judeu'ema 'gā nupe. ²⁴ Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiaa pē nee rakue. “Judeuramū pē nekoarū'em are judeue'ema 'gā Janeruwarete 'ga akurap”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue.

²⁵ Je nanē judeua, pē 'jawe. Ymā te Janeruwarete 'ga 'jau janepy 'gā nupe rakue: “Pēē 'ā jeremiayuwaretea. A'eramū pēē pejemojewaka 'gā nupe pē kwaawukaawamū. A'eramū 'gā 'jau: ‘Aipo 'gā Ku'jywa 'ga remiayuwaretea', 'jau nipo 'gā pē nupe, pejewaga resag ire”, 'jau Janeruwarete 'ga janepy 'gā nupe rakue. A'ere pēē mū 'jau: “Ore 'ā judeua. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea. Sā'ā orejemojewaga”, 'jau nipo pēē. A'ere jane 'ga je'ega renuparamū etee janejewaga resageramū 'ga upe. Pejerowiaraipe etee pejewag are pejemogyau. A'ere 'ga je'ega renupare'emamū pēē ojewagipyre'ema 'jawe etee pejemogy 'ga upe. Pejewagamū futat numiamū. A'ere 'ga je'ega nepeenuwi. Judeue'ema 'gā 'jawe futat pejemogyau. ²⁶ Judeue'ema 'gā nojemojewagi futari. A'ere amumera 'gā amū mama'e apoi Jarejuwarete 'ga remifutar imū. Aipo 'gā judeu 'jawe futat Jarejuwarete 'ga upe, imojewagipyra 'jawe. Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga remiayuwat futat. ²⁷ Jane 'ā judeuramū jareja'yra kūima'e mojewaka jarejamiapou. Jane 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana rerekou. A'etea 'ā pēē mū nepeenuwi futari 'ga je'ega. A'eramū 'ā judeue'ema 'gā jēmī ajemogyau esage Janeruwarete 'ga remifutar imū. Nitywi 'gā 'ga je'ega rerekwara.

Nomojewagi 'gā wa'yra 'gā. A'etea 'gā mama'e apou 'ga remifutar imū. A'eramū nipo 'gā 'jau pē nupe: “Pēē 'ā judeuramū pejewak futatee. Pē nupe 'ā 'ga oje'ega rerekwara monou. A'etea nepeenuwi 'ga je'ega. Ore 'ā noretywi agawewi futat ipyu. A'etea ore mama'e apou 'ga remifutar imū etee”, 'jau nipo 'gā pē nupe. ²⁸⁻²⁹ Janeruwarete 'ga oje'ega renupara 'gā mogyau wemiayuwamū. Naimojewagipyrrera 'gā etee rūi 'ga remiayūwa. Oje'ega renupara 'gā etee 'ga imogyau wemiayuwamū. 'Ga je'ega renupare'ema 'gā ojewak futateeramū akou. Na'ga remiayūwa rūi agawewi 'gā. 'Ga je'ega renupara 'gā Janeruwarete 'ga Agesagea 'gā mogyau 'ga remiayuwareteramū. Aipo 'gā nupe Janeruwarete 'ga 'jau: “Ene 'ā eneresage jee”, 'jau 'ga aipo 'gā nupe. Najane pyriwara 'gā nūi aipo 'i janee. Janeruwarete 'ga te e'iarū janee.

3

¹ A'eramū nipo pēē 'jau jee: “Judeu teea pa 'ā ore nū?” 'jau nipo pēē. “Orojewag ekoeteramū arajemogyau nū?” 'jau nipo pēē. ² Naani. Aipo pe'je awi, 'jau je pē nupe. Janeruwarete 'ga 'ā oje'ega mua judeuramū janeypy 'gā nupe rakue. ³ Teje'ega je omono ikwasiarukaa pē nupe. A'eramū ki pēē jeje'ega renupa. Jeje'eg imū etee ki pēē mama'e apou. Pejejeapyo esageramū pēē je pejemu'eawer are”, 'jau 'ga janeypy 'gā nupe rakue. ³ A'ere 'ā 'gā amū nuerowiari 'ga je'ega rakue. ⁴ “Gā werowiare'emamū ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga mama'e apowe'em u'eawer imū etee”, 'jau nipo pēē. ⁴ Naani. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e apoi. Ni'mea'uweri futari 'ga. Ae te 'ā najuejue etee futat i'me. A'ere Janeruwarete 'ga ni'mei futari. Mama'e a'jea etee futat 'ga imome'wau. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari 'ga ree rakue: “Eneje'egamū nipo eneje'ega renupara 'gā 'jau, a'jea futat 'ga je'ega, 'jau nipo 'gā ene rerowiare'ema 'gā nupe. O'meramū te Ku'jywa 'ga 'i, 'gā amū 'e renupa nipo amumera 'gā 'jau: Naani. Ene te ene'me, 'jau nipo 'gā ene'me are ako ma'e 'gā nupe. Ene ago'o ekoteeara 'gā nupe nanē nipo 'gā 'jau nū: O'meramū te 'gā 'i. Ako esage Janeruwarete 'ga, 'jau nipo 'gā enee, ene ago'o ekoete renuw ire”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

⁵ A'eramū nipo pēē mū 'jau futatee: “Ko ajee ore narakoarūi”, 'jau nipo pēē. “Taruesak Jarejuwarete 'ga wesage resaukara 'jau”, 'jau futatee nipo pēē. “Jane rekoarūe'em are Janeruwarete 'ga wesage resaukara 'gā nupe 'jau”, 'jau nipo pēē numiamū. Aipo a'je re amunipo 'ā Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoi jane rerekou tyweaete jane rekoarūe'em are. A'ere naani. Nanarūi. (Aipoa 'eramū pēnea'awarūe'ema futat. Nia'wyri aipoa pēnea'aawa. Nanarūi Ku'jywa 'ga rea'aramū ee.) ⁶ A'jeteetewi Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū 'ga a'jeteetewi futat jane mepyau janeremiapofer are etee futat.

⁷ A'eramū nipo pēē mū 'jau futatee: “Esage ore'mea. Ore'me re nipo 'gā 'jau: Na'gā 'jawe rūi Janeruwarete 'ga mama'e a'jea etee omome'u, 'jau nipo 'gā ore'me renuw ire”, 'jau nipo pēē. “Ma'eramū sipo ore'mea Janeruwarete 'ga 'me'ema resaukare'ema. 'Ga 'me'ema resaukar ire ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga je rereko tyweri je'me are”, 'jau nipo pēē. ⁸ Aipo are ea'at ma'eramū pēē mama'e tywer are ea'at ma'eramū nanē futat nū. “Janetywera nipo Ku'jywa 'ga resagea resaukaa 'gā nupe”, 'jau futatee pēē. A'ere aipoa pē'ea nia'wyri.

Aipo 'e are 'gā amū je je'ēwu'jaga: “Mama'e tywera siapo 'jau Jarejuwarete 'ga resage resaukaawamū 'jau, e'i Paulo 'ga janee”, 'jau futatee 'gā je

je'ēwu'jaga. A'ere 'gā 'me ate. Na'ea'uweri je aipo 'jau. A'eramū nipo aipo 'gā 'meawer are anure Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete futat.

Najuejue etee futat janetyweramū

⁹ Maran te jane? Judeuramū futat nā'ā jane re'ā. Janeresage sipo jane judeue'ema 'gā nesage apyraapa sa'e nā'ā jane re'ā, 'jau nipo pēē? Naani. Najuejue etee futat janetyweramū Jarejuwarete 'ga upe judeuramū. Judeue'emamū pēē nanē oretywera 'jawe etee futat nū. ¹⁰ Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'gā amū nupe inuga janetywer are rakue:

“Nitywi futari 'ga amū esage ma'eramū Jarejuwarete 'ga upe.

¹¹ Naeapyoi futari 'ga amū Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Niparuerowariweri 'ga amū Jarejuwarete 'ga ree.

¹² Nokoi'i futari 'ga amū Jarejuwarete 'ga remifutar imū tāmējē mama'e esage apoaramū.

Nokoi'i futari 'ga amū Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e esage are iporomutat ma'eramū.

¹³ Mama'e tywera etee 'gā imome'wau ajaupe.

O'me ekoeteramū etee futat.

Ajuago'wau ekoete tee futat 'gā ajemogyau.

¹⁴ Amara'ne ekoeteramū nanē nū.

Mama'e tesirūa etee futat imome'wau ajaupe.

¹⁵ Nokyjei 'gā ajuapisi ekoete awi.

¹⁶ Ojomotesirūgatu au'jeteramū.

¹⁷ Nipota'wai 'gā ajuee.

A'eramū 'gā ojomopy'ata'waukare'ema.

¹⁸ Nopojeuwi futari 'gā Jarejuwarete 'ga”,

'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

¹⁹ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. Oje'ega rerekwara ka'arana 'ga imua oree, judeuramū oree. Ma'eramū 'ā ore: “Nikwaawi jane jarejekoarūe'ema”, naru'ea'uweri. Najuejue etee futat janetyweramū Ku'jywa 'ga upe. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē nanē nū. A'eramū 'ga ae rerekou tyweaete aetywer are. ²⁰ Nuenupawi futari 'ga amū Moisesi 'ga remikwasiarera. A'eramū ojemuesage ma'ea nanē otywe'emamū nū. Moisesi 'ga je'ega renupaw ire amunipo 'ā jane janeresageramū. A'ere nitywi futari 'ga amū 'ga je'ega renup katu katuarera. A'ere jane jaretywera kwaawi 'ga je'ega renuw ire.

Werowiaara 'gā 'ga ikatu'oka

²¹⁻²² 'Awamū futat Janeruwarete 'ga jane mu'akwaapa ojeupe jane muesage are. Ymā te Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari rakue. A'ere naipoa rūi jane muesagei Janeruwarete 'ga upe. Jejui Kristu 'ga ree jane jemogypygamū te 'ga jane muesagei ojeupe. Jareju'jau'jawe etee futat jarejemogyau. Ore judeuramū, pēē judeue'emamū nanē 'ga imuesageu Jejui 'ga ree jane jemogypygamū te. ²³ Najuejue etee futat 'ā janetyweramū Ku'jywa 'ga upe. Nitywi futari esage ma'e 'ga amū Ku'jywa 'ga upe. Esage ma'e 'gā etee ajemogyau Ku'jywa 'ga pyri. A'eramū jane najuejue etee futat jarejemogyau mukumuku 'ga wi. Najane mū upe etee rūi Ku'jywa 'ga 'i: “Ejetee ejemuesage jee”, 'jawe'em. ²⁴ A'ere 'ga te jane muesagei Jejui Kristu 'ga jane erowiamū. Niapoi agawewi futat jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga jane muesageu ojeupe Jejui Kristu 'ga jane erowiamū. Jejui 'ga amanūmū janetywera moiawamū rakue. A'eramū 'ga werowiamū

janetywera moia jane wi, jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui. Jane wi janetywera moia 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau janee. ²⁵ Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga mua ojeupe janetywera mepyawamū rakue. 'Ypeywar are amanūaw ipe 'ga janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe rakue. Jejuī 'ga jane erowiarāmū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi. Jejuī 'ga upe aetywera mepyukaawer are Janeruwarete 'ga wesage resaukaa janee.

Ymā te Jejuī 'ga manū'e'emauwe Ku'jywa 'ga wea'are'emamū aetywer are rakue. Wuagamū 'ga janeypy 'gā tywera upe rakue. "Anure nipo Jejuī 'ga manūī 'gā tywera mepyau", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga wea'are'emamū 'gā tywer are. ²⁶ Jejuī Kristu 'ga aetywera mepyarera. A'eramū Janeruwarete 'ga 'awamū jane muesageu Jejuī 'ga jane erowiarāmū. Esagerete ma'ea Janeruwarete 'ga. A'eramū 'ga ojepyri aetywera io futare'ema. A'eramū 'ga wa'yra 'ga mua aetywera mepyawamū 'ga jukaukaa. A'eramū jane "a'jeteetewī 'ga mama'e apoi" 'e kwaapa jarejemogyau a'jea futat. Janetywer are Jejuī 'ga manū'e'em ire amunipo 'ā 'ga ae muesagewe'em futat. A'ere Jejuī 'ga aetywera mepyi. A'eramū esagerete ma'e 'ga jane muesageu Jejuī 'ga ree jane jemogypygamū.

²⁷ 'Ga te 'ā jane muesage. A'eramū jane 'jawe'em: "Je te 'ā jeresage 'gā nesagea apyraapa", 'jawe'em jane. NaMoisesi 'ga je'ega renuparamū rūi 'ga jane muesagei. Jejuī 'ga rerowiaaramū te 'ga jane muesagei. A'eramū jane jarejerowiaraipe'ema jarejesage are. 'Ga te 'ā jane muesage. ²⁸ NaMoisesi 'ga je'eger imū mama'e aporamū rūi 'ga jane muesagei. Nienupawi futari jane 'ga je'egera. A'eramū 'ga, Jejuī 'ga jane erowiarāmū te, jane muesageu. ²⁹ Judeuramū etee sipo 'ga ore muesagei? Judeue'emamū sipo 'ga nepē muesagei? Naani. ³⁰ Majepei tee Janeruwarete 'ga. 'Ga etee futat janererekwat pāwē pāwēa. Jejuī 'ga jane erowiarāmū juejue 'ga jane muesageu ojeupe. Judeuramū ore, pēē judeue'emamū miamū 'ga jane muesageu Jejuī 'ga rerowiarāmū. ³¹ A'eramū miamū jane Moisesi 'ga 'eawera retyke'ema: "Jejuī 'ga rerowiaaramū etee te Janeruwarete 'ga ae muesagei ojeupe. A'eramū jane Moisesi 'ga 'eawera renupe'ema", 'jawe'em jane 'gā nupe. Naani. Jejuī 'ga rerowiar ire jane nanē Moisesi 'ga je'egera renupa jarejemogyau nū.

4

Abraão 'ga

¹ Pēnea'ar iki Abraão 'ga ree. 'Ga 'ā judeuramū orepyya. Maran ajee Janeruwarete 'ga 'ga muesagei rakue? ² Wemiapofer are ojemuesage re amunipo 'ā 'ga ojerowiaraipe ojee. "Je te 'ā ajemuesage tejetee", 'jau amunipo 'ā 'ga ojeupe. A'ere nanarūi. Naojetee rūi 'ga jemuesagei. A'eramū 'ga ojerowiaraipe'ema ojee Jarejuwarete 'ga upe. ³ Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Abraão 'ga ree rakue:

"Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: 'Abraão 'ga je rerowiat. A'eramū 'ga wesageramū jee', 'jau 'ga Abraão 'ga upe", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue.

⁴ Sā'ā oporowyky jara 'ga. Ojeupe oporowyky ma'e 'gā 'ga imepyau 'gā porowyky are. Nomono tee rūi 'ga 'gā nupe epye'eme. Oporowyky te 'gā 'ga upe. A'eramū 'ga 'ā 'gā porowyky repy monou 'gā nupe. ⁵ A'ere nanarūi Janeruwarete 'ga. Naojeupe janeporowyky are rūi 'ga 'jau janee: "Aipo 'ga esage jee", 'jau. Werowiarāmū te 'ga aipo 'jau janee. Mama'e tywera apoarera agawewi. A'etea Janeruwarete 'ga 'jau: "Ko 'ga je rerowiat. 'Ga tywera je omoit 'ga wi. A'eramū 'ga 'awamū wesageramū jee", 'jau 'ga werowiaaramū 'gā nupe. ⁶ "Natejeupe pēporowyky are rūi je 'i: Pēnesage pejejemogyau jee, 'jau je pē nupe. Tejerowiar are tee je aipo 'jau pē nupe",

'jau Janeruwarete 'ga rakue. Ymā te Davi 'ga nanē ka'arana kwasiari iku'i ma'e are rakue:

“Maranuara sipo aku'iramū akou?”

⁷ Ojawi Janeruwarete 'ga otywera moiripyrrera 'gā etee aku'iramū ajemogyau.

Otywer awi ipireipyrrera 'gā etee aku'iramū ajemogyau.

⁸ Aipo 'gā tywer are Janeruwarete 'ga wea'aru'jawe'emamū futat.

A'eramū aipo 'gā aku'iramū ajemogyau”,

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue.

⁹ Judeuramū ore upe etee te Davi 'ga aipo 'ga 'i? Naani. Judeue'emamū pē nupe nanē 'ga aipo 'jau nū. Werowiarāmū Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Je rerowiar ape ekou. A'eramū ene 'awamū ejesageramū jee. Mama'e tywera apoare'ema 'jawe futat ene ekou jee”, 'jau 'ga 'ga upe rakue.

¹⁰ Judeuramū ā ore orojemowaka. A'ere ojemowagukare'emawe Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiari rakue. A'eramū 'ga jewage'emaue futat Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: “Abraão 'ga je rerowiat. A'eramū 'ga wesageramū jee”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. ¹¹ Werowiar ire tee Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Ejemowagukat 'ga amū upe. Eja'yra 'ga, ejemiayuwa 'gā nanē emojewagukat nū”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'ere Abraão 'ga 'ga rerowiari ra'ne. Werowiar ire tee Ku'jywa 'ga 'i 'ga upe: “Ejemowagukat 'ga amū upe”, 'jau. A'eramū 'ga jewaga Ku'jywa 'ga rerowiara resaukaa janee. A'eramū Janeruwarete 'ga rerowiaaramū jane juejue 'jau: “Abraão 'ga janeruwa 'jawewara. 'Ga ā Jarejuwarete 'ga werowiat rakue. A'eramū 'ga janeruwa 'jawewara janee”, 'jau jane jarejaupe Abraão 'ga ree. Judeuramū ore, judeue'emamū pē 'jau. Pejewage'ema agawewi. A'etea 'ga, “eneresage jee”, 'jau pē nupe werowiarāmū. A'eramū pē nanē 'jau: “Abraão 'ga janeruwa 'jawewara janee”, 'jau pē nanē nū. Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū juejue aipo 'jau Abraão 'ga upe. ¹² Abraão 'ga imojewag ypyrrera 'ga. A'eramū 'ga akou judeuramū oreruwa 'jawewara. A'ere 'ga omojewage'emaue Jarejuwarete 'ga rerowiari. Jarejuwarete 'ga rerowiar ire te 'ga janeruwa 'jawe 'ga reko janee. Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā nupe 'ga na'gā nuwa 'jawe rūi 'ga reko 'gā nupe.

U'eawer imū 'ga mama'e apoi

¹³ Ymā te Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Tamono 'gā ywya enee 'jau. A'eramū ywya ene ma'ea futat. Enejuapyrama 'gā ma'ea nanē nū”, 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe rakue. A'eramū Abraão 'ga 'ga rerowiaa. Werowiar ire Janeruwarete 'ga 'jau: “Esage 'gā jee”, 'jau 'ga 'gā nupe. Ma'eramū ā 'ga ywy monoi 'gā nupe 'gā nupawamū rakue. NaMoisesi 'ga je'ega renuw are rūi Janeruwarete 'ga ywy monoi 'gā nupe rakue. Werowiarāmū te 'ga imonoi 'gā nupe rakue. ¹⁴ “Tejerowiaara 'gā nupe etee je mama'e monoi”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. A'eramū 'ga mama'e monowe'em Moisesi 'ga je'egera renupara 'gā nupe werowiare'emamū. “Moisesi 'ga je'egera renupara 'gā nupe Janeruwarete 'ga mama'e mono re maran sipo jane Jarejuwarete 'ga rerowiari? A'jea sipo 'ga eawera?” 'jau 'gā. A'ere naani. Nanarūi futat. ¹⁵ Janeruwarete 'ga futat oje'ega okwasiarukat Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga remikwasiarera renupare'ema 'gā nerekou tyweaete. “Je'eg are nepēporenuwiwieri. A'eramū je temara'neramū pē nee”, 'jau 'ga 'gā nupe. Aipoa 'ga je'ega tywe'em ire amusipo ā ma'ja are pejeporenuwiwieri'emamū.

¹⁶ A'ere Janeruwarete 'ga 'i: “Tejerowiarāmū je mama'e esage monoi 'gā nupe”, 'jau 'ga. NaMoisesi 'ga je'egera renupara 'gā nupe etee rūi 'ga

aipo 'jau. Werowiaara 'gā nupe juejue 'ga aipo 'jau. Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramū 'ga akou Janeruwarete 'ga rerowiaaramū janeruwa 'jawewaramū. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga ra'yra 'jawewaramū jane upe najuejue etee: “Mama'e esage tomono 'gā nupe 'jau”, 'jau 'ga. ¹⁷ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amū upe rakue, Abraão 'ga upe 'eawera kwasiarukaa 'ga amū upe rakue. “Abraão 'ga janeruwa 'jawewara, tamu'eukat judeue'ema 'gā amū, tejerowiaara 'gā nupe 'jau”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. “A'eramū nipo eneuapyrama 'jawewara 'gā kwaiwete futat”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'jea futat aipoa Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe 'eawera. Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat a'jea futat. “Janeruwarete 'ga je rerekou. Amanū ma'ea 'ga imoferapa. Mama'e tywe'emamū Janeruwarete 'ga mama'e apou oje'eg imū etee. A'eramū nipo 'ga mama'e mua jee u'eawer imū etee futat. Jera'yre'ema agawewi. A'etea nipo 'ga jejuapyrama 'gā amut jee”, 'jau Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga upe 'ga rerowiaa.

¹⁸⁻²¹ A'eramū Janeruwarete 'ga ojerowiaa Abraão 'ga ree werowiarāmū. “Kwaiwete eneuapyrama”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. Wa'yre'emauwe agawewi Abraão 'ga 'ga je'ega rerowiaa. Sēg anu kwara mu'aa ja'wyja'wywe Abraão 'ga 'jau: “Jesawa'e je tekou. Jeremireko ēē nanē nū owāiwināmū nū. A'etea nitywi'i futari jera'yra mū”, 'jau 'ga ojeupe. A'ere 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega nomoka'jami futari, “Kwaiwete nipo eneuapyrama” 'eawera moka'jame'ema futat. Nopoiri futari 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiar awi. “Maran sipo Janeruwarete 'ga orera'yra muri oree”, 'jawe'em 'ga. Werowiarāmū Janeruwarete 'ga ojerowiarukaa etee te Abraão 'ga upe, 'ga mamuakaa. A'eramū Abraão 'ga 'ga muorypa. “Janeruwarete 'ga pājērete. A'eramū 'ga mama'e apou u'eawer imū”, 'jau Abraão 'ga, 'ga rerowiaa. Werowiarāmū wejue Janeruwarete 'ga kunumī mū mua 'ga upe, u'eawer imū etee futat. ²² Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: “Esage 'ga jee”, 'jau Abraão 'ga upe. ²³ A'ere naAbraão 'ga upe etee rūi Janeruwarete 'ga 'i: “Esage 'ga jee”, 'jau. ²⁴ Werowiaaramū janee nanē 'ga aipo 'jau nū: “Esage 'ga jee”, 'jau nū. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Ga manūnamū Janeruwarete 'ga 'ga moferapa nū. A'eramū 'ga jane werowiaaramū, “Esage 'ga jee”, 'jau janee. ²⁵ Janetywer are Janeruwarete 'ga Jejui 'ga mua ywy pe ijukaukaa. 'Ga manūawera futat 'ā janetywera mepyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga moferapa jane muesageawamū ojeupe. Jejui 'ga amanūmū janetywera mepyawamū. Janetywera mepy re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū 'e rerowiarāmū 'ga 'i janee: “Esage 'ga jee”, 'jau. Werowiar ire Janeruwarete 'ga 'jau judeurāmū oree: “Pēnesage jee”, 'jau. Judeue'emamū pē nupe nanē 'ga aipo 'jau werowiar ire.

5

Werowiarāmū 'ga jane mogyi wemiayuwamū

¹ Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Ene eneresage jee”, 'jau 'ga janee. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Ga futat 'Uwarete 'ga mota'wau janee, janetywera mepyau 'ga upe. A'eramū 'ga Jejui 'ga jane erowiarāmū, 'jau janee: “Ene eneresage jee”, 'jau 'ga janee. ² Werowiarāmū Jejui 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe: “Agamū je rerowiaara 'ga”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga a'e are janetywera moia jane wi, ojee jane mujaawamū. A'e are jane jareku'iramū jarejemogyau.

“Anure taetu nipo 'ga jane mogyau oje'jawe futat. A'eramū jane jarejemogyau jareku'iramū 'ga ree”, 'jau 'ga ree jarejemogypyka. ³ Mama'eaya jarejeupe ijesakaramū miamū jane jareku'iramū etee futat jarejemogyau. Jarejeupe mama'eay jesakaramū jane jareapyterātānamū jarejemogyau jupe. Mama'eaya jane mojemogypygukaa a'jea futat Jarejuwarete 'ga ree. ⁴ Mama'eay upe janeapyterātāa esage Janeruwarete 'ga upe. “Eneresagejee”, 'jau nipo 'ga janee mama'eay upe janeapyterātānamū. Aipo 'ga 'e kwaaw ire jane 'ga 'jawe futat jarejemogyau rapesaka jarejemogyau. ⁵ Janeruwarete 'ga oporomutaramū jane ree. U'agesagea 'ga imua janee. 'Ga 'Agesagea jane mueapyou jane ree 'ga poromutar are. A'eramū jane jareku'iramū jarejemogyau 'ga 'jawe jarejemogyau rapesaka.

⁶ Jane tee jaretywera nimoira'uweri jarejewi. Ma'eramū 'ā Uwarete 'ga remifutarera 'ara rupi Jeju Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū rakue. ⁷ A'ere na'ga 'jawe rūi jane mū rekoi. Nimanūa'uweri jane jarejaupe. Mama'e esage apoara 'gā nupe miamū jaremanūwere'emamū. Ojee ipota'wa ma'e 'ga upe amunipo 'ā 'ga amū manūi. A'ere jane nimanūa'uweri futari jarejaupe jareje iporomutare'ema 'gā nupe 'jau. ⁸ A'ere Janeruwarete 'ga poromutaramū jane ree nanimenime. Ojee janeporomutare'emamū miamū 'ga poromutaramū jane ree. A'eramū 'ga Jeju Kristu 'ga mua ywy pe amanū ma'eramū janee, jaretywera jane erajemogyramū. ⁹ Jeju Kristu 'ga manū are Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Pēnesagejee”, 'jau 'ga janee. Jeju Kristu 'ga jane erowiarāmū te 'ga aipo 'jau janee. Jeju 'ga janetywera mepyaupap 'ga upe janee. A'eramū taetu Janeruwarete 'ga jane rerekou tyweru'jape'ema janetywer are. ¹⁰ Jarejewi 'ga jaretywera moire'emamū jane jarejemogyau jareporomutare'emamū 'ga ree. A'ere 'ga wa'yra 'ga manū are janetywera moiri jane wi. A'eramū jane 'awamū jarejuwarete 'ga jekoty'aawamū jarejemogyau. Ota'waramū 'ga janee. A'eramū 'ga 'awamū jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. Wa'yra 'ga manū re 'ga 'ga moferapa nū. A'eramū nipo Jeju 'ga jane katu'oka oje'jawe. Jane manū re 'ga jane moferapa nū jane rerawau jane mogyau oje'pyri. ¹¹ A'ere naaipoa tee rūi. Jane upe Janeruwarete 'ga remiapoa jane maku'iu jane mogyau. “Jeju Kristu 'ga Janejararetea. Jeju Kristu 'ga 'ga amut 'ga jukaukaa ojee ae mojekoty'aawamū” 'e are te jane ku'iramū 'ga ree.

Janetywera mepyawamū 'ga manūawet

¹² Janepyppy 'ga, Atāu 'ga ra'ne mama'e tywera apo ypyruga rakue. A'eramū 'ga 'agamū ae motywerukaa. Amanūmū 'ga 'ā rakue. A'eramū jane 'ga 'jawe futat mama'e tywera apou. A'eramū jane najuejue etee jaremanūmū jarejemiapofer are. ¹³ Ymā te Moisesi 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwasiari ka'aran are rakue. A'ere Moisesi 'ga ka'arana kwasiare'emaue ywy pewara 'gā mama'e tywera apoi ajemogyau rakue. A'ere 'gā naeapyoi mama'e tywer are. Nokwaawi 'gā wemiapofera mama'e tywera Jarejuwarete 'ga upe. A'ere Janeruwarete 'ga, Moisesi 'ga upe oje'ega kwasiarukare'emaue, janepyppy 'gā tywera kwasiare'ema oka'aran are rakue. ¹⁴ A'etea janepyppy 'gā amanūmū. Atāu 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema. “Pe'u kasi ne” 'jawa y'waa 'ga i'wau. A'eramū 'ga amanūmū. Atāu 'ga py'rauwarā 'ga nanarūi agawewi. Na'ui agawewi futat 'gā aipo y'waa. A'etea 'gā mama'e tywera wapo. Moisesi 'ga renunewewara 'gā juejue mama'e tywera apou amanūmū otywer are.

Sā'ā Atāu 'ga juapyrera 'gā mama'e tywera apoa Atāu 'ga 'jawe etee futat rakue nū. Nan tee futat Jeju Kristu 'ga rerowiaaramū jane, 'ga 'jawe etee futat mama'e tywera apowe'em.

15 A'ere naAtāu 'ga 'jawe rūi Jejuī Kristu 'ga. Atāu 'ga te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega nuenuwi rakue. Ajuapyrera 'gā kwau 'agamū mama'e tywera apo upe rakue. Ku'jywa 'ga je'ega renupe'emawer ipe etee futat ajee 'ga 'ā ae momawukari aetywer are. A'ere Janeruwarete 'ga poromutaramū jane ree nanimenime. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. Mama'e tywera etee agawewi jane siapo. A'etea 'ga mama'e esage apou janee. Sā'ā ae mama'e monoa ajaupe. Nan 'ga wa'yra 'ga mua janee rakue. Jejuī Kristu 'ga 'ga imua ijukaukaa 'au ywy pe janetywera moiawamū futat rakue. Poromū futat Janeruwarete 'ga poroywera 'jawewara janee. A'eramū ojee jane jemogyppygamū Jejuī 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. Atāu 'ga 'ā ae kwau ae manū upe rakue. A'ere Jejuī 'ga ae mogyaramū 'ga rekoī janee.

16 Atāu 'ga oje'ega mojerowiare'emaue Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: "Awamū eremanū etywer are ki 'ei", 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ā 'agamū jarejemote'arukaa jaretywera upe. Najuejue etee 'ā jane 'agamū mama'e tywera apou. A'ere Jejuī 'ga manūi jane katu'okawamū janetywera moiawamū jane wi. Majepei'i etee agawewi 'ga. A'etea 'ga jane katu'oka kwaiwete. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau janee: "Jera'yra 'ga perowiat pejejemogyau. A'eramū pēē 'awamū pejejesageramū jee", 'jau 'ga janee. Niapoi jane mama'ea jarejemuesageawamū. 'Ga te 'ā jane muesage ojeupe, wa'yra 'ga jane erowiaramū. 17 Majepei tee agawewi Atāu 'ga tywera. A'etea 'ga jane mote'arukaa najuejue etee ipyu. 'Ga ra'ne 'ā amanūmū. A'eramū 'ā jane 'agamū jaremanūmū 'ga 'jawe etee futat. Jejuī Kristu 'ga nanē majepei tee nū. A'etea 'ga werowiaramū jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi, jane mogyau 'wyriaramū ojepyri. Werowiaramū Jejuī 'ga jane muesageu. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga jane muesageu werowiaramū.

18 Atāu 'ga tywer are 'ā Janeruwarete 'ga 'jau ywy pewaramū janee: "Pētywerete jee", 'jau 'ga janee. Jejuī 'ga etee nuapoi mama'e tywera. Mama'e esagea etee 'ga iapou. Wenup katu katu 'ga 'Uwarete 'ga je'ega. Amanūaw ipe miamū 'ga 'Uwarete 'ga je'ega renupa akou rakue. 'Ga manū are Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, ojepyri jane mogyawamū nakwaparimū warāu rūi futat. 19 Jarejuwarete 'ga je'ega Atāu 'ga enupe'ema rakue. A'eramū jane 'agamū najuejue etee jaretyweramū Jarejuwarete 'ga upe Atāu 'ga ree. Jejuī Kristu 'ga 'Uwarete 'ga je'ega renupa katu katu. A'e are jane jarejesageramū Jarejuwarete 'ga upe, Jejuī 'ga jane erowiaramū.

20 Ywy pewaramū jane najuejue etee mama'e tywera apou. A'eramū Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Moisesi 'ga 'eawera kwaaw ire jane jaretywera kwaapa.

"Kuu. Janeruwarete 'ga upe jeremiapofera mama'e tywera futat", 'jau 'gā amū, otywera kwaaw ire. A'ere 'gā otywera kwaawi agawewi. A'etea 'gā mama'e tywera wapo ojero'waro'wau etee futat ikwaapare'ema 'jawe. A'ere Janeruwarete 'ga jane futara mama'e tywera apyraawi etee futat. A'eramū 'ga janetywera moia jane wi wa'yra 'ga jane erowiaramū. 21 Mama'e tywera apoa ae kwau ae manū upe. A'ere Jejuī 'ga werowiaramū jane pojekai jane manū awi, jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. Janeruwarete 'ga Jejuī Kristu 'ga mua ijukaukaa janetywera moiawamū, ojeupe jane muesageawamū. Poromū Jejuī Kristu 'ga Janejararetea.

6

'Ga rerowiaaramū jane poiri jaretywer awi

¹ Janeruwarete 'ga jane futara mama'e tywera apyraapa. Ma'eramū sipo ajee “Mama'e tywera siapo 'jau”, pe'je pejejaupe? “Mama'e tywera jane iapo re nipo Janeruwarete 'ga jemuaēmi jane ree, mama'e esage apou janee kwaiwete”, 'jau nipo pēē pejejaupe? ² Naani. Aipo pe'je awi. Jejuī 'ga rerowiaaramū jane poiri futari jaretywer awi. Sā'ā ae amanū ma'eferamū mama'e tywera apou'jawe'ema. Nan tee futat ae Jejuī 'ga rerowiaaramū mama'e tywera naruapou'jawi. Ma'eramū sipo ajee pēē amanū ma'e 'jawe pejejemogy re mama'e tywera peapou'jap nū? ³⁻⁵ Ypeywar are u'amaw ipe futat 'ga 'ā amanūmū jane wi janetywera moiawamū rakue. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jarepoia futat mama'e tywera apo awi jarejemujaa Jejuī 'ga ree. Amanū ma'e 'jawe jane mama'e tywera apowe'em.

Jejuī 'ga ree jarejemujar ire jane jarejepymīāukaa 'y pe, 'ga ree jarejemujara resaukaa 'gā nupe. 'Ga manū 'jawe jane pymīa. 'Ga ferapawera 'jawe etee futat jane jarewua 'y awi nū. Jarejepymīnamū jane 'jau: “Jejuī 'ga je arowiat. 'Awamū je rekoī 'ga 'jawe mama'e tywera taapo eme 'jau”, 'jau jane jarejepymīāu. Jejuī 'ga manū re 'ā 'gā 'ga monou inuga ita kwara pype. “Amanū futat ra'e”, 'jau 'gā 'ga upe, 'ga monou inuga. A'ere Janeruwarete 'ga opājē mū 'ga moferawi 'ga muēma ita kwar awi nū. A'eramū jane 'y pe jarejepymī re 'jau: “Awamū je poiri futari mama'e tywera apo awi”, 'jau jane. 'Ga ferawa 'jawerimū 'y awi jareēm ire jarejemogyau ipyau 'jawe Jarejuwarete 'ga pājē mū. A'eramū jane 'ga pājē mū mama'e esage etee iapou.

⁶ Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā jara mama'eukwaawa 'wyrriara futat. Mama'e tywera apo momoirukare'ema wemiayuwa 'gā nui. A'ere Jejuī 'ga manūi mama'eukwaawa 'wyrriara pājē mateepapa rakue. A'eramū 'ga werowiaaramū jane mū'jāu mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuwa 'gā nui. Werowiaaramū Jejuī 'ga jane mogyau wemiayuwanū. A'eramū jane 'ga je'ega etee erowiaa. Jare'wyrriar ymanera je'ega renuwu'jape'ema. Mama'e tywera apo awi jarejateeramū Jejuī 'ga pājē mū. ⁷ Nuapoi futari ae mama'e tywera amanū re. A'eramū jane amanū ma'e 'jawe futat mama'e tywer are jareparuapoweremamū. ⁸ Jejuī Kristu 'ga manū are jane poiri tāmējē mama'e tywera apo awi. A'eramū jane 'ga feraw ire jarejemogyau 'ga 'jawe futat namutamutat. ⁹ “Jejuī Kristu 'ga amanū rakue. 'Ga manū re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū. 'Awamū 'ga namanūu'jawi” 'ea jane ikwaapa. Oferaw ire 'ga amanūu'jape'ema futat. ¹⁰ Janetywer are Jejuī 'ga amanūmū janetywera moiawamū jane wi. Namanūu'jawi'ga. Majepei tee futat 'ga manūi. 'Ga manū re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū. Ma'eramū 'ā 'ga rekoī mama'e apou 'Uwarete 'ga remifutar imū etee. 'Uwarete 'ga ree 'ga jemujari. ¹¹ A'eramū jane aipo are jarejea'aramū, jane 'jau: “Jejuī Kristu 'ga amanū jetywer are”, 'jau jane jarejea'aramū ee. A'eramū jane 'awamū jarepoia mama'e tywera apo awi. Jejuī 'ga 'jawe mama'ea siapo Jarejuwarete 'ga remifutar imū 'jau. Jejuī 'ga ree jarejemujaa. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga 'jawe futat.

¹² Jejuī Kristu 'ga rerowiare'emawe pētywera pē nerekou. A'ere Jejuī 'ga werowiaaramū pētywera moia pē nui. A'eramū ki 'awamū pēē pejetywera upe pejejerekoukare'ema. Pem'yi kasi pejejea mama'e tywera apo are ne. Mama'e tywera apo are pejejea m'yi re nipo pēē mama'e tywera apou, pejejea'awer imū etee futat. ¹³ Pejejemifutar imū kasi mama'ea peapo ne. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ki mama'e esagea peapo. Pētywera mepy re Jejuī 'ga pē muri 'Uwarete 'ga remiayuwanū. A'eramū ki pēē pejejekatu'oka 'ga upe, pejeporowykyau 'ga upe. “Eneremiayuwanū 'ā je rekoī”, 'jau ki pēē 'ga upe. ¹⁴ NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rūi pēnesage

Jarejuwarete 'ga upe. Jejui 'ga pēē erowiarāmū te Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui. Aipoa 'ga iapo re pēē pejejesageramū 'ga upe. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em.

Janeruwarete 'ga remiayup

¹⁵ NaMoisesi 'ga je'eger imū rūi jane mama'e apou 'awamū. Janeruwarete 'ga te 'ā mama'e esagea wapo janee, jane wi janetywera moiramū. A'eramū Janeruwarete 'ga wesageramū janee, jane rerekou. A'eramū pēē mama'e tywera apou'jape'ema. ¹⁶ Mama'eukwaawa 'wyrriara je'egea renupara 'gā mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuwa futat. O'wyrriara reewe futat emi-ayuwa 'gā awau wapyaw ipe. A'ere Jejui 'ga, 'Uwarete 'ga je'egea pēē enuw ire pē mojekoty'ari 'Uwarete 'ga ree, pē mogyau 'Uwarete 'ga remiayuwamū futat. A'eramū 'ga 'jau pē nupe: “Pēē 'ā pēnesage jee”, 'jau 'ga. ¹⁷ Ymā te pēē mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuwamū pejemogy rakue. A'ere 'ā 'awamū pēē Jarejuwarete 'ga ree pejemu'eawera peenup katu katu pejemogyau. A'eramū pēē 'jau: “Mama'e esagea siapo Jarejuwarete 'ga je'eg imū”, 'jau pēē pejemogyau. A'eramū je Ku'jywa 'ga muorypa pē nee. “Ene 'ā eneresage futat. Ene 'ā mama'e esage apo futarukaa 'gā nupe”, 'jau je 'ga upe 'ga muorypa pē nee. ¹⁸ Janeruwarete 'ga mama'e tywera apo awi pē momoirukaa. Nepeapoi au'jeteramū mama'e tywera. 'Awamū 'ā pēē mama'e esage apoaramū Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga remiayuwa futat pēē. ¹⁹ A'ere nepekwaawi katu katui we. A'eramū je imome'wau katu pē nupe. Ymā te 'ā pēē pejejea m'jina mama'e tywera apo are etee rakue. A'eramū 'ā pēē mama'e tywera apou pejemogyau rakue. A'eramū pēē au'je mama'e tywera apo re. 'Awamū pēnea'at mama'e esage apo are etee. Jarejuwarete 'ga remiayuwa pēē 'awamū. A'eramū ki pēē pejemogyau esage 'ga upe.

²⁰ Mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuwamū pejemogyau pēē Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'ea nepeapoi rakue. ²¹ Mama'e tywera etee pēē iapou rakue. A'ere ki 'awamū pejejenosī pejemiapofer are. Ma'ja sipo mama'e tywera apo repya? Mama'e esagea sipo mama'e tywera apo repya? Naani. Mama'e tywera apoara 'gā Janeruwarete 'ga omono mukuu ojewi. Aipoa 'gā nemiapofera repya. ²² A'ere 'awamū pēē Jarejuwarete 'ga remi-ayuwa. Pē nui 'ga pētywera moiri, pē muesageu ojeupe. Aipoa esage futat pē nupe. Anure nipo 'ga pē nerawau ojepyri, pē mogyau nakwaparimū warāu rūi futat. ²³ Anure nipo Janeruwarete 'ga jane mepyau janeremiapofer are. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga imonou muku ojewi. Mama'eukwaawa rapyau ipe 'ga 'gā monou. Aipoa 'gā nemiapoferarūe'ema repya. A'ere Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū janee Janeruwarete 'ga mama'e esage apou. Jejui Kristu 'ga Janejaratefa. 'Ga ree jarejemujar ire Janeruwarete 'ga ojoporoywera 'jawe imua janee. Wa'yra 'ga jane erowiarāmū 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat nipo.

7

Amanū re ae mama'ea nuapou'jawi

¹ Kunumimet. Pēē jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe 'jau. A'eramū pēē pejejeapyoramū pejejeupe jeremimome'u are. Jarekouwe jane mama'e apoi jarejemiapofer imū. Jaremanū re jane niapou'jawi jarejemiapofera nū. ² Sā'ā kūjāa. Omenar ire kūjāa omena nuetyga'uweri. Omena manū re tāmējē nipo ēē kūima'e 'ga amū rerekou. Omena manū re ēē akou ojeteewara 'jawe nū. A'eramū ēē omenararūmū. ³ A'ere omena manūe'emauwe kūima'e mū rerekoa nia'wryi ēē upe. Mama'e tywera ēē

wapo. Kūjāmene'ema 'jawe ēē rekoī. Omena manū re amū rerekoa te esage futat. ⁴ Nan tee pēē. Ymā te pēē mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat rakue. A'ere Jejuī Kristu 'ga manūnamū 'ga ojee ojemujat ma'eramū jane mū'jāu Moisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara 'gā nui. Ymāwarera mama'e awi jane jarepoiapap. 'Awamū jane mama'e apou Jejuī 'ga remifutar imū, oferap ma'e 'ga remifutar imū. A'eramū jane mama'e esage etee iapou Jarejuwarete 'ga upe. Sā'ā kūjā omenaru'jaw ire ēē omen yau je'ega etee enuwa. Omenera je'ega ēē enuwu'jape'ema. Nan tee futat pēē peje'wyriar ymanera je'ega nepeenuwu'jawi. Ymā te pēē mama'eukwaawa 'wyriara remiyuwa rakue. A'ere Jejuī 'ga werowiamū pē mū'ēi mama'eukwaawa 'wyriara remiyuw awi pē mogyau wemi-ayuwamū futat. A'eramū pēē 'awamū peje'wyriar yau je'ega etee enupa nū.

⁵ Ymā jane mama'e apou jarejemifutar imū etee futat rakue. A'eramū 'ā Moisesi 'ga 'jau agawewi janee rakue: "Mama'e tywera kasi peapo ne", 'jau agawewi 'ga janee rakue. A'ere jane aipo 'ga 'eawera kwaaw ire miamū jane jero'wuro'wui etee mama'e tywera apou. Mama'e tywera apo awi jare-jeate'e'em ire nipo jane oi mukuū Jarejuwarete 'ga wi jaremanū re. ⁶ A'ere 'awamū nanarūi. Janeruwarete 'ga jane mueate'eukat mama'e ymanera apo awi. Jejuī 'ga rerowiamū jane jemu'jagi amanū ma'e 'jawewaramū mama'e ymanera apo awi. Ymā te aipo janeremiapofera jane rerekoī rakue. Jarejemifutar imū etee jane mama'e apou Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'ere Jejuī 'ga 'awamū ojee jane jemu'jar ire 'ga jane rerekoī. 'Uwarete 'ga 'Agesagea 'ga imua janee. A'eramū jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat jarejemogyau.

⁷ Ma'ja sa'e sipo ajee jane aipo are? Nia'wyri tāmējē Moisesi 'ga je'egera, sa'e sipo jane? Naani. 'Ga remikwasiarera ka'arana mogyta re te jane Jarejuwarete 'ga remifutara kwaawi. "Pejokaraemā are pejejea m'ina nia'wyri Jarejuwarete 'ga upe", 'jau 'ā Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. "Tekotee 'ga karaemā futara ia'wyre'ema Jarejuwarete 'ga upe", 'jau 'ā Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. A'eramū je Moisesi 'ga je'egera kwaaw ire te je tetywera kwaapa. 'Ga je'egera kwaawe'em ire amunipo 'ā je nanē "ojokaraemā are wea m'ynara 'gā ia'wyre'ema Jarejuwarete 'ga upe" 'e kwaape'ema futat tekou. ⁸ A'ere je Moisesi 'ga remikwasiarer are te je jemu'ei ai'i numiamū. "Moisesi 'ga remikwasiarera renuwa nipo je muesage Jarejuwarete 'ga upe", 'jau je tejeupe numiamū. A'ere je naenupawa'uweri 'ga je'egera. Tejeatee'emamū futat je 'gā karaemā futar awi. Moisesi 'ga je'egera kwaaw ire miamū futat je 'gā karaemā futaararete futat je rekoī ikue. Moisesi 'ga je'ega kwaape'ema je tetywera kwaape'ema. A'ere je 'ga remikwasiarera mogyta re tetywera kwaawi. ⁹ A'e pe je 'ga remikwasiarera mogyta'emawe "Je ako esage je", 'jau futatee je jepi. A'ere je 'ga je'egera kwaaw ire te je tetywera kwaawi. "Nakoa'wyri nipo je jepi", 'jau je tejeupe. ¹⁰ Tetywera kwaaw ire je 'jau tejeupe: "Jarejuwarete 'ga je'ega Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. A'eramū je Moisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apowe'em ire je Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema. Oje'ega renupare'emamū nā'ā Janeruwarete 'ga ae monou muku ojewi ae manū re re'ā. 'Awamū nanē 'ga ojejukawe'em je ree nū", 'jau je tejeupe tetywer are tejeapyoramū te'ŷina. "Oje'ega renupara 'gā etee nā'ā 'ga omogy ojepyri nakwaparimū rūi futat re'ā", 'jau je tejeupe te'ŷina. A'ere je naenupawa'uweri 'ga je'ega. ¹¹ A'ere jeku'iteeramū tee tekou tetywer are rakue. "Aenupap katu katu sipo je 'ga je'ega pa", 'jau je tejeupe numiamū. A'ere naani rakue. "Moisesi 'ga remikwasiarera renuw ire nipo je oi Jarejuwarete 'ga pyri re'ā", 'jau je tejeupe. A'ere jeku'iteeramū ee rakue.

Naenuwi futari je 'ga je'ega rakue. A'eramū je 'jau tejeupe: “Najea'wryi futari pa je tekou Jarejuwarete 'ga upe ra'e. A'eramū nipo je mukuu futat tewau 'ga wi”, 'jau je te'ŷina.

¹² Esage futat Moisesi 'ga remikwasiarera. Jarejuwarete 'ga je'ega wejue 'ga okwasiat ka'aran are inuga rakue. A'eramū wesageramū futat 'ga remikwasiarera ae upe. ¹³ 'Ga remikwasiarera resagea sipo je mogo muku Jarejuwarete 'ga wi? Naani. Jetywera tee je mogoukat muku Jarejuwarete 'ga wi. “Mama'e tywera kasi peapo ne”, 'jau 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Aipoa 'ga 'eawera esage futat. A'ere jetywera je rerekoi. A'eramū je mama'e tywera apou ra'e jepi. Esage futat Janeruwarete 'ga je'ega. A'ere jetywera te nuenuwukari 'ga je'ega jee ra'e jepi. A'ere je 'awamū jereapyoramū mama'e tywera apoawer are. A'eramū je 'ga je'ega renupe'ema ra'e jepi. A'ere najeremiapofera etee rūi ia'wryre'ema. Jeretea we futat wa'wryre'emamū. 'Ga je'ega kwaaw ire te jane jaretywera kwaap katui.

'Ga pājē mū ae mama'e tywera nuapoi

¹⁴ Moisesi 'ga remikwasiarera Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat rakue. A'ere je namaira rūi. Kūima'e teea te je. A'eramū jetywera je rerekou. Tejemifutar imū etee mama'e apou. ¹⁵ Najereapyoi je tejemiapoarū'e'em are. “Mama'e esagea etee taapo 'jau”, 'jau je numiamū. A'e reewi je mama'e tywera etee iapoi nū. Mama'e tywera apo are teparuapowere'emamū agawewi. A'etea je mama'e tywera apou etee nū. ¹⁶ Aipo apo re je 'jau: “A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. Nepēa'wryi pēē, 'ga 'ea a'jea futat”, 'jau je tejeupe tekou. ¹⁷ Nafutari je mama'e tywera apoa. A'ere jetywera je rerekoi. A'eramū jetywera mama'e tywera apoukaa jee. ¹⁸ A'eramū je 'jau tejeupe: “Nitywi futari mama'e esagea je pype”, 'jau je tekou. Mama'e esage apoa je ifutaa agawewi. A'etea je naapoi mama'e esagea. ¹⁹ Mama'e esage apoa je ifutaa. A'ere je naapoi tejemifutara. Mama'e tywera apoa je ifutare'ema agawewi. A'etea je tejemifutare'ema apou. ²⁰ A'ere je natejemifutar imū rūi mama'e tywera apoi. Jetywera te iapoukaa jee.

²¹ Ekoay je rekoa. Mama'e esage apoa je afutat agawewi. A'etea je mama'e tywera etee aapo. ²² “Janeruwarete 'ga je'ega renuwa esage futat. 'Awamū pa je 'ga je'ega etee enuwi kwy”, 'jau je tejeupe, tejekōēājamū ee numiamū. ²³ A'ere je a'eramū miamū naenupawi 'ga je'ega. Ifaripyra 'jawe je tekou tejemifutara apowe'em. Sā'ā ipofaripyra mama'e apo'e'ema wemifutar imū. Nan te je reko. Jetywera je rerekou. A'eramū je tejemifutara apowe'em. Mama'e tywera apo awi tejeatee'emamū. ²⁴ 'Awamū je'arasigamū tekou. “Awŷi ajee je mueatee mama'e tywera apo awi 'ū?” 'jau je tejeupe. ²⁵ A'ere Janeruwarete 'ga te je mueateekari Jejui Kristu 'ga upe. A'eramū je mama'e tywer awi tejeateeramū. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

Tejetea je Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema tekou. “'Ga je'ega renuwa tareko esage tejee”, 'jau futat je numiamū. A'ere je naapoa'uweri tejee. Opājēa 'ga ae upe imure'emamū ae nuapoi futari mama'e esagea. 'Ga pājē mū te ae mama'e esage apoi.

8

'Ga 'Agesagea jane muea'aa 'ga remifutar are

¹ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga, Jejui Kristu 'ga ree jane jemujar ire, jane kwawe'em janetywer are, jane monowe'em muku ojewi. Mama'eukwaawa

rapyaw ipe 'ga ae monowe'em. ² Jeju Kristu 'ga ree jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane muesageu. 'Ga 'Agesage pājē mū jane mama'e tywera apowe'em. 'Awamū 'ga 'Agesagea jane rerekou jane katu'oka. Janetywera jane rerekou'jape'ema. A'eramū jane jarewawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. ³ Ymā te Moisesi 'ga 'i rakue: "Mama'e esagea etee peapo", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. Esage futat 'ga je'egeera. A'ere janetywera 'ga je'egeera nuenuwukari janee. 'Ga je'egeera renupare'ema 'jawe etee futat jane mogyaukaa rakue. Jarejeteē jane nienuwa'uweri 'ga je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe rakue: "Ojeteē 'gā nuenuwa'uweri jeje'ega. Nojekatu'oga'uweri 'gā ojétee", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga 'ā 'agamū wa'yra 'ga mua ywy pe rakue. Jane 'jawe futat 'ga 'ua kunumīnamū. Jane 'jawe futat 'ga akou kūima'eramū. A'ere 'ga naupoi mama'e tywera. Aerefeteē ate mama'e tywera wapo. A'eramū 'ga amanūmū janetywera mepyau. Janeruwarete 'ga Jejui 'ga jukaukaa aetywera are. A'eramū 'awamū Jejui 'ga werowiarāmū janetywera moia jane wi. ⁴ Ymā te Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Teje'ega renupare'ema 'gā je amomap, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau 'ga rakue. A'ere Jejui 'ga manūi janetywera moiawamū. Janetywera moir ire 'ga opājē mua janee. A'eramū jane 'awamū mama'e esage apoarūmū 'ga pājē mū, 'ga ree jarejemogypygi. 'Awamū jane 'ga pājē mū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwi jarejemogyau. 'Ga 'Agesagea jane mu'akwaapa jane rerekou. A'eramū jane 'awamū mama'e esage apoarūmū 'ga pājē mū. Jarejemifutar imū jane niapou'jawi mama'ea. ⁵ 'Ga 'Agesage rerekware'ema 'gā wemifutar imū etee futat mama'e apo are wea'aramū. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane jare-jea'aramū 'ga 'Agesage remifutar are etee futat. ⁶ Wemifutar are etee ea'at ma'e 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar are ea'at ma'e 'gā py'ata'waramū etee futat ajemogyau. Anure nipo aipo 'gā awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi futat. ⁷ Wemifutar are etee ea'at ma'e 'gā oporomutare'emamū Jarejuwarete 'ga ree. Nuenuwi futari 'gā 'ga je'ega. Niporenuwiwari futari 'gā 'ga je'eg are. ⁸ Wemifutar imū etee mama'e apoara 'gā nomuorywi Jarejuwarete 'ga.

⁹ A'ere nanarūi ae Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū. Mama'e esagea etee te ae wapo 'ga remifutar imū. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā naKristu 'ga remiayuwā rūi futat. ¹⁰ Janeypy 'gā 'ā nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū jane 'agamū jarepapa. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū miamū futat jaremanūmū. A'ere jane ferawi etee jarewau Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimū warāu rūi futat. Jeju Kristu 'ga ree jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'jau janee: "Jejui 'ga ree pejemogypyk. A'eramū pēē pejejesageramū jee", 'jau 'ga janee Jejui 'ga ree jane jemogypygamū. ¹¹ Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga moferapa 'ga manū re rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga U'agesage rerekwaramū nanē janeretefera moferapa jane manū re nū. Jane moferawukaa U'agesage upe.

¹² Kunumīmet, kūjāmet. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane rerekou. A'eramū ki jane a'eramū mama'e apowe'em jarejemogyau jarejemifutar imū ne. Mama'ea siapo 'ga pājē mū etee futat. ¹³ Pejejemifutar imū mama'e apo re peo mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jarejuwarete 'ga, U'agesage pājē mū mama'e tywera apo awi pepoir ire, pē mogyi ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. Nioi jane 'ga rerowiarāmū mama'eukwaawa rapyaw ipe. ¹⁴ Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupara 'gā Jarejuwarete 'ga ra'yra futat.

¹⁵ Ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee? Ojeupe jane moporowykyukaawamū? Naani. Jane mogyjawamū? Naani. Wa'yramū jane mogyawamū te 'ga U'agesage muri janee. A'eramū 'ga 'Agesagea "Kiapi'ni" jane mu'eukaa 'ga upe. ¹⁶ Jejuī 'ga jane erowiaramū Janeruwarete 'ga jane mogyau wa'yramū. A'eramū 'ga 'Agesagea "Kiapi'ni" jane mu'eukaa Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga 'Agesagea nanē 'jau janee: "Ene Ku'jywa 'ga ra'yra", 'jau 'ga 'Agesagea janee. ¹⁷ Wa'yra 'ga upe Janeruwarete 'ga mama'e esage monou. A'eramū 'ga janee nanē mama'e esage mua nū, wa'yrarete 'ga reewe futat, Kristu 'ga reewe futat nū. Ywy pe 'ua 'ā Kristu 'ga ruagamū wereko tywera upe rakue. 'Ga 'jawe ki janeruag jarejereko tywera upe. 'Ga 'jawe jane jemogy re nipo Janeruwarete 'ga jane moferapa nanē 'ga 'jawerimū etee futat nū. A'eramū tee 'ga jane monoi jane mogyau 'wyriaramū Jejuī 'ga pyri.

Anure nipo 'ga mama'e esage muri janee

¹⁸ 'Awamū mama'eay jesaukari janee. A'ere nipo anure jane janerea'aru'jawi mama'eay are. Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage muri janee, mama'eay apyraapa. A'eramū jane jarejea'aru'jawe'emamū mama'eay are. ¹⁹ Anure nipo Janeruwarete 'ga jane resaukaa wemiapofera upe. "Agamū jera'yra 'gā futat", 'jau nipo 'ga jane resaukaa 'gā nupe. 'Ga remiapofera juejue futat 'ga ra'yra resaukaawa rapesaka 'upa. ²⁰ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga remiapofera jemote'ari rakue. Naite'at tee rūi 'ā rakue. Atāu 'ga oje'ega renuwe'emamū te Janeruwarete 'ga wemiapofera mote'ari rakue. ²¹ A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga imomyau nū. Wa'yramū jane resaukaawa 'ara rupi futat nipo 'ga mama'e momyau nū. A'eramū futat nipo 'ga mama'e tywera matepapa. ²² Sā'ā kūjā wa'yray upe aema wa'yra 'are'emamū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiapofera waemamū ajemogyau ojekatu'okawa rapesaka. ²³ Na'ga remiapofera etee rūi waemamū ajemogyau ojekatu'okawa rapesaka. 'Ga 'Agesage rerekwaramū nanē jane jarejaemamū nū, 'au jane jemogyramū 'ā. Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee ra'ne. A'ere nipo 'ga anure mama'e esage muri janee kwaiwete. Wa'yramū jane resaukaawamū 'ga janerete momyau Jejuī 'ga 'jawe. A'eramū jane jarekaruare'emamū futat nipo, jarejmane'emamū, jaremanū'u'jape'ema nanē nū. Jejuī 'ga 'jawe futat jane reki.

²⁴⁻²⁵ Ojee jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga jane muesageu ojeupe. A'e are jane 'i: "Anure nipo 'ga janerete momyau", 'jau jane. A'eramū jane jarejete momyau rapesaka jarejemogyau. 'Au we 'ga jarejete momyau re amunipo 'ā jane niapesagi jarejemogyau. A'ere 'ga nomomyau we. A'e are jane iapesagi jarejemogyau. A'eramū ki jane jareapyterātānamū mama'eay upe.

²⁶ 'Ga 'Agesagea te jane poat. Najane etee rūi sajemogy. 'Ga 'Agesagea te oporogyta Ku'jywa 'ga upe janee. Jane tee nikwaawa'uweri Ku'jywa 'ga upe jareporogytaa jarejee. A'eramū 'ga 'Agesagea te jane poaa, oporogytau 'ga upe janee. Nikwaawi jane 'ga 'Agesage je'ega. Naaeje'ega 'jawe rūi. Aefaema 'jawe tete 'ga 'Agesage je'ega. ²⁷ Janeruwarete 'ga janerea'awa kwaapa. Janeremifutara nanē 'ga ikwaapa nū. A'eramū 'ga U'agesage je'ega nanē ikwaapa nū, ojeupe jane ree ije'egamū. 'Ga remifutar imū etee futat 'ga 'Agesagea oporogytau 'ga upe jane ree.

²⁸ Jarejuwarete 'ga ree janeporomutaramū jarejemogyau. 'Ga futat 'ā jane mū'jāu jane mogyau wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ga, janee mama'eay mū jesaukaramū, mama'e esage apou ee nū. ²⁹ Ymā we te Janeruwarete 'ga jane pyyrūmū ojee rakue. "Mīmera 'gā je amogy teja'yramū. Teja'yrarete

'ga 'jawe je 'gā mogyi. A'eramū Jera'yrate 'ga 'gā neki'yramū akou. Kwaiwete jera'yrate 'ga rewirera 'gā, 'ga renyra 'gā 'jau", 'jau 'ga ojeupe rakue. ³⁰ A'eramū Janeruwarete 'ga wemimū'ēmeramū jane mogyau wemi-ayuwamū. A'eramū 'ga 'jau jane: "Pēnesage jee", 'jau 'ga jane. "Teja'yrate 'ga 'jawe je pē mogyi", 'jau 'ga jane. A'eramū 'ga jane mogyau 'wyriramū ojeypri nakwaparimū ete rūi futat nipo.

Jane ree 'ga poromutat

³¹ Ma'eramū 'ā jane nijemuaēmi mama'e upe: Janeruwarete 'ga 'ā jane rerekou. Jane retyk sipo 'ga amū? Naani. Janeruwarete 'ga jane pojeka re nitywa'uweri 'ga wi jane pojekaara mū. Ojejuka esage 'ga jane ree. Opājēa 'ga amut jane. ³² Esage Janeruwarete 'ga jane. Peesak 'ā 'ga rakate'eme'ema jane. Wa'yrate 'ga miamū 'ā 'ga imua ijukaukaa janetywera mepyawamū rakue. A'eramū nipo 'ga mama'e esagea taetu imuri jane wakate'eme'emamū.

³³ Awyja sipo Janeruwarete 'ga remimū'ēmeramū jane ago'wau 'ga upe? Naani. Nitywi 'ga amū. Janeruwarete 'ga 'ā 'jau jane: "Esage 'gā jee", 'jau 'ga jane upe. ³⁴ Jejui Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe. 'Ga manū re 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa nū. Oferaw ire 'ga awau ojeupia 'Uwarete 'ga pyri. 'Uwarete 'ga jakwatawa katy 'ga reni, oporogytau 'Uwarete 'ga upe jane ree. A'eramū "Nepēa'wyrī pēē" 'jara otywe'emamū.

³⁵ Kristu 'ga 'ā iporomutat nanimenime jane ree. Awyja sipo 'ga mo-moirukat jane wi? Naani. Nitywi 'ga amū. Jane mama'eay jesaukaramū 'ga oporomutaramū jane ree. Werowiare'ema 'gā amū jane rereko tyweramū 'ga oporomutaramū jane ree. Ty'ara jane erekoramū 'ga oporomutaramū jane ree. Jarepitea jane erajemogyramū 'ga oporomutaramū jane ree. Jane ree 'gā amū afuwet ojere'emamū 'ga oporomutaramū jane ree. Nitywi futari 'ga rerowiar ire mama'e mū jane kwaukaara 'ga upe. Jane manūnamū 'ga oporomutaramū nanimenime jane ree akou. ³⁶ Ymā te Davi 'ga ka'arana kwasiaa ee inuga rakue:

"Eneremiyuwa 'ā ore, ki Ku'jyp.

A'eramū ene ree iporomutare'ema 'gā afuweramū ore ree au'jeteramū.

Karupa'mī jukapyrama 'jawe 'gā afuweramū ore ree",

'jau Davi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā aipo 'ga 'eawer imū etee futat jane ree nanē oporomutare'emamū nū. ³⁷ Aipoa sipo Janejararete 'ga momoirukaa jane wi? Naani. Iporomutat 'ga nanimenime jane ree jane jemogyramū. A'eramū 'ga jane muapyterātāu mama'eay upe. A'eramū mama'eaya jane maku'ipawukare'ema. ³⁸ Nitywi futari 'ga amū jane wi Janeruwarete 'ga momoirukaara. Iporomutat 'ga nanimenime jane ree jane jemogyramū. Jane manūnamū miamū futat 'ga oporomutaramū jane ree. Jane reko are taetu 'ga oporomutaramū jane ree. Nokoi'i futari mama'eukwaawa mū jane wi Janeruwarete 'ga momoirukaaramū. 'Awauwe ojesaukat ma'e, anure ojesaukat ma'e. Mīmera nomomoirukara'uweri Janeruwarete 'ga jane wi.

³⁹ Ywag ipe ako ma'e, ywy 'wyr ipe ako ma'e. Mīmera miamū nomomoirukari Janeruwarete 'ga jane wi. Nitywi futari jane wi Janeruwarete 'ga momoirukaara. Naeateei futari 'ga jane wi. Jejui Kristu 'ga ree jane jarejemogyppyka. 'Ga Janejararetea. A'eramū Janeruwarete 'ga oporomutaramū jane ree wojere'emamū futat.

9

Janeruwarete 'ga remiayup

¹ 'Awamū je tepytuna, judeu 'gā mome'ui pē nupe. Kristu 'ga remi-ayuwā wejue je. A'eramū je te'me'emamū tekou. A'jea futat je 'i 'gā nee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rerekou. A'eramū 'ga 'Agesagea je mu'akwaapa mama'e a'je are. A'eramū je mama'e a'jea etee imome'wau. ² Jepyutuna 'gā, judeu 'gā je mu'arasig ojee. Nuerowiari 'gā Jejui 'ga. A'eramū a'ea je mu'arasimape'ema je mogou 'gā nee. ³ Afutat je 'gā Jejui 'ga rerowiaara numiamū. Joporopariwet je 'gā nee Jejui 'ga rerowiar are numiamū. 'Gā nupe 'ga je 'ega renuwukar ire amunipo 'ā je "Je rereko tywer ape 'gā nee", je 'i Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'gā 'ā aipoa miamū nuerowiari. Ojemogypyke'ema Jejui 'ga ree. ⁴ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Israeu juapyreramū oreypy 'gā mū'ēi imogyau wemiayuwamū rakue. "Pēē jera'yra 'awamū", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. 'Gā pype etee futat 'ga akou rakue. 'Gā nupe etee futat 'ā Janeruwarete 'ga 'jau rakue: "Tejerowiar ire je mama'e esage monoi pē nupe", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. 'Gā nupe ppy ppy ra'ne futat 'ga oje'ega monoi ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. 'Gā etee 'ga imu'akwaapa omuoryw are rakue. A'eramū 'gā 'ga muorypa a'jea futat rakue. 'Gā nupe etee 'ga 'jau'jau'japa: "Mama'e esagea tomono pē nupe 'jau", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. ⁵ Judeu ppy ppy 'ga 'ā Abraão 'ga rakue. Isaki, Jako. * Mīmera 'gā judeu ppyfera 'gā. 'Gā juapyreramū ore judeua. Israeu 'ga juapyrera futat Jejui Kristu 'ga akou 'awa ywy pe 'ur ire rakue. Janeruwarete 'ga 'ā wemiapoferamū ae 'wyrriararetea agawewi. A'etea 'ga Israeu 'ga juapyreramū tāmējē ore mū'jāu wemiayuwareteramū rakue. A'eramū amunipo 'ā ore 'ga muorypa aruojere'emamū ee.

⁶ A'ere 'ā Israeu 'ga juapyrera 'gā amū nuerowiari Jarejuwarete 'ga. Amume'ri 'gā etee erowiaa'i ajemogyau. A'etea jane 'jawe'em: "I'me nipo Janeruwarete 'ga", 'jawe'em. "Israeu 'ga upe 'ga 'i rakue: 'Amū'ē je ene-juapyrama tejemiayuwamū", 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'ere 'ga 'meramū aipo 'e are", 'jawe'em jane. Nalsraeu 'ga juapyrera 'gā juejue rūi 'ga amū'ē wemiayuwamū rakue. A'eramū 'gā amū 'ga rerowiare'ema. ⁷ NaAbraão 'ga ra'yra 'gā jue rūi Janeruwarete 'ga imogyau wa'yramū. Isaki 'ga etee 'ga ipyrrūmū. Ismaeu 'ga 'ga ipyrrūme'em. ⁸⁻⁹ Ymā te Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: "Anure nipo eneremireko ēē, Sara ēē ra'yramū. Enera'yra tapyygukat ēē upe 'jau. Ikōkwar are ene pyri je ruru'jawamū nipo ēē wa'yra rereko opo pe", 'jau 'ga 'ga upe rakue. Poromū Abraão 'ga ra'yra 'ga Isakia. Isaki 'ga etee Janeruwarete 'ga omogo wa'yramū. Amumera 'gā Abraão 'ga ra'yra 'gā naJaneruwarete 'ga ra'yra rūi. 'Awamū Janeruwarete 'ga 'i "agamū Abraão 'ga juapyrerarete", 'ga 'i u'eawer imū u'at ma'efera 'ga juapyrera upe, Isaki 'ga juapyrera upe.

¹⁰ A'ere Isaki 'ga remireko ēē, Repeka ēē, wa'yramū 'ga upe rakue. Mukūi tāmējē ēē ra'yra ojojepa. U'ar ppy ma'e 'ga rera Esau. Ajepeja 'ga rera Jako. Anure Janeruwarete 'ga Jako 'ga re'roka, Israeu nuga 'ga ree rakue. ¹¹⁻¹² 'Gā 'are'emauwe Janeruwarete 'ga 'jau 'gā y ēē upe, Repeka ēē upe: "Tewiri u'at ma'e 'ga nipo je amogo 'wyrriaramū u'ar ppy ma'e 'ga upe", 'jau 'ga ēē upe rakue. Nu'ari we agawewi 'gā. A'eramū 'gā mama'e esage apowe'ēwe agawewi. Mama'e tywera nanē 'gā iapowe'em nū. A'ere 'ga na'ga wemiapofer are rūi 'ga ajepeja 'ga ppyrūi imogou wemiayuwamū. Wemifutar imū te 'ga tewiri u'at ma'efera 'ga ppyrūi imogou wemiayuwamū. Wemifutar imū te 'ga u'ar ppy ma'e 'ga ppyrūme'em. ¹³ Nan futat Janeruwarete 'ga

* 9:5 Mukūi Jako 'ga rera. Israeu 'ga rer irūa.

ka'arana kwasiarukaa 'gā nee rakue. “Jeporomutat je Jako 'ga ree. A'ere je najeporomutari Esau 'ga ree”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue.

¹⁴ Maran sipo ajee jane 'i aipo are? Nia'wryi Janeruwarete 'ga, sa'e sipo ajee jane? Naani. Mama'e esagea etee te 'ga wapo. ¹⁵ Ymā te 'ga 'jau Moisesi 'ga upe rakue: “Tejemifutar imū etee te je jemuaēmi 'ga amū ree. Tejemifutar imū nanē je tejemuaēme'ema ajepeja 'ga ree”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe rakue. ¹⁶ A'eramū najaneremifutar imū rūi Janeruwarete 'ga jane pyyrūmū jane mogyau wemiayuwamū. Najaneremiapofer are rūi nanē 'ga ajemuaēma jane ree nū. Wemifutar imū etee 'ga jane pyyrūi jane mogyau wemiayuwamū. ¹⁷ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are inuga janee rakue. Farao 'ga upe Janeruwarete 'ga 'jau: “Tepājēa je aesaukaru'jau'jap enee. A'e are nipo ywy pewara 'gā juejue jerera renupa. Ma'eramū 'ā je ene mogoi 'wryiaramū Egitu ywy pewara 'gā nupe”, 'jau 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue. ¹⁸ A'eramū jane jarejeapyoramū 'ga remiapo are. Wemifutar imū etee futat Janeruwarete 'ga ajemuaēma 'gā amū nee. Wemifutar imū etee futat 'ga ojerowiarukare'ema amumera 'gā nupe.

¹⁹ A'e are nipo pēē mū 'jau jee: “Ma'eramū sipo 'ga ore rerekou tyweate ore 'ga rerowiare'emamū? Ore upe 'ga nojerowiarukari futari. A'eramū ore 'ga rerowiaru'jape'ema. Naruapoa'uweri ore mama'ea 'ga orojeupe ojerowiarukare'emamū. Naruapoa'uweri agawewi 'ā ore mama'e tywera. A'etea 'ga nojejukai ore ree”, 'jau nipo pēē. ²⁰ Aipo pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga futat te 'ā jane apo rakue. Imara'nearū sipo ae 'ga remiapoferamū 'ga ree 'ga mueue ojee? Naani. Oje'egay sipo japepoa wapoara upe wapoarūe'emamū? Naani. ²¹ Sā'ā japepo apoara 'gā japepo apoa wemifutar imū etee futat. Amumera 'ā 'ga iapou wemipa'ruramū, amumera yty ryrūnamū. Wemifutar imū etee futat tujuga apoara 'gā mama'e apoi.

²² Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane apoi rakue. A'eramū 'ga mama'e apou janee wemifutar imū etee futat. “Tejerowiare'ema 'gā nee jemara'neramū. Tepājēa nanē je ikwaawukaa 'gā nupe nū”, 'jau 'ga rakue. A'ere na'awauwe rūi 'ga 'gā nereko tyweretei. Anure te nipo 'ga werowiare'ema 'gā nerekou tyweate. ²³ Amumeramū te aje 'ga 'ā jane mū'ēi wemiayuwamū rakue. Jane ree 'ga jemuaēmi. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Tejesagea je akwaawukat tejemimū'ēmera 'gā nupe”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee wemifutar imū. Jane rereko esage are 'ga wesage kwaawukari janee. “Ga 'ā wesageramū tekotee 'gā nesagea apyraapa”, jane mu'eukaa. ²⁴ Jane 'ā 'ga remipyyrūmera. Ymā te 'ga jane pyyrūi wemiayuwamū rakue. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē. Mīmera 'ga imū'jāu wemiayuwamū rakue.

²⁵ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are Oseja 'ga upe rakue:

“Tejemiyuwe'amera 'gā nipo je amogy tejemiyuwamū.

Tejemifutare'amera 'gā nupe nipo je 'jau: Jeporomutat je pē nee, 'jau.

²⁶ Ymā je 'i ikue: Najeremiyuwa rūi pēē, 'jau je ikue.

A'ere nipo anure je aipo te'eawer ipe te futat je 'i:

Je futat 'ā okoeteete ma'ea.

'Awamū pēē futat jera'yramū, 'jau nipo je, 'jau je ikue”,
'jau Oseja 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²⁷ Isai 'ga nanē ka'arana kwasiaa Israeu 'ga juapyapyrera 'gā nee rakue.

“Kwaiwete Israeu 'ga juapyrama 'gā. Sā'ā 'yisigeaua pytuna. Nan tee futat Israeu 'ga juapyrama 'gā pytuna numiamū.

A'etea nipo ināinānī'ī 'gā etee ojekatu'ok otywer awi.

²⁸ Anure nipo Janeruwarete 'ga ywy pewaramū juejue werowiare'ema 'gā nereko tyweretei ywawuje tee futat”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²⁹ Aipo jeapo enunewe Isai 'ga 'jau:

“Janeruwarete 'ga pājērete. Peesak 'ga Sodom ipewara 'gā momawa, Gomora pewara 'gā neewe rakue.

Janeruwarete 'ga jane mū mogye'em ire amunipo 'ā jane nanē jarepapa 'gā 'jawe nū”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

³⁰ “Ma'ja are ajee 'ga jane mu'ei?” 'jau nipo pēē jee? Nan futat je 'i pē nupe: Ymā judeue'ema 'gā nafutari Jarejuwarete 'ga amuesagea rakue. A'ere Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga rerowiarāmū 'gā katu'oka 'gā muesageu ojeupe.

³¹ A'ere 'ā ymā 'ga futaarera 'gā jēmī Israeu juapyrera 'gā naanī. “Moisesi 'ga je'egera renuw are jarejemesageu Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'gā numiamū.

A'ere 'gā nuenupawi 'ga je'ega. ³² A'eramū 'gā ojemuesageukare'ema 'ga upe. Niparuerowiarīweri 'gā Jejuī 'ga ree. “Jejuī 'ga ree ojemogypyky ma'e 'gā etee wesageramū Jarejuwarete 'ga upe” 'e are aparuerowiarīwere'emamū.

A'eramū 'gā ojemuesageukare'ema futat 'ga upe. 'Gā nupe Jejuī 'ga ita 'jawe. Sā'ā ita rena pe pe. A'eramū 'ā pe rupi oma'e 'gā ojepypagāu ee. Nan tee Jejuī 'ga 'gā nupe. Nijemogypygyīweri 'gā Jejuī 'ga ree. A'eramū 'gā u'aa 'ga ree. A'eramū 'gā awawe'em Jarejuwarete 'ga pyri. ³³ Ymā Janeruwarete 'ga aipo are ka'arana kwasiarukari inuga Isai 'ga upe rakue:

“Anure nipo je 'ga amū mogou judeu 'gā nupe. Jerusareg ipe je 'ga monoi.

Jerusarega 'up ywytyra pyri, Siāo 'jawa pyri.

Jeremimonorama 'ga ita 'jawe. Pe pe ita renamū 'ā, pe rupi oo ma'e 'gā 'ari ee.

Nan futat nipo kwaiwete judeu 'gā niporomutari jeremimonorama 'ga ree.

A'ere 'ga rerowiaara 'gā ku'iramū 'ga ree. Jaruete 'gā nekoi 'ga ree”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

10

¹ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. A'eramū pēē pejeapyakau jeje'eg are. Judeua futat je 'ā. A'eramū je teporomutaramū tepytun are. Jarejuwarete 'ga tepytuna 'gā katu'opawa je afutat. A'eramū je teje'ega monou te'ŷina 'gā nee 'ga upe. “Eja'yra 'ga erowiarukat Israeu juapyrera 'gā nupe, ki Ku'jyp”, 'jau je te'ŷina Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee. ² Tepytuna 'gā je akwaap te'ŷina. 'Gā 'jawe futat je rekoī ikue.

Iporowykywet 'gā Jarejuwarete 'ga upe numiamū. 'Ga muoryw are nanē 'gā afuweramū nū numiamū. A'ere 'gā nokwaawi 'ga remifutara. ³ Naeapyoi 'gā “Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'ga amuesage ojeupe” 'e are. A'eramū 'gā 'jau: “Moisesi 'ga je'egera renupawer are wea m'ŷina Moisesi 'ga 'eawera futat jane muesage Janeruwarete 'ga upe”, 'jau 'gā ajaupe numiamū.

Jarejuwarete 'ga 'eawera jēmī 'gā erowiare'ema. “Teja'yra 'ga rerowiaara 'gā je amuesage tejeupe” 'ga 'eawera rerowiare'ema. ⁴ Kristu 'ga amanūmū jane katu'okawamū, 'Uwa 'ga upe jane muesageawamū. 'Ga rerowiaaramū etee jane jarejesageramū Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū jane 'jawe'em: “Moisesi 'ga je'egera renuw ire te janeresageramū Jarejuwarete 'ga upe”, 'jawe'em.

Moisesi 'ga je'egera renuwa najane katu'oga'uweri. Jejuī 'ga rerowiarāmū etee te jane jarejekatu'ogi Ku'jywa 'ga upe.

Werowiarāmū 'ga jane katu'oka

⁵ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue. "Jeje'ega renup katu katu re pēē pejejesageramū jee. Jeje'ega renup katu katuare'emamū pēē nepēa'wyri jee. Jeje'ega renup katu katu re nipō pejemogy nakwaparimū warāu rūi, e'i 'ga", 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe numiamū. A'ere 'gā nuerowiari pāwē pāwē 'ga je'ega. ⁶ "Jera'ya 'ga rerowiarāmū etee pēnesage jee", 'jau Janeruwarete 'ga rakue. A'ere kasi amumeramū: "Awŷja sipo awau ojeupia ywag ipe Kristu 'ga reruawamū ywy pe janee?" 'jau ne. 'Ut futat ako 'ga rakue. ⁷ "Awŷja nanē sipo ajee oo amanū ma'efera rerua imoferapa? pe'je nanē kasi ne nū", 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa ka'aran are inuga rakue. Omoferap nanē ako Janeruwarete 'ga 'ga rakue nū. A'eramū pēē aipo 'jawe'em. ⁸ "Jarejuwarete 'ga je'ega pekwaap. Najemimi futari pē nui. 'Ga je'ega ki pēē imome'wau pejejaupe. Pejejea'aramū ee nū", 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. Poromū futat ore imome'ui pē nupe, Kristu 'ga mome'ui pē nupe. ⁹ Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā Janeruwarete 'ga okatu'ok. "Jejui Kristu 'ga jejararetea", 'jau pēē. "Janeruwarete 'ga Jejui 'ga omoferap" 'ea pēē erowiaa. A'eramū Janeruwarete 'ga pē katu'oka, pē pireita pētywer awi. ¹⁰ "Jejui 'ga oferap" 'ea jane erowiar ire Janeruwarete 'ga 'jau janee: "Pēē jera'ya 'ga perowiat. A'eramū pēē pejejesageramū jee", 'jau nipō 'ga janee, Jejui 'ga jane erowiarāmū. Jejui Kristu 'ga jejararetea jane 'eramū Janeruwarete 'ga jane katu'oka janetywer awi. ¹¹ Nan Isai 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are janee rakue: "Janeruwarete 'ga nomojenosūkari Jejui 'ga rerowiaara 'gā wowase 'gā nekoramū", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ¹² Aipo kwasiaramū 'ga jane mome'wau najuejue etee. Najudeuramū ore upe etee rūi 'ga 'i aipo 'jau. Judeue'emamū pē nupe nanē 'gā 'i aipo 'jau. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. Judeuramū Orejararetea 'ga 'ā, judeue'emamū Pējararetea nanē 'ga nū. 'Ga upe jane jareju'jau'jawe etee futat. Mama'e esagea 'ga imua janee ojeupe enūjamū. ¹³ Ymā te Jueu 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. "Ojeupe je katu'og ape 'jara 'gā Janeruwarete 'ga okatu'ok", 'jau Jueu 'ga ikwasiaa rakue. A'eramū 'ga judeu 'gā katu'oka, ojeupe aipo 'gā 'eramū. Judeue'ema 'gā nanē 'ga ikatu'oka ojeupe aipo 'gā 'eramū nū.

¹⁴ Maran sipo ae, 'ga rerowiare'em ire, "je poar ape", 'jau 'ga upe. Ni'e ekoetea'uweri ae 'ga rerowiare'em ire. Maran sipo 'gā 'ga rerowiaa ewi 'ga rera renupe'ema? Nuerowiari futari 'gā 'ga, 'ga rera renuwe'em ire. Sipo 'gā maran 'ga rera renupa 'ga amū ojeupe imome'ue'em ire? Nuenuwi futari 'gā 'ga rera 'ga amū ojeupe imome'ue'em ire. ¹⁵ Maran sipo 'gā amū 'ga mome'wau Jarejuwarete 'ga omonoe'em ire? Nooi futari 'gā amū 'ga mome'wau, Janeruwarete 'ga omonoe'em ire. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā monoi futari Jejui 'ga mome'waukaa kwe pewara 'gā nupe. Ymā te Isai 'ga ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga remimonofera 'gā nee rakue: "Esage futat morogyta esage mome'wara 'gā nura", 'jau Isai 'ga ikwasiaa Jejui 'ga mome'wara 'gā nee rakue.

¹⁶ Janeruwarete 'ga 'gā amū monou Jejui 'ga mome'wau Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe rakue. A'ere 'gā amū nuerowiari 'ga. Aipo are nanē Isai 'ga ka'arana kwasiaa 'gā nee rakue: "Nuerowiari futari 'ga amū oreje'ega, ki Ku'jyp. Ināinānī'i etee 'gā erowiaa'i", 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. ¹⁷ A'eramū je a'eramū 'jau pē nupe: Jejui 'ga mome'u renuw ire jane 'ga rerowiaa jarejemogyau.

¹⁸ A'jea sipo Israeu 'ga juapyrera 'gā nuenuwi Jejui 'ga mome'ua? Naani. Wenup futat 'gā numiamū.

“Najuejue etee futat ywy pewara 'gā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega renuwi.

'Gā je'ega ojemuāina ywy pe”,

'jau Davi 'ga ymā ka'arana kwasiaa inuga rakue.

¹⁹ Nokwaawi sipo Israeu juapyrera 'gā? Naani. Okwaap futat 'gā. A'ere 'gā niparuerowariweri 'gā ee. Moisesi 'ga ra'ne Jarejuwarete 'ga je'ega momé'wau 'gā nupe rakue:

“Anure nipo je judeue'ema mogyi tejemiayuwamū. A'eramū nipo pēē 'gā nerekoayau ee”, 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe.

“A'eramū nipo pēē pejemara'neramū 'gā nee. Ni'akwaawi 'gā Jarejuwarete 'ga ree, 'jau nipo pēē 'gā nupe numiamū.

A'ere je te 'gā mogyi tejemiayuwamū, e'i Janeruwarete 'gā”,

'jau Moisesi 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²⁰ Isai 'ga nanē okyjawe'em Israeu 'ga juapyrera 'gā nui. Mama'e a'je mome'u awi nanē 'ga okyjawe'em rakue.

“Ymā judeue'ema 'gā Janeruwarete 'ga ree oporokwaawiwere'emamū rakue. A'ere 'gā 'awamū 'ga kwaawi.

Ymā 'gā 'jawe'em rakue: Ku'jywa 'ga emome'u oree, 'jawe'em rakue.

A'ere 'ga 'awamū 'ga jekwaawukari 'gā nupe”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

²¹ Israeu 'ga juapyrera 'gā mome'uramū Isai 'ga 'i rakue:

“Janeruwarete 'ga ojekwaawukat Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe numiamū. Wojere'emamū 'ga ojekwaawukaa esaka 'gā nupe.

A'ere 'gā niporenuwiweri 'ga je'eg are. 'Ga ree 'gā jemogypygiwere'emamū”, 'jau Isai 'ga judeu 'gā mome'wau rakue.

11

Israeu juapyrera 'gā nee 'ga jemuaēmawet

¹ Israeu juapyreramū ore wi sipo Janeruwarete 'ga poiri? Naani. Nopoiri futari 'ga ore wi. Je judeua. Abraão 'ga juapyreramū je rekoi. Abraão 'ga remyminūmera 'ga, Pějami 'ga juapyreramū je. ² Nopoiri futari 'ga wemiayuy pyferamū ore wi. Ymā we 'ga oreypy 'gā mū'ēi tekotee 'gā nui rakue. Ojeupe futat 'ga oreypy 'gā mū'jāu 'gā nui rakue. Ymā 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari Eliasi 'ga 'eawer are rakue. 'Ga 'eawera pekwaap. ³ Ymā Eliasi 'ga 'jau rakue: “Ku'jyp. Eneje'ega renupare'ema 'gā eneje'ega mome'wara 'gā wapisipaw etee. Wyra rapyawa miamū 'gā wetypap. A'eramū jete'e futat tekou. 'Awamū 'gā je ree nanē afuweramū nū”, 'jau Eliasi 'ga Jarejuwarete 'ga upe rakue. ⁴ A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: “Naani. Naene etee rūi ereko je rerowiaaramū. Sete miu je rerowiaara 'gā pytuna jemogyi. Nopoiri futari 'gā je rerowiar awi. Namuorywi 'gā maira'me a'agawa, Pau 'jawa. Sete miu 'gā je ia'gwau mama'e tywer awi”, 'jau Janeruwarete 'ga Eliasi 'ga upe rakue. ⁵ Nan tee futat 'awamū Janeruwarete 'ga judeuramū ore mū 'a'gūi ojeupe. Naruapoi agawewi ore mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga iporomutat ore ree, ore a'gwau ojeupe. ⁶ Wemifutar imū etee 'ga ore mū'jāu ore mogyau wemiayuwamū. Naoreremiapofer are rūi 'ga ore mū'ēi ojeupe. Oreremiapofer are ore mū'ē re amunipo 'ā 'ga ore mū'jāue'em wemifutar imū. A'ere 'ga wemifutar imū etee futat ore mogyi wemiayuwamū.

⁷ Ymā Israeu 'ga juapyrera 'gā juejue amuesage futari rakue. A'ere Janeruwarete 'ga namuesagepawī 'gā. Wemimū'ēme'ri 'gā etee 'ga imue-sageu ojeupe. Amumera 'gā oporenuwiwere'emamū 'ga je'eg are. ⁸ Aipo are 'gā amū ymā ka'arana kwasiari inuga rakue:

“Wemimū 'ēe'ema 'gā Janeruwarete 'ga nomoporenuwiwerukari oje'eg are, 'gā muapyakwafugukare'ema oje'eg are. 'Awamū miamū aipo 'gā naeapyoi 'ga je'eg are. Nojemogypygyi 'gā 'ga ree”, 'jau 'ga amū ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁹ Davi 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

“Maraka 'gā wapo futat Jarejuwarete 'ga muorypawamū numiamū. A'ere 'gā nopoiri futari otywer awi.

A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete maraka pype futat.

¹⁰ Janeruwarete 'ga namueapyoukari 'gā mama'e a'je are. Wereco tywerete 'ga 'gā”,

'jau Davi 'ga ikwasiaa judeu 'gā nee rakue.

¹¹ Opoit futat te Janeruwarete 'ga Israeu juapyrera 'gā nui? Naani. Opoiraiw etee 'ga 'gā nui. Anure nipo judeu 'gā poiri futari otywer awi. Anure nipo 'gā jemogypygyi Jejuī 'ga ree. A'ere Janeruwarete 'ga, judeu 'gā Jejuī 'ga ree ijemogypygye'emaue, judeu'ema 'gā mojemogypygyukari Jejuī 'ga ree, 'gā katu'oka. Judeu'ema 'gā nesag ire nipo judeu 'gā 'jau: “Kuu. Judeu'ema 'gā Janeruwarete 'ga okatu'ok, 'gā mogyau wemiayuwamū”, 'jau nipo 'gā 'gā nerekoayau 'gā nee. A'eramū nipo 'gā ojewya Jarejuwarete 'ga rerowiara upe. ¹² 'Awamū judeu 'gā nojemogypygyi Jejuī 'ga ree. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage apowe'em 'gā nupe. A'eramū 'ga judeu'ema 'gā mojemogypygyukaa Jejuī 'ga ree. A'eramū 'ga 'gā nupe ete mama'e esage apou, Jejuī 'ga ree 'gā jemogypygyamū wejue te. Anure te nipo judeu 'gā jewyri Jarejuwarete 'ga rerowiara upe nū. Ojeupe 'gā jewyramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage monou ywy pewara 'gā nupe juejue. Ojeupe judeu 'gā jewyr are 'ga mama'e esage monou kwaiwete.

Judeu'ema 'gā katu'okawet

¹³ Pēē mū nupe, judeu'emamū pē nupe je judeuramū orojemome'ui. Ymā ako Janeruwarete 'ga je monoi Jejuī 'ga mome'wau judeu'emamū pē nupe ikue. Ajerowiat je aipo are. ¹⁴ Afutat je teptytuna 'gā amū juerekoaya pē nee. A'eramū nipo je a'e are Jejuī 'ga rerowiarukaa 'gā amū nupe. Aipoa je afutarete futat. ¹⁵ Judeu 'gā nui opoiraiw ire, Janeruwarete 'ga judeu'ema 'gā mota'wai ojeupe, Jejuī 'ga 'gā erowiarāmū. A'eramū nipo anure te Janeruwarete 'ga judeu 'gā mota'wau ojeupe nū. Judeu 'gā Jejuī 'ga rerowiaaw ipe jane tee jareku'i pāwē pāwēnamū jarejemogyau. Sā'ā janeku'ia jareptytuna ferawamū. Nan tee futat nipo jane jareku'iramū judeu 'gā Jejuī 'ga rerowiarāmū.

¹⁶ Y'wa 'ywa jara 'ga sipo y'wa 'ywa rapo jara etee? Naani. Y'wa 'ywa jara 'ga na'ywa rapo jara etee rūi. I'ywarete jara nanē futat 'ga nū, i'a jara nanē nū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga judeu ppy 'gā jararetea. Janeruwarete 'ga remiayuwypyfera 'ā ore judeuramū rakue. A'eramū 'ā ore juejue judeuramū 'ga remiayuwamū arajemogyau.

¹⁷ Sā'ā ae y'wa 'ywa tyma. A'eramū 'ā akā mū osiniga etee. A'eramū 'ā ae ijaramū akā sinigera monoka jui. A'eramū 'ā ijara 'ga awau y'wa 'yw ekoete rakā monoka erua imujaa akā sinigera renawer ipe, akā sinigera 'yw are. Imujar ire akā ojopyyka imonogipyra py'rau. Nan tee futat pēē. Judeuramū orepyya Janeruwarete 'ga remiayuwaretea. Orepyy 'gā 'ga ipyrymū imogyau wemiayuwamū. A'ere ore mū judeuramū naruerowiari 'ga. A'eramū 'ga werowiare'emamū 'gā amū mū'jāu wemiayuwamū ore wi. A'eramū 'ga judeu'emamū pēē mū mua pē mogyau wemiayuwamū werowiare'ema 'gā py'rau pē mujaa judeuramū orepyy are. A'eramū pēē pejemū'jau orepyy are. ¹⁸ A'eramū ki pēē judeu 'gā ago'wawe'em. Imū'emyrera 'gā ago'wawe'em pejemogyau. Pejerowiaraip kasi pejee ne.

Najudeu ppy 'gā nūi pē nee imujaripyrrera. Pēē te 'ga pē mujat 'gā nee. A'eramū ki pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee.

¹⁹ Pēē mū nipo 'jau jee: “Janeruwarete 'ga opoit judeu 'gā nui. A'eramū ore 'gā japy'rufera”, 'jau nipo pēē numiamū. ²⁰ Nuerowiari te 'gā Jarejuwarete 'ga. A'eramū 'ga a'eramū opoia 'gā nui. A'ere perowiat wejue te 'ga. A'eramū 'ga a'eramū pē mogyau 'gā py'rau wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee. A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga pojeupa. ²¹ Werowiare'em are judeu 'gā nereko tywer ire, sipo 'ga judeue'emamū nepē nereko tyweri werowiare'em ire? Judeuramū ore y'wa 'ywa rakārete 'jawewara. Judeue'emamū pēē imujaripyrrera 'jawewara te. A'eramū nipo 'ga pēē nanē pē nereko tyweaete judeuramū orereko tyweawera apyraapa werowiare'em ire. ²² A'eramū jane Jarejuwarete 'ga kwaapa. Ajemuaēm 'ga werowiaara 'gā nee. A'ere 'ga werowiare'ema 'gā nereko tyweretei. 'Awamū pēē judeue'emamū 'ga rerowiaa pejemogyau. A'eramū 'ga opota'waramū pē nee. Wesageramū 'ga pē nupe. A'ere 'ga werowiar awi pepoir ire 'ga poiri pē nui, pē mū'jāu wemiayuw awi 'gā mū'ēawera 'jawe etee futat.

²³ Werowiare'em awi 'gā poir ire nipo Janeruwarete 'ga judeu 'gā nerua 'gā mogyau wemiayuwamū nū. ²⁴ Judeue'emamū pēē na'ga remiayuweramū rūi. Werowiarām te 'ga pē mogyi wemiayuwamū. Judeu 'gā te 'ga remiayuwaretefera. Werowiare'emera 'gā 'ga imū'jāu wemiayuw awi. A'ere 'ga werowiaru'jaw ire 'gā mogyau wemiayuwamū nū. Aipoa taetu naayi futari 'ga upe. Sā'ā y'wa 'ywa jara wemimonogera rerura imujara imonokawera rowopyter are nū. A'eramū 'ā ojopyyka aye'em etee te. Nan tee futat 'ga judeu 'gā mogyau werowiaru'jaw ire wemiayuwamū aye'em etee te futat nū.

Jane ree 'ga pota'wa

²⁵ Pēē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je mama'e mome'wau pē nupe, pē mueapyoawamū. Janeruwarete 'ga je mu'akwaapa ee. A'eramū je pē mu'akwaapa ee nanē nū. A'eramū pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee etee. 'Awamū Janeruwarete 'ga opoiraipe judeu 'ga nui. Nuerowiari 'gā 'ga. A'eramū 'ga poiraiwi 'gā nui. Anure te nipo 'gā 'ga rerowiari nū. 'Awamū pēē judeue'emamū pēē Jarejuwarete 'ga rerowiaa pejemogyau. Ymā Janeruwarete 'ga judeue'emamū pēē mū pē mū'jāu ojeupe rakue. A'eramū wemimū'ēmera 'gā juejue werowiar ire nipo 'ga ojewya judeu 'gā nupe nū. ²⁶ Aiporamū te nipo judeu 'gā Jejui 'ga rerowiaararetei. Ymā te Isai 'ga aipo are ka'arana kwasiari inuga rakue: “Anure nipo janetywera moiara 'ga ruri owaēma Jerusareg awi, Siao 'jaw awi.

Aiporamū u'aaw ipe nipo 'ga judeu 'gā katu'oka.

'Gā tywera moia Jako 'ga juapyrrera 'gā nui.

²⁷ Janeruwarete 'ga 'jau judeu 'gā nupe:

Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i judeuramū pē nupe rakue:

'Anure nipo je pētywera moiri pē nui', 'jau ako je ikue.

A'eramū je pētywera moia pē nui te'eawer imū etee futat, 'jau Janeruwarete 'ga rakue”.

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

²⁸ Judeuramū ore mū Jejui 'ga rerowiare'ema. A'eramū Janeruwarete 'ga amara'neramū aipo 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau: “Naje rerowiari pejepe. A'eramū je tepoiraipe pē nui tejerowiarukaawamū judeue'ema 'gā nupe”, 'jau 'ga werowiare'ema 'gā nupe. A'eramū 'ga opoiraipe 'gā nui. Aipoa esage judeue'emamū pē nupe. A'etea Janeruwarete 'ga judeuramū oreppy mū'jāu ojeupe rakue. Nomoka'jami 'ga 'gā. A'eramū 'ga 'gā juapyrrer awi opoikatuwe'em. ²⁹ Ymā Janeruwarete 'ga judeuramū oreppy mū'jāu ojeupe rakue. “Pēē 'ā je amū'ē imogyau tejemiayuwamū. Mama'e esage tomono

pē nupe 'jau", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga weatee'emamū futat wemimū'ēmera 'gā nui. Oreyppy 'gā nee 'ga reatee'emamū futat ore wi. ³⁰ Ymā te judeue'emamū pēē Jarejuwarete 'ga je'ega nepeenuwi rakue. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga jemuaēmi pē nee. Judeu 'gā wenuwe'emamū Janeruwarete 'ga jemuaēmi pē nee. ³¹ Awamū judeu 'gā nuenuwi futari 'ga je'ega. A'etea nipo anure 'ga 'gā nee ajemuaēm nū. Pē nee ajemuaēmawera 'jawerimū etee futat nipo 'ga 'gā nee ajemuaēma nū. ³² Janeruwarete 'ga 'jau janee najuejue etee futat rakue: "Nuenuwi 'gā jeje'ega. Mama'e tywera 'gā wapo ajemogyau. A'eramū je 'gā mogyau ifaripyreera 'jawewaramū futat. 'Ga tywera 'gā nerekou", 'jau 'ga rakue. A'eramū 'ga 'jau "Tajemuaēm 'gā nee 'jau", 'jau 'ga janee rakue.

³³ A'jea futat Janeruwarete 'ga jemuaēmi jane ree. Ekoay te nipo janereapyo katuī we 'ā jane 'ga ree. 'Ga 'akwaap, 'ga remikwaap. Mīmera jane nikwaakatupawi. 'Ga remiaporam are nanē jane jarejeapyoe'emamū nū. ³⁴ Ymā Isai 'ga ka'arana kwasiari rakue:

"Awŷja sipo Janejararete 'ga rea'awa okwaap?

Naani. Nitywi 'ga amū.

Awŷja sipo 'ga mu'jau mama'e are?

Naani. Nitywi futari 'ga mu'jara 'ga amū nū'ū",

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

³⁵ Jo 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

"Awŷja sipo mama'e omono Jarejuwarete 'ga upe omeppyawamū?

Naani. Nitywi 'ga amū",

'jau 'ga ikwasiaa rakue.

³⁶ Janeruwarete 'ga futat mama'e wapopap rakue. Nitywi futari 'ga remiapoe'ema. 'Awamū miamū 'ga ojejukau mama'e are. Ojeupe futat 'ga mama'e apoi rakue. Ojeupe futat 'ga mama'e mogyau rakue. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. Jareojere'emamū futat ki 'ga muorypa ee.

12

Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'e

¹ Janeruwarete 'ga ajemuaēm jane ree, a'e je pē nupe tekou. A'eramū je a'eramū 'jau tejewireramū pē nupe, tejenyramū pē nupe nanē je 'jau nū: Sajemogy Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū 'jau. Sā'ā janeyppy 'gā weymawa mū monoa 'ga upe, 'ga muorypawamū rakue. Nan tee futat jane 'awamū jarejemogyi 'ga upe oporowyky ma'eramū, mama'e apou 'ga upe 'ga muorypawamū. Aipoa jane iapoa 'ga muekōēāina jane ree. ² 'Ga rerowiare'ema 'gā 'jawe kasi pejemogy ne. 'Gā nee kasi pejemu'e ne. 'Gā 'jawe kasi mama'ea peapo ne. Jarejuwarete 'ga upe ki pe'je: "Eje'jawe je muea'arukar ape mama'e are, ki Ku'jyp", pe'je ki 'ga upe. Aipoa 'ga iaporamū nipo 'ga remifutara pekwaap. Aipoa esage 'ga upe. Aipoa 'ga muorypa. Mīmera pēē ikwaapa. ³ Janeruwarete 'ga 'ā opājē mua jee, je mogou oje'ega mome'waramū pē nupe ikue. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. Pejerowiaraip kasi pejejee etee ne. "Je te 'ā jeresage 'gā apyraapa", pe'je kasi ne. Jarejuwarete 'ga rea'ara 'jawe pēnea'at pejejee. Werowiaramū 'ga opājē mua pē nupe ojeupe pē moporowykyawamū. A'eramū ki pēē pejejeupe 'ga remimurer imū mama'e esage apou 'ga upe. 'Ga pē poaa mama'e apo are. A'eramū ki pēē 'jau: "Natejete rūi je mama'e apoi. Janeruwarete 'ga je poat mama'e apo are", pe'je ki.

⁴ Peesak jarejetea. Majepei teewara 'jawe futat janeretea. A'ere mukūi janereaa, mukūi janenamāia, mukūi janepoa, mukūi janepya. Jarepou 'ā jane

mama'e apou. Jarepyu 'ā jareatau. Jarejeau 'ā mama'e resaka. Jareapyau 'ā mama'e renupa. Naaju'jaju'jawe ete rūi futat 'ā oporowykyau. ⁵ Nan tee futat jane Jeju 'ga rerowiaaramū. Kwaiwete jane. Najareju'jawe ete rūi jane mama'e apoi. Jeju 'ga ree jarejemujar ire jane jarejemogyau majepe 'yweteewara 'jawe futat. ⁶ A'ere jane najareju'jawe ete rūi mama'e apoi. Opājēa Janeruwarete 'ga imua janee, mama'e apoukaa janee. Oje'ega 'ga imome'waukaa jane mū upe. A'eramū jane jarejeupe 'ga remimurer imū, 'ga je'ega mome'wau kwe pewara 'gā nupe. ⁷ Jane mū upe 'ga mama'e apoukaa 'gā nupe, 'gā poaawamū. A'eramū jane, 'ga rerowiarāmū mama'e apou 'gā nupe. Jane mū upe 'ga 'gā mu'jaukaa mama'e are. A'eramū 'ga rerowiarāmū jane 'gā mu'jau mama'e are. ⁸ Jane mū upe 'ga 'gā muapyterātāu. A'eramū jane, 'ga rerowiarāmū, 'gā amū muapyterātāu mama'eay upe. Jane mū upe 'ga mama'e monoukaa. A'eramū jane, jarejakate'eme'emamū, mama'e monou 'gā nupe. Jane mū 'ga imogyau 'wyriaramū 'gā nupe. A'e 'gā ojejukau esage 'gā nee. Jane mū upe 'ga ojopoarukaa mama'e apo are. A'eramū aipo 'ga 'gā poaa aku'iramū.

⁹ A'jea futar iki pēporomutat pejejemogyau pejejee. Pejejotywera kasi pefutar etee pejejemogyau ne. Pejemu'e ki mama'e esage apoara 'gā nee. ¹⁰ Jeju 'ga rerowiaaramū 'ā pejemogy. A'eramū pēē pejejemujaa pejejemogyau pejejee ra'i. A'eramū ki pēē pejeporomutarāmū pejejee. Pejepojuka esageramū ki pejejee pejejemogyau. ¹¹ Pēwewue kasi pejejemogyau ne. Pejepokagamū ki pejejemogyau. Jarejararete 'ga upe pejejorywamū pejeporowykyau. ¹² Anure nipo jane oi jarejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū ki pēē pejejorywamū pejejemogyau. Pejejeupe mama'eay jesaukaramū, pejeapyterātānamū jupe. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou pejejemogyau. ¹³ Jeju 'ga rerowiaaramū mama'e tywe'emamū pēē mama'e monou 'gā nupe. Muku awi Jeju 'ga rerowiaara 'gā nuramū pēē 'gā mua pejog ipe.

¹⁴ Pē nee iporomutare'ema 'gā nipo pē nerekou tyweaete. Pejereko tyw-eramū pēē pejeje'ega etee pemono Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee. “Mama'e esagea emono je rereko tyweraera 'gā nupe”, pe'je ete ki 'ga upe 'gā nee. “Ereko tywet 'gā je ree”, pe'je kasi ne.

¹⁵ 'Gā amū norywamū ki pēē 'gā neruorypa. 'Gā amū joo'oramū ki pēē 'gā nerajaa'wau. ¹⁶ Pejepota'wa pāwēnamū etee futat ki pejejee. Pejerowiaaraip kasi pejejee etee ne. Ajemogy tywe'ri ma'e 'gā neewe futat pejeporomutarāmū pejejemogyau. “Je te 'ā i'akwaap ma'ea 'gā apyraap”, pe'je kasi ne.

¹⁷ Pejejeupe 'gā amū mama'e tywera apo re miamū nanē pejejepyke'ema mama'e tywera apowe'em 'gā nupe. Mama'e esagea etee pēē iapou 'gā nupe. A'eramū pē nesakara 'gā pē ago'wawe'em. ¹⁸ 'Gā muewe'em futat. Pejepy'ata'waramū etee futat 'gā nee. 'Gā amū pejemueramū pejepota'wa esageramū etee 'gā nee. ¹⁹ 'Ga amū mama'e tywera pejejeupe iapo re, pēē pejejepyare'ema. Tene Janeruwarete 'ga te nipo pē nepyāt, 'gā nerekou tyweaete pē nee. A'eramū pēē pejejepyare'ema 'gā nui. Ymā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue:

“Je te aepyat pēē, pē nupe 'gā mama'e tywera apo re.

Je te 'gā areko tywerete pē nee, e'i Janeruwarete 'ga”,

'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramū ki pēē pejejepyare'ema, a'e je 'ā pē nupe.

²⁰ Janeruwarete 'ga je'eg imū etee futar iki mama'ea peapo, 'jau je pē nupe. “Pejee iporomutare'ema 'gā py'arayparamū pēē mama'e monou etee 'gā nupe, 'ga mojemī'waa.

'Ga 'yuwejamū pēē 'y monou 'gā nupe. A'eramū 'ga ojeupe mama'e esagea pēē iaporamū ojenosōu wemiapo tywer are",
'jau 'ga amū ikwasiaa inuga ka'aran are rakue.

²¹ Pejejereko tywearerera 'gā motesirūgatue'em, pejejepyke'ema. Pejejeupe 'gā mama'e tywera aporamū mama'e esagea etee iapou 'gā nupe. A'eramū 'gā ota'waramū pē nupe.

13

Peje'wyriara je'ega peenup

¹ Peje'wyriara 'gā je'ega ki peenuw ete pejejemogyau. Janeruwarete 'ga te 'gā mogy 'wyriaramū pē nupe. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa etee futat pejejemogyau. ² 'Gā je'eg are pejeporenuwiwere'em ire nipo pēē Jarejuwarete 'ga je'eg are nanē pejeporenuwiwere'emamū nū. Janeruwarete 'ga futat 'gā omogy 'wyriaramū janee. A'eramū 'gā je'ega renupare'ema 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega nanē enupe'ema nū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā je'ega renupare'ema 'gā nerekou tyweaete. ³ A'eramū pēē pejejereko tywer awi pejejea'gwau mama'e esagea ete iapou. Mama'e esage apoara 'gā nokyjei o'wyriar awi. Mama'e tywera apoara 'gā te okyje o'wyriara 'gā nui, o'wyriara 'ga wereco tywer awi. Mama'e esagea etee iapo re pēē pejekyjawe'em peje'wyriara 'gā nui. Mama'e esagea pēē iapo re nipo 'gā 'i pē nupe: "Mama'e esagea etee peapo", 'jau nipo 'gā pē nupe. ⁴ Janeruwarete 'ga te 'gā om'yi 'wyriaramū pē nupe, pē poaawamū. A'ere mama'e tywera apo re, pekyje peje'wyriara 'gā nui. A'jea futat nipo 'gā mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweri. Janeruwarete 'ga remimogyfera 'gā te 'ā 'wyriaramū pē nupe. A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga upe oporowykyau. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā nerekou tywerukaa 'gā nupe. ⁵ A'eramū ki pēē peje'wyriara 'gā je'ega renupa etee. Najarejereko tywer are etee rūi jane 'gā je'ega renui. "Jare'wyriara 'gā je'ega renuiwa te esage" 'ea jane sikwaap. A'eramū jane 'gā je'ega renupa.

⁶⁻⁷ Janeruwarete 'ga 'gā m'ina 'wyriaramū janee. A'eramū 'gā oporowykyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū jane ka'aranūū monou 'gā nupe jarejeupe 'gā enūjamū 'gā mepyau. Pepojeup peje'wyriara 'gā.

Pēporomutar iki pejejee

⁸ Pejejauī mama'e mū mua pēē kamēsīete imepyau pejejaupe. A'eramū 'ga 'jawe'em: "naje mepyi 'ga", 'jawe'em. Pejomama'e mepye'ema rerekoukare'ema pejejaupe. Pejeporomutaramū pejejemogyau pejejee. Ajuee iporomutat ma'e 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega wenup katu katu ajemogyau. ⁹ Ymā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga janee rakue: "Peko awi pejejemirekoe'em are. Kūjānamū nanē pejekowe'em pejemene'em are.

Peporojuka awi. Pemunarū awi mama'e are.

Pejejokaraemā futare'ema pejejemogyau",
'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

Aipoa 'ga je'ega a'jea futat. Enuw ire pēē pejeporomutaramū tāmējē pejejee pejejemogyau. A'ere naaipo etee rūi 'ga je'ega.

"Pēporomutat pejepyriwara 'gā nee pejejee pejeporomutara 'jawe etee futat. Pejejereko esage 'jawe etee futat pēē pejejeurekou esage",
'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

¹⁰ Aipoa 'ga je'eg imū pejejee pejeporomutar ire, pēē 'ga je'ega renupa katu katu. Ajuee iporomutat ma'e 'gā nuapoi mama'e tywera ajaupe.

¹¹ Ko futat nipo iwaēmi ja'wyja'wy Jejuī 'ga jeyyawa upe. A'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejejuēe. Pejejuerekou esage pejejemogyau. Ajuee iporomutare'ema 'gā oset ma'e 'gā 'jawe. “Ko futat nipo Jejuī 'ga jeyyri ja'wyja'wy janee” ea 'gā ikwaape'ema. Oset ma'e 'jawe 'gā ajemogyau, wapyakwafuge'emamū. A'eramū kasi pēē oset ma'e 'jawe peko ne. Peje'akwaawamū pejejemogyau Jejuī 'ga rur are. 'Ga rerowiar ppyramū jane 'jau jarejaupe: “Niporomukui nipo 'ga ruawa”, 'jau ako jane jarejaupe ikue. Nuri we 'ga. A'eramū je 'jau pē nupe: “Ko futat nipo 'ga ruri ja'wyja'wy”, 'jau je pē nupe. Jane rerawau nipo 'ga ywag ipe jane mogyau ojeypyri nakwaparimū warāu rūi futat. ¹² Peesak futat 'ā ypytunimū wata ma'e 'jawewara kwaiwete mama'e tywera apoa. A'e are jane Jejuī 'ga jeywt ja'wyja'wy kwaapa. Mama'e tywera mateepapa 'ga 'ua. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga erekou tyweaete nipo 'gā jemogyaruē'emawer are. Sā'ā kwara pora ppytuna mateepawa. Nan tee futat 'ga mama'e tywera apo mateepapa 'ua. 'Ga rur ire nipo 'gā mama'e tywera apou'jape'ema futat. A'eramū ki jane a'jea futat jarepoia mama'e tywera apo awi. “Au'je ki mama'e tywera apo re”, 'jau je pē nupe. Sā'ā jefaruua itajuaity rerekoa ojea'gwawamū ajuka awi. Nan tee jane mama'e esage etee siapo jarejea'gwawamū jarejereko tywer awi jarejea'gwau. Mama'e esagea etee iapo re Janeruwarete 'ga jane rerekou tywere'em. ¹³ A'eramū ki jane jarejemogyau esage. Kawājajaiwa rykure'ema jarejemogyau. A'eramū pēē pejejeawrywe'emamū pejejemogyau. Jarejemirekoe'ema kūjā are jarekowe'em. Kūjāmera nanē okowe'em omene'em are nū. Jarejamuwe'em mama'e are. Jarejuerekoayawe'em nanē jarejuēe nū. 'Arimū wata ma'e 'jawe peko. ¹⁴ Au'je mama'e tywera apo re, pejejemifutar ymaner imū etee. Jejuī Kristu 'ga 'jawe futat pejemogy, mama'e esagea etee iapou.

14

Pejuago'o kasi ne

¹ Amumera 'gā Jejuī 'ga rerowiaara 'gā amū nipo weapyo katua'ne'emamū 'ga remifutara apo are. “Ma'ja te Jejuī 'ga afutat jane iapoa?” 'jau nipo 'gā ajemogyau. A'e 'gā pēē imua etee futat pejejepype, 'gā mueue'em futat nanē nū. ² “Janeruwarete 'ga mama'ea wapo janee janeremi'uramamū”, 'jau nipo pēē pejejemogyau. A'ere nipo eapyo katua'ne'ema 'gā amū 'jau: “Na'ui ae wyro'oa. Aipoa esage Janeruwarete 'ga upe”, 'jau nipo 'gā amū ajemogyau. ³ Ma'eramū sipo ajee pēē wyro'o 'waramū wyro'o'ware'ema 'gā peago'o pejejemogyau wyro'oa 'gā i'ue'emamū? Wyro'o 'ware'emamū nanē sipo pēē ma'eramū 'gā ago'wau wyro'oa 'gā i'uramū? Naani. Pejamue awi nanuar are. Janeruwarete 'ga te 'gā omogy wemiayuamū. ⁴ Janeruwarete 'ga jane-jararetea. Ma'eramū sipo pēē 'ga remiayuamū ago'wau? Napēnemaiyuwa rūi 'gā. Ujara 'ga upe te 'gā mama'e apoi. Mama'e esagea 'gā iaporamū 'gā jara 'ga 'jau 'ga upe: “Mama'e esage peapo jee”, 'jau 'ga 'gā nupe. Mama'e tywera 'gā iaporamū 'gā jara 'ga 'jau 'gā nupe: “Aipo eneremiapofera mama'e tywera jee”, 'jau 'ga 'gā nupe. Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā poaa mama'e apo are. A'eramū 'gā oporowykyau esage 'ga upe.

⁵ Pēē mū nipo 'jau: “Awamū 'araiwa. A'eramū jane jareporowykyawe'em 'awa 'ara rupi”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe. A'ere nipo amumeramū pēē mū 'i: “Naani. Nanarūi. Aju'jaju'jawe etee futat 'ara”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe. “Na'araiwa rūi 'awa 'ara” 'jaramū ki peporowyky etee futat jupi. Pejamue ekoete kasi nanuar are we ne. “'Araiwa 'awa 'ara rupi” 'jara 'gā nanē peporowykyramū pē mueue'em nanē ee nū. ⁶ Awamū 'araiwa

'jara 'gā “Jarejuwarete 'ga pojeupawamū nipo ore iapoī”, e'i 'gā. A'eramū pēē 'gā nesaka etee futat nan 'gā jemogyramū. Wyro'o 'wara 'gā wyro'o 'wau Jarejuwarete 'ga muorypa aipoa wyro'o 'u are. Wyro'o 'ware'ema 'gā nanē wemi'u are Jarejuwarete 'ga muorypa nanē nū. ⁷⁻⁸ Mama'e apou 'ā jarejemogyau, Jarejuwarete 'ga muorypawamū etee futat jane mama'e apou. Jaremanūme'ēwe jane mama'e apou 'ga muorypawamū. Jane manū rē nipo tekotee 'gā 'ga muorypa jane ree.

⁹ Janejararete 'ga, Jejui 'ga oferapa etee amanū awi rakue, Janejarareteramū ako ma'eramū rakue. Najuejue etee futat 'ga akou Janejarareteramū 'ga. Ajemogy ma'eramū jane upe, amanū ma'efera 'gā nupe 'jau 'ga akou rakue. ¹⁰ Ma'eramū sipo ajee pēē pejepytuna 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā peago'o ekoete pejemogyau? Naani. Pejujuga'o awi 'gā. Janeruwarete 'ga te jane kwaap. Wowase ae majatykaaw ipe te 'ga 'i jane mū upe: “Nia'wryi eneremiapofera jee”, 'jau nipo 'ga jane mū upe. Amumeramū nipo 'ga 'jau jane: “Esage eneremiapofera”, 'jau nipo 'ga jane. A'eramū jane “nia'wryi eneremiapofera”, 'jawe'em jarejaupe. Wemifutar imū mama'e apoara 'gā nipo 'ga imojo'oka wemifutare'em imū mama'e apoara 'gā nui. ¹¹ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Isai 'ga upe rakue:

“Je te 'ā okoeteete ma'ea. Anure nipo ywy pewara 'gā juejue futat wapyka wenupy'āu je rowase ajemogyau je pojeupawa resaukaawamū.

A'e pype nipo 'gā 'i jee: A'jea futat. Ene etee futat Oreruwareteramū ereko, 'jau nipo 'gā ajuemianuwamū jee”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Isai 'ga upe rakue.

¹² A'eramū jane a'eramū jarejemome'wau Jarejuwarete 'ga upe. Jarejek-wawera jane imome'wau 'ga upe. Nimome'ui jane jarepytuna 'ga rekwawera ete. ¹³ A'eramū ki jane jarejuago'wawe'em.

Peapo awi mama'ea pejepytuna 'gā motywerukaawamū. Pēneko esage resaga te pēpytuna 'gā nomotywerukari. ¹⁴ Jarejararete 'ga ree je tejemujaa ikue. Ma'eramū 'ā je 'ga remifutara kwaawi. A'eramū je 'jau pē nupe: Nitywi futari i'upyre'ema mama'e mū jane numiamū. A'ere 'ā ae juawyawy te. “Tejemi'ue'ema 'ua nipo je motywet Jarejuwarete 'ga upe” 'jara 'gā nupe ia'wyre'ema futat. ¹⁵ A'eramū pēē aipo 'jara 'gā mu'arasige'ema nanuar are. Mama'e 'u enune nipo pēpytuna 'ga amū 'jau pē nupe: “Aga mama'e 'ua nia'wryi Janeruwarete 'ga upe”, 'jau 'gā pē nupe. Aipo pejejeupe 'ga 'eramū pēē i'wawe'em futat 'gā neape. Kasi a'e pe 'gā jane kwaukat Jarejuwarete 'ga upe “janeremi'ue'ema 'waukaa jane” 'gā 'i pē nupe ne. Nanuara pēē iapo re pejejakwaukaa a'jea futat. Nepēporomutari futari poromū pejepytuna 'gā nee. Napē katu'okawamū etee rūi Jejui 'ga manūi. Pēpytuna 'gā katu'okawamū nanē futat Jejui 'ga manūi rakue. A'eramū ki pēē mama'e apowe'em pejepytuna 'gā motywerukaawamū Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁶ “Mama'e esage etee je aapo”, 'jau nipo pēē pejejemiapofer are. A'ere nipo 'ga amū pēnemiapofera resag ire 'jau: “Aipoa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe”, 'jau nipo 'gā. A'eramū pēē 'gā neape iapou'jape'ema. A'eramū nipo 'gā pēnemiapofer esage kurape'ema. ¹⁷ Janeruwarete 'ga jane'wryiararetea. Najarejemi'u are rūi jane jemogyi 'ga remiayuwamū. 'Ga remifutar imū mama'e apoararete jane jemogyi 'ga remiayuwamū, jane mopy'ata'wau, 'ga 'Agesagea jane maku'iu. ¹⁸ Nan jarejemogyau jane mama'e apou Jejui 'ga remifutar imū. Aipoa jane iapo re Janeruwarete 'ga worryamū jane ree. Jane resakara 'gā nanē 'jau nū: “Mama'e esage aipo 'gā wapo”, 'jau nipo 'gā jane ojemu'jau jane ree jane resag ire.

¹⁹ Ma'eramū ki sajemogy esage futat jarejukau esage jarejuee. Aipo apo re nipo jane jarejekoty'aa esage jarejuee. Jarejopoa esage 'jau aipo pyu. Jane jarejomogypygyukaa Jeju 'ga ree. ²⁰ Janeruwarete 'ga Jeju 'ga rerowiarukaa janepytuna 'gā nupe. A'eramū pēe a'eramū 'ga rerowiar awi 'gā momoirukare'ema 'gā nemi'ue'ema 'u are. Nitywi futari i'upyre'ema mama'e mū pē nupe numiamū. A'ere jane jarepytuna 'gā motywerukari Jarejuwarete 'ga upe 'gā nemi'ue'ema 'gā nupe i'uukar ire. Nia'wyri nanuara. ²¹ A'eramū jane mama'e 'wawe'em nanuara 'gā neape jarejemogyau, "wyro'o 'ua je kwaukat je motywerukaa Jarejuwarete 'ga upe" 'jara 'gā neape. "Y'waynana rykura nanē je kwaukaa 'ga upe nū" 'jara 'gā neape nanē i'wawe'em nū. ²² Pēē mū nipo 'jau: "Nitywi futari i'upyre'ema jee", 'jau nipo pēē. A'eramū pēē etee futat i'wau pejejemogyau pejeapyakawe'em 'gā nee. 'Gā nowase tē kasi ajee pe'u ne. "Pe'u etee" 'jawe'em nanē 'gā nupe 'gā mueue'em ne. Jarejuwarete 'ga upe etee pejeporogytau 'gā nee. "Jarejuwarete 'ga upe etee je esage ma'e apoi" 'jara 'gā aku'iramū akou. Nojenosī futari 'ga Jarejuwarete 'ga wi. ²³ "Aipo 'u re sipo je jemote'ari Jarejuwarete 'ga upe" 'jara 'gā ojekwau futat Jarejuwarete 'ga upe aipo 'u re. Nokwaawi 'ga Jarejuwarete 'ga remifutara aipo are. A'eramū 'ga aipo 'u re ojemotywea Jarejuwarete 'ga upe. "Aga nojemotyweri Jarejuwarete 'ga upe" 're re jane mama'e apou. A'eramū jane jarejemotywere'ema 'ga upe.

15

Jeju 'ga ree pejomogypygyk

¹ Jane Jeju 'ga ree ojemogygyarete ma'eramū ki jane 'ga ree ojemogygygi ma'e 'gā poaa 'ga ree 'gā mojemogygyg are. A'eramū futat 'gā moywyrafena 'ga rerowiar are. Jarejee etee kasi janerea'ar ine. ² Jarepytuna 'gā nee nanē ki janerea'at jarejemogyau. "Maran je teptytuna 'ga poaa, 'ga mojemogygygukareteu Jeju 'ga ree?" 'jau ki jane jarejeupe, jarejea'aramū 'gā nee. A'eramū jane jarejemogyau esage mama'e apou 'ga nowase Jeju 'ga ree 'gā mojemogygygukaawamū. ³ Naojeteē rūi Jeju 'ga rea'aramū. Naojemorypawamū ete rūi 'ga mama'e apoi, 'Uwarete 'ga je'ega 'gā enupa. 'Ga rerekou tyweaete agawewi 'gā. A'etea 'ga 'Uwa 'ga je'ega wenup. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

"Ene kurapa 'gā je nanē je kurapa nū, Kiapi'ni", 'jau ā 'ga je'ega 'upa ka'aran are ojekwasiaa rakue, Jeju 'ga kurapawer are futat 'ga inuga rakue.

⁴ Naokwasiarukat tee rūi Janeruwarete 'ga ka'arana 'gā nupe rakue. Wemifutar are jane mu'awamū te 'ga ka'arana kwasiarukari inugukaa 'gā nupe rakue. Imogytaramū jane jarejumu'jau mama'eay upe jareapyterātā are. 'Ga je'ega rerekwara ka'arana jane imogytaa jane maku'iu jane mogyau. A'eramū jane 'ga pyri jarejemogy rapesaka jarejemogyau. ⁵⁻⁶ Jarejuwarete 'ga upe teje'ega monou te 'yina pē nee: "Ene te 'ā Oreruwaretea, Kiapi'ni. Ene te 'ā ore muapyterātā ape mama'eay upe. Ene te 'ā ore maku'iu mama'e are. A'eramū ki ene eja'yra 'ga rerowiaara 'gā mogyau majepe'i 'yweteewara 'jawe", 'jau je Jarejuwarete 'ga upe pē nee. Majepe'i 'yweteewara 'jawe pejemogyramū nipo pēē mama'e apou Jeju Kristu 'ga 'jawerimū etee futat. A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga muorypa, Jarejararete 'ga, Jeju Kristu 'ga Ruwarete 'ga muorypa pejeju'jaju'jawe etee futat.

⁷ Jeju Kristu 'ga oporomutamū pē nee. A'eramū ki pēē pejeporomutamū pejejemogyau pejejuee. Jeju 'ga pejefutara 'jawe ete futat pejafutat. Aipoa aporamū nipo pē nesakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee.

8 Ymā Janeruwarete 'ga 'jau judeu ypy 'gā nupe rakue: “Anure nipo je tejemipyyrūmera 'ga muri pē nupe pē katu'okawamū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eferupi te futat aje 'ā 'ga wa'yra 'ga muri 'gā nupe. “U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi”, 'jau jane jarejeapyoramū ee. 9 Jeju 'ga mura Janeruwarete 'ga muorywukaa judeue'ema 'gā nupe. “Ene te 'ā erejemuaēm ore ree. Ma'eramū 'ā eja'yra 'ga eremut ore katu'okawamū”, 'jau judeue'ema 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ee. Ymā 'ga amū ka'arana kwasiari aipo are rakue:

“Anure nipo je maraka'agi ene upe judeue'ema 'gā pype.

'Mama'e esagea ereapo jee. A'eramū je ene muorypa ee', 'jau je temaraka'aga ene upe”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

10 Aipo are wējēmī futat 'ga amū ka'arana kwasiaa rakue:

“Janeruwarete 'ga judeu 'gā amū'ē ypy imogyau wemiayuwamū.

'Gā netee futat judeue'ema 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ajemogyau”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

11 Aipo are wējēmī futat amū 'upa nū:

“Judeue'emamū nanē ki pēē Jarejuwarete 'ga muorypa.

Najuejue etee futat ywy pewaramū 'ga muorypa”,

'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

12 Isai 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

“Anure nipo Jese 'ga juapyra 'ga amū ruri pē nupe. Judeue'ema 'gā 'wyriramū nipo 'ga akou.

Anure nipo 'ga jane rerawau jane mogyau ywag ipe, 'jau nipo judeue'ema 'gā 'ga upe”,

'jau Isai 'ga ka'arana kwasiaa inuga ee rakue.

13 Janeruwarete 'ga ojeapesagukaa janee. Anure ojepyri jarejeroo jane iapesaka jarejemogyau. Afutat je 'ga pē maku'ia. 'Ga pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū. Werowiamū nipo 'ga aipo apou pē nupe. U'agesage pājē mū 'ga ojee pē mojemogygyukaa tāmējē. A'eramū nipo pēē pejejerowiaa ojepyri 'ga pejejeroo are.

Paulo 'ga remifutat

14 Pēē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē jerenyra 'jawe nanē nū. Pejepota'wa esageramū a'e pejemogyau pejejuee. Aipoa je ikwaapa. Peje'akwaawamū nanē a'e pejemogyau nū. A'eramū pēē pej jamu'akwaaparūmū mama'e are.

15 Aipoa a'jea futat. A'etea je ka'arana kwasiaa mama'e are pē muea'aawamū. Tejenosōue'em futat je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe.

16 Janeruwarete 'ga je mogou Jeju 'ga upe oporowyky ma'eramū. Judeue'emamū pē nupe 'ga je monoi Jeju 'ga mome'waukaa pē nupe.

A'eramū je pē mu'jau 'ga ree tekyjawe'em: Jeju 'ga pēē erowiamū Janeruwarete 'ga pē katu'oka pē mogyau wemiayuwamū. U'agesagea 'ga imua pē nupe, pē muesageawamū ojeupe, 'jau je pē nupe. 'Ga 'Age-

sagea pē muesage re 'ga worrywamū 'ūina pē nee. 17 Jeju Kristu 'ga ree je jemu'jari. A'eramū je tejerowiaa Jarejuwarete 'ga upe teporowyky are te'yina.

18 A'eramū je 'ga upe teporowykyawera mome'wau pē nupe. Tejenosōue'em je imome'wau pē nupe. Natejeteē rūi je porowykyi 'ga upe.

'Ga te je moporowykyukat ojeupe. Jeju 'ga je mogou judeue'emamū pē nupe, 'Uwa 'ga je'ega renuwukaawamū pē nupe ikue. Te'eawer imū nipo je 'ga rerowiarukaa pē nupe ikue.

Tejemiapofer imū nanē nipo je 'ga rerowiarukaa pē nupe nū. 19 U'agesagea 'ga imua jee. A'eramū je 'ga pājē mū aeremiapoe'ema apou. A'eramū 'gā aipo resag ire 'ga rerowiaa. Amunawa

moyka je tewau tekou 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Jerusareg ipe je 'ga mome'u ppyrugi ikue. A'e awi je tewau 'ga mome'wau tekou 'gā nupe amuna'wi pe. Amuna'wi moyka 'ga mome'wau ikue. Tewau tewaēma Iliria ka'a pe. A'eramū je Iliria ka'a pewara 'gā nupe nanē Kristu 'ga mome'wau ikue. ²⁰ Kristu 'ga ree jeporomome'uweramū 'ga rera renupare'ema 'gā nupe. Nafutari je 'ga mome'uawera amunaw ipe etee 'ga mome'ua tekou 'ga amū py'rau nū. Najeporomome'uweri je 'ga rera renupara 'gā nupe ete. 'Ga rera renupare'ema 'gā nupe 'ga mome'u are te jefuweramū. ²¹ Ymā 'ga amū ka'arana kwasiaa ee rakue:

“Ga rera renupare'ema 'gā nanē 'ga rera wenup futat nū.
'Ga rera kwaapare'ema 'gā nipo 'ga rer are eapyo nanē akou”,
'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²² Ma'eramū je 'ā nooa'nei pē pyri. 'Ga rera renupare'ema 'gā nupe ra'ne je oi 'ga mome'wau. ²³⁻²⁴ 'Auwara 'gā nupe je Kristu 'ga mome'wau'jau'japa. A'eramū nipo je tewau pē nesaka. Ymā we jeparuesagiweramū pē nee. A'eramū nipo je tewau pē nesaka. Anure nipo je oi Espājā wyy pe. A'eramū je tewaw ipe Roma pe tekotekou'i tepytaw ra'ne. Pejejepype je rekoramū nipo jane jareku'iramū jarejuee. A'eramū nipo pēē mama'e mua jee jeremirooramū je poaawamū.

²⁵ A'ere je nooi we. Jerusareg ipe ra'ne je oi, Jarejuwarete 'ga remiayuwā 'gā poaawamū. ²⁶ Masetoni wyy pe Jejui 'ga rerowiaara 'gā ka'aranūū pe muri jee Akaja wyy pewara 'gā netee ai'i, Jerusareg ipewara 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe ai'i. Jerusareg ipewara 'gā amū nitywi futari mama'e pyu. A'eramū kwe pewara 'gā ka'aranūū mua 'gā nupe 'gā poaawamū. A'eramū je a'e rerawau Jerusareg ipe 'gā nupe. ²⁷ Wemifutar imū etee futat 'gā oka'aranūū majatykau 'gā nupe, 'gā poaawamū. A'ea 'gā nemi-apoa esage futat. Judeu 'gā futat Jejui 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupe rakue. A'eramū 'awamū judeue'ema 'gā ka'aranūū monou judeu 'gā nupe 'gā poaawamū. Aipoa esage futat. ²⁸ A'eramū je 'gā ka'aranūū rerawau 'gā nupe. 'Gā nupe eroo ejar ire te nipo je oi Espājā wyy pe. Tewaw ipe nipo je tepytawaipa pē pyri. ²⁹ Pē nupe tewaēm ire nipo je tejeupe Jejui 'ga remiapofera mome'wau pē nupe. Pē pype je rekoramū nipo Kristu 'ga mama'e esage apou'jau'japa janee.

³⁰ Jejui Kristu 'ga janejararetea. 'Ga ree jane jemogypygygi jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'Ageseage jarejafutarukaa janee. A'eramū ki pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe je ree, je poaawamū. ³¹ “Ea'gu ki Paulo 'ga ejerowiare'ema 'gā nūi Judeja wyy pewara 'gā nūi, Kiapi'ni. Ejerowiaara 'gā emaku'iukat Jerusareg ipe Paulo 'ga remireroofer are. Judeue'ema 'gā ka'aranūū are ene 'gā maku'iu”, pe'je ki 'ga upe pejeje'ega monou 'ga upe je ree.

³² Aipoa Jarejuwarete 'ga iapo re nipo jeku'iramū tewaēma pē nupe. Pē pyri Jarejuwarete 'ga teo futaramū nipo je oi futari pē pyri. A'eramū nipo jane jareku'iramū jarejuee. ³³ Janeruwarete 'ga jane mopy'ata'wara mama'e are. Pē pype 'ga rekoa je ifutaa tekou. A'jea futat je'ea.

16

Oje'ega 'ga imonou 'gā nupe 'gā futaa

¹ Anurenure'i nipo janerenyra ēē, Fepe ēē oi pē pyri. Jarejuwarete 'ga upe ēē porowykyi Sēkreja 'jaw ipe, Jejui 'ga rerowiaara 'gā poaaramū. ² A'eramū ki pēē pejejeupe ēē waēmamū pēē ēē monou pejejog ipe. Jarejararete 'ga pejejeupe iwaēma 'jawe futat pēē ēē rerekou ēē monou pejejog ipe. Nanuara

ki Jarejuwarete 'ga remiayuwamū siapo jarejaupe. Jejui Kristu 'ga upe ēē porowykyi. A'eramū pēē ēē poaa, mama'e monou ēē upe ēē ifutaramū. Ymā ēē je poari ai'i. Tekotee 'gā nanē ēē ipoaa nū.

³ Prisira ēē upe je teje'ega rerooukari ēē futaa. Eēmēna 'ga upe nanē nū, Akira 'ga upe nanē je imonou nū. Je pyri futat 'gā nekoī oporowykyau Jejui Kristu 'ga upe ikue. ⁴ Gā futat je jukaukare'ema ikue, je a'gwau ikue. 'Gā etee ojejukaukaa werewi je a'gwaaw ipe ikue. A'eramū je teku'iramū 'gā nee, 'gā mome'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū judeue'ema 'gā nanē aku'iramū 'gā nee nū, 'gā je a'guawer are nū. "Au'jete pea'gu Paulo 'ga rakue", 'jau 'gā 'gā nupe je ree. ⁵ Akira 'ga rog ipe kwaiwete 'gā jatykai Jarejuwarete 'ga muorypawamū. A'eramū je 'gā nog ipe ajatyka ma'eramū 'gā nupe nanē teje'ega monou 'gā futaa nū.

Ipeneto 'ga jejekoty'aawaretea. 'Ga ra'ne Jejui 'ga rerowiaa Asia wyy pe ikue. 'Ga upe je teje'ega monou 'ga futaa nū. ⁶ Mari ēē upe nanē je teje'ega monou ēē futaa nū. Pē nupe ēē porowykyi kwaiwete. ⁷ Atrōniku 'ga upe, Juniasi ēē upe je teje'ega monou 'gā futaa. Jepyntuna futat 'gā. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'gā imonou imunepa moromunepawa pype je pyri ikue. 'Gā Jejui 'ga remimonofera nanē futat rakue nū. Ymā Jejui 'ga 'gā monou ojemome'waukaa rakue. Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'gā kwaapa najuejue etee futat. Kristu 'ga ree 'gā jemogyppygi je renunewe futat rakue.

⁸ Āpriatu 'ga upe nanē je teje'ega monoi nū. Jarejararete 'ga ree 'ga jemujari. Jekoty'aawa 'ga. ⁹ Upanu 'ga upe nanē je teje'ega monou. Ore 'jawe 'ga porowykyi Kristu 'ga upe. Estaki 'ga upe nanē je teje'ega monou. Estaki 'ga jejekoty'aawaretea. ¹⁰ Apeles 'ga upe nanē je teje'ega monou nū. Mama'eay upe 'ga wapyrerātānamū opoirē'ema Kristu 'ga rerowiar awi. Aristaporu 'ga pyntuna 'gā nupe nanē je teje'ega monou. ¹¹ Eroitāu 'ga upe nanē je teje'ega monou. Jepyntuna futat 'ga ā. Narisu 'ga pyntuna 'gā amū nupe nanē je teje'ega monou, Jejui 'ga rerowiaaramū 'ga nupe.

¹² Trifena ēē upe, Trifosa ēē upe we je teje'ega monoi. Jarejararete 'ga upe nanē 'gā porowykyi nū. Persi ēē jejekoty'aawa. Jarejararete 'ga upe ēē nanē oporowykyau kwaiwete. Eē upe nanē je teje'ega monoi ēē futaa. ¹³ Rufu 'ga upe nanē je teje'ega monou nū. Jarejararete 'ga upe oporowyky ma'ere'te 'ga. 'Ga y ēē upe nanē je teje'ega monou. Wa'yra 'jawe ēē je rerekoī jepi. ¹⁴ Asīkrito 'ga upe, Flegōte 'ga upe, Hermes 'ga upe, Patrobas 'ga upe, Hermas 'ga upe, 'gā pyntuna 'gā nupe we. ¹⁵ Filologo 'ga upe, Julia ēē upe, Nereu 'ga upe, 'ga renyra ēē upe, Olīpas 'ga upe. Mīmera 'gā nupe je teje'ega monou 'gā futaa. 'Gā pyriwara 'gā nupe we futat je teje'ega monoi, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū 'gā nupe juejue je teje'ega monou.

¹⁶ Pejoman pāwē pāwē ki 'gā 'gā futaa. Jejui 'ga rerowiaara 'gā juejue oje'ega monou pē nupe, pē futaa.

Paulo 'ga 'gā mu'akwaapawet

¹⁷ Pēē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. Oo ekoete nipo 'gā amū o'meramū Jejui 'ga rerowiaaramū pē nupe: "Simotesirūgatu 'gā 'jau, 'gā mojo'okawamū 'jau", 'jau nipo 'gā awau pē nupe. Pejea'gu ki 'gā nui. Perowiat kasi 'gā je'ega ne. "Gā pē mu'ea nia'wryi futari. Ore te aramu'e esage pēē", 'jau nipo 'gā awau pē nupe. Pejepe'a etee ki 'gā nui. ¹⁸ NaJanejararete 'ga remiayawa 'gā nūi poromū. NaKristu 'ga upe rūi aipo 'gā porowykyi. Wemifutar imū etee 'gā ajamu'jau ekoete. O'meramū te 'gā 'i, i'akwaawe'ema 'gā moryteeu ee.

¹⁹ A'ere nanarūi pēē. Jejui 'ga ree morogyta esagea pēē erowiaa peje-jemogyau. A'eramū je teku'iramū pē nee. Afutat je pēē mama'e esage etee iapoa. Pēē mama'e tywera apoa je ifutare'ema. ²⁰ Janeruwarete 'ga jane mopy'ata'wararetea. Anurenure'i nipo 'ga mama'eukwaawa 'wyriara pājē mateepapa pē nupe. A'eramū nipo emiayua pē moryteeu'jape'ema mama'e are. Jarejararete 'ga upe je je'egi pē nee tekou: "Mama'e esagea eapo 'gā nupe. Ejejuka esage Roma pewara 'gā nee", 'jau je Jarejararete 'ga upe, Jejui Kristu 'ga upe pē nee tekou.

²¹ Timoteo 'ga, je pyri oporowyky ma'ea 'ga nanē oje'ega monou pē nupe pē futaa. Lusiū 'ga, Jasāu 'ga, Sosipatu 'ga. Judeua 'gā je 'jawe. 'Gā nanē "Jarujete te 'gā jemogyi" 'ea werooukat pē nupe nū.

²² Tersiuaramū je upe Paulo 'ga ka'arana kwasiarukari jee pē nupe. Jejui 'ga rerowiaaramū je nanē teje'ega monou pē nupe nū. ²³⁻²⁴ Gaio 'ga rog ipe je rekoi. 'Au futat Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Gaio 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. Erasto 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. 'Auwaramū ore 'wyriara 'ga upe ka'aranūū raarana 'ga. Kwaritu 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. Janerewirera 'jawe 'ga nanē futat.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

²⁵ Simuoryp ki Jarejuwarete 'ga! 'Ga 'ā Jejui 'ga rerowiarukararūmū pē nupe. Jejui Kristu 'ga ree morogyta esagea je imome'wau kwe pewaramū pē nupe. Ymā Janeruwarete 'ga namueapyoi 'gā Jejui 'ga ree rakue. A'ere 'awamū 'ga jane mueapyoi 'ga ree. ²⁶ Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. Jejui 'ga ree 'gā ka'arana kwasiari. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā namueapyo katui ee. A'eramū 'gā weapyoe'emamū ajemogyau ee rakue. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga, Ōkoeteete ma'e 'ga jane mueapyo katui ee. A'eramū 'ga Jejui 'ga mome'waukaa janee. "Jejui 'ga ree morogyta esagea pemome'u kwe pewara 'gā nupe najuejue etee. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa, 'ga je'ega renupa", 'jau 'ga janee jane monou 'ga mome'wawamū.

²⁷ A'eramū ki jane a'e are Jarejuwarete 'ga muorypa. 'Ga 'ā i'akwaaw ekoete ma'e 'gā wapyraap. Ymā 'ā 'ga Jejui Kristu 'ga muri ywy pe 'ga jukaukaa janetywera mepyawamū rakue. A'eramū ki jane a'e are 'ga muorypa.

Kweramū jeje'ega.

1 Korītu

Paulo 'ga wata Jejuī 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga awau 'ga mome'wau Korītu pewara 'gā nupe. (Atōs 18.1-18) Pe awi o re 'ga 'gā nera renupa. 'Ga amū mama'e tywera apou akou. A'eramū Paulo 'ga ajemuaēma 'gā nee. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesage ka'arana kwasiarukaa Paulo 'ga upe. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe 'gā mu'akwaapa 'gā neko esage are rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou pē nupe. Sotene 'ga ako 'au futat je pyri. Je 'ā Jejuī Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā ako Jejuī 'ga je monoi kwe pewara 'gā nupe omome'waramū ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga ako je monou kwe pe ikue. A'ere 'ga namajepei amunaw ipe etee omome'wawāu rūi je mogoi ikue. Kwe pewara amunap tesirūmera pype omome'wawamū nanē 'ga je mogoi ikue nū. ² A'eramū je ka'arana kwasiaa tekou imonou Korītu pewaramū pē nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe. Pēē 'ā pejemujat Jejuī Kristu 'ga ree rakue. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga pē mū'ēi werowiare'ema 'gā nui rakue. Jejuī Kristu 'ga pēē erowiamū 'ga pē mū'jāu pē mogyau wemiayuwamū rakue. “Je poar ape mama'e apou ejemifutar imū”, Jarejararete 'ga upe 'jara 'gā nupe juejue nanē je ikwasari imonou nū. Jejuī Kristu 'ga 'gā jararetea. Janejararetea nanē 'ga nū. A'eramū je ikwasiaa tekou 'gā nupe.

³ Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. Jejuī Kristu 'ga nanē 'ā Janejararetea futat nū. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. 'Gā pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Mama'e esagea jane upe 'ga iapoawet

⁴ Amuoryp je Jarejuwarete 'ga pē nee jepi. Jejuī Kristu 'ga pēē erowiamū Janeruwarete 'ga pē mogyi wa'yramū. Opo'tawaramū 'ga pē nee nanē nū. A'eramū je 'ga muorypa ee. ⁵ Kristu 'ga ree ako pejemujat ikue. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage apou pē nupe kwaiwete. 'Awamū te 'ā 'ga futat jekwaawukari pē nupe. 'Ga futat 'ā pē katu'ok rai'i. 'Ga futat 'ā pē mueapyoukaa oje'eg are. 'Agamū 'ga futat 'ā ojemome'waukaa pē nupe. ⁶ A'jea futat Jejuī Kristu 'ga mome'u resei pē akaga pype rakue. A'eramū pēē 'ga rerowiar wyyapiau pejemogyau. ⁷ Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga a'jea futat pē mueapyoi wemifutar are. 'Ga futat 'ā oporowyky esage apoukaa pē nupe. A'eramū pēē Jejuī Kristu 'ga rura rapesaka pejemogyau, Jarejararete 'ga rura rapesaka. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga rura poromukuran mama'e esage apoukaa pē nupe. ⁸ 'Ga futat 'ā Jejuī 'ga rerowiar wyyapiukat pē nupe rakue. A'eramū 'ga wowase jane majatykaaw ipe pē monowe'em muku ojewi. “Ene tee futat erejekwa je pyri ejore'em are rakue”, 'jawe'em pē nupe, Jejuī Kristu 'ga ruaw ipe. ⁹ U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū jane jarejemogyppyka jarejemogyau 'ga ree. 'Ga 'ā jane mū'ē werowiare'ema 'gā nui, jane mujaa jane mogyau wa'yra 'ga, Jejuī Kristu 'ga ree. Janejararete 'ga ree jane mujaa jane mogyau. A'eramū jane jarejemogyppyka 'ga ree.

Kristu 'ga etee ki perowiat

¹⁰ Pēē 'ā Jejuī 'ga erowiaa je 'jawerimū etee futat pejemogyau jee. A'eramū pēē pejemogyau jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū pēē pejemogyau jerenyra 'jawe jee. Janejararete 'ga je mogo opoirūnamū ikue. A'eramū je 'ga je'eg imū 'jau pē nupe: “Majepei 'yweteewara 'jawe pejemogyau.

'Awamū pejamue awi mama'e are. Mama'e are pejejea'aramū pejeju'jawe etee futat", 'jau je pē nupe. ¹¹ Kylu ēē pytuna 'gā amū pē mome'wau jee ai'i. "Korītu pewarā 'gā ajamue are ete ajemogy", 'jau 'gā pē mome'wau jee ai'i. ¹² Amumeramū a'e pēē 'jau: "Je Paulo 'ga remimome'ua te arowiarete", 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau: "Je Aporu 'ga remimome'ua te arowiarete", 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau: "Je Pedro 'ga remimome'ua te arowiarete", 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē mū 'jau: "Je Kristu 'ga te arowiarete", 'jau a'e pēē mū. ¹³ A'eramū je teporonupa ee pē nupe: "Irupāwē sipo Kristu 'ga pytuna 'ga rekoramū rakue, ajee nā'ā aipo pe'je re'ā", 'jau je pē nupe. Naani. Majepei tee futat 'ā 'ga rekoī rakue. A'eramū pēē au'je aipo apo re. Kristu 'ga etee futat amanū 'ypeywar are janetywera mepyaawamū rakue. NaPauloramū rūi ako je manūi 'ypeywar are pētywera mepyau ikue. Jerer imū sipo 'ga amū pē pymī 'y pe rai'i? Naani. ¹⁴⁻¹⁵ Jejuī 'ga rer imū te ako 'gā pē pymī rai'i. Naje rūi ako apymī pēē 'y pe ai'i. Krisipu 'ga, Gaio 'ga. Mīmēra 'gā etee je apymī 'y pe ai'i. A'eramū "Paulo 'ga je pymī 'y pe wemiayuwamū je mogoawamū ai'i" 'jara 'gā amū otywe'emamū kwe pe. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa ee. ¹⁶ Estefana 'ga, 'ga pytuna 'gā netee nanē je 'gā pymīāu 'y pe ikue. Maran gatu nipo je mīmer imū 'gā amū pymīāwe'em rakue. Amokā'jam te nipo je kwe pe 'gā amū pymīāwera. ¹⁷ Na'gā pymīāwāu rūi Kristu 'ga je monoi kwe pe ikue. Omome'waramū te 'ga je monoi ikue. 'Ypeywar are 'ga manūawera etee je amome'u pē nupe. "Kristu 'ga amanū 'ypeywar are janetywera mepyawamū" 'ea etee je amome'u tekou pē nupe. Natejea'ara etee rūi je amome'u tekou pē nupe. Tejea'ara etee imome'u re amunipo 'ā je a'jea futat je porogyta ekoetei tekou. A'ere je 'ā Kristu 'ga tee imome'ui 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā weapyoramū 'ga ree. A'eramū nipo 'gā amū 'ga rerowiaa. Werowiamū nipo Kristu 'ga 'gā katu'oka, 'gā tywera moia 'gā nui, 'gā mogyau Jarejuwarete 'ga ra'yramū.

Janetywera mepyawamū 'ga amanūawet

¹⁸ "Ypeywar are Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū" 'e renupawe 'ga rerowiaaramū jane 'i: "Janeruwarete 'ga ra'ya 'ga amanū janetywera mepyawamū te. A'eramū 'ga jane katu'oka opājē mū wa'ya 'ga jane erowiamū", 'jau jane. A'ere mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gā nuerowiari futari nipo 'ga. A'eramū nipo 'gā 'jau ajaupe: "Ma'eramū gatu nipo 'ga manūi rakue? Amanū ekoete tee nipo 'ga rakue", 'jau etee futat nipo mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gā ajaupe. ¹⁹ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue: "Amateepap je pē'akwaawa pē nui", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. "U'akwaaw are ojerowiaaip ma'e 'gā nura'uweri futari je pyri", 'jau Janeruwarete 'ga. "Jetywer are futat 'ā Jejuī 'ga manūi rakue 'e rerowiaara 'gā etee te 'ut je pyri", 'jau Janeruwarete 'ga.

²⁰ Janeruwarete 'ga upe u'akwaaw are ojerowiaaip ma'e 'gā i'akwaawe'ema 'jawe. Nuerowiari 'gā Jejuī 'ga. A'eramū 'gā i'akwaawe'ema 'jawe ajemogyau Janeruwarete 'ga upe. Ojemu'e ma'e 'gā, oporogyta esage ma'e 'gā. Mīmēra 'gā jemogyi i'akwaawe'ema 'jawe Janeruwarete 'ga upe Jejuī 'ga rerowiare'em ire.

²¹ Janeruwarete 'ga 'ā i'akwaakwaap ma'ea. A'eramū 'ga ojekwaawukare'ema "Je'akwaap je" 'jara 'gā nupe. Naae'akwaaw ekoeteu rūi 'ga jekwaawukari ae upe. Omome'u rerowiamū te 'ga jekwaawukari ae upe. Kristu 'ga mome'u rerowiamū etee te jane 'ga kwaawi. "Kristu 'ga amanū jetywera mepyawamū rakue", jane 'eramū te 'ga jane katu'ogi. A'ere 'ga rerowiare'ema 'gā naeapyoi ee. "Nepē'akwaawi pēē", 'jau futatee nipo 'ga rerowiare'ema 'gā janee jane jemogyramū. "Jejuī 'ga amanū janetywera

mepyawamū, pe'je numiamū. A'ere pē'akwaawe'ema te pē nerekoi", 'jau futatee nipo gā janee. A'ere Janeruwarete 'ga te i'akwaap ma'e gā 'akwaawa apyraawi. Ma'eramū 'ga 'ā jane katu'ogi wa'yra 'ga jane erowiamū. ²² A'ea judeu gā nuerowiari. A'eramū gā 'jau oree: "Aeremiapoe'ema mū peapo amū ore nupe. A'eramū te nipo ore peje'ega rerowiari", 'jau gā oree. "Na pa je ra'e. A'jea futat Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukari gā nupe ra'e, taru'e 'jau", 'jau gā oree. "Ga je'eg imū futat 'ga ruri ra'e, taru'e esag ire 'jau", 'jau gā oree. Judeue'ema gā teewi nū, oporesagiweraiaiwamū u'akwaaw are.

²³ A'ere ore Jejui 'ga etee futat imome'ui gā nupe. "Ypeywar are Jejui 'ga manūi janetywera mepyawamū rake", 'jau ete futat ore imome'wau gā nupe. A'ere judeu gā nafutari oreremimome'ua. "Nia'wyri Paulo 'ga remimome'ua ra'e", 'jau etee futat gā ajaupe. Judeue'ema gā judeu gā nui ete nū "morogyta ukwaawe'ema te 'ga omōme'u akou ra'e", 'jau ete gā oree nū. ²⁴ A'ere Janeruwarete 'ga remimū'ēnamū Kristu 'ga mome'u resageteramū janee. Judeuramū 'ā janee, judeue'ema gā nupe. Mimeramū 'ā jane 'ga remimū'ēmeramū najuejue etee futat Kristu 'ga mome'u resageteramū janee. Kristu 'ga 'ā Janeruwarete 'ga pājē wesaukat janee, 'ga 'akwaawa nanē 'ga ikwaawukaa janee nū. ²⁵ Janeruwarete 'ga rerowiare'ema gā te nipo ajee e'i futatee ajemogyau: "Kristu 'ga manūa Janeruwarete 'ga 'akwaawe'ema wesaukat janee, 'ga pājē'e'ema resaukaa janee", 'jau futatee gā ajaupe. A'ere jane naani. Kristu 'ga manūa Janeruwarete 'ga 'akwaawa te wesaukat janee. 'Ga 'ā mama'e are eapyo katu katu ma'ea te werowiare'ema gā 'akwaawa apyraapa. 'Ga 'ā pājērete'a werowiare'ema gā pājē apyraapa.

²⁶ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē pejejemogyau jerenyra 'jawe. A'eramū je 'jau pē nupe: pēnea'ar iki pejeko ymaner are, Janeruwarete 'ga pejekatu'oge'emauwe pejejemogyawer are. "I'akwaawe'ema gā", 'jau nipo gā pē nupe pejemogyramū. "Na'wyriara rūi gā", 'jau nipo gā pē nupe. "Tore pojeupap 'jau, e'i gā numiamū", 'jau nipo gā pē nupe. ²⁷ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te jane mū'ēi gā nui wemifutar imū etee futat. Ijemu'e'ema gā 'ga omogy wemiayuwamū, "Je te 'ā je'akwaakwaap" 'jara gā mojenosōu etee nipo. "Tyy. Ma'eramū sipo 'ga ijemu'e'ema gā jēmi imogyau wemiayuwamū? Ma'eramū sipo 'ga ojemu'e ma'eramū jēmi ore mogowe'em wemiayuwamū?" 'jau gā ojenosōu ajuowase. 'Wyriare'ema gā 'ga omogy wemiayuwamū 'wyriara gā mojenosōukaawamū. ²⁸ Ipojeupawipyre'ema gā 'ga omogy wemiayuwamū "jepojeupap je" 'jara gā mojenosōukaawamū. "Akotee ma'e gā", 'jau gā 'ā jane mū nupe numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga jane mogyi wa'yramū. ²⁹ Najane te rūi sajemogy 'ga ra'yramū. 'Ga te jane mogy wa'yramū. A'eramū jane jarejerowiaraipe'ema jarejee Jarejuwarete 'ga rowase. ³⁰ Janeruwarete 'ga te 'ā jane mujat Jejui Kristu 'ga ree. A'eramū 'ga 'ā jane mu'akwaawukaa Jejui Kristu 'ga upe. A'eramū Jejui Kristu 'ga jane muesageu 'Uwarete 'ga upe. Jejui Kristu 'ga 'ā janetywera mepyau jane mū'jau mama'eukwaawa 'wyriara remiayuw awi, jane mogyau 'Uwarete 'ga remiayuwamū. Jejui Kristu 'ga futat janetywera omoit jane wi. ³¹ A'eramū ki jane jarejerowiaa 'ga ree etee futat. Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jeremi 'ga upe rake: "Pejekararete 'ga ree etee ki pejerowiat pejejemogyau. Pejejeupe 'ga remiapofer are nanē ki pēē pejejerowiaa pejejemogyau nū", 'jau 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rake. A'eramū ki jane jarejerowiaa Jarejararete 'ga ree etee futat.

2

1-2 Pē pyri tekou ako je Jarejuwarete 'ga etee imome'ui pē nupe ikue. "Ymā

te 'ā Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri 'au ywy pe janetywera mepyawamū rakue. 'Ypeywar are 'ga ra'yra 'ga, Jejuī Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue", 'jau je ako tekou pē nupe ikue. "A'eramū 'ga 'awamū jane werowiarāmū janetywera moia jane wi, jane katu'oka, jane mogyau wemiyauwamū", 'jau je ako pē nupe ikue. Nasigaty rūi futat ako je imome'wau pē nupe ikue. "Jejuī Kristu 'ga etee futat pa je amome'u tekou 'gā nupe kwy", 'jau je tekou ikue. "A'eramū pa je 'ypeywar are 'ga manūawera etee futat imome'wau 'gā nupe kwy", 'jau je tejeupe pē pype tekou ako ikue. A'eramū ako je 'ga etee futat imome'wau pē nupe ikue. Namome'u tesirūmeri nanē ako je pē nupe ikue nū. Jejuī Kristu 'ga etee futat ako je imome'wau pē nupe ikue. Namorogyta teea rūi nanē ako je amome'u pē nupe ikue. Jarejuwarete 'ga je'ega te ako je amome'u pē nupe ikue. Ymā te janepy 'gā naeapyoī ee rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'awamū jane mueapyoukari ee. ³ Najepifuakari agawewi ako je tekou pē pyri ikue. A'etea ako je ako tepifuakare'ema pype etee futat 'ga mome'wau pē nupe ikue. A'eramū je 'jau tejeupe etee futat ikue: "Amome'u esage futat sipo je 'ga tekou 'gā nupe 'wei?" 'jau je tejeupe etee futat ikue. Pē nupe 'ga mome'uarūe'em awi tekylau ikue. ⁴ Nate'akwaaw imū rūi je ako pē mu'ei morogyta a'je are ikue. Namoromu'jara 'gā temu'eawer imū rūi nanē je ako pē mu'jau ee ikue nū. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea temueapyoaw imū etee futat ako je imome'ui pē nupe ikue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko. A'eramū 'ga 'Agesagea Jejuī 'ga mome'waukaa jee pē nupe ikue. A'eramū ako 'ga 'Agesagea jeremimome'ufera rerowiarukaa pē nupe ikue. Aeremiapoe'ema nanē ako 'ga iapoukaa jee pē neape ikue nū. A'eramū ako pē 'ga pājē resaka ikue. ⁵ 'Ga 'Agesagea futat ako Jejuī 'ga rerowiarukaa pē nupe ikue. Napeje'akwaaw are rūi ako pē 'ga rerowiaa ikue. U'agesageu te Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga rerowiarukari pē nupe.

Janeruwarete 'ga u'akwaawamū

⁶⁻⁷ A'ere je Jarejuwarete 'ga je'eg are eapyo ma'eramū pē mu'akwaawi mama'e are. Jarejuwarete 'ga 'akwaaw imū tee je pē mu'akwaawi mama'e are. Na'ga rerowiare'ema 'gā 'akwaaw imū rūi je pē mu'akwaawi ee. Na'ga rerowiare'ema 'gā 'wyrīara 'gā 'akwaaw imū rūi nanē je pē mu'akwaawi ee nū. Anure nipo 'ga rerowiare'ema 'gā juejue amanūmū ekoete te futat. Ma'eramū 'ā je pē mu'akwaawi Jarejuwarete 'ga 'akwaaw imū etee futat ee. Naeapyoī janepy 'gā Jarejuwarete 'ga remiaporam are rakue. Ywy apoe'emauwe futat 'ā Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: "Anure nipo jera'yra 'ga manūi 'ypeywar are 'gā tywera mepyawamū", 'jau 'ga 'ā rakue. "A'eramū je 'ga rerowiaara 'gā katu'oka 'gā mogyau teja'yramū", 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. A'ere 'ā janepy 'gā naeapyoī ee rakue. "Anure Jejuī 'ga manūi janetywera mepyawamū" 'e are 'gā weapyo'e'emamū ajemogyau rakue. A'ere jane 'awamū 'ga rerowiaaramū janereapyoramū ee. ⁸ Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā 'wyrīara 'gā nanē naeapyoī 'ga ree nū. 'Ga ree weapyo re amunipo 'ā 'gā namu'amukari 'ga 'ypeywar are rai'i. "Jejuī Kristu 'ga 'ā Janerowarete. 'Ga 'ā jane katu'okara. 'Ga 'ā pājēeteetea" 'e are 'gā weapyo'e'emamū. Ee weapyo re amunipo 'ā 'gā namu'amukari 'ga 'ypeywar are rai'i. ⁹ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe ee rakue:

"Ojee iporomutat ma'e 'gā nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage m'yigatu.

Niesagi jane mama'e esagea jarejeupe 'ga remim'yigatu 'jawewara.

Nienuwi futari jane 'ga remiaporama rera. Janereapyoī futari jane 'ga remiaporam are.

A'ere 'ga ojee iporomutat ma'e 'gā nupe etee futat iapoi",

'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are Isai 'ga upe rakue.

¹⁰ A'ere Janeruwarete 'ga jane mueapyoukari U'agesage upe ee. 'Ga 'Agesagea okwaapap futat. Nitywi futari 'ga 'Agesage remikwaawe'ema mū. Janeruwarete 'ga rea'ara miamū 'ga 'Agesagea okwaap. ¹¹ Sā'ā jane tee jarejea'ara kwaawa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea tee 'ga rea'ara kwaawi. ¹² Jejui 'ga rerowiaaramū jane upe Janeruwarete 'ga U'agesage muri. Namama'eukwaawa rūi jane sireko. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea te jane sireko. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mueapyoukaa jane upe 'ga remimurer are.

¹³ A'eramū ore pē mu'jau Jarejuwarete 'ga 'Agesagea orojeupe 'eawer are. Na'auwara 'gā nea'ar are rūi ore pē mu'ei. Orojeupe 'ga 'Agesagea 'eawer are etee te ore pē mu'ei. 'Ga 'Agesagea nanē pē nereko nū. A'eramū 'ga 'Agesagea pē mueapyoukaa ee. ¹⁴ A'ere Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā naeapyoī Jarejuwarete 'ga je'eg are. Ojeupe 'ga je'ega jane imome'uramū nipo 'gā 'i etee ojeupe: “Ma'ja are gatu nipo 'gā je mu'ei? Ije'ēran ekoete tee 'gā ajemogyau”, 'jau etee nipo 'gā ojeupe. Naeapyoī 'gā ee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea tee jane mueapyou ee. A'eramū 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā weapyo'e'emamū futat ajemogyau ee. ¹⁵ 'Ga 'Agesage rerekwaramū etee te janereapyoramū ee. 'Ga 'Agesagea jane mueapyoukari ee. Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane jarejeapyoramū 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā nereko tyweaw are. A'ere 'gā naeapyoa'uweri janejemogy are. Nuerekoi 'gā 'ga 'Agesagea. A'eramū 'gā amueapyoawe'emamū.

¹⁶ Ymā we te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: “Awŷja sipo Jarejuwarete 'ga rea'awa okwaap? Naani. Nitywi futari 'ga amū. Awŷja sipo 'ga mu'akwaapa mama'e are? Naani. Nitywi futari 'ga amū”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū janerea'aramū mama'e are Kristu 'ga rea'ar imū etee futat.

3

Janeruwarete 'ga remiayup

¹ Pēē 'ā Jejuī 'ga rerowiaa je 'jawe. A'eramū pēē Jejuī 'ga rerowiar ire pejemogyau jepyunamū. A'ere 'ā pejemogy 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe tee jee. A'eramū je pē mu'jawarūe'em Jarejuwarete 'ga remifutar are. Sā'ā kunumīakya reapyo'a'ne'ema mama'e are. Nan tee 'ā pēē. Nepēneapyo ymani 'ā 'ga remifutar are. ² Sā'ā kunumīakya kamy'ia etee i'ua. Na'ua'uweri 'ā miaro'oa. Nan tee futat 'ā pēē. Nepejemu'e ymani nipo 'ā Jarejuwarete 'ga remifutar are. Ma'eramū 'ā je mama'eaye'e'mī are etee futat pē mu'ei. Mama'eaye'e'mī are tee te 'ā pēneapyo. Nepēneapyoa'uweri futari nipo 'ā pēē mama'eay are. Ma'eramū ako je pē mu'ei mama'eaye'em are etee ra'ne futat ai'i numiamū. ³ A'eramū miamū 'ā pejemogyau Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee futat. Ma'eramū 'ā nepēneapyoa'uweri mama'eay are. Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee 'ā pejemara'ne ekoeteramū pejejuee. 'Ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee 'ā pēē pejejamueu mama'e are. A'eramū ore 'jau pē nupe: “Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee Korītu pewara 'gā”, 'jau ore pē nupe. ⁴ Pēē mū a'e 'jau pejejaupe: “Je 'ā Paulo 'ga remimome'u rerowiaara te”, 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau “Je 'ā Aporu 'ga remimome'ua te arowiat”, 'jau pēē. Aipo 'jaramū pejemogy Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe.

⁵ Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū jue futat ore. Pauloramū je, Aporu 'ga retee Jejuī 'ga mome'ui pē nupe ikue. A'eramū ako pēē 'ga rerowiaa ikue. Janeruwarete 'ga futat ore moporowykyaukaa ojeupe.

A'eramū ore araju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. ⁶ Sā'ā 'ga amū y'wa ra'yi tyma ko pype. A'ere 'ā amutee 'ga etee akou imuakymaramū. A'ere 'ā naitymarera 'ga rūi imuakymarera 'ga retee rūi imomoporukari. Janeruwarete 'ga tee omomoporukat imuaranupa 'jau. Nan tee futat ore. Je 'ā y'wa ra'yi tymara 'jawe. Aporu 'ga 'ā imuakymara 'jawe. Jejui 'ga ako je amome'u pē nupe ikue. A'ere 'ā Aporu 'ga pē nui je o re awau pē mu'jau, 'ga remifutar are rai'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te Jejui 'ga rerowiarukari pē nupe. ⁷ Y'wa ra'yi tymara 'gā, imuakymara 'gā. Mīmera 'gā 'ā ojejukau futat oko pypiar are numiamū. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te imomoporukari imuaranupa. ⁸ Nan tee futat 'ā ore. Je ra'ne ako Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. A'ere 'ā Aporu 'ga awau pē mu'jau 'ga remifutar are rakue nū. A'eramū ore araju'jawe etee futat mama'e apou 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe ore mama'e apoi 'ga remifutar imū etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga anure ore mepyau ojeupe oreremiapofer are. ⁹ Oromome'u pāwē pāwē etee futat ore 'ga araju'jawe. Jarejuwarete 'ga upe etee futat ore mama'e apoi. A'eramū pēē 'ga remiayuwaretea futat. 'Ga etee futat ojerowiarukat pē nupe.

'Oga jara 'jawe Janeruwarete 'ga jejuka esagei pē nee. ¹⁰ Sā'ā tujugeyra 'oga apoara 'ga ywyakape'ia ra'ne imogoa jupe. Ipykokara apoara 'jawe je ra'ne ako 'ga mome'ui pē nupe ikue. A'e 'ga ita jaga iypy pe iypymotyapawamū. Nan ako je 'oga ypykokara apoara 'jawe ai'i. A'eramū 'ā Aporu 'ga 'ua. Sā'ā 'oga apoara 'gā amū 'oga apoa iypymogatyruāraera 'ga remiapofera 'arimū. Nan tee futat ako je ra'ne Jejui 'ga mome'ui esage pē nupe ikue. A'eramū je 'oga ypykokara apoara 'ga 'jawe futat. A'ere 'ā pē nupe je 'ga mome'u re 'ga amū 'ua pē mu'jau 'ga ree nū. Aipo 'ga 'oga apopaara 'jawe. A'eramū 'ga iypykokara 'arimū etee futat 'ga 'oga apou esage etee futat. ¹¹ Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga rerowiarukaa janee. "Jera'yra 'ga etee ki perowiat", 'jau 'ga janee rakue. "Perowiat kasi 'gā amū kwe pe ne. Jera'yra 'ga etee futat ki perowiat", 'jau 'ga janee rakue. A'eramū 'ā Jejui Kristu 'ga futat akou 'oga ypykokar esage 'jawe. Nitywi futari 'oga ypykokar esage 'jawewara mū. Jejui Kristu 'ga te 'ā akou 'oga ypykokara 'jawe janee. ¹² A'eramū jane jarejamu'e esagearamū 'oga m'jeteeteara 'gā 'jawe. 'Oga m'jeteeteara 'gā nemiapofera 'ā nu'ari futari 'oga. 'Oga apoara 'gā amū ywa'y paga etee iapou wogamū. A'eramū 'gā nemiapofera atepawa'ne'emamū. 'Gā 'jawe 'gā amū mama'e a'je are etee ajamu'ei. Mama'e a'je are moromu'jara 'gā 'oga apoar esage 'gā 'jawe. A'ere amumera 'gā ywa'y page'ema pyu 'oga apoara 'gā 'jawe. A'eramū 'ā 'gā nemiapofera u'aa kamēšiete. Nā'ā juonanūū etee nanē ipira nū. Nan tee futat moromu'jara 'gā amū. Mama'e amutee are etee 'gā jamu'ei. ¹³ A'eramū nipo Jarejuwarete 'ga rowase ae jatykaaw ipe jane jareporowyky resaka. Sā'ā tata 'oga apopyrera resaukara. Itaoga 'ā nukai. A'eramū 'ā juowa pyu iapopyra ukaitapap. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga janeporowykyawera resaukari wōwase ae majatykaaw ipe. A'eramū te nipo jane mama'e a'je are moromu'jarera 'gā kwaawi. Mama'e a'je are moromu'jarera 'gā itaoga apoarera 'gā 'jawe. Nukaipawi 'gā nemiapofera. Mama'e amutee are moromu'jarera 'gā nemiapofera nanē nipo jane ikwaapa nū. Mama'e sigaty are moromu'jarera 'gā juowoga apoarera 'gā 'jawe. Ukaipap 'gā nemiapofera. ¹⁴ A'eramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e a'je are moromu'jarera 'gā mepyau. ¹⁵ A'ere nipo 'ga mama'e amutee are ajamu'jarera 'gā nomepyi. Ukaipap 'gā nemiapofera. A'eramū 'ga 'gā mepyawe'em. 'Og ukai ma'e 'gā nūja'uweri woga 'wyrīpe. Wogakajamū 'ga ēmi 'oga 'wyr awi. A'eramū 'gā amanūme'em. A'eramū 'ga roga etee ukaitapap. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā amū. Janeruwarete 'ga

'gā nerawau 'gā mogyau ojepyri. A'ere 'ga nomepyi 'gā porowykyawera, a'jeteetewi 'gā porowykye'em ire.

¹⁶ “Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane sireko” 'ea 'ā pēē ikwaapa. 'Ga 'Agesagea jarejereko re jane jarejemogyau Jarejuwarete 'ga roga 'jawe. ¹⁷ Janeruwarete 'ga roga esage futat. Nitywi mama'e tywera ipype. 'Ga 'Agesage rerekwaramū jane jemogyi 'ga roga 'jawe. A'eramū mama'e amutee are moromu'jara 'gā 'ga roga mote'aara 'jawe. A'eramū 'ga jane mū woga mote'ar ire jane rerekou tyweaete ee.

¹⁸ Pēnoryp tee awi pejejee. “Je'akwaap je”, 'jau nipo pēē mū pejejeupe numiamū. A'ere nipo aipoa pē'akwaawa naJaneruwarete 'ga 'akwaawa rūi. “Te'akwaawa je afutat” 'jaramū pēē pejepoia peje'akwaaw ekoete awi. A'eramū Janeruwarete 'ga te pē mu'akwaapa pē mogyau. ¹⁹ Pēē 'akwaawekoetea nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: “Janeruwarete 'ga 'je'akwaap je' 'jara 'gā nee ikwasiarukaa rakue: ‘Nepē'akwaawi pēē pejejemogyau’, e'i Janeruwarete 'ga 'gā nupe”, 'jau 'ga amū ikwasiaa rakue. ²⁰ Ajepeja 'ga nanē 'ā ka'arana kwasiaa ee rakue nū: “Janeruwarete 'ga i'akwaaw ekoete ma'e 'gā nea'ara okwaap. A'ere niapoauweri aipoa 'ga upe”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ²¹ A'eramū ki jane jarejerowiaraipe'ema 'gā amū nee. Janeruwarete 'ga 'ā mama'e esage monou pē nupe. ²²⁻²³ Pauloramū 'ga 'ā je monou pē nupe pē mu'jaramū. Aporu 'ga, Pedro 'ga. Mimeramū 'ga ore monou pē nupe pē mu'jawamū ojee. Ywya 'ga 'ā iapou janee rakue, ipypira reewe rakue. Jane rekoramū Janeruwarete 'ga ojejukau esage jane ree. Jane manūnamū nanē 'ga ojejukau esage jane ree nū. 'Awamū 'ga jejuka esagei jane ree. Anure nanē nipo 'ga jejuka esagei jane ree nū. A'eramū ki jane jarejemuaēme'ema mama'e are. Janeruwarete 'ga mama'e jararetea. Janeruwarete 'ga 'ā Kristu 'ga Ruwaretea. A'eramū Kristu 'ga janejararetea. A'eramū jane 'ga remiauwamū mama'e jara 'jawe nanē jarejemogyau nū.

4

Kristu 'ga remimonofet

¹ Kristu 'ga upe oporowyky ma'eramū ore jemogyi. “Pekwap 'gā mueapyou Jarejuwarete 'ga je'eg are”, 'jau Kristu 'ga ore ikue. “Ymā 'ā pēypy 'gā naeapyoi ee rakue. A'ere je 'awamū pē mueapyoi ee. A'eramū pēē 'awamū 'gā mu'jau ee, 'gā mueapyou ee”, 'jau Kristu 'ga ore ikue.

² Maran oporowyky ma'e 'gā mama'e apoi morowyky jara 'ga upe? 'Ga 'eawer imū etee futat 'gā porowykyi 'ga upe. A'ea esage 'ga upe. ³ Nan tee futat je. Kristu 'ga upe je porowykyi tekou. A'eramū je tejeupe 'ga 'eawer imū etee teporowykyau. A'eramū nipo jeporowykyia 'ga muorypa. Najerorywi je pē'eawer are. “Paulo 'ga oporowyky esage Jarejuwarete 'ga upe” 'e are je najerorywa'uweri. Tekotee 'gā 'eawer are nanē je tejurywe'emamū nū. Kristu 'ga 'e are etee tejurywamū tekou. Tejea'ar are miamū je tejurywe'emamū. ⁴ Tejemiapo a'wyre'em are nanē je tejea'are'emamū tekou. A'eramū je tepy'a'wyre'emamū tejemiapofer are. A'ere je na'ei tejeupe: “Jeresage te je tekou”, na'ea'uweri je tejeupe. Jejararete 'ga etee futat e'iarū jee: “Eneresage ene jee”, e'iarū jee. Jea'wyre'emamū nanē 'ga 'jau jee nū. ⁵ A'eramū ki pēē 'jawe'em pejejaupe: “Nenea'wyri ene Jarejararete 'ga upe”, 'jawe'em pēē pejejaupe. Janejararete 'ga te janea'wyre'ema okwaap. Ywag awi ojewyr ire te nipo 'ga jane majatykai wowase. A'eramū nipo 'ga janeremiapofera resaukaa jarejaupe. 'Awamū jane janereapyoi futari jemime jarejemiapofera mama'e are. A'ere 'ga anure esaukari janee.

Jarejuea'ar are janereapyoe'ema miamū futat 'ga esaukaa janee. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Eneresage ene jee”, 'jau nipo 'ga janee, janereko esage re.

⁶ Pēneko esage are pē mu'jawamū je jemome'ui pē nupe. Aporu 'ga nanē je amome'u pē nupe nū. A'eramū ki pēē pejejemu'jau ymāwarera 'gā nemikwasiarer are, “pejejuka esage pāwē pāwē etee ki 'gā nee”, 'ga 'eawer are. Pereko tywet nanē kasi 'ga amū ne. Pereko esage pāwē pāwē etee futar iki 'gā. ⁷ Jarejuwarete 'ga upe jane jemogyi jareju'jaju'jawe etee futat. Naeakwar amuteeteēi futat ae ajemogyau 'ga upe. 'Ga etee futat mama'ea wapoukat janee. 'Ga jarepoare'em ire amunipo 'ā jane niapoi mama'ea 'ga upe. 'Ga te 'ā mama'ea amut janee. A'eramū pēē pejejemogyau peju'jaju'jawe etee futat. Nepētywi futari pēē mū pejejuapyraaparamū. A'eramū ki pēē pejejerowiaraipe'ema nanē pejejee nū.

⁸ “Oretyp katu katu ore mama'e pyu. A'eramū ore oroporiae'emamū”, 'jau futatee nipo pēē pejejaupe. “Janeruwarete 'ga ore mogyau 'wyrriaramū 'gā nupe”, 'jau futatee nipo pēē pejejaupe. Aipo a'je re amunipo 'ā 'ga ymā we ore mogyi 'wyrriaramū rai'i. Anure te nipo Janeruwarete 'ga jane mogyau 'wyrriaramū a'jea futat. A'ere 'ga 'awamū najane mogyi we 'wyrriaramū. ⁹ Ore 'ā Kristu 'ga remimonofera agawewi. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga ore mogy akotee ma'e 'jawe etee futat. Iapisipyrama 'jawe etee futat 'gā ore rerekoi. Sā'ā 'gā ia'wyre'ema 'gā apisia ajuowase. Nan tee futat nipo ore jemogyi 'gā nowase. Ywagipewara 'gā nowase, ywy pewara 'gā nowase. Mīmera 'gā nowase nipo ore jemogyi ia'wyre'ema 'jawe. ¹⁰ A'eramū nipo Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā 'jau ore: “I'akwaawe'ema 'gā ajemogy”, 'jau nipo 'gā ore, Kristu 'ga ore imome'u are. A'ere 'ā pēē nanarūi pe'je: “Jane 'ā jane'akwaap Kristu 'ga ree”, 'jau etee 'ā pēē pejejaupe, pejejerowiaraipe etee pejejee. A'ere 'ā ore akotee ma'e 'jawe ete. A'ere 'ā pēē 'wyrriara 'jawe pejemogy. Ore ree 'ā 'gā opejejuka esage'emamū. A'ere 'ā pē nee 'gā opejejuka esageramū ajemogyau. ¹¹ Ore te 'ā aruata arawau kwe pe. Orojety'apoitā 'ā arakou. Oro'yuweja rerekou. Orojaitypawamū futat 'ā arakou. Amumē 'gā amū ore nupāu jepi. Nitywi agawewi futat ore'wyrā. ¹² Oroporowykyau 'ā ore kwaiwete. A'eramū 'ā ore arafuakapawamū arajemogyau. Orojeupe 'gā je'egaiwamū 'ā ore 'jau etee 'gā nupe: “Jarejuwarete 'ga pē nereko esagea te ore arafutat”, 'jau etee ore 'ā 'gā nupe orojeupe 'gā je'egaiwamū jepi. Orojereko tyweramū ore arajuagamū etee futat jupe jepi. ¹³ 'Gā amū arakurawamū ore oroje'ega esage etee futat 'gā nupe jepi. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nupe ore jemogyi yty 'jawe.

¹⁴ A'ere je napē mojenosi'awamū rūi je ka'arana kwasiasiari pē nupe. Pē mu'akwaapawamū te je ikwasiasiari pē nupe. Pēē 'ā jera'yra 'jawe jee. Jeporomutat je pē nee. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'ea are. ¹⁵ Kwaiwete agawewi nipo pē mu'jara 'gā. Teis miu agawewi nipo 'gā pytuna. A'ere majepei tee pēnuwa 'jawewara. Pejejeupe Jejui 'ga je imome'uramū pēē 'ga rerowiaa pejejemogyau 'ga remiayuwamū. A'eramū je pēnuwa 'jawe. ¹⁶ A'eramū je 'jau pē nupe: Pejemu'e je ree. Mama'ea peapo je 'jawerimū etee futat, a'e je pē nupe. ¹⁷ A'eramū je Timoteo 'ga monou tejejo esage are pē muea'aawamū. Timoteo 'ga jera'yra 'jawe jee. Oporowyky esage 'ga Jarejararete 'ga upe. Jeporomutat je 'ga ree. A'eramū je 'ga monou pē nesaka. Jereko esage are nipo 'ga pē muea'ari. “Paulo 'ga ako esage etee Jarejararete 'ga remifutar imū”, 'jau nipo 'ga pē nupe. “Jarejararete 'ga ree ojemujar ire 'ga reko esagei 'ga remifutar imū etee futat”, 'jau nipo 'ga pē nupe, pē muea'aa je ree. Kristu 'ga rerowiaaramū pē nupe nanē nipo 'ga

jeremimome'ufer are pē muea'aa nū. Pē pype tekou ako je pē mu'ei pēneko esage are ikue. A'eramū nipo 'ga pē muea'aa ee. Kwe pe 'gā mu'eawer imū etee futat ako je pē mu'jau tekou ikue.

¹⁸ “Nuru'jawi futari Paulo 'ga jane pyri nū'ū”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe rai'i. “A'eramū nipo 'ga oreremiapo resake'ema re'ā”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe rai'i. A'eramū nipo pēē aipo 'jaramū pejejerowiaraipe pejejee rai'i numiamū. ¹⁹ A'ere nipo je oi futari pē pyri. Jarejararete 'ga teo futaramū nipo je oi futari pē nesaka. A'eramū nipo je ojee ojerowiaraipe ma'e 'gā nesaka, tejeau tāmējē 'gā nesaka. Maranamū nipo je 'gā nera renupawer imū etee futat 'gā nesaka. “Jarejuwarete 'ga pājēa te 'gā werekō? Naani te ra'u nū?” 'jau nipo je 'gā nesaka. ²⁰ Opājē mū mama'e apoara 'gā tee Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. “Janeruwarete 'ga je'wryiara”, 'jar ekoeteara 'gā te 'ga nomogyi futari wemiayuwamū. Opājē mū mama'e apoara 'gā etee te 'ga omogy wemiayuwamū. ²¹ Ma'ja sipo ajee pefutat? Pejejeupe jeje'eg wywrafena te ra'u pefutat nū? Pejejeupe jeje'eg wywrafene'ema te ra'u pefutat nū? Pejejeupe jeje'eg wywrafene'ema futaa ki pepoit mama'e tywera apo awi.

5

Mama'e tywera apoawet

¹ “Korītu pewara 'ga amū mama'e tywera wapo ajemogyau”, 'jau 'gā amū pē mome'wau jee ai'i. “Uwa 'ga remireko ēē 'ga werekō”, 'jau 'gā imome'wau jee ai'i. Nanuara nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Jeju'i 'ga rerowiare'ema 'gā miamū nuapoa'uweri aipoa. Ma'eramū ajee “Jeju'i 'ga rerowiaara je” 'jaramū aipo peapo nū? Nia'wryi aipo apoa. ² Ma'eramū sipo ajee pejerowiaraipe etee pejejee? Pejejepype mama'e tywera apoara 'gā amū nekoramū amunipo 'ā pē'arasig te ee. Pejeje'ega amunipo 'ā 'uwa remireko rerekwara 'ga upe rai'i, 'ga mosōu amunipo 'ā pēē nanuar awi rai'i. “Nia'wryi nanuara Janeruwarete 'ga upe”, 'jau amunipo 'ā pēē 'ga upe rai'i. Ma'eramū sipo ajee pēē nanuar awi 'gā mosī'em ire pejerowiaraipe ekoete pejejee? Pepe'a mama'e tywera apoara 'ga pejejewi. Maran gatu amunipo 'ā 'ga nan werekoramū ajemuaēme'ema. ³⁻⁵ Muku agawewi te 'ā je rekoi pē nui. A'etea je jerea'at au'jeteramū pē nee. A'eramū je pē pype ako ma'e 'jawe futat. A'eramū je 'jau pē nupe: Janejararete 'ga te ako opājēa amut jee ikue, je mogou omome'waramū ikue. A'eramū je 'jau aipoa mama'e tywera apoara 'ga upe: “Mama'e tyweretea a'e ereapo Jarejuwarete 'ga upe. Jui epoirē'ema nipo nereoi futari 'ga pyri”, 'jau je 'ga upe. Jeju'i 'ga je'eg imū je 'jau 'ga upe. Pejatykaramū tejea'aramū pē nee. A'eramū je pejatykaramū pē pype ako ma'e 'jawe tekou. A'eramū pēē pejejea'aramū je ree. Jarejararete 'ga je'eg imū je 'i pē nupe: Pejejatykaaw ipe ki pe'je mama'e tywera apoara 'ga upe: “Ejepe'a ore wi. Mama'eukwaawa 'wryiara upe te 'ā mama'ea ereapo ekou”, 'jau ki pēē 'ga upe. “A'eramū ene ejemu'jaga mama'eukwaawa 'wryiara remiayuwamū ekou”, 'jau ki pēē 'ga upe. “A'eramū nipo ene ewawe'em Jarejuwarete 'ga pyri”, 'jau ki pēē 'ga upe. Maran gatu nipo 'ga aipo renupa ajemuaēme'ema. A'eramū nipo 'ga ajemuaēm ire opoia jui. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'ga tywera moiri 'ga wi nū, 'ga katu'oka Janejararete 'ga rowase jane jatykaaw ipe.

⁶ A'eramū pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee. Sā'ā kanape'i apoara 'gā ijopyeawa mojopypea u'i are. Ināinān'i etee agawewi 'gā imonou imojopypee ee. A'etea u'i omojerap. Nan tee futat ae mama'e tywera apoara 'gā nesag ire ae jemu'ei 'gā nee. ⁷ Sā'ā ore judeuramū kanape'i jopyeawa

ymanera momopora orojewi, maraka apo enune. Nan pejekatu'ok mama'e tywer awi. A'eramū pēē pejejesageramū pejejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. Werowiarāmū Jejuī 'ga pē katu'ogi pētywer awi. A'eramū futat pēē pejejeateeramū jui. Sā'ā ore judeurāmū oreypy 'gā Egitu ywy awi o enune karupa'mī jukaa, wy reko'woga y'a pype rakue. A'eramū 'ā 'gā imonykya 'okwar are rakue. A'eramū 'ā 'oga pypewara 'gā amanūme'em rakue. Nan tee futat 'awamū Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū rakue. A'eramū 'ga werowiarāmū pē katu'oka pētywer awi. ⁸ Sā'ā ore judeurāmū oreypy 'gā maraka apo Egitu ywy awi wenū'ēawer are wea'aawamū. Maraka apou 'gā kanape'i jopype'ema apou i'wau rakue. Nan tee futar iki jane jarejee Jejuī 'ga manūawer are janerea'at jarejemogyau. A'eramū ki jane jarepoia mama'e tywera apo awi, mama'e a'jea etee futat iapou.

⁹ Ka'arana je akwasiat imonou pē nupe ikue. "Pekotee mama'e tywera apoara 'gā nui", 'jau je ikwasiaa ka'aran are imonou pē nupe ikue. ¹⁰ Aipo are je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. NaJejuī 'ga rerowiare'ema 'gā nee rūi je imonoi ikue. "Ga rerowiaara ore", 'jar ekoeteara 'gā nee te je ikwasiaari imonou ai'i. Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'ā mama'e tywera etee futat wapo. Ajuemireko are 'ā 'gā nekoī. Ojomen are 'ā kūjāmera 'gā nekoī. Okaraemā me'yi are etee 'ā 'gā nea'aramū. Amunarūmū 'gā 'ā mama'e are. Maira'me a'agawa etee 'gā 'ā amuoryp. Mīmera etee 'ā Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā mama'e tywera wapo. A'eramū amunipo 'ā pēē 'gā nui pejejepe'a re ywy awi we futat pejejepe'au. ¹¹ A'ere je na'gā nee rūi aipoa ka'arana kwasiari pē nupe ai'i. "Ore Jejuī 'ga rerowiaaramū", 'jar ekoeteara 'gā nee te je ikwasiaari imonou pē nupe ikue. Jejuī 'ga rerowiaa 'me 'gā jeu'woge'em are etee je imonou ikwasiaa ai'i. Werowiat 'me te 'gā 'ga. A'ere 'gā naeteēi mama'e tywera apo awi. 'Gā amū nipo akou ajuemireko are. Kūjānamū nipo 'gā amū akou ojomen are. 'Gā amū nipo okaraemā me'yi etee wea'aramū ajemogyau. 'Gā amū nipo maira'me a'agawa muoryw are etee wea'aramū ajemogyau. 'Gā amū nipo ojoje'ēwu'jaga. 'Gā amū nipo kawīajaiwa rykua. 'Gā amū nipo amunarūmū mama'e are. Aipo 'gā nee te je ka'arana kwasiari imonou pē nupe ai'i. Pekotee ki 'gā nui. Pejemi'wat nanē kasi 'gā pyri ne, 'jau je pē nupe ai'i.

¹²⁻¹³ Janeruwarete 'ga te nipo e'i Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā nupe: "Nepēa'wryi pēē", e'iarū 'gā nupe. Je "Nepēa'wryi pēē", na'ea'uweri 'gā nupe. A'ere jane Jejuī 'ga rerowiaara 'gā mama'e tywera aporamū jane je'egi futari 'gā nupe: "Peapo awi nanuara", 'jau ki jane 'gā nupe. "Nepeapoi mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imū ra'e", 'jau ki jane 'gā nupe, 'gā mosōu mama'e tywera apo awi. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe eē rakue: "Pemono ki mama'e tywera apoara 'gā pejejewi", 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

6

Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe etee ki pejemogytaukat

¹ Jejuī 'ga rerowiaaramū kasi peo pejejaupe pejeje'egay re 'ga rerowiare'ema 'gā nupe pejemota'waukaa pejejaupe ne. Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe etee futar iki pekwap pejejemome'wau. A'eramū 'gā futat oje'ega pē nupe pē mota'wau pejejaupe. "Nenea'wryi ene Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo jane 'gā amū nupe. "Eneresage ene Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo jane 'gā amū nupe. Aipoa pekwaap. ²⁻³ Anure nipo Janeruwarete 'ga jane mogyau opoirūnamū. A'eramū nipo jane 'ga rowase ijatykaarūe'ema 'gā pe'au 'ga wi. Ywy pewarera 'gā, ywagipewara 'gā. Mīmera ijemogyarūe'ema 'gā nipo jane imonou 'ga wi Jarejararete 'ga poaa.

Mīmēra apoaramū sipo ajee nepemojyrūarūi mama'e tywe'ri apoarera 'gā mogyau ajaupe? Nepejemogypygyi te ra'u Jejuī 'ga rerowiaaramū pejejee nū? ⁴ A'eramū ki pēē Jejuī 'ga rerowiaaramū pejewawe'em 'ga rerowiare'ema 'gā 'wryiara upe pejejemojyrūukaa pejejaupe. Na'gā nee rūi pejemogypygyk. ⁵ Ma'eramū sipo nepejenosī pejemome'wau 'ga rerowiare'ema 'gā nupe? Nitywi sipo i'akwaap ma'e 'ga amū pē pype pejejaupe pejejemota'waawamū? ⁶ Ityp futat nipo Janeruwarete 'ga 'Agesage pyu i'akwaap ma'e 'gā amū. A'etea 'ā pejemome'u Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā nupe etee rai'i pejejaupe pejejemota'waawamū rai'i.

⁷ Pejamuea nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā nupe pejomota'waukara taetu nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Pejejeupe 'ga amū mama'e tywera aporamū pejejuagamū jupe. "Pejejepyke'ema 'ga ree" 'ea te esage Janeruwarete 'ga upe. "Pejekaraemā are 'gā amū munarūnamū pejejuagamū jupe. Pejejepyke'ema 'gā nee" 'ea te esage futat.

⁸ A'ere 'ā pēē nanarūi. Pēē we 'ā mama'e tywera peapo pejejaupe. Pēē we 'ā pejemunarūmū pejejokaraemā are. Pejejewirera 'jawewara 'gā nui miamū 'ā pēē pejemunarūmū. Pēē nanē 'ā mama'e tywera peapo nū. ⁹ "Namama'e tywera apoara rūi Janeruwarete 'ga omogy 'wryiaramū ojepyri ae upe" 'ea 'ā pekwaap. A'eramū ki pēē pejemoryteewe'em pejejee. "Mama'e tywera apo awi je nopoiri agawewi. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je mogou 'wryiaramū ojepyri re'ā", pē je kasi ne. Au'je kī pejemorytee re pejejee. NaJaneruwarete 'ga remiayuwamū rūi ae mama'e tywera apoi. Ajuemireko are ako ma'e 'gā na'ga remiayuwā rūi. Ojomen are ako ma'ea kūjāmera na'ga remiayuwā rūi. Maira'me a'agawa muorypara 'gā na'ga remiayuwā rūi. Kūima'e 'gā amū nipo opoia wemireko are oko awi. A'eramū nipo 'gā kūima'eramū etee futat akou ajuee. Aipo apoara 'gā taetu na'ga remiayuwā rūi. ¹⁰ Mama'e are amunarū ma'e, okaraemā me'yi etee ea'at ma'e, kawīajaiwa 'wat, ojoje'ēwu'jagat, ojomoryteat. Mīmēra 'gā naJaneruwarete 'ga remiayuwā rūi. ¹¹ Nan tee futat 'ā pēē mū pejemogyyau rakue. A'ere 'ā 'awamū Janejararete 'ga ako pē pīreifa pētywer awi ikue. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga mota'warē pē nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē mogyau 'ga remiayuwamū.

Ojeupe mama'e esage apoawamū te 'ga jane apoi rakue

¹² Pēē mū nipo 'jau pejejeupe: "Aapo katu katu futat te je mama'ea 'wei", 'jau nipo pēē pejejeupe. "Nitywi futari 'Ereapo kasi aipoa ne', je upe 'jara 'gā 'wei", 'jau nipo pēē pejejeupe. A'jea futat peapo katu katu mama'ea numiamū. A'ere amumera nia'wryi pē nupe. Je nanē amunipo 'ā a'e pē nupe: "Tejemifutar imū etee futat je mama'e apoi" 'jaramū amunipo 'ā je 'i pē nupe. A'jea futat. Amumera resageramū jee numiamū. A'ere amunipo 'ā je tejea te nam'yi wywapi ee. ¹³ Pēē amunipo 'ā 'jau mama'e resaka ppy we: "Janerewek jane ra'e", 'jau amunipo 'ā pēē pejeku'iramū mama'e are. A'eramū nipo pēē mama'e 'wau. A'ere anure nipo Janeruwarete 'ga temi'u mateepawi janerewega reewe. Nan tee nipo 'gā amū kūjā resaka ppy we 'jau ojeupe "Amogyta je kwea kūjā tejee ra'e", 'jau nipo pēē mū pejejeupe. A'eramū futat nipo aku'iaiwamū ee. A'jea futat 'ga ku'iaiwamū ee numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'ga ku'iaipawera mu'jagi 'ga 'arasigamū etee. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga jane apoi rakue. A'ere 'ga namama'e tywera apoawāu rūi jane apoi rakue. Nakūjā are etee rūi 'ga jane apoi rakue. Najomen are tee rūi 'gā 'ā kūjā apoi rakue. Ojeupe mama'e esage apoawamū te 'ga jane apoi rakue. 'Ga futat mama'e apoukaa janee nū. ¹⁴ 'Ga futat nanē Janejararete 'ga moferapa opājē mū etee futat 'ga manū re rakue. A'eramū 'ga anure jane nanē jane moferapa opājē mū etee futat nū.

¹⁵ Kristu 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau 'ga pira 'jawe etee futat. A'eramū janeretea 'ga ma'ea futat. Aipoa 'ā pekwaap. Ma'eramū sipo aje jane Jarejararete 'ga rete mujari kūjāmene'em are? Nimujararūi futari jane 'ga retea kūjā amū ree. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue: “Kūima'e 'ga amū wemireko ēē rerekokatu re 'gā majepe teewara 'jawe futat 'gā nekoī”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. A'eramū kūima'e 'ga kūjā mū rerekokatu re majepe teewara 'jawe futat ajuerkou. ¹⁷ A'eramū jane nan tee futat Jarejararete 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau majepe teewara 'jawe 'ga upe.

¹⁸ A'eramū ki pēē pejekowe'em pejejuemireko are. Kūjāmeramū nanē pēē pejekowe'em pejejomen are. Kunumūūnamū, kūjāmukuramū pejekowe'em pejejee. Peko nipo pejejee 'eramū pēē pejejuereko tāmējē. A'ea te Janeruwarete 'ga afutat. Amumera mama'e tywera apoa nomotyweri aeretea. A'ere ajuee ae rekoa aeretea we futat imotyweri. ¹⁹ Janeruwarete 'ga U'agesagea amut janee. A'eramū janepira Janeruwarete 'ga 'Agesage roga. A'eramū 'ga 'Agesagea akou jane pype. ²⁰ Ypeywar are amanūmū Jejuī Kristu 'ga janetywera mepyaū janee, jane mogyaū 'ā wemiayuamū. A'eramū ki jane jarejemogyau esage 'ga upe. Janejemogy esage resag ire nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorywi jane ree.

7

Emireko ma'e gā, imen ma'e gā netee

¹ Ka'arana 'ā pekwasiat imua jee rai'i. “Esage te aeremirekoa? Aeremirekoe'ema te ra'u esage nū?” 'jau 'ā pēē imua ka'aran are ikwasiaa jee rai'i. A'eramū je 'jau pē nupe: Esagea futat aeremirekoa. Aeremirekoe'ema nanē futat esageay nū. ² A'ere 'ā ae amumeramū kūjā mū esage pāwē gatu ete etee. A'eramū ki pēē nan etee pejekowere'emamū kūima'eramū pejejemirekoramū tāmējē futat. Kūjānamū nanē pēē pejemena tāmējē futat nū. ³ Pejemena pejejee ekoramū “najeremiarūi je ene ree”, 'jawe'em pejemena upe. Kūima'eramū nanē pēē kūjā pejejee ekoramū pēē nanē “najeremiarūi je ene ree”, 'jawe'em pejejemireko upe. ⁴ Pejuereko ki pejejuemifutar imū etee futat. Peje'er are kasi pejejaupe ne. Kūima'eramū, kūjānamū 'jau. ⁵ A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau etee pejekowe'em pejejee ra'ne. “Jarejuwarete 'ga upe jareje'ega monou jane nikoī jarejee”, 'jau ki pēē pejejaupe. 'Ga upe pejeporogytau etee futat pejekowe'em pejejee ra'ne. 'Ga upe pejeje'ega monopaw ire tāmējē peko pejejee nū. Kasi a'e pe pejomogoukat kūjā mū ree ne. A'eramū futat nipo kūjā nanē weateeramū kūima'e 'ga amū ree nū. A'eramū nipo pēē mama'eukwaawa 'wyriara remifutar imū iapoukaa pejejaupe.

⁶ “Pēnemireko awī”, na'ei je pē nupe. Pejejemirekoweramū ki pejejuereko etee futat. ⁷ Je 'ā najeremirekoī tekou. Je 'jawe pē nekoa amunipo 'ā esage futat jee numiamū. A'ere 'ā ae naju'jaju'jawe tee rūi te. Janeruwarete 'ga jane mū opoat mama'e tywera apoe'em are. A'eramū 'ā jane amumeramū jarejemirekoe'emamū futat. A'ere 'ā amumera 'gā nupe ayeteramū 'gā nemirekoe'ema. Nauagi 'gā kūjāe'eme oko upe. A'eramū ki pēē nanuaramū pejejemirekoramū tāmējē futat. Kasi a'e pe mama'e tywera peapo ne. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā nemireko futaa.

⁸ Ojeteē ijemogywet ma'eramū te ajeē je 'i pē nupe: “Pēnemireko kasi ajeē aipo 'jaramū pejejemogyau ne. Je 'jawe pejemogy”, 'jau je pē nupe. ⁹ A'ere ki pejejetee pejejemogy upe pejejuage'emamū pēnemireko tāmējē

futat. Kūjā mū rerowy'ar ekoete are aerea'ara nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Kūjāmeramū nanē nū kūima'e mū rerowy'ar ekoete are etee pēnea'ara nanē nia'wyri Janeruwarete 'ga upe.

¹⁰ 'Awamū je 'i emireko ma'eramū pē nupe, omenat ma'eramū pē nupe nanē nū. Nateje'ega etee rūi je imome'ui pē nupe. Jarejararete 'ga 'eawer imū etee futat je imome'ui pē nupe. Pejemenā kasi peetyg ine. ¹¹ Pejemenā retyg ire ki pejewyru'jap pejejaupe nū. A'eramū ki pejewyr esage etee futat pejejaupe. Pejejaupe pejejewyru'jape'ema pēē pejejetee futat pejekou. A'eramū pēē kūima'eramū emireko ma'eramū pejejemireko retyke'ema futat.

¹² Amumeramū pē nupe je teje'ētea te imonoi 'awamū. (NaJarejararete 'ga je'eg imū rūi je imonoi pē nupe 'awamū. Teje'ēteu te je imonoi pē nupe 'awamū). Kūima'eramū nipo pēē mū Jejuī 'ga rerowiaaramū pejekou. A'eramū nipo pēnemirekoa na'ga rerowiaara rūi. A'etea nipo ēē niporetygiw-eri ene ree. A'eramū ki pereko ete futat pejejemirekoa retyke'ema futat.

¹³ Kūjāmeramū nanē nipo pēē mū Jejuī 'ga rerowiaaramū nū. A'eramū nipo pēmena na'ga rerowiaara rūi. A'etea nipo 'gā niporetygiw-eri pē nee. A'eramū ki pereko etee futat 'gā netyke'ema. ¹⁴ Pēmena nipo nuerowiari agawewi Jejuī 'ga. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi agawewi nipo 'gā. Aere pē nee wejue te 'gā nekoi Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'jawewaramū. A'eramū nipo 'ga ojejukau esage 'gā nee, pē nee 'gā poretygiw-ere'emamū wejue. Kūima'eramū nanē nipo pēē mū pejekou Jejuī 'ga rerowiaa. A'ere nipo pēnemirekoa na'ga rerowiaara rūi. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi pēnemirekoa. A'ere 'gā omen are te 'gā nekoi 'ga remiayuwa 'jawewaramū. Ojejukau esage wejue 'ga 'gā nee, pē nee 'gā poretygiw-ere'emamū wejue te. A'eramū pēē 'gā nerajemogyau esage. Kasi a'e pe pēna'yra 'gā Janeruwarete 'ga remiayuwe'ema 'gā na'yra 'jawe ne. 'Ga rerowiāt pāwēara 'jawe futat pēē 'ga upe. ¹⁵ Janeruwarete 'ga pēta'waa afutat ajaupe. A'eramū kūjāmeramū kasi ajee pēpotyp pejemenā 'ga pejejewi iporetygiw-eramū ne. Kūima'eramū nanē kasi ajee pejejemirekoa pēpotyp pejejewi iporetygiw-eramū ne. A'ere pejejewi 'ga rerowiare'ema 'gā poretygiw-ere'emamū pereko ete futat 'gā. ¹⁶ Maran gatu nipo pē nerekō re pēmena 'ga Jejuī 'ga rerowiare'ema. A'eramū pēē 'gā netyke'ema. Kūima'eramū nanē nipo pē nee pēnemireko 'gā Jejuī 'ga rerowiaa. A'eramū ki pēē pejejemireko 'gā netyke'ema pejejewi 'gā pōiriw-ere'emamū.

Mama'ea ki peapo 'ga remifutar imū etee

¹⁷ Janeruwarete 'ga opājē amut janee, ojeupe jane, ojeupe jane mo-porowykyaukaawamū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. Pejejopit jewatee are pejemā'jāue'em futat. 'Gā 'ā 'gā te nū. Pēē 'ā pēē te nū. Judeu 'gā etee te ijewak ma'ea ajemogy. Aipoa je amome'u pē nupe, Jejuī 'ga rerowiaaramū pē nupe najuejue etee futat. ¹⁸ Amumeramū nipo pēē Jejuī 'ga rerowiaaramū imojewagipyramū pejejemogyau. A'ere kasi pejejewaga porera peyw ine. Amumeramū nipo pēē imojewagipyre'emamū futat. A'eramū kasi pēē nanē pejemojewagukat 'gā nupe ne. ¹⁹⁻²⁰ Naejewag are rūi Janeruwarete 'ga ae futari. A'eramū pēē pejejea'are'emamū aipo are. 'Ga je'ega jane enuwa te esage 'ga upe. A'eramū pēē 'ga je'ega te enupa. ²¹ Jejuī 'ga rerowiar enune 'ā pēē mū pejem'egukat 'gā nupe ka'aranū are rakue. A'eramū pēē pejejemogyau 'gā nemifajamū. A'eramū ki pēē pejejePOROWYKYAU pejejemogyau peje'wyriara 'ga upe etee futat. A'ere peje'wyriara ojewi pē nee iporomonoweramū, pejepe'a futat 'ga wi. ²² 'Gā nemifai 'gā 'ā mama'ea wapo o'wyriara 'ga

remifutar imū etee futat. Nuapoi 'gā mama'ea wemifutar imū etee futat. A'ere 'ā ojeupe te oporowyky ma'e 'gā mama'e apoi wemifutar imū etee futat. A'ere 'ā jane Jejuī 'ga rerowiar ire jane jemogyi jareju'jaju'jawe etee futat mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. ²³ Sā'ā 'gā amū ka'aranūū monoa ajaupe, ajamuawamū wemifajamū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane muri ojeupe way'ra 'ga janetywera mepy re. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. 'Ga rerowiare'ema 'gā nemifutar imū kasi mama'ea siapo ne. 'Ga remifutar imū etee futar iki mama'ea siapo. ²⁴ Pēē 'ā Jejuī 'ga rerowiaaramū je 'jawe. A'eramū je 'jau pē nupe: Ako etee futat ae Jejuī 'ga rerowiaaramū. Nojemojewagi futari ae 'ga rerowiarāmū. Naijwak ma'eramū etee rūi futat ae rekoī 'ga remiayuwamū. 'Gā nemifajamū nipo pēē Jejuī 'ga rerowiaa. A'eramū pēē a'efer ipe etee futat pejejemogyau pejeporowykyau peje'wyriara 'gā nupe. Pejeka'jame'ema futat pejemuarera 'gā nui. Pēē mū nipo pejeporowykyau pejejemogyau pejejeupe etee futat 'ga rerowiar enune. A'eramū nipo pēē a'efer ipe etee futat pejejemogyau pejeporowykyau pejejeupe pejejeme'ege'ema 'gā amū upe. Aipoa Janeruwarete 'ga afutat. 'Ga 'ā pē poaa mama'e apo are.

Ojeteewara 'gā, imen manū ma'e 'gā netee

²⁵ Je upe ka'arana kwasiaa imua ako pēē pejepronupa ojeteewara 'gā nee jee rai'ī. A'ere Janejararete 'ga namu'eī 'gā nee rakue. Aipo je'ea nipo jaruete futat 'ga upe. Ojeupe ia'wyre'em ire amunipo 'ā 'ga je mu'akwaawi ee. "Ene'me kasi 'gā nupe ne", 'jau amunipo 'ā 'ga jee. A'eramū je tejea'aw imū etee futat ikwasiaa ka'aran are pē nupe. Janeruwarete 'ga futat te 'ā ajemuaēm je ree. A'eramū 'ga je mogou ojeupe oporowyky ma'eramū. A'eramū ki pēē jeje'eg are pejejemogypyka futat. ²⁶⁻²⁷ Anure nipo Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiarāmū jane rereko tyweretei. Ma'eramū 'ā ojeteewaramū nepēnemirekoi futari pejejemogyau. Emireko ma'eramū pēē pejejemireko retyke'ema futat. ²⁸ A'ere namama'e tywera apoa rūi poromū, pēnemirekoa. Kūjāmukuramū nanē pēē namama'e tywera apoa rūi pejemenaa nū. A'ere 'ā emireko ma'eramū namajepei tee rūi futat 'gā nemiapoa mama'ea. Ojemi'uekaa, oporowykyau ka'aranūū are wemireko raity muawamū. Emireko ma'e 'gā 'ā ajemuaēma kwaiwete mama'e are ajemogyau. A'eramū je a'eramū 'jau pē nupe: "Ojeteewaramū kasi pēnemireko futat pejejemogyau ne", 'jau je pē nupe. Mama'e are pēnea'are'ema je afutat. Kūjā nanē 'ā mama'e apou omena 'ga upe nū. A'eramū nanuara 'gā nupe wayramū rēwējēmī Jejuī 'ga mome'ua 'gā nupe. Nipoetai rēwējēmī 'gā ee. Ojeteewaramū te ajeē 'ā aea majepeī ete rēwējēmī aeporowykya. A'eramū Jejuī 'ga mome'ua waye'emamū ae upe. 'Ga mome'u are etee futat 'gā wea'aramū.

²⁹ Kamēšiete nipo Jejuī 'ga ruri 'awa ywy mateepapa. A'eramū ki pēē emireko ma'eramū pejejemogyau Jejuī 'ga remifutar imū etee mama'e apou ojeteewara 'jawe. ³⁰ Ojoo'o ma'eramū pēē pejejea'are'emamū peje'arasig are etee. Kamēšiete nipo Jejuī 'ga ruri. A'eramū ki pēē pejejea m'ina 'ga ree etee futat. Iku'i ma'eramū ki pejejemogyau iku'ipap ma'e 'jawe. Au'je ki iku'i ma'eramū pēē pejeku'i are etee pejejea m'ini re. Jejuī 'ga ree etee ki pejejea m'ina pejejemogyau. Mama'e muareramū pēē pejejemogyau mama'e jare'ema 'jawe. Pejejea m'ine'ema pejekaraemā are. 'Ga ree etee ki pejejea m'ina pejejemogyau. ³¹ Mama'e are ojejuka ma'eramū pejejemogyau mama'e are ijejukae'ema 'jawe etee futat. Kamēšiete futat nipo jankaraemā teepawamū jane wī. A'eramū ki pēē pejejea m'ine'ema ee.

³² A'eramū je aipo are poromū 'jau pē nupe: Mama'e are tee pēnea je nafutari. Sā'ā ojeteewara 'gā jejukaa Jarejararete 'ga upe oporowyky are etee futat. Mama'ea 'gā amū iapou Jarejararete 'ga muorypawamū etee futat. ³³ A'ere 'ā emireko ma'e 'gā jejukai wemireko are ra'ne. A'ere 'ā Jarejararete 'ga remifutar are ojejukau wemireko futar ire. ³⁴ Wemirekoa mata'wa are wea'aramū, Ku'jywa 'ga maku'i are nanē 'ga wea'aramū nū. A'eramū emireko ma'e 'ga rea'ara ojo'ojo'ok ma'e 'jawe 'ga upe. A'eramū nanuara 'gā nupe wayramū rēwējēmī Jarejararete 'ga remifutara apoa.

Kūjānamū nanē nū. Ojeteewara 'gā mama'e apou Jarejararete 'ga upe. Kūjāmuku 'gā, imen manū ma'e 'gā. Mīmera 'gā mama'e apou Jarejararete 'ga upe etee futat. Wea'aramū Jarejararete 'ga remifutar are etee futat. A'ere imen ma'e 'gā nanarū. Omen are wemiārū are etee 'gā jejukai. Omena 'ga maku'iawa etee 'gā mama'e wapo.

³⁵ Aipoa je amome'u pē nupe pē mu'jawamū. "Pēnemireko kasi pejemogyau ne", na'ei je pē nupe. Amueapyo te je pēē emireko ma'e 'gā nemiapo are. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apo are te jeporopoariw-eramū pē nee. Jarejararete 'ga upe pēporowykya te je afutat. Au'jeteramū pēē Jarejararete 'ga muorywa nanē je afutat nū.

³⁶ Pēē mū nipo nepēnemirekoi we. A'eramū nipo 'ga kūjāmuku'i ēē mū mogou katu rakue. 'Awamū nipo 'ga 'jau ēē upe: "Tejeteē toko 'jau, kwe pe je oi Jejuī 'ga mome'wau tekou", 'jau nipo 'ga ēē upe. A'ere nipo 'ga rea'aramū ēē ree nū. "Naani. Arekokatu tāmējē futat je ēē 'jau", 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. "Kasi a'e pe ēē rekoī ojeteē ne kwy", 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. "Jeremiarū wejue ēē ree. A'eramū je ēē rerekou katu", 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. A'eramū ki 'gā tajuerekokatu tāmējē futat. Namama'e tywera apoa rūi futat poromū. ³⁷ Maranamū nipo 'ga ojeteē wekowera futaa. A'eramū nipo 'ga ipyyrūmyrera ēē rerekou katue'em 'ea nanē esage nū. "Naapoi nipo je mama'e tywera re'ā. Nokoi nipo je kūjā mū ree re'ā", 'jau nipo 'ga ojeupe. Aipo 'jara 'ga nokoi futari kūjā mū ree 'ea nanē wesageramū futat aipo 'ga upe. ³⁸ A'eramū je 'jau pē nupe: Emireko ma'eramū esageramū futat pē nupe. A'ere emirekoe'ema 'ga nupe te nipo esageramū emireko ma'e 'ga apyraapa.

³⁹ Imen ma'ea kūjā omena manū'e'emamū omena mojopy'rawe'em futat. Omena 'ga etee futat ēē erekou. Omena manū re tāmējē te ēē omena mojopy'ruī nū. A'eramū miamū Jarejararete 'ga rerowiaara 'ga etee erekou.

⁴⁰ A'ere nipo omenaru'jaw are ifuwere'ema ēē ku'iramū omenaru'jap ma'efera 'gā apyraapa, 'jau ete je. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rerekou. A'eramū je "Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū nā'ā je 'i re'ā", 'jau tejeupe.

8

Maira'me a'agawa upe eroopyret

¹ 'Awamū je pē mu'ei maira'me a'agawa upe eroopyrera temi'u are. "Esage te ore maira'me a'agawa upe imonopyrera temi'u 'ua? Naani te ra'u nū?" 'jau ako pēē ka'arana mua jee rai'i. A'eramū je pē mu'jau ee. "Mama'ea jane sikwaapap katu katu", sa'e 'ā jane jarejaupe jepi. A'je futat aipoa. A'ere 'ā pejerowiaraiw ekoete pejemikwaaw are ra'e jepi. A'ere jane jarejuee jarejueka esage re Jejuī 'ga rerowiar wywapiukari jarejaupe. ² "Je'akwaap je" 'jara 'gā ni'akwaawi wa futat. ³ Jarejuwarete 'ga ree jareporomutar ire jane jemogyi 'ga jekoty'aawamū. 'Ga 'ā jane kwaap.

⁴ 'Awamū je pē mu'ei maira'me a'agawa upe eroopyrer are. Maira'me a'agap ekoete rerowiaara 'gā 'ā wyro'o mýina owase. A'ere 'gā 'ā jupe eroopyrera me'ega ka'aranū are. Naeko'a'uweri maira'me a'agawa. Janeruwarete 'ga te 'ā eko ma'ea. Majepei tee futat Janeruwaretea. Aipoa jane 'ā sikwaap. ⁵ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga kweapare'ema 'gā maira'me a'agaw are etee 'gā norywamū. Kwaiwete agawewi futat maira'me a'agawa. A'etea nitywi futari maireteetea mū kwe pe. ⁶ "Janeruwarete 'ga etee futat Maireteetea ako" 'ea 'ā jane sikwaap. 'Ga te 'ā mama'ea wapo rakue. Ojeupe etee futat 'ga jane apoi rakue. Majepei tee futat Janejararete 'ga. Jejui Kristu 'ga te 'ā Janejararetea. Janeruwarete 'ga 'ā mama'e apoukaa 'ga upe rakue. 'Ga futat 'ā jane mogyaukaa 'ga upe rakue.

⁷ Aipo 'ā jane sikwaap. A'ere 'ā amumera 'gā naeapyoi we ee. Maira'me a'agawa muoryparera 'gā tāmējē 'ā rakue. A'eramū 'gā maira'me a'agawa rowase imonopyrera 'wau wea'aramū etee futat ee. Aipo 'gā naeapyoi katu we futat Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: "Ajemotywet sipo je Jarejuwarete 'ga upe", 'jau etee nipo 'gā ojeupe maira'me a'agawa upe imonopyrera 'u re. ⁸ Naani. Natemi'u are rūi Janeruwarete 'ga 'i janee: "Ēsage 'ga jee", 'jau. Najaneremi'ua rūi jane muesage Janeruwarete 'ga upe. Janeremi'ua aju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Wyro'o jane 'i'ua esageramū 'ga upe. Wyro'o jane 'i'ue'ema nanē esageramū 'ga upe nū. Maira'me a'agaw awi pēneatee'ema te nia'wyri 'ga upe.

⁹ Pēē mū te nipo ajee pēneatee ete jui rakue. A'eramū nipo pēē maira'me a'agawa upe imonopyrera 'ua wesageramū futat pē nupe. A'ere nipo Jejui 'ga rerowiar yau 'gā nupe 'i'ua nia'wyri futari. Naeateei we 'gā jui. A'eramū pēē pejejea'aramū 'gā nee. Mīmēra mama'ea 'wawe'em 'ga rerowiar yau 'gā nowase. Kasi a'e pe pemuea'arukak etee 'gā maira'me a'agaw are ne.

¹⁰ Kasi a'e pe 'gā pē nesag ire 'i ojeupe ne: "Aipo 'ga Janeruwarete 'ga kwaapararetea. 'Ga 'ā maira'me a'agawa roga pype mama'e a'u. A'eramū je a'eramū tejemu'jau 'ga ree", 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. A'eramū futat pēē 'gā muea'arukaa maira'me a'agaw are etee ne nū. "Kuu. Maira'me a'agawa upe imonopyrera te je a'u nū'ū. 'Awamū pa ajee je manūi ra'e", pē mu'eukat 'gā ne. A'eramū futat wea'aramū etee maira'me a'agaw are ne nū. A'eramū futat 'gā Jejui 'ga ree ojemogypygy are jēmī weateeramū ne. ¹¹ Aipoa te 'gā omotywet Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga 'ā amanū agawewi 'gā tywera mepyau rakue. A'etea 'gā 'ā opoia 'ga ree ojemogypygy awi. Pē nesag ire 'gā mama'e apou pē 'jawe. A'eramū aipo 'gā nemiapofera 'gā motywea Janeruwarete 'ga upe. ¹² A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga upe 'ga motywerukar ire pēē nanē pejejekwau 'ga upe nū. Kristu 'ga upe aipo apoaramū nanē mama'e tywera peapo nū. A'eramū pēē pejejea'gwau nanuara apo awi. ¹³ Je nafutari tejewirera 'jawewara 'gā jekwa mama'e tywera apo upe. A'eramū je tejewirera 'jawewara 'gā nupe wyro'o 'ua ia'wyre'emamū je nanē 'i'wau'jape'ema nū. A'eramū je mama'e tywera apoukare'ema 'gā nupe.

9

Kristu 'ga remimonofera 'gā

¹ Jarejuwarete 'ga upe je mama'e apoi. Jejui Kristu 'ga je mueapyoukat mama'e are. A'eramū je mama'e esage apou 'ga temu'eawer imū etee futat. Ymā te Jejui 'ga jesaukari jee ikue, Janejararete 'ga ojesaukaa jee ikue. 'Ga futat ako je monoukat kwe pe omome'wawamū ikue. Pejejeupe je 'ga mome'uramū ako pēē nanē 'ga rerowiaa ai'i nū. ² Tekotee 'gā nipo naje

rerowiari ajemogyau. “NaJejui 'ga remimonofera rūi Paulo 'ga”, 'jau etee nipo 'gā jee. Aipo 'gā 'e agawewi 'ā peenup. A'etea 'ā je rerowiat pejepe pejejemogyau. Pejejeupe je Jejui 'ga mome'u re ako pēē 'ga rerowiaa ai'i. A'eramū ako pēē “Paulo 'ga 'ā a'jea futat Jejui 'ga remimonofera mū ako” 'e rerowiaa ai'i.

³ Teago'oramū je tejemome'wau etee futat 'gā nupe. “Je 'ā Jejui Kristu 'ga remimonoferamū futat”, 'jau etee je 'ā 'gā nupe tekou. ⁴ “Ojeupe Jejui 'ga mome'uramū 'gā 'ā mama'e monou 'gā nupe, 'gā nemi'uramū rai'i. Aipoa 'ā wesageramū pē nupe rai'i. Ma'eramū sipo ajee je upe 'gā mama'e mura nia'wyrī pē nupe?” 'jau je teago'oara 'gā nupe. ⁵ Amumera 'gā 'ā Jejui 'ga remimonofera 'gā wemireko 'gā nerawau ojeupi. Jejui 'ga rewirera 'gā, Pedro 'ga. Mīmera 'gā 'ā wemireko 'gā nerawau ojeupi, kwe pe Jejui 'ga mome'wau rai'i. 'Gā 'jawe je nanē Jejui 'ga rerowiaara kūjā mū rerekoarūi tejemirekoramū numiamū. A'ere je najeremirekoweri te tekou. A'eramū je tejetee futat tekou. ⁶ “Amumera 'gā 'ā oporowykawe'em ojeupe mama'e muawamū rai'i. Ma'eramū sipo ajee ore porowykyi Panape 'ga retee mama'ea orojeupe imuaw are?” 'jau nanē je 'gā nupe nū. ⁷ Awŷja sipo oporowykyi ekoete wepye'eme? Jefaruu 'gā miamū 'gā omepy 'gā porowykyi are. Ko tymara 'gā nanē oko pypiara a'u futat nū, oko tymawera repyramū. Karupa'mī are omaenun ma'e 'gā karupa'mī kamy rykua ee ojejuka repyramū. A'eramū amunipo 'ā je nan tee futat tekou. A'eramū amunipo 'ā pēē mama'e mua jee 'ga mome'u repy 'jawe.

⁸ Najetee rūi aipo 'jau. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe ee rakue. ⁹ “Pešimat kasi pejejeymawa juowuunan are ipyrug ekoramū ne iape'ogamū ne. Tene a'ŷja mū 'ui akou. Pē nupe futat 'ā iporowykyi. A'eramū pēē a'ŷja mū 'waukaa etee jupe”, 'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. Pēneykaw are etee futat sipo 'ga poromū ikwasiarukaa rakue? ¹⁰ Naani. Jane ree nanē futat 'ga aipo kwasiarukari rakue. Ko tymara 'gā 'ā 'jau ojeupe: “Anurenure'i nipo je teko pypiara 'ui”, 'jau 'gā 'ā ojeupe. Okaapit ma'e 'gā nanē aipo 'jau nū. ¹¹ A'eramū je ko tymara 'jawe Jejui 'ga mome'wau pē nupe. A'eramū amunipo 'ā wesageramū futat mama'ea je upe pēē imura. ¹² Amumera 'gā nupe 'ā pēē mama'e monou 'gā pejemu'eramū rai'i. Je ra'ne ako Jejui 'ga amome'u pē nupe ikue. Ma'eramū sipo ajee je upe tee katu ete mama'ea pēē imura nia'wyrī 'gā nupe? “Mama'ea pemut amū jee”, a'e futat amunipo je 'ā pē nupe. A'ere je 'ā aipo na'ea'uwēri pē nupe. Je tee futat 'ā teporowykyau tekou tejeupe mama'e muawamū. Nafutari je 'gā teago'oa. Nafutari je 'gā amū 'ea tejeupe: “Omepy are tee 'ga Jejui 'ga mome'ui oree” 'gā 'ea je nafutari. A'eramū je teporowykyau tejeupe mama'e muawamū. ¹³ Sā'ā Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporowykyi ma'e 'gā. Jarejuwarete 'ga upe tekotee 'gā nemirerurera wyra rapyawe'ēwe 'gā ape nuga ojeupe, ojemī'waawamū. Aipoa 'ā pēē ikwaapa. ¹⁴ Nan tee futat Jāejararete 'ga 'i rakue: “Pemepy ki jeje'ega mome'wara 'gā. A'eramū ki pēē 'gā mama'e mua 'gā nupe”, 'jau 'ga 'ā rakue.

¹⁵ A'ere je 'ā “mama'ea pemut amū jee, pejemu'e repyramū”, na'ei pē nupe ai'i. 'Awamū nanē je na'ei aipo 'jau pē nupe nū. Ty'ara agawewi nipo je erekou. A'etea nipo je naenūi futari mama'ea pē nupe. 'Gā je mepye'ema je muekōēāina futat. ¹⁶ Najerowiaraiw ekoetei je Jejui 'ga mome'u are. 'Ga te ako je mono omome'wawamū ikue. A'eramū je 'ga mome'wau tejeupe 'ga 'eawer imū etee futat. Jeporiay'i amunipo 'ā je, 'ga je'ega renuwe'em ire. ¹⁷ Tejemifutar imū etee 'gā nupe 'ga mome'u re amunipo 'ā je mama'e renūi tekou 'gā nupe temepyawamū rai'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te je

monoi wa'yra 'ga mome'waramū kwe pewaramū pē nupe ikue. A'eramū je Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe ikue. ¹⁸ Pē nupe Jejuī 'ga mome'wau ako je mama'e renūine'ema pē nupe ai'i. "Mama'ea pemut amū jee" 'jawe'em ako je pē nupe ai'i. A'e are te jerekōējamū te 'yina. Jerekōēja jeporowyky repy 'jawe jee.

¹⁹ Na'gā amū nupe oporowyky ma'ea rūi je. Je tee futat aporowyky tejeupe. A'ere je tee futat je jemogoi Jejuī 'ga upe oporowyky ma'eramū ikue. Jejuī Kristu 'ga je imome'wau 'gā nupe kwaiwete, 'gā nupe 'ga rerowiar wyyapiukaawamū. A'eramū je 'gā nupe oporowyky ma'e 'jawewara.

²⁰ Ymā te 'ā Moisesi 'ga judeuramū oreyppy 'gā mu'jau 'gā jemogy are rakue. A'eramū 'gā mama'e apou 'ga je'eg imū etee futat rakue. A'eramū je judeu 'gā pype tekou je mama'e apou 'gā 'jawe etee futat ai'i. Jejuī 'ga rerowiarāmū je tepoia Moisesi 'ga je'eger imū mama'e apo awi numiamū. NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rūi Kristu 'ga jane katu'ogi. A'eramū je tepoia Moisesi 'ga je'eger are tejemogypygy awi. A'etea je judeu 'gā nupe Jejuī 'ga mome'uramū je mama'e apou Moisesi 'ga je'eger imū 'gā 'jawe etee futat. Kasi a'e pe 'gā niporenuwiweri jeje'eg are. A'eramū nipo 'gā Moisesi 'ga je'eger imū etee mama'ea je iaporamū oporenuwiweramū jeje'eg are. A'eramū nipo 'gā Jejuī 'ga rerowiaa ojeupe je 'ga mome'uramū re'ā, 'jau je tejeupe. ²¹ Judeue'ema 'gā pype tekou nanē je mama'e apou 'gā 'jawe etee futat. A'eramū nipo 'gā oje'jawe je rekoramū nipo 'ā 'gā porenuwiweramū jeje'eg are re'ā. A'eramū nipo 'gā nanē Jejuī 'ga rerowiaa je 'jawe re'ā, 'jau nanē je tekou ikue. Judeuramū ore upe Moisesi 'ga remikwasiarer imū tekowe'em futat. A'ere je Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat je reko esagei. Kristu 'ga je'eg imū nanē je reko esagei nū. A'eramū je 'gā nerowiarukaa 'gā nupe tekou. ²²⁻²³ 'Gā amū te aje Jejuī 'ga rerowiaa ināinānī'ī etee ikue. A'eramū je 'gā pype tekou mama'e apoi 'gā 'jawe etee futat ikue. 'Gā poaawamū Kristu 'ga rerowiar wyyapiukaawamū je tekou iapoi 'gā 'jawe etee futat ikue. Kristu 'ga 'gā erowiarāmū je teku'iramū tekou 'gā nee ikue. Mama'e tesirūmera je aapo Kristu 'ga rerowiarukaawamū 'gā nupe.

²⁴ Sā'ā ujan ma'e 'gā. "Siesak jarejāna 'jau", 'jau 'gā 'ā ajaupe. A'eramū 'ā 'gā ujana pāwē pāwē esaka. Kwaiwete ujan ma'e 'gā ujana. A'ere 'ā majepeja 'ga etee iwaēmi opytu'wawa upe ajunenunewe. A'eramū 'gā 'ā ajunenunewe owaēm ma'e 'ga upe etee akagyrūnanū'ī monou 'ga akagyrūnamū 'ga upe. Opia ma'e 'gā nowaēmi ajunenunewe. Mama'e poyja rerekwara 'gā nanē nowaēmi ajunenunewe nū. Nan jane Kristu 'ga rerowiaaramū. 'Ga pyri jareoweramū jane poiri te mama'e tywera apo awi. ²⁵ Ajaupi ujan enune ujan ma'e 'gā ojetee ra'ne te 'gā ujana. A'eramū 'gā ujana pokwaapa. A'eramū 'gā ujana pokwaaw ire okyjawe'em futat akagyrūnanū'ī ppyge'em awi. Ojemogypygyk 'ga ujan are. Esage futat 'ga jānawa akagyrūnanū'ī'ā numiamū. Majepei 'ara rupi etee futat esageramū. Ka'a apopyrera ete poromū akagyrūnanū'ī'ā. A'eramū ai'iwe opyijagamū etee futat. Nan tee futat jane Jejuī 'ga rerowiaaramū mama'e apoi 'ga 'eawer imū etee futat. A'ere jane naip'yijag etee ma'e are rūi iapoi. 'Ga pyri jarewawamū te jane iapoi. ²⁶ Ma'eramū je 'ā mama'e apoi 'ga 'eawer imū etee futat.

Peesak 'ā afuakara resaukaara 'gā ajaupe nanē nū. Ajuowajaa 'gā 'ā afuakara resaukaawamū. A'eramū 'ā ajuetykara 'ga afuakara resaukaa. Najoman ekoete rūi nanē 'gā ajuetykawamū nū. Ojoman esage te 'gā. Nan tee je noko ekoetei. Jejuī 'ga 'eawer imū etee futat je rekoī. ²⁷ Tejemu'akwaapa mama'e tywera apoe'em awi. Naapoi futari te je mama'e tywera. 'Ga remifutar imū etee futat te je mama'e apoi. "Werowiarāmū Jejuī 'ga pētywera

moia pē nui, pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat", pē nupe 'e reewi je mama'e tywera apou teko re amunipo 'ā Janejararete 'ga naje monoi futari ojeypyri.

10

Pemuoryp kasi maira'mea ne

¹⁻² Pēnea'ar iki judeuramū oreypy 'gā nee. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'gā nenū'ēukari Egitu ywy awi Moisesi 'ga upe rakue. Pe awi 'gā oramū 'ā Janeruwarete 'ga ywasiga monou imogou 'gā arimū rakue. 'Gā au'jawamū 'ga ywasiga mogou 'gā arimū rakue. Yē'ē upe 'gā waēmamū 'ā Janeruwarete 'ga 'y mowoka 'gā nupe rakue. A'ere 'ā 'ga ywytu mua 'y mowokawera rupi ywy mukaga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'ā awaapap oyaapa rakue, opy muakŷme'ema futat rakue. Nan 'ā 'gā jemo'wryiarukari Moisesi 'ga upe rakue. ³ Najuejue etee futat 'gā ojeupe Jarejuwarete 'ga remimurera 'wau rakue, mana 'jawa 'wau rakue. Ywag awi 'ga mana 'jawa mua 'gā nemi'uramū rakue. A'ea 'gā i'wau rakue. ⁴ Ojeupe 'ga remimurera 'ya nanē 'gā itykua rakue nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i Moisesi 'ga upe rakue: "Itauua enupā ywyrā pyu", 'jau 'ga 'ā Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'y murukaa ita awi 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ā oy'wau rakue. Aipoa ita 'jawe futat Kristu 'ga. Sā'ā 'gā ita awi imuripyre'era 'y rykura rakue. A'eramū 'gā 'ā amanūme'em o'yuweja upe rakue. Nan tee futat Kristu 'ga rekoī 'gā pype 'gā nee ojejuka esage ma'eramū. Nuesagi agawewi 'gā 'ga. A'ere 'ga futat 'gā nerekwaramū rakue. ⁵ A'ere oreypy 'gā najemogyi Jarejuwarete 'ga remifutar imū rakue. Nomuorywi 'gā 'ga rakue. Amume'ri 'gā etee 'ga muorypa rakue. A'eramū 'ga amara'neramū omuorypare'ema 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā momawukaa 'gā ataaw ipe rakue, jū pyterimū amunawe'ema pyterimū 'gā o 'gā nekoramū rakue.

⁶ Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa oreypy 'gā nee 'gā neko esage'emawer are rakue ee jane mueapyoukaawamū rakue. A'eramū jane jarejea mŷine'ema mama'e tywer are 'gā 'jawe. ⁷ 'Gā amū 'ā maira'me a'agawa muorypa rakue. Kwataua'yra a'agawa 'gā 'ā iapou omairamū rakue. A'e are nanē 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa rakue nū. "Maira'me a'agawa upe wemimonofera kumi 'u re 'gā wagairan pāwēnamū etee kūjā are kūima'e are 'jau. Maira'me a'agawa muoryw ire faetu nipo 'gā otewereteramū, mama'e tywera apou ajuee", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'gā nee rakue. ⁸ Anure nānēwējēmī rakue nū, 'gā wagairan pāwēnamū etee kūjā are kūima'e are 'jau rakue nū. A'eramū 'ga mama'e tywera apoarera 'gā Janeruwarete 'ga imomawukaa kwaiwete. Majepēi 'ara rupi etee futat 'ga 'gā apisau kwaiwete. Wīti tres miu 'gā 'ga iapisau 'gā tywer are rakue. A'eramū ki jane jareagairane'emamū 'gā 'jawerimū. ⁹ Anure 'ā 'gā amū 'jau ojeupe etee futat: "A'jea sipo Janeruwarete 'ga je rereko tyweretei mama'e tywera je iapowar are 'wei", 'jau 'ā 'gā ojeupe etee futat rakue. A'eramū 'ā 'gā mama'e tywera apou 'ga resakawamū rakue. Nuenuwi aipo 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga moja monou 'gā nupe. A'eramū moja 'gā u'wau 'gā apisau rakue. A'eramū ki jane iapowe'em 'gā 'jawerimū. ¹⁰ A'ere 'gā amū Jarejuwarete 'ga ago'wau rakue nū. A'eramū Janeruwarete 'ga ojeypyriwara mū monou 'gā apisau rakue.

¹¹ Aipo are nanē Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'ga amū upe ee rakue, ee jane mueapyoawamū rakue. A'ere kasi jane mama'ea siapo 'gā 'jawerimū ne. Niporomukui futari nipo Jejui 'ga ruawa. A'eramū ki jane mama'e esage etee futat iapou 'ga muorypawamū.

¹² Iporiay'i "Jereapyo je mama'e are. A'eramū je mama'e tywera apowe'em jepi" 'jara 'gā. Anure nipo aipo 'jara 'gā mama'e tywera apoi. ¹³ "Mama'e tywera apoa nipo je etee futat areko re'ā", pe'je nipo. Naani. Najuejue etee futat mama'e tywera apo rekoi jane ree. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e apoi u'eawer imū etee futat. Nuapoukari futari 'ga mama'eaya kwaikwaja janee. Janefuakara 'jawe etee futat 'ga mama'eay apoukari janee. A'eramū 'ga, ojeupe peje'egamū, pē mamuakaa mama'e tywera apoukare'ema pē nupe. A'eramū te mama'e tywera nepeapoi.

¹⁴ Pemuoryp kasi maira'me a'agawa pejejemogyau ne. Pēē 'ā je-jekoty'aawa. A'eramū je aipo 'jau pē nupe. ¹⁵ Pēē 'ā i'akwaap ma'eramū. Pejejeupe je'eawer are 'ā pēē pejejeapyoramū pejejemogyau. "Janeremikwaawa resage 'jawe etee futat te Paulo 'ga 'eawer are? Naani te ra'u nū?" 'jau ki pēē pejejaupe je'eawer are pejejea'aramū pejejemogyau. ¹⁶ Pejejea'aramū nanē ki Jejui Kristu 'ga remiapofer are nū. Amanū enune 'ā Jejui Kristu 'ga y'way tykurukari wemiayuwa 'gā nupe rakue. "Koa y'waya jerya", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū jane 'awamū y'way rykua 'ga manūawer are jarejea'aawamū, 'ga muorypa ee. Mani'oko'o'ia 'ga imowowoka imonou wemiayuwa 'gā nupe rakue. "Koa mani'oko'o'ia jero'oa futat", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū jane 'awamū mani'oko'o'ia nanē jane i'wau 'ga manūawer are jarejea'aawamū nū. ¹⁷ Kwaiwete agawewi nipo jane 'ga rerowiaaramū. A'etea nipo jane majepe'i tee mani'oko'o'ia mo'jomo'jou'i i'wau. Kwaiwete agawewi jane Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū. A'etea jane sajemogy majepe'i yweteewara 'jawe. Kristu 'ga 'ā majepe'i etee futat. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jarejemogyau majepe'i yweteewara 'jawe.

¹⁸ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā Israeu juapyrera 'gā wyra rerawau mainana 'ga upe. A'eramū mainana 'ga wyra jukau imo'jau. A'ere 'ga wyro'o pe rapyau Jarejuwarete 'ga upe. A'ere wyra reruarera 'ga wyro'o remyrer ape 'wau. "A'e pyu ore Jarejuwarete 'ga muorywi", 'jau 'gā. ¹⁹ A'ere amumera 'gā 'ga rerowiare'ema 'gā wyra mū rerooi imonou maira'me a'agawa upe. "Temaira upe je imonoi", 'jau 'gā ojeupe. A'jea sipo 'gā maira'me a'agawa mairaretea? ²⁰ Naani. Mama'eukwaawa upe te 'gā imonoi. Mama'eukwaawa te 'gā amuoryp. Najarejuwarete 'ga upe rūi 'gā imonoi. Najarejuwarete 'ga rūi 'gā amuoryp. A'eramū je 'jau pē nupe: "Mama'eukwaawa upe kasi mama'ea pemono ne", 'jau je pē nupe. ²¹ Jejui 'ga manū are pejejea'aramū nipo pēē y'way rykua. Aipoa y'way rykur ire kasi maira'me a'agawa upe imonopyrera y'waya petykur ine. Aipoa taetu nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. Jejui 'ga manūawer are pejejea'aramū pēē mani'oko'o'i 'wau. Aipo 'u re kasi mama'eukwaawa upe imonopyrera kumia pe'u ne. Kasi a'e pe mama'eukwaaw are te pēnea'ar ine. Aipoa nanē nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe nū. Nepemuorywa'uweri Jejui 'ga mama'eukwaawa reewe. ²² Ma'ja te pefutat? Pejeje 'ga mara'nea te ra'u pefutat nū? 'Ga muoryw ire mama'eukwaawa muorypa 'ga mamara'neukaa pejejee 'ea te ra'u pefutat nū? A'jea sipo janefuakaramū Jarejuwarete 'ga fuakara apyraapa? Naani. Ifuakat 'ga janefuakara apyraapa. A'eramū ki pēē 'ga mamara'neukare'ema pejejee.

Jarejomote'aawa kasi siapo ne

²³ 'Gā amū nipo 'jau ajaupe: "Jarejemifutara etee futat jane siapo", 'jau nipo 'gā ajaupe. A'jea futat aipo 'gā 'ea. A'ere amumera nia'wyrī 'gā nupe. Mama'e mū najane mogypygykari Jejui 'ga ree. ²⁴ A'eramū ki jane mama'e apou jarejopoawamū. Najarejeupe etee rūi futat kasi mama'ea siapo ne.

²⁵ Miaro'o uweita pejewau miaro'o pe mua miaro'o me'egara 'gā nui. Pejeporonupe'ema ee. "Maira'me a'agawa upe imonopyrera te?" 'jawe'em pēē 'gā nupe. ²⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe ee rakue. "Ywya 'ā Janejararete 'ga ma'ea. Ywy pypiara nanē 'ā 'ga ma'ea futat nū", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'gā amū nupe rakue. A'eramū ki jane mama'e 'wau jarepy'a wyre'emamū ee.

²⁷ Jeju'i 'ga rerowiare'ema 'gā amū nipo 'jau pē nupe: "Pejot pejemī'waa ore pyri", 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū pejewau etee futat pejemī'waa. "Maranuara te kumia", 'jawe'em futat pejeporonupe'ema ee. ²⁸ "Maira'me a'agawa upe imonopyrera 'gā wapo kumiramū ko", pejejeupe 'gā amū 'eramū pēē i'wawe'em futat. Kasi a'e pe nepe'ukararūukari 'gā nupe ne. "Ekoay 'gā je mote'arukat Jarejuwarete 'ga upe", e'i 'gā pē nupe ne. ²⁹ Pēē 'ā pēneapyo ee numiamū. A'ere nipo 'gā naeapyoi we ee. A'eramū pēē i'wawe'em 'gā neape.

Maranamū nipo pēē mū 'jau: "Ma'eramū sipo jane ni'ui mama'ea 'gā 'jawe'" 'jau nipo pēē. "Mama'e mū apowe'em nanē 'gā neape nū?" 'jau nipo pēē. ³⁰ "Jarejemi'war enune nanē 'ā jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee jepi. Ma'eramū sipo ajee 'gā je ago'oi wējēmī nū?" 'jau nipo pēē mū.

³¹ A'eramū je 'jau pē nupe: A'jea futat ki mama'ea siapo 'ga muorypaw imū etee futat. Mama'e 'wau miamū ki 'ga muorypaw imū etee si'u. ³² Jarejomote'aawa apowe'em futat jarejaupe. Judeu 'gā, judeue'ema 'gā, Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā. Mīmera 'gā pēē imotywerukare'ema pejejee. ³³ Je 'jawerimū ki peko. Sā'ā je mama'e apoa 'gā muorypawamū etee futat. Nan ki mama'ea peapo. Naapoi je mama'ea tejemifutar imū etee. Naapoi je mama'ea temuorypawamū etee. 'Gā muorypawamū etee je 'ā mama'e apoi tekou. A'eramū nipo je Jeju'i 'ga rerowiarukaa 'gā nupe kwaiwete nanuar are.

11

¹ Kristu 'ga 'jawerimū je mama'e apoi. A'eramū ki pēē mama'e apou je 'jawerimū etee futat.

Jeju'i 'ga rerowiaara kūjā

² Jeku'i je pē nee. Pejejea'aramū pejejemogyau je ree, pejejeupe je'eawer are. Je pejemū'eawer imū etee pēē mama'e apou. A'eramū je teku'iramū pē nee. ³ A'ere je 'awamū mama'e mū ree pē mu'ei nū. Kristu 'ga 'ūi 'wyriaramū kūima'eferamū jane upe. Kūima'e 'gā 'ūina 'wyriaramū wemireko 'gā nupe. Nan te Janeruwarete 'ga 'ūina 'wyriaramū Kristu 'ga upe. ⁴ Najudeua rūi 'ā pēē. A'eramū ki pēē pejejemiapou etee futat pejejemogyau. Pejejeuape Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou kasi kūima'eferamū pejeakaga peau'i taity pyu ne. 'Ga je'eg are pejejamu'jaw ipe nanē pēē pejeakaga au 'jawe'em nū. Kūjāmera 'gā etee te ki ajee tajeakaga au'i. A'eramū kūima'efera 'gā wakaga au'jawe'em. Kūima'e 'ga wakaga au'i re amunipo 'ā 'gā amū 'i "kūjā 'jawe 'gā iapoi". A'eramū 'ga ojenosōu jui.

⁵ A'ere ki kūjāmeramū pejeakaga au'i futat pejejeuape Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou. 'Ga je'eg are pejejamu'jaramū nanē ki pēē pejeakaga au'jau futat nū. Pejejemipokwawer imū etee futat peko. Pejeakaga au'ie'eme nia'wryi pē nupe. Kūima'efera 'gā etee te oje'eg Jarejuwarete 'ga upe wakaga au'jawe'em. Kasi a'e pe kūjāmeramū pejeakaga au'ie'em ire "kūima'e wā 'jawe ore", pe'je ne. A'eramū pēē aipo pyu pejemena 'gā mojenosōu ne. Ijeapinipyrrera 'jawe ijeakaga au'ie'ema 'gā. ⁶ Pejeakag are pejepropi-ariwere'emamū pēē kūjāmeramū peje'awa pina. Pē'awa pina pē mojenosī

re pēē kūjāmeramū pejeakaga au'jau futat. ⁷ Kūima'eferamū jane nipiari jareakaga. Janeruwarete 'ga 'jawewaramū jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'ūina 'wyriaramū janee. Kūima'e 'gā ajemogyau 'wyriaramū wemireko 'gā nupe. A'eramū 'gā nemireko 'gā 'gā je'ega renupa.

⁸ Nakūjāa rūi Janeruwarete 'ga remiapo pyyfera. Kūima'e 'ga ra'ne te 'ā 'ga wapo rakue. A'ere te 'ga 'ga arukaga mū mosogi 'ga wi kūjānamū iapopyramū rakue. ⁹ Nakūjā ēē upe rūi Janeruwarete 'ga kūima'e 'ga apoi rakue. Kūima'e 'ga upe te 'ga kūjā ēē apoi rakue. ¹⁰ A'eramū ki pēē kūjāmeramū pejeakaga au'jau taity pyu. Aipo pyu pēē pejemena pejemo'wyriara resaukaa pejeakaga au'ia. Ywagipewara 'gā nee nanē pejeakaga piaa nū.

¹¹ Jejuī 'ga rerowiaaramū jane jarejopoa pāwē. Nakūima'eramū etee rūi jane Jejuī 'ga rerowiaara. Nakūjāmera 'gā etee rūi nanē 'ga rerowiaare'emamū. Najuejue etee futat jane 'ga rerowiaara. A'eramū jane jarejopoa pāwē etee futat. ¹² Ymā te Janeruwarete 'ga kūima'e ppy 'ga arukag awī kūjā ppy ēē apoi rakue. A'ere 'ā ae 'awamū kūima'eramū ae 'ari kūjā awī. A'ere jane Jarejuwarete 'ga remiapofera juejue futat jane.

¹³ Maran te pēkwaap? Esage te kūjāmera 'gā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe wakaga au'jawe'em? Naani te ra'u nū? ¹⁴ Jare'awukua jane 'ā kūima'eramū enosōu. ¹⁵ A'ere 'ā kūjāmeramū pēku'i te peje'awuku are. Pē'awukua ako pēakaga au'jawa 'jawe pē nupe. ¹⁶ Aipoa etee je'ea. Maranamū nipo 'gā amū je ago'wau aipo je'eawer are. A'ere ore Jejuī 'ga rerowiaara 'gā mu'eī aipo are nanē kwē pe ikue nū. A'eramū 'gā nanē ajemogyau ojeupe ore'eawer imū etee futat iapou. Ajepeja 'ga rerowiaara 'gā nanē aipo apou nū.

Jejuī 'ga manūawer are janerea'ap

(Mateu 26.26-30; Maku 14.22-26; Luka 22.14-23)

¹⁷ 'Awamū je pē mu'akwaawi mama'e mū ree. Najeku'i je pēnemiapo mū ree. Jarejuwarete 'ga muorypaw ipe pejejatykau a'e pēē na'ga muorypawamū etee rūi pejejatykau 'ga ree. Pejejamueu a'e mama'e are Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. ¹⁸ "Najarejuwarete 'ga muorypawamū etee rūi 'gā jatykai. Omojopye wējēmī 'gā mama'e tesirū pyu nū. A'eramū 'gā ajamueu morogyta tesirū are", e'i 'gā amū 'ua pē mome'wau jee ai'i. "Maranamū nipo amumera je upe 'gā nemimome'ua a'jea futat", 'jau je pēnera renupa te'yina ai'i. ¹⁹ Pejejamueaw ipe nipo i'akwaap ma'e 'gā pekwaap. "Na pa ae i'akwaap ma'eramū ra'e", 'jau nipo pēē ijamue'ema 'gā nesaka. I'akwaap ma'e 'gā najamuei. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat 'gā mama'e apoi. ²⁰⁻²¹ "Sajatyka jarejemi'waa 'jau. Jarejemi'wapaw ire mani'oko'o'ia si'u Jarejararete 'ga manūawer are jarejea'aawamū 'jau", 'jau a'e pēē pejejaupe. A'ere a'e nepejuapesagi. Pejejatykaupawe'ēwe a'e pēē mama'e 'wauap pejejau. A'eramū a'e 'gā amū 'ua, mama'e 'upaw ire etee. A'eramū a'e pēē mū emi'uu ma'eramū. Pēē mū a'e pejejeawryyamū miamū. Nepemā'ēi sipo "ty'ara upe nipo jane 'gā amū mogyi" 'e are? Ma'eramū sipo pejejea nepeetygi pejejee? ²² Ty'ara rerekou pejeje'wyr ipe ra'ne pejejemi'waa. Pēpoyi etee te sipo 'gā nenunewe mama'e 'upaw ire? Aipoa nia'wryi. Ijemi'ware'ema 'gā pemojenosī aipo pyu. Emi'ue'ema 'gā taetu pereko tywerete aipo pyu. Aipo pēē iaporamū je "Esage aipoa", na'ea'uweri pē nupe.

²³ Jarejararete 'ga etee futat je mu'e mama'e are, amanūawer are janerea'aawamū janejatykaaw are. "Jemanūawer are pejejea'aramū pejejatykau ki nan peapo", 'jau 'ga jee ikue. A'eramū je pē mu'jau tejeupe 'ga 'eawer are. Ia'wrye'ema 'gā po pe omono enune 'ā Jejuī 'ga mani'oko'o'i pyyka opo pe. ²⁴ A'ere 'ga 'Uwarete 'ga muorypa ee rakue. A'ere 'ga 'ā

imo'jau imonou wemimu'efera 'gā nupe rakue. “Koromū jero'oa. Sā'ā mani'oko'o'i jemo'ia. Nan futat nipo jero'oa jemo'i pē katu'okawamū”, 'jau 'ga 'ā 'gā nupe rakue. “Je manū re ki pēē mani'oko'o'i 'wau je manūawer are pejejea'aawamū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. ²⁵ Ojemi'wapaw ire 'ga kaneeku pyyka y'way reko'woka ipype. A'ere 'ga imonou 'gā nupe. “Koromū jerya. A'ere'ere'i nipo 'gā amū je jukai jery reko'woka. Jemanū are nipo Jeruwarete 'ga je rerowiaaramū pē katu'ogi najuejue etee. 'Awamū karupa'mia nepejukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg ymanera numiamū. A'ere 'awamū 'ga je'eg yaua te. Je rerowiaaramū etee te 'ga 'awamū pētywera moiri pē nui. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. Y'way rykua ki pēnea'at je ree”, 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe rakue. ²⁶ A'eramū je 'awamū 'jau pē nupe: Mani'oko'o'i 'u are pejejatykau pejejamuea'aa Jarejararete 'ga manūawer are. Y'waya nanē ki pēē itykua nū. 'Ga ruru'jawe'emauewre pēē namutat iapou pejejemogyau. Aipo apoa “Kristu 'ga manū janetywer are rakue” 'e resaukaa ajemogy tee ma'e 'gā nupe.

²⁷⁻²⁸ A'ere ki jane i'u enune janerea'at ra'ne jarejee. “Najetyweri te je?” 'jau ki jane jarejeupe. Jarejuwarete 'ga jaretywera moir ire te jane aipoa mani'oko'o'i 'ui. Kasi a'e pe jane jemotyweri 'ga upe ne. 'Ga manū kurapara 'jawewaramū nanē jane poromū nū. ²⁹ A'eramū ki jane i'u enune jarejekatu'oka ra'ne te i'wawamū. Jarejararete 'ga manū are jarejea'aawamū te jane aipoa mani'oko'o'i 'ui. Ma'eramū 'ā aetywere'ema etee futat i'ui. Kasi a'e pe Janeruwarete 'ga jane rereko tyweretei ee ne. ³⁰ A'ere a'e pēē nanarūi peapo rai'i. Pejetywera pype we futat a'e pēē i'wau rai'i. Ma'eramū a'e Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei ee rai'i. A'eramū a'e pēē mū pejekaruarāmū rai'i. Pēpytuna 'gā a'e amū amanūmū rai'i. ³¹ A'eramū ki jane, i'u enune, jarejea'aramū jarejee: “Jeresage te je Ku'jywa 'ga upe?” 'jau ki jane jarejeupe. Jaretyweramū jane jareporogytau Jarejuwarete 'ga upe jarejee ra'ne. “Jetywera emoit je wi” 'jau ki jane 'ga upe ra'ne. A'ere te jane i'ui. Kasi a'e pe 'ga jane rereko tyweri ee ne. ³² Jeju'i 'ga rerowiaaramū mi-amū Janeruwarete 'ga jane rereko tyweri'i janetywer awi jane mosamamū. A'eramū nipo jane jarejemu'jau 'ga je'ega renuw are. A'eramū 'ga jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga rerowiare'ema 'gā nupi.

³³ A'eramū ki pēē pejepytuna 'ga rapesaka ra'ne. 'Gā jatykapaw ire tāmējē pēē Jarejararete 'ga ree pejejea'aawa mani'oko'o'i 'wau y'way rykua 'jau. ³⁴ Pejep'yarayparamū pēē pejejemi'waa pejeje'wyr ipe ra'ne. A'eramū pēē Jarejararete 'ga ree pejejea'aawa mani'oko'o'i 'wawamū etee futat pejejatykau pejejuue. A'eramū Janeruwarete 'ga pē nereko tywere'em ee. Pē pyri tewau tāmējē tamueapyo pēē mama'e mū ree 'jau.

12

'Ga 'Agesagea mama'e apoukaa janee

¹ Je upe ka'arana mua ako pēē pejeporonupa Jarejuwarete 'ga 'Agesage are rai'i. Jeju'i 'ga jane erowiarāmū te Janeruwarete 'ga U'agesage muri janee. A'eramū jane mama'e apou 'ga pājē mū. A'eramū je pē mueapyou ee. ² Jeju'i 'ga rerowiare'emawe ako pēē maira'me a'agawa muorypa rakue numiamū. Noje'egi maira'me a'agawa. Nuenuwi pēje'ega. A'eramū 'ā pēē pejejemoryteeu ee rakue. 'Awamū ajeē 'ā Jeju'i 'ga perowiat. 'Ga muorypa 'ā pēē 'awamū. ³ A'eramū je pē mueapyou mama'e are 'awamū. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane je'egaiwi Jeju'i 'ga ree. Na'ga 'Agesage rerekwara rūi Jeju'i 'ga ago'oara. 'Ga 'Agesage rerekwaramū etee te jane i: “Jeju'i 'ga 'ā janejararetea”, 'jau jane 'ga upe.

4-6 Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'agamū mama'e apoukaa janee. Naeueapyo 'jawe ete rūi te aje 'ā 'ga ae mueapyo pāwēi mama'e are. Ae mueapyo tee te futat 'ga 'Agesagea 'ga remifutar are. Majepeī tee futat 'ga 'Agesagea numiamū. A'ere najareju 'jaju'jawe rūi janeremiapo. A'ere jane Jarejararete 'ga upe etee futat iapoi. Najareju'jawe rūi agawewi jane mama'e apou. A'ere Janeruwarete 'ga etee futat iapoukari jane upe. 7 Janeruwarete 'ga 'Agesagea ako Jejuī 'ga rerowiaaramū jane pype. A'eramū 'ga 'Agesagea mama'e apoukaa jane upe Jejuī 'ga remifutar imū etee. 'Ga 'Agesagea futat mama'e apou ajuawyawyukaa ae upe. Namajepeī amū etee rūi 'ga 'Agesagea mama'e apoukari ae upe. Wapo pāwē futat ae upe imajuawyawyau. U'agesagea 'ga imua ae upe ojopoaawamū. 8 Janeruwarete 'ga 'Agesagea ae mū mueapyou ae'akwaaw are. A'eramū aipo 'gā jane mu'akwaapa ee. Amumeramū 'ga 'Agesagea aeremikwaawe'ema kwaawukaa ae upe. A'eramū 'gā aeremikwaawe'ema kwaawukaa ae upe. 9 Amumeramū 'ga 'Agesagea Jejuī 'ga rerowiarukaa nanimenime ae upe. Amumeramū 'ga 'Agesagea ojero'wu ma'e 'gā katu'ogukaa ae upe. 10 Amumeramū 'ga 'Agesagea aeremiapoe'ema apoukaa ae upe. Amumeramū 'ga 'Agesagea Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uukaa ae upe. Amumeramū 'ga 'Agesagea mama'eukwaawa kwaawukaa ae upe ae rereko are. Janeruwarete 'ga remiapo are nanē jane mueapyoukaa nū. Amumeramū 'ga 'Agesagea ae moje'eg amuteeukaa. A'eramū 'ga 'Agesagea wējēmī futat aeje'eg amutee kwawukaa ae mū upe nū. A'eramū 'ga imome'wau ikwaapare'ema 'gā nupe. 11 A'ere majepeī tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea. A'ere mama'e apoi juawyawyukari ae upe wemifutar imū etee futat.

'Ga rete 'jawe jane 'ga rerowiaaramū

12 Sā'ā aeretea majepeī tee futat. A'ere 'ā mukūi aejywaa. Mukūi 'ā aeretymakaga. Mukūi 'ā aepya. A'ere 'ā majepeī tee futat aeretea. Nan tee Kristu 'ga rerowiaaramū jane jemogyi. Kwaiwete agawewi ae jemogyi. A'ere ae majepeī 'yweteē futat ae jemogyi. 13 Jejuī 'ga rerowiaaramū ae jemogyi aju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē, ka'a pewara 'gā, oje'wyrarete pewara 'gā. Mīmera ae Jejuī 'ga rerowiaaramū etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga U'agesagea mua janee. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mogyau majepeī tewaramū futat.

14 Peesak 'ā aeretea. Majepeī tee futat 'ā. A'ere 'ā mukūi aejywaa, mukūi aeretymakaga, mukūi aepya, mukūi aereaa. A'ere 'ā naju'jawe rūi iporowykyi. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea porowykyia namajepeī 'yweteē rūi. 15 Ma'eramū sipo pēē mū: "Naapoi je mama'ea 'ga 'jawe. A'eramū nipo je teporowykyawe'em Jejuī 'ga upe", 'jau. Aepya amusipo 'ā "Na'ga poa rūi nā'ā je re'ā e'i. A'eramū je te'ŷine'ema 'ga rete are", e'i sipo aepya? Naani. Aipo e'i agawewi futat amunipo 'ā. A'etea amunipo 'ā jane nimonogi jarepya jarejewi. 16 "Na'ga reaa rūi je. A'eramū je te'ŷine'ema 'ga rete are", 'jau sipo aenamāa? Naani. Aipo e'i agawewi amunipo 'ā. A'etea amunipo 'ā jane nimonogi jarenamāa jarejewi. 17 Jarejea etee ereko re maran sipo jane mama'e renuwī? Jarepya etee ereko re maran sipo jane mama'e retuna? 18 A'ere 'ā Janeruwarete 'ga janerete apoi wemifutar imū etee futat rake. 19-20 A'ere 'ā ae awowo'gi ma'e 'jawe. A'ere aeretea majepeī 'yweteē futat. Nan tee futat jane Jejuī 'ga upe majepeī 'yweteē futat. Naju'jawe rūi agawewi janeporowykyia 'ga upe. A'etea jane jarejemogyau majepeī 'yweteē futat 'ga upe.

²¹ A'eramū aerea 'jawarūe'em aepe upe: "Nafutari je ene", 'jawarūe'em. Aeakaga nanē aepe upe: "Nafutari je ene", 'jawarūe'em nū. Nan tee futat Jeju 'ga rerowiaaramū jane ni'earūi jarejaupe: "Narafutari ore 'gā", 'jawarūe'em. ²² Sā'ā janepy'a ifuakare'ema agawewi. A'ere ipyu jaretywe'em ire amunipo 'ā nikoauweri. ²³ Jarepira renosī re amunipo 'ā jane ipiaa. Jarepira renosōue'em ire jane ipiare'ema futat. Jarepir a'wyre'em are miamū futat jane jejuka esagei. ²⁴ A'eramū jane esage ma'ea rerekou etee futat. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga janerete apoi nan tāmējē rakue. A'eramū jane jarepir a'wyre'em are miamū jarejejukau esage etee futat. Nan ki sajejuka esage te jarejuee. Sireko esage pāwē etee futar iki 'gā.

²⁵ Janeretea majepej tee futat. Mukūi futat 'ā janepya numiamū. A'ere janepy oi ajuewiri etee futat. Janepya sipo oo amū ko katy ajepeja awau kwe katy 'jau? Naani. Ajaupi etee futat ioi. Nan tee ki jane Jeju 'ga rerowiaaramū jane jarejopoaa etee mama'e apou. ²⁶ Sā'ā jane jemuaēma jarejo'o tesirūgatu are. Nan tee futar iki sajemuaēm mama'e tywera aja iaporamū. 'Ga rerowiaaramū nipo jane mū ku'iramū. A'eramū jane 'ga 'jawe futat jareku'iramū 'ga pyri.

²⁷ Jeju 'ga rerowiaaramū jane kwaiwete. A'ere jane jemogyi majepej 'yweteewara 'jawe etee futat. Janeruwarete 'ga jane rerekou najueje etee futat. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga rete 'jawe futat. ²⁸ Jarejuwarete 'ga Jeju 'ga rerowiaaramū jane moporowykyukat ojeupe. Amumeramū nipo 'ga ae monou kwe pe Kristu 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Wemimu'efera 'gā na'ne Kristu 'ga imonou kwe pewara 'gā nupe omome'waramū rakue. A'ere nipo 'ga ae monoi 'ga mome'waramū nū. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau janerekwawa amunaw ipe oje'ega mome'waramū etee futat. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau moromu'jaramū oje'eg are. Amumeramū nipo 'ga aeremiapoe'ema apoukaa ae upe. Amumeramū nipo 'ga ojero'wu ma'e 'gā majarueteukaa. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau ojopoaawamū. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau 'wyriaramū ajaupe. Amumeramū nipo 'ga aeje'eg amutee pyu ae moporogytaukari ajaupe.

²⁹ Najueje etee rūi 'ga ae mū'ēi kwe pe oo ma'eramū Kristu 'ga mome'waramū. Kwe pe oo ma'e 'gā kwe pe oo ma'e 'gā tee futat nū. 'Au 'ga je'ega mome'wara 'gā 'gā tee futat nū. Moromu'jara 'gā moromu'jara 'gā tee futat nū. Aeremiapoe'ema apoara 'gā 'gā tee futat nū. ³⁰ Ojero'wu ma'e majarueteara 'gā 'gā etee futat nū. Ije'eg amutee ma'e 'gā ajuwase imoje'egipyra 'gā 'gā tee futat nū. Ojoge'eg amutee are eapyo ma'e 'gā 'gā tee futat nū. A'eramū ae pāwēūjē etee ajuemiiapo are jarekarakatue'emamū ajemogyau. ³¹ A'eramū ki pēē pejejea m'ina Jarejuwarete 'ga upe pejeporowyky esage are etee. "Ene'agesagea tuapoukat jee eneremifutar imū etee", 'jau ki pēē 'ga upe.

'Awamū je pē mueapyoi mama'e esage mū ree nū.

13

Ajuee aeporomutat

¹ Kwaiwete agawewi mama'e esage apoa. A'etea ajuee aeporomutat taetu esage. 'Gā je'eg tesirūmera agawewi nipo je iapou. Ywagipewara 'gā je'ega we agawewi nipo je iapou. A'ere je 'gā nee teporomutare'em ire ae a'wyre'ema 'gā 'jawe etee futat je rekoi. Janeruwarete 'ga je imome'ua we futat nipo wa'wyre'emamū 'gā nupe. Itaju motenawera 'jawe etee futat nipo. ²⁻³ Ajuee

aeporomutara te esage Janeruwarete 'ga je'ega mome'u esage apyraapa. Mama'e are nipo je tejeapyoramū agawewi. Jarejuwarete 'ga remiaporam are miamū nipo je tejeapyoramū. Kristu 'ga nipo je terowiar wyyapiau agawewi. Aeremiapoe'ema nipo je iapou agawewi. Tekaraemā nipo je imonoupap agawewi ikaraemāe'ema 'gā nupe. Jejui 'ga rerowiar are nipo je tejejukaūkaa agawewi 'gā nupe. A'ere je 'gā nee teporomutare'em ire ia'wyre'emamū futat je rekoī.

⁴ Ajuee iporomutat ma'e 'gā ita'wa te ajemogyau ajaupe. Ojomogekokekowe'em akou. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ota'uwe'emamū mama'e are. Nojerowiaraiwi ojee te. ⁵ Ajuee iporomutat ma'e 'gā nije'egaiwi ajaupe. Naea'ari 'gā ojee etee futat. Ajuee iporomutat ma'e 'gā nimara'nei ajuee. Najuaykai 'gā ojeupe mama'e tywera aja iapoawer are. Naea'aru'jawi 'gā au'jeteramū ajemogyau mama'e tywera ojeupe aja iapoawer are. ⁶ Ajuee iporomutat ma'e 'gā u'arasigamū ajuemīapo tywera resakawe. Niku'i etee 'gā ee. Mama'e esagea 'gā iapo re tee 'gā ku'iramū ajemogyau. Mama'e a'je are etee te 'gā ku'iramū. ⁷ Ajuee iporomutat ma'e 'gā niku'ipawi akou mama'eay jeaporamū. Aku'iramū etee akou ojopyri. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ajuerowīaa, ojemogypyka ajuee. Ajuee iporomutat ma'e 'gā mama'e esage aja iapoa wapesak te ajemogyau. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ota'waramū etee akou ajaupe. Najemogekogekoi ae.

⁸ Niporomutapawi futari ae Jejui 'ga rerowīaaramū ajuee. Anure nipo jane Jarejuwarete 'gā je'ega nimome'uu'jawi. 'Awamū Janeruwarete 'ga oje'ega mome'uukari jane mū upe. A'ere nipo 'ga anure nomome'uukaru'jawi janee. Anure nipo jane nije'eg amuteeu'jawi. 'Awamū 'ā 'ga U'agesageu etee jane mū moje'eg amuteeukari. A'ere nipo 'ga anure najane moje'eg amuteeukaru'jawi. Anure nipo janereapyo teepawamū etee jane wi. 'Awamū 'ā 'ga jane mueapyoukari mama'e are. A'ere nipo 'ga anure najane mueapyoukaru'jawi ee. ⁹ 'Awamū 'ā 'ga najane mueapyopawukari mama'e are. Janereapyoi jane kwakwai'i ee. 'Awamū 'ā 'ga jane mueapyoi'i ete mama'e are. 'Awamū 'ā 'ga oje'ega nomome'upawukari janee. 'Awamū 'ā 'ga oje'ega mome'uukari'i etee janee. ¹⁰ Jejui 'ga rur ire tāmējē te nipo janereapyopawamū mama'e are.

¹¹ Kunumīnamū tekou je kunumī remiapo etee futat iapoi ikue. Kunumī je'eg imū je je'egi ikue. Kunumī rea'aw imū jerea'aramū mama'e are ikue. A'ere je tejemotuw ire je pōiri kunumī remiapo awi ikue. ¹² 'Awamū janereapyo'iramū etee 'ga ree. Sā'ā ae mama'e 'aga resaga weraweraw are jaremā'jāu. A'ere 'ā jane niesagi katui. Nan tee futat jane. 'Awamū Jejui 'ga kwaawi'i etee. Anure te nipo jane 'ga resaka ypy we 'ga kwaawi katu katu. 'Awamū jane Jarejuwarete 'ga kwaawi'i etee. Anure nipo jane 'ga kwaawi 'ga jarekwaapawera 'jawerimū etee futat.

¹³ 'Awamū 'ā jane Jejui 'ga rure'emaue 'ga rerowīari jarejemogyau. 'Ga rura jane iapesaka jarejemogyau. A'eramū jane jareporomutaramū jarejuee jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree nanē jareporomutaramū nū. A'eramū jarejuee janeporomutara wesageramū futat mama'e esage apyraapa.

14

'Ga 'Agesagea mama'e apoukaa janee

¹ A'eramū ki pēe pejeporomutar esageramū etee futat pejejee. Jarejuwarete 'ga upe nanē ki pe'je nū. "Epājēa emut jee. Mama'ea taapo enepājē mū etee enee 'jau", 'jau ki pēe 'ga upe. "Eje'ega taetu emome'uukat jee", 'jau ki pēe 'ga upe. ² J'e'eg amutee ma'e 'gā noje'egi ajaupe. Nokwaawi 'gā 'gā 'ea.

Jarejuwarete 'ga upe etee te futat ije'eg amutee ma'e 'gā je'egi. Jarejuwarete 'ga remiaporama 'gā imome'wau Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū. A'ere 'gā je'ega renupara 'gā nokwaawi 'gā je'ega. Janeruwarete 'ga etee te okwaap. ³ A'ere Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā imome'ui oje'eg imū etee futat ajaupe. A'eramū aipo 'gā ajamueapyou ee ojomojemogypygyukaa Jejui 'ga ree, 'gā mu'jau 'ga ree. T'arasig ma'e 'gā 'gā omaku'ukat, 'gā mojemogypygyukaa nanē 'gā 'ga ree nū. ⁴ Ije'eg amutee ma'e 'gā ojeupi etee futat ojomojemogypygyukat Jejui 'ga ree. A'ere Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā Jejui 'ga rerowiar ywyapiukari 'ga rerowiaara 'gā nupe.

⁵ Pēje'eg amuteea juejue je afutat. A'ere je pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u futaretei. Janeruwarete 'ga je'ega mome'ua taetu esage pejejatykaaw ipe. A'ere nipo Janeruwarete 'ga 'Agesage 'gā amū mueapyoukari 'ga je'eg amutee are. A'eramū nipo 'ga amū oje'ega mome'wau ajaupe. A'eramū nipo aipo 'ga ajamueapyoukaa ee. Aipoa esage futat. Janeruwarete 'ga je'ega mome'u resage 'jawe futat aipoa. ⁶ Pejejepyri je oramū amū sipo maran pēneapyo jeje'eg are teje'eg amutee etee pejejeupe jeje'egamū? Nepēneapyoi futari amunipo 'ā ee. A'ere je pēje'eg imū etee futat tejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'ui pē nupe pē mueapyowamū. 'Ga je'eg are pē mu'jau je 'ga kwaawukari pē nupe. A'eramū je 'ga rerowiar ywyapiukaa pē nupe. A'ere amunipo 'ā jeje'eg amutee re nepēneapyoi ee. A'eramū amunipo 'ā je 'ga rerowiar ywyapiukare'ema pē nupe. ⁷ Sā'ā maraka apoara 'gā. Jumi'a py a'wyre'emamū 'ā enupara 'gā ikwaawe'ema 'gā jemogya. Nan amunipo 'ā pēē. ⁸ Jumi'a 'jawewara 'gā 'ā ipyau jefaruu 'gā momoranu-pawamū ajuapisaw are. Ajuapisawa maraka renupa 'gā awau ajuapisaw ipe. A'ere ipy a'wyre'ema 'gā nipokawyi ipyau ajaupe. A'eramū jefaruu 'gā ikwaape'ema. ⁹ Nan tee futat pēje'ega renupara 'gā naeapyoi pēje'eg amutee are. Ee amueapyoukare'em ire 'gā jumi'a py a'wyre'ema renupara 'gā 'jawe. Naeapyoi futari ee. ¹⁰ Kwaiwete aeje'ega. Naju'jaju'jawe rūi aeje'ega. Oje'ega apoara 'gā etee te eapyoramū oje'eg are. ¹¹ 'Gā amū je'eg are tejeapyoe'em ire aipo 'gā towajar amuteea futat 'gā jee. Je nanē towajar amutee 'jawe futat 'ga upe nū. ¹² Nan tee pēē pejejepyriwara 'gā nemikwaawe'ema etee iapo re. "Epājē emut jee mama'e apoukaawamū", 'jau 'ā pēē Jarejuwarete 'ga upe ra'e jepi. A'eramū ki pēē "Epājē emut jee ejerowiar ywyapiukaawamū ejerowiaara 'gā nupe", taetu 'jau ki pēē 'ga upe.

¹³ Ije'eg amutee ma'eramū ki pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. "Je mueapyoukar ape jeje'eg amutee are, ki Ku'yyp. A'eramū je 'gā mueapyou ee", 'jau ki pēē 'ga upe. ¹⁴ Teje'eg amuteeramū je nanē tejeapyoe'emamū ee. Te'ag imū etee futat je je'egi Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū je tejeapyoe'emamū teje'eg are. ¹⁵ Maranuara sipo ajee je aapo? Naani. Aapo pāwē futat je. Te'ag imū teje'ega 'ga upe. Tejea'aw imū nanē teje'ega 'ga upe nū. Te'ag imū futat nanē temaraka'aga 'ga upe. A'ere je tejea'aw imū nanē temaraka'aga 'ga upe jepi nū. ¹⁶ A'ere 'ā peje'ag imū etee Jarejuwarete 'ga muoryw ire pē pyriwara 'gā nokwaawi pēje'ega. A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga muorype'ema futat mama'e are pē pyri. Nokwaawi 'gā pēje'ega. ¹⁷ Esage agawewi nipo pēje'ega. A'ere 'gā naeapyoi ee. A'eramū 'gā aku'ie'emamū ee. ¹⁸ Je nanē futat jeje'eg amutee jepi. Pē apyraapa je teje'eg amuteeramū jepi. A'ere are je Jarejuwarete 'ga muorywi. ¹⁹ A'ere je Jejui 'ga rerowiaaramū pē pype tekou je pēje'ega etee iapo jepi. Ināinānī'I etee agawewi je teje'ega pēnemanuwamū. A'etea 'ā pēneapyo ee jepi pejeje'ega je iaporamū jepi. Kwaiwete teje'eg amutee iapo re amunipo 'ā nia'wryi pē nupe ee pēneapyoe'ema.

²⁰ Sā'ā jane 'ga rerowiaarareteramū janerea'ara jarejuee. “Jeremiapoa sipo Jejuī 'ga rerowiar wyyapiukat 'gā nupe? Naani te ra'u nū?” 'jau 'ā jane ojemotup ma'eramū jarejeupe mama'e apo enune. A'eramū ki pēē pejejemogyau ojemotup ma'eramū. Ojemotup ma'e rea'ar imū tāmējē ki pēnea'at mama'e are. Kunumīa 'ā ojee tee futat ea'at ajemogyau. A'eramū ki pēē kunumī 'jawe etee pejejea'are'emamū mama'e are. A'ere kasi mama'e tywera peapo ne. Kunumīakya 'jawe ki pejemogy. Sā'ā kunumīakya mama'e tywera apoe'ema. Nan iki pejemogy kunumīakya 'jawe mama'e tywera apowe'em. ²¹ Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'eg are rakue:

“Nepeenuwi futari jeje'ega.

A'eramū je towajara 'gā murukaa pē nupe.

Nepekwaawi futari 'gā je'ega.

A'etea nepeenuwi futari jeje'ega”,

'jau Janeruwarete 'ga 'ā ikwasiarukaa ka'aran are rakue.

²² Jareje'eg amuteeramū jane Jarejuwarete 'ga pājēa te esaukari 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. A'eramū futat 'gā oporesagamū ajemogyau wemikwaawe'ema wowase jane iapoa renuw ire. A'ere 'gā naeapyoī jane 'e are. A'eramū 'gā ojemū'jawe'em jane remimome'u are. Amumera 'gā amara'neramū ee. A'ere jane 'gā je'eg imū Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uī 'gā nupe 'ga rerowiaara 'gā mu'jau ee. ²³ A'eramū pēē pejejea'aramū mama'e are. Amumē nipo tekotee 'gā 'ua osou pē jatykaaw ipe. Jejuī 'ga rerowiaare'ema 'ga amū miamū nipo 'ua osou 'ga rerowiaaramū jane-jatykaaw ipe. A'eramū nipo 'ga wapyakau janeje'eg are. Janeje'eg amuteea renuw ire te nipo 'gā 'i: “Kuu. Ije'ēran ekoete ma'e 'gā te ra'e. Wapo ekoete te 'gā ajemogyau ra'e!” 'jau nipo 'gā janeje'ega renupa. ²⁴ A'ere nipo 'gā wemikwaaw imū etee Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u renuw ire Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā neapyoramū otywer are. A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: “Jetywet je Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo 'gā ojeupe wemikwaawa oje'eg imū imome'u re. ²⁵ A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: “Jetywet je tekou”, 'jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā amū “Jetywera emoit je wi je mogou ejemiayuwamū”, 'jau nipo 'gā Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo 'gā 'jau pē nupe: “A'jea futat ra'e. Janeruwarete 'ga rekoi 'au pē pype ra'e”, 'jau nipo 'gā pē nupe.

Jejuī 'ga rerowiaaramū janejatykaap

²⁶ A'ere je 'awamū pē mu'ei pējatykaaw are. Pēē mū ki pejemaraka'aga 'ga upe pejejuowase. Pēē mū ki pejejamū'jau 'ga je'eg are. Pēē mū ki pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'wau pejejaupe. Pēē mū ki pejeje'eg amuteeramū. Pēē mū ki pejejamueapyoukaa 'ga 'eawer are. Nanuara pyu pēē pāwēūjē etee futat Jejuī 'ga rerowiar wyyapiukaa pejejaupe. ²⁷ Pejeje'eg amutee re majepeinume pejeje'ega. Kasi a'e pe nepejamueapyoukari ee ne. Pāwēūjē etee kasi peje'eg ine. Maranamū nipo mukūi pejeje'eg amuteeramū, maranamū muapyt pejeje'eg amuteeramū. Oje'eg ypy ma'e 'ga je'ēmaw ire ki 'gā amū tomome'u 'ga remimome'ufera 'gā nupe, 'gā mueapyoukaa aipo 'ga 'eawer are. A'eramū nipo 'ga amū oje'eg amuteeramū nū. ²⁸ A'ere nipo ee oporomueapyo ma'e 'ga nitywi amū. A'eramū kasi aipo 'ga toje'eg ine. Jarejuwarete 'ga upe etee te aipo 'ga je'egi. Ojeupe etee nanē 'ga oje'ega nū.

²⁹ Mukūmukūi'ī 'gā etee ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'wau. A'eramū enupara 'gā 'jau: “Janeruwarete 'ga futat te 'ga moje'egukat jane upe ra'e? Naani te ra'u nū? 'Ga 'mea 'eramū nipo Najaneruwarete 'ga rūi 'ga moje'egukari”, 'jau nipo enupara 'gā. ³⁰ Pējatykaaw ipe nipo Janeruwarete

'ga oje'ega pēē mū nupe, oje'ega renuparamū pēē mū nupe. A'eramū ki pē nowase oje'eg ma'e 'ga topik pejeje'ega anupa. ³¹ Pēē futat nipo pejamu'e Jarejuwarete 'ga je'eg are majepeinume pejeje'eg ire. A'eramū te nipo pejamu'e Jeju 'ga rerowiar ywyapiukaa pejejaupe. ³² Oje'eg ma'e 'gā oje'eg amue wemifutar imū etee futat. Oje'ega momigarumū nanē wemifutar imū nū. ³³ Pāwēūjē etee peje'egamū sipo Janeruwarete 'ga ku'iramū pē nee? Naani. Majepeinume ajaupe omome'waramū te 'ga pē mu'ei. Janeruwarete 'ga nafutari oje'eg are pejamue ekoetea. Pēneko esagea te 'ga afutat.

Jeju 'ga rerowiaara 'gā mu'jau je 'gā mu'e pāwē aju'jawe etee futat. ³⁴ A'eramū ki kūjāmera 'gā topig etee Jeju 'ga rerowiaara 'gā jatykaramū, wapyakau etee pejamu'jara 'ga je'eg are. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari ee rakue. "Kūjāmeramū ki pejemenā 'gā je'ega peenuw etee", 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. ³⁵ Nepēneapyoi nipo mama'e are. A'eramū ki pejejemogyau etee enupa. A'eramū pēē pejeje'wyr ipe etee futat pejeporonupa ee pejejaupe. Pejejatyka pype kasi kūjāmeramū peporonup pejejaupe ee ne, pejomojenosī ne.

³⁶ Pēē mū nipo je'eawera rerowiare'ema pejejemogyau. A'eramū je 'jau pē nupe: "Pē nupe ra'ne sipo Janeruwarete 'ga je'egi rakue? Pē nupe etee sipo 'ga je'egi?" Naani. Napē nupe ra'ne rūi 'ga je'egi rakue. Napē nupe etee rūi nanē 'ga je'egi nū. ³⁷ Pēē mū te nipo ajeē a'jea futat Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u are pēneapyo katu rai'i. "Ga te 'ā je mopājē", 'jau nipo pēē mū rai'i. A'eramū nipo aipo 'jara 'gā je'eawera kwaapa. "A'jea futat ra'e. Jarejuwarete 'ga eawera etee futat Paulo 'ga okwasiat ka'aran are ra'e", 'jau nipo 'gā. ³⁸ A'ere nipo 'gā amū je'eawera nuerowiari futari. A'ere kasi pēē nanē perowiat aipo 'gā je'ega ne.

³⁹ A'eramū ki pēē 'jau: "Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ua je afutat", 'jau ki pēē pejejeupe. A'ere kasi pemosī 'gā je'eg amūtee awi ne. "Au'je pejeje'eg amūtee re", 'jawe'em pēē pejejaupe. ⁴⁰ Pejejemogyau esage etee futat mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū.

15

Amanū re Kristu 'ga ferawi nū

¹⁻² Pēē 'ā jerewirera 'jawe futat. Kūjāmeramū 'ā pēē jerenyra 'jawe futat. A'eramū je pē muea'aa Jeju 'ga mome'uawer are. Ymā te ako je Jeju 'ga mome'ui pē nupe ikue. "Jeju 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'yratea. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga 'ga muri 'au ywy pe kunumīakramū janee rakue. Ojemotu-ware ire 'ga 'ā 'gā mu'jau akou 'Uwarete 'ga ree rakue. A'ere 'ā 'ga ojejukaukaa ae a'wyrē'mā 'gā nupe janetywer are rakue. Amanūmū 'ga 'ā janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wī Jeju 'ga jane erowiarāmū", 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū ako pēē aipo renuw ire Jeju 'ga rerowiaa ai'i. 'Ga rerowiarāmū Janeruwarete 'ga pē mogyi wa'yramū. 'Ga mome'u rerowiarāmū Janeruwarete 'ga pē katu'oka, pētywera moia pē nui. A'ere 'ga pēē 'ga rerowia 'meramū Janeruwarete 'ga nepē katu'ogi.

³ Je upe Janejararete 'ga eawera resagesageramū futat. Aipoa etee futat je amome'u pē nupe. Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupu Kristu 'ga ree rakue. 'Gā nemikwasiarer imū etee futat 'ā Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue. ⁴ 'Ga manū re 'gā 'ga monou 'ga nuga ita kwara pype rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi imuapyyra 'ara rupi etee rakue nū. A'e are nanē 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana

kwasiarukari rakue nū. ⁵ Oferaw ire 'ā Kristu 'ga ojesaukaa Pedro 'ga upe ra'ne rakue. A'ere 'ā 'ga ojesaukaa pāwē wemimonofera 'gā nupe rakue. ⁶ A'ere 'ga jesaukari kwaiwete wewiri oo ma'efera 'gā nupe rakue. Kīētus 'gā 'ga resaka rakue. Kwaiwete 'gā nupe jēmī ojesaukaa rakue nū. 'Gā jatyka 'gā nuwamū 'ga jesaukari 'gā nupe rakue. Ajemogyau we futat 'ā 'ga feraw ire 'ga resakarera 'gā amū. Opapap futat 'ā amumera 'gā numiamū. A'ere kwaiwete je futat 'ga resakarera 'gā jemogyi. ⁷ A'ere 'ā 'ga jesaukari Tiago 'ga upe rakue nū. A'ere 'ā 'ga ojesaukaa wemimonofera 'gā nupe pāwēūjē etee rakue, 'gā jatyka 'gā nuwamū rakue nū.

⁸ A'ere je ywy pe 'ga rekoramū naesagi 'ga ikue. Naatai je tekou 'ga rupi ikue. Ywag ipe oo re te 'ga jesaukari jee ikue. Narowiari je 'ga 'gā pyri ikue. Anure te je 'ga rerowiari ikue. Sā'ā kunumiakyrā 'ara'ne'ema oy awī. Nan tee futat je narowiara'nei Jejuī 'ga ikue. ⁹ Tea'wyre'emamū je tekou ikue, Jejuī 'ga remimonofera 'gā a'wyre'ema apyraapa ikue. Jejuī 'ga rerowiaara 'gā je erekou tyweaete tekou ikue. A'eramū je mojenosōmayau kwe pewara 'gā 'ea. "Paulo 'ga Jejuī 'ga remimonofera 'ga" 'ea je mojenosōmayau etee. Na'ga porowyky apoara rūi je ako ikue. A'eramū aipo 'gā 'ea je mojenosōmayau etee je mogyau 'ga rerowiar ire ikue. ¹⁰ Naapoi je mama'e esagea tekou Jarejuwarete 'ga upe ikue. A'etea 'ga iporomutar esage je ree je rekoramū ra'e jepi. A'eramū 'ga jetywera moia je wī ikue, je mogou omome'waramū ikue. A'eramū je 'ā 'agamū tekou rēwējēmī 'ga mome'waramū pē nupe. Ajepeja 'gā 'ga remimono ppy 'gā apyraapa 'ā tekou 'ga mome'wau pē nupe. A'ere najetee rūi iapoi. Janeruwarete 'ga te 'ga mome'uukat je upe. ¹¹ A'ere je Jejuī 'ga remimono ppy 'gā 'ga mome'u 'jawe etee futat 'ga mome'ui nū. Nasigaty rūi futat je 'gā nemimome'u awi imome'ui pē nupe. A'eramū ki pēē pejejea mŷina pāwē etee futat ore 'ga mome'u are. Na'imome'wara 'gā nee rūi pēē pejejea mŷja. Jejuī 'ga mome'u are te ki pejejea pemŷi ete. A'eramū pēē Jejuī 'ga rerowiaa pejejemogyau.

Kristu 'ga ferawa 'jawe nipo 'ga rerowiaaramū jane ferawi nū

¹² Ymā te ako ore Kristu 'ga ferawa mome'ui pē nupe ikue. "Janeruwarete 'ga Kristu 'ga omoferap imogou nū", 'jau ako ore pē nupe ikue. Ma'eramū sipo ajee neperowiari aipo ore'ea? Ma'eramū sipo ajee aipo pe'je amū: "Noferawi futari ae amanū re", pe'je pejejemogyau. ¹³ Amanū ma'eferamū ae noferawu'jawi futari 'e re amunipo 'ā Kristu 'ga nanē noferawi rakue nū. ¹⁴ Kristu 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā je ma'eramū imome'wau pē nupe? Kristu 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā ma'ja perowiat? ¹⁵ A'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā ore'meramū Jarejuwarete 'ga upe. "Janeruwarete 'ga Kristu 'ga mofepararera", aru'e ekoete te ra'u ore pē nupe rakue nū. A'eramū amunipo 'ā ore oro'meramū Jarejuwarete 'ga upe aipo 'e re rakue. ¹⁶ Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā Kristu 'ga noferawi futari rakue nū. ¹⁷ Kristu 'ga ferawe'em ire amunipo 'ā ore pē moryteei te 'ga ree. Oro'me amunipo 'ā ore erowiarukaa pē nupe rakue. A'eramū amunipo 'ā Janeruwarete 'ga pētywera moire'ema pē nui rakue. A'eramū amunipo 'ā pēē pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe pejemanū re. ¹⁸ Jejuī 'ga rerowiaara 'gā amū amanūmū rakue. A'ere 'gā nanē amunipo 'ā nowyru'jawi a'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire. ¹⁹ A'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā jane jarejemogyppyka futate futat jarejemogyau Kristu 'ga ree. A'ere amunipo 'ā jane kokari jarejemogyau. A'eramū amunipo 'ā jane jare'arasigamū tekotee 'gā 'arasiga apyraapa.

²⁰ A'ere 'ā nanarūi futat. Kristu 'ga 'ā oferap futat rakue. A'eramū jane "Kristu 'ga rerowiaaramū nanē jareferapa jaremanū re nū" 'e rerowiaa futat. ²¹⁻²² Ymā 'a'e Atāu 'ga nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ā 'ga amanūmū rakue. A'eramū jane 'agamū jaremanūmū. 'Ga ree futat ajee 'ā jane nanē jane manūi nū. A'ere 'ā 'awamū Kristu 'ga ferawi amanū re rakue. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jane nanē jareferapa nū. ²³ Kristu 'ga futat jane upe oferaw ypy ma'efera. A'eramū nipo jane 'ga remiayuwamū nanē jareferapa 'ga ruramū nū.

²⁴⁻²⁸ A'ere 'ā 'ga nuri we. 'Ga rur ire te nipo Janeruwarete 'ga 'ga ree iporomutare'ema 'gā pājē pojekai 'gā nui. A'ere 'ā 'ga iapopawe'emawe 'ga futat 'ga reni 'wyriaramū janee. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: "Anure nipo Janeruwarete 'ga Kristu 'ga mīi 'wyriaramū 'gā nupe najuejue etee futat", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. Naojeupe rūi 'ga 'ga mīina 'wyriaramū. Tekotee 'gā nupe tee 'ga 'ga mīina 'wyriaramū. Kristu 'ga futat mama'eukwaawa 'wyriara remiayua momapa. Ae manūa nanē nipo 'ga imateepapa nū. A'eramū te nipo ae namanūu'jawi futari. Kristu 'ga futat nipo mama'eukwaawa 'wyriara pājē pojekau jui. Emiayua pājē reewe futat nipo 'ga ipojekau jui. A'eramū futat nipo 'ga mama'e monoupap katu katu 'Uwarete 'ga po pe. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat nipo 'ga iapou. A'eramū taetu nipo 'ga 'Uwarete 'ga mogou katu katu 'wyriararetereteramū jarejeupe. Ojeupe nanē 'ga 'uwa 'ga mogou 'wyriararetereteramū. A'eramū taetu nipo 'ga rūwa 'ga ūina mama'e jarareteramū.

²⁹ Noferawi amanū ma'efera 'gā 'e re amunipo 'ā ma'eramū 'gā amū ojepymīaukaa ekoete 'y pe amanū ma'efera 'gā nee, 'gā ferawa resaukaa? Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā 'gā nojepymīukari tee 'y pe 'ga amū upe rakue. ³⁰⁻³¹ Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amusipo 'ā ore ma'ja momē'wau arakou au'jeteramū orojejukaukaa ja'wyja'wyukat ee 'gā nupe. A'ere 'ā 'a'jea futat te Kristu 'ga ferawi rakue. A'eramū je tejekōēājamū pē nee. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jejui Kristu 'ga ree, Jarejararete 'ga ree ako jane jemujari ikue. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jejui Kristu 'ga upe je porowykyi tekou. A'eramū 'gā afuweramū je ree. Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā je naporowykyi futari Kristu 'ga upe. A'eramū amunipo 'ā 'gā afuwerē'emamū je ree. ³² Efesu pe je rekoi. Iraikoāi futat 'auwara 'gā je rerekoi. Sā'ā 'miara ae 'u ja'wyja'wya. Nan futat 'auwara 'gā je ka'migi ja'wyja'wy je rerekou. Jejui Kristu 'ga je imome'u are 'gā je ka'mika ja'wyja'wy je rerekou. Amanū ma'efera 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā je 'gā mamara'neukar ekoetei tejee? Naani. Namamara'neukar ekoetei amunipo 'ā je 'gā tejee. 'Gā 'jawe etee futat amunipo 'ā je iapou. "Pe'je ki sajemi'wat, kawīajaiwa rykua nanē nū. Ai'we nipo jane manūi 'ja. Jaremanūme'ēwe sajemi'wa'wa'ri 'jau 'wei", 'jau ekoete amunipo 'ā je 'gā 'jawe etee tekou.

³³ A'ere je na'gā 'jawe rūi je rekoi. Pejemoryteeukat kasi 'gā nupe ne. Ia'wyre'ema 'gā pyri pejeko re pēē nanē pejemu'jag ia'wyre'emamū nū. ³⁴ Au'je mama'e tywera pēē iapo re. "Jarejuwarete 'ga remiayuwareteramū jane jemogyi", pe'je nipo nanuaramū numiamū. A'ere nipo pēē mū nepejemogypygyi futari 'ga ree. Aipo 'a'e je pē mojenosūkaawamū.

Oferap ma'e

³⁵ Pēē mū nipo 'jau jee: "Maran sipo ajee Janeruwarete 'ga amanū ma'efera 'gā moferawi? Maran sipo ajee oferap ma'e 'gā netea?" 'jau nipo pēē. ³⁶ Aipo 'jaramū pēē nepekwaawi futari. Sā'ā ae y'wa'ŷja tyma. Y'wa'ŷja 'ā oto'omaw etee. A'eramū 'ā iywyter ipewara etee 'ua opoa jui y'wa 'ywa mū. ³⁷ A'ŷja etee

'ā pēē ityma. Nay'wa 'ywa rūi 'ā petym. Otyim ire etee 'ā y'wa'ŷja opopoa, waranupa 'ā. Opopot ma'ea 'ā naa'ŷja 'jawe rūi. Nan tee futat oferap ma'e 'gā netea. Naamanū ma'efera 'jawe rūi 'gā netea. ³⁸ Wemifutar imū etee futat 'ā Janeruwarete 'ga y'wa'ŷi apoi rakue. Juowuu a'ŷja naamyneju a'ŷja 'jawe rūi. Opopor ire i'ywa naju'jawe rūi ajemogyau nū.

³⁹ Nan tee futat naju'jawe rūi eko ma'eramū aereo'oa. Namiaro'o 'jawe rūi janero'oa. Nawyra'i o'o 'jawe rūi nanē janero'oa nū. Napira 'jawe rūi nanē janero'oa nū. ⁴⁰ Ywag ipewara naywy pewara 'jawe rūi. Ywy pewara esage futat. A'ere naywag ipewara resage 'jawe rūi. ⁴¹ Kwara 'ā enyfuakat futat. Jay nanē 'ā eny futat numiamū. A'ere nakwara reny 'jawe rūi jay renya. Najaytata reny 'jawe rūi nanē 'ā nū. Naju'jaju'jawe rūi 'ā eny ma'e renya.

⁴² Nan tee futat janerete yaua na'auwarera 'jawe rūi. 'Awamū jarejero'wau jaremanūmū. A'ere nipo anure jane ferawi jarejero'wuu'jape'ema jaremanū'jape'ema futat nanē nū. ⁴³ Otymamū 'ā ae amanū ma'eramū afuakare'emamū. Aereumera 'ā nifuakari. Otyweruuramū nanē 'ā ae nū. A'ere nipo anure oferapa 'ga fuakaramū, okaturamamū nanē nipo 'gā nū. ⁴⁴ 'Awamū 'ā ae ywy pe futat ojoytymi. A'ere anure ae ferawi ywag ipe awawamū te. Ywy pewara 'gā netea naywag ipewara 'gā nete 'jawe rūi. ⁴⁵ Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe ee rakue: "Kūima'e ppy 'ga, Atāu 'ga, Janeruwarete 'ga iapou rakue, eko ma'eramū rakue", 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. A'ere ajepeja kūima'e 'ga, Jejui Kristu 'ga te jane upe okoeteete ma'ea. A'eramū 'ga te jane mogyau ete Jarejuwarete 'ga ra'yramū. A'eramū nipo 'ga futat jane mū'jāu tywy awi. ⁴⁶ Janeypy 'ga te aje 'ā naywag awi rūi 'ut rakue. 'Yja apopyrera 'ga te 'ā poromū rakue. A'ere 'ā Jejui Kristu 'ga ywag awi 'ut ma'efera te. Anure te 'ā 'ga ruri rakue. ⁴⁷ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'yja apoi janyepyramū rakue. Aipo 'ga rera 'ā Atāua rakue. A'ere 'ā Jejui Kristu 'ga ruri ywag awi te rakue. ⁴⁸ Ywy pewaramū aje 'ā janeretea 'yja apopyrera 'ga retea 'jawe etee futat. A'ere nipo jane anure ywag ipe oo ma'eramū janerete jemu'jagi ywag awi 'ut ma'efera 'ga rete 'jawewaramū. ⁴⁹ 'Awamū jane jemogyi 'yi apopyrera 'ga 'jawe. Anure te nipo jane jemogyi ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jawe.

⁵⁰ 'Yi apopyrera janeretea nooi futari ywag ipe. Janero'o, janery. Mīmera nooi ywag ipe. 'Yi apopyreramū jane jaremanūmū futat. A'eramū 'yi apopyrera awawe'em ywag ipe.

⁵¹⁻⁵² A'eramū je 'awamū pēnemikwaawe'ema mū ree pē mueapyoukaa. Jejui 'ga ruramū nipo jane 'ga rerowiaaramū jarejemogyau je futat amū. Najuejue etee futat nipo jarejemu'jaga 'ga 'jawe. Amanū ma'efera 'gā, eko ma'e 'gā. Mīmeramū nipo jane jarejesowo'gōka 'ga 'jawe futat.

'Ga ruramū nipo ywagipewara 'ga amū jumi'aranūū pyau. Ipyrauwe nipo jane jarejesowo'gōka kamēšiete Jejui 'ga 'jawe futat. Jumi'aranūū pyrauwe nipo amanū ma'efera 'gā nanē ū'jāu tywy awi nū. A'eramū futat nipo 'gā ojesowo'gōka imanū'jawe'emamū ajemogyau. Eko ma'efera 'gā nanē nipo ojesowo'gōka imanū'e'emamū.

⁵³⁻⁵⁴ Janerete yaua nipo 'ga a'eramū futat imua janee. A'ea namanūi janee. A'eramū futat nipo ae manūa ateepawamū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are 'gā amū nupe ee rakue: "Anure nipo Janeruwarete 'ga reni 'wryiaramū jane upe.

A'eramū futat nipo ae amanū'jape'ema.

'Ga te 'ā ae manūa omateepap.

A'eramū ki jane 'ga je'ega etee futat enupa",

'jau 'gā 'ā ikwasiarukaa rakue. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga amanū ma'erama 'gā mu'jaga 'gā sowo'gōka imanū'e'emamū etee futat nū. Ymāwarera 'gā nemikwasiarer imū etee futat nipo 'ga aipo apou. ⁵⁵ Sā'ā jawa'jyra ae kutuga. A'eramū 'ā ae akutukarera jawa'jyra jūkau. A'eramū 'ā aipo jawa'jyra ae kutugu'jape'ema. Nan tee futat Janeruwarete 'ga ae manū mateepawī ae wī. 'Ga imateepaw ire ae amanūme'em. A'eramū jane aipo rapesakaramū jarekyjawe'em jaremanū awi. Nitywi futari nipo ae jero'wua poromū. Ae manūa nanē nipo otywe'emamū nū. ⁵⁶ 'Awamū jane manūi futari janeypy 'ga 'ā jaremotē'aawer are. Atāu 'ga 'ā nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ga a'eramū amanūmū rakue. 'Ga ree 'ā jane nanē 'ga je'ega renupe'ema rakue nū. A'eramū jane nanē jaremanūmū nū. ⁵⁷ A'ere Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga jane moferawi nū, werowiamū nū. A'eramū futat nipo jane jaremanū'jape'ema. A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

⁵⁸ A'eramū ki pēē Jejui 'ga rerowiar wyyapiu pejejemogyau. Jarejararete 'ga upe etee pejeporowykyau pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga upe jane porowykyramū janeremiapoa esageramū 'ga upe. A'eramū ki pēē peje-porowykyau 'ga upe au'jeteramū futat, 'ga remifutara apou 'ga upe.

16

Judeja wyy pewara 'gā nupe ka'aranūū monoa

¹ 'Awamū je pē mu'ei Judeja wyy pewara 'gā nupe ka'aranūū pēē imono are. Jerusareg ipe kwaiwete ikaraemāe'ema 'gā jemogyi. A'eramū ki jane ka'aranūū monou 'gā nupe. Garasi wyy pewara 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā je amu'e aipo are ai'i. A'eramū je 'awamū pēē nanē pē mu'jau ee nū. ² Morowykye'ema rupi pejejatykaaw ipe pēē ka'aranūū pe rerawau yrū pype 'gā nupe. Pēē mū nipo pejeporowykyau peje'wyyriara 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā pē mepyyu. A'eramū ki pēē kwaiwete'u i ka'aranūū pe monou'i yrū pype 'gā nupe. Pēē mū nipo ināinānī'i etee pēporowyky repya. A'eramū pēē ināinānī'i etee futat ape monou yrū pype 'gā nupe. Aipoa pēē tejenuwe iapo re nipo je ka'aranūū renūine'ema tekou pē nupe. ³ A'eramū nipo je pēnemimono'ogera etee futat tewau ipyyka imonou Jerusareg ipewara 'gā nupe. A'eramū ki pēē 'gā amū nesaka Jerusareg ipe erawaramū. Pēnemimū'ēmera 'gā kwaaw ire je ka'arana kwasiaa imonou 'gā nee. "Kw-eramū Korītu pewara 'gā nemimonofera 'gā. Ka'aranūūa 'gā werooukat pē nupe, pē poaawamū", ta'e inuga 'gā nupe ka'aran are ikwasiaa 'jau. A'eramū 'gā jeremikwasiarera rerawau pēnemimono'ogera ka'aranūū reewe Jerusareg ipewara 'gā nupe, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe 'jau. ⁴ Maranamū nipo je esageramū je nanē tewawe'em nū. Maranamū nipo je oi futari. Je oramū nipo pēnemimū'ēmera 'gā awau je rupi.

Paulo 'ga remiapo

⁵ Masetoni wyy pe ra'ne je oi. A'e awi futat nipo tewau pē pyri. ⁶ Peu nipo je tepytai pē pyri amana po'oga poromukuran. Pejejewi je oramū ki mama'ea pēmut jee jeremirerooramū. Ma'ape katu nipo je oi aipo awi. Nakwaawi we je tewawa. ⁷ Najeoweri je kamēšiete pē pyri. Pē pyri tekofukuu'ia te je afutat, Jarejararete 'ga ifutar ire.

⁸ 'Awamū je rekoī Efesu pe. Nooa'nei we je 'aw awi. Pētekosti 'jawa 'ara kwaw ire te nipo je oi, jarejatykaawa 'ara kwapaw ire te nipo je oi 'aw awi. ⁹ Jejui 'ga je amome'u 'auwara 'gā nupe. A'eramū 'gā kwaiwete 'ga rerowiaa.

Amumera 'gā te ajee nafutari 'ga mome'ua. Nuerowiari nanē 'gā 'ga nū, je 'ga mome'uramū.

¹⁰ Janejararete 'ga upe Timoteo 'ga porowykyi je 'jawe etee futat. A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'ga ree, pejejepyri 'ga oramū. ¹¹ Peago'o kasi 'ga ne. Mama'ea etee ki pēē imonou 'ga upe 'ga remirerooramū. Pejepota'waramū etee 'ga ree. Pē pyri oo re nipo 'ga ruri 'au je pyri nū. Janerewirera 'jawewara 'gā amū nupi nipo 'ga 'ua. A'eramū je 'gā napesaka nipo te'ŷina.

¹² 'Awamū je Aporu 'ga mome'ui pē nupe. “Ekwap Korītu pewara 'gā nesaka. Jarejewirera 'jawewara 'gā nupi ekwapa”, a'e je Aporu 'ga upe ai'i. A'ere 'ga nioweri 'gā nupi. Meeweī tee te nipo 'gā oi pē nesaka.

¹³ Perowiar wyyapi ki Jejuī 'ga. Pkyje kasi 'ga rerowiare'ema 'gā nui ne. Jejuī 'ga ki pemome'u 'gā nupe. ¹⁴ Pejepota'wa esageramū pejejeue pejeporowykyau esage nanē Jejuī 'ga upe nū.

¹⁵ Estefana 'ga ako opytuna 'gā netee Jejuī 'ga rerowiar ppyramū Akaja wyy pe ikue. Jejuī 'ga rerowia ppy we ako 'gā oporowykyau 'ga upe ikue, ajamu'jau 'ga ree ikue. ¹⁶ A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa. Pejejeupe 'ga 'eawer imū etee futat pēē mama'e apou. Kwe pe nipo Jejuī 'ga ree moromu'jara 'gā amū akou 'gā nee nanē pejeapyakau nū. 'Gā pyri oporowyky ma'e 'gā nanē poromū nū.

¹⁷ Estefana 'ga, Fortunatu 'ga, Akaiku 'ga. Mīmera 'gā jemuekōēāina je pyri 'gā nura. Muku te 'ā peko je wi. A'eramū 'ā pēē je poare'ema. A'ere 'ā 'gā nuri je poaa rai'i. ¹⁸ Je muekōēāina 'ā 'gā 'ua rai'i. Pēē nanē nipo 'gā pē muekōēāina pē mogyau. A'eramū ki jane 'jau 'gā nupe: “Ore muekōēāi ako pejepe ai'i. A'eramū pēē esage ma'eramū ore”, 'jau ki jane 'gā nupe 'gā muorypa ee.

Oje'ega 'ga imonou 'gā nupe 'gā futaa

¹⁹ Asia wyy pe je rekoī. 'Auwara 'gā Jejuī 'ga rerowiaara 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa. Akira 'ga wemireko ēē retee, Prisira ēē retee oje'ega mono pē nupe pē futaa. 'Gā nog ipe Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ajatykau ojemu'jau Jejuī 'ga ree. 'Gā nog ipe ajatyka ma'e 'gā nanē oje'ega monou pē nupe nū.

²⁰ Najuejue etee futat janerewirera 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa.

Jejuī 'ga rerowiaaramū ki pejoman, pejejafutaa.

²¹ 'Awamū je rete futat ka'arana kwasiari inuga pē nupe: “Teje'ega amono pē nupe pē futaa”, Pauloramū je ikwasiari pē nupe.

²² Jarejuwarete 'ga Janejararete 'ga ree iporomutare'ema 'gā nereko tywera je afutat.

“Ere ejua kamēsīete, ki Jejuī”, 'jau je Jarejararete 'ga upe.

²³ 'Ga rerowiaaramū je pē futari. Jarejararete 'ga resage pē nerekoa nanē je afutat nū. ²⁴ Jeporomutar esage je pē nee. Jejuī Kristu 'ga perowiat je 'jawe. A'eramū je tepota'wa esageramū pē nee.

Kweramū etee jeje'ega pē nupe.

2 Korītu

Korītu pewara 'gā amū nuerowiari Paulo 'ga. Nafutari 'gā 'ga remikwasiarera. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaru'japa imonou Korītu pewara 'gā nupe, 'gā mueapyou oporowyky are. NaPaulo 'ga etee rūi ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou pē nupe. Timoteo 'ga ako je pyri. Je 'ā Jejuī Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā te ako Jejuī 'ga je monoi kwe pewara 'gā nupe omome'waramū ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga je monou kwe pewaramū pē mu'jaukaa ojee ikue. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou Korītu pewaramū pē nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe. Akaja ywy pe okwasi'o ma'eramū pē nupe nanē je ikwasiaa imonou nū. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe je imonoi.

² Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejuī Kristu 'ga nanē 'ā Janejararetea futat nū. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. 'Gā pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Jarejuwarete 'ga simuoryp

³ Janeruwarete 'ga futat 'ā Janejararete 'ga Ruwaretea, Jejuī Kristu 'ga Ruwaretea. Ipota'wa 'ā 'ga jane ree jepi. Janeruwarete 'ga 'ā jane poat mama'e apo are kwaiwete. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. ⁴ Ore upe mama'e tywera jeaporamū, Janeruwarete 'ga ore mojemogypyka jui ojee ai'i. A'eramū ore nanē pē poaa 'ga oropoaawera 'jawerimū etee futat. ⁵ Ymā 'ā ia'wyre'ema 'gā Kristu 'ga rereko tyweretei rakue. Nan tee futat ajee 'gā 'ā ore rereko tyweri, Kristu 'ga rerowiaaramū ore jemogyramū. A'ere 'ga 'gā ore rereko tyweramū Kristu 'ga rekoī ore pyri ore poumagukaa ore rereko tywera upe. ⁶ 'Gā orojereko tywer ire miamū ore pē poari Jejuī 'ga rerowiar wyyapiukaa pē nupe. Kristu 'ga wejue ore poat ore mouagukaa orojereko tywera upe. A'eramū ore nanē pē poararūmū pē mouagukaa nanē jupe nū. ⁷ Orojemogypyka arajemogyau Jarejuwarete 'ga pē poar are. 'Ga rerowiare'ema 'gā nipo pē nerekou tyweaete ore rereko tyweawera 'jawerimū etee futat. A'eramū nipo “Janeruwarete 'ga pē poaa ore poaawera 'jawerimū etee futat” 'ea jane 'ā sikwaap.

⁸ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe. A'eramū je 'awamū tejeroko tywera mome'wau pē nupe. Asia ywy pe je rekoramū 'gā je rereko tyweretei kwaiwete. ⁹ Janeruwarete 'ga je jukaukaa werewi 'gā nupe. A'eramū je tejemuaēma tejee. “Je juka sipo 'gā pa”, 'jau je tejeupe etee futat ai'i. A'eramū je tepoia tejee tejemogypyg awi. A'eramū je tejemogypyka Jarejuwarete 'ga ree etee futat 'awamū. Ae moferapara 'ga ree etee futat je tejemogypyka tekou 'awamū. ¹⁰ Ma'eramū 'ga 'ā je a'gui 'gā nui je jukaukare'ema 'gā nupe. Anure nanē nipo 'ga je a'gui 'gā nui nū. Ajemogypyk je 'ga ree. “Janeruwarete 'ga nojejukaukari 'gā nupe. 'Ga te nā'ā nojejukaukari 'gā nupe re'ā”, 'jau je tejeupe jepi. ¹¹ A'eramū ki pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe je ree. “Epoar iki Paulo 'ga, ki Ku'jyp. Ea'gu ki 'ga 'ga ree ifuwet ma'e 'gā nui”, 'jau ki pēē 'ga upe je ree. A'eramū 'ga je jukaukare'ema 'gā nupe, ojeupe pejeje'ega pēē imonou'jau'jaw ire. A'eramū nipo 'gā kwaiwete Jarejuwarete 'ga muorypa je jukae'em are.

Paulo 'ga wea'aramū kwe pe te nū

¹² Janeruwarete 'ga 'ā je poat akou jepi. A'eramū 'ga je mogo esageukaa wowase jepi. Pē neape taetu je 'ā tekou esage jepi. A'eramū je tejerowiaa pē

pype teko esage are. Naje'mei je pē nupe. Pē pype tekou tejemuawapia tekou jepi. Aipoa Janeruwarete 'ga ifutaa. Najemogypygyi futari je te'akwaaw ekoete are. Janeruwarete 'ga wejue opota'waramū je ree. Opājē 'ga imua jee. A'eramū taetu je tekou esage pē pype.

¹³ Namama'eay are rūi je ka'arana kwasiari pē nupe. Mama'e aye'em are etee te je ikwasiari imonou pē nupe. A'eramū pēē imogytau pejejeapyoramū ee. Ee pēneapyoa je afutat. ¹⁴ Awamū nipo nepēneapyopawi ee pejejemogyau. A'eramū ki pēē pejejea'aramū ee. A'eramū nipo pēē pejejeapyokaturamū ee. A'eramū nipo pēē Jarejararete 'ga ruaw ipe pejeku'iramū je ree. Jejui 'ga ruaw ipe pejeku'iramū je ree pejejee jeku'i 'jawerimū etee futat.

¹⁵⁻¹⁶ Ee pēneapyo are je jemogyppygi tekou ikue. A'eramū je 'jau tejeupe: "Too Korītu pewara 'gā nesaka 'jau nū kwy", 'jau je tejeupe ikue numiamū. "Masetoni wyw pe tewau tapytaaip Korītu pewara 'gā pyri 'jau", a'e je numiamū. "A'eramū tewau kwe pe 'gā nui. A'ere je tejewya tepytaaiwu'japa 'gā pyri 'jau nū kwy", 'jau je tejeupe ikue numiamū. "A'eramū nipo je 'gā maku'iu'jawi tejee re'ā", 'jau je tejeupe numiamū. Je jewyramū amunipo 'ā pēē mama'e mua jee Judeja wyw pe jeremirerooramū. A'ere je nooi.

¹⁷ Jerea'at amutee te je nū. A'eramū nipo pēē mū 'jau jee: "I'me te Paulo 'ga oree 'we", 'jau nipo pēē mū jee. A'ere je naje'mei futari pē nupe. Maran gatū gatū etee mama'ea jee. ¹⁸ Janeruwarete 'ga 'ā ni'mei futari. U'eawer imū etee futat 'ā 'ga mama'e apoi. A'eramū je nanē te'me'amamū pē nupe nū. Namoryteei je pēē te'eawer are. ¹⁹ Jejui Kristu 'ga ako je amome'u pē nupe ai'i. Timoteo 'ga, Silasi 'ga. Mīmera 'gā netee ako je Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga mome'wau pē nupe ai'i. Mama'e a'jea etee 'ā Jejui Kristu 'ga omome'u rakue. 'Ga futat ako Jarejuwarete 'ga imome'waukaa oree ikue. A'eramū ore nanē mama'e a'jea etee imome'wau pē nupe. ²⁰ U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi Jejui Kristu 'ga upe. U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga muri janee. A'eramū jane 'ga je'ega rerowiaa. "A'jea futat 'ga remiapoā", 'jau jane 'ga upe. A'eramū jane 'ga muorypa Jejui Kristu 'ga ree. ²¹ Janeruwarete 'ga futat 'ā Jejui Kristu 'ga rerowiarukaa oree. Pē nupe nanē 'ga futat 'ga rerowiarukaa rakue. 'Ga futat 'ā jane mujat Jejui Kristu 'ga ree. 'Ga futat 'ā jane mogyau wemiayuwamū. ²² Sā'ā jane jarejera kwasiara jarekaraemā are. A'eramū 'ā tekotee 'gā janekaraemā kwaapa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga U'agesage muri wemiayuwamū janee. A'eramū jane jarejemogypygyka 'ga 'eawer are: "Te'agesage je amono pē nupe ra'ne. A'eramū je anure mama'e monou pē nupe kawaiwete" eawer are jane jarejemogypygyka jarejemogyau.

²³ Janeruwarete 'ga je kwaap. "Naje'mei je", a'e je 'ā 'ga remianuwamū. Najeje'eg wywrafeniweri wejue je pē nupe. A'eramū je tewawe'em pē pyri ai'i. ²⁴ "Je te 'ā pē'wyrīara. A'eramū ki pēē mama'e apou je'eawer imū", 'jawe'em je 'ā pē nupe. Pekwaap futat 'ā Jejui Kristu 'ga. A'eramū je 'jawe'em pē nupe: "Jejui 'ga ki perowiat", 'jawe'em je 'ā pē nupe. A'ere je pēnorywa tee ifutari. A'eramū je mama'e apou pē nupe pē muorypawamū.

2

¹ Pēnorywa je afutat. Ma'eramū 'ā je nooi pē pyri. "Kasi je 'gā pyri tewau teje'ega moywyrāfēni 'gā nupe ne kwy", 'jau je tejeupe. "A'eramū amusipo 'ā je 'gā mu'arasigu'japa etee", 'jau je tejeupe. A'eramū je a'eramū tewawe'em pē pyri. A'eramū je ka'arana etee ikwasiaa imonou pē nupe. ² Pē mu'arasig ire sipo aw'yja je maku'iu? Naani. Pejemu'arasig ire naje maku'i pejepe.

³ A'eramū je a'eramū 'jau tejeupe ai'i: "Nooi pa je 'gā pyri kwy", 'jau je ai'i.

“Kasi a'e pe je 'gā mu'arasigi etee tewau ne kwy”, 'jau je tejeupe ai'i. “A'eramū je nanē te'arasigamū 'gā neewe ne kwy”, 'jau je tejeupe ai'i. Pē'arasig ire nitywi je maku'iaara 'ga amū. Ma'eramū 'ā je ka'arana etee ikwasiari imonou pē nupe ikue, pē mosōu mama'e tywera apo awi ikue. “Pepoit mama'e tywera apo awi”, 'jau je ka'aran are imonou pē nupe. Jeremikwasiarera resag ire mama'e tywera apo awi pejepoira je maku'i. A'eramū pēē nanē pejeku'iramū pejemogyau je 'jawe futat. ⁴ Pē nupe ka'arana kwasiaa je tejaa'wau pē nee ai'i. Najeporomu'arasigiweri je pē nee ai'i. A'eramū je tejaa'wau pē nee ai'i. “Ojee jeporomutara 'gā ikwaawa je afutat”, 'jau je tejeupe etee futat ai'i. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe ai'i.

Jaretywer awi janepoiriweramū 'ga imoia jane wi

⁵ Mama'e tywera apoara 'ga, 'uwa 'ga remireko ēē rerekwara 'ga, je mu'arasig etee ojee ai'i. Pēē mū taetu nipo 'ga pē mu'arasiga pē mogyau rai'i.

⁶ A'eramū nipo pēē 'ga rerekou tywea ee rai'i. A'eramū je 'awamū 'jau pē nupe: Au'je ki 'ga rereko tywer ire. ⁷ 'Awamū ki pēneatee futat 'ga remiapofer awi. Pemur iki 'ga pejejepype nū. Kasi a'e pe 'ga poireteetei Jeju'i 'ga rerowiar awi ne, 'jau je pē nupe. ⁸ A'eramū je 'jau pē nupe: 'Ga ree jeporomutara ki peesaukat 'ga upe. Perekō esage etee ki 'ga, 'jau je pē nupe.

⁹ Pē nupe ka'arana kwasiaa je 'jau tejeupe etee futat ai'i: “Wenup sipo 'gā jeje'ega? Wapo sipo 'ga mama'ea ojeupe je'eawer imū?” 'jau je tejeupe ai'i. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe ai'i. A'ere ako peenup tāmējē jeje'ega ai'i. A'eramū a'ea je muorypa.

¹⁰ 'Ga remiapofer awi pēneateeramū je nanē jereateeramū jui nū. Pē 'jawe etee futat tejeateeramū 'ga remiapofer awi. Kristu 'ga remianuwamū je 'i: 'Ga remiapofer awi jereateeramū tekou, 'jau je 'ga remianuwamū.

¹¹ 'Ga remiapofer awi jarejeatee'emamū nipo mama'eukwaawa 'wyriara jane mote'ari ee. “Janete'ara mama'eukwaawa 'wyriara afutat” 'ea jane 'ā sikwaap. A'eramū jane jarejeateeramū aipo 'ga remiapofer awi. Kasi a'e pe mama'eukwaawa 'wyriara jane mote'areteetei ee ne.

Kristu 'ga retee jane mama'eukwaawa 'wyriara retygi

¹² Troate pe je oi peuwara 'gā nupe Jeju'i 'ga ree morogyta esage mome'wawamū ai'i. Jeju'i 'ga mome'wawamū je oi ai'i. Ojepyri je waēmamū 'gā aku'iramū je ree ai'i. “Taruenupe eneje'ega 'jau”, 'jau 'gā jee ai'i. Janejararete 'ga te 'gā moporenuwiwerukaa jeje'eg are ai'i. A'eramū 'gā oporenuwiweramū ee. ¹³ A'ere je jemuaēmi jarejewirera 'jawewara 'ga ree, Tito 'ga ree. “Peu futat je oi ene rekoa”, e'i 'ga jee ikue. A'ere 'ga nuri we owaēma peu. A'eramū je a'eramū tewau pe awi ai'i nū. Tewau Masetoni wyy pe Tito 'ga rekaa ai'i.

¹⁴ A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga remiapofer are. Janeruwarete 'ga te 'ā jane poaā mama'eukwaawa 'wyriara retyg are. Kristu 'ga 'ā mama'eukwaawa 'wyriara retyka rakue. A'eramū jane Kristu 'ga ree oje-mujat ma'eramū etyka 'ga retee futat. Sā'ā jany kasiga reafena kwasi'oa jany kasiga ojee imono re. A'eramū 'ā jane pyriwara 'gā jany kasiga reafena renupa. Nan tee futat jane Jeju'i 'ga mome'ui jarejepyriwara 'gā nupe, 'ga rera muāina 'gā nupe. ¹⁵ Sā'ā judeu 'gā mama'e kasiga rapya Jarejuwarete 'ga muorypawamū rakue. Nan tee futat jane 'ga muorywi Jeju'i 'ga mome'uramū. Janeje'ega renupara 'gā amū nipo Jeju'i 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā katu'oka 'gā mogyau wemi-ayuwamū. A'ere nipo janeje'ega renupara 'gā amū nuerowiari futari Jeju'i 'ga. A'eramū nipo 'gā awau ajemogyau mama'eukwaawa 'wyriara rape

rupi. ¹⁶ Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā nupe Jejuī 'ga mome'ua mama'e pysoga 'jawe. Niparuerowariweri 'gā Jejuī 'ga ree. Sā'ā mama'e pysoga pyri ae oe'ema. Nan tee 'ga rerowiare'ema 'gā nupe 'ga mome'ua nia'wyrī. A'eramū 'gā amanū re awau muku 'ga wi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe te 'gā oi. A'ere Jejuī 'ga rerowiaaramū jane upe 'ga mome'ua jany kasiga 'jawe. Jareparuerowariweramū jarejemogyau 'ga ree. A'eramū Janeruwarete 'ga jane katu'oka jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū 'ga jane manū re jane mogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi futat. Awŷja sipo ajee Jejuī 'ga mome'uarū kwe pewara 'gā nupe? ¹⁷ Ore futat 'ā 'ga oromome'uarū 'gā nupe. A'ere 'ā amumerā 'gā Jejuī 'ga mome'ui ka'aranūū are etee ajemogyau. "Jejuī 'ga pa je amome'u 'gā nupe kwy. A'eramū 'gā je mepyau 'jau kwy", 'jau imome'wara 'gā ajemogyau ojeupe. A'ere ore nanarūi. Janeruwarete 'ga 'ā ore monoukat Jejuī 'ga mome'wawamū. A'eramū 'ā ore Kristu 'ga remiayuwamū 'ga mome'wau a'jea futat kwe pewara 'gā nupe. Janeruwarete 'ga remianuwamū futat ore 'ga mome'ui.

3

Janeruwarete 'ga je'egyau

¹ Pē nupe aipo imome'wau sipo ore jerowiaraiwi etee orojee? Naani. Nore kwaawi sipo pejepe? Ore kwaap futat pejepe. A'eramū ore 'jawe'em arajaupe ikue: "Korītu pewara 'gā najane kwaawi we. A'eramū jane jarejemome'wau 'gā nupe", 'jawe'em ore arajaupe ai'i. Ore kwaap futat ako pejepe ai'i. A'eramū ako ore orojemome'wawe'em pē nupe nū. "Kweramū Janeruwarete 'ga remiayuwā 'ga amū. Paulo 'gā rera", aru'eu'jap sipo ore ka'arana monou ikwasiaa pē nupe ai'i nū? Naani. ² Pēē futat ore mome'u pejepe ka'arana 'jawe. A'eramū pē nesakara 'gā pēneko esage nanē esaka nū. A'eramū nipo pē nesakara 'gā 'jau ajaupe: "Mama'e a'jea etee Paulo 'ga omome'u. Sā'ā 'ga remimu'efera 'gā, Korītu pewara 'gā jemu'ea ako esage are", 'jau nipo pē nesakara 'gā. Ore nanē nipo pejemogy esage kwaapa nū. ³ Kristu 'ga 'ā pē mogyau wemiayuwamū pē nupe omome'u re. A'eramū pēē pejemogyau 'ga remikwasiarera ka'arana 'jawe. Naitapew are ikwasiaripyrera 'jawe rūi pēē. A'eramū pē nesakara 'gā Kristu 'ga remiapofera resaka. Jarejuwarete 'ga 'Agesage pyu futat 'ā Kristu 'ga jane mu'jagi wemiayuwamū. A'eramū jane resakara 'gā 'ga remiapofera kwaapa.

⁴ Ore orojemogypyk Jarejuwarete 'ga ree, Kristu 'ga ree nanē nū. A'eramū nipo ore pēneko esage resaka 'jau: "Janeruwarete 'ga te ako jane mono Korītu pewara 'gā mu'jau ikue. 'Gā nupe Kristu 'ga jane imome'uramū ako Janeruwarete 'ga 'ga rerowiarukaa 'gā nupe ikue", 'jau ore pē nesaka.

⁵ Naore tee rūi ako ore Jejuī 'ga rerowiarukara pē nupe ai'i. Janeruwarete 'ga te 'ga werowiarukat pē nupe. Janeruwarete 'ga te 'ga omome'uukat ore pē nupe. ⁶ Janeruwarete 'ga te Jejuī 'ga mome'uukat ore ikue. "Jejuī Kristu 'ga pēē imome'uramū Je'agesagea te 'ga rerowiarukari 'gā nupe, 'gā mogyau jeremiayuwamū 'gā momyauu", 'jau Janeruwarete 'ga oreē ikue. A'eramū 'ga ore monou kwe pe Jejuī Kristu 'ga mome'wawamū ai'i. Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga 'jau janepygy 'gā nupe rakue: "Teporogytafera renupare'ema 'gā je amono mukuu tejewi 'gā manū re", 'jau 'ga 'ā rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane mogyi 'ga remiayuwamū Kristu 'ga rerowiaaramū etee te. A'eramū 'ga jane manū re jane mogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi.

⁷ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga renūina rakue. "Ere ejua ejeupia 'au je pyri", 'jau 'ā 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Moisesi 'ga awau ojeupia wyytyra apyte'rarimū Jarejuwarete 'ga pyri rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete

'ga oje'ega kwasiarukaa itapew are Moisesi 'ga upe rakue. 'Ga je'ega kwasiaramū 'ā Moisesi 'ga reakwara wenyfugamū 'ga wi rakue. A'eramū 'ā Israeu juapyrera 'gā ojepyri 'ga jewyramū amā'jāuarūme'em 'ga reakwar are rakue. 'Ga reakwara renyfuga 'gā neakawayau rakue. Esage te 'ā Janeruwarete 'ga je'eg ymanera rakue. A'ere 'ā janyeyy 'gā nuenuwi futari Jarejuwarete 'ga porogytaa rakue. A'eramū 'gā 'ā amanūmū awau mukuu 'ga wi rakue. ⁸ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga 'awamū U'agesage muri janee, Jeju 'ga rerowiarukaawamū janee. Esage futat 'ga 'Agesage porowykya! ⁹ Esage futat Janeruwarete 'ga porogytaa rakue. 'Ga porogyta mogytaramū janyeyy 'gā otywera kwaapa futat rakue numiamū. A'ere janyeyy 'gā nopoiri otywer awi rakue. A'eramū 'gā amanūmū awau mukuu Jarejuwarete 'ga wi 'ga porogytaa renuwe'em ire etee futat. A'ere esageramū futat Jeju 'ga mome'ua. 'Ga mome'ua jane erowiar ire Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane jaremanū re jarewau jarejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi. Aipoa 'ga porogyta yaua. "Teja'yra 'ga pēē erowiaramū je pē mogyi tejemiayuwamū. A'eramū nipo je anure pē mogyau tejeypyri" 'ea 'ga porogyta yaua. ¹⁰ Esage futat Janeruwarete 'ga porogyta ymanera rakue, Moisesi 'ga upe 'ga remikwasiarukarera rakue. 'Awauwara morogyta yaua taetu aje 'ā esage ete Moisesi 'ga remikwasiarera resage apyraapa. ¹¹ Esage futat Janeruwarete 'ga porogyta ymanera. Namutamutaru futat 'gā Moisesi 'ga remikwasiarera renuwi. A'etea esage futat 'gā nupe. A'ere jane 'awamū Jarejuwarete 'ga porogyta yau rerekoi. Esage futat 'ga porogyta yaua. Nateepawa'uweri futari 'ga porogyta yaua.

¹² Jarejuwarete 'ga porogyta are ore jemogypygyi arajemogyau. A'eramū ore orokyjawe'em Kristu 'ga mome'u awi. ¹³ Ymā 'ā Moisesi 'ga weakwara piari taity pyu weakwara renyfug awi rakue. Iwewa teepawa resaukaawe'emamū 'ga imonou oje'arimū rakue, Israeu juapyrera 'gā nupe esaukaawe'emamū rakue. Na'gā 'jawe rūi jane iapoi. ¹⁴⁻¹⁵ Ymā 'ā Israeu juapyrera 'gā naeapyoi futari 'ga porogyta are rakue. 'Awamū miamū aje 'ā 'gā naeapyoi ee. Moisesi 'ga remikwasiarera mogytaramū iapyaka'jam ma'e 'jawe etee 'gā jemogyi. Kristu 'ga ree ojemujar ire te 'gā neapyoramū Jarejuwarete 'ga porogyta are. A'eramū 'gā ajemogyau iapyakwafuk ma'e 'jawe. ¹⁶ Jeju 'ga rerowiar ire nipo 'gā neapyoramū Jarejuwarete 'ga porogyta are. Sā'ā Moisesi 'ga weakwara piaro'woga Jarejuwarete 'ga pyri ojewyawamū rakue. Nan tee jane Jarejararete 'ga rerowiararamū janereapyoramū 'ga porogyta are. ¹⁷ "Janejararete 'ga", 'jau je. Jarejuwarete 'ga 'Agesage upe te je 'i. Werowiaramū Jeju Kristu 'ga janetywera moia jane wi, Janeruwarete 'ga 'Agesage muri janee. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mu'jaga Janeruwarete 'ga remiayuwamū. 'Ga 'Agesage jane rekoramū jane jaretywe'emamū rēwējēmī jaretywera pyu. ¹⁸ Ymā Moisesi 'ga reakwara wenyfugamū Jarejuwarete 'ga pyri 'ga o re rakue. Nan tee Kristu 'ga remiayuwamū jane jarejemu'jaga 'ga 'jawe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane mu'jaga Kristu 'ga 'jawewaramū. Anure taetu nipo jane jarejemogyau 'ga 'jawe futat.

4

Kristu 'ga ree etee ki jarejea simyi

¹ Janeruwarete 'ga ajemaēma ore ree. A'eramū 'ga ore mogou ojeupe oporowyky ma'eramū. Jeju Kristu 'ga mome'waramū 'ga ore mogou ojeupe ikue. A'eramū ore orojorypawe'emamū arajemogyau. ² A'eramū ore

oropoa mama'e tywera apo awi. Jemime miamū futat ore mama'e tywera apowe'em. Oropoit futat ore mama'e tywera apo awi. Nore'mei futari ore Jejuī 'ga ree. Nasigaty rūi ore Jejuī 'ga mome'uī. Mama'e a'jea etee futat ore oromome'u arakou. 'Ga je'eg imū etee futat ore arajemogyau Jarejuwarete 'ga reape. A'eramū ore resakara 'gā 'jau nipo ajaupe: "Paulo 'ga ako esage Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat ojeupi oo ma'e 'gā netee", 'jau 'gā ajaupe, ore resaka. ³ Jejuī 'ga nipo ore imome'wau esage agawewi. A'etea nipo amumera 'gā naeapyoi ee. 'Ga rerowiare'ema 'gā nipo naeapyoi futari ee. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gā naeapyoi futari ee. ⁴ Mama'eukwaawa 'wyriara wejue nuerowiarukari 'gā nupe. A'eramū 'gā weapyoe'emamū 'ga mome'u are. Mama'eukwaawa 'wyriara Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'wyriara. A'eramū wemiayuwa 'gā mueapyoukare'ema ee. Jejuī Kristu 'ga Janeruwarete 'ga 'jawe futat. A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara wemiayuwa 'gā mueapyoukare'ema 'ga ree. ⁵ Jejuī Kristu 'ga etee 'ā ore oromome'u 'gā nupe. "Jejuī Kristu 'ga perowiat", 'jau 'ā ore arakou 'gā nupe. "Ore rerowiat pejepe", naru'ea'uweri 'ā ore 'gā nupe. "Jejuī Kristu 'ga perowiat", aru'e te 'ā ore 'gā nupe. "Jejuī Kristu 'ga 'ā Janejararetea. A'eramū pēē 'ga te erowiaa", 'jau 'ā ore 'gā nupe. 'Ga upe etee futat ore porowykyi arakou. A'eramū ore mama'e apou pē nupe, pē poaa 'ga rerowiar are. ⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ywy apoī ywaga reewe rakue. A'e pype 'ga 'jau rakue: "Ypytunaiwa pype je 'ara mogoi", 'jau 'ga rakue. 'Awamū 'ā 'ga futat jane mueapyoukaa oporogyta are. Kristu 'ga kwaawukaa janee ikue. Janeruwarete 'ga 'ā esage ma'ea. 'Ga 'jawe etee futat Kristu 'ga. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga kwaapa Kristu 'ga reewe futat.

⁷ Namaira rūi jane. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga ojekwaawukaa janee. Wa'ya 'ga nanē 'ā 'ga ikwaawukaa janee nū. Sā'ā ae mama'e esage monoa mama'e ryrū pype. Mama'e esage ae nomonoa'uweri japepo tywera pype. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega muri janetywera po pe rakue. A'eramū 'gā aipo jane imome'uramū wea m'ina ee etee. Najane ree rūi 'gā wea m'yi aipoa jane imome'uramū. Janeruwarete 'ga jane moporowykyukat ojeupe. 'Ga pājē mū etee te jane mama'e apoī 'ga upe. A'eramū janeremiapofera resakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ee. "Ene te 'ā eneresage jepi. Mama'e esagea 'ā ereapoukat 'gā nupe epājē mū", 'jau 'gā 'ga upe 'ga muorypa ee.

⁸ Amumē 'ā mama'e tywera jeapoī janee. A'ere 'ā jane nipoiri futari Jejuī 'ga wi. Amumē 'ā jane jarejemiaporama kwaape'ema. "Maran te je iapoī?" 'jau 'ā jane jarejeupe. A'ere Janeruwarete 'ga jane mueapyoi janeremiaporam are. ⁹ Kwaiwete agawewi nipo jane ree iporomutare'ema 'gā jane rerekou tyweaete. A'etea nipo Jejuī 'ga ako jane pyri. ¹⁰ Sā'ā 'gā ore rerekoa. 'Gā fuwepawe'ema ore wi. Kamēsī'īsī'ī 'gā afuweramū ore ree. Sā'ā 'gā Jejuī 'ga juka rakue. Nan tee futat 'gā fuweramū ore ree. A'ere Jejuī 'ga jekukai ore ree. Ore apisiukare'ema 'ga 'gā nupe. Amanū re 'ā Jejuī 'ga ferawi etee rakue nū. A'eramū 'ga akou ore pyri futat. A'eramū ore resakara 'gā 'ga ferawa rerowiaa. ¹¹ Kwe pewara 'gā nupe ore Jejuī 'ga mome'uramū 'ga ree iporomutare'ema 'gā afuweramū ore ree kamēsī'īsī'ī. A'ere 'ga nore apisiukari 'gā nupe. A'eramū ore resakara 'gā 'jau ajaupe: "Ako futat Jejuī 'ga 'gā pyri ra'e. Ojejuka futat 'ga wemiayuwa 'gā nee ra'e", 'jau 'gā ajaupe, ore resaka. ¹² Jejuī 'ga ore imome'uramū 'gā afuweramū ore ree. "Siapisi 'gā 'jau", 'jau 'gā ajaupe. A'ere 'ā pēē Jejuī 'ga perowiat aipo are taetu. A'eramū nipo pēē pejewau 'ga pyri pejemanū re nakwaparimū ete rūi futat pejejemogyau.

¹³ Ymā 'ga amū ikwasiaa Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are

rakue. “Arowiat je tekou. A'eramū je imome'wau pē nupe”, 'jau 'ā 'ga ikwasiaa rakue. 'Ga 'jawe ore rekoī. Jejuī 'ga ore aruerowiat arakou. A'eramū ore 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. ¹⁴ Janejararete 'ga manū re 'ā Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga moferawi etee rakue nū. A'eramū ore “Jejuī 'ga jane erowiaaramū Janeruwarete 'ga jane moferapa etee jane manū re nū. A'eramū 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi” 'e rerowiaa arajemogyau. Ore nanē nipo 'ga ore rerawau ojepyri pē neewe. ¹⁵ Pē nupe Jejuī 'ga mome'u are ore orojereko tywerukaa etee futat 'gā nupe. Pejejeupe Jejuī 'ga ore imome'uramū pēē 'ga rerowiaa. “Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree. A'eramū 'ga wa'yra 'ga mua ywy pe janetywera mepywamat rakue” 'ea pēē erowiaa. Kwe pewara 'gā nanē nipo 'ga rerowiaa ojeupe ore 'ga mome'uramū. A'eramū kī jane Jarejuwarete 'ga muorypa jarekatu'og are.

Anure nipo 'ga mama'e esage muri janee

¹⁶ A'eramū ore a'eramū aruojere'emamū Jejuī 'ga mome'u awi. Oreretea nipo oymanamū futat numiamū. Afuakare'emamū agawewi futat. A'ere Janeruwarete 'ga ore'aga momyauī ore ore rekoramū. ¹⁷ Ore rerekou tyweaete agawewi futat 'gā. A'ere ore 'i etee orojeupe: “Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage muri janee, 'gā je rereko tywera apyraapa”, 'jau etee ore orojeupe. A'eramū ore oropy'a'wyre'emamū orojereko tyweramū. Ore upe Janeruwarete 'ga remimurama esage futat 'gā ore rereko tyweawera apyraapa. ¹⁸ Norom̄yi ore orojeaa 'auwara mama'e are etee. 'Auwara mama'e teepaw ete kamēsīete. A'eramū ore orojea m̄yina Jarejuwarete 'ga ree etee futat. Janeruwarete 'ga te nateepawī futari. Ore upe 'ga remimurama nanē atepawe'emamū futat nū.

5

¹ Tap̄ja 'jawe janeretea. Sā'ā ae tap̄yi apoa. A'ere 'ā tap̄ja to'omi kamēsīete. Nan tee futat nipo janeretea. Jane manūnamū nipo janerete nemamū futat. A'ere nipo jane manūnamū jane'aga oi ywag ipe. A'eramū nipo peu Janeruwarete 'ga janerete yau mua janee nū. Aipoa jarejete yau rerekou nipo jane nimanūu'jawi futari. ² Awamū futar iki janerea'at ywag are. 'Awamū futat jareoweramū ywag ipe. Janerea'ar iki jarejete yaua jarejeupe imurawam are. A'eramū jane jarefaemamū ee, jarejete yau futat are. ³ Ywag ipe jane o re nipo Janeruwarete 'ga janerete yau muri janee. A'eramū nipo jane jarejemogyawe'em jarejetee'eme. ⁴ 'Au ywy pe jarejemogyau 'ā jane jarejaa'wau mama'e tywera rerajaa'wau. Janemanūweri jane 'ā numiamū. A'ere 'ā janeporomogyu'ruweramū futat jarejete are peu jareo re. Jarejete yaua jarejeupe imur ire jane jaremanūu'jape'ema. ⁵ Janeruwarete 'ga nanē ojepyri janejemogya afutat nū. U'agesagea ako 'ga amut janee ikue. “Awamū je Te'agesage monoi pē nupe. A'eramū je anure mama'e mū monou'japa pē nupe nū”, 'jau ako 'ga janee ikue. Ma'eramū 'ā jane 'ga 'eawera rerowiarī jarejemogyau, “Anure je pē mogyi 'au tejepyri nakwaparimū warāu rūi. Pēnete yau nipo je imonou pē nupe. A'eramū nipo pēē pejemanūu'jape'ema”, 'ga 'eawera rerowiaa jarejemogyau.

⁶ A'eramū ore orojorywamū 'ga pyri orooram are. 'Au ywy pe arakou ore narakoi 'ga pyri. ⁷ A'ere ore jemogypygi 'ga ree. Naruesagi agawewi ore 'ga. A'ere ore orojemogyppk 'ga ree. Norojemogyppi ore orojemiesag are te. 'Ga ree etee futat ore jemogypygi. ⁸ A'eramū ore araku'iramū arajemogyau. Jarejuwarete 'ga pyri oreoweramū arajemogyau. ⁹ A'ere ore Jarejararete 'ga muorywa taetu ifutari mama'e mū futara apyraapa. A'eramū ore mama'e

apou 'ga remifutar imū arakou. 'Ga remifutara 'ara rupi nipo ore oi peu 'ga pyri. ¹⁰ Anure nipo jane jatykai jarejemogyau Kristu 'ga rowase 'ga rerowiaaramū etee juejue. A'eramū nipo 'ga jane mepyau janeremiapofer are. Janeremiapo tywer are nanē nipo 'ga jane mepyau i'jawerimū etee futat. Janeremiapo esage are nanē 'ga jane mepyau nū. Ma'eramū 'ā ore mama'e apoi 'ga remifutar imū etee.

Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'e

¹¹ “Mama'e tywera aporamū jane jemogyi Jarejuwarete 'ga kurapara 'jawewaramū 'ga upe” 'ea 'ā ore ikwaapa. Ma'eramū 'ā ore kyjei mama'e tywera apo awi. Ma'eramū 'ā ore pē mu'ei mama'e a'je are te. 'Gā nanē ore imu'jau ee ai'i nū. Janeruwarete 'ga orereko esage kwaapa. Pēē ikwaawa nanē esage jee nū. ¹² Norojerowiaraiwi ore orojee etee. Orojemome'u 'ā ore pē nupe pē maku'iwamū orojee. A'eramū nipo pēē ore mome'wau ore ago'oara 'gā nupe. Aipo 'gā nipo 'jau ojeupe: “Je te 'ā esage ma'eramū. Esak jeraity esagea”, 'jau nipo 'gā ojeupe etee futat. A'ere nipo 'gā naeapyoi ako a'wyre'em are. ¹³ Jēju 'ga je imome'uramū amumera 'gā 'jau jee: “Paulo 'ga 'ga 'akwaawe'ema 'ga wereco”, 'jau amumera 'gā jee, je ago'wau ai'i. A'ere je Kristu 'ga mome'ui tekou. “Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau”, 'jau je tekou. Aipo je'ea sipo naje mu'akwaawukari je mogou? Amumera 'gā te ajee “Paulo 'ga i'akwaawa akou”, e'i jee. Je'akwaap futat je. A'eramū je Kristu 'ga mome'wau pē nupe, 'ga rerowiarukaa pē nupe. ¹⁴ Kristu 'ga iporomutat jane ree. Ma'eramū 'ā ore Kristu 'ga mome'ui pē nupe. Kristu 'ga amanū janetywera mepyau rakue. A'eramū 'ga werowiamū janetywera moia jane wi. A'eramū jane jarejemogyau rēwējēmī mama'e tywera apoare'ema 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga reewe amanū ma'efera 'jawe rēwējēmī jarejemogyau. ¹⁵ Jane ree Kristu 'ga manūi rakue, janetywera mepyawamū rakue. Amanū re 'ga ferawi etee rakue nū. A'eramū ki jane 'ga rerowiaaramū mama'e apou'jape'ema jarejemifutar imū etee. 'Ga remifutar imū etee futat ki jane mama'e apou. Mama'e esagea jane iapoa te 'ga afutat. Ma'eramū 'ā 'ga manūi jane ree rakue. Jane ree nanē 'ā Janeruwarete 'ga 'ga moferawi rakue nū.

¹⁶ A'eramū ki jane jaremā'jāue'em tekotee 'gā naity are. “Ko 'ga nipo 'ā nia'wyri. Sā'ā 'ga taity tywe'ri ete erekoa”, 'jawe'em jane jarejaupe. “Ko 'ga naje 'jawe rūi. Towajara te 'ga”, 'jawe'em jane jarejaupe nū. “Kwe 'ga ipiūnū”, 'jawe'em jane jarejaupe. Nijokwaawi jane jarejuaity are. Jarejopir are nanē jane nijokwaawi nū. Kristu 'ga upe miamū te 'ā amumera 'gā i rakue: “Nakūima'eeteete rūi 'ga. Sā'ā 'ga rekoa mama'e tywera apoara 'gā pype”, 'jau 'ā amumera 'gā Kristu 'ga upe rakue. Nokwaawi 'gā 'ga rakue. A'eramū ki jane jarejuago'wawe'em. Kristu 'ga taetu ki jane iago'wawe'em. ¹⁷ Kristu 'ga ree jarejemujar ire jane jarejemu'jaga 'ga 'jawewaramū. A'eramū futat jane mama'e apowe'em jarejekwawer ymaner imū. Janerekoteefera atepawamū futat jane wi. A'eramū futat jane jarejemogyau esage Kristu 'ga remifutar imū etee futat. ¹⁸ Janeruwarete 'ga 'ā jane momyauu Kristu 'ga jane erowiamū. Kristu 'ga rerowiare'ema jane jemogyi 'ga ree iporomutare'emamū. A'ere jane 'ga rerowiamū jane jemu'jagi Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'eramū futat. A'eramū Janeruwarete 'ga ojee iporomutat ma'eramū jane jemogyia futaa. “Pe'je pejewau Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā nanē ojemu'jaga je ree iporomutat ma'eramū”, 'jau 'ga janee. ¹⁹ A'eramū jane 'jau 'gā nupe: “Kristu 'ga amanū 'ypeywar are janetywera mepyawamū. A'eramū Janeruwarete 'ga Kristu 'ga jane erowiamū janetywera moia jane wi, jane mogyau ojee iporomutat

ma'eramū”, 'jau ki jane 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'ā jane mono kwe pe Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. “Pe'je pejewau kwe pe Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. Kristu 'ga amanū janetywera mepyawamū rakue, pe'je ki 'gā nupe. Kristu 'ga rerowiarāmū je pē mogyi tejemiayuwamū, e'i Janeruwarete 'ga pē nupe, 'jau ki pēē 'gā nupe”, 'jau 'ga ore ikue.

²⁰ Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ore mogoi ojuru irūnamū ikue, Kristu 'ga mome'wawamū kwe pewaramū pē nupe ikue. Kristu 'ga je'eg imū ore 'i pē nupe: “Ga remiayuwamū pejemu'jagukat Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga 'ā pē momyauu”, 'jau ako ore pē nupe ikue. ²¹ Kristu 'ga nityweri futari. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. A'ere Janeruwarete 'ga janetywera monoi 'ga upe. A'eramū 'ga janetywera reramanūmū 'ypeywar are rakue. A'eramū jane Kristu 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau 'ga remiayuwamū. A'eramū jane jaretywe'emamū rēwējēmī jaretywera pyu 'ga upe. A'eramū jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat.

6

¹ Jarejuwarete 'ga retee jane porowykyi. A'eramū ore 'jau pē nupe: Pepoit futat kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. Ipota'wa 'ga pē nee. Jejui 'ga pēē erowiarāmū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejepoire'ema 'gā nerowiar awi. ² Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue:

“Pēpoaawa 'ara rupi je apyakai tejenūi are ikue.

Pē katu'okawa 'ara rupi je pē katu'oka ikue”,

'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere je 'awamū je 'i pē nupe: 'Awamū futat iwaēmi 'ga pē poaawa upe, Jarejuwarete 'ga pē katu'okawa upe, a'e je 'ā pē nupe 'awamū.

³ Orojeko esagea ore arafutat arakou. Narafutari ore 'gā motyweawa apoa 'gā nowase. A'eramū nipo 'gā ore ago'wawe'em Kristu 'ga ore imome'uramū.

⁴ Orereko esage resag ire nipo 'gā 'jau ore: “Jarejuwarete 'ga upe Paulo 'ga porowykyi opytuna 'gā netee ra'e. Sā'ā 'gā neko esagea”, 'jau nipo ore resakara 'gā ore. Janeruwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā ore rerekou tyweaete agawewi ai'i. A'etea ore noropoiri futari Kristu 'ga mome'u awi. Amumē ore orotywe'emamū agawewi mama'e pyu. A'etea ore oreta'wa etee futat arakou. Orojeupe mama'e tywera jeaporamū orojemouaga jupe.

⁵ Amumē Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā ore nupānupāu. Amumē 'gā ore munepa ekoete futat moromunepawa pype. Amumē 'gā ore mueu Jejui 'ga mome'u are. A'ere ore Jarejuwarete 'ga upe etee futat ore porowykyi aruojere'emamū. Amumē ore noroseri futari. Amumē mama'e otywe'emamū futat ore.

⁶ A'ere 'ā ore reko esagei pē pype. Naruapoi futari ore mama'e tywera. Orojeupe mama'e tywera jeaporamū oropota'waramū etee futat 'ā arakou pē nee. Noropoiri futari ore Kristu 'ga mome'u awi 'gā orojereko tyweramū miamū. Orojereko tywera 'gā nerekou esage etee futat jepi. A'eramū ore resakara 'gā “A'jea futat ore porowykyi Jarejuwarete 'ga upe” e rerowiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ore poaa 'ga upe oreporowyky are. Ore poaa 'gā nee oreporomutar are. ⁷ Kristu 'ga ore imome'wau Janeruwarete 'ga 'Agesagea mama'e a'jea etee imome'waukaa ore. Janeruwarete 'ga 'Agesage pājē mū ore Jejui 'ga mome'ui. A'eramū pēē 'ga rerowiaa kwaiwete. 'Gā aramueramū orojemogyppyka Jarejuwarete 'ga ree etee. Aruago'oramū ore mama'e esage etee iapou 'gā nupe. Aipoa esage futat 'gā nupe. Janeruwarete 'ga upe nanē aipoa wesageramū futat nū. ⁸ Amumē 'gā ore mome'wau esage. Amumē 'gā ore mojenosōu. Amumē

'gā ore ago'wau etee. Amumē 'gā ore kurapa etee. Amumē 'gā "I'me 'gā", 'jau etee 'gā oree. A'ere ore mama'e a'jea etee futat imome'ui. ⁹ Wemiesage'ema 'jawe 'gā ore rerekou. A'ere ore 'gā nemiesaga futat numiamū. Amumera 'gā au'jeteramū afueweramū ore ree. A'etea 'gā nore apisi we. Janeruwarete 'ga ore rereko tywerukaa 'gā nupe. A'ere 'ga nore apisiukari 'gā nupe. ¹⁰ Amumē 'gā ore mu'arasiga. A'ere orerorywamū jarejararete 'ga ree. Kūima'e tywe'ri 'jawe ore arakou 'gā nupe. A'eramū ore Jeju 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū 'gā ajemogyau ikaraemā kwai ma'e 'jawe. "Nitywi futari 'gā mama'e pyu", 'jau 'gā oree. A'ere Janeruwarete 'ga jejukai ore ree, mama'e esage mua oree. A'eramū ore arakou mama'e jara 'jawe.

¹¹ Korītu pewaramū 'ā pejemogy orejekoty'aawa 'jawe. A'eramū ore orojemome'wau katu pē nupe. ¹² Oroporomutaramū ako ore pē nee ai'i. A'ere a'e peko iypy'i we te orē ree iporomutare'ema 'jawe etee a'e pejemogy. ¹³ A'eramū je pē mu'akwaapa pēnuwa 'jawe. Pēporomutat ore ree. Sā'ā oreporomutara pē nee.

Peje'ar awi 'ga rerowiare'ema 'gā nee

¹⁴ Peje'ar awi Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā nee. Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'eramū pejemogy. Ma'eramū sipo ajee peje'at 'ga ree iporomutare'ema 'gā nee? Ojopype sipo mama'e esagea mama'e tywer are? Naani. Kwara sipo ojopype ypytunaiw are? Naani. ¹⁵ Kristu 'ga 'jawe sipo mama'eukwaawa 'wyriara rea'aramū mama'e are? Naani. Jeju 'ga rerowiaara 'gā nojopypei futari 'ga rerowiare'ema 'gā nee. Kristu 'ga remiayuwamū jarejea'are'emamū mama'e are mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa 'gā 'jawe. ¹⁶ Nitywi futari maira'me a'agawa Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe. Janeruwarete 'ga remiayuwamū jane jemogyi 'ga rupawa 'jawe te. Jane pype futat 'ga reko. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue:

"Je te 'ā toko 'gā pype. Je futat 'ā tejemogou 'gā Nuwareteramū.

Je futat 'ā 'gā mogyau tejemiayuwamū",

'jau Janeruwarete 'ga rakue. ¹⁷ Ymā te 'ā 'ga 'i rakue nū:

"Pejea'gu ki je rerowiare'ema 'gā nui.

Pekotee ki 'gā nui", 'jau 'gā janee rakue.

"Peko kasi 'gā 'jawe ne. Mama'e tywera kasi peapo 'gā 'jawe etee ne.

Teje'ega renuparamū je 'i pē nupe:

Pe'je pejejua 'au je pyri, je 'i pē nupe.

¹⁸ A'eramū futat je tekou Pēnuwareteramū.

Pēē je pē mogyau teja'yramū",

'jau Janeruwarete 'ga janee rakue. Janeruwarete 'ga 'ā 'wyriararetea janee. Pājēreteretea nanē 'ā 'ga nū.

7

¹ Naymāwarera 'gā nupe etee rūi Janeruwarete 'ga 'i aipo 'jau rakue. 'Awaawaramū jane upe nanē futat 'ga 'i aipo 'jau nū. A'eramū ki jane jarepoia mama'e tywera apo awi. Mama'e tywer are jarejea'ar awi nanē ki jane jarepoia nū. Pēē 'ā jejekoty'aawa. A'eramū je pē mu'akwaapa ee. Jarejuwarete 'ga ree pejeporomutaramū pejejemogyau. A'eramū ki pēē sajejepe'aa mama'e tywera apoar awi. "Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau. Sajemogy 'ga remiayuwareteramū 'jau", 'jau ako je pē nupe ai'i.

Paulo 'ga aku'iramū

² "Pēporomutat ore ree", a'e ypy ako je pē nupe ko. A'eramū je 'awamū 'jau'japa pē nupe nū, "Pēporomutat ore ree", 'jau'japa pē nupe. Noromote'ari ore 'gā amū. Noroje'ēwu'jagi futari ore 'gā amū. Noromoryteei nanē ore 'gā

orojee orojeupe mama'e muawamū. ³ A'etea je aipo na'ea'uweri pē nupe pē ago'oawamū. Oreporomutar ore pē nee, a'e je akiko. 'Awamū je 'iu'jawi pē nupe nū: "Oreporomutar ore pē nee". Aramanū'e'ewe ore oroporomutamū pē nee. Aramanū re miamū futat nipo oreporomutamū pē nee arajemogyau. ⁴ Ajemogyppyk je pē nee. Ajerowiat je pē nee. A'e pe 'ā mama'e tywera ojeapou agawewi oree. A'etea je jeku'i tekou. Tepy'a'wyre'emamū je tekou.

⁵ Masetoni ywy pe orowaēma ypy we ore oropytu'wawe'e'mī futat arajemogyau. Mama'e tywera etee futat ore aruekoat 'ager imūwara amunawa pype. A'e pe 'ā 'gā ore rereko tywet. A'e pe 'ā 'gā ore ree 'gā mara'ne. A'eramū 'gā ore mopy'a'wrayau etee ee. ⁶ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga ae mopy'ata'wai. A'eramū 'ga ore mopy'ata'wau. Tito 'ga 'ga imua oree. A'eramū 'ga ore muorypa 'ga rur are. ⁷ Ore pyri owaēma ypy we 'ga pēnera mome'wau oree. A'eramū ore pēner are nanē araku'iramū nū. "Ene resaga'up Korītu pewara 'gā ajemogyau", 'jau 'ga jee. "U'arasigamū 'gā ene mu'arasigawer are. Paulo 'ga ako jane simu'arasig etee ai'i, e'i 'gā ajaupe, weapyoramū ee", 'jau 'ga jee ai'i. "A'jea futat Paulo 'ga jane mu'akwaawi rakue, 'jau 'gā ajaupe", 'jau Tito 'ga pē mome'wau jee ai'i. A'eramū je a'eramū teku'iramū pē nee.

⁸⁻⁹ Jeremikwasiarera nipo pē mu'arasiga agawewi. A'etea je najemuaēmi pē nee tejemikwasiarera pē mu'arasig are. "Jeremikwasiarera 'gā mu'arasiga te nipo 'gā momoirukat 'gā tywer awi re'ā", 'jau etee je. A'eramū je teku'iramū ee. "Eneremikwasiarera Korītu pewara 'gā amu'arasig imogyau" 'e kwaaw ire amunipo 'ā je tejemuaēma futat pē nee. A'ere 'awamū jeku'iramū pejetywer awi pepoiramū. Janeruwarete 'ga te 'ā pē mueapyoukat ee, pejetywer awi pē momoirukaawamū. A'eramū je pē mote'arukare'ema aipo tejemikwasiarera ka'arana upe. ¹⁰ Amumē Janeruwarete 'ga jane mu'arasigukari janetywer awi jane momoirukaawamū. A'eramū 'ga jane katu'oka janetywer awi. A'eramū jane jareku'iramū ee. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā te ajee i'arasig ekoete otywer are. A'ere 'gā nipoiriweri futari juu. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'oke'ema futat. A'eramū 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe amanū re. ¹¹ Pejejea'aramū pejetywera reru'arasig are. Pejetywera reru'arasig ire pejejemueapyoukaa ee Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē 'jau pejejaupe: "Sireko tywet mama'e tywera apoara 'gā 'jau", 'jau 'ā pēē pejejaupe rai'i. 'Gā nereko tyweawer are te je pē kwaawi. Je resaga'up wejue 'ā pejepe pejejemogyau rai'i. Je ree pejeporomutamū 'ā pejejemogyau je ree rai'i. A'eramū 'ā pēē kamēsiete futat mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweaete 'gā nemiapo tywer are rai'i. A'eramū je a'e are "Narafutari ore mama'e tywera orojeupe pēē iaopa" 'e are pē kwaapa.

¹² Ka'arana je akwasiat imonou pē nupe ikue. "Afutat je Jarejuwarete 'ga ore ree 'gā poria kwaawukara 'gā nupe", a'e je te'yiina ikwasiaa ai'i. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe ikue. Namama'e tywera apo awi 'gā momoirukaawamū rūi je ikwasiaa ai'i. Naereko tyweripywera 'ga ree rūi nanē je ikwasiaa ai'i nū. Pejejee oreporia kwaawukaawamū futat je ikwasiaa imonou pē nupe ikue. ¹³ A'eramū ore araku'iramū pēner are, "Korītu pewara 'gā pē nesaga'up ajemogyau" 'e are.

Tito 'ga ku'i are taetu ore araku'iramū arakou. "Korītu pewara 'gā juejue ojejuka esage je ree ojepyri je rekoramū", 'jau 'ga imome'wau oree. A'eramū ore araku'iramū 'ga 'eawer are. ¹⁴ Pē pyri 'ga o enune je 'jau 'ga upe ai'i: "Korītu pewara 'gā nipo ojejuka esage ene ree", 'jau je 'ga upe, tejemogyppyka pē nee ai'i. A'ere a'e 'ga pereko esage futat rai'i, je'eawer imū etee futat 'ga pereko esage rai'i. A'eramū je teku'iramū tekou ee. Mama'e

a'jea etee je imome'wau Tito 'ga upe pē mome'wau 'ga upe. ¹⁵ 'Ga je'ega 'ā pēē enupa rai'i, mama'e apou pejejeupe 'ga 'eawer imū etee futat rai'i. Pejejejukau esage 'ā 'ga ree, pejejepype 'ga rekoramū rai'i. A'eramū 'ga 'awamū taetu oporomutaramū pē nee wea'aramū. ¹⁶ A'eramū je tekū'iramū pē nee. 'Awamū taetu je jemogyppygi pē nee.

8

Pejejaupe mama'e monou pejeku'iramū

¹ Pēē 'ā orerewirera 'jawe futat. Kūjāmeramū 'ā pēē orerenyra 'jawe futat. A'eramū je Jarejuwarete 'ga remiapofera mome'wau pē nupe. Janeruwarete 'ga 'ā ipota'wa jane ree. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee. Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga werowiarukat Masetoni ywy pewara 'gā nupe kwaiwete rai'i. A'eramū 'ga 'gā mogyau wemiayuwamū. ² Mama'e tywera agawewi futat ojeapou Masetoni ywy pewara 'gā nupe. A'etea 'gā nopoiri futari Kristu 'ga rerowiar awi. Aku'iramū etee futat 'gā ajemogyau 'ga ree. Naika'aranūū kwai ma'e arūi agawewi 'gā. Ako tywe'ri ma'e 'gā agawewi. A'etea 'gā oka'aranūū'i mono'oga Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramū. "Ty'ara 'gā werajemogy. A'eramū jane ka'aranūū'i pe monou'i jarejewirera 'jawewara 'gā nupe", 'jau 'gā ajaupe. ³ 'Gā amū nitywi futari agawewi ka'aranūū'pyu. A'etea 'gā oma'e'i pe monou'i 'gā nupe. 'Gā amū otywe'e'miramū agawewi. A'etea 'gā omono'i ape 'gā nupe. ⁴ "Ka'aranūūa pemono ape 'gā nupe", naru'e'i agawewi futat ore 'gā nupe. A'ere 'gā wemifutar imū etee futat imonoi. "Ore nanē ka'aranūūa oromono 'gā nupe nū", 'jau 'gā oree. "Oromono futat ore ape 'gā nupe", 'jau 'gā oree, afuakaramū oree. ⁵ "Irāinānī'i etee sipo 'gā imonoi 'gā nupe pa", 'jau ore 'gā nupe. A'ere 'gā imonouui futari orerea'awera apyraapa. Jarejararete 'ga upe 'gā 'i rakue: "Ore moporowykyukar ape ejeupe, ki Ku'jyp", 'jau 'gā 'ga upe rakue. "Taruapo mama'ea eneremifutar imū 'jau", 'jau 'gā 'ga upe rakue. A'eramū 'gā 'jau ore upe nanē nū: "Mama'ea taruapo pē nupe 'jau", 'jau 'gā oree. Janeruwarete 'ga remifutar imū 'gā aipo 'jau oree. ⁶ 'Gā nesakawe ore oroea'aramū pē nee ai'i. A'eramū ore 'jau Tito 'ga upe ai'i: "Ere ewau Korītu pewara 'gā pyri nū", 'jau ore 'ga upe ai'i. "Ymā a'e ere Korītu pewara 'gā nupe rakue: Ka'aranūūa simono'og imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe, Judeja ywy pewara 'gā nupe 'jau, 'jau a'e ene 'gā nupe rakue", 'jau ore 'ga upe. "A'eramū ore ene monou 'gā nupe 'gā poaawamū imono'og are. Kasi a'e pe 'gā poiri imono'og awi ne", 'jau ore 'ga upe. "Ymā 'ā pēporomono'ogiwet pejeka'aranūū are 'gā nee pejemuaēma resaukaawamū rai'i. A'eramū ki pēē imono'oga futat imonou 'gā nupe, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe. A'eramū 'ga awau pē pyri pē poaa pēka'aranūū mono'og are Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramamū, Masetoni ywy pewara 'gā nemimono'ogera retee. ⁷ Pēē 'ā Jejui 'ga perowiar wyyapi tekotee 'gā apyraapa rai'i. Jejui 'ga 'ā pēē imome'wau tekotee 'gā apyraapa rai'i. Pejejepyoramū 'ā Jarejuwarete 'ga porogytafer are tekotee 'gā apyraapa rai'i. Pejeporopoariweramū 'ā pēē 'gā nee rai'i. Pēē 'ā ore futaa 'gā apyraapa rai'i. A'eramū ore 'jau pē nupe: "Ka'aranūūa ki pemono Judeja ywy pewara 'gā nupe 'gā nemimonorama apyraapa", 'jau ore pē nupe.

⁸ "Pemono futar iki pejeka'aranūūa Judeja ywy pewara 'gā nupe", na'ea'uweri je pē nupe. "Gā nupe pēē imonoa esage futat", a'e te je pē nupe. Masetoni ywy pewara 'gā ako je amome'u pē nupe ko. "Masetoni ywy pewara 'gā pa je amome'u 'gā nupe kwy", 'jau je. "Gā nera renuw ire nipo Korītu pewara 'gā nanē oka'aranūū monoi Judeja ywy pewara 'gā nupe

nū re'ā", a'e je tejeupe te'ŷina. A'eramū pēē 'gā nee pejeporiaa resaukaa oree. ⁹ "Jane ree 'ā Janejararete 'ga poromutaramū a'jea futat" 'ea pēē 'ā ikwaapa. Ywag ipe 'ga mama'e jararetea agawewi. A'etea 'ga ruri 'au ywy pe imama'e'ema 'jawe jane ree. A'eramū 'ga ojejukaukaa 'gā nupe janetywer are rakue. A'eramū jane 'ga rerowiarāmū jarejemogyau mama'e jarareteramū 'ga 'jawe. A'eramū ki jane jareporomutaramū jarejuee jarejee 'ga poromutara 'jawe.

¹⁰ 'Gā nupe pēka'aranūū mono are je tejea'aramū te'ŷina. A'eramū je ee tejea'ara mome'wau pē nupe. Ikokwara rupi we ako pēē pejeka'aranūū mono'og ypyruga rakue. A'eramū pēē 'awamū imono'ogamap. A'ea esage jee. Pēē na'ne 'ā pejefueweramū Judeja ywy pewara 'gā poar are rakue. Pēē na'ne futat 'ā ka'aranūūa 'gā nupe imono'oga peypyrug rakue. ¹¹ A'eramū ki pēē 'gā nupe pejejemimonorama mono'ogamap imonou 'gā nupe. Ymā 'ā pēfuewet 'gā nupe imono are rakue. A'eramū ki pejefueweawer imū etee futat pēē imono'ogamap imonou 'gā nupe. Pejeka'aranūū pe mono'oga imonou 'gā nupe. Pejefuakara 'ja'jawe etee futat pēē imonou 'gā nupe. ¹² 'Gā nupe ee pēporomonowera esage futat Janeruwarete 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ā janekaraemā okwaap. Mama'e pyu janetywe'emamū Janeruwarete 'ga mama'e renūine'ema jane upe. Jarekaraemā pytuna 'jawe etee imonou 'gā nupe.

¹³⁻¹⁴ A'ere je: "Pejeka'aranūū ki pemonopap 'gā nupe", na'ei pē nupe. Kasi a'e pe nepētywi mama'e pyu ne. 'Awamū 'ā pejemogy ika'aranūū kwai ma'e 'jawe futat. A'eramū ki pēē pejeka'aranūū pe monou 'gā nupe. A'eramū pēē pejeju'jawe pejejemogyau pejemama'e'iramū. Anure nipo nepētywi mama'e pyu. A'eramū nipo 'gā ojepyka pē nee oka'aranūū pe monou'i pē nupe pē poawamū. ¹⁵ Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue:

"Gā amū nipo omono'og kwaiwete agawewi.

A'etea nipo nitywi futari emyrera.

'Gā amū te nipo ajee ināinānī'ī etee agawewi omono'og.

A'etea nipo nateepawi futari 'gā nui",

'jau 'ā Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

Tito 'ga opytuna 'gā netee

¹⁶ Janeruwarete 'ga Tito 'ga moporopoariwerukaa pē nee. Je 'jawe futat 'ga poropoariweramū pē nee. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

¹⁷ A'eramū ore 'ga monoa futaa. A'eramū ore 'jau 'ga upe: "Oromono ore ene Korītu pewara 'gā pyri", 'jau ore 'ga upe. A'erauwe 'gā 'jau oree: "Jeowet futat je 'gā pyri", 'jau 'ga oree. A'eramū ore 'ga atawer imū etee futat 'ga monou pē nupe. ¹⁸ 'Ga rupi ore jarejewirera 'jawewara 'ga amū monou pē nupe. Jejuū 'ga rerowiaaramū ore 'ga kwaawi. "Jejuū 'ga 'ga omome'u a'jea futat ra'e", 'jau ore 'ga upe, orojerowiaa 'ga ree. ¹⁹ Masetoni ywy pewara 'gā aipo 'ga janerewirera 'jawewara 'ga pyrūmū 'ga monou ore rupi ka'aranūū rerawaramū ai'i. Anure nipo ore pēnemimonorama ka'aranūū rerooi Judeja ywy pewara 'gā nupe Masetoni ywy pewara 'gā ma'e retee. "Oreporopoariweramū pē nee. A'eramū Korītu pewara 'gā Masetoni ywy pewara 'gā netee ka'aranūū rerurukaa oree pē nupe. A'eramū ki pēē Jarejararete 'ga muorypa ee", sa'e ki 'gā nupe, 'gā nupe ka'aranūū monou.

²⁰ "Judeja ywy pe jarewau ki jane 'gā amū siroo jarejeupi. Kasi a'e pe 'gā amū jane ago'oi ne", 'jau ore arajaupe. Ka'aranūūa ore erawau imonou 'gā nupe kwaiwete. A'eramū ore 'gā amū nerawau orojeupi. ²¹ A'eramū nipo 'gā

orereko esage resaka. Janeruwarete 'ga nipo orereko esage kwaapa. A'ere nipo 'gā ikwaawa nanē esageramū nū.

²²'Gā nupi nanē nipo ore jarejewirera 'jawewara 'ga amū monoi nū. A'e 'ga oporowyky akou orojeipyri. A'eramū nipo ore 'ga porowyky esage resaka. Ojeupe ore'eawer imū etee nipo 'ga mama'e apou. Mama'ea ore iaporamū aipo 'ga ore poaa iapo are. A'eramū ore 'ga monou 'gā nupi pē nesaka. Ojeupe ore pē mome'uramū 'gaa ojerowiaa pē nee. "Oka'aranūūa 'gā tomono'i ape 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga ore, ojemogypyka pē nee. A'eramū 'ga oweramū futat pē pyri, pē poaa imono'og are.

²³Tito 'ga jeirūnamū je poaawamū. Oporowyky esage 'ga pē poaawamū jepi. 'Ga rupi oo ma'e 'gā Masetoni ywy pewara 'gā nemipyrrūmera 'gā futat. Kristu 'ga upe 'gā porowykyi. Tekotee 'gā Kristu 'ga muorypa 'gā nee. A'eramū je 'gā monou Tito 'ga rupi pē poaawamū. ²⁴A'eramū ki pē pejejekukau esage 'gā nee. A'eramū nipo Masetoni ywy pewara 'gā pēnera renupa. A'eramū nipo 'gā 'jau ajaupe: "Paulo 'ga ojerowiat Korītu pewara 'gā nee, 'gā mome'wau ore. A'jea futat 'ga 'gā mome'ui. Sā'ā 'gā jejuka esagea jarejewirera 'gā nee. Ka'aranūūa nanē 'gā imono'oga 'gā nupe imonopyramū nū", 'jau nipo 'gā ajaupe.

9

Judeja ywy pewara 'gā nupe ka'aranūūa monoawet

¹Jarejewirera 'gā nupe ka'aranūū mono are je ka'arana kwasiari imonou pē nupe. ²"Oreporomonower ore ka'aranūū are 'gā nupe", pē'ea je akwaap futat te'ŷina numiamū. Ma'eramū 'ā je pē mome'ui Masetoni ywy pewara 'gā nupe ai'i, Jeju 'ga rerowiaara 'gā nupe ai'i. Amono tee te je pē nupe. "ŷmā we 'ā Akaja ywy pewara 'gā nanē 'gā poromonoweramū ka'aranūū are 'gā nupe rakue", 'jau je pē mome'wau 'gā nupe ai'i, tejerowiaa pē nee ai'i. A'eramū pēnera 'gā muorypa ai'i. A'eramū 'gā 'jau ajaupe ai'i: "Pe'je ajee jane nanē simono ape 'gā nupe 'ū, 'gā 'jawe 'ū", 'jau 'gā ajaupe ai'i. ³A'eramū je 'awamū Tito 'ga monou pē pyri 'ga pytuna 'gā netee pē muea'aawamū pē'eawer are. "Ka'aranūūa toromono 'gā nupe 'jau, 'gā poaawamū 'jau", pē'eawer are pē muea'aawamū je 'gā monoi. A'eramū Tito 'ga opytuna 'gā netee awau ka'aranūū mono'ogukaa pē nupe. Kasi a'e pe je pē mome'ui tee 'gā nupe ne. ⁴Anure nipo je Masetoni ywy pewara 'gā amū neroui pē pyri. Ka'aranūūa pēē imono'oge'em ire nipo je mojenosī pejepe 'gā nupe je'eawer are. Pēē taetu nipo pejejenosū ore wi, pejejee orejemogypygwera renosū. ⁵Ma'eramū 'ā je 'i Tito 'ga upe ai'i: "Pekwap je renue 'gā muea'aa ore upe 'gā 'eawer are. Ka'aranūūa mono'oge'emamū ki pemono'ogukat 'gā nupe. Paulo 'ga upe peje'eawer imū etee ki ka'aranūūa pemono'og Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramū, ere ki 'gā nupe", 'jau je 'ga upe ai'i. A'eramū nipo pēē imono'ogamap je waēme'emauwe. A'eramū nipo je rupi oo ma'e 'gā 'jau ajaupe: "Wemifutar imū etee futat 'gā ka'aranūū mono'ogi Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramū. NaPaulo 'ga rūi omono'ogukat 'gā nupe", 'jau nipo 'gā ajaupe.

⁶Pēnea'ar iki aeje'egawa mū ree: "Ināinānī'ī etee y'wa'ŷja tym ire 'ā itymara 'gā ināinānī'ī etee y'wa 'a po'oi anure. Kwaiwete y'wa'ŷja tym ire te 'ga kwaiwete y'wa 'a po'oi anure". Nan tee futat nipo pēē. Anure Janeruwarete 'ga pē mepyi pēnemimonofera 'jawerimū etee futat. ⁷A'eramū ki pēē pejejea'aramū ra'ne ee. "Marāmaran te je imonoi 'gā nupe?" 'jau ki pēē pejejeupe ra'ne. A'eramū ki pēē pejeka'aranūū monou pejemifutar imū etee futat. Pejemifutar imū etee imono re pejemuaēme'ema ee. Kasi a'e pe "ga amonoukat jee. Najeporomonoweri agawewi je ee", pe'je

ne, peje'arasigamū ee ne. Ee pejejemuaēma kasi pemono 'gā nupe ne. Ee pejeporomonoweramū etee ki pemono 'gā nupe. A'eramū pēē pejeku'iramū imonou 'gā nupe. A'ea Janeruwarete 'ga afutat. ⁸ Janeruwarete 'ga 'ā pē poat mama'e apo are. 'Ga futat 'ā mama'e jararetea. A'eramū 'ga, ikaraemāe'ema 'gā nupe mama'ea pēē imono re, 'ga mama'e mua pē nupe kwaiwete. A'eramū taetu nipo pēē mama'e are pejeporiae'emamū pejejemogyau. A'eramū nipo pēē mama'e monou'japa 'gā nupe nū. ⁹ Ymā 'ā Isai 'ga ka'arana kwasiari ee rakue:

“Esage ma'e 'ga mama'e omono ikaraemāe'ema 'gā nupe kwaiwete. Ipotā'wa ma'ea poromū. Najaeai 'ga ajuēe”,
'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

¹⁰ Sā'ā Janeruwarete 'ga y'wa'ŷja monoa y'wa'ŷja tymara 'ga upe. Mama'ea nanē 'ga 'ā imua oree oreremi'uramamū. Nan tee futat 'ga mama'e monoi pē nupe kwaiwete, 'gā nupe pēnemimonofera repyramū. ¹¹ Pejeka'aranūā pēē ape monou Judeja ywy pewara 'gā nupe. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e monou 'jau'japa pē nupe. A'eramū nipo pēē mama'e monou 'jau'japa imama'e'ema 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā kwaiwete Janeruwarete 'ga muorypa ojeupe pēnemirerooukara ka'aranūū reroo are. “Ene 'ā eneresage oree. Ene 'ā mama'e eremurukat oree 'gā nupe”, 'jau nipo 'gā 'ga upe, 'ga muorypa ee. ¹² Janeruwarete 'ga remiayua 'gā nupe 'ā pēē ka'aranūū monou 'gā poaawamū. A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga muorywukaa 'gā nupe nū. Kwaiwete 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa pēnemimonofar are. ¹³ Pē nee nanē nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorywi nū. “Kristu 'ga mome'istu renuw ire Korītu pewara 'gā 'ga rerowiari a'jea futat. Sā'ā 'gā ore poara Kristu 'ga porogytau etee futat”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. Ojeupe pēnemimonofar are nanē nipo 'gā 'ga muorywi nū. Tesirūmera 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe pēnemimonofar are nanē nipo 'gā 'ga muorywi nū. ¹⁴ A'eramū nipo 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe pē nee, pē futaa. “Janeruwarete 'ga oporomutarāmū Korītu pewara 'gā nee. Judeue'ema 'gā agawewi. A'etea 'ga iporomutat 'gā nee”, 'jau nipo 'gā pē nupe, Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. ¹⁵ Simuoryp Jarejuwarete 'ga jarejee 'ga poromutar are 'jau. Wa'yra 'ga 'ā 'ga amut janeē 'ga jūkaukaa janetywer are rakue. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. Nimome'upawa'uweri jane jarejeupe 'ga remiapofera.

10

Paulo 'ga Jejui 'ga remimonofet

¹ Awamū je Pauloramū pē mu'akwaawi mama'e are. Pēē mū nipo je rerekoemāu etee pejejemogyau. “Jane pype akou nipo Paulo 'ga kyjei jane wi”, 'jau 'ā pēē je upe ra'e jepi. “A'eramū nipo 'ga oje'egayawe'em janeē. A'eramū 'ga muku awi etee ka'aran are oje'ega moywyrafena imua janeē”, 'jau futatee 'ā pēē mū jee ra'e jepi. Kristu 'ga 'ā nimara'nei jane ree. Opota'waramū etee 'ā 'ga jane ree jepi. A'eramū je nanē teje'egaywere'emamū pē nupe, pē pyri tewau. ² A'eramū je 'jau pē nupe: Aipo pe'je awi, 'jau je pē nupe. A'jea futat amunipo 'ā je pēē teje'eganuwe'emamū teje'ega moywyrafeni pē nupe pē pyri tewau. Pēē mū amunipo 'ā 'jau jee: “Omuorypawamū te 'ā Paulo 'ga oi oporogytau 'gā nupe. Najarejuwarete 'ga je'eg imū rūi te 'ā 'ga Jejui 'ga mome'ui. Wemifutar imū etee te 'ā 'ga 'ga mome'ui”, 'jau futatee 'ā pēē mū jee ra'e jepi. Aipo 'e awi pepoire'emamū je teje'ega moywyrafeni futari pē nupe pē pyri tewau. Jarejuwarete 'ga je'eg imū futat je teje'ega moywyrafeni pē

nupe pē mu'jaawamū ee. ³ A'jea futat jane ywy pewaramū jareju'jaju'jawe etee futat. Jejuu 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee futat ore rekoī 'gā pype. A'ere ore naruapoi te mama'ea 'gā 'jawe. Naorojemifutar imū rūi te ore mama'e apoi. Jarejararete 'ga remifutar imū etee te ore mama'e apoi. 'Ga je'eg imū etee futat ore 'ga mome'wau 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. ⁴ Naoropājē mū rūi ore Jejuu 'ga rerowiarukari 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū etee ore 'ga mome'ui 'gā nupe. A'eramū 'gā a'eramū wejue oje'egawarūme'emamū oree. A'eramū ore 'ga rerowiarukaa 'gā nupe 'ga pājē mū etee futat. A'eramū ore 'gā nenū'jāukaa mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuw awi. ⁵ Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā te ajee ojerowiaraipe ojee etee futat. Ojee etee futat 'gā nea'aramū ajemogyau. A'eramū 'gā oporokwaawiwere'emamū Jarejuwarete 'ga ree. A'ere ore Jarejuwarete 'ga pājē mū 'gā muea'arukari Jejuu Kristu 'ga ree, Kristu 'ga porogyta renuwukaa 'gā nupe. ⁶ Pēē mū nipo jeje'ega renuparamū. A'ere nipo amumeramū jeje'ega renuteearamū te pejemogy. Teje'ega renuparamū pē kwaaw ire je teje'ega renuteearamū pē nereko tyweri'iee.

⁷ Pēnea'ar iki mama'e are. 'Ga amū a'e 'jau ojeupe: "Je 'ā Kristu 'ga remiayuwa. A'ere Paulo 'ga na'ga remiayuwa rūi", 'jau nipo a'e 'ga ojeupe. A'eramū ki aipo 'jaramū pejejea'aru'jawamū peje'eawer are nū. Ore nanē 'ā Kristu 'ga remiayuwamū nū. ⁸ "Jarejararete 'ga je'eg imū etee futat ore porowykyi 'ga upe. 'Ga futat 'ā ore mogo ojeupe oporowyky ma'eramū", a'e je 'ā pē nupe jepi. Tejerowiaa agawewi orojeupe 'ga eawer are jepi. Ma'eramū je 'ā najenosī te'eawer are. Pē nupe werowiar wwyapiukaawamū te 'ga ore mogoi ojeupe oporowyky ma'eramū ikue. Nawerowiar awi pē mo-moirukaawamū rūi 'ga ore mogoi ojeupe oporowyky ma'eramū ikue. ⁹ Napē mogyjeekaawamū rūi je ka'arana kwasiari imonou pē nupe. ¹⁰ A'ere nipo je ree iporomutare'ema 'gā amū 'i jee: "Ka'aran are etee 'ā Paulo 'ga oje'ega moywyrarafeni imua janee", 'jau nipo a'e 'gā ajaupe. "Jane mogyjawamū etee te 'ā 'ga ikwasiari janee", 'jau nipo a'e 'gā ajaupe. "Jane'wyrriara 'jawe 'ā 'ga rekoī. A'ere 'ā 'ga jane rowase na'wyrriara 'jawe rūi 'ga rekoī. Akotee ma'e 'jawe etee 'ā 'ga rekoī jane pype. A'eramū ki jane jareporenuiwewere'emamū 'ga porogyta are", 'jau nipo a'e 'gā amū jee. ¹¹ A'ere aipo 'jara 'gā nore kwaawi futari. I'me ma'e 'gā tee poromū. Pē nupe orojemikwasiarer imū etee futat ore mama'e apoi pē pype arakou.

¹² Pēē mū nipo pejejekoweramū 'wyrriaramū pejejaupe. A'eramū nipo pēē 'jau pejejeupe: "Jeresage te je 'gā apyraapa 'wei", 'jau nipo pēē mū pejejeupe. A'ere je aipo na'ea'uweri. Aipo 'jara 'gā ojerowiaraiw akou ojee numiamū. A'ere i'akwaawe'emamū te 'gā nekoī. NaJarejuwarete 'ga rea'ar imū rūi 'gā 'i aipo 'jau. Wea'ar imū tee 'gā 'i aipo 'jau. Ije'ēran ekoete te 'gā. ¹³ A'ere ore nanarūi. Jarejuwarete 'ga oromonoe'em ire amunipo 'ā ore norooi kwe pe Jejuu 'ga mome'wau. Jarejuwarete 'ga oromonoe'em ire amunipo 'ā ore 'jawe'em: "Jarejuwarete 'ga je'eg imū te 'ā ore oi Jejuu Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe", 'jawe'em amunipo 'ā ore. A'ere 'ā 'ga te ore monoi kwe pe Kristu 'ga mome'wawamū ikue. Pē nupe miamū 'ga ore monoi, pē nupe Kristu 'ga mome'wawamū ikue. Aipo are etee ore jerowiari. ¹⁴ Jarejuwarete 'ga ore monoukat pē nupe ikue. A'eramū ore orojeupe 'ga eawera mojerowiaa arawau pē pyri Kristu 'ga mome'wau pē nupe ikue. Ore futat pē nupe Kristu 'ga mome'u ppyawera. Kwe pewara 'gā nupe nanē ore Kristu 'ga mome'u ppyawera nanē futat nū. ¹⁵ "Oreporowykyia te", 'jawe'em nanē ore 'gā amū porowyky upe nū. Ore renunewe nipo 'ga amū awau Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo ore 'jawe'em 'gā nupe, "Ore ra'ne te ako oroo Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe ikue", 'jawe'em nipo ore arakou 'gā nupe. Pēē Kristu

'ga rerowiar ywyapia te ore aruapesak arakou. Pēē 'ga rerowiar ywyapi re nipo ore arawau kwe pe Korītu 'jawa atykupe katy Jejuī 'ga mome'wau kwe pewara amunawa pype 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat ore oi Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. ¹⁶ A'ere nipo ore oi pē'wya atykupe katy, Jejuī Kristu 'ga mome'wau mīmera amunaw ipewara 'gā nupe. Ore ra'ne nipo arawau 'ga mome'wau kwe pewara amunawa pypewara 'gā nupe. A'eramū ore 'gā nerekoayawe'em 'ga amū porowyky are.

¹⁷ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jeremi 'ga upe rakue: "Pejerowiaraip kasi pejee etee ne. Jarejararete 'ga remiapofer are etee ki pejerowiat", 'jau 'ā 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. ¹⁸ "Jeresage je jepi", 'jau nipo 'gā amū numiamū. Ojee te ojerowiaraip ma'e 'ga aipo e'i ekoete akou. Maranamū nipo 'ga wesageramū futat. Maranamū nipo 'ga wa'wre'em are ojerowiaa ekoete. "Janeruwarete 'ga te janereko esagea okwaap", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. A'ere jane upe Jarejararete 'ga "Esage aipo 'ga" 'eramū janeresageramū futat. A'jea futat 'ga 'ea.

11

I'me ma'e 'gā

¹ 'Iakwaawe'ema 'jawe agawewi 'ā je teporogytau pē nupe. A'etea 'ā pēnuag je upe. ² Jepy'a'wyt je tekou pē nee. Pē nee Jarejuwarete 'ga jemuaēma 'jawe je nanē je jemuaēmi pē nee nū. Sā'ā kūjāmuku ēē ruwa 'ga wa'jyra ēē monoa kūima'e 'ga amū upe 'ga remirekoramū. Majepeja 'ga upe etee 'ga 'ā ēē monou. Namytuna 'gā nupe rūi 'ga 'ā ēē monou. Nan tee futat je Kristu 'ga etee erowiarukari pē nupe. "Kristu 'ga etee ki perowiat", 'jau je ako pē nupe ikue. ³ A'eramū je tepy'a'wyrāmū pē nee ikue. "Maran gatu nipo 'gā poire'ema Kristu 'ga rerowiar awi ra'i'?" 'jau je tejeupe etee futat ikue. Sā'ā mama'eukwaawa 'wyriara kūjā ppy ēē, Ewa ēē moryteea o'me are rakue. Nan tee futat nipo 'gā amū poromoryteeweramū pē nee. 'Gā pejemorytee rerowiar ire nipo pejepoia Kristu 'ga rerowiar awi. ⁴ A'eramū je tepy'a'wyrāmū pē nee, Kristu 'ga rerowiar awi pepoir are. Naoreremi-mome'ua rūi agawewi nipo 'gā omome'u pē nupe. NaKristu 'ga rūi agawewi nipo 'gā omome'u pē nupe. A'etea nipo perowiat 'gā je'ega, pejeku'iramū nipo 'gā nee. Ore te ako Jarejuwarete 'ga 'Agesagea oromome'u pē nupe ikue. Maranuar are sipo 'gā pē mu'ei. A'etea te nipo perowiat 'gā.

⁵ Pē nupe 'ut ma'e 'gā nipo 'jau: "Pē nupe ore futat Kristu 'ga remi-monoferamū", 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. A'ere nipo 'gā naKristu 'ga remimonofera rūi. I'me te nipo 'gā pē nupe. A'ere je te a'jea futat Kristu 'ga remimonofera. ⁶ Naje'egi je a'jeteetewi. A'etea je jereapyo Kristu 'ga mome'u are tekou. A'ea 'ā pekwaap. Al'iwe ai'iwe 'jau ako je Kristu 'ga mome'wau pē nupe ikue. Mama'e a'jea etee ako je imome'wau pē nupe ikue. A'ea 'ā pekwaap.

⁷ Pē pype tekou ako "je mepy pejepe Jejuī 'ga mome'u are", 'jawe'em ako je tekou pē nupe ikue. Kristu 'ga mome'wau etee futat ako tekou pē nupe ikue. Pē poaawamū etee tekou pē pype ikue, pē mu'jau Kristu 'ga ree ikue. Naka'aranūū are rūi ako je rekoī pē pype ikue. "Je mepy ki pejepe", je 'e'ema sipo mama'e tywera poa rakue? ⁸ Pē pype je rekoramū ako mukuwara 'gā etee Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ka'aranūū murukaa jee ikue. ⁹ Mama'ea tejeupe itywe'emamū ako je mama'e renūine'ema pē nupe tekou ikue. Masetoni ywy pewara 'gā Jejuī 'ga rerowiaara 'gā etee ako mama'e rerurukaa jee ikue. Pe awi janerewirera 'jawewara 'gā amū nuramū ako 'gā mama'e rerurukaa 'gā nupe jee ikue. Ymā miamū ako je mama'ea naenūi pē nupe ikue. Anure taetu

nipo je mama'ea naenüi pē nupe. ¹⁰ Kristu 'ga 'ā mama'e a'jea etee omome'u rakue. A'eramū je 'ga remiayuwamū je nanē mama'e a'jea etee imome'wau pē nupe 'ga 'jawe etee futat. A'eramū je 'jau pē nupe: “Akaja ywy pewaramū pē nupe Kristu 'ga mome'wau ako je mama'ea naenüi pē nupe āi'i”, 'jau je pē nupe, teku'iramū te'e are. A'eramū nipo otywe'emamū je momikara. ¹¹ “Niporomutari futari 'ga jane ree. A'eramū 'ga mama'e renüine'ema oree”, 'jau nipo pēē mū jee rai'i. Naani. Janeruwarete 'ga pē nee jeporomutara okwaap.

¹² Kristu 'ga remimonoe'ema 'gā te mama'ea wenüi ajemogyau pē nupe. A'ere je naenüi futari mama'ea pē nupe. Kasi a'e pe 'gā: “Paulo 'ga 'jawe etee futat jane mama'e renüi 'gā nupe”, 'gā 'i ne. Tejemiapoa etee futat je aapo tekou pē pype. ¹³ “Ore Kristu 'ga remimonofera”, e'i futatee nipo 'gā amū ajemogyau. A'ere nipo 'gā 'i me ma'ea te. Omorytee te nipo 'gā 'gā ojee. NaKristu 'ga rūi futat 'gā omono kwe pe. Kristu 'ga upe oporowyky 'me ma'e 'gā te. ¹⁴ A'ere ore noreporesagi arajemogyau aipo 'gā nee. Mama'eukwaawa 'wyrriara miamū ojesaukat futat Kristu 'ga mome'waramū 'jawe. A'eramū futat 'gā moryteeu ojee kwaiwete. ¹⁵ A'eramū mama'eukwaawa 'wyrriara remiayua 'gā mama'e apou o'wyrriara 'jawe etee futat. A'eramū 'gā ajemogyau mama'e esage apoara 'jawe ojee ae moryteeawamū futat. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'gā nereko tyweretei 'gā nemiapo tywer are, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe.

Paulo 'ga ako tywet

¹⁶ 'Awamū je 'eu'jawi pē nupe nū: I'akwaawe'ema 'jawe agawewi je porogytai pē nupe. A'etea pēnuag jee. Tajemome'u pē nupe. ¹⁷ NaJarejararete 'ga je'eg imū rūi je je'egi 'awamū. I'akwaaw ekoete ma'e 'jawe etee futat je teje'ega 'awamū. ¹⁸ Sā'ā 'gā amū kwaiwete 'gā jerowiaraiwa ojee etee. Nan tee je jemome'ui pē nupe. ¹⁹ “Ore'akwaaw ore arajemogyau”, 'jau pēē 'ā pe-jejemogyau jepi. Peje'akwaaw ire amunipo 'ā neperowiari Jejui 'ga mome'u teera 'gā je'ega. I'akwaawe'ema 'jawe te 'ā pejemogy 'gā je'ega rerowiaa. ²⁰ Wemifutara etee 'ā 'gā iapoukaa pē nupe. Ojee pē moryteeawamū te 'gā 'i. A'etea 'ā perowiat 'gā. A'eramū 'gā pēka'aranūū rerawau ojeupe etee futat. “Ore 'ā pē'wyrriara”, 'jau futatee 'gā pē nupe. A'e are pēē 'gā nerowiaa. Aipo 'gā pē kurapa, pē je'ēwu'jaga agawewi. A'etea 'ā pēē 'gā nenupa. ²¹ “Paulo 'ga nuapoi mama'ea ore 'jawe. Okyje 'ga pē nui”, 'jau nipo 'gā jee. A'jea futat 'gā aipo 'gā 'i. Naapoi futari je mama'ea 'gā 'jawe. Ajenosi sipo je 'gā 'jawe mama'e apoe'em ire? Naani.

Ojee etee ojerowiaraip ma'e 'gā nee sipo pēē pejeporenuwiweramū? A'eramū je nanē tejemome'wau pē nupe. ²² “Epyreu 'ā ore”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā epyreu futat nū. “Israeu juapyrera 'ā ore”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā Israeu juapyrera futat nū. “Abraão 'ga juapyrera 'ā ore”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā Abraão 'ga juapyrera futat nū. ²³ “Kristu 'ga upe ore porowykyi”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā oporowyky Kristu 'ga upe nū. A'ere je 'ā mama'e apoi 'ga upe 'gā apyraapa. Ma'eramū sipo je jemome'ui pē nupe? Je'akwaawe'ema sipo je rerekou? Kristu 'ga upe je porowykyi kwaiwete 'gā apyraapa. Aipo are te je jerowiari. Moromunepawa pype 'gā Kristu 'ga mome'u are je munewu'jau'japa 'gā nereko tywera apyraapa. “Au'je Kristu 'ga mome'u re”, 'jau 'gā jee je munewu'jau'japa moromunepawa pype. Amumē 'gā je nupāu Kristu 'ga mome'u are. Nakwaawi je tenupā pytuna. Kwaiwete 'gā je rereko tyweretei aipo 'gā nereko tywera apyraapa. Tejejukaukaa ja'wyja'wy tekou 'gā nupe namutamutat. ²⁴ Jepyntuna 'gā futat, judeu 'gā

futat je pyygu'jau'japa je mopimopika ae mopikawa pyu. Je pyykawe 'gā je mopika. Tritai nowi te je mopiga pytuna ikue. Siku te 'gā je pyygi, je mopimopika i'jawerimū etee futat nū. ²⁵Muapyt romanū 'gā je nupāu ywyrā pyu ikue. Majepei tee 'gā ita pyu je juka are afuweramū, ita momopoa je ree je jukaawamū numiamū. Muapyt yaruua nanē wypywygamū jee ikue. Aipo mū wi futat je naēmi werewi ikue. Ko'aramuku je tekou 'y pe etee futat. Koypytnamuku nanē je tekou 'y pe etee futat yaruu rypywyg ire ikue. ²⁶Aata je kwe pe tewau Jejui 'ga momē'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū jeataaw ipe mama'e tywera ojeapou jee kwaiwete ikue. Amumē 'ya je jukau werewi, 'y ruwiramū je ree. Amumē muna'ywa afuweramū je ree. Judeuramū ore'wyriana'nī 'gā, judeue'ema 'gā. Mīmera 'gā nanē afuwereteramū je ree. 'Gā 'wyrarete pype, amunawe'em ipe, 'yē'ē me. Mīmer imū 'gā amū afuweramū je juka are. Je ree iporomutare'ema 'gā nanē je jukau werewi. Jejui 'ga rerowiaa 'me 'gā nanē afuweramū je ree nū. ²⁷Teporowykyau tekou tefuakapawamū. Amumē je tesere'ema tekou. Amumē je tetywe'emamū temi'u pyu. Amumē je te'yuwejamū tekou. Amumē je tekou 'ara ro'ysaga upe taity poakuwue'eme. ²⁸Aipoa wayramū futat jee numiamū. A'ere mama'e mū te aipo ray apyraawi jee. Pē nee jepy'a'wyrā te ay jee jereko tyweawera apyraapa. A'eramū je tepy'a'wyrāmū Jejui 'ga rerowiaaramū pē nee najuejue etee futat. “Maran gatu nipo 'gā opoire'ema Jejui 'ga rerowiar awi”, 'jau je tejeupe tepy'a'wyrāmū pē nee. ²⁹Jejui 'ga pēē mū erowiaraiw are je tepy'a'wyrāmū pē nee. Mama'e tywera pēē mū iapo are je te'arasigamū. Mīmera juejue ay jee jereko tyweawera apyraapa.

³⁰Tejemome'u re je tejee te mama'e apoe'ema resaukaa pē nupe. Jarejuwarete 'ga tepoara je aesaukat pē nupe. ³¹Janeruwarete 'ga je'me'ema okwaap. Mama'e a'jea etee te je amome'u pē nupe. Janeruwarete 'ga 'ā Jejui Kristu 'ga Ruwaretea. Simuoryp 'ga jareojere'emamū 'jau. 'Ga futat 'ā je'me'ema okwaap.

³²Damasco pe je rekoramū peuwara 'gā 'wyrāra 'ga afuweramū je pyyg are ikue. A'eramū 'ga jefaruuna'nī monou amunawa osoma rokwarā rarūmū je ree ikue numiamū. Aipoa 'gā 'wyrāra 'ga 'wyrārarete 'ga remiayūwa te, Areta 'ga remiayūwa te. ³³A'ere jejekoty'aawa 'gā je a'gui 'gā nūi. A'eramū 'gā 'jau jee: “Paneru pype eapyk. Toromono ene ikwara rupi amunawa osoma apyraapa 'jau”, 'jau 'gā jee ikue. A'erauwe je teapyka paneru pype. A'erauwe 'gā je monoi je mojjypa iosoma rowajara katy. A'eramū je teka'jama tejee ifuwet ma'e 'gā nui ikue. Jejekoty'aawa 'gā je poare'em ire amunipo 'ā je ree iporomutare'ema 'gā je pyygi futari, je jukau rakue.

12

Paulo 'ga remiesaget

¹Tejemome'wau 'ā tekou pē nupe. Ma'eramū sipo je jemome'ui pē nupe? “Je te 'ā Jarejuwarete 'ga remimonoferamū” 'ea pē nupe esaukara sipo je afutat? Naani. A'etea je ajemome'u pē nupe. Tejeupe Jarejararete 'ga remiesaukarera te 'ā je amome'u pē nupe. ²Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga je monoi ywag ipe ojeypyri ikue. Katosi je kwara mu'ari 'awamū 'ga tejeroro. Maran gatu nipo je a'jea futat tewawe'em ywag ipe 'ga pyri rakue. Tefayupaw ipewara 'jawe ete te je oi ikue. A'eramū je a'eramū ikwaapa katue'em. Janeruwarete 'ga etee te okwaap. ³⁻⁴Ma'upawe'eme te 'ga je rerooi

erujewi ywag ipe ikue. A'eramū je peu ra'u futat tewau ikue. “Tefayupaw ipe te nipo je oi rakue?” a'e ako je ko. Nakwaawi je. Janeruwaretē 'ga te okwaap. Peu tekou je ywagipewara 'gā je'ega renupa tekou ikue. A'ere je najepokawyi imome'wau jareje'eg imū. Nuarūi janeje'eg imū imome'ua. Janeruwaretē 'ga nanē nafutari je imome'ua nū. ⁵ Tejemiesagera je amome'ua pē nupe, tejerowiaa ee. A'ere je najerowiaraiwi etee tejee. Tejetee mama'e apoe'ema resaukaawamū te je jemome'ui pē nupe. ⁶ A'ere je mama'e a'jea etee imome'ui. A'eramū je tekowe'em i'akwaawe'ema 'jawe. A'ere je najerowiaraiwi etee tejee. Kasi a'e pe 'ga amū 'i jee ne. “Kuu. Paulo 'ga esage ma'ea ajupapyaapa”, 'jau 'ga amū jee ne. Pejerowiaraipe kasi je ree pejejemogyau ne. Jeremimome'u are etee ki pēneapyo pejejemogyau. Jeremiapofer are nanē ki pejejeapyoramū pejejemogyau nū.

⁷ Mama'e esagea futat je aesak ywag ipe tekou ikue. A'eramū je teporesagamū etee ee ikue. A'eramū Janeruwaretē 'ga 'jau ojeupe: “Mama'e tywera pa je amonoukat mama'eukwaawa 'wyriara upe Paulo 'ga upe kwy. Kasi a'e pe Paulo 'ga jerowiaraiwi etee ojeupe Jeremiesaukarer awi ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe ikue. Sā'ā ju raya ae pokutuga. Nan futat mama'eukwaawa 'wyriara remimera rayramū jee. Ma'eramū 'ā je najerowiaraiwi tejee. ⁸ Muapyt je 'i Jarejararete 'ga upe: “Epe'a je wi”, 'jau'jau'japa je 'ga upe. ⁹ A'ere 'ga 'i etee jee: “Naani. Nape'ai futari je ene wi. A'ere je ene moywyrateni ete jupi”, 'jau etee 'ga jee. “Ma'eramū 'ā nerefutari mama'ea. Jepota'wa je ene ree tekou. Au'je ejemuaēm ire. Tepājēa je amono enee mama'ea yjeuwamū. A'eramū ene mama'e apou jepājē mū etee futat”, 'jau etee 'ga jee. A'eramū je teku'iramū tejeupe mama'ea yjeuw are. Je upe mama'ea yjeuwamū taetu Kristu 'ga opājē muri jee. ¹⁰ Ma'eramū 'ā jeku'iramū mama'ea yjeuw. Tepifuakare'em are, Kristu 'ga ree 'gā tekuraw are, mama'e pyu tetywe'em are, tejeupe mama'e tywera jeapo are, tejeroko tywerete are. Mīmer are je teku'iramū etee futat tekou. 'Gā je rereko tyweramū Kristu 'ga opājē muri jee jepi. A'eramū je mama'e apou 'ga pājē mū etee futat.

Paulo 'ga wearamū 'gā nee

¹¹ Jjemome'ua je mojenosi. “Takwaawe'ema 'jawe sipo je rekoī”, a'e je tejeupe te'īina. A'ere 'ā naje mome'ui pejepe 'gā nupe. A'eramū je 'ā 'agamū je tee tejemome'wau tekou. “Akotee ma'ea te Paulo 'ga”, 'jau nipo pēē mū jee. “Ore te 'ā Jejuī 'ga remimonofararetea”, 'jara 'gā aipo e'i futat jee. Akotee ma'eramū agawewi je rekoī. A'etea Kristu 'ga je mono kwe pe ojemome'waukaa jee ikue. ¹² Pē pype 'ā je rekoī Jarejuwarete 'ga 'ā aeremiapoe'ema apoukaa jee, opājē mū 'ga 'ā iapoukaa jee. A'eramū 'ā pejejeporesagamū etee ee. Aipoa 'ā “Je futat Jejuī 'ga remimonofaramū 'e resaukaa pē nupe. Najefuewepawi je pē nupe imome'ua are ikue. ¹³ Pē nupe Jejuī 'ga mome'wau jepota'waramū etee pē nee ikue. Kwe pewara 'gā nee nanē je tepota'waramū nū 'gā nupe 'ga mome'wau nū. Pejeju'jawe futat pēē jee. Areko esage pāwē etee futat je pēē. A'ere je naenūi ka'aranūa pē nupe. A'e are sipo pēmara'ne je ree?

¹⁴ Mukūi je oi pē pyri ikue. 'Awamū nipo je tewau'japa pē pyri nū. Naenūi futari je ako mama'ea pē nupe ikue. Nafutari je pēka'aranūa. A'ere jeporomutaramū pē nee. Tejemuaēma tekou pē nee. Jera'yra 'jawe 'ā pēē jee. A'eramū je teporomutaramū pē nee. Sā'ā ta'yriara 'ga mama'e monoa wa'yra upe. Nakunumī arūi 'ā mama'ea omono 'uwa upe. Nan tee futat je mama'ea naenūi pē nupe. ¹⁵ Temama'ea pē nupe imonopaw ire miamū amunipo 'ā je teku'iramū etee futat tekou. Mama'ea taetu je 'ā iapou pē nupe pē poaawamū, Jejuī 'ga rerowiar wyyapiukaawamū pē

nupe. Teporomutaramū 'ā je pē nee. Pē nee jeporomutara te ra'u nepē moporomutarukari je ree nū?

¹⁶ Naenūi agawewi futat je 'ā mama'ea pē nupe. A'ea 'ā pekwaap. A'etea nipo pēē mū 'jau jee: "Paulo 'ga ore morytee ojee. O'meramū 'ga oree", 'jau futatee nipo pēē mū jee. ¹⁷ Namoryteei je pēē. Mama'e a'jea etee futat je amome'u pē nupe. Pē pyri omonoramū sipo 'gā mama'e renūi pē nupe rai'i? Naani. ¹⁸ Tito 'ga ako je omono pē pyri jarejewirera 'jawewara 'ga retee ai'i. Mama'ea sipo 'gā wenūi ako pē nupe rai'i? Pē morytee sipo 'gā nai'i? Naani. Je 'jawe etee futat Tito 'ga mama'e apoi. Je 'jawe futat 'ga rekoi.

¹⁹ "Paulo 'ga ojemome'u oree, 'esage ma'e 'ga ra'e, te'i etee 'gā jee 'jau', e'i 'ga, aru'e ore", 'jau sipo pēē mū jee? Naani. Kristu 'ga je'eg imū etee futat ore pē mu'ei. Jarejuwarete 'ga remianuwamū ore mama'e mome'ui pē nupe. Mama'e apou ore mama'e apoi pē poaawamū etee futat. ²⁰ Tejemuaēma je pē nee. Pē pyri tewae'm ire sipo maran jerea'aramū pē nee? Maran sipo pēnea'at je ree? Jeremifutara 'jawe sipo peko? Pēnemifutara 'jawe sipo je rekoi? Jepy'a'wyt je pēneko are. "Maran sipo 'gā nekoiojepyri je oramū?" 'jau je tejeupe etee futat. "Maran gatu nipo 'gā ajamuewe'em mama'e are? Maran gatu nipo 'gā ajurekoayawe'em? Maran gatu nipo 'gā oporomutare'emamū ajuee? Maran gatu nipo 'gā jerowiarape'ema ojee? Maran gatu nipo 'gā ajakurape'ema ajemogyau? Maran gatu nipo 'gā ojoje'ewu'jage'ema? Maran gatu nipo 'gā ajamamara'ne'ema", 'jau je tejeupe tepy'a'wyrāmū pē pyri teo are. ²¹ Tepy'a'wyrāmū tekou pē nekoarūe'em are. Pē nekoarūe'em ire nipo je 'arasigamū tekou pē pyri tewau. Pēē mū nipo mama'e tywera apou rakue. A'ere nipo nepejemuaēmi iapo re. Pejetywer awi pepoire'em ire nipo je tejaa'wau pētywer are. Nepēneatee nipo mama'e tywera apo awi. Kūima'efera 'gā ajuemireko mueupawe'emamū nipo je tejenosōu pē nui. Kūjāmera 'gā nanē nū ojomena mueupawe'emamū nipo je tejenosōu pē nui, tejaa'wau pētywer are nū.

13

'Gā mu'akwaapawet

¹ Pē pyri ako je oi mukūi ikue. 'Awamū nipo je 'ā tewau'japa pē nesaka nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue: "Majepeja 'ga etee nipo 'ga amū kwau 'eramū kasi peapyaka 'ga je'eg are ne. Mukūja 'gā te nipo ajee omome'u 'eramū te ki perowiat. Maranamū nipo muapya 'gā imome'wau 'eramū nanē pejeapyakau 'gā je'eg are nū",

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe ee rakue.

²⁻³ A'eramū je 'awamū 'jau mama'e tywera apoaramū pē nupe. Pē pyri tewau ako je 'i pē nupe ikue: "Pē pyri tejoru'japa nipo je najemuaēmu'jawi pē nee", 'jau ako je pē nupe ikue. "Teje'ega nipo je omoywyrafen pē nupe pēnemioapo tywer are", 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū je 'awamū 'jau'japa pē nupe nū: "Teje'ega nipo je omoywyrafen pē nupe", 'jau'japa pē nupe nū. Muku agawewi 'ā je rekoi pē nui. A'etea je aipo a'eu'jap pē nupe. "Kristu 'ga je'eg imū te nipo je teje'ega moywyrafeni pē nupe mama'e tywer awi pēneatee'emamū", 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū nipo pēē 'jau jee: "Kristu 'ga je'eg imū futat Paulo 'ga mama'e apoi", 'jau nipo pēē je resag ire. Kristu 'ga ako opājē wesaukat pē nupe ikue. 'Awamū 'ga 'ā esaukaru'japa pē nupe nū. 'Ga pājē mū etee futat je pē nerekoio. ⁴ Ypeywar are Kristu 'ga manūnamū 'ā 'gā amū 'jau 'ga upe rakue: "Nifuakari futari 'ga", 'jau 'ā 'gā amū 'ga upe rakue. A'ere 'ā 'ga Uwarete 'ga pājē mū 'ga ferawī rakue nū. Kristu 'ga 'jawe

futat ore norefuaakari arakou. A'ere 'ga opājē muri te oree. Korītu pe ore oramū Kristu 'ga mama'e apoukari ore upe opājē mū etee futat.

⁵ Pēnea'ar iki pejejee. “Kristu 'ga ree sipo je jemogypygyi tekou?” 'jau ki pēē pejejeupe. “Kristu 'ga ako werowiaaramū ore pype” 'ea 'ā pekwaap. A'ere 'ga werowiar awi pepoir ire nokoi futari pē pype. ⁶ “Paulo 'ga nanē nopoiri futari Kristu 'ga rerowiar awi” 'ea 'ā pekwaap. “Ga poirū 'gā nanē nopoiri 'ga wi nū” 'ea pēē ikwaawa nanē je afutat nū. ⁷ Jarejuwarete 'ga upe teje'ega monou pē nee tekou. “Epoar iki Korītu pewara 'gā otywer awi 'gā poir are”, 'jau je tekou 'ga upe pē nee. Nafutari je 'gā tejee te 'gā jemogypygya. “Paulo 'ga 'gā mu'e esage. Sā'ā 'gā jemogy esagea”, tejeupe 'gā 'e are je najere'a'ari. Pejemogy esage are tee je jerea'aramū. ⁸ Jejui 'ga rera mokwasi'wawamū etee je mama'e apoi. Naapoa'uweri je mama'ea Jejui 'ga mome'ua mateepaawamū. ⁹ Orojeupe mama'eay jesaukara 'eramū nipo Jejui 'ga rerowiar wyyapiukaa pē nupe. A'eramū ore araku'iramū orojeupe mama'e tywera jeuw are. Oroje'ega ore imonou Jarejuwarete 'ga upe pē nee jepi: “Ekatu'ok katu ki Korītu pewara 'gā. Jejui 'ga erowiar wyyapiukat 'gā nupe”, 'jau ore 'ga upe pē nee jepi. ¹⁰ Pē nui muku tekou je tejea'ara kwasiaa ka'aran are imonou pē nupe jepi. A'eramū nipo pejepeoia mama'e tywera apo awi. A'eramū nipo je pē pyri tewau teje'ega moywyräfene'ema pē nupe. Napē muorypawamū rūi 'ga ore monoi ojeupe oporowyky ma'eramū ikue. Werowiar wyyapiukaawamū te 'ga ore monoi pē nupe ikue. A'eramū nipo je Jarejararete 'ga je'eg imū pē mu'jau esage 'ga ree, 'ga rerowiar wyyapiukaa pē nupe.

¹¹ Kunumīmet, kūjāmet. Mīmeramū je ka'arana kwasiari imonou pē nupe. Pejemogy esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Peenuw iki pejejeupe je'eawer are. Pejeju'jawe pejejea'aramū mama'e are. Pēpota'wa ki pejejee. Nan pejemogyramū Janeruwarete 'ga futat 'ga rekoi pē pype. Janeruwarete 'ga ae ree iporomutat ma'ea. Ae mota'waramū nanē 'ga akou nū. 'Ga futat ako pē pype nan pejemogyramū.

¹² Jejui 'ga rerowiaaramū ki pēē pejejomana, pejejafutaa. Nan ae 'ga rerowiaaramū.

Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā juejue oje'ega omono pē nupe pē futaa.

¹³⁻¹⁴ Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Jarejuwarete 'ga pē nee 'ga poromutara nanē je afutat nū. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea pē nee ita'waa nanē je afutat nū.

Kweramū etee jeremimome'ua.

Garasi

Ymã te Janerwarete 'ga judeu 'gã mü'ëi imogyau wemiayuwamũ rakue. A'eramũ 'ga 'gã mu'jau wemifutar are. Judeu 'gã ojemojewagukaa ajaupe Jarejuwarete 'ga je'eg imũ jepi. Mama'ea 'gã i'wau 'ga je'eg imũ etee jepi. A'ere 'gã nupe etee 'ga aipo 'i rakue.

A'ere Jejuu 'ga ruri jane katu'oka najuejue etee futat. Werowiarãmũ 'ga jane katu'ogi. Ywag ipe Jejuu 'ga jewyr ire 'ga remimu'efera 'gã awau 'ga mome'wau kwe pe rakue. A'eramũ judeue'ema 'gã Jejuu 'ga rerowiaa kwaiwete rakue. A'eramũ judeu 'gã amũ awau 'gã newiri, judeue'ema 'gã mu'jau wemiapo are. A'ere 'gã judeue'ema futat. A'eramũ 'gã mama'e apowe'em judeu 'gã nupe Janerwarete 'ga 'eawer imũ. Nojemojewagukari 'gã judeu 'gã 'jawe. 'Gã nemu'urama nanẽ najudeu 'gã ma'e 'jawe. A'ere 'gã Jejuu 'ga rerowiari futari. A'eramũ Janerwarete 'ga 'gã mogyau wemiayuwamũ.

Garasi pewara 'gã judeue'ema futat. A'eramũ judeu 'gã amũ awau 'gã mu'jau wemiapofer are. A'eramũ Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe 'gã mueapyou ee. "Werowiarãmũ Jejuu 'ga pẽ katu'ogi. A'eramũ pẽẽ mama'e apou 'ga remifutar imũ etee futat. Najudeu 'gã 'jawe rũ pẽẽ. A'eramũ pẽẽ mama'e apowe'em 'gã 'jawe. Najaneremiapo are rũ Jejuu 'ga jane katu'ogi. Werowiaaramũ etee te 'ga jane katu'ogi" 'jau Paulo 'ga ikwasiaa 'gã nupe, 'gã mueapyou ee.

NaPaulo 'ga etee rũ ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe. Janerwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou inuga 'gã nupe.

¹ Je Pauloramũ ka'aran akwasiat imonou pẽ nupe. Je 'ã Jejuu Kristu 'ga remimonoferamũ. Ymã te Jejuu 'ga je monoi kwe pewara 'gã nupe omome'waramũ ikue. Nakũima'e tee 'ga rũ je mono 'ga mome'waramũ ikue. Jejuu 'ga futat je mogo omome'waramũ ikue. Na'gã amũ nupe rũ 'ga 'i: "Pe'je pejewau jeje'ega mome'wau Paulo 'ga upe", 'jawe'em. Jejuu Kristu 'ga retea futat je mogo ojee 'gã mu'jaramũ ikue. 'Ga manũ re 'ã 'ga Ruwarete 'ga Jejuu 'ga moferapa etee rakue. 'Uwarete 'ga retee 'ga je monoi kwe pewara 'gã mu'jawamũ ojee ikue. ² 'Au je pyri janerewirera 'jawewara 'gã amũ nekoi. 'Gã nanẽ oje'ega omono pẽ nupe, Jejuu 'ga remiayuwamũ Garasi ywy pewaramũ pẽ nupe.

³ Ku'jywa 'ga Janerwaretea. Jejuu Kristu 'ga nanẽ Janejararetea futat nũ. Afutat je 'gã nesagea pẽ nerekoa. 'Gã pẽ mopy'ata'waa nanẽ je ifutaa nũ.

⁴ Ymã te 'ã Jejuu Kristu 'ga jejukaukari 'gã nupe rakue. Jane wi janetywera moiawamũ 'ga ojejukaukaa 'gã nupe rakue. Ojejukaukaa 'ga 'gã nupe werowiaaramũ jane mü'jãwamũ mama'e tywera apoara 'gã nui. Ojeupe jane katu'okawamũ 'ga jejukaukari 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat 'ga jejukaukari 'gã nupe rakue. ⁵ A'eramũ jane 'ga muorypa jareojere'emamũ futat jarekatu'okawer are, 'jau je.

Morogyta esage

⁶ Jejuu Kristu 'ga 'ã pẽẽ erowiaa rai'i. Janerwarete 'ga futat 'ã pẽ pyyrũmũ pẽ mogyau Jejuu Kristu 'ga remiayuwamũ rai'i. Ma'eramũ sipo ajee pepoit 'ga rerowiari awi kamẽsiete rai'i? Pepoit 'ã 'ga rerowiari awi kamẽsiete rai'i. Ma'eramũ te 'gã amũ porogyta 'mea perowiat rai'i? 'Gã jepemu'e 'me are 'ã pẽẽ pejeapya mũina ekoete rai'i. Pejemoryteekaa ekoete 'ã 'gã nupe rai'i. Jeku'iaip je ako pẽ nee ai'i. A'ere 'ã je mu'arasig etee pejepe pejejee

nū. ⁷ Nitywi kwe pe morogyta esage amū. Nitywi futari morogyta yau mū kwe pe. Jejuī Kristu 'ga mome'ua etee te morogyta esagea. A'ere 'ā 'gā amū oi pē pyri mama'e amutee mome'wau pē nupe rai'i. "Toromojopy'ru Kristu 'ga 'eawera 'jau", 'jau 'gā 'ā rai'i numiamū. ⁸ Ymā te ako ore pē mu'ei Jejuī Kristu 'ga je'eg are ikue. A'ere 'ā 'ga amū oi o'meramū pē nupe rai'i. A'eramū je Jarejuwarete 'ga Kristu 'ga mome'u 'me ekoeteara 'gā nereko tywera futaa. Ore mū agawewi amunipo 'ā mama'e amutee te mome'wara 'gā nereko tywera futaa. Ywagipewara 'gā amū agawewi amunipo 'ā 'ua o'meramū pē nupe. A'etea amunipo 'ā je Jarejuwarete 'ga i'me ma'e 'gā nereko tywera futaa. Mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gā monoa amunipo 'ā je ifutaa. ⁹ Ymā te ako ore morogyta esage mome'ui pē nupe ikue. Aipo renuw ire ako pēē Jejuī Kristu 'ga rerowiaa ikue. A'eramū ako ore 'jau pē nupe ikue: "Arafutar ore Jarejuwarete 'ga mama'e amutee are pē mu'jara 'gā monoa mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau agawewi ako ore pē nupe ikue. 'Awamū je aipo 'jau'japa pē nupe nū. Afutat je Jarejuwarete 'ga mama'e ekoete are pē mu'jara 'gā monoa mama'eukwaawa rapyaw ipe, 'jau je 'awamū taetu te'ŷina pē nupe. ¹⁰ Na'gā amū maku'iawamū rūi je aipo 'jau. Naani. Afutat je Jarejuwarete 'ga ku'ia tejee. 'Auwara 'gā maku'iawamū etee mama'e apo re amunipo 'ā je naapoi futari mama'ea Kristu 'ga remifutar imū.

Paulo 'ga jemome'uawet

¹¹ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe. A'eramū je teporomome'uweramū Kristu 'ga ree pē nupe. Na'auwara 'ga amū je'ega rūi je ako amome'u pē nupe ai'i. ¹² Na'auwara 'ga amū rūi imome'wau jee. Na'auwara 'gā amū rūi te je mu'e ee ikue. Jejuī Kristu 'ga futat omome'u jee ikue.

¹³ Jeremiapofera nipo 'ga amū omome'u pē nupe rakue. Je 'ā judeua futat. Ymā je mama'e apoi judeu remiapou etee ikue. Jejuī 'ga rerowiaara 'gā je erekou tywet ikue. "Tamateepap 'ga rerowiaara 'gā 'jau", 'jau je ikue. Najemuaēmi futari je 'gā nee. ¹⁴ Judeuramū orojemiapou etee futat je mama'e apou ikue. Tepyutuna 'gā apyraapa je mama'e apou orojemiapofer imū etee futat. Oroypy 'gā je'ega je enupa katu katu tekou ikue. Tekotee 'gā je imu'jau ee ikue.

¹⁵ A'ere Janeruwarete 'ga ymā we futat je pyyrūi oje'ega mome'waramū rakue. Je'are'emauwe futat 'ga je pyyrūi ojeupe mama'e apoaramū rakue. Naapoi agawewi je mama'e esagea ikue. A'etea 'ga je pyyrūmū ojeupe oporowyky ma'eramū rakue. ¹⁶ Wa'yra 'ga 'ga esaukaa jee ikue. "Ere ewau jera'yra 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. "Morogyta esagea ene imome'wau jera'yra 'ga ree 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. Tejeupe aipo 'ga 'e ypyrauwe je 'ga rerowiaa. Ma'eramū je 'ā na'gā amū temu'akwaawer imū rūi 'ga mome'ui 'gā nupe. ¹⁷ Jerusareg ipe miamū je nooi, "je mu'e pejepe", 'jawe'em Jejuī 'ga remimono ppyfera 'gā nupe nū. Je renunewe agawewi 'gā porowykyi Jejuī 'ga upe. A'etea je nooi, "je mu'akwaap pejepe", 'jawe'em 'gā nupe ikue. Tejeupe aipo 'ga 'e ypyrauwe je 'ga rerowiari ikue. Arabia ywy pē ra'ne je tewau ikue. A'e awi je tejua Damasco pe ikue nū. ¹⁸ Muapyyra kwara kwaw ire te je tewau Jerusareg ipe Pedro 'ga resaka ikue. 'Ga kwaapa je tewau. Mukūja etee je morowykye'ema magwapa 'ga pyri tekou ikue. ¹⁹ A'ere je naesapawi Jejuī 'ga remimonofera 'gā. Tiago 'ga etee je esaka, Jarejararete 'ga rewirera 'ga etee je esaka.

²⁰ Mama'e a'jea etee je ikwasiaa ka'aran are imonou pē nupe. Janeruwarete 'ga je'me'ema akwaap.

²¹ Jerusareg awi je tewau kwe pe, Siria ywy pe, Sirisia ywy pe. Mimer imū je tewau ikue nū. ²² Ma'eramū 'ā Judeja ywy pewara 'gā naje resagi. ²³ Jerera etee 'gā enupa. "Jane rereko tywearera 'ga oo Jejuī 'ga mome'wau 'gā nupe, 'ga rerowiarukaa 'gā nupe" e renupa. "Ymā ako 'ga Jejuī 'ga rerowiaaramū jane apisi are etee 'ga fieweramū rakue" 'ea 'gā ikuwaapa futat. "A'ere 'gā 'awamū 'ga rerowiari jane 'jawe" 'ea nanē 'gā enuwu'jau'japa futat. ²⁴ A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa je ree. "Paulo 'ga erekatu'ok rai'i. Eja'yra 'ga ererowiarukat 'ga upe rai'i, ore rereko tywearera 'ga upe rai'i. Aipoa esage oree", 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa je ree.

2

Jerusareg ipe 'ga jemome'uawet

¹ Katosi kwara magwaw ire je tewau tejewya Jerusareg ipe ikue nū. Panape 'ga awau je rupi. Tito 'ga nanē je erawau orojeupi nū. ² Tejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee je tewau peu. "Ekwap Jerusareg ipe", 'jau 'ga jee ikue. A'eramū je tewau. Peu tewau je teporogytau Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'gā nupe. Amueapyo je 'gā judeue'ema 'gā nupe teje'eg are. "Peenup katu katu jeje'ega. Nan tee futat je 'gā mu'ei" 'jau je 'gā nupe, 'gā mueapyou te'eawer are. "Gā 'wyrriara 'gā nupe etee je imome'wau. A'eramū je 'jau tejeupe: "Nia'wryi 'ga je'ega, e'i sipo 'gā jee", 'jau je tejeupe. A'eramū je teporonupa ee 'wyrriara 'gā nupe etee: "Aje'eg ekoete te je tekou?" 'jau je teporonupa ee 'gā nupe. A'ere 'gā 'i: "Naani. Ajea futat eneje'ega", 'jau 'gā jee, jeje'ega renuw ire. ³ Jeremireroofera 'ga, Tito 'ga, gregoa. Najudeua rūi 'ga. A'eramū 'ga ojewage'emamū. A'etea Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'gā 'ga mojewagukare'ema jee. "Eroo 'ga imojewagukaa 'gā nupe jarejemiapou", 'jawe'em 'gā jee.

⁴ Ore porogytaramū tekotee 'gā 'ua osou ore pyri. Oreje'ega renupa 'ua. Aipo 'gā i'me ma'ea. "Jejuī 'ga ore aruerowiat arajemogyau", 'jau futatee aipo 'gā oree. "Jejuī Kristu 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gā nuapoi mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imū. Aipoa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe", 'jau futatee 'gā oree. "Moisesi 'ga remikwasiarer imū 'gā mama'ea 'ga iapo'e'emamū, Janeruwarete 'ga nokatu'ogi Jejuī 'ga rerowiaara 'gā", 'jau futatee 'gā oree. Aipo 'gā "Eroo ejeupi 'ut ma'e'era 'ga imojewaka Moisesi 'ga remikwasiarer imū", 'jau jee. ⁵ A'ere ore naruerowiari 'gā. "NaMoisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara etee rūi 'ga okatu'ok. Jejuī Kristu 'ga rerowiaara 'gā etee te Janeruwarete 'ga okatu'ok", 'jau ete ore 'gā nupe. "Jejuī Kristu 'ga rerowiaaramū Janeruwarete 'ga 'jau janee: Enesesage jee, 'jau 'ga janee, 'ga rerowiaaramū 'ea morogyta esage futat. NaMoisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara 'gā nupe rūi 'ga aipo 'ga 'i. Jejuī 'ga rerowiaaramū jane upe etee te 'ga aipo 'ga 'i", 'jau ore 'gā nupe.

⁶ A'ere Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'gā oje'ega nomoywyrarafeni jee ikue. (Peuwara 'gā 'jau 'gā nupe, ore'wyrriat, 'jau 'gā 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga upe jane jareju'jawe etee futat jane jemogyi. Je upe nanē jane jareju'jawe ete jarejemogyau nū.) A'eramū 'ā 'gā 'wyrriara 'gā oje'ega nomoywyrarafeni jee ikue. "Nan etee emu'e 'ga", 'jawe'em 'gā jee ikue. A'jea futat je 'gā mu'eawera. A'eramū 'gā oje'ega moywyrarafene'ema jee. Tito 'ga nanē 'gā imojewagukare'ema jee.

⁷⁻⁸ Eapyo 'gā Jarejuwarete 'ga je mono are. Pedro 'ga ra'ne futat Janeruwarete 'ga omono judeu 'gā nupe Jejuī 'ga ree 'gā mu'jaramū rakue. Opājē 'ga imua 'ga upe ojeupe 'ga moporowykyukaawamū rakue. 'Ga 'jawe futat Janeruwarete 'ga opājē mua jee, je monou judeue'ema 'gā nupe

wa'ya 'ga ree 'gã mu'jaramũ. ⁹ A'eramũ 'wryiara 'gã 'jau oree: "A'jea futat. Janeruwarete 'ga pê mogoi Jeju Kristu 'ga ree judeue'ema 'gã mu'jaramũ. A'eramũ pêe pejemogou 'ga upe oporowyky ma'eramũ ore pyri", 'jau ete 'gã jee, Panape 'ga retee. "Pe'je pejekou Jeju 'ga mome'waramũ judeue'ema 'gã nupe. Ore 'ã jarepytuna 'gã nupe 'ga mome'waramũ", 'jau 'gã oree. Tiago, Pedro, Juã. Mĩmera 'gã aipo 'jau oree ikue. ¹⁰ Aipo e'i etee te aje 'gã oree ikue: "Pënea'ar iki ikaraemãe'ema 'gã nee, Jerusareg ipewara 'gã nee. Pepoar iki 'gã, mama'e mua 'gã nupe", 'jau 'gã oree. Aipoa ore aruapo arakou. Mama'ea ore imonou arakou 'gã nupe. Aipoa esage jee.

Pedro 'ga upe oje'ega moywyrafenawet

¹¹⁻¹⁴ A'ere Pedro 'ga awau owaëma Ätioki pewara 'gã pyri, Jeju 'ga rerowiaara 'gã pyri. Peu akou 'ga ojemi'wat judeue'ema 'gã pype etee futat. Ymã ore judeuramũ norojemi'wari judeue'ema 'gã pyri ikue. A'ere ore Jeju 'ga rerowiar ire ore poiri aipo awi. A'eramũ Pedro 'ga ojemi'waa ekoete te futat 'gã pyri. Poje Tiago 'ga pyriwara 'gã amũ 'ua owaëma Jerusareg awi. 'Gã nesakawe Pedro 'ga opojo'ogamũ judeue'ema 'gã nui. Okyje 'ga opytuna 'gã nui. "Gã nã'ã nopoiri futari orojemiapofer awi re'ã. Nojemi'wari futari nã'ã 'gã imojewagipyre'ema 'gã pyri re'ã", 'jau Pedro 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga opojo'ogamũ judeue'ema 'gã nui. 'Ga pojo'oga resakawe ajepeja Jeju 'ga rerowiaara 'gã nanë opojo'ogamũ 'gã nui nũ. Panape 'ga miamũ ojemu'jau 'ga ree. A'ere 'gã naJeju 'ga remifutar imũ rui aipo apoi. A'eramũ je 'gã nesakawe teje'ega moywyrafena Pedro 'ga upe. "Ma'ja te ereapo, ki Pedro?", 'jau je 'ga upe 'gã nemianuwamũ. "Ene 'ã judeua je 'jawe. Ymã te ako Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are judeuramũ janee rakeu. A'eramũ ako jane mama'e apou 'ga remikwasiarer imũ etee ikue. A'ere 'ã jane 'awamũ jane jemogyi Jeju 'ga rerowiaaramũ. Niapou'jawi jane mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imũ. Ma'eramũ ene judeue'ema 'gã mu'jau Moisesi 'ga remikwasiarer are? Ma'eramũ sipo ene mama'e apoukaa Moisesi 'ga remikwasiarer imũ 'gã nupe?" 'jau je Pedro 'ga upe teje'ega moywyrafena.

Jeju 'ga rerowiaara 'gã katu'okawet

¹⁵ Ore 'ã judeua. Judeua futat orejara 'gã. Ma'eramũ 'ã ore judeuretea. "Namama'e tywera apoara rui ore judeue'ema 'gã 'jawe", 'jau ore arajaupe jepi. ¹⁶ "Judeuramũ agawewi futat ore. A'etea Jeju Kristu 'ga rerowiaara 'gã etee esage Jarejuwarete 'ga upe" 'ea ore ikwaapa. Janeruwarete 'ga nanë 'jau janee: "Jera'ya 'ga ererowiat ekou. A'eramũ ene ejesageramũ jee", 'jau 'ga janee Jeju Kristu 'ga rerowiaaramũ. NaMoisesi 'ga remikwasiarer imũ mama'e apo are rui 'ga aipo 'jau janee. Jeju Kristu 'ga rerowiamũ te 'ga 'i janee: "Jera'ya 'ga perowiat pejemogyau. A'eramũ pêe pejesageramũ jee", 'jau 'ga janee. Aipo ni'i ekoetei 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer imũ mama'e apoara 'gã nupe, Jeju 'ga 'gã erowiare'emamũ. ¹⁷ Kristu 'ga ree ore jemogypygi arajemogyau. A'eramũ ore orojesageramũ Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga ree orojemogypygi ire ore oropoia Moisesi 'ga remikwasiarer are orojemogypygi awi. "NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rui Janeruwarete 'ga 'i janee: Eneresage jee, 'jau. A'eramũ jane jarepoia 'ga remikwasiarera rerowiar awi ee jarejemogypygi awi 'jau", 'jau ore arajaupe. A'eramũ 'gã amũ 'jau oree: "Nia'wryi futari Moisesi 'ga je'ega renupare'ema 'gã. Judeue'ema 'gã nuenuwi 'ga je'egera. A'eramũ 'gã wa'wrye'emamũ Jarejuwarete 'ga upe", 'jau futatee 'gã amũ oree. "A'eramũ pêe pejea'wrye'emamũ 'gã 'jawe. Kristu 'ga ree pejemogypygi ire nepeanuwu'jawi Moisesi 'ga je'egera pejemogyau. Kristu 'ga pê motywerukat Jarejuwarete 'ga upe", 'jau futatee 'gã amũ oree. A'ere naani. O'meramũ te

'gā 'i. Kristu 'ga najane motywerukara'uweri 'ga upe. ¹⁸ A'ere je poiri Moisesi 'ga remikwasiarera rerowiar are tejemogypygyg awi ai'i. Na'ga remikwasiarera renuw are rūi Janeruwarete 'ga jetywera moiri je wi. Moisesi 'ga je'egeera renuwa upe tejewyr ire amunipo 'ā je jemytweri Jarejuwarete 'ga upe. "Taenupap Moisesi 'ga je'egeera 'jau", a'e je tejeupe ikue numiamū. A'ere je naenupawi futari 'ga je'egeera ikue. A'eramū je tejemotywea ete Jarejuwarete 'ga upe rakue.

¹⁹ Na'ga remikwasiarera renuw are rūi Janeruwarete 'ga jetywera moiri je wi. A'ere je 'ga remikwasiarera mogyta re futat tetywera kwaawi ikue. "Kuu. Naapoi futari je mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imū tekou", 'jau je tejeupe 'ga remikwasiarera mogyta re. "Kristu 'ga amanū 'ypeywar are jetywera moiawamū rakue. 'Ga manū are Janeruwarete 'ga jetywera moia je wi" 'e renupa ai'i. A'eramū je Moisesi 'ga remikwasiarera rerowiar are tejemogypygyg awi tepoia. Ymāwarera mama'e awi je tepoiapap 'awamū. A'eramū je "Awamū Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apou tekou", 'jau je tejeupe, tetywera 'ga imoir ire ai'i. Werowiarāmū Kristu 'ga je muēma Moisesi 'ga remikwasiarera renupara 'gā nui. ²⁰ Ma'eramū je 'awamū tefuwere'emamū futat tejemifutar imū mama'e apo are. Kristu 'ga ree je jemujari 'ga rerowiarāmū. 'Ga futat je rereko. Kristu 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea. Je ree 'ga poromutaramū. Jetywera moiawamū 'ga ojekukaukaa rakue. Ma'eramū 'ā je 'awamū jefuweramū mama'e apou 'ga remifutar imū etee. ²¹ Naapoi agawewi je mama'e esagea Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'etea 'ga je katu'ok Kristu 'ga je erowiarāmū ai'i. A'eramū je tejemogypygyka Kristu 'ga ree etee. Kristu 'ga jane erowiarāmū Janeruwarete 'ga 'jau jane: "Jera'yra 'ga ererowiat. A'eramū ene ejesageramū jee", 'jau 'ga janee. Moisesi 'ga je'egeera renuwa jane muesage re amunipo 'ā Kristu 'ga amanū ekoete rakue. A'ere naani. Namanū ekoetei 'ā 'ga rakue. Kristu 'ga futat jane mota'wa 'Uwarete 'ga upe. Kristu 'ga jane erowiarāmū tee 'ga 'i janee: "Pēnesage jee", 'ga 'i janee, wa'yra 'ga jane erowiarāmū.

3

Jarejuwarete 'ga jane erowiaa

¹ Pēē 'ā Garasi wyy pewaramū peje'akwaawe'ema pemut pejejeypy. Aw'ya te pē morytee rai'i nū, 'jau je pē nupe. Amueapyo agawewi ako je pēē Jejui Kristu 'ga manū are ikue. "Ypeywar are amanūam ipe Kristu 'ga janetywera mepyi rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, Kristu 'ga jane erowiarāmū", 'jau je ako pē nupe ikue, pē mueapyo ee ikue. ² A'eramū ki pejejea'aramū je'eawer are. Moisesi 'ga 'eawera renuw ire sipo Janeruwarete 'ga U'agesage muri pē nupe? Naani. Kristu 'ga mome'ua pēē erowiar ire te Janeruwarete 'ga imuri pē nupe. ³ Ma'eramū sipo ajee peje'akwaawe'ema pemut pejejeypy? Kristu 'ga pēē erowiar pyramū ako Janeruwarete 'ga opājē mua pē nupe ikue, wemifutara apoukaa ako pē nupe opājē mū ikue. Ma'eramū sipo ajee pepoit 'ga ree pejemogypygyg awi rai'i? Pejejewya 'ā pejemiapofer ymanera upe ete rai'i nū? ⁴ Kristu 'ga ree pejemogypygygamū ako tekotee 'gā pē nerekou tyweaete agawewi 'ga ree ikue. A'ete ako pēnuag pejereko tywera upe ikue. Pēnuag ekoete sipo aipo upe rakue? A'eramū sipo pēē 'awamue pejejoia Kristu 'ga rerowiar awi? Naani. Nepepoiri futari 'ga rerowiar awi. ⁵ Moisesi 'ga remikwasiarera renuw are sipo Janeruwarete 'ga U'agesage muri pē nupe? Naani. 'Ga je'egeera renuw are sipo Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukari pē

nupe opājē mū? Naani. Jejui Kristu 'ga mome'ua pēē erowiarāmū te 'ga aeremiapoe'ema apoukari pē nupe opājē mū.

⁶ Pēnea'ar iki Abraão 'ga rekwawer are. Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe Abraão 'ga ree rakue. “Abraão 'ga Janeruwarete 'ga werowiat rakue. Werowiarāmū Janeruwarete 'ga 'i 'ga upe rakue: Abraão 'ga esage jee, 'jau 'ga 'ga upe werowiarāmū”, 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. ⁷ A'eramū Janeruwarete 'ga rerowiaara 'gā juejue Abraão 'ga juapyrera 'jawewaramū ajemogyau. Aipoa 'ā pēē ikwaapa. ⁸ Ymā te Janeruwarete 'ga 'i aipo 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Je rerowiaaramū ereko. A'eramū ene ejesageramū ekou jee. Tejerowiaara 'gā nupe juejue nipo je 'i, pēnesage jee, je 'i. Ene upe te'eawera 'jawerimū etee futat je 'i 'gā nupe tejerowiarāmū”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. “Judeue'ema 'gā nupe miamū nipo je 'i: Pēnesage jee, je 'i, ene 'jawe 'gā tejerowiarāmū”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe u'eawera kwasiarukaa 'ga amū upe rakue. ⁹ Werowiarāmū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou Abraão 'ga upe. A'eramū 'ga jane upe nanē mama'e esage mua nū. Abraão 'ga upe imuawera 'jawe 'ga imua janee werowiarāmū.

¹⁰ Moisesi 'ga je'egera renupara 'gā ojemote'aa Jarejuwarete 'ga upe. Nuenupawī futari 'gā 'ga je'egera. A'eramū 'gā ojemote'aa Jarejuwarete 'ga upe. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue: “Anure nipo Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga je'egera renuwaipara 'gā monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are rakue.

¹¹ “Moisesi 'ga je'egera erenup katu katu. A'eramū ene ejesageramū jee”, ne'i Janeruwarete 'ga 'ga amū upe. Naani. Ojee ojemogyppyk ma'e 'gā nupe etee te Janeruwarete 'ga 'i: “Pēnesage jee. A'eramū je pē mogyau 'au tejepyri nakwaparimū warāu rūi futat”, 'jau 'ga 'gā nupe. ¹² Ymā Janeruwarete 'ga aipo 'jawe'em rakue: “Pejemogyppyg iki je ree”, ne'i te rūi 'ga rakue. “Perowiat te ki jeje'ega”, e'i te 'ga rakue. “Moisesi 'ga remikwasiarera renup katuara 'gā etee te ajemogy nakwaparimū rūi”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. A'ere 'gā nuenupawī futari Moisesi 'ga remikwasiarera je'ega rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'gā nupe: “Nepeenupawī futari 'ga remikwasiarera je'ega. A'eramū je pē nerekou tyweaete ee. Mama'eukwaawa rapyaw ipe nipo peo pejemanū re”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue.

¹³ A'ere 'ā Kristu 'ga manūi 'ypeywar are janetywera mepyawamū rakue. Kristu 'ga Janeruwarete 'ga erekou tywerukaa janetywer are rakue. A'eramū 'ga jane rerekou tyweru'jape'ema ee, Kristu 'ga jane erowiarāmū. Ymā 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are rakue: “Nia'wryi te 'ypeywar are u'am ma'e 'gā jee”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. A'eramū 'ga Kristu 'ga upe 'ypeywar are janetywera renu'ama upe aipo 'jau rakue. Janetywer are Janeruwarete 'ga Kristu 'ga rerekou tywerukaa rakue. A'eramū 'ga, Kristu 'ga jane erowiarāmū, jane rerekou tyweru'jape'ema futat. Naani. Kristu 'ga jane erowiarāmū te 'ga 'i janee: “pēnesage jee”, 'jau.

¹⁴ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Je rerowiaaramū ereko. A'eramū ene ejesageramū jee”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. “Ypeywar are Kristu 'ga manūa omepypap janetywera rakue. A'eramū 'ga 'awamū, pēnesage jee”, 'jau judeue'emamū pē nupe Jejui Kristu 'ga pēē erowiarāmū. Kristu 'ga jane erowiarāmū, Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee, u'eawer imū etee futat.

U'eawer imū 'ga mama'e apoi

¹⁵ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe. A'eramū je, tamueapyo 'gā ee 'jau, 'jau je pē nupe. Sā'ā ae ajamama'e futaa ijara momoranuwa. A'eramū 'ā ijara 'ga: “Nan ki ajee siapo jarejaupe”, 'jau 'ā 'gā

ajaupe. A'eramũ 'ã 'gã u'eawer imũ etee futat ikwasiaa ka'aran are inuga. Ikwasiapaw ire 'ã 'gã wera kwasiaa ee. A'eramũ 'ã 'gã mama'e apou ajaupe wemikwasiarer imũ etee futat. Ikwasiapaw ire 'gã 'ã imoiru'jape'ema futat nũ. U'eawer imũ etee futat 'gã iapou ajaupe. ¹⁶ Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega Abraão 'ga upe rakue. "Tamonu mama'e esagea ene upe 'jau. Enejuapyrama 'gã nupe 'jau nipo je imonou. Tekotee 'gã nupe nanẽ nipo je mama'e esage monou ene ree, enejuapyrama 'gã nee 'jau nipo je imonou", 'jau 'ga 'ga upe rakue. Na'ga juapyra 'gã nupe juejue rũi 'ga 'i. 'Ga juapyrama 'ga amũ upe etee 'i te 'ga 'i aipo 'jau. Aipo 'ga upe 'ga 'ea, Kristu 'ga upe, 'ga 'ea te. ¹⁷ Abraão 'ga upe aipo 'e re Janeruwarete 'ga 'jau: "Taapo mama'ea te'eawer imũ etee futat 'jau", 'jau 'ga rakue. A'ere, kwaturu sêtui trîta kwara kwaw ire, Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. A'ere 'ga nomoka'jami futari Abraão 'ga upe u'eawera. A'eramũ 'ga 'awamũ Abraão 'ga upe je'eawera nia'wyrĩ 'jawe'em 'ga. Naani. U'eawer imũ etee futat 'ga mama'e monoi Abraão 'ga upe, Abraão 'ga upe, Abraão 'ga juapyra 'ga upe nanẽ nũ. ¹⁸ NaMoisesi 'ga je'ega renuw are rũi 'ga mama'e esage monoi 'ga upe. Naani. 'Ga upe u'eawer imũ etee te 'ga imonoi 'ga upe. Wemifutar imũ etee 'ga imonou 'ga upe u'eawer imũ etee futat.

¹⁹ A'eramũ nipo pẽẽ mũ 'jau jee: "Ma'eramũ sipo ajee Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue?" 'jau nipo pẽẽ mũ jee. Naani. Oje'ega 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe. Oretywer are ore mueapyoawamũ te 'ga iapoukari rakue. Abraão 'ga juapyrama 'ga rure'emaue Moisesi 'ga remikwasiarera oretywera kwaawukaa oree rakue. Kristu 'ga Abraão 'ga juapyrama. Kristu 'ga upe Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Tamonu mama'e esagea 'gã nupe 'ga ree 'jau", 'jau 'ga Kristu 'ga mome'wau rakue. Ywagipewara 'gã nupe Janeruwarete 'ga oje'ega rerurukari Moisesi 'ga upe rakue. 'Ga upe etee te 'ga erurukari. A'eramũ Moisesi 'ga te imome'wau 'gã nupe. Anurẽ Moisesi 'ga 'ga je'ega kwasiaa inuga ka'aran are oree rakue. ²⁰ A'ere Janeruwarete 'ga oje'ega nuerooukari Abraão 'ga upe. Janeruwarete 'ga retea futat oje'eg 'ga upe.

Kristu 'ga 'eawera Moisesi 'ga remikwasiarera py'rau

²¹ Abraão 'ga upe ra'ne Janeruwarete 'ga oporogytau rakue. A'ere 'ga oje'ega monou Moisesi 'ga upe rakue. Moisesi 'ga upe 'ga 'eramũ sipo 'ga 'i: "Abraão 'ga upe je'eawera nia'wyrĩ", 'jau sipo 'ga rakue? Naani. Kwe pe mama'e esage mũ apoa oje'pyri jane reroo re amunipo 'ã Janeruwarete 'ga 'i rakue. A'eramũ amunipo 'ã 'ga jane rerawau oje'pyri jane mama'e apower are. A'ere nitywi mama'e esagea mũ kwe pe ywag ipe ae monoara. ²² "Nitywi futari mama'e esage apoara 'gã amũ jee. Najuejue etee futat 'gã tywetyweramũ jee. 'Gã tywera 'gã nerekou", 'jau 'ga ojeupe rakue. Ako esage agawewi futat 'gã. A'etea 'ga Jejui Kristu 'ga ree ojemogypyky ma'e 'gã ete omogy nakwaparimũ ete rũi u'eawer imũ etee futat. Kristu 'ga ree ojemogypyky ma'e 'gã etee 'ga imogyau oje'pyri nakwaparimũ rũi.

²³ Ywy pe 'ga rure'emaue ore judeuramũ Kristu 'ga rerowiare'ema arajemogyau. 'Ga rure'emamũ ore Moisesi 'ga remikwasiarera etee erekou. "Janeruwarete 'ga ka'arana okwasiarukat Moisesi 'ga upe janetywer are jane mu'jawamũ", 'jau ore. A'ere 'ga ne'i futari oree: "Moisesi 'ga remikwasiarera peenup. A'eramũ pẽẽ pejejesageramũ jee", 'jawe'em 'ga oree Moisesi 'ga remikwasiarera renuw are. Jejui 'ga ore erowiar ire tee 'ga aipo 'jau oree. ²⁴ Sã'ã ae wa'yra monoa moromu'jara mũ 'ga po pe, wa'yra mu'jaukaa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. 'Ga remikwasiarera mogytaramũ ore orojemu'jau Jarejuwarete

'ga remifutar are numiamũ. A'ere ore naruenupawi 'ga je'ega. Kristu 'ga 'ur ire, judeuramũ ore mũ 'ga rerowiaa. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau oree: "Kristu 'ga perowiat pejemogyau. A'eramũ pẽẽ pejesageramũ jee", 'jau 'ga oree, Kristu 'ga ore erowiar ire. ²⁵ 'Awamũ ore Kristu 'ga rerowiar ire mama'ea naruapoi Moisesi 'ga remikwasiarer imũ.

²⁶ 'Awamũ pẽẽ najuejue etee Kristu 'ga ree pejemogyau pejemogyau. A'eramũ pẽẽ najuejue etee pejemogyau Jarejuwarete 'ga ra'yramũ. Judeuramũ, judeue'emamũ. Mimeramũ juejue futat pẽẽ Jarejuwarete 'ga ra'yramũ, Kristu 'ga pẽẽ erowiar ire. 'Ga rerowiar ire pẽẽ pejemujaa 'ga ree nanẽ nũ. ²⁷ Kristu 'ga pẽẽ erowiarimũ 'ga amũ pẽ pẽ pymĩau 'y pe Kristu 'ga rerowiaara resaukaawamũ. Pejepymĩ re pẽẽ pejemujaa 'ga ree. A'eramũ 'ga pẽ nerekou. ²⁸ Jarejuwarete 'ga upe jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe etee futat. Judeuramũ, judeue'emamũ, oje'wyrarete pewaramũ, ka'a pewaramũ, kũima'eramũ, kũjãnamũ. Mimeramũ jane jareju'jaju'jawe etee futat jarejemogyau 'ga upe. Kristu 'ga rerowiarimũ jane jarejemujaa 'ga ree. A'eramũ jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Majepei 'yweteewara 'jawe jarejemogyau. ²⁹ Kristu 'ga remiauwamũ pejemogyau re pẽẽ pejemogyau Abraão 'ga juapyrera 'jawewaramũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga mama'e esage monou pẽ nupe, Abraão 'ga upe u'eawer imũ etee futat.

4

¹ 'Awamũ je pẽ mueapyoi kunumĩ are. Sã'ã jane jareja'yra 'gã nupe jarekaraemã monoa. A'ere 'ã kunumĩ naeapyoi we ee ojejuka are. A'eramũ 'ã ae tuwamũ 'jau wemiayuwa 'gã nupe: "Tekaraemã je amono teja'yra 'ga upe ai'i. A'ere 'ga nojemotuwi we. A'eramũ 'ga ojejukawe'em ee. A'eramũ pẽẽ pejejekau ee 'ga upe jee ra'ne. 'Ga jemotuw ire 'ga ma'ea futat, 'ga upe jeremimonofera", 'jau nipo 'ga ruwa 'ga wemiayuwa 'gã amũ nupe. Waranupe'emawe futat kunumĩ 'ga 'uwa 'ga karaemã jaramũ futat akou. A'etea 'ga 'uwa 'ga remiayuwa 'gã je'ega renupa. ² 'Ga aranuwe'emamũ 'ga ruwa 'ga remiayuwa 'gã ojejukau 'ga ree, 'ga karaemã are. 'Uwa 'ga remifutara 'ara rupi kunumĩfera 'ga okaraemã mujaa etee te. A'eramũ futat 'ga mama'e apou wemifutar imũ etee futat. ³ Nan tee futat ore judeuramũ mama'e apoi Jarejuwarete 'ga upe Moisesi 'ga remikwasiarer imũ etee futat ikue. 'Ga ra'yra 'ga rure'emamũ ore Moisesi 'ga je'ega renupa. ⁴ A'ere Janeruwarete 'ga, wemifutara 'ara rupi, wa'yra 'ga muri ywy pe rai'i. Wa'yra 'ga 'ga imu'arukaa kũjã eẽ mũ wi rakue. 'Ga ra'yra 'ga, Kristu 'ga etee te Moisesi 'ga je'egera wenup katu katu rakue. ⁵ 'Ga je'ega 'ga enupa katu katu ore mueateupap mama'e ymaner awi, 'Uwarete 'ga ra'yramũ 'ga ore mogyawamũ 'jau. Werowiarimũ 'ga jane mogyau 'Uwarete 'ga ra'yramũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga wa'yra 'gã nupe wemimonofera mua janee. ⁶ Pẽẽ nanẽ 'ga ra'yramũ nũ. Sã'ã 'ga U'agesage mura pẽ nupe. A'eramũ ore pẽ kwaapa. "Janeruwarete 'ga U'agesagea amut 'gã nupe", 'jau ore. A'eramũ ore "Janeruwarete 'ga ra'yramũ 'gã jemogyi" 'e kwaapa pẽ nesag ire. A'eramũ 'ga 'Agesagea, Kiapi'ni, jane mu'eukaa Jarejuwarete 'ga upe. ⁷ A'eramũ pẽẽ a'eramũ na'ga upe mama'e apoara etee rũi pejemogyau. Naani. 'Ga ra'yramũ nanẽ futat pejemogy nũ. A'eramũ 'ga a'eramũ wa'yra 'gã nupe wemimonofera monou pẽ nupe nanẽ nũ.

Paulo 'ga wearamũ 'gã nee

⁸ Ymã te 'ã nepekwaawi Jarejuwarete 'ga rakue. 'Ga kwaape'ema 'ã pẽẽ maira'mea etee ipojeupa rakue, pejejeorywamũ ee rakue. ⁹ A'ere 'ã

pěē 'awamū Jarejuwarete 'ga pekwaap pejejemogyau. 'Ga futat pekwaap. Ojekwaawukat 'ga pē nupe, wemiayuwamū 'ga pē mogyau. Ma'eramū sipo ajee peje'akwaawe'emawera pemut ete te pejejeypyu rai'i nū? Pejewyt ete 'ā pejemaira'me upe rai'i nū? Nipājēi maira'mea. Janeruwarete 'ga te pājēreteā. A'etea 'ā pēē pejejewya ekoete maira'me pojeuwa upe rai'i nū? ¹⁰ Ymā te 'ā maraka peapo maira'me are pejejorypawamū rakue. 'Araiwa rupi, jay ru'wi are, kwar ipe, 'y ruwiramū. Mimera rupi 'ā pēē maraka peapo maira'me are pejejorypawamū rakue. A'ere 'awamū maraka peapo Jarejuwarete 'ga muorypawamū numiamū. Maira'me upe maraka apoawera 'jawe etee 'ā Jarejuwarete 'ga upe maraka peapo numiamū. A'ere naani. Nananūi. "Nan jane iaporamū nipo Janeruwarete 'ga ku'iramū jane ree", 'jau nipo pēē. "Judeu 'gā 'jawe maraka apo re nipo jane jarejemusageu Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo pēē pejejaupe numiamū. ¹¹ Je ako amu'e pēē Jejui Kristu 'ga ree ikue. "Jejui Kristu 'ga rerowiamū jane resageramū Jarejuwarete 'ga upe", 'jau je ako pē nupe ikue, pē mu'jau ee ikue. Amu'e futat ako je pēē ee ikue numiamū? Pemoka'jam etee nipo je 'eawera rakue?"

¹² Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je 'jau pē nupe: Je 'jawe peko. Aetypap je ymāwarera mama'ea. Je 'ā judeua agawewi. A'etea je ako judeue'emamū pē 'jawe pē pype. Naapoi futari je mama'ea judeuramū orojemiapofer imū, a'e je pē nupe. A'eramū pēē 'awamū pejejemu'jau je ree. Peapo kasi mama'ea oreremiapofer imū ne, a'e je pē nupe. Pejejepype je rekoramū ako pēē pejejejukau esage je ree ai'i. ¹³ Pēnea'ar iki ee. Tekaruaramū je tekou ikue. Tefuakapawaiwamū ako je tekou ikue. A'eramū ako je teptytawaipa pē pype ikue. A'eramū ako je Kristu 'ga mome'wau pē nupe ikue. ¹⁴ Pejejeupe je waēmamū ako pēē je monowe'em pejejewi ikue. "Kuu. Ojero'wu ma'e 'ga 'ut ojefuanugukaa jane", 'jawe'em ako pēē jee ikue. Jekaruara agawewi je. A'etea ako naje rereko tyweri pejepe jekaruara are ikue. Je mua ako pejejepype. Sā'ā ae Jarejuwarete 'ga pyriwara 'ga mura. Nan tee futat ako pēē je mua pejejepype ikue. Jejui Kristu 'ga mura 'jawe ete ako pēē je mua pejejepype ikue. ¹⁵ A'e pe ako pēē pejeku'iramū pejejemogyau je ree ikue. "Ma'ja te jane siapo 'ga upe 'ga poaawamū?" 'jau ako pēē pejejaupe ikue. Ma'eramū sipo ajee pēku'ipap je ree 'awamū? ¹⁶ Mama'e a'jea etee je amome'u pē nupe. Ma'eramū sipo pē'me pejejaupe: "Niporomutari Paulo 'ga jane ree", 'jau futatee pejejaupe. Mama'e a'je imome'ua sipo je mogou pē nee iporomutare'emamū?"

¹⁷ Mama'e ekoete are pē mu'jara 'gā te iporomutat 'me pē nee. "Simopojo'ok 'gā Paulo 'ga wi 'jau", e'i 'gā ajaupe. "Paulo 'ga wi opojo'og ire nipo 'gā jemu'ei jane ree", 'jau nipo 'gā ajaupe, oporomutat 'meramū pē nee. ¹⁸ A'ere je poromutaramū a'jea futat pē nee. Pē pype tekou taetu ako je teporomutaramū pē nee ikue. Muku pē nui tekou miamū je teporomutaramū pē nee mama'e esage apou pē nupe. ¹⁹ Pēē 'ā jera'yra 'jawewaramū jee. Sā'ā kūjā kunumīakya ray renūja. Nan tee futat je rayramū pē nee. Afutarete je pejemogypygyga Kristu 'ga ree. 'Awamū 'ā pepoit 'ga ree pejejemogypygyg awi. A'eramū je tejemayrūmū pē nee. 'Ga ree pejemogypygygamū te jeku'iramū pē nee. ²⁰ Pē pyri tekoa je afutat. Pē pyri teko re amunipo 'ā je pē mueapyoi ee. A'ere 'ā je rekoiki muku te pē nui. A'eramū je tejemuaēmeteeramū pē nee.

Sara ēē Aga ēē retee

²¹ "Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat siapo mama'ea 'jau", 'jau nipo pēē mū. "Ga remikwasiarer imū jane mama'ea apo re nipo Janeruwarete 'ga 'i jane: Pēē mama'ea peapo Moisesi 'ga remikwasiarer imū. Ma'eramū

'ã pñesage pejejemogyau jee, 'jau nipo 'ga janee", 'jau nipo pñe pejejaupe. Pñeapyo katu sipo Moisesi 'ga remikwasiarer are? Naani. ²² Abraão 'ga ree nanē 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: "Mukūi futat 'ã Abraão 'ga ra'yra 'gã nakue. Ajepeja 'ga rera Isakia. Abraão 'ga remirekorete ēē ra'yra, Sara ēē ra'yra 'ga poromū, Isakiramū. Ajepeja 'ga rera Ismaeua. Abraão 'ga remireko ēē remifai ēē ra'yra 'ga poromū, Ismaeuramū. Aga ēē ra'yra 'ga. Aga ēē 'ã mama'ea wapo o'wryiara ēē 'eawer imū etee futat, Sara ēē 'eawer imū etee futat. Nuapoi ēē mama'ea wemifutar imū", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ²³ "Abraão 'ga ēē rerekou, wemirekorete ēē remifai ēē rerekou, Aga ēē rerekou rakue. A'eramū ēē wa'yramū 'ga upe. A'eramū Abraão 'ga wa'yra 'ga re'roka. Ismaeua 'ga inuga wa'yra 'ga ree. A'eramū 'ga akou ujara 'ga upe mama'e apoaramū, oy ēē 'jawe. Ajepeja 'ga te aje 'ga ra'yra 'ga u'aa Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat. 'Iwāiwi agawewi eneremirekorete ēē. A'etea je kunumia amut ēē upe', 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eferupi te futat Sara ēē wa'yramū u'aa Janeruwarete 'ga je'eg imū etee futat", 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue.

²⁴⁻²⁵ Mama'e a'je are ete 'ga ka'arana kwasiari rakue. Aipo mogyta re jane jarejemu'jau mama'e are. Sã'ã mukūja 'gã, kūjāmera 'gã nakue. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'eawera rakue. Aga ēē 'jawe Moisesi 'ga upe Janeruwarete 'ga 'eawera. Ymã 'ã Moisesi 'ga oi ywytyra apyte'rarimū rakue, Sinai 'jawa apyte'rarimū rakue. Arabia ywy pe aipoa Sinai 'jawa reni. Sinai 'jawa apyte'rarimū 'ga rekoramū futat 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'ga upe, ikwasiaa ita are 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga judeu 'gã mu'jau kwaiwete aipo Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. Sã'ã Jerusarega. Aga ēē 'jawe etee Jerusareg ipewara. Jerusareg ipewara 'gã, judeu 'gã, nuapoi mama'ea wemifutar imū. Moisesi 'ga je'eger imū etee 'gã mama'e apoi ajemogyau. A'eramū 'gã ajemogyau Aga ēē 'jawe. Aga ēē mama'ea wapo o'wryiara ēē je'eger imū etee futat rakue. Ēē 'jawe Jerusareg ipewara 'gã mama'e apoi Moisesi 'ga je'eger imū etee futat.

²⁶ A'ere jane 'awamū Jerusareg yau jane 'i ywag ipewara upe. Jejuu Kristu 'ga ree jarejemogyapyg ire jane jarejemogyau ywag ipe oo ma'eramamū, Jejuu Kristu 'ga ree ojemogyapyk ma'eramū etee futat. A'eramū jane mama'e apowe'em Moisesi 'ga je'eger imū. ²⁷ Ymã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: "Ta'yre'emamū agawewi ene 'awamū.

A'etea neneku'ipawi ekou. Anure nipo kwaiwete enera'yra. Enemena 'ga opoiraip ene wi enera'yre'em are. A'ere nipo anure 'ga jewyri enee nū.

Ene upe 'ga jewyr ire nipo enera'yra 'gã pytuna tesirūmera 'gã na'yra apyraapa",

'jau 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue.

Jerusareg yau are 'ga jane mu'jau poromū. Anure nipo kwaiwete Jejuu Kristu 'ga rerowiaaramū jane oi ywag ipe. Jerusareg yau 'e upe 'ga 'i poromū.

²⁸ Pñe 'ã jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pñe 'ã jerenyra 'jawe. A'eramū je pñe mu'jau ee. Ymã Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: "Anure nipo je kunumī monoi ene upe", 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū Isaki 'ga u'aa Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat. Isaki 'ga 'jawe futat Kristu 'ga rerowiaaramū jane. U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga jane mogyau wa'yramū, Jejuu Kristu 'ga jane erowiaaramū. ²⁹ Mukūi futat Abraão 'ga ra'yra 'gã numiamū. A'ere ajepeja 'ga na'janeruwarete 'ga 'eawer imū rūi 'ga 'ari, Abraão 'ga ra'yr ypy 'ga. Opyyg ekoete te Aga ēē 'ga ra'yra rakue. A'eramū ēē ra'yra 'ga, Ismaeu 'ga u'aa ēē wi rakue. A'ere Isaki 'ga nanarūi 'ga ruri oy ēē

upe. Janeruwarete 'ga 'eawer imū etee te 'ga ruri. Janeruwarete 'ga 'Agesage pājē mū te Sara ēē Abraão 'ga ra'yra pyygi rakue. Anure Ismaeu 'ga Isaki 'ga rereko tyweaete rakue. Nan tee futat nipo Moisesi 'ga je'egera renupara 'gā Jeju 'ga rowiaaramū jane rereko tyweri. ³⁰ A'ere Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Sara ēē je'eger are rakue.

“A'eramū ēē 'jau Abraão 'ga upe: ‘Emono kyna jarejewi. Jeremiayuwa te ako kyna ikue numiamū’, 'jau ēē 'ga upe.

'Kyna ra'yra kīā reewe futat kyna monou jarejewi.

Jareja'yra kīā upe etee teremono karaemā 'jau', 'jau ēē 'ga upe.

'Nafutari je kyna ra'yra kīā upe we ene mama'e monoa', 'jau ēē Abraão 'ga upe rakue”,

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. ³¹ Sara ēē remiayuwa ēē ra'yra 'ga juapyrera 'jawewaramū Moisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara 'gā. A'ere Jeju Kristu 'ga rowiaaramū jane Abraão 'ga remirekorete ēē ra'yra juapyrera 'jawewara. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage apou janee Abraão 'ga upe u'eawer imū etee futat.

5

Jarejuwarete 'ga ree etee jane jarejemogypyky

¹ Jeju Kristu 'ga amanū janetywera mepyawamū rakue. A'eramū 'ga ree jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Pēē pēnesage jee”, 'jau 'ga janee, wa'yra 'ga ree jane jemogypygamū. Werowiaramū 'ga ae mū'jāu Moisesi 'ga je'eger imū mama'e apoara 'gā nui. A'eramū ki pēē pejewyre'ema Moisesi 'ga je'eger imū mama'e apo upe. Pē nupe owaēm ma'e 'gā amunipo 'i me pē nupe: “Pejemojewagukat 'ga amū upe. Moisesi 'ga je'eger imū pejemojewagukat. 'Ga je'eger imū imojewagipyra 'gā etee te esage Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau futatee nipo 'gā pē nupe rai'i.

² A'ere je, Pauloramū je 'i pē nupe: Naani. Pejemojewagukat kasi 'gā nupe ne. Najudeua rūi pēē. Ymā Janeruwarete 'ga 'i judeu ppy 'gā nupe rakue: “Imojewagipyra 'gā etee te jeremiayuwa”, 'jau 'ga rakue. A'ere 'awamū nanarūi. Awamū 'ga 'i: “Jera'yra 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gā etee te jeremiayuwa”, 'jau 'ga. Pejemojewagukar ire nipo pepoit Kristu 'ga ree pejemogypyg awi pejemogyau. ³ Imojewagipyra 'gā ki ajee Moisesi 'ga je'egera tuenupap. 'Gā enupawe'emamū nipo Janeruwarete 'ga ne'i 'gā nupe: Pēnesage jee, 'jawe'em nipo 'ga 'gā nupe. ⁴ Moisesi 'ga je'egera renuw are ojemogypyk ma'e 'gā nipo opoit Jeju Kristu 'ga ree ojemogypyg awi. “Moisesi 'ga je'eger imū mama'ea jane iaporamū nipo Janeruwarete 'ga 'i janee: Pēnesage jee, 'jau nipo 'ga janee”, pe'je nipo pejemogyau numiamū, Moisesi 'ga je'egera renuw are etee futat nipo pejemogy. Aiporamū nipo pepoit Kristu 'ga rerowiar awi. Kristu 'ga jane erowiaramū te Janeruwarete 'ga 'i janee, “pēnesage jee”, 'jau 'ga janee. Niapoi agawewi te 'ā jane mama'e esagea 'ga upe rakue. A'etea 'ga aipo 'jau janee, Kristu 'ga ree jane jemogypygamū. ⁵ Nanarūi ore. Orojemogypyg ore Jeju Kristu 'ga ree. Anure nipo Janeruwarete 'ga 'jau ore: “Jeju Kristu 'ga perowiat. A'eramū pēē pejesageramū jee”, 'jau nipo 'ga anure ore. Aipo 'ga 'e rapesaka ore 'ā arajemogyau, Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ā ore rerekou, 'ga rerowiarukaa ore. ⁶ Jeju Kristu 'ga ree jane jemujar ire Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Pēnesage jee”, 'jau nipo 'ga janee. Imojewagipyramū ore, imojewagipyre'emamū pē nupe. Mīmeramū juejue futat 'ga aipo 'jau janee, Jeju Kristu 'ga ree jarejemujar ire, jane jareporomutaramū jarejuee.

⁷ Amome'u futat ako je Kristu 'ga pē nupe ikue. 'Ga mome'ua ako pēē erowiaa ikue numiamū. Awyja gatu nipo aje 'ā pē momoirukat 'ga rerowiar

awi rai'i nū? Awŷja te o'mea werowiarukat pē nupe rai'i? ⁸ NaJaneruwarete 'ga rūi werowiarukat 'gā 'mea pē nupe. Naani. 'Ga 'ā pē mū'ē mama'e apo are ojemogypyk ma'eramū 'gā nui. ⁹ Sā'ā ae mani'oko'o jopypeawa monoa imojopyea ipype. Inānānī'ī etee agawewi imonou ipype. A'etea mojerapa. Nan tee futat i'me ma'e 'gā. Ajepeja 'ga ete agawewi 'ga 'meramū pē nupe rai'i. A'etea 'gā o'me rerowiarukaa pē nupe, pē momoirukaa Kristu 'ga rerowiar awi rai'i. ¹⁰ A'ere je jemogypygi pē nee te'ŷina. Jarejararete 'ga ree jane jemujari jarejemogyau. A'eramū je 'jau tekou: "Nopoiri futari 'gā Kristu 'ga ree ojemogypygi awi", 'jau je tekou pē nupe. Janeruwarete 'ga te tuereko tywet pē mu'e tywearera 'gā ee 'jau.

¹¹ Jeje'ēwu'jag ekoete nipo 'ga amū akou. "Pejemojewagukat 'gā nupe, e'ī Paulo 'ga akou", 'jau futatee nipo 'ga amū pē nupe. Naani. Nanarūi je ako pē mu'ei ai'i. Ma'eramū 'ā 'gā je rereko tyweretei. Aipo je 'e re amunipo 'ā 'gā naje rereko tyweri. Aipo je 'e re amunipo 'ā 'gā nimara'nei je 'eawer are. A'ere 'gā mara'neramū futat je 'eawer are, "typeywar are Kristu 'ga manūi janetywera moiawamū" 'eawer are. ¹² Afutat je i'me ma'e 'gā pojo'oga pē nui.

¹³ Pēē 'ā Janeruwarete 'ga pē mū'jāu 'gā nui. "Pepoit ymāwarera mama'e awi", e'ī 'ga pē nupe. "Au'je ki mama'e apo re Moisesi 'ga remikwasiarer imū pejemuesageawamū", 'jau 'ga pē nupe rai'i. Moisesi 'ga remikwasiarer imū agawewi nipo pēē mama'e apowe'em. A'etea kasi mama'e tywera peapou'jaw ine pejemifutar imū ne. Peapo kasi mama'ea pejemuorypawamū etee ne. Naani. Pejopoar iki mama'e apo are. Pejepota'waramū pejejee. ¹⁴ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: "Pēporomutat pejejepyriwara 'gā nee pejejee pejeporomutara 'jawe etee futat pejemogyau. A'eramū pēē pejejerereko esage 'jawe etee futat pejejuerekou esage", 'jau 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Aipo 'ga 'eawera nateepawi. Jejui 'ga nanē aipo 'jau janee ūina. A'eramū aipo 'ga 'eawera wesageramū janee. Aipoa 'ga je'eg imū jarejuerekou esage re jane 'ga je'ega renupawi. ¹⁵ Au'je ki pejuago'o re. Ajuago'oara 'gā 'miara mara'nea 'jawe. 'Miara mara'nea te 'ā ojou'u ojomomapa. Nan kasi pejemogy ne.

'Ga 'Agesage remifutara

¹⁶ Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū etee ki mama'ea peapo. 'Ga pājē mū mama'e apo re nipo pēē mama'e tywera apou'japē'ema pejemifutar ymaner imū. ¹⁷ Najuejue etee futat te 'ā janetywera jemogyi jane ywyteripe jane jemogyramū. A'eramū jane jarejemifutar imū ete mama'e apo re mama'e apowe'em 'ga 'Agesage remifutar imū. Janeruwarete 'ga 'Agesage remifutara mama'ea irāinā'nī te. Najaneremifutara 'jawe rūi futat 'ga 'Agesage remifutar imū mama'e apoawa. A'eramū jane mama'e apowe'em jarejemifutar imū Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁸ 'Ga 'Agesage remifutar imū mama'e apoaramū jane niapoi futari mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat.

¹⁹ Janetywet tāmējē futat te 'ā jane jarejemogyau ipy we rakue. Ma'eramū 'ā jane, jarejemifutar ymaner imū ete mama'e apo re ete, jarejemirekou'em are jarekou. Kūjāmeramū nanē 'ā pēē pejemene'em are pejekou. Mama'e tywer are etee jane 'ā jarejea'aramū jarejemogyau. Mama'e tywera etee 'ā janeje'ega. ²⁰⁻²¹ Jarejemifutar imū mama'e apo re ete jane 'ā maira'mea etee imuorypa. Jarejee jarepājāgaiwa rete ete 'ā jarejemogyau. Jarejemogyau 'ā jarejuerekoayau mama'e are. Mīmer are ete 'ā jarejea'aramū 'jau. Jaremara'neramū jarejee. Jarejee etee 'ā jarejea'aramū jarejemogyau. Jareporomutare'emamū 'ā jarejemogyau jarejee. Jarejuowajar are etee nanē 'ā jarejea'aramū etee nū. Kawīajaiwa rykur are etee nanē 'ā jarejemogyau.

Nanuara apoara 'gā nooi futari Jarejuwarete 'ga pyri. Ymā je ako pē mu'ei aipo are ai'i. 'Awamū je 'jau'japa pē nupe nū. “Naaipo apoara 'gā nūi oo ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanū re”, a'e ako je pē mu'jau ee ai'i.

²² Aere jane, Jarejuwarete 'ga 'Agesage rereko re, janeporomutaramū jarejuee. Jareku'iramū jarejemogyau. Jarepy'ata'waramū jarejemogyau. Jarepota'waramū jarejemogyau jarejuee. Jarejejukau esage jane jarejuee jarejemogyau. Jarejesageramū jarejemogyau jarejaupe. Mama'ea jane iapou jare'eawer imū etee futat. ²³ 'Ga 'Agesagea jane rerekou jane mopota'waukaa jarejuee. Jane mu'akwaapa mama'e tywera apoe'em are. Nan te ae jemogyi Jarejuwarete 'ga je'eg imū. ²⁴ Jejui Kristu 'ga ree jarejemujar ire jane jarepoia jarejemifutar ymaner imū mama'e apo awi. Niapou'jawi futari jane mama'ea jarejemifutar ymaner imū etee. ²⁵ Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū janeruwarete 'ga 'Agesagea jane mogyi jarejuwarete 'ga ra'yramū. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga 'Agesage remifutar imū etee futat. ²⁶ Sajerowiaraip kasi jarejee etee ne. Sajamamara'ne ekoete kasi jarejuee ne. Sajurekoayo kasi jarejuee ne.

6

Pejejopoa

¹ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē jerenya 'jawe. A'eramū je pē mu'jau Jejui 'ga rerowiaara 'gā nereko are. Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nipo mama'e tywera apou akou. A'eramū pēē 'gā nemiapofera kwaaw ire Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū pēē 'gā mu'akwaapa iapoe'em are. Aere kasi pejeje'ega pemoywyrafen 'gā nupe ne. Pejeporogytau esage etee futat 'gā nupe. 'Gā mu'jaramū nanē pejejea'gwau mama'e tywera apo awi. Mama'e tywera apo awi pejejea'gue'em ire pēē nanē mama'e tywera peapo 'gā 'jawe ne. A'eramū pēē 'gā mu'jaramū pejejerowiaraipe'ema pejejee 'gā mu'jau. ² Pejejaupe mama'ey jesaukaramū pēē pejejopoa pejajamuapyterātāukaa etee jupe. Aipo apo re pēē Kristu 'ga je'ega renupa pejejemogyau. ³ Sajerowiaraip kasi jarejee etee ne. Sā'ā je pē apyraawa jereapyo ee, pe'je kasi ne pejejerowiaraipe pejejee ne. Aipoa nia'wyrī. Nakūima'eteete arūi aipo 'jara 'ga. Aipo e'i ekoete futat 'ga. Ojemorytee ae nanuaramū ojeupi tee futat. ⁴⁻⁵ Pejejemiapofer are ki pēnea'at. “Esage futat te jeporowykya?” pe'je ki pejejeupe. Mama'e esage apo re pēē pejejerowiaa pejeku'iramū pejejemiapofer are. Aipoa esage. Aere “mama'e esagea je aapo 'gā apyraapa” 'ea nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. Pejejoporowyky rerekoemāue'em. “Je te pa a'jeteetewi apo ra'e” 'ea nanē wa'wyrē'emamū 'ga upe nū. Pejejoporowyky are pejejea'are'emamū. Pejejemiapou are etee pejejea'aramū.

⁶ 'Ga amū nipo 'ua pē mu'jau Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū ki pēē mama'e esage monou pejemū'jara 'ga upe.

⁷ “Simorytee Jarejuwarete 'ga jarejemiapofer are”, pe'je kasi ne. Naani. Nimoryteeawi futari Janeruwarete 'ga. Okwaap 'ga pēē omoryteea. Sā'ā pekoa. Juowuu tym ire 'ā, pēē juowuu a'yī etee ipā'wau jui. Nepepo'oa'uweri 'ā yky'yja juowuu 'yw awi. ⁸ Nan tee futat jane jemogyi. Jarejemifutar imū mama'e tywera apou jarejemotywea Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga jane monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aere 'ga U'agesage remifutar imū ete mama'ea jane iapo re jane mogyi nakwaparimū ete rūi ojeypri jane manū re. ⁹ Mama'e esagea etee siapo jarejemogyau 'jau. Mama'e esage apo awi jane poire'emamū nipo Janeruwarete 'ga mama'e esagea muri jane anure, wemifutara 'ara rupi. ¹⁰ A'eramū ki

pěě mama'e esage etee iapou 'gã nupe najuejue etee futat. A'ere pěě Jeju'i 'ga rerowiaaramũ 'gã nupe mama'e esage apou a'jea futat 'ga ree pejejemogypygyga resaukaawamũ 'gã nupe.

Oje'ega 'ga imonou 'gã nupe, 'gã futaa

¹¹ Awamũ je ka'arana kwasiaawa pygyi tepou. Sã'ã jeremikwasiarera ruwiiua.

¹² Tamueapyo pěě mama'e are 'jau. 'Gã amũ afueweramũ judeu 'gã maku'i are etee. "Kristu 'ga manũ mome'u are judeu 'gã jane rereko tyweretei. A'eramũ jane judeuramũ jarejemojewag are etee 'gã mu'jau. Ee 'gã mu'e re nipo judeu 'gã poiri jane rereko tywer awi", 'jau nipo 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã pẽ mu'jau judeu 'gã nemiapofer are. "Pejemojewagukat 'ga amũ upe pejee Jarejuwarete 'ga muorypawamũ", 'jau futatee nipo 'gã pẽ nupe. A'ere nanarũi jane 'ga muorywi. Jeju'i Kristu 'ga amanũ janetywera moiawamũ rakue. 'Ga jane erowiaramũ te Janeruwarete 'ga 'i janee: "Jera'yra 'ga perowiat. A'eramũ pěě pejejesageramũ jee", 'jau 'ga janee. ¹³ Imojewagipyre 'gã miamũ nuenupawi Moisesi 'ga je'egera. A'etea 'gã pẽ mu'e ekoete pejemojewagukar are. "Ore te 'ã aramu'e 'gã, sa'e etee 'jau", e'i futatee te 'gã pẽ nupe, judeue'emamũ pẽ mu'jau ekoete judeuramũ ore remiapofer are. "Ore te 'ã oromojewagukat 'gã orojemiapou, sa'e te 'jau", e'i te ojerowiaraipe ojee. ¹⁴ A'ere je naani. Jeju'i Kristu 'ga ree etee te je jerowiarai. 'Ypeywar are 'ga manũ janetywera moiawamũ rakue. Aipo are je jerowiarai tekou. 'Ga rerowiar ire je poiri 'ga rerowiare'ema 'gã nemifutar awi ikue. Nafutari futari je 'gã nemiapoa. 'Gã nanẽ jeremifutara futare'ema nũ. ¹⁵ Janeruwarete 'ga namã'ẽi janejewag are. Imojewagipyreramũ ore, imojewagipyre'emamũ pěě. Mimeramũ jane jareju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Jeju'i Kristu 'ga ree ojemogypygyk ma'eramũ etee te 'ga 'i janee: "Pẽnesage jee", 'jau 'ga janee. Jeju'i Kristu 'ga ree jarejemogypygyg ire jane poiri futari jarejemifutar imũ mama'e apo awi. Jarejuwarete 'ga Agesage remifutar imũ etee futat jane mama'e apoi. Aipoa esage Janeruwarete 'ga upe. ¹⁶ U'agesage remifutar imũ mama'e apoara 'gã Janeruwarete 'ga omopy'ata'wa imogyau. 'Gã nee 'ga jemuaẽmi. Aipo 'gã etee Janeruwarete 'ga remiayuwaretea.

¹⁷ Tejereko tyweara 'gã nupe je 'i: Au'je je rereko tywer ire. Jeju'i Kristu 'ga futat jejararetea. Sã'ã jeariwa. Jeju'i Kristu 'ga mome'u are 'gã je nupãnupãu. A'eramũ je 'ga ree tenupãawera porera rerekou, 'jau je 'gã nupe.

¹⁸ Pěě 'ã jerewirera 'jawe. Kũjãmeramũ nanẽ pěě jerenyra 'jawe nũ. A'eramũ je Jarejararete 'ga, Jeju'i Kristu 'ga resagea pẽ nerekoa futaa, 'jau je. Kweramũ ete jeremimome'ua.

Efesu

Paulo 'ga awau akou Efesu pe rakue. Jeju 'ga rerowiaara 'gā 'ga imu'jau Jarejuwarete 'ga ree. (Atos 19) Mukūi kwara magwaw ire Paulo 'ga oi pe awi nū. A'ere 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe rakue. Moromunepawa pype 'ga 'ūina Jeju 'ga mome'u are. A'eramū Janeruwarete 'ga, peu 'ga renamū, ka'arana kwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'aran akwasiat imonou pē nupe. Je Jeju Kristu 'ga remi-monoferamū. Ymā Jeju 'ga je monoi kwe pewara 'gā nupe omome'waramū ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga je monoi kwe pewaramū pē nupe. A'eramū je ka'arana kwasiaa tekou imonou Efesu pewaramū pē nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe. Pēē 'ā pejemujat Jeju Kristu 'ga ree rai'i. A'eramū pēē 'ga rerowiaa etee te pejejemogyau. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe.

² Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jeju Kristu 'ga nanē 'ā Janejararetea nū. Afutat je 'gā jejuka esagea pē nee. Afutat je 'gā pē mopy'ata'waa pē mogyau.

Kristu 'ga mama'e esage apou janee

³ Simuoryp Jarejuwarete 'ga jarejeupe 'ga remiapofer are 'jau. 'Ga 'ā Jeju Kristu 'ga Ruwaretea, Janejararete 'ga Ruwaretea futat 'ga. Iporiayi 'ga 'ūina jane ree. Jane resaka'i 'ga jane rerekou. Mama'e esagea etee 'ga iapou 'ūina au'jeteramū janee. 'Ga ra'yrarete 'ga Kristu 'ga ree jane jarejemujaa. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee. Ywag ipe 'ga rekoi. A'eramū 'ga pe awi futat mama'e esage apou 'ūina janee.

⁴ Ymā we te 'ga 'ā jane mū'ēi wemiayuwamū rakue. Ywy apoe'ēwe futat 'ga jane mū'jāu wemiayuwamū Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū. “Tamū'ē 'gā tejemiayuwamū 'jau. Tomoit 'gā tywera 'gā nui 'jau. A'eramū 'gā ajemogyau esage je upe 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. ⁵ 'Ga oporomutaramū jane ree. A'eramū 'ga a'eramū jane mogyau wa'yramū. A'eramū 'ga 'jau ojeupe rakue: “Teja'yrarete 'ga, Jeju Kristu 'ga rerowiaara 'gā tamogy teja'yramū 'jau. Tejemifutar imū etee futat 'gā mogyau teja'yramū. Teja'yramū 'gā mogya je maku'iu 'gā nee”, 'jau 'ga ojeupe rakue. ⁶ Ajemuaēm 'ga jane ree. A'eramū 'ga wa'yrarete 'ga mua janee. 'Ga remifutara agawewi 'ga ra'yra 'ga. A'etea 'ga 'ga amut janee. A'eramū 'ga wa'yrarete 'ga rerowiaaramū jane mogyau wemiayuwamū. Niapoi agawewi futat ako jane mama'e esagea 'ga upe ikue. A'ete ako 'ga ajemuaēm jane ree ikue. Wa'yra 'ga jane erowiarāmū 'ga jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane 'ga muorypa ee.

⁷ Ymā 'ā Kristu 'ga manūi 'ypeywar are janetywera mepyawamū rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, wa'yrarete 'ga manūi are. A'eramū futat 'ga wea'aru'jawe'emamū janetywer are. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga iporomutat nanimenime jane ree. Mama'e esagea 'ga iapou janee. ⁸ 'Ga remiapoa esage futat. Na'gā nemiapo 'jawe rūi 'ga iapoi. ⁹⁻¹⁰ U'akwaaw imū etee futat 'ga mama'e apoi. “Anure nipo je Kristu 'ga rerowiaara 'gā mogyau majepe 'yweteewara 'jawe. Ywag ipe ajemogy ma'e 'gā, ywy pe ajemogy ma'e 'gā. Mīmira 'gā nipo je amogy majepe 'yweteewara 'jawe”, 'jau 'ga ojeupe rakue. Aipo u'eawer are 'ga jane mueapyou. A'ere 'ga janepy 'gā namueapyoi aipoa mama'e are rakue. A'ere 'ga 'awamū jane mueapyoi ee.

11 Janeruwarete 'ga remifutar imū etee futat mama'ea ojeapou. Wemifutar imū etee futat 'ga jane mū'jāu jane mogyau wemiayuwamū. Omuoryparamū 'ga jane mogyi. Wemifutar imū etee futat 'ga jane mū'jāu Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū. Ywy apoe'ewe futat 'ga 'jau ojeupe etee futat rakue: "Gā amū tamū'ē tejemaiyuwamū 'jau", 'jau 'ga ojeupe rakue. 12 A'eramū ore, Kristu 'ga rerowiaar ypyramū ore Jarejuwarete 'ga muorypa ee: "Ene te 'ā eneresage oree, ki Ku'jyp. Ymā te 'ā ore mū'ē ape ore mogyau ejemiayuwamū rakue", 'jau ore 'ga upe, 'ga muorypa ee. 13 A'eramū 'ā pēē nanē 'awamū Kristu 'ga rerowiaa rai'i. "Jeju Kristu 'ga 'ā amanū janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe. A'eramū 'ga werowiaaramū janetywera moia jane wi" 'e renupa ypy we pēē 'ā 'ga rerowiaa rai'i. Ymā te Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Teja'yrarete 'ga rerowiaara 'gā nupe Te'agesagea tomono", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga u'eawer imū etee futat U'agesage monou pē nupe. Sā'ā jane jarejera kwasiara jarekaraemā are. A'eramū 'ā jane jarekaraemā kwaapa. Nan tee Janeruwarete 'ga U'agesage monoi wemiayuwa 'gā nupe. A'eramū 'ga wemiayuwamū jane kwaapa. "Agamū jeremiayuwa 'ga. Sā'ā 'ga Je'agesage rerekoa", 'jau nipo 'ga pē nesag ire. 14 U'eawer imū 'ga U'agesage mua janee. A'eramū jane a'eramū jarejemogypyka jarejemogyau jarejeupe 'ga 'eawer are. "Anure nipo je teja'yramū mama'ē monoi pē nupe" 'e are nanē jane jarejemogypyka jarejemogyau. 'Ga janetywera omoit jane wi. A'eramū nipo 'ga anure 'ua janee, jane rerawau ojepyri. Ojepyri jane oramū 'ga wemim'igatufera mua janee. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee.

Efesu pewara 'gā nee Jarejuwarete 'ga muorypawet

15-16 A'ere je Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. 'Gā amū 'ua pē mome'wau jee: "Efesu pewara 'gā Jeju 'ga werowiat tāmējē ajemogyau. Jeju 'ga 'ā janeraretea, e'i 'gā ajemogyau", 'jau 'gā 'ua pē mome'wau jee. "Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee 'gā oporomutaramū. Ojejuka esage pāwē pāwē 'gā 'gā nee", 'jau 'gā 'ua pē mome'wau jee. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. "Au'jete Jeju 'ga ererowiarukat Efesu pewara 'gā amū nupe", 'jau je 'ga upe, 'ga muorypa pē nee. Teojere'emamū futat je 'ga muorypa pē nee. 'Ga upe teje'ega monow ipe je pē nee nanē teje'ega monou 'ga upe jepi. 17 Jarejararete 'ga Ruwarete 'ga upe, Jeju Kristu 'ga Ruwarete 'ga upe teje'ega monou tekou pē nee. 'Ga etee 'ā esage ma'ea. 'Ga upe je 'jau: "E'agesagea ako ene imonou 'gā nupe ai'i, ki Ku'jyp. A'eramū ene 'gā mu'akwaapa mama'e apo are E'agesage pyu. Ejekwaapa katu katuuaka nanē 'gā nupe nū", 'jau je tekou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. 18 "Emueapyoukat 'gā ejemiaporam are", 'jau je 'ga upe pē nee. 'Ga te 'ā pē pyyri pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū nipo 'ga anure pē nerawau ywag ipe pē mogyau ojepyri. A'ea ki peapesak pejemogyau. Ojepyri jane reroo re nipo 'ga wemim'igatufera mua wemiayuwamū janee, kwaiwete. Aipo are 'ga pē mueapyoukara je afutat. 19 "Emueapyoukat 'gā epājē are nanē nū", 'jau nanē je 'ga upe pē nee nū. Pājērete te 'ā 'ga. A'eramū 'ga opājē mua werowiaaramū janee, wemifutar imū mama'e apo are jane poaawamū. 20 Wa'yrarete 'ga, Kristu 'ga manū re 'ga 'ā 'ga moferapa ete rai'i nū. 'Ga ra'yra 'ga moferapawera futat 'ga pājērete wesaukat janee. A'eramū jane "pājērete 'ga" 'e kwaapa. A'eramū 'ā 'ga a'ea opājē futat imua janee. Kristu 'ga moferaw ire 'ga 'ga rerawau ywag ipe ojepyri. A'eramū 'ga 'ga m'yina peu futat 'ga muapygukaa ajakwatawa katy. "Je 'jawe futat ene. Amogo je ene 'wyriaramū teje'jawe. A'eramū ene ejua eapyka 'au, jejakwatawa katy", 'jau 'ga Kristu 'ga upe 'ga moferaw ire. 21 A'eramū Kristu 'ga 'ūina 'wyriarareteramū janee. Nokoi futari 'ga amū 'ga

'jawe. Ywagipewara 'gā 'wyriara 'gā miamū nokoa'uweri 'ga 'jawe. 'Ga te 'ā pājēretea amumera 'gā apyraapa. 'Awamū ako ma'e 'gā apyraapa. Anure ako ma'e 'gā 'ga iapyraapa nanē nū. ²² Janeruwarete 'ga Kristu 'ga mogou 'wyriarareteramū ywagipewara upe, ywy pewara upe 'jau. 'Ga Kristu 'ga mogou mama'e jarareteramū. "Amogo je ene jarejerowiaara 'gā 'wyriaramū", 'jau 'ga wa'ya 'ga upe. ²³ Sā'ā aeakaga rena 'wyriaramū aerete upe. Nan tee futat Kristu 'ga reni 'wyriararetereteramū werowiaaramū janee. Wakaga tywe'emamū ae nuapoa'uweri mama'ea. Aeakage'ema mama'ea nuapoa'uweri. Aeakaga nanē nuapoa'uweri mama'ea aerete tywe'emamū nū. Nan tee futat Kristu 'ga werowiaaramū jane rerekoi. Werowiaaramū 'ga mama'e apoukari janee. Najarejeteē rūi mama'ea siapo. 'Ga retee futat jane mama'e apoi.

2

'Awamū jane Kristu 'ga rerowiari

¹ Ymā te nepeenuwi futari Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. Na'ga remi-ayua rūi pēē nakue. Mama'e tywera etee futat pēē iapou rakue. A'eramū pēē pejemogyau amanū ma'efera 'jawe Jarejuwarete 'ga upe rakue. ² Mama'e tywera 'ā pēē iapou 'ga rerowiare'ema 'gā pyri rakue. Mama'eukwaawa 'wyriara je'ega etee futat 'ā pēē enupa pejemogyau rakue. Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā mama'eukwaawa 'wyriara remi-ayua futat. Mama'eukwaawa 'wyriara oje'ega omono 'gā akaga pype. A'eramū 'gā mama'e tywera apou. ³ Jane nanē ako najuejue etee futat Ku'jywa 'ga je'ega renupare'emamū sajemogy ikue. Jarejemifutar imū etee futat ako jane nanē mama'e apou ikue nū. A'eramū ako Janeruwarete 'ga mara'neramū janeremiapo tywer are ikue. "Gā nemiapo tywer are je 'gā nereko tyweretei", 'jau ako 'ga janee ikue.

⁴ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga poromutaramū nanimenime jane ree. A'eramū 'ga ajemuaēma jane ree. ⁵ Ymā jane nienuwi futari 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ā jane jarejemogyau amanū ma'e 'jawe 'ga upe. A'ere 'ga Jejui 'ga jane erowiarāmū jane mogyi ojepyri ajemogy ma'erāmāmū. Janeruwarete 'ga ajemuaēm etee futat jane ree rakue. A'eramū 'ga jane ree ajemuaēmawer ipe te futat jane katu'oka. Wemifutar imū etee futat 'ga jane katu'oka. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga mama'e esagea ete wapo janee, jane katu'oka. ⁶ Kristu 'ga rerowiare'emamū jane jemogyi amanū ma'e 'jawe Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'ga Kristu 'ga jane erowiarāmū jane mogyi imanū'e'ema 'jawe. Sā'ā 'ga Kristu 'ga moferawa, 'ga manū re rakue. Nan tee futat 'ga jane mogyi 'ga rerowiarāmū. 'Ga moferaw ire 'ga Kristu 'ga mojeupia imonou ywag ipe ojepyri 'ga muapygukaa 'ga mogou 'wyriaramū ojepyri. Nan tee futat 'ga Kristu 'ga jane erowiarāmū jane mogyau 'wyriaramū Kristu 'ga pyri, Jejui Kristu 'ga ree jane jemujar ire. ⁷ Aipoa futat jane ree 'ga jemuaēma kwaawukaa janee. A'eramū nipo ywag ipe jane rekorāmū jane resakara 'gā 'jau: "Kuu. Ku'jywa 'ga a'jea futat ajemuaēm 'gā nee ra'e", 'jau nipo 'gā jane resag ire. Jejui Kristu 'ga 'ā iporomutat jane ree. A'eramū 'ga amanūmū janetywera mepyau. 'Ga 'jawe etee futat 'ga Ruwarete 'ga nanē oporomutaramū jane ree nū. Ma'erāmū 'ā 'ga wa'ya 'ga muri 'au ijukaukaa janee. Jane ree oporomutare'em ire amunipo 'ā 'ga wa'ya 'ga namura'uweri ijukaukaa jane katu'okawamū rakue.

⁸ A'ere 'ā 'ga jemuaēmi te jane ree. A'eramū 'ga jane katu'oka, Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū. Niapoi agawewi futat 'ā jane mama'e esagea 'ga upe rakue. A'etea 'ā 'ga ajemuaēm jane ree, jane katu'oka. 'Ga futat

Kristu 'ga rerowiarukaa janee. ⁹ Napēnemiapofera mepyawamū rūi 'ga pē katu'ogi. A'eramū pēē pejejerowiarape'ema pejejee 'ga rerowiaaramū ne. ¹⁰ Janeruwarete 'ga 'ā jane katu'oka. A'eramū jane 'awamū jarejemujaa Kristu 'ga ree. A'eramū 'ga jane momyauu mama'e esage apoukaa janee. "Teja'yra 'ga rerowiarāmū je mama'e esage apoukaa 'gā nupe. Mama'e esagea etee futat peapo jeremifutar imū. Pejejekukau esage pejejee, mama'ea pēē iapou pejejaupe, ta'e 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga janee rakue, jane katu'oge'emawē rakue.

Majepei 'yweteewara 'jawe jane jemogyi

¹¹ Pēē 'ā judeue'emamū. A'eramū ore judeuramū 'jau pē nupe: "Ore 'ā judeuramū ijewak ma'eramū arajemogyau. A'eramū 'ā judeue'ema 'gā ojewage'emamū", 'jau ako ore judeuramū pē nupe ikue. Aipo 'jau ako ore orojewag are ikue. NaJaneruwarete 'ga rūi ore mojewaka. Ore etee futat orojomojewaka. A'etea ore 'jau orojeupe: Ore 'ā ijewak ma'eramū arajemogy. Pēnea'ar iki judeue'emamū ymā pejejemogyawer are. ¹² Ymā 'ā pēē Kristu 'ga kwaape'ema futat rakue. NaJarejuwarete 'ga remiayuwamū rūi 'ā pēē nakue. Najudeue'emamū pē nupe ra'ne rūi te 'ā Janeruwarete 'ga je'egi rakue. Judeuramū ore ra'ne te 'ā 'ga je'egi rakue. "Tajejuka esage pē nee 'jau", 'jau 'ga 'ā judeuramū oreypy 'gā nupe rakue. Wemiayuwamū oreypy 'gā jemogyramū 'ga aipo 'jau 'gā nupe rakue. A'eramū 'ā 'ga pēypy 'gā mogyawe'em wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ā 'ga aipo 'jawe'em pēypy 'gā nupe rakue. NaJaneruwarete 'ga remiayuw ypyramū rūi pēē nakue. A'eramū 'ā pēē 'ga pyri pejeo rapesake'ema rakue.

¹³ A'ere 'ā pēē 'awamū Jejui Kristu 'ga perowiat pejejemogyau. Ymā te neperowiari futari Jarejuwarete 'ga pejejemogyau rakue. A'eramū pēē pejejemogyau muku 'ga wi ako ma'e 'jawe rakue. A'eramū ako Jejui 'ga amanūmū, owy reko'wogukaa 'gā nupe jane wi janetywera piritawamū ai'i, ae katu'okawamū ai'i. A'eramū pēē nanē pejejemogyau Kristu 'ga rerowiaaramū, pejejemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. 'Ga rerowiarāmū pēē pejejemujaa 'ga ree. A'eramū pēē pejejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri ako ma'eramū 'awamū. ¹⁴ Kristu 'ga futat 'ā judeuramū ore mota'wa judeue'emamū pē nupe. Ymā ako jane namajepei 'yweteewara 'jawe rūi jane jemogyi ikue. Judeuramū ako ore oroporomutare'emamū judeue'emamū pē nee ikue. Judeue'emamū nanē ako pēē pejejeperomutare'emamū judeuramū ore ree ikue. A'ere ako Kristu 'ga manūaw ipe futat jarejee jane poromutare'ema teepawamū ai'i. A'eramū jane 'awamū jarejemogyau majepei 'yweteewara 'jawewaramū. ¹⁵ Judeuramū ore ako aramara'neramū judeue'emamū pē nee ikue. Judeuramū ako ore Moisesi 'ga je'ega renupa ikue. A'ere ako pēē nepeenuwi futari Moisesi 'ga je'egera ikue. A'eramū ore ako aramara'neramū pē nee ikue. A'ere Kristu 'ga 'i janee rai'i: "NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rūi Janeruwarete 'ga pētywera pe'ai pē nui. Ypeywar are temanūmū te je pētywera mepyi. A'eramū futat 'awamū Janeruwarete 'ga pētywera pe'au pē nui, je rerowiarāmū etee futat", 'jau 'ga janee rakue. A'eramū 'ga werowiaaramū jane mujaa ojee. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū majepei 'yweteewara 'jawe futat. Nan 'ga jane mota'waukari jarejaupe. ¹⁶ Ypeywar are amanūmū te Kristu 'ga jane mamara'nepawukari jarejee. Amanūmū 'ga werowiarāmū jane mogyau majepei 'yweteewara 'jawe. A'eramū 'ga jane mota'wau 'Uwarete 'ga upe. ¹⁷ Ore judeuramū orokwaa'wi futat 'ga je'ega rakue numiamū. A'eramū ore muku'ū etee ajemogy ma'e 'jawe arajemogyau 'ga wi rakue. A'ere 'ā pēē judeue'emamū nepekwaawi'i futari 'ga rakue. A'eramū pēē mukumuku 'ga wi ajemogy ma'e 'jawe rakue. Kristu 'ga 'ā 'ua morogyta esage mome'wau

janee najuejue etee futat. “Tejerowiaara 'gā je amota'wa Tejuwarete 'ga upe” 'ea poromū morogyta esagea judeue'emamū pē nupe, judeuramū oree 'jau. Mīnamū 'ga imome'wau janee. ¹⁸ A'ere 'ā amanū re Kristu 'ga jane mota'wai 'Uwarete 'ga upe. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jareje'ega monoarūmū Jarejuwarete 'ga upe. Werowiarāmū 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage mua janee najuejue etee futat. A'eramū jane 'ga 'Agesage retee futat jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

¹⁹ A'eramū 'ā pēē 'awamū judeue'emamū nanē pejejemogyau 'ga remi-ayuwamū nū judeuramū ore 'jawe. A'eramū pēē natapy'jyamū etee 'jawe rūi pejejemogyau oree 'awamū. 'Awamū 'ā pēē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rai'i. A'eramū pēē 'awamū 'ga ra'yra 'jawe futat pejejemogyau judeuramū ore 'jawe. A'eramū pēē 'awamū pejejemogyau orepytunamū futat.

²⁰⁻²² Ogarete 'jawe futat jane jarejemogyau. Sā'ā 'oga apoara 'gā tu-paa'mywa mowywra ra'ne. A'ere 'ā 'gā tupaa'mywarete m'yina jupe. A'ere 'gā eikwaryta monou. A'ere 'ā 'gā iapyryta nuga jupe. A'ere 'ā 'ga ikaga nuga jupe. Nan tee futat Janeruwarete 'ga Kristu 'ga rerowiaaramū jane mogymogyau wemifutaaw ipe etee futat. Oje'ega mome'warera 'gā na'ne 'ga imogyau. A'ere 'ga Jejui Kristu 'ga remimonoferamū ore mogyau. A'ere 'ga Kristu 'ga ree ojemujat ma'eferamū nanē pē monou imajatykau amumeramū ore ree. Wemifutaaw ipe etee futat 'ga Kristu 'ga rerowiaaramū jane mogymogyau. Sā'ā tupaa'mywaretea 'oga koga. Nan tee futat Jejui Kristu 'ga rekoī janererekwarareteramū. A'eramū 'ga rerowiaaramū jane jarejemogypyka 'ga ree jarejemogyau. Ymā Janeruwarete 'ga akou omogytaaw ipe ete rakue. A'ere 'ga 'awamū 'ga rekoī jane pype U'agesageu.

3

Judeue'ema 'gā nupe Jejui 'ga mome'uawet

¹ Janeruwarete 'ga jane mogy majepēi 'yweteewara 'jawe. A'eramū 'ā je Pauloramū je teporomutaramū judeue'emamū pē nee, teje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe nanē pē nee nū.

Moromunepawā pype ako 'gā je munewi je m'yina ai'i, Jejui Kristu 'ga mome'u are ai'i. 'Gā amū je munewi je m'yina judeue'emamū pē nupe je Jejui Kristu 'ga mome'u are. “Judeue'ema 'gā nanē Kristu 'ga okatu'ok, werowiarāmū”, 'jau je tekou ai'i. A'eramū judeu 'gā amū amara'neramū je ree aipo je 'e je rekoramū. A'eramū 'gā je munepa je m'yina moromunepawa pype.

² Ymā we futat te ako Janeruwarete 'ga je pyyrūi je mogou Jejui 'ga mome'waramū judeue'emamū pē nupe ikue. Iporomutat 'ga pē nee. Ma'eramū 'ā 'ga je monoi Jejui 'ga mome'waukaa pē nupe. Aipoa pekwaap pejejemogyau. ³⁻⁶ Ymā we futat te ako Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Anure nipo je judeue'ema 'gā nanē imogyi teja'yramū, judeu 'gā neewe. Teja'yrarete 'ga rerowiarāmū nipo je 'gā mogyau tejemiayuwamū judeu 'gā neewe”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Judeu 'gā nee je jejuka esagei te'eawer imū etee futat. A'eramū je anure judeue'ema 'gā nee nanē tejejukau esage te'eawer imū etee futat nū”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Anure nipo je teja'yrarete 'ga, Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā muri 'au ywag ipe 'gā mogyau tejeypyri futat. Judeu 'gā, judeue'ema 'gā. Mīmera 'gā nipo je imua 'au teja'yrarete 'ga rerowiarāmū”, 'jau 'ga ojeupe rakue. Ymā 'ga namueapyoi 'gā u'eawer are rakue. A'ere 'awamū 'ga 'Agesagea 'ga upe oporowyky ma'eramū ore mueapyoi 'ga 'eawer are. Jejui Kristu 'ga remimono ppyferamū ore, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā. Mīmeramū 'ga 'Agesagea ore mueapyoi ee. Je nanē nū. Janeruwarete 'ga je mueapyou u'eawer are. Aipo are je

ka'arana kwasiari tekou. Jeremikwasiarera ka'arana mogyta re nipo pe'je pejejaupe: “Paulo 'ga eapyo futat Jarejuwarete 'ga remifutar are rakue”, 'jau nipo pēē pejejaupe. “Kristu 'ga rerowiaaramū najuejue etee futat Janeruwarete 'ga jane mogy wemiayuwamū. Ymā ako Janeruwarete 'ga nomome 'ui aipoa 'gā nupe rakue. A'ere 'awamū 'ga imome 'ui Paulo 'ga upe”, 'jau nipo pēē pejejaupe, Jeremikwasiarera mogyta re.

⁷ Janeruwarete 'ga je mogo ojeupe oporowyky ma'eramū. “Ekwap jera'yra 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. Janeruwarete 'ga iporomutat je ree. A'eramū 'ga je moporowykyaukaa ojeupe. Opājē mū 'ga je mogou ojeupe oporowyky ma'eramū. ⁸ Najea'wyri agawewi je ikue. “Kristu 'ga remiayuwamū sipo je rekoi”, na'etei je ikue. 'Ga remiayuwa 'gā juejue kūima'eeteeteramū. A'ere noko je ako tywe'ri ma'e 'jawe etee jepi. A'etea Janeruwarete 'ga esage jee. Je mogou 'ga Kristu 'ga mome'waramū judeue'emamū pē nupe ikue. “Ekwap Jera'yrarete 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. “Jejui Kristu 'ga 'ā esage ma'ea. A'ere 'ā nepēneapyopawa'uweri futari pejejee 'ga jemuaēmawer are. Mama'e esage are etee futat 'ga paruapoweramū pē nupe, ere ki 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. ⁹ Mama'e apo ypy we 'ā Janeruwarete 'ga namueapyoi aepygy 'gā wemiaporam are rakue. A'ere 'ga 'awamū 'ga 'i jee: “Awamū eneeapyo jeremiapo are. Jeporokatu'ogiwet je najuejue etee futat pē nee. Judeuramū, judeue'emamū. Mīmeramū pē nee je porokatu'ogiweramū te'yina pē nee”, 'jau 'ga jee ikue. “A'eramū ene 'gā mueapyou jeremifutar are”, 'jau 'ga jee ikue. A'ferupi tee 'ā je rekoi teatau teporogytau 'gā nupe najuejue etee futat. “Judeue'emamū pē nee nanē 'ā Janeruwarete 'ga oporokatu'ogiweramū pē nee”, 'jau je 'gā nupe. ¹⁰⁻¹¹ Jarijauwarete 'ga remikatu'ogeramū jane resakawe nipo ywagipewara 'gā 'wyriara 'gā nanē weapyoramū Janeruwarete 'ga ree. “Kuu. I'akwaapap 'ga”, 'jau nipo 'gā Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane resakawe. “Gā tywera moir ire nipo Ku'jywa 'ga ywy pewaramū mogyau wemiayuwamū. Judeue'ema 'gā ako niporomutari agawewi judeu 'gā nee ikue. A'etea Jejui Kristu 'ga 'gā erowiarāmū, Ku'jywa 'ga judeu 'gā mogyau wemiayuwamū, judeue'ema 'gā neewe”, 'jau nipo ywagipewara 'gā Jejui 'ga rerowiaaramū jane resakawe. Ywy apoē'ewe Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe rakue: “Ae 'gā pa je aapo tejemiayuwamū kwy”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'ere 'ā aepygy 'gā jemotyweri etee 'ga upe rakue. A'eramū 'ga 'agamū Janejararete 'ga Jejui Kristu 'ga mua 'au ywy pe janetywera mepyawamū janee rakue. A'eramū 'ga 'ga mogou janejarareteramū janee. ¹² A'eramū 'ga Jejui Kristu 'ga rerowiarāmū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi. 'Ga rerowiarāmū jane jarejemujaa 'ga ree. A'eramū jane a'eramū jarejenosōue'em jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. ¹³ A'eramū je 'jau pē nupe: Pē'arasig kasi je ree ne. Judeue'emamū pē nupe Jejui 'ga mome'u are 'gā je munewi moromunepawa pype agawewi. A'etea kasi pē'arasig je rereko tywer are ne. Je rereko tywera resakawe nipo tekotee 'gā 'i ajaupe: “Paulo 'ga ajemuaēm Efesu pewara 'gā nee ra'e. Sā'ā 'ga jereko tywerukara 'gā nee Jejui Kristu 'ga mome'u are”, 'jau nipo 'gā ajaupe je ree. A'eramū ki pēē pejeku'iramū pejemogyau ee.

'Gā nee Jarejuwarete 'ga upe oje'ega monoawet

¹⁴ Jarejuwarete 'ga remifutar are tejea'aramū je teapyka tejenyup'āu teje'ega monou 'ga upe pē nee. ¹⁵ Ku'jywa 'ga upe jane 'ga rerowiaaramū najuejue etee futat 'jau, “Janeruwarete 'ga”, 'jau jane 'ga upe. Ywag ipe ajemogy ma'e 'gā, ywy pe ajemogy ma'eramū jane 'jau. Najuejue etee futat jane “Janeruwarete 'ga”, 'jau jane 'ga upe. 'Ga upe je teje'ega monoi pē nee

te'ŷina. ¹⁶ “Ene te 'ã eneresage, ki Ku'jyp. Ene te 'ã pãjērete. A'eramū je 'jau enee: E'agesagea ako ene imonou Efesu pewara 'gã nupe ai'i. A'eramū ene 'gã mopãjēu E'agesage pyu, ki Ku'jyp, 'jau je enee 'gã nee”, 'jau je 'ga upe. “E'agesage pyu ejerowiarukaa etee te ekou 'gã nupe, 'gã mojemogypygyukaa ejee”, 'jau je 'ga upe pē nee. 'Ga rerowiaarareteramū nipo pejepoire'ema 'ga rerowiar awi. Pejejeupe mama'eay jesaukar ire miamū nipo pejepoire'ema futat 'ga wi. 'Ga 'Agesageu pejejemogypygyg ire nipo pēē pejepoire'ema 'ga rerowiar awi mama'eay jesaukar ire miamū. Pejejeupe imur ire nipo pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. ¹⁷ “Afutat je Kristu 'ga rekoa 'gã pyri”, 'jau je 'ga upe pē nee. “Werowiaramū Kristu 'ga reko'i 'gã pyri. Aipoa je afutat”, 'jau je 'ga upe pē nee. “Emoporomutarukat 'gã ejee. Ajuee nanē 'gã moporomutarukaa nū. Ajuee oporomutaramū nipo 'gã mama'e esagea etee iapou ajaupe. Ejee 'gã moporomutarukaramū nipo 'gã mama'e esagea etee iapou ene upe”, 'jau je 'ga upe pē nee. ¹⁸ “Emueapyo 'gã 'gã nee eporomutar are”, a'e je 'ga upe pē nee. “Ejemiyuwamū najuejue etee futat emueapyo 'gã ee”, 'jau je 'ga upe pē nee. Kristu 'ga iporomutat pē nee a'jea futat. A'ere 'ã nepēneapyo katui we 'ga pejefutar are. A'eramū je 'jau Jarejuwarete 'ga upe pē nee: “Emueapyo 'gã ee”, 'jau je 'ga upe pē nee. ¹⁹ Afutat je pēē ikwaawa, “Kristu 'ga iporomutat jane ree a'jea futat” 'e are pēneapyoa. Janereapyopawa'uweri agawewi jane 'ga jarefutar are. A'etea je ee pēneapyo'ia afutat. A'eramū je 'jau Ku'jywa 'ga upe: “Emueapyo 'gã ejee, 'gã nee eporomutar are”, 'jau je 'ga upe pē nee. “Ojee enepromutar are weapyo re, nipo 'gã jemogyi ene 'jawe”, 'jau je 'ga upe pē nee.

²⁰ Nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema mama'e mū. “Aga 'ga nuapoi”, na'jawi futari 'ga upe. Aye'emeteete futat 'ga mama'e apoi. Aerefete upe te mama'e apo rayramū rēwējēmī. A'ere Ku'jywa 'ga upe naayi futari mama'e apoa. “Mama'e esagea eapo jee”, ojeupe jane 'eramū 'ga mama'e esage apou janee, ojeupe janeremienūiwersa apyraapa. Naeapyoi futari ae 'ga remiaporam are. 'Ga te okwaap ae rerekoa. A'ere 'ga iapoi futari janee. U'agesagea 'ga imua janee, ojeupe mama'e apoukaawamū. A'eramū 'ga U'agesageu futat mama'e apou janee. ²¹ A'eramū ki Jejui Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū jane Ku'jywa 'ga muorypa jareojere'emamū, jarejeupe 'ga remiapofer are. Jejui 'ga rerowiaaramū jane najuejue etee futat 'ga muorypa jareojere'emamū, 'jau je pē nupe.

4

Majepei yweteewara 'jawe jane jemogyi

¹ Moromunepawa pype 'gã je munewi Jejui 'ga mome'u are. A'eramū je 'jau pē nupe: Janeruwarete 'ga 'ã wa'ya 'ga mua 'au ywy pe janetywera moiawamū rakue. A'eramū pēē pejejemogyau esage 'ga upe, 'jau je pē nupe. Ymã te 'ã 'ga pē pyrūi wemiayuwamū rakue, wemifutar imū mama'e apoaramū rakue. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga upe. 'Ga remifutar imū etee futat pejejemogyau 'ga upe. ² Pejerowiaaip kasi pejejee te ne. Pēpota'wa pãwē ki pejejee. Pejejeaite'ema pejejee. Pejemara'ne'emamū nanē pejejee nū. Pejejee pēmara'ne'ema pejejee pēporomutara resaukaa. ³ Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē mogy majepei yweteewara 'jawe. A'eramū ki pēē pejepota'waramū pejejemogyau pejejee. Mama'e tywera kasi peapo pejejaupe ne. ⁴ Kristu 'ga rerowiaaramū jane najuejue etee futat jane jemogyi majepei yweteewara 'jawe. Majepei tee futat 'ga 'Agesagea. Werowiaaramū 'ga jane rerawau najuejue etee futat 'Uwarete 'ga pyri ojeupi anure. Poromū 'ga ree jane jemogypykawa 'ga rerowiaaramū. ⁵ Majepei

tee Janejararete 'ga. 'Ga ree etee futat jane jarejemogypyka jarejemogyau. 'Ga rerowiarāmū etee jane jarejepymīāukaa 'y pe 'ga amū upe. "Jejui Kristu 'ga je arowiat. 'Ga futat jetywera moia je wi. A'eramū je 'awamū mama'e esagea etee iapou 'ga upe", 'jau jane najuejee etee 'ga rerowiaaramū jarejepymīāukaa 'y pe 'ga amū upe. ⁶ Majepei tee futat Janeruwarete 'ga. 'Ga futat jane apou najuejee etee futat rakue. A'eramū 'ga Janejararetea. A'eramū jane apoarera 'ga etee futat jane mogyawarū wemifutara mama'e apoaramū. Jane pype futat 'ga rekoī U'agesagea pyu.

⁷ 'Ga 'Agesagea Kristu 'ga imua werowiaaramū janee najuejee etee futat. Ojeupe mama'e esage apoukaawamū 'ga imua janee. Opājēa 'ga imua janee ojeupe jane moporowykaukaa wemifutar imū etee futat. ⁸ Ymā 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue:

"Ojee iporomutare'ema 'gā 'arimū nipo Kristu 'ga okwapa.

A'eramū nipo 'ga 'gā faa 'gā nerawau 'gā nerojeupia ywag ipe.

Nipojeupawi 'gā 'awamū 'e resaukaawamū 'ga 'gā nerawau.

Aipo rupi we futat nipo 'ga mama'e esage mua ywy pewaramū janee",

'jau 'ga amū ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁹⁻¹⁰ Ywy pe 'ga 'ua janee kunumīakramū rakue. A'ere 'ga 'ā waranuw ire ojejukaukaa 'gā nupe rakue. A'ere 'ga oferapa awau ojeupia ywag ipe nū, 'Uwarete 'ga pyri nū. A'eramū 'ga 'awamū akou Janejarareteramū futat janee. Ywy pewaramū Janejarareteramū, ywag ipewara 'gā Jarareteramū. Mīmeramū 'ga rekoī Janejarareteramū janee.

¹¹ 'Ga etee futat mama'e esage mua janee ywy pewaramū. 'Ga futat U'agesagea mua janee, ojeupe mama'e esage apoukaawamū. Jane mū upe 'ga 'jau: "Te'agesagea je omono pē nupe. A'eramū pēē pejewau je mome'wau kwe pe tekotee 'gā nupe, 'gā mueapyou je ree", 'jau 'ga jane mū upe, jane monou kwe pe. Amumeramū jane mū upe 'ga 'jau: "Te'agesagea je omono pē nupe. A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau pejejepyriwara 'gā nupe", 'jau 'ga jane mū upe. Ajepeja 'gā nupe nanē 'ga 'jau: "Te'agesagea je amono pē nupe teporogyta esage mome'wawamū. Kwe pe pekwap jeporogyta esage mome'wau pejepytuna 'gā nupe, je rerowiarukaa 'gā nupe", 'jau 'ga 'gā amū nupe. Amumera 'gā nupe 'ga 'jau: "Te'agesagea je amono pē nupe, pē mogyau 'wyriaramū tejerowiaara 'gā nupe. Pemū'e je rerowiaara 'gā jeremifutar are", 'jau Kristu 'ga 'gā nupe. ¹² Opājēa 'ga imua werowiaaramū janee ojeupe jane moporowykukaawamū. 'Ga pājē mū etee futat jane mama'e apoi 'ga upe. "Peporowyky jee", 'jau 'ga janee.

"Je rerowiaara 'gā pēē imojemogypygukaa etee te je ree, 'gā mu'jau je ree", 'jau 'ga janee. "Amumera 'gā je rerowiaara 'gā ojemogypygi etee te ree. A'eramū pēē pejeporogytaū 'gā nupe, 'gā mojemogypygukaa etee te je ree", 'jau 'ga janee. ¹³ A'eramū jane pāwētūjē etee futat jarejemogypyka 'ga ree. A'eramū nipo jane pāwētūjē etee futat nanē Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga kwaapa nū. A'eramū jane jarejeapyoramū jarejemogyau Kristu 'ga ree. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga 'jawe futat. Mama'e esagea etee jane iapou 'ga 'jawe futat. ¹⁴ Kunumī 'jawe kasi sajomogy ne. Kunumīa werekoemāwe erowiaa. Nokwaawi 'gā werekoemā. A'ere kasi pēē nanarūi ne. Peenup katu ra'ne ki. Yara sīāmogoe'ema 'jawe nanē kasi pēē ne. Yara sīāmogoe'ema 'ā nuwi wupawer ipe ete. 'Y ryjuapi tete'ia we 'ā imuarekorekoukaa kwe katy awau ko katy ete 'ua nū 'jau akou. A'ere kasi pēē nanarūi ne. Peenup katu ra'ne ki morogytaa. Kasi a'e pe morogyta 'me upe pejemoryteeukar ine. Jejui 'ga etee te jane sirowiat jarejemogyau. I'me ma'e 'gā nipo 'ut futat o'meramū janee, o'me rerowiarukaawamū janee. A'ere kasi sirowiat ne. "Simorytee 'gā 'jau", e'i te nipo 'gā o'meramū

janee. ¹⁵ A'ere jane mama'e a'jea etee futat imome'ui jarejaupe. Jarepota'waramū jarejuee. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga 'jawe. Kristu 'ga 'ā werowiaaramū Janejararetea. A'eramū Kristu 'ga aeakaga 'jawe. 'Ga rerowiaaramū jane jarejemogyau 'ga rete 'jawe. ¹⁶ Sā'ā aeakaga etee aerete mujara. Aerajyga 'ā ae mokurējūka pāwē gatue etee te futat. Aerajyga 'ā ae koka. A'eramū 'ā aeretea otesirūgatue'emamū waranupa. Nan tee futat Kristu 'ga werowiaaramū jane mujari jarejuee. A'eramū jane najuejue etee futat mama'e esage apou Kristu 'ga rerowiarukaa ete ete jarejaupe. Jarejuee jarepota'waramū, jane Kristu 'ga rerowiarukaa ete ete jarejaupe. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga 'jawe.

Mama'e tywera apo awi ki sapoit

¹⁷ Jarejararete 'ga upe je porowykyi. A'eramū je 'jau pē nupe: Au'je ki mama'e tywera apo re. Au'je futat mama'e apo re Jejuī 'ga rerowiare'ema gā 'jawe. 'Ga rerowiare'ema gā naea'ari Jarejuwarete 'ga remifutar are. ¹⁸ Nokwaawi gā 'ga remifutara. Mama'eukwaawa 'wyriara gā mueapy-oukare'ema Janeruwarete 'ga remifutar are. A'eramū gā afuwere'emamū 'ga kwaaw are. ¹⁹ Jejuī 'ga rerowiare'ema gā nuenosī mama'e tywera apoa. Mama'e tesirūa ete gā iapou. Wemirekoe'ema kūjā are gā akou. Kūjā gā nanē omene'em are akou. Najemuarūi futari gā ajemogyau. Ni'akwaawi gā mama'e tywera apoe'em are.

²⁰ A'ere naKristu 'ga rūi jane mu'ei mama'e tywera apo are. A'eramū jane Kristu 'ga rerowiaaramū, mama'e tywera apoara gā 'jawe ete iapowe'em. ²¹ Kristu 'ga rera renupa ypy we nipo pēē pejemujaa 'ga ree rai'i. A'eramū nipo Kristu 'ga mome'wara gā mama'e a'je are etee futat pē mu'jau rai'i. ²² A'eramū nipo 'ga mome'wara gā 'jau pē nupe: "Kristu 'ga rerowiare'ema 'ā pēē mama'e tywera apo are ete pejejea'aramū pejemogyau rakue. A'ere 'awamū 'ga perowiat pejemogyau. A'eramū ki pēē pejejeateeramū mama'e tywera apo awi", 'jau gā pē nupe, pē mu'jau ee. "Au'je ki mama'e tywera apo are pejemorytee re", 'jau nipo gā pē nupe, pē mu'jau ee. ²³ "Au'je ki mama'e tywer are pejejea'ar ire. Eje'jawe je muea'arukar ape mama'e are, ki Ku'jyp, pe'je ki 'ga upe", 'jau nipo gā pē nupe, pē mu'jau ee. ²⁴ "Pejemuesageukat Jarejuwarete 'ga upe. Oje'jawe pejemogya futat 'ga afutat. A'eramū ki pēē iapoukaa 'ga upe pejejee. 'Eje'jawe je mogo ape', pe'je ki 'ga upe. 'Ga 'jawe pejemogy re pēē mama'e esagea etee futat iapou 'ga 'jawe", 'jau nipo gā pē nupe, pē mu'jau ee.

²⁵ A'eramū ki pejejeateeramū peje'me awi. Au'je ki morogyta 'me mome'u re. Majepei 'yweteewara 'jawe jane Jejuī 'ga rerowiaaramū jane jemogyi. A'eramū ki pēē mama'e a'jea etee futat imome'wau pejejaupe. ²⁶ Pejemara'neramū miamū kasi mama'e tywera peapo ne. Pejejeateeramū kamēsīete pejemara'ne awi. Pejekowe'em kō'aramuku pejemara'ne rerekou ne. Kamēsīete pejejeateeramū pejemara'ne awi. Kwara ose'emauewe ki pēmara'nepap. ²⁷ Kasi a'e pe pejemara'ne awi pēneateea'ne'emamū mama'eukwaawa 'wyriara mama'e tywera apoukari pē nupe ne. ²⁸ Imuna ma'eramū nanē ki pepoit futat mama'e are pejemunarū awi. Peporowyky ete ki pejejeupe mama'e muaw are. A'eramū pēē mama'e monou imama'e'ema gā nupe. ²⁹ Peje'egaip kasi pejejaupe ne. Mama'e esagea etee ki pemome'u pejejaupe, gā poaa Jejuī 'ga rerowiar are. ³⁰ Pemu'arasig kasi Jarejuwarete 'ga 'Agesage ne. Esage ma'ea Janeruwarete 'ga 'Agesagea. A'eramū pēē, mama'e tywera apo re, 'ga 'Agesage mu'arasiga ne. Mama'e esagea etee futat iapou 'ga 'Agesage

muorypawamū. Kristu 'ga rerowiarāmū Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee ikue. Ymā Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Teja'yra 'ga gā erowiarāmū je Te'agesage monoi 'gā nupe, 'gā nerekwaramū", 'jau 'ga rakue. Anure nipo Kristu 'ga Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane rerooi Jarejuwarete 'ga pyri. ³¹ A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em. Pejejeateeramū kamēsīete futat 'gā nayka awi. Pēmara'ne kasi 'gā nee ne. Pejeje'egayawe'em 'gā nupe, 'gā kurape'ema. Au'je futat pejejee pejeporomutare'em awi. ³² Pēpota'wa etee futar iki pejejee pejejemogyau. 'Ga amū mama'e tywera pejejeupe iapo re miamū, pejejea'are'emamū au'jeteramū 'gā nayka are. Pejejeateeramū kamēsīete futat 'gā nayka awi. Janetywera moir ire 'ā Janeruwarete 'ga wea'aru'jawe'emamū futat jane rayka are. Ypeywar are amanūaw ipe 'ā Kristu 'ga janetywera mepyau rakue. A'eramū 'ā 'ga aetywera moir ire wea'aru'jawe'emamū ee. A'eramū ki pēē nan tee futat pejejea'are'emamū au'jeteramū 'gā nayka are ne. Pejejeateeramū kamēsīete futat 'gā nayka awi. Pejejea'aru'jawe'emamū futat ee nū.

5

Sajemogy esage 'ga upe

¹ Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yra. Oporomutaramū 'ga pē nee. A'eramū ki pejejemu'jau 'ga ree. Pejejemogyau esage 'ga upe. ² Kristu 'ga 'ā oporomutaramū jane ree. A'eramū 'ā 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue. Ymā 'ā judeu 'gā weymawa etee ijukau iapyau otywera mepyawamū rakue. Jarejuwarete 'ga muorypawamū nanē 'gā iapyau rakue nū. Jany kasiga nanē 'gā iapyau 'ga muorypawamū rakue nū. A'ere ako 'awamū Kristu 'ga jejukaukari 'gā nupe janetywera mepyawamū ai'i. A'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejejee, 'ga 'jawerimū etee futat.

³ Jarejuwarete 'ga remiayuwamū futat pejejemogyau. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga upe. Pejejemogyawe'em futat tesirūgatu 'ga upe. Pejejemirekoe'ema kūjā are pejekowe'em. Kūjāmeramū nanē pejekowe'em pejemene'ema kūima'e are. Pejemuarū ki pejejemogyau. Pejekaraemā kwai are etee nanē pejejea'are'emamū nū. Pejejea'are'emamū mīmera mama'e are. Aipoa mama'e mome'wawe'em pejejaupe. ⁴ Mama'e tywera mome'wawe'em futat pejejaupe. Peje'me'emamū nanē pejejaupe nū. Peje'eg esage etee futar iki pejejaupe Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga mama'e apo re nanē pēē 'ga muorypa ee nū. ⁵ Janeruwarete 'ga jane'wyriararetea Jejui Kristu 'ga retee. 'Gā futat nipo anure ajemogou 'wyriarareteramū janee. A'eramū nipo 'gā anure wemiayuwamū jane rerawau ojepyri mama'e esage mua janee. A'ere nipo wemirekoe'em are ako ma'e 'gā na'gā nemiayuwā rūi. Omene'em are ako ma'e 'gā, okaraemā kwai are tee ojerowiarap ma'e 'gā. Mīmera 'gā na'gā nemiayuwā rūi. A'eramū nipo 'gā awawe'em 'gā pyri amanū re. Okaraemā kwai are etee ojerowiarap ma'e 'gā ojemogypyk okaraemā kwai are etee ajemogyau. Nojemogypygi 'gā Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū okaraemā are ojemogypyk ma'e 'gā ajemogyau maira'me are ojemogypyk ma'e 'gā 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga aipo 'gā nerawawe'em ojepyri anure. Aipoa jane ikwaapa.

⁶ 'Gā amū nipo 'jau 'ua pē nupe: "Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri", 'jau nipo 'gā pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. Pē moryteeu te 'gā nuri. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are. Nuenuwi futari 'gā 'ga je'ega. A'eramū 'ga 'gā nerekou tyweaete oje'ega renuwe'em are. ⁷ A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em futat 'gā pyri.

⁸ Ymā mama'e tywera peapo futat rakue. Ypytunimū wata ma'e 'jawe pēē pejemogyau rakue. A'ere 'awamū Kristu 'ga pētywera moiri pē nui rakue. A'eramū pēē 'awamū pejemogyau 'arimū wata ma'e 'jawe. A'eramū pēē 'awamū mama'e esage etee futat iapou 'ga upe. ⁹ 'Arimū wata ma'e 'jawewara 'gā mama'e esage etee wapo. Mama'e a'jea etee nanē 'gā imome'wau. A'eramū pēē 'awamū mama'e esage etee futat iapou a'jea futat. ¹⁰ Pejemū 'jau pejemogyau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

¹¹ Ypytunimū wata ma'e 'jawewara 'gā mama'e tywera etee wapo. A'ere kasi peapo mama'e tywera 'gā pyri ne. Mama'e esage etee futat iapou. A'eramū mama'e tywera apoara 'gā ojenosōu wemiapofera renosōu pē nui. Pēnemiapo esage resakawe 'gā wemiapo tywer are weapyoramū. A'eramū nipo 'gā 'jau: "Tŷy. Mama'e tywera etee nipo je aapo tekou ra'e jepi", 'jau nipo 'gā ojeupe, pēnemiapo esage resag ire. ¹² Nāinānī rūi te 'ga remiapoa mama'e tywera. Jemime agawewi 'gā iapoi. Eukwere ae mojenosī 'gā nemiapo tywera. A'eramū 'gā jēmī ojenosōue 'em mama'e tywera renosōue 'em.

¹³⁻¹⁴ Ypytunimū 'ā ae nuesagi mama'ea. A'ere 'ā ae 'arimū mama'e resagi katu katu. Nan tee futat jane ikwaapa katu katu jarejemogyau. Ymā 'ā 'ga amū 'jau rakue:

"Mama'e tywera apoaramū pēē amanū ma'e 'jawe pejemogy Ku'jywa 'ga upe. Oset ma'e 'jawe nanē pejemogyau nū.

A'eramū ki pēē pejepaka, pejefu'ama pejemiamiapo tywer awi. A'eramū Kristu 'ga pē mogyau 'arimū wata ma'e 'jawe ojeupe", 'jau 'ga amū imome'wau rakue.

¹⁵ A'eramū ki pēē pejejea'gwau mama'e tywera apo awi. Mama'e esage etee futat pēē iapou. Pē'akwaap katu ki mama'e are. Peko kasi i'akwaawe'ema 'gā 'jawe ne. ¹⁶ Kwaiwete 'gā mama'e tywera etee iapoara 'gā. A'ere ki peko esage mama'e tywera apoara 'gā pype. Pejenosī awi Jejuī 'ga mome'u awi 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. 'Gā pyri pejemogyau pēē 'ga mome'wau futat 'gā nupe. ¹⁷ Akotee ma'e 'gā 'jawe ete kasi pejemogy ne, pejeje'ēran ekoeteramū ne. Jejuī 'ga rerowiarāmū pēē 'ga je'ega te imome'wau pejejaupe, pejejamū 'jau 'ga rerowiar are. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat pēē mama'e apou. Mama'e apo enune pēē 'jau pejejeupe: "Ma'ja te Janeruwarete 'ga afutat je iapoa?" 'jau pēē iapoe'ēwe. A'eramū pēē 'ga remifutar imū etee mama'e apou 'ga upe.

¹⁸ Kawīajaiwa taetu itykure'ema. Kawīajaiwa tykuara 'gā oje'egaw are amā'jāue'em. Oje'ega momoa ekoete te futat ajemogyau. A'eramū kasi pēē nan ine. Pejerekoukaa Jarejuwarete 'ga 'Agesage upe etee futat. ¹⁹ Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat pejemogytau. Jarejuwarete 'ga marakau etee futat pejejamuorypa. 'Ga remiapofer are pejemaraka'aga Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga remiapofer are nanē pejemaraka'aga 'ga upe nū. ²⁰ Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. A'eramū pēē Kristu 'ga rerowiaaramū pejejeupe 'ga remiapofera mama'e are 'ga muorypa. ²¹ Kristu 'ga je'ega peenup pejemogyau. A'eramū ki pēē 'ga rerowiaaramū nanē pejejoje'ega renupa pejemogyau nū.

Emireko ma'e 'gā, imen ma'e 'gā netee

²² Kūjāmeramū ki pēē, imen ma'eramū, peapyaka pejemena je'eg are. Kristu 'ga remiayuwamū nanē pēē. Kristu 'ga je'ega renupa pejemogyau. A'eramū ki pēē nan tee futat pejemena 'ga je'ega nanē enupa nū. ²³⁻²⁴ Kristu 'ga 'ā akou 'wyrīaramū werowiaaramū janee. A'eramū 'ā jane 'ga rerowiaaramū 'ga je'ega renupa jarejemogyau. 'Ga 'ā ae akaga 'jawe. 'Ga

rerowiaaramū jane jarejemogyau 'ga rete 'jawe. 'Ga futat werowiaaramū jane katu'okara. A'eramū 'ā 'ga akou 'wyriaramū janee. Nan tee futat kūima'efera 'gā jemogyi wemireko 'gā jaramū. A'eramū ki pēē kūjāmeramū pejemena je'ega renupa katu katu.

²⁵⁻²⁶ Kūima'eferamū nanē pēē pejeporomutaramū pejemireko are. Sā'ā Kristu 'ga poromutara werowiaaramū jane ree. Nan tee futar iki pēē pejeporomutaramū pejemireko are. Kristu 'ga 'ā oporomutaramū jane ree. A'eramū 'ā 'ga ojejukaukaa 'gā nupe jane ree oporomutaawer ipe etee futat jane katu'okawamū 'Uwarete 'ga upe. 'Ga je'ega rerowiaaramū jane jarejekatu'ogukaa 'ga upe. A'eramū 'ga janetywera moia jane wi. A'eramū jane jarejewi imoir ire jarejepymāukaa 'y pe 'gā amū nupe, jaretywera 'ga imoira resaukaawamū. ²⁷ A'eramū nipo 'ga anure werowiaaramū jane rerawau ywag ipe ojeupi. A'eramū nipo 'ga werowiaaramū jane resakawe 'jau janee: “Esage ete je rerowiaara 'gā. Nitywi futari mama'e tywera 'gā pype”, 'jau nipo 'ga ojeupe, ojepyri werowiaaramū jane reroo ree.

²⁸ Pejejuka esage pejee. Nepejereko tyweri 'ā. Nan tee futat pēē pejemireko rerekou esage. ²⁹ Najuejue etee futat 'ā jane jejukai jarejee. Nitywi futari 'ā ojee ijejukae'ema 'gā amū. Jarepy'arayparamū 'ā jarejemi'waa. Jarejero'wau jarejefuanuga. Jarejereko tywere'ema 'ā. Nan tee futat Kristu 'ga jane poriauwetygi werowiaaramū. 'Ga rete 'jawe jarejemogyau 'ga upe. A'eramū 'ga ojejukau esage jane ree. ³⁰ Ojee jane jemujaire 'ga ojejukau esage jane ree. ³¹ Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amū upe rakue:

“Kūima'e 'ga je aapo kūjā ēē reewe.

A'eramū nipo kūima'e 'gā wemirekorauwe opojo'ogamū ujara 'gā nūi.

A'eramū futat oje'aa wemireko are.

Ajuee oje'ar ire 'gā ajemogyau majepi teewara 'jawe jee”,

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue.

³² Mama'e a'je are futat 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga upe rakue. Ymā janepy 'gā naeapyoie ee rakue. A'ere jane 'awamū janereapyoramū ee. Kristu 'ga ree nanē futat aipoa ka'arana kwasiara rakue, 'ga rerowiaaramū jane ree nanē futat e'i nū. Kristu 'ga ree jarejemujaa jane jemogyi majepi 'yweteewara 'jawe. ³³ A'eramū 'ga jane ree pāwē pāwē futat ikwasiarukaa rakue. A'eramū pēē kūima'eramū pejeporomutaramū futat pejemireko are pejee pejeporomutara 'jawe. Pejee 'ā pēporomutat pejemogyau. A'eramū pēē nan tee futat pejeporomutaramū pejemireko are. Kūjāmeramū pēē, imen ma'eramū pejemena mojerowiaa nanē nū.

6

Ta'yriara 'gā 'gā na'yra 'gā netee

¹ Kunumīnamū nanē pēē pejejara 'gā je'ega renupa etee pejemogyau. Kristu 'ga remiauwamū pēē. A'eramū pēē pejejara 'gā je'ega renuwa wesageramū futat. ²⁻³ Ymā Janeruwarete 'ga 'i janepy 'gā nupe we futat rakue: “Peanuw etee ki pejejuwa 'gā. Pejey 'gā nanē pēē ianupa etee nū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. “Ujara 'gā nenupara 'gā ije'eganup ma'eramū ajemogy. 'Gā jaruete ajemogy. Ujara 'gā 'gā wenup. A'eramū 'gā jaruete ajemogyau. Aipo 'gā ajemogy namutamutat. Namanūa'nei aipo 'gā”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue.

⁴ Pēē nanē 'gā nuwamū pejeja'yra 'gā nerekou esage nū. Pemue ekoete kasi 'gā ne. Kasi a'e pe 'gā mara'neramū etee ajemogyau ne. A'eramū pēē

kūima'eramū pejeja'ya 'gā mu'jau 'gā neko esage are. Kristu 'ga 'eawer imū pejeja'ya 'gā mu'jau 'gā mosōu mama'e tywera apo awi.

Oporowyky ma'e 'gā morowyky jara 'gā netee

⁵ Pēē mū nipo pejeporowykyau pejerekwara 'gā nupe. A'eramū pēē pejerekwara 'gā je'ega renupa etee. Pepojeup futar iki pejerekwara 'gā. Sā'ā pēē Kristu 'ga je'ega renuwa. Nan tee futar iki pejerekwara 'gā je'ega peenup. ⁶ 'Gā amū nipo oporowykyau esage werekwara 'ga remiesagamū etee. Werekwara 'ga remiesaga tywi nipo 'gā oporowykyau esage 'me. A'ere kasi nanarūi peapo ne. Pejepeyri pejerekwara 'ga reko'e'emamū nanē ki mama'ea peapo esage pejerekwara 'ga 'eawer imū etee futat. Pekwaap 'ā Jarejararete 'ga Jejui Kristu 'ga. A'eramū pēē pejeporowykyau esage 'ga muorypawamū. Aipoa Janeruwarete 'ga ifutaa. ⁷ Pejeporowykyau esage futat paneku'iramū pejemogyau. Napejerekwara 'ga upe etee rūi peporowyky. Nanuaramū Jarejararete 'ga upe nanē futat peporowyky nū. A'eramū je 'jau pē nupe: Peporowyky esage ki, a'e je pē nupe. ⁸ Pēporowyky esage resag ire Janeruwarete 'ga pē mepyi pēporowyky esageawer are anure. Pejerekwara 'gā nupe mama'e apoaramū, pejejeupe etee mama'e apoaramū. Mīmeramū nipo 'ga pē mepyi pēporowyky esageawer are anure. Aipo are ki pēnea'at pejemogyau.

⁹ Pēē mū pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nerekwara. Pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nerekou esage, Jarejuwarete 'ga remifutar imū. Au'je ki pejeje'egay re 'gā nupe. Majepēi tee Jarejararete 'ga. 'Gā jararete 'ga pējara nanē futat nū. 'Ga upe jane jareju'jaju'jawe etee futat. 'Ga futat ojejukau pāwē pāwē jane ree.

Mama'eukwaawa 'wyriar awi ki sajea'gu

¹⁰⁻¹¹ Ka'arana kwasiapawe'ēwe je pē mu'akwaapa mama'e tywera apo awi. Sā'ā jefaruu. Aparuowajare'emawe 'ā 'gā itajuaity munewa u'yw awi. Nan tee futat jane. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū jane jemogyi jefaruu 'jawe. Janejararete 'ga pājērete. A'eramū pēē pejemujaa a'jea futat 'ga ree. A'eramū 'ga U'agesage mua pē nupe. A'eramū 'ga pājēa pē a'gwau mama'eukwaawa 'wyriar awi. “Tamote'arukat 'gā Ku'jywa 'ga upe 'jau”, 'jau nipo mama'eukwaawa 'wyriara ojeupe pē nee. A'ere Janeruwarete 'ga U'agesage muri pē nupe. A'eramū pēē mama'eukwaawa 'wyriara je'ega renupe'ema. ¹² Najarejaupi rūi jane juowajari. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa te jane siowajat. Pejefuakaramū futat mama'eukwaawa rowajaa. Ma'ja pyu jane iowajaa? Jarejuwarete 'ga 'Agesage pyu. ¹³ A'eramū futat 'ā Janeruwarete 'ga U'agesage rerekoukari pē nupe. 'Ga 'Agesage rereko re pēē mama'eukwaawa 'wyriara pojeupe'ema pejemogyau. 'Ga 'Agesagea pēē ereko re mama'eukwaawa pē pojeupa futat.

¹⁴⁻¹⁷ Sā'ā jefaruu 'gā itajuaity rerekoa imunewa u'yw awi ojea'gwawamū. Opy'apiat, aku'afaap, itaju myapaap, itaju akagyry. Mīmera 'ā 'gā imunepa ojea'gwawamū u'yw awi. Itajupewuua 'ā 'gā erawau opo pe jyu reewe. Itajupewuu pyu 'gā jea'gui ojee iporomutare'ema 'gā nu'yw awi. Nan tee futat jane. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat mama'e apo re jane jemogyi itajuaity rerekwara 'gā 'jawe, opy'apiara rerekwara 'jawe jarejemogyau 'ga upe a'eramū. Mama'e a'jea etee imome'u re jane jarejemogyau itajuaity rerekwara 'jawe, aku'afaawa rerekwara 'jawe. “Janeruwarete 'ga porokatu'ogiweramū pē nee, ota'waweramū pē nupe” 'jara 'gā itaju myapaawa rerekwara 'jawe 'gā. “Jejui Kristu 'ga jetywera omoit je wi, je katu'oka” 'e are ea'at ma'e 'gā itaju akagyry rerekwara 'jawewara 'gā.

Jejui Kristu 'ga rerowiaarareteramū jane jarejemogyau opo pe itajupewuu rerekwara 'gā 'jawe. Jejui Kristu 'ga rerowiaarareteramū jane jarejea'gwau mama'eukwaawa ru'yw awi jarejemogyau. Nosei futari jane pype. Jyuu rerekwara 'jawe jane Jarejuwarete 'ga je'ega kwaaparamū jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane muea'aa 'ga 'eawer are. A'eramū jane mama'eukwaawa 'wyriara rerowiare'ema jarejemogyau. ¹⁸ A'eramū jane jareje'ega mono awi jareojere'emamū futat jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū mama'eukwaawa jane pojeuwi. "Je poar ape, ki Ku'jyp", pe'je ki 'ga upe. Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū pejeje'ega monou 'ga upe. Au'jeteramū futat pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Pejejo-rypawe'emamū futat pejeje'ega monou pejejemogyau. 'Ga upe pejeje'ega monou pēē pejeje'ega 'ga remiayuwamū jarejuee. ¹⁹ Je ree nanē ki peje-porogytau Ku'jywa 'ga upe nū. "Eje'eg are emueapyo 'ga. 'Ga pyriwara 'gā emu'eukat Paulo 'ga upe. 'Ga mogyjeukare'ema ejemome'waukaa 'ga upe 'gā nupe. Eporogyta esage emome'u katu katuukat 'ga upe. Ymā janepy 'gā naeapyoi ee rakue. A'eramū ki ene 'ga poaa 'gā mueapyou ee", pe'je ki 'ga upe je ree. ²⁰ Moromunepawa pype agawewi je 'ami Kristu 'ga mome'u are. A'etea je Kristu 'ga amome'u 'gā nupe. A'eramū ki pēē pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe je ree. "Epoat 'ga imome'wau 'gā nupe 'gā mogyjeukare'ema", pe'je ki 'ga upe je ree.

Oje'ega 'ga imonou 'gā nupe 'gā futaa

²¹⁻²² Tikiku 'ga Kristu 'ga rerowiaara 'ga futat. A'eramū 'ga janerewireramū futat. Orejekoty'aawarete 'ga futat. Jarejararete 'ga upe ore pyri oporowyky ma'e 'ga futat. Oporowyky esage 'ga Jarejararete 'ga upe. Pē pyri je 'ga monoi orojemome'wawamū pē nupe. A'eramū nipo pēē pejeku'iramū ore ree.

²³ Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. A'eramū je 'jau 'gā nupe pē nee: "Pēmopy'ata'wa ki Efesu pewara 'gā ajuee. 'Gā moporomutarukaa nanē ajuee nū. 'Gā mojemogypygyukaa nanē pejejee nū", 'jau je 'gā nupe pē nee. ²⁴ Jarejuwarete 'ga resagea Jejui Kristu 'ga ree iporomutat ma'eramū pē nerekoa je afutat, Jarejararete 'ga ree iporomutat ma'eramū pē neewe. 'Ga ree iporomutat ojere'emamū 'ga resagea pē nerekoa je ifutaa.

Kweramū ete jeremimome'ua.

Firiposi

Paulo 'ga awau Jejuu 'ga mome'wau Firiposi pewara 'gã nupe rakue. (Atos 16.12-16) Ojeupe 'ga 'ga mome'uramũ Firiposi pewara 'gã amũ 'ga rerowiaa. 'Gã nui o re Paulo 'ga ka'arana kwasiari imonou 'gã nupe. Jejuu 'ga mome'u are moromunepawa pype 'ũina 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe. Na'ga etee rũi ikwasiari. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe rakue.

¹ Je Pauloramũ ka'aran akwasiat imonou Firiposi pewaramũ pẽ nupe. Timoteo 'ga 'au ako je pyri. Jejuu Kristu 'ga upe mama'e apoaramũ 'ã ore. Pẽẽ 'ã Jarejuwarete 'ga remiayuwa. Pejejemujaa Jejuu Kristu 'ga ree rakue. Pẽ nupe je ka'arana monou ikwasiaa pẽ'wyrara 'gã nupe, pẽ'wyrara poirũ 'gã nupe. Mĩmeramũ pẽ nupe ore imonoi.

² Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejuu Kristu 'ga nanẽ Janejararetea nũ. 'Gã nesagea pẽ nerekoa je afutat. 'Gã pẽ mopy'ata'waa nanẽ je ifutaa nũ.

'Gã nee 'ga oje'ega monoawet

³ Pẽ nee tejea'aramũ je Tejuwarete 'ga muorywi pẽ nee: “Ene te 'ã eneresage oree, ki Ku'jyp. Firiposi pewara 'gã amũ eremũ'ẽ ejemiayuwamũ. Erejerowiarukat 'ã 'gã nupe rai'i”, 'jau je 'ga upe. “A'eramũ je ene muorypa 'gã nee”, 'jau je 'ga upe pẽ nee. ⁴⁻⁵ Jejuu 'ga ree pejejemogyppyyka ypy we pẽẽ je poaa morogyta esage mome'u are ikue. A'eramũ je tejekõãjamũ pẽ nee Jarejuwarete 'ga upe teje'ega monou tekou. Ajemogyppyyk je pẽ nee. ⁶ Werowiar ypyrauwe ako Janeruwarete 'ga pẽ muesageu ramue ikue. 'Awamũ taetu aje 'ã 'ga pẽ muesagei akou. A'eramũ je a'eramũ a'jea futat 'ga 'gã muesagepawi Jejuu Kristu 'ga rur enune 'e rerowiaa.

⁷ Pẽẽ 'ã jejekoty'aawa. Pẽ nee je tejea'aramũ te'ũina. A'eramũ wesageramũ futat je jemogyppyyga pẽ nee. Pẽẽ 'ã je poat pejepe pejejemogyau. “A'jea futat morogyta esagea Jejuu 'ga ree” 'gã nupe je 'eramũ 'ã pẽẽ 'jau, “nan futat nipo ore nanẽ imome'ui nũ”, 'jau 'ã pẽẽ. “Jejuu 'ga ree morogyta esagea je imome'uramũ ki perowiat”, 'gã nupe je 'eramũ pẽẽ nanẽ aipo 'jau je poaa nũ. 'Awamũ 'ã 'gã je kupyfari je m'ũina itaju pyu moromunepawa pype Jejuu 'ga mome'u are. A'etea 'ã je poat pejepe pejejemogyau. A'eramũ je tejea'aramũ pẽ nee, tepoaaramũ pẽ nee. Janeruwarete 'ga je poaa mama'e apou wemifutar imũ. A'eramũ 'ga je poara 'jawe pẽẽ nanẽ pẽ poaa nũ. ⁸ Jeporomutat je pẽ nee Jejuu Kristu 'ga 'jawe. Pẽ nesaga'upa je te'ũina. Janeruwarete 'ga je kwaapa. A'jea futat aipo je'ea 'ga okwaap.

⁹⁻¹⁰ Jarejuwarete 'ga upe je teje'ega monoi pẽ nee, pejejee pejejejuka esage are. A'eramũ je 'jau 'ga upe: “Epoat 'gã ajuee ojejuka esage are. Epoat 'gã ejee 'gã poromutarete are nanẽ nũ”, 'jau je 'ga upe. Afutat je 'ga pẽ mu'akwaawa mama'e are. A'eramũ nipo pẽẽ mama'e esage are pejeparu-apoweramũ. A'eramũ nipo pẽẽ pejejesageramũ pejejemogyau Jarejuwarete 'ga upe Jejuu Kristu 'ga ruawa rupi. Nepeapoi mama'e tywera. A'eramũ nipo aipo 'ara rupi pẽtywera mome'wara 'gã otywe'emamũ pẽ pype. ¹¹ Afutat je Jejuu Kristu 'ga pẽ muesagea 'ga rekoa. A'eramũ nipo pẽẽ pejejesageramũ pejejemogyau 'ga 'jawe. A'eramũ nipo pẽ nesakara 'gã Jarejuwarete 'ga muorypa pẽ nee: “Ene te 'ã eneresage. Ene te 'ã 'gã eremuesage”, 'jau nipo pẽ nesakara 'gã 'ga muorypa pẽ nee.

Jejuu 'ga mome'u are 'ga fueweramũ

12-13 Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. A'eramū je 'awamū tejemome'wau pē nupe. Judeu 'gā nupe Jejuu Kristu 'ga je imome'uramū 'gā je munewukari je mu'ama je kupyfarukaa itaju pyu. Je rereko tywerete agawewi 'gā. A'etea je Jejuu 'ga amome'u tejepyriwara 'gā nupe. A'eramū 'gā kwaiwete Jejuu 'ga rerowiaa. Je munewe'em ire amunipo 'ā 'gā nuapyakai futari Jejuu 'ga mome'u are. A'ere 'ā 'gā je munewi je m̄ina. A'eramū je te'ŷina Jejuu 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā 'awamū weapyoramū je munepawer are. Jefaruu 'gā, tekotee 'gā netee ikwaapa. "Jejuu Kristu 'ga mome'u are 'gā 'ga munewukari" 'e kwaapawe ¹⁴'gā jenosi'mawi. Janejararete 'ga 'gā mogyjaupawukaa. A'eramū 'gā 'awamū awau kwe pe Jejuu 'ga mome'wau okyjawe'em. ¹⁵⁻¹⁷Okwasi'wau 'gā awau kwe pe 'ga mome'wau 'gā nupe. "Sipoat 'ga 'jau", 'jau 'gā ajaupe. "Moromunepawa pype 'ūina Paulo 'ga nooarūi kwe pewara 'gā mu'jau morogyta a'je are. A'eramū jane 'ga poaa", 'jau 'gā ajaupe. Iporomutat 'gā je ree. A'ere amumera 'gā je rerekoayi ete. A'eramū 'gā awau Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe je rereko tywerukaawamū. "Jejuu Kristu 'ga jane imome'u are nipo 'gā Paulo 'ga rereko tyweaete ee", 'jau 'gā ajaupe. "A'eramū nipo janerera renuwa wayramū 'ga upe", 'jau 'gā ajaupe.

¹⁸A'ere naani. Afutat je Jejuu Kristu 'ga mome'ua. Aipoa je maku'iu. 'Gā amū Kristu 'ga mome'ua esage jee. 'Gā amū te ajee je rereko tywer are etee ifuwet. A'ere a'ea miamū 'gā Jejuu 'ga mome'ua je maku'i je m̄ina. Amumera 'gā Jejuu 'ga mome'wau je poaawamū. Aipoa nanē wesageramū jee nū.

¹⁹⁻²⁰Akwaap je pēje'ega monoa Jarejuwarete 'ga upe je ree. Aipoa je poat, je moywrafena, je muekōēina. 'Ga 'Agesagea je rerekou je poaa Jejuu Kristu 'ga mome'waukaa 'gā nupe, 'gā nowase je rekoramū. Aipoa are je teku'iramū te'ŷina. Tejeupe ojeapo ma'erama je aapesak te'ŷina. Maran gatu nipo 'gā je rereko. Je rereko tywerete agawewi 'gā. A'etea je afutarete Jejuu 'ga mome'ua te'ŷina tekyjawe'em. Je manū re miamū ki 'gā tamuoryp Jejuu 'ga je ree. Nanuara je afutat. Je manū'e'emaue Jejuu 'ga muorywa nanē esage jee nū. Je ree te 'gā 'ga muorywi. Nanuara esage jee. ²¹Temanūme'ēwe je tekou Kristu 'ga remifutar imū etee mama'e apo futaa. A'ere, je manūa nanē futat esageramū jee. Temanū re tewau tekou 'ga pyri. 'Ga pyri je rekoa esage jee. ²²A'ere je 'gā tejukae'emamū je porowykyi tekou 'ga upe, 'ga rerowiarukaa 'gā amū nupe. Aipoa esage juejue futat jee. Māgatu nipo esage jee. ²³Afutat futat je teoa Kristu 'ga pyri. Peu teoa je afutarete. Aipoa esage jee. ²⁴A'ere pē nupe je rekoa nanē futat esageramū jee nū. Temanūme'ēwe je pē poaa. ²⁵Ma'eramū 'ā je jerowiari tejeko are. Namanūi we nipo je. A'eramū nipo je pē poaa, pē mojemogyppygukaa etee te 'ga ree. 'Ga ree pejemogyppyyg ire nipo pēē pejeku'iramū 'ga ree nū. ²⁶Moromunepaw awi itaju awi temoir ire nipo je tewau pē pyri. A'eramū nipo pēē Kristu 'ga muorypa je ree, jaruete jereko are.

²⁷Maran gatu nipo 'gā je jukawe'em. Maran gatu nipo 'gā je rereko. Maranamū nipo 'gā je jukau. Nakwaawi je. A'ere ki pēē je upe mama'e tywera jeapo re peko esage Kristu 'ga je'eg imū etee. A'eramū nipo je pē nesag ire pēneko esage kwaapa. Pē pyri tewawe'em nipo je pē nera renuwi. A'eramū nipo je Kristu 'ga ree pejemogyppyyg are teapyakau. Majepēi 'yweteewara 'jawe pejemogy pejeporowykyau Jejuu 'ga upe. Morogyta esage mome'wau 'ga nupe, Jejuu 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. A'eramū nipo je teapyakau pē nee. "Kwe pe 'gā oi Jejuu 'ga ree morogyta esage mome'wau 'gā nupe, Jejuu 'ga rerowiarukaa 'gā nupe", 'jau nipo 'gā pē mome'wau jee.

²⁸Pekyje awi Jejuu 'ga rerowiare'ema 'gā nui. Niporomutari nipo 'gā pē nee. A'ere kasi pekyje 'gā nui ne. Ojewi pekyje'emamū nipo 'gā 'jau ajaupe:

"Nokyjei 'gā jane wi. Janeruwarete 'ga ree 'gā jemogypygyi ajemogyau. A'eramū 'gā okyjawe'em ajemogyau. 'Gā nipo Janeruwarete 'ga omono opepyri. Jane nipo Janeruwarete 'ga jane mojenosōu wowase ae majatykaaw ipe", 'jau nipo pē nesakara 'gā ajaupe. Janeruwarete 'ga pē poapoa. Opājēa 'ga amut pē nupe, pē mogyaukare'ema.

²⁹ Ymā Janeruwarete 'ga pē mū'jāu Jejui 'ga ree pē mojemogypygykaa rakue. 'Ga 'ā pē mū'jāu Kristu 'ga upe mama'e apoawamū. Kristu 'ga ree nanē nipo 'ga rerowiare'ema 'gā pē nerekou tyweaete nū. ³⁰ 'Awamū futat nipo 'gā pē nerekou tyweaete, 'ga rerowiamū, je 'jawe futat. 'Gā nipo pē nerekou tyweaete agawewi. A'etea ki pejemogy majepēi 'yweteewara 'jawe, Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. Pē pype je rekoramū Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā je pyyka je nupāu je munepa. A'eramū ako pēē je rereko tywera resaka ikue. 'Awamue nanē 'gā 'ā je nerekou tyweaete nū, Jejui 'ga mome'u are futat nū. Aipoa are nanē pejepyakau nū. A'etea je napoiri futari 'ga mome'u awi. 'Awamū pēē je 'jawe futat peko tywerete 'ga ree.

2

Jejui Kristu 'ga eteete ma'ea

¹ Jejui Kristu 'ga ree pejemujari ikue. A'eramū ki pēē pejemouaga mama'e upe. 'Ga futat pē mouagukat mama'eay upe. Iporomutat 'ga pē nee. A'eramū pejepy'a'wyrē'emamū pejememogyau. Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē nerekou. A'eramū pēē majepēi 'yweteewara 'jawe pejemogyau mama'e are. Pejemuaēma pejejee. Pejepy'ata'waramū pejejaupe. ² Pejekoty'aa pejejee. Jejui 'ga iporomutat pē nee. A'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejejee pejejee 'ga poromutara 'jawe. Pejepopoa mama'e apo are. Majepēi 'yweteewara 'jawe ki pejememogyau. Aipo aporamū pēē je maku'i. Nitywi mama'e mū je maku'iu aipoa apyraapa. ³ Pejemaku'i etee kasi ne. Mama'e apou pejejamaku'iu a'jea futat. Pejerowiaraiḡ kasi pejejee etee ne. Aipoa nia'wyrī pē nupe. Pejomopojejuka esageukat etee ki pejejaupe. ⁴ Pejejea'are'emamū nanē pejemifutar are etee nū. Pejejuemifutar are nanē ki pēnea'at nū.

⁵ Jejui Kristu 'ga remiayuwamū pejememogyau ki 'ga 'jawe futat pejemogy. Naojee etee rūi 'ga rea'aramū rakue.

⁶ Ymā we te 'ā Kristu 'ga rekoi rakue.

Ywy apoe'emauwe 'ga rekoi rakue.

'Uwarete 'ga 'jawe futat 'ga rekoi.

A'ere 'ga ne'i: "Tako ene 'jawe etee futat namutamutat 'jau", 'jawe'em 'ga 'Uwa 'ga upe rakue.

⁷ Wemifutar imū etee futat Kristu 'ga ruri ojemu'jaga kūima'eramū.

Kūjā ēē ra'yramū 'ga 'ua ēē upe rakue.

Opojeuwa 'ga ejaa inuga ywag ipe rakue.

'Uwarete 'ga 'jawewar awi 'ga uēma'i ra'ne.

A'ere te 'ga jewyri jupe rakue nū.

'Au 'ga ruri 'Uwarete 'ga upe mama'e apoaramū rakue.

⁸ Nojerowiaraiwi 'ga ojee etee.

Nuapoi 'ga mama'ea wemifutar imū etee.

'Uwarete 'ga remifutar imū te 'ga mama'e apou akou.

'Uwa 'ga je'ega 'ga wenup katu katu.

A'eramū 'ga awau amanūmū.

'Ypeywar are opokutugamū miamū 'ga 'Uwarete 'ga remifutar imū etee 'ga jejukaukari 'gā nupe rakue.

Mama'e tywera apoara 'jawe Kristu 'ga manūi 'ypeywar are.

⁹ A'eramū 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa etee rakue nū.

A'eramū 'ga 'ga monou, 'ga mojeupirukaa ywag ipe ojepyri rakue nū.

A'eramū 'ga 'ga mogou 'wyriarareteramū janee.

Ipojeuwipyramū 'ga mogou najuejue etee 'gā apyraapa.

¹⁰ A'eramū nipo anure najuejue etee futat 'gā wapyka wenupy'āu Kristu 'ga rowase, 'ga muorypa.

Ywagipewara 'gā, ywy pewara 'gā, amanū ma'efera 'gā.

Mīmera 'gā juejue nipo wapyka wenupy'āu 'ga muorypa anure.

¹¹ 'Ga resakawe nipo 'gā 'jau 'ga upe:

“Ene te 'ā 'wyriararetea oree”, 'jau nipo 'gā Kristu 'ga upe.

“Orejararetea 'ā ene”, 'jau nipo 'gā 'ga upe, 'ga resakawe.

Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga ra'yr are.

Pejemogy esage 'ga rerowiare'ema 'gā pype

¹²⁻¹³ Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga je'ega renupa. Pejejepype je rekoramū ako pēē enupa ikue. A'eramū pēē 'awamū aipo 'jawerimū 'ga je'ega rerowiaa pejejemogyau pejejepyri je rekoe'emamū. Aipoa je afutarete te'ŷina. Janeruwarete 'ga jane poaa mama'e apou wemifutar imū. Wemifutar imū mama'e are janerea'ar are nanē 'ga jane poaa nū. Opājēa 'ga imua pē nupe ojee pē mojem-gyppygukaawamū. Wemifutar imū mama'e apoukaawamū 'ga opājē muri pē nupe. A'eramū ki pēē pejejekatu'oka 'ga upe, 'ga muorypa. Pejea'gu ki mama'e tywera apo awi.

¹⁴ Mama'e apou we kasi peje'egay pejejemogyau ne. Pejejamuewe'em nanē mama'e apo are nū. ¹⁵ Aipo apoe'em ire nipo pēē pejejesageramū pejejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo nitywi pē mojenosiara. Jarejuwarete 'ga ra'yra futat pēē. A'eramū ki 'ga 'jawerimū futat peko, 'ga rerowiare'ema 'gā pype pejejemogyau. Mama'e tywera etee 'gā wapo. A'ere pēē na'gā 'jawe rūi. Sā'ā jaytata renya ypytunaiwa pype. Ypytunimū etee 'ā jaytata renya ojesaka. Nan tee pejemogy. Mama'e tywera apoara 'gā pype pejemogyramū pē nesakara 'gā pē nesage resaka. Sā'ā 'yē'ē raapara 'gā jaytata are etee wape kwaawa. Nan tee pejemogy 'gā pype. ¹⁶ Ojeupe pēē Jejui 'ga mome'u re 'gā Jarejuwarete 'ga rapē kwaawi. Jarejuwarete 'ga je'ega renuw ire 'gā nanē ajemogyau namutamutat 'ga pyri. Aipoa pēē iapo re Kristu 'ga ruaw ipe jeku'iramū tekou pē nee. A'eramū nipo je 'jau Jejui Kristu 'ga upe: “Naakotee rūi ako je Firiposi pe ikue. Peu tekou je ene mome'ui 'gā nupē ikue. A'eramū 'gā ene rerowiaa etee te”, 'jau nipo je 'ga upe, 'ga ruaw ipe.

¹⁷ “Anurenure'i nipo 'ga rerowiare'ema 'gā je jukai, jery reko'woka”, 'jau je tejeupe. Jemanūa nipo Janeruwarete 'ga muorypa. Sā'ā janepy 'gā wyro'o monoa Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypawamū. Y'waya 'gā 'ā imonou eko'woka ee. Aipo resag ire Janeruwarete 'ga aku'iramū 'gā nee. Nan tee futat nipo 'gā jery reko'woka. Aipo resag ire nipo Janeruwarete 'ga aku'iramū je ree. “Nopoiri futari 'ga je rerowiar awi” 'jau nipo 'ga ojeupe aku'iramū je ree.

Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga rerowiaa etee te. Pēē 'ga rerowiara nanē 'ga muorypa nū. Sā'ā 'ga ekōēāja ojeupe mama'e mur are rakue. Nan tee 'ga rekōēājamū jane ree werowiaramū. A'eramū je Kristu 'ga mome'u are tejuka re tejekōēājamū ee. ¹⁸ A'eramū ki pēē nanē pejejekōēājamū je manū are nū, pejejemogyau je pyri nū.

¹⁹ Timoteo 'ga ree jeporomonoweramū pē pyri. Jarejararete 'ga aipo futar ire nipo je 'ga monou pē nesaka. Pē nesag ire 'ga tut pēnera mome'wau jee 'jau. A'eramū nipo je tejekōēāmū 'ga pēnera reruramū. ²⁰ 'Ga tee futat ojejuka pē nee je 'jawe, pē nee jejejuka 'jawe. Opota'waramū 'ga pē nee je 'jawe. ²¹ Tekotee 'gā ojee tee 'gā jejukai. Ojee 'gā wea'aramū. Jejui Kristu 'ga porowyky are 'gā wea'are'emamū. ²² A'ere Timoteo 'ga nanarūi. Aipoa pekwaap. Sā'ā 'gā na'yra 'ga 'uwa 'ga poaara. Nan tee futat Timoteo 'ga rekoi jepoirūnamū, Jejui 'ga porowyky apou je pyri. ²³ A'eramū je pē nupe teporomonoweramū 'ga ree. Tejereko kwaaw ire nipo je 'ga monou pē nesaka. ²⁴ Je nanē teoweramū pē pyri nū. Aipo futar ire nipo Jejararete 'ga, Jejui 'ga, je muēmukaa 'gā nupe, je monou pē pyri. 'Ga ree je jemogyppygi te'ŷina.

²⁵ Epafrotitu 'ga nipo je amono imojewya pē nupe. Janerewirera 'ga. Pēē 'ā 'ga mua 'au jejuru irūnamū Jejui 'ga mome'wau 'auwara 'gā nupe rai'i. 'Ga je poaa Jejui 'ga mome'wau je 'jawe etee futat. Amumera 'gā erowiare'emamū 'ga ojero'waro'wau etee futat imome'wau 'gā nupe je poaa. Mama'ea 'ga wapo jee nanē nū.

²⁶⁻²⁷ A'ere 'ga jero'wui, amanūmū werewi ai'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga jemuaēmi jane ree. A'eramū 'ga 'ga majarueteu ai'i nū. Kwaiwete mama'ea wayramū jee. Ipytu'ēe'ema 'jawe futat te'ŷina. A'eramū amunipo 'ā 'ga manūa je mu'arasirasiga rai'i. A'ere Janeruwarete 'ga jemuaēmi je ree, je mu'arasigukare'ema. A'ere Epafrotitu 'ga pē nesaga'uwi. "Ga amū nipo jekaruara mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā ajemuaēma ajemogyau je ree", 'jau 'ga opy'a'wyrāmū pē nee. ²⁸ A'eramū je 'awamū 'ga mono futaa. 'Ga resaga nipo pē mopy'a'wyre'ema nū. A'eramū nipo je nanē tepy'a'wypawamū pē nee. ²⁹⁻³⁰ Pejejeupe 'ga waēmamū pēē 'ga mua pejejepype, pejejorywamū. 'Ga 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara futat. A'eramū 'ga janerewirera futat. Kristu 'ga upe oporowykyau 'ga amanūmū werewi. 'Ga 'jawewara 'gā nee juejue ki pēpojejuka esage. Nepejorarūi je pyri je poaa. A'eramū 'ga 'ua je poaa pē nupe.

3

Peje'gu ki i'me ma'e gā nui

¹ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. Pēku'i ki pejejemogyau Jejui 'ga ree. Pēē 'ā 'ga remiayuwa. A'eramū ki pēē pejeku'iramū pejejemogyau 'ga ree. Pē nupe tejemimome'ufer are je ka'arana kwasiaa nū. A'ere imome'uu'jawa resageramū jee. A'eramū nipo pēē imoka'jame'ema. A'eramū pēē ikwaapa pejejemogyau. ² Peje'gu ki Jarejuwarete 'ga je'eg are moromū 'jat tywer awi. 'Gā amū awau kwe pewara 'gā mu'jau o'me are. "Judeu 'gā 'jawe imojewagipyrrera 'gā etee Janeruwarete 'ga remiayuwa. Imojewagipyre'emamū pēē na'ga remiayuwa rūi", 'jau 'gā awau kwe pewara 'gā mu'jau ee. A'ere aipoa naa'jea rūi. 'Gā 'me ate. Aipo 'jara 'gā ia'wyre'emamū futat. A'eramū ki pēē 'gā nerowiare'ema pejejemogyau. ³ Naaeremiapofera rūi ae katu'ok. Jejui 'ga etee te ae katu'oka. Werowiaaramū 'ga ae katu'oka. Jane futat 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwa. 'Ga rerowiaaramū etee jane 'ga remiayuwa. Jane 'ā Jejui Kristu 'ga ree jarejemogyppyka. A'eramū Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee janererekwaramū. A'eramū 'ga 'Agesagea Jarejuwarete 'ga muorywukaa janee. A'eramū jane jarejemogyau 'ga remiayuwareteramū futat. Jejui 'ga ree jane jarejemujaa.

⁴Tejemiapofer are 'ga tekatu'og ire amunipo 'ā je tejee etee tejerowiairaipa. A'ere je 'ā narowiari i'me ma'e 'gā je'ega. Je te amunipo 'ā ajerowiairaip tejee pejejee pejerowiaraiwa apyraapa. ⁵Te'ar ire je majepej tee morowykye'ema magwapa ikue. A'ere 'gā je mojewaka ikue. Je 'ā Israeu 'ga juapyreramū futat. Judeu 'ā je. Pějāmī 'ga juapyrera je. Jeruwa 'ga judeua. Jey ēē nanē judeua nū. A'eramū je judeureteramū futat. Fariseuramū je Moisesi 'ga je'ega renupa katu. ⁶Jejui 'ga rerowiare'emawe je tewau 'ga rerowiaara 'gā nerekou tyweaete ikue. "Jarejuwarete 'ga remifutar imū je 'gā nereko tyweri", 'jau futatee je tejeupe ikue. A'eramū je aipo apou. Judeuramū orojemiapoa tāmējē je iapou ikue. Moisesi 'ga remikwasiarer imū tee je mama'e aapo. "Nuapoi futari Paulo 'ga mama'e tywera", tejeupe 'gā 'e are amunipo 'ā je tejerowiairaipa tejee.

⁷A'ere je 'awamū najemogyppygi mīmer are. 'Awamū je Kristu 'ga ete ikwaapa. A'eramū mama'e ymanera wa'wyre'emamū jee. Najemogyppygu'jawi futari je mīmera mama'e are 'awamū. ⁸'Awamū Jejui Kristu 'ga jejararetea. 'Ga remifutar imū etee mama'e apoa je afutat. A'eramū je 'jau: "Yty 'jawe futat jeremiapofer ymanera rakue", 'jau je. "Jejui 'ga kwaawa etee esage jee", 'jau je tejeupe te'ŷina. ⁹Kristu 'ga jewyramū jane juejue 'ga rowase jarejatykau. Aipo 'ara rupi nipo je teporenuwaiwileramū "Esage 'ga jee", tejeupe 'ga 'e are. "Je rerowiat 'ga akou rakue. A'eramū 'ga wesageramū jee", 'jau nipo Kristu 'ga jee aipoa 'ara rupi. "Esage 'ga jee", tejeupe 'ga 'e are tewau te'ama teporenuwaiwileramū 'ga rowase. NaMoisesi 'ga je'ega renupara upe rūi 'ga aipo 'jau. Naani. Werowiaaramū jane upe futat 'ga aipo 'ga 'i. ¹⁰Kristu 'ga ree etee jeporokwaawiwileramū. 'Ga manū re Janeruwarete 'ga Kristu 'ga moferawi nū. A'eramū Kristu 'ga opājēretereteramū akou. A'eramū je tejeupe 'ga opājē mura futaa. 'Au 'ga rekoramū 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerekou tyweaete rakue. A'eramū je 'ga ree tejereko tywera futaa tekou. 'Ga 'jawe tejereko tywera je ifutaa. A'eramū je tekoweramū 'ga 'jawe etee futat. "Nan pa 'ga manū rayramū rakue" 'ea je ikwaapa 'awamū. Nawemifutar imū rūi futat 'ga manūi. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee 'ga manūi. ¹¹'Ga 'jawe tekoa je afutat. A'eramū nipo 'ga je manū re je nanē je moferapa 'ga 'jawe nū. 'Ga pyri futat nipo je tewau teferaw ire tekou nakwaparimū ete rūi futat.

Mama'ea ki peapo 'ga remifutar imū

¹²Jejui Kristu 'ga je mogou wemiayuwamū okwaaparamū. A'ere je nakwaap katui we 'ga. Najereapyo katui we je 'ga 'jawe 'ga remiapo are. Anure te nipo jereapyo katuramū 'ga remifutara mama'e are. A'eramū te nipo je rekoi 'ga 'jawe futat. ¹³"Nakwaap katui we je Jejui 'ga", 'jau je pē nupe, tejewireramū pē nupe, tejenyramū pē nupe. Nokoi we je 'ga 'jawe. A'ere je najerea'aru'jawi je tejemiapofer are 'awamū. Jejui 'ga kwaawa etee je afutat. Aipo are etee je tejea'aramū te'ŷina. 'Ga 'jawe tejekoram are tee jerea'aramū te'ŷina. ¹⁴A'eramū je mama'e apou 'ga remifutar imū. Jejui Kristu 'ga ree etee je tejemogyppyka. A'eramū nipo je manūnamū 'ga je rerawau je mogou ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. Ojepyri je o re nipo 'ga 'jau jee: "A'jea futat. Jeremifutar imū etee mama'ea ereapo jee. Aipoa esage jee", 'jau nipo 'ga o jepyri je o re.

¹⁵Jane 'ā 'ga rerowiaar ymaneramū janereapyoramū mama'e are. A'eramū jane aipo je'eawer imū jarejemogyau. Sikwaap katu 'ga 'jau, sa'e jarejaupe 'jau. Mama'e amutee 'ga amū iaporamū Janeruwarete 'ga 'ga mu'akwaapa. ¹⁶A'eramū jane jarejemikwaawer imū jarejemogyau 'jau.

Sietyg eme jarejemikwaawera 'jau. ¹⁷ Ymā ako ore pē mu'ei pēneko esage are ai'i. Jereko esagea nanē ako pēē esaka ai'i nū. A'eramū ki pēē je 'jawe pejejemogyau esage. Ore'eawer imū ako ma'e 'gā nanē pēē esaka nū. Pēneapyo ki ako esage ma'e 'gā nee. A'eramū pēē 'gā 'jawe etee pejejemogyau mama'e apou. ¹⁸ Ymā ako je mama'e mome'ui pē nupe ai'i. 'Awamū je imome'wau'japa nū. Tejaa'wau je imome'wau pē nupe nū. 'Gā amū wemifutara etee wapo akou. Jejuī Kristu 'ga 'ā amanūmū 'ypeywar are agawewi jane katu'okawamū. A'etea 'ā 'gā amū nuapoi futari 'ga remifutara. Wemifutara etee 'gā wapo. A'eramū 'ā 'gā Jejuī 'ga ree iporomutare'ema 'gā 'jawewara futat ajemogyau, 'jau je pē nupe. Ma'eramū 'ā je joo'oi te'ŷina 'gā nee. ¹⁹ Anure nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gā monou muku ojewi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe nipo 'ga 'gā monou. Wemifutar imū etee 'gā mama'e apou ojemaku'iu. Nojenosī 'gā wemiapofera tywer are. "Oresesage ore", 'jau futatee 'gā. Naea'ari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. Wemifutar are etee 'gā nea'aramū, omama'e are etee, okaraemā are 'jau. ²⁰ A'ere jane nanarūi. Ywag ipe oo ma'erama futat jane. A'eramū jane Jarejararete 'ga rura rapesaka jarejemogyau. Anurenure'i nipo Jejuī Kristu 'ga ruri ywag awi. A'eramū jane jarekatu'okara 'ga rura rapesaka jarejemogyau. ²¹ 'Ua nipo 'ga jane mu'jagi oje'jawewaramū futat. Janeretea miamū nipo 'ga imu'jaga oma'e 'jawe. A'eramū nipo jane 'ga 'jawe futat jaremanūu'jape'ema. Opājē mū 'ga mama'e apou wemifutar imū. Opājē mū nanē nipo 'ga jane mu'jagi oje'jawe nū.

4

'Gā neko are 'gā mu'akwaapawet

¹ Anure nipo 'ga jane rerawau jane mogyau ojeypyri. A'eramū ki jane jarejemogyau esage 'ga upe.

Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. Pēē 'ā jejekoty'aawa. A'eramū je teku'iramū pē nee. Tejerowiaa pē nee te'ŷina. Jeparuesagiweramū te'ŷina pē nee numiamū. A'ere je noarūi we pē nesaka. A'eramū je 'jau pē nupe: Jejuī 'ga ree ki pejemogypyk pejejemogyau, 'jau je pē nupe. Pejejemujaa Jarejararete 'ga ree.

² 'Awamū je pē mosī mama'e awi. Ewotia ēē upe, Sītiki ēē upe nanē je 'jau: Au'je ki pejejamue re. Pēta'wa ki pejejaupe. Pēē 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara. A'eramū ki pēē majepēi tee tup ma'e 'jawe pejejemogyau 'ga upe. ³ A'eramū je 'jau enee, tejeypyri oporowyky ma'eramū enee: Epoat 'gā 'gā mopota'wau ajuee, 'jau je enee. Aipoa kūjā, Kremēti 'ga, ajepeja 'gā. Mīmera 'gā juejue oporowyky Jejuī 'ga upe, 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. 'Gā nera Janeruwarete 'ga okwasiat oka'aran are ywag ipe rakue. Jarejuwarete 'ga pyri ajemogy ma'e 'gā 'jawa ka'aran are rakue. A'eramū nipo jane juejue jarewau peu jaremanū re. A'eramū ki ene aipoa kūjā 'gā mota'waukaa ajaupe.

⁴ Pēē 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara. 'Ga ree 'ā pejejemujaa pejejemogyau. A'eramū ki pejeku'iramū 'ga ree, pejeojere'emamū. A'eramū je aipo 'jau'japa pē nupe. Pe'je pejeku'iramū 'ga ree.

⁵ Anurenure'i nipo Jarejararete 'ga jewyri nū. A'eramū ki pēē pejepota'waramū tekotee 'gā nee najuejue etee. ⁶ Kasi pēpy'a'wyt mama'e are ne. Jarejuwarete 'ga upe ki pejeje'ega pemono mama'e are pejejemogyau. Pejejemifutara ki peenūi 'ga upe. Pejejeupe 'ga remimurer are ki pēnea'at. "Ene te 'ā eneresage jee. Jeremifutara eremut jee", pe'je ki 'ga upe, 'ga muorypa

pejejeupe imuripyrrer are. ⁷ Aipo apo re 'ga pē mopy'a'wyre'ema mama'e are. Mama'e are jarejea'aramū jarepy'a'wyrāmū ee. A'ere ojeupe mama'e are jane je'egamū 'ga jane mopy'ata'wai. Jejui Kristu 'ga ree ako pejemujat ikue. A'eramū 'ga jane mopy'ata'wau mama'e are. 'Ga rerowiaare'ema 'gā naeapyoi aipo are. “Maran tete 'gā nipy'a'wryi mama'e are?” 'jau nipo 'gā ojeupe jane resag ire.

⁸ A'eramū je 'awamū pē mu'akwaapa. Mama'e tywer are kasi pēnea'ar ine. Mama'e esage are etee ki pēnea'at pejejemogyau. Mama'e a'je are te ki pēnea'at pejejemogyau. 'Gā amū nee pēnea'aramū kasi 'gā nemiapo tywer are etee pēnea'ar ine. 'Gā nemiapo esage are nanē pejejea'aramū nū. 'Gā 'eawer imū 'gā nemiapo esage are ki pēnea'at. 'Gā 'me'em are etee ki pēnea'at. Ajaupe 'gā nemiapofer esage are te ki pēnea'at. Jarejuwarete 'ga remifutar imū 'gā nemiapofer are pēnea'at. Ajuee 'gā pota'wa are ki pēnea'at. Mīmer are etee ki pēnea'at pejejemogyau, pejejee pejejea'aramū. Pejemu'e pejejuemiapofer esage are pejejemogyau. ⁹ Pejejeupe je'eawer imū etee mama'ea peapo. Pejejeupe jeremiesaukar imū nanē pēē iapou nū. Jereko esagea ako peesag ai'i. A'eramū ki je 'jawe pejejemogyau. Aipo apo re nipo Janeruwarete 'ga rekoi pē pype, pē mopy'a'wyre'ema oje'jawe.

Paulo 'ga aku'iramū 'gā nee

¹⁰ Jarejararete 'ga ree je jemujari. A'eramū je tekou'iramū tekou 'ga ree. 'Awamū 'ā pejejea'aramū je ree rai'i nū, mama'e mua jee rai'i nū. Ymā ako mama'ea nepemuri jee ikue. A'ete ako pēē pejeporomutaramū pejejemogyau je ree ai'i. Aipoa je akwaap. ¹¹⁻¹² “Ma'eramū sipo 'gā mama'e mure'ema jee”, 'jawe'em je pē nupe. Mama'e tywamū miamū jerekōēājamū te'ŷina. Mama'e tywe'emamū miamū tejekōēājamū te'ŷina. Tejekōēāi are tejemu'jau ikue. Tejemi'uram kwajamū jerekōēājamū. Tejemi'urame'emamū miamū je tejekōēājamū te'ŷina jepi. ¹³ Jejui Kristu 'ga je mopājēu mama'e are. A'eramū je tejemouaga mama'e upe.

¹⁴ A'ere pēporoywera resageramū jee. Mama'eay upe jeruaga pype pēē mama'e mua jee. Epafrotitu 'ga nanē pēē imua jee. Aipoa esage jee. ¹⁵ Firiiposi pewaramū pēē mama'e mua jee Jejui 'ga je imome'u pyprauwe ako ikue, Masetoni ywy pe je tekou Jejui 'ga mome'wau ikue. Pe awi je oramū ako pēē ka'aranūū mua jee ikue. Pēē etee ako mama'e mua je poaawamū ikue. ¹⁶ Anure ako pēē Tesarūn ipe je rekoramū mama'e mua jee ikue nū. A'ere ako pēē imuru'japa jee ikue nū, je ifutaramū ikue. ¹⁷ Napesagi je pēē tejeupe mama'e mura te'ŷina. A'ere je “mama'ea je upe 'gā imuramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi 'gā nupe” 'e kwaawi. A'eramū je tejekōēājamū pēporoywer are. ¹⁸ Pēporoywera reruara 'ga, Epafrotitu 'ga, ka'aranūū muapap jee. Tekotee 'gā nanē mama'e mua jee nū. Kwaiwete 'gā jeremifutara apyraapa imua jee. A'eramū wemyreramū jee. Ojeupe mama'ea pēē imuramū Janeruwarete 'ga worrywamū pē nee. Nan tee futat 'ga worrywamū je upe pēē mama'e muramū. Sā'ā 'ga rorywa jany kasiga rapy are rakue. Nan tee futat 'ga rorywamū ee. ¹⁹ Mama'ea ako pemut jee ai'i. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e mua pē nupe mama'e pyu pētywe'emamū. Jejui Kristu 'ga mama'e jararetea. 'Ga futat pēē erowiaa pejejemogyau. A'eramū 'ga Ruwarete 'ga pē nupe mama'e monoa ateepawe'emamū futat.

²⁰ Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. A'eramū ki jane 'ga muorypa. “Ene te 'ā eneresage ekou”, 'jau ki jane 'ga upe. “Ene te 'ā Oreruwaretea, ki Ku'jyp. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawewara”, 'jau ki jane Jarejuwarete 'ga upe.

²¹ Teje'ega je omono Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gã nupe juejue 'gã futaa. Jeju Kristu 'ga rerowiaara 'gã. Janerewirera 'jawewara 'gã je pyriwara 'gã nanē oje'ega monou pē nupe pē futaa nū. ²² Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gã oje'ega monou pē nupe pē futaa. Roma pewara 'gã 'wyrararete 'ga roga pype oporowyky ma'e 'gã, Jeju Kristu 'ga rerowiaara 'gã oje'ega monou pē nupe akou pē futaa.

²³ Jarejararete 'ga Jeju Kristu 'ga resage pē nerekoa je afutat. Kweramū etee futat jeje'ega pē nupe.

Korosi

'Ga amū awau Jejuī 'ga mome'wau Korosi pewara 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete. A'ere tekotee 'ga oi 'gā mu'jau tywet. A'eramū Korosi pewara 'gā amū opoia Jejuī 'ga rerowiar awi. 'Gā nera renuwamū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe. "Pejewyt Jejuī 'ga rerowiara upe. Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne. 'Ga etee jane katu'ok, jane mogyau Jarejuwarete 'ga remiauwamū. A'eramū pēē pejeppure'ema 'ga rerowiar awi" 'jau 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa Paulo 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe 'gā mu'akwaapawamū rakue.

1 Je Pauloramū Jejuī Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā te 'ga je monoi omome'wawamū kwe pewaramū pē nupe ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū 'ga je mogoi ikue. Timoteo 'ga, janerewirera 'jawewara 'ga ako 'au je pyri. 2 Ka'arana je akwasiat imonou Korosi pewaramū pē nupe, Jarejuwarete 'ga remiauwamū pē nupe. Jejuī Kristu 'ga rerowiaara 'ā pejemogy. 'Ga ree pejemujar ire 'ā pēē pejemogyau orerewirera 'jawewaramū. Kūjāmeramū pēē pejemogyau orerenyra 'jawewaramū.

Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. 'Ga resagea pē nerekoa je afutat. 'Ga pē mu'py'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

3 'Ga upe oroje'ega monou pē nee jepi. "Ene te 'ā eneresage, ki Ku'jyp", 'jau ore 'ga upe jepi. "Enera'yrarete 'ga, Jejuī Kristu 'ga Orejararetea futat. Ene futat 'ā 'ga rerowiarukaa Korosi pewara 'gā amū nupe rai'i. A'eramū ore ene muorypa 'gā nee", 'jau ore 'ga upe jepi. "Au'jete erejerowiarukat Korosi pewara 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe jepi.

4 'Gā amū 'ua pē mome'wau oree. "Korosi pewara 'gā Jejuī Kristu 'ga werowiat ajemogyau a'jea futat", 'jau pē nesakarera 'gā pē mome'wau oree. "Ojejuka esage pāwē etee futat 'gā Jarejuwarete 'ga remiauwamū ajuee", 'jau 'gā pē mome'wau oree ai'i. 5 'Ga amū 'ā awau Jejuī 'ga mome'wau pē nupe rakue. "Jejuī 'ga amanū janetywera moiawamū rakue, jane katu'okawamū rakue. Werowiaaramū 'ga anure jane rerooi jane mogyau ojepyri", 'jau 'ga pē nupe rakue. Jejuī 'ga rera renupa ypy we pēē 'ā 'ga rerowiaa rakue. Aipoa morogyta esagea a'jea futat. A'eramū pēē ojepyri 'ga pejejereroo rapesaka pejemogyau. Ojepyri jane oramū 'ga mama'e esage mua janee. Aipo rapesaga pē mojemogyppygukaa etee te Jejuī 'ga ree. 'Ga pyri pēo rapesaga 'ga rerowiaara 'gā nerekoukaa esage pē nupe. 6 Jejuī 'ga rera 'ā okwasi'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū 'ā Jejuī 'ga rerowiaaramū jane jarejemomytuna jarejemogyau. 'Ga rerowiarāmū jane 'ā 'ga je'ega renupa, mama'e esage apou 'ga remifutar imū. Pēē nanē 'ā Jejuī 'ga rera renupawe 'ga rerowiaa rakue nū. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea Janeruwarete 'ga ajemuaēma jane ree. A'eramū 'ga wa'ra 'ga mua 'ga jukaukaa jane katu'okawamū rakue. Aipo are pejejeapyrouawe 'ā pēē 'ga rerowiaa rakue. 7 Epafrasi 'ga futat awau pē mu'jau ee rakue. Epafrasi 'ga Jejuī 'ga upe oreporowyky irūa futat. Orejekoty'aawarete 'ga futat jepi. Jejuī 'ga upe oporowyky ma'e 'ga futat. Ore 'jawe futat 'ga Kristu 'ga mome'wau pē nupe rakue. A'jea futat 'ga 'ea. 8 'Ga futat 'ut 'au ore pyri pē mome'wau oree ai'i. "Korosi pewara 'gā amū Jejuī 'ga werowiat ajemogyau", 'jau 'ga oree ai'i. "Janeruwarete 'ga 'Agesagea ajafutarukaa 'gā nupe 'gā jemogyramū", 'jau 'ga pē mome'wau 'ua oree ai'i.

⁹ A'eramū ore 'ga orojeupe pē mome'uramū taetu oroje'ega monou arakou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. “Emueapyo 'gā ejemifutar are, ki Ku'jyp”, 'jau ore 'ga upe pē nee. “Mama'e are ene 'gā mu'akwaawukaa E'agesage pyu”, 'jau ore 'ga upe pē nee. ¹⁰ Aipoa 'ga iaporamū nipo pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat, pejejemogyau esage nipo 'ga remifutar imū futat. A'eramū nipo 'ga aku'iramū 'ūina pē nee. Pejejenosōue'em nanē nū. “Epoar iki 'gā mama'e esage apou”, 'jau ore arakou 'ga upe pē nee. “Ejekwaawukat 'gā nupe”, 'jau ore 'ga upe pē nee. ¹¹ Janeruwarete 'ga pājērete. A'eramū ore 'jau 'ga upe: “Epājēa emut 'gā nupe. A'eramū 'gā wuagamū mama'eay upe”, 'jau ore 'ga upe. “A'eramū 'gā opoire'ema ene rerowiar awi”, 'jau ore 'ga upe oroje'ega monou pē nee. A'eramū pēē pejejekōēājamū etee futat pejejemogyau, pejejeupe mama'eay jesaukaramū miamū. ¹² Pēku'i te ki pejejemogyau pejejeupe 'ga remimurama rapesaka. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga pē mū'jāu pē mogyau wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ga mama'e esage m'ina gatu peu ojeypyri pē nupe. A'eramū ki pēē 'ga muorypa pejejeupe 'ga remiapofera resag ire. Anure nipo jane oi 'ga pyri. Peu nitywi futari ppytuna. Nitywi futari mama'e tywera. Peu futat 'ga mama'e esage m'ina gatu janee. ¹³ Jane katu'ogamū 'ga jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui rakue, jane mueateeu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwā 'gā nui rakue. 'Ga futat jane mogyau wa'yra 'ga remiayuwamū, wemifutararete 'ga remiayuwamū. ¹⁴ 'Ga remifutararete 'ga futat ako 'ga ra'yra 'ga amanūmū janetywera mepyawamū 'Uwarete 'ga upe janee rakue. A'eramū 'agamū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, jane ifutaramū. A'eramū 'ga wa'yra 'ga remiayuwamū jane mogyau.

Jejui Kristu 'ga

¹⁵⁻¹⁷ Niesagi we jane Jarejuwarete 'ga. A'ere 'ga ra'yrarete 'ga, Kristu 'ga ruri 'Uwarete 'ga kwaawukaa janee rakue. 'Uwarete 'jawe futat Jejui Kristu 'ga. A'eramū jane Jejui Kristu 'ga resag ire 'ga Ruwarete 'ga ree jarejeapyoramū. Jejui Kristu 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat. Eteete 'ga wemiapofera apyrap. Mama'e apo enunewe Jejui 'ga akou 'Uwarete 'ga pyri futat rakue. A'eramū 'ga Ruwarete 'ga mama'e apoukaa 'ga upe rakue. Ywaga pypiat, ywy pypiat, ae upe esaukaripy, ae upe esaukaripyre'em, ywagipewara 'gā, ywagipewara 'gā 'wyriara 'gā. Mimerā 'gā Janeruwarete 'ga iapoukaa Jejui 'ga upe rakue. A'eramū 'ga 'ga futat imogou 'ga remiapofera mama'e jarareteramū. 'Ga mama'e apoe'em ire amunipo 'ā nitywi futari mama'ea. Nojeuw ekoetei mama'ea rakue. 'Ga futat mama'e apou rakue. A'eramū mama'ea ajemogyau 'ga remiapofer imū etee futat. Ojee 'ga jejukae'ema 'jawe mama'e jemogyi. A'ere 'ga jejukai futari ee ijemogyramū. Opājē mū 'ga mama'e mogyau. ¹⁸ Kristu 'ga akou 'wyriaramū janee ojee janejemogypygamū. 'Ga futat jane mogyau rakue. Amanū re 'ga oferapa ete rakue nū. 'Ga futat 'ā oferaw ppy ppy ma'efera. Namanūu'jawi futari 'ga. A'eramū 'ga eteete ma'eramū akou.

¹⁹ Ymā ymā we te Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Teja'yra 'ga tomogo teje'jawe etee futat 'jau”, 'jau 'ga rakue. A'eramū 'agamū Kristu 'ga 'Uwarete 'ga 'jawe etee futat akou. ²⁰ Wapo ppyramū 'ā mama'ea wesageramū futat rakue. A'ere aepy 'gā nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū 'gā mama'e motywerukaa 'agamū rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau rakue: “Teja'yra 'ga je omono owy pe, 'ypeywar are amanū ma'eramū”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga owy reko 'wogukaa 'gā nupe mama'e tywera mepyawamū jee”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Tamojenosimāp 'gā tejee 'jau nū kwy”, 'jau 'ga ojeupe.

A'eramū 'agamū Kristu 'ga 'ua ywy pe amanūmū jane katu'okawamū rakue. Amanūmū 'ga mama'e mojewyapap 'Uwarete 'ga upe nū. Ywag ipe ajemogy ma'e, ywy pe ajemogy ma'e. Mīmēra 'ga imojewyapap 'Uwarete 'ga upe rakue. Anure nipo 'ga akou 'wyriarereramū 'ga wemimurera mama'e upe nū.

²¹ Ymā 'ā pēē nanē nepēa'wyrī Jarejuwarete 'ga upe rakue. Mama'e tywera etee futat 'ā pēē iapou pejemogyyau ra'e jepi. Mama'e tywera etee futat pēnea'awa pejemogyramū ra'e jepi. A'eramū pēē 'ga ree iporomutare'emamū te futat pejemogyyau rakue. ²² A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga pē mota'waukari ojeupe wa'yra 'ga manū are. Jejui 'ga ry pyu futat 'ga pē pireita pētywer awi. A'eramū 'ga 'awamū werowiaaramū pē mularukaa ojee. Anure nipo 'ga pē nerawau ojepyri. Kristu 'ga pētywera omoit pē nui. A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga rowase pejeo renosōue'em futat. Nitywi futari nipo "ga nia'wyrī" jara 'ga amū. A'eramū pēē pejejesageramū pejemogyyau 'ga upe. ²³ Kristu 'ga rerowiar awi pejepoire'em ire pēē pejejenosōue'em 'ga rowase pejeo awi. A'eramū pēē 'ga rerowiaa tāmējē pejemogyyau. 'Ga ree pejemogyyuyy ire pejejeatee'emamū futat 'ga rerowiar awi. Sā'ā oga rupaa'mywa oypytyim ire, i'are'ema futat. Nan tee futat pēē. Kristu 'ga ree pejemogyyuyy ire pejepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. Jejui Kristu 'ga mome'u renupa ypy we pēē 'ga rerowiaa. "Janeruwarete 'ga werowiaara 'gā omogy anure ojepyri oo ma'eramū futat" 'ea pēē erowiaa. 'Ga rerowiar ypyrauwe Janeruwarete 'ga pē mogyau ojepyri oo ma'eramamū futat. A'eramū ki pēē Jejui 'ga rerowiarāmū pejepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. ('Ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā nooi futari 'ga pyri anure.) 'Ga ree morogyta esage mome'u mokwasi'wau kwe pewara 'gā nupe. Je nanē Kristu 'ga ree morogyta esage mokwasi'wara futat kwe pewara 'gā nupe nū.

Paulo 'ga porowyky

²⁴ A'ere judeue'emamū pē nupe Kristu 'ga mome'u rayramū jee. Pejejeupe je Jejui 'ga mome'aramū ako pēē judeue'emamū je nupānupāu, je jukawaipa ako ikue. A'etea 'ā je teku'iramū etee futat tekou tejereko tywer are ikue. Wayrūnamū agawewi te 'ā Kristu 'ga jane katu'okawamū rakue. A'etea jane 'ga rerowiaaramū jarejayrūnamū wējēmī futat nū, 'ga rerowiarukaawamū 'gā nupe nū. Najanerayrūmawi we jane 'ga rerowiaarama 'gā nūi. ²⁵ Ymā te Janeruwarete 'ga je mogoi judeue'emamū pē nupe oje'ega mome'wawamū ikue. "Ere ewau je mome'wau judeue'ema 'gā nupe ekou, 'gā mu'jau jeporogytafer are. Emu'epap 'gā ewau je'eawer are", 'jau 'ga jee ikue. A'eramū je teporopoariweramū pē nee. Aporowyky je tekou pē nupe. ²⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga namueapyoi aepy 'gā wemiaporam are rakue. A'eramū aeypy 'gā weapyoe'emamū ee. "Anure je judeue'ema 'gā nanē ikatu'oka nū" 'e are 'gā weapyoe'emamū rakue. A'ere 'ga 'awamū wemiayuwamū jane mueapyoi ee. ²⁷ Wemiayuwamū 'ga jane mueapyou wemiapo are. Judeue'emamū pē nupe nanē Janeruwarete 'ga mama'e esage apoukaa wa'yra 'ga upe nū. Werowiarāmū Jejui Kristu 'ga jane mujaa ojee. Judeue'emamū nanē 'ga pē mujaa ojee werowiarāmū. A'eramū nipo 'ga "anure ojee ojemujat ma'efera 'gā nerawau ywag ipe ojepyri" 'e are jane mueapyou.

²⁸ A'eramū ore arawau kwe pe Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe ai'i. 'Ga rerowiaara 'gā ore imu'jau, imu'akwaapa 'ga remifutar are ai'i. Mama'e tywera apo awi nanē ore 'gā mu'akwaapa nū. Janeruwarete 'ga ore mu'akwaapa 'gā mu'jawamū. A'eramū ore 'gā mu'jau ee ai'i. Anure nipo ore Jarejuwarete 'ga rowase 'gā nesaukari 'ga upe: "Koromū ore Jejui Kristu 'ga rerowiaara

'gā mu'ei ikue. Werowiat 'gā 'ga a'jea futat ajemogyau", 'jau nipo ore 'ga upe, 'gā nesaukaa. A'eramū ore 'awamū 'gā mu'jau 'ga ree ai'i. ²⁹ Ma'eramū 'ā je najeojeri futari tekou, Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. Kristu 'ga opājē mua jee, ojeupe je moporowykyaukaa. A'eramū je 'ga pājē mū teporowykyau tekou 'ga upe.

2

¹ Afutat je pēneapyoa teporowyky are. Tejesakare'emamū pē nee miamū teporowykyau tekou. Korosi pewaramū pē nee, Laodiceja pewaramū pē nee, ajepeja tejesakare'ema 'gā nee. Mīmeramū pē nee je porowykyi tekou kwaiwete. ² Nanuara jeporowyky je rekoa pē nupe: Jejui 'ga ree pē mojemogygyygaawamū, pejejee pēporomutat pejemogyawamū, majepe'i 'yweteewara 'jawe pē mogyawamū. Majepe'i 'yweteewara 'jawe pejemogyramū pēē pejomogypygygukaa Jejui 'ga ree. Mīnamū jeporowyky je rekoramū pē nupe. Jarejuwarete 'ga je'eg are je pē mu'jau. A'eramū nipo pēē 'ga 'eawer are pejejeapyo re 'jau: "A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega", 'jau nipo pēē, pejejeapyoramū a'jea futat 'ga je'eg are. Ymā te 'gā naeapyoi Jarejuwarete 'ga 'eawer are rakue. A'ere 'awamū janereapyoramū 'ga 'eawer are. Kristu 'ga ree 'ga 'i rakue. ³ Kristu 'ga te aje 'ā jane mueapyou 'Uwarete 'ga 'eawer are, 'ga remikwaaw are. Nitywi futari 'ga remikwaawe'emamū. Janereapyoi futari jane 'ga remikwaawa mama'e are. A'ere Kristu 'ga ikwaawi. A'eramū 'ga jane mueapyou ee. Ojee ymāwarera 'gā neapyoe'emawer are 'ga jane mu'akwaapa. A'eramū 'ga 'agamū jane mueapyoukaa ee.

⁴ Aipoa je amome'u pē nupe, 'gā amū 'me rerowiarukare'emawamū pē nupe. Perowiat kasi 'gā amū 'mea ne. Peenup katu ra'ne ki 'gā je'ega. Kasi a'e pe pejemoryteeukat 'gā nupe ne. Esage ma'e 'jawe futat nipo 'gā je'ega numiamū. A'ere o'meramū te 'gā 'i. A'eramū pēē 'gā nerowiare'ema pejejemogyau. ⁵ Muku agawewi je reko'i pē nui. A'etea je tejea'aramū tekou pē nee. A'eramū je pēē 'gā 'me rerowiara futare'ema. Jejui 'ga ree pejemogygyga te je muoryp. Majepe'i 'yweteewara 'jawe nanē pejemogya nū, Kristu 'ga pēē erowiara. Mīmera je muoryp je mogou.

Kristu 'ga ree jane jemujari

⁶ 'Awamū 'ā pēē Jejui Kristu 'ga rerowiaa rakue. "Ene 'ā orejararetea", 'jau pēē 'ā 'ga upe rakue. 'Ga ree ojemujat ma'eramū pejemogy 'awamū. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga je'eg imū etee futat. ⁷ Ymā te 'ā Epafrasi 'ga pē mu'ei Jejui 'ga ree rai'i. A'eramū pēē Jejui 'ga rerowiaa pejejemogyau rai'i. Pejemu'eawer imū etee futat ki mama'ea peapo pejejemogyau. Ojee pejemujar ire Kristu 'ga pē mojemogygygukari a'jea futat ojee. A'eramū pēē 'ga rerowiaa futat. Jarejuwarete 'ga muorypa au'jeteramū pejejeupe 'ga remiapofera mama'e are.

⁸ Pejejea'gwau Jarejuwarete 'ga ree morogyta 'me mome'wara 'gā nui. Pejejemu'jawe'em 'gā nee. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. NaKristu 'ga je'ega rūi 'gā omome'u. Wea'aw are etee 'gā pē mu'ei. Morogyta ymanera etee futat 'gā omome'u akou. Mama'eukwaaw are etee 'gā pē mu'ei. NaKristu 'ga 'eawera rūi 'gā omome'u pē nupe. ⁹ A'eramū ki pēē 'gā porogyta rerowiare'ema pejejemogyau.

'Uwarete 'ga 'jawe katu katu futat Kristu 'ga. Jejui Kristu 'ga te 'ā 'ut 'au ywy pe 'Uwarete 'ga ree jane mu'jawamū rakue. Kūima'eramū jane 'jawe agawewi futat 'ga. A'ere 'ga 'Uwarete 'ga 'jawe futat. ¹⁰ Jejui Kristu 'ga ree futat 'ā pejejemujaa rakue, ipājērete ma'e 'ga ree futat 'ā pejejemujaa

rakue. Ywagipewara pājēa apyraapara 'ga. Ywy pewara pājē, 'y pewara pājē. Najuejue etee ipājē ma'ea. Mīmera pājē apyraapararete 'ga futat. Nitywi futari pājē mū 'ga apyraaparamū. 'Ga futat 'ūina 'wyriarareteramū mama'e upe. 'Ga ree pejemujar ire Janeruwarete 'ga opājē muri pē nupe nanē nū. Ojee pejemujar ire Kristu 'ga rekoi pē pyri. Janeruwarete 'ga nanē akou pē pyri nū. A'eramū pēnemifutara atee pawe'emamū futat pē nui.

¹¹ Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwa nanē 'awamū nū. Ymā te oreyppy 'gā judeu 'gā etee Janeruwarete 'ga remiayuwa rakue. "Pejemojewag iki jee", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. "Ijewak ma'e 'gā etee jeremiayuwamū", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'ere 'awamū nanarūi. Jejui 'ga rerowiaara 'gā juejue te 'ga omogy 'awamū wemiayuwamū. Ijewak ma'e 'gā, ijewage'ema 'gā 'jau 'ga imogyau wemiayuwamū Jejui 'ga jane erowiarāmū. Werowiarāmū Kristu 'ga janetywera moiri jane wi. A'eramū 'ga mama'e tywera apo awi jane mueateekaa. Jarejemifutar imū mama'e apo awi nanē jane mueateekaa nū. ¹² Pēnea'at Kristu 'ga manūawer are. 'Ga manū re 'ā 'gā 'ga monou inuga ita kwara pype rakue. Itā kwara pype 'ga mono 'ga nug ire 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa etee opājē mū rakue nū. Nan tee futat nipo pēē. 'Ga rerowiarāmū pēē 'ga rerowiar ymanera 'ga amū upe pejepymīāukaa pejetywer awi pejepoira resaukaawamū. 'Y pe pē pymīa: "Kristu 'ga amanū jetywera moiawamū rakue" e rerowiaara resaukaawamū pejejaupe. A'eramū je 'ga rerowiarāmū tekou 'awamū. "Ga manū re 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa opājē mū nū. Aipoa je erowiarāmū Janeruwarete 'ga opājē mua jee, mama'e esage apoukaawamū jee" e rerowiaara resaukaawamū pejejaupe. Oferaw ire Kristu 'ga uēma ita kwar awi, akou nū. Nan tee futat pe'ē 'y awi pejepymī re. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga upe. ¹³ Ymā te 'ā pēē pejejemifutar imū etee mama'ea peapo rakue. NaJarejuwarete 'ga remiayuwa rūi 'ā pēē rakue. Nepeenuwi futari 'ga je'ega rakue. Amanū ma'e 'jawe pejejemogyau 'ga upe rakue. A'ere 'ga 'awamū pē mogyi wemiayuwamū. Pētywera 'ga omoit pē nui. A'eramū 'ga pē mogyau oferap ma'e 'jawe ojeupe. ¹⁴ Ymā te Janeruwarete 'ga janetywera kwasiari inuga oka'aran are rakue. A'ere jane nienupawi Moisesi 'ga upe 'ga remikwasiarukarera rakue. A'eramū 'ga a'e renuwe'em are janetywera kwasiara inuga oka'aran are rakue. "Nuenupawi futari 'gā jeje'ega. A'eramū 'gā otywetyweramū jee. A'eramū je 'gā nerēkou tyweaete 'gā tywer are" 'ea 'ga inuga ikwasiaa oka'aran are. Sā'ā ae mama'e mura epye'eme. Epye'eme imuripyra 'jawe futat tuwi wepye'emamū 'ga upe rakue. A'ere Kristu 'ga, 'ypeywar are 'ga manūi, janetywera mepyawamū. A'eramū Janeruwarete 'ga 'awamū Kristu 'ga remiayuwamū jane rerekou tywere'em janetywer are. ¹⁵ 'Ypeywar are amanūmū Kristu 'ga mama'eukwaawa 'wyriara pājē'oka. Emiayuwa reewe futat ako 'ga ipājē'okapap ai'i. Jane rowase futat ako 'ga mama'eukwaawa pājē'oka ai'i. Imojenosōu ako 'ga jane reape ai'i.

¹⁶ A'eramū ki pēē pejeapyakawe'em 'gā amū porogyta 'me are pejejemogyau ne. Iporogyta 'me ma'e 'gā nipo 'jau: "Peko kasi tesirūgatu ne. Pe'u tesirūmet kasi mama'ea ne. Pejeporowykyawe'em 'araiwa rupi. Jayru'wi are, morowykye'em are. Mīmer are nanē nū pejekowe'em tesirūgatu nū", 'jau futatee 'gā pē nupe. A'ere kasi peapyaka 'gā je'eg are ne. ¹⁷ Ymā janepypp 'gā nemiapofera te poromū mama'ea rakue. A'eramū pēē pejeapyakawe'em aipoa morogyta ymaner are. Morogyta ymanera Jejui 'ga remiaporama resaukaawa te rakue. A'ere ako 'awamū Jejui Kristu 'ga ruri janee ikue. A'eramū jane 'awamū 'ga kwaapa. A'eramū jane mama'e apowe'em morogyta ymaner imū. Jejui Kristu 'ga te jane mu'e mama'e a'je are. 'Awamū jane

mama'e apoi 'ga je'eg imū etee futat. ¹⁸ A'eramū ki pēē pejeapyakawe'em 'gā 'me arē pejejemogyau. "Nepēa'wyrī Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē pejeje'ega monowe'em 'ga upe tāmējē. 'Ga pyriwara 'gā nupe etee ra'ne pejeje'ega monou. A'eramū 'ga pyriwara 'gā etee oporogytau Jarejuwarete 'ga upe pē nee. Afayup futat je ee ko", 'jau futatee nipo 'gā pē mu'jau ywagipewara 'gā muoryw are, ofayup 'me are. A'ere kasi peapyaka aipo 'gā je'eg are ne. O'meramū 'gā 'i. Wemikwaawe'em are aipo 'gā jamu'ei ekoetei. Ojerowiaraip ekoete 'gā ojee. Wemifutar imū etee 'gā mama'ea apoi. ¹⁹ Aipo 'gā Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā futat. Najamu'ei futari 'gā mama'e a'je are. NaKristu 'ga ree rūi 'gā jamu'ei. Morogyta tywer are tee 'gā jamu'ei. A'ere Kristu 'ga werowiaaramū Janejararetea futat. A'eramū 'ga ojejukau jane ree, jane mu'akwaapa janeremiapo are. 'Ga 'ā aeakaga 'jawe. Aeakaga aeretea muaranuwukaa. Aero'oa ojememōu aepēpenaw are. Aerajyga ae mokurējūka pāwē gatu etee te futat. A'ere aeakaga etee imuaranuwukari imujaa. Nan tee futat Kristu 'ga jerowiarukari tāmējē werowiaaramū janee. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga iapou.

²⁰ Ymā te 'ā Kristu 'ga manūi 'ypeywar are janetywera moiawamū rakue. 'Ga 'ā pē nū'jāu mama'eukwaawa 'wyrīara remiayuw awī. Kristu 'ga ree pejejemujaa 'awamū pejejemogyau. A'eramū pēē pejeipoia pejetywer awī. A'eramū pēē 'awamū mama'e apowe'em tekotee 'gā je'eg imū. Sā'ā ae amanū re mama'e apou'jawe'ema. Nuenuwu'jawi ojoje'ega. Nan tee futat ki pēē 'awamū mama'e apou'jape'ema 'gā je'eg imū, pejeapyakau'jape'ema 'gā 'me are pejejemogyau. ²¹ Aipo 'jau nanē nipo 'gā 'mea pē nupe nū. Mama'e mū ree nanē nipo 'gā 'jau nū. "Peawyky kasi 'aga ne. I'wawe'em nanē esaka nū. Pejewyke'ema nanē ee nū", 'jau futatee nipo 'gā pē nupe, wemikwakup 'me are. A'e are sipo peapyaka pejejemogyau? Naani. ²² Peapyaka kasi ee ne. Teepaw etee 'gā nemimome'ua. Najaneruwarete 'ga je'ega rūi aipo e'i. Wea'aw are etee aipo 'gā jamu'ei ekoetei. ²³ Aipo are ajamu'jara 'gā i'akwaap ma'e 'jawe futat numiamū. A'ere i'me ma'e 'gā futat. Ymā te Janeruwarete 'ga janeypy 'gā mu'ei omuoryw are rakue numiamū. A'ere aipo 'gā niporomuorywiweri 'ga remifutar imū 'ga ree rakue. A'eramū 'gā 'agamū "Orojemifutar imū sipo ore Jarejuwarete 'ga muorywi pa", 'jau nipo 'gā ajemogyau numiamū. "Ore Jarejuwarete 'ga ore aramuoryp", 'jau futatee nanē nipo 'gā ajemogyau nū. "Pejereko tywet pēē te futat Jarejuwarete 'ga muorypawamū", 'jau futatee nanē nipo 'gā ajemogyau nū. A'ere 'gā nemimu'ea nia'wyrī futari. Na'gā nemimu'efera rūi mama'e tywera apoukare'ema janee. Jarejuwarete 'ga pājē mū te jane mama'e tywera niapoi.

3

¹⁻² Jejuī Kristu 'ga manū re Janeruwarete 'ga 'ga moferapa 'ga mogou nū. Kristu 'ga ree pejejemujar ire Janeruwarete 'ga pē moferyw oferap ma'e 'ga 'jawe. 'Ga moferaw ire Janeruwarete 'ga Kristu 'ga rerawau imyina ojeypyri mama'e jarareteramū 'ga mogou 'wyrīaramū. A'eramū ki pēē pejejea'aramū pejejemogyau Jejuī Kristu 'ga muorypawa mama'e are etee futat. Pejejea m'yinu'jape'ema futat 'ga muorypawe'ema mama'e are. ³ 'Awamū nepeapou'jaw arūi mama'e ymanera, pejejemiapofer ymanera. Sā'ā ae amanū re mama'e tywera apou'jawe'ema. Nan tee futat pēē. Kristu 'ga rerowiar ire ae poiri mama'e tywera apo awī. 'Ga 'jawe etee futat jarejemogyau. Jejuī Kristu 'ga jaawamū pejejemogyau. 'Ga 'Uwarete 'ga ree ojemujat ma'ea. A'eramū ki pēē pejejea m'yina 'gā muorypawa mama'e are etee futat. 'Ga

rerowiare'ema 'gã naeapyoi futari Jarejuwarete 'ga ree pejemujara. ⁴ A'ere nipo 'gã anure 'gã neapyoramũ ee. Kristu 'ga ruramũ nipo Janeruwarete 'ga jane mua 'ga rupi. Kristu 'ga jane mogyau nakwaparimũ etee warãu rũi. Oje'jawe futat nipo 'ga jane mogyau. A'eramũ jane 'ga ruaw esage renyfuga rupi nipo jarejua 'ga rupi jarejypa.

Pĕneatee mama'e tywer awi

⁵ A'eramũ je 'jau pĕ nupe: Pĕneatee mama'e tywera apo awi. Amanũ ma'e 'jawe futat nepeapou'jawi mama'e tywera. Pejekowe'em pejemirekoe'ema kũjã are. Kũjãmeramũ nanĕ pejemene'em are pejekowe'em nũ. Pemogoukat kasi kũima'e amuteea pejeee kũjãmeramũ ne. Nia'wryi aipoa, 'jau je pĕ nupe. Pejekaraemã kwai are te nanĕ pejeea'are'emamũ nũ. Okaraemã kwai are etee ea'at ma'e 'gã okaraemã kwai are etee futat ojemogypyk. Okaraemã are ojemogypyk ma'e 'gã maira'me are ojemogypyk ma'e 'jawe futat. Nojemogypygi 'gã Jarejuwarete 'ga ree. A'eramũ okaraemã kwai are etee 'gã jemogypyga nanĕ wa'wrye'emamũ nũ. ⁶ A'eramũ nanuara 'gã akou tyweaete Jarejuwarete 'ga upe. Nuenuwi 'gã 'ga je'ega. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'gã nerekou tyweaete nipo anure.

⁷ Jejui 'ga rerowiare'emawe pĕĕ nanĕ mama'e apou pejemifutar imũ etee futat rakue nũ. Nepeenuwi futari 'ã 'ga je'ega rakue. ⁸ A'ere 'awamũ peenup 'ga je'ega. A'eramũ pĕĕ 'awamũ mama'e tywera apou'jape'ema futat. Pejeuaykawe'em nanĕ 'gã amũ pejereko tyweramũ. Pejekowe'em pejemara'ne'emamũ pejeeue. Pejejo'e'ewu'jag ekoete'em nanĕ nũ. Pejeje'egayawe'em nanĕ pejejaupe. Pejeje'egaiwe'emamũ nanĕ pejejaupe. ⁹ Peje'me'emamũ nanĕ pejejaupe. Mĩmera kasi peapo ne, a'e je pĕ nupe. Ymã 'ã mama'e tywera ete peapo rakue. A'ere pĕĕ 'awamũ Jejui Kristu 'ga ree pejemogypyk. A'eramũ pĕĕ 'awamũ mama'e tywera apou'jape'ema pejemogyau. ¹⁰ 'Awamũ pejemujat Kristu 'ga ree. A'eramũ pĕĕ 'awamũ ymãwarera mama'e tywera apoawer awi pejejeateeramũ futat. Pe'je pejemu'jau 'awamũ Jejui Kristu 'ga ree. A'eramũ Janeruwarete 'ga mama'e apoukaa pĕ nupe wemifutar imũ. Oje'jawe 'ga pĕ mogyau mama'e esagea etee iapoukaa pĕ nupe. Oje'jawe pĕĕ mama'e aporamũ 'ga ojekwaap katu katuukaa pĕ nupe. Aipoa 'ga afutat. ¹¹ 'Ga 'jawe ete mama'e apoaramũ jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe futat. Ore judeuramũ, pĕĕ judeue'emamũ, imojewagipyre'ra 'gã, imojewagipyre'ema 'gã, tapy'ÿja 'gã, towajat tesirũmera 'gã, o'wryiara upe te oporowyky ma'e 'gã, ojeupe te oporowyky ma'e 'gã. Mĩmeramũ nipo jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe etee futat. A'eramũ jane "najanepytuna rũi 'ga", 'jawe'em jarejeamutee 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ jane jareju'jaju'jawe etee futat. Kristu 'ga janejat pãwĕ pãwĕa futat. 'Ga etee te jane apyrap.

¹² Ymã we te 'ã Janeruwarete 'ga poromutaramũ pĕ nee rakue. 'Ga 'ã pĕ mũ'jãu wemiayuwamũ pĕ mogyau rakue. A'eramũ ki pĕĕ nanĕ jepepota'wa esageramũ pejeeue pejemogyau 'ga 'jawe etee futat. Pejemua'ema pejeeue. Pejeee etee pejerowiaraipe'ema pejemogyau. Pejeaite'ema pejeeue. ¹³ Mama'e tywera pejejeupe iaporamũ pejemara'ne'emamũ pejekou pejeeue namutamutat. Pejejeateeramũ kamĕsiete jui. Sã'ã Janejararete 'ga, Kristu 'ga, jane raykae'ema janetywer are, imoira etee jane wi. Jane wi janetywera moir ire 'ã 'ga wea'aru'jawe'emamũ futat jane rayka are. A'eramũ ki pĕĕ nan tee futat, 'ga amũ mama'e tywera pejejeupe iapo re, pejeea'are'emamũ au'jeteramũ 'gã nayka are. Pejejeateeramũ kamĕsiete futat 'gã nayka awi. Pejeea'aru'jawe'emamũ futat ee nũ. ¹⁴ Nan pejemogya

esage futat. A'eramū je 'awamū 'jau'japa pē nupe nū. Pēpota'wa esage pejejeue. A'eramū pēē nanuara apo re pejejemogyau majepe i yweteewara 'jawe futat. ¹⁵ Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga pē pyyrūi rakue. "Tamopota'waukat 'gā ajaupe 'jau", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga pē pyyrūmū ojeupe rakue. Werowiaramū Kristu 'ga pē mopota'waukaa pejejaupe, pē moyau wemiayuwamū. A'eramū pēē 'awamū pejejemogyau majepe i yweteewara 'jawe futat. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga remiapofer are 'ga muorypa pejejemogyau. ¹⁶ Kristu 'ga je'eg are pejejea'aramū pejejemogyau 'eramū nipo pēneapyo futat 'ga 'eawer are. A'eramū pēē pejejamu'jau 'ga pejemu'eawer are. Pamaraka'ag ki 'ga 'eawer imū etee futat. Marakau futar iki 'ga remiapofera pemome'u 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga marakau futat pejejemogyau. Pejejeupe 'ga remiapofer are 'ga muorypa a'jea futat. ¹⁷ Jeju i 'ga remiayuwamū pēē. 'Ga futat Janejararetea. A'eramū ki mama'ea peapo esage etee pejejemogyau 'ga ree. Peporogyta esage nanē ki pejejaupe 'ga ree nū. 'Ga futat jane mota'waukaa 'Uwarete 'ga upe. A'eramū pēē 'ga ree Jarejuwarete 'ga muorypa pejejemogyau 'agamū.

Pejemetoy esage 'ga upe

¹⁸ A'eramū ki pēē kūjāmeramū, imen ma'eramū, pejeapyakau pejemena je'eg are. Kristu 'ga remiayuwamū pēē. 'Ga futat aipoa futaa. ¹⁹ Emireko ma'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejejemireko are. Peje'eg wyrafen kasi pejejemireko upe ne.

²⁰ Kunumīnamū nanē pēē pejejara 'gā je'ega renupa etee pejejemogyau. Kristu 'ga remiayuwamū pēē. A'eramū pēē pejejara 'gā je'ega renupa Jarejuwarete 'ga muorypa. ²¹ Pēē nanē ki ta'yriaramū pejeje'eg esage etee pejeja'yra 'gā nupe. Ojeupe peje'eg esage'emamū pēna'yra 'gā nuapoi futari mama'ea pēnemifutar imū ne. 'Gā norywa mateepapa etee ne.

²² Pēē mū nipo pejeporowykyau pejejerekwara upe. A'eramū ki pēē pejejerekwara 'gā je'ega renupa. 'Gā amū nipo oporowykyau esage werekwara 'ga reape etee. Werekwara 'ga remiesaga tywi nipo 'gā oporowykyau esage'em. Aere kasi nanarūi peapo ne. Pejejepyrī pejejerekwara 'ga rekoe'emamū nanē ki pēē mama'e apou esage pejejerekwara 'ga 'eawer imū etee futat. Pekwaap 'ā Jarejararete 'ga Jeju Kristu 'ga. A'eramū pēē pejeporowykyau esage 'ga muorypawamū. ²³ Pejeporowykyau esage futat pejejemogyau. Napejerekwara 'ga upe etee rūi peporowyky. Nanuaramū Jarejararete 'ga upe nanē futat peporowyky. Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Peoporowyky esage ki, je 'i pē nupe. ²⁴ Pēporowyky esage resag ire Janeruwarete 'ga pē mepyi pēporowyky esageawer are. Aipoa pekwaap. Kristu 'ga 'ā Janejararetea. A'eramū Janeruwarete 'ga u'eawer imū etee futat pē mepyau esage Kristu 'ga upe pēporowyky esageawer are. ²⁵ Mama'e tywera apoara 'gā nanē nipo Janeruwarete 'ga imepyau pāwē pāwē 'gā nemiapoferarū'emawer imū etee futat, 'gā nerekou tyweaete nipo 'ga 'gā nemiapofera tywer are.

4

¹ Pēē mū pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nerekwara. Pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nerekou esagē. Mama'e monou 'gā nupe, pejejakate'eme'emamū futat. Mama'e pyu 'gā tywe'emamū pēē mama'e monou 'gā nupe. 'Gā jararete 'ga pējara nanē futat 'ga nū. 'Ga 'ā Jeju Kristu 'ga. Ywag ipe 'ga reni. Ojejukau esage 'ga pē nee nanē nū. A'eramū ki pēē pejejejukau esage pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nee 'ga 'jawe. Aipoa esage 'ga upe.

'Gā neko are 'gā mu'akwaapawet

² A'ere 'awamū je 'i Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū juejue pē nupe. Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau kasi pēnea'at mama'e mū ree te ne. 'Ga muorypa nanē pejejeupe 'ga remiapofer are nū. ³ Je ree nanē pejeporogytau 'ga upe nū. Moromunepawa pype je reni. Kristu 'ga mome'u jereko are gā je munewi je mŷina. Ymā te 'gā naeapyoi Kristu 'ga ree rakue. A'ere 'awamū je 'gā mueapyoi 'ga ree. A'eramū pēē pejeporogytau 'ga upe je ree. "Erooukat 'gā amū Paulo 'ga pyri, ki Ku'jyp. Nokwaawi we 'gā Kristu 'ga porogytafera. A'eramū ene 'gā nerawaukaa 'ga pyri. Ojepyri 'gā oramū Paulo 'ga Kristu 'ga porogytafera tomome'u 'gā nupe 'jau", pe'je ki 'ga upe je ree. ⁴ "Epoat Paulo 'ga Kristu 'ga mome'wau katu katuukaa 'gā nupe", pe'je ki 'ga upe je ree. Teporomome'ukatuweramū Kristu 'ga mome'u are 'gā nupe. A'eramū je a'eramū "Pejeje'ega pemono 'ga upe je ree", 'jau pē nupe.

⁵ Pejejemogyau esage nanē ki Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā pype nū. Pejenosī awi Jejui 'ga mome'wau 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. 'Gā pyri pejejemogyau pēē 'ga mome'wau futat 'gā nupe. A'ere ki pēneapyo ra'ne 'gā neko are. 'Gā neko esageramū tāmējē ki Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. Kasi a'e pe 'gā pēpy'aetūjaiw ine, Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe ne. ⁶ 'Gā nupe 'ga mome'wau pēē a'jeteetewi futat 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū te nipo 'gā wapyā mŷi pēnemimome'u are. A'eramū nipo 'gā oporonupa pēnemimome'u are pē nupe. A'eramū taetu pēē pejejeupe ee 'gā poronuwamū 'ga mome'wau esage etee futat 'gā nupe. Nan iki Kristu 'ga pemome'u erowiarukaa 'gā nupe.

⁷⁻⁸ Tikiku 'ga nipo je omono pē pyri, pē nupe temome'wawamū. Tikiku 'ga Kristu 'ga rerowiaara 'ga futat. A'eramū 'ga janerewirera 'jawe futat. Orejekoty'aawarete 'ga futat. Jarejararete 'ga upe oreporowyky irū 'ga futat. Pē pyri je 'ga monoi temome'wawamū pē nupe. Kristu 'ga ree etee pē momogypygyukaawamū nanē je 'ga monoi pē pyri nū.

⁹ Onesimu 'ga rupi je 'ga monoi pē pyri. Onesimu 'ga nanē janerewirera 'jawe futat nū. Jeperomutat je 'ga ree 'ga rekoramū. Pē'wyr awi futat 'ga ruri je pyri rai'i. A'eramū nipo 'gā 'au ojeapo ma'efera mome'wau pē nupe.

¹⁰ Aristaku 'ga ako 'au moromunepawa pype je pyri. Oje'ega 'ga werooukat pē nupe, pē futaawamū. Maku 'ga nanē oje'ega rerawaukaa pē nupe nū. Maku 'ga Panape 'ga rewirera 'ga. Sooko je ako teje'ega rerooukara pē nupe 'ga ree ikue. "Pejejepyri Maku 'ga oramū ki peroo esage 'ga pejejepyri", 'jau je ako teje'ega rerawaukaa pē nupe 'ga ree ikue. 'Ga futat nanē oje'ega werooukat pē nupe nū, pē futaawamū nū. ¹¹ Josue Justo 'ga nanē oje'ega werooukat pē nupe pē futaawamū. Aristaku 'ga, Maku 'ga, Josue Justo 'ga. Mīmera 'gā judeua futat. Kristu 'ga ree 'gā jemogypygyi ajemogyau. 'Gā futat jejuru irūnamū ajemogyau Kristu 'ga mome'wau je 'jawe pē nupe. "Pe'je pejejemogyau Ku'jywa 'ga remiaiyuwamū", 'jau 'gā 'gā nupe, jeje'egawa rupi etee futat. "Ku'jywa 'ga jane'wryiararetea futat", 'jau 'gā ajemogyau 'gā nupe je'eawera 'jawe etee futat. A'ea je maku'iu 'gā nee. A'ere 'gā etee'i je poari Kristu 'ga mome'wau je pyri. Amumera 'gā judeue'ema 'gā jejuru irūa.

¹² Epafraasi 'ga nanē oje'ega werooukat pē nupe, pē futaawamū. Pē'wyr awi 'ut ma'efera 'ga futat. Kristu 'ga upe 'ga porowykyi ore pyri. Jarejuwarete 'ga upe 'ga oje'ega monoi akou pē nee jepi. "Epoat ejemiayua 'gā, Korosi pewara 'gā. Ejerowiarukat tāmējē 'gā nupe. Ejemifutar are 'gā emueapyo", 'jau 'ga akou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. ¹³ Oporomutaramū 'ga pē nee. Laodiceja 'jaw ipewara 'gā nee, Ieroporisi 'jaw ipewara 'gā nee. Mīmera amunawa pypewaramū 'ga poromutaramū pē nee. A'eramū 'ga oje'ega

monou Ku'jywa 'ga upe pē nee akou. Jeremianuwamū futat 'ga oje'ega monoi 'ga upe pē nee. A'eramū je 'ga 'eawera kwaapa.

¹⁴ Morofuanugara 'ga, Luka 'ga, nanē oje'ega rerawaukaa pē nupe, pē futaawamū. Luka 'ga janejekoty'aawaretea. Demas 'ga 'jau oje'ega rerawaukaa pē nupe, pē futaawamū.

¹⁵ A'eramū ki pejewau Laodiceja pe jee. “Paulo 'ga oje'ega werurukat pē nupe, pē futaawamū”, pe'je ki jarejewirera 'gā nupe pejewau jee. Jarejenyra 'gā nupe nanē ki pe'je nū. Nīfa ēē upe nanē aipo 'jau nū, ēē rog ipe ajatyka ma'e 'gā nupe nanē jeje'ega mome'wau nū. ¹⁶ Jeremimonofera ka'arana mogyta re pēē erawaukaa 'ga amū upe, Laodiceja pewara 'gā nupe nanē imogytauka nū. 'Gā nupe jeremimonofera ka'arana nanē pēē imogytau pejejuemianuwamū nū.

¹⁷ Akipu 'ga upe ki pe'je jee: “Janejararete 'ga futat 'ā ene moporowykyukat ojeupe rai'i. A'eramū ene ejeupe 'ga remiapoukarera etee futat iapoupap 'ga upe, e'i Paulo 'ga enee rai'i”, pe'je ki 'ga upe jee.

¹⁸ Teje'ega je akwasiarukat ka'aran are 'gā amū nupe tejee. A'ere je futat amū kwasiari inuga pē nupe. Pauloramū je teje'ega monou pē nupe pē futaawamū 'ea je ikwasiaa ka'aran are. A'eramū pēē jeremikwasiarera resaka. “Paulo 'ga futat okwasiat imua janee rai'i”, 'jau pēē pejejaupe jeremikwasiarera ka'arana ruwamū.

Moromunepawa pype je reni. A'eramū pēē pejejea'aramū pejejemogyau je ree. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou pejejemogyau je ree.

Jarejuwarete 'ga resagea pē nerekoa je afutat.

Kweramū jeje'ega pē nupe.

1 Tesarūn

Paulo 'ga Silasi 'ga retee awau watau kwe pe amunawa tesirūmera pype. A'ere 'gā kwa 'gā kwawi etee amunawa mū pyu. Awau 'gā Tesarūn ipe etee opytāu. Muapya morowykye'ema magwapa. A'e pe Paulo 'ga Jeju 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū 'gā kwaiwete 'ga remimome'u rerowiaa. A'eramū 'ga renupara 'gā ajemogyau Jeju 'ga rerowiaaramū.

A'eramū erowiare'ema 'gā ajurekoayau 'gā nee. “Ma'ja are 'gā Paulo 'ga rerowiaa 'ū? 'Gā tete 'ā oo ekoete ajemogyau Paulo 'ga remimome'u rerowiaaramū a'i kūi”, 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā a'eramū Paulo 'ga pyyg are afuweramū. A'ere 'gā Paulo 'ga nuesagi rakue. A'eramū Jeju 'ga rerowiaara 'gā Paulo 'ga moka'jamukaa ppytunimū. “Ere ewau ore wi nū”, 'jau 'gā 'ga upe, 'gā 'ga a'gwau Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā nū.

A'eramū 'gā a'eramū awau'jape'ema aipoa amunaw ipe. Ka'arana etee 'ga imonou ikwasiaa 'gā nupe. “A'jea futar iki Jeju 'ga perowiat rai'i”, 'jau 'ga imonou ikwasiaa ka'aran are 'gā nupe rakue.

¹ Ka'arana je akwasiat Tesarūn ipewaramū pē nupe. Jeju 'ga rerowiaara 'ā pēē, Jarejuwarete 'ga remiayawa pēē. Janejararete 'ga, Jeju Kristu 'ga remiayawa nanē pēē nū. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe. Je 'ā Pauloa. Silasi 'ga, Timoteo 'ga. Mīmera 'gā ako 'au je pyri. A'eramū ore ka'arana kwasiaa imonou pē nupe pē mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Jarejuwarete 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

'Gā nee Jarejuwarete 'ga muorypawet

²⁻³ Jarejuwarete 'ga upe ore oroje'ega monoi pē nee jepi. Oreku'ia ore rerekou pē nee. A'eramū ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe: “Oreku'i ore Tesarūn ipewara 'gā nee”, 'jau ore 'ga upe jepi. “Gā 'ā ene rerowiat tāmējē ajemogyau. A'eramū 'gā mama'e apou eneje'eg imū etee futat”, 'jau ore 'ga upe jepi. “Gā 'ā iporomutat ene rēe nanimenime. A'eramū 'gā eneporowykya etee iapou”, 'jau ore 'ga upe jepi. “Jeju 'ga rura 'gā wapesak ajemogyau. A'eramū 'gā opoire'ema ene wi. Ene rerowiare'ema 'gā amū 'gā nerekou tyweaete agawewi. A'etea 'gā nopoiri ene wi. Ene rerowiat ete tāmējē 'gā ajemogyau”, 'jau ore 'ga upe oroje'ega monou, pē mome'wau jepi. A'eramū ore araku'iramū arakou pē nee jepi.

⁴ Pēē 'ā a'jea futat orerewirera 'jawe oree. Kūjāmeramū pēē pejemogyau orerenya 'jawe oree. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pēē pejemogyau. A'eramū 'ā pēē pejemogyau orepytuna 'jawewaramū oree. A'jea futat Janeruwarete 'ga poromutamū pē nee. A'jea futat 'ga pē pyryū pē mogyau wemiayuwamū rakue. A'ea jane sikwaap. ⁵ Ymā ako ore oi morogyta esage mome'wau pē nupe ikue, Jeju 'ga mome'wau pē nupe ikue. “Jeju 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'yraretea. 'Ga amanū janetywera mepyaū 'Uwarete 'ga upe rakue”, 'jau ako ore 'ga mome'wau pē nupe ikue. “Je katu'og ape, ojeupe 'eramū 'ga pē katu'ogi pē mogyau wemiayuwamū”, 'jau ako ore pē nupe ikue.

Naoroporogyta etee rūi ako ore arawau pē nupe ai'i. Jarejuwarete 'ga remiapoa we futat ako ore esaukaa. Mama'ea ako ore iapou 'ga pājē mū etee pē neape ikue. Ore a'jea futat orokwaap, “ga pājē mū ore mama'e apoi” 'e kwaapa. “Janeruwarete 'ga jane katu'oga afutat” 'ea nanē ore ikwaapa nū. A'eramū 'ā pēē 'ga rerowiaa pejemogyau. Arako esage ako ore pē pype ikue. Orereko esagea 'ā pekwaap. Au'jete ore resak pejepe.

⁶ A'eramū ako pēē pejemogyau esage ore 'jawe ikue. Jarejararete 'ga ree nanē pejemū'jau nū.

Pejejeupe Jejuī 'ga rera mome'uramū ako pejeku'iramū pejemogyau ee ikue. A'ere 'gā amū Jejuī 'ga remiayuwamū pē nekoramū pē nerekou tyweaete. Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā pē nerekou tyweaete agawewi. A'etea pēku'i etee futat pejemogyau oreje'eg are. Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē nerekou pē maku'iukaa etee futat. ⁷ A'eramū 'ā Masetoni ywy pewara 'gā pēneko esage resaka 'ā rai'i. Akaja ywy pewara 'gā nanē 'ā esaka nū. Pēnemiapoa 'gā wesak. Pēnemimome'ua nanē 'ā 'gā enupa nū. A'eramū 'gā, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā mama'e esage apou pē 'jawe. ⁸ Jejuī 'ga je'ega pemome'u pejemogyau. A'eramū 'ā pēnemimome'ua okwasī'wasī'wau Masetoni ywy pewara 'gā nupe. Akaja ywy pewat, amunap tesirūmera pypewat. Mīmēra 'gā nanē 'ā enupa rai'i nū. 'Awamū Tesarūn ipewara 'gā amū Jejuī 'ga rerowiaa 'ea awau okwasī'wau amunawa moymoyka. A'eramū ore a'eramū pē mome'wawe'em 'gā nupe. "Okwaap futat na'gā 'ā ne'ā", 'jau ore arajaupe. ⁹ 'Gā we futat pē mome'u oree. "Awamū Tesarūn ipewara 'gā Jejuī 'ga rerowiaara futat", 'jau 'gā oree. "Ymā te 'gā nokwaawi futari Jarejuwarete 'ga ikue. Jejuī 'ga nanē 'gā ikwaape'ema nū. Maira'me a'agawa 'gā imuorypa erekou jepi. A'ere ako ereo peu 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree. Jejuī 'ga nanē ako ene imome'wau 'gā nupe ikue", 'jau 'gā oree imome'wau. "Eneje'ega renupawe 'gā amū opoia maira'me a'agawa rerowiar awi. A'eramū 'gā Jejuī 'ga rerowiaaramū ajemogyau nū. Jarejuwarete 'ga etee 'gā amuoryp 'awamū", 'jau 'gā pē mome'wau oree. ¹⁰ "Tesarūn ipewara 'gā Jejuī 'ga rura wapesak ajemogyau, Jarejuwarete 'ga ra'yrarete 'ga rura rapesaka ajemogyau", 'jau 'gā oree pē mome'wau ai'i. "Ga manū re Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga moferapa rakue nū. A'eramū 'ga anure 'ua werowiaaramū jane rerawau jane mogyau ywag ipe ojeypyri, 'jau Tesarūn ipewara 'gā oree imome'wau", 'jau 'gā pē mome'wau oree. "Anure te nipo ajee Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā jerekoukat tyweri futari 'ga upe, wapyae'emawer ipe etee futat nipo 'gā ojemonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga upe. Wa'yra 'ga rerowiaaramū te nipo ajee 'ga najane rereko tywera'uwēri, 'jau Tesarūn ipewara 'gā amū oree", 'jau Masetoni ywy pewara 'gā pē mome'wau oree.

2

Jarejuwarete 'ga remiapofer are 'gā mued'aawet

¹ Naoroo tee rūi ore pē pyri ikue. Pēē 'ā ako Jejuī 'ga perowiat 'ga renupa ypy we ikue. ² Pē pyri oroo enune ore arawau ajepeja amunaw ipe ra'ne, Firiposi pe ra'ne arawau ikue. A'e pe peuwara 'ga'ore munepa, ore m'yina moromunepawa pype. Ore kurapa nanē 'gā kypyre'emete nū. Ore rerekou tyweaete agawewi futat 'gā. A'etea ore norokyjei futari arawau Jejuī 'ga mome'wau pē nupe. A'eramū ako ore orojewi 'gā poir ire arawau pē pyri ikue. Janeruwarete 'ga ore mogyaukare'ema futat. A'eramū ako ore arawau Jejuī 'ga mome'wau. 'Ga rera renupawe ako pēē 'ga rerowiaa ikue. A'ere ako je 'i ko: "Naoroo tee rūi ore pē pyri", je 'i ko. ³ "Pe'je pēē Jejuī 'ga rerowiaa", 'jau ako ore pē nupe arakou ikue. Nore'mea'uwēri ore pē nupe. A'jea futat ore 'ga mome'ui pē nupe. Namama'e tywera rūi te 'ā ore oromome'u pē nupe ikue. 'Ga kwaawukaa te ako ore oi pē nupe ikue. Mama'e esagea etee 'ā ore imome'wau pē nupe. ⁴ Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ako ore Jejuī 'ga mome'wau ikue. Janeruwarete 'ga te ako ore mogy omome'waramū pē nupe ikue. 'Ga muorypawamū te 'ā ore iapoi. Natesirūmera 'gā muorypawamū rūi

te 'ā ore iapoi. Ku'jywa 'ga ore kwaap katu katu futat. “Je futat tāmējē 'gā na'e. Mama'e a'jea etee futat 'gā omome'u ra'e”, 'jau Janeruwarete 'ga oree.

⁵ Nore'mea'uweri ako ore arawau pē nupe ai'i. “Pēē pēnesagesage ra'e”, 'jawe'em ako ore pē nupe ikue. Nananuara rūi ako ore imome'wau pē nupe orojee pēporomutaawamū ikue. A'jea futat ako ore oi Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. Naka'aranūū are rūi ako ore oi oroporogytau pē nupe ikue. Jejui 'ga mome'wau te ako ore oi pē nupe ikue. Janeruwarete 'ga ore kwaap katu katu futat. ⁶ “Pēē 'ā pēnesagesage, pe'je oree”, naru'ei ako ore pē nupe ikue. Tekotee 'gā nupe nanē ako ore aipo 'jawe'em ikue nū. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat ore oi Jejui 'ga mome'wau pē nupe. ⁷ Ore 'ā Jejui 'ga remimonofera futat. A'eramū ore “mama'ea peapo amū oree”, 'jawarū ore pē nupe numiamū. A'ere ako ore aipo naru'ea'uweri pē nupe ikue. Sā'ā kūjā wa'yra pita'gī are ijejukaa. Wa'yra upe mama'e murukare'ema ojeupe. Nan tee futat ore jejukai pē nee. ⁸ Oreporomutat wejue ore pē nee. Ma'eramū 'ā ore Jejui 'ga mome'ui pē nupe. Aruapisi are ifuwet ma'e 'gā nesaka miamū amunipo 'ā ore noropoiru'uweri futari Jejui 'ga mome'u awi pē nupe. ⁹ Pē pype arakou ako ore oropowokyau arakou ikue. Au'jeteramū ako ore oropowokyau arakou ikue. Wyra pirera ore iapou 'ogamū. A'eramū ore imē'ega ka'aranūū are orojeupe. A'eramū ako ore “ka'aranūū pemut ape oree”, 'jawe'em arakou pē nupe ikue. A'eramū ako ore Jarejuwarete 'ga je'ega etee imome'wau pē nupe ikue.

¹⁰ Pē pype arakou 'ā ore mama'e tywera apowe'em ikue. A'jeteetewi arajemogyau Jarejuwarete 'ga upe pē pype ikue. A'eramū tekotee 'gā ore ago'wawe'em. A'ea pekwaap. Janeruwarete 'ga nanē ikwaapa nū. ¹¹ Sā'ā ae kūima'eramū wa'yra mu'ea mama'e apo are. Nan tee futat ore pē mu'ei ee. ¹² “Pepoit kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. 'Ga remifutar imū etee mama'ea peapo pejemogyau”, 'jau ako ore pē nupe ikue. “Peko esage ki 'ga upe. 'Ga muorypawa etee iapou pejemogyau”, 'jau ako ore pē nupe ikue. 'Ga 'ā pē mū'ē ojeupe wemiayuwamū. Anure nipo 'ga pē monou pē mogyau ojepyri. Peu futat nipo pēē esage ma'e 'ga resaka. A'eramū ore 'ga remifutar imū etee mama'e apoukaa pē nupe.

¹³ Pē pyri arakou 'ā ore Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau pē nupe jepi. A'eramū ako pēē erowiaa pejemogyau ikue. A'eramū pēē 'jau pejejaupe: “Nakūima'e tee 'ga je'ega rūi futat ra'e. Janeruwarete 'ga je'ega futat ra'e”, 'jau ako pēē pejejaupe ikue. A'eramū ako pēē 'ga rerowiaa. Oje'ega renuwamū 'ga 'ā pē katu'oka oje'jawe. Pē muea'aa oje'jawe mama'e are. A'eramū ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe: “Au'jete eje'ega ererowiarukat 'gā nupe”, 'jau ore 'ga upe pē nee jepi. ¹⁴ Jejui 'ga rerowiaaramū pē nekoramū, pēpytuna 'gā, 'ga rerowiare'ema 'gā pē nereko tyweretei rai'i. A'ere napeu etee rūi 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaara 'gā nereko tyweretei. Judeja ywy pe nanē futat 'gā iapoi rai'i nū. ¹⁵ Ymā te judeu ppy 'gā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisau rakue. 'Awamū 'ā 'gā Jejui 'ga miamū ijukau rai'i. Janejararete 'ga 'gā ijukau rai'i nū. Ore nanē nū. Ore nanē 'gā ore mujānukaa pe awi, Jerusareg awi. Peu 'gā ore momytaukare'ema. Aipo apoara 'gā Jarejuwarete 'ga mamara'neukat ojee. ¹⁶ A'ere 'gā judeue'emamū pē nupe Jejui 'ga mome'u awi ore momig awi afuweramū numiamū. A'ere aipo 'gā Janeruwarete 'ga mamara'neukareteetei ojee. A'eramū 'ga 'awamū 'gā nerekou tyweaete ee.

Paulo 'ga 'gā nesaga'upa

¹⁷ Orojot ete ako ore pē nui ikue. Pē pyri orepytaweramū numiamū. A'eramū ore aru'arasigamū arajemogyau pē nee orojea'aramū. “Gā pyri

soo 'jau", 'jau ore arajaupe numiamū. ¹⁸ "Soo 'gā nesaka 'jau", 'jau'japa je tepytuna 'gā nupe jepi numiamū. A'eramū ore oro'wya jepi numiamū. A'ere nanēwējēmī. Mama'eukwaawa 'wryiara nore monoukari ete nipo 'ā.

¹⁹ Jeju 'ga rerowiarāmū pēē 'ā ore maku'iu. Jeju 'ga ruramū nipo ore arawau 'ga pyri. A'eramū nipo ore 'jau 'ga upe: "Tesarūn ipewara 'gā nupe ako ore ene mome'ui ikue. A'eramū 'gā ako kwaiwete oreje'ega rerowiaa ikue. A'eramū 'gā ajemogyau ene rerowiaaramū. 'Gā 'ā ene rerowiat nanimenime ajemogyau", 'jau nipo ore 'ga upe, 'ga pyri oroo re. A'eramū nipo 'ga 'jau oree: "A'jea. Jeporowykya peapo esage, je'eawer imū etee ra'e. A'eramū je teku'iramū tekou pē nee. Au'jete peapopap je'eawer imū etee rakue", 'jau nipo 'ga oree, ojeypyri ore oramū. ²⁰ Nitywi 'gā amū ore maku'iu pēē 'jawe. Pē nee ore jerowiari arajemogyau.

3

¹⁻² Orereaitepaw ore pē nee pēnera renupe'ema. Oreporosagiwer ore pē nee numiamū. A'ere ore norooarūi. A'eramū ore pē nesaga'upa arakou. A'eramū ore Timoteo 'ga etee imonou imoporogytaukaa pē nupe. "Simono ene 'gā nesaka jarejee 'jau", 'jau ore 'ga upe ai'i. "Au toropyta Atenasi pe ene rapesaka 'jau", 'jau ore 'ga upe. Timoteo 'ga upe. Orewirera 'jawe. Jarejuwarete 'ga porowykya 'ga wapo ore pyri ikue. Jeju 'ga mome'wara 'ga ore 'jawe. A'eramū ore a'eramū 'ga monou 'ga moporogytaukaa pē nupe. "Tesarūn ipewara 'gā te 'ā Jeju 'ga werowiat. A'ere 'gā ināinānī'i etee Jeju 'ga kwaawī. A'eramū ene ewau 'gā mu'jau esagesage 'ga ree. A'eramū 'gā ajemogyau erowiaa a'jea futat", 'jau ore Timoteo 'ga upe ai'i. "Pepoir awi Jeju 'ga rerowiar awi, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe. ³ "Pejereko tywereteramū miamū kasi pepoit Jeju 'ga rerowiar awi ne, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe. "Jeju 'ga rerowiaara 'ā jane. A'eramū 'gā amū jane rerekou tyweaete. Sā'ā ae yara mura imomora 'y pe esaga, ijerewa resaga. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane rerekou tywerukari 'gā nupe. Taesak 'gā a'jea futat tejerowiara 'jau kwy, 'jau nipo 'ga janee, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe ai'i. ⁴ Pē pype arakou ako ore imome'ui pē nupe ikue. Pē nereko tywerete'emauew ako ore 'jau pē nupe ikue. "Awamū pēē Jeju 'ga rerowiaara. A'eramū nipo 'ga rerowiare'ema 'gā pē nereko tyweaete", 'jau ako ore pē nupe jepi. A'jea futat ore 'i pē nupe. Ore'eawer imū etee futat nipo 'gā pē nereko. ⁵ A'eramū je 'jau tepytuna 'gā nupe: "Maran gatu nipo 'gā jaruete ajemogyawe'em. Mama'eukwaawa 'wryiara nipo 'gā omomoirukat Jeju 'ga rerowiar awi rai'i?" 'jau ore arajaupe. "Simome'u ekoete nipo jane Jeju 'ga 'gā nupe rakue?" 'jau ore arajemogyau pē nupe. A'eramū ore a'eramū kweramū Timoteo 'ga monou pē nesaka kamēšiete imoporogytaukaa pē nupe.

'Gā nera Paulo 'ga maku'iu

⁶ A'eramū 'ga awau pē nesaka ikue. 'Awamū 'ga 'ua pē mome'wau oree nū. "Tesarūn ipewara 'gā, Jeju 'ga rerowiaara 'gā ajemogy je 'ga rerowiaa. Nopoiri futari 'gā 'ga rerowiar awi", 'jau 'ga 'ua pē mome'wau oree. "Gā ojejuka je ajuee", 'jau 'ga oree pē mome'wau. "Pē nee nanē 'gā nea'aramū je ajemogyau nū", 'jau 'ga oree. "Pē nesaga'upa 'gā ajemogyau. Sā'ā pēē 'gā nesaga'uwa. Nan tee futat 'gā jemogyi pē nesaga'upa", 'jau 'ga oree imome'wau.

⁷ 'Ga pē mome'ua ore maku'iu pē nee. Mama'e tesirūa te ajee ojeup ore ai'i. 'Gā amū ore rerekou tyweaete ai'i. A'ere a'e pype Timoteo 'ga ruri pē mome'wau oree. ⁸ A'eramū pē mome'ua oreku'i mojerana ore ree. 'Ga rerowiarareteramū pejemogyramū nipo oreku'iramū arakou pē nee.

⁹ Jarejuwarete 'ga upe ore oroporogytau jepi. “Tesarūn ipewara 'gā, eneremi-ayuwa 'gā ene rerowiat ajemogyau. A'eramū ore a'eramū araku'iramū arakou 'gā nee”, 'jau ore 'ga upe jepi. ¹⁰⁻¹¹ Jarejuwarete 'ga upe oroporogytau arakou. Au'jeteramū oroporogytau arakou. “Tene ore oi peu 'gā pyri 'gā mu'jau esage ene ree”, 'jau ore 'ga upe jepi. “Tojemogyppyk katu katu 'gā ene ree 'jau”, 'jau ore Jarejuwarete 'ga upe. Jeju 'ga janejararetea. 'Ga upe nanē ore 'jau nū. “Ore poar iki pejepe, ore mojewyrukaa 'gā pyri”, 'jau ore 'gā nupe arakou. ¹² Pēporomutat pejejemogyau pejejee. Tekotee 'gā nee nanē pēē pejeporomutaramū nū. A'eramū ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe arakou: “Iporomutat 'gā ajuee. Ojejuka esage 'gā ajuee. A'eramū ene 'gā poaa 'gā mojejukau esage a'eramū taetu ajuee”, 'jau ore 'ga upe oroporogytau pē nee arakou. Sā'ā oreporomutara pē nee. Nan tee futat pēporomutaramū pejejee. ¹³ “Epoar iki 'gā. Emamuakar iki 'gā mama'e tywera apoukare'ema 'gā nupe”, 'jau ore Jarejuwarete 'ga upe pē nee arakou. A'eramū 'ga aipo apo re pēē mama'e tywera apo futare'ema. A'eramū nipo pēē Jeju 'ga ruramū pejejemogyau esage 'ga upe. Anure nipo Janejararete 'ga ojewya wemiayuwa 'gā nerua ojeupi. Aipo 'ara rupi nitywi futari pē kwaukaara 'gā amū.

4

Jarejuwarete 'ga ki pemuoryp

¹⁻² Pē pype arakou ako ore pē mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are ikue. “Pejejemogyau esage Jarejuwarete 'ga pemuoryp”, 'jau ako ore pē nupe ikue. “Ga je'eg imū etee pēē mama'e apou”, 'jau ako ore pē nupe ikue. Pēnea'ar iki ore'eawer are. “Pe'je pejejemogyau Jeju 'ga 'eawer imū etee futat”, 'jau ako ore pē nupe ikue. Jeju 'ga 'ā pējararetea. 'Ga futat ako aipo ore mu'eukaa pē nupe ikue. A'eramū ki pēē ore'eawer imū etee futat pejejemogyau esage a'jea futat. 'Ga remifutar imū etee futar iki pēē mama'e apou 'ga upe. ³ Mama'e tywera apowe'em futat. Peko esage a'jea futat 'ga upe. Kūima'eramū pejekowe'em pejejemirekoe'em are. Pejejemireko are etee ki peko. Kūjānamū nanē kasi pejemene'ema peenūi pejejefue ne. Pejemena etee ki pereko. Aipoa esage Janeruwarete 'ga upe.

⁴⁻⁵ Kūima'e 'gā nupe nanē ore 'jau nū: Peko kasi Jeju 'ga rerowiaare'ema 'gā 'jawe etee ne. 'Gā 'ā oo akou wemirekoe'ema mue are etee kwe pe watau. Kūjā mue are etee wea'aramū ajemogyau. A'ere kasi nan peko ne. Pejejemireko are etee futar iki pēnea'at. ⁶ 'Ga rerowiaaramū 'ā jane jarejuwireramū juejue futat. A'eramū kasi pēē, “Jerewirera 'ga remirekoa te nā'ā re'ā”, pe'je ne, ipojekawe'em erawau pejejau ne. Aipoa apoara 'gā nipo Janeruwarete 'ga erekou tyweaete ee. Aipoa ako ore oromome'u pē nupe ikue. A'eramū ore imome'wau'japa pē nupe nū. ⁷ Janeruwarete 'gā jane mū'ē werowiare'ema 'gā nui mama'e tywera apoukare'ema jane, jane mogyau esage wowase. ⁸ Najema'ea rūi futat jeje'ega poromū. Janeruwarete 'ga je'ega te poromū. Janeruwarete 'ga 'ā jane upe U'agesage muara. 'Ga 'eawera etee 'ā je amome'u pē nupe. A'eramū aipo renupare'ema 'gā Janeruwarete 'ga je'eganupe'ema futat.

⁹ Janeruwarete 'ga ako pē mu'e pejejee pēporomutar are ikue. Ma'eramū 'ā 'awamū pejejuka esage pejejee pejejemogyau. A'eramū je aipo are ka'arana kwasiare'ema pē nupe. ¹⁰ Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee pejejejukau esage pejejemogyau, Masetoni ywy pewara 'gā nee. A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'awamū taetu 'gā nee pejejemogyau. ¹¹ “Pejemuawapir iki pejejemogyau 'gā pype. Pēmara'ne kasi pejejee ne. 'Gā ago'wawe'em

'gā porowyky are. Pejeporowykyya etee futat iapou pejejee pejejemifutara muawamū. A'eramū pēē mama'e renūine'ema pejejemogyau 'gā nupe", 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū ki pejejemogyau pejejeupe je'eawer imū etee futat. ¹² Aipo apo re Jeju 'ga rerowiaare'ema 'gā oporomutaramū pē nee. A'eramū nipo 'gā 'jau: "A'jea futat Jeju 'ga rerowiaara 'gā nesageramū", 'jau nipo 'gā ajaupe, pē nesakawe.

Janejararete 'ga ruap

¹³ 'Awamū ore pē mu'ei amanū ma'efera 'gā nee, Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee. Pē'arasig kasi pejejemogyau 'gā nee ne. Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā i'arasig futat ajemogyau. A'ere 'gā nuapesagi Jeju 'ga rura. A'eramū 'gā a'eramū u'arasigamū futat ajemogyau. A'ere jane naani. 'Ga rura jane siapesak jarejemogyau. A'eramū jane jare'arasige'emamū jarejemogyau. ¹⁴ Amanū re 'ā Jeju 'ga ferawi rakue nū. Oferaw ire 'ā Jeju 'ga awau ywag ipe rakue nū. A'eramū 'ga amanū'u'jape'ema. A'ea 'ā jane sikwaap. Anure nipo Janeruwarete 'ga Jeju 'ga mojewya 'ga mua 'awa ywy pe nū. Jeju 'ga 'ua ojewya nū. 'Ga ruwa 'ga 'ga rerowiaara 'gā nerojewyrukaa 'au 'ga upe, amanū ma'efera 'gā nerojewya erua. A'eramū jane a'eramū jare'arasige'emamū 'gā nee.

¹⁵ Ojewyr are Janejararete 'ga jane mu'jau. A'eramū 'ā jane ikwaapa. 'Ga jewyawa rupi 'ga rerowiaaramū jane jarewau jarejeupia 'ga rowosōu. Amanū ma'efera 'gā na'ne awau 'ga rowosōu. A'ere imanū'e'emamū jane jarewau 'ga repejana 'ga rowosōu. ¹⁶ Aipo 'ara rupi Jeju 'ga ruri ojypa wafukaita wemiayuwamū jane upe. Ywagipewara 'gā 'wyrara 'ga nanē futat nipo wafukaita nū. A'ere nipo 'ga jumi'aranūū pyi 'gā nupe. A'eramū nipo jane Kristu 'ga rerowiaaramū jarewau jarejeupia 'ga rowosōu. Amanū ma'efera 'gā na'ne 'ga imonou imowywya ywy awi. Ywy awi amū'ē re 'gā awau ojeupia Kristu 'ga repejana. ¹⁷ A'ere jane imanū'e'emamū jarewau jarejeupia jarejatykau 'gā nee 'ga rowosōu ywasiga pype. Wowosimaw ire nipo 'ga wemiayuwamū jane rerawau erojeyya 'Uwarete 'ga pyri. A'eramū jane peu futat jarejemogyau nakwaparimū rūi 'gā pyri. ¹⁸ A'eramū pēē pejewau aipo mome'wau 'gā nupe kwe pe. Kasi 'gā jemogyi u'arasigamū 'gā nee ne, amanū ma'efera 'gā nee ne, Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee ne.

5

Jeju 'ga rapesakap

¹⁻² "Maranije sipo ajee Jeju 'ga ruri werowiare'ema 'gā nerekou tyweaete?" 'jau nipo pēē pejejaupe. Aipo pe'je kasi ne. "A'e rupi nipo 'ga ruri", naru'ei ore pē nupe. "Nikwaawi jane 'ga ruawa", 'jau ore pē nupe jepi. Sā'ā muna'ywa. 'Oga jara 'ga muna'ywa rura kwaawe'ema. Nan tee futat jane Jeju 'ga ruawa nikwaawi. ³ Owaēm erujewi futat nipo 'ga ruawa upe. A'eramū jane jarejemogy esage are etee futat jarejea'aramū. "Nitywi mama'e tywera jane ree", 'gā 'eramū nipo iwaēmi erujewi 'gā nerekou tyweawa upe. Sā'ā kūjā ka'jame'ema wa'yray awi. A'eramū 'ā ojemouaga etee wa'yray upe. Nan tee futat Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā aipoa 'ara rupi noka'jamarūi wereko tywer awi. Taka'jam 'jau nipo 'gā ojeupe numiamū. A'ere nipo 'gā noka'jamarūi futari wereko tywer awi. Naako tywet nana'nī pype rūi futat 'gā awau poromū.

⁴ A'ere pēē Jarejuwarete 'ga pekwaap. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em Jeju 'ga jewyra poromukuran. A'eramū 'ga rura jane mopiryrite'ema. Sā'ā muna'ywa 'ga amū pyyga erujewi 'ga mopiryjya.

Nan kasi pejemopiryjyukat 'ga upe ne. Naypytunimū wata ma'e 'jawe rūi pēē. Ypytunimū wata ma'e gā nuesagi mama'ea. Jarejuwarete 'ga je'ega kwaapare'ema 'gā ypytunimū wata ma'e 'jawe. A'eramū gā mama'e tywera apou akou. Janeruwarete 'ga remiaporama kwaape'ema futat. "Ojewyt nipo Jeju 'ga werowiera'ema 'gā nerekou tyweaete" e kwaape'ema. ⁵ A'ere pēē nanarūi. Pekwaap futat 'ga je'ega ore 'jawe. A'eramū jane juejue 'ga remiaporama kwaapa, Jeju 'ga jewyra kwaapa. 'Arimū wata ma'e 'jawe jane. Sikwaap jane mama'ea. ⁶⁻⁷ A'eramū ore 'jau pē nupe: "Pe'je sajemogy 'ga rapesaka", 'jau ore pē nupe. "Pe'je sajemu'akwaap mama'e tywera apo awi 'ga rura poromukuran", 'jau ore pē nupe.

Jeju 'ga rura rapesakare'ema gā oset ma'e 'jawe futat ajemogy. Nokwaawi futari gā mama'ea. Eawryyp ma'e 'jawe nanē gā mama'e kwaape'ema. I'akwaawe'ema gā. A'eramū gā mama'e tywera apou akou.

⁸ A'ere jane nanarūi. 'Arimū wata ma'e 'jawe jane. Jane'akwaap jane. A'eramū ore 'jau pē nupe: "Pe'je sajemogy esage 'ga upe. Pe'je sajemu'akwaap mama'e tywera apo awi", 'jau ore pē nupe. Jeju 'ga rura poromukuran sirowiat 'ga nanimenime 'jau, janeporomutat 'ga ree 'jau, janerea'at jarejemogyau 'ga ree. Aipo apoaramū jarejemogyau jefaruu 'jawe. Itajuaity rerekwara 'jawe jane jemogy. Itajuaitya jefaruuu wereko imunepa u'yw awi. Opy'apiara munepa. Itaju akagyrūa nanē imunepa nū. A'eramū u'ywa oshow'em 'ga upe. Ojeafakau etee. Nan tee jane. Jane 'ga rerowiarāmū gā amū 'ga rerowiar awi jane momoirukare'ema. ⁹ Najane rereko tyweawamū rūi ako Janeruwarete 'ga jane mū'ei gā nui ikue. Jane katu'oka te ako 'ga jane mū'ei gā nui ikue. Janeruwarete 'ga jane katu'ogukaa Janejararete 'ga upe, Jeju Kristu 'ga upe. ¹⁰ Jeju 'ga amanū jane katu'okawamū futat. A'eramū jane a'eramū jarewau 'ga pyri jarejemogyau peu futat nakwaparimū ete rūi. 'Ga jewyre'ema uwe jaremanūmū jane jarewau 'ga pyri peu futat. Jaremanūme'ēwe 'ga jewyramū jane jarewau 'ga pyri. ¹¹ A'eramū pēē pejewau 'awamū 'ga ruawama mome'wau kwe pe pejejaupe. Aipo mome'ua 'ga rerowiarukaa pejejaupe. Nanuara 'ā pēē iapou pejejemogyau. A'eramū pēē taetu pejejopoa 'ga rerowiar wywapiukaa pejejaupe.

'Gā neko esage are 'gā mu'akwaapawet

¹² Jejeuwa 'jawe pēē. A'eramū je pē mu'jau mama'e are. Peenup katu katu ki peje'wyriara 'gā je'ega. Janeruwarete 'ga gā amū'ē imonou pē nupe pē'wyriaramū. A'eramū pēē gā je'ega renupa esage. ¹³ Jarejuwarete 'ga je'eg are gā pē mu'ei. A'eramū ki pēē gā je'eg are pejeapyakau. Pejeporomutamū gā nee nanē nū. Pe'je ki pejejeyukau esage 'gā nee, pejemū'jara 'gā nee. Pejamae kasi ne. Pēta'wa ki pejejaupe.

¹⁴ Pēē mū peko futat iwewue ma'eramū pejejopype. A'eramū pēē pejeje'ega iwewue ma'e 'gā nupe, 'gā wewue awi 'gā momoia. "Pe'je pejewau peporowykyau", pe'je ki 'gā nupe.

Pēē mū nipo pejejorypawamū pejejemogyau. A'eramū ki pēē aipo gā poaa 'gā maku'iu. 'Gā amū nipo Jeju 'ga rerowiaa ināinānī' etee. A'eramū pēē gā mu'jau 'ga ree, 'ga rerowiar wywapiukaa 'gā nupe. Peje'eg esage ki 'gā nupe najuejue etee. Pemoywrafen kasi pejeje'ega 'gā nupe ne. ¹⁵ 'Gā amū nipo mama'e tywera apou pē nupe. A'ere kasi pejepyk 'ga ree ne. Mama'e esagea etee ki peapo pejejaupe. Tesirūmera 'gā nupe nanē mama'e esagea etee pēē iapou nū.

¹⁶ Pēnoryp ete futar iki pejejemogyau. ¹⁷ Au'jeteramū futat pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁸ "Au'jete mama'ea eremut jee, ki Ku'jyp",

'jau ki pēē 'ga upe. Mama'eaya nipo ojeapou pē nupe. A'etea ki pēku'i etee futat. A'ea Janeruwarete 'ga afutat. Jejuī Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū omuorywa Janeruwarete 'ga afutat.

¹⁹ Pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'egauwe ki pemojerowiat pejejemogyau. Au'jeteramū nipo 'ga 'Agesage je'ega nepēenuwi. A'eramū noje'egu'jawi pē nupe ne. ²⁰ Janeruwarete 'ga je mut je moporogytaukaa pē nupe, pejejeupe 'ga amū 'eramū ki a'e are peapyaka. ²¹ Pejejeupe 'ga amū mama'e mome'uramū ki, "a'jea futat sipo aipo 'ga 'ea?" pe'je ra'ne pejejeupe. A'jea 'eramū pēē a'jea futat erowiaa pejejemogyau. Mama'e a'je'ema 'eramū pēē imoka'jama kamēsīete. NaJaneruwarete 'ga 'Agesagea rūi 'ga mu'eukat. ²² Kwaiwete te 'ā mama'e a'wyre'ema. A'ere kasi peapo amū majepe'i etee miamū futat ne.

²³ Jarejuwarete 'ga upe ore 'i: "Emopy'ata'wa Tesarūn ipewara 'gā imogyau", aru'e ore 'gā upe arakou. "Emuesage ki 'gā. Eje'jawe 'gā mogyau esage", 'jau ore 'ga upe arakou. "Ene amuesage re 'gā tifuwet eme mama'e tywera apo are ajemogyau", 'jau ore pē nee 'ga upe. "Amuesage re 'gā wesageramū a'jea futat Jejuī Kristu 'ga jewyramū. Nitywi futari nipo 'gā tywera 'gā pype aipo 'ara rupi", 'jau ore pē nee 'ga upe. ²⁴ Janeruwarete 'ga futat 'ā jane mū'ē wemiayuwamū. 'Ga 'ā jane muesageu jane mogyau oje'jawe. Nomoka'jami futari 'ga u'eawera. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e apou pē nupe.

²⁵ Orepytuna 'jawe pēē ore. A'eramū ki pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe ore ree.

²⁶ Pe'je pejeje'ega Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe jee. "Paulo 'ga oje'ega mua janee: Jaruete te pēē? 'e mua janee", pe'je ki pejejaupe, pejejomana. ²⁷ Koa ka'arana ki pemogytaay futat. Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nemianuwamū pemogyta, 'jau je pē nupe. Aipoa Janejararete 'ga afutat, 'jau je pē nupe.

²⁸ Jarejararete 'ga, Jejuī Kristu 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Kweramū etee jeremimome'ua.

2 Tesarūn

A'ere Paulo 'ga ka'arana kwasiaru'japa imonou Tesarūn ipewara 'gā nupe rakue. Jejuī 'ga ruaw are 'ga ikwasiaa. A'ere na'ga etee rūi ikwasiaari. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiaru'jap Tesarūn ipewaramū pē nupe nū. Jejuī Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Ga 'ā perowiat pejejemogyau. A'eramū pēē pejejemogyau 'ga remiayuwamū. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū nanē 'ā pejejemogyau nū. Silasi, Timoteo. Mīmera 'gā ako je pyri. A'eramū ore ka'arana monou ikwasiaa pē nupe.

² Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejuī Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. Pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Werowiare'ema 'gā nui werowiaara 'gā mojo'okawam

³ Pēē 'ā orerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē orerenyra 'jawe. Jejuī 'ga 'ā perowiat pejejemogyau. 'Awamū taetu pēē 'ga rerowiaa a'jea futat. 'Awamū 'ā pēē pejejujukau esage pejejee. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee: “Tesarūn ipewara 'gā ene rerowiararetea, ki Ku'jyp. Aipo are oreku'iramū arajemogyau”, 'jau ore 'ga upe. “Ojejukau esage nanē 'gā ajemogyau ajuee nū. Aipōa nanē ore maku'iu ore mogyau nū”, 'jau ore 'ga upe arajemogyau.

⁴ Jejuī 'ga rerowiaara 'gā pype arajemogyau taetu ore pē mome'wau 'gā nupe jepi. “Tesarūn ipewara 'gā Jejuī 'ga rerowiaare'ema 'gā wereko tywerete agawewi. A'etea 'gā nopoiri futari 'ga rerowiar awi. 'Gā nereko tywera Jejuī 'ga rerowiar ywyapiukaa etee te futat 'gā nupe”, 'jau ore pē mome'wau kwe pewara 'gā nupe, orojerowiaa pē nee 'gā nupe jepi.

⁵ Pejereko tywera upe pejemouaga resakawe Janeruwarete 'ga 'jau pē nupe: “A'jea futat pēē je rerowiaara ra'e. A'eramū pēē pejejeua futat pejejemogyau je pyri nakwaparimū rūi futat”, 'jau nipo 'ga pē nupe. “Anure nipo je rekoi 'wyriaramū pē nupe najuejue etee futat”, 'jau nipo 'ga pē nupe. “Pejemouag te 'ā pejejemogyau pejejereko tywera upe. Nepepōiri futari je rerowiar awi. A'eramū je a'eramū pē mua tejepyri anure”, 'jau nipo 'ga pē nupe. Poromū futat pēnepya. A'jea futat 'ga ae mepyi. ⁶⁻⁷ Wowase ae matykaawa 'ara rupi nipo Janeruwarete 'ga ae resaka najuejue etee. 'Ga 'ā ae kwaap katu katu. A'eramū 'ga werowiaaramū jane kwaapa. Werowiaaramū etee nipo 'ga jane monou jane mogyau ywag ipe ojepyri. A'eramū futat ae awau worrywamū 'ga pyri. Poromū futat janerepya. Werowiare'ema 'gā nanē 'ga ikwaapa nū. Werowiare'ema 'gā 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Poromū futat 'gā nepya. 'Ga 'ā ae kwaap katu katu. A'eramū 'ga a'jea futat ae mepyau aipo pyu.

Anure nipo 'ga Jejuī 'ga mua imojewya esaukaa 'au ywy pewara 'gā nupe najuejue etee. Tata reny 'jawewara pype nipo 'ga 'ua ojewya, ywagipewara 'gā, ipājē ma'e 'gā neewe. A'e pe Janeruwarete 'ga pē nereko tywearera 'gā nerekou tyweaete. A'ere aipōa 'ara rupi pē nereko tywera teepawamū pē nui. ⁸ Wemiayuwe'ema 'gā juejue Janeruwarete 'ga erekou tyweaete. “Werowiarāmū Jejuī 'ga pētywera moia pē nui, pē mogyau wemiayuwamū” 'e rerowiare'ema 'gā nanē Janeruwarete 'ga erekou tyweaete nū. ⁹ A'e 'gā nipo 'ga wereko tywet futat imuojere'ema mama'eukwaawa rapyaw ipe. NaJarejuwarete 'ga pyri rūi 'gā awau ajemogyau. Mukuu futat 'gā oi ajemogyau 'ga wī. Esage ma'ea te 'ā Janeruwarete 'ga. Pājērete futat 'ga

'ā. A'eramū 'ga wemiayuwe'ema 'gā murukare'ema ojeypyri. A'eramū 'ga mukuu futat 'gā monou ojewi. Aipo nipo 'ga iapou Jejuī 'ga jewyawa rupi 'gā nupe. ¹⁰ Aipo 'ara rupi 'ga remiayuwa 'gā juejue 'jau Jejuī 'ga upe: “Ene etee futat 'ā eneresage. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawe. Ene etee futat 'ā pājērete. Nitywi futari 'ga amū enepājē 'jawe”, 'jau nipo 'gā 'ga resaka. Pēē nanē nipo aipo 'jau 'ga upe nū. Pejejeupe ore Jejuī 'ga mome'uramū pēē 'ga rerowiaa. A'eramū pēē 'ga resag ire aipo 'jau 'ga upe nanē nū.

¹¹ A'eramū ore oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe pē nee jepi: “Epoar iki Tesarūn ipewara 'gā, ki Ku'jyp. 'Gā 'ā ene rerowiat. A'eramū ene 'gā poaa 'gā mogyau esage ejeupe”, 'jau ore 'ga upe. “Ene 'ā eremū'ē 'gā imogyau eja'yramū. A'eramū ene epājē mū mama'e esage apoukaa 'gā nupe. Epoar iki mama'e esagea taapo 'jau 'jara 'gā”, 'jau ore 'ga upe jepi. ¹² A'eramū nipo pēē 'jau pejejaupe: “Jejuī 'ga 'ā, Janejararetea. Esage futat 'ga tekotee 'gā nesage apyraapa. 'Gā pājēa nanē 'ga wapyraap nū”, 'jau nipo pēē pejejaupe. Pēneko esage resag ire nipo tekotee 'gā 'jau: “Jejuī 'ga wemiayuwa 'gā omogy esage futat. Ojejuka esage Ku'jywa 'ga 'gā nee”, 'jau nipo 'gā pē nesag ire. A'eramū futat nipo pēē Jejuī 'ga futarukaa 'gā nupe.

2

Mama'e tywera jat

¹ Awamū ore pē mu'ei Jejuī 'ga jewyaw are. Ojewya nipo Janejararete 'ga jane majatykau ojee. ² A'ere nipo 'ga jewyr enune 'gā amū 'i pē nupe: “Ut ako Janejararete 'ga ikue”, 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. A'ere kasi perowiar ine. O'meramū te nipo 'gā 'i. Peapyaka kasi nanuara 'gā je'eg are ne. “A'ea Paulo 'ga okwasiat inuga oree”, 'gā 'eramū kasi peapyaka 'gā nee ne. O'meramū te nipo 'gā 'i. “Janeruwarete 'ga 'Agesagea ore mu'e aipo are”, 'gā 'eramū miamū kasi peapyaka 'gā je'eg are ne. O'meramū te nipo 'gā 'i. Nuri we futat Jejuī 'ga. A'eramū nipo 'ga apoa erujewi janee. ³ Pejemoryteeukat kasi 'gā nupe ne. 'Ga jewyr enune nipo 'gā amū opoia Jarejuwarete 'ga rerowiar awi kwaiwete futat. Nooi futari nipo 'gā Jarejuwarete 'ga piara rupi a'eramū. A'e pype nipo kūima'e 'ga amū ojesaukaa ywy pewaramū janee najuejue etee. Mama'e tywera jara 'ga poromū ojesaukaa janee. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'ga futat poromū. ⁴ Aipoa kūima'e 'ga nipo o'meramū ae upe. “Je 'ā pājērete futat. Nitywi 'ga amū je 'jawe”, 'jau futatee nipo 'ga. “Pemuoryp kasi maira mū ne. Ku'jywa 'ga miamū kasi pemuoryw ine. Je etee futar iki je muoryp pejepe”, 'jau nipo 'ga pē nupe najuejue etee. A'eramū nipo 'ga awau Jerusareg ipe miamū futat. Awau nipo 'ga osou Janeruwarete 'ga mogytaaaw ipe wapyka 'gā nowase. “Je 'ā Pēnuwaretea futat”, 'jau futatee 'ga awau ae upe. Aipoa mama'e tywera jara 'ga jesaukar ire te nipo Janejararete 'ga ruri.

⁵ Jeje'ega sipo pemoka'jam rakue? Pē pype tekou ako je aipo mome'ui pē nupe ikue. ⁶⁻¹² A'ere 'awamū mama'e tywera apoara 'gā nuri. Ia'wyre'ema 'ga nipo mama'e tywera apoukaa 'gā nupe. A'ere aipo 'ga nikwaapawi we. Mama'e tywera jara 'ga ijesaulariwet 'gā nupe numiamū. A'ere ajepeja 'ga nafutari 'ga jesaukaraiaiwā 'gā nupe. Aipo 'ga 'ā pekwaap. Wemifutara 'ara rupi Janeruwarete 'ga 'ga pe'ai 'awa ywy awi. 'Ga 'ga pe'a re te nipo mama'e tywera jara 'ga 'ua. Ojesaukaa pa futat 'gā nupe amunawa moymoyka awau. Mama'eukwaawa 'wyrira pājē mū mama'e tywera jara 'ga ruri. A'eramū nipo 'ga aeremiapoe'ema apou kwaiwete 'gā nowase. A'ere nipo 'ga o'meramū te 'ga 'i. “Ku'jywa 'ga pājē mū je mama'e apoi”, 'jau futatee nipo 'ga.

A'eramū nipo aipo 'ga remiapo resakara 'gā 'jau ajaupe: “Kuu. Ereesak te 'ga remiapofera ra'e? Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat nipo 'ā”, 'jau nipo 'gā ajaupe.

Mama'e tywera jara 'ga nipo o'meramū te e'i akou 'gā nupe. A'eramū nipo mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'era ma 'gā wapyakau 'ga je'eg are. Nuapyakai futari 'gā mama'e a'je are rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'oke'ema 'gā mogyawe'em futat ojeppyri. Aipo 'gā wapyaka futat mama'e tywera jara 'ga je'eg are. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: “Nuerowiari wejue 'gā mama'e a'jea jepi. Tene ajee 'gā i'me ma'e je'ega etee erowiari ajemogyau”, 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga a'eramū 'gā 'me rerowiarukaa aipo 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā 'me are ako ma'e 'gā juejue futat imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Mama'e tywera apoara 'gā nanē 'ga imonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe nū. Aku 'iramū akou mama'e tywera apo are. A'eramū 'ga mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gā monou 'gā mogyau nakwaparimū ete rūi. Peu futat nipo 'gā ajemogyau tyweaete ojere'emamū futat. A'ere mama'e tywera jara 'ga rur ire nipo Janejararete 'ga ruri ojewya nū. Opājē mū futat Jejuī 'ga ruri. Wenyfugamū futat 'ga 'ua. Aipoa 'ara rupi Jejuī 'ga mama'e tywera jara 'ga jukau opytuu etee futat.

Janeruwarete 'ga remiayup

¹³ A'ere pēē Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. Ymā we te, ywy apoe'emauew, Janeruwarete 'ga poromutaramū pē nee rakue. A'eramū 'ga a'eramū pē mū'jāu wemiayuwamū. A'eramū ore 'jau 'ga upe: “Au'jete Tesarūn ipewara 'gā eremū'ē 'gā nui rakue”, 'jau ore 'ga upe. “Au'jete 'gā erekatu'ok rakue”, 'jau ore 'ga upe pē nee. 'Ga je'ega a'jea renupa ypy we futat pēē a'e rerowiaa pejejemogyau. A'eramū 'ga U'agesage mua pē nupe pēywytera katu'okawamū. A'eramū pēē 'awamū 'ga remiayuwamū pejejemogyau. ¹⁴ Jejuī 'ga ako ore imome'wau pē nupe ikue. “Werowiaramū 'ga pē mogyi wemiayuwamū”, 'jau ako ore pē nupe ikue. Ymā ako nepejemogyi Jarejararete 'ga 'jawe ikue. A'ere pēē 'awamū 'ga 'jawe pejemogy. 'Ga pājēa pē nerekou, 'ga resagea nanē pē nerekou nū. ¹⁵ A'eramū ki pēē oreremimome'ufera renupa katu katu. A'ea a'jea futat. Oreremikwasiarera nanē nū, erowiaa nū.

¹⁶ Janejararete 'ga Jejuī Kristu 'ga jane futarete 'Uwarete 'ga retee. Esage 'gā akou janee. Jane poar iki 'gā jane mamuakaa mama'e tywer awi. Jane poar iki 'gā Jejuī 'ga ruru'jawa rapesaka. ¹⁷ Tepē maku'i ki 'gā pē mogyau. Tepē poar iki 'gā mama'e esage apou, pē moje'egukaa a'jeteetewi nanē nū.

3

Pemono ki pejeje'ega ore ree

¹ 'Awamū je 'i orojewirera 'jawewaramū pē nupe. Orojenyra 'jawewaramū pē nupe nanē je 'i nū. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega pemono ore ree. Pē pype arakou ako ore Jarejararete 'ga je'ega mome'ui pē nupe ikue. Nan futat 'awamū ore oi kwe pe imome'wau 'gā nupe. A'eramū pēē 'jau Jarejuwarete 'ga upe: “Paulo 'ga oo kwe pe Jejuī 'ga mome'wau 'gā nupe. Epoar iki 'ga 'ga mome'wau 'gā nupe, amunawa moyka. Ejerowiarukaa kwe pewara 'gā nupe”, 'jau ki pēē 'ga upe pejeje'ega monou ore ree. Takwasi'o ki kamēsīete nanē Janeruwarete 'ga rera. Tuerowiar iki 'gā kwaiwete 'ga kamēsīete. ² Kwaiwete te 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā. A'eramū ki pēē pejeje'ega monou 'ga upe je ree. “Ene te 'ā nerepygukari Paulo 'ga itywet ma'e 'gā nupe”, pe'je ki 'ga upe, pejeje'ega monou je ree. “Ene 'ā Paulo 'ga rereko tywerete are

ifuwet ma'e 'gā eremuojet 'ga wi, aipo 'gā iapowe'emauwe”, pe'je ki 'ga upe je ree.

³ A'ere Janejararete 'ga u'eawer imū etee futat mama'e apoi. 'Ga 'ā opājē amut pē nupe. 'Ga 'ā pē a'gu mama'eukwaawa 'wyrari awi. ⁴ Janejararete 'ga ore mojemogygyukaa ore mogyau pē nee. 'Awamū pēē oreje'eg imū etee futat mama'e apou pejejemogyau. 'Awamū nepēojeri futari iapou pejejemogyau.

⁵ Janejararete 'ga nopoiri futari pē nui pejemogyramū. Iporomutat futat 'ga pē nee. 'Awa ywy pe 'ga rekoramū 'gā Jejui Kristu 'ga rerekou tyweaete rakue numiamū. A'ere 'ga nopoiri futari 'Uwarete 'ga rerowiar awi. 'Uwarete 'ga remifutara etee futat 'ga iapou rakue. A'eramū pēē 'awamū 'ga 'jawe etee futat pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga remifutara etee futat peapo 'ga 'jawe.

Peporowyky ki mama'e muaw are

⁶ 'Awamū je pē mu'ei iwewue ma'e 'gā nee. Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū iwewue futat. Noporowykyi futari 'gā. Nuapoi futari mama'ea oreje'eg imū. A'eramū je, Jarejararete 'ga je'eg imū etee futat, 'jau pē nupe: Pe'je pejejo'oogamū iwewue ma'e 'gā nui, 'jau je pē nupe. ⁷ Pē pype arakou ako ore oroporowykyau futat orojee ikue. A'eramū pēē 'awamū pejeporowykyau futat, ore 'jawerimū etee futat. ⁸ Mama'ea nanē ako ore imua orojemi'uramamū ikue. "Mama'ea pemut amū ore", 'jawe'em futat ako ore arakou pē nupe ikue. Naani. Au'jeteramū ako ore oroporowykyau arakou ikue, orojeupe mama'e muawamū ikue.

⁹ Aramu'e te ako ore pēē Jarejuwarete 'ga je'eg are ikue. A'eramū amunipo 'ā ore, "mama'ea pemut amū ore", 'jawarū pē nupe rakue. A'ere ako ore naruapoi futari aipoa ikue. Oroporowykyau etee futat nanē ako ore ikue. A'eramū pēē 'awamū ore 'jawe etee futat pejeporowykyau pejejemogyau peu. ¹⁰ Pē pype arakou ako ore 'jau pē nupe ikue: "Iporowykywere'ema 'gā kasi pemojemi'warukat futat ne", 'jau ako ore pē nupe ikue.

¹¹ 'Gā amū 'jau ore ai'i: "Tesarūn ipewara 'gā amū iwewue futat. Noporowykyi futari 'gā. A'ere 'gā poromu'akwaawiweramū ajuee 'gā porowyky are", 'jau 'gā ore ai'i. ¹² A'eramū ore 'awamū 'jau pē nupe: "Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga ore mu'eukaa pē nupe: Pe'je pejejoia 'gā ago'o awi, pe'je ki 'gā nupe", 'jau 'ga ore. ¹³ Mama'e esagea peapo pejejemogyau pejeojere'emamū futat. ¹⁴ 'Gā amū nipo niparuerowiariwari oreje'eg are. A'eramū ki pekotee 'gā nui. A'eramū 'gā wea'aramū 'ūina peje'eg are. Tepeesak 'gā jekatu'oga aiporamū 'jau. ¹⁵ Pereko tywet kasi 'gā ne. Pejejewirera 'jawe futar iki peporogyta 'gā nupe 'gā nerekou. Tepeesak 'gā jekatu'oga 'jau.

Oje'ega 'gā nupe imonoawet

¹⁶ Janejararete 'ga 'ā mama'e esage jararetea. Tepē mopy'ata'wa ki 'ga pē mogyau. Ako futat 'ga pē pyri.

¹⁷ 'Awamū je ka'arana kwasiaawa pyyka tepo pe. Teje'ega je amono ikwasiaa ka'aran are pē nupe pē futaa. A'eramū pēē jeremikwasiarera resaka. "Paulo 'ga futat okwasiat imua janee rai'i", 'jau nipo pēē pejejaupe jeremikwasiarera ka'arana pejejeupe iwaēmamū. Teje'ega je omono pē nupe pē futaa najuejue etee.

¹⁸ Jarejararete 'ga resagea pē nerekoa je afutat.

Kweramū etee jeremimome'ua.

1 Timoteo

Timoteo 'ga Paulo 'ga remimu'efer amū. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou Timoteo 'ga upe muku ojewi 'ga rekoramū 'ga mu'akwaapa mama'e are rakue. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nereko esage are 'ga ikwasiari imonou 'ga upe. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga Agesagea te ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou Timoteo 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou enee, ki Timoteo. Jejui Kristu 'ga 'ā je mono kwe pe ojemome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Ga Ruwarete 'ga 'ā jane katu'okara. 'Ga nanē je mono Jejui 'ga mome'waramū ikue nū. Jejui 'ga ree sajemogyppyg ete jarejemogyau. A'eramū je a'eramū tewau 'gā je'eg imū kwe pe morogyta esage mome'wau tekou 'gā nupe. ² Ymā te ako je Jejui 'ga mome'ui enee ikue, ki Timoteo. Aipo renupawe ako ene 'ga rerowiaa ikue. A'eramū ene jera'yra 'jawe ekou jee.

Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Gā nesagea ene rerekoa je afutat. Ene ree 'gā jemuaēma nanē je ifutaa nū, ene mopy'ata'waa 'jau.

Moromu'jat tywet

³ Efesu pe jarekou ako je 'i enee ikue: “Au etee eko ra'ne. Je tee oo peu Masetoni ywy pe”, 'jau ako je enee teo enune ikue. 'Awamū je 'ā 'jau'japa enee nū: Peu futat epyta je, a'e je enee. Peuwara 'gā amū ajamu'e tywerete tee ajemogyau. NaJarejuwarete 'ga je'eg are rūi 'gā jamu'ei. O'me are etee futat 'gā jamu'ei. “Pemu'e awi 'gā mama'e a'je'em are”, ere ki 'gā nupe. “Au'je aipo apo re”, ere ki 'gā nupe. ⁴ 'Gā 'ā oje'eg ekoete ajamu'jau. Morogyta ymaner are etee 'gā 'gā mu'ei ajemogyau. Ajamueu 'gā oypy 'gā nee. A'eramū ki ene 'gā je'eg ekoete momika 'gā nui. Aipo mome'ua nuerowiarukari Jejui 'ga ae upe. Nananūi ae Jejui 'ga rerowiaaramū. Nije'eg ekoetei jane Jejui 'ga rerowiaaramū. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee ae jamu'ei. 'Ga je'ega renuw ire 'gā 'ga kwaawi futari. ⁵ “Jarejuwarete 'ga je'eg are etee futat pejamu'e, ere ki 'gā nupe”, a'e je ako ene upe ikue. 'Ga je'ega renuw ire nipo 'gā ywyter esageramū ajemogyau. Mama'e esage kwaapa ajemogyau, mama'e esagea etee iapou ajemogyau 'ga upe. 'Ga je'ega renuw ire 'gā a'jea futat Jejui 'ga rerowiari. A'eramū 'gā a'eramū oporomutaramū nanimenime 'ga ree. Ajuee nanē 'gā opota'waramū nū. ⁶ A'ere nipo 'gā amū ako esage awi 'gā poiri futari. 'Gā oje'eg ekoete akou. Ajamueu ekoete 'gā akou. ⁷ “Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jaramū toko 'jau kwy”, e'i 'gā numiamū. “Je 'ā 'ga je'ega kwaapa katu katu”, 'jau 'gā. A'ere naani. Naeapyoi futari 'gā 'ga je'eg are. A'eramū 'gā 'gā mu'jawardū'em. 'Gā nokwaawi agawewi futat 'ga. A'tea 'gā 'gā mu'e ekoete akou. Naikwaapa rūi.

⁸ Ymā te 'ā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari ka'aran are rakue. Aipoa 'ga 'eawera esage futat. A'eramū jane 'ga je'eg imū mama'e apo re, jarejesageramū futat jarejemogyau 'ga upe. ⁹ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarera mama'e tywera apoaramū aetywera resaukaa ae upe. Nako esage ma'e 'gā nupe rūi Moisesi 'ga 'ga je'ega kwasiari rakue. Ako tywet ma'e 'gā nupe etee 'ga ikwasiari rakue. 'Gā tywer are 'gā mueapyoukaawamū te 'ga ikwasiari inuga rakue. Ako tywet ma'e 'gā nomojerowiari futari 'wyrriara je'ega. Jarejuwarete 'ga remifutara 'gā nuapoi futari. Nomuorywi 'gā Jarejuwarete 'ga. Mama'e tywera etee futat 'gā wapo. Niporomutari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. 'Ga je'ega nanē 'gā ifutare'ema nū. 'Gā oporojuka

ma'ea futat. 'Uwa miamū futat 'gā ajuka. Oya miamū futat 'gā ajuka. ¹⁰ Ako tywet ma'e 'gā akou ajuemireko are. Kūjāmera 'gā nanē akou ojomen are nū. Kūima'eramū nanē akou ajuee nū. Kūjāmera nanē akou ajuee nū. A'ea nia'wyrī futari Janeruwarete 'ga upe. Ako tywet ma'e 'gā nanē ojopyyka ojomoporowykyauckaa. A'eramū 'gā ojomepyawe'em. 'Gā o'meramū e'i akou. 'Gā o'joe'ēwu'jaga. Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'ere 'gā 'ga je'eg imū mama'ea nuapoi. Aipo 'gā nupe Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue, aipoa mama'e tywer awi 'gā mosiawamū rakue. ¹¹ “Ekwap kwe pe je mome'wau 'gā nupe. Werowiarāmū Jejui 'ga pē katu'ogi, ere ki ewau 'gā nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ikue. A'eramū je 'ga je'ega etee imome'wau. Janeruwarete 'ga 'ā esage a'jea futat. Nitywi amū 'ga 'jawe esage ma'e 'gā.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

¹² Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga te 'ā, opājēa amut jee ikue. A'eramū je a'eramū tewau 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe tekou. A'eramū je 'jau 'ga upe: “Au'jete epājē eremut jee, je moporowykyauckaa ejeupe”, 'jau je 'ga upe, 'ga muorypa ee. 'Ga 'ā je kwaap katu futat. Je 'ga remiesagetea. A'eramū 'ga ojemogypyka etee je ree, oporowyky apoukaa jee. “Paulo 'ga jeje'eg are 'gā mu'ea esage jee. Tamono 'ga tekotee 'gā nupe teje'ega mome'waramū 'jau kwy”, 'jau Janejararete 'ga ojeupe jee. ¹³ Ymā te je Jejui 'ga rereko tyweretei ikue, 'ga kurapa ikue. 'Ga remiayua 'gā nanē je erokou tyweaete ikue nū. A'etea 'ga ajemuaēma je ree ikue. Nakwaa'wi je 'ga ikue. A'eramū je 'ga rerowiare'ema tekou ikue. A'eramū je te'akwaa'wemamū tekou ikue. A'eramū 'ga a'eramū ajemuaēma je ree ikue. ¹⁴ Jetywerete agawewi je ikue. A'etea 'ga oporokatu'ogiweramū je ree ikue. Naapoi agawewi je mama'e esagea 'ga upe ikue. A'etea 'ga ajemuaēma je ree. 'Ga 'ā ojerowiarukaa jee. 'Ga 'ā je mopota'waukaa 'gā nee. Jejui 'ga ree je jemujari 'awamue. A'ere 'ga naje upe etee rūi iapoi. Najuejue etee 'ga iapoi ojee ojemujat ma'e 'gā nupe. ¹⁵ “Ymā te Jejui Kristu 'ga ruri ywy pe aetywera katu'okawamū rakue”, sa'e ki jarekou. Aipo 'ea a'jea futat. A'eramū ki jane aipo 'e rerowiaa. A'jea futat 'ga ruri aetywera katu'okawamū ikue.

Je ako jetywerete agawewi futat 'gā apyraapa ikue. ¹⁶ A'etea Janeruwarete 'ga ajemuaēma je ree ikue. A'eramū Jejui 'ga je katu'oka je mogou wemi-ayuwamū ikue. Je katu'og ire nipo je resakara 'gā 'jau: “Kuu. Paulo 'ga katu'og ire nipo 'ga jane nanē futat jane katu'ogi 'awamū”, 'jau nipo 'gā ajaupe. “Paulo 'ga wi opoire'ema nipo 'ga jane wi nanē futat opoire'ema nū”, 'jau nipo je resakara 'gā. A'eramū nipo 'gā nanē Jejui 'ga rerowiaa, ojekatu'ogukaa 'ga upe. A'eramū 'gā nanē awau jane rupi ywag ipe. Jejui 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimū warāu rūi futat. ¹⁷ A'eramū ki sa'e Jarejuwarete 'ga upe: “Ene te 'ā eneresage oree. 'Wyrriararete esageramū futat 'ā ereko oree”, sa'e ki 'ga upe. “Ene te 'ā okoeteete ma'ea. Neremanūi futari. Ore 'ā naruesagi agawewi ene. A'ere ore eneremiapofera resagi. A'eramū ore enereko kwaapa futat”, sa'e ki 'ga upe. “Ene te 'ā eneresage tekotee 'gā nesage apyraapa. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawe. Namutamutat ene etee futat ereko”, sa'e ki Jarejuwarete 'ga upe.

¹⁸ Ene 'ā jera'yra 'jawe jee, ki Timoteo. Enup katu katu ki jeje'ega. Ymā te Janeruwarete 'ga 'gā amū moje'egukari ene ree rakue. “Timoteo 'ga nipo ako moromu'jaramū. Je ree nipo 'ga 'gā mu'jau”, 'jau Janeruwarete 'ga jee, 'jau 'gā enee ikue. Janeruwarete 'ga oje'ega 'gā nupe ra'ne. A'eramū 'gā aipoa mome'wau enee. A'eramū je 'jau ene upe: 'Gā 'eawer are ejea'at ekou. 'Gā

'eawer imū etee futat ene 'gā mu'jau morogyta esage are. Eporowyky esage ki Jarejuwarete 'ga upe, 'jau je enee.

¹⁹ Erepoit kasi 'ga rerowiari awi ne. Mama'e esagea etee ki eapo ekou. Mama'e esage kwaapa ki mama'e esagea etee eapo. 'Gā amū nipo mama'e esage kwaapa futat numiamū. A'ere nipo 'gā mama'e tywera etee futat iapoi. A'eramū nipo 'gā 'jau: "Aipoa nia'wyrī agawewi. A'etea je aapo", 'jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā opoia futat Jeju 'ga ree ojemogyppyg awi. Sā ā 'ga amū yara rape kwaawa agawewi. A'etea 'ā imonou ekoete ita 'arimū imamuka imote'aa. Nan tee futat ae mama'e esage apo kwaawi agawewi. A'etea mama'e tywera etee iapou. A'eramū 'gā ojemote'aa. ²⁰ Aipo apoara 'gā amū Imeneu 'ga, Aresāri 'ga retee. Mama'e esage apo kwaapa agawewi. A'etea 'gā ikwaapare'ema 'jawe etee mama'e tywera apou'jau'japa. A'eramū je 'jau: Tene mama'eukwaawa 'wyrīara 'gā nereko tyweretei ra'ne. A'eramū nipo 'gā ojewya Jeju 'ga rerowiaa nū. A'eramū nipo 'gā opika Jeju 'ga kuraw awi, 'jau je 'gā nupe.

2

Pemono ki pejeje'ega 'ga upe

¹ 'Awamū je 'i enee, ki Timoteo: Pe'je sajemogy jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee najuejue etee, a'e je enee. "Epoar iki 'gā, Kiapi'ni. Ejejuka esage 'gā nee", sa'e ki 'ga upe 'gā nee. Mama'e esagea 'ga wapo janee jepi. A'eramū jane 'jau 'ga upe: "Au'jete mama'e esagea ereapo oree", 'jau ki jane 'ga upe, 'ga muorypa ee: "Ene 'ā ejejukau esage ore ree. Ene 'ā eneresage oree", sa'e ki 'ga upe, 'ga resage mome'wau 'ga upe.

² Jare'wyrīara 'gā nee nanē ki jareje'ega simono Jarejuwarete 'ga upe nū. Jare'wyrīararetea 'ga ree, jare'wyrīana'nīa 'gā nee. Mīmera 'gā nee ki jareje'ega simono 'ga upe: "Epoar iki ore'wyrīara 'gā, Kiapi'ni. Emu'akwaap 'gā 'gā porowyky are", 'jau ki jane Jarejuwarete 'ga upe. Aipoa jane iapo re nipo 'gā ojejukau esage jane ree. A'eramū jane jarepota'waramū jarejemogyau jarejuee, jarejemogyau esage.

³ 'Ga upe jareje'ega monou nipo jane 'ga muorywi. Aipoa esage, 'jau nipo 'ga, ojeupe jane jareje'ega monoramū. 'Ga 'ā jane katu'okara. ⁴ 'Ga 'ā iporokatu'ogiwet ae ree najuejue etee. Ajea futat 'ga je'ega. A'eramū 'ga najuejue etee oje'ega kwaawa futaa. ⁵⁻⁶ Janeruwarete 'ga 'ā majepei etee. Nitywi 'ga amū 'ga 'jawe. 'Ga 'ā esage futat. A'eramū 'ga mama'e tywera upe wuage'emamū. Mama'e tywera 'ga mamara'neukaa. A'eramū 'ga mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweaete, 'gā monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jeju Kristu 'ga ruri 'au wyy pe. Ae 'jawe futat 'ga ruri. A'eramū 'ga ojejukaukaa 'gā nupe, janetywera mepyawamū. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau jane upe. Janetywera 'ga omepypap. Oporogyta 'ga 'Uwarete 'ga upe jane ree. A'eramū 'ga 'awamū najuejue etee 'gā katu'oga futaa. 'Awamū iwaēmi 'ga kwaapawa upe. ⁷ A'eramū Janeruwarete 'ga je monou imome'waukaa 'gā nupe, amunawa moymoyka ikue. "Ere ewau morogyta esage mome'wau 'gā nupe najuejue etee. Janeruwarete 'ga iporokatu'ogiwet pē nee, ere ki 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. "Jeju 'ga 'ā janetywera omepypap. A'eramū pēē 'awamū pejetywera moirukaa Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga 'Uagesage monou pē nupe oje'jawe pē mogyau, ere ki 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. A'jea futat 'ga je monou imome'waukaa judeue'ema 'gā nupe, okwaapare'ema 'gā nupe najuejue etee.

⁸ 'Awamū je pē mu'ei Jarejuwarete 'ga upe pēporogyta are. "Jeju 'ga rerowiaara 'gā jatykaramū ki pejeje'ega pemono Jarejuwarete 'ga upe,

ajatyka ma'e 'gã nowase", 'jau ki ene kũima'efera 'gã nupe. "Pejejee pejemara'ne'emamũ pejeporogytau 'ga upe. Pejejamuewe'em nanẽ pejeporogytau 'ga upe nũ", 'jau ki ene 'gã nupe. "Esage ma'eramũ pẽẽ pejepoa pemowyyt pejeje'ega monou 'ga upe", 'jau ki ene 'gã nupe.

9-10 Kũjãmera 'gã nupe nanẽ ki ere nũ: "Pejemokaturam kasi pejepira resaukaawamũ etee ne. Napejemokaturama rũi pẽnesagea wesaukat. Pẽ nesaka sipo 'gã ma'ja 'jau ajaupe? 'Kyna raity kyna muesage', e'i sipo 'gã ajaupe? Naani. Napẽnaitya rũi pẽ muesage Janeruwarete 'ga upe. Pẽneko esagea te pẽ muesage 'ga upe. Aipoa tee 'ga amuoryp. Aipo 'jaramũ, 'Je 'ã Jejui kĩa remiayuwa', pe'je ekoete pejejemogyau. A'eramũ ki pẽẽ pejejemogyau esage 'ga upe", ere ki kũjãmera 'gã nupe. "Pejemojewajewag ekoete kasi pejejemogyau ne. Ita kamaap, ita mo'yt, ita fãyrũ, taity esage. Mĩmera nepẽ muesagea'uweri Janeruwarete 'ga upe. Pẽneko esagea tee Janeruwarete 'ga afutat", ere ki kũjãmera 'gã nupe, a'e je enee.

11 Jejui 'ga rerowiaara 'gã ajatykau ojemu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are te. A'eramũ ki kũjãmera 'gã opika etee ajemogyau enupa. 12 Ae jatykaaw ipe kũjãmera 'gã naae mu'earũi kũima'eramũ. Kũima'eramũ etee te ae jamu'akwaawi. Na'wryiara rũi kũjãmera 'gã. A'eramũ ki kũjãmera 'gã wapykau etee ajemogyau. 13 Aepy 'gã apou 'ã Janeruwarete 'ga kũima'e 'ga ra'ne iapoi rakue, Atãu 'ga ra'ne rakue. A'ere 'ga kũjã ãẽ apou rakue, Ewa ãẽ rakue. 14 NaAtãu 'ga upe rũi mama'eukwaawa 'wryiara 'meramũ rakue. Ewa ãẽ upe etee te i'meramũ rakue. Ewa ãẽ ra'ne te 'ã mama'e omote'at rakue, Jarejuwarete 'ga je'ega anupe'ema rakue. A'eramũ kũjãmera 'gã kũima'eramũ ae mu'jawarũ'em.

15 Ewa ãẽ ra'ne mama'e omote'at. A'eramũ kunumĩa wayramũ kũjãmera 'gã nupe. A'etea Janeruwarete 'ga kũjãmera 'gã katu'oka, Jejui 'ga rerowiar awi 'gã poire'emamũ. Ajuee ojejuka esage awi 'gã poire'emamũ, ajemogy esage awi 'gã poire'emamũ, Jarejuwarete 'ga muoryw awi 'gã poire'emamũ. Mĩmer awi 'gã poire'emamũ Janeruwarete 'ga kũjãmera 'gã katu'ogi futari.

3

Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wryiat

1 A'jea futat poa ae mu'e esageawa te. 'Awamũ je ene mu'ei Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe 'wryiara amũ mũ'ẽ are, pastor amũ mũ'ẽ are. 'Ga amũ nipo wekoweramũ 'wryiaramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. "A'e 'ga morowyky esagea afutat ojeupe oporowykyawamũ", 'jau ore jepi. A'jea futat aipoa. 2 A'eramũ ene ajueape ako esage ma'e 'ga etee futat imogou 'wryiaramũ ajaupe. Ekoarũ'ema 'ga kasi eremono 'wryiaramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe ne. Majepei tee ki 'ga remirekoa. I'akwaap ma'eramũ ae poromũ. Ako esage ma'eramũ ae poromũ. Oje'wyr ipe 'gã mo'wy'wryara 'ga poromũ, mama'ea 'gã nupe imonoara 'ga poromũ. Ojemu'akwaap 'ga mama'e tywera apoe'em are. A'eramũ 'ga Janeruwarete 'ga je'eg are oporomu'jau. 3 Kawĩajaiwa 'wara 'gã nokoa'uweri Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wryiaramũ. Nojonupãaramũ rũi ae reko'i 'wryiaramũ ajaupe. Ajaupe ita'wa ma'eramũ te ae reko'i 'wryiaramũ ajaupe. Naka'aranũũ mono'og are etee ea'at ma'eramũ rũi ae poromũ. 4 Opytun are ojejuka ma'eramũ ae poromũ. Wa'yr are ojejuka ma'eramũ ae poromũ. Wa'yra upe oje'eg ma'eramũ ae poromũ. A'eramũ 'ga ra'yra ojeupe 'ga je'egamũ 'ga je'ega renupa etee. Wa'yra mu'jaramũ ae poromũ. 5 Wa'yra mu'em ire sipo ae maran Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'jau mama'e are? Naani. 6 Jejui 'ga rerowiar yau 'gã nanẽ kasi eremono 'wryiaramũ ajaupe ne. Kasi a'e pe 'ga omogo re,

je jeresage 'gã nupe, tekotee 'gã nesage apyraapa, 'ga 'i ne ojerowiaraipe ojee etee ne. Ojee ojerowiaraipe ma'e 'gã nia'wyrri Janeruwarete 'ga upe. Ymã te mama'eukwaawa 'wyrriara jerowiaraiwi ojee rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga imuẽma imua ywag awi rakue. Ojee ojerowiaraipe ma'e 'gã nanẽ Janeruwarete 'ga erekou tyweaete i'jawerimũ etee futat. ⁷ Esage ma'e 'gã etee ki emono imogou 'wyrriaramũ 'gã nupe. 'Wyrriarama 'gã ki tuereko esage Jejuĩ 'ga rerowiare'ema 'gã. "Kuu. 'Ga esage", te'i 'gã ajaupe 'jau. A'ere kasi "nia'wyrri 'ga", 'ga upe 'gã 'eramũ eremono 'ga Jejuĩ 'ga rerowiaara 'gã nupe 'wyrriaramũ ne. Kasi a'e pe 'ga mono 'ga mÿjamũ, mama'eukwaawa 'wyrriara ruri 'ga porowyky mote'aa 'ga wi ne. A'eramũ ene esage ma'e 'ga etee imogou 'gã nupe. Nanuara 'gã etee ki emogo 'wyrriaramũ 'gã nupe.

'Wyrriara 'ga poaat

⁸ 'Wyrriara 'ga poaara 'gã nanẽ ki tako esage nũ, diacano 'jawa nanẽ ki tako esage nũ. O'wyrriara 'ga 'jawe futar iki 'gã tako esage. Ti'me kasi 'gã ne. Ojemuawapit ma'eramũ te ae poromũ. Kawĩajaiwa 'wara 'ga noko'a'uweri 'wyrriara 'ga poirũnamũ. Naka'aranũũ mono'og are etee ea'at ma'eramũ rũi ae poromũ nanẽ nũ. ⁹ Jarejuwarete 'ga je'ega kwaaparãmũ te ae poromũ. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane jarejemogy esage kwaapa. A'eramũ aipo 'ga je'eg are eapyo ma'ea etee futat akowarũmũ. 'Ga je'eg are eapyo katu ma'eramũ nanẽ ae poromũ nũ. Mama'e esage kwaapa ki 'ga mama'e esage etee futat tuapo. ¹⁰ Pejejeupe 'ga mono enune ki pejomajatyka ra'ne, pejeporogytau 'gã nee ra'ne. "Esage te 'gã pẽ nupe?" 'jau ki pẽ pejejaupe. Nia'wyrri 'gã 'eramũ pẽ 'gã mogowe'em. Esage futat 'gã oree 'eramũ pẽ 'gã monou imogyau pejejeupe.

¹¹ 'Gã nemirekoa nanẽ ki tako esage nũ. 'Gã nemirekoa nipo wa'wyrre'emamũ 'eramũ nanẽ kasi eremogo 'gã 'gã nesakaramũ ne. Namorogyta'ywa rũi kasi 'gã nemirekoa ne. Kawĩajaiwa 'wara 'ga remireko 'eramũ kasi 'ga eremono imÿina ne. Ojemuawapit ma'e tee nipo ajee 'ga remirekoa. A'eramũ eẽ u'eawer imũ etee futat mama'e apou. ¹² 'Wyrriara poirũ 'gã nemirekoa nirũi futari. Majepei tee futat 'ga remirekoa. Wa'yra upe oje'eg ma'eramũ nanẽ nũ. Wog ipe ajemogy ma'e 'gã nupe oje'eg ma'eramũ nanẽ nũ. ¹³ Oporowyky esage re nipo 'ga ojemu'jaga kũima'eeteeteramũ 'gã nupe. A'eramũ nipo 'ga okyjawe'em Jejuĩ 'ga mome'wau 'gã nupe kwe pe awau. "Jejuĩ 'ga 'ã Janejararetea. 'Ga 'ã ore aruerowiat", 'jau nipo 'ga awau kwe pe 'gã nupe, tekotee 'gã nupe.

¹⁴ Jeatawerayay je ene pyri numiamũ, ki Timoteo. A'ere je nakwaawi we tewawa. A'eramũ je ka'arana kwasiaa imonou ene upe. ¹⁵ Jeo poromukuran iki ka'arana pemogyta. A'eramũ pẽ pejejemogy esage kwaapa. Jarejuwarete 'ga remiayuwa futat jane. Okoeteete ma'e 'ga remiayuwa futat jane. A'jea futat 'ga je'ega. 'Ga je'ega jane sikwaap. Jarejuwarete 'ga remiayuwa futat jane. Sã'ã tupaa'mywa 'oga ypykoga. Nan tee futat 'ga je'ega rekoi jane pype. 'Ga je'ega kwaapa nipo jane jarepoire'ema 'ga rerowiar awi mama'e tesirũa jarejeupe ijesaukaramũ. ¹⁶ Ymã te 'ã janepypp 'gã naeapyoĩ Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. Nokwaawi janepyppa, "Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga nipo 'ut amanũmũ ae katu'okawamũ" 'ea rakue. A'ere 'ga 'awamũ jane mueapyoĩ ee.

"Jejuĩ 'ga 'ua wyy pe rakue, kũima'eramũ rakue.

Wyy pe 'ga rekoramũ Janeruwarete 'ga 'Agesage 'jau: 'Jejuĩ 'ga esage.

Nuapoi futari 'ga mama'e tywera', 'jau 'ga 'Agesagea 'ga upe.

Ywagipewara 'gã nanẽ Jejuĩ 'ga resaka nũ, kũima'eramũ 'ga reko resaka nũ.

'Ga rerowiaara 'gã amũ awau kwe pe 'ga mome'wau.

A'eramū 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete.

A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga mojewya 'ga monou 'ga mojeupia oje'wyr ipe nū."

4

I'me ma'e

¹ Awamū je ene mu'ei i'me ma'e 'gā nee nanē futat nū. A'eramū ene 'gā je'ega rerowiare'ema. Janeruwarete 'ga 'Agesage e'i: "Anure nipo, Janeruwarete 'ga wemiapofera mateepawe'emauwe 'gā amū poiri Jeju 'ga rerowiar awi. Mama'eukwaawa 'wyrara nipo o'meramū 'gā nupe ojerowiarukaa 'gā nupe. A'eramū nipo amumera 'gā opoia futat Jeju 'ga rerowiar awi", 'jau 'ga 'Agesagea janeē. Mama'eukwaawa remiayua 'gā 'ā i'me ajemogyau janeē. ² I'me ma'ea futat 'gā. Nokwaawi futari 'gā mama'e a'jea miamū. Namutamutat 'gā mama'e tywera apoi ajemogyau. A'ere 'gā 'awamū mama'e esagea ojeupe iapoa nokwaawi. Nojemu'akwaawa'uweri 'gā mama'e esage apo are. Nokwaawi futari 'gā wemiapo tywera. ³ "Ku'jywa 'ga aeremirekoa nafutari", 'jau futatee nipo 'gā ajaupe ajemogyau. A'ere 'gā 'me ate 'gā jemogyramū. "Awa mama'ea pe'u. A'ere kasi pea pe'u ne", 'jau 'gā 'me irūa ajamu'jau i'upyre'em are. A'ere naani. 'Gā 'me ate. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga mama'e apoi janeremi'uramamū futat rakue. A'ere ae Jeju 'ga kwaaw ire mama'e 'u katu katu etee futat jarejemogyau. 'Ga upe jareje'ega mono re jane mama'e 'ui katu katu etee futat. "Au'jete mama'ea eremut oree 'ga upe" 'e re ae mama'e 'ui katu katu etee. ⁴ Esage Janeruwarete 'ga remiapofera. Mama'ea 'ga wapo janeremi'uramamū futat rakue. A'eramū jane, mama'ea kasi pe'u ne, 'jawe'em 'gā nupe. A'ere ki "au'jete mama'e esagea eremut oree", sa'e etee Jarejuwarete 'ga upe mama'e 'u enune. ⁵ "Mama'ea je aapo pēnemi'uramamū", e'i 'ga 'ā janeē rakue. A'eramū 'ā jane jarejemi'war enune 'jau 'ga upe jepi: "Au'jete mama'ea eremut oree. Oreremi'urama eremut oree", 'jau jane 'ā 'ga upe jepi, jarejemi'war enune jepi. A'eramū jane mama'e 'wau katu katu etee futat. Nitywi mama'ea i'upyre'ema janeē.

Jeju 'ga remiayuw esage

⁶ Aipo are ki 'gā emu'e, ki Timoteo. Jeju 'ga rerowiaara 'gā ki emu'e. 'Gā nupe aipo mome'u esageramū. Jeju Kristu 'ga remiayuw esageramū futat ereko. A'eramū ene ai'iwe, ai'iwe 'jau Jarejuwarete 'ga je'ega mogytau ekou. 'Ga je'ega a'jea futat. A'eramū ene imogytau ekou ejea'aramū ee. A'eramū ene 'ga je'eg imū etee futat ekou. A'eramū ene eojere'emamū futat mama'e apou ekou 'ga je'eg imū etee futat. ⁷ A'ere kasi morogyta ymaner are ereapyaka ne. 'Gā amū nipo janyepy 'gā je'ega mome'wara. A'ere kasi ereapyaka 'gā je'eg are ne. Aipo mome'ua najane mojemogyppyga'uweri jane mogyau Janeruwarete 'ga ree. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee ejemu'jau ekou. 'Ga je'eg are etee ejemu'jau nipo 'ga remifutar imū etee futat mama'ea ereapo. ⁸ Janejemamuakara nanē esage 'ga upe nū. A'ere 'ga je'eg imū jane jagey te esageramū 'ga upe. "Janeruwarete 'ga je'ega nipo jane mogy esageukaa 'au wyy pe. A'eramū jane jaremanū re jarewau jarejemogyau ywag ipe 'ga pyri", 'jau ore jepi. ⁹ Aipo 'ea a'jea futat. Tuapyaka esage ki 'gā ajemogyau ee. Tuerowiar iki 'gā aipoa. ¹⁰ Janeruwarete 'ga 'ā ywag ipe 'ūi. 'Ga 'ā jane sirowiat. 'Ga pyri jareoa 'ā jane siapesak jarejemogyau. A'eramū jane a'eramū jarewau 'ga mome'wau tekotee 'gā nupe. 'Gā amū nipo 'ga rerowiaa jane 'e renuw ire. 'Ga 'ā ae katu'okara. Najuejue etee ae katu'oga 'ga afutat. A'eramū 'ga werowiaara 'gā katu'oka a'jea futat.

11 “Paulo 'ga je'ega ki peenup katu katu”, ere ki Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. “Emu'e ki 'gã Jejui 'ga porogyta are. 'Ga je'ega ki peenup”, ere ki 'gã nupe. “'Ga je'eg imũ pejemogyau esage”, ere ki 'gã nupe. 12 Ene 'ã kunumũũa agawewi. A'etea 'ã Janeruwarete 'ga ene mono peu 'gã mu'jaukaa ojee. A'eramũ ene ekou esage 'gã nowase. A'eramũ nipo 'gã, ene resag ire, ene 'jawe ajemogyau, mama'e esagea etee iapou. Eje'ega esageramũ ekou 'gã nupe. Ejejuka esage ki ekou 'gã nee. Erowiar iki Jarejuwarete 'ga. Mama'e tywera kasi ereapo ne. Eko esage ki. A'eramũ 'gã ojemu'jau ene ree. 13 Jeo poromukuran Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana mogytau ekou 'gã nupe, ajatyka ma'e 'gã nupe. Emu'e ki 'gã morogyta esage are. Emu'akwaap ki 'gã 'gã neko esage are.

14 Ymã te ako Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyrriara 'gã amũ opo monoi eneapyte'rarimũ ikue, ene resaukaa 'gã nupe ikue, ene monou Jarejuwarete 'ga mome'waramũ 'gã nupe ikue. A'e pe ako 'gã amũ 'jau ene upe ikue: “Je 'ã tepãjẽ omono 'ga upe 'ga moporowykyaukaa tejeupe, e'i 'ga enee, ere ki 'ga upe, e'i Janeruwarete 'ga jee”, 'jau ako 'gã amũ ene upe ikue. A'eramũ je 'awamũ 'jau ene upe nũ: 'Ga pãjẽ mũ etee futat eporowyky ekou, 'jau je ene upe. 15 'Ga je'eg are ejea'aramũ ekou. A'eramũ nipo ene resakara 'gã 'jau enee: “Jejui 'ga je'eg imũ etee futat 'ga reko'i oporowykyau”, 'jau nipo 'gã enee, ene resag ire. 16 Ejemuaẽm iki ekou ejee. 'Ga je'eg imũ etee futat eko eatau. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee ki 'gã emu'e. Enup katu katu ki aipo 'ea. 'Ga je'ega etee ki emome'u 'gã nupe. Aipo apo re nipo ereo ywag ipe ekou Jarejuwarete 'ga pyri, emanũ re. Eneremimu'efera 'gã nanẽ futat nipo awau 'ga pyri ene amu'e re nũ.

5

Jejui 'ga rerowiaara 'gã neko esage

1 'Awamũ je ene mu'e'i Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'akwaaw are. 'Gã 'ã Jejui 'ga rerowiaar yaua. 'Awamũ etee ako 'gã Jejui 'ga rerowiari ai'i. A'eramũ ene 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Sawa'e 'ga amũ mama'e tywera aporamũ kasi ereje'egay 'ga upe ne. Eporogyta esage etee ki 'ga upe, 'ga mu'jau ejuwa 'jawe futat. “Mama'e tywera apoa nia'wyrri Janeruwarete 'ga upe. Mama'e esagea etee eapo 'ga upe”, ere esage etee ki 'ga upe, 'ga mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Ipyau 'gã nipo mama'e tywera mũ apou. A'eramũ nanẽ ki eje'ega 'gã nupe ejewirera 'jawe futat, 'gã mu'jau ee nũ.

2 Kũjãmera 'gã nupe eje'ega kasi ere ejeupe ne: Kuu. Te 'ã nooi te'apa amũ fue'i, ere kasi ejeupe ne. Wãiwĩ eẽ mũ upe eje'ega, eje'eg esage etee futat eẽ upe, ey 'jawe. Kũjãmuku 'gã nupe nanẽ eje'ega ejenyra 'jawe etee futat nũ.

3 'Awamũ je ene mu'e'i imen manũ ma'efera 'gã nee nũ, ipytune'ema 'gã nee. Tojejuka esage ki Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'gã nee. 4 Imen manũ ma'e nipo wa'yramũ amũ, wemiarirũnamũ nanẽ nipo nũ. A'eramũ ki 'gã tojejuka oy are maranamũ ojarĩ are 'jau. Aipoa Janeruwarete 'ga afutat. Pejepyntun are pẽpota'wa pãwẽa futat esage Janeruwarete 'ga upe. Janewuja'i are 'ã janey jejukai jane ree rakue. Mama'ea 'ã 'gã imua janee rakue. Janeruwa nanẽ 'ã mama'e mua janee, mama'e apou janee 'jau rakue, janewujaramũ rakue. A'eramũ jane 'awamũ jarepojejukaramũ jarey are ipy'rau. Jane jarepojejukaramũ jarejuw are nanẽ nũ. Jarejamĩ are, jarejarĩ are, mũmer are ki sajejuka 'gã nee 'gã py'rau.

5 Majawera 'gã amũ nipo wa'yre'emamũ amũ wemiarirũ'e'emamũ nanẽ nipo nũ, opytune'emamũ nanẽ nipo 'gã nũ. A'eramũ nipo 'gã Jarejuwarete

'ga ree tee ojemogypyka ajemogyau. Au'jeteramū nipo 'gā oje'ega monou akou 'ga upe. "Mama'ea emut jee. Nitywi mama'ea jee", 'jau nipo 'gā akou Jarejuwarete 'ga upe. Aipo 'gā ki sipoat, mama'e monou 'gā nūpe. Sajejuka ki 'gā nee. ⁶ Imen manū ma'efera 'gā amū nipo awau aku'iramū etee akou ojee. Ojee tee wea'aramū awau. Jarejuwarete 'ga ree jēmī wea'are'emamū akou. A'e 'gā ako amanū ma'e 'jawe etee 'ga upe. Aipo 'gā nee kasi pejejuka ne. ⁷ A'eramū ki ene je'eawer imū etee 'gā mu'jau. Kasi a'e pe majawera 'gā nee jane jejukae'emamū jane resakara 'gā i ne: "Kuu. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nojejukai opytun are", e'i 'gā janee, jane ago'wau ne. A'eramū je 'jau pē nūpe: Pejejuka ki majawera 'gā nee, a'e je enee. A'eramū jane resakara 'gā jane ago'wawe'em. ⁸ Jarepytuna 'gā mama'e tywe'emamū jarejejukau 'gā nee. 'Gā nee jane jejukae'emamū ia'wyre'emamū futat jane rekoī Jarejuwarete 'ga upe Jejui 'ga rerowiar awi opoit ma'e 'jawe. 'Ga rerowiare'ema 'gā miamū opytuna 'gā nee ojejuka. Jane taetu 'ga rerowiaaramū jarepytuna 'gā nee jarejejukae'em ire 'ga rerowiare'ema 'gā tywera siapyraaw ine.

⁹ Imen manū ma'e 'gā, wāiwī 'gā nera etee ene imonou ikwasiaa ka'aran are, Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are inuga. Aipo 'gā oporowyky Jarejuwarete 'ga upe. Wāiwī 'gā poromū. Sesēta kwara mu'arera 'gā nera etee futat ene inuga ee. Majepei tee imen ma'efera 'gā. ¹⁰ Wa'yra muaranuw esageara 'gā poromū. Oje'wyr ipe ae mo'wy'wyarera poromū. Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee ojejuka ma'efera poromū, 'gā nūpe mama'e monoarera poromū. Ojero'wu ma'efera 'gā nee ojejuka ma'efera ēē. Ajaupe mama'e esage apoarera ēē. Nanuara apoarera 'gā majawera 'gā nera etee ki ekwasiat inuga ka'aran are, Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are.

¹¹ Kūjā pyau 'gā amū mena nipo amanūmū ēē wi. A'e ēē rera kasi eremono Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are inuga ne. Anurenure'i nipo ēē oi kūīma'e mū rekaa omenamū nū. A'eramū nipo ēē Jejui 'ga porowyky awi opoia etee ne. ¹² Omena manū re nipo ēē 'jau ojeupe: "Awamū je nomenaru'jawi futari. 'Awamū je Jejui kīā porowyky ta futat taapo 'jau", 'jau nipo ēē ojeupe numiamū. A'e reewi nipo ēē anure ēē menaari nū. A'e ēē u'eawer imū mama'ea nuapoi futari. Aipoa nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. ¹³ A'eramū ene aipo 'gā nera monowe'em Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are. Kasi a'e pe aipo ēē mama'e ojeupe imonoramū ēē wewueramū akou ne. Awau kwe pe oporogyta akou 'oga moyka morogyta a'wyre'ema pyu ne. ¹⁴ A'eramū ki nanuara 'gā tomenaru'jap tāmējē. A'eramū futat 'gā wa'yramū. A'eramū futat 'gā oporowykyau wa'yra upe omena upe 'jau. A'eramū Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā jane ago'wawe'em ajemogyau 'gā nee. ¹⁵ Amumera majawera 'gā te ajee opoit Jejui 'ga rerowiar awi ai'i. Mama'eukwaawa 'wyrīara remifutar imū etee 'gā mama'e apou ajemogyau ai'i. Aipoa nia'wyrī futari. ¹⁶ "Pēpytuna nipo amū ako majaweramū. A'eramū pēē futat pejejejukau ēē ree", ere ki Jejui 'ga rerowiaara 'gā kūjāmera 'gā nūpe. Pejejuka kynā ree, te'i kasi 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā nūpe ne. Ēē futar iki tojejuka opytun are. Jejui 'ga rerowiaara 'gā ki tojejuka ipytune'ema 'gā nee etee.

¹⁷ 'Awamū je ene mu'ei jare'wyrīara 'gā nee nanē nū, pastor 'jawa 'gā nee nū. Jare'wyrīara 'gā nee ki sajejuka esage. Toporowyky esage ki 'gā akou. A'eramū ki simepyuwa 'gā. Mukūi ki 'gā nepya simono 'gā nūpe. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nūpe, jaremu'jara 'gā nūpe. Mīmēra 'gā nūpe ki simonouu mukūi 'gā nepya 'gā nūpe. ¹⁸ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nūpe rakue: "Ejeupe ejeymawa iporowykyramū

kasi eresimat ejeymawa ne. Tene ki ijemi'wari akou oporowykyaw ipe”, 'jau 'ga ikwasiarukaa inuga janee rakue. “Pejejeupe 'gã amũ porowykyramũ nanẽ ki 'gã pemepy”, 'jau nanẽ 'ga ikwasiarukaa inuga rakue nũ. A'eramũ ki pẽe, peje'wyriara mepyau pejejeupe iporowykawer are.

¹⁹ Peenup kasi peje'wyriara 'ga ago'oa ne. 'Ga amũ nipo 'ua 'wyriara 'ga mome'wau pẽ nupe: “Ekoay jane'wyriara 'ga mama'e tywera apou akou”, 'jau nipo 'gã pẽ nupe, Jejuu 'ga rerowiaaramũ pẽ nupe. Majepēja 'ga etee imome'uramũ kasi perowiar ine. A'ere ki 'gã amũ nuru'jawamũ perowiat. ²⁰ Mama'e tywera 'wyriara 'ga iaporamũ ki eje'ega emoywyrafen 'ga upe pejejowase. A'eramũ enupara 'gã, aipo renupa, okyjau mama'e tywera apo awi. “Mama'e tywera aporamũ nipo 'ã 'gã oje'ega moywyrafeni janee 'gã nowase”, 'jau nipo 'gã ajaupe.

²¹ Jejuu 'ga rerowiaara 'gã mu'akwaaw are je ene mu'ei, ki Timoteo. A'eramũ ene jeje'ega renupa katu katu. Jeje'eg imũ etee ki mama'ea eapo, a'e je enee Jarejuwarete 'ga remianuwamũ, Jejuu Kristu 'ga remianuwamũ, ywagipewara 'gã, mama'e tywera apoare'ema 'gã nemianuwamũ 'jau. Mĩmera 'gã nemianuwamũ je 'i enee. A'eramũ ene jeje'ega renupa katu katu. Ejejuka pãwẽ pãwẽ ki 'gã nee. ²² Epoa kasi eremono ejemiesapytere'ema 'gã apyte'rarimũ ne. Esapytet ra'ne ki 'gã. 'Gã neko esage ra'ne ki esak. 'Gã neko esage resag ire etee ene epo monou 'gã apyte'rarimũ 'gã mogyau Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramũ. Ereko kasi mama'e tywera apoara 'gã 'jawe etee ne. Mama'e tywera apoara 'gã nui ki epojok. Eko esage futar iki. Ereapo kasi mama'e tywera ne. ²³⁻²⁵ 'Gã amũ mama'e tywera wapo najuejue etee ajueape. A'eramũ jane 'gã tywera resaka. “Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gã nereko tyweretei”, 'jau nipo jane 'gã tywera resaka. A'ere nipo amumera 'gã mama'e tywera nuapoi ajueape. Jarejowase mama'ea 'gã iaporamũ jane 'ã 'gã nemiapofera kwaawi. A'ere jane jemime 'gã nemiapofera nikwaawi. A'ere nipo jane anure 'gã nemiapofera resagi katu katu. A'eramũ ene 'gã nesaka katu katu ra'ne Jarejuwarete 'ga porowyky pype 'gã munew enune.

Timoteo, 'awamũ je 'i enee. Ejejuka esage ki ejee. Enerewega 'ã nia'wyri. A'eramũ ene y'way ajai'wi 'wau ejewega upe. 'Ya etee kasi eretykur ine.

6

¹ 'Awamũ je ene mu'ei 'gã nemifaja 'gã nee. Ymã te 'ã 'gã amũ nitywi ka'aranũ pyu rakue. A'eramũ 'gã ojeme'egukaa 'gã nupe 'gã nemifajamũ rakue. A'ere 'gã 'awamũ Jejuu 'ga rerowiaaramũ 'gã jemogyi. “Peenup katu katu ki pejejara 'ga je'ega”, ere ki 'gã nupe. “Peporowyky esageramũ tekotee 'gã jane ago'o eme 'jau”, ere ki 'gã nupe. Janeje'ega nanẽ 'gã ikurape'ema nũ. Nia'wyri aipoa, 'jawe'em 'gã janeje'ega upe. ² Pẽjara 'gã nipo ako amũ Jejuu 'ga rerowiaaramũ. “Jejara 'ga Jejuu 'ga rerowiaara. A'eramũ nipo 'ga je nupãue'em. A'eramũ je teporowykyau'i etee inãinã'i etee, pe'je kasi ne”, ere ki 'gã nupe. Naani. “Pejejara 'ga Jejuu 'ga rerowiaara futat 'ga rekoramũ taetu pẽporomutat 'ga ree. A'eramũ ki pẽe pejeporowykyau esage 'ga upe”, ere ki 'gã nupe. Emu'e ki 'gã je'eawer are, ki Timoteo. Je'eawer imũ etee mama'e apoukaa 'gã nupe.

Jejuu Kristu 'ga je'ega a'jea futat

³ Janejararete 'ga, Jejuu Kristu 'ga je'ega a'jea futat. A'eramũ jane 'ga je'ega renuparamũ Jarejuwarete 'ga remifutar imũ mama'ea apou. A'ere nipo 'gã amũ nafutari 'ga je'ega. A'eramũ nipo 'gã mama'ea amutee are te nipo ajamu'jau. ⁴ “Je 'ã je'akwaap 'gã akwaawa apyrapa”, 'jau futatee nipo 'gã. A'ere naani. Ajamue ekoete te 'gã. Ajakurap te 'gã. Iporerekoaywet

'gã ajuee. Ojoje'ëwu'jaga ekoete. Najuerowiari 'gã. ⁵ A'eramũ ajamueu etee akou. Nokwaawi 'gã mama'e a'je apoa. I'akwaawe'emamũ ae poromũ. Mama'e tywer are etee 'gã wea'aramũ akou. "Jejui 'ga rerowiaara 'gã ika'aranũ kwai ajemogyau", 'jau futatee 'gã ajaupe. "Je nanẽ nipo Jejui 'ga rerowiaaramũ tekou jeka'aranũ kwai nũ", 'jau futatee 'gã numiamũ. A'ere nanarũ. ⁶ Janeruwarete 'ga remifutara apoara 'gã a'jea futat ika'aranũ kwai ma'e 'jawe iku'i akou. 'Ga 'gã okwaap. 'Ga esage futat. Janeruwarete 'ga esage futat, tekotee 'gã nesage apyraapa. A'eramũ ae 'ga kwaaparamũ aku'iramũ ajemogyau awau 'ga rape rupi. ⁷ Jarey awi jare'aa ppy 'ã jane niruri futari mama'ea jarepo pe. A'eramũ jane jaremanũmũ nanẽ mama'e rerawawe'em futat jarepo pe nũ. ⁸ A'eramũ jane jarejemũ'urama tywamũ jarejekõëajamũ jarejemogyau. Jarejaity tywamũ jareku'iramũ nanẽ nũ.

⁹ Amumẽ ka'aranũ mono'ogara 'gã mama'e tywera wapo ka'aranũ mono'ogawamũ ojeupe. Mama'e yau resaka nipo 'gã 'i: "Kuu. Afutat je aipoa", 'jau nipo 'gã. A'eramũ nipo 'gã ipyyka jemime ojeupe. Sã'ã 'miara. Mama'e resag ire ipige'ema ipy'araypara imogeukaa ukaja pype. A'eramũ 'ã ojejukaukaa wyra ukaja jara 'ga upe. Nan tee ka'aranũ mono'ogara 'gã. U'akwaawe'emamũ awau mama'e tywera apou ka'aranũ are. A'ere nipo nanuara 'gã nayrũnamũ anure. Nooi futari 'gã Jarejuwarete 'ga pyri. ¹⁰ Ka'aranũ futar are ea'at ma'eramũ mama'e tywera iypyryugawa futat. A'eramũ ka'aranũ mono'og are etee ea'at ma'e 'gã Jejui 'ga rerowiar are jemĩ wea'are'emamũ ajemogyau. 'Gã amũ ka'aranũ futaa kwaiwete, Jejui 'ga futara apyraapa. A'eramũ nipo 'gã amũ Jejui 'ga rerowiar awi opoia futat. Kwaiwete agawewi 'gã ka'aranũ. A'etea nipo 'gã i'arasigamũ akou, ojeupi etee futat ojereko tywerukaa.

Timoteo 'ga mu'akwaapawet

¹¹ A'eramũ ki ene Janeruwarete 'ga remifutara apoaramũ mama'e tywera apo awi ejea'gwau, ki Timoteo. Mama'e esage etee iapou. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat mama'e apou ekou. Ejemogypygy ete ki ekou 'ga ree. Ejejuka esage ki Jejui 'ga rerowiaara 'gã nee. Ejeupe mama'eay ijesakaramũ kasi erepoit 'ga rerowiar awi ne. Epota'wa esageramũ etee futat ekou 'gã nee. ¹² Sã'ã afuakara resaukaara 'gã. Ajuowajaa 'gã 'ã afuakara resaukaawamũ. Nojoman ekoete rui nanẽ 'gã ajuetyka nũ. Ojoman esage te 'gã. Nan tee futat ejeko esagea resaukaa 'ga upe. A'eramũ nipo ene ewau ekou Jarejuwarete 'ga rape rupi. A'eramũ 'ga ene mujaa ojee. Ymã te ako 'ga ene muẽmi werowiare'ema 'gã nui ene mogou wemiayuwamũ ikue. Kwaiwete 'gã nowase ako ere ikue: "Je 'ã arowiat Jejui 'ga. 'Ga 'ã jetywera omoit je wi ai'i", ere ako 'gã nowase ikue. "Ga rape rupi too 'jau", ere ako 'gã nowase ikue. A'eramũ 'ga ene monou wemiayuwamũ. A'eramũ ene 'awamũ ekou esage futat 'ga upe. ¹³ Janeruwarete 'ga ete 'ã jane mogy. 'Ga ra'yra 'ga, Jejui Kristu 'ga 'ã oje'eg a'je mome'wau Põsiu Piratu 'ga upe, okyjawe'em rakue. Ma'eramũ 'ã je 'i 'awamũ 'gã nowase enee. ¹⁴ Jarejuwarete 'ga je'ega ki enup katu katu. 'Ga je'eg imũ etee futar iki mama'e apo ekou. A'eramũ tekotee 'gã ene ago'wawe'em. A'eramũ ene etywere'emamũ ekou 'ga upe 'ga jewyramũ. ¹⁵ Janeruwarete 'ga remifutara 'ara upe iwaẽm ire Jejui 'ga ruri ojewya nũ. Janeruwarete 'ga esage ma'ea. Iku'i ma'ea 'ga. 'Ga 'ã 'wyrararetea futat. 'Ga tee Janejararetea futat. ¹⁶ 'Ga etee te namanũ. Okoeteete ma'e 'ga futat. Esage futat 'ga. Nitywi futari mama'e tywera 'ga ree. A'eramũ 'ga wenyramũ akou. 'Ga renya kwara reny apyraapa. Nitywi futari esage ma'e 'gã 'ga 'jawe. A'eramũ itywet ma'e 'gã 'ga rerowyke'ema. Tamuoryp ki 'gã 'ga. 'Ga te 'ã pãjẽrete futat namutat.

¹⁷ 'Awamũ je ene moje'egukari ikaraemã kwai ma'e 'gã nupe: "Je te 'ã kũima'eteetea, pe'je awi", ere ki 'gã nupe. "Anure nipo pẽkaraemã teep-awamũ. A'eramũ pẽẽ pejemogypykye'ema pejekaraemã are. Jarejuwarete 'ga ree te pejemogypykye. 'Ga te 'ã mama'e amut janee, jane muorypawamũ. A'eramũ pẽẽ 'ga ree te pejemogypykye", ere ki ikaraemã kwai ma'e 'gã nupe. ¹⁸ "Pe'je pejejekau esage 'gã nee", ere ki 'gã nupe. "Mama'e esage peapo pejekou. Pẽnakate'em kasi pejemogyau ne. Mama'e mũ ki pemono imama'e'ema 'gã nupe", ere ki 'gã nupe. ¹⁹ "Gã nupe mama'e monoramũ, Janeruwarete 'ga mama'e esage muri pẽ nupe, peu ywag ipe. Mama'e tywera sipo 'ga amut pẽ nupe? Naani. Mama'e eteetea te nipo 'ga amut pẽ nupe. Teepap sipo kamẽsiete 'ga remimurera? Naani. 'Ga remimurera te enema'e namutamutat", ere ki 'gã nupe. "A'eramũ tepeo 'ga pyri pejemogyau nakwaparimũ ete rũ", ere ki ikaraemã kwai ma'e 'gã nupe. "Peu 'ga pyri sipo pẽku'i'i'i etee? Naani. Pẽku'irete te peu", ere ki 'gã nupe.

²⁰ Timoteo. Ymã te Janeruwarete 'ga ene resagi ene muẽma aipo 'gã nui, ene moporowykyaukaa ojeupe. A'eramũ ene 'ga je'eg imũ etee futat ekou. "Nan iki eapo jee", 'jawerimũ etee futar iki ene iapou. Ejepe'a aipo ajamue ma'e 'gã nui. Ajamue ekoete 'gã. Aipoa nia'wryri Janeruwarete 'ga upe. Aipoa kasi ereapo ne. ²¹ "Ore 'ã ore'akwaap 'gã nemimu'e are", e'i ekoete 'gã. A'ere naani. I'me etee 'gã. Aipo 'jara 'gã opiau etee ywaga piar awi. A'eramũ 'gã opoia Jeju'i 'ga rerowiar awi.

Jarejuwarete 'ga resagea ene rerekoa je afutat.
Kweramũ etee jeremimome'ua.

2 Timoteo

Jejui 'ga mome'u are 'gã Paulo 'ga munewi moromunepawa pype rakue. Moromunepawa pype akowap ipe Paulo 'ga ka'arana kwasiaru'japa Timoteo 'ga upe rakue. Jejui 'ga rur enune ojeapo ma'e are 'ga ka'arana kwasiari. 'Agamũ Paulo 'ga remikwasiarera mapawera. "Anurenure'i nipo 'gã je jukai", 'jau 'ga ikwasiaa 'ga upe. Na'ga etee rüi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramũ ka'arana akwasiaru'jap imonou enee, ki Timoteo. Jejui Kristu 'ga je mono kwe pe ojemome'waukaa 'gã nupe ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imũ 'ga je monoi ikue: "Werowiaramũ Jejui 'ga jane mogyi wemiayuwamũ. A'eramũ jane 'ga rerowiaaramũ jarewau jarejemogyau ywag ipe 'ga pyri jaremanũ re, ere ki 'gã nupe", 'jau 'ga jee ikue, je monou morogyta esage mome'waukaa kwe pe ikue.

² Ene 'ã jera'yra 'jawe jee, ki Timoteo. Jeporomutat je ene ree. A'eramũ je ka'arana monou ikwasiaa ene upe.

Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga 'ã Janejararetea. 'Gã nesagea ene rerekoa je afutat, ki Timoteo. Ene ree 'gã jemua'ema, ene mopy'ata'waa. Mĩmera je afutat.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

³ "Ene 'ã eneresage, Kiapi'ni", 'jau je Jarejuwarete 'ga upe tekou jepi. 'Ga upe je porowykyi tekou. 'Ga je'eg imũ etee je mama'e apoi tekou jepi. 'Ga remifutara kwaapa je aipoa etee iapou jepi. Jepyutuna 'gã 'ã oporowykyau 'ga upe rakue. A'eramũ je nanẽ tejamỹja 'jawerimũ futat teporowykyau tekou 'ga upe nũ. A'eramũ je teje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe jepi. "Jeku'i je tekou Timoteo 'ga ree jepi, Kiapi'ni. 'Ga ene rerowiat a'jea futat. A'eramũ je teku'iramũ tekou 'ga ree", 'jau je 'ga upe teje'ega monou tekou jepi. Au'jeteramũ je tekou teje'ega monou 'ga upe ene ree. ⁴ Tejea'aramũ tekou ene ree jepi. Ejewi je oramũ ako ene ejaa'wau je ree ikue. "Naesagu'jawi nipo je 'ga re'ã", 'jau nipo ene rakue, ejaa'wau je ree rakue. A'e are je tejea'aramũ jepi, enejoo'owar are jepi. Ene pyri jeoweramũ numiamũ. Ene resaga amunipo 'ã je muoryp kwaiwete ene ree. A'ere je nooarũi ene pyri. Je munep 'gã je mĩna 'au. ⁵ "Timoteo 'ga Jejui 'ga rerowiaara futat", a'e je te'yina tejeupe tejea'aramũ ene ree jepi. Ymã te 'ã enejarỹi eẽ Jejui 'ga rerowiaararetea eẽ rakue, Loide eẽ rakue. A'ere 'ã eney eẽ nanẽ 'ga rerowiari rakue nũ, Eunisi eẽ rakue nũ. A'eramũ ene 'awamũ 'gã 'jawerimũ etee futat 'ga rerowiaa. ⁶ A'eramũ je a'eramũ teje'ega monou ene upe ene mu'akwaapa. Ymã te ako je tepo monoi eneapye'rarimũ ikue, ene mogou Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramũ ikue. A'e pe ako 'ga opãjẽ mua enee ikue. A'eramũ 'awamũ je 'jau ene upe: 'Ga pãjẽ mũ etee ki mama'ea eapo. 'Ga pãjẽ mũ etee ki eko, a'e je enee. ⁷ Janeruwarete 'ga ako U'agesage amut janee ikue, janererekwaramũ ikue. A'eramũ 'ga 'Agesagea jane rerekou. A'eramũ 'ga 'Agesagea jane mogyaukare'ema. 'Ga 'Agesagea jane mopota'waukaa 'gã nee. 'Ga 'Agesagea 'ã jane mu'akwaawukaa mama'e tywera apoe'em are.

⁸ Erejenosĩ kasi Jarejararete 'ga je'ega mome'u awi 'gã nupe ne. Je wi nanẽ ejenosũe'em nũ. 'Au je reni moromunepawa pype. Kwe pe ako je oi morogyta esage mome'wau 'gã nupe ai'i. "Jejui 'ga amanũ jane katu'okawamũ", 'jau je ako tewau tekou 'ga nupe imome'wau kwe pe ai'i. A'eramũ 'gã a'eramũ je pyyka je mua je munepa je mĩna moromunepawa pype. A'ere kasi

erejenosĩ je wi ne. Ene nanẽ nipo 'gã ene rereko tywerete je 'jawe futat nũ. A'ere nipo Janeruwarete 'ga opãjẽ muri ene upe, ene momoirukare'ema ojewi.

⁹ Janeruwarete 'ga ako janetywera omoit jane wi ikue. 'Ga ako jane katu'oka ikue. 'Ga te 'ã jane mũ'ẽ werowiare'ema 'gã nui jane mogyau wemiayuwamũ. Najaneremiapo esagefer are rũi 'ga jane mũ'ei 'gã nui. Wemifutar imũ etee futat 'ga iapoi. Ywy apoe'ẽwe 'ga jemuaẽmi jane ree rakue. "Jeju Kristu 'ga rerowiara 'gã tamũ'ẽ 'gã nui 'jau kwy, imogyau tejemiayuwamũ 'jau kwy. Tapoat 'gã 'gã neko esage are 'jau kwy", 'jau 'ga ojeupe mama'e apoe'emawe rakue. ¹⁰ Ymã te 'ã ae nokwaawi futari 'ga remifutara rakue. A'ere jane 'awamũ ikwaawi. Jeju Kristu 'ga ruri 'au ywy pe jane mu'jaawamũ rakue. A'eramũ 'ga 'ã Janekatu'okaramũ akou. Janeruwarete 'ga 'ã ae katu'oga afutat. A'eramũ 'ga Jeju 'ga mua 'au jane katu'okawamũ. "Jeju 'ga ako amanũ ai'i" 'ea 'ã jane sikwaap. "Amanũ re 'ga ferawi etee nũ" 'ea nanẽ 'ã jane ikwaapa nũ. A'eramũ jane a'e rerowiaa. A'eramũ jane jaremanũ re jareferapa etee nũ. A'eramũ jane jareferaw ire jarewau 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimũ rũi. Jeju 'ga ferawa kwaaw ire jane jarekyjawe'em jaremanũ awi. A'eramũ jane 'ga 'jawe futat jareferapa etee jarewau jarejemogyau 'ga pyri nakwaparimũ rũi.

¹¹ Janeruwarete 'ga 'ã je monoukat kwe pe Jeju 'ga mome'waukaa 'gã nupe ikue. 'Gã mu'jau je tewau kwe pe morogyta esage are ikue, Jeju 'ga ree ikue. ¹² Ma'eramũ 'ã Jeju 'ga rerowiare'ema 'gã je rereko tyweretei. A'etea je 'ã nojeojeri futari te 'yina morogyta esage mome'wau tejepyri 'ut ma'e 'gã nupe. Jeju 'ga ako je arowiat ikue. 'Awamũ je 'ga kwaawi katu katu futat tekou. Ymã te 'ga 'i jee ikue: "Ekwap je mome'wau kwe pewara 'gã nupe", 'jau 'ga jee ikue. "Eojere'emamũ futat ewau je mome'wau ekou", 'jau 'ga jee ikue. A'eramũ je tewau 'ga mome'wau 'gã nupe ikue. A'ere natepãjẽ mũ rũi je oi 'ga mome'wau 'gã nupe ikue. 'Ga te 'ã pãjẽrete. A'eramũ je 'ga pãjẽ mũ etee futat 'ga mome'wau 'ga jewyra poromukuran. ¹³ Morogyta esage are ako je ene mu'ei ikue. A'eramũ ene emu'eawer imũ etee ekou esage. Jereko esagea ako ereesak ikue. A'eramũ ene je 'jawe etee futat ekou esage. Erowiar ete futar iki Jeju 'ga ekou. Ejejuka esage ki ekou tekotee 'gã nee. Nan tee jane Jeju 'ga ree ojemujat ma'eramũ jane jemogyi. ¹⁴ Ymã te ako ore morogyta esage mome'ui enee ikue. A'e are etee ki ejea'at ekou. 'Gã 'mea kasi ererowiar ine. Janererekwara 'ã Janeruwarete 'ga 'Agesagea futat. A'eramũ janererekwara jane muea'aa 'ga je'eg esage are.

¹⁵ A'ere Asia ywy pewara 'gã opawi je wi rai'i. Kwaiwete 'gã awau je wi jerera renupawe rai'i. Ojenosĩ 'gã je munepawer awi rai'i. A'eramũ 'gã awaupap je wi. Figeru 'ga miamũ awau je wi Erogemes 'ga retee. ¹⁶⁻¹⁷ A'ere Onesifuru 'ga nanarũi. Nojenosĩ 'ga je wi moromunepawa pype je rekoramũ. Roma pe owaẽmawe 'ga 'ua je rekaa. Je resag ire etee nipo 'ga poiri je rekar awi. 'Ga je maku'iu 'jau 'japa. ¹⁸ Janejararete 'ga nanẽ nipo ajemuaẽma 'ga ree ywy pe ojewya 'ur ire nũ. Efesu pe je rekoramũ 'ga ako je poari kwaiwete ikue, mama'e apou je pyri ikue. A'ea 'ã erekwaap futat.

2

Jeju Kristu 'ga remiayup

¹ Ene 'ã jera'yra 'jawe jee, ki Timoteo. Janeruwarete 'ga 'ã ojejuka jane ree jepi. Jane 'ã Jeju Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramũ futat. A'eramũ 'ga ruwa 'ga ojejukau esage jane ree jepi. A'eramũ ki ene eje'ega monou 'gã

nupe ekyjawe'em. ² Je ako amu'e ene ikue, mytuna 'gã nemianuwamũ ikue. A'eramũ ene 'awamũ 'gã mu'jau je 'jawerimũ ekou. Ejerowiaawa 'gã etee ki emu'e. A'eramũ 'gã ojemu'e re awau 'gã mu'jau nanẽ kwe pe nũ.

³ Jejui Kristu 'ga rerowiaaramũ jane jemouagi jarejereko tywera upe. A'eramũ ene ejemouaga mama'eay upe. ⁴ Sã'ã jefaruua mama'e apoe'ema wemifutar imũ. O'wyrriara 'ga remifutar imũ etee mama'e apoa ijẽmogya. Nan tee jane. Niapoi futari mama'ea jarejemifutar imũ. Jarejararete 'ga remifutar imũ etee jane mama'e apou jarejemogyau. ⁵ Ujãn ma'eramũ nanẽ nũ. Ijãn esage ma'e 'ga upe etee futat 'ã 'gã 'ga jãnwera repy monou. Ijãn a'wyre'ema 'gã nopyyga'uweri mama'ea. Nan tee futat ene. Enereko esageramũ Janeruwarete 'ga enereko esageawera repy muri enee. ⁶ Sã'ã ko pe oporowyky ma'e 'gã oko pypiara 'ua ajuenune. Nan te 'ã ereporowyky esage Jejui Kristu 'ga upe. A'eramũ nipo 'ga anure ojeupe eneporowykyawera mepyau enee. ⁷ Ejea'ar iki ekou jeje'eg are. Janejararete 'ga nipo ene mueapyoukat ee.

⁸ Jejui Kristu 'ga ree ki ejea'at. 'Ga manũ re Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee nũ. A'eramũ 'ga amanũu'jape'ema futat awau ojewya oje'wyr ipe nũ. 'Ga 'ã jane'wyrriar ypy 'ga juapyrera, Davi 'ga juapyrera. A'eramũ Janeruwarete 'ga Davi 'ga juapyrera moferapa nũ, imojeupia imonou ywag ipe nũ. Aipoa je amome'u tekou mĩmer imũ 'gã nupe jepi. ⁹ A'eramũ 'gã Jejui 'ga ree morogyta esage mome'u je rekoramũ, je pyyka, je pofaa itaju pyu muna'ywa 'jawe je mĩina. A'ere je najeojeri futari te'ĩina tejepyri 'ut ma'e 'gã nupe imome'wau. Naje mome'g'uweri futari 'ga rerowiare'ema 'gã morogyta esage mome'u awi. ¹⁰ Tejemouaga etee te'ĩina tejereko tywera upe. A'eramũ nipo 'ga remimũ'ẽmera 'gã juejue morogyta esage renupa ajemogyau. Werowiar ire Jejui Kristu 'ga 'gã katu'oka jane 'jawe futat. A'eramũ 'gã anure awau ajemogyau Jejui 'ga pyri jane 'jawe futat nakwaparimũ warãu rũi futat. A'eramũ 'ga pãjẽa 'gã nerekou namutamutat. 'Ga resage nanẽ nipo 'gã nerekou nũ namutamutat nũ. ¹¹ Awamũ je 'i ene upe:

“Ga remifutar imũ jaremanũ awi jarekyje'em ire jane oi jarejemogyau 'ga pyri.

¹² Mama'eay upe jane jemouagamũ nipo 'ga jane mogyi opoaawamũ anure 'wyrriaramũ akou.

Je najejui 'ga remiayuwa rũi 'jara 'gã nupe nipo 'ga najeremiyuwa rũi 'ga, 'jau.

¹³ 'Ga rerowiar awi nipo jane poiraiwi agawewi.

A'etea 'ga u'eawer imũ etee futat nipo mama'ea wapo.”

Aipoa jeremimome'ua. A'jea futat je amome'u.

¹⁴ Aipoa ki jeremimome'ufera emome'u ejemiayuwa 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga je'eg imũ je 'i ene upe: “Pejamue kasi 'ga je'ega mome'u are ne”, ere ki 'gã nupe, a'e je ene upe. Ee pejamue re nipo pejomomoirukat amũ Jejui 'ga rerowiar awi. ¹⁵ Eporowyky esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Eko esage nanẽ ki 'ga upe nũ. A'eramũ 'ga wowase enewaw ipe 'jau ene upe: “Ene 'ã jeremiayuw esagea futat. Ene a'jea futat jeje'ega eremome'u esage ekou. Ene a'jea futat ereporowyky esage jee”, 'jau nipo 'ga ene upe, ojeupe ene eporowyky esageramũ. 'Ga upe eporowykyau esage 'eramũ ene ejenosoue'em 'ga rowase ewaw ipe. 'Ga je'eg are etee ki 'gã emu'e.

¹⁶ A'eramũ ene ejep'e'au ajamue ma'e 'gã nui. Oje'eg tee 'gã mama'e are. NaJarejuwarete 'ga je'eg imũ rũi 'gã mama'e mome'u ajemogyau. Oje'eg ekoete te 'gã ajemogyau. Aipoa nia'wyrri Janeruwarete 'ga upe. Ajamue ma'e 'gã je'ega renupara 'gã Jarejuwarete 'ga rape awi opia ma'e 'gã te

poromū. ¹⁷ Sā'ā merua'yra miaro'o mateepawa. Nan tee futat ajamueara 'gā Jejuī 'ga rerowiar awi ajamomoirukari futari. Ajamue ma'e 'gā amū nera Imeneu. Ajepeja 'ga Firetu. ¹⁸ 'Gā ako opoit futat Jejuī 'ga rerowiar awi ai'i. Wemimu'efera 'gā nanē 'gā imomoirukaa ja'wyja'wy jui nū. “Ku'jywa 'ga ako amanū ma'efera 'gā weroo ywag ipe ai'i. A'eramū 'ga jane rejaa jane mogyau takyfet katy”, 'jau futatey 'gā 'upa o'meramū ajaupe. 'Gā amū 'gā nerowiaa. A'eramū 'gā ojemogyppygu'jape'ema Jarejuwarete 'ga ree. ¹⁹ A'ere 'ā jane nanarūi. Jane 'ā nipoiri futari Jejuī 'ga rerowiar awi. Sā'ā ae 'oga mŷjeteetea. A'eramū 'ā u'ara'ne'ema. Nan tee jane a'jea futat jane 'ga rerowiari. A'eramū jane jarepoire'ema 'ga je'eg awi. Jane 'ā 'ga remiayuwā. Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are 'gā amū nupe rakue. “Janejararete 'ga 'ā wemiayuwā okwaap.” 'Ga amū nipo 'jau: “Je 'ā Ku'jywa 'ga remiayuwā 'jara 'gā ki topoit futat mama'e tywera apo awi nanē nū”, 'jau.

²⁰ Ikaraemā kwai ma'e 'gā kwaiwete 'gā karaemā, 'gā jemi'waawa 'jau. Amumera nipo wesageayramū. Amumera nipo yty yrūnamū. A'eramū ae kūima'eeteete 'ga amū ojeupe iwaēmamū y'a esageay pype ojomojemi'waa. ²¹ Nan tee jane. Mama'e tywera apo awi jarepoir ire janeresagesager-amū jarejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo 'ga 'jau jane: “Pēnesagesage pējemogyau jee. A'eramū pēē 'awamū pejeporowykyarūmū jee. Jeku'i je tekou pē nee”, 'jau nipo 'ga jane, mama'e tywera apo awi jane poiramū.

²² Nakunumūū 'gā amū 'jawe rūi 'ā ereko, ki Timoteo. Ereapo kasi 'gā nemifutara ne. Mama'e tywera etee 'gā 'ā wapo ajemogyau. A'ere kasi ene nanarūi ne. Eko esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Jejuī Kristu 'ga erowiat ekou. Tekotee 'gā nee ejejukau esage ekou. Eta'waramū ekou 'gā nupe. Iywyter esage ma'e 'gā nipo e'i ajemogyau: “Je poar ape nanuara apou”, 'jau nipo 'gā Jarejuwarete 'ga upe jepi. A'eramū ene nanē nanuara apou 'gā 'jawe.

²³ Ereko kasi ajamue ma'e 'gā nee ne. Ajamue ma'e 'gā i'akwaawe'ema futat. Ni'akwaawi futari 'gā. A'eramū ene ekowe'em 'gā nee. Oje'egay ma'e 'gā te mīnamū. A'eramū ene ekowe'em 'gā nee. Kasi a'e pe 'gā ene muei ojee ne.

²⁴ Jarejararete 'ga remiayuwamū jane nanarūi. Nijamuei jane. Janepota'wa esage te jane jarejee. Sajamu'e esage te jane meeweī jarejamueapyou 'ga je'eg are. ²⁵ 'Gā amū nipo akou 'gā mu'jau tywet mama'e are. A'eramū ki ere 'gā nupe: NaJaneruwarete 'ga je'egarūi poa kūi. Eremu'e awi 'gā aipo are, ere ki 'gā nupe. Eje'eg esage etee 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā momoirukaa 'gā tywer awi, 'gā mojewya, ae mu'jaukaa oje'eg are nū. ²⁶ Mama'eukwaawa 'wyrīara nipo 'upa 'gā nee, mama'e a'je'ema apoara 'gā nee, 'gā mogyaukaa wemifutar imū etee. Sā'ā wyra'i rena, isea wukaja pype. A'eramū 'ā ae opoia jui. A'eramū 'ā owewiau awau. Nan tee futat mama'eukwaawa 'wyrīara 'gā pyygi, wyra'i 'jawe. A'eramū ene 'awamū 'gā pojekau jui nū, 'gā mu'akwaapa mama'e a'je are etee nū.

3

Mama'eay jesaukarawam

¹ Anure nipo mama'e teepaw enune kwaiwete mama'eay ijesakari Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe. Ejea'ar iki ekou aipo are. ² A'ea 'ara rupi nipo 'gā tyweramū. Auwara 'gā nipo ojee etee futat wea'aramū ajemogyau. Naajuee rūi futat 'gā nea'aramū ajemogyau. Ka'aranūū mono'ogara 'gā. Je te 'ā kūima'eeteetea 'jara 'gā mīnamū. “Je jeresage”, e'i 'gā numiamū. A'ere 'gā nia'wyrī ajemogyau, ajakurapara 'gā te ajemogy. 'Uwa 'ga je'ega miamū 'gā

nuenuwi futari. Oy eë je'ega miamū futat 'gā nuenuwi. Aipo 'gā niapyak-wafugi futari. Ojeupe mama'e muramū, “au'jete eremut jee”, 'jare'emamū ae poromū. A'e 'gā nopojeuwi futari Jarejuwarete 'ga. ³ Nojejuka esagei 'gā ajuee. Najemuaēmi futari 'gā ajuee. Ota'wae'emamū akou ajaupe. Ojoe'ēwu'jagara 'gā mīnamū. Nojemu'akwaawi 'gā mama'e tywera apoe'em are. Kamēsiete futat 'gā amara'ne ekoeteramū akou. Nafutari futari 'gā mama'e esagea. Mama'e tywera etee 'gā afutat. ⁴ Opytuna 'gā miamū futat 'gā omono ijukaukaa tekotee 'gā nupe. Aipo 'gā mama'e tywera etee wapo. “Je jeresagesage”, e'i nipo 'gā numiamū. A'ere 'gā nia'wryi ajemogyau. Aipo 'gā ojerowiarip ojee etee. Najarejuwarete 'ga muorypawāu rūi 'gā iapoi. Ojemuorypawamū etee te 'gā iapoi ajemogyau. ⁵ “Je 'ā Jarejuwarete 'ga remi-ayuwā”, e'i 'gā ajemogyau numiamū. A'ere 'gā o'meramū te 'gā 'i ajemogyau. Nuerowiari futari 'gā “Janeruwarete 'ga pājēeteetea” 'ea. A'eramū 'gā mama'e apowe'em Jarejuwarete 'ga pājē mū ajemogyau. Nanuara 'gā nui ki ejepe'a.

⁶⁻⁷ Amumera 'gā nipo kūjā 'akwaawe'ema 'gā nupe o'meramū akou. A'eramū nipo kūjāmera 'gā mama'e tywera apou akou. “Jetywerete je”, 'jau ekoete nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā okyjau 'me Jarejuwarete 'ga wi. “Kīā nipo je rereko tywerete”, 'jau ekoete nipo 'gā ojeupe. A'etea nipo 'gā nopoiri futari otywer awi. “Arowiat je kīā je'eg esagea”, 'jau nipo 'gā ojeupe numiamū. A'ere nipo naani. Ojemu'e 'me te 'gā ajemogyau 'gā je'eg are. Nuapoi 'gā mama'ea 'ga je'eg imū. A'eramū nipo i'me ma'e 'gā awau osou 'gā 'wyr ipe 'gā mu'jau o'me are. “Jeje'eg imū etee ekou mama'e apou 'eramū nipo nereoi mama'eukwaawa rapyaw ipe”, 'jau nipo 'gā o'meramū awau akou kūjāmera 'gā nupe. A'eramū nipo kūjāmera 'gā aipo 'gā je'ega rerowiaa futat. A'eramū nipo 'gā mama'e a'jea kwaape'ema futat. 'Gā 'mea etee nipo 'gā erowiaa ajemogyau. ⁸⁻⁹ Sā'ā ymā Moisesi 'ga je'ega Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat rakue, Egitu ywy pewara 'gā 'wryiara 'ga upe rakue. A'ere 'ā peuwara 'gā amū nafutari Moisesi 'ga remimome'ua rakue. Janesi 'ga, Jāmisi 'ga. Mīmera 'gā 'ā ifutare'ema rakue. 'Gā 'jawe futat aipoa i'me ma'e 'gā nafutari mama'e a'jea. A'eramū 'gā u'akwaawe'emamū ajemogyau. Opoit futat 'gā Jejui 'ga rerowiar awi. A'eramū nipo 'gā kamēsiete 'gā 'me kwaapa, 'gā 'akwaawe'ema nanē nū.

Timoteo 'ga mu'akwaapawet

¹⁰ A'ere 'ā ene nanarūi, ki Timoteo. Jeje'eg imū ki eko esage. Jerekoa ako ereesak ikue. A'eramū ene je 'jawerimū futat ekou. Erekwaa futat 'ā je'eawera. “Jejui Kristu 'ga je arowiat” 'ea 'ā erekwaa. Ajejuka esage je 'ā tekotee 'gā nee jepi. Jepota'wa 'ā je tekou 'gā nee jepi. “Tejereko tyweramū miamū 'ā je nopoiri 'ga rerowiar awi te'yina” 'ea 'ā erekwaa futat. ¹¹ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā je rereko tywerete ikue. Ātioki pe, Ikoniu pe, Listra pe. Mīmera amunaw ipe je rekoramū 'gā je rereko tyweretei ikue. A'ere Janejararete 'ga naje jukaukari 'gā nupe ikue. Aipoa 'ā erekwaa futat. ¹² Jarejuwarete 'ga remifutar imū jane rekoramū nipo Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā jane rereko tyweri futari a'jea futat. ¹³ Jejui 'ga 'awa ywy pe 'ga rut ja'wya'wyrāmū taetu nipo i'me ma'e 'gā tywereteramū ajemogyau, mama'e tywera apoara 'gā neewe. A'eramū taetu nipo 'gā ote'areteeteramū ajemogyau mama'e a'wrye'ema apoaramū. Ae mu'jau tyweaete nipo 'gā awau ajemogyau kwe pe. O'meramū ajemogyau 'gā nupe mīmer imū. Ojomoryteeu nipo 'gā ojomogyau. Imoryteepyrrera 'gā nipo ojepyka etee ojeupe i'me ma'efera 'gā nee.

¹⁴ A'ere 'ā ereko esage futat. Emu'jara 'gā je'eg imū etee futat 'ā ereko. A'ea mama'e a'je are etee futat ako ore ene mu'ei ikue. A'eramū ene

'awamū aipoa mama'e rerowiaa etee te ekou. ¹⁵ Enewujawe 'ā ojemu'e Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'eramū 'ā ene 'ga je'ega kwaapa katu katu futat. Jarejuwarete 'ga je'eg are jarejemu'e re jane 'ga remifutara kwaawi, “aejekatu'oga Janeruwarete 'ga afutat” 'ea 'ā erekwaap. “Jeju Kristu 'ga werowiar ire, ae katu'ok” 'ea 'ā erekwaap nanē nū. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane mama'e a'je kwaawi. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane jarejeapyoramū jaretywer are. A'eramū jane jaretywera reru'arasiga, jarepoia jui. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane 'ga remifutara kwaawi. ¹⁷ Aipoa 'ga je'ega kwaaw ire taetu 'ga remiayuwa 'gā neko esagei 'ga upe. Mama'e esagea etee futat iapou ajemogyau 'ga je'eg imū etee futat. Tekotee 'gā nanē imu'jau ee nū.

4

¹ Morogyta esagea etee ki emome'u ekou 'gā nupe najueje etee, a'e je enee, ki Timoteo. Jarejuwarete 'ga remianuwamū je 'i enee, Jeju Kristu 'ga remianuwamū nanē je 'i enee nū. Anurenure'i nipo Jeju 'ga ruri ojewya nū, 'wyriarareteramū ae upe. Aipoa 'ara rupi nipo 'ga ae resaka 'ūina. Amanū ma'efera 'gā nanē nū nipo 'ga imū'jau tywy awi imowywya wowase. Najueje etee futat nipo 'ga jane resaka 'ūina. A'eramū futat nipo 'ga ae mepyau, ae rekwawera mepyau ae upe. 'Ga rerowiaaramū jane 'ga je'ega renuwi jarejemogyau. A'eramū 'ga jane monou jane mogyau ojepyri. Poromū futat janerepya. 'Ga rerowiare'ema 'gā nuenuwi futari 'ga je'ega ajemogyau. A'eramū nipo 'ga 'gā monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Poromū futat 'gā nepya. ² A'eramū je 'jau enee: Morogyta esagea ki emome'u pāwē pāwē 'gā nupe, a'e je enee. “Werowiaramū Jeju 'ga ae katu'ogi”, ere ki ewau ekou 'gā nupe. “Werowiaara 'gā 'ga weroo ywag ipe ojepyri”, ere ki 'gā nupe. “Werowiare'ema 'gā te a'jee 'ga omonoukat mama'eukwaawa rapyaw ipe”, 'jau ki ene imome'wau 'gā nupe. Aipoa ki emome'u 'gā nupe najueje etee futat. Ee iporenuwiwet ma'e 'gā nupe, ee iporenuwiwere'ema 'gā nupe nanē nū 'jau. Mama'e tywera apoara 'gā nupe ki ere: “Mama'e tywera apoa nia'wryri Janeruwarete 'ga upe”, ere ki 'gā nupe. “Au'je mama'e tywera apo re”, ere ki 'gā nupe. “Pejemogy esage ki 'ga upe”, ere ki 'gā nupe, efuakaramū. Jarejuwarete 'ga je'eg are 'gā mu'jau ekou. 'Gā amū nipo ikwaape'ema. A'eramū ene 'gā mueapyou esage ee. ³⁻⁴ Anure nipo 'gā porenuwiwere'emamū 'ga je'eg a'je are. A'eramū nipo 'gā wemifutara etee iapou. Morogyta tee are te nipo 'gā ojemu'jau. A'eramū nipo 'gā morogyta ymaner are moromu'jara 'gā majatykau ojee. Niporenuwiweri 'gā morogyta a'je are. ⁵ A'ere 'ā ene nanarūi, ki Timoteo. E'akwaaw imū ki eata ekou kwe pe. Ejemouag iki ekou ejereko tywera upe, mama'ey upe 'jau. Morogyta esage mome'wara 'ā ene. A'eramū ki ene ewau kwe pe ekou morogyta esage mome'wau 'gā nupe. Ymā te ako Janeruwarete 'ga ene muēmi ene moporowykyaukaa ojeupe ikue. A'eramū ene 'awamū ewau 'ga porowykya etee futat iapou ekou 'ga upe. 'Ga remifutara apou katu katu futat 'ga upe, imateepapa katu katu futat 'ga upe.

⁶ Je naporowykyu'jawi 'awamū. Anurenure'i nipo 'gā nuri je jukau. Owaēm ja'wyja'wy 'gā je jukaawa upe 'awamū. ⁷ Aapopap katu katu je, nan iki eapo, jee 'jawera. Naetygi'i futari je ape. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat ako je oi kwe pe mama'e apou ikue. A'eramū 'gā je rerekou tyweaete agawewi ikue. A'etea je napoiri futari Jeju 'ga rerowiar awi ikue. ⁸ A'eramū nipo 'ga ojepyri je waēmamū Janeararete 'ga 'jau jee: “Je 'ā amuesage ene imogou. A'eramū ene 'awamū ejesagesageramū jee”, 'jau nipo 'ga jee 'gā nowase ywag ipe. Wowase ae majatykaaw ipe nipo 'gā

aipo 'jau jee. Janejararete 'ga 'ā esagesage futat. Janereko esagea 'ga wesak katu katu futat. 'Ga 'ā jane kwaap. A'eramū nipo 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe: “Je 'ā akatu'ok pēē, pē muesageu pē mogyau. A'eramū pēē 'awamū pejesagesageramū pejejemogyau jee”, 'jau nipo 'ga wemiayuwamū janee. Naje upe etee rūi nipo 'ga aipo 'ga 'i. Ojewyra rapesakara 'gā nupe nanē futat 'ga 'i nū: “Ene 'ā eneresagesage jee”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe. Ojee iporomutat ma'e 'gā nupe juejue futat aipo 'jau.

“Ejor iki kamēsīete”, 'ga 'eawet

⁹ Ejor iki je resaka kamēsīete, ki Timoteo. Jeirū 'gā oopap je wi ai'i. ¹⁰ Demas 'ga okaraemā mono'og are etee ea'at. A'eramū 'ga weateeramū je wi. Ajepeja amunaw ipe 'ga oi je wi, Tesarūn ipe 'ga oi je wi. Kresēte 'ga awau Garasi ywy pe. Tito 'ga awau Dalmacia ywy pe. ¹¹⁻¹² Tikiku 'ga te aje je omono Efesu pe ai'i. Luka 'ga etee akou 'au je pyri. A'eramū ene ewau Maku 'ga rekaa. A'eramū ene 'ga rekoa 'ga rerua jee 'au, je poaawamū. ¹³ Pejejua ki jeraity poakuwuaa perut jee. Troate pe je ejari ai'i, Kapu 'ga rog ipe ai'i. A'eramū pēē erua jee. Teka'arana je afutat te 'yina. Wyra pir are ikwasariipyrrera taetu je afutat te 'yina. A'eramū ki pēē erua jee.

¹⁴ Itaju are oporowyky ma'e 'ga je rereko tywerete ikue, Aresāri 'ga ikue. Anure te nipo Janeruwarete 'ga je repyari. ¹⁵ A'eramū ki ene ejea'gwau 'ga wi. Kasi a'e pe 'ga ene rereko tyweretei ne nū. Nafutari 'ga janeporogytaa.

¹⁶ 'Wyriara 'ga upe 'gā amū je rerur ypyrauwe futat 'gā jepe'apawi je wi ai'i. Nitywi'i futari 'ga amū “nuapoi 'ga mama'e tywera” 'gā nupe 'jara 'ga amū je pyri ai'i. Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā miamū futat ojepe' aupap je wi. A'ere je nafutari Jarejuwarete 'ga 'gā nerekō tywera ee. “Erereko tywet kasi 'gā je rejaawer are ne, Kiapi'ni”, a'e je 'ga upe. ¹⁷ A'ere 'ā Janejararete 'ga te 'ga reko'i je pyri. A'eramū 'ga je jukaukare'ema 'gā nupe. Opājēa 'ga amut jee. A'eramū je tewau morogyta esage mome'waupap judeue'ema 'gā nupe kwe pe ikue. A'eramū 'gā kwaiwete je rerekou tyweaete ikue. “Siesak 'ga pōira Jeju'i 'ga mome'u awi 'jau”, 'jau 'gā ajaupe ikue numiamū. ¹⁸ A'ere nipo Janejararete 'ga je a'gui 'gā nui. Anure nipo 'ga je rerawau peu ojeypyri, ywag ipe. A'eramū 'gā je pyyke'ema futat. Ma'eramū 'ā jane 'i 'ga upe: “Ene 'ā pājēreteretea. Ene 'ā eneresagesage”, jane 'i Jarejararete 'ga upe jepi. Namutamutar iki sa'e 'ga upe jarejemogyau.

¹⁹ “Jarujete te pēē? e'i Paulo 'ga pē nupe ai'i”, ere ki jarepytuna 'gā nupe. Prisira ēē, Akira 'ga, Onesifuru 'ga pytuna 'gā. Mīmēra 'gā nupe je teje'ega monoi 'gā futaa. ²⁰ Erasto 'ga opyta Korītu pe ikue. Trofimū 'ga ojero'wu. A'eramū je 'ga rejaa Miretu 'jaw ipe ikue.

²¹ Kamēsīete ejoroweramū ejua kamēsīete je resaka. 'Ara ro'ysagūū renunewe ki ejot je resaka.

Janerewirera 'gā, Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā juejue oje'ega monou enee, ene futaa. Eupuru 'ga, Prutēti 'ga, Lino 'ga, Krautiu 'ga, tekotee 'gā nanē nū. Mīmēra 'gā oje'ega monou enee, ene futaa.

²² Afutat je Jarejararete 'ga rekoa ene pyri, ki Timoteo. 'Ga resagea pē nerekoa nanē je ifutaa nū.

Kweramū etee jeremimome'ua.

Tito

Tito 'ga nanē Paulo 'ga remimu'efera nū. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'ga upe rakue. 'Ypō'ō me Tito 'ga rekoramū Paulo 'ga ka'arana kwasiari 'ga mu'akwaapawamū mama'e are. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou enee, ki Tito. Janeruwarete 'ga remiayuwa je. Jejuī Kristu 'ga je mono kwe pe oje'ega mome'waukaa 'gā nupe ikue. Ymā te ako 'ga jemuēmi werowiare'ema 'gā nui ikue, je mogou omome'waramū 'gā nupe ikue. Jarejuwarete 'ga remimū'ēmera 'gā nupe omome'waramū ako 'ga je mogoi ikue. "Emu'e 'gā je ree, je rerowiar ywyapiukaa 'gā nupe", 'jau Jejuī 'ga jee ikue. "Jeje'ega a'jea futat. A'eramū ene jeje'eg a'je are etee 'gā mu'jau", 'jau 'ga jee ikue. ² A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. Ni'mea'uweri 'ga. A'eramū jane a'jea futat 'ga rerowiaa. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue, ywy apoe'ema'uwe rakue: "Teja'yra 'ga rerowiaaramū je 'au futat 'gā muri 'gā mogyau tejepyri nakwaparimū warāu rūi", 'jau 'ga ojeupe rakue. Aipo 'ea jane 'ā sirowiat jarejemogyau. ³ Ymā te 'ga aipo 'jau rakue. A'ere 'ga 'awamū je monoi wemifutara 'ara rupi imome'waukaa jee: "Wa'yra 'ga rerowiaaramū 'ga ae katu'ogukari wa'yra 'ga upe. A'eramū nipo 'ga ikatu'ogipyre'ra 'gā nerawaukaa oje'wyr ipe", 'jau je 'ā tekou imome'wau. Janeruwarete 'ga ae katu'okararetea. 'Ga futat je monou aipo mome'waukaa pāwē pāwē 'gā nupe. A'eramū je 'ga je'eg imū etee futat tewau imome'wau kwe pe 'gā nupe ikue.

⁴ Ene upe je ka'arana kwasiari, ki Tito. Jejuī Kristu 'ga 'ā jane sirowiat. A'eramū ene jera'yra 'jawe ekou jee. Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. 'Ga ra'yra 'ga 'ā, Jejuī 'ga ae katu'okara. 'Gā nesagea ene rerekoa je afutat, ki Tito. Ene mopy'ata'waa nanē je afutat nū.

Kreta pype Tito 'ga rekoī

⁵ Peu jarekou ako jane jareporowykya nimateepawi ai'i. A'eramū ako je ene momytau 'ypō'ōū pype ai'i, jareporowyky mateepaawamū ako je ene momytau peu ai'i. "Au etee eko ra'ne. Nimateepawi we jane jareporowyky, 'au Kreta pe", 'jau ako je enee ai'i. "A'eramū ene ewau kwe pe amunawa moyka 'ga amū ene imogou 'wyrriaramū Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe", 'jau je ako enee ai'i. A'eramū ki ene, 'ga amū mogo enune, ejea'aramū jeje'eg are. "Ako esage ma'e 'ga etee futat ene imogou 'wyrriaramū 'gā nupe", 'jau ako je enee ikue. A'eramū je 'awamū imonou'japa ikwasiaa ka'aran are enee aipo 'jau etee futat nū. ⁶ "Nia'wyrī 'ga", 'ga upe 'gā 'eramū kasi eremogo 'ga 'wyrriaramū 'gā nupe ne. Ako esage ma'e 'ga etee futar iki emono imogou 'wyrriaramū 'gā nupe. Aipo 'ga remirekoa ki majepe'i etee futat. 'Ga ra'yra 'gā nanē ki Jejuī 'ga tuerowiat nū. A'eramū ki 'ga ra'yra 'gā ojeupe 'ga je'egamū 'ga je'ega renupa etee. A'e 'gā naerofeni futari. Nitywi futari nipo 'ga amū erofen ma'eramū: Erofen 'ga ra'yra 'gā 'jara 'ga amū nipo nitywi futari.

⁷ Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'gā Janeruwarete 'ga porowyky rerekwara futat. A'eramū 'gā a'eramū namama'e tywera apoara rūi futat. Ojee ojerowiaraip ma'e 'gā kasi eremono 'gā nupe ne. Imara'ne ma'e 'gā kasi eremogo 'gā nupe ne. Kawīajaiwa 'wara 'gā nanē ene imogowe'em nū. Ajanupāara 'gā, ka'aranūū mono'og are etee ea'at ma'e 'gā. Mīmera 'gā nanē

kasi eremogo 'gā nupe 'wyriaramū ne. ⁸ Oje'wyr ipe 'gā mo'wy'wyara 'gā, mama'ea ajaupe imonoara 'gā. Mama'e esage apoara 'gā. Mama'e tywera apo awi ojemu'akwaap ma'e 'gā. Janeruwarete 'ga remifutara apoara 'gā. Mīmera 'gā etee ki emogo 'wyriaramū 'gā nupe. ⁹ Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'eramū 'gā 'wyriara 'gā Janeruwarete 'ga je'eg imū etee futat ajemogyau mama'e apou. Jejuu 'ga je'ega nanē a'jea futat nū. A'eramū ki 'wyriara 'gā 'gā je'eg imū etee futat 'gā mu'jau, Jejuu 'ga rerowiaara 'gā mu'jau. A'eramū 'gā a'jea futat ojemogypyka Jejuu 'ga ree, 'ga je'ega kwaaw ire. A'eramū nipo 'gā aku'iramū akou 'ga ree. A'eramū 'gā 'ga rerowiar awi opoire'ema futat. 'Gā amū te nipo ajee 'ut 'gā mu'jau tywet morogyta are. Namu'ei 'gā 'gā mama'e a'je are. A'eramū ki 'wyriara 'ga toje'eg 'gā nupe: Neremu'earū 'gā mama'e a'je are. A'eramū ene 'gā mu'jawarū'e'em, te'i ki 'ga 'ga upe. A'eramū nipo 'ga aipoa ojeupe 'ga 'eramū maran gatu opoire'ema otywer awi.

¹⁰ Kwaiwete 'gā Jejuu 'ga rerowiaru rakue numiamū. A'ere 'gā 'ga rerowiaraiwi etee. 'Awamū 'gā nuenuwi futari Jejuu 'ga je'ega. Nopoiri futari 'gā janeypy remimome'ufer awi. Morogyta ymaner are etee futat 'gā 'gā mu'ei ajemogyau. Ymā te janeypy jemogyi Moisesi 'ga je'eger imū etee futat rakue. A'ere jane 'awamū jane jemogyi Jejuu 'ga je'eg imū etee futat. A'ere 'gā amū 'i 'gā nupe: "Naani. Peapo awi nanuara. Moisesi 'ga je'eg imū etee futar iki peko", 'jau futatee 'gā 'gā nupe 'gā moryteeu. ¹¹ A'eramū ene 'jau 'gā nupe: "Peapo awi nanuara", ere ki 'gā nupe. "Au'je 'gā mu'e re morogyta ymaner are", ere ki 'gā nupe 'gā momika. Kasi a'e pe 'gā 'gā moryteei, 'gā pytuna 'gā neewe ne. A'eramū enuparera 'gā 'jau ajaupe ne: "Awŷja sipo morogyta a'je omome'u janee?" 'jau 'gā ajaupe ne. "I'me nipo 'ā Paulo 'ga akou janee", 'jau 'gā ajaupe ne. Nokwaawi 'gā morogyta a'je mome'wara 'ga. "Mō 'ga gatu nipo morogyta a'jea omome'u akou janee?" 'jau 'gā ajaupe ne. A'eramū 'gā amū opoia Jejuu 'ga rerowiar awi ne. Najemuaēmi morogyta 'me mome'wara 'gā ajuee. Ka'aranūū are etee te 'gā jemuaēmi. Ka'aranūū mono'og are etee te 'gā jamu'ei. A'eramū ene 'gā momika esaka nanuar awi.

¹² Ymā te Kreta pewara 'ga amū, ipojeuwipyra 'ga amū, opytuna 'gā mome'wau rakue. "Ypō'ōūū pypewara 'gā najuejue etee futat i'me ma'ea. Imara'ne ma'e 'gā nanē nū. Iwewue ma'e 'gā nanē nū. Nipy'araypari agawewi 'gā. A'etea 'gā ojemi'waruuarete futat", 'jau 'ga opytuna 'gā mome'wau rakue. ¹³ A'jea futat 'ga remimome'ufera. Peuwara 'gā nia'wyrī futari. A'eramū ki ene 'jau 'gā nupe: "Au'je mama'e tywera apo re. Pepoit pejetywer awi", ere ki 'gā nupe eje'ega moywrafena'i futat. A'eramū nipo 'gā aipo ojeupe 'eramū opoia otywer awi. A'eramū nipo 'gā Jejuu 'ga rerowiaa ete nū. ¹⁴ "Peapyka kasi morogyta ymaner are", ere ki 'gā nupe. "Peapyka awi Jejuu 'ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā je'eg are ne", ere ki 'gā nupe. "Au'je pejeapyka re 'gā 'me are", ere ki 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā 'gā 'me rerowiaru'jape'ema. ¹⁵ Esage ma'e 'gā nipo ea'at mama'e esage are etee futat. A'ere nipo ia'wyre'ema 'gā mama'e tywer are etee 'gā nea'aramū. 'Gā Janeruwarete 'ga rerowiar'ema. A'eramū 'gā mama'e tywer are etee wea'aramū ajemogyau. Ymā 'gā 'ā mama'e esage apo kwaawi futari rakue. A'ere 'gā mama'e tywera etee iapoi. 'Awamū 'gā nokwaawu'jawi futari mama'e esage apoa. Apokwaap 'gā mama'e tywera apoa. ¹⁶ "Jarejuwarete 'ga je akwaap", 'jau futatee nipo 'gā. A'ere naani. Nuenuwi futari 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū 'gā na'ga remiayuwa rū. Imara'ne ma'e 'gā. A'eramū 'gā mama'e esage apowarū'e'em futat. A'eramū 'gā a'eramū a'je'em are etee ajamu'jau.

2

Jarejuwarete 'ga remifutar are ki emu'e 'gã

¹ A'ere 'ã ene nanarũ, ki Tito. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee futat 'ã ene 'gã mu'jau, Jeju 'ga rerowiaara 'gã mu'jau. Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'eramũ ene a'e are etee futat 'ã 'gã mu'jau. "Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'eramũ ki pẽe 'ga je'eg imũ etee futat pejemogyau esage", 'jau ki ene 'gã nupe. ² Ene 'ã 'gã nupe oje'eg ma'eramũ. 'Gã 'ã Jeju 'ga rerowiaar yaua. 'Awamue te 'ã 'gã Jeju 'ga rerowiari rai'i. Nokwaawi we 'ã 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramũ ene 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are. Sawa'efera 'gã we futar iki emu'akwaap aipo are. "Kawãjajaiwa kasi pe'u ne", ere ki 'gã nupe. "Pejemuarũ ki pejewau pejeporogytau 'gã nupe. Nakunumĩ arũ pẽe. Sawa'ea pẽe. A'eramũ pẽe pejemuwawapia futat pejeporogytau 'gã nupe", 'jau ki ene 'gã nupe. "Pejemu'akwaaw iki pejemogyau mama'e tywera apo awi. Perowiar iki Jeju 'ga", ere ki 'gã nupe. "Pejejuka esage ki pejemogyau Jeju 'ga rerowiaara 'gã nee", ere ki sawa'efera 'gã nupe. "Mama'e tywera pejejeupe ijesaokaramũ kasi pepoit Jeju 'ga rerowiar awi ne", ere ki sawa'efera 'gã nupe.

³ Wãiwĩmera 'gã nanẽ ki emu'akwaap ee nũ: "Pe'je pejemogyau esage Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee. Pejuago'o kasi ne. Pejekawãjajaiwa 'wawe'ema nanẽ pejemogyau. Mama'e esage etee ki peapo 'ga upe. A'eramũ ipyaufera kũjã 'gã ojemu'jau ajemogyau pẽ nee mama'e esage pẽe iaporamũ", ere ki wãiwĩmera 'gã nupe. ⁴ "Pẽe futat ipyaufera 'gã pemu'e mama'e are. Pejejuka esage ki pejemen are, pejeja'yr are nanẽ nũ, pe'je ki ipyaufera 'gã nupe", ere ki wãiwĩmera 'gã nupe. ⁵ "Pejemu'akwaaw iki mama'e tywera apo awi. Peko kasi pejejomena ne. Pejeje'wra mogatyrũ are etee pejemogyau pejeporowykiau. Pejemena je'ega renupa etee. Nan pejemogyramũ nipo wã 'i pẽ nupe: Janeruwarete kã je'ega esage futat ra'e, te'i wã pẽneko esage resaka 'jau, pe'je ki ipyaufera 'gã nupe", ere ki wãiwĩmera 'gã nupe.

⁶ Kunumĩũũ 'gã nanẽ ki emu'akwaap nũ. "Pejemu'akwaap pejemogyau mama'e tywera apoe'em are", ere ki 'gã nupe.

⁷ Ene futar iki ejeko esagea eesaukat 'gã nupe, ki Tito. A'eramũ 'gã ene ree futat ojemu'jau. Ene resaka 'gã ene 'jawe etee futat tajemogy 'jau. Ejemuarũmũ ekou 'gã mu'jau. Morogyta esage are 'gã mu'jau ki eporogytau esage etee ekou. Ejemuawapia futat eporogytau 'gã nupe. ⁸ Morogyta a'je are etee futat ene 'gã mu'jau. A'jeteetewi ene imome'uramũ tekotee 'gã najane ago'oa'uweri. A'eramũ nipo jane ago'arera 'gã ojenosõu ajemogyau ene wi mama'e esage ojeupe ene imome'uramũ.

⁹ Ajaupe oporowyky ma'e 'gã nupe nanẽ ki ere: "Peenuw etee ki pejerekwara 'gã je'ega. Pejeporowykiau esage 'gã nupe, 'gã nemifutar imũ", ere ki 'gã nupe. "Mama'ea eapo jee ejeupe 'gã 'eramũ ki najefuweri je ee nũ'ũ", ere kasi 'ga upe ne. ¹⁰ "Peje'wryiara 'gã karaemã rerawawe'em nanẽ pejejeupe nũ", ere ki 'gã nupe. "Pejejuka esage etee ki pejejara 'gã karaemã are. A'eramũ 'ga, 'esagesage je upe oporowyky ma'e 'ga', 'jau pẽ nupe. 'Namuna'ywa rũi 'ga. Jeremiayuw esage 'ga te', 'jau nipo 'gã ojerowiaa pẽ nee. Pẽporowyky esage resag ire, 'Jeju 'ga rerowiaara 'ga. A'eramũ 'ga oporowykiau esage jee', 'jau nipo 'gã ojerowiaa pẽ nee. 'A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. 'Ga 'ã 'gã katu'oka futat. A'eramũ 'gã natekotee 'gã 'jawe rũi', 'jau nipo 'ga ojeupe, jane katu'okara 'ga ree wea'aramũ", 'jau ki ene 'gã nupe.

¹¹ Ymā te Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Jeporomutamutat je wyy pewara 'gā nee. A'eramū je teporokatu'ogiweramū 'gā nee”, 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. “Gā katu'og ire 'gā tarut imogyau 'au tejepyri 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga wa'yra 'ga mua 'au wyy pe jane katu'ogukaa 'ga upe. ¹² “Jera'yra 'ga amanū pē katu'okawamū. A'eramū pēē 'awamū 'ga rerowiaa. 'Ga rerowiar ire pejemogyawe'em 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe. A'eramū pēē 'ga rerowiare'ema 'gā nemifutara apowe'em. Pejemu'akwaap pejemogyau pejejetee mama'e tywera apoe'em are. Pejemogy esage etee. Jeje'eg imū etee pejemogyau mama'e apou”, 'jau Janeruwarete 'ga janee rakue, jane mu'jau jane jemogy esage are rakue. ¹³ Janeruwarete 'ga pājēeteetea futat tekotee 'gā pājē apyraapa. Anure nipo 'ga Jejui Kristu 'ga mojewya 'ga mua wyy pe nū, jane katu'okara 'ga mojewya nū. 'Ga rura rapesaka jarejemogyau. A'eramū jane 'ga jewyramū nipo jareku'iramū 'ga ree jarejemogyau. “Nitywi 'ga amū 'ga resage 'jawe”, 'jau nipo jane 'ga upe. “Nitywi pājērete 'ga amū 'ga 'jawewara”, 'jau nipo jane Jejui 'ga resaka, 'ga renyfuga 'ga ruramū. ¹⁴ Jejui Kristu 'ga 'ā poromū ojejukaukat 'gā nupe ae katu'okawamū rakue. Amanū 'ga janetywera mepyyau rakue. Janetywera moiawamū 'ga manūi janee rakue. Amanūmū 'ga jane pireita janetywer awi rakue. Amanū 'ga wemiayuwamū jane muawamū ojeupe rakue. Mama'e esage apoaramū jane jemogya 'ga afutat. A'eramū 'ga amanūmū jane mogyyau mama'e esage apoaramū.

¹⁵ Jejui 'ga rerowiaara 'gā emu'e aipo are, ki Tito. Mama'e esagea etee ki epoukat 'gā nupe. Mama'e tywera 'ga amū iaporamū ki ere 'ga upe: “Aipoa nia'wyyri Janeruwarete 'ga upe. Peapo awi nanuara”, ere ki 'ga upe. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee ene rekoramū 'gā ene ago'wawarū'em.

3

Mama'e esage apo are ki emu'e 'gā

¹ Emuea'ar iki Jejui 'ga rerowiaara 'gā jeje'eg are. “Peenuw iki 'wyyriararete 'ga je'ega”, ere ki 'gā nupe. “Wyyria'ri 'ga je'ega nanē ki peenup nū. Mama'e esagea eapo jee ejeupe 'ga 'eramū iapou etee futat 'ga upe”, ere ki 'gā nupe. ² “Peago'o nanē kasi 'gā amū pejemogyau ne. Pejemara'ne'emamū nanē pejemogyau. Pejejukau esage nanē pejejee najuejue etee nū. Pejeta'waramū pejemogyau 'gā nupe najuejue etee”, ere ki 'gā nupe. ³ Ymā te ako jane Jejui 'ga rerowiaare'ema 'gā 'jawe etee futat jane jemogyi ikue. Jejui 'ga rerowiare'ema janetywereteramū jarejemogyau. Jare'akwaawe'emamū ako jarejemogyau ikue. Nianuwi futari ako jane 'gā amū je'ega ikue. Jarejuwarete 'ga je'ega miamū ako jane ianupe'ema ikue. Jarejemifutar imū etee futat ako jarewau mama'e apou ikue. Jarejee etee ako jarejea'aramū ikue. Jarejeupi etee futat ako jarewau jarejemaku'iu ikue. Jaremara'neramū ako jarejemogyau 'gā nee ikue. 'Gā nanē ako amara'neramū jane ree ikue nū. 'Ga karaemā resakawe ako jane 'jau jarejeupe ikue: “Maran ajee je jēmī najetywi nanuara pyu 'ū?” 'jau ako jane jarejemogyau jarejeupe ikue. ⁴ A'ere ako Janeruwarete 'ga 'awamū 'ga jekwaawukari janee ai'i. Janeruwarete 'ga 'ā jane katu'okararetea. Esagesage te 'ga. Iporomutat te 'ga jane ree najuejue etee. ⁵⁻⁶ Ajemuaēm te 'ga jane ree. Najaneremiapofer esage are rūi futat 'ga jane katu'ogi rakue. Ajemuaēm te 'ga ae ree. A'eramū 'ga a'eramū jane katu'oka. Werowiarāmū Jejui 'ga jane katu'ogi jane pireita janetywer awi. Sā'ā ae u'ar yau ma'eramū mama'e tywera apoe'ema. Nan tee futat jane jemogyi 'ga rerowiar ire, 'ga jarepirei ree. A'eramū jane u'ar yau ma'e 'jawe jarejemogyau 'ga rerowiar ire 'ga upe. Jarey awi jare'aa ppy jane

jarejuwa 'ga ra'yra futat. A'ere jane Jejui 'ga rerowiar ire u'aru'jap ma'e 'jawe nũ. A'eramũ futat Jarejuwarete 'ga ra'yramũ jarejemogyau. Wa'yraarete 'ga rerowiaaramũ 'ga jane mogyau wa'yramũ. 'Ga 'Agesagea jane mogyau 'ga ra'yramũ 'ga upe. 'Awamũ 'ga U'agesage mua janee. Nakate'emi futari Janeruwarete 'ga janee. Mama'e esage te 'ga amut janee. U'agesagea miamũ futat 'ga amut janee, Jejui Kristu 'ga jane pirei re. Meewe'i a'eramũ miamũ 'ga 'Agesagea jane monoi jane katu'oka jane rerekou. ⁷ Janeruwarete 'ga iporomutat nanimenime jane ree. Ipota'wa 'ga akou janee. A'eramũ 'ga jane katu'ogukaa Jejui 'ga upe. Jarekatu'og ire jarejemogyau iky'ae'ema 'jawe futat 'ga upe. A'eramũ nipo 'ga 'jau janee: "Pëë 'ã pënesage jee. A'eramũ nipo je anure pë mua 'au tejeypyri pë mogyau nakwaparimũ warãu rũi futat", 'jau nipo 'ga janee. A'eramũ jane 'ga pyri jareo rapesaka jarejemogyau. ⁸ A'jea futat jeremimome'ua.

A'eramũ ene Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'jau najuejue etee futat aipo are. A'eramũ 'gã mama'e esagea etee iapou ajemogyau. Mama'e esagea etee iapo re nipo 'gã jopoari ajemogyau.

⁹ Amumera 'gã Jarejuwarete 'ga je'eg are ajamueara te. A'ere kasi 'gã ereje'egauwar ine. Opytunera 'gã je'eger are 'gã jamuei. Moisesi 'ga remik-wasiarer are nanë 'gã ajamueu nũ. Ajamue ekoete futat 'gã ajemogyau. A'eramũ ene 'ga je'eg are eapyakawe'em. ¹⁰ Amumera 'gã nipo Jejui 'ga rerowiaat 'mea te. 'Gã nipo ajamu'jau mama'e amutee are. "Simojo'ok 'gã ajau jarejee 'jau", e'i te nipo aipo 'gã. A'eramũ ki ene eje'ega moywyräfena nanuara 'gã nupe, 'gã momika nanuar awi: "Au'je 'gã mu'e re mama'e tywer are", ere ki 'gã nupe. 'Gã pige'emamũ, eje'ega moywyräfenu'japa 'gã nupe nũ. Mukũi etee eje'ega moywyräfena esaka 'gã nupe. Jui 'gã pige'emamũ ekou'jape'ema 'gã nee. ¹¹ Aipo 'gã nia'wryi futari. Opoit futat 'gã mama'e esage apo awi. 'Ga nemiapofet tywera resag ire ene 'gã kwaapa. "Nia'wryi futari 'gã na'e", 'jau ki ene 'gã jekatu'oge'emamũ.

¹² Anurenure'i te nipo aje je kũima'e 'ga amũ monoi peu ene py'rau. Maranamũ nipo Artemas 'ga. Maranamũ te nipo Tikiku 'ga. Nakwaawi katu we je tejemimonorama 'ga. A'eramũ ki ene ejeupe 'ga waëm ire ekwapa kamëšite ajepeja amunaw ipe, Nikopo 'jaw ipe je rekoa. Peu futat nipo je oi amana magwapa aipo amunaw ipe.

¹³ Janepytuna 'gã amũ nipo awau watau ene wi. A'eramũ ene mama'e mũ monou 'gã nupe 'gã nemirerooramũ. Ajepeja 'ga rera Zena. Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga, Zena 'ga. Ajepeja 'ga rera Aporua.

¹⁴ Jarepytuna 'gã ki emu'e jarejemogy esage are. "Mama'e esagea peapo pejejemogyau", 'jau ki ene 'gã nupe. "Pejekaraemã ki pemono amũ ikaraemã'e'ema 'gã nupe", ere ki 'gã nupe. "A'ere kasi pemono amũ iwewue ma'e 'gã nupe. Kasi a'e pe taetu 'gã wewue jerani etee 'gã nee ne", ere ki 'gã nupe.

¹⁵ 'Auwara 'gã, je pyriwara 'gã, oje'ega monou enee, ene futaa. Je nanë teje'ega monou enee nũ. A'eramũ ki ene oreje'ega mome'wau orejekoty'aawa 'gã nupe, Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe.

Jarejuwarete 'ga resagea ene rerekoa je afutat.

Kweramũ etee jeremimome'ua.

Firemō

Ymā te 'gā jamuri wemifajamū rakue. A'eramū imuripyrrera 'ga oporowykiau akou amuarera 'ga upe. A'ere 'ga muarera 'ga nomepyi 'ga. 'Ga mojemī'waa etee, 'ga muaityau etee nanē nū. Amumē imuripyrrera 'ga amū oka'jama amuarera 'ga wi. A'eramū 'ga muarera 'ga oje'ega monou kwe pe 'gā nupe: “Jeremifaja 'ga oka'jam je wi. 'Ga resaka ki pepyyk 'ga jee, 'ga mua imojewya jee nū”, 'jau 'ga oje'ega monou kwe pe 'gā nupe. A'eramū 'ga resakara 'gā 'ga pyyka, 'ga monou imojewya 'ga muarera 'ga upe nū. A'eramū nipo 'ga waēm ire, 'ga muarera 'ga 'ga rerekou tyweaete, 'ga nupānupāu, 'ga jukawaipa.

A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou Firemō 'ga upe. Firemō 'ga remifaja 'ga oka'jam 'ga wi rakue. Oka'jam ma'e 'ga rera Onesimu. Oka'jam ire Onesimu 'ga awau owaēma Paulo 'ga pyri. A'eramū Paulo 'ga Jejuī 'ga mome'wau 'ga upe. A'e renupawe 'ga Jejuī 'ga rerowiaaramū akou. A'eramū Paulo 'ga 'ga monou imojewya 'ga muarera 'ga upe. 'Ga futat koa ka'arana ikwasariipyrrera weroo ojara 'ga upe rakue.

¹⁻² Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou enee, ki Firemō. Timoteo 'ga ako je pyri. 'Ga 'ā janerewirera. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou ene upe. Ene 'ā orejekoty'aawa futat. Ene nanē 'ā ereporowyky ore 'jawe, Jejuī 'ga mome'wau ore pyri. Eneroga pype Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ajatykau awau 'ga muorypa. A'eramū ore 'gā nupe nanē ka'arana kwasiaa imonou nū. Jarejenyra ēē upe, Afia ēē upe, nanē ore imonou nū. Akipu 'ga upe, jarejepyri oporowyky ma'e 'ga upe nanē ore imonou nū. Akipu 'ga nanē 'ā jane 'jawe futat ako ojemouaga oporowykiau. Mīmera 'gā nupe ore ka'arana monoi ikwasiaa.

Je 'ā a'yi moromunepawa pype. Kwe pe ako je oi Jejuī 'ga mome'wau ikue amunawa moyka ikue. A'eramū 'wyriara 'ga je pyygukaa 'gā nupe, je m'ina je munewukaa moromunepawa pype. A'eramū je ka'arana etee imonou ikwasiaa pē nupe.

³ Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Janejararete 'ga Jejuī Kristua. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. 'Gā pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Firemō 'ga

⁴ Jarejuwarete 'ga upe teje'egawe je teje'ega monou 'ga upe ene ree jepi. “Esage Firemō 'ga ene rerowiaara”, 'jau je 'ga upe ene ree jepi. ⁵ Tekotee 'gā ene mome'wau jee jepi. “Firemō 'ga iporomutat Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nee. Ipota'wa te 'ga 'gā nee”, 'jau 'gā jee jepi. “'Ga 'ā Jarejararete 'ga, Jejuī 'ga werowiat a'jea futat” 'jau 'gā jee jepi, ene mome'wau jepi. ⁶ A'eramū je 'jau Jarejuwarete 'ga upe ene ree jepi: “Taeapyo ki 'ga a'jea futat mama'e esage ojeupe ene iapo are. Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū ene mama'e esage etee iapou ekou oree. A'eramū ki ene 'ga mueapyoukaa ee”, 'jau je teje'ega monou 'ga upe ene ree jepi. ⁷ Jarejuwarete 'ga ree eporomutaramū nanimenime ekou. 'Ga remiayuwa 'gā nee nanē eporomutaramū nū. Aipoa je maku'iu. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū ore araku'iramū ene ree najuejue etee. A'eramū a'ea taetu je mafuewerukaa jeporowyky are Jarejuwarete 'ga upe.

Onesimu 'ga

⁸⁻¹⁰ 'Awamū je Onesimu 'ga mome'ui enee. Eneremifajamū futat 'ga. Eneremimurera futat 'ga. A'ere 'ga eneje'ega nuenuwi tee rakue. A'eramū

'ga 'ā oka'jama ene wi rakue. A'eramū 'ga 'ua owaēma jee 'au ai'i, Roma pe ai'i. Moromunepawa pype jerenaw ipe 'ga 'ua owaēma jee. A'eramū je tejeupe 'ga waēmamū Jeju'i 'ga mome'wau 'ga upe. A'eramū 'ga 'ga rerowiaa ai'i. A'eramū 'ga 'awamū akou 'ga remiauwamū. A'eramū je Jeju'i 'ga ree 'ga mu'e re 'ga ruwa 'jawe te'ŷina 'ga upe. A'ere je 'awamū 'ga monoi imojewya ene upe nū.

A'eramū je 'awamū 'jau ene upe: Je 'ā Jeju'i 'ga remimonofera futat. 'Ga je'eg imū etee futat ako je tewau 'ga mome'wau ikue. A'eramū je 'jau enee: "Ojejuka esage werewi pa'ā 'ga 'ga ree nū", 'jau je enee. A'ere je nomojejukaukari ene 'ga ree. 'Au etee tajejuka 'ga ree 'ga upe, a'e je numiamū. Tepoaawamū tareko 'ga, a'e je numiamū. A'ere 'ā 'ga ene poaawa te. A'eramū amunipo 'ā ene te eje'ega mŷina 'ga ree jee. A'eramū je kweramū 'ga monou enee. Ejejuka esage ki 'ga ree, a'e je enee 'awamū. Je 'ā jesawa'e futat. Je 'ā Jeju'i 'ga je'ega mome'wara. A'eramū 'ga rerowiare'ema gā je ppyka je mŷina 'au moromunepawa pype. A'ere 'ā ene jejekoty'aawa. Janeporomutat jane jarejuee jepi. A'eramū je 'jau ene upe: Eneporomuoryiwet nipo je ree. A'eramū ene epojekuka esageramū 'ga ree, a'e je enee.

11-12 'Au te'ŷina je Onesimu 'ga resagi. Jeju'i 'ga rerowiar ire 'ga je poari futari. Mama'e esagea 'ga wapo kwaiwete jee, je poaawamū futat. A'etea je 'ga omono enee. Jeporomutat je nanimenime 'ga ree. 'Ga oa je mu'arasig futat numiamū. A'ere 'ga najeremimurera rūi futat. Enema'ea futat 'ga. Ymā te 'ā 'ga eneremiayup tyweramū 'ga rekoi rakue. A'ere 'ga 'awamū eneremiayuw esagea futat. 13-14 Afutat je 'ga pytaa numiamū, 'au moromunepawa pype tejepyri numiamū. A'ere 'ā 'ga ene poaawa te. Mukuu ene rekoramū amunipo 'ā 'ga je poaa akou. A'ere 'ga najeremiayuwa rūi. Enema'ea te 'ga 'ā. A'eramū je 'ga momytawe'em eneremifutare'em imū. Peu 'ga reko futare'ema ki 'ga emut etee imojewya jee nū. A'e pe ene peu 'ga reko futaa peu etee futat 'ga mogou ejepepyri. A'eramū je kamēsīete ki 'ga emut imojewya jee, 'jawe'em enee.

15 Ymā 'ā Onesimu 'ga ka'jami ene wi rakue. Ināinānī'i etee 'ga rekoi mukuu ene wi. A'ere 'awamū 'ga oi ojewya ene pyri nū. 'Awamū nipo 'ga rekoi ene pyri futat. 'Awamū nipo 'ga noka'jamu'jawi ene wi. 16 Ymā 'ā 'ga eneremiayup teeramū 'ga rekoi rakue. A'ere 'ā 'ga 'awamū Jeju'i 'ga rerowiaaramū. A'eramū 'ga 'awamū janerewirera futat akou. Jeporomutat je 'ga ree. A'ere nipo ene te 'ga ree jeporomutara ereapyraap. Ene upe oporowyky ma'e 'ga te 'ā. Enerewirera nanē 'ga 'awamū nū.

17 Paulo 'ga jejekoty'aawa futat, ere 'ā jee jepi. A'eramū 'ā ene, ejepepyri je oramū, je mua ejog ipe jepi. A'eramū ene nan tee futat Onesimu 'ga monou ejog ipe. 18 Maran gatū nipo 'ga eneka'aran epye'ema munuge'ema enepo pe rai'i. A'eramū ki ene 'ga amunug ire imonou inuga jeka'aran are. A'eramū je imepyau enee 'jau. 19 'Awamū je ka'arana kwasiaawa ppyka tepo pe ikwasiaa enee: Je 'ā Pauloa. Je futat tamepy enee 'jau. Aipoa je futat akwasiat ka'aran are inuga enee. Ymā te je ako Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ui enee ikue. A'eramū ene ako 'ga rerowiaa ikue. Je 'ga mome'ue'em ire amunipo 'ā nererowiari futari Jeju'i 'ga. Werowiare'em ire amunipo 'ā 'ga nene katu'ogi futari. Aipo are ejea'aramū ekou. 20 A'ere jane juejue Jeju'i 'ga rerowiari futari. A'eramū ene ejejekau esage Onesimu 'ga ree, jarejewirera 'ga ree. Aipo apo re je maku'i ape.

21 Ajemogypyk je ene ree, ki Firemō. Ejejuka esage ki Onesimu 'ga ree, a'e je enee. A'ere je tejeupe etee futat je 'i: "Firemō 'ga nipo ojejuka esage Onesimu 'ga ree. Je'eawera nipo 'ga wapyraap", 'jau je te'ŷina tejeupe. 22 Jarejuwarete 'ga upe 'ā pēē 'jau jepi: "Emomoirukat gā Paulo 'ga wi", 'jau

'ā pēē 'ga upe pejeje'ega monou pejejemogyau je ree jepi. A'eramū nipo 'ga anure je monoukaa pē nesaka. A'eramū pēē jerupawa resaka jee.

²³Epafrasi 'ga ako 'au je pyri moromunepawa pype. 'Ga nanē Jarejuwarete 'ga mōme'wara nū. A'eramū 'gā 'ga pyyka imua imyina 'au moromunepawa pype je pyri. 'Ga nanē oje'ega omono pē nupe pē futaa nū. ²⁴Jepytuna 'gā nanē oje'ega omono pē nupe pē futaa nū. Maku, Aristaku, Demas, Luka. Mīmera 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa.

²⁵Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Kweramū etee jeremimome'ua.

Epyreu

'Ga amū 'awa ka'arana kwasiaa imonou judeu 'gā nupe, Jeju 'ga ree 'gā mu'jaawamū rakue. Nikwaawi jane ikwasiarera. A'ere na'ga etee rūi ikwasiari. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe rakue. Judeu 'gā ner irūa epyreua.

Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga

¹ Ymā Janeruwarete 'ga oporogytao oje'ega mome'wara 'gā nupe etee rakue. Mama'ea nanē 'ga iapou opājē mū ojee 'gā mueapyoukaawamū. Meewei futat 'ga 'gā mueapyou oporogyta are rakue. Namueapyopawi 'ga 'gā ywawuje tee wemifutar are rakue. Ināinānī'ī etee ra'ne 'ga imome'wau 'gā amū nupe. A'ere 'ga anure ināinānī'ī etee oporogyta mū mome'wau 'gā amū nupe nū. Ojeupe 'ga porogytaawer imū etee futat 'ga je'ega mome'wara 'gā 'ga je'ega mome'wau ajemogyau janeypy 'gā nupe rakue. ² A'ere ako 'ga 'awamū 'ga je'egi wa'yrarete 'ga upe rai'i. A'eramū ako 'ga ra'yra 'ga te jane mueapyou 'ga je'eg are ai'i. Nikwaawi futari jane Jarejuwarete 'ga rakue. A'ere jane 'ga ra'yra 'ga resakawe jane Jarejuwarete 'ga kwaawi. Mama'ea 'ga iapoukaa wa'yra 'ga upe rakue. Ywy, ywak, ipypewat. Mīmera 'ga wapoukat wa'yrarete 'ga upe rakue. 'Ga futat 'jau wa'yra 'ga upe rakue: "Anure nipo je ene mīi mama'e jarareteramū", 'jau 'ga wa'yra 'ga upe rakue. A'eramū nipo 'ga wa'yra 'ga mogou mama'e jarareteramū futat. ³ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga esage 'Uwarete 'ga 'jawe etee futat. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga resage kwaapa 'ga ra'yrarete 'ga resag ire. Oje'eg imū etee futat 'ga mama'e mogyaukararūmū imomytau. Kwat, jay, jaytata, ywy. Mīmera 'ga imogyau imomytaaw ipe etee futat. Amanūmū 'ga 'jau rakue: "Amanū je 'gā tywera mepyawamū. A'eramū je tejerowiaaramū 'gā tywera moia 'gā nui", 'jau 'ga ojeupe rakue. Janetywer are amanū re 'ga oferapa awau wapyka 'Uwarete 'ga pyri. 'Uwarete 'ga pājērete 'jawe etee futat 'ga. Aju'jawe etee futat 'gā. A'eramū 'ga awawarūmū wapyka 'ga pyri, 'ga jakwatawa katy.

Ywagipewara 'gā apyraapat

⁴ Ywagipewara 'gā ajemogyau Ku'jywa 'ga upe oporowyky ma'eramū futat. A'ere 'ga wa'yra 'ga mogoi 'wyriaramū oje'jawe. A'eramū 'ga ra'yra 'ga ywagipewara 'gā apyraapa futat. ⁵ Naywagipewara 'gā amū nupe rūi 'ga i:

"Ene jera'yra. Je 'ā 'awamū ako eneruwamū enee",
'jau rakue. Wa'yra 'ga upe etee 'ga 'i aipo 'jau. Naywagipewara 'gā amū nupe rūi 'ga i:

"Je 'ā ako eneruwamū.

Ene futat je amogo teja'yrareteramū",

'jau rakue. Wa'yrarete 'ga upe etee te 'ga 'i aipo 'jau rakue.

⁶ Ywy pe wa'yrarete 'ga mua Ku'jywa 'ga 'jau rakue:

"Ywagipewara 'gā jera'yra 'ga tamuoryp 'jau",

'jau 'ga ojeupe rakue.

⁷ Ywagipewara 'gā nupe Janeruwarete 'ga 'i:

"Je upe oporowyky ma'e 'gā. Ojeupe je je'eg ypyrauwe ywagipewara 'gā too kamēšiete mama'e apou je'eawer imū 'jau kwy",

'jau 'ga ojeupe. Sā'ā wyytu rura. Namutat 'ga opājē monoi 'gā nupe.

"Sā'ā tupā werawa. I'jawe 'gā awau kamēšiete 'jau kwy",

'jau 'ga ojeupe.

⁸ A'ere 'ga wa'yra 'ga upe 'ga 'i:
 "Ene je 'jawewara. A'eramū ene e'ŷina 'wyrriarareteramū ejemiayuwa 'gā nupe.

Nakwaparimū rūi futat e'ŷina 'wyrriarareteramū 'gā nupe.

Mama'e a'jea etee te eremome'u 'gā nupe.

Mama'e tywera apoara 'gā etee ki ereko tywet 'gā nemiapo tywer are.

⁹ Mama'e esage etee te 'ā erefutut.

A'eramū ene mama'e esage etee iapou.

Mama'e tywera 'ā nerefutari. A'eramū ene mama'e tywera apowe'em.

A'eramū je Eneruwareteramū ene pyrūmū ene mogou enepytuna 'gā 'wyrriarareteramū, ene maku'iukaa",

'jau Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga upe.

¹⁰ "Ene futat ako ywya ereapo ikue, ywaga reewe ikue",

'jau 'ga wa'yra 'ga upe.

¹¹ "A'ere nipo anure eneremiapofera teepawamū.

A'ere ene neneteepawa'uweri futari nipo.

A'efer ipe etee futat nipo ene ekou.

Sā'ā taity ymanera toropawa. Nan futat nipo eneremiapofera teepawamū.

A'ere ene neneteepawi futari nipo.

¹² Anure nipo ene wyy ymanera mojopy'rau ywy yau pyu.

Sā'ā ae taity ymana mojopy'rua taity yau pyu.

Nan futat nipo ene wyy mojopy'rau ywaga reewe.

A'ere ene neneteepawi futari.

Nene mojopy'ravi futari.

Neneymani futari nipo ene",

'jau Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga upe rakue.

¹³ A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau wa'yrarete 'ga upe nū:

"Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene.

Enepājērete je 'jawe. A'eramū ene eapyka je yse katy.

Ene 'ā je omogo 'wyrriarareteramū pāwēūjē etee futat 'gā nupe",

'jau 'ga wa'yrarete 'ga upe rakue.

"Ene ree iporomutare'ema 'gā 'arimū nipo je ene magwawukari.

A'ere je iapoe'emauwe eapyk 'au je yse katy",

'jau 'ga wa'yrarete 'ga upe rakue. Naywagipewara 'gā amū nupe rūi 'ga 'i aipo 'jau rakue.

¹⁴ Maran sipo ywagipewara 'gā? 'Wyrriaramū sipo 'gā wyy pewaramū janee Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga pyri? Naani. Ojeupe Janeruwarete 'ga 'eawer imū etee te 'gā mama'e apoi 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'gā mua ojeypyri oo ma'eramamū jane poaawamū.

2

Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne

¹ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga ywagipewara 'gā apyraapa. A'eramū ki jane 'ga je'ega rerowiaa futat jarejemogyau. 'Ga je'eg imū mama'e apo re nipo jane jarepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. ² A'jea futat ymā ywagipewara 'gā Janeruwarete 'ga je'ega reruri imome'wau janepy 'gā nupe rakue. A'jea futat 'gā 'ea. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā 'eawera renupare'ema 'gā nerekou tyweaete rakue. ³ A'ere ako 'ga 'awamū wa'yra 'ga muri janee ikue. A'eramū 'ga wa'yra 'ga jukaukaa kūima'e tywera 'gā nupe rakue. Janetywera mepyawamū 'ga ruwa 'ga 'ga jukaukarī 'gā nupe

rakue. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'ya 'ga rerowiare'em ire taetu jane rerekou tyweaete a'jea futat. "Tejerowiarāmū je pētywera moiri pē nui", 'jau 'ga janee amanūmū rakue. Janejararete 'ga, Jejuī 'ga ra'ne futat imome'wau ojeppyriwara 'gā nupe rakue. "Pēkatu'okawamū je manūi" 'e mome'wau 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga je'ega renupara 'gā imome'wau janee. "Pētywera moiwamū je ruri, e'i 'ga oree ikue", 'jau 'gā imome'wau janee. "Tejerowiaara 'gā nui je 'gā tywera moia, 'gā katu'oka. A'eramū nipo je anure 'gā nerawau ywag ipe tejeppyri, e'i 'ga oree ikue", 'jau 'gā imome'wau janee, jane mueapyou ee. "A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'ya 'ga rerowiare'ema 'gā nerekou tyweaete", 'jau 'gā jane mueapyou ee. ⁴ Janeruwarete 'ga taetu aje 'ā jane mueapyoukat wa'ya 'ga je'eg are. "Mama'e a'jea etee jera'ya 'ga omome'u 'gā nupe", 'jau 'ga. A'eramū 'ga U'agesage mua wa'ya 'ga rerowiaaramū janee. A'e pyu jane jarejeapyoramū 'ga eawer are. Wemifutar imū etee futat 'ga U'agesage muri janee, aeremiapoe'ema apoukaa janee. A'eramū nipo esakara 'gā oporesagamū ajemogyau jane ree. 'Ga 'Agesagea nipo mama'e apoukaa janee. Mama'e a'jea wa'ya 'ga imome'ue'em ire amunipo 'ā 'ga U'agesagea namura'uweri janee wa'ya 'ga eawer imū.

Jejuī 'ga rerowiaaramū jane

⁵ Anure nipo Janeruwarete 'ga wa'ya 'ga mogoi 'wyriaramū wemiapoferamū janee. Aipoa je amome'u pē nupe. Naywagipewara 'gā amū rūi 'ga omogo 'wyriaramū. Wa'ya 'ga etee futat 'ga omogo 'wyriaramū wemiayuwamū janee. ⁶ Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: "Jeporesak tee je 'ā ywy pewaramū pē nee. Jarejuwarete 'ga remiapofera tywera 'jawe etee agawewi 'ā pēē.

A'etea 'ā 'ga ajemuaēm pē nee ywy pewaramū", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. "Ma'ja are sipo erejemuaēm ywy pewaramū 'gā nee, ki Ku'jyp? Nia'wyri agawewi 'gā.

A'etea 'ā erejemuaēm 'gā nee", 'jau 'ga ikwasiaa rakue.

⁷ "Naywagipewara 'gā pājē apyraapa rūi agawewi ywy pewara 'gā.

A'etea nipo ene anure 'gā muesageu 'gā pājēru'ga ejeppyriwara 'gā 'jawe.

A'eramū nipo 'gā najuejue etee futat ywy pewara 'gā pojeupa.

⁸ Ene 'ā 'gā mogyau 'wyriaramū mama'e upe.

Tejemiapofera upe nipo je 'gā mogyau 'wyriaramū, 'jau 'ā ene rakue", 'jau 'ga ikwasiaa Jarejuwarete 'ga upe rakue.

Anure nipo 'ga jane mogyau 'wyriaramū mama'e upe wa'ya 'ga pyri. Kwat, jay, mama'eukwaap, ywagipewat. Mīmera wemiapofera upe nipo 'ga jane mogyau 'wyriaramū 'ga pyri. A'ere na'awauwe rūi jane jemogyi 'wyriaramū 'ga remiapofera upe. ⁹ Sikwaap futat 'ā jane 'awamū Jejuī 'ga rekawera. Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga mui 'au ywy pewaramū jane 'jawe rakue. A'eramū 'ga nanē ajemogou ipojeuwipyre'emamū rakue nū. Ywagipewara 'gā pājē'wry'i' ako ma'e 'jawe nanē 'ga akou rakue nū. Ywy pewaramū jane 'jawe etee futat 'ga akou rakue. A'ere Janeruwarete 'ga promutaramū jane ree. A'eramū 'ga wa'ya 'ga jukaukaa kūima'e tywera upe janetywera mepyawamū. Jane 'jawe akoe'em ire amunipo 'ā 'ga namanūarūi janetywer are rakue. A'ere 'ga jemogoi jane 'jawe ra'ne futat janetywera mepyawamū. A'ere Ku'jywa 'ga 'awamū jane ree 'ga manū re 'ga rerooi 'ga mogou ojeppyri nū, 'ga mogou ywagipewara 'gā apyraapa nū. A'eramū 'ga pyriwara 'gā 'awamū 'ga muorypa ajemogyau nū. A'ea jane 'ā sikwaap. ¹⁰ Ymā te Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue. 'Ga futat mama'e omogo. 'Ga futat erekwara nanē nū. Ma'eramū 'ā 'ga rea'aramū jane ree.

“Tamogy tejemiapofera 'gã teja'yramũ 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Anure nipo jera'yra 'ga rerowiaara 'gã jemomytuni kwaiwete. 'Gã juejue nipo je imogyau teja'yramũ. Anure je 'gã muri 'gã mogyau 'au tejepyri nakwaparimũ warãu rũi futat”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramũ 'ã 'ga wa'yrarete 'ga rerekou tywerukaa rakue, jane ree 'ga jukaukaa janetywera mepyawamũ rakue. 'Ga futat Jeju 'ga wereko tywerukat ae a'wyre'ema upe. 'Uwarete 'ga remifutar imũ etee futat Jeju 'ga mama'e apoi. A'eramũ 'ga, 'ga remifutar imũ nanẽ 'ga ojereko tywerukaa 'gã nupe nũ. Amanũ are 'ga janetywera moia jane wi werowiarãmũ. Jane wi janetywera moir ire 'ga jane mogyau Ku'jywa 'ga ra'yramũ. A'eramũ Jeju 'ga anure werowiaaramũ jane rerawau jane mogyau 'Uwarete 'ga pyri.

¹¹ Jeju 'ga jane katu'oka janetywer awi. A'eramũ 'ga wemikatu'ogeramũ jane mogyau 'Uwarete 'ga ra'yramũ. A'eramũ 'ga Ruwarete 'ga Janeruwareteramũ nanẽ futat nũ. A'eramũ nipo Jeju 'ga aku'iramũ jane ree. “Agamũ jerewirera 'gã. 'Agamũ jerenyra 'gã”, 'jau nipo 'ga jane ree aku'iramũ. ¹² A'eramũ nipo 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

“Eneremiapofera tamome'u tejewirera 'gã nupe 'jau.

'Gã pype tekou tamuoryp ene eneremiapofer are 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe.

¹³ “Ajemogypyk je ene ree”, 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

“Au je reko Tejuwarete 'ga ra'yra 'gã pyri.

Je pyri Jeruwarete 'ga 'gã murukari, 'gã nee tejejukaawamũ”, 'jau 'ga akou.

¹⁴ Jarejuwarete 'ga ra'yramũ jane ywy pewaramũ etee futat. O'o ma'eramũ jarejemogyau wy ma'eramũ nanẽ jarejemogyau nũ. A'eramũ Jeju 'ga ajemogou ywy pewaramũ jane 'jawe etee futat rakue. Ywy pewaramũ jane 'jawe akoe'em ire amunipo 'ã 'ga namanũ futari. Janeruwarete 'ga namanũ futari. A'ere Jeju 'ga jemogoi ywy pewaramũ jane 'jawe. A'eramũ 'ga amanũmũ rëwëjëm rai'i. A'ere 'ga manũ mama'eukwaawa 'wyriara matepaawamũ. Mama'eukwaawa 'wyriara pãjê'okawamũ te 'ga manũ rai'i. Mama'eukwaawa 'wyriara ywy pewaramũ jane momawukaa. A'ea futat 'agamũ jane momap. A'ea futat ako jane ree iporomutare'emamũ. A'ere Jeju 'ga ipãjê'ogi amanũmũ rakue. ¹⁵ Ywy pewaramũ jane jarekyjau jaremanũ awi jarejemogyau. A'ere Jeju 'ga jane momapara pãjê'ogi. A'eramũ jane jarekyjau'jape'ema jaremanũ awi, jaremomapara pãjê'okara 'ga rerowiaaramũ. ¹⁶ Naywagipewara 'gã poaawamũ rũi Jeju 'ga ruri 'au ywy pe rakue. Abraão 'ga juapyreramũ jane poaawamũ te 'ga ruri rakue.

¹⁷ Ajemogou 'ga 'ã wewireramũ jane 'jawe futat rakue. Ma'eramũ 'ã 'ga janejemogy kwaawi a'jea futat. A'eramũ 'ã 'ga a'jea futat ajemuaẽma jane ree. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ 'ga mama'e apou. A'eramũ 'ga akou Jarejuwarete 'ga upe oporogyta ma'eramũ jane ree. Ymã te mainana 'gã etee mama'e rerooi iapyau Ku'jywa 'ga upe rakue, opytuna 'gã tywera mepyau rakue. Mainana 'wyriararete 'ga etee te wyra ry rerawawarũm erosou Jarejuwarete 'ga mogytaawa my'ja'wi pype 'ga upe, opytuna 'gã tywera mepyawamũ rakue. A'ere ako 'awamũ Jeju 'ga jemogoi mainana 'wyriara remiapofera rekaw ipé janee ikue. Najukai futari 'ga wyra janetywera mepyawamũ. 'Ga futat ojejukaukaa 'gã nupe janetywera mepyawamũ.

¹⁸ Ywy pe 'ga rekoramũ mama'eukwaawa 'wyriara Jeju 'ga porowyky are oporomote'ariweramũ rakue numiamũ. A'ere Jeju 'ga nuapoi futari emifutar imũ mama'e tywera rakue. 'Ga maruukare'ema agawewi futat akou rakue. A'ere 'ga jemouagi etee futat jupe rakue. Ma'eramũ 'ã 'ga nanuara

kwaawi katu katu tãmējē. A'eramū 'ga ajemuaēma jane ree. A'eramū 'ga jane poararūmū a'jea futat mama'eukwaawa 'wyriara jane rereko tyweramū.

3

Jeju 'ga Moisesi 'ga retee

¹ Jeju 'ga rowiaaramū pēē jejaap katu katu 'jawe jee. Kūima'eramū pēē jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe jee. Pēē nanē Janeruwarete 'ga pē pyrūmū pē mogyau wemiayuwamū rakue. A'eramū ki pēē pejejeatee'emamū Jeju Kristu 'ga wi pejejemogyau. Janeruwarete 'ga 'ga amut wyw pe ojee jane mu'jawamū rakue. Mainana 'wyriararete 'jawewaramū 'ga ruri jane mu'jau 'Uwarete 'ga ree. A'eramū jane Jeju 'ga rowiaa jarejemogyau. 'Ga Ruwarete 'ga nanē jane erowiaa nū. ² Ymā te Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga pyrūi ojeupe oporowyky ma'eramū rakue. Moisesi 'ga mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat rakue. Jarejuwarete 'ga remiayuwā 'gā nerawau erekou jū myter imū rakue. Awamū Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga pyrūi ojeupe mama'e apoawamū. Moisesi 'ga 'jawe futat Jeju 'ga mama'e apoi 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat. ³ Ymā Moisesi 'ga rekoī kūima'eeteeteramū rakue. A'eramū janepy 'gā opojekuka esageramū 'ga ree rakue. A'ere Jeju 'ga te kūima'eeteetea Moisesi 'ga apyraapa. A'eramū ki jane 'ga muorypa jarejemogyau. Sā'ā 'oga apoararete 'ga resagea 'oga resage apyraawa. Nan tee futat Jeju 'ga resagea Moisesi 'ga resage apyraawi. ⁴ 'Oga apoara tywe'em ire amunipo 'ā 'oga nanē nitywi nū. Nawyri 'oga ojetee. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue. Iapoe'em ire amunipo 'ā nitywi futari mama'ea. ⁵ Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga remiayuwā a'jea futat rakue. Oporowyky 'ga a'jea futat Jarejuwarete 'ga upe rakue. Jarejuwarete 'ga je'ega 'ga enupa a'jea futat rakue. Jarejuwarete 'ga remiayuwā 'gā nee 'ga ojejukau esage rakue, 'ga je'ega mome'wau nanē 'ga 'gā nupe rakue. Ymā Moisesi 'ga akou Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū rakue. A'eramū 'ga Ku'jywa 'ga remiaporama mome'wau 'gā nupe rakue, 'gā mueapyou Jarejuwarete 'ga remiaporam are rakue. ⁶ A'ere Kristu 'ga Jarejuwarete 'ga ra'yraretea. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga mogou 'wyriaramū wemiayuwā 'gā nupe. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga remiayuwā 'gā nee ojejukau esage. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat Kristu 'ga ojejukau 'ga remiayuwā 'gā nee. Jane nanē jarejemogyau 'ga remiayuwamū. 'Ga ree jarejemogyppyg awi jarepoire'em ire jane jarejemogyau 'ga remiayuwamū futat. "Anure nipo je pē nerooi pē mogyau Tejuwarete 'ga pyri nakwaparimū warāu rūi futat" 'e rowiar awi jarepoire'em ire jane jarejemogyau 'ga remiayuwamū.

Wupaw ipe jane rerooawam

⁷ Jarejuwarete 'ga remiayuwamū ki sienup 'ga je'ega jarejemogyau. Ymā te Janeruwarete 'ga 'Agesegea ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue. "Pejejeupe Ku'jywa 'ga je'egamū ki peenup katu katu 'ga 'eawera.

⁸ Iapyajeawopytym ma'e 'jawe etee kasi peenup ne.

Janepy 'gā oje'eganuwe'emamū 'ga upe rakue.

A'eramū pēē pejejemogyawe'em 'gā 'jawe pejeje'eganuwe'emamū.

Amunawe'em ipe weroo werekoramū 'ā janepy 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema rakue.

Siesak Jarejuwarete 'ga remiapoā 'jau.

A'jea futat sipo 'ga jekukā jane ree u'eawer imū etee futat, 'jau 'ga rerowiare'ema 'gā ojeupe rakue.

A'eramū ki pēē pejejemogyawe'em jareypy 'gā 'jawe",

'jau 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue.

⁹ A'ere Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue nū:

“Kwarēta kwara magwapa agawewi 'gā ojeupe jeremiapofera resaka.

A'etea 'gā naje rerowiari futari ajemogyau.

A'jea futat sipo 'ga jejukai jane ree, 'jau etee 'gā ajaupe”,

'jau Ku'jywa 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue nū.

¹⁰ “A'eramū je temara'neramū 'gā nee. Nuenuwi futari 'gā jeje'ega.

Nojemogyppygi futari 'ga je ree.

¹¹ A'eramū je temara'neramū 'gā nee.

A'eramū je 'gā monoukare'ema 'gā nupawa upe, 'gā nupe tejemimonorama ywy pe.

'Peu tepeo pejepytu'wau maruowajar awi 'jau, mara'ne awi 'jau' je'eawer ipe 'gā awawe'em.

A'ere 'ā 'gā naje rerowiari etee.

A'eramū jeje'ega rerowiare'ema 'gā awawe'em futat je'eawera ywy pe.

Mama'ea nanē je imonowe'em 'gā nupe te'eawer imū”,

'jau 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukaa ee 'ga upe rakue.

¹² A'eramū ki pēē Jejuī 'ga rerowiaaramū pejejea'gwau Jarejuwarete 'ga rerowiar awi pejepoire'ema. Janeruwarete 'ga 'ā Okoeteete ma'ea.

¹³ Pejejomojemogyppygukaa 'ga ree pejeojere'emamū futat. “Sako esage 'ga upe 'jau. Sajemogyppyk 'ga ree 'jau”, 'jau pejeojere'emamū futat pejejemogyau pejejaupe. Aipo apo re nipo nepejomoryteekari mama'e tywera upe, pejejopy'a moywyrarafenukare'ema jupe. ¹⁴ Jejuī 'ga rerowiaa ypy we jane jarejemogyppyka a'jea futat 'ga ree. 'Ga ree jarejemogyppyg awi jarepoire'em ire jane jarejemujaa Kristu 'ga ree. A'eramū ki jane jarepoire'ema 'ga ree jarejemogyppyg awi jarejemogyauwe futat.

¹⁵ Ymā 'ga wējēmī futat ka'arana kwasiaa ee rakue:

“Pejejeupe Ku'jywa 'ga je'egamū ki peenup katu katu 'ga 'eawera.

Iapyajeawopytym ma'e 'jawe te kasi peenup 'ga je'ega ne.

Janeypy 'gā oje'eganuwe'emamū 'ga upe rakue.

A'eramū pēē pejejemogyawe'em 'gā 'jawe pejeje'eganuwe'emamū”,

'jau 'ga ikwasiaa ee rakue.

¹⁶ Ymā te janeypy 'gā wapyakau futat Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue numiamū, Egitu ywy awi Moisesi 'ga reminū'ēmera 'gā nakue numiamū.

A'ere 'gā anure Jarejuwarete 'ga je'eg are oporenuwiwere'emamū rakue.

¹⁷⁻¹⁸ A'e are Janeruwarete 'ga amara'neramū 'gā nee rakue. A'eramū 'ga 'gā mogyaukaa 'gā mojewarau jū myter imū kwarēta kwara magwapa rakue.

Oje'eganuwe'emawer ipe etee futat 'gā opapa rakue. Oje'eganuwe'emamū 'ga 'gā monoukare'ema 'gā nupe esaukaripyra ywy pe. “Naje rerowiari futari 'gā. A'eramū 'gā awawe'em ojeupe je'eawera ywy pe”, 'jau 'ga rakue.

¹⁹ A'eferupi tee aipo 'gā nosei futari Jarejuwarete 'ga ojeupe imome'upyrera ywy pe rakue. Nuerowiari futari 'gā Jarejuwarete 'ga. A'eramū 'gā awawarūme'em ojeupe 'ga 'eawera ywy pe.

4

¹ 'Awamū nanē Janeruwarete 'ga 'i janee nū: “Tejee ojemogyppyk ma'eramū je pē muri tejupaw ipe. A'eramū je mama'e monou pē nupe te'eawer imū etee futat”, 'jau 'ga janee. A'eramū ki jane jarejemogyppyka a'jea futat 'ga ree. Kasi a'e pe 'ga najane monoukari wupaw ipe ne. ² 'Awamū 'ā jane nanē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u renupa nū, jareypy 'gā 'jawe rai'i nū, “Janeruwarete 'ga iporopoariwet pē nee” e renupa rai'i nū. Janeypy

'gã 'ga je'ega renupa tee rakue. A'ere 'gã nuerowiari 'ga rakue. A'e are Janeruwarete 'ga 'gã monoukare'ema 'gã nupe u'eawera pype rakue. ³ A'ere jane 'ga rowiaaramū jane jemogypygyi Kristu 'ga ree. A'eramū jane jaremanū re jarewau jarejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū jane jarepy'ata'waramū jarejemogyau. A'ere 'ga werowiaare'ema 'gã nupe 'ga 'i:

“Naje rerowiari pejepe pejejemogyau.

A'eramū je temara'neramū pē nee.

A'eramū je 'jau pē nupe:

Nepesei futari pejejeupe imome'upyrera ywy pe, 'jau je pē nupe”,

'jau 'ga werowiare'ema 'gã nupe rakue.

Ymã Janeruwarete 'ga ywy apoi ywaga reewe rakue. Seis etee 'ga mama'e rerosea iapoupap rakue. A'ere 'ga iapopaw ire oporowykyu 'jape'ema futat ai'iwe ee rakue nū. Worywamū 'ga wemiapofer are rakue. ⁴ Ymã 'ga amū ka'arana kwasiari inuga janee ee rakue:

“Seis 'ara rupi Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue.

Iapopaw ire 'ga noporowykyi ai'iwe rakue nū.

A'eramū 'ga worywamū wemiapofer are rakue”,

'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. ⁵ Anure aipo 'ga wējēmī futat ka'arana kwasiaru 'japa ee nū:

“Naje rerowiari 'gã ajemogyau.

A'eramū je 'gã monoukare'ema 'gã nupe imome'upyrera ywy pe, 'jau Janeruwarete 'ga”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are inuga janee rakue. ⁶ Ymã 'ga je'ega renuw pyrera 'gã nuerowiari 'ga rakue. A'eramū 'gã awawe'em ojeupe 'ga remimome'ufera ywy pe rakue. Werowiar ire amunipo 'ã 'ga wemimome'ufera ywy monoi 'gã nupe rakue. A'eramū amunipo 'ã 'gã worywamū ee rakue. A'ere 'gã nuerowiari 'ga rakue. A'eramū 'ga 'gã monoukare'ema aipo pe rakue. A'eramū 'ga 'jau 'gã na'yrera 'gã nupe etee rakue nū: “Pēē je rerowiat pejepe ra'e. A'eramū je pē monoukaa pē nupe je'eawer ipe, pē muorypa ee”, 'jau 'ga werowiaara 'gã nupe rakue. ⁷ Anure Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are Davi 'ga upe rakue nū. U'eawer imū etee futat 'ga 'jau 'japa Davi 'ga upe rakue:

“Pejejeupe Ku'jywa 'ga je'egamū ki peenup katu katu.

Iapyajeawopytym ma'e 'jawe kasi peenup jeje'ega ne”,

'jau 'ga ikwasiaa ee rakue. A'eramū jane jarejeapyoramū 'ga 'eawer are. 'Ga je'ega renuparamū jane upe juejue futat 'ga je'egi. Naymāwarera 'gã nupe etee rūi futat 'ga aipo 'jau. 'Awauwaramū jane upe nanē futat 'ga 'i nū.

⁸ Moisesi 'ga rekwawer ipe Josue 'ga etee futat opytuna 'gã nerawau erosou ojeupe Jarejuwarete 'ga remimome'ufera ywy pe rakue, Kanaã ywy pe rakue. A'ere naKanaã ywy upe etee rūi Janeruwarete 'ga 'i rakue. Kanaã ywy upe etee 'e re amunipo 'ã 'ga ne'iu'jawi Davi 'ga upe rakue nū. ⁹⁻¹⁰ A'eramū jane jarejeapyoramū 'ga 'eawer are. Jane upe nanē 'ga 'i aipo 'jau rakue nū. “Anure nipo 'ga werowiaaramū jane rerawau ywag ipe ojepyri. A'eramū jane nanē jarepytu'wau jareporowyky awi”, 'jau ki jane jarejaupe. Wemiapofera apopaw ire Janeruwarete 'ga oporowykyawe'em ai'iwe rakue nū. Ywawuje futat 'ga pytu'ui wemiapo awi rakue. Nan tee futat 'ga jane mopytu'waukaa janeporowyky awi ojepyri jane jemogyramū. ¹¹ A'eramū ki jane jarejemogypygya 'ga ree. Kasi a'e pe jane jemogyi ymāwarera 'gã 'jawe ne. Nuerowiari 'gã Ku'jywa 'ga rakue. A'eramū 'gã awawe'em ojeupe 'ga remimome'ufera ywy pe rakue.

¹² Ku'jywa 'ga 'eawera eko ma'e 'jawe futat. 'Ga 'eawer imū etee futat mama'ea jeapoi. Ipājē ma'e 'jawe futat 'ga 'eawera. Jyuu aime juowajuu

'jawe nanē Janeruwarete 'ga 'eawera nū. Sā'ā ae jyyu aime juowajuu pyu wyro'o ikysi pāwē tāmējē imonoa iywyterimū. A'eramū 'ā ae iywyter ipewara o'o resaka. Ikaga miamū 'ā ae imowoka. A'eramū 'ā ae ikagyawa resaka. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'eawera. Janeapya pype ose re 'ga je'ega jane mueapyoukaa janeremifutar are. Mama'e esage are janeparu- apower are, mama'e tywer are janeparuapower are, jarejea'aresage are, jarejea'atywer are. Mīmer are 'ga je'ega jane mueapyoukaa. ¹³ Nimimarūi jane mama'ea Jarejuwarete 'ga wi. Wesak katu katu 'ga mama'ea. Okwaap katu katu 'ga mama'ea. Janerea'ara miamū 'ga okwaap. Nimimarūi jane mama'ea 'ga wi. 'Ga reape jane jemogyi. Anure nipo jane jarejemiapofera mome'ui 'ga upe. A'ere 'ga jane kwaawi katu katui. A'eramū jane 'ga morytearūme'em jarejee, 'ga upe jarejemome'uramū.

Mainana 'wyriararete 'jawewat

¹⁴ A'eramū ki jane Jejui 'ga rerowiar wyypiau jarejemogyau. Jejui 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea. A'eramū 'ga awau 'Uwarete 'ga pyri janee. Ymā 'ā mainana 'wyriararetea wyra jukai, wy rerawau erosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe opytuna 'gā tywera mepyawamū rakue. A'ere 'ā Jejui 'ga jejukaukari 'gā nupe janetywera mepyawamū rakue. Mainana 'wyriararete remiapofer ipe 'ga ajemogou janee. ¹⁵ Jejui 'ga 'ā jane kwaapap. Jane 'jawe- waramū 'ga ajemogou ywy pe 'uawamū. A'eramū 'ga jane kwaapa. A'eramū 'ga ajemuaēma jane ree. "Ywy pewara 'gā nifuakari mama'e tywera apoe'em awi", 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga ajemogou ifuakare'ema 'jawe, jane 'jawe rakue. A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara 'jau Jejui 'ga upe rakue: "Ga fuakara pa je amateepap 'ga wi kwy. Teje'ega pa je aenuwukat 'ga upe kwy. Mama'e tywera taapoukat 'ga upe 'jau kwy", 'jau mama'eukwaawa 'wyriara ojeupe rakue numiamū. A'ere 'ga nuenuwi futari ije'ega. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. A'eramū 'ga ajemuaēma jane ree, mama'eukwaawa 'wyriara janefuakar are iporomateepawiweramū. A'eramū 'ga oporogytau 'Uwarete 'ga upe jane ree, 'ga mota'waukaa janee. ¹⁶ A'eramū ki jane jareporogytau Jarejuwarete 'ga upe jarekyjawe'em. 'Ga 'ā ajemuaēma jane ree. Ipota'wa 'ga jane ree. A'eramū 'ga mama'e esagea etee iapou janee. Ojeupe jane enūjamū 'ga jane poari mama'e apo are.

5

¹ Ymā Janeruwarete 'ga Israeu juapyrera 'ga amū pyyrūi 'ga pytuna 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe: "Apyyrū je ene 'gā nupe ene mogou mainana 'wyriarareteramū. A'eramū ene eporowykyau jee epytuna 'gā nee. Mama'e tywera 'gā iaporamū ene eporogytau 'gā nee jee, wyra jukau iapyau jee 'gā tywer are. Na'gā nūi oporogytau jee otywer are. Ene tee eporogyta jee 'gā nee, 'gā tywer are. Je upe mama'e are oporomuriweramū 'gā imonou ene upe. A'eramū ene ete imua jee 'gā nupe", 'jau Ku'jywa 'ga 'ga upe rakue. ² Opytuna 'gā 'jawe futat mainana 'wyriararete 'ga. A'eramū 'ga ajemuaēma opytuna 'gā nee mama'e tywera 'gā iaporamū. Amumē nipo 'gā mama'earūe'ema apou ikwaape'ema. Aipo 'gā nee nanē 'ga ajemuaēma akou. ³ Opytuna 'gā 'jawe futat 'ga. A'eramū 'ga nanē mama'earūe'em apou akou nū. A'eramū 'ga nanē otywer are wyra jukau iapyau Jarejuwarete 'ga upe. Naopytuna 'gā tywer are etee rūi 'ga iapyi. Otywer are nanē futat 'ga iapyau 'ga upe rakue nū. ⁴ Na'ga rūi ojepyyrūmū ajemogou mainana 'wyriarareteramū. "Je ako mainana 'wyriarareteramū", 'jawe'em nanē 'ga nū. Janeruwarete 'ga te 'gā pyyrūmū 'gā mogyau mainana 'wyriarareter- amū. Ymā Janeruwarete 'ga Arāo 'ga pyyrūi 'ga mogou mainana 'wyriar

ypyramū rakue. Arāo 'ga 'jawerimū etee futat 'ga 'gā amū pyyrūmū 'gā mogyau mainana 'wyriarareteramū.

⁵ Nan tee futat Kristu 'ga najepyyrūi ajemogou mainana 'wyriararete 'jawe rai'i. Janeruwarete 'ga futat 'ga pyyrūmū 'ga monou rai'i. A'eramū 'ga te 'ā 'jau 'ga upe rai'i:

“Ene 'ā Jera'yra. Je 'ā 'awamū ako eneruwamū”,
'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are 'ga amū upe rakue.

⁶ Anure 'ga 'jau 'ga upe nū:

“Sā'ā Mekiseteki 'ga rekoa mainanamū rakue.

Nan tee futat je ene mogoi mainana 'ga rekwawer ipe 'gā nupe.

A'ere ene nakwaparimū warāu rūi ereko 'gā nupe”,
'jau 'ga ka'arana kwasiarukaa 'ga amū upe Jejui 'ga ree rakue.

⁷ Ywy pe akou Jejui 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. Wafukaja monou 'ga upe. “Je poar ape, Kiapi'ni. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nojekukaa'uweri. A'ere najeremifutar imū rūi ereapo. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe je ree”, 'jau 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. Ojoo'o pype 'ga oje'ega monou 'ga upe. “Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe je ree”, 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga je'ega renupa. ⁸ Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga agawewi. A'etea 'ga ojemu'e 'Uwarete 'ga remifutara apo are. Wereko tywera pype 'ga ojemu'jau 'ga remifutara apo are. Nimanūweri futari 'ga numiamū. Nafutari futari 'ga wereko tywera numiamū. A'ere 'ga jejukaukari 'gā nupe, 'Uwarete 'ga remifutar imū etee rai'i. ⁹ Wenup katu katu 'ga ojeupe 'Uwarete 'ga 'eawera. Wapopap 'ga 'Uwarete 'ga remifutara. Ma'eramū 'ā 'ga jemogoi 'ga je'ega renuparamū jane katu'okaramū. ¹⁰ Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'ga mogoi mainana 'wyriarareteramū, Mekiseteki 'ga 'jawe.

Depoit kasi 'ga rerowiar awi ne

¹¹ Kwaiwete mama'e are pē mu'jawa numiamū. A'ere 'ā nepēneapyoa'nei jeremimome'u are. Pejeapya mŷine'ema 'ā jeje'eg are. A'eramū 'ā pe-jejeapya'ne'emamū ee. ¹² Ymā agawewi 'ā pēē Jejui 'ga rerowiaa rai'i. A'eramū amunipo 'ā pēē kwe pewara 'gā mu'jau ee. A'ere 'ā pēē 'awamue enupara 'jawe etee pejemogy. Pejejeapya'ne'emamū 'ā 'ga je'eg are. “Ore mu'jara emut amū oree. A'eramū miamū 'ga mama'eay are ore mu'jawe'em” 'jara 'jawe etee 'ā pēē pejemogyau. Mama'eaye'em are etee 'ā pēē peje-jemu'eweramū. 'Ga rerowiaar yau 'gā te a'jea futat ojemu'e mama'eaye'em are etee ra'ne. ¹³ Sā'ā kunumīaky'ri ika'mua etee ra'ne. Na'ui futari wyro'o eyra. Nan tee futat Jejui 'ga rerowiaar yau 'gā. Mama'eaye'em are etee ra'ne ore 'gā mu'jau. Naeapyoi we 'gā ako esage are. ¹⁴ Waranuw ire 'ā kunumīaky'rifera 'gā wyro'o 'u are weapyoramū. Nan tee futat Jejui 'ga rerowiaar ymanera 'gā. Weapyo katuramū Jarejuwarete 'ga je'eg are. 'Ga remifutar imū etee futat 'gā mama'e apou. Otywer awi 'gā opoiapap. Mama'e esage are 'gā weapyoramū. Mama'earūe'em are nanē 'gā weapyoramū ajemogyau.

6

¹ A'eramū ki jane jarejamu'akwaapa Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apo are. Jejui 'ga jane erowiar ppyrauwe 'gā amū jane mu'jau 'ga ree ikue. A'ere 'gā najane mu'ei mama'eay are. A'ere jane 'awamū Kristu 'ga kwaawi katu katu. A'eramū jane jarejamu'jau katu Jarejuwarete 'ga ree. Mama'eay are miamū jane jarejamu'jau. Jejui 'ga rerowiaar yau 'gā jane imu'jau 'ga rerowiar are. “Werowiarāmū etee Jejui 'ga pētywera moiri pē

nui. Na'ga upe pēnemiapofer are rūi 'ga pētywera moiri. Werowiarāmū te 'ga imoiri pē nui", 'jau jane 'ā 'gā nupe jepi. ² "Ga rerowiar ire pejepymīukat 'y pe 'ga rerowiaar ymana mū upe. 'Y pe jarejepymīaukaa jane Jejuī 'ga rerowiaara resaukaawamū" e are jane 'ga rerowiaara 'gā mu'jau jepi. "Oropo monou ore pēapyte'rarimū pē nupe jarejuwarete 'ga 'Agesage muawamū" e are jane 'gā mu'jau jepi. "Anure nipo Janeruwarete 'ga amanū ma'efera 'gā mū'jāu tywy awi najuejue etee futat. A'eramū 'ga werowiare'ema 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Nakwaparimū ete rūi 'gā oi ajemogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe. Werowiaaramū 'ga jane mua jane mogyau ojepyri nakwaparimū rūi" e are jane 'ga rerowiaar yau 'gā mu'jau jepi. ³ A'ere pēē mīmera kwaawi. A'eramū ore 'awamū pē mu'jau mama'e yau are, Ku'jywa 'ga remifutar imū.

⁴ Jejuī 'ga rerowiar awi 'gā amū poir ire maran sipo 'gā jewyri 'ga rerowiaa nū? 'Gā amū Jejuī 'ga rerowiaa numiamū. Janeruwarete 'ga 'gā tywera moia 'gā nū rai'i numiamū. U'agesagea miamū futat 'ga imua 'gā nupe rai'i numiamū. ⁵ Oje'ega 'gā erowiarāmū Janeruwarete 'ga mama'e esage apou 'gā nupe numiamū. Opājē mū miamū futat 'ga mama'e apoukari 'gā nupe numiamū. ⁶ A'ere 'gā anure 'gā poiri 'ga rerowiar awi. Maran sipo nanuara 'gā jemogyi 'ga remiayuwamū nū? Jarejuwarete 'ga ra'yarete 'ga jukaara 'gā 'jawe nanuara 'gā jemogyi. A'eramū nipo Jejuī 'ga wi opoit ma'e 'gā nesakara 'gā Jejuī 'ga kurapa, 'ga rerekoemāu 'ga jaita 'gā nee.

⁷⁻⁸ Sā'ā koa. Ko jara 'ga amū ko apou mama'e tyma. A'ere amana okya ee imuakýma. A'eramū itymipyrrera opopoa o'ywukuramū. A'eramū ko jara 'ga i'a 'wau jui. Janeruwarete 'ga itymipyrrera mopoporukaa imu'aukaa ko apoarera 'ga upe. A'ere nipo anure kofera ijawaiwamū etee. Imoteu etee itymipyrrera. A'eramū nipo 'gā amū kofera rapyaw etee. Nan tee futat jane mū Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū. Jane mū nipo 'ga rerowiar wyyapiau. A'eramū jane mama'e esage etee iapou 'ga remifutar imū. Ko esage 'jawe jarejemogyau 'ga upe. A'ere 'ga rerowiaara 'gā amū nipo nuapoi mama'ea 'ga remifutar imū. Nuenuwi 'gā 'ga je'ega. Kofera 'jawe etee 'gā jemogyi 'ga upe. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga anure werowiar awi opoit ma'e 'gā monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aiporamū futat 'gā nereko tyweawa.

⁹ 'Ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā nupe je teje'egayau tekou. A'ere orejekoty'aawamū pēē nanarūi. Perowiat 'ga a'jea futat. Pejemogy esage 'ga upe. A'eramū ore orojerowiaa pē nee jepi. A'eramū ore 'jau: "Jarejuwarete 'ga rape rupi 'gā oi. A'eramū 'gā anure owaēma 'ga pyri", 'jau ore pē nupe. ¹⁰ A'jeteetewi futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū nipo 'ga anure pē mepyau ojeupe pēnemiapofer are. Pejejejukau esage pejeirū 'gā nee, 'ga rerowiaara 'gā nee pejejemogyau. Werowiaara 'gā nee pejejuka esageramū nipo 'ga 'jau ojeupe: "A'jea futat 'ga poromutaramū je ree ra'e. Sā'ā 'gā jejuka esagea je rerowiaara 'gā nee", 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga anure pē mepyau ee. ¹¹ Pejemanūme'ēwe futat pejemogy esage 'ga upe. 'Ga ree pejejemogyppyka a'jea futat. Mīmera je afutat. A'eramū anure Janeruwarete 'ga pē nerawau pē mogyau ojepyri. A'ea jane iapesaka jarejemogyau. ¹² Jejuī 'ga rerowiar are pēnorypawa je nafutari. 'Gā amū Jejuī 'ga werowiat a'jea futat ajemogyau. Ojemogyppyka 'gā 'ga ree a'jea futat. Nopoiri futari 'gā 'ga rerowiar awi. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou 'gā nupe. A'eramū ki pēē pejejemogyau 'gā 'jawe etee futat. 'Gā 'jawe pejemogyramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou pē nupe nanē nū. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e esage monoi pē nupe.

U'eawer imū etee 'ga mama'e apoi

¹³⁻¹⁴ Ymā Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Tareko esage ene 'jau. Mama'e esagea je imonou enee kwaiwete. Anure je enejuapyra 'gā momytuni enee”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. “A'jea futat je'ea. Te'eawer imū etee futat je mama'e apoi tekou. A'eramū je te'eawer imū etee futat iapou enee”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. ¹⁵ Abraão 'ga werowiat a'jea futat Janeruwarete 'ga ojeupe 'eawera rakue. A'eramū 'ga akou omaenuna etee futat Jarejuwarete 'ga iapo are u'eawer imū etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga anure iapou u'eawer imū etee futat rakue. ¹⁶ Jarejaupe jarejemiaporama mome'u re jane imome'ui ipojeuwipyrarete 'ga rer imū etee futat. A'eramū jane jarejoje'ega rerowiaa jarejemogyau. ¹⁷ Nan tee futat Janeruwarete 'ga iapoi rakue. “Tarowiarukat teje'ega 'gā nupe 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Nomojopy'rua'uweri futari 'ga ore upe u'eawera, 'jau nipo 'gā je rerowiaa”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga 'jau: “Te'eawer imū etee futat je mama'e apoi pē nupe. A'jea futat je 'i. A'eramū je aipo 'jau teje'egawer imū etee futat pē nupe”, 'jau 'ga rakue. Nitywi futari ipojeuwipyra 'ga amū 'ga apyraapara. A'eramū 'ga oje'ega pyu etee futat 'jau 'gā nupe rakue. ¹⁸ Janeruwarete 'ga ni'mei futari. Mama'e a'jea etee futat 'ga omome'u. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e apoi. Nomojopy'rua 'ga u'eawera. A'eramū jane 'ga rerowiaa jarejemogyau. “Anure nipo je tejerowiaara 'gā neruri 'au tejepyri” 'ea jane erowiaa jarejemogyau. A'eramū jane iapesaka jarejemogyau, ojeypyri 'ga jarejeroo rapesaka jarejemogyau.

¹⁹⁻²⁰ Jarejeapene'emamū futat Jejuī 'ga 'eawer are. 'Ga rerowiar ywyapiramū jane jarepoire'ema 'ga wi. “Tejerowiarāmū je pē nerawau ywag ipe Tejuwarete 'ga pyri”, 'jau 'ga janee rakue. 'Ga ra'ne awau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū jane “Je aroo pēē ywag ipe”, 'ga 'e rerowiaa jarejemogyau. Ywag ipe awau 'ga rekoī mainana 'wyriararete 'jawewara janee. Ymā mainana 'wyriararete 'ga etee awawarū osou Jarejuwarete 'ga rupawarete pype, 'ga mogytaawa my'jawa pype rakue. Opytuna 'gā nee 'ga oi osou oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Nan tee futat Jejuī 'ga ra'ne awau ywag ipe 'Uwarete 'ga pyri. Wemlayuwamū jane ree 'ga oi oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ga mogou mainana 'wyriararete 'jawewaramū nakwaparimū ete rūi futat Mekiseteki 'ga 'jawe.

7

Mekiseteki 'ga

¹ Ymā Mekiseteki 'ga 'ūina 'wyriaramū Salem ipewara 'gā nupe rakue. Mainana nanē 'ga nū. Oporowyky 'ga Jarejuwarete 'ga upe rakue, Okoeteete ma'e 'ga upe rakue. Ymā Abraão 'ga Mekiseteki 'ga resaka rakue. Ojee iporomutare'ema 'gā 'wyriara 'gā apisi re Abraão 'ga 'ua ojewya oje'wyrakaty. Aiporamū futat Mekiseteki 'ga Abraão 'ga rekoaa rakue. 'Ga resakawe Mekiseteki 'ga 'jau Abraão 'ga upe: “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esage ene upe 'jau”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. ² A'eramū Abraão 'ga ojee iporomutare'ema 'gā nui wemipojekafera pe monou imojo'oka Mekiseteki 'ga upe rakue. Mekiseteki 'ea mama'e esage apoara 'gā 'wyriara 'ga 'ea futat. Salem ipewara 'gā nupe 'ga 'ūina 'wyriaramū. Salem 'ea ipy'ata'wa ma'e 'gā 'wyrā 'ea poromū. A'eramū jane 'jau: “Mekiseteki 'ga ipy'ata'wa ma'e 'gā 'wyriara”, 'jau jane 'ga upe. ³ Nikwaawi jane Mekiseteki 'ga 'ywa rera. 'Ga ryrufera rera nanē jane nikwaawi nū. 'Ga juapyrera nanē jane ikwaape'ema. 'Ga 'aawera 'ara nanē jane ikwaape'ema. 'Ga manūawera 'at.

Mīmera jane nikwaawi futari. Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga 'jawe etee futat 'ga ajemogou mainanamū nakwaparimū ete rūi.

⁴ Pēnea'ar iki Mekiseteki 'ga ree ra'ne. Janeypy 'ga, Abraão 'ga kūima'eeteramū agawewi rakue. A'etea 'ga mama'e omono Mekiseteki 'ga upe rakue. Mekiseteki 'ga nanē kūima'eeteeteramū rakue. Ojee iporomutare'ema 'gā 'arimū okwaw ire Abraão 'ga 'gā karaemā pojekau 'gā nui rakue. A'ea wemipojekafera 'ga imojo'oka teis, imonou amū Mekiseteki 'ga upe rakue. ⁵ Anure Janeruwarete 'ga 'jau Moisesi 'ga upe rakue: “Teis ki pemo'ok pejekaraemā. A'eramū pēē pejemimojo'ogera mū monou Levi 'ga juapyrera 'gā nupe, mainana 'gā nupe, e'i Janeruwarete 'ga pē nupe, ere ki epytuna 'gā nupe, Abraão 'ga juapyrera 'gā nupe te a'eramū miamū”, 'jau Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga upe rakue. ⁶ A'ere naLevi 'ga juapyrera rūi agawewi Mekiseteki 'ga. A'etea Abraão 'ga wemipojekafera mū omono 'ga upe rakue. A'eramū Mekiseteki 'ga 'jau 'ga upe rakue: “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esagea enee 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. Mekiseteki 'ga resag enune Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Tamomytun eneuapyrera 'gā enee 'jau”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'e are poromū Mekiseteki 'ga 'jau: “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esagea enee 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. ⁷ “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esagea enee 'jau” 'jara 'ga kūima'eeteetea 'ea 'ā jane ikwaapa. A'eramū jane “Mekiseteki 'ga kūima'eeteetea Abraão 'ga apyraapa” 'e kwaapa. ⁸ A'eramū jane Israeu juapyreramū jarekaraemā mū monou Levi 'ga juapyrera 'gā nupe. Amanū ma'erama 'gā agawewi nipo. A'etea jane mama'ea simono 'gā nupe. A'eramū 'gā manū re 'gā py'ruarera 'gā etee imujaa nū. A'ere Mekiseteki 'ga nanarūi rakue. Nopyrui 'gā 'ga. “Abraão 'ga okaraemā mū monou ako ma'e 'ga upe te rakue”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. ⁹⁻¹⁰ Levi 'ga Abraão 'ga juapyrera. A'ere Levi 'ga 'ar enunewe Abraão 'ga Mekiseteki 'ga rekoari rakue. A'eramū 'ga okaraemā mū monou 'ga upe rakue. A'eramū Levi 'ga 'ga reewe 'ga rekoarera 'jawe nanē futat akou. 'Ga reewe Mekiseteki 'ga upe mama'e monoarera 'jawe nanē 'ga akou nū. Anure Israeu juapyrera 'gā okaraemā mū monoi aipo Levi 'ga juapyrera 'gā nupe.

¹¹ Anure Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Nanuar are 'ga 'jau Moisesi 'ga upe rakue: “Teje'ega je akwasiarukat enee. A'e are ene epytuna 'gā mu'jau. Levi 'ga juapyrera 'gā etee je apyryrū temogyaaw ipe mama'e apoaramū. Arão 'ga Levi 'ga juapyrera mū. A'eramū ene 'ga mogou mainanamū 'ga ra'yra 'gā neewe. 'Gā etee futat oporowykyau mainanamū jee”, 'jau Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga upe rakue. Janeruwarete 'ga remifutar imū agawewi Levi 'ga juapyrera mainana mama'e apoi. A'etea 'gā nomoirarūi futari opytuna 'gā tywera. Nokatu'ogi futari 'ga 'gā 'gā tywer awi. Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga Kristu 'ga muri. Mekiseteki 'ga 'jawewaramū 'ga mogou mainana 'jawewaramū ojee nakwaparimū ete rūi. ¹² Mekiseteki 'ga 'jawewara 'ga mogoramū Janeruwarete 'ga 'i: “NaArão 'ga juapyrera 'gā nūi mainana 'awamū”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū jane mama'e apowe'em Moisesi 'ga remikwasiarer imū. Mainana 'gā porowyky are Moisesi 'ga ka'arana kwasiari rakue. A'eramū jane mama'e apowe'em 'ga remikwasiarer imū. Jejui 'ga je'eg imū etee futat jane 'awamū mama'e apoi. Mainana juejue futat Levi 'ga juapyrera rakue. Naajepeja 'ga amū juapyrera rūi.

¹³⁻¹⁴ Jejui 'ga upe tee Janeruwarete 'ga 'i: “Ene 'ā mainana 'jawewara jee nakwaparimū ete rūi”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'ere Jejui 'ga naLevi 'ga juapyrera rūi. Juda 'ga juapyrera te Jejui 'ga. A'ere naJuda 'ga juapyrera 'gā nūi Moisesi 'ga imogyi mainanamū 'gā nupe. NaJuda 'ga juapyrera 'gā nūi

wyra rapyau Jarejuwarete 'ga upe rakue. Levi 'ga juapyrera 'gã etee futat 'ga imogyau mainanamũ. A'ere Janejararete 'ga Juda 'ga juapyreramũ futat. A'eramũ jane jarejeapyoramũ ee.

Jeju 'ga Mekiseteki 'ga 'jawewat

¹⁵ A'ere ako 'awamũ Janeruwarete 'ga je'ega jopyrupawi ai'i. Na-jareje'eg ymaner imũ rũi 'ga Jeju 'ga mogoi mainana 'jawewaramũ ojeupe. Mekiseteki 'ga 'jawe te 'ga 'ga mogoi mainana 'jawewaramũ. ¹⁶ Naaeje'eger imũ rũi Jeju 'ga jemogoi mainana 'jawewaramũ. Nawamyi are rũi, naoypy are rũi. Namũmer are rũi 'ga jemogoi mainana 'jawewaramũ. Okoeteete ma'e 'ga futat. Namanũu'jawi futari 'ga. Ma'eramũ 'ã 'ga jemogoi mainana 'jawewaramũ janee. ¹⁷ Ymã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jeju 'ga ree 'ga amũ upe rakue:

“Ymã te Mekiseteki 'ga rekoj mainanamũ jee ikue.

Nakwaparimũ ete rũi ene ekou mainana py'rau jee”,

'jau 'ga ikwasiarukaa inuga Jeju 'ga ree rakue. ¹⁸ Ymã 'ã janeypy 'gã mama'e apoi Moisesi 'ga remikwasiarer imũ etee futat rakue. A'ere 'awamũ nanarũi. 'Ga remikwasiarer imũ janeypy 'gã mama'e apou agawewi rakue. A'etea 'gã nojekatu'ogi Jarejuwarete 'ga upe rakue. ¹⁹ Moisesi 'ga remikwasiarera 'gã nokatu'oga uweri. A'ere ako 'awamũ Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga jukaukari 'gã nupe ai'i, janetywera moiawamũ ai'i. A'eramũ jane 'ga rerowiaramũ jarejemogyau esage ma'eramũ Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ jane futat 'awamũ jareje'ega monoarũi Jarejuwarete 'ga upe.

²⁰⁻²¹ Mainana 'wyriara 'jawewaramũ Kristu 'ga jemogoukari Janeruwarete 'ga upe: “Te'eawer imũ etee futat je mama'e apoi. Je okoeteete ma'eramũ. Mama'e a'je etee je amome'u. Naje'mei je. A'eramũ je mama'e apou te'eawer imũ etee futat”, 'jau 'ga Kristu 'ga upe rakue. Namainana 'gã nupe rũi 'ga aipo 'jau. NaLevi 'ga juapyrera 'ga nupe rũi 'ga aipo 'jau. A'ere 'ga mainana rekawer ipe Kristu 'ga mogo re etee 'ga 'i 'ga upe. “Te'eawer imũ etee futat je mama'e apoi”, 'jau. A'ere 'ga amũ ka'arana kwasiari ee inuga rakue.

“Ene je amogo mainana 'jawewaramũ tejemiayuwa 'gã nupe.

Neneteepawi futari e'yina mainana 'gã py'ru re.

Naje'mei futari je. Mama'e a'jea etee te je amome'u ene upe.

A'eramũ je ene mogou mainana 'jawewaramũ 'gã nupe te'eawer imũ etee futat, 'jau Janeruwarete 'ga Kristu 'ga upe rakue”,

'jau 'ga amũ ikwasiaa ka'aran are inuga janee rakue.

²² Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega monoi Moisesi 'ga upe rakue. Peuwara 'gã nupe etee ra'ne 'ga 'i rakue. A'ere Jeju 'ga ree 'ga 'eawera nateep-awa'uweri. Mainana 'ga upe u'eawera py'rau futat Janeruwarete 'ga Jeju 'ga mogoi.

²³ Ymã 'gã kwaiwete ajemogyau mainanamũ Israeu juapyrera 'gã nupe rakue. Amanũ futat 'gã. A'eramũ 'ga amũ 'ga py'rau Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramũ. ²⁴ A'ere Jeju 'ga namanũu'jawi futari. A'eramũ 'ga opy'ruawe'emamũ futat. Namutat 'ga rekoj amanũu'jape'ema. ²⁵ Ma'eramũ 'ã 'ga jane katu'okaramũ 'ga rekoj. Werowiaramũ 'ga jane muesageu jane mogyau ojeupe. 'Uwarete 'ga pyri futat 'ga reni oporogytau 'ga upe jane ree. “Epoat je rerowiaara 'gã mama'e apo are. Jarejee emojemogypygy wwyapi 'gã”, 'jau 'ga 'ũina au'jeteramũ 'Uwarete 'ga upe.

²⁶ A'eramũ Jeju 'ga 'ũina mainana 'wyriararete 'jawewaramũ janee. 'Ga futat jane poat. Esage ete 'ga. Nitywi futari mama'e tywera 'ga pype. Janeruwarete 'ga worywamũ 'ga ree. A'eramũ 'ga manũ re 'ga Ruwarete 'ga

'ga moferapa etee rai'i nū, 'ga monou 'ga mojeupia ojepyri rai'i nū. ²⁷ Ymā mainana 'wyrriararete 'gā mama'e tywera apoi rakue. A'eramū 'gā wyra rapy ojere'ema futat rakue. Otywera mepyawamū ra'ne 'gā wyra rapyau rakue. Otywera mepyre etee 'gā wyra rapyi opytuna 'gā tywera mepyawamū rakue. A'ere Jejuī 'ga nanarūi. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. Janetywer are te 'ga manūi rakue. Majepei tee futat 'gā 'ga jukau rakue. Najukau'jawi futari 'gā 'ga rakue. ²⁸ Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat Levi 'ga juapyrera 'gā ojemīina mainana 'wyrriaramū. Amumē aipo mainana 'wyrriara 'gā mama'e tywera apou. Nifuakari 'gā mama'e tywera apoe'ema upe. A'etea 'gā 'ūina mainana 'wyrriaramū opytuna 'gā nupe.

A'ere ako 'awamue Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga mīi mainana 'wyrriara 'jawewaramū janee ai'i. “Ene te 'ā esageay ma'ea. Nereapoi futari 'ā mama'e tywera. Jeremifutar imū etee 'ā ene mama'e apou”, 'jau Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga upe. “A'eramū je ene mīina mainana 'wyrriara 'jawewaramū tejemiayuwa 'gā nupe. Eēme'ema futat mainana 'wyrriar awi 'gā 'jawe”, 'jau 'ga Kristu 'ga upe rakue. U'eawer imū etee futat 'ga 'ga mīina mainana 'wyrriara 'jawewaramū janee.

8

Mainana 'wyrriararete 'jawewat

¹ Jejuī Kristu 'ga je amome'u pē nupe. Jejuī 'ga futat ako mainana 'wyrriararete 'jawewaramū janee. Janetywera mepypaw ire 'ga awau wapyka ywag ipe 'Uwarete 'ga pyri. Pājērete 'ga jakwatawa katy 'ga wapyka 'ūina. 'Uwarete 'ga 'jawe 'ga. A'eramū 'ga wapyka 'Uwarete 'ga jakwatawa katy 'ūina. ² Ymā te mainana 'wyrriara 'gā oi osou taityoga pype oje'ega Jarejuwarete 'ga upe opytuna 'gā nee rakue. 'Gā futat taityoga mīina Jarejuwarete 'ga mogyfaawamū rakue. A'ere Jejuī 'ga nokoi kūima'efera 'gā nemiapofera pype. Jarejuwarete 'ga rupaw ipe te 'ga rekoī. 'Ga yse katy futat 'ga 'ūina oporogytau 'ga upe jane ree.

³ Gā amū 'ūina mainana 'wyrriarareteramū Jarejuwarete 'ga upe mama'e monoaramū rakue. 'Ga upe wyra rapyaramū nanē 'gā 'ūina mainana 'wyrriaramū rakue. Mainana 'wyrriara 'jawewaramū 'ūi re Jejuī 'ga nanē mama'e monoi 'Uwarete 'ga upe nū. ⁴ Ywag ipe Jejuī 'ga 'ūina mainana 'wyrriara 'jawewaramū janee. Ywype akou amunipo 'ā 'ga 'ūine'ema mainana 'wyrriara 'jawewaramū janee. Levi 'ga juapyrera 'gā etee 'ā ajemogyarū mainanamū 'au. Moisesi 'ga remikwasiarer imū Levi 'ga juapyrera 'gā mama'e monoi Jarejuwarete 'ga upe opytuna 'gā nee rakue. ⁵ Ymā te taityoga apoe'emauwe Janeruwarete 'ga 'i Moisesi 'ga upe rakue: “Ywytyra apyte'rarimū jarejekwaw ipe je ako temogytaawa ra'agawa resaukaa enee ai'i, ywagipewara ra'agawa resaukari enee ai'i. A'eu etee futat ene iapoukaa 'gā nupe”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga iapoukaa 'gā nupe ojeupe 'ga remiesaukarer imū etee futat rakue. A'eramū 'gā nemiapofera pype mainana 'gā oporowykyau. 'Gā porowyky resag ire jane jarejeapyoramū ywag ipewara Jejuī 'ga porowyky are. ⁶ A'ere Jejuī 'ga porowyky esagey mainana 'gā porowyky apyraapa. Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega monoi Moisesi 'ga upe rakue. Esage futat aipo 'ga je'eg ymanera. A'ere anure 'ga oje'ega monoi wa'yrarete 'ga upe. Aipoa 'ga je'eg yau esageay 'ga je'eg ymanera apyraapa. A'eramū 'ga oje'eg ymanera mojopy'rau oje'eg yau pyu. A'eramū 'ga wa'yra 'ga upe u'eawera jane erowiaramū 'ga jane katu'oka. “Anure nipo je teje'ega rerowiaara 'gā murukari ywag ipe tejepyri”, 'jau 'ga 'ūina. A'eramū jane jareku'iramū jarejemogyau ee.

⁷ Oje'eg ymanera 'gã enuwarũ re amunipo 'ã 'ga namuri oje'eg yaua ore. ⁸ A'ere janyepy 'gã nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau:

“Anure nipo je teje'eg yau monoi Israeu juapyrera 'gã nupe, Juda juapyrera 'gã nupe nanẽ nũ.

⁹ Ymã te je teje'ega monoi 'gã ypy 'gã nupe ikue. Egitu wyw awi 'gã neruaw ipẽ je teje'ega monoi 'gã nupe. A'ere 'gã nuenuwi etee jeje'eg ymanera.

A'eramũ je tepoia 'gã nui”,
'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue.

¹⁰ “Anure nipo je teje'eg yau monoi Israeu juapyrera 'gã nupe, a'e je pẽ nupe. A'ere je teje'ega mogeukari 'gã akaga pype.

A'eramũ nipo 'gã wapyra mÿina jeje'eg yau are.
A'eramũ nipo 'gã opõrenuwiweramũ jeje'eg are.

A'eramũ nipo 'gã je muorypa. ‘Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea a'jea futat', 'jau nipo 'gã jee.

A'eramũ nipo je futat 'gã Nuwaretea.

A'eramũ nipo 'gã nanẽ jeremiayuwareteramũ ajemogyau jee nũ”,
'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹¹ “Anure nipo 'gã je kwaapa katu katu najuejue etee futat. A'eramũ te nipo 'gã ajamu'jawe'em je ree.

Je kwaapa nipo 'gã pãwẽũjẽ etee futat ajemogyau.

'Gã 'wyrriara 'gã, akotee ma'e 'gã.
Mĩmera 'gã nipo je kwaapa anure.

¹² A'eramũ nipo je 'gã tywera moia 'gã nui.

Najerea'aru'jawi futari nipo je 'gã tywer are”,
'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue.

¹³ “Teje'eg yau je omono 'gã nupe” 'e upe Janeruwarete 'ga oje'eg ymanera jane upe imojopy'ru upe te 'ga 'i. A'eramũ jane 'awamũ mama'e apou 'ga je'eg yau. Anurenure'i nipo 'ga je'eg ymanera teepawamũ.

9

Janeruwarete 'ga rupawarete

¹ Moisesi 'ga upe oje'ega monou nanẽ Janeruwarete 'ga 'gã mu'jau amuo-ryw are. “Taityoga peapo jemogytaawamũ. A'eramũ pẽẽ a'e pype futat peje-ryw je muorypa”, 'jau 'ga 'gã nupe 'gã mu'jau ee rakue. ² A'eramũ 'gã iapou ojeupe 'ga 'eawer imũ etee. Iapopaw ire 'gã imomy'japa taity poanamũ pyu. Wesaw ypya upe 'gã 'jau “Janeruwarete 'ga rupap”, 'jau 'gã jupe. A'e pype futat arãparina 'ũina wenawa 'arimũ. Mani'oko'o'i piru'i rupawa nanẽ 'upa peu. A'e 'arimũ 'gã mani'oko'o'i piru'i rerawau inuga. “Janeruwarete 'ga ma'ea”, 'jau 'gã jupe jepi. ³⁻⁴ Mama'e kasiga rapyawa 'ũina imy'jawa rowopype pyri. Ouru 'gã imonou ipir are ipiwoymawamũ rakue. Imy'jawa raipy upe 'gã 'jau “Janeruwarete 'ga rupawarẽtea” 'jau 'gã jupe. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ryrũa etee te 'ũina imy'jawa waipy pe rakue. Ipiwoyma 'gã ouru pyu nanẽ rakue nũ. Ipye 'gã mama'e nuga. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara itapew, ita kanafũ'i, Arão 'ga wywra. Mĩmera 'gã imÿina ipype. Aipo ita kanafũ'ia ouru apopyrera. Ipype 'gã mani'oko'o'i mÿina, mana 'jawa mÿina. A'e Arão 'ga wywra opopoa rakue. Mukũi itapew are Janeruwarete 'ga je'ega jekwasiari rakue. A'eramũ 'gã mĩmera monou imÿina Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ryrũ pype rakue. ⁵ Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ryrũ au'jawa 'arimũ 'gã mukũi ywagipewara ra'agawa mÿina, kerupĩ 'jawa mÿina. Ouru apopyrera poromũ. Ijywa 'ga imonou ipypekau yrũ au'jawa

'arimū. Ywagipewara ra'agawa resaka ae wea'aramū Jarejuwarete 'ga ree. "Janeruwarete 'ga ako jane pype" 'jau 'gā ajaupe esakawe. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ryrū au'jawa are mainana 'wyrriara 'ga wyra ry monoi imonykya. Wyra ry resag ire Janeruwarete 'ga wea'aru'jawe'emamū Israeu juapyrera 'gā tywer are rakue. A'ere na'awauwe rūi aipo mome'upaawa pē nupe.

⁶ Taityoga 'gā iapopaw ire mainana 'gā awau osou Jarejuwarete 'ga rupaw ipe mama'e apou Jarejuwarete 'ga 'eawer imū. Ai'iwe, ai'iwe 'jau 'gā awau osou mama'e apou 'ga upe rakue. ⁷ A'ere mainana 'wyrriararete 'ga etee 'ga oi osou Jarejuwarete 'ga rupawarete pype. Kwara mu'ar ire mainana 'wyrriara 'ga osou majepe tee futat 'ga rupawarete pype. Wyra rya 'ga erawau erosou imonykya Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ryrū au'jawa 'arimū. Otywer are ra'ne 'ga imonykya. A'ere 'ga opytuna 'gā tywer are nanē imonykya nū. "Amumē ore mama'e tywera apoi ikwaape'ema jepi", 'jau 'ga erawau erosou. "A'eramū ene ejea'aru'jawe'emamū oretywer are", 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe, wyra ry monykya yrū au'jaw are. ⁸ A'ere tekotee 'gā nosea'uweri Jarejuwarete 'ga rupawarete pype. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane mu'e mama'e arē. "Taityoga teepaw ire pēē pejesou pejeporogytau Pejejuwarete 'ga upe najuejue etee. Taityoga renamū te ako mainana 'wyrriararete 'ga etee osou imy'jawa pype Pejejuwarete 'ga pyri jepi. A'ere teepaw ire pēē najuejue etee pese 'ga pyri pejeporogytau 'ga upe" 'e are 'ga 'Agesage jane mu'ei.

⁹ Kristu 'ga manū'emauwe janepytunera 'gā mama'e rerawau mainana 'gā nupe: "Koa mama'ea emome'u Jarejuwarete 'ga upe jee", 'jau 'gā mainana 'gā nupe mama'e rerua jepi. Mama'e tywera apo re 'gā weymawa mū rerua mainana 'gā nupe jepi: "Mama'e tywera je aapo Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū je tejemawa rerua tetywera mepyawamū. A'eramū ene iapyau Jarejuwarete 'ga upe je ree", 'jau 'gā 'ā weymawa rerawau mainana 'gā nupe. Otywera mepyawamū 'gā weymawa monou iapyaukaa mainana 'gā nupe Jarejuwarete 'ga upe. A'ere aipoa namueateekari 'gā 'gā tywer awi. Nokatu'oga'uweri 'gā 'gā tywer awi. ¹⁰ Moisesi 'ga remikwasiarer imū nipo 'gā mama'e monoi Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga remikwasiarer imū nipo 'gā ojekwakupa mama'e are. "Aga i'upyre'ema pē nupe", Moisesi 'ga 'eawera nipo 'gā na'ui agawewi. "Nan ki peapo pejekatu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe", 'jau Moisesi 'ga 'gā mu'jau 'gā jekatu'og are rakue. A'eramū 'gā mama'e apou 'ga je'eg imū etee. A'ere 'gā nemiapofera namuesagea'uweri 'gā Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga jane katu'okarama resaukaawamū etee te 'gā aipo apoi rakue. Kristu 'ga rure'emauwe te jane mama'e apoi Moisesi 'ga remikwasiarer imū rakue.

¹¹ A'ere 'awamū Kristu 'ga ruri rai'i. A'eramū 'ga akou mainana 'wyrriararete 'jawewaramū janee. "Mama'e esagea taapo pē nupe 'jau", 'jau 'ga akou mainana 'wyrriara 'jawewaramū janee. Nataityoga pype rūi 'ga rekoi mainana 'wyrriara 'jawe. Ywag ipe te 'ga rekoi. 'Uwarete 'ga pyri futat 'ga rekoi. Kristu 'ga rekwawa esageay taityoga apyraapa. ¹² Ymā te 'gā karupana'nī jukai wy reko'woka rakue. Kwataua'yra nanē 'gā ijukau wy reko'woka jui rakue. Wyra jukauwe mainana 'wyrriara 'ga wy rerawau erosou taityoga my'jaw ipe, Jarejuwarete 'ga rupawarete pype opytuna 'gā tywera mepyawamū rakue. A'ere ikokwara rupi nānēwējēmī 'ga wyra mū jukau wy rerawau erosou rakue nū. A'ere nanarūi Kristu 'ga. Kristu 'ga ojejukaukat ia'wyre'ema 'gā nupe majepe tee futat rakue. Awau 'ga 'ā 'ūina ywag ipe. A'eramū 'ga owy pyu janetywera mepyaupap 'uwa 'ga upe. A'eramū 'ga werowiarāmū janetywera moia jane wi ywawuje futat. ¹³ Ymā Israeu juapyrera 'gā jekatu'ogi Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee

rakue. Ijekwakuwe'ema 'gā ojemote'at ma'e 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'gā ojekatu'oke'em ire osowe'em Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'ga muorypa. A'eramū mainana 'gā karupana'nī ry monykya 'gā nee. Kwatau ry 'jau 'gā imonykya ijekatu'oge'ema 'gā nee. Kwataua'yra nanē 'gā iapyaukaa nū. A'eramū 'gā ukuwera kosōu 'y are. A'ere 'gā imonykya 'gā nee 'gā katu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe. Aipo apo re te ki 'gā too osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'ga muorypa. Peapyaka esaka je'e are. Teumera tymara 'gā Janeruwarete 'ga nomogeukari wog ipe. A'eramū 'gā teumera tym ire weymawa rerawau mainana 'ga upe. A'eramū mainana wy monykya 'gā nee 'gā nesawamū. ¹⁴ A'ere karupana'nī rya nokatu'ogi futari 'gā. Nopirei futari 'gā 'gā tywer awi. Karupa'mī rapya nanē nū. Karupa'mīa 'gā ijukau iapyau otywera mepyawamū. A'ere nomoira'uweri 'gā nū. A'eramū 'gā mama'e tywera apou'jaw ire 'gā nānēwējēm weymawa mū jukau nū, otywera mepyawamū nū. A'ere Kristu 'ga jane katu'ogi ywawuje futat. Werowiaaramū 'ga janetywera moia jane wi. Amanūmū 'ga janetywera mepyaupap ywawuje futat rakue. Esage ete Kristu 'ga. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. 'Uwarete 'ga 'Agesagea 'ga wereko, okoeteete ma'ea 'ga wereko. A'eramū 'ga 'ga 'Agesage pājē mū ojekukaukaa 'gā nupe, owy reko'wogukaa 'gā nupe, janetywera mepyawamū 'Uwarete 'ga upe. "Ajejukaukat je 'gā nupe 'gā tywera mepyawamū enee, Kiapi'ni. A'eramū je tejerowiaaramū 'gā tywera moia 'gā nui, 'gā katu'oka katu", 'jau Kristu 'ga 'Uwarete 'ga upe. A'eramū 'ga werowiaaramū janetywera moia jane wi, jane katu'oka katu 'Uwarete 'ga upe. A'eramū jane 'awamū jarejeymawa rapyau'jape'ema jaretywera mepyawamū. Jejui Kristu 'ga manūa janetywera mepyaupap ywawuje futat. Werowiaaramū 'ga janetywera moia jane wi, jane mogyau oje'jawewaramū, jane muea'arukaa mama'e are oje'jawe futat. A'eramū jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat.

Janeruwarete 'ga je'eg yau

¹⁵ Moisesi 'ga upe Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee Israeu juapyrera 'gā mama'e apou rakue numiamū. A'ere 'gā mama'e tywera apou'jau'jawi etee futat. A'ere Kristu 'ga te eteetea. Janetywera moiawareteramū 'ga manūi janee. Janetywer awi jane mueateeukaawamū te 'ga iapoi janee. Werowiaaramū 'ga janetywera moia jane wi. A'eramū 'ga 'jau werowiaaramū janee: "Jeruwarete 'ga pē mū'ē 'gā nui je rerowiarukaa pē nupe. A'eramū nipo pēe anure pejejua 'au ore pyri nakwaparimū warāu rūi futat", 'jau 'ga werowiaaramū janee. "Orojepyri pē nuramū nipo Jeruwarete 'ga mama'e esage monou pē nupe u'eawer imū etee futat. Pē nupe 'ga remimonofera natepawa'uweri", 'jau 'ga werowiaaramū janee.

¹⁶⁻¹⁷ Sā'a ae ka'arana kwasiara okaraemā are. "Je manū re ki jekaraemāmera pemono jepytonera 'gā nupe" 'e kwasiara inuga ka'aran are. 'Ga manū re etee 'gā ka'arana kwasiararera 'ga karaemā monoi 'gā nupe. 'Ga manūe'emauwe 'gā 'ga karaemā nomonoa'uweri 'gā nupe. Muku 'ga manū re miamū 'ga manū resakarera 'gā 'jau: "A'jea futat 'ga manūi ai'i. Aesak je 'ga manū ai'i", 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'amanū 'ga" 'e kwaaw ire etee 'ga karaemā monou 'gā nupe. ¹⁸⁻¹⁹ Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'eg ymanera. Ojeupe Janeruwarete 'ga je'eg ire etee Moisesi 'ga 'ga je'ega mome'ui opytuna 'gā nupe rakue. A'ere 'ga karupana'nī ry kwatau ry reewe ikosōu 'y pype. A'ere 'ga 'yw akā'i amū pyyka ifaa inimo piraga pyu. Isipu 'jawa 'yw akā'i faa karupa'mīawa apopyrera pyu. Karupa'mīawa 'gā ipowāna rakue. A'ere 'gā imomiraga. A'e pyu 'gā 'yw akā'i fari. A'ere 'ga ipymīau wy pype. A'ere 'ga wy monykya Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are. Israeu juapyrera 'gā nee nanē imonykya nū. ²⁰ A'ere 'ga 'jau 'gā nupe: "Wya

je amonykyt Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are. Pē nee nanē je imonykyri nū. A'eramū ki jane 'ga je'ega renupa. Taruenup eneje'ega 'jau 'e are je wy monykyri pē nee ka'aran are we", 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe rakue. ²¹ Taityog are nanē Moisesi 'ga wy monykyta nū taityoga pypewara are we. ²² Moisesi 'ga upe Jarejuwarete 'ga 'eawer imū mainana 'gā wy monykyta mama'e are ikatu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe rakue. "Wy pyu ekatu'ok mama'ea jee", 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā wy monykyta mama'e are ikatu'okawamū 'ga upe. Imonykyawe'em are etee 'gā imonykyre'ema. Ināinā'nī etee 'gā ikatu'oka. Opytuna 'gā tywer are nanē 'gā aipo apou wyra jukau wy reko'woka 'gā nee 'gā tywera mepyawamū Jarejuwarete 'ga upe. Wy reko'woke'em ire amunipo 'ā 'gā otywera nomepyi futari Jarejuwarete 'ga upe.

Janetywera mepyawamū 'ga manūawet

²³ Ee wyra ry monykyr ire Moisesi 'ga taityoga katu'ogi Jarejuwarete 'ga upe rakue, taityoga pypewara reewe rakue. Ywag ipe futat Janeruwarete 'ga muorypawarete reni. A'eramū nipo ikatu'okawa wesageramū wyra ry apyraapa. ²⁴ Na'gā nemiapofera taityoga pype rūi Kristu 'ga awau osou amanū re. Ywag ipe tee 'ga oi, 'Uwarete 'ga muorypawarete pe. Peu futat 'ga reni 'Uwarete 'ga pyri, mama'e renūina jane ree 'ga upe. ²⁵⁻²⁶ Ymā judeu 'gā nupe mainana 'wyriararete 'ga wyra ry rerawau erosou taityoga my'jaw ipe, Janeruwarete 'ga rupawarete pype rakue. Majepei tee futat 'ga erawau erosou kwara mū rupi rakue. Ikokwara rupi tāmējē 'ga wyra ry rerawau erosou 'ga rupawarete pype rakue nū. A'ere nanarūi Kristu 'ga. Nan Kristu 'ga reko re amunipo 'ā 'ga amanūu'jau'japa ywy apo ppy we. A'ere nanarūi Kristu 'ga. Namanūu'jau'jawi 'ga janetywer are. Sawaem jane mama'e teepap ja'wyja'wy upe. A'eramū ako 'ga 'awamue te ojesaukaa jane amānūmū janetywera mepyaupap ywawuje tee rai'i.

²⁷ Ywy pewaramū jane jaremanūmū najuejue etee futat. Majepei tee futat jane manūi. Nimanūu'jau'jawi jane. Jaremanū re nipo jane jarewau jareje-saukaa Jarejuwarete 'ga rowase. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga rerowiaaramū jane monou jane mogyau ojeypyri. Wa'yra 'ga rerowiare'ema 'gā nipo 'ga imonou muku ojewi. ²⁸ Nan tee futat majepei tee Kristu 'ga jejukaukari 'gā nupe, janetywera mepyawamū. Nojejukaukaru'jau'jawi 'ga. Anure nipo 'ga ruri nū. A'ere 'ga najanetywera mepyawamū rūi 'ga ruri. 'Ua nipo 'ga wapesakaramū jane katu'okapap janetywer awi. A'eramū te nipo jane mama'e tywera niapou'jawi.

10

¹ Moisesi 'ga remikwasiarera mogytaramū Israeu juapyrera 'gā weapyo'iramū etee Jarejuwarete 'ga remiaporam are. Anure 'ga remiaporama a'agawa futat poromū wyra rapya rakue. A'ere 'gā naeapyo katu ee rakue. Weymawa 'gā ijukau iapyau otywera mepyawamū. Ikokwar are 'gā nānēwējēmī wyra mū jukau iapyau nū. A'ere wyra wya nokatu'ogi futari Janeruwarete 'ga rerowiaara 'gā nakue. A'eramū 'gā 'ga muoryparūme'em 'ga remifutar imū. ² Okatu'okatu re amunipo 'ā 'gā nueru'arasigi te mama'e tywera ojeupe iapoawera erekou. A'eramū amunipo 'ā 'gā weymawa rerawau'jape'ema ijukaukare'ema otywera mepyawamū rakue. A'ere wyra wya nokatu'ogi futari 'gā 'gā tywer awi. ³ Ma'eramū 'ā 'gā au'jeteramū weymawa mū rerooi ijukaukaa otywera mepyawamū rakue. Weymawa jukaramū 'gā wea'aramū otywer are

nũ. ⁴ Kwatau rya nomoira'uweri janetywera. Karupana'nĩ rya nanẽ nomoira'uweri nũ.

⁵⁻⁶ A'eramũ Kristu 'ga 'ua ojypa 'au ywy pe rakue. A'eramũ 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

“Nerefutaru'jawi wyra rapya 'awamũ.

Ejeupe 'gã mama'e mura nanẽ nerefutaru'jawi nũ.

Wyra rapya nomoiri futari 'gã tywera.

Nenemaku'ia'uweri.

A'eramũ ene je mogou ywy pewara 'gã 'jawe futat ra'ne.

'Gã no'oa 'ã ene imua jee jero'oramũ.

A'eramũ je tekou 'gã 'jawe futat.

⁷ Eneremifutara apoawamũ je ruri.

Ymã te 'ã ka'arana erekwasiarukat 'gã nupe je ree rakue.

A'eramũ je 'awamũ mama'e apou eneremifutar imũ etee futat, 'gã nemik-wasiarer imũ etee futat”,

'jau 'ga 'ua ywy pe rakue.

⁸ Jarejuwarete 'ga je'eg ymaner imũ 'gã wyra jukau iapyau otywera mepyawamũ rakue. A'ere Jejui 'ga 'i 'Uwarete 'ga upe rakue: “Nerefutaru'jawi wyra jukaa 'awamũ”, 'jau 'ga 'ga upe. “Wyra jukaa nene muorywu'jawi 'awamũ”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. ⁹ “Au je rekoĩ. Eneremifutar imũ mama'e apou te je ruri”, 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'awamũ 'jau janee: “Kristu 'ga 'jawe pejemogy. Jeremifutar imũ etee ki mama'ea peapo Kristu 'ga 'jawe jee”, 'jau 'ga janee. “Nepeapyu'jawi wyraa 'awamũ pejetywer are”, e'i 'ga janee 'awamũ. ¹⁰ 'Uwarete 'ga remifutar imũ etee futat Jejui Kristu 'ga mama'e apoi rakue. A'eramũ 'ga ojejukaukaa ae a'wyre'ema 'gã nupe rakue. A'eramũ futat 'ga amanũmũ janetywera mepyaupap ywawuje tee 'Uwarete 'ga upe rakue. Werowiamũ 'ga jane katu'oka janetywer awi.

¹¹ Mainana 'gã wojere'emamũ futat akou mama'e apou Jarejuwarete 'ga upe rakue. Wyra rapya 'gã imuojere'ema futat rakue. Ai'iwe, ai'iwe, ai'iwe 'jau 'gã iapou rakue. A'ere wyra rapya nomoira'uweri janetywera jane wi. ¹² A'ere Kristu 'ga jejukaukari 'gã nupe janetywera mepyawamũ. A'ere 'ã 'ga awau wapyka 'Uwarete 'ga jakwatawa katy 'ũina. Namanũu'jau'jawi 'ga janetywer are. Majepei tee futat 'ga manũi janetywera mepyawamũ. Janetywera mepy re 'ga awau wapyka 'ũina 'Uwarete 'ga yse katy. 'Uwarete 'ga 'jawe futat 'ga. A'eramũ 'ga wapyka 'ga jakwatawa katy. ¹³ Anure nipo Janeruwarete 'ga Kristu 'ga magwawukaa 'ga ree iporomutare'ema 'gã 'arimũ. A'eramũ 'ga iapesaka 'ũina. ¹⁴ Majepei tee futat 'ga manũi janetywer are rakue. A'eramũ 'ga werowiamũ janetywera moia jane wi, jane katu'oka tãmẽjẽ futat.

¹⁵ U'agesageu nanẽ 'ga jane mu'jau ee nũ, 'gã nupe ka'arana kwasiarukaripyre are nũ:

¹⁶ “A'ere nipo je teje'eg yau monoi 'gã nupe.

A'eramũ nipo 'gã oporenuwiweramũ jeje'eg are.

Teje'ega nipo je imogeukaa 'gã akaga pype.

A'eramũ nipo 'gã wapykaku ee”,

'jau 'ga ikwasiarukaa 'gã nupe rakue.

¹⁷ A'jea futat 'ga 'i: “Najerea'aru'jawi futari nipo je 'gã tywer are”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue.

¹⁸ Jejui Kristu 'ga manũ are Janeruwarete 'ga janetywera moiri jane wi. A'eramũ 'ga wea'aru'jawe'emamũ futat janetywer are. Ma'eramũ 'ã jane

niapou'jawi futari 'awamū mama'ea jaretywera mepyawamū. Kristu 'ga futat janetywera omepy amanūmū rakue.

Jareje'ega simono 'ga upe 'awamū

¹⁹ Pēē jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe jee. A'eramū je 'jau pē nupe: Jejui 'ga amanū janetywera mepyawamū rakue. Werowiarāmū 'ga janetywera moiri jane wi. A'eramū jane nanē jareje'ega monoarūmū Jarejuwarete 'ga upe. ²⁰ Namainana 'gā nūi oje'ega omono Jarejuwarete 'ga upe janee 'awamū. Ymā 'ā Israeu juapyrera 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga momy'jawi taity pyu rakue. A'eramū 'ā mainana 'wyrriara 'ga etee awau osou imy'jaw ipe Jarejuwarete 'ga upe oporogytaau rakue. A'ere jane 'awamū Jejui 'ga manū are, jane porogytaarūi Jarejuwarete 'ga upe. Amanū re Jejui 'ga ferawi rai'i nū. Namanū'jawi futari 'ga 'awamū. A'eramū jane jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe au'jeteramū futat jarejee.

²¹ Jejui 'ga futat mainana 'wyrriarete 'jawewaramū janee. 'Ga 'ā Janeruwarete 'ga om'yi 'wyrriaramū wemiayuwamū janee. Ojejuka esage 'ga jane ree. ²² A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa a'jea futat. Kristu 'ga ree jarejemogypyka jarejemogyau. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga muorypa a'jea futat. Kristu 'ga 'ā janetywera amoit jane wi werowiarāmū. A'eramū jane jarejekwawe'em 'ga upe. Jarejewi 'ga jaretywera moir ire jane jarejepymāūkaa 'y pe 'gā amū nupe. Sā'ā mama'ea opirei re esagea. Iky'ae'ema futat. Nan tee futat jane. Jarejewi janetywera moir ire jane jaresageramū 'ga upe.

²³ U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū jane jarejemogypyka 'ga 'eawer are, "Anure nipo je pē muri ywag ipe tejepyri" 'ga 'eawer are. A'eramū te jane 'ga pyri jareo rapesaka. 'Gā amū nanē ki jane imu'jau ee nū. "Anure nipo Janeruwarete 'ga werowiaaramū jane monoi ywag ipe ojepyri", 'jau ki jane jarejepyriwara 'gā nupe. ²⁴ A'eramū ki jane jarejea'aramū jarejuee. "Janepota'wa ki jarejuee. Sajopoar iki mama'e esage apo are", 'jau ki jane jarejaupe.

²⁵ 'Gā amū nipo opoia ajuee ajatyka awi. Nijatykaweri nipo 'gā ajuee Jarejuwarete 'ga muorypa. A'ere kasi sajemu'e 'gā nee ne. Sajatyka etee futar iki jarejuee 'ga muorypa. Anurenure'i nipo Jejui 'ga ruri nū. A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga rerowiar wwyapiukaa jarejaupe.

²⁶ "Kristu 'ga amanū janetywera mepyau rai'i. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee" 'ea jane sikwaap. A'jea futat aipo 'ea. A'eramū ki jane mama'e tywera apowe'em Kristu 'ga ree jarejumu'e re. Jarejemifutar imū etee mama'e tywera apou jane jewyru'jawi jaretywera upe nū aw'ya sipo janetywera omepy janee nanuaramū? Nitywi futari 'ga amū. Kristu 'ga etee futat amanūmū janetywera mepyawamū rakue. 'Ga rerowiare'emamū nitywi futari janetywera moiara 'ga amū. ²⁷ A'eramū ki mama'e tywera apo upe ojewyt ma'e 'gā okyjaau Jarejuwarete 'ga wi. Anure nipo 'ga wowase jane majatykaaw ipe ojee iporomutare'ema 'gā monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe. ²⁸ Pekwaap 'ā jareypy 'gā Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee iapoare'ema 'gā apisiukara rakue. Maranuara 'gā sipo poromū iapisipyramū rakue? "Peko kasi tesirūgatu ne" 'e renupare'ema 'gā janyepy 'gā iapisau tāmējē rakue. Mukūja 'gā tesirūgatu 'ga amū reko resag ire 'gā 'ga jukau tāmējē aporiae'emamū futat 'gā nee rakue. ²⁹ Sā'ā 'gā Moisesi 'ga je'egea renupare'ema 'gā ijuka tāmējē rakue. Nanarūi sipo Janeruwarete 'ga wa'yraarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā nereko'i? 'Ga taetu nipo 'ga wa'yra 'ga je'ega renuwe'emamū 'gā wereko tywerete a'jea futat. Kristu 'ga rerowiar

ire nipo 'gā amū opoia 'ga rerowiar awi. Ojewi Kristu 'ga otywera moir ire nipo 'ga amū ojewya mama'e tywera apo upe nū. A'e 'gā: "Nia'wryi Kristu 'ga. Ma'eramū 'ā 'gā 'ga jukai au'je katu rakue" 'jara 'jawe Kristu 'ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā. Janeruwarete 'ga 'Agesagea opota'waramū agawewi 'gā nee, Kristu 'ga rerowiarukaa agawewi 'gā nupe. A'etea 'gā 'ga 'Agesage kurapara 'jawe etee, Kristu 'ga rerowiar awi opoir ire. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gā nerekou tyweaete.

³⁰ "Nanuara 'gā nui nipo je jepyari 'gā nemiapo tywer awi", 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. "Oje'eganuwe'emawer ipe etee te nipo 'ga jereko tywerukari jee", 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa ka'aran are Moisesi 'ga upe rakue. Aipoa Janeruwarete 'ga eawera futat. A'ea jane ikwaapa.

³¹ Janeruwarete 'ga okoeteete ma'ea futat. Ma'eramū ki jane jarekyjau 'ga jarejereko tywer awi mama'e tywera apowe'em futat.

³² Pēnea'ar iki pejerekerawer are. Jejui 'ga pēē erowiar pypyauwe 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā pē nerekou tyweaete 'ga ree. A'ere 'ā nepepouri futari 'ga rerowiar awi rai'i. ³³ Amumē 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā pē kurapa kypyre'emete agawewi rai'i. A'etea 'ā pēnuag etee futat 'gā pejereko tywera upe rai'i. Amumē 'gā 'ā pējekoty'aawa 'gā nerekou kypyre'emete agawewi rai'i. 'Gā nereko tywera resakawe 'ā pēē pejeyatykau pejerekoty'aawamū 'gā nee rai'i. A'eramū 'ā 'gā pē nerekou kypyre'emete 'gā neewe futat rai'i.

³⁴ Amumera 'gā 'gā imonou imunepa moromunepawa pype rai'i. A'e 'gā nee 'ā pēē pejemuaēma rai'i. Amumē 'gā pēkaraemā pojekau agawewi pē nui. A'etea nepēku'ipawi ee. "Janeruwarete 'ga poroywera te nipo nateepawi jane wi", pe'je etee nipo pejeku'iramū nan pejerekeroramū.

³⁵ Werowiar awi pepoire'emamū 'a'jea futat Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pē nupe. A'eramū ki pejepoire'ema futat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. ³⁶ 'Ga rerowiar awi pejepoire'em ire nipo mama'ea peapo 'ga remifutar imū. A'eramū pēē pejepoire'ema 'ga rerowiar awi. Mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat pejemogyau 'ga rerowiaa a'jea futat. A'eramū 'ga anure mama'e monou pē nupe u'eawer imū etee futat.

³⁷ Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue: "Naanure rūi futat nipo 'ut ma'e 'ga ruri.

Kamēsīete futat nipo 'ga ruri.

³⁸ Jeremifutar imū mama'e apoara 'gā nipo ojemogypyka ajemogyau je ree. A'eramū nipo 'gā ajemogyau je pyri nakwaparimū ete rūi futat. A'ere je tejerowiar awi 'gā amū poir ire je najeku'i 'gā nee", 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa 'ga amū nupe rakue.

³⁹ Na'ga rerowiar awi opoit ma'eramū rūi futat jane. Nipouri futari jane 'ga rerowiar awi. A'eramū 'ga jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. Jane 'ā sirowiat 'ga jarejemogyau. A'eramū nipo 'ga jane mogyau ojeypyri nakwaparimū rūi futat.

11

Janeruwarete 'ga rerowiaararete 'gā

¹ Werowiaaramū Janeruwarete 'ga mama'e esage muri jane. A'eramū ki jane 'jau jarejeupe: "Arowiat je Jarejuwarete 'ga 'jau. A'eramū 'ga anure mama'e mua jee 'jau kwy", 'jau ki jane. "Naesagi agawewi je tejeupe 'ga remimurama. A'etea je ajemogypyk 'ga ree", 'jau ki jane jarejeupe, 'ga rerowiaa. ² 'Ga ree ojemogypykaw imū etee futat janepy 'gā jepoarukari Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga aku'iramū 'gā nee

rakue. A'eramũ 'ga 'jau rakue: “Je rerowiat 'gã ajemogyau. A'eramũ 'gã wesageramũ jee”, 'jau 'ga 'gã nupe werowiarãmũ rakue. ³ Jarejuwarete 'ga rerowiaaramũ jane jarejeapyoramũ 'ga remiapofer are. “Ymã te Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue. Ywy, ywak, kwat, jay, jaytata. Mĩmera 'ga iapou rakue. Oje'eg imũ etee futat 'ga iapou. Esagipyre'ema futat 'ga wapo. 'Agamũ 'ã jane esaka 'ga remiapofera. Oje'eg imũ etee futat 'ga iapou rakue” 'ea 'ã jane erowiaa jarejemogyau.

⁴ Apeu 'ga nanẽ 'ã rakue nũ, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga aku'iramũ ojeupe Apeu 'ga remimurer are rakue. A'ere Apeu 'ga reki'yra 'ga, Kaĩ 'ga nuerowiari Jarejuwarete 'ga. A'eramũ Janeruwarete 'ga aku'ie'emamũ ojeupe Kaĩ 'ga remimurer are. Ojee Apeu 'ga jemogypygamũ Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: “Apeu 'ga pa je rerowiat ra'e. A'eramũ 'ga wesageramũ jee”, 'jau 'ga ojeupe. Ymã agawewi 'ã Apeu 'ga manũ rakue. A'etea jane 'ã 'ga rekwawera sikwaap. Apeu 'ga werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. A'eramũ ki jane 'ga 'jawerimũ etee futat jarejemogyau.

⁵ Enoki 'ga nanẽ 'ã rakue nũ, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue nũ. Namanũ futari Enoki 'ga rakue. Werowiarãmũ Janeruwarete 'ga 'ga rerawau erojeupia rakue. 'Ga pyriwarera 'gã Enoki 'ga rekaa numiamũ. A'ere 'gã nuesagi 'ga. Janeruwarete 'ga 'ga omojeupit imonou ojepyrĩ. Ywag ipe ojeupire'ewe Enoki 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga aku'iramũ 'ga ree rakue. A'e are Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gã nupe rakue.

⁶ Niku'ia'uweri Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gã nee. Maran sipo ajee jane 'ga muorywi, “Janeruwarete 'ga ako” 'e rerowiare'em ire? Nimuorywa'uweri jane 'ga “ako 'ga” 'e rerowiare'em ire. “Janeruwarete 'ga ako” 'e rerowiarãmũ janeporokwaawiweramũ 'ga ree. “Ojee iporokwaawiwet ma'e 'gã nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi” 'e rerowiarãmũ jane jareporokwaawiweramũ 'ga ree.

⁷ Nue 'ga nanẽ 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega renupara rakue nũ. “Anure nipo je amana monoi ywy pe tejerowiare'ema 'gã momapa. A'eramũ pẽẽ yaru apou 'y awi pejejagawamũ”, ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eramũ Nue 'ga 'ga rerowiaa rakue, yara apou 'ga je'eg imũ etee futat rakue. Amana kyre'emaue Nue 'ga yara apou erekou. A'eramũ 'ga, wa'yra 'gã netee futat amanũme'em rakue. Nue 'ga ra'yra 'gã etee Jarejuwarete 'ga je'ega renupa 'uwa 'ga pyri rakue. A'eramũ 'gã etee futat ojejaga yara pype. 'Gã nesea Jarejuwarete 'ga rerowiara resaukaa amumera 'gã nupe. Amumera 'gã nuerowiari Nue 'ga je'ega, ojeupe Nue 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega momẽ'uramũ. A'eramũ 'ya 'gã apisau. Werowiarãmũ Janeruwarete 'ga 'jau Nue 'ga upe: “Je rerowiat ape. A'eramũ ene ejesageramũ jee”, 'jau Janeruwarete 'ga Nue 'ga upe rakue.

⁸ Abraão 'ga nanẽ rakue nũ, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramũ 'ga 'ga je'ega renupa ojeupe 'ga je'egamũ rakue, “Ekwap 'aw awi. Taesaukat ywy pe enee 'jau”, ojeupe 'eramũ rakue. “Anure nipo je ene upe tejemiesaukara monopawi katu katu ene upe enejuapyrera 'gã neewe futat. Enema'e katu katua futat nipo poa”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. Nokwaawi agawewi futat Abraão 'ga awawa. A'etea 'ga oo ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eawer imũ etee futat. ⁹ Jarejuwarete 'ga rerowiaaw imũ etee futat Abraão 'ga awau owaẽma “tamono 'awa ywya ene upe” 'jawa upe rakue. Tekotee 'gã ywy pe 'ga rekoĩ. Nuapoi 'ga 'ogaretea. Taityoga pype etee 'gã nekoĩ rakue. Wata 'gã ajemogyau. A'eramũ 'gã akou taityoga pype etee futat. 'Ga juapyrera 'gã, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mĩmera 'gã nanẽ ajemogy taityoga pype etee. 'Gã nupe

nanē Janeruwarete 'ga 'i nū: “Tamono 'awa ywya pē nupe 'jau, pēnekwawamū 'jau”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'etea 'gā nanē taityoga pype etee ako. ¹⁰ Abraão 'ga 'ogarete apowe'em rakue. “Amunawaretea Janeruwarete 'ga wapo ywag ipe. Wemifutar imū etee futat 'ga iapoi. Nateepawa'uweri 'ga 'wyraretea. A'eramū je tejekoweramū 'ga 'wyrarete pype”, 'jau Abraão 'ga ojeupe rakue.

¹¹ Abraão 'ga remireko ēē, Sara ēē wa'yra'emamū rakue. Abraão 'ga oymanamū akou. A'ere 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiarī, “Anure nipo je kunumī mū muri pē nupe” e rerowiaa 'ga akou. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga ra'yra pyygukaa 'ga remireko ēē upe. Owāiwī pype futat ēē omena 'ga ra'yra pyyka. ¹² Abraão 'ga nanē oymanamū nū. A'etea 'ga aja'yrapy ēē pype. Majepei tee agawewi Abraão 'ga rakue. A'etea kwaiwete 'ga juapyrera 'gā. Jaytata pytuna 'jawe 'ga juapyrera pytuna. 'Yisigeau pytuna 'jawe nanē 'ga juapyrera pytuna nū.

¹³ Aipo 'gā jemogyawera Jarejuwarete 'ga rerowiaa wesaukat janee. Werowiat agawewi futat 'gā Jarejuwarete 'ga rakue. A'etea 'ga nomonoi mama'ea 'gā nupe u'eawer imū rakue. “Anure nipo 'ga imonoi janejuapyrera 'gā nupe”, 'jau etee futat 'gā worrywamū ee rakue. “Awa ywy pe jane rekoi kamēš te. Nanjanerupawarete rūi 'awa ywya”, 'jau 'gā nakue. ¹⁴ A'eramū jane 'jau “aipo 'jara 'gā oo wupawarete pe futat”, 'jau jane 'gā nupe. ¹⁵ Nijewyriweri 'gā wupawera upe. Ojewyriwer ire amunipo 'ā 'gā jemyri wupaw ymanera upe. ¹⁶ A'ere 'gā nijewyriweri jupe. “Anure nipo jane oi jarejupaw esage pe, ywagipewara pype. Nakwaparimū ete rūi peu jarejemogyau”, 'jau 'gā nakue. Nijewyriweri 'gā wupawer ipe. A'eramū Janeruwarete 'ga ojerowiaa 'gā nee. 'Ga futat 'gā nupawa wapo ywag ipe 'gā nupe rakue. A'eramū jane “ojerowiat 'ga 'gā nee rakue” e kwaapa.

¹⁷⁻¹⁸ Abraão 'ga werowiat a'jea futat Jarejuwarete 'ga rakue. A'eramū 'ga ojemogyppyka 'ga ree rakue. A'eramū 'ga 'ga je'ega renupa, “Eja'yra 'ga eroo iapyau jee” ojeupe 'ga 'eramū rakue. Ymā te Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Tamomytun enejuapyrera 'gā enee 'jau. Isaki 'ga 'ā enera'yra. A'eramū je 'ga juapyrera 'gā momytuna enee”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eramū Abraão 'ga 'ga rerowiaa. Naeapyoi agawewi 'ga Jarejuwarete 'ga remiaporam are. A'etea 'ga 'ga je'ega wenup, wa'yra 'ga rerawau iapyauramet 'ga upe numiamū. ¹⁹ Ikwaapara 'jawe 'ga wea'aramū: “Ga rapy re nipo Janeruwarete 'ga 'ga moferawī nū”, 'jau nipo 'ga rakue. A'eramū 'ga weawyrūe'emamū futat wa'yra 'ga rerawau iapyauramet rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue nū: “Erejuka awi eja'yra 'ga. A'jea futat je rerowiar ape ra'e”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ga karupa'mī resaukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga karupa'mī jukau iapyau 'ga upe rakue. A'eramū Isaki 'ga akou imoferawipyretera 'jawewaramū Abraão 'ga upe rakue.

²⁰ Isaki 'ga nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa nū. A'eramū 'ga 'jau wa'yra 'gā nupe: “Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi pē nupe”, 'jau 'ga wa'yra 'gā nupe rakue. Jako 'ga upe, Esau 'ga upe. Mīmēra 'gā nupe 'ga imome'wau rakue.

²¹ Jako 'ga nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue nū. A'eramū 'ga, amanū ja'wyja'wywe, 'jau Jose 'ga ra'yra 'gā nupe: “Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi pē nupe jue etee futat”, 'jau 'ga Jose 'ga ra'yra 'gā nupe rakue. Jako 'ga iymān gatū. A'eramū 'ga opokokaw are etee futat owya. A'eramū Jako 'ga, 'gā nupe aipo 'e re, oywya koka wāāpyramū Jarejuwarete 'ga muorypa. “Ene te 'ā eneresageay oree, ki Ku'jyp. Erejuka esage 'ā ore ree jepi”, 'jau 'ga 'ga upe 'ga muorypa.

²² Jako 'ga ra'yra 'ga, Jose 'ga, nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa nū. A'eramū 'ga amanūme'ēwe 'jau: "Anure nipo janepytuna 'gā oi ojewya jareje'wyr ipe nū, Israeu juapyrera 'gā oi ū'jāu Egitu ywy awi, awau ojewya jareje'wyr ipe nū, Kanaā wyy pe nū. A'eramū ki jekagera peroo ityma peu", 'jau 'ga opytuna 'gā nupe amanūme'ēwe rakue.

²³ Anure Moisesi 'ga u'aa rakue. 'Ga jara 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramū 'gā 'ga mima 'ga rerekou muapyra jay magwapa. "Esage janera'yra 'ga", 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā o'wryiara 'ga je'ega renupe'ema, "Pejuka pejeja'yra kūima'ea", 'ga 'e renupe'ema. Okyjawe'em futat 'gā 'ga je'ega renupe'ema.

²⁴ Moisesi 'ga nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. Egitu ywy pewara 'gā 'wryiara 'ga ra'jyra ēē Moisesi 'ga muaranupa rakue. A'ere 'ga aranuw ire nafutari "Wryiara 'ga ra'jyra ēē remimuaranuwera 'ga, Moisesi 'ga" 'gā 'ea. "Wryiara 'ga ra'jyra ēē ra'yra 'jawe 'ga, pe'je awi jee", 'jau ete 'ga 'gā nupe rakue. ²⁵ Oje'ariweramū 'ga Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee etee futat rakue. "Israeu juapyreramū futat je", 'jau ete 'ga 'gā nupe rakue. "Ene Jarejuwarete 'ga remiayuwamū futat ene", pe'je etee ki jee, 'jau ete 'ga 'gā nupe rakue. "Egitu ywy pewara 'gā jepytuna 'gā wereko tywet. A'eramū je 'gā 'jawe etee futat tejereko tywera futaa", 'jau 'ga ojeupe rakue. "Najeparuapoweri je mama'e tywer are. Mama'e tywera apoara 'ga iku'i ee. A'ere 'gā kamēšete 'gā eru'arasigi. A'eramū je teparuapoweremamū mama'e tywer are", 'jau 'ga ojeupe. ²⁶ "Anure nipo Janeruwarete 'ga 'ga amū muri wemiayuwa 'gā poaawamū. A'eramū je tekou 'ga remiayuwa 'gā pype etee futat. Tene Egitu ywy pewara 'gā je rereko tyweri 'gā pyri kwy", 'jau 'ga ojeupe rakue. Sā'ā 'ga rerowiare'ema 'gā anure Kristu 'ga rereko tyweretea rakue. Nan futat 'gā Moisesi 'ga rereko tyweretei rakue. "Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage muri jee, je rerawau ywag ipe ojeypyri. Aipoa je afutat. Nafutari je Egitu ywy pewara 'gā karaemā. Kwaparimūwara te 'gā karaemā. A'ere Janeruwarete 'ga remimurama te nakwaparimū warāu rū", 'jau 'ga ojeupe rakue.

²⁷ Jarejuwarete 'ga Moisesi 'ga erowiar wypyapiau akou. A'eramū 'ga okyjawe'em Egitu ywy pewara 'gā 'wryiara 'ga wī rakue. Amara'neramū agawewi 'wryiara 'ga 'ga ree. A'etea 'ga nokyjei 'ga wī. A'eramū 'ga awau Egitu ywy awi. Moisesi 'ga ojemogypyka Jarejuwarete 'ga ree. Nuesagi agawewi ae 'ga. A'ere Moisesi 'ga rekoī 'ga resakara 'jawe. Jarejuwarete 'ga ree 'ga ojemogypyg wypyapiau. A'eramū 'ga awau Egitu ywy awi. ²⁸ Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaa akou. A'eramū 'ga karupa'mī apisaukaa Israeu juapyrera 'gā nupe, 'okwaryta mojewaka karupa'mī wy pyu. A'eramū ae momapara Israeu juapyrera 'gā na'yr ppy apisawe'em 'gā nui, Egitu ywy pewara 'gā na'yr ppya apisiramū. Wy pyu 'okwaryta mojewag ire 'gā karupa'mī ro'o reya i'wau. A'ere Moisesi 'ga 'jau 'gā nupe: "Na'awamū etee rūi futat jane iapoi. Namutat nipo jane jarejeymawa apisi jarejenū'ēawer are jarejea'aawamū", 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹ Israeu juapyrera 'ga nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'y pytaga mowogi 'gā nupe rakue. A'ere 'ga wyytu mua imowokawera rupi imukaga 'gā nupe rakue. A'e rupi 'gā awau oyaapa rakue. A'e rupi Egitu ywy pewara 'gā awau 'gā nakyfera rupi rakue numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā wawera pea motei 'gā nui 'y pyu rakue. A'eramū 'ya Egitu ywy pewara 'gā a'myaa, 'gā apisaupap rakue.

³⁰ Israeu juapyrera 'gā werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. A'eramū 'ga Jerikoa 'jawa osoma monou imuapopena 'gā nupe. Sete 'ara rupi 'gā imaman ire Janeruwarete 'ga imonou imuapopena 'gā nupe rakue.

³¹ Raape ēē nanē werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. Kūjāmene'ema agawewi ēē. A'etea ēē werowiat Jarejuwarete 'ga, 'ga rera renupa ypy we. A'eramū ēē ojejukau ywy momyrūara 'gā nee, 'gā mima o'wyrriara 'ga wi. Opota'waramū ēē 'gā nee. A'eramū Israeu juapyrera 'gā ēē jukawe'em ēē pytuna 'gā apisaw ipe.

³² Gitiāu 'ga nanē rakue nū, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. Gitiāu 'ga, Paraki 'ga, Sāsāu 'ga, Jefite 'ga, Davi 'ga, Samueu 'ga, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē nū. Mīmera 'gā werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. A'ere je namome'upawa'uweri 'gā pē nupe. ³³ Jarejuwarete 'ga rerowiaa 'gā ajemogyau rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā poaa mama'e apou wemifutar imū rakue. 'Gā ywy pojekau tekotee 'gā nuramū Janeruwarete 'ga 'gā amū poaa 'gā mujānukaa 'gā ywy awi, 'gā apisau. Janeruwarete 'ga 'gā amū mogou 'wyrriaramū. A'eramū 'gā mama'e esage apoara 'gā nerekou esage. A'ere 'gā mama'e tywera apoara 'gā nereko tyweretei. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou 'gā amū nupe u'eawer imū etee futat. Jarejuwarete 'ga 'gā erowiaa ajemogyau. A'eramū 'ga 'gā amū apisaukare'ema 'miara upe. ³⁴ Tata upe nanē 'ga 'gā amū apisaukare'ema nū. Amumera 'gā 'ga iapisaukare'ema jyuu rerekwara 'gā nupe. Niywyrafeni agawewi futat 'gā ajemogyau. A'ere Janeruwarete 'ga te 'gā mamuakari rēwējēmī rakue. A'eramū 'ga 'gā poaa 'gā magwawukaa 'gā nee iporomutare'ema 'gā arimū. A'eramū 'gā 'gā moka'jamukaa 'gā ywy awi. ³⁵ Amumera kūjānamū 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū 'ga, 'gā pytuna 'gā amū manūnamū, 'gā moferapa 'gā nupe rakue.

Kwaiwete wejue te 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiari ajemogyau rakue. Amumera 'gā 'ga rerowiare'ema 'gā inupānupāu 'gā nerekou tyweaete, 'gā apisau. "Gā rerowiar awi pepoir ire ore naruapisi pēē", 'jau 'gā 'gā nupe. A'ere 'gā nopoiri futari Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. "Noropoiri futari ore Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. Ojewi ore poire'emamū 'ga ore rerooi ojeypyri pēē ore apisi re", 'jau etee futat 'gā 'gā nupe. "Gā pyri oroo re te nipo ore reko esagei", 'jau etee futat 'gā 'gā nupe, wapisie'emauwe.

³⁶ Amumera 'gā 'gā erekoemāu. A'eramū 'gā 'gā mopimopika ae mopikawa tupaama 'jawewara pyu. Amumera 'gā 'gā erawau 'gā kupyfaa itaju pyu 'gā munepa moromunepawa pype. ³⁷ Amumera 'gā 'gā iapisau ita pyu. Amumera 'gā 'gā iapisau 'gā mowoka 'yjepana mowowokawa pyu. Amumera 'gā 'gā iapisau jyuu pyu. Amumera 'gā 'gā erekou tyweaete 'gā murukare'ema 'gā 'wyr ipe. A'eramū 'gā ajemogyau ikaraemāe'ema 'jawe. I'wyre'ema 'jawe 'gā ajemogyau watau. Taitye'ema 'jawe 'gā ajemogyau. Karupa'mī pirera etee erajemogyau imunepa, karupana'nī pirera. Mīmera etee 'gā erekou imunepa waityramū. 'Gā pyriwara 'gā 'gā nerekou tyweaete. "Pejejuwaretea 'jawa 'ga ree te 'ā pejemogypyk pejejemogyau. A'eramū ore pē nerekou tyweaete", 'jau 'gā 'gā nupe. ³⁸ Aipo 'gā ajemogyau watau amunawe'em ipe etee futat. Jūmire'eme, wywytyra rupi. Mīmer ipe 'gā ajemogyau. Ita kwara pype, ywy kwara pype. Mīmera pype 'gā ajemogyau. "Nepēa'wyrī pēē", 'jau futatee 'gā 'gā nupe. A'ere Janeruwarete 'ga upe aipo 'gā esage ma'ea. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'gā nupe: "Nepepoiri futari je rerowiar awi. A'eramū pēē pejesageramū je upe. A'eramū je pē mua pē mogyau 'au tejeypyri", 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ 'Gā juejue futat Jarejuwarete 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: "Je rerowiaara 'gā esage ma'ea futat. Nopoiri 'gā je rerowiar awi je ree iporomutare'ema 'gā wereko tywereteramū miamū", 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe.

'Gã papawe'emauwe Janeruwarete 'ga 'jau 'gã nupe rakue: "Anure nipo je pē katu'okara 'ga monoi pē nupe", 'jau 'ga 'gã nupe rakue. A'ere 'gã papawi 'ga 'ga mure'emauwe rakue. A'eramū 'gã okatu'okara 'ga resake'ema rakue. A'ere 'gã jemogypygi Jarejuwarete 'ga ree. 'Ga 'eawera 'gã erowiaa rakue. ⁴⁰ Anure nipo 'ga jane rerawau jane mogyau ojepyri werowiaar ymanera 'gã neewe. Peu ojepyri jane rerawau 'ga jane katu'oka ywawuje futat janetywer awi.

12

Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea

¹ Kwaiwete ymāwarera 'gã Jarejuwarete 'ga rerowiar wywapiawu rakue. A'eramū ki jane 'ga rerowiar wywapiawu 'gã 'jawe etee futat. Sapoit futar iki 'ga ree jarejemogypygukare'em awi. Sã'ã ujān ma'e 'gã fuewepawe'ema ujān awi. Taity poana'mī'ia etee 'gã 'ã erekou. Taity poyjuu rereko re amunipo 'ã 'gã nujānarūi. Nan tee futat jane jarepoia jaremote'arukaaw awi. Jāremote'aawa mama'e tywer awi jarepoire'em ire nipo jane jarejemogyawe'em Jarejuwarete 'ga remifutar imū. A'eramū ki jane jarejorypawe'emamū futat jarejemogyau, ² jarejea mŷina Jejui 'ga ree etee futat. 'Ga futat 'Uwarete 'ga rerowiarukaa jane upe rakue. 'Ga futat nipo jane rerawau 'Uwarete 'ga pyri anure. A'eramū ki jane jarejemogypyg wywapiawu 'ga ree. Sã'ã pe apoara 'ga oa tenune pe resaukara. Nan tee futat Jejui 'ga ruri wyy pe 'Uwarete 'ga rape resaukaa janee rakue. 'Ypeywar are amanūaw ipe 'ga awawake'ema ojepyriwara 'gã 'e are rakue. "Moroka'miga 'ga futat ra'e. Sã'ã 'gã 'ga juka 'ypeywar are" 'e are 'ga awawake'ema rakue. "Gã tywera mepyawamū te je manūi 'ypeywar are. A'ere temanū re je oi tejewya Tejuwarete 'ga pyri nū", 'jau etee 'ga aku'iramū ee. A'eramū 'ga, amanū re, oferapa rai'i nū. A'eramū 'ga awau ojeupia 'Uwarete 'ga pyri. Peu futat 'ga wapyka 'ūina 'Uwarete 'ga yse katy. "Aapopap je eneremifutara", 'jau 'ga 'ūina 'Uwarete 'ga upe. A'eramū 'ga 'ga muapygukaa ajakwatawa katy, 'ga mŷina 'wyrīaramū oje'jawe.

³ Pēnea'ar iki 'ga ree. 'Ga rerowiare'ema 'gã 'ã wereko tywerete agawewi Jejui 'ga rakue. A'etea 'ã 'ga nopoiri futari 'Uwarete 'ga remifutara apo awi rakue. A'eramū ki pēē pejejea'aramū 'ga ree. 'Ga ree pejejea'ar ire nipo pēē pejejorypawe'emamū 'ga rerowiare'ema 'gã pejereko tyweramū. A'eramū nipo pejepoire'ema 'ga rerowiar awi. ⁴ Jejui 'gã 'ã ia'wyre'ema 'gã ijukau rakue. 'Ga rerowiaara 'gã amū nanē nipo 'gã iapisau nū. A'ere 'gã nepē apisi we, "pepoit pejetywer awi" ojeupe pēē 'eramū. ⁵ Pemoka'jam sipo pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera? Pē maku'iwamū 'ga 'jau wa'yramū pē nupe: "Peje'eganuw iki Jarejuwarete 'ga pejejeupe 'ga je'eg wywrafe'nīnamū. Pēku'ipap kasi pejejeupe 'ga je'eg are ne.

⁶ Wemifutaramū 'ga pē mu'akwaawi mama'e apo are.

Sã'ã kunumā mama'e tywera apoa.

A'e are 'ã tuwa 'ga kunumā atūina tāmējē mama'e tywera apo awi.

Nan tee futat Janeruwarete 'ga wa'yra 'gã mošī tāmējē 'gã nemiapo tywer awi",

'jau 'ga amū ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁷ A'eramū ki pejejemouaga etee futat. Oje'ega pēē enuwe'emamū nipo 'ga mama'eay resaukari pē nupe, pējemogy esage are pē mu'jawamū. A'eramū ki pēē pejejuagamū jupe. Namu'akwaawi 'ga wa'yre'ema 'gã 'gã jemogy esage are. Sã'ã ae wa'yra etee imu'akwaawa 'gã jemogy esage are. Nan tee futat Janeruwarete 'ga wa'yramū etee jane mu'akwaapa janejemogy esage are.

⁸ Jareja'yre'ema 'gā jane nimu'akwaawi 'gā jemogy esage are. Nan tee futat Janeruwarete 'ga namu'akwaawi wa'yre'ema 'gā. Pejemogy esage are 'ga pejemu'akwaawe'em ire amunipo 'ā pēē na'ga ra'yra rūi. Wa'yra 'gā etee te 'ga amu'akwaap wemifutar are.

⁹ Jaremu'akwaaw ire jane 'ā jarejuwa 'gā je'ega renupa jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga je'ega taetu ki sienup. Oje'ega renuw ire 'ga jane rerooi ojeypyri anure. ¹⁰ Sā'ā janewuja'ia we futat janeruwa 'gā jane mu'akwaawa janejemogy esage are wemifutar imū etee futat. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane mu'akwaawi janejemogy esage are. “Teje'jawe je 'gā mogyi”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū nipo jane jarejemogyau 'ga 'jawe futat. ¹¹ Janeremiapo tywer are 'ga jaremu'akwaaw ire jare'arasigamū jarejemogyau ee. Jareku'ie'emamū nia'wryri rēwējēmī janee. A'ere 'gā neapyoramū ee Jarejuwarete 'ga remimu'akwaawera 'gā ajemogyau esage. Opy'ata'waramū nanē nipo 'ga ajemogyau.

'Gā mu'akwaapawet

¹² A'eramū ki pēē pejemogypygy ywyapiau Jarejuwarete 'ga ree, pejeku'iramū 'ga ree. ¹³ Pejemogy esage ki Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga rerowiarai para 'gā amū pē nesaka, ojemu'akwaapa 'ga rerowiar are pēē 'jawe.

¹⁴ Pēpy'ata'wa pēē pejemogyau pejejaupe. Pejemogy esage ki pejejopype. Jarejuwarete 'ga remifutar imū pejemogy esage'em ire nipo pēē pejewawe'em 'ga pyri anure. A'eramū ki pēē pejemogyau esage 'ga remifutar imū.

¹⁵ Pejomomoirukat kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. Pejejuka esage ki pejejee. Ka'a rowa 'jawe kasi pejemogy ne. Sā'ā ka'a rowa kumī mote'ara etee ipype ae imono re. Nan kasi pejemogy ne. Jarejuwarete 'ga pēē mū erowiar wwyapie'em ire nipo pēē 'ga rerowiarukare'ema 'gā amū nupe.

¹⁶ Pejopoar iki mama'e tywera apoe'em are. Kūima'e 'ga nipo akou kūjā mū ree. A'eramū ki pēē 'ga mu'akwaapa ee. Kūjā ēē mū nipo akou omene'em are. A'eramū pēē ēē mu'akwaapa ee. Mama'e tywera kasi peapoukat pejejaupe ne. Esau 'ga 'jawerimū nanē kasi pejemogy ne. U'ar ypy ma'e 'ga poromū rakue. A'eramū 'ga 'uwa 'ga manū re akouramet 'uwa 'ga rekwawer ipe rakue. A'ere 'ga kumana pyu 'ga jemojopy'rui wewirera 'ga upe. A'eramū 'ga rewirera 'ga akou u'ar ypy ma'e 'jawe 'ga py'rau rakue. Jarejuwarete 'ga Esau 'ga ipojeupe'ema rakue. Ojeupe Jarejuwarete 'ga remimuramer are 'ga ojemogypygyke'ema. A'eramū 'ga ojemojopy'rau kumana are. ¹⁷ Anure Esau 'ga u'arasigamū omojopy'ruawer are numiamū. A'ere 'ga ruwa 'ga 'ga ma'eramera monoi 'ga rewirera 'ga upe rakue. “Jarejuwarete 'ga upe eje'ega emono je ree”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe numiamū. A'ere 'ga ruwa 'ga nomonoi oje'ega Jarejuwarete 'ga upe 'ga ree. A'eramū Esau 'ga ajaa'wau ee. Kumana are omojopy'ruawera 'ga 'uwa 'ga imojopy'rawarūme'em 'ga upe.

¹⁸ Jareypy 'gā 'jawe kasi pēē ne. Ymā janeypy 'gā, Israeu juapyrera 'gā owaēma wemiesaga upe rakue, Sinai 'jawa wytyra upe rakue. A'ere 'gā kyje etee jui rakue. Tata 'ua 'upa wytyra 'arimū. 'Ara opyytunaiwamū 'gā nupe. Wyruua 'ua 'gā nupe. ¹⁹ Jumi'auu py 'jawewara 'gā enupa. A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'jau rakue: “Ereje'eg awi oree, ki Ku'jyp”, 'jau 'gā 'ga upe rakue. ²⁰ Nafutari 'gā 'ga 'eawera, “Pewyk kasi wytyr are ne. Ee 'gā amū wygamū ki pejuka tāmējē 'ga ita pyu. Wyra ee iwyg ire miamū pēē ijukau ita pyu” 'ga 'e are 'gā oporenuwiwere'emamū. A'eramū 'gā 'jau Jarejuwarete 'ga upe: “Ereje'eg awi oree, ki Ku'jyp”, 'jau 'gā 'ga upe. ²¹ Mama'e pojya Janeruwarete 'ga esaukaa 'gā nupe rakue. Esakawe

Israeu juapyrera 'gā okyjau ajemogyau. Wwytyt, tata, ppytunaip, wyyruu, jumi'a py 'jawewat, Janeruwarete 'ga je'eg. Mīmera 'gā moyyita 'gā mogyau rakue. Moisesi 'ga miamū futat oyyita jui rakue. Nan ymā Janeruwarete 'ga je'egi 'gā nupe rakue, Sinai 'jawa upe 'gā waēmamū rakue.

²² A'ere jane Jeju 'ga rerowiaaramū Jarejuwarete 'ga rupawa pype oseayay ma'e 'jawe tāmējē jane porogytal 'ga upe. Jarejuwarete 'ga rupawa upe jane 'jau Siāo 'jau. A'eramū jane Siāo 'jawa wwytyra upe owaēmamay ma'e 'jawe tāmējē. Jarejuwarete 'ga 'wyrarete pe jarewau, Okoeteete ma'e 'ga 'wyrarete pe. Jerusarega 'jawewar ipe jarewau, ywag ipe 'up ma'e pe. Peu futat kwaiwete ywagipewara 'gā jemogyi. Aku'iramū 'gā ajemogyau.

²³ Peu futat Janeruwarete 'ga remiayuw ymanera 'gā ajemogyau. Jeju 'ga rerowiaaramū janerera 'upa ojekwasiaa Jarejuwarete 'ga ka'aran are, ywag ipe 'up ma'e are. A'eramū nipo jane jareje'aa pāwē etee futat 'ga rerowiaar ymanera 'gā nee. Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogyau jareporogytau 'ga upe. Anure nipo 'ga jane majatykau wowase najuejue etee futat. A'eramū nipo 'ga jane mepyau janeremiapofer are. Mama'e esage apoara 'gā 'ga imepyau 'gā nemiapo esage are. Mama'e tywera apoara 'gā nanē nipo 'ga imepyau 'gā nemiapo tywer are, 'gā nipo 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Ymāwarera 'gā amū nipo mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'okapap 'gā manūnamū. 'Gā nee nanē nipo jarejejatykau nū. ²⁴ Jeju 'ga ree taetu nipo jareje'aa pāwējē etee futat. 'Ga ree Janeruwarete 'ga oje'eg yau mua janee. Ymāwarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga 'jau rakue: "Teje'ega renupara 'gā etee je amogy tejemiayuwamū", 'jau 'ga rakue. "Jeje'ega renupare'ema 'gā ki wyra tueroo mainana 'ga upe. A'eramū 'ga ijukau wy monykya wyra rapyaw are. A'eramū 'ga iapyau 'gā tywera mepyau jee", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'ere 'ga 'awamū oje'eg yau muri janee. "Jera'yra 'ga amanū pētywera mepyau jee. A'eramū je pē mogyau tejemiayuwamū, teja'yra 'ga pēē erowiarāmū", 'jau 'ga janee. Jeju 'ga jukaaw ipe 'gā 'ga ry reko'woka janee. A'e are Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, wa'yra 'ga rerowiaaramū.

Ymā Kaī 'ga wewirera 'ga jukau rakue, Apeu 'ga jukau rakue. A'eramū 'ga ry jeko'woka wyyu rakue. A'e resaka Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: "Wewirera 'ga Kaī 'ga ajuka. A'eramū je Kaī 'ga rerekou tywea 'ga ree 'awamū", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'ere 'ga wa'yra 'ga rerekou tywerukari 'gā nupe jane ree. A'eramū 'ga 'ga jukaukaa 'gā nupe janetywera mepyawamū. "Teja'yra 'ga je amono wyy pe 'gā tywera mepyawamū. A'eramū je 'ga rerowiaara 'gā rerekou tywere'em 'gā tywer are", 'jau 'ga rakue. A'eramū jane 'jau jupe: "Esage futat Jarejuwarete 'ga remiapo", 'jau jane jupe.

²⁵ A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga je'ega renupa. Iapyae'ema 'jawe kasi pejemogy ne. Ymā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ui agawewi janepy 'gā nupe rakue. A'etea 'gā 'ga je'ega renupare'ema 'jawe etee ajemogy rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete oje'ega renuwe'emamū rakue. 'Awamū 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi janee nū. A'eramū nipo 'ga oje'ega jane enuwe'emamū jane rerekou tyweaete ymāwarera 'gā apyraapa. ²⁶ Moisesi 'ga upe oje'egaw ipe Janeruwarete 'ga wyy moyyita rakue. A'ere 'ga 'awamū 'ga 'i janee: "Anure nipo je wyy moyyju'jawi nū. A'ea te nipo ywaga reewe oyyi", 'jau 'ga janee. ²⁷ A'eramū "oyyi ma'ea teepap ma'erama futat", 'jau 'ga janee. A'eramū jane jarejapyoramū 'ga remiaporam are. A'ere 'ga remiapofera oyyi ma'ea teepap ma'erama futat. A'eramū iyyje'ema nateepap ma'erama rūi futat. ²⁸ A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa. Anure 'ga reni 'wyriarareteramū janee. Nateepawi futari 'ga 'wyriarareteramū jane upe

'ūi re. Jane nanē nipo 'ga jane mogyau 'wyrriaramū ojepyri. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. 'Ga pojeupa jarejemogyau. A'eramū 'ga wemifutar imū jane mama'e apo re aku'iramū akou jane ree. ²⁹ A'eramū ki jane 'ga mamara'neukare'ema jarejee. Tata 'jawe Janeruwarete 'ga. Sā'ā tata mama'e mateepawa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'ema 'gā momawi. A'eramū ki pejekyau mama'e tywera apo awi.

13

Simaku'i Jarejuwarete 'ga jarejee

¹ Pēporomutat ki pejejee pejemogyau. Kristu 'ga 'ā pēē erowiaa najuejue etee futat. A'eramū pēē pejemogyau pejejopytuna 'jawewaramū futat. A'eramū ki pēē pejepota'wa esageramū pejejee. ² Pejemiesage'ema 'gā miamū pēē imua pejeje'wyr ipe. Pejejukau esage 'gā nee. Maranamū nipo pēnemiesage'ema 'ga nakūima'e arūi. Ywagipewara 'gā nipo. Sā'ā ymā 'gā amū ywagipewara 'gā amū mura oje'wyr ipe rakue. Nokwaawi agawewi 'gā 'gā nakue. A'eramū ki pēē nanē pejemiesage'ema 'gā mua pejeje'wyr ipe pejejeupe 'gā waēmamū. ³ Moromunepawa pypewara 'gā nee nanē pejejea'aramū nū. Pēē nanē amunipo 'ā moromunepawa pype peje'ama. Pēnea'at mama'e esagea pejejeupe 'gā lapo are. A'eramū ki pēē mama'e esage apou 'gā nupe.

Ereko tyweripyra 'gā nee nanē pejejea'aramū pejemogyau nū. Mama'e esagea ki peapo 'gā nupe. Pejereko tyweramū nipo pēē nanē 'gā nemiaapo esagea pefutat nū. A'eramū ki pēē mama'e esage apou 'gā nupe.

⁴ Pēnemirekoa esage futat. Kūjānamū pēmenara nanē esage futat nū. A'eramū pēē pejemireko re pejekou pejemireko are etee futat. Kūjānamū pejemenar ire nanē pejekou pejemen are etee futat. Ojeteewaramū nanē pēē pejekowe'em 'gā amū nee nū. Kasi a'e pe anure Janeruwarete 'ga pē nereko tywer ine.

⁵ Pejeja'aranūū kwaja upe nanē pejemote'arukare'ema nū. Pejekōēājamū pejemirereko mama'e are etee futat. “Napoiri futari je pē nui. Najepe'ai nanē je pē nui nū”, 'jau Janeruwarete 'ga janee. ⁶ A'eramū ki jane jarekyjawe'em.

“Jarejararete 'ga je poat.

A'eramū je tekyjawe'em tejereko tywera 'gā nui.

Je ree 'ga jejuka re maran 'ga amū je rereko tyweretei nū”,

'jau je tejee. A'eramū je tekyjawe'em.

⁷ Pejejea'aramū peje'wyrriar ppy 'gā nee. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gā 'ā omome'u pē nupe rai'i. A'eramū ki pejejea'aramū 'gā nee. 'Gā neko esageawer are pejejea'aramū pejemogyau. Amanūme'ēwe 'gā ojemogypygy wypyapiau Jarejuwarete 'ga ree rai'i. A'eramū ki pēē pejemogypygyka 'ga ree 'gā 'jawerimū. ⁸ Jejui Kristu 'ga ojesowo'gōke'ema futat. A'ēfer ipe etee futat 'ga reko. Nojesowo'gōgi futari 'ga. ⁹ Perowiat kasi mama'e amuteea ne. 'Gā amū nipo 'gā mu'jau mama'e sigaty are, i'upyre'em are. “Pe'age'u ki i'upyre'em awi”, 'jau nipo 'gā 'gā nupe. A'ere 'gā nemimu'efera napē muesagei Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga mome'ua etee futar iki perowiat. 'Ga mome'ua te jane muesage Jarejuwarete 'ga upe, 'ga rerowiaaramū.

¹⁰ Ymāwareramū ojeupe judeuramū jane jarejeymawa rerooramū mainana 'gā miaro'o ape 'ui futari rakue. A'ere nanarūi 'awamū. Jejui 'ga ako amanūmū janetywera mepypawamū ai'i. A'eramū ae Jejui 'ga rerowiaaramū weymawa rerawau'jape'ema mainana 'gā nupe. Jejui 'ga

rerowiaaramū ae 'ga muorywi otywera moiawer are. A'eramū ki jane jarejeateeramū ymāwarer awi. Ymāwarer awi jarejeatee'emamū jane poiri futari Jeju 'ga rerowiar awi.

¹¹ Mainana 'wyriararete 'ga wyra wy rerawau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe, 'ga rupawarete pype imonykya 'ga upe 'gā tywera mepyau. A'ere 'gā wyra reumera rerawau enuēma amunaw awi. Amunawa atykupe katy 'gā erawau iapyau rakue. ¹² Nan tee futat Jeju 'ga nanē amanūme'em amunawa pype rakue. 'Ga juka enune 'gā 'ga rerooi enuēma amunaw awi. Peu futat 'gā 'ga kutuka 'ga monou imu'ama 'ypeywar are. Peu futat 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue. 'Ga kutugamū 'ga ry ojeko'woka 'ga wi rakue. Aiporamū futat 'ga owy reko'wogukaa janetywer awi jane pireitawamū.

¹³ Jeju 'ga jukaara 'gā nopoiri futari ymāwarer awi. "Jarejuwarete 'ga je'eg ymaner imū etee futat jane mama'e apoi", 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā Jeju 'ga rerawau enuēma amunaw awi, 'ga rerekou tyweaete 'ga rerekoemā pype 'gā 'ga jukau. A'eramū ki jane jarepoia ymāwarer awi. Jeju 'ga rerowiar awi kasi sapoir ine. 'Ga 'jawe futat nipo 'gā jane rereko tyweretei 'ga rerowiar are. 'Ga 'jawe futat nipo 'gā jane pe'au ojewi. Tene ki 'gā jane rereko tyweri. Tene 'gā jane pe'ai ojewi. A'ere kasi pepoit futat 'ga rerowiar awi ne. 'Ga ree 'gā jarejereko tyweramū jane jarejuagamū 'ga 'jawerimū etee futat. ¹⁴ Anure nipo 'auwara janerupawa ateepawamū. A'eramū jane jareoweramū ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. Peu jane oi nakwaparimū ete rūi jarejemogyau. Peuwara janerupawa nateepawi futari. ¹⁵ A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee. Jeju Kristu 'ga jane erowiaa jarejemogyau. A'eramū 'ga jane katu'oka jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee. Judeu 'gā 'ā weymawa jukau iapyau Jarejuwarete 'ga muorypawamū rakue. A'ere jane nanarūi 'ga muorywi. Jareje'eg imū te jane 'ga muorywi. "Ene 'ā ore'wyriararetea. Eja'yra 'ga erejukaukat 'gā nupe, oretywera mepyawamū. A'eramū ore ene muorypa ee", 'jau ki jane 'ga upe, 'ga muorypa ee. ¹⁶ Jarejuee jarejeka esage re nanē jane 'ga muorypa jarejemogyau nū. Jarejopoaramū nanē jane 'ga muorypa ee nū. A'eramū ki pejepoire'ema pejejuee pejeporomutar awi.

¹⁷ Pē'wyriara 'gā 'ā ojejuka esage pē nee, pē mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa te. Mama'ea pēē iapou pejejeupe 'ga eawer imū etee. Anure nipo 'gā pē nee opota'waaawera mome'ui Jarejuwarete 'ga upe. A'e are 'gā opota'wa esageramū pē nee. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa. Oje'ega pēē enuw ire 'gā mama'e apoi wekōējamū. Kasi 'gā oje'ega renuwe'emamū 'gā 'arasigamū akou pē nee ne. A'eramū nipo pēē nanē peje'arasigamū pejejemogyau nū. Janeruwarete 'ga nipo pē nerekou tyweaete ee. A'eramū nipo pēē peje'arasigamū pejejemogyau.

¹⁸ Pejeje'ega ki pemono Jarejuwarete 'ga upe je ree pejeojere'emamū. 'Ga remifutar imū etee futat 'ā jeparuapoweramū mama'e are. A'eramū je tepy'a'wyre'emamū tekou tejemiapofer are. ¹⁹ 'Awamū je 'i pē nupe: Pejeje'ega ki pemono Jarejuwarete 'ga upe je ree. "Emurukat 'ga oreē", 'jau ki pēē 'ga upe je ree. A'eramū nipo 'ga je monou pē pyri kamēsiete.

²⁰ Sā'ā karupa'mī are omaenun ma'e 'gā maenun esagea karupa'mī are. Nan tee futat Janejararete 'ga, Jeju 'ga maenun esagei wemiayuw are. Jane ree 'ga jejukaukari 'gā nupe, owy reko'wogukari 'gā nupe. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga 'ga moferawi rai'i nū. A'eramū Janeruwarete 'ga Jeju 'ga jane erowiarāmū janetywera moia jane wi. "Teja'yra 'ga manū re je 'ga rerowiaara 'gā katu'ogi, 'gā tywera moia 'gā nui, 'gā mogyau tejemiayuwamū", 'jau Janeruwarete 'ga rakue. Aipoa 'ga je'eg yaua futat. Jeju

'ga moferapara 'ga jane mopy'ata'wara. ²¹ 'Ga upe je teje'ega monoi pē nee. "Mama'e esage apoara 'gā nupe emono 'gā nemifutara. A'eramū 'gā mama'e esage etee iapou eneremifutar imū. 'Gā poarukaa Jeju Kristu 'ga upe. Jeju 'ga opoaramū nipo 'gā mama'e apoi eneremifutar imū etee futat. A'eramū nipo ene eku'iramū 'gā nee", 'jau je 'ga upe pē nee. A'eramū ki jane Jeju Kristu 'ga muorypa jareojere'emamū, 'jau je pē nupe.

²² Pēē jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū pēē pejejemogyau jerenyra 'jawe jee. A'eramū je teje'ega kwasiaa ka'aran are pē maku'iawamū. Natuwiiu rūi je ikwasiari pē nupe. Ka'aran kwasia'ria te je aapo imonou pē nupe. A'eramū ki pēē jeje'ega renupa.

²³ Timoteo 'ga Jeju 'ga werowiat jane 'jawe. A'eramū 'ga akou janerewirera 'jawe janee. A'eramū je 'ga mome'wau pē nupe. 'Awamue 'gā 'ga renuēma moromunepaw awi rai'i. Teoe'emaue 'ga rur ire nipo je 'ga rerooi tejeupi pē pyri.

²⁴ Teje'ega je amono Jeju 'ga rerowiaara 'gā 'wryiara 'gā nupe, 'gā futaa. Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nupe najuejue etee futat je teje'ega monoi 'gā futaa. Itari ywy awi janerewirera 'gā amū nuri rakue. 'Gā nanē oje'ega monou pē nupe, pē futaa nū.

²⁵ Jarejuwarete 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Kweramū etee jeje'ega.

Tiago

Tiago 'ga 'awa ka'arana kwasiaa imonou Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gã nupe, okwasi'o ma'e 'gã nupe. Tiago 'ga Jejui 'ga rewirera. (Maku 6.3) 'Ga feraw ire Tiago 'ga Jejui 'ga rerowiaa. A'eramũ 'ga 'ũina 'wyriaramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe, Jerusareg ipewara 'gã nupe. (Atos 21.18)

Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga rerowiaara 'gã nerekou tyweaete rakue. A'eramũ 'gã awau oka'ama Jerusareg awi. Okwasi'wau 'gã awau kwe pe. A'eramũ Tiago 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe. Na'ga etee rui ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou okwasi'o ma'e 'gã nupe rakue.

¹ Je Tiagoramũ ka'aran akwasiat pẽ nupe. Je 'ã Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea. Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga porowyky apoaramũ nanẽ je 'ã nũ. A'eramũ je ka'arana monou ikwasiaa pẽ nupe Jarejuwarete 'ga rerowiaaramũ. Kwe pe okwasi'o ma'eramũ pẽ nupe je ka'arana kwasiari imonou. Jaruete te pejemogy? 'a'e je pẽ nupe. Jerewirera 'jawe pejemogy jee, kũjãmeramũ pẽẽ jerenyra 'jawe 'jau.

Sirowiat Jarejuwarete 'ga

² Pejejeupe mama'eay jesaukaramũ kasi pẽ'arasig pejejemogyau ne. Janeruwarete 'ga mama'eaya pẽ nupe ijeapoa okwaap. A'eramũ pẽẽ pejeku'iramũ etee pejejemogyau pejejemogypyka etee Jarejuwarete 'ga ree. ³ "A'jea futat sipo 'gã jemogypygi je ree?" e'i te 'ga, mĩnamũ mama'eay resaukaa ae upe. A'eramũ pẽẽ pejejemogypyka etee futat 'ga ree. Ojee pẽ mojemogypygukaawamũ te 'ga mama'eay resaukari pẽ nupe. ⁴ A'eramũ pẽẽ pejejemogypyka etee futat pejejemogyau 'ga ree pejejere'emamũ futat. Nanuara tee Janeruwarete 'ga afutat. Ojee pejemogypyg awi peojere'ema te 'ga afutat. Ojee ae ojemogypygamũ 'ga ae mu'akwaawi mama'e are. A'eramũ ae ajemogyau esage Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ mama'e tywera otywe'emamũ ae pype. Nanuara tee Janeruwarete 'ga afutat. ⁵ Jarejuwarete 'ga remifutar are pejejeapyoe'emamũ pejeje'ega 'ga upe: "Ku'jyp. Nakwaawi ete je. Najereapyoi ete je eneremifutar are. A'eramũ ene je mueapyou jereko esage are", 'jau ki pẽẽ 'ga upe. A'eramũ 'ga pẽ mu'akwaapa ee. Nije'eg wywrafena'uweri 'ga janee. Naoje'eg wywrafen imũ rui 'ga jane mu'ei ojeupe ae je'egamũ.

⁶⁻⁸ A'eramũ pẽẽ "je mu'akwaaw ape" 'ga upe 'e re pejejemogypyka etee 'ga ree. "Maran sipo 'ga je mu'akwaawi 'wel", pe'je kasi ne. Aipo 'jaramũ ae 'y 'jawe. Sã'ã wywtua 'y pya ko katy. A'eramũ 'ã 'y rjuapi rerawau kwe katy. A'ere 'ã ipyau kwe katy nũ. A'eramũ 'ã erua ko katy nũ. Nan ae Jarejuwarete 'ga rerowiariparamũ. Werowiare'emamũ 'ga, "mama'e mũ emut jee", ojeupe pẽẽ 'eramũ, 'ga namura'uweri pẽ nupe ojeupe pẽnemienũjã. A'eramũ pẽẽ, "mama'e mũ emut jee", 'ga upe 'jau, 'ga ree etee futat pejejemogypyka pejejemogyau. A'eramũ te 'ga iapoi pẽ nupe, a'jea futat ojee pejemogypygamũ.

Janeku'i jane Jarejuwarete 'ga ree

⁹ Jarejuwarete 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gã aku'iramũ ajemogyau. Nitywi agawewi futat 'gã mama'ea. A'etea 'gã iku'iete futat ajemogyau. "Ku'jywa 'ga te nã'ã Jeruwaretea re'ã", 'jau ete 'gã ajemogyau. Okaraemã kwai re taetu amusipo 'ã 'gã ku'iramũ okaraemã are etee? Naani. Jarejuwarete 'ga ree etee 'gã ku'ireteramũ. ¹⁰⁻¹¹ Amumera 'gã nipo Janeruwarete 'ga

rerowiaara 'gã okaraemã kwajamũ. A'eramũ sipo aipo 'gã okaraemã are aku'iramũ? Naani. Jarejuwarete 'ga ree te 'gã ku'iramũ. Okaraemã ojewi teepawamũ sipo 'ga 'arasigamũ okaraemã are? Naani. Jarejuwarete 'ga ree tee 'gã jemogypygyi ikaraemãe'ema 'gã 'jawe futat. Nakaraemã are rui 'gã jemogypygyi. Ikaraemã kwai ma'e 'gã werowiat wejue Ku'jywa 'ga. A'eramũ 'ga ikaraemãe'ema 'ga 'jawe etee futat akou aku'iramũ. Sã'ã 'ywotyra, jũ mewara. Kwaraya imomÿijaga imototoka. Nan tee futat ika'aranũũ kwai ma'e 'gã. A'eramũ pëë ika'aranũũ kwai ma'eramũ pejeka'aranũũ are pejejerowiarape'ema. Jarejuwarete 'ga ree te ki pejejerowiar ete. Ka'aranũũ are ae rorypawera teepaw etee ae wi. Amanũmũ erujewi jui. To. A'eramũ futat atee pawamũ aerorywa. A'ere Jarejuwarete 'ga ree aerorywa te nateepawa'uweri.

Mama'eaya ojesaukat janee

¹² Mama'eay upe aeruagamũ a'jea futat werowiar awi ae poire'emamũ nipo Janeruwarete 'ga 'jau janee: "A'jea futat je rerowiat pejepe ra'e. A'eramũ pëë pejejua 'au je pyri ywag ipe. Nakwaparimũ warãu rui futat pejemogyau 'au je pyri", 'jau nipo 'ga janee. Aipo e'i futat 'ga janee afutaaramũ najuejue etee futat. Aipo are jarejea'aramũ jane jareku'iramũ jarejemogyau 'awamũ. ¹³ A'ere kasi mama'e tywer are pejeparuapoweramũ pekwa ekoete Jarejuwarete 'ga ne. "Janeruwarete 'ga mama'eay wesaukat jee. A'eramũ 'ga mama'e tywera apoukaa jee", pe'je kasi ne. Niparuapowera'uweri 'ga mama'e tywer are. Mama'e tywera peapo, ne'ia'uweri 'ga janee. ¹⁴ Ae tee futat mama'e tywera wapo ekoete. Mama'e tywera peapo, naa'erãu rui ae iapoi. Ae tee futat ea'at ekoete mama'e tywera apo are. A'eramũ ae nanuaramũ "ga te mama'e tywera wapoukat jee", 'jawe'em. ¹⁵ Gã tee futat wapo mama'e tywera. A'eramũ 'ga wemifutar imũ etee futat mama'e tywera apou. A'ere ae mama'e tywera apoaramũ ako re nooa'uweri Jarejuwarete 'ga pyri. Mama'e tywera apoara 'gã nupe Janeruwarete 'ga "au pejot je pyri", ne'ia'uweri. "Muku pekwap pejemogyau je wi nakamësi rui futat. Ywawuje futat peo muku je wi", 'jau nipo Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã nupe.

¹⁶ Kunumĩmet, kũjãmet. Jepy tuna 'jawe pejemogy jee. Jeporomutat je pë nee. A'eramũ je 'jau pë nupe: "Pejemorytee kasi ne. Janeruwarete 'ga mama'eay wesaukat jee. A'eramũ 'ga mama'e tywera apoukaa jee ai'i" 'jara 'ga i'me te ajemogyau. Na'ga rui mama'e tywera wapoukat pë nupe. ¹⁷ A'jea futar iki pënoryp Jarejuwarete 'ga ree. 'Ga 'ã mama'e esagea juejue amut janee. 'Ga futat 'ã 'ara wapo rakue. Kwat, jay, jaytata. 'Ara 'ã 'ga iapou janee rakue. Ku'emamũ 'ã kwara opoa janee. A'ere 'ã okaaruwamũ kwara osou nũ. A'ere 'ã Janeruwarete 'ga nanarũi. Nateepawa'uweri 'ga 'ũina jane wi. Nooa'uweri 'ga jane wi. Janeruwarete 'ga esage esage futat. Nitywi futari mama'e tywera 'ga ree. ¹⁸ Wemifutar imũ futat 'ga 'ã ae apou rakue. A'eramũ 'ga a'jea futat oje'ega rerowiaaramũ jane mogyau wa'yramũ. Jane ree 'ga jemuaëmi. A'eramũ 'ga a'eramũ oje'ega rerowiaaramũ jane mogyau wa'yramũ.

Janeruwarete 'ga remiayuwarete

¹⁹ Kunumĩmet, kũjãmet. Peapyaka ki je ree. Pejejeupe 'gã amũ porogytaramũ ki peenuw etee ra'ne 'gã pejejupa. Kamësiete kasi 'ga peje'egawar ine. Pejemara'ne'emamũ kamësiete 'gã nee ne. ²⁰ Ae mara'nea na-Janeruwarete 'ga remifutara rui. A'eramũ pëë pejekowe'em tesirũgatu 'ga upe. Ae mara'nea nuapoarũ Jarejuwarete 'ga remifutara. ²¹ A'eramũ ki

pēē mama'e tesirū apowe'em. Mama'e tesirū apo awi pejepoia. Nanuara te Janeruwarete 'ga afutat. A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat mama'e apou. 'Ga je'eg are tee ki peapyaka pejemogyau. A'e are pejejea'aramū. A'eramū futat pejejeapyoramū ee. 'Ga rerowiaa nanē pejemogyau nū. 'Ga je'eg are eapyo ma'eramū jane 'ga remifutara kwaawi. Oporogyta jane erowiaramū 'ga jane katu'ogi jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū nipo 'ga anure jane rerawau ywag ipe jane mogyau ojeppyri futat.

²² 'Ga je'ega renuparamū pēē pejemoryteewe'em. A'jea futat pēē pejejea mŷina 'ga je'eg are. A'jea futat pejejeapyoramū 'ga je'eg are. Amumeramū te nipo ajee 'ga je'ega pekwaap futat tee. A'ere nipo nepeapoi mama'ea 'ga je'eg imū etee. A'eramū nipo pēē pejemoryteewe pejemogyau. Jarejuwarete 'ga porogyta renupar ekoeteara 'gā nuapoi mama'ea Jarejuwarete 'ga je'eg imū. ²³⁻²⁴ Sā'ā ae u'aga resaga weraweraw are. A'ere 'ā ae ojesag ire awau ojepe'au jui. A'eramū futat 'ā ae ojemoka'jama nū. Nan ae Jarejuwarete 'ga porogyta renuwaiparamū. Enuwi futari numiamū. A'ere 'gā nuerowiari te. Nuapoi 'gā mama'ea 'ga je'eg imū. Naea'aru'jawi 'gā 'ga porogytafer are. ²⁵ A'ere nipo amumera 'gā Jarejuwarete 'ga porogyta renuwi katu katu futat. Oporogyta renupara 'gā Janeruwarete 'ga ikatu'oka. A'eramū ikatu'ogipyrrera 'gā wea'aramū ajemogyau 'ga je'eg are au'jeteramū. Eapyo 'gā ajemogyau 'ga porogytafer are. A'eramū 'gā mama'e apou Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat, 'ga remifutar imū etee futat. 'Ga je'eg imū mama'e apo re jane poiri mama'e tywera apo awi. A'eramū Janeruwarete 'ga u'eawera rupi etee mama'ea jane iaporamū ojejukau esage jane ree. Ae poaa 'ga mama'e apou wemifutar imū.

²⁶ Amumera 'gā ojemoryteewe ojee ajemogyau. Ajuago'wau ekoete, ojoje'ēwu'jaga ajaupe. Ojoje'ēwu'jag ire 'gā 'jau, "Je Jarejuwarete 'ga rerowiaara. Je Jarejuwarete 'ga muorypara", 'jau futatee 'gā ajemogyau. Aipo e'i nipo 'gā numiamū. Ojeupi tee futat 'gā jemoryteei. Nanarūi jane Jarejuwarete 'ga muorywi. ²⁷ Ku'jywa 'ga, Janeruwarete 'ga 'ā jane mu'e wemifutar are. "Pejuereko esage ki. Kūjā imen manū ma'e are ki pejukau esage. Kunumŷjare'ema 'gā nee nanē pejejejukau esage nū. Mama'e tywera kasi peapo ne, Je rerowiare'ema 'gā 'jawe ne", 'jau 'ga 'ā rakue. Nanuara pyu te jane Ku'jywa 'ga muorywi.

2

Sajejuka pāwē ete futat 'gā nee

¹ Kunumŷmet. Kūjāmet 'jau. Peapyaka ki jeje'eg are. Janejararete 'ga Jeju Kristu 'ga 'ā esagesage ma'ea. 'Ga 'ā perowiat pejemogyau. A'eramū pēē 'ga 'jawe etee futat pejejejukau pāwē pāwē pejejee. ²⁻³ 'Gā amū nipo 'ua owaēma pējatykaaw ipe, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Waity esage munepa erua ofāyūr esage reewe. A'eramū nipo pēē mū 'jau pejejaupe: "Kuu. Kūima'eteete 'ga nipo kwe", 'jau nipo pēē pejejaupe. A'eramū nipo pēē aipo 'ga ree pejejejukau esage 'ga rerawau apykaw esage 'arimū 'ga muapyka. A'eramū nipo ajepeja 'ga 'ua osou pē nupe nū. A'eramū nipo pēē aipo 'ga raity are pejemā'jāu nū. "Kuu. Nia'wyruii 'ga raitya ra'e nū'ū", 'jau nipo pēē 'ga upe. "Efu'am etee futat e'ama kūi. Eapygiweramū wyuu etee eapyk ekoete futat kūi", 'jau nipo pēē aipo 'ga upe. ⁴ Aipo 'ga upe 'jaramū nepereko esagei 'gā aju'jawe. Aipo pē'ea, "Ikaraemā ma'e 'gā etee esage", pe'je. "Ikaraemāe'ema 'gā nia'wyrī", pe'je te pejejaupe poromū. A'ere naani.

Aipoa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Naju'jawe rūi 'gā pereko. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nee etee pēpota'waa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe.

⁵ Peapyaka jeje'eg are. Janeruwarete 'ga ikaraemāe'ema 'gā amū'ē wa'yra 'ga, Jejuī 'ga rerowiaaramū. A'eramū ae a'jea futat 'ga rerowiarareteramū 'ga futaa. A'e 'gā etee Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū 'gā nerawau ywag ipe ojeypyri 'gā manū re. ⁶⁻⁷ A'ere 'ā nepereko esagei ikaraemāe'ema 'gā. “Ywyu etee eapyk ekoete futat”, 'jau ete nipo pēē 'ga nupe pejejejukawe'em 'gā nee. Naikaraemāe'ema 'gā nūi agawewi 'ā pē nereko tywet. Ikaraemā kwai ma'e 'gā agawewi 'ā pē nereko tywerete. 'Gā futat 'ā pē nerawau 'wryiara 'gā nowase, pē je'ēwu'jaga ekoete 'ā Jejuī 'ga rerowiaaramū ajaupe. A'eramū 'ā ikaraemā kwai ma'e 'gā pē nerekou tyweaete, Jejuī 'ga kurapa pē nupe jepi. Ma'eramū sipo ajee ikaraemā kwai ma'e 'gā nee tee pejejuka? pejejejukau pāwē ete'em 'gā nee? Pejejuka esage pāwē ete futat 'gā nee.

⁸ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are rakue. “Sā'ā pejejuka esagea pejee. Nan tee futar iki pejejuka pejee”, 'jau 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are rakue. Aipoa 'ga je'ega rupi pejejemogyau esage 'ga upe. ⁹ Ikaraemā kwai ma'e 'gā nee etee pēporomutara sipo esage Janeruwarete 'ga upe? Naani. Aipoa nia'wryi 'ga upe. Na'ga je'eg imū rūi aipoa peapo pejejemogyau 'ga upe. ¹⁰ 'Ga amū nipo 'jau: “Jarejuwarete 'ga porogyta je aenupap ja'wyja'wy”, 'jau nipo 'ga akou. “Amume'ri are ete te aje je najeparuapoweri. A'eramū je iapowe'em”, 'jau nipo aipo 'ga akou. Aipo 'ga nia'wryi Jarejuwarete 'ga upe. Nuenupawi katu katu 'ga 'ga porogyta. Ināinānī'ī etee 'ga enuwi. Aipoa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. A'eramū 'ga ojekwau Ku'jywa 'ga upe. ¹¹ Janeruwarete 'ga 'ā 'jau janee rakue: “Peko awi pejemirekoe'ema kūjā are”, 'jau 'ga janee rakue. “Peporoyuka awi”, nanē nū 'jau 'ga janee rakue. A'eramū nipo amumera 'ga okowe'em futat wemirekoe'ema kūjā are numiamū. A'ere nipo 'ga 'ga amū jukai. A'e 'ga ojemotywet Jarejuwarete 'ga upe 'ga amū juka re. 'Ga nuenupawi katu Jarejuwarete 'ga porogyta. ¹²⁻¹³ A'eramū ki pēē 'ga je'ega renupa katu katu. 'Ga 'eawer imū etee futat pejejemogyau 'ga upe. Oporogyta renuw ire 'ga pē katu'ogi. A'eramū futat 'ga pē mueapyou oje'eg are, mama'e tesirū apoukare'ema pē nupe. A'eramū 'ga nipo pē nupe: “Jeporogyta peenup katu katu ra'e. A'eramū pēē pejejesageramū jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe. A'eramū ki pēē 'ga je'eg imū etee futat mama'e mome'wau 'gā nupe. Pejeporogytau esage pejejemogyau 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat. Anure nipo Janeruwarete 'ga ae majatykai wowase tapy'yi tesirūmera reewe futat. Aipoa 'ara rupi nipo 'ga jane mome'wau 'gā nupe 'gā nowase. Ajuee ae jemuaēme'emawera rerāpoa 'gā nupe. Aipo 'gā nee Janeruwarete 'ga ajemuaēme'ema. Ajuee ajemuaēm ma'efera 'gā nee etee te nipo 'ga jemuaēmi. A'eramū nipo 'ga ajuee ajemuaēm ma'efera 'gā nerekou tywere'ema, wowase ae majatykaawa 'ara rupi.

Jejuī 'ga rerowiaararete 'gā ojopoa

¹⁴ Kunumīmet. Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū 'ā pēē jerenyra 'jawe. A'eramū ki pēē jeje'ega renupa katu. 'Gā amū nipo, “Je Jejuī 'ga rerowiaaramū ako”, 'jau nipo 'gā ajaupe. A'ere nipo 'gā nako esagei Jarejuwarete 'ga je'eg imū. A'jea sipo poromū futat 'ga 'eawera? Naani. E'i ekoete 'ga akou. Jejuī 'ga rerowiaararete 'gā ajemogy esage ete 'ga je'eg imū. A'eramū nipo 'ga werowiaararete 'gā etee imonou imogyau ojeypyri 'gā manū re. ¹⁵ Jejuī 'ga rerowiaara 'ga amū nipo 'ua owaēma pē nupe waity torotoro'gi rerekou. Wemi'urame'emamū nanē nipo 'ga 'ua owaēma pē nupe 'eramū sipo pēē 'ga mama'e tywe'ema resakawe maran 'ga rerekou? Ma'ja

sipo peapo 'ga upe? ¹⁶ A'ere nipo mama'e mū nepemonoi agawewi 'ga upe. A'etea nipo pēē, “Ere ewau epy'a'wyre'emamū ekou. Ejemi'war iki ekou. Ejaitya nanē imojopy'rau nū”, 'jau nipo pēē 'ga upe. A'eramū 'ga ma'ja 'wau? Pemono sipo mama'e mū 'ga upe aipo 'ga upe 'jawamū? Pemono nipo taity ape 'ga upe “emajapy'ru ejaitya” 'ga upe 'jawamū? Naani. Aipo 'ga upe pe'e ekoetea sipo esage? Naani. Aipo pe'je ekoete te pejejemogyau 'ga upe. Nan ki peapo, ne'ia'uweri Janeruwarete 'ga janee rakue. “Pejopoar iki. Pēpota'wa esage ki pejejee”, e'i te Janeruwarete 'ga janee rakue. ¹⁷ A'eramū pēē Jeju 'ga rerowiaaramū pejejopoa esage pejejujukau esage pejejee. Nan te ae 'ga porogyta renuparamū iapoi. Nanuara te Janeruwarete 'ga afutat. Jarejuwarete 'ga porogyta renupare'emamū pēē peje'eg ekoete, “Je 'ga rerowiaara”, pe'je ekoete te.

¹⁸ Jeju 'ga rerowiaaramū nipo pēē mū 'jau, “Je nanē Jeju 'ga rerowiaara”, 'jau nipo pēē. A'ere nipo nepeanuwi katu 'ga porogyta. A'ere nipo aipo 'e reewi nepejopoi, pejejemuaēme'ema pejejee. A'eramū nipo a'jea futat Jeju 'ga rerowiaararete 'ga 'jau aipo 'jara 'ga upe: “Jeju 'ga rerowiaara je, ere 'ā. A'ere 'ā nerepoi 'gā ekou. Je te 'ā a'jea futat 'ga rerowiararetea. Esak je 'ga je'eg imū etee 'gā poara”, 'jau nipo 'ga 'ga upe. A'eramū je a'eramū 'jau pē nupe: Jarejuwarete 'ga rerowiarareteramū ae 'ga porogyta renuwi. Opota'wa esageramū ajuee. 'Ga je'eg imū mama'e apoare'emamū ae 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee futat ae rekoi. A'eramū pēē Jeju 'ga rerowiarareteramū mama'e apou 'ga je'eg imū etee futat. A'eramū 'gā pē nesaka, 'ga je'eg imū mama'e aporamū. “Kuu. Nan te ae Jeju 'ga rerowiaaramū ra'e”, te'i 'gā pē nesaka 'jau. ¹⁹ “Ku'jywa 'ga etee futat Janeruwaretea. Nirūi futari 'ga”, te'i 'ga pē nesaka 'jau. A'jea futat aipoa morogytaa. A'ere 'ā pēē 'ga porogyta renupare'emamū mama'eukwaawa 'wyrara remiayuwāuwe pejemogy. Mama'eukwaawa nanē 'ā Janeruwarete 'ga okwaap futat numiamū. “Oporogyta renupare'ema 'gā 'ga omono tata rakuwa upe 'gā nerekou tyweaete” 'e 'ā ikwaapa futat numiamū. A'etea 'ā nuerowiari 'ga porogyta. Mama'e tywera apo are etee futat 'ā wea'aramū. Oyyita futat tee Janeruwarete 'ga wī. Ikyjea erekou imoyyita futat tee. A'etea 'ā nuerowiari 'ga porogyta. ²⁰ Pejeagairanamū etee 'ā pejejemogyau. “Jarejuwarete 'ga rerowiaara je”, 'jau nipo pēē numiamū. A'ere nipo pē'me ate. Peenuw ete agawewi futat 'ga porogyta numiamū. A'etea pēē enupare'ema 'jawe ete peko, 'ga je'ega rupi etee pejejemogyawe'em. A'eramū pēē a'eramū pejejemoryteeu pejejemogyau.

²¹ Pēnea'ar iki Abraão 'ga ree. Abraão 'ga 'ā janeypya. 'Ga 'ā ako Jarejuwarete 'ga porogyta renuparareteramū rakue. Ma'ja aje 'ga wapo ojefutarukaawamū Jarejuwarete 'ga upe rakue? Majepēi tee 'ā Abraão 'ga ra'ya 'ga rakue. A'eramū 'ā 'ga oporomutaramū nanimenime wa'ya 'ga ree rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe rakue: “Eja'ya 'ga ejuka iapyau jee, a'e pa je 'ga upe kwy. Taesak 'ga a'jea futat tejerowiara 'jau kwy”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ā 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Eja'ya 'ga eroo ywytyra apyterarimū. Peu 'ga terejuka iapyau jee 'jau”, 'jau 'ā 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Abraão 'ga wa'ya 'ga rerawau 'ga 'eawer ipe rakue. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga je'egi erujewi 'ga upe rakue nū. A'eramū 'ā 'ga 'ga ra'ya 'ga jukaukare'ema 'ga upe rakue. “A'jea futat je rerowiar ape ra'e. Je muoryw ape ipyu, jeporogyta renuwa pyu. Ene 'ā eneresagesage jee”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. ²² Abraão 'ga werowiat 'ga porogyta rakue. A'eramū 'ga 'ga 'eawer imū etee futat mama'e apou akou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jawarū Abraão 'ga upe. “Ene 'ā a'jea futat je rerowiar ape”, 'jau 'ga 'ga upe

rakue. ²³ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga Abraão 'ga remiapofera kwasiarukari ka'aran are 'gã nupe rakue. A'jea futat aipo 'ea. "Abraão 'ga a'jea futat je rerowiaarete. Jejekoty'aawaretea nanê 'ga nũ. A'eramũ 'ga a'jea futat wesageramũ jee", 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are 'gã nupe rakue. ²⁴ Jane nanê nũ, "Jarejuwarete 'ga je arowiat" 'e re mama'ea siapo 'ga je'eg imũ etee. Oje'ega rupi etee mama'e apoare'ema 'gã nupe 'ga, "esagesage 'ga jee", ne'ia'uweri. Oporogyta renupara 'gã nupe etee 'ga 'i, "esage 'ga jee", 'jau.

²⁵ Nan tee Raape êê rakue. Kũjãmene'ema agawewi êê rakue. A'etea êê Janeruwarete 'ga rera renupawe werowiat akou rakue. A'eramũ êê 'ga remiayuwa 'gã mima oje'wyr ipe 'gã a'gwau 'gã nee ifuewet ma'e 'gã nui rakue. Kaaruwamũ êê 'jau 'gã nupe: "Ajepeja pe rupi pekwap pejeka'jama wã nui", 'jau êê 'gã nupe rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau êê upe: "Je rerowiar ape ekou ra'e. Jeremiayuwa 'gã nee erejejuka esage ra'e. A'eramũ ene ejesageramũ jee. A'eramũ je ene rerekou tywre'em eneremiapofer are", 'jau 'ga êê upe, wemiayuwa 'gã êê iapisiukare'emamũ rakue.

²⁶ Sã 'ã ywyrapara a'wyre'ema u'ywe'eme. Nan tee futat jane. "Jarejuwarete 'ga je arowiat", 'jarekoetearamũ 'ga je'ega rupi etee mama'ea niapoi. Ia'wyre'emamũ ae rekoi. A'eramũ ki pëê, "Jarejuwarete 'ga je arowiat" 'jaramũ mama'e apou 'ga je'ega rupi ete nanê nũ.

3

Au'je pejeje'egaiw ire

¹ Kunumĩmet. Kũjãmet. Pëê mũ nipo pënekowet Jarejuwarete 'ga porogytafer are pejekomũ'jaramũ. A'ere ki pëneapyo ra'ne 'ga je'eg are pejekomũ'e are. Kasi a'e pe 'ga pë nereko tyweretei pejekomũ'e tyweramũ ne. Moromũ'jaramũ tee 'gã 'jawe kasi pëê ne, pejekomũ'e re peo pejemogoyau mama'e tywera apou 'gã nupe ne. Nanuaramũ pejamũ'e futat numiamũ. A'ere pejekomũ'e reewi mama'e tywera apou nũ 'ea nia'wyri. Kasi a'e pe nanuaramũ pënemimu'efera 'gã 'i ajaupe ne: "Ga 'jawe tee futat jane iapoi", 'jau 'ga remimu'efera 'gã ajaupe ne. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga ajamũ'e tywera 'ga rerekou tyweaete, oje'eg are 'gã mu'e tyweramũ. Moromũ'jatywera 'gã akotee ma'e 'gã tywera wapyraap Jarejuwarete 'ga upe. ² A'je futat 'ã ae mama'e tywera apoare'emamũ nokoi amũ. Jejui 'ga rerowiaaramũ miamũ 'ã jane jare'aka'jãmaiwamũ mama'e tywera apou. 'Ga amũ iypy we ajaupe oje'egaiwe'em ire amunipo 'ã 'ga amũ rekoi wesageramũ. A'ere 'ã ae nitywi futari amũ iypy we ajaupe ije'egaiwe'emamũ rakue. Iypy we 'ga amũ ajaupe oje'egaiwe'em ire amunipo 'ã 'gã wesageramũ futat ajemogoyau. Nuapoi futari amunipo 'ã 'ga mama'e tywera. A'ere 'ã ae nitywi te nanuaramũ rakue. ³ Sã 'ã ae kawaruu 'arimũ wapyg enune imory'weawa monoa ijuru pe. A'eramũ 'ã ae imory'weawa iãma koka opo pe. A'eramũ 'ã ae kwe kati ikwawiweramũ kwe katiwara iãma matãu jupe. Ko kati ikwawiweramũ 'ã ae ko katiwara iãma matãu jupe nũ. Inugagtau pe rupi. Ee oporomory'weweramũ 'ã ae imory'weawa iãma matãu pãwê jupe. A'eramũ futat 'ã opytau. Niapoi'i agawewi futat 'ã imory'weawa. A'etea 'ã wereko. ⁴ Sã 'ã yaruu ku'ookawa nanê nũ 'ã niapoi'i agawewi. A'etea 'ã iku'ookara 'ga anugatu iku'ooka'wi pyu, 'y rypojuga rupi inuga esage. ⁵ Nan tee futat 'ã janekũa. Niapoi'i agawewi futat. A'etea 'ã ae morogoytau mome'wau iypy. Tata 'ywa nanê 'ã niapoi'i agawewi nũ. A'etea 'ã kouu pype amu'aramũ enyu ko pype ojepoje'ogukare'ema weny re. ⁶ Nan tee futat 'ã janekũa nanê nũ. Morogyta mome'u re opike'ema futat nũ okwasi'wau 'ã.

Ojomoryteeu akou. A'ere jane nanarūi 'ga porogyta renuparamū. Jane a'jea futat jane reko esagei. Jarejueatywi miamū futat jane reko esagei. ¹⁸ Jeju 'ga rerowiaara 'gā amū nipo oje'ega ajaupe, "au'je pejemara'ne re pejejee", 'jau nipo 'gā ajaupe. "Pēpota'wa esage etee pejejee", 'jau nipo 'gā ajaupe. A'eramū nipo ajuee imara'ne awi ojomosīara 'ga wesageramū akou Jarejuwarete 'ga upe.

4

Jarejuwarete 'ga remiayuwarete

¹ Ma'eramū sipo pēē mū au'jeteramū pejejamueu? Pejejee etee te pēnea'at. Pejejemuaēma mama'e are etee pejejemogyau. A'eramū pēē a'eramū au'jeteramū pejejamueu pejejemogyau. ² Mama'e mū nipo pefutat pejejemogyau. A'ere nipo nepētywi pejejemifutara pyu. A'eramū nipo pēē pejefuweramū pejejemifutara rerekwara 'gā juka are. "Maran ajee jane nanē janetywi ipyu 'ū?" 'jau nipo pēē pejejuerekoayau pejejomama'e are. A'eramū nipo pēē pejejamueu pejejemifutar are. Ma'eramū sipo pēē nanē nepētywi pejejemifutara pyu nū? Nepeenūi te Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē a'eramū pejetywe'emamū pejejemifutara pyu. ³ Ma'eramū sipo 'ga imure'ema pē nupe ojeupe pēē enūjamū? Pejemaku'i eteeawamū te peenūi 'ga upe. A'eramū 'ga a'eramū imure'ema pē nupe. ⁴ Ma'eramū sipo pepoit Jarejuwarete 'ga rerowiar awi? Omen awi opoit ma'e 'jawe pēē. Nepekwaawi nipo "ywy pewara mama'e are etee ea'at ma'eramū ae rekoi Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'emamū" 'ea? 'Ga rerowiare'ema 'gā nemifutar imū mama'e apoara 'gā nanē ajemogy Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'emamū nū. ⁵ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari U'agesage are rakue. Nakwasiarukari tee 'ga ee. U'agesage 'ā 'ga amut werowiaaramū janee. A'jea futat 'ga 'Agesagea iro 'jau ae ree, 'ga wi ae paira futare'ema. Sā'ā ae kūjā are iro ae 'ea. Nan tee futat 'ga 'Agesagea iro'i ae ree. ⁶ A'ere 'ga 'Agesagea te jane mogyi jane mamuakaa 'agamū mama'e tywera apoukare'ema ae upe. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo 'gā nupe rakue:

"Je poar ape 'jara 'gā je apoat tejemifutar imū mama'e apoukaa 'gā nupe.

Je nafutari 'ga tepoara 'jara 'gā te ajee je napoari.

Aipo 'jara 'gā ajemogy je ree iporomutare'emamū",

'jau 'ga inugukaa ka'aran are rakue.

⁷ A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū "ore mu'e ape ejemifutar are. Taruenup eneje'ega 'jau", 'jau ki pēē Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega. Mama'eukwaawa 'wyrara pejejeupe ije'egamū ki pe'je jupe "Naeneje'ega rūi je aenup. A'eramū ene ejepe'au je wi", 'jau ki pēē jupe. A'eramū ojepe'au pē nui. ⁸ Ojee te pēnea'aramū Janeruwarete 'ga jekwaawukari pē nupe. Pejetywer awi pepoit. Pejemogy esage 'ga upe. "Je Jarejuwarete 'ga je'ega aenup", 'jau nipo pēē mū pejejea'aramū. A'ere nipo pēē aipo 'e re mama'e tywera apou 'ga remifutare'em imū nū. A'eramū 'ga je'ega renupare'ema 'gā 'jawe te pejemogy ne. Au'je nanuara apo re. 'Ga remifutar imū a'jea futat pēē iapoa te esage 'ga upe. ⁹ Pejetywera peru'arasig erajemogyau. Pejoo'ō pejetywera upe. Pejeku'iawera peroo'ō erajemogyau, eru'arasiga. ¹⁰ Ajemotywet je enee ojeupe pēē 'eramū Janeruwarete 'ga pētywera tomoit pē nui 'jau. Pejetywera pejejewi imoir ire pēnesage pejejemogyau 'ga upe nū.

Au'je pejejuago'o re

¹¹ “Ga 'ã nia'wuri akou Jarejuwarete 'ga upe”, pe'je awi pejejaupe. Au'je pejuago'o re. Janeruwarete 'ga 'ã “pejuereko esage ki”, e'i 'ga 'ã janee rakue. A'eramū pēē pejejuago'oramū 'ga porogyta renupe'ema. 'Ga porogyta renupa katuare'ema gā 'ga kurapara 'jawe ajemogy 'ga upe. 'Ga porogyta renupare'emamū nanē pēē 'ga kurapara 'jawe pejemogy 'ga upe. 'Ga porogyta kuraparamū nanē nepeenuwi 'ga porogyta. “Je te 'ã je'akwaap Jarejuwarete 'ga apyrap”, 'jau nipo pēē 'ga porogyta kuraparamū. ¹² Janeruwarete 'ga te jane kwaap. 'Ga te oje'ega amut janee. Oje'ega renupare'ema 'gā 'ga ikwaapa futat. Aeremiapofera nanē 'ga ikwaapa futat. 'Ga te ae katu'ok aetywer awi. 'Ga te e'iarū janee, “tata pe ekwap”, e'iarū janee. Aerefetee aipo ne'i arūi ajaupe. Nijokwaawi jane. Nikwaawi jane jarejotywera. A'eramū ki pēē, “ga nipo 'ã nia'wuri akou Jarejuwarete 'ga upe”, 'jawe'em pejejaupe.

Janeremiaporam

¹³ Peapyaka ki jeje'eg are. Pēē mū nipo pejeporogytau pejejaupe. “Ai'iwe je oi kwe pe ajepeja amunaw ipe teporowykyau, tejeka'aranūū ruga tekou. Teka'aranūū re nipo tejua ikokwar are nū”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'ere kasi aipo pe'je ne. ¹⁴ Nikwaawi jane jarejemiaporama ai'iwe. Nikwaawi jane ai'iwe jaruete jarejeko. Nikwaawi jane jaremanūa. Ywysiga 'jawe jane. Sā'ã ywysiga jywa ai'iwetetewe. A'ere 'ã kamēsīete ojeupiapap nū. Nan tee futat jane. 'Awamū jaruete jane jemogyi numiamū. Ai'iwe nipo jane maran gatu jaruete'em jarejemogyau. Nikwaawi jane. ¹⁵ A'eramū ki pēē aipo 'jau te pejeje'ega: “Jarejuwarete 'ga ifutar ire nipo je oi peu teporowykyau”, 'jau ki pēē pejeje'ega. ¹⁶ A'ere 'ã pēē aipo nepe'jei. Peje'ëran ekoete te 'ã pejejemogyau. Pejejemiaporam are ete 'ã pejerowiaaip. Mama'e are pejejea'awamū ete 'ã pēparuapowet mama'e are. “Je te futat mama'e aapo tejee. Najepoarukari je Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo pēē pejejemogyau numiamū. A'ere aipo 'ea nia'wuri. ¹⁷ Jarejuwarete 'ga remifutara 'ã pekwaap. A'eramū pēē 'ga remifutar imū mama'e apoe'em ire pejejemotywea Jarejuwarete 'ga upe.

5

Ika'aranūū kwai ma'e 'gā neko tyweawam

¹ Ika'aranūū kwai ma'eramū ki peapyaka jeje'eg are. Pēē mū 'awamū ika'aranūū kwai ma'eramū futat numiamū. A'ere nepeenuwi Jarejuwarete 'ga porogyta. A'eramū nipo pēē anure pejekou tywet. Pē'arasiga nipo pē nerekou. Peje'arasiga nipo pēē erajaa'wau erajemogyau. ² Pēkaraemā nipo i'mu'muga etee i'wau. Pēnaitya nipo kupi'ia tee i'waupap. ³ Pēka'aranūū ywope'ia nipo weposipopopawamū etee 'upa. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wowase ae majatykaaw ipe, tekotee 'gā 'jau pē nupe: “Esak ika'aranūū kwai ma'e 'gā. Ika'aranūū kwai agawewi 'gā 'ã jepi. A'etea 'gā 'ã akate'em ajaupe jepi. Nomono'i futari 'gā ape 'gā nupe. Weposipopopawamū etee futat 'upa. A'eramū i'mu'muga etee futat i'waupap tuwamū”, 'jau nipo 'gā pē nupe. Sā'ã mirurua aero'o moto'oma ae mojero'wua. Nan tee futat nipo pēē ika'aranūū kwai ma'eferamū. Pēka'aranūū 'mu'mugera pēnakate'emawera resaukari. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tywet ee. ⁴ Ka'aranūū 'ã pemono'og ekoete jepi. A'ere 'ã nepemepyi pejejemiyawa 'gā jepi. A'eramū nipo 'gā pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe. “Kwaiwete agawewi 'gā ka'aranūū. A'etea 'gā nomepyi ojeupe ore porowykyramū ikue”, 'jau nipo 'gā pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe, Pājēeteete 'ga upe.

⁵ 'Awa ywy pe pejemogyau kwaiwete futat pēka'aranūūa. A'eramū 'ā pēē pejeporowykyawe'em. Pejemifutara etee 'ā pēē iapou. Sā'ā pēē pejejeymawa mū moky'ra i'upyrāmū. A'eramū 'ā pēē imoporowykyukare'ema. A'eramū 'ā pēē iky'ra re ijukau. Nan tee futat pēē. Nepeporowykyi. Pejemifutara etee 'ā iapou. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe pē nerekou tyweaete. ⁶Ika'aranūū kwai ma'eramū pēē mū pejejajukaukaa ekoete pejejaupe. 'Wyriara upe nipo pēē 'gā amū nerawau ekoete 'gā je'ēwu'jaga. "Ekoay 'gā mama'e tywera apou jee. Ejukaukat 'gā", 'jau nipo pēē 'wyriara upe. A'eramū nipo pēē 'gā jukaukaa ekoete. Nuapoi agawewi nipo 'gā mama'e tywera. A'etea nipo 'gā 'gā jukaukaa ekoete. Nuerowiari tāmējē 'gā, "naapoi je mama'e tywera" 'gā 'eramū. Nika'aranūūi wejue 'ga. A'eramū 'ga ojeppyare'ema.

Peapesak Jarejararete 'ga rura

⁷ Pēē 'ā jepyuna 'jawe jee. Pejejereko tyweramū kasi pejepyat ne. Janeruwarete 'ga te nipo pē nepyat anure. Jarejararete 'ga jēwyrā ete ki peapesak pejemogyau pejemogekowe'em futat. Sā'ā aeko jaramū ae jemogya ko pypira tyarū rapesaga. Najema'nēma'nēi 'ā ae ityarū are. ⁸Nan tee futat pejemogy Jarejararete 'ga rura rapesakaramū. Pejejorypawē'emamū futat pejemogyau. Anurenure'i nipo 'ga ruri nū. Ko futat nipo iwaēmi ja'wyja'wy 'ga ruawa upe. A'eramū pēē pejemogypyyka etee futat pejemogyau 'ga rura rapesaka.

⁹ Pejuago'o awi tesirūgatu Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nekoramū. Najane rūi sajuereko jarejeape. Jejui 'ga te jane rereko weape. Anurenure'i futat nipo 'ga ruri. A'eramū 'ga te "nepēa'wryi pēē Jarejuwarete 'ga upe", 'jawarū jane. Jane, nepēa'wryi pēē Jarejuwarete 'ga upe jarejaupe jane 'e re nipo Janeruwarete 'ga jane rereko tyweretei aipo jarejaupe 'eawer are.

¹⁰ Kunumimet. Kūjāmet 'jau. Pēnea'ar iki Jarejuwarete 'ga porogyta mome'warera 'gā nee. Ymā 'ā 'gā jemogyi Janeruwarete 'ga porogyta mome'waramū 'gā nupe rakue. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga porogytafer are iporenuwiwēre'ema 'gā 'gā nerekou tyweretei rakue. A'ere 'ā 'gā wereko tywereteramū miamū 'gā nopoiri futari Jarejuwarete 'ga mome'u awi rakue. Uag ma'e 'gā te ajemogy wereko tywera upe. Ojemouaga etee futat wereko tyweramū. A'ere 'gā jero'wuro'wui etee futat Jarejuwarete 'ga porogyta mome'u are. ¹¹ "Jarejuwarete 'ga porogyta mome'warypyra 'gā iku'i ajemogyau rakue", sa'e 'ā jane 'gā mome'wau jepi. "Nopoiri futari 'ā 'gā Jarejuwarete 'ga porogyta mome'u awi rakue", 'jau jane 'ā jepi. Sā'ā Jo 'ga rakue. Jo 'ga rerekawer are pēnea'at. Jo 'ga 'ā ojemouaga etee futat akou wereko tywera upe rakue. Opoire'ema futat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: "Esagesage Jo 'ga jee. Wereko tywerete agawewi 'gā 'ga je ree. A'etea 'ga nopoiri futari je rerowiar awi", 'jau Janeruwarete 'ga Jo 'ga upe, ojerowiaa Jo 'ga ree rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou Jo 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ā a'jea futat ajemuaēm jane ree. Opota'waramū futat 'ga jane ree. A'eramū 'ga mama'e esage mua janee.

¹² Awamū je mama'e mū ree pē mu'ei. Pejejaupe pejeporogyta ki peporogyta esage etee futat. Mama'e a'jea etee futat ki pemome'u pejejaupe. "Mama'ea je aapo", 'jau ki a'ea peapo peje'eawer imū etee. Amumera 'gā nipo o'me ekoeteramū, "ywigipewara 'gā neape je mama'e apoi. Ywy apoarera 'ga reape nanē je iapoi nū. Je kwaap 'gā. Okwaap 'gā jeremimome'ua a'jea futat", 'jau futatee nipo 'gā ajemogyau. A'ere kasi pēē aipo pe'je ne. "Je

renūi ekoete kasi pejepe ne”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga janee rakue. Aipo pē 'e ekoeteramū nipo Janeruwarete 'ga 'i pē nupe: “Nepēa'wyretei jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe, pē monou muku ojewi.

Pemono ki pejeje'ega 'ga upe

¹³ I'arasig ma'eramū pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Iku'i ma'eramū maraka ra'aga 'ga muorypa. “Ene te 'ā eneresagesage oree”, 'jau ki pēē pejemaraka'aga Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁴ Pejekaruaramū ki Jeju 'ga rerowiaara 'gā 'wyrara 'gā peenūi amū. “Pejot pejeje'ega monou Ku'jywa 'ga upe je ree”, 'jau ki pēē 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ua Jeju 'ga rer imū miarakawenana monou pēapyte'rarimū oporogyta Jarejuwarete 'ga upe pē nee. ¹⁵ Ojeupe werowiaara 'gā porogyta re Janeruwarete 'ga pēkaruara pe'ai pē nui. Pētywera reewe ipe'au pē nui. ¹⁶ Pēē mū nipo mama'e tywera apo awi pejejeateea'ne'emamū. A'eramū ki pejemome'u pejejaupe. A'eramū pēē pejeje'ega pejejotywer are Jarejuwarete 'ga upe. Aipo 'jau: “Kiapi'ni. Mama'e tywera 'ga wapo akou. A'eramū 'ga 'awamū otywera reru'arasiga erekou. A'eramū ene 'ga katu'oka 'ga tywer awi. Emoit 'ga tywera 'ga wi”, 'jau ki pēē pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe pejejee. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga katu'oka nū, 'ga mueateu mama'e tywera apo awi. Ojeupe ako esage ma'e 'ga je'egamū Janeruwarete 'ga 'ga porogyta renuwi futari. Mama'ea 'ga wapo a'jea futat 'ga je'eg imū. Aeremiapoe'ema miamū 'ga wapoukat ae upe ojeupe enūi re.

¹⁷⁻¹⁸ Pēnea'at Eliasi 'ga ree. Esage ma'e 'ga. Ymā 'ā 'ga je'egi Jarejuwarete 'ga upe rakue. “Amana kyre'ema je afutat”, 'jau 'ga 'ā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'ga 'eawera rupi ete futat muapyra kwara magwapa amana mogyrakare'ema rakue. A'eramū 'ā Eliasi 'ga muapyra kwara kwaw ire oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue nū. “Ere amana mogyrakaa nū”, 'jau 'ga 'ā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue nū. A'erauwe 'ā Janeruwarete 'ga amana mogyrakaa rakue nū. A'eramū futat 'ā temi'ua ojeupa rakue nū. Maira te Eliasi 'ga rakue? Naani. Aea futat 'ga, jane 'jawe futat 'ga.

¹⁹⁻²⁰ Kunumīmet, kūjāmet. Janeruwarete 'ga porogyta 'ā a'jea futat agawewi. A'etea nipo pēē mū Jarejuwarete 'ga porogyta rerowiaaraipa pejeje'ega 'ga wi. A'ere ki Jarejuwarete 'ga porogytafer awi ipoire'emamū peje'eg 'ga wi opoit ma'e 'gā nupe. Maran gatu nipo 'gā 'ā ojewyre'ema 'ga rerowiaara upe nū. A'eramū nipo werowiaru'awamū Jeju 'ga 'gā tywera pe'au 'gā nui nū, 'gā katu'oka 'gā mogyau nū. A'eramū 'gā awawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. Jeju 'ga 'gā monoukare'ema peu. Werowiaru'awamū wejue 'ga 'gā nomonoukari 'gā mama'eukwaawa rapyaw ipe.

Pēnoryw iki pejemogyau morogyta esage are, kunumīmet, kūjāmeramū nanē nū je 'i pē nupe.

Kweramū etee jeremimome'ua.

1 Pedro

Pedro 'ga, Jejui 'ga remimu'efera 'ga, 'awa ka'arana kwasiaa imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe rakue. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaara 'gā nerekou tywaeete. A'eramū Pedro 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'ga rerowiaara 'gā nupe 'gā mu'akwaapa ee rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesage ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe rakue.

¹ Je Pedroramū ka'arana akwasiat imonou pē nupe. Je Jejui Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā 'ga je monoi kwe pe ojemome'waukaa jee ikue. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwā. Pē'wyr awi 'ā 'gā amū pē mokwasi'wau rakue. 'Awamū aje 'ā pejemogy pejekwasi'wau tekotee 'gā ywy pe. Pōtu ywy pe, Garasi ywy pe, Kapatosi ywy pe. Asia ywy pe, Pitini ywy pe. Mīmer imū 'ā pejekwasi'wau pejemogyau rakue. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. ² Ymā Janeruwarete 'ga pē pyrūi ojeupe rakue. Wemifutar imū etee futat 'ga pē mū'jāu mama'eukwaawa 'wyrīara remiayuw awi. A'eramū 'ga 'Agesagea pē mogyau Janeruwarete 'ga remiayuwamū, pē muesageu 'ga upe. "Agera 'gā je amū'ē teja'yra 'ga je'ega renuparamū", 'jau Janeruwarete 'ga pē nupe rakue. "Jera'yra 'ga amanū 'gā tywer are ako ikue", 'jau 'ga 'ā rakue. "A'eramū je Jejui Kristu 'ga ree je jemogypygi tekou 'gā 'eramū je 'gā tywera moia 'gā nui", 'jau 'ga 'ā pē nupe rakue.

A'eramū je 'jau 'ga upe pē nee: "Eneresagea 'gā nerekoa je afutat, ki Ku'jyp. Emopy'ata'wa nanē ki 'gā imogyau", 'jau je Jarejuwarete 'ga upe pē nee.

Pēku'ki Jejui 'ga ree

³ "Ene te 'ā eneresage oree, sa'e ki Jejui Kristu 'ga Ruwarete 'ga upe, Jarejararete 'ga Ruwarete 'ga upe", 'jau je pē nupe. 'Ga manū re 'ā Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga moferapa rakue nū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga rerowiaaramū jane mogyau wa'yramū. Jane ree 'ga poriaa te nipo 'ga rerekou. A'eramū nipo 'ga jane mogyau wa'yramū, wa'yrarete 'ga rerowiaaramū. A'eramū jane a'eramū Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogy rapesaka jarejemogyau. Jejui Kristu 'ga 'ga imoferapa. Jejui 'ga moferawe'em ire amunipo 'ā jane nanē niferawa'uweri nū. A'ere 'ā 'ga ferawi rakue. A'eramū jane "Jejui 'ga 'jawerimū etee futat jareferapa nū, 'ga jane moferapa jane rerawau ojepyri nū" 'e are jarejemogypyka jarejemogyau.

⁴ A'eramū jane jarejeupe mama'e esagea 'ga imura rapesaka. Ojepyri jane oramū 'ga mama'e esagea mua wemiayuwamū janee. 'Awamū futat 'ga janee wemimurama m'yina gatu ojepyri. Peu jane upe 'ga remimurama nateep-awi. Peu nitywi futari jypemeruua, mama'e 'wara. Nitywi futari mama'e mote'ara. Ma'eramū 'ā 'ga im'yi gatui peu futat janee. ⁵ Werowiaaramū 'ga ojejukau jane ree. Wemifutar imū etee futat 'ga mama'ey resaukaa janee, ojee janejemogyypiga resaukaawamū. 'Ga opājē mū jane mo-moirukare'ema ojewi. A'eramū nipo 'ur ire Jejui 'ga jane rerawau ywag ipe jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga jane upe wemim'yi gatufera mua janee. A'eramū nipo 'ga jane mueapyou jarejeupe wemiapofer are.

⁶ 'Awamū nipo mama'eaya jesaukari pē nupe kwaiwete. A'eramū nipo peje'arasigamū pejemogyau. A'ere 'ga pyri pejeo are pēnea'at pejeku'iramū pejemogyau. ⁷ Mama'ey upe pēnuagamū pē nesakara 'gā 'jau: "Na pa je ra'e. Werowiat 'gā Jejui 'ga a'jea futat. Nopoiri futari 'gā 'ga wi ojeupe

mama'eay jesaukaramū miamū”, 'jau nipo pē nesakara 'gā. Sā'ā ourua. Itarewara 'ga 'ā ita rapyau ouru resakawamū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'eay resaukari pē nupe ojee pejemogypyga resaukaawamū. “Taesak tejerowiaararete 'gā amū 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe, mama'eay resaukaa jane. Ojeupe mama'eay jesaukaramū 'ga rerowiaripara 'gā poiri 'ga rerowiar awi. A'ere 'ga rerowiaararete 'gā nopoiri futari 'ga wi. Wuagamū etee futat jupe. Mama'eay upe pejejuagamū pēē pejemogypyka etee te Kristu 'ga ree. A'eramū 'gā amū pē momoirukare'ema 'ga rerowiar awi. Ouru 'ā epy ete numiamū. A'ere anure ourua miamū teepawamū. A'ere Jejui 'ga rerowiaaramū jane nanarūi. 'Ga etee te erowiarāmū nitywi futari 'ga rerowiar awi pē momoirukaara 'ga amū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga, Jejui 'ga ruaw ipe, 'jau pē nupe: “Jera'yraarete 'ga perowiat nanimenime. Nepepoiri futari 'ga rerowiar awi pejejeupe mama'eay jesaukaramū miamū. A'eramū pēē pejejesageramū jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe. A'eramū 'ga pē monou ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat, pē pojeuwukaa oje'jawe 'gā nupe.

⁸ Nepeesagi agawewi Jejui 'ga rakue. A'etea pēporomutat 'ga ree. 'Awamū nanē 'ā pēē 'ga resake'ema nū. A'etea perowiarete 'ga. A'eramū pejeku'iramū pejemogoyau 'ga ree. Saa'e ywagipewara 'gā ku'ia 'ga ree. Nan tee futat pēku'i 'ga ree. ⁹ Ma'eramū sipo pēku'i pejemogoyau 'ga ree? Jejui 'ga perowiat nanimenime pejemogoyau. A'eramū 'ga pē katu'oka. Anure nipo 'ga pē mogyau ojepyri nakwaparimū rūi. A'eramū ki pēku'i pejemogoyau.

¹⁰⁻¹¹ Ymā, Jejui 'ga rure'emauwe, Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā Jejui Kristu 'ga rura mome'ui ojepyriwara 'gā nupe rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā mu'akwaawukaa'i 'ga rur are. A'ere 'gā naeapyoi katui ee. A'eramū 'gā 'jau: “Anure nipo Janeruwarete 'ga 'ga amū muri ae katu'okawamū. A'eramū nipo 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerekou tyweaete, 'ga jukau. A'ere nipo 'ga manū re Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi 'ga upe”, 'jau 'gā nakue. A'ere 'gā naeapyoi katui ee. Nokwaawi nanē 'gā Kristu 'ga ruawa nū. A'eramū 'gā oporokwaawiweramū ee. “Maranime sipo Janeruwarete 'ga 'ga muri?” 'jau 'gā ojeupe. “Maran sipo 'ga ruri?” 'jau 'gā ajemogyau. A'ere 'gā naeapyoi katui 'ga ree. ¹² “Pejejeupe jeremi-mome'ufera pemome'u 'gā nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. “Na'awamū ako ma'eramū pē nupe rūi je 'i aipo 'jau. Anure ojeup ma'eramū 'gā nupe ijeaporama te je amome'u pē nupe. A'eramū ojeapowe'em pē nekoramū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. 'Awamū 'ā 'gā amū awau Jejui 'ga mome'wau pē nupe rai'i. Ymā Janeruwarete 'ga ū'agesage muri ywag awi janee ikue. A'eramū 'ga 'Agesagea 'awamū Jejui 'ga mome'waukaa 'gā nupe pē nupe. Ywagipewara 'gā 'ā weapyoweramū Jejui 'ga mome'u are numiamū. A'ere 'gā 'ā naeapyoi futari ee. “Najereapyoi je Jejui 'ga remiapofer are”, 'jau 'gā 'ā ojeupe.

Pepoir iki mama'e ekoete apo awi

¹³ Janeruwarete 'ga pē katu'oka wa'yra 'ga pēē erowiarāmū. A'eramū ki pēē pejepoia mama'e ekoete apo awi. 'Ga remifutar imū etee futat pēē mama'e apou. Pēnea'at kasi mama'e ekoete apo are ne. Pejejea m'yina 'ga ree. Pejemogypyka etee ki pejemogoyau 'ga rur are. Anure nipo, Jejui Kristu 'ga ruaw ipe nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pē nupe. Aipoa ki peapesak pejemogoyau. ¹⁴ Jarejuwarete 'ga ra'yramū pejemogy. A'eramū ki pēē 'ga je'ega renupa katu katu pejemogoyau. 'Ga rerowiare'ema ako pēē mama'e apou pejemogoyau pejemifutar imū etee ikue. A'ere kasi 'awamū peapo mama'ea pejemifutar imū etee pejemogoyau ne. ¹⁵ Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ki 'awamū mama'ea peapo. Ymā te 'ā 'ga pē mū'ēi mama'e

tywera apoara 'gā nui, pē mogyau wemiayuwamū rakue. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. Niparuapoweri nanē 'ga mama'e tywer are nū. Mama'e esagea etee 'ga iapou. A'eramū ki pēē pejemogyau esage 'ga 'jawe. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: "Naapoi futari je mama'e tywera. A'eramū ki pēē pejemogyau esage je 'jawe. Pēē nanē mama'e tywera apowe'em nū, je 'jawe nū", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹⁷ Jarejuwarete 'ga jane enūina, Kiapi'ni, 'jau jane 'ga upe. 'Ga 'ā ojejuka pāwē pāwē jane ree. A'eramū 'ga anure jane mepyau janeremiapofer are. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga erekou tyweaete. Mama'e esage apoaramū 'ga jane rerekou esage. A'eramū ki pēē pejemogyau esage etee, 'ga pojeupa, 'ga pyri pejewawe'ēwe futat. ¹⁸⁻¹⁹ Ymā te 'ā jane jemogy ekoetei tee rakue, ymāwarera jareypy 'eawer imū etee rakue. A'ere jane 'awamū "Jejui 'ga janetywera omepey, jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui" 'e kwaawi. Ma'ja pyu sipo 'ga janetywera mepyi? Ouru pyu sipo 'ga imepyi? Naani. Prata pyu sipo 'ga imepyi? Naani. Jejui 'ga 'ā amanū janetywera mepyau rakue. Anure ouru, prata, mīmera miamū teepawamū etee futat. A'ere Jejui 'ga te 'ga manūi janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe janee. Sā'ā ore judeuramū karupa'mī jukaa wy reko'woga orotywera mepyawamū ikue. Karupa'mī esagea etee ore ijukau 'ga upe. Karupa'mī teua ore narajukaa'uweri iapyawe'em Jarejuwarete 'ga upe. Nan tee futat Jejui 'ga ojejukaukaa 'gā nupe, owy reko'wogukaa 'gā nupe janetywera mepyawamū rakue. 'Ga etee te 'ā esageay ma'ea. A'eramū 'ga etee futat janetywera mepyarūmū. Epy ete te 'ā janetywera repya, karupa'mī repy apyraapa.

²⁰ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga wyy apoe'emaue, Jejui 'ga ppyrūi janetywera mepyawamū rakue. 'Awamū futat aje 'ā 'ga 'ga muri wyy pe pē poaawamū rai'i. A'eramū 'ga 'ga kwaawukaa pē nupe rai'i. ²¹ Janeruwarete 'ga 'ā 'ga moferapa, 'ga mogou 'ga mŷina 'wyriaramū janee. A'eramū 'ā pēē Kristu 'ga ree Jarejuwarete 'ga rerowiaa pejemogyau. Kristu 'ga ree pejejeupe Jarejuwarete 'ga remiaporama rapesaka pejemogyau.

²² Jejui 'ga je'ega peenup katu katu pejemogyau. A'eramū pēē pejepoia mama'e tywera apo awi, pejekekatu'oka 'ga upe. A'eramū pēē pejeporomutaramū Jejui 'ga rerowiaaramū pejejee. A'eramū ki pēē 'awamū taetu pejeporomutaramū pejejee. ²³ Sā'ā ae kūima'eramū ae ja'yrapya. A'eramū 'ā u'ar ire kunumia ajemogyau ta'yriara 'ga ra'yramū. A'ere 'ā anure tuwa amanūmū etee jui. A'ere nanarūi Janeruwarete 'ga reko'i janeruwamū. Namanūi futari 'ga. 'Ga je'ega nanē atepawe'emamū nū. A'eramū 'ga oje'ega pēē erowiarāmū Janeruwarete 'ga pē mogyau wa'yramū oje'jawe. ²⁴ Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: "Sā'ā 'ywotyra.

A'eramū 'ā ipotyra kamēsīete te futat opŷijagamū.

Kamēsīete te futat 'ā ipotyra u'aa o'yw awi.

Nan tee futat aea.

Kamēsīete te ae pawī.

²⁵ A'ere Janeruwarete 'ga je'ega nateepawi futari",

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

Aipoa 'ga je'ega a'jea futat. Pē nupe Jejui 'ga ree morogyta esage mome'uramū 'gā aipoa 'ga je'ega futat 'gā imome'wau pē nupe.

2

¹ 'Ga je'ega renuparamū pēē pejejekatu'oka pejejemogyau 'ga upe. A'eramū ki pēē a'eramū pejepoia mama'e tywera apo awi. Pē'me kasi ne. Pejuerekoay kasi mama'e are ne. Pejakurap kasi ne. Peapo kasi mama'e tywera ne. ² Kunumīakya 'jawe ki pejemogy. Sā'ā kunumīakya 'gā oy kamy uwejuweja. Nan tee futat ki pēē. Pejemu'e ki 'ga je'eg are au'jeteramū. Oy kamy are kunumīakya 'gā opifuakaramū ajemogyau. Nan tee futat pēē 'ga je'ega renuw ire pejejemogyau 'ga rerowiaarareteramū. 'Ga je'ega wesageramū etee futat pē nupe. Nitywi futari mama'e tywera ipype. A'eramū ki pēē 'ga je'eg are pejejemu'eweramū pejejemogyau. 'Ga je'eg are etee pejejemu'e re 'ga remifutara kwaapa pejejemogyau. ³ Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue. "Janejararete 'ga esage", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. Janeruwarete 'ga pē katu'oka rakue. A'eramū pēē "Janejararete 'ga esage" e kwaapa.

⁴ Jarejuwarete 'ga perowiat rakue. A'eramū ki 'awamū taetu pēē 'ga rerowiaa pejejemogyau. 'Oga apoara 'jawe Janeruwarete 'ga. Sā'ā 'oga apoara 'gā 'yw esagea etee imū'ēa tupaa'mywareteramū. 'Yw esagea etee nanē 'gā erawau inuga tupaa'mywamū. Itaoga apoara 'gā nanē ita esagea etee imū'jāu nū. A'eramū 'ā itaoga apoara 'ga ita amū monou imomoa ojewi. Aipoa ita nia'wyrī 'gā nupe. Nan tee futat judeuramū ore'wyrīara 'gā Jejui 'ga roroyrūmū. A'eramū 'gā 'ga jukaukaa jefaruu 'gā nupe ikue. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā nemiroyrūmera 'ga mogoi 'wyrīaramū wemiayuwamū jane. "Esage 'ga. A'eramū je 'ga mogou 'wyrīarareteramū orojemiyauwa 'gā nupe", 'jau 'ga rakue. ⁵ Itaoga apoara ita esage etee imū'jāu wog are. A'eramū 'ga imyina tenaw ipe te tee. Nan tee futat Janeruwarete 'ga pē mū'jāu wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejejemogyaukaa 'ga upe 'ga remifutar imū etee futat. Ymā judeuramū ore mama'e reeroi mainana 'gā nupe ikue: "Emono Jarejuwarete 'ga upe jee", 'jau ore erawau 'gā amū nupe ikue. Mainana 'gā etee te oporowyky 'ga upe ikue. A'ere jane 'awamū jane jemogyi mainana 'jawe 'ga upe. Kristu 'ga rerowiaaramū jane juejue etee futat saporowyky 'ga upe. Ymā 'ā judeuramū ore orojemawa monou 'ga upe rakue. A'ere jane 'awamū jane jemogyi 'ga upe oporowyky ma'eramū. "Ga 'Agesage pājē mū je mama'e apoi 'ga upe, 'ga muorypa", 'jau pēē 'ā 'awamū. Jejui Kristu 'ga 'ā pēē erowiaa pejejemogyau. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'jau pē nupe: "Esage 'gā porowyky jee", 'jau nipo 'ga pē nupe. ⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are Isai 'ga upe rakue: "Sā'ā itaoga apoara 'gā.

Itapewuu renuēma jui.

A'eramū 'ā 'ga aipoa ita monou imojypa ipype.

A'eramū 'ā aipoa ajepeja ita koka imotyapa.

A'eramū futat 'ā aku'jawe'em. Nan tee futat je tejemimono 'ga monoi Siāo

'jaw ipe, * 'ga rerowiaara 'gā nupe a'eramū futat nipo.

A'eramū futat nipo 'ga rerowiaara 'gā aku'ipawe'emamū futat 'ga ree",

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

⁷ Jejui 'ga rerowiaaramū pēē 'jau: "Ita esage 'jawe 'ga", 'jau pēē 'ga upe. A'ere nipo 'ga rerowiare'ema 'gā niporomutari 'ga ree. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

"Itaoga apoara 'gā weroyrū amū itaa numiamū.

Nia'wyrī aipoa itaa 'gā nupe. A'ere ajepeja 'ga ruri 'gā nemiroyrūmera ita ppyka imonou 'oga ypykokaramū", 'jau 'ga ikwasiaa rakue.

* 2:6 Siāoa Jerusarega rer iri.

⁸ Anure Isai 'ga ikwasiaa ee nū:
 “Aipo ita are nipo kwaiwete 'gā 'ari.
 Aipo ita 'gā netygukaa”,
 'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

Nan tee futat nipo Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā jemogyi ita are u'at ma'e 'jawe. Niporenuwiweri 'gā 'ga mome'u are. Niparuerowiariweri 'gā Jeju 'ga ree. A'eramū 'gā ojereko tywerukaa Janeruwarete 'ga upe. Nan Janeruwarete 'ga jane rerekoi Jeju 'ga mome'u are janeporenuwiwerekemamū. Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Teja'yra 'ga rerowiare'ema 'gā je areko tywet”, 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. A'eramū 'ga wemifutar imū etee futat 'gā nerekou tyweaete.

⁹ A'ere nanarūi Kristu 'ga rerowiaaramū jane. Ymā we Janeruwarete 'ga jane mū'jāu 'gā nui, jane mogyau wemiayuwamū. Janeruwarete 'ga futat 'ā jane 'wyriraretereteramū. Ojeupe oporowyky ma'eramū 'ga jane mogyau. Wemiayuwamū futat 'ga jane mogyau. Janeruwarete 'ga kwaapare'ema 'gā ppytunimū wata ma'e 'jawe. 'Gā nui futat 'ā 'ga jane mū'jāu jane mogyau okwaaparamū. A'eramū 'ā jane jarejemogyau 'arimū wata ma'e 'jawe mama'e apou 'ga remifutar imū. 'Ga jane mū'jāu 'gā nui wemiapofera mome'waramū. Janeruwarete 'ga esage. “Mama'e esagea etee 'ga wapo” 'e mome'waramū 'ga jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui. ¹⁰ Ymā te 'ā pēē na'ga remiayuwā rūi rakue. A'ere 'awamū pejemogy 'ga remiayuwamū. Ymā te 'ā pēē “Janeruwarete 'ga ajemuaēm jane ree” 'ea nepekwaawi pejemogyau rai'i. A'ere pēē 'awamū pejemogy 'ga remiayuwamū. A'eramū pēē “Janeruwarete 'ga ajemuaēm jane ree” 'e are pejejeapyoramū pejemogyau.

Janeruwarete 'ga remiayup

¹¹ Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. Napejeje'wyr ipe rūi pejemogy. Tekotee 'gā 'wyr ipe te pejemogy ra'ne. 'Au 'ā jane jemogyi kwaparimū warāu etee futat. Ywag ipe oo ma'eretea te jane. Aipoa te jane'wyraretea. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em pejemifutar imū etee ne. Pejemifutar imū etee mama'e apo re pēē mama'e tywera peapo pejemogyau ne. ¹² A'ere ki pejemogy esage Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā pype. “Mama'e tywera 'gā wapo”, e'i futatee agawewi nipo 'gā pē nupe. A'etea ki pejemogy esage 'gā pype, mama'e esagea etee iapou pejemogyau 'gā pype. A'eramū 'gā pejemogy esage resaka. A'eramū nipo 'gā 'jau: “Na pa je ra'e. Ajemogy esage 'gā”, 'jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā anure Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. 'Ga rowase jarejatykaaw ipe nipo 'gā 'jau: “Ene te 'ā eneresage. Ejerowiaara 'gā eremogy esage jepi”, 'jau nipo pē nee i'me ma'efera 'gā Jarejuwarete 'ga upe.

¹³⁻¹⁴ Pēē 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara. A'eramū ki pēē peje'wyrriara 'gā je'ega nanē enupa pejemogyau nū. Aipoa Janejararete 'ga amuekōēai. Pē'wyrriara 'ga nipo 'gā amū m'ina 'wyrriariramū pē nupe opoaawamū. “Mama'e tywera apoara 'gā nupe tereje'eg jee 'jau”, 'jau 'ga 'gā amū nupe. “Mama'e esage apoara 'gā nupe nanē ene eje'ega nū. 'Mama'e esagea peapo', pē'je ki mama'e esage apoara 'gā nupe jee”, 'jau nipo 'ga 'ga upe. A'eramū ki pēē 'wyrriari 'ga je'ega nanē enupa nū. ¹⁵ Jare'wyrriara 'gā je'ega renupa nanē jane Jarejuwarete 'ga remifutararete apou. 'Ga remifutar imū etee janejemogy resag ire jane resakara 'gā i'me ma'e 'gā je'ega rerowiare'ema ajemogyau. A'eramū futat nipo i'me ma'e 'gā o'meu'jawe'emamū janee. ¹⁶ Nitywi futari mama'ea pē nupe iapoukaara 'gā amū. Pēē tee futat mama'ea peapo pejemifutar imū etee futat. A'ere Janeruwarete 'ga janejararetea. A'eramū 'ga pē mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui. A'eramū ki pēē

pejeweure'ema mama'e tywera apo upe. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat ki pēē mama'e apou pejemogyau. ¹⁷Pejeka esage pāwē pāwē ki pejee. Pejeporomutaramū Jeju 'ga rerowiaaramū pejee. Peje'wyriara gā ki pepojeup. Jarejuwarete 'ga taetu pēē ipojeupa.

¹⁸'Ga amū upe pejeporowykiau ki pejerekwara 'ga je'ega peenup. Pēnerekwara 'gā amū nipo opota'waramū pē nee. A'eramū pēē 'gā je'ega taetu enupa etee. Pēnerekwaramū nipo pē nerekou tyweaete agawewi. A'etea pejeporowykiau esage ete futat pejemogyau 'gā nupe. ¹⁹⁻²⁰Pejereko tywera 'gā je'ega pēē enuwete re Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi pē nupe ee. "Je rereko tywerete agawewi nipo 'gā amū. A'etea je 'ga je'ega aenuw ete futat tekou", pe'je ki. Aipoa Janeruwarete 'ga afutat. A'eramū ki pēē pejeuagamū jupe. Jupe pēnuag ire Janeruwarete 'ga mama'e esage apou pē nupe ee. Mama'e tywera apo are pejereko tywera upe pēnuagamū Janeruwarete 'ga nuapoi mama'e esage pē nupe. Pēē tee futat pejereko tywera pejerekwara 'ga upe. Mama'e esage pēē iaporamū nipo 'gā pē nerekou tyweaete 'eramū te Janeruwarete 'ga jejukai pē nee, mama'e esage apou pē nupe ee. ²¹Pejereko tywer ekoete upe pēnuaga Janeruwarete 'ga ifutaa.

Jeju Kristu 'ga 'ā mama'e esage etee agawewi wapo. A'etea 'gā 'ā wereko tywerete 'ga. Janetywera mepyawamū 'ga 'ā ojereko tywerukaa 'gā nupe. A'eramū ki pēē 'ga 'jawe futat pejemogyau. ²²Nuapoi agawewi futat 'ga 'ā mama'e tywera. Ni'mei 'ga nanē nū. ²³Okurawamū miamū 'ga 'gā kurape'ema. Wereko tywereteramū miamū 'ga ojepeyke'ema 'gā nee: "Je rereko tywet pejepe. A'eramū je pē nerekou tyweaete", 'jawe'em 'ga 'gā nupe. 'Uwarete 'ga ree etee 'ga jemogygyi. "Jeruwarete 'ga te nipo 'gā wereko 'gā nemiapofer are", 'jau etee 'ga ojeupe 'Uwarete 'ga ree ojemogygyka. A'eramū ki pēē pejemogyau 'ga 'jawe futat. ²⁴Ypeywar are omafu'amamū Jeju Kristu 'ga janetywera mepyau. Na'ga tywer are rūi 'gā 'ga rerekou tywet. Janetywer are te 'gā 'ga rereko tyweri. Aipoa 'ga iapou janetywer awi jane mueateawamū. Jane katu'okawamū 'ga manū janetywera mepyau. 'Ga manū enune 'gā 'ga mopimopika. Omopig are 'ga jane katu'oka janejero'wu awi. ²⁵Ymā 'ā neperowiari Jeju 'ga rakue. Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā karupa'mī ka'jama 'jawe. Sā'ā karupa'mī ka'jama. A'eramū 'ā oka'jam ire karupa'mīa ojewyre'ema ojete. A'eramū 'ā ijara 'ga awau weymawa rekaa. Wesag ire 'ā awau 'ga rewiri nū. Nan tee futat 'ā pēē nakue. Oka'jam ma'e 'jawe pejemogy. A'ere 'awamū Jeju 'ga pē nekari pē nerawau ojeupi 'Uwarete 'ga rape rupi.

3

Imen ma'e

¹⁻²'Awamū je imen ma'eramū pē mu'akwaawi pejemogy are. Pejemena 'gā je'ega ki peenuw ete. Amumeramū nipo pēmēna Jeju 'ga rerowiare'ema. A'ere ki pejemogy esage. A'eramū nipo 'gā pejemogy esage resaka 'gā nanē Jeju 'ga rerowiaa nū. Jeju 'ga nipo pēē imome'wawe'em agawewi 'gā nupe. A'etea nipo 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiaa pejemogy esage resag ire. ³"Tajemokaturam wā nupe 'jau kwy", 'jau nipo pēē pejejeupe. Maran sipo Jeju 'ga rerowiaaramū kūjānamū pejekatu'oka 'gā nupe? Taity esage munewa sipo pē katu'ok? Pejewaga munewa sipo pē katu'ok? Pejeaka-gawirywa sipo pē katu'ok? Naani. Pejewaga pyu pejekatu'oka sipo pē katu'ok? Naani. ⁴Pēneko esagea etee pē katu'ok pē mogyau a'jea futat. Pejemuawapira te pē katu'ok pē mogyau. Pejee pejepota'wa nanē pē katu'ok pē mogyau nū. Aipo kūjā esage ajemogyau Jarejuwarete 'ga upe.

Nateepawi futari êê resagea 'ga upe. ⁵ Ymã kũjã 'gã amũ Jarejuwarete 'ga rerowiari nanimenime rakue. "Anure nipo Janeruwarete kiã je rerooi ojepyri", e'i 'gã ojeupe rakue. Poromũ 'gã omena 'gã je'ega renuwi etee rakue. Nan 'gã jekatu'ogi Jarejuwarete 'ga upe rakue. ⁶ Sã'ã Sara êê rakue. Omena 'ga je'ega êê enupa ete, Abraão 'ga je'ega êê enupa ete rakue. "Je Ku'jyp", 'jau êê 'ga upe rakue, 'ga pojeupa rakue. A'eramũ ki pêê êê 'jawe pejejemogyweramũ pejejemogyau esage. Mama'e awi nanê pejekyjawe'em nũ. A'eramũ nipo pejejemogyau Sara êê ra'yra 'jawe.

Emireko ma'e

⁷ Awamũ je emireko ma'eramũ pê mu'akwaawi pejemogy are. Pẽnemireko 'gã nifuakari pê 'jawe. A'eramũ ki pêê pejejemireko 'gã nerekou esage. Pejejekukau esage 'gã nee. Anure nipo Jejui 'ga pê nerooi pê mogyau ojepyri. Pẽnemireko 'gã nanê 'ga rerowiaa nũ. A'eramũ 'ga pẽnemireko 'gã nanê erawau imogyau ojepyri nakwaparimũ rũi nũ. A'eramũ ki pêê 'gã nerekou esage etee futat. Kasi a'e pe Janeruwarete 'ga nuenuwi pẽje'ega ojeupe peje'egamũ ne.

Pejepyk kasi 'gã nee ne

⁸ Ka'arana kwasiapawe'emaue je pê mu'akwaawi pãwê pãwê, kũima'eferamũ, kũjãmeramũ 'jau. Majepei 'yweteewara 'jawe ki pejemogy. Pejepota'waramũ pejejuee. Jejui Kristu 'ga ree pejejemogyppyka pejejemogyau. A'eramũ pêê pejejemogyau pejejopytuna 'jawe. A'eramũ ki pêê pejeporomutaramũ pejejuee. Jejui 'ga rerowiaaramũ ae ojopytuna tee te 'jawe futat. A'eramũ ki pejepota'waramũ pejejuee. Pejepopoa mama'e are. Pejerowiarip kasi pejejee ne. ⁹ Pejepyk kasi 'gã nee ne. Pejejeupe mama'e tywera 'ga amũ iaporamũ kasi mama'e tywera peapo 'gã nupe ne, pejejepyke'ema 'gã nee. Mama'e esagea etee ki peapo 'gã nupe. 'Gã amũ nipo pê kurapa. A'ere kasi pekurap 'gã ne. Pejekeruraw ire pejeporogytau esage etee 'gã nupe, pejemara'ne'emamũ 'gã nee. Mama'e tywera apoara 'gã nui pê mũê re nipo Janeruwarete 'ga 'jau pê nupe: "Mama'e esagea taapo pê nupe 'jau", 'jau 'ga pê nupe wemiayuwamũ pê mogyau. A'eramũ ki pêê mama'e esagea etee iapou pejejaupe. ¹⁰ Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are 'ga amũ upe rakue: "Pejekõêãiweramũ ki peojet pejeuago'o awi. Peje'eg tywet kasi pejejaupe ne. Au'je ki pê'me re.

¹¹ Au'je ki mama'e tywera peapo re.

Mama'e esagea etee ki peapo.

Pejepota'waramũ etee pejejemogyau pejejuee.

¹² Janejararete 'ga ojejuka esage mama'e esage apoara 'gã nee. Ojeupe 'gã je'egamũ 'ga mama'e esage apoara 'gã je'ega renupa. A'ere 'ga mama'e tywera apoara 'gã nopoari", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amũ upe rakue.

¹³ Mama'e esagea pêê iapo re sipo 'gã pê nereko tyweri ee? Naani. Pẽnereko tywerete ekoete te 'gã. Napẽnemiapo esage are rũi 'gã pê nereko tyweri. ¹⁴ A'ere ki pêku'i etee pejejemogyau ee 'gã amũ pejejereko tyweramũ mama'e esage apo are. Janeruwarete 'ga mama'e esagea wapo ee pê nupe. A'eramũ ki pejekyjawe'em pejejereko tywera 'gã nui. Pẽpy'a'wyt kasi 'gã nee ne. ¹⁵ Pejemogyppyk 'ã Kristu 'ga ree. 'Ga 'ã pẽjararetea. A'eramũ ki pêê 'ga nuorypa, 'ga je'ega renupa. 'Ga amũ nipo opononua ee: "Ma'eramũ pêê pejejemogyppyka Jejui 'ga ree?" 'jau nipo 'gã pê nupe. A'eramũ ki pêê 'gã mueapyou ee. ¹⁶ Pejeporogytau esage etee 'gã nupe. 'Gã nupe imome'uramũ

kasi pemue 'gã ne. A'eramũ pẽẽ mama'e esagea etee iapo re pẽẽ pejejenosõue'em pejejemiapofera renosõue'em. Pejemogy esage. A'eramũ nipo "Kristu 'ga rerowiaara 'gã mama'e tywera etee wapo" pẽ nupe 'jara 'gã ojenosõu u'eawer are. ¹⁷ Amumẽ Janeruwarete 'ga pẽ nereko tywerukat 'gã nupe mama'e esage etee pẽẽ iapo re. "Taesak 'gã tejerowiara 'jau kwy" 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ pẽ nereko tywera wesageramũ 'ga upe. Maranuara ajee esage 'ga upe? Pẽnemiapo tywer are 'gã pẽ nereko tywera? Pẽnemiapo esage are te ra'u nũ? Pẽnemiapo esage are 'gã pẽ nereko tywera esage 'ga upe. ¹⁸ Sã'ã Kristu 'ga. Nuapoi 'ga mama'e tywera. A'etea 'gã 'ga weroko tywet 'ga jukau. Nan tee futat 'ga rerowiare'ema 'gã pẽ nereko tyweretei. Jejui Kristu 'ga esage ma'ea. Naotywer are rũi 'ga manũi ikue. Nitywi futari mama'e tywera 'ga pype. Janetywer are te 'ga manũi janetywera mepyawamũ 'Uwarete 'ga upe ikue. Namanũu'jau'jawi 'ga. Majepei tee futat 'ga amanũmũ mama'e tywera apoaramũ jane katu'okawamũ. Amanũmũ 'ga janetywera mepyaupap. Esage ma'e 'ga amanũi itywet ma'eramũ jane ree. 'Uwarete 'ga pyri werowiaaramũ jane rerooawamũ te 'ga manũi. 'Ga rerowiare'ema 'gã 'ga jukau ikue. 'Ga manũ re 'ga remiayuwa 'gã amũ Jejui 'ga rerawau inuga ita kwara pype. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage 'ga moferawi nũ. ¹⁹ Ita kwara pype 'ga ruwamũ futat 'ga 'aga uẽma 'ga wi. A'eramũ 'ga 'aga oje'ega ae'agera upe. Ae'agera rupaw ipe awau. A'ere ae'agera nũ'ẽa'uweri pe awi. A'eramũ Jejui 'ga awau oje'ega jupe. "Nepeenuwi Jeruwarete 'ga je'ega rakue. A'eramũ nipo 'ga anure pẽ monou mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau 'ga oje'ega jupe.

²⁰ Ymã te Janeruwarete 'ga ruagamũ aeypy 'gã tywera upe rakue. Nue 'ga yaruu apo 'ga poromukuramũ 'ga wuagamũ 'gã tywera upe. A'ere 'gã nuerowiari futari 'ga. A'eramũ 'gã osowe'em futat yaruu pype. A'eramũ 'gã opapa 'y pyu rakue. Nue 'ga etee, opytuna 'gã netee awau osou jui. Ose ma'e 'gã pytuna oito etee. Oito 'gã etee osou 'y awi. A'eramũ 'gã amanũme'em 'y pe. ²¹ Yara pype 'gã sea Jejui 'ga rerowiaara 'gã pymĩawama resaukaawamũ rakue. Sã'ã yara pype ose ma'e 'gã manũe'ema. Nan tee futat Jejui Kristu 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferawi jane katu'okawamũ. Werowiaramũ Jejui Kristu 'ga jane katu'oka. A'eramũ jane jarejepymĩaukaa 'y pe 'ga amũ upe, Jejui 'ga rerowiara resaukaawamũ. Najarepiky'a awi jarepireitawamũ rũi jane jarejepymĩaukaa 'y pe 'gã amũ nupe. Jejui 'ga rerowiara resaukaawamũ te jane jepymĩukari 'y pe 'ga amũ upe. 'Y pe jarejepymĩ enune jareje'ega Jarejuwarete 'ga upe: "Jetywera emoit je wi. Taenup eneje'ega 'jau" 'ga upe 'e re te jarejepymĩaukaa 'y pe 'gã amũ nupe. ²² Amanũ re 'ã Jejui 'ga oferapa nũ, awau ojewya 'Uwarete 'ga pyri. Peu owaẽm ire 'ga reni 'Uwarete 'ga pyri, 'Uwarete 'ga jakwatawa katy. A'eramũ 'gã 'ũina 'wyrriaram ywagipewara 'gã nupe. Ywagipewara 'gã nupe, 'gã 'wyrriara 'gã nupe. Mĩmera 'gã nupe Jejui 'ga 'ũina 'wyrriaramũ. 'Ga je'ega 'gã wenup pãwẽ pãwẽ ajemogyau.

4

Kristu 'ga jawe ki pejemogy

¹ Kristu 'ga ako wayrũnamũ jane ree ikue. Amanũmũ nanẽ nũ ako 'ga janetywera mepyawamũ ikue. "Najerayrũweri je 'gã nee", 'jawe'em futat 'ga rakue. A'eramũ ki pẽẽ pejemogyau 'ga 'jawe. 'Ga mome'u are nipo 'gã amũ pẽ nerekou tyweaete. A'ere ki pẽnuag pejejereko tywera upe. Wereko tywera upe uag ma'e 'gã opoit nanẽ mama'e tywera apo awi nũ. Nuapou'jawi futari 'gã mama'e tywera. ² A'eramũ ki pẽẽ mama'e apou

Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat, wyy pe pejejemogyau. Pejejemifutar imū pēē mama'e apou'jape'ema. ³ Ymā te 'ā mama'ea peapo pejejemifutar imū etee pejejemogyau rakue. Neperowiaru wejue Jejuu Kristu 'ga rakue. A'eramū pēē mama'e tywera apou pejejemogyau rakue. A'eramū pēē pejejemirekoe'em are pejekou rakue. Kūjānamū pēē pejemene'em are pejekou. Kawīajaiwa rykua pejejemogyau. Maraka pēē iapou kawīajaiwa rykua pejejemogyau rakue. Mama'e tyweretea pēē iapou maira'me a'agaw are pejejorypawamū rakue. A'ere 'awamū nepeapou'jawi aipoa. ⁴ A'eramū 'awamū Jejuu 'ga rerowiare'ema 'gā oporesagamū etee pē nee, mama'e tywera pēē iapou'jawe'emamū. A'eramū 'gā pē naykau ojepyri mama'e tywera pēē iapoe'emamū. A'eramū 'gā pē je'ēwu'jaga ekoete, pē kurapa. ⁵ A'ere nipo 'gā anure werekwawera mome'ui Jarejuwarete 'ga upe. 'Gā nerekwawera 'gā imome'u re nipo Janeruwarete 'ga 'gā mepyou ee. Wowase ae majatykaaw ipe nipo 'ga najuejue etee jane mepyou janerekwawer are. Amanū ma'efera 'gā 'ga imepyau. Imanū'e'emamū nanē 'ga jane mepyou nū. Oje'ega renupara 'gā 'ga erawau imogyau ojepyri. Oje'ega renupare'ema 'gā 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ⁶ Ma'eramū 'ā 'gā amū ruri Jejuu 'ga mome'wau pē nupe rakue. Pēpytuna 'gā amū 'ā amanū rakue. Jejuu Kristu 'ga rure'emauwe wyy pewaramū 'ā jane manū. A'eramū pēpytuna 'gā amū amanūmū rakue. A'ere 'ā 'gā amanūme'ēwe Kristu 'ga rerowiaru rakue. A'eramū 'gā awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū warāu rūi futat.

Mama'ea ki peapo pejejopoaawamū

⁷ Niporomukui futari nipo Kristu 'ga 'ua. A'eramū nipo 'ga remi-
apofera mama'ea ateeapawamū. 'Ga rerowiaaramū jane jarewau 'ga pyri.
'Ga rerowiare'ema 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe ajemogyau.
Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Pem̄yi kasi mama'e tywera apo are pejejea
ne. Pejemogyppyk pejejemogyau Jarejuwarete 'ga ree, je 'i pē nupe. Pe-
jeje'ega monou au'jeteramū 'ga upe mama'e are. ⁸ Pejeperomutaramū
pejejeue. Pejejeue pēporomutara esage futat Ku'jywa 'ga upe. Pejejeue
pejeperomutaramū pēē pejejea'are'emamū au'jeteramū pejejotywer are.
⁹ Pejejeupe Jejuu 'ga rerowiaara 'ga amū ruramū pēē 'ga mua pejejog ipe,
pejejeukau esage 'ga ree, pejeku'iramū 'ga ree. ¹⁰ Janeruwarete 'ga 'ā
mama'ea wapoukat jatee. Najareju'jawe etee rūi jane 'ā mama'e apoi.
Amumeramū 'ga 'ā jane mogyau moromu'jaramū jarejaupe, mama'e are
jarejamu'jaramū. Amumera 'gā 'ga imogyau 'wyrriaramū 'gā nupe. A'eramū
ki jane mama'e apou jarejopoaawamū Jarejuwarete 'ga muorypawamū etee
futat. ¹¹ Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū pēē 'ga je'ega etee futat
imome'wau a'jea futat. 'Gā nupe mama'e esage apoaramū pēē mama'e apou
Jarejuwarete 'ga pājē mū etee futat. A'eramū pē nesakara 'gā Jarejuwarete
'ga muorypa pē nee, pēneko esage are. Jejuu Kristu 'ga remiayuwamū jane
jemogyi. A'eramū jane 'jau Jarejuwarete 'ga upe: "Ene te 'ā eneresage. Ene
te 'ā pājērete. Neneteepawi futari 'ā e'ŷina", 'jau jane 'ga upe. A'jea futat
jane'ea.

Pēnuag iki mama'eay upe

¹² Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū je pē mueapyou pejemogy
are. 'Awamū pētywerete pejejemogyau. Mama'eaya ojesaukaa pē nupe,
pē nerekou tyweaete. Jejuu Kristu 'ga ree pejejemogyppyka pejejem-
ogyau. A'eramū pēē 'ga ree pejejemogyppyg are mama'eaya pejejeupe ije-
saukaramū ki pejejemogyppyka etee te pejejemogyau 'ga ree. A'eramū pēē

pejepy'a'wyre'emamũ pejemogyau ee. "Ma'eramũ je tejereko tywerukaa 'ga ree 'ũ", 'jawe'em pëe pejejeupe. ¹³ Ymã 'ã Kristu 'ga jereko tywerukari pë nee rakue. A'eramũ pëe pejeku'iramũ etee 'ga ree pejejereko tyweramũ. 'Ga ree pejejereko tywerukar ire nipo pejeku'iramũ anure 'ga ruramũ. Najuejue etee futat jane 'ga resage resaka 'ga pãjê reewe. A'eramũ jane jareku'iramũ 'ga ree, 'ga ruramũ. ¹⁴ Pëe 'ã Kristu 'ga remiayuwa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ã pë nerekou. 'Ga 'Agesagea esage ete ma'ea. Poromũ pë nerekou. A'eramũ nipo 'gã amũ pë kurapa 'ga ree. 'Ga 'Agesagea pë nerekou'em ire amunipo 'ã 'gã nepë kurawa'uweri. A'ere 'ã 'ga 'Agesagea pë nerekou. A'eramũ 'gã pë kurapa. A'ere ki pëku'i etee pejekurawamũ. ¹⁵ Mama'e tywera pëe iapo re 'gã pë nerekou tyweaete a'jea futat pënemiapofer are. 'Ga amũ pëe ijuka re te amunipo 'ã 'gã pë nereko tyweretei ee. Mama'e are pemunarũ re te amunipo 'ã 'gã pë nereko tyweretei ee. Mama'e tywera pëe iapo re te amunipo 'ã 'gã pë nereko tyweretei. Pejjamuawapirukar'em are. Mimer are amunipo 'ã 'gã pë nereko tyweretei a'jea futat. A'ere kasi peapo mama'e tywera ne. Mama'e tywera apo are 'gã pejejereko tyweramũ nipo pejepoyje'emamũ pejemogyau. ¹⁶ A'ere kasi Kristu 'ga ree 'gã pejejereko tyweramũ pejenosi ne. Naani. Pejerowiat Kristu 'ga remiayuwamũ pejemogy are. "Au'jete je mogo ape Kristu 'ga remiayuwamũ", pe'je ki Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa ee.

¹⁷ Owaëm futat 'ã jarejau Janeruwarete 'ga jane mojo'oga upe. 'Awamũ miamũ futat 'ga werowiaraparamũ jane rereko tyweri'i janeremiapofera tywer are, mama'e tywera apo awi jane momoirukaawamũ. Anure taetu nipo 'ga werowiare'ema 'gã nereko tyweretei 'gã werowiare'em are, 'gã mojo'oka werowiaaramũ jane wi, 'gã monou mama'eukwaawa rapyaw ipe.

¹⁸ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Sarumãu 'ga upe rakue: "Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gã ojereko tyweruka'ri ywag ipe o enune.

A'ere 'ga remiayuwe'ema 'gã anure 'gã jereko tywerukari.

Nooi futari 'gã ywag ipe.

A'eramũ taetu 'gã ojereko tyweaete ojere'emamũ futat nipo",

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹⁹ Wemifutar imũ jane jereko tywerukar ire Janeruwarete 'ga ojejukau esage jane ree. 'Gã amũ jarejereko tywerauwe kasi sapoit 'ga wi ne. A'eramũ jane jarejemogypyka 'ga ree, jareapoarera 'ga ree. U'eawer imũ etee futat 'ga mama'e apoi. A'eramũ ki jane mama'e apou 'ga remifutar imũ etee futat, jarejemogypyka 'ga ree.

5

Jejui 'ga rerowiaat

¹ Awamũ je Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyriaramũ pë mu'akwaapa mama'e are. Je nanë 'ga rerowiaara 'gã 'wyriara nũ. Ymã te je Kristu 'ga rayrũ resagi ikue. Ypeywar are 'ga manũnamũ je 'ga resaka ikue. Anure nipo je Kristu 'ga ruaw esage enyfuga rupi je oi tekou 'ga pyri. A'eramũ je 'jau pë nupe: Janeruwarete 'ga pë mü'ë, pë mogyau werowiaara 'gã 'wyriaramũ rai'i.

² A'eramũ ki pëe pejejekau esage 'ga rerowiaara 'gã nee. Sã'ã karupa'mĩ are omaenun ma'e 'gã jejuka esagea weymaw are. Nan tee futat pejejuka esage Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gã nee. Pejeku'iramũ pejemogyau 'gã nee pejejuka esage are. Ojeupe pejeporowyky are pëku'ia Janeruwarete 'ga ifutaa. 'Gã nee pejeporowyky repy are etee kasi pënea'ar ine. 'Gã poawamũ te ki pejejuka esage 'gã nee. ³ Pëe 'ã 'gã 'wyriara. A'ere kasi pemoywyrafen pejeje'ega 'gã nupe ne. Peko esage etee 'gã pype. A'eramũ nipo 'gã ojemu'jau

pê nee. ⁴ Kristu 'ga 'üi 'wyrriarareteramû werowiaaramû jane 'wyrriaramû. 'Ga 'ã jane rerekou weape namutat. A'eramû 'ga werowiaara 'gã nee pejejuka esageramû pê mepyau 'gã nereko esage are, pê nerawau pê mogyau ojepyri.

⁵ Awamû je pê mu'akwaawi mama'e are kunumĩmeramû, küjãmukuferamû 'jau. Peenup katu katu ki iymanera 'gã je'ega. Nepekwaapawi we mama'ea. A'eramû ki pêê 'gã je'ega renupa.

'Awamû je 'i pê nupe najuejue etee futat. Pejejopoa pãwê ete nanê mama'e apo are. Pejopoar iki mama'e apo are. A'ere kasi pejerowiaraip pejejopoar are ne. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Sarumãu 'ga upe ee rakue:

"Janeruwarete 'ga imara'ne ojee tee ojerowiaraip ma'e 'gã nee.

Nopoari futari 'ga 'gã mama'e apo are.

Ojee tee ijerowiaraiwe'ema 'gã etee te 'ga opoat mama'e apo are",

'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. ⁶ A'eramû ki pêê pejejerowiaraipe'ema pejejee. Peenup katu katu Jarejuwarete 'ga je'ega. Pãjêretea 'ga. A'eramû 'ga oje'ega renupara 'gã poaa. A'eramû nipo 'ga anure pê mogyau 'wyrriaramû wemifutara 'ara rupi. ⁷ Pejemuaem kasi mama'e are pejemogyau ne. Janeruwarete 'ga pê nereko weape. A'eramû pêê pejepy'ata'waramû pejemogyau.

⁸ Pejea'gu ki mama'eukwaawa 'wyrriar awi. Sã'ã 'miara ioa ijemi'uekara. Nan tee mama'eukwaawa 'wyrriara rekoi jane rewiri jane mu'akwaawukare'ema jane rekoramû. A'eramû Jarejuwarete 'ga je'ega renuwukare'ema janee. ⁹ A'eramû ki pêê Jejui 'ga ree te futat pejemogyapyka pejemogyau. Perowiãt kasi mama'eukwaawa 'wyrriara je'ega ne. Pêfuakar iki jupe. Pêne'ar iki pejejewirera 'jawewara 'gã nee, Jejui 'ga rerowiaara 'gã nee. 'Gã nanê 'ã ojereko tywerukaa ajemogyau nû. 'Ga rerowiare'ema 'gã 'gã nerekou tyweaete. A'eramû 'gã ajemogyau tyweaete pê 'jawe futat. Amunawa moyka 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga rerowiaaramû jane rerekou tyweaete. ¹⁰ A'ere nipo 'gã inãinãinĩ etee pê nereko tyweri pejemogyaramû. A'ere nipo anure nepeko tyweru'jawi. Janeruwarete 'ga esage ma'ea. Wa'yra 'ga jane erowiaaramû 'ga jane mü'jãu mama'e tywera apoara 'gã nui, jane mujaa Kristu 'ga ree jane mogyau. A'eramû nipo 'ga anure jane rerawau jane mogyau ojepyri nakwaparimû rûi. Janeruwarete 'ga te 'ã pê mouagukaa mama'ey upe. A'eramû 'ã pêê pejepoire'ema Jejui 'ga rerowiar awi, pejejeupe mama'ey jesaukaawamû. Janeruwarete 'ga etee futat pê mojemogyapygukaa etee te Kristu 'ga ree. ¹¹ Janeruwarete 'ga 'wyrriarareteramû 'üi janee najuejue etee. Uême'ema futat 'wyrriaramû 'üi awi. A'jea futat aipo 'ea.

¹² Teje'ega je akwasiarukat Silasi 'ga upe ka'aran are. Natuwiiu rûi je ikwasiarukari 'ga upe. Ka'aran kwasia'ria te je aapoukat 'ga upe. Silasi 'ga Jejui 'ga rerowiaararetea. A'eramû 'ga akou janerewirera 'jawewaramû. Ajemogyapyk je 'ga ree tekou. A'eramû je teje'ega kwasiarukaa ka'aran are 'ga upe tejee. "Tamojemogyapyk tãmêjê 'gã Kristu 'ga ree 'jau kwy", 'jau je tejeupe. A'eramû je ka'arana kwasiarukaa imonou pê nupe, Kristu 'ga ree pê mojemogyapygukaawamû. Janeruwarete 'ga ojejuka esage jane ree a'jea futat. A'eramû je a'e are ka'arana kwasiarukaa Silasi 'ga upe. A'eramû taetu ki pêê pejemogyapyka Kristu 'ga ree.

¹³ Pênewirera 'jawewara 'gã, Papiroi pewara 'gã oje'ega omonou pê nupe, pê futaa. 'Gã nanê Janeruwarete 'ga imû'jãu imogyau wemiayuwamû nû. Jera'yra 'jawewara 'ga, Maku 'ga, nanê oje'ega monou pê nupe, pê futaa nû.

¹⁴ Kristu 'ga remiayuwamû pêê pejejomana pejeporomutaramû pejejee.

Afutat je Jarejuwarete 'ga Kristu 'ga remiayuwamũ pẽ mopy'ata'waa.
Kweramũ jeje'ega pẽ nupe.

2 Pedro

Pedro 'ga 'awa ka'arana kwasiaa imonou Jeju 'ga rerowiaara 'gã nupe najuejue etee futat. 'Gã amũ awau 'gã mu'jau tywet. A'eramũ Pedro 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe, 'gã mu'akwaapa ee. "Pejea'gu ki moromu'jat tywera 'gã nui. Perowiat kasi 'gã ne" 'jau 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe rakue.

¹ Je Simão Pedroramũ ka'arana akwasiat imonou pẽ nupe. Jeju Kristu 'ga Jejararetea. 'Ga upe futat je teporowykyau tekou. 'Ga remimonoferamũ futat je tekou. Ymã 'ga je monoi kwe pe omome'waramũ ikue. A'eramũ je ka'arana kwasiaa imonou Jeju Kristu 'ga rerowiaaramũ pẽ nupe. Ore 'jawe futat perowiat 'ga. Jeju Kristu 'ga jane katu'okararetea. 'Ga futat 'ã Maireteetea, 'Uwa 'ga 'jawe. 'Ga futat mama'e tywera apowe'em. Mama'e esage etee futat 'ga iapou akou. 'Agamũ 'ã ojerowiarukaa janee.

² Jarejuwarete 'ga pekwaap. Jarejararete 'ga, Jeju 'ga nanẽ 'ã pẽẽ ikwaapa nũ. A'eramũ je 'gã pẽ mopy'ata'waa taetu ifutaa. Pẽ nee 'gã jejuka esagea nanẽ je ifutaa nũ.

Wemiayuwamũ 'ga jane pyyrũawet

³ Okwaaparamũ janee Kristu 'ga opãjẽ mua, wemifutar imũ mama'ea jane iapoawamũ. 'Ga 'ã jane mũ'jau 'gã nui jane mogyau okwaaparamũ. "Tamũ'ẽ 'gã 'gã nui 'jau, tejepyri mama'e esage apoawamũ 'jau", 'jau 'ga ojeupe rakue. "Anure 'gã tamut 'au tejepyri 'jau", 'jau 'ga ojeupe rakue. ⁴ Opãjẽ mũ futat Kristu 'ga mama'e esage apou janee, oje'jawe jane mogyau. U'eawer imũ etee futat 'ga iapou janee. "Je rerowiat pejepe pejejemogyau. A'eramũ je pẽ mogyau tejemiayuwamũ, pẽ katu'oka tejeupe, pẽ nupe te'eawer imũ etee futat. A'eramũ nipo je pẽ mogyau teje'jawe etee futat, mama'e esage etee futat iapoukaa pẽ nupe", 'jau 'ga janee. A'eramũ 'ga u'eawer imũ etee futat jane mogyau oje'jawe futat. 'Ga rerowiare'ema 'gã te nipo ajee wea omỹi mama'e tywera apo are etee futat. A'eramũ nipo 'gã mama'e tywera etee futat iapou ajemogyau. A'ere pẽẽ na'gã 'jawe rũi. Kristu 'ga opãjẽ omono pẽ nupe oje'jawe pẽ mogyawamũ, mama'e esagea pẽ nupe iapoukaawamũ.

⁵ Mama'e esagea Kristu 'ga wapo pẽ nupe ikue. A'eramũ ki pejejemogypyyka 'ga ree pejejemogyau. A'eramũ ki pẽẽ pejejemogyau esage 'ga upe nũ. Mama'e esagea etee iapou pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga remifutar are te pejejemu'jau pejejemogyau. ⁶ Mama'e tywera apo are pejejea'aramũ ki pẽẽ kamẽsiete pejejemu'akwaapa mama'e tywera apo'e'em are. Pejeje-mouaga mama'eay upe. Kristu 'ga je'eg imũ etee futat pẽẽ mama'e apou pejejemogyau. ⁷ Pejepota'wa esageramũ pejejee, pejeporomutaramũ pejejee. ⁸ Nanuara pẽẽ iapo pejemogya tepẽ nesowo'gõk pẽ mogyau kamẽsiete pejejeapyoramũ 'ga remifutar are. Jeju Kristu 'ga 'jawerimũ pejejemogy re, pẽẽ 'ga kwaapa katu katu pejejemogyau. ⁹ Nanuara apoare'ema 'gã ajemogy eae'ema 'gã 'jawe futat. Naeapyoi 'gã ojeupe Kristu 'ga remiapofer are. Aipo 'ga Kristu 'ga otywera ojewi imoiawer are wea'aru'jawe'emamũ.

¹⁰ Ma'eramũ 'ã je 'i pẽ nupe: "jerewirera 'jawewaramũ ki pẽnea'at pejejepe Jarejuwarete 'ga remiapofer are", je 'i pẽ nupe. Jerenyra 'jawewaramũ nanẽ pẽẽ pejejea'aramũ ee nũ. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga jane mũ'ẽi 'gã nui ojeupe rakue. A'eramũ ki jane jarejemogyau esage 'ga je'eg imũ

ete e futat mama'e apou. Jaremū'ēawer are jarejeapyo re jarepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. ¹¹ A'eramū nipo anure Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga, ojewi jane poire'emamū jane rerawau jane mogyau ojeypyri ywag ipe nakwaparimū warāu rūi. Anure nipo jane katu'okarera 'ga 'ūina 'wyri-araretereramū janee. A'eramū 'ga jane rerawau jane mogyau ojeypyri ywag ipe.

¹² Ymā we futat 'ā pēē Jejui 'ga mome'u renupa rakue. A'eramū 'ā pēē enupa ypy we pejejemogypyka 'ga ree pejejemogyau rakue. A'etea je amuea'at pēē ee nū. ¹³ “Temanūme'ēwe tamuea'at 'gā Kristu 'ga porogytafer are 'jau nū”, 'jau je tejeupe. A'eramū je pē muea'aa ee tekou. ¹⁴ Anurenure'i nipo je manūi. Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga, je mueapyou je manū are ai'i. A'eramū je “Anurenure'i nipo je manūi re'ā”, 'jau tekou. ¹⁵ A'eramū je, temanūme'ēwe, pē muea'aa 'ga je'eg are tekou. A'eramū nipo pēē je manū re pejejea'aramū pejejemogyau 'ga je'eg are.

Orojemiesagera mome'uawet

¹⁶ Natekotee 'gā 'me are rūi ako ore pē mu'ei ai'i. Jejui Kristu 'ga rur are te ako ore pē mu'ei ai'i. “Anure nipo Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga ruri ojewya nū”, 'jau ako ore pē nupe, pē mu'jau 'ga ree ai'i. “Ua nipo 'ga opājē resaukaa janee”, 'jau ore pē nupe, pē mueapyou 'ga rur are. Namorogyta teea rūi ore oromome'u pē nupe. Aruesak te ako ore orojeau 'ga resagea ikue. A'eramū ore ikwaapa. ¹⁷⁻¹⁸ Ymā ore oi ywyty'rarimū Kristu 'ga rupi ikue. Peu ore rekoramū 'ga Ruwarete 'ga 'ga muesagamuteeu 'ga raity muenyfugaiwayau 'ga ree. 'Ga reakwara nanē wenyfugamū nū. Ywag awi Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'ga upe ikue. “Koromū jera'yrarete 'ga. 'Ga ete je muekōēājay ojee”, 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi 'ga upe oree ikue. Oje'wyr awi 'ga oje'ega mua oree ikue.

¹⁹ A'eramū jane Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega rerowiaa jarejemogyau, Jejui Kristu 'ga ree 'gā ka'arana kwasiari rakue. A'eramū ki pēē nanē pejejejukau 'gā nemikwasiarer are. Sā'ā ae tata monyga ypytunimū mama'e resakawamū. A'ere 'ā ae tata mowepa kwara por ire. Nan Jejui 'ga rure'emauwe jane Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera mogytaw etee. A'eramū jane 'ga remifutara kwaapa. Kristu 'ga rura jaytataua ku'ema reruara 'jawe. Sā'ā ku'emamū ae mama'e resak katu katu. Nan tee futat Jejui 'ga 'ur ire jane mueapyo katu katui 'Uwarete 'ga ree.

²⁰⁻²¹ Naojeteē rūi Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā ka'arana kwasiari rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'ga je'ega omome'u 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā ikwasiaa ka'aran are. A'eramū jane nanē jarejeapyo'e'emamū jarejeteē 'ga je'eg are. 'Ga 'Agesagea etee jane mueapyo 'ga je'eg are.

2

Moromu'jar a'wyre'em

¹ Ymā te 'ā 'gā amū oi janepyty 'gā mu'jau tywet rakue. “Jarejuwarete 'ga je'eg are je pē mu'ei”, 'jau futateē 'gā 'gā nupe rakue. A'ere o'meramū te 'gā 'i rakue. Nan tee futat nipo 'gā amū nuri pē mu'jau tywet. Oporogytau ekoete pē nupe pē mu'jau 'ua. “Simorytee 'gā 'jau”, 'jau nipo 'gā pē nupe. Jejui 'ga rerowiar awi pē momoirukaawamū te nipo 'gā nuri pē mu'jau tywet. Aiporamū Jarekatu'okara 'ga rerowiar awi opoit ma'efera 'gā. Wea'aru'jawe'emamū futat Kristu 'ga otywera mepyawamū 'ga manūawer are. Opoia 'ga rerowiar awi. 'Gā tywera mepyawamū

agawewi Jeju 'ga amanũmũ rakue. A'etea 'gã ojemote'at Jarejararete 'ga upe. Opoia 'gã 'ga rerowiar awi. A'eramũ nipo anure 'gã te futat ojemonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. ² A'eramũ nipo 'gã amũ ojemu'jau 'gã nee kwaiwete. A'eramũ nipo 'gã nesakara 'gã 'jau: "Nia'wyri Jeju 'ga rerowiaara 'gã na'e. Mama'e tywera etee te 'ã 'gã wapo ajemogyau", 'jau nipo 'gã. A'eramũ nipo 'gã 'jau: "Jeju 'ga nanē nipo nia'wyri futari", 'jau nipo 'gã nesakara 'gã, mama'e tywera 'gã iapo resag ire. ³ Mama'e tywer are moromu'jara 'gã nanē nipo 'jau ojeupe: "Mama'e are je 'gã mu'ei. A'eramũ nipo 'gã je mepyau ka'aranũ ppyu", 'jau nipo 'gã ojeupe. A'eramũ 'gã ajamu'jau wea'ar are etee. A'ere Janeruwarete 'ga 'gã kwaawi. Ymã we futat 'ã Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Mama'e tywer are moromu'jara 'gã nipo je areko tywerete, 'gã monou mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau 'ga rakue. Anure nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gã nerekou tyweaete u'eawer imũ etee futat. A'eramũ 'ga 'awamũ 'gã nemiapo tywera resaka 'ũina.

⁴ Ymã nanē 'ã ywagipewara 'gã amũ nuenuwi etee Janeruwarete 'ga je'ega rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga 'gã mũ'jãu ywag awi rakue, 'gã monou 'ã 'gã mogyau ppytunainaiwa pype. Peu futat 'gã ajemogyau 'awamũ miamũ futat Jeju 'ga wowase ae majatykaawa 'ara upe iwaēma rapesaka. Aipoa 'ara rupi tãmējē nipo Jeju 'ga 'gã nesaka nũ. A'eramũ futat nipo 'ga 'gã monou 'gã napyaw ipe.

⁵ Pēnea'ar iki Nue 'ga rekwawer are: Ymã Nue 'ga rekoramũ 'ã Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã momapa 'y ppyu rakue. Nue 'ga 'ã 'jau agawewi 'gã nupe rakue numiamũ: "Au'je mama'e tywera apo re. Pejemogy esage Jarejuwarete 'ga upe", 'jau agawewi 'ga 'ã 'gã nupe rakue numiamũ. A'ere 'ã 'gã nuenuwi 'ga je'ega rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga Nue 'ga etee ia'gwau 'y awi 'ga ppytuna 'gã neewe rakue. A'eramũ 'ga yaru apoukaa 'gã nupe 'y awi 'gã a'gwawamũ rakue. A'eramũ 'ã sete 'gã etee awau osou 'y awi Nue 'ga retee rakue. Aipo 'gã etee futat amanũme'em 'y ppyu rakue.

⁶ Pēnea'ar iki nanē Sodoma pewarera 'gã nee, Gomora pewarera 'gã nee nanē nũ. Mama'e tywera etee 'ã aipoa amunaw ipewara 'gã iapou 'upa rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga aipoa amunawa mateepapa, ipypewara 'gã neewe futat. Tata ppyu 'ã Janeruwarete 'ga 'gã momapa rakue. A'eramũ 'ã 'ga Lo 'ga etee 'ga muēma pe awi rakue. Mīmera 'ã mama'e tywera apoarera 'gã nerekou tyweawera wesaukat janee. A'eramũ nipo 'ga mama'e tywera apoarera 'gã monou 'gã mogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ea nanē jane ikwaapa nũ. ⁷ Lo 'ga 'ga 'ã imuēmukaa Sodoma 'jaw awi tata monowe'ēwe futat rakue. Namama'e tywera apoara rūi Lo 'ga. A'eramũ 'gã nemiapo tywera 'ga mogekogekou etee 'ga mu'arasīrasiga rakue. ⁸ Lo 'ga 'ã esage ma'ea rakue. A'ere 'ga mama'e tywera apoara 'gã pype 'ga rekoī rakue. 'Gã nemiapo tywera resaga 'ga mu'arasiga ete 'ga mogou 'gã nee rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga muēmukaa 'gã nui, 'gã momape'ēmauwe rakue. ⁹ Ma'eramũ 'ã jane 'i jarejaupe: "A'jea futat. Janeruwarete 'ga jejuka esageī mama'e esage apoaramũ jane ree, jane a'gwau mama'e tywer awi", 'jau 'ã jane jarejaupe. Mama'e tywera apoara 'gã 'ga wereko tywerete, wowase ae majatykaawa 'ara upe iwaēme'ēmauwe miamũ futat. ¹⁰ Wemifutar imũ mama'e tywera apoara 'gã, oje'ega renupare'ema 'gã. Mīmera 'gã taetu nipo 'ga erekou tyweaete.

Mama'e ekoete are moromu'jara 'gã nojenosī mama'e tywera apo awi. Ojerowiarapa etee wemiapo tywer are. Nokyjei 'gã ywagipewara 'gã kuraw awi. Akurap futat 'gã ywagipewara 'gã. ¹¹ Ywagipewara 'gã te ipājē moromu'jar a'wyre'ema 'gã pājē apyraapa. A'etea 'gã nakurawi 'gã

Jarejuwarete 'ga upe. ¹² A'ere 'agera moromu'jar a'wyre'ema 'gã ni'akwaawi ajemogyau. Sã'ã 'miara 'ã naea'ari mama'e are. Opajai ekoeteramũ etee. A'eramũ 'ã awau ojejukaukaa ae upe. Nan tee futat moromu'jar a'wyre'ema 'gã. Naeapyoi mama'e are. Wemikwaawe'ema mama'ea 'gã ikurapa etee. A'eramũ nipo anure Janeruwarete 'ga 'gã momapa. A'eramũ nipo 'gã awawe'em futat Jarejuwarete 'ga pyri amanũ re. Awau muku 'ga wi. ¹³ Moromu'jar a'wyre'ema 'gã nipo wemimu'e 'gã nerekou tyweaete. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga 'gã nerekou tyweaete 'gã mepyau 'gã nemi- apofer are. Ko'aramuku te 'ã 'gã mama'e tywera apoi ajemogyau ajueape ojenosõue'em. Wemiapo tywera renosõue'em. Aipo 'gã nipo ajatykau pẽ nee ojemi'waa numiamũ. "Ore 'ã Jejui 'ga rerowiaaramũ pẽ 'jawe", 'jau futatee nipo 'gã pẽ nupe. A'ere 'gã mama'e tywera etee iapoi pẽjatykaawa pype. Ojenosõue'em futat 'gã mama'e tywera apou auowase. Amumera 'gã nanẽ weawrywamũ ajemogyau nũ. Ojemote'at ae nanuaramũ ajemogyau ojopype. ¹⁴ Kũjã resakaipema. Kũjã eẽ mũ resakawe owy'aa tãmẽjẽ eẽ ree. "Tako eẽ ree 'jau kwy", 'jau 'gã ojeupe. Wojere'emamũ 'gã mama'e tywera apo awi. I'akwaawe'ema 'gã 'gã imoryteeu. A'eramũ 'gã ojemotywea Jarejuwarete 'ga upe. Oka'aranũũ kwai are etee 'gã wea'aramũ ajemogyau. A'eramũ nipo anure Janeruwarete 'ga 'gã nerekou tyweaete 'gã monou mama'eukwaawa rapyau ipe. ¹⁵ Jarejuwarete 'ga rape awi opia ma'e 'gã poromũ. A'eramũ futat 'gã oka'jama. Nuesagu'jawi futari 'gã 'ga rapea. Parãu 'ga ree 'gã jemu'ei. Ymã 'ã Parãu 'ga. Peo 'ga ra'yra 'ga, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramũ rakue numiamũ. A'ere 'ã 'ga noporomu'earũũ rakue. 'Ga amũ wejue e'i 'ga upe: "Tamono ka'aranũũa enee 'jau. A'eramũ ene ewau Israue juapyrera 'gã mu'jau mama'e tywera apo are 'jau", 'jau 'gã 'ga upe rakue. ¹⁶ A'eramũ 'ga awau. A'eramũ 'ga waw ipe Janeruwarete 'ga 'ga reymawa moje'egukaa 'ga upe rakue. Ae 'jawe futat 'ga reymawa oje'ega, kawaru'ia oje'ega 'ga upe. Oje'egayau 'ga upe: "Ma'eramũ te ereapo mama'e tywera?" 'jau 'ga reymawa 'ga upe. A'eramũ futat Parãu 'ga opoia wemiaporamer awi.

¹⁷ 'Y ky'a 'jawe moromu'jar a'wyre'ema 'gã jemogyi. Sã'ã ae 'y re- sakawe jane 'ea jarejeupe: "Ay'u pa je kwy" 'jau 'ã ae ojeupe. A'ere 'ã ae natykura'uweri 'y ky'aa. Nan tee moromu'jar a'wyre'ema 'gã. Naa'jea rũi futat 'gã je'ega. Amana rowoky'a 'jawe nanẽ 'gã je'ega nũ. Sã'ã ae amana rowoky'a tee resakawe jane 'ea jarejeupe: "Okyt nipo kwe amana", 'jau jane 'ã. A'ere 'ã ywytuu ruri etee ipyau imonou kwe katy. A'eramũ 'ã amana okwapa etee okyre'ema. Nan tee futat ae. Moromu'jar a'wyre'ema 'gã nesakawe ae 'i: "Mama'e a'je are jane mu'jwamũ nipo 'gã nuri", 'jau nipo jane jarejaue. A'ere naani. O'meramũ te 'gã 'i. A'e 'gã nipo Janeruwarete 'ga omonu muku ojewi, pyytunaiwa pype 'gã mogyau. Nakwaparimũ warãu rũi futat 'gã oi ajemogyau. ¹⁸ Ojerowiaraipe 'gã ojee etee futat. I'akwaawe'ema 'jawe nipo 'gã 'jau 'gã nupe: "Pe'je pejejua pejejemu'jau ore ree. Esage futat jarejamuesage pãwẽ gatu etea", 'jau futatee nipo 'ga mama'e tywer awi opoir yau ma'e 'gã nupe. A'ere 'gã 'gã moryteei etee ojee. Wemifutat tywer are etee 'gã 'gã mu'ei. ¹⁹ "Nitywi futari nepeapoi nanuara 'jara 'gã amũ", 'jau futatee 'gã 'gã nupe. "A'eramũ pẽẽ mama'e apou pejejemifutar imũ etee futat", 'jau nipo 'gã 'gã nupe. 'Gã tywera 'gã nerekou. Aipo 'gã mu'jaukaa. Nopoir'a'uweri 'gã mama'e tywera apo awi. Mama'e tywera apoa etee 'gã nemiapoa. Mama'e tywera siapou'jau'jap'eramũ janeremipou tywera rekoi janejara 'jawe janee. A'eramũ jane a'eramũ taetu iapou'jau'japa jareojere'emamũ. Nan tee futat 'gã. ²⁰ Amumera 'gã nipo Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga rerowiaa ajemogyau numiamũ. Aipo 'gã nipo 'ga okatu'ok

futat 'gā tywer awi numiamū. A'ere nipo 'gā jewyri tee otywera upe nū. Otywera upe ojewyt ma'e 'gā ojemote'at futat Jarejuwarete 'ga upe. Jejui 'ga rerowiare'emawe futat 'ā 'gā nia'wyri Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerowiar awi opoir ire taetu 'gā wa'wyre'emamū futat 'ga rerowiare'emarete 'gā apyraapa. ²¹ Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga 'gā erowiaa futat numiamū. A'ere 'gā poiri ete 'ga rerowiar awi. Jejui 'ga rerowiar enune 'gā wa'wyre'emamū Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'gā 'ga rerowiar awi opoir ire taetu wa'wyre'emareteramū 'ga rerowiare'ema 'gā apyraapa 'ga upe. Ma'eramū gatu nipo 'ā 'gā 'ga rerowiar rakue? ²² A'eramū jane mama'e tywera apo upe ojewyt ma'e 'gā nesag ire 'jau jarejaupe: “A'jea futat aipo jane'ea. Sā'ā kasuraa. Opy'apoy re ijewyra opy'apoy upe i'ua. Nan tee otywera upe ojewyt ma'e 'gā. Tajaurana nanē 'ā amuug ire ojewya awau tujururu upe ojerejerepa ipype nū. Nan tee futat mama'e tywera apo upe ojewyt ma'e 'gā”, 'jau jane 'gā nesag ire.

3

Jejui 'ga ruawam

¹⁻² Ka'arana ako je akwasiat imonou pē nupe ai'i. A'eramū je 'awamū je ka'arana kwasiaru'japa pē nupe nū. Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū je 'jau tejeupe: “Ka'arana pa je akwasiaru'jap imonou 'gā nupe nū kwy”, 'jau je tejeupe. “Tamuea'at 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemik-wasiarer are 'jau kwy”, 'jau je tejeupe. Janejararete 'ga, jane katu'okara 'ga futat 'ā ore mu'jau wemifutar are ikue. A'eramū ako ore 'ga remi-monoferamū imome'wau ako pē nupe ikue. Aipo are nanē je pē muea'aa nū. ³ Pēnea'ar iki je'eawer are. “Anure nipo Jejui 'ga rure'emaue 'ga rerowiare'ema 'gā nuri pē nerekoemāu pē jaita ete Jejui 'ga pēē erowiamū. Wemifutar imū te nipo aipo 'gā mama'e tywera apoi”, 'jau je pē nupe. ⁴ “Anure je ruri nū”, e'i Jejui 'ga oree ikue, 'jau pēē pejemogyau. A'eramū nipo 'gā aipo pēē 'eramū “Manamū ajee 'ga ruri”, 'jau nipo 'gā pē nerekoemāu etee pē jaita. “Ymā te 'ā 'ga aipo 'ga 'i rakue a'i kūi. A'etea 'ga 'ā 'ure'emawe. 'Ga je'ega renuparera 'gā 'ā opapapa rakue. A'etea 'ga 'ā 'ure'emawe”, 'jau nipo 'gā pē nupe pē jaita etee. “Ywya jeapo ypyrauwe futat 'ā mama'ea nan etee futat rakue. Te marana'ape mama'e jesowo'gōgi nū”, 'jau nipo 'gā pē jaita etee. “Aipo 'jau amunipo 'ā 'ga ruri ymā we mama'e mojopy'raupap rakue”, 'jau ete nipo 'gā pē jaita etee. ⁵ A'ere nipo aipo 'jara 'gā o'meramū te 'gā 'i. Naea'ari 'gā Janeruwarete 'ga remiapofera mama'e are. Ymā Janeruwarete 'ga ywy apoi oje'eg imū etee futat rakue. Ywaga nanē 'ga iapou oje'eg imū etee futat nū. Nuapoi 'ga mama'ea opou rakue. Najane 'jawe rūi 'ga. Oje'eg etee te 'ga jupe. 'Y upe 'ga 'jau: “Ejepe'a ywy awi”, 'jau 'ga 'y upe. A'eramū futat ywy ojesaukaa 'ya ojepe'au jui. ⁶ Anure 'ga 'y pyu wemiapofer ymanera momapa rakue. ⁷ Oje'eg imū te 'ā 'ga ywy apou rakue. Ywaga reewe 'ga 'ā iapoi rakue. Oje'eg imū etee futat 'ga 'auwara 'gā mogyau nū. A'eramū nipo 'ga a'jetete pa “'gā naje rerowiar ra'e pa”, 'jau 'gā momapa tata pyu nū. A'ere 'ga ae majatykai ra'ne nipo wowase. A'eramū nipo 'ga werowiare'ema 'gā mū'jāu imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa 'ara rupi 'ā 'ga ywy a'wyre'ema mateepapa tata pyu ywag a'wyre'ema reewe.

⁸ Najane 'jawe rūi Janeruwarete 'ga. Jane upe te 'ā 'arawkawa ipytunū ma'e 'jawe rēwējēmī. Kwarā 'ara we 'ā opytunamū rēwējēmī janee nū. A'ere Janeruwarete 'ga upe nanarūi. Aju'jaju'jawe etee 'ara 'ga upe. Miu anu majepe'i 'ara 'jawe ete 'ga upe. Majepe'i 'ara nanē miu anu 'jawe ete 'ga upe nū. Majepe'i 'yweteewara 'jawe mīmera mama'ea 'ga upe. ⁹ A'eramū

'gã “Ma'eramũ sipo 'ga poromukuramũ? Ma'eramũ sipo 'ga 'ure'ema? Nuri futari nipo 'ga nũ'ũ”, 'jau nipo 'gã pẽ nupe. A'ere 'ga ruri futari. U'eawer imũ etee futat 'ga ruri. Ajemua'em wejue 'ga werowiare'ema 'gã nee. A'eramũ 'ga 'gã werowiaara rapesaka 'ũina. Kwaiwete wejue 'ga rerowiare'ema 'gã jemogyi. A'eramũ 'ga a'eramũ oporomukuramũ. Nafutari 'ga jane mũ oa muku ojewi numiamũ. A'eramũ 'ã 'ga wa'yra 'ga murukara'ne'ema.

¹⁰ 'Ua Janejararete 'ga ruri muna'ywa 'jawe. Sã'ã ae muna'ywa rura kwaawe'ema. Nan tee futat jane 'ga rura nikwaawi. Muna'ywa rura 'jawe futat nipo Kristu 'ga ruri janee. Nikwaawi jane 'ga ruawa. 'Ga ruramũ nipo ywag aunuga. Ipoju te nipo iunuga. Mama'ea nipo opapa. Iunuga renupawe nipo 'ga rerowiare'ema 'gã opryyjamũ ajemogyau. Ipoju te nipo ywag aunuga. Kwat, jay, jaytata. Mĩmera ukaitapap. Ywya nanẽ opypiaa reewe ukaitapap Kristu 'ga ruramũ. ¹¹ “Anure nipo mama'e tywera kaipawi” 'ea pẽẽ 'ã ikwaapa. A'eramũ ki pẽẽ 'ga rerowiamũ pejejemogyau esage 'ga upe, mama'e apou 'ga je'eg imũ etee futat. ¹² Anure nipo Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga murukari futari. A'eramũ pẽẽ pejejemogyau esage 'ga upe 'ga rura rapesaka. 'Ga mome'wau pe'je pejewau 'ga rerowiarukaa 'ga rerowiare'ema 'gã nupe. Jejui 'ga ruawa rupi Janeruwarete 'ga jane majatykai wowase Jejui 'ga rerowiaaramũ jane mopojo'oka 'ga rerowiare'ema 'gã nui. A'eramũ futat 'ga mama'e tesirũmera rapyau. Kwat, jay, jaytata. Mĩmera 'ga wapypap. ¹³ Ymã we futat 'ã Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Mama'e tywera rapy re je ywy yau apou ywag yau reewe nũ. Aipoa jeremiapo yau pype nitywi futari mama'e tywera. Mama'e tywera apoara 'gã nanẽ otywe'emamũ futat nũ”, 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa inuga janee rakue. A'eramũ jane 'ga remiaporama rapesaka jarejemogyau.

¹⁴ Pẽẽ 'ã jejekoty'aawaretea futat. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: “'Ga ruawa rapesakaramũ pẽẽ pejejemogyau esage Jarejuwarete 'ga upe. Mama'e tywera kasi peapo ne. 'Ga je'eg imũ etee ki mama'ea peapo pejejemogyau 'ga upe, 'ga rapesakaramũ. A'eramũ pẽẽ pejejesageramũ pejejemogyau 'ga upe, 'ga rowase peje'amaw ipe”, 'jau je pẽ nupe. ¹⁵ Pejeku'iramũ nanẽ ki pejejemogyau Jarejuwarete 'ga poromuku are. A'eramũ 'ga nanẽ ajemogekowe'em 'ũina nũ. “Jeporomukuramũ nipo 'gã jemogyppygeteetei je ree re'ã”, 'jau 'ga ojeupe. Janerewirera 'ga, Paulo 'ga 'ã nanẽ ka'arana kwasiaa ee nũ, imonou pẽ nupe rai'i. Paulo 'ga 'ã janejekoty'aawaretea. Janeporomutat jane 'ga ree. 'Ga nanẽ Janeruwarete 'ga amu'akwaap wemiaporam are. A'eramũ 'ga ka'arana kwasiaa ee pẽ nupe. ¹⁶ Kwe pewara 'gã nupe ikwasiaa Paulo 'ga 'gã mueapyou katu Kristu 'ga rur are. A'ere 'ga namueapyo katui 'gã ajepaja wemikwasiarer are. Mama'ey are nanẽ 'ga ka'arana kwasiani nũ. Aipo 'ga remikwasiarer are jane jarejeapyoa'ne'emamũ. A'eramũ i'akwaawe'ema 'gã amũ ajamu'jau tywet Paulo 'ga remikwasiarer are. Jejui 'ga rerowiaa'ri 'gã nanẽ ajamu'jau tywet ee. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nemikwasiarer are nanẽ 'gã ajamu'jau tywet nũ. A'eramũ 'gã ojereko tywerukaa 'ga upe, ojemonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga upe.

¹⁷ A'eramũ ki pẽẽ pejejea'gwau Jarejuwarete 'ga je'eg are moromu'jat tywera 'gã nui. Perowiat kasi 'gã je'ega ne. Kasi a'e pe pepoit Kristu 'ga rerowiar awi ne. ¹⁸ Jejui Kristu 'ga ree taetu pejejemogypyka pejejemogyau. 'Ga je'eg imũ taetu pejejemogyau esage. A'eramũ nipo pẽẽ Janejararete 'ga kwaapa katu kafu. A'eramũ taetu jane katu'okarera 'ga opota'waramũ pẽ nee. A'eramũ ki jane 'ga muorypa jarejemogyau. 'Awauwe futat, anure miamũ futat jane 'ga muorypa jarejemogyau, jareojere'emamũ. Nan iki sajemogy, a'e je pẽ nupe.

Kweramũ etee jeje'ega pẽ nupe.

1 Juā

Ymā we 'gā 'i "Juā 'ga 'awa ka'arana kwasiari" 'gā 'i rakue. Nokwasiari agawewi 'ga wera 'awa ka'aran are. A'etea 'gā e'i "Juā 'ga remikwasiarera futat", e'i 'gā jupe. Juā 'ga Jejui 'ga remimu'efera.

"Pēporomutat ki pejejuee", e'i 'ga ikwasiaa imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe rakue.

Janeruwarete 'ga kwaawukaat

¹ Ka'arana je akwasiat imonou pē nupe. Jarejeupe Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga ree je ikwasiari. Kristu 'ga ree je ikwasiari. Oje'ega rerowiaaramū 'ga jane mogyi ojepyri nakwaparimū rūi. Okoeteete ma'ea Kristu 'ga. Ymā te 'ā 'ga rekoī, ywy apoe'emauwe Kristu 'ga rekoī rakue. A'ere ore 'awa ywy pe 'ga rekoramū ore 'ga resagi orojeau ikue. Orovyka 'ga pir are ikue. 'Ga je'ega ore enupa ikue. Aipoa ore oromome'u pē nupe. ² Ymā we te 'ā 'ga rekoī rakue. 'Awamū aje 'ā 'ga ruri 'awa ywy pe ojesaukaa ore ikue. A'ea ore oromome'u pē nupe. Ymā we futat te 'ā 'ga rekoī Jarejuwarete 'ga pyri aetywe'emauwe rakue. A'ere 'ga 'awamū 'ga jesaukari ore ikue. ³ A'e resakawera ore oromome'u pē nupe. Orojemienuwera nanē ore imome'wau pē nupe nū. 'Ga rerowiarukaawamū ore imome'wau pē nupe. A'eramū pēē pejemujaa Jarejuwarete 'ga ree ore pyri, 'ga ra'yrarete 'ga Jejui Kristu 'ga ree 'jau. A'eramū jane jarejemogyau 'ga ree etee futat jarejea mŷina. ⁴ A'eramū je 'agamū ikwasiaa ka'aran are jarejemuorypawamū.

'Ara renyfuga 'jawewat

⁵ Jejui 'ga je'ega ore enupa ikue. Ma'eramū 'ā ore orojeupe 'ga 'eawera mome'ui pē nupe. Aipo 'jau 'ga imome'wau ore ikue. "Janeruwarete 'ga esagesage. Nitywi futari 'ga mama'e tywera pyu. 'Ara renyfuga 'jawe te 'ga. Nitywi futari ppytuna 'ga pyri", 'jau 'ga imome'wau ore ikue. ⁶ 'Gā amū te nipo "Je Jarejuwarete 'ga remiayuwa", 'jau futatee. A'ere nipo aipo 'jara 'gā nekoī ppytunimū wata ma'e 'jawe. 'Gā nuetygi mama'e tywera apoa. A'e 'gā o'meramū te 'gā 'i. Na'ga remiayuwa rūi aipo 'gā. Nuenuwi 'gā mama'e a'jea. Nuapoi 'gā Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'ea. ⁷ Ku'jywa 'ga 'ara renyfuga 'jawe futat. Nuapoi 'ga mama'e tywera. Mama'e esagea etee te 'ga wapo. 'Ga 'jawe jarejemogy re jarejekoty'aa esage ete jarejuee. Oje'jawe jane jemogy re 'ga wa'yra 'ga, Jejui Kristu 'ga ry pyu jane pireita akou, janetywera moia akou jane wi.

⁸ "Je najetywi tetywera pyu" 'jaramū jane jare'meramū Jarejuwarete 'ga upe. Jarejemoryteeu jane tee futat. Aipo 'e re mama'e a'jea apowe'em. ⁹ A'ere ojeupe jaretywera jane imome'uramū, Janeruwarete 'ga imoiri jane wi, jane katu'oka. U'eawer imū etee futat 'ga janetywera moia jane wi. Namama'e tywera apoara rūi te 'ga. Mama'e esagea etee futat 'ga ree. A'eramū 'ga janetywera moia jane wi. "Epe'a jetywera je wi", ojeupe jane 'eramū 'ga imoiri jane wi. ¹⁰ Najuejue etee futat aetyweramū. Nokoi futari ae mū itywere'emamū. "Je najetyweri" 'jaramū ae Jarejuwarete 'ga 'me are ako ma'eramū te ae poromū. 'Ga futat 'ā e'i rakue: "Nepētywi futari pēē mū pejetywere'ema pyu", 'jau 'ga 'ā rakue. A'eramū ae "je najetyweri" 'jaramū Jarejuwarete 'ga 'me are jarejemogyau. 'Ga je'ega rerowiare'emamū te ae poromū ae 'i.

2

Kristu 'ga jane poaa

¹ Pëë 'ã jejeuwa 'jawe jee. A'eramũ je ka'arana kwasiaa pë nupe mama'e tywera apo awi pë momoiawamũ. "Au'je mama'e tywera apo re" 'ea je ikwasiaa ka'aran are imonou pë nupe. A'ere jane mama'e tywera jane iaporamũ Jejuu Kristu 'ga je'egi 'Uwarete 'ga upe jane ree. "Aipo 'ga je rerowiaara 'ga. Mama'e tywera 'ga wapo. A'ere 'ga nopoiri futari jane rerowiar awi. A'eramũ ki eta'waramũ etee e'ÿina 'ga upe", 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ega rerowiaaramũ jane ree. Jejuu 'ga 'ã naitywet ma'ea rui. Esage ma'e 'ga te. ² 'Ga futat 'ã janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe jane. Amanũmũ janetywera 'Uwarete 'ga upe jane wi imoiawamũ. A'ere 'ga najanema'e etee rui janetywera mepyi. Wyy pewaramũ janetywera juejue futat 'ga omepey.

³ Jarejuwarete 'ga je'ega renuw ire jane a'jea futat 'ga remiayuwa. 'Ga remiayuwaretea 'ã jane 'ga je'ega renuparamũ. ⁴ 'Gã amũ nipo 'jau, "Akwaap je Jarejuwarete 'ga", 'jau. A'ere aipo 'jara 'ga o'meramũ te 'ga 'i Jarejuwarete 'ga je'ega renuwe'em ire. I'me ma'eramũ te ae poromũ ae 'i akou. ⁵ 'Ga je'ega renuparamũ jane 'ga futaa a'jea futat. A'eramũ te ae a'jea futat ae 'i. "Je Jarejuwarete 'ga remiayuwa futat", 'jau jane. ⁶ Aipo 'jaramũ ki mama'e esage etee peapo, Jejuu Kristu 'ga 'jawerimũ etee futat.

Pëporomutar iki pejejuee

⁷ Tejekoty'aawamũ pë nupe je ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are. "Pëporomutar iki pëë pejejuee. Pejejuka esage ki pejejuee", 'jau 'ga rakue. Na'awamue rui te 'ga 'ã aipo 'ga 'i janee rakue. Jejuu 'ga rerowia ypy we futat te 'ã pejemu'e aipo are rakue. A'eramũ pëë aipo 'ga 'eawera kwaapa pejemogyau. ⁸ Aipoa morogyta are je ka'arana kwasiari pë nupe. A'ere aipoa morogyta ymanera jemu'jagi morogyta yau 'jawe. Jejuu 'ga aipoa morogyta are jane mu'eramũ morogyta yau 'jawe futat janee. Jejuu 'ga a'jea futat iporomutat jane ree. A'eramũ ki jane 'ga 'jawe futat jareporomutaramũ jarejuee. A'eramũ nipo jane resakara 'gã 'jau, "A'jea futat Kristu 'ga 'ea ra'e", 'jau nipo 'gã. 'Ga rure'emamũ 'ã janepygy 'gã weapyoe'emamũ 'ga ree rakue. A'ere ako 'ga ruri jane mueapyou ojee ikue. Janereapyoe'em awi jane mueapyou ikue. Sã'a'ã jay renya ypytuna mojes'agia numiamũ. A'ere 'ã nomojesagi katu. Nan tee futat ako janepygy 'gã neapyo'iramũ etee Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. Jejuu 'ga te ajee 'ã 'ut 'ara renyfuga 'jawe mama'e kwaawukaa katu katu janee, Jarejuwarete 'ga kwaawukaa janee. Jay reny 'jawewar awi jane mũ'jãu 'ara renyfuga pype jane monoara 'jawe.

⁹ 'Gã amũ nipo 'jau, "je 'ara renyfuga pypewara futat", 'jau nipo 'gã. A'e reewi nipo 'gã nipuromutari opytuna 'gã nee. A'eramũ jane aipo 'gã kwaapa. Aipo 'gã ypytunaiwa pypewara futat. Poromũ o'meramũ. ¹⁰ Opytun are iporomutat ma'eramũ te ae 'arimũ wata ma'ea. Nitywi futari mama'e tywera pyu, jarejomote'aawa pyu Jarejuwarete 'ga upe. ¹¹ A'ere ae opytuna 'gã nee iporomutare'emamũ ae ypytunaiwa 'jawewara pype wata ma'ea. Ypytunaiwa pype wata ma'eramũ ae awawa kwaape'ema. Ypytunaiwa esaukare'ema ae upe. Eae'ema 'jawe ae mogyaukaa.

¹²⁻¹⁴ Pëë 'ã jejeuwa futat. Peenuw esage ki jeje'ega. Jejuu Kristu 'ga ree 'ã 'ga Ruwarete 'ga pëtywera moia pë nui pë katu'oka pë mogyau 'awamũ. Jarejuwarete 'ga 'ã pëë ikwaapa. A'eramũ je ka'arana kwasiaa pë nupe.

Sawa'eramũ pẽ nupe nanẽ je ka'arana kwasiari nũ. Wyw apoe'emauwe Ako ma'e 'ga pekwaap pejejemogyau rakue. A'eramũ je pẽ nupe nanẽ ka'arana kwasiiaa nũ.

Kunumĩmet. Kũjãmet. Jejui 'ga perowiat pejejemogyau. A'eramũ 'ã pẽẽ mama'e apowe'em mama'eukwaawa 'wyrriara remifutar imũ. Jejui 'ga pãjẽ mũ pejejepojekau mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuw awi. Jarejuwarete 'ga je'ega renupa pejejemogyau. A'eramũ pẽẽ mama'e apou'jape'ema mama'eukwaawa 'wyrriara je'eg imũ. A'eramũ je ka'arana kwasiiaa imonou pẽ nupe.

¹⁵ Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gã 'ja'jawe ete kasi pẽẽ pejemogy ne. 'Gã nemifutara kasi pefutar ine. 'Gã nemifutar are pejejea m̃ine'ema. Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gã 'jawe tee mama'e apõ re pẽẽ nanẽ nepẽporomutari Jarejuwarete 'ga ree ne. ¹⁶ Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gã mama'e tywera apo are etee ifuwet ajemogyau. Mama'e tywera resag ire 'gã aipo futaa. A'eramũ futat ojerowiaripa ajemogyau wemiapo a'wyre'em are etee futat. A'ere naJaneruwarete 'ga remifutara rũi aipoa. 'Ga ree iporomutare'ema 'gã nemiapõa te poromũ. ¹⁷ A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gã nemiapõfera mateepapa etee. 'Gã nemifutara nanẽ nipo 'ga imateepapa etee 'gã nui nũ. A'ere jane Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee mama'e apoaramũ nipapawi. 'Ga pyri te jane oi jarejemogyau jareku'iramũ nakwaparimũ rũi futat.

Jejui 'ga ree iporomutare'emarete

¹⁸ Kunumĩmet. Kũjãmet 'jau. Jeje'ega ki peenup. Anurenure'i nipo mama'e teepak katu katuramũ. Peenup futat 'ã Jejui 'ga ree iporomutare'emarete 'ga rera rai'i. "Anurenure'i nipo Jejui 'ga ree iporomutare'emarete 'ga ruri", 'jau 'gã imome'wau pẽ nupe. A'jea futat 'gã 'ea. 'Awamũ miamũ kwaiwete Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gã jemogyi. A'eramũ 'ã jane a'e are ikwaapa "owaẽm ja'wya'wy wyw mateepaawa upe ra'e" e kwaapa. ¹⁹ Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gã awau ojepe'au muku jane wi. Najane pyri 'ga ree iporomutat ma'e 'gã nũi tãmẽjẽ futat. Jane pyri 'ga ree oporomutar ire amunipo 'ã 'gã nojepe'ai jane wi. Jane wi 'gã ooa 'gã jepe'aa 'gã okwaawukat janee. A'eramũ jane 'jau jarejaupe: "Najane pyri 'ga ree iporomutat ma'e 'gã nũi tãmẽjẽ futat 'gã", 'jau jane jarejaupe.

²⁰ Jejui Kristu 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage mua pẽ nupe rakue, pẽ mu'jawamũ rakue. A'eramũ pẽẽ mama'e a'je kwaapa, Jejui 'ga mome'u a'jea futat. ²¹ Pẽẽ 'ã Jejui 'ga ree mama'e a'jea porogyta pekwaap. A'eramũ je ka'arana kwasiiaa pẽ nupe. "Nepekwaawi", 'jawe'em je ikwasiiaa pẽ nupe. Jejui 'ga mome'ua a'jea futat pẽẽ ikwaapa. Mama'e a'jea kwaaparamũ ae mama'e a'jea etee futat imome'ui ajaupe. Nai'me ma'eramũ rũi ae morogyta esage mome'ui.

²² Awỹja te i'me ma'ea? "NaJejui 'ga rũi Janeruwarete 'ga remimurera" 'jara 'gã te poromũ e'i i'me ma'eramũ. Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gã futat poromũ. 'Gã nuerowiari futari Jarejuwarete 'ga je'ega, 'ga ra'yra 'ga je'ega nanẽ nũ. ²³ "NaKu'jywa 'ga rũi Jejui 'ga Ruwaretea" e rerowiaara 'gã naJarejuwarete 'ga remiayua rũi ajemogy. A'ere "Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga ra'yraretea" e rerowiaara 'gã a'jea futat Jarejuwarete 'ga remiayua.

²⁴ Jejui 'ga je'ega renupa ppy we futat 'ã pẽẽ 'ga rerowiaa rai'i. Aipoa morogyta ki a'jea futat perowiat pejejemogyau. Aipoa morogyta a'jea futat perowiat pejejemogyramũ, Janeruwarete 'ga ree pejejemujaa a'jea futat. 'Ga ra'yra 'ga ree nanẽ pejejemujaa nũ. ²⁵ Ymã we futat 'ã Kristu 'ga 'i oree ikue: "Tomogy pẽẽ orojepyri nakwaparimũ warãu rũi", 'jau 'ga oree ikue.

²⁶ 'Gã amũ nipo awau pẽ pyri o'meramũ pẽ nupe. "Tamomoirukat 'gã Jejuí 'ga rerowiar awi 'jau kwy", 'jau 'gã ojeupe. Aipoa 'gã nee je ka'arana kwasiari imonou pẽ nupe. ²⁷ A'ere Jejuí 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage muri pẽ nupe. A'eramũ 'ga 'Agesagea pẽ mu'jara. A'eramũ ki pẽẽ mũ moromu'jara futaru'jape'ema. 'Ga 'Agesagea a'jea futat pẽ mu'e mama'e a'je are. Ni'mei futari 'ga 'Agesagea. A'eramũ ki pẽẽ 'ga 'Agesagea pejemu'e renupa katu katu. A'e renupa pẽẽ pejejemujaa Jejuí 'ga ree.

²⁸ Kunumĩmet, kũjãmet 'jau. Jejuí 'ga ree etee ki pejemujat. A'eramũ pẽẽ anure 'ga ruramũ pejejenosõue'em pejewau 'ga repejãna. Mama'e tywera apo re pejenosi 'ga rowase pejewaw ipẽ ne.

²⁹ Sikwaap jane 'ga jarejemogyau. "Jejuí Kristu 'ga esagesage. Nu-apoi 'ga mama'e tywera" 'ea jane ikwaapa. A'eramũ "ae mama'e tywera apoare'emamũ Janeruwarete 'ga ra'yramũ futat ajemogyau" 'ea nanẽ jane ikwaapa nũ.

3

Jejuí 'ga rerowiaat

¹ Pẽnea'ar iki "Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree" 'e are. A'eramũ 'ga wa'yra 'ga Kristu 'ga rerowiaaramũ 'jau jane: "Jera'yra pẽẽ", 'jau. A'ere Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã nokwaawi 'ga. A'eramũ 'gã "Jejuí 'ga rerowiaara 'gã Janeruwarete 'ga ra'yra futat" 'e are weapyoe'emamũ. ² A'ere 'ã pẽẽ jejekoty'aawa. Jeje'eg are ki peapyaka. A'jea futat a'e je pẽ nupe. 'Awamũ futat 'ã jane jemogyi Jarejuwarete 'ga ra'yramũ. Maran sipo 'ga jane rerekoi, sa'e te aje 'ã jane. Nikwaawi we jane aipoa. Esage te nipo 'ea etee aje 'ã jane sikwaap. Anure te nipo jane Jejuí 'ga ruramũ jane 'ga resagi. "Nan tãmẽjẽ pa 'ga ra'e", 'jau nipo jane 'ga resaka. A'eramũ te nipo "jane jemogyi 'ga 'jawe katu katu" 'ea jane sikwaap. ³ A'eramũ nipo jane 'ga rapesakaramũ juejue jarepoia jaretywer awi jarejekatu'oka. Jejuí 'ga re'ã mama'e tywera pyu otywe'emamũ futat. A'eramũ jane 'ga rapesakaramũ jarepoia mama'e tywera apo awi.

⁴ Mama'e tywera apoara 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiare'ema futat ajemogyau. Aipo 'gã futat itywet Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga je'ega renupare'ema 'gã itywetywet 'ga upe. ⁵ "Au wyw pe ako Jejuí 'ga 'ua aetywera moiawamũ ikue" 'ea jane ikwaapa. Nitywi futari mama'e tywera 'ga ree. ⁶ A'eramũ jane 'ga ree ojemujat ma'eramũ jarepoia mama'e tywera apo awi. Mama'e tywera apo awi ipoire'ema 'gã na'ga remiayuwa rui. Nokwaawi 'gã 'ga.

⁷ Kunumĩmet. Kũjãmet 'jau. Perowiat kasi i'me ma'e 'gã ne. "Jejuí Kristu 'ga esagesage" 'jaramũ ae 'ga rerowiamũ futat. Mama'e esagea etee futat iapou. Aipo 'gã wesageramũ Jejuí 'ga 'jawe. ⁸ Mama'e tywera apoara 'gã te aje 'ã nia'wyri futari 'ga upe. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa futat 'gã. Iypy we futat 'ã mama'eukwaawa 'wyriara mama'e tywera etee futat iapoi akou rakue, wywa Janeruwarete 'ga iapo pyrauwe rakue. A'ere 'ã Janeruwarete 'ga ra'yrate 'ga ruri mama'eukwaawa 'wyriara pãjẽ pojekau jui. A'eramũ 'ga ifuakara muapap jui. Mama'eukwaawa 'wyriara remiapoa mateepapa nanẽ 'ga ruri nũ.

⁹ A'eramũ wa'yramũ ae rekoramũ Janeruwarete 'ga U'agesage mua ae upe. A'eramũ jane jarepoia mama'e tywera apo awi. Wa'yramũ 'ga jane mogyi. A'eramũ jane a'eramũ mama'e tywera apou'jape'ema jarejemogyau. ¹⁰ Jarejuwarete 'ga ra'yramũ jarejemogyia jane sikwaap. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa 'gã jemogyia nanẽ jane ikwaapa. Mama'e tywera apoara

'gã, ajuee iporomutare'ema 'gã. Mīmera 'gã mama'eukwaawa 'wryiara remiyauwa futat. NaJaneruwarete 'ga ra'yra rūi 'gã.

Pēporomutar iki pejejee

¹¹ Peenup futat 'ā Jejuī 'ga 'eawera, “pēporomutar iki pejejee” 'ea 'ā pēe enupa futat. 'Ga rerowia ppy we futat 'ā pēe aipo 'eawera renupa rakue.

¹² Kaī 'ga 'jawe kasi sajemogy ne. Mama'eukwaawa remiyauwa futat aipoa kūima'e 'ga, Kaī 'ga rakue. A'eramū 'ga wewirera 'ga, Apeu 'ga jukau ekoete rakue. Ma'eramū sipo 'ga wewirera 'ga jukau ekoete rakue? 'Ga wewirera 'ga, Apeu 'ga, mama'e esagea etee wapo. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee 'ga mama'e apoi. A'ere Kaī 'ga mama'e tywera etee iapoi. A'eramū 'ga wewirera 'ga rerekoayau ee. A'eramū 'ga 'ga jukau rakue.

¹³ Pēe 'ā jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū 'ā pēe jerenyra 'jawe 'jau. Jejuī 'ga rerowiaaramū pejejemogyau. A'eramū nipo Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gã oporomutare'emamū pē nee. A'ere kasi pēnea'at aipo 'gã nee pejejemogyau ne.

¹⁴ Jejuī 'ga rerowiaaramū 'ā aeporomutaramū ajuee. A'eramū jane namama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e arūi. Jarewawa jane ikwaapa, “Ywag ipe jane oi Jarejuwarete 'ga pyri” 'ea jane ikwaapa. 'Ga rerowiare'ema 'gã te ajee 'ā mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e futat. Nojejuka esagei 'gã ajuee. Oporomutare'emamū nanē 'gã ajuee nū. A'eramū aipo 'gã awawe'em futat Jarejuwarete 'ga pyri. Muku te 'gã oi 'ga wi.

¹⁵ “Oporojuka ma'e 'gã nooi Jarejuwarete 'ga pyri ywag ipe” 'ea jane sikwaap. A'ere ajuee iporomutare'emamū ae oporojuka ma'e 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū “ajuee iporomutare'emamū ae awawe'em 'ga pyri” 'ea nanē jane ikwaapa nū.

¹⁶ Jejuī Kristu 'ga ako amanūmū janee ikue, jane ree 'Uwarete 'ga poromutara resaukaawamū janee ikue. “A'jea futat 'ga poromutaramū jane ree” 'ea jane 'ā ikwaapa. A'eramū ki jane jareporomutaramū jarejee 'ga 'jawerimū etee futat. “Je najemanūweri 'gã nee tejemuaēmaw ipe”, pe'je kasi ne. Pēpota'wa ki pejejee.

¹⁷ Amumeramū nipo jane jaremama'e tywe'emamū. A'eramū ki imama'e ma'eramū pemono amū pejejaupe. Nan ae Jejuī 'ga rerowiaaramū mama'e apoi. Mama'ea ajaupe imonoare'emamū sipo ae “Je Jarejuwarete 'ga arowiat”, 'jau? Naani. O'meramū te ae 'i poromū.

¹⁸ A'eramū ki pēe pejeapyakau je'e are. Ajuee iporomutat ma'eramū ae jopolari mama'e apou, mama'e monou ajaupe. Nanuara aporamū janeporomutaramū a'jea futat jarejee. Mama'ea pejejaupe imonoare'emamū kasi “Jeporomutat je ene ree”, pe'je ekoete pejejaupe ne.

¹⁹ Jarejee iporomutat ma'eramū jane Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat iapou. 'Ga 'eawer imū etee mama'e apo re “ae 'ga ra'yramū futat ae jemogyi” 'ea jane ikwaapa. A'eramū ae 'ga 'eawer imū etee mama'e apou ajemogyau ojenosōue'em 'ga rowase awaw ipe.

²⁰ Jarejuwarete 'ga rerowiar ire nipo pēe mū mama'e tywera apou. A'eramū nipo pēe pejepoyje'emamū Jarejuwarete 'ga upe. “Awamū Janeruwarete 'ga niporomutari je ree”, 'jau nipo pēe. A'ere 'ga 'ā mama'e kwaapararetea. A'eramū 'ga jarejeupe jane 'e kwaapa. A'ea 'ga okwaap agawewi futat. A'etea 'ga niporomutapawi pē nee, mama'e tywera pēe iapo re.

²¹ A'eramū jane 'ga jarefutara kwaaw ire jarejenosōue'em jareje'ega 'ga upe. ²² Oje'ega jane enuwamū 'ga mama'e mua janee. Ojeupe jane enūjamū 'ga imua jane upe. Janeremienūiwera mua janee, wemifutar imū etee jane mama'e apo re.

²³ “Perowiar iki jera'yraretea, Jejuī Kristu 'ga”, 'jau 'ga janee ikue. “Pēporomutar iki pejejee Kristu 'ga 'eawer imū etee futat”, 'jau 'ga janee ikue. ²⁴ Jarejuwarete 'ga je'ega renuparamū jane jarejemujaa 'ga ree. 'Ga nanē akou jane pype futat nū. U'agesagea 'ga imua janee ikue. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mueapyou jane pyri 'ga reko are.

4

Janeruwarete 'ga 'Agesage

¹ Kunumĩmet, kũjãmet 'jau. Pěě 'ã jejekoty'aawa. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Perowiat kasi kaměsiete tekotee 'gã porogytaa ne. Kwaiwete 'ã 'gã jemogyi okwasi'wau oporogytau tesirũmeruu. "Jarejuwarete 'ga 'Agesagea je mut pẽ mu'jaukaa jee", 'jau futatee nipo 'gã pẽ nupe. A'ere kasi 'gã porogytaa perowiaraiw ine. 'Gã amũ Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u teeara. Peenup katu katu ra'ne ki 'gã je'ega. "A'jea futat sipo 'gã Jarejuwarete 'ga je'eg imũ 'gã 'i akou", 'jau etee ki pěẽ pejejaupe. ² "Maranuara sipo Janeruwarete 'ga 'Agesagea wereko?" 'jau nipo pěẽ pejejeupe. Tamu'e pěẽ ee 'jau. 'Gã je'ega peenup katu katu. "Jejui 'ga futat Jarejuwarete 'ga remimurera. Ae 'jawe futat 'ã 'ga wa'yra 'ga muri janee rakue. Sã'ã ae 'ara kunumĩakyrãmũ ra'ne. A'ere 'ã ae waranupa. Nan tee futat 'ga wa'yra 'ga muri kunumĩakyrãmũ janee rakue, 'awa wyy pe rakue" 'jara 'gã tee 'ga 'Agesagea wereko. ³ "Naaeramũ rui nipo Jejui Kristu 'ga ruri. Inãinã'nĩ te nipo 'ga ruri" 'jara 'gã 'ga 'Agesage rerekware'ema futat. Aipo 'jara 'gã 'ga ree iporomutare'ema 'gã te poromũ. "Anure nipo Jejui 'ga ree iporomutare'emarete 'ga ruri" 'ea 'ã pěẽ enupa. A'ere 'ã 'awamũ futat 'ga 'jawewara 'gã amũ nuri akou o'meramũ janee.

⁴ Kunumĩmet, kũjãmet 'jau. Pěẽ 'ã Jarejuwarete 'ga ra'yra. A'eramũ 'ga 'ã U'agesage mua pẽ nupe, pẽnerekwaramũ rakue. 'Ga pãjẽa te 'ã 'ãjea futat ifuakat, 'au wyy pewara 'gã pãjẽ apyraapa. A'eramũ pěẽ 'ã a'eramũ wejue i'me ma'e 'gã porogyta rerowiare'ema. I'me ma'e 'gã 'ã mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuwa. A'ere pẽnerekwara pãjẽa 'ã mama'eukwaawa 'wyrriara pãjẽ apyraawi 'ã a'jea futat. ⁵ Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gã 'awa wyy pewara etee omome'u ajemogyau. A'eramũ Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã etee futat 'gã je'ega rerowiaa ajemogyau. ⁶ Jane 'ã Jarejuwarete 'ga remiayuwa futat. A'eramũ 'gã kwaapara 'gã wapyakau janeje'eg are. A'ere 'ã 'ga remiayuwe'ema 'gã nuapyakai janeje'eg are. A'eramũ jane 'gã kwaapa. Janeje'ega renupara 'gã Jarejuwarete 'ga 'Agesagea wereko. 'Ga 'Agesagea jane mu'jau mama'e a'je are tee. A'eramũ 'ga 'Agesage rerekwara 'gã wapyakau janeje'eg are. A'ere i'me ma'e rerowiaara 'gã mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuwa futat. A'eramũ 'gã wapyakawe'em janeje'eg are.

Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'e

⁷ Kunumĩmet, kũjãmet 'jau. Janeruwarete 'ga a'jea futat iporomutat jane ree. A'eramũ 'ga oje'jawe futat jane moporomutarukaa jarejuee. Jarejuee iporomutat ma'eramũ jane Jarejuwarete 'ga ra'yramũ futat. 'Ga kwaapa nanẽ nũ jane. ⁸ Ywawuje etee 'ã Janeruwarete 'ga poromutaramũ ae ree pãwẽ pãwẽ etee futat. 'Ga futat te 'ã ae ree ipota'wa ma'ea ako. A'eramũ ajuee iporomutare'ema 'gã 'ga kwaape'ema futat. ⁹ Wa'yrarete 'ga ako 'ga imua jane katu'okawamũ ikue. Majepei tee agawewi 'ga ra'yarete 'ga. A'etea ako 'ga 'ga amut wemiaramẽ'ema 'jawe ikue. Jane ree jemuaẽmaw ipe te 'ga wa'yra 'ga murukari ijukaukaa 'au wyy pe janee, jane katu'okawamũ. Ma'eramũ 'ã jane a'jea futat Jejui 'ga rerowiaaramũ nipo 'ã jane jemogyi jareku'iramũ. Nakwaparimũ rui futat nipo 'ã jane jarewau jarejemogyau jareku'iramũ 'ga pyri. A'eramũ 'ã jane "Ga 'ã iporomutat jane ree" 'e kwaawi. ¹⁰ Najane ra'ne rui te 'ã Jarejuwarete 'ga ree janeporomutat rakue. 'Ga ra'ne tãmẽjẽ futat te 'ã iporomutat jane ree rakue. A'eramũ ako 'ga wa'yra 'ga muri janetywera jane wi imoiawamũ ikue. A'e are jane 'ã Janeruwarete

'ga iporomutat jane ree 'e kwaapa. Jarejeapyoramũ 'ã jarejemogyau jarejee 'ga poromutar are.

¹¹ Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree. A'eramũ ki jane nanẽ jareporomutaramũ jarejemogyau jarejuee. ¹² Nitywi futari ae mũ Jarejuwarete 'ga resakaramũ. A'ere jarejuee janeporomutaramũ Janeruwarete 'ga rekoí futari jane pyri. Ma'eramũ 'ã jane poromutaramũ a'jea futat 'ga ree.

¹³ Janeruwarete 'ga 'ã U'agesage mua imogeu jane pype. A'eramũ 'ã 'ga 'awamũ ajemogyau jane pyri. Jane nanẽ jarejemujaa 'ga ree. Aipoa jane sikwaap. ¹⁴ Orojemiesagera ete ore imome'wau: “Janeruwarete 'ga ako wa'yrarete 'ga amut 'awa ywy pewaramũ ae katu'okawamũ ikue” 'ea ore imome'wau. Ore 'ã 'ga ra'yra 'ga Jejuí 'ga resakarera futat. Ma'eramũ 'ã ore imome'ui pẽ nupe. ¹⁵ “Jejuí 'ga Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga futat” 'jara 'gã pyri etee Janeruwarete 'ga rekoí. Aipo 'jara 'gã 'ga jekoty'aawa futat. ¹⁶ “Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree” 'ea nanẽ 'ã jane ikwaapa erowiaa 'jau 'ã jane. A'jea futat aipo 'ea.

Janeruwarete 'ga iporomutat ae ree. A'eramũ jane jarejuee iporomutat ma'eramũ jarejemujaa 'ga ree. Jane pyri futat 'ã 'ga rekoí. ¹⁷ 'Ga ree ojemogypyk ma'eramũ jane jareporomutaramũ 'ga ree. Jareporomutaramũ jarejuee nanẽ nũ. A'eramũ jane wowase 'ga jaremajatykaaw ipe jarejenosõue'em jarejatykau 'ga upe. Jejuí 'ga rekwawera 'jawerimũ jareko re jane nikyjei futari 'ga pyri jareo awi. ¹⁸ Janeporomutat jane 'ga ree. A'eramũ jane jarekyjawe'em futat 'ga wi. Wea'are'emamũ ae wereco tywer are. Naerereko tywera'uweri 'ga ojee iporomutat ma'eramũ. 'Ga je'ega rerowiare'ema 'gã tee a'jea futat okyje ajemogyau 'ga wi.

¹⁹ Janeruwarete 'ga ra'ne futat oporomutaramũ jane ree rakue. A'eramũ jane 'awamũ jarejemogyau 'ga ree iporomutat ma'eramũ. Jarejuee nanẽ jareporomutaramũ nũ. ²⁰ 'Ga amũ nipo 'jau “Jeporomutat je Jarejuwarete 'ga ree”, 'jau nipo 'ga. A'ere nipo 'ga aipo 'e reewi niporomutari Jejuí 'ga rerowiaara 'gã amũ nee. Maran sipo 'ga a'eramũ Jejuí 'ga rerowiaara 'gã nee oporomutare'em ire “Jarejuwarete 'ga ree jeporomutaramũ”, 'jau akou. Wesak agawawi te 'ã 'ga Jejuí 'ga rerowiaara 'gã. A'etea oporomutare'emamũ 'gã nee. Nuesagi futari 'ga Jarejuwarete 'ga. A'jea sipo aipo 'ga Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'ea? Naani. ²¹ Ymã te Jejuí Kristu 'ga 'i ikue: “Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'eramũ ki pẽporomutat pejejuee”, 'jau 'ga janee ikue.

5

Mama'e tywera apo awi opoit ma'e

¹ “Jejuí 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat” 'e rerowiaara 'gã juejue Janeruwarete 'ga ra'yra. Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'e 'gã nanẽ oporomutaramũ 'ga ra'yramũ ajuee nũ. ² A'jea futat jareporomutaramũ Jarejuwarete 'ga ree, 'ga remimu'efer imũ etee futat jane mama'e apou jarejemogyau. A'eramũ te ae “a'jea futat jeporomutaramũ 'ga ra'yra 'gã nee” 'e kwaawi nanẽ nũ. ³⁻⁴ Jarejuwarete 'ga ree jareporomutaramũ jane 'ga je'ega renupa katu katu. 'Ga je'ega renuw ire jane jarejemogyau 'ga ra'yramũ futat. Opãjã 'ga imua janee. A'eramũ 'ga je'ega renuwa waye'emamũ janee. Werowiaaramũ Jejuí 'ga jane mamuakaa mama'e tywera apo awi. ⁵ Maranuaramũ sipo ae poiri mama'e tywera apo awi? Jejuí 'ga rerowiaara 'gã etee te. “Jejuí 'ga a'jea futat Jarejuwarete 'ga ra'yraretea” 'jara 'gã etee te nuapoi mama'e tywera.

Jejuí 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea

⁶ Jejuí Kristu 'ga ako ojepymũukaaw ipe ojesaukaa katu katu janee ikue. Pykau 'jawe futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua ojypa 'ga ree ikue. A'e are 'ga ojekwaaawukaa katu janee. "Janeruwarete 'ga ra'yra futat 'ga ra'e" 'e kwaawukaa katu janee ikue. A'ere jane na'ga pymĩawer are etee rũi 'ga kwaawi. 'Ypeywar are 'ga omu'amaw ipe owy reko'wokawer are nanē futat 'ga jekwawukari janee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejuí 'ga kwaawukaa janee. A'jea futat aipoa. Ni'mei futari 'ga 'Agesagea. ⁷ Aipo resakawera Jejuí 'ga kwaawukaa janee. ⁸ Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejuí 'ga pymĩ are 'ga kwaawukaa janee. 'Ga ry reko'wokawer are nanē nũ. Mĩmera mama'e resakawer are jane "Jejuí 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat" 'e kwaapa 'agamũ. ⁹ Jarejo'eawera 'ã jane erowiaa jepi. A'ere Janeruwarete 'ga 'ea ae mũ 'eawera apyraawi. Jejuí 'ga upe 'ga 'jau: "Koromũ jera'yrarete 'ga", 'jau 'ga Jejuí 'ga mome'wau ore. U'eawer imũ etee 'ga wa'yra 'ga rerowiarukaa janee. ¹⁰ Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga rerowiamũ ae 'jau ojeupe. "A'jea futat Janeruwarete 'ga 'i", 'jau ae akou ojeupe. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga rerowiare'ema 'gã 'i "o'meramũ te 'ga 'i", 'jau etee 'gã 'ga upe, 'ga je'ega rerowiare'emamũ. Nuerowiari futari 'gã 'ga ra'yra 'ga mome'ua. "Koromũ futat jera'yrarete 'ga" 'ea 'gã nuerowiari ajemogyau. ¹¹ "Jera'yrarete 'ga amanũ pē katu'okawamũ. A'eramũ 'ga werowiaaramũ pē mogyau namutat oje'jawe. A'eramũ nipo pēē pejemanũ re pejewa 'au pejemogyau ore pyri jera'yra 'ga rerowiaaramũ pēē nakwaparimũ warãu rũi futat", 'jau Janeruwarete 'ga janee rakue. ¹² 'Ga ra'yra 'ga rerowiaara 'gã ajemogyau namutat 'ga 'jawe. Amanũ re awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimũ warãu rũi futat. A'ere 'ga ra'yra 'ga rerowiare'ema 'gã nooa'uweri 'ga pyri amanũ re. Muku te 'gã oi 'ga wi.

Jejuí 'ga ree ki pejemogyppyk

¹³ Jejuí 'ga ree pejemogyppyk pejemogyau. A'eramũ je ka'arana kwasiaa pē nupe, pē mu'jau Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogy are. ¹⁴ "Ojeupe mama'ea jane enũjamũ 'ga apyakai janeje'eg are, wemifutara mama'ea ojeupe jane enũjamũ" 'ea 'ã jane ikwaapa. A'eramũ jane 'ga remifutar imũ mama'e renũ awi jarekyjawe'em futat. ¹⁵ "Janje'e'ga renuw ire 'ga janeremienũiwera mama'e mua janee" 'ea jane ikwaapa futat.

¹⁶ Jejuí 'ga rerowiaara 'ga amũ nipo mama'e tywera apou akou. A'ea nipo pēē esaka. A'ere aipoa namama'eukwaawa rapyaw ipe ae monoukara rũi nipo aipo 'ga remiapofera mama'e tywera. A'eramũ pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe, aipo mama'e tywera apoarera 'ga ree. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga tywera moia 'ga wi 'ga momyau nũ. A'ere mama'e tywera mũ mama'eukwaawa rapyaw ipe ae monoawa futat. Aipoa mama'e tywera apoara 'ga ree te kasi ajee peporogyta Jarejuwarete 'ga upe ne, a'e je pē nupe. ¹⁷ Mama'e tywera juejue iapoa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. A'ere 'ga ajepeja mama'e tywera moiri jane wi ojeupe jane je'egamũ.

¹⁸ Jarejuwarete 'ga ra'qramũ jane mama'e tywera niapoi futari jarejemogyau au'jeteramũ. Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga te 'ã jane a'ga mama'eukwaawa 'wryiar awi. A'eramũ jane pojekawarũme'em Jejuí 'ga wi. ¹⁹ Jarejuwarete 'ga rerowiaaramũ jane 'ga remiayuwa futat. A'ere Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã mama'eukwaawa 'wryiara remiayuamũ futat 'gã jemogyi najuejue etee. ²⁰ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga, Jejuí 'ga 'ã, 'ua 'awa ywy pe 'Uwarete 'ga kwaawukaa janee. 'Ga Ruwarete 'ga Maireteetea futat. A'eramũ 'ã jane 'awamũ jarejemujaa 'ga ree. 'Ga ra'yra 'ga, Jejuí Kristu 'ga ree nanē jane jarejemujaa nũ. Janeruwarete 'ga 'ã a'jea

futat ae mogyararetea. A'eramũ “je rerowiaara 'gã amanũ re 'ua je pyri ajemogyau nakwaparimũ warãu rũi futat”, 'jau 'ã 'ga rakue. A'jea futat aipo 'ga 'ea.

²¹ A'eramũ je 'jau pẽ nupe: “Pẽnoryp kasi maira'me a'agaw are ne. Jarejuwarete 'ga te ki pemuoryp, 'ga ra'yra 'ga reewe”, 'jau je pẽ nupe. Kweramũ etee jeremimome'ua.

2 Juā

'Awa ka'arana upe nanē 'gā 'i, "Juā 'ga remikwasiarera", e'i 'gā ymā we rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe.

¹ Ka'arana je akwasiat enee, Waip. Je 'ā Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyr-iaramū. Ene 'ā Jarejuwarete 'ga remipyūrūmeramū. A'eramū je ka'arana kwasiaa enee. Enera'yra 'gā nupe nanē je ikwasiaru ene reewe nū. Je-jekoty'aawa 'ā pēē. A'ere 'ā najejekoty'aawa etee rūi pejemogy. Morogyta a'je rerowiarareteramū ore najuejue etee ore oroporomutaramū pē nee.

² Morogyta a'jea te 'ā jane sirowiat. A'eramū 'ā jane 'agamū jareporomutaramū jarejemogyau jarejuee. Morogyta a'je renuparamū 'ā jane ee etee futat jarejea'aramū jarejemogyau. Nateepawi aipoa.

³ Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga 'ā 'ga ra'yraretea futat. Afutat je 'gā nesagea jarejerekoa. Jarejee 'gā jemuaēma nanē je ifutaa nū. Jaremoguta a'je ifutaa nū. Morogyta a'je kwaaparamū jane jareporomutaramū jarejuee.

Janeporomutar iki jarejuee

⁴ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i jatee rakue: "Jeje'ega morogyta a'jea futat. A'eramū ki pēē enuparamū enupa katu. Je'eawer imū etee mama'e apou pe-jemogyau", 'jau 'ga rakue. Ma'eramū 'ā enera'yra 'gā amū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwi ajemogyau. Morogyta a'jeu etee 'gā mama'e apoi ajemogyau 'e renupa teku'iramū. ⁵ A'eramū je 'awamū 'jau enee ī: Janeporomutar iki jarejuee, jarejejukau esage jarejuee, 'jau je enee ī. Nomorogyta yau arūi te 'ā aipoa. Jejui 'ga rerowia ypy we futat te 'ā aipo 'ea erenup rai'i. ⁶ 'Ga ree jareporomutaramū Jarejuwarete 'ga je'ega renupa jarejemogyau. 'Ga kwaapa ypy we 'ā "Ga je'ega peenup" 'ea pēē ikwaapa. ⁷ Kwaiwete 'ā 'ga je'ega renupare'ema 'gā jemogyi. Ae morytee'ara 'gā. A'eramū je 'jau pē nupe: Pejea'gu ki pejemogyau 'gā nui. I'me ma'ea 'gā. "Naae 'jawe rūi Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri ikue. Ināinā'nī te 'ga 'ga muri", 'jau futatee 'gā awau kwe pewara 'gā mu'jau. A'ere aipo 'jara 'gā i'me ma'ea te. Aipo 'jara 'gā niporomutari Jejui Kristu 'ga ree. ⁸ A'eramū ki pēē aipo 'gā nui pejejea'gwau. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. 'Gā 'mea pēē erowiarāmū pejepoia Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. A'eramū 'ga ojeupe pēporowyky repya namuri pē nupe ne. Ojawi pepoie' em ire te nipo Janeruwarete 'ga pē mepyyau ojeupe pēporowyky are.

⁹ Kristu 'ga je'eg awi opoit ma'e 'gā naJaneruwarete 'ga remiyauwa rūi. A'ere Kristu 'ga je'ega rerowiaara 'gā jemogyi Jarejuwarete 'ga remiyauwareteramū. Kristu 'ga remiyauwamū nanē 'ā aipo 'gā nū. Aipo 'gā pyri Janeruwarete 'ga rekoi, wa'yrarete 'ga retee futat. ¹⁰ A'eramū ki pēē pejeje'wyr ipe pejumu'jat tywera 'gā amū waēmamū, 'gā mogeukare'ema pejejog ipe. Peapeje'eg nanē kasi 'gā ne. ¹¹ Kasi a'e pe pejejog ipe 'gā moge re pēē 'gā 'jawe ete pejemogy ne. Pejejog ipe i'me ma'ea 'gā moge re nipo pēē 'gā 'jawe futat pejemogy. A'eramū pēē pejejea'gwau i'me ma'ea 'gā nui.

¹² Kwaiwete jeporogytaweramū enee. A'ere je ka'aran are najeporomome'uweri enee. Je retea tāmējē tamome'u enee 'jau, peu ene pyri teo re 'jau. A'eramū te nipo jane porogyta esagei jarejaupe kwaiwete. A'eramū nipo jane jareku'iramū jarejemogyau ee.

¹³ Eneykiera ẽẽ nanẽ Jarejuwarete 'ga remipyyrũmera nũ. A'eramũ ẽẽ ra'yra 'gã oje'ega monou pẽ nupe, pẽ futaa. Kweramũ etee jeremimome'ua.

3 Juá

'Awa ka'arana upe nanē 'gā 'i, "Juá 'ga remikwasiarera", e'i 'gā ymā we rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou Gaio 'ga upe.

¹ Ka'arana je akwasiat imonou enee, ki Gaio. Jejui 'ga rerowiaara mū 'gā nupe 'wyriaramū je 'ā. Ene 'ā nanē 'ga rerowiaaramū. A'eramū ene jejekoty'aawareteramū ekou.

² Afutat je enerekoa jaruete. A'eramū je teje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe ene ree: "Gaio 'ga ojemujat ene ree rai'i. Eneje'ega 'ga werowiat nanimenime akou. A'eramū 'ga akou esage ene upe. A'eramū je jaruete 'ga reko futaa. 'Ga jero'wue'ema je ifutaa. 'Ga upe mama'e mura nanē je ifutaa nū", 'jau je 'ga upe ene ree te'ýina.

³ Janerewirera 'jawewara 'gā 'uramū ene mome'wau jee. "Morogyta esageu ete futat Gaio 'ga reko'i mama'e apou", 'jau 'gā jee, ene mome'wau. A'ea je maku'iu kwaiwete ene ree. ⁴ "Ene'ayra 'jawewara 'gā ajemogy Jarejuwarete 'ga je'ega renupa. Morogyta a'jeu etee 'gā jemogyi mama'e apou" 'ea je maku'iu kwaiwete, mama'e mū ree jeku'i apyraapa.

⁵ Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat 'ā ene jarejewirera 'jawewara 'gā nerekou esage. Epojejuka esageramū 'gā nee. Enemeriesage'ema 'gā agawemū 'ā. A'etea 'ā ene epojejuka esageramū 'gā nee. Nanuara futat te 'ā Janeruwarete 'ga amuoryp. ⁶ 'Au ore pyri 'gā 'ua ene mome'wau oree jepi. "Esage te Gaio 'ga oree. Ore poaa esage", 'jau 'gā 'ua ene mome'wau oree jepi. Jarejuwarete 'ga muorypaw ipe ore jatyka ore ruwamū 'gā imome'wau oree ai'i. Ejewi 'gā amū ataramū ki ene 'gā poaa mama'e monou 'gā nupe 'gā nemirerooramū. Jarejuwarete 'ga upe te 'ā 'gā porowykyi ajemogyau. A'eramū ene 'gā poaa. Jarejuwarete 'ga rereko 'jawe ene 'gā nerekou esage. ⁷ Kwe pe awau Jejui 'ga mome'wara 'gā nuenūi mama'ea 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. ⁸ A'eramū jane te ki mama'e monou 'gā nupe 'gā poaa. Jane 'gā poaa 'eramū jane 'gā pyri oporowyky ma'e 'jawe jarekou 'gā nupe.

⁹ Ka'arana je omono ikwasiaa peu ene pyriwara 'gā nupe ai'i, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe ai'i. A'ere Tiotrifi 'ga nuerowiari etee jeje'ega ai'i. "Je te toko 'wyriaramū 'gā nupe 'jau kwy", 'jau etee 'ga ojeupe. A'eramū 'ga wapyakawe'em jeje'eg are. ¹⁰ Ma'eramū nipo je ene pyri teo re 'ga tywera mome'ui pē nupe. Oje'egaiwamū 'ga jee ai'i. A'ere 'ga 'mea te 'ga rereko. A'ere naporomū etee rūi futat 'ga tywera. Ojeupe janerewirera 'jawewara 'gā Jejui 'ga mome'wara 'gā waēmamū 'ga 'gā mogerukare'ema wog ipe. Tekotee 'gā nog ipe 'gā nekoa miamū futat 'ga ifutare'ema. Jejui 'ga rerowiaara 'gā jatykaaw awi 'ga 'gā mogearama 'gā mū'jāu.

¹¹ Mama'e esage apoar are etee ki ejemu'e ekou. Mama'e tywera apoara 'gā nee kasi erejemu'e ne. Mama'e esage apoaramū ae Jarejuwarete 'ga remi-ayuwamū futat. Mama'e tywera apoara 'gā nokwaawi futari Jarejuwarete 'ga.

¹² "Demetriu 'ga te ajea esage ma'eramū ako", 'jau janerewirera 'jawewara 'gā jee ai'i. Nanuara te a'jea esage imome'ua. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea nanuara 'gā poaa aipo mome'waukaa 'gā nupe. Je 'ā a'jea futat 'ga mome'wararetea. A'jea futat 'ā je'ea je rekoramū. Aipoa 'ā erekwaap futat.

¹³ Kwaiwete je remimome'ua numiamũ. A'ere je ka'aran are najeporomonoweri ee enee. ¹⁴⁻¹⁵ Je retea tãmējẽ taporogyta enee 'jau. Jeowet je ene pyri. Anurenure'i nipo je oi. A'eramũ tãmējẽ saporogyta jarejupa 'jau.

Epy'ata'wa ki ekou. "Janejekoty'aawa 'ga oje'ega amut janee rai'i", ere ki jarejekoty'aawa 'gã nupe najuejue etee futat. Enejekoty'aawa 'gã nanẽ oje'ega monou enee, ene futaa nũ.

Kweramũ etee jeremimome'ua.

Judas

Judas 'ga 'awa ka'arana kwasiaa rakue. “Tiago 'ga rewireramū je” 'jau 'ga. A'eramū 'ga nanē Jejuī 'ga rewirera nū. (Maku 6.3)

Ka'arana 'ga ikwasiaa imonou Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe 'gā mu'akwaawamū. “Pejea'gu ki moromu'jat tywera 'gā nui. Perowiat kasi 'gā ne”, 'jau 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe.

¹ Je te 'ā Judas. Jejuī Kristu 'ga upe mama'e apoara je. Tiago 'ga rewireramū je 'ā. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe, Jarejuwarete 'ga remimū'ēmeramū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga pē mū'ēi pē mogyau wa'yramū rakue. Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. Oporomutaramū 'ga pē nee. A'eramū Jejuī Kristu 'ga pē a'gwau mama'e tywer awi. A'eramū je pē nupe ka'arana kwasiaa inuga.

² Afutat je Jarejuwarete 'ga jemuaēma kwaiwete pē nee. Pē mopy'ata'wa, pē nee 'ga poromutat. Mīmera nanē je ifutaa nū.

³⁻⁴ Pēē 'ā jejekoty'aawamū. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. “Janeruwarete 'ga jane katu'ok jane mogyau wemiayuwamū” 'ea takwasiat imonou 'gā nupe 'jau kwy, 'jau je tejeupe te'ŷina numiamū. Janeruwarete 'ga oje'ega mua janee, jane erowiarāmū. A'e are je teporokwasiarīweramū te'ŷina. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā amū oi o'meramū pē nupe rai'i. Jemime 'gā oi morogyta 'me mome'wau pē nupe rai'i. Jejuī Kristu 'ga etee te 'ā Janejararetea. A'ere 'ā i'me ma'e 'gā 'ga mome'u kwakuwi etee. “Najanejara rūi Jejuī Kristu 'ga. Jarejemifutar imū etee te jane mama'e apoi”, 'jau futatee 'ā i'me ma'e 'gā pē nupe rai'i. A'ere 'ā nanuara 'gā nee Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari inuga ymā we rakue. “Mama'e ekoete are ete ajamu'jara 'gā mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'ea futat”, 'jau 'ga ka'arana kwasiarukaa inuga rakue. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe, i'me ma'e 'gā je'ega rerowiar awi pē mosīawamū. Pepoit kasi morogyta a'je awi ne, 'jau je pē nupe. Jejuī 'ga ree etee futar iki pejemogypyyk.

⁵ A'eramū je pē muea'aa pēnemikwaawer are. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Israeu juapyrera 'gā nenū'ēi Egitu ywy awi rakue. A'etea 'ga 'ā anure werowiare'emamū omomap wemienū'ēmera 'gā amū rakue. Nuerowiari 'gā 'ga. A'eramū 'ga 'gā momapa rakue. ⁶ Ywagipewara 'gā amū nanē 'ā rakue nū. “Tejemifutar imū etee te je mama'e apoi tekou”, 'jau 'gā 'ā ojeupe rakue. Nuenuwi ete 'gā Janeruwarete 'ga je'ega. A'eramū 'gā ū'jau ywag awi rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā monou pyptunaiwa pype 'gā pofaa 'gā mogyau. Namutamutat 'ga 'gā mu'ama peu. Peu futat 'gā u'ama Jejuī 'ga rowase ae jatykaawa 'ara upe iwaēma rapesaka. Aipo 'ara rupi tāmējē nipo 'ga 'gā nesaka nū. A'eramū futat nipo 'ga 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ⁷ Sodom ipewara 'gā nee nanē je pē muea'aa nū. Gomora pewara 'gā nee, ipyriu'i ajemogy ma'e 'gā nee nanē nū. Ywagipewara 'gā 'jawe 'gā Ku'jywa 'ga je'ega nuenuwi. A'eramū 'gā kūima'erauwe ojo'wau. A'eramū Janeruwarete 'ga tata monou imojypa 'gā nee, 'gā apisaupap rakue. A'eramū jane “Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā wereko tyw-erete” 'e kwaapa. Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā monoukari mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tataa owepe'ema futat.

⁸ Nan nipo pē mu'jar a'wyre'ema 'gā mama'e tywera apoi ymā ako ma'efera 'jawerimū. A'eramū nipo 'gā nanē ojemote'aa Jarejuwarete 'ga upe nū. Ku'jywa 'ga je'eg are jēmī nipo 'gā wea'are'emamū. Mama'e tywera apo

are etee nipo weapyoramū. Ywagipewara 'gā we nipo 'gā ikurapa ekoete ajemogyau. ⁹ A'ere ywagipewara 'gā 'wyriara 'ga miamū te 'ā, Migeu 'ga nakurawi mama'eukwaawa 'wyriara rakue. Moisesi 'ga manūnamū Migeu 'ga mama'eukwaawa 'wyriara muei Moisesi 'ga reumer are rakue. A'etea 'ga nakurawi mama'eukwaawa 'wyriara "Je taroo Moisesi 'ga reumera", 'jau ojeupe mama'eukwaawa 'wyriara 'eramū rakue. "Janeruwarete 'ga te nipo ene rereko tywerete", 'jau ete Migeu 'ga, oje'ega moywyrafene'ema jupe rakue. ¹⁰ A'ere 'ā pē nupe 'ut ma'e 'gā nanarūi. Ajamue ekoete 'ā wemikwaawe'ema mama'e are. Wemiapoapa etee futat ae mama'e wapo. Sā'ā kasurua 'ā wea'are'ema mama'e are. Mama'e upe 'ā opajai ekoeteramū etee. Nan tee futat moromu'jar a'wyre'ema 'gā. Naea'ari mama'e esage are. ¹¹ Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are. Ymā 'ā Kaī 'ga oporerekoaywereteramū wewirera 'ga ree rakue. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā Kaī 'ga 'jawe 'ga jemogyi. Parāu 'ga 'ā mama'e a'je'ema ete iapou ka'aranūi are rakue. Kore 'ga nanē 'ā Janeruwarete 'ga je'ega renupe'ema rakue. Mīmera 'ga 'ā oje'eganuwe'emamū Jarejuwarete 'ga upe rakue. Aipo 'gā 'jawe ajee 'ā pē mu'jar a'wyre'ema 'gā jemogyi pē pype. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā 'jawerimū etee futat 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe anure.

¹² Pejejomajatykau pejejomojemī'waa pejejuēe pejeporomutara resaukaawamū. A'ere nipo 'gā amū poyjeteeteramū 'ūina ojetee ojemi'waa mama'e 'waupap ajau. Weawyrywamū nanē nipo 'gā amū ajemogyau nū. Ojemet'aa ae nanuaramū ajemogyau ojopype. Amana rowoky'a tee 'jawe 'gā. Sā'ā amana rowoky'a tee resakawe ae "Kwe amana ruri janee", 'jau 'ā jane. A'ere 'ā nokyri. Nan tee futat moromu'jar a'wyre'ema 'gā jemogyi pē pype. Moromu'jara futat 'gā numiamū. A'ere 'gā mama'e a'je are nepē mu'ei. Sā'ā y'wa y'wa 'ae'ema iypiwera 'jawe i'ae'ema. A'eramū 'ā ijaramū etyka, apo mososoka ywy awi. A'eramū taetu 'ā u'ae'emamū. Oypiwamū taetu. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā nuapoi mama'e esagea. ¹³ Sā'ā 'y ryjuapia mama'e tywera rerooa ejara ywy'a marimū. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā mama'e tywera apoi pē neape. Jaytatajāna 'ā ae esaka. Yē'ē raapara 'gā 'ā jaytata are amā'jāu wape kwaapawamū. A'ere jaytatajān are amā'ē re amunipo 'ā 'gā ka'jami etee. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā. Nepē mu'e esagei 'gā Jarejuwarete 'ga ree. A'e 'gā Janeruwarete 'ga omono muku ojewi anure. Ypytunaiwuu pype imomytau nakwaparimū warāu rūi futat.

¹⁴⁻¹⁵ Enoki 'ga 'ā ymā we Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā mome'wau tāmējē rakue, pē mu'jar a'wyre'ema 'gā mome'wau tāmējē rakue. "Anure nipo Janerarete 'ga ruri ae resaka. Kwaiwete nipo 'ga ywagipewara 'gā nerua ojeupi. A'eramū nipo 'ga ojee iporomutare'ema 'gā nupe 'jau: 'Mama'e tywera etee peapo jepi. Je kuraw etee pejepe jepi', 'jau nipo 'ga ojee iporomutare'ema 'gā nupe. A'e 'gā nipo 'ga omono mama'eukwaawa rapyaw ipe ojewi", 'jau Enoki 'ga rakue.

Ymā ae ypyfera 'ga Atāu 'ga juapyrera 'ga te poromū Enokiramū rakue. Pē nupe owaēm ma'e 'gā 'ga omone'u pē nupe rakue.

¹⁶ I'me ma'e 'gā oje'egaiwamū mama'e are. 'Gā mara'nea 'gā nerekou. Naekōēai futari 'gā. Tekotee 'gā 'gā iago'wau. Wemifutar imū te 'gā jemogyi mama'e tywera apou. "Ore te 'ā oreresage", 'jau futatee 'gā ojerowiaraiapa ojee. "Pēē nanē 'ā pēnesage nū", 'jau futatee 'gā ajaupe. Ojee ojoporomutaawamū te 'gā 'i poromū "pēnesage pēē", 'jau futatee. Mama'e ojeupe imurukaawamū te 'gā 'meramū ajaupe.

¹⁷ A'ere ki pēnea'at Jarejararete 'ga remimonofera 'gā 'eawer are. ¹⁸ "Anure nipo Jejui 'ga rure'emaue Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nuri pē jaita ekoete

Jejuí 'ga pēē erowiarāmū. Wemifutar imū te aipo 'gā mama'e tywera apoi", 'jau Jejuí Kristu 'ga remimonofera 'gā janee ikue. Aipo 'gā futat owaēma pē nupe rai'i. ¹⁹ "Simote'at 'gā 'jau, 'gā mopojo'oka ajauí 'jau", e'i te nipo nanuara 'gā pē nupe. Najarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū rūi 'gā nekoi. Najarejuwarete 'ga remifutar imū rūi 'gā nekoi mama'e apou. Wemifutar imū te 'gā mama'e apo ekoetei.

²⁰ A'ere kasi pēē nanarūi ne. Jejuí Kristu 'ga rerowiaara pēē. A'eramū pēē 'awamū taetu 'ga rerowiaa a'jea futat. 'Ga je'eg imū etee futat mama'e apou. Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū etee futat pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. ²¹ Janeruwarete 'ga pē futaa a'jea futat. A'eramū pēē pejejemogypyka katu katu 'ga ree pejejemogyau. Pejepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. 'Ga je'ega pēē enupa katu pejejemogyau. Jejuí Kristu 'ga ajemuaēma jane ree. A'eramū 'ga anure jane rerawau ywag ipe jane mogyau ojepyri, nakwaparimū warāu rūi futat jane mogyau. A'eramū ki pēē aipo 'ga 'eawera rapesaka pejejemogyau.

²² 'Gā amū nipo Jejuí 'ga rerowiaa'i etee. A'ere kasi pejeje'ega pemoywyrafen 'gā nupe ne. Pepoar ete ki nanuara 'gā Jejuí 'ga rerowiararete are. ²³ 'Gā amū nipo mama'eukwaawa rape are etee wea'aramū. A'eramū ki pēē Jejuí 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. Sā'ā tata pe 'ga amū 'ara ja'wyja'wy. Nan tee 'gā. Pepyyk 'gā tata awi. Pejemuaēm iki tekotee 'gā nee. A'eramū ki pēē itywet ma'e 'gā nee pejejemuaēma. 'Gā tywer awi 'gā momoirukaa. "Gā te ajemogy otyweramū", pe'je ete kasi 'gā nupe ne. 'Gā tywera kasi pefutar ete ne. Kasi a'e pe pēē nanē peapo mama'e tywera 'gā 'jawe ne.

²⁴ Janeruwarete 'ga opājē mua janee. Opājē mū mama'e tywera apoukare'ema janee. Jane muesageu opājē mū futat. A'eramū nipo 'ga anure jane rerawau jane mogyau wowase. Aipo 'ara rupi nipo jarejesageramū. Aipo 'ara rupi futat nipo jane jareku'iramū jarejemogyau 'ga rowase. ²⁵ "Ene tee te 'ā Orewiaretea", 'jau ki jane 'ga upe. "Orojararete 'ga, Jejuí Kristu 'ga ore erowiaa. Ene 'ā ore katu'oka ete, Jejuí 'ga manū are. Eneresagea tekotee 'gā nesagea apyraapa", 'jau ki jane. "Ene 'ā a'jea futat ipojeuwipyretea. A'jea futat 'ā enepājēretea pājēnana 'gā pājē apyraapa. Ma'eramū 'ā ene a'jea futat Orejararetea. Ore'wyriarareteramū 'ā ekou ore a'jea futat. Na'awamue rūi te 'ā ereko. Nakwaparimū rūi futat ore. 'Okoeteete ma'ea je', 'jau ako ene ore ikue. Ywy tywe'emauwe 'ā ene ekou rakue. A'ea morogyta a'jea futat rakue", 'jau ki jane Jarejuwarete 'ga upe.

A'ea je anug ikwasiaa.

Apocalipse

Juã 'ga, Jejui 'ga remimu'efera 'ga, 'awa ka'arana kwasiaa rakue. Janeruwarete 'ga wemiaporama resaukaa Juã 'ga upe rakue. A'eramũ Juã 'ga ka'arana kwasiaa wemiesager are imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe rakue.

¹Awamue je ka'arana kwasiari mama'e jeapowam are. Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga upe ra'ne esaukaa rakue. A'eramũ 'ga 'jau wa'ya 'ga upe rakue:

—Anurenure'i jeremiesaukara jeapoi. A'eramũ ene ejemiesagera resaukaa ejemiayuwa 'gã nupe— 'jau 'ga wa'ya 'ga upe rakue.

A'eramũ 'ga aipoa 'uwa 'ga ojeupe esaukaripyera resaukaa jee ai'i.

Je Juãnamũ. Jejui Kristu 'ga upe mama'e apoaramũ je rekoi. A'eramũ 'ga ywagipewara 'ga amũ mua imojypa ijeapoawama resaukaawamũ jee, ijeapoawama je upe ikwaawukaawamũ. ²A'eramũ je tejemiesager are ka'arana kwasiaa inuga. Jarejuwarete 'ga remimome'ufer are, Jejui Kristu 'ga remimome'ufer are. Mimer are je ka'arana kwasiari inuga. ³'Aga morogytaa Janeruwarete 'ga ma'ea te. A'ea ojopyter ipe imogytaara 'gã iku'i te ajemogyau. Janeruwarete 'ga muorypaw ipe ajatyka ma'e 'gã pyter ipe imogytaara 'gã jaruete ajemogyau. Enupara 'gã nipo aku'iramũ ajemogyau enupata. Jee 'ga remiesaukara nipo ojeapou kamëšiete futat.

Juã 'ga ka'arana kwasiaawet

⁴Je 'ã Juãnamũ Jejui 'ga rerowiaaramũ pë nupe je ka'arana kwasiari imonou. Asia wyy pe pejemogyau pejemomajatykau 'ga je'ega renuwamũ. Sete pë'wyrarete pytuna. A'eramũ je pë'wyrara 'gã nupe ka'arana monou ikwasiaa pë moymoyka.

Jarejuwarete 'ga resagea pë nerekoa je afutat, pë mopy'ata'wa pë mogya nanë nũ. Janeruwarete 'ga Okoeteete ma'ea. Wyy apoe'ewe 'ga rekoi rakue. 'Awamũ futat 'ga rekoi. Anure miamũ futat 'ga akou. 'Ga upe je 'i: "Mama'e esage emut 'gã nupe. Nuapoi agawewi 'gã mama'e esagea enee. A'etea ki mama'e katurama emut 'gã nupe", 'jau je 'ga upe pë nee. 'Ga 'Agesagea nanë mama'e esage amut pë nupe nũ, Jarejuwarete 'ga renawa rowase ajemogo ma'ea nũ. ⁵Jejui Kristu 'ga taetu mama'e esage amut pë nupe nũ. Jejui 'ga morogyta a'jea futat omome'u janee 'Uwarete 'ga ree. Jejui 'ga Jarejuwarete 'ga remimofera wyy ppyfera. 'Ga 'ũina 'wyrarareteramũ wyy pewaramũ janee najuejue etee. Akotee ma'eramũ jane upe, 'wyrara 'gã nupe. Mimera upe 'ga 'ũina 'wyrarareteramũ.

Jejui 'ga oporomutamũ jane ree. Amanũ 'ga owy reko'wogukaa janetywera moiawamũ jane wi, mama'e tywera apoukaru'jape'ema janee. ⁶'Ga werowiaaramũ jane mogyau 'Uwarete 'ga upe oporowyky ma'eramũ. Jarejuwarete 'ga upe jareporogytau jarejepyriwara 'gã nee. Jarejepyriwara 'gã nupe nanë Jarejuwarete 'ga mome'wau nũ. A'eramũ je 'jau pë nupe: Simuoryp Jejui 'ga jarejemogyau 'jau, 'jau je pë nupe. 'Ga pãjërtea. Nateepawi 'ga pãjëa. A'eramũ ki jane 'ga muorypa jarejemogyau. A'eramũ ki jane 'ga mome'wau nanë 'gã nupe nũ.

⁷Pënea'ar iki 'ga ree. Anurenure'i nipo Jejui 'ga ruri ojypa ywasiga rupi. Najuejue etee futat nipo jane 'ga resaka. 'Ga kutukarera 'gã miamũ nipo 'ga resaka nũ. Nikoi'i futari nipo jane mũ wyy pewaramũ 'ga resakare'emamũ. 'Ga resakawe nipo 'gã ajaa'wau 'ga ree. Wereko tyweram awi nipo 'gã okyjau ajaa'wau 'ga ree. U'eawer imũ etee futat nipo 'ga iapoi. A'jea futat je'ea.

⁸—Je Okoeteete ma'ea. Wyy apoe'emauwe je rekoï. 'Awamū miamū 'ā je rekoï. Anure taetu nipo je rekoï temanūme'em futat. Je pājērete te 'gā pājē apyrapa— 'jau Janejararete 'ga.

Jejuï Kristu 'ga jesaukaawet

⁹ Je futat ako Juānamū. Pēē 'jawe je jemogypygyi Jejuï 'ga ree. A'eramū je pēneki'yramū tekou. Pēē 'jawe futat je rekoï, tejerekou tywerukaa 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. Je rereko tywerete futat 'gā. Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega perowiat. Je nanē 'ga je'ega arowiat nū. 'Ga jejararetea. Pēē 'jawe jeruagamū tejereko tywera upe. Napoiri futari je Jejuï 'ga rerowiar awi. 'Ga jane rereko. A'eramū 'ga jane mamuakarukaa mama'e tywera upe.

'Ypō'ō pype je rekoï ikue. Jejuï 'ga porogyta a'jea je imome'wau kwe pewara 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega nanē je imome'wau kwe pewara 'gā nupe tekou ikue. A'eramū 'ga rerowiare'ema 'gā je rerawau je rejaa 'ypō'ō me ikue, Patimu 'jaw ipe ikue. Moromunepawa pypewara 'jawe tekou 'ypō'ō pype ikue. ¹⁰ Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko je pojekau ojeupe morowykye'ema rupi. A'eramū je teatykupe katy 'ga amū je'ega renupa. Jeatykupe katy oje'eg ma'e 'ga jumi'aranūū fu 'jawe wafukaita jee:

¹¹—Ejemiesaga ekwasiat ka'aran are. Ikwasiapaw ire ene imonou je rerowiaara 'gā nupe. Sete amunawa pype ajatyka ma'e 'gā nupe. Efesu, Esmirna, Pergamū, Tiatira, Sardes, Filadelfia, Laodiceja. Mīmera amunawa pype je rerowiaara 'gā jatykai wapyakau jeje'eg are. A'eramū ene 'gā nupe ka'arana monou ejemiesaga kwasiar ire— 'jau 'ga jee, jeatykupe katy u'ama.

¹² Aipo renupawe je tejerowaka tejakyfet katy tejeupe oje'eg ma'e 'ga resaka. Tejerowakawe je sete tatarana renawa resaka. Tatarana renawa ouru apopyrera. ¹³ Tatarana renawa pyter imū 'ga amū akou, kūima'e 'jawewara 'ga akou. Wetyerū fukua 'ga erekou imunepa. 'Ga raitya 'ga ree imotypawa ouru apopyrera. 'Ga pasi'a 'arimū imotypawa 'upa 'ga ree. ¹⁴ 'Ga 'awa waparasiagamū amyneju 'jawe. Karupa'mī rawa 'jawe waparasiagamū. 'Ga rea wenyfugamū tata reny 'jawe. ¹⁵ Itaju 'jawe, prōsi 'jawa 'jawe, 'ga pya wenyfugamū. Sā'ā wapy re prōsi 'jawa renyfuga. Nan tee 'ga pya. Oje'ēporogūnamū ytuu pyamu 'jawe etee. ¹⁶ Opo pe 'ga jaytataa rerekou. Sete 'ga jaytata rerekou opo pe, ojakwatawa katy. Jyuaa 'ua uēma 'ga juru awi. A'ere nu'ari futari 'ga juru awi. Waime juowajamū 'ua uēma 'ga juru awi. A'ere nu'ari 'ga juru awi. 'Ga reakwara wenyfugamū, aje kwara kwawa 'jawe wenyfugamū.

¹⁷ 'Ga resakawe je te'aa 'ga rowase, amanū ma'e 'jawe. A'erauwe 'ga opo monou, ojakwatawa katywara monou, jeapyte'rarimū.

—Erekyje awi je wi. Ymā we ako ma'eferamū je. Wyy apoe'emauwe je rekoï ikue. Mama'e teepaw ire miamū nipo je etee futat je rekoï 'au— 'jau 'ga jee. ¹⁸—Okoeteete ma'ea 'ā je. Amanū je ako ikue. A'ere ako je ferawi etee ikue nū. Namanūū'jawa'uweri je. 'Awamū je wyy pewara 'gā manūawa kwaapawi. Je futat nipo 'gā moferapa nū — 'jau 'ga jee. ¹⁹—'Awamū ejemiesager are ka'arana ekwasiat. 'Awamū 'ā je ojeapo ma'e resaukari enee. Anure ojeapo ma'ea nanē nipo ene esaka nū. Aipoa ejemiesager are juejue ka'arana ekwasiat— 'jau 'ga jee. ²⁰—Nenereapyoi ejemiesager are. A'eramū je 'awamū ene mueapyou ee. Sete jaytataa je areko tepo pe, tejakwatawa katy. Sete tatarana renawa nanē 'ā ene esaka. Sete tatarana renawa 'jawe futat je rerowiaara 'gā. Sete amunaw ipe 'gā jemogyi ajatykau ajamu'jau je ree. Jarejuwarete 'ga ree 'jau 'gā ajamū'jau akou. A'eramū 'gā tatarana 'jawe ajemogyau. Sā'ā tatarana mama'e resaukara ae upe. Nan tee

futat je rerowiaara 'gã jamu'ei je ree, Jeruwarete 'ga ree 'jau. Je rerowiaara 'gã 'wyrriara* 'gã ajemogy jaytata 'jawe— 'jau Jejui 'ga jee.

2

Efesu pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau jee:

—Jeje'ega ekwasiat inuga Efesu pewara je rerowiaara 'gã 'wyrriara 'ga upe — 'jau 'ga jee.

—Sete je jaytata areko tejakwatawa katy tepo pe. Sete tatarana renawa pyterimũ je teatau tekou. Ouru apopyrera pyterimũ tekou teatau. Je 'ã amu'akwaap pëe mama'e are. ² Pënemiapofera je akwaap. Kwaiwete 'ã pejeporowykyau jee. Je rerowiare'ema 'gã 'ã pë nerekou tyweaete je rerowiarãmũ. A'ere 'ã pejejereko tywera upe pënuag pejejemogyau pejeipoire'ema je rerowiar awi. Mama'e tywera apoara 'gã nee 'ã peje-poromutare'emamũ. 'Gã amũ 'ã 'ua owaëma pë nupe ai'i. “Jejui 'ga 'ã ore mut pë mu'jau oje'eg are”, 'jau futatee 'ã 'gã 'ua pë nupe rai'i. A'ere 'ã neperowiarane'i 'gã nai'i. “A'jea sipo Janeruwarete 'ga 'gã muri?” 'jau ete 'ã pëe pejejaupe rai'i. 'Gã je'ega renup katu re 'ã pëe 'gã kwaapa rai'i, 'gã 'me kwaapa rai'i. ³ Mama'eay upe 'ã pënuag je ree. Nepepouri 'ã jeporowyky awi rai'i— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

⁴ —A'ere je mama'e mũ re je je'egayi pë nupe. Je rerowiaa ppy ppy we 'ã pejeporomutaramũ je ree nanimenime rakue. A'ere 'ã pëe 'awamũ inãinãni'i etee pejeporomutaramũ je ree. ⁵ Pënea'aru'jaw iki je rerowiar ppy ppyawer are. Je rerowiaa ppy ppy 'ã pëe pejeporomutaramũ nanimenime je ree rakue. Mama'ea 'ã pëe iapou jeremifutar imũ etee rakue. A'ere 'ã pëe 'awamũ nai'jawe rũi pejemogy. A'eramũ ki pëe pejeipoia pejetywer awi. Je rerowiar ppy ppyawera upe ki pejejewya nũ. Kasi a'e pe je tatarana apykawa pe'ai pë nui ne. A'eramũ nipo pëe jeje'ega mome'wau'jape'ema pejejaupe. ⁶ A'ere pëe, je 'jawe futat, Nikurai 'ga remiayuwa 'gã nemiapo are nepëporomutari. Aipoa esage jee. Nikurai 'ga remiayuwa 'gã o'me are ajamu'jau. A'eramũ je 'gã nemiapofer are teporomutare'emamũ tekou— 'jau Jejui 'ga ikwasiarukaa jee.

⁷ —Ee pejejeapoweramũ ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega peenuw esage je rerowiaara 'gã nupe 'ga je'egamũ. Jarejuwarete 'ga je'ega renu-para 'gã nipo awau amanũ re 'ga pyri. Peu futat je y'wa mũ monou 'gã nupe. Aipo y'wa 'wau 'gã ajemogyau nakwaparimũ ete rũi 'ga pyri. Aipoa y'wa 'ywa u'am Jarejuwarete 'ga rupaw ipe— 'jau 'ga jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Efesu pewara 'gã nupe 'ga je'eg imũ etee futat.

Esmirna pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

⁸ Aipo 'e re 'ga 'jau jee nũ:

—'Awamũ jeje'ega ekwasiat inuga Esmirna pewara je rerowiaara 'gã 'wyrriara 'ga upe, a'e je enee— 'jau 'ga jee.

—Je ako ppy ma'ea. Maapawera nanë je nũ. Je amanũ ikue. A'ere je ferawi etee ako ikue nũ. Je teje'ega kwasiarukaa 'ga upe imonou pë nupe. ⁹ Akwaap katu katu futat je pëe. Mama'eay upe pënuag pe-jejemogyau je ree. Nepëtywi pëe mama'e pyu 'au. A'ere pëe imama'e kwai ma'erama futat pejemogy. Jeremiayuwa pëe. A'eramũ pëe ipo-riae'ema futat. 'Gã amũ nipo pë ago'wau je ree. Aipo 'gã nipo 'jau:

* 1:20 Pastor 'jawa poromũ.

“Judeuretea futat ore. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea futat. Ore te futat 'ga remiayuwaretea. Pēē naani”, 'jau nipo gā pē nupe. O'meramū te gā 'i. Najaneruwarete 'ga remiayuwa rūi agawewi 'gā. Mama'eukwaawa remiayuwa te 'gā. Mama'eukwaawa 'wyrriara tee 'gā amuoryp ajemogyau. ¹⁰ Pekiye awi pejejeroko tyweram awi. Anurenure'i nipo mama'eukwaawa 'wyrriara pēē mū munewukaa pē mu'ama moromunepawa pype. “Taesak 'gā 'ga rerowiar awi 'gā poira 'jau”, 'jau nipo mama'eukwaawa 'wyrriara pē nupe. A'ere nipo teis etee peset 'gā pē nereko tyweretei. A'ere kasi pepoit Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. Pē apisi agawewi nipo 'gā. A'ere kasi pepoit futat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. 'Ga rerowiar awi pepoire'emamū je pē mogyi nakwaparimū ete rūi Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹¹ —Ee pejejeapyoweramū ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa esage, je rerowiaara gā nupe 'ga je'egamū. Jarejuwarete 'ga je'ega renupara 'gā nipo awau 'ga pyri amanū re. Oje'ega renupara 'gā 'ga nomonoukari mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Esmirna pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat.

Pergamū pewara 'gā nupe Jejui 'ga 'eawet

¹² A'eramū Jejui 'ga 'jau jee nū:

—'Awamū jeje'ega ekwasiat inuga Pergamū pewara, je rerowiaara 'gā 'wyrriara 'ga upe— 'jau 'ga jee.

—Je jyuua areko, ajuowai aime ma'ea rerekou tejuru pe. ¹³ Akwaap je pē'wyrā. Mama'eukwaawa 'wyrriara futat 'ūi 'wyrriaramū aipo 'wyr ipewara 'gā nupe. A'etea nepepoiri je rerowiar awi. Naje kwakuwi pejepe 'gā nui. Ātipasi 'ga je mome'wau akou 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'ga jukau peu futat je mome'uramū rakue. A'etea nepepoiri je wi rakue. Aipoa esage jee. ¹⁴ A'ere je mama'ea pēē mū iapoa nafutari. Pēē mū Parāu 'ga je'egera rerowiaa. Ymā te Parāu 'ga Paraki 'ga mu'ei maira'me a'agawa muoryw are rakue. “Amu'e je ene ee. A'eramū ene Israeu 'ga juapyrera 'gā mu'jau maira'me a'agawa muoryw are”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. Kwe pewara 'gā wyra monou ijukau inuga maira'me a'agawa rowase, imuorypawamū. “Pe'u kasi aipo wyro'o ne”, 'jau Janeruwarete 'ga Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe rakue. A'ere Parāu 'ga 'i 'ga upe: “Maira'me a'agawa rowase imonopyrera pe'u, ere ki 'gā nupe”, 'jau 'ga Paraki 'ga upe. “Peko ki pejemirekoe'em are, ere ki kūima'efera 'gā nupe”, 'jau 'ga Paraki 'ga upe rakue. “Pejemen'e'em are ki peko, 'jau ki ene kūjāmera 'gā nupe”, 'jau 'ga Paraki 'ga upe rakue. A'eramū Paraki 'ga 'jau 'gā nupe rakue. A'ere 'ā pēē mū 'awamū miamū mama'ea peapo pejemogyau 'ga 'eawerimū etee futat. ¹⁵ Pēē mū Nikurai 'ga je'egera rerowiaa pejemogyau. Aipo nanē nia'wyrī jee nū. ¹⁶ Pepoit pejetywer awi. Kasi a'e pe je oi mama'e tywera apoara 'gā nowajaa tejuru pewara teyyuu pyu ne— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹⁷ —Ee pejejeapyoweramū ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega peenup, je rerowiaara 'gā nupe 'ga 'Agesage je'egamū. 'Ga je'ega renupara 'gā nupe tamono mana 'jawa 'jau, 'gā nemi'urama 'jau. Imimipyretera tamono 'gā nupe 'jau. Ita siga nanē tamono 'gā nupe 'jau. Ita sig are 'gā ner yaua tamono ikwasiaa 'gā nupe 'jau. Tekotee 'gā nipo nokwaawi futari 'gā ner yaua. Jeremie'rogera 'gā tee te nipo wer yaua okwaap— 'jau 'ga jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Pergamū pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat.

Tiatira pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

¹⁸ Aipo 'e re Jejui 'ga 'jau jee nũ:

—Tiatira pewara, je rerowiaara 'gã 'wyrriara 'ga upe aipo are ekwasiat inuga— 'jau 'ga jee.

—Je te 'ã Jarejuwarete 'ga ra'yraretea. Jerea enyfuk noko jee tata 'jawe. Itaju enyfuga 'jawe 'ã jepya wenyfugamũ. ¹⁹ Je aje'eg pẽ nupe. Akwaap je pẽẽ. Pẽnekoa je akwaap. Jarejuwarete 'ga ree 'ã pejeporomutaramũ 'ga rerowiaa nanẽ nũ. Pẽẽ pejejopoa 'ã mama'e apo are. Mama'eay upe 'ã pẽẽ pejejuagamũ pejejemogyau. Je rerowiar ypy we te 'ã mama'e esagea peapo jee. Ma'eramũ 'ã 'awamũ taetu mama'e esagea peapo pejejemogyau jee kwaiwete. Aipoa esage jee. ²⁰ A'ere mama'e mũ nia 'wryri jee. Jesepeu êẽ jeremiyuwa 'gã mu'jau tywet mama'e tywer are. “Je Jarejuwarete kĩa je'ega mome'wara”, 'jau futatee êẽ 'gã nupe. A'ere êẽ 'mea te êẽ rerekoi. Mama'e tywera apo are êẽ jeremiyuwa 'gã mu'jau. “Pejejemirekoe'em are pẽnekoa esage”, 'jau futatee êẽ 'gã nupe. “Pejemene'em are pẽnekoa esage”, 'jau futatee 'gã nupe, 'gã mu'jau tywet. “Maira'me a'agawa upe imonopyrera esageay pẽnemi'uramamũ”, 'jau futatee êẽ 'gã nupe. A'etea 'ã êẽ nepemuẽmi pejejewi. A'eramũ je te'arasigamũ tekou pẽ nee. ²¹ Nareko tywera'nei je êẽ êẽ tywer are. Otywer awi êẽ poira rapesaka te'yina. A'ere êẽ nopoiri futari otywer awi. ²² Otywer awi êẽ rerowiaarera 'gã poire'emamũ nipo je 'gã nereko tyweaete 'gã tywer are. Êẽ nipo je imomoa êẽ seawa reewe futat. Êẽ je'ega rerowiaara 'gã nanẽ nipo je ²³ iapisau êẽ reewe futat. A'eramũ nipo je rerowiaara 'gã 'jau: “ga a'jea futat ae kwaap”, 'jau nipo 'gã ajaupe. “Janerea'awa 'ga okwaap. Janeremifutara nanẽ 'ga ikwaapa nũ. A'eramũ nipo 'ga 'gã nekoawera repy monou 'gã nupe najuejue etee”, 'jau nipo 'gã ajaupe. Mama'e tywera apoara 'gã je areko tywerete. A'ere je tejerowiaara 'gã nupe mama'e esage monoi— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

²⁴⁻²⁵ —Jesepeu êẽ rerowiaara 'gã 'jau: “Mama'eukwaawa 'wyrriara remimu'efera ayay ikwaapa oree. A'eramũ ore orojeapyoa'ne'emamũ ee”, 'jau 'gã. A'etea 'ã pẽẽ mũ neperowiari êẽ je'ega. Nepeenuwi mama'eukwaawa 'wyrriara je'ega pejejemogyau. A'eramũ je pẽ nupe 'jau: Pepoir awi Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiar awi je rura'ne'emamũ. Mama'e mũ ree je namu'ei pẽẽ. A'ere kasi pepoit iymaner awi ne— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

²⁶⁻²⁸ —Pejemanũme'ẽwe pejejemogyau mama'e apou Jarejuwarete 'ga 'eawer imũ ete 'eramũ je anure pẽ mogyau i'wyrriaramũ teje'jawe tejeypyri pejemogyramũ. Sã'ã Jeruwarete 'ga je mogoa 'wyrriaramũ je rerowiare'ema 'gã nupe. Nan tee futat je pẽ mogyau 'wyrriaramũ teje'jawe. “Pejeje'ega renuwe'emamũ ki pereko tywerete 'gã”, 'jau nipo je pẽ nupe. Sã'ã japepoa. Japepo jara 'ã ia'wryre'emamũ imonoa ikaikaa. A'eramũ futat imateepapa. Nan tee futar iki pejejerowiare'emamũ 'gã pereko, 'jau nipo je pẽ nupe. Jaytataua tamut pẽ nupe 'jau— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

²⁹ —Ee pejejeapyoweramũ ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa, je rerowiaara 'gã nupe 'ga 'Agesage je'egamũ. Aipo ki peanup— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Tiatira pewara 'gã nupe 'ga je'eg imũ etee futat.

3*Sardes pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet*

¹ Aipo 'e re Jejuí 'ga 'jau jee nū:

—Sardes pewara, je rerowiaara 'gā 'wryiara 'ga upe aipo are ekwasiat inuga— 'jau 'ga jee.

—Je Jarejuwarete 'ga 'Agesagea areko. Jaytata nanē je tepo pe erekou sete. Akwaap je pēē. Pēnemiapofera je akwaap. “Gā 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega renupara. Ajemogy ma'e 'jawe 'gā”, e'i pē nesakara 'gā pē nupe. A'ere pemorytee te 'gā pejejee. Amanū ma'e 'jawe futat pejemogy. Nepeenuwi futari Jarejuwarete 'ga je'ega. ² Pe'je pejepaka. Oset ma'e 'jawe etee pēē. Au'je Jarejuwarete 'ga je'ega renuwa'iw ire. Peenup katu katu 'ga je'ega. ³ Pēnea'at pejemienuwer are. Je rerowiar ypy we ako jeje'ega peenup ikue. A'eramū pēē 'awamū pejejea'aru'jawamū ee nū. Aipoa ki perowiat. Pe'je pejepoia pejetywer awi. Oset ma'e 'jawe pejemogy. Pejepake'ema nipo je rura nepekwaawi. Sā'ā ae muna'ywa rura kwaawe'ema. Nan tee je rura nepekwaawi ne, pejetywer awi pejepoire'ema ne. Pejerekatu'oke'ema pejemogyau 'eramū nipo je ruru'jawa nepeesagi. ⁴ A'ere nipo pēē mū nepejemotyweri. Mama'e tywera apoare'emamū te nipo aje anure pejot pejemogyau je pyri. Taity aparasiga rerekwara 'jawe pēē. Nepejemoky'ai Jarejuwarete 'ga upe. ⁵ Jarejuwarete 'ga je'ega renuparamū je pētywera moiri. Taity aparasiga nanē je imonou pē nupe nū. Naywi futari je pēnera Jarejuwarete 'ga ka'aran awi. Orojepyri pēē mū oramū nipo je pē nesaukari Jarejuwarete 'ga upe. “Agamū jeremiayuwa 'gā”, 'jau nipo je 'ga upe. Ywagipewara 'gā nupe we futat nipo je pē nesaukaa— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

⁶ —Ee pejeepyoweramū pēē Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa katu, je rerowiaara 'gā nupe 'ga je'egamū— 'jau Jejuí 'ga ikwasiarukaa jee. Aipoa 'ga 'eawera je inuga ikwasiaa Sardes pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat.

Filadelfia pewara 'gā nupe Jejuí 'ga 'eawet

⁷ Aipo 'e re Jejuí 'ga 'jau jee nū:

—Filadelfia pewara, je rerowiaara 'gā 'wryiara 'ga upe aipo are ekwasiat inuga— 'jau 'ga jee.

—Je Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea. Nitywi futari mama'e tywera je pype. Mama'e a'jea etee te je amome'u. Saawia je areko. Ymā 'wryiararete 'ga ma'ea rakue, Davi 'ga ma'ea rakue. A'ere 'awamū jema'ea. 'Okwara je iawopytymo'wog ire, nitywi 'ga amū iawopytymawa pyu. Je iawopytym ire 'gā nuawopytymo'woga'uweri aipo 'okwara. ⁸ Akwaap je pēnemiapofera. Akwaap je ināinānī etee pēpājēa. A'etea pēwyrafen jeje'ega rerowiaa. Je'eawer imū etee futat 'ā pēē mama'e apou pejemogyau. A'eramū je 'ā teporowykya apoukaa pē nupe. Nitywi futari pēmomoiara 'gā amū. ⁹ Mama'eukwaawa 'wryiara remiayuwa 'gā amū te nipo aje ajesaukat futat amū pē nupe. “Ore judeuretea. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga remiayuwareteramū arakou”, 'jau futatee nipo 'gā. A'ere ki pēwyrafen aipo upe. Aipo upe pēwyrafenamū nipo mama'eukwaawa 'wryiara remiayuwa 'gā amū 'jau: “A'jea futat Jejuí 'ga pē futari ra'e”, 'jau nipo 'gā pē nupe. “Judeue'ema agawewi futat pēē. A'etea 'ga iporomutat pē nee pē mogyau wemiayuwamū” 'jau nipo 'gā pē nupe. ¹⁰ “Pejejeupe mama'eay ijesaokaramū pejepoire'ema jeje'eg awi”, 'jau ako je pē nupe ikue. Aipo je'ea 'ā pēē enupa pejemogyau. A'eramū je a'eramū pē a'gwau mama'e tywer awi. Anure nipo mama'e tywera apoara 'gā nuri je rerowiaara 'gā nerekou tyweaete. “Toromomoirukat 'gā Jejuí 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, 'jau nipo 'gā 'ua. A'ere nipo je pē a'gui 'gā nui. ¹¹ Anure te nipo je oi nū. A'ere

kasi pepoit je rerowiar awi ne. Je rerowiar awi pepoir ire nipo Jeruwarete 'ga oporoywera monoi tekotee 'gã nupe etee. Je wi ipoire'ema 'gã nupe etee 'ga oporoywera monoi— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹²—Jarejuwarete 'ga je'ega renupara 'gã nipo je imogyau 'ga remi-ayuwareteramü. Sã'ã 'oga rupaa'mywaretea. Nitywi 'ga amü 'oga rupaa'mywarete maku'jara. Nan tee futat je rerowiare'ema 'gã nomomoirukari je rerowiararete 'gã je rerowiar awi. A'eramü nipo je Jarejuwarete 'ga rera kwasiiaa 'gã nee. A'eramü 'gã Jarejuwarete 'ga remi-ayua futat ajemogyau. Sã'ã ae mama'e jaramü wera kwasiara imogya okaraemã are. A'eramü 'ã tekotee 'gã ijara kwaapa. Nan tee 'gã Jarejuwarete 'ga rera rerekwara 'gã kwaapa, 'ga remiayua 'gã kwaapa. Jarejuwarete 'ga 'wyrarete rera nanë nipo je ikwasiaa 'gã nee nü. Anure nipo Jerusareg yau ruri ojypa ywag awi. Aipoa Janeruwarete 'ga 'wyraretea. Tejer yaua nanë nipo je ikwasiaa 'gã nee— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹³—Ee pejejeapyoweramü pëë Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa esage, je rerowiaara 'gã nupe 'gã je'egamü— 'jau 'ga jee.

Aipo 'ga 'eawera je akwasiat inuga Filadelfia pewara 'gã nupe, 'ga je'eg imü etee futat.

Laodiceja pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

¹⁴—'Awamü aipo are jeje'ega kwasiari Laodiceja pewara, je rerowiaara 'gã 'wyrira 'ga upe— 'jau Jejui 'ga jee.

—Tejuwarete 'ga je'eg are je 'jau, "Nan etee futat nanë je'ea nü", 'jau. Mama'e a'je mome'wara te 'ã je. Oje'jawe etee futat Jeruwarete 'ga mama'e apoukari jee ikue. ¹⁵ Akwaap je pëë. Pënemiaopfera nanë je akwaap nü. Naje futaruui 'ã pejepe. A'ere pëë naje ree iporomutare'ema rüi. Inãinãni'ï etee je futara nia'wyrri jee. Kwaiwete jefutara te esage jee. Je futare'ema ywawuje tãmëjë pepoit je wi. ¹⁶ Sã'ã 'y taku'wia. 'Y taku'wia otykuramü ae mopy'apojy etee. Nan tee futat je pë monoi tejewi. 'Y taku'wi 'jawe etee pëë. ¹⁷ "Ika'aranüü kwai ma'ea ore. A'eramü ore orotywe'emamü futat mama'e tywe'ema pyu", 'jau futate pëë. A'ere je 'i pë nupe: Pë'me ate pejemogramü nepëa'wyrri futari Jarejuwarete 'ga upe. A'eramü pëë mama'e tywe'ema 'jawewara futat. Neperowiari Jarejuwarete 'ga. A'eramü pëë pejemogyau taitye'ema 'jawewaramü futat. Nepëneapyoi Jarejuwarete 'ga ree. Eae'ema 'jawe nanë pejemogyau. ¹⁸ A'eramü je 'jau pë nupe: Ourua pemut je wi. Je wi imuripyrrera nateepawi futari. Aiporamü tee pëë ika'aranüü kwai ma'e 'jawe futat peko. Taity aparasiga pemut pejemimunewamü, pejejenosi mateepawukaawamü. Muaga nanë pemut je wi pejejeape imonopyramü. Pejetywera pemoirukat jee. Aipoa ouru je wi imuripyrrera 'jawe. Pejemiesageukat jee. Aipoa taity aparasiga munewa 'jawe jee. Pejemeapyoukat jee. Aipoa aerea fuaga 'jawe jee. ¹⁹ Mama'e tywera 'gã iapo re je tejemifutara 'gã mu'akwaawi ee, 'gã nerekuo tywe'ria 'gã mueapyouka ee. 'Gã futare'em ire amunipat 'ã je 'gã mueapyowe'em futat mama'e are. A'eramü ki pëë pejepoia futat pejetywer awi. Pepoit 'me kasi pejetywer awi ne. ²⁰ Sã'ã 'ã ae oa ojo'wyr ipe. A'eramü 'ã aeoga jaramü 'Ere ejua esou', 'jau ajaupe. A'eramü 'ã ae 'ere ejua esou' 'eramü etee osou ojo'wyr ipe. Nan tee futat je 'Ere ejua esou' tejeupe 'e rapesagi tekou. 'Ere ejua esou' tejeupe pëë 'eramü je resei futari tewau pë pype tekou— 'jau Jejui 'ga ikwasiarukaa jee.

²¹—Jarejuwarete 'ga je'ega je aenup katu katu — 'jau 'ga jee. — A'eramü 'ga je muapyka ojepyri, je mogou 'wyriramü oje'jawe. A'eramü

je oroje'ega renupara 'gā muapyka oroje'epyri, 'gā mogyau 'wyririamū oroje'jawe— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

²² —Ee pejejeapyoweramū ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega peenup katu, je rerowiaara 'gā nupe 'ga je'egamū— 'jau Jeju' 'ga ikwasiarukaa jee. Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Laodiceja pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat.

4

Janeruwarete 'ga muorypap

¹ Tejeupe aipo 'epaw ire je amuteea ete esaka nū. 'Okwara rawopytymo'woga je esaka ywag ipe. Pe awi 'ga amū oje'ega jee:

—Ere ejua 'au ejeupia je pyri. Anure mama'ea ijeaporama taesaukat enee 'jau— 'jau 'ga jee.

Jum'aranū fu 'jawe 'ga wafukaita jee. Je upe oje'eg ypy ma'efera 'ga futat oje'egu'japa jee nū. ² A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea je pojekau je rerawau ojeupi ai'i. Pe futat je 'wyrirarete renawa resaka ai'i. Pe futat 'ga amū 'ūina wapyka i'arimū ai'i. ³ I'arimū wapyk ma'e 'ga wenyfugamū futat 'ūina ita esage 'jawe. Ita owy 'jawe, jasipi 'jawa 'jawe. Ita piraga 'jawe nanē nū, saritonia 'jawa 'jawe. 'Ga renawa ywryri je'ywa okwapa imamana. Aipoa je'ywa okawuramū esimerauta 'jawa 'jawe. Esimerauta 'jawa ita esagea futat. ⁴ Wīti kwaturu 'wyriri'ri renawa 'wyrirarete renawa mamana. Aipo 'arimū wīti kwaturu 'gā wapyka ajemogyau, 'wyriri'ri 'gā. Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega wenup katu katu futat. Taity aparasiga nanē 'gā erekou nū. 'Wyriri akagyrua nanē 'gā erekou waka'garimū. Aipo akagyrua ouru apopyrera te. ⁵ Ipyter ipewara, 'wyrirarete renawa wenyfugamū 'ūina tupā werawa 'jawe. Aunuga nanē 'ūina nū. Aman aunuga 'jawe futat 'ūina aunuga. Tupā 'jawe nanē afuramū 'ūina. 'Wyrirarete renawa rowase sete tata yyga 'jawewara wenyramū 'upa. Aipo tata yyga 'jawewara 'ga 'Agesagea futat. ⁶ 'Wyrirarete renawa rowase je ypiauu resaka. 'Y rypy esagea te poromū. Werawerawuu 'jawe typya ojesaka katu katu futat. 'Wyrirarete renawa pyri katu katu ma'ja katu je esaka, eae'yi ma'ea. Ea ipira moyka. Irūpāwē 'gā. 'Wyrirarete renawa rowase eae'yi ma'e mū akou, iyse katy amū akou, iyse owajara katy amū akou, ikupe katy 'jau eae'yi ma'e mū akou. Irūpāwē eae'yi ma'e pytuna.

⁷ Ajepei tee eae'yi ma'ea 'miara 'jawewara. Ajepeja eae'yi ma'ea kwatau 'jawewara. Ajepeja aereakwara 'jawewara rerekou. Maapawera kwanūwewe 'jawewara. ⁸ Aipoa eae'yi ma'ea kwaiwete ipepokaga ipir are, seis ipepokaga. Aipo jywa nanē ea moyka nū. Jarejuwarete 'ga upe amaraka'aga. Wojere'emamū futat 'gā 'upa amaraka'aga.

“Esage te 'ā Janeruwarete 'ga.

Pājēreteā te 'ā 'ga.

Mama'e jararetea te 'ā 'ga.

Ymā we te 'ā 'ga rekoi rakue.

'Awamū 'ā 'ga rekoi.

Anure nanē nipo 'ga rekoi je.

Okoteete ma'e 'ga futat”,

'jau 'upa amaraka'aga Jarejuwarete 'ga upe.

⁹ Nan futat eae'yi ma'ea 'wyrirarete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga muorypa, amaraka'aga 'ga upe. 'Ga remiapofer are 'gā 'ga muorypa. “Okoteete ma'e 'ga” 'jau 'gā 'ga muorypa.

10-11 'Ga muorywauwe wīti kwaturu 'wyrīa'ri 'gā wāāpyramū Okoeteete ma'e 'ga rowase, Aejararete 'ga rowase. Eae'yi ma'e 'gā 'ga muorywauwe 'gā nanē 'ga muorypa nū:

“Ene te 'ā eneresage oree.

Ene te 'ā pājēretea.

A'eramū ore ene etee imuorypa.

Ene te 'ā mama'ea ereapo rakue.

Nitywi futari eneremiapoe'ema.

Ejemifutar imū etee 'ā ene mama'e apou.

A'eramū 'ā ore ene etee ene muorywi”;

'jau 'gā wāāpyramū oje'ega 'ga upe. Wakagyruā 'gā imososoka imonou inuga 'ga rowase, 'ga muorypawamū.

5

Ka'arana jemaman

¹ A'ere je ka'arana jemamana resaka 'ga po pe, 'wyrīararete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga po pe, 'ga jakwatawa katy. Aipoa ojekwasiaa ajuowai. Ikupe katy, waipy katy 'jau ojekwasiaa. Ikwasiapaw ire 'ga imoga mairarata 'jawewara pyu. Aipoa ka'arana mogu'jau'japa, sete imogawera. ² A'eramū je ywagipewara 'ga amū resaka, ifuakat ma'e 'ga amū resaka. wafukajayau oje'ega mua:

—Esage ma'ea tee nipo ka'arana omopojo'ogarū ajau ore. Awỹja te wapo oree?— 'jau 'ga wafukaita.

³ A'ere nitywi futari imopojo'okara 'ga amū. Ywag ipe nanē nū nitywi futari. Ywy pe nanē otywe'emamū nū. Amanū ma'e rupaw ipe nanē otywe'emamū futat nū. ⁴ A'eramū je teje'arasigamū tejaa'wau te'ỹina ee.

⁵ A'eramū 'wyrīa'ri 'ga amū 'jau jee:

—Erejoo'ō awi ee. Emā'ē 'ga ree, Juda 'ga juapyrera 'ga ree. Nokyjei 'ga mama'ea awi. A'eramū ore 'jau 'ga upe 'miara 'jawewara 'ga, 'jau ore. Davi 'ga juapyrera 'ga te 'ā. Ojee iporomutare'ema 'ga 'arimū 'ga kwawi. A'eramū 'ga imopojo'okarūmū— 'jau 'ga jee.

⁶ A'eramū je temā'jāu ee nū. Peu 'wyrīararete renawa pyri 'ga amū 'ami. Eae'yi ma'e 'gā, 'wyrīa'ri 'gā netee 'ga renawa mamana. Karupa'mī 'jawewara 'ga. Sā'ā 'gā karupa'mī juka otywera mepyawamū. Nan tee 'ga. Karupa'mī pikutukawera 'jawe 'ga iporera rerekou. Aipo 'ga sete 'ga rasīa. Sete 'ga rea 'jau. 'Ga rea upe je 'jau, Janeruwarete 'ga 'Agesagea futat, 'jau. Janeruwarete 'ga U'agesagea ywy pe imuāina futat. ⁷ A'eramū aipo 'ga awau ka'arana rekyita 'wyrīarete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga po awi. ⁸ Ka'arana 'ga ipyyg ire irūpāwē eae'yi ma'e 'gā awau wapyka wenupy'āu 'ga rowase, 'ga muorypa. 'Wyrīa'ri 'gā, wīti kwaturu 'gā nanē awau wapyka wenupy'āu 'ga rowase nū. Maraka apoawa 'gā erekou opo pe. Harpa 'jawa 'gā erekou opo pe. Y'a nanē 'gā erekou opo pe nū. Aipo y'a ouru apopyrera. Aipoa y'a pype 'gā jany kasiga 'jawewara rerekou. Aipo jany kasiga 'jawewara Janeruwarete 'ga upe 'ga remiayuwa 'gā je'ega. Karupa'mī 'jawewara 'ga rowase wapyg ire 'gā amaraka'aga 'ga upe. ⁹ Maraka yaua 'gā iapou 'ga upe:

“Ene te 'ā eneresage.

Ma'eramū 'ā ka'arana eremopojo'ok ajau.

Ene te 'ā erejujukaukat 'gā nupe.

Emanūmū 'ā ywy pewara 'gā tywera mepyau, 'gā mua ejeupe.

Namajepeja 'ga etee rūi 'ā ene imua ejemiayuwamū.

Najuejue te 'ā ene 'gā mua 'gā mojuawyawyau 'gā mua.

Tapy'yi, towajat, 'wyrarete pewat, ka'a pewat.

Mīmera 'gā 'ā ene imua ejeupe.

Ma'eramū 'ā ka'arana eremopojo'ogukat ajau.

¹⁰ Ene te 'ā ejemiayuwa 'gā eremoporowykyukat Jarejuwarete 'ga upe, 'gā 'wyrararete 'ga upe 'jau.

Ene 'ā 'gā mogyau 'wyriramū wyy pewara 'gā nupe",

'jau 'gā amaraka'aga karupa'mī 'jawewara 'ga upe.

¹¹ A'ere je mā'ēi ee. Ywagipewara 'gā je'ega je enupa. Kwaiwete ywagipewara 'gā je esaka. A'eramū je 'gā mojopyrūme'em. Kwaiwete te 'gā. A'eramū je 'gā mojopyrūme'em futat. 'Wyria'ri 'gā nipo peu ajemogyau 'gā wyteripe. Irūpāwē eae'yi ma'ea nanē ajemogyau 'gā wyteripe nū. Nīkwaapawi 'gā. Kwaiwete te 'gā. A'eramū je 'gā mojopyrūme'em. ¹² A'eramū ywagipewara 'gā amaraka'aga:

"Esage te 'ā karupa'mī 'jawewara 'ga, karupa'mī jukapyrera 'jawewara 'ga. Pājērete te 'ga. Mama'e jararetea te 'ga"

'jau 'gā 'upa.

"T'akwaap te 'ga.

Ifuakat nanimenime 'ga nanē nū.

'Ga 'ā eteete ma'ea. Esage ma'ea te 'ga.

A'eramū jane 'ga muorypa",

'jau 'gā amaraka'aga 'ga upe.

¹³ A'erauwe je tekotee 'gā je'ega renuwi. Ywag ipewat, wyy pewat, amanū ma'efera rupaw ipewat, 'yē'ē mewat, 'y pewat. Mīmera 'gā je'ega je enupa.

"Pēē 'ā eteete ma'ea.

Pēē 'ā ore aramuoryp.

Pēē 'ā ore nanē ipojeupa nū.

Pēē 'ā pājērete.

A'eramū ore, pēnemiapofer are juejue pē muorypa, aruojere'emamū",

'jau 'gā amaraka'aga 'gā nupe, 'wyrararete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga upe, karupa'mī 'jawewara 'ga upe 'gā 'jau.

¹⁴ Irūpāwē eae'yi ma'e 'gā 'jau:

—Nan tee ore 'jau nū. Simuoryp 'gā 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'wyria'ri 'gā awau wapyka wenupy'āu 'gā nowase 'gā muorypa.

6

Ka'arana mogawa mopojo'okawam

¹ Je reape karupa'mī 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mopojo'oka. Ajepeja etee ra'ne 'ga imopojo'oka. Imogawypya 'ga imopojo'ogauwe je eae'yi ma'e 'ga amū je'ega renupa.

—Ere ejua— 'jau 'ga.

Aman aunuga 'jawe 'ga je'ega. ² A'erauwe 'ga amū 'ua, kawaruu siga 'arimū 'ga 'ua. I'arimū wapyk ma'e 'ga ywyrapara rerekou opo pe. 'Ga amū 'wyriara akagyūr monou 'ga upe.

—Ere ewau ekou amunap tesirūmer ipewara 'gā nowajaa 'gā fuakara mateepapa 'gā nui. Ekwap 'gā 'arimū— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū kawaruu siga 'arimū wapyk ma'e 'ga awau.

³ A'eramū karupa'mī 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mopojo'oka ajau nū. A'erauwe eae'yi ma'e 'ga amū oje'ega nū:

—Ere ejua.

⁴ A'erauwe 'ga amū 'ua kawaruu piragay 'arimū 'ua nū. A'eramū eae'yi ma'e 'ga 'jau i'arimū wapyk ma'e 'ga upe:

—Ere ewau kwe pe 'gã nowajarucaa ekou ajaupe, 'gã juapisaukaa— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramũ 'ga jyyu monou 'ga upe. A'eramũ 'ga awau. Ojeupe jy mur ire kawaruu piragay 'arimũ wapyk ma'e 'ga awau.

⁵ Aipo apo re karupa'mĩ 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mũ mopojo'oka jui nũ. Imuapyra mopojo'oka jui nũ. A'eramũ eae'yi ma'e 'ga amũ oje'ega nũ: —Ere ejua.

A'erauwe 'ga amũ 'ua, kawaruu ũna 'arimũ 'ua nũ. I'arimũ wapyk ma'e 'ga wereko mama'e momoyitawa resakawa opo pe. ⁶ 'Ga resakawe je 'ga amũ je'ega renupa, eae'yi ma'e 'gã pyter ipewara 'ga je'ega renupa:

—Epy ete temi'urama. Majepei 'ara rupi etee aeporowykyawera repya teepawamũ temi'uram are. Epy te temi'urama. Eremojopype kasi 'miara kawera 'y are tuwuu ma'e 'jawe ne. Y'waya nanẽ kasi eremojopype 'y are tuwuu ma'e 'jawe ne.

⁷ A'ere karupa'mĩ 'jawewara 'ga ajepeja ka'arana mogawa mopojo'oka jui nũ. A'eramũ maapawera eae'yi ma'e 'ga 'jau:

—Ere ejua.

⁸ A'erauwe 'ga amũ 'ua, kawaruu jukyryuu 'arimũ 'ua. I'arimũ wapyk ma'e 'ga rera Teumet. Aipo 'ga rewiri ajepeja 'ga 'ua nũ. Aipo 'ga rera amanũ ma'efera rupap 'jau. A'eramũ eae'yi ma'e 'ga amũ oje'ega Teumera 'ga upe:

—Ere ewau kwe pe 'gã apisau, 'gã pytuna myterajeeu etee iapisau— 'jau 'ga 'ga upe. —Ere 'gã amũ apisaukaa maruowajara 'gã nupe, 'gã amũ apisaukaa ty'ara upe, amumera apisaukaa jero'wu pyu, 'gã amũ apisaukaa 'miara upe — 'jau 'ga 'ga upe. —Eroo 'gã ejeupi amanũ ma'efera rupaw ipe ejewya.

⁹ Aipo re karupa'mĩ 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mũ mopojo'oka jui nũ. A'erauwe je Jarejuwarete 'ga rerowiaara 'gã 'agera resaka. Wyra rapyawa 'wymũ 'gã 'upa. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gã imome'wau kwe pewara 'gã nupe rakue. Jejui 'ga nanẽ 'gã imome'wau kwe pewara 'gã nupe rakue nũ. A'eramũ ia'wre'ema 'gã 'gã apisau. ¹⁰ A'eramũ 'gã 'agera wafukaita Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ã pãjẽrete. Ene 'ã orejararetea. Ene 'ã eneresage. Mama'e a'jea etee 'ã eremome'u oree. A'eramũ ene e'eawer imũ etee futat mama'e apou— 'jau 'gã wafukaita 'upa 'ga upe. —Maranime te ore repyar ape? Maranime te ore apisarera 'gã erereko tywerete ore ree?— 'jau 'gã 'upa Jarejuwarete 'ga upe.

¹¹ A'eramũ 'ga amũ taity aparasiga monou 'gã nupe najuejue etee. Taity fukua poromũ. Otywer awi 'gã opoia rakue. A'eramũ 'gã taity aparasiga monou 'gã nupe, 'gã tywere'ema resaukaawamũ.

—Pe'je pejepytu'wau pejemogoyau ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe. —Tene 'gã iapisipawi ra'ne. Anure nipo ia'wre'ema 'gã pẽpytuna 'gã amũ apisi, Jejui 'ga rerowiaara 'gã apisi. Pẽ apisipaw ire te Janeruwarete 'ga pẽ nepyari— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹² Aipo 'e re karupa'mĩ 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mũ mopojo'oka jui nũ. A'erauwe wywa oyyita. Kwaiwete oyyita. Kwara ojemoypytunaipa. Taity ũna 'jawe akou. Jaya ojemomiraga wy 'jawe. ¹³ Jaytataa ototoka wywu 'ua. Sã'ã y'wa kyra wywruu ruramũ itotoga o'yw awi. Nan ototoka 'ua. ¹⁴ A'eramũ ywaga owoka ojemamana ka'arana jemamana 'jawe. Ywytyt, 'ypõ'õ. Mĩmera wapopenamũ awau ojepe'au wenaw awi. ¹⁵ A'eramũ wyw pewara 'gã juejue awau ajemima ita kwarã pype, itauu pyter ipe 'jau awau ajemima. 'Wyriat, 'wyriana'nĩ, jefaruu 'wyriat, ikaraemã kwai ma'e, ifuakat ma'e, akotee ma'e. Mĩmera 'gã juejue awau ajemima. 'Gã kyjea 'gã nerekou. ¹⁶ A'eramũ 'gã wafukaita itauu upe:

—Pe'je pejejua pejejemono'oga ore 'arimū ore mima 'wyrriararete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga wi. Karupa'mī 'jawewara 'ga imara'ne ore ree. A'eramū pēē ore au'jau ore a'gwau 'ga wi— 'jau nipo 'gā wafukaita itauu upe numiamū.

Wytyra upe nanē nipo 'gā aipo 'jau nū. A'ere nu'ari futari 'gā 'arimū.

¹⁷—'Awamū iwaēmi 'gā jane rereko tyweawa upe. Imara'ne 'gā jane ree. 'Awamū futat 'gā jane rereko tyweretei. Aw'ŷja sipo uag jupe?— 'jau 'gā wafukaita ajaupe.

7

Israeu 'ga juapyret

¹ A'ere je irūpāwē ywagipewara 'gā nesaka. Ywyu 'gā u'ama. Kwara poawa katy 'ga amū, kwara resaawa katy 'ga amū, iyse katy 'ga amū, iyse owajara katy ajepeja 'ga u'ama. 'Gā futat ywytu pyykara ajemogyau. Ywy pyaukare'ema jupe, 'y pyaukare'ema jupe, ka'a nanē ipyaukare'ema jupe nū. ² A'eramū je ajepeja ywagipewara 'ga resaka. Kwara poawa katy awi 'ga ruri ojeupia. Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā mojewakawa 'ga erekou opo pe. Okoeteete ma'e 'ga remiayuwa 'gā 'ga imojewaka aipo pyu. A'eramū imojewakawa rerekwara 'ga wafukaita opytuna 'gā nupe, irūpāwē ywagipewara 'gā nupe. “Pe'je pejewau ywy mote'aa. 'Yē'ēa nanē ki pēē imote'aa nū”, 'jau 'ga 'gā nupe. ³ A'eramū majepeja 'ga ywagipewara 'ga wafukaita 'gā nupe:

—Tene ra'ne. Pemote'ara'ne awi ywya. 'Yē'ē, 'yp. Mīmera pemote'ara'ne awi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Tene ki ore Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā mojewapawi ra'ne. 'Gā neapykaga toromojewapap ra'ne 'jau. A'eramū 'gā nesakawe, tekotee 'gā 'gā kwaapa: Kweramū Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā na'e, te'i 'gā 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴ Aipo 'e re 'ga 'gā pytuna mome'wau jee:

—Sētu kwarētai kwaturu miu 'gā Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā— 'jau 'ga jee. —Israeu juapyrera 'gā te 'ā ore oromojewak— 'jau 'ga imome'wau jee.

⁵ A'eramū 'ga 'jau jee nū:

—Tusi miu Juda 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Rupē 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Gade 'ga juapyrera 'gā.

⁶ Tusi miu Ase 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Nafitari 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Manase 'ga juapyrera 'gā.

⁷ Tusi miu Simeão 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Levi 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Isaka 'ga juapyrera 'gā.

⁸ Tusi miu Sepurō 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Jose 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Pējamī 'ga juapyrera 'gā—

'jau 'ga imome'wau jee.

Mytuna 'gā 'ga esaka

⁹ Aipo 'eramū je temā'jāu mytuna 'gā nee. Kwaiwete 'gā. Nomopjyrūmawa'uweri te ae 'gā. Tapy'ŷja 'wyrarete tesirūmer awi tee 'gā nuri ojopypepypeu. Ka'a tesirūmer ipewara 'gā nanē 'ut ojopypepypeu nū. 'Wyrriararete renawa rowase 'gā 'ua 'upa. Karupa'mī 'jawewara 'ga rowase nanē

'gã 'upa nũ. Taity aparasiga 'gã erekou. Pinowa 'gã imowawaka 'gã muorypa.

¹⁰ A'eramũ 'gã wafukaita 'gã muorypa.

—Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea.

'Ga 'ã wapyk 'ũina 'wyriararete renawa 'arimũ.

Karupa'mĩ 'jawewara 'ga retee ore katu'oka 'ũina.

A'eramũ ore 'gã muorypa—

'jau 'gã.

¹¹ A'e pype tekotee 'gã ajemogyau 'wyriararete renawa ywyri imamana. Ywagipewat, eae'yi ma'e, 'wyria'ri. Mímera 'gã ajemogyau iywyri imamana. Jarejuwarete 'ga renawa rowase ajatyka ma'e 'gã je'ega renupawe iywyri-wara 'gã juejue anuruka ywyu Jarejuwarete 'ga rowase. A'eramũ 'gã 'ga muorypa.

—Janeruwarete 'ga 'ã orejararetea.

¹² A'jea futat ki Jarejuwarete 'ga etee simuoryp.

'Ga te 'ã eteete ma'ea. 'Ga 'ã i'akwaap ma'ea.

'Ga 'ã mama'e amut janee. A'eramũ jane 'jau 'ga upe:

“Ene te 'ã eneresage oree”, 'jau jane 'ga upe mama'e are.

'Ga 'ã ore'wyriararetea. 'Ga 'ã pãjērete.

Namutat 'ga rekoi nakwaparimũ ete rũi—

'jau 'gã, Jarejuwarete 'ga mome'wau.

¹³ Aipo re 'wyria'ri 'ga amũ 'jau jee:

—Awỹja te taity aparasiga rerekwara? Mõ awi ajee 'gã nuri?— 'jau 'ga jee.

¹⁴ —Tee nũ'ũ. Ene te 'ã erekwaap— 'jau je 'ga upe.

A'eramũ 'ga 'jau jee nũ:

—'Gã 'gã weroko tywerete agawewi. A'etea 'gã nopoiri Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. Ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe, ojepirejukaa. Sã'ã kũjã taity poeja. Nan tee 'gã jepirejukari otywer awi karupa'mĩ 'jawewara 'ga ry pyu. ¹⁵ Ma'eramũ 'ã 'gã nuwi Jarejuwarete 'ga rowase wapykawarete 'arimũ 'ga renamũ. Wojere'emamũ futat 'gã 'upa 'ga muorypa. A'eramũ 'wyriararete renawa 'arimũ wapyk ma'e 'ga 'gã a'gwau mama'e tywer awi. 'Ga 'gã weroko— 'jau 'ga jee. ¹⁶⁻¹⁷ —Karupa'mĩ 'jawewara 'ga ako 'wyriararete renawa pyri. A'eramũ nipo 'ga ojejukau esage 'gã nee. Sã'ã wyra jara 'ga jejuka esagea weymaw are. Nan tee nipo 'ga jejuka esagei wemiayuwa 'gã nee. A'eramũ nipo ty'ara otywu'jawe'emamũ. Ni'yuweju'jawi 'gã. 'Ga 'gã weroo 'ywu'ywur ipe. Aipoa 'ya 'gã omogy namutamutat. Nitywi kwaraya 'gã nupe. Nipirakuwi 'gã peu— 'jau 'ga jee. —Janeruwarete 'ga nipo 'gã neaya amukag 'gã nea awi. A'eramũ 'ga ajaa'wau'jape'ema peu— 'jau 'ga jee.

8

Imogawa maapawera mopojo'okawam

¹ Aipo apo re karupa'mĩ 'jawewara 'ga imoga maapawa mopojo'oka jui. Aiporamũ 'arapiguua te futat ojeupa ywag ipe. Inãinãn etee te a'eramũ miamũ 'gã opika. ² A'eramũ je sete ywagipewara 'gã nesaka, Jarejuwarete 'ga rowasewara 'gã nesaka. A'eramũ 'ga amũ jumi'aranũũ monou 'gã nupe najuejue etee.

³ A'ere ajepeja ywagipewara 'ga jany kasiga rapya'wia rerua enafu'ama opo pe. Jany kasiga rapyawuua pyri 'ga enafu'ama. 'Wyriararete renawa rowase aipo jany kasiga rapyawuua reni. Jany kasiga rapya'wia ouru apopyrera. 'Ga amũ jany kasiga monou 'ga upe, kwaiwete. A'eramũ 'ga 'jau 'ga upe:

—Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gã oporogytau 'upa 'ga upe au'jeteramũ. Sã'ã ae jany kasiga rapyramũ watasimora. A'eramũ 'ã ikasiga okwasi'wasi'wau 'oga pype. Ikasiga 'ã awau ojeupia Janeruwarete 'ga upe. Nan tee futat 'ga remiayuwa 'gã porogyta oi ojeupia 'ga upe. A'eramũ ene jany kasiga rapyau. A'eramũ ikasiga ojeupia ojopypeu awau 'gã porogyta are 'ga upe— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramũ 'ga imonou jany kasiga rapyawuu 'arimũ iapyau. A'eramũ ikasiga awau ojeupia ojopypeu awau 'gã porogyta are 'ga upe. ⁵ A'eramũ wyagipewara 'ga tata pyyka iapyawuu 'ar awi. A'eramũ 'ga imonou imĩina iapyawu'w'i pype. A'eramũ 'ga imonou imomoa ywy are. Aipo aporamũ tupã awau u'aa, owerapa tupã werawa 'jawe ee. Ywya oyyita nanẽ nũ.

Jumi'aranũũa

⁶ A'eramũ jumi'aranũũ rerekwara 'gã jumi'aranũũ pyyka erajemogyau eromaenuna tenunewara 'ga oma'e py rapesaka.

⁷ A'eramũ tenunewara 'ga oma'e pyau. Ipy pyrauwe ama'na 'ua u'aa tataa reewe. Wy reewe 'jau 'ua u'aa ywy are. A'eramũ ywy ape awau ukaita myterajeu'iu etee. 'Yp, juop, worryworywamũ. Mĩmera futat ukaitapap.

⁸ A'erawara ajepeja 'ga jumi'aranũũ pyau nũ. Ipyrauwe je ywytyra 'jawewara ikajamũ resaka nũ. A'eramũ 'ga amũ ipyyka imonou imomoa 'yẽ'ẽ pype. ⁹ A'eramũ 'yẽ'ẽ ara awau ojemu'jaga wyramũ. Tyajeu'iu etee ojemu'jaga wyramũ, 'y ojemu'jaga wyramũ. Wyramũ ojemu'jag ma'e katy-wara 'gã opapapap wyra reewe futat. Yaruua we futat atepawamũ. Wyra tesirũmera opapap. Nitywi'i futari ako ma'e amũ.

¹⁰⁻¹¹ Aipo re ajepeja 'ga jumi'aranũũ pyau. Ipyrauwe jaytatauua mũ 'ua u'aa ywag awi. Yýga reny 'jawe 'ua u'aa. Aipoa jaytatauua u'aa 'ua 'yrete pype, 'ywu'ywura pype 'jau u'aa 'ua. A'e ry pyterimũ futat irowa kwasi'oi. Nitykuawi futari. Aipo jaytatauu rera irop ma'ea 'jau jupe. A'eramũ 'y moropa oje'jawe etee futat. Aipo 'y rykur ire itykuarera 'gã opapa kwaiwete.

¹² Aipo re ajepeja 'ga oma'ea jumi'aranũũ pyau. A'erawuwa kwara reny aoorreferamũ. Opyytunaiwuuramũ etee. Jay reny, jaytata reny 'jau. Kwara jerewypyrauwe kwara owepa. Ai'iwe tãmẽjẽ opoa nũ. Ppytunimũ nanẽ nũ. Ypyajeu'i jay reny owepa nũ, jaytata reny 'jau. Awau ku'em enuneu weny jesagamũ jaya nũ, jaytata reewe futat weny jesagamũ nũ.

¹³ A'eramũ je kwanũ 'jawewara resaka iwewe ekoramũ. Ywatewate owewiau akou. A'eramũ pe awi futat wafukaja mua:

—Muapyra 'gã wyagipewara 'gã nopyi we jumi'aranũũa. 'Gã ipy rauwe ywy pewara 'gã mama'e tywerete resaka. A'eramũ muapyt wẽjẽmĩ futat mama'ea'y ijesakare'emawe nũ. Aipoa te ia'wyre'emetea — 'jau kwanũ 'jawewara wafukaja mua.

9

¹ Aipo kwanũ 'jawewara 'e re ajepeja 'ga jumi'aranũũ pyi. A'eramũ je jaytata 'jawewara 'ga resaka. Ywag awi 'ua u'aa ywy pe. A'eramũ 'ga amũ saawi monou 'ga upe. Aipoa saawia ywy kwawukuu rawopytymo'wokawa ma'ea. Ywy ywy pe te aipo ywy kwawukuu oi. ² A'eramũ 'ga ywy kwawuku rawopytymawa mopoka jui. A'erawuwa tatasiga 'ua ù'jãu jui. Tatasigawiũwiũna te 'ut ù'jãu 'ara moyytunaipa. A'eramũ tatasiga kwara reny mowepa ywasiga 'jawe. ³ Tatasigawiũna rupi futat tukuruu 'jawewara 'ua ù'jãu. Tukuruua futat numiamũ. A'ere Janeruwarete 'ga te ifuaga monoi jupe, jawa'jyra 'jawe. ⁴ A'ere 'ga 'jau tukuruu 'jawewara upe:

—Pe'je pejewau kwe pe. Jeremimojewage'ema 'gã etee ki pekutuk— 'jau 'ga jupe. —'Ywa kasi pekutug ine, pemomaw ine. Juo'wia 'jau kasi pëë i'wau ne— 'jau 'ga jupe.

⁵ A'eramũ awau Janeruwarete 'ga remimojewage'ema 'gã kutuka 'gã mayrũmũ 'gã mogyau. Sã'ã jawa'jyra raya. Nan tee tukuruu 'jawewara 'gã mayrũmũ 'gã mogyau. A'ere 'gã nopawi futari ay upe. Sïku jaya moka'jama 'gã mayrũmũ 'gã mogyau. ⁶ Ay upe 'gã manũweramũ ajemogyau numiamũ. A'ere 'gã namanũa'uweri.

⁷ Aipoa tukuruu 'jawewara kawaruu 'jawe. Sã'ã kawaruu jara 'gã maruowajaaw ipe oo enune itajuaity pyu kawaruu roowa. Nan tee aipo tukuruu 'jawewara. A'ere aipoa tukuruu 'jawewara 'wyriara akagyrũ rerekoi. Ouru apopyrera aipoa akagyrũa. Tukuruu reakwara aereakwara 'jawe. ⁸ I'awa kũjã 'awa 'jawe. 'Åja 'miara rãja 'jawe. ⁹ Itajuaity rerekou opasi'a are. Owewiau. 'Ywa'yata 'jawe futat opyamuramũ owewiau. Sã'ã kawaruua 'ywa'yata renujãna maruowajaaw ipe. Nan ipyamua. ¹⁰ Jawa'jyra raja 'jawe wãja. Ipopiawa wai are futat. Aipoa opopiawa pyu ae mayrũmũ, Ku'jywa 'ga remimojewage'ema 'gã mayrũmũ. Sïku jay magwapa 'gã mayrũmũ 'gã mogyau. ¹¹ Tukuruu 'jawewara 'wyriara ywy kwawukuu pypewara 'wyriara nanë futat nũ. Judeu 'gã je'eg imũ era Apatõ. Grego 'gã je'eg imũ era Aporiãu 'jau. Aeje'eg imũ era mama'e mateepaara 'jau.

¹² Aiporamũ futat mama'eaya ojesaukaa 'gã nupe, kwanũ 'jawewara 'eawer imũ etee. A'ere mukũja nojesaukari we.

¹³⁻¹⁴ Aipoa re ajepeja 'ga ojumi'aranũ pyau nũ. A'erauwe 'ga amũ 'jau 'ga upe:

—Ere ewau epytuna 'gã faaro'woka. Peu futat irũpãwë 'gã nuwi ajekupyfaa Eufrates 'yrete pyri— 'jau 'ga 'ga upe, jumi'aranũ rerekwara 'ga upe.

Aipoa oje'eg ma'e 'ga u'ama jany kasiga rapyawa rapefã me. Aipoa ouru apopyrera te. A'ea 'upa Janeruwarete 'ga rowase.

¹⁵ A'eramũ 'ga awau 'gã kupyfaaro'woka. Owaëma irũpãwë ikupyfaripyra 'gã paruapisawa upe. A'eramũ Ku'jywa 'ga 'gã kupyfaaro'wogukaa ywy pewara 'gã apisawamũ. Akupyfaaro'wog ire irũpãwë 'gã 'jau ajaupe:

—Soo ywy pewara 'gã apisau 'gã pytuna jo'roka'i etee 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁶⁻¹⁷ A'erauwe je kawaruu resaka, jefaruu 'gã je esaka kawaruu 'arimũ 'gã nekoa. Kwaiwete 'gã. Tusëtu mijõis 'gã pytuna. A'eramũ je 'gã pyamu renupa. Jefaruu 'gã naitya itajuaitya etee te. 'Gã wereko opasi'a 'arimũ. 'Gã amũ ma'ea opiragayayramũ. 'Gã amũ ma'ea wowyayramũ, safira 'jawa 'jawe. 'Gã amũ ma'ea ojukyryayramũ, aipoa ësofyria 'jawa 'jawe. Kawaruua akaga 'miara akaga 'jawe. Ijuru awi tataa 'ua ù'jãu. Tata sig, itatata. Mïmera 'ua ù'jãu ijuru rupi. ¹⁸ Kwaiwete ywy pewara 'gã opapa kawaruu juru rupi 'ut ma'e pyu.

¹⁹ A'eramũ kawaruua 'gã apisau kwaiwete ojuru awi 'ut ma'e pyu. Owaja pyu nanë 'gã apisau nũ. Kawaruu raja moja akaga 'jawe. A'eramũ 'gã kutuka owaja pyu 'gã apisau.

²⁰ Aipoa iapisipyra 'gã opytunera 'gã nesaka agawewi. A'etea 'gã nopoiri futari otywer awi. Ni'arasigi 'gã ajemogyau otywer are. A'eramũ 'gã mama'eukwaawa etee imuorypa ajemogyau. Maira'me a'agawa nanë nũ 'gã imuorypa nũ. Ouru, prõsi, prãta, ita tee, 'yp. Mïmera 'gã ìapou omairamũ. A'ea te 'gã imuorypa ajemogyau. Aipoa 'gã maira nuesaga'uweri amũ. Nuataa'uweri ajemogyau. Nuenuwi agawewi mama'ea. A'etea 'gã amuoryp ekoete ajemogyau. ²¹ Nopoiri futari 'gã mama'e tywera apo awi. Nopoiri futari 'gã aparupisi awi. Nopoiri 'gã ajuee opãjãgaiw awi ajemogyau.

Nopoiri 'gā wemirekoe'em are oko awi, omene'em are oko awi. Mīmer awi 'gā nopoiri. Amunarū awi nanē opoire'ema nū. Kwaiwete agawewi 'gā 'gā apisi resagi. A'etea 'gā nopoiri futari mama'e tywera apo awi.

10

Ka'ara'nī'ā

¹ A'eramū je ywagipewara 'ga amū resaka nū. Ifuakat te aipo 'ga. Ywasiga pype 'ga 'ua ojypa. 'Ga aka'garimū je'ywa mū 'upa. 'Ga reakwa wenyramū kwara 'jawe futat. 'Ga retymakaga tupaa'mywa 'jawe. 'Ga retymakaga ojopy'wau werekoramū. Sā'ā 'yw ypiwera kaja tena. Nan futat 'ga retymakaga. ² Opo pe 'ga ka'ara'nī'ī jepyepka rerekou enafu'ama. Ojakwatawa katywara 'ga opy monou 'yē'ē pype imojypa. Ojau katywara 'ga opy nuga ywy 'arimū. ³ A'eramū 'ga waemamū u'ama. 'Miara 'jawe 'ga waemamū. 'Ga raemauwe, tupā afuramū 'ga upe, sete tupā afuramū. ⁴ Ifurauwe je 'jau tejeupe: “Akwasiat pa je ka'aran are kwy”, 'jau je tejeupe numiamū. A'ere 'ga amū oje'ega muri ywag awi jee:

—Erekwasiat kasi ee ne. Eremome'u kasi ne— 'jau 'ga jee.

⁵ A'erauwe 'yē'ē pype opyrug ma'e 'ga opo mowya, ojakwatawa katywara.

⁶ A'eramū 'ga oje'ega Ku'jywa 'ga remianuwamū. Ku'jywa 'ga Okoeteete ma'ea. 'Ga te 'ā mama'ea wapo etee rakue. Ywak, ywy, 'yē'ē. Mīmera 'ga 'ā iapou ipypewara reewe rakue. A'eramū 'ga remianuwamū ywagipewara 'ga 'jau:

⁷ —Ymā te Ku'jywa 'ga 'i oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue: “Jeremifutara 'ara rupi mama'ea jeapoi, je'eawer imū etee”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe rakue. 'Ga je'ega renupara 'gā weapyoe'emamū ee rakue. Nomo-jeapoukara'nei Ku'jywa 'ga. A'ere, 'awamū maapawa 'ga jumi'aranūū pyramū mama'ea jeypyru'gi Janeruwarete 'ga 'eawer imū— 'jau 'ga jee.

⁸ A'erauwe ywag awi oje'eg ma'e 'ga oje'egu'japa jee nū:

—Ere ewau ka'ara'nī'ī pypeka rekyita ywagipewara 'ga po awi— 'jau 'ga jee.

⁹ A'eramū je tewau 'ga pyri:

—Ka'ara'nī'ā emut jee— 'jau je 'ga upe.

A'eramū 'ga imua jee.

—Kweramū— 'jau 'ga jee. —Ere ipyyka i'wau. Enejuru pe akou nipo ē'ēnamū futat, eira 'jawe. A'ere nipo omokon ire, irowamū ene upe— 'jau 'ga jee.

¹⁰ A'eramū je ka'ara'nī'ī pyyka 'ga po awi. Ipyykawe je i'wau. Jejuru pe akou wē'ēnamū eira 'jawe futat. A'ere je omokon ire je mopy'amukai etee.

¹¹ A'erauwe Janeruwarete 'ga 'jau jee:

—Jeje'ega emome'uu'jap 'gā nupe. Ywy pewar are je je'egi. 'Gā 'wyriar are nanē je je'egi nū. Aipoa emome'uu'jap 'gā nupe— 'jau 'ga jee.

11

Mukūja 'ga je'ega mome'wara 'gā

¹ A'ere 'ga amū mama'e ra'agawyawa mua jee. Ywyrā 'jawe aipoa. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau jee:

—Ekwap jemogytaawa ra'agawyau. Jany kasiga rapyawa nanē ki ia'agawyau nū. Je muorypara 'gā emojopyrū, 'gā pytuna kwaapa— 'jau 'ga jee. ²—Jemogytaawa osoma te kasi ajee erea'agawy ne. Jemogytaawa osoma

je rerowiare'ema 'gã ma'ea futat. Kwarêtai tois je rerowiare'ema 'gã jemogyi peu jay magwapa, je'wyrarete pe futat, imote'aa— 'jau 'ga jee.*

A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau jee nũ:

³ —Teje'ega mome'wara 'gã, mukũja 'gã tomono kwe pe teje'ega mome'waukaa 'gã nupe 'jau. Saku tywera etee 'gã tuereko waityamũ u'arasiga resaukaawamũ 'jau. Ku'jywa 'ga rerowiare'ema 'gã tywer are mukũja 'gã 'arasigamũ akou. Kwarêtai tois jaya magwapa 'gã awau akou jeje'ega mome'wau— 'jau 'ga jee.

⁴ Aipo 'gã, 'ga je'ega mome'wara 'gã, oriweira 'ywa 'jawe. Tatarana renawa 'jawe 'gã nanẽ nũ. Ywy jara 'ga rowase 'gã 'ami. Tatarana reny 'jawe 'gã mama'e resaukaa ajaupe. ⁵ Kwaiwete 'gã 'jau:

—Sireko tywet 'gã 'jau— 'jau 'ga ajaupe.

A'ere 'gã juru awi tata ruri wereko tywearera 'gã apisau. ⁶ Jarejuwarete 'ga pãjẽa 'gã wereko. A'eramũ amunipo 'ã 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u pype ifutar ire amana mogyrukare'ema. 'Y mu'jaga amunipo 'ã wyramũ. Mama'e tyweramũ mojeapoukaru'jau'japa, amunipo 'ã 'gã ywy pewara 'gã nereko tyweru'jau'japa.

⁷ Ku'jywa 'ga je'ega mome'upaw ire nipo ja'waraiwa ruri. Ywy kwawukuu awi nipo ù'jãu 'gã nowajaa 'gã apisau. ⁸ A'eramũ nipo 'gã neumera 'upa 'gã 'wyrarete rukawõ'õ me. Ymã te peuwara 'gã mukũja 'gã jararete 'ga pokutugi 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywar are rakue. Aipoa oje'wyrarete pewara 'gã nupe 'gã 'jau: “Mama'e tywera 'gã wapo Sodom ipewara 'gã 'jawe. Egitu ywy pewara 'gã 'jawe 'gã 'gã nereko tyweri”, 'jau 'gã aipo 'wyrarete pewara upe. Aipo 'gã 'wyrarete pe Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã jukau.

⁹ Imuapyra 'ara rupi 'gã amã'jãu 'gã neumer are. Tapy'ÿja 'wyrarete tesirũmer awi tee 'gã nuri. Ka'a tesirũmer ipewara 'gã nanẽ 'ua ojopypepype nũ. Tesirũmerete 'gã 'ua amã'jãu 'gã nee.

—Peroo kasi inuga ita kwar ipe ne— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁰ A'eramũ ywy pewara 'gã worrywamũ 'gã neumer are. Oporoywera 'gã imonou ajaupe 'gã neumer are aku'iramũ.

—Jane rerẽko tywerete ako 'gã ai'i. A'ere 'ã 'gã manũi. 'Gã manũa esage janee— 'jau 'gã ajaupe.

¹¹ A'ere muapyt 'gã ser ire Janeruwarete 'ga 'gã moferapa opytuu nũ. A'eramũ 'gã afu'ama. 'Gã fu'amauwe 'gã fu'ama resakara 'gã okyjau kwaiwete 'gã nui. ¹² A'erauwe 'ga amũ oje'ega mua ywag awi oferap ma'e 'gã nupe:

—Pe'je pejejua pejejeupia— 'jau 'ga oje'ega mua 'gã nupe, imoferawipyrera 'gã nupe.

A'eramũ 'gã awau ojeupia ywasiga rupi. Ojee iporomutare'ema 'gã neape 'gã awau ojeupia 'gã nui. ¹³ 'Gã jeupirauwe ywya oyyita kwaiwete. A'eramũ kwaiwete 'oga u'aa.

Kwaiwete 'gã amanũmũ. Sete miu 'gã amanũmũ. A'ere sesẽta miu 'gã namanũi. A'eramũ 'gã 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ã pãjẽrete— 'jau 'gã 'ga upe, 'gã kÿjea 'gã nerekou.

¹⁴ Poromũ futat mama'eaya irũa ojesaukaa, kwanũ 'jawewara 'eawer imũ. A'ere nipo imuapyra niporomukui futari ojesaukaa nũ.

Jumi'aranũũ maapawet

¹⁵ Aipo re ywagipewara maapawa 'ga jumi'aranũũ pyau nũ. A'erauwe je ywagipewara 'gã je'ega renupa. Wafukajayau oje'ega mua:

* **11:2** Jerusarega upe 'gã 'jau Ku'jywa 'ga 'wyraretea 'jau. Peu futat judeu 'gã awau 'ga muorypa rakue. A'eramũ Ku'jywa 'ga 'jau jupe, Je'wyraretea, 'jau 'ga jupe.

—Janeruwarete 'ga 'ā 'ūina ywy pewara 'gā 'wyriarareteramū. Wemi-monofera 'ga nanē imogou 'wyriaramū ojeppyri nū. Nitywi futari 'gā je'ega renupare'ema 'ga amū. Ywy pewara 'gā juejue futat 'gā je'ega renupa. Ateepawe'emamū futat 'gā 'ūina 'wyriarareteramū— 'jau 'gā wafukaita.

¹⁶ A'erauwe 'wyria'ri 'gā wapyka wenupy'āu wāāpyramū Ku'jywa 'ga rowase, 'ga muorypawamū. Witi kwaturu 'gā, 'wyria'ria renawa 'arimū wapyk ma'e 'gā ajemogyau wāāpyramū 'ga muorypa.

¹⁷ “Ene 'ā pājērete, Kiapi'ni.

Ene 'ā Okoeteete ma'ea. Nitywi 'ga amū ene 'jawe.
 'Awamū 'ā ene 'wyriarareteramū e'ŷja ppyruga oree.
 A'eramū ore ene muorypa ee.

¹⁸ 'Awamū iwaēmi ene rerowiare'ema 'gā nereko tyweawa upe.

'Awamū futat 'gā nee emara'nea ereesaukat 'gā nupe.

A'eramū 'gā ajemogyau amara'neramū ene ree.

Amanū ma'efera 'gā nanē ene imoferapa imua ejowase.

Ejemiayuwa 'gā juejue nipo ene erua imogyau ejeppyri.

'Ene 'ā jeje'ega renupara. Aipoa esage jee.

A'eramū ene ejua 'au je pyri', 'jau nipo ene 'gā nupe.

Eje'ega mome'warera 'gā nupe, emuoryparera 'gā nupe.

Eje'ega renupare'ema 'gā nipo ene imonou muku ejewi.

Wereko tywera ojere'ema pype nipo 'gā awau a'eramū futat.

'Pēē 'ā jeje'ega nepeanuwi. A'eramū pēē pejewau muku je wi', 'jau nipo ene 'gā nupe",
 'jau 'gā ga upe.

¹⁹ A'e pype Janeruwarete 'ga mogytaawa rokvara ojeawopytymo'woka, ywaga pype 'ūi ma'ea rokvara ojeawopytymo'woka. A'eramū futat Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ita kwasiara ryrūa ojesaka. 'Okwara jeawopytymo'wogauwe tupā u'aa, aman aunuga, amana werawa, ywy moyyita, ama'na ototoka nanē kwaiwete nū. Mīmera ojeapou 'okwara ijewawopytymo'wogamū 'gā nupe.

12

Kūjā ēē tejuuranūū retee

¹ A'eramū je temopiryitawa mū resaka. Kūjā ēē mū ojesaukaa jee ywag ipe. Kūjāeteete ēē te. Eē resakawe je teporesagamū ēē ree te'ŷina. Eēreteyrūa kwara futat. Wapyka ēē 'ūina. Opya ēē imonou jay 'arimū inuga. Jaytataa mana enūina wakag are, akāmaawa 'jawe. Tusi jaytata renūina waka'garimū.

² Wa'yrayramū ēē 'ūina. A'eramū ēē 'ūina wa'yray upa waemamū.

³ A'erauwe mama'e mū ojesaukaa ywag ipe jee nū. Tejuuranūūa ojesaukaa jee. Piragūū ma'ea. A'eramū je teporesagamū ee. Kwaiwete iakaga. Sete tee iakaga. 'Wyriara akagyru'ti mogyau wakag are, najuejue etee. Teis asia.

⁴ Owaja pyu jaytataa pe'au ywag awi. Jaytata myterajeu'i etee ipe'apap owaja pyu. Ywy pe imonou imomopoa. A'eramū awau 'upa kūjā ēē rowase. Eē ra'yra 'ar are omaenuna 'upa. “T'arauwe ta'u ēē ra'yra 'jau kwy”, 'jau tejuuranūūa 'upa ojeupe. ⁵ A'ere ēē ra'yra 'ari ēē wi. Anure nipo ēē ra'yra 'ga 'ūina 'wyriaramū ywy pewara 'gā nupe. A'eramū ywy pewara 'gā juejue 'ga je'ega renupa. Oje'ega renupare'ema 'gā nipo 'ga erekou tyweaete. A'eramū aipo ēē ra'yra 'ga 'arauwe 'ga amū ēē ra'yra 'ga pyyka erawau Jarejuwarete 'ga upe, 'wyriararete renawa 'arimū 'ga renamū. ⁶ A'eramū kūjā ēē awau ujāna oka'jama jui. Amunawe'em ipe ēē awau ojeupe Jarejuwarete 'ga reminuger ipe. Peu futat 'gā ojejukau ēē ree, kwarētai tois jay magwapa.

⁷ A'eramū ywagipewara 'gā tejuuranūū rowajaa. Migeu 'ga ywagipewara 'gā 'wyrriara. A'eramū Migeu 'ga wemiayuwa 'gā nerawau tejuuranūū rowajaa, emiyayuwa reewe. Ywag ipe futat 'gā juowajari. ⁸⁻⁹ A'eramū Migeu 'ga wemiayuwa 'gā netee tejuuranūū fuakara apyraapa emiyayuwa reewe. A'eramū Janeruwarete 'ga tejuuranūū mū'jāukaa ywag awi, emiyayuwa reewe. Nopytaa'uweri ywag ipe. Ymā te tejuuranūū jesaukari mojamū rakue. Aipo mama'eukwaawa 'wyrriara futat. Eraretea Satanasi. A'ea ae moryteeara futat. Ywy pe Migeu 'ga imonou imū'jāu ywag awi.

—Pejeywt kasi ne— 'jau 'ga jupe.

¹⁰ A'erauwe 'ga amū oje'ega mua ywag awi:

—Uēm futat tejuuranūū ywag awi. Wojere'emamū janerewirera 'jawewara kwaukaa akou Janeruwarete 'ga upe rai'i. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga imonoi imuēma ywag awi. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā katu'okapap mama'e tywer awi. Opājēa resaukaa janee. A'eramū 'ga 'ā ajemogou 'wyrriarareteramū wemimonofera 'ga reewe janee. 'Ga 'ā werowiaara 'gā kwaukaara muēmukaa ywag awi. Janerewirera 'jawewara 'gā kwau Janeruwarete 'ga upe akou. Wojere'emamū 'gā kwau Janeruwarete 'ga upe. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga imuēmukari ywag awi— 'jau 'ga oje'ega mua ywag awi.

¹¹ —Janerewirera 'gā okyjawe'em amanū awi. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerowiar awi opoire'ema. “Karupa'mi 'jawewara 'ga owya weko'wogukat janetywera moiawamū jane wi” 'e renupawe 'gā erowiaa ajemogyau. A'eramū 'gā nanē mama'eukwaawa 'wyrriara pājē mateepapa nū.

¹² A'eramū ywaga aku'iramū, ywagipewara 'gā neewe. Janeruwarete 'ga mama'eukwaawa 'wyrriara amuēmukat ywag awi. A'eramū ki pēē pejeku'iramū ee. A'ere ywy poria'y'iramū, 'yē'ē reewe. Jupe mama'eukwaawa 'wyrriara oi ojypa. Amara'neramū akou. “Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga je monoi tata pe” 'e kwaapa akou numiamū. “A'eramū je Ināinān etee te je ae rereko tyweri” 'e kwaapa akou.

¹³ Ywag awi ojypa ypy we tejuuranūūa kūjā ēē rerekou tyweaete, ta'y'ra ma'efera ēē rerekou tyweaete. “Areko tywet pa je ēē kwy”, 'jau ojeupe numiamū. ¹⁴ A'eramū Janeruwarete 'ga kwanūū jywafera monou ēē upe, amunawe'em ipe ēē wewiawamū, ēē ree jejukaaw ipe. “Peu futat nipo wā je a'gui tejuuranūū awi re'ā”, 'jau ēē ojeupe. Kwarētai tois jay magwapa ēē opytau peu akou. ¹⁵ A'eramū tejuuranūūa 'y mua imuna ojuru awi. “Taupit ēē 'y pyu 'jau kwy”, 'jau ojeupe numiamū. 'Yrete 'jawe imua imuna ojuru awi ēē rupiawamū numiamū. ¹⁶ A'ere Janeruwarete 'ga ēē poari. A'eramū Janeruwarete 'ga ywy mowoka tejuuranūū juru awi 'ut ma'efera upe. A'eramū 'ya awau ojejagamap iwoga rupi etee ēē wi. ¹⁷⁻¹⁸ A'eramū tejuuranūūa amara'neramū akou kūjā ēē ree. A'eramū awau ēē pytuna 'gā nowajaa. Eē pytuna 'gā Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gā, Jejui Kristu 'ga je'ega rerowiaara 'gā nanē nū. A'eramū 'gā nowajaa awau. A'eramū tejuuranūūa awau opytau u'ama 'yisiga pype.

13

Mukūja ja'waraiip

¹ A'ere je ja'waraiwa resaka nū. 'Yē'ē awi iēma resaka. Sete iakaga. Teis asīa. 'Wyrriara akagyru'tī erekou asī are, najuejue etee. Teis 'wyrriara akagyru'tīa. Iakaga jwaga Janeruwarete 'ga kurawa rerekou wakag are. ² Ja'wapinima 'jawe aipo ja'waraiwa. Ipya ursu 'jawa py 'jawe futat. Leāo 'jawe ijurua. A'ere tejuuranūūa imogoi 'wyrriaramū ojeypyri. Opājē mua jupe.

A'eramū wyy pewara 'gā najuejue etee ije'ega renupa. ³ Aipo ja'waraiwa akaga mū waiwamū. A'eramū amanūmū werewi jupe. A'ere ikā'ēi jui nū. A'eramū wapikutukawera porera etee erekou. A'eramū wyy pewara 'gā juejue amā'jāu iporer are.

—Kuu. Namanūi jupe ra'e nū— 'jau 'gā ja'waraiwa apikutukawera porera resag ire.

A'eramū 'gā ja'waraiwa rerowiaa ije'ega renupa. ⁴ Tejuuranūa ja'waraiwa mogou ajuru irūnamū. A'eramū wyy pewara 'gā juejue tejuuranū muorypa nanē nū. Ja'waraiwa nanē 'gā imuorypa nū.

—Nitywi 'gā amū ja'waraiwa 'jawe, ipājē apyraapa— 'jau 'gā ajaupe. —Nitywi futari iowajara 'ga amū. Nitywi futari imomapara 'gā amū— 'jau 'gā amū ajaupe.

⁵ Janeruwarete 'ga ojekurawukaa ja'waraiwa upe. Kwarētai tois jaya magwapa im'jjukaa 'wyrriaramū wyy pewara 'gā nupe.

A'eramū ja'waraiwa oje'ega:

—Je pājērete. Je Pēnuwarete 'ga aapyraap— 'jau futatee 'ūina, ojerowiaa ojee.

A'ere o'meramū te 'i.

⁶ A'eramū Janeruwarete 'ga kurapa 'ūina. Mama'e tywera 'jau 'ūina 'ga kurapa. Mama'e tywera te 'jau 'ūina Jarejuwarete 'ga rupawa upe. Ywag ipe ako ma'e 'gā nupe juejue nanē 'jau 'ūina nū. Mīmera upe mama'e tywera 'jau 'ūina. ⁷ Ku'jywa 'ga wemiayuwa 'gā nereko tywerukaa ja'waraiwa upe. A'eramū 'gā nowajaa, 'gā nereko tyweaete okwapa 'gā 'arimū. A'eramū wyy pewara 'gā nupe juejue ja'waraiwa 'ūina 'wyrriaramū. Tapy'jja 'wyrarete tesirūmer ipewat, ka'a tesirūmer ipewat. Mīmera 'gā nupe ja'waraiwa 'ūina 'wyrriaramū. ⁸ Wyy pewara 'gā ja'waraiwa muorypa. A'ere 'gā amū namuorywi ja'waraiwa. Wyy apoe'ewe Ku'jywa 'ga 'gā amū nera kwasiaa ka'aran are rakue, karupa'mī 'jawewara 'ga ka'aran are rakue. Karupa'mī 'jawewara 'ga ojejukaukaa werowiare'ema 'gā nupe ikue. A'eramū 'ga werowiaara 'gā mogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi. Aipo 'gā nera ojekwasiaa 'ga ka'aran are rakue. A'eramū aipo 'gā ja'waraiwa muorype'ema. 'Ga ka'aran are ijekwasiare'ema 'gā etee ja'waraiwa amuoryp.

⁹ Mama'ea tomome'u pē nupe 'jau. Ee iporokwaawiwet ma'eramū pēē pejeapyakau ee. ¹⁰ Ifaripyrama 'gā nipo oje'faa futat. Jyuu pyu iapisipyrama 'gā nipo 'gā iapisau futat jyuu pyu. A'eramū Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā ga ree etee ojemogypyka ajemogyau. 'Gā 'gā nereko tyweaete agawewi. A'etea 'gā 'ga ree etee futat ojemogypyk.

¹¹ Poje je ja'waraiwa mū resaka nū. Wyy awi 'ua uēma. Mukūja wasi rerekou, karupa'mī rasī 'jawe futat. Ije'ega wapefuramū tejuuranū je'ega 'jawe. ¹² A'eramū 'yē'ē awi 'ut ma'efera imogou opoirūnamū. A'eramū 'yē'ē awi 'ut ma'efera reape wyy awi 'ut ma'efera 'ūina 'wyrriaramū wyy pewara 'gā nupe. A'eramū wyy awi 'ut ma'ea 'yē'ē awi 'ut ma'e muorywukaa wyy pewara 'gā nupe najuejue etee. “'Yē'ē awi 'ut ma'ea amanū werewi. A'ere iferawi etee nū. A'eramū pēē imuorypa najuejue etee”, 'jau wyy awi 'ut ma'efera 'gā nupe. ¹³ A'eramū wyy awi 'ut ma'efera aeremiapoe'ema apou. Tataa miāmū imua etyka ywag awi wyy pe. Wyy pewara 'gā neape futat imurukaa. ¹⁴ Wemiapofera apou 'yē'ē awi 'ut ma'efera reape. A'eramū wyy pewara 'gā moryteeu. Wemiapofer are 'gā moryteeu 'gā mogyau.

—Pe'je ita apou 'yē'ē awi 'ut ma'efera ra'agawamū. Jyuu pyu ijukau werewi. A'ere iferawi. A'eramū pēē ia'agawa apou ipojeupawamū— 'jau wyy pewara 'gā nupe.

15 Ia'agawa apopawauwe Ku'jywa 'ga imogoukaa ywy awi 'ut ma'efera upe. Opytu mujāna ia'agawa rupi. A'eramū ojeptyuekyita oje'ega. A'eramū omuorypare'ema 'gā apisau. 16-17 “Ywy pewara 'gā juejue 'yē'ē awi 'ut ma'efera remiayuwa. Tomojewak 'gā 'jau kwy”, 'jau ywy awi 'ut ma'efera ojeupe. A'eramū 'yē'ē awi 'ut ma'efera rera kwasiarukaa ywy pewara 'gā po are, 'gā jakwatawa katywar are ikwasiarukaa. 'Gā neapykag are 'jau era kwasiarukaa. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nee, ikaraemāe'ema 'gā nee, kūima'eeteete 'gā nee, akotee ma'e 'gā nee. Mīmera 'gā nee era kwasiarukaa. Era kwasiare'ema numeru etee inuga 'gā nee. Ijewage'ema 'gā namuri mama'ea. Nome'ega'uweri mama'ea 'jau.

18 Pe'je pejejea'aramū aipo are. Ee pejejea'aramū nipo numeru are pēneapyo. 'Yē'ē awi 'ut ma'efera numerua aema'ea futat, 666.

14

Jarejuwarete 'ga upe 'gā maraka'ag

1 Aipo resag ire je temā'jāu ee nū. Poje karupa'mī 'jawewara 'ga u'ama wyytyra apyte'rarimū, Siāo 'jawa apyte'rarimū. 'Ga pyri kwaiwete 'gā aje-mogyau. Sētu kwarētai kwaturu miu 'gā ajemogyau Siāo 'jawa apyte'rarimū 'ga pyri. Karupa'mī 'jawewara rera ojekwasiaa 'gā neapykag are rakue, 'ga ruwa 'ga rera nanē ojekwasiaa ee rakue nū. 2 A'erauwe je 'ga amū je'ega renupa nū. Ywag awi 'ga oje'ega mua jee. Sā'ā ytuu pyamua. Nan 'ga oje'ega mua jee. Tupā 'jawe 'ga imua jee. A'ere esageramū futat 'ga je'ega. Maraka 'jawe futat, harpa 'jawa 'jawe futat esageramū. 3 A'eramū 'ga rera rerekwara 'gā amaraka'aga 'upa 'ga upe. 'Wyriararete renawa rowase 'gā 'upa maraka yau ra'aga. Irūpāwē eae'yi ma'e, 'wyrīa'ri. Mīmera 'gā nowase sētu kwarētai kwaturu miu 'gā nuwi amaraka'aga 'ga upe. Jarejuwarete 'ga remikatu'ogera 'gā etee te amaraka'aga 'upa 'ga upe. Jejuu 'ga 'ā owy weko'wogukat 'gā tywera mepyawamū rakue, 'gā mogyau wemiayuwamū rakue. Aipo are 'gā amaraka'aga 'upa. Okatu'okawer are 'gā 'ga muorypa. A'eramū ikatu'ogipyrrera 'gā etee te ojemu'jau ee, aipo maraka ra'aga 'ga upe.

4 Aipoa maraka ra'agara 'gā nuapoi futari mama'e tywera. Namuorywi 'gā maira'me a'agawa. Jarejuwarete 'ga etee te 'gā amuoryp. Nokoi futari 'gā wemirekoe'em are 'jau. Karupa'mī 'jawewara 'ga je'ega 'gā wenup katu katu ajemogyau. Ojemujat 'gā 'ga ree. Janeruwarete 'ga 'gā mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui rakue.

—Tamogy 'gā tejemiayuwamū 'jau, karupa'mī 'jawewara 'ga remi-ayuwamū 'jau kwy— 'jau Janeruwarete 'ga, 'gā mū'jāu ojee rakue.

5 'Gā ni'mei futari. Nuapoi futari 'gā mama'e tywera.

Muapya ywagipewara 'gā

6 Poje je ywagipewara 'ga amū resaka. Ywate katu 'ga owewiau akou. Morogyta esage mome'wau 'ga awau. Aipoa morogyta esagea nateepawi futari. Ywy pewara 'gā nupe 'ga oi imome'wau 'gā moymoyka. Tapy'ŷja 'wyrarete tesirūmer ipewat, ka'a tesirūmer ipewat. Mīmera 'gā nupe 'ga awau imome'wau. 7 A'eramū 'ga wafukaita oje'ega mua ywy pewara 'gā nupe:

—Pejejuwarete 'ga ki pepojeup. Ene te 'ā eneresage oree ekou, pe'je ki 'ga upe. 'Awamū iwaēmi wemiayuwa 'gā nui ae mojo'okawa upe. 'Awamū futat 'ga oje'ega renupare'ema 'gā mojo'ogi oje'ega renupara 'gā nui. “Nepeenuwi futari jeje'ega. A'eramū pēē pejejore'ema je pyri. Tata pe pekwap”, e'i 'ga 'awamū futat oje'ega renupare'emamū 'gā nupe. Oje'ega renuparera 'gā nupe etee te 'ga 'i: Pe'je pejejua pejejemogyau je pyri. Jeje'ega peenup katu katu. Mama'e apoarera 'ga etee te 'ā pemuoryp. 'Ga te 'ā ywaga wapo rakue.

Ywy, 'yē'ē, 'ywu'ywut. Mīmera 'ga 'ā iapou rakue. A'eramū 'ā pēē 'ga etee imuorypa— 'jau 'ga wafukaita ywy pewara 'gā nupe.

⁸A'ere ajepeja ywagipewara awau owewiau 'ga rewiri nū. Aipo 'ga 'jau: —'Gā 'wyraretea nipo 'gā wetyk futat, Papironi 'jawa. Aipoa amunaw ipewara 'gā oporomotyweramū ajuee. "Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri", 'jau 'gā ajaupe. Sā'ā kawīajaiwa 'wara 'gā juenūja kawīajaiwa 'uukara ajaupe. Nan futat aipo amunaw ipewara 'gā. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā 'wyrarete mateepapa 'gā neewe futat— 'jau 'ga owewiau awau oje'ega.

⁹⁻¹⁰Poje ajepeja ywagipewara 'ga awau 'gā newiri wafukaita nū: —'Yē'ē awi 'ut ma'efera muoryparera 'gā, ia'agawera muoryparera 'gā neewe ojemote'aa Ku'jywa 'ga upe. 'Yē'ē awi 'ut ma'efera rera 'ga okwasiarukak ojee. Opo are ikwasiarukare'ema weapyk are ikwasiarukaa. Weapykag are ikwasiarukare'ema opo are ikwasiarukaa. Aipo 'gā ite'at futat Ku'jywa 'ga upe. A'eramū Ku'jywa 'ga amara'neramū 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā monou 'gā nereko tyweawa tata pype, itatata pype, ēsōfyri 'jawa pype. Aipo ēsōfyri 'jawa jutayyga 'jawe. Nowewi futari aipoa tata. Ateepawe'emamū futat ae wi. A'eramū 'ga 'gā monou peu futat 'gā nereko tyweawa pype. Ywagipewara 'gā nowase nipo 'gā mayrūmū. Karupa'mī 'jawewara 'ga rowase nanē nipo 'gā mayrūmū nū. ¹¹Tatasiga awau nipo au'jeteramū futat ojeupia. Nowewi'i futari. Wojere'emamū futat 'yē'ē awi 'ut ma'efera muoryparera 'gā mayrū 'gā nerekou. Era rerekwara 'gā nanē 'gā mayrūmū ojere'ema futat— 'jau ywagipewara 'ga awau wafukaita 'gā nupe.

¹²A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga remiyuwamū 'ga je'ega renupa katu katu. Jeju 'ga nanē erowiaa nū.

¹³A'ere je 'ga amū je'ega renuwi. Ywag awi 'ga oje'ega muri jee. —Jeje'ega ekwasiat ekou ka'aran are — 'jau 'ga jee. —Jarejuwarete 'ga rerowiaara 'gā amū nipo ojejukaukat 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. Nopoiri futari 'gā 'ga rerowiar awi. A'eramū 'ga rerowiare'ema 'gā 'gā apisau futat. A'ere aipo 'gā nekōējamū ajemogyau— 'jau 'ga jee. —A'ea ekwasiat ka'aran are— 'jau 'ga jee.

A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau jee: —A'jea futat aipoa. Oporowyky te 'gā 'ā ajemogyau Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'awamū 'gā pytu'ui oporowyky awi. Anure nipo Ku'jywa 'ga 'gā mepyi ojeupe 'gā porowykyawer are— 'jau 'ga 'Agesagea jee.

Werowiaare'ema 'gā nereko tyweawam

¹⁴A'eramū je temā'jāu ee nū. Poje je 'ga amū resaka. Kūima'e 'jawewara 'ga je esaka. Ywasiga 'arimū 'ga apygi 'ūina. 'Wyriara akagyruā 'ga erekou waka'garimū. Aipoa ouru apopyrera te. Jyaparuu aimea 'ga enūina opo pe. ¹⁵A'erauwe majepeja 'ga ywagipewara 'ga 'ua uēma Janeruwarete 'ga mogytaaw awi. Wafukaita 'ua uēma.

—Ekwap ywy pewara 'gā nesaka. Sā'ā ae ko pypiara isinigamū imonoga. Nan tee futat ekwap Ku'jywa 'ga je'ega renupare'ema 'gā momapa. Ku'jywa 'ga je'ega renupare'ema 'gā apisawa upe iwaēmi. A'eramū ene ewau 'gā momapa— 'jau 'ga 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'ga upe. ¹⁶A'eramū 'ga awau 'ga je'ega renupare'ema 'gā momapa. Ywasiga 'arimū wapyk ma'e 'ga awau 'gā momapa.

¹⁷A'erauwe majepeja 'ga ywagipewara 'ga 'ua uēma Janeruwarete 'ga mogytaaw awi. Jyaparuu aimea 'ga nanē erua nū.

¹⁸A'erauwe majepeja 'ga ywagipewara 'ga 'ua jany kasiga rapyaw awi nū. Aipo 'ga tata rerekwara 'ga wafukaita jyaparuu aime rerekwara 'ga upe:

—Ekwap ywy pewara 'gã nesaka. Sã'ã ae y'wa'aa monooga imomoa y'wa pykawa pype. A'eramũ 'ã ae y'wa pikau. Nan tee futat ekwap Ku'jywa 'ga je'ega renupare'ema 'gã nerekou tyweaete. Ku'jywa 'ga imara'ne 'gã nee—'jau 'ga 'ga upe.

¹⁹ A'eramũ 'ga awau 'gã apisau. ²⁰ Y'wa pikara 'jawe te 'gã nya. Iapisipyrera 'gã ny awau kwe pe 'yatawuu 'jawe. 'Y'jawe futat awau wypojugamũ tresêtu kilometro 'gã ny oi aepasi'a ajeu te ikwawi 'gã ny rypya.

15

Aea'wyre'ema 'gã nereko tyweat

¹ Poje je mama'e mũ resaka nũ. Aipoa je mopiryyita. Irãã'ã sete wyagipewara 'gã nuwamũ Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gã nereko tywera 'gã. Anurenure'i nipo 'gã 'gã nereko tywerete. Aipo teepaw ire 'gã 'gã nerekou tyweru'jape'ema nũ. Teepap futat. 'Gã nerekoa resag ire nipo esakara 'gã te'i 'jau: A'jea futat. Imara'ne futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'ema 'gã nee, te'i 'gã 'gã nesag ire 'jau.

² A'eramũ je temã'jãu nũ. Ypiauu je esaka. Werawerawuu 'jawe. Oje-sagete ma'ea. Tata are ojopype ma'ea. Aipo ypiauu 'arimũ 'gã kwaiwete 'upa, 'ye'e awi 'ut ma'e renupare'ema 'gã 'upa. Ia'agawa nanê 'gã imuorype'ema nũ. Era nanê 'gã ikwasiarukare'ema weapykag are. Aipo 'gã 'upa ypiauu 'arimũ. Janeruwarete 'ga maraka apoawa monou 'gã nupe rai'i, harpa 'jawa monou 'gã nupe rai'i. A'eramũ 'gã aipo renafu'ama, maraka apou ipyu.

³ Amaraka'aga 'gã 'upa. Ymã te Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gã nenũ'ëukari Egitu ywy awi Moisesi 'ga upe rakue. Aipo are 'gã amaraka'aga 'upa. A'ere karupa'mũ 'jawewara 'ga jejukaukari 'gã nupe rakue. Aetywera moiawamũ 'ga jejukaukari 'gã nupe rakue. Aipo are nanê 'gã amaraka'aga 'upa.

“Ène te 'ã Orejararetea, Kiapi'ni.

Ene te 'ã pãjêretea tekotee 'gã apyraapa.

Ene te 'ã Oreruwaretea.

Ene te 'ã aeremiapoe'ema ereapo ekou.

Erejejuka esage 'ã ore ree.

Nereapoi 'ã mama'e tywera.

Ene 'ã ywy pewaramũ ore'wyriararetea.

⁴ Nitywi 'ga amũ ene muorypare'ema 'gã.

Ore te 'ã najuejue etee ene muorypara.

Ene te 'ã eneresage oree, 'jau 'ã ore enee jepi.

Ene etee te 'ã eneresage. Nitywi 'ga amũ ene 'jawe.

Amunawa tesirũmerete awi nipo 'gã nuri ajatykau ene muorypa, eneremi-
apofera mome'wau ajaupe.

Ejemiapofera ereapo ae reape futat.

A'eramũ 'gã imomê'wau ajaupe”,

'jau 'gã amaraka'aga 'ga upe.

⁵ 'Gã maraka'ãmaw ire je temã'jãu ywag are nũ. Janeruwarete 'ga moytaawa je aesak. Imy'jamy'jap te Janeruwarete 'ga rupawa. Ojeawopytymo'woka 'ũina jee. ⁶ Pe awi Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gã nereko tywera 'gã 'ua uẽma. 'Gã naitya waparasiagamũ. Wenyfugamũ 'gã naitya. 'Gã pasi'a 'arimũ imotypawa okwapa. Ouru apopyrera 'gã naity motypawa. ⁷ A'eramũ eae'yi ma'e 'ga amũ y'a monou Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gã nereko tywera 'gã nupe juejue 'gã moyka. 'Y'a ouru apopyrera. Aipoa itay'a pype 'gã Janeruwarete 'ga mara'ne monou imatyneema wyagipewara 'gã nupe. Okoeteete ma'e 'ga mara'nea 'gã

imonou 'gā nupe. ⁸ Poje tatasiga 'jawewara 'ua Janeruwarete 'ga wi, 'ga renyfug awi 'ua. Pājērete 'ga wi 'ua. A'eramū aipo tatasiga 'jawewara Janeruwarete 'ga mogytaawa matyneema. Nosea'uweri 'gā amū 'ga mogytaawa pype. Ae a'wyre'ema 'gā nereko tywera teepaw ire etee 'gā osou'japa 'ga mogytaaw ipe.

16

Janeruwarete 'ga mara'nea

¹ A'erauwe 'ga amū oje'ega sete ywagipewara 'gā nupe. Janeruwarete 'ga mogytaaw awi 'ga oje'ega mua 'gā nupe:

—Pe'je pejewau Jarejuwarete 'ga mara'ne reko'woka itay'a awi ywy are— 'jau 'ga 'gā nupe.

² A'erauwe majepeja 'ga awau eko'woka ywy are. A'erauwe mirurua opopoa 'yē'ē awi 'ut ma'efera rera rerekwara 'gā nee, ia'agawa muoryparera 'gā nee 'jau opopoa. Aipoa mirurua ayay te.

³ Aipo reko'wog ppyrauwe ajepeja 'ga oma'e mojerepa imonou 'yē'ē me nū. A'erauwe 'yē'ēa ojemu'jaga wyramū, teumera wy 'jawe ojemu'jaga. A'eramū 'yē'ē pypewara juejue opapa.

⁴ Aipo 'ga oma'e reko'wog ppyrauwe ajepeja 'ga oma'e reko'woka nū. 'Yrete pype nū, 'ywu'ywura pype 'jau 'ga oma'e monou eko'woka. A'erauwe 'ya ojemu'jaga wyramū. ⁵ A'erauwe 'ga oy'a mojerew ire 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage oree— 'jau 'ga 'ga upe. —Mama'e tywera nereapo ekoetei. Mama'e tywera apoara 'gā etee 'ā erereko tywerete. Ene te 'ā ereko ete rakue. 'Awamū nanē 'ā ekou nū— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. ⁶ —Ywy pewara 'gā 'ā eneremiayuwa 'gā wapisi, 'gā ny reko'woka, eneje'ega mome'wara 'gā nanē iapisau rakue nū. Ma'eramū 'ā 'ya wyramū eremu'jag 'gā nemitykuramū eje'ega mome'wara 'gā nepyaa— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe.

⁷ A'erauwe wyra rapyawa pyri afu'am ma'e 'ga je'egi nū:

—Ene te 'ā Oreruwaretea, Kiapi'nī— 'jau 'ga 'ga upe. —Ene te 'ā pājērete. Mama'e a'jea etee 'ā ene iapou. A'eramū ene eje'ega renupare'ema 'gā nereko tyweretea wesageramū futat— 'jau 'ga 'ga upe.

⁸ A'erauwe ajepeja ywagipewara 'ga itay'a mojerepa kwar are. Ae rapyaukaa kwara upe. Tata pyu kwara ae rapyau. ⁹ A'eramū kwara tata monou ae rapyau. A'eramū kwara remiapyfera 'gā Janeruwarete 'ga kurapa.

—Ene sare te 'ā mama'e tywera eremut oree— 'jau tata remiapyfera 'gā Janeruwarete 'ga upe, 'ga kurapa.

A'ere 'gā nopoiri futari otywer awi. Ni'arasigi futari 'gā otywer are. A'eramū 'gā aku'iramū etee ajemogyau. “Ene te 'ā pājērete. Je katu'og ape”, 'jawe'em 'gā Janeruwarete 'ga upe.

¹⁰ A'erauwe ajepeja 'ga itay'a mojerepa 'yē'ē awi 'ut ma'e renaw are nū. A'erauwe opytunaiwamū jupe, emiayuwa 'gā nupe 'jau. Ay upe waemamū ajemogyau. ¹¹ A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga kurapa ay rerekou, opirakuwa ray rerekou, opiruru raya nanē 'gā erekou nū. Ywaga jara 'ga 'gā ikurapa wereko tyweramū. A'etea 'gā nopoiri futari mama'e tywera apo awi.

¹² A'eramū ajepeja ywagipewara 'ga itay'a mojerepa nū, ajepeja 'yrete mū ree nū, Eufrates ty are 'ga eko'woka. A'eramū otypawamū 'gā naperamū. Aipo pe rupi 'wyriara 'gā amū nuri kwara poawa katy awi. ¹³ A'eramū je māmā'eukwaawa 'wyriara remiayuwa resaka. Muapyra je esaka. Majepeja 'ua uēma tejuuranū juru awi. Ajepeja 'ua uēma 'yē'ē awi 'ut ma'efera juru

awi. Ajepeja 'ua uēma 'yē'ē awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara juru awi. Ju'i 'jawewara 'ua ū'jāu jui. ¹⁴ Aipo ju'i 'jawewara ū'ē re awau aeremiapoe'ema apou ae rowase. Awau oporogytau ywy pewara 'gā 'wyrriara 'gā nupe:

—Pe'je pejejua Ku'jywa 'ga rowajaa. Pejejemaiyuwa 'gā nerua 'ga rowajaa — 'jau awau 'gā nupe.

A'eramū Janeruwarete 'ga ojee iporomutare'ema 'gā majatykaukaa oje-owajarukaa 'gā nupe.

¹⁵ Poje Jejui 'ga 'jau:

—Anurenurē'i nipo je oi, muna'ywa 'jawe. Nepekwaawi muna'ywa rura. Nan tee futat nepekwaawi jeruawa. Aku'iramū futat je rapesakara 'gā ajemogyau. Sā'ā 'ga amū rapesakara 'gā sere'ema futat. Nomosogi waitya. Nan tee je rapesakaramū pēē nepejenosī pejejueape aitye'ema 'jawe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶ A'eramū ju'i 'jawewara ywy pewara 'gā 'wyrriara majatykau 'gā nemiayua 'gā neewe. Jū me 'gā majatykau. Epyreu 'gā je'eg imū 'gā 'jau Arimagetō 'jau 'gā aipo jū upe.

¹⁷ A'erauwe ywagipewara 'ga maapawera 'ga oy'a mojerapa ywytu are. A'erauwe 'ga amū oje'ega afukaja mua Janeruwarete 'ga mogytaaw awi:

—'Awamū futat Ku'jywa 'ga amara'ne resaukapawi— 'jau 'ga wafukaja mua, 'wyrriarete renow awi oje'ega mua.

¹⁸ A'erauwe tupā u'aa ywy pe. Aman aunuga 'jawe 'jau. Ywya oyyita kwaiwete. Wapopyramū ako ywya noyyi i'jawe rakue. ¹⁹ Janeruwarete 'ga wea'aramū 'gā nemiapofer are, 'gā 'wyrarete pypewara 'gā nemiapofer are, Papironia 'jawa pypewara remiapofer are. Mama'e tywera 'gā wapo kwaiwete. A'eramū 'ga aipo 'gā 'wyrarete mowowowoka mytera rupi. Amara'neramū 'ga 'gā nee 'gā tywer are. A'eramū 'ga 'gā nereku tyweaeti. 'Gā 'wyraretea juejue 'gā etykapap 'gā nui. ²⁰ Ypō'ōa oka'jamamap najuejue etee. Ywytyra nanē oka'jama nū. Nuesagu'jawi 'ga amū. ²¹ Ama'nauu u'aa ywy are. Tuwi tuwi te aipo ama'nauua. Ipoyi te. Kwarēta kirua te ipoyja. A'eramū ywy pewara 'ga amara'neramū Janeruwarete 'ga ree ama'na are. Janeruwarete 'ga kurakurapa mama'e tywer are.

—Nia'wyrri futari Ku'jywa 'ga. Ama'nauua 'ga omototogukat janee. A'eramū 'ga wa'wyre'emamū futat— 'jau 'ga 'ga kurapa.

17

Kūjāmene'ema ēē

¹ A'eramū itay'a rerekwarera 'ga amū 'ua oje'ega jee:

—Ere ejua. Taesaukat 'gā 'wyrarete pewara rereku tywera enee 'jau— 'jau 'ga jee.

'Gā 'wyrarete mū upe 'gā 'jau kūjāmene'em, 'jau 'gā jupe. Aipo pewara 'gā ia'wyre'ema futat. A'eramū 'gā 'jau kūjāmene'em 'jau jupe, Papironia 'jawa upe. Aipoa 'gā 'wyraretea 'up 'yrete jo'ojo'oga pyri. ² Ywy pewara 'gā 'wyrriara 'ua mama'e tywera apou aipo 'gā 'wyrarete pewara 'gā pyri. Sā'ā eawryyp ma'e 'gā. Nan tee ywy pewara 'gā neeku mama'e tywera apo are u'akwaawe'emamū.

³ Poje Janeruwarete 'ga 'Agesagea je pojekau. Ywagipewara 'ga je rerawau amunawe'em ipe. Peu futat je kūjā ēē mū resaka. Wapyka ēē 'ūina ja'waraiwa kupe 'arimū. Piragay ma'e 'arimū ēē 'ūina wapyka. Ku'jywa 'ga kurapawa ojekwasiaa ja'waraiw are. Kwaiwete 'ga kurapawa ojekwasiaa ee. Aipoa ja'waraiwa sete iakaga, teis asīa. ⁴ Taity piraga aipoa kūjā ēē erekou. Taity umy'gia nanē ēē erekou imunepa nū. Ouru apopyrera ēē

wereko, ita esage, itafu'a'i, perua 'jawa 'jau ēē erua ojemuesageawamū. Opo pe ēē itay'a'i renūina. Itay'a'ia ouru apopyrera. Itay'a wyneegatugaturamū mama'e tywetywera pyu. Mama'e tywer are etee wea'aramū. A'eramū aipoa pyu nanē ojematyneema nū. ⁵ ēē reapykag are 'ga amū era kwasiaa inuga. Naeapyoi ae aipo er are.

Je 'ā aipo 'wya, papironia 'jawa 'jawewara.

Je 'ā kūjāmene'ema jararetea.

Je 'ā mama'e tywera apoara wā ya,

'jau ojekwasiaa ēē reapykag are 'upa.

⁶ Eawyrp ma'e 'jawe ēē u'akwaawe'emamū. Jejui 'ga rerowiaara 'gā apisi are aku'iramū. Aipo 'gā nopoiri Jejui 'ga rerowiar awi. A'eramū 'ga rerowiare'ema 'gā 'gā apisau. A'e are ēē aku'iramū eawyrp ma'e 'jawe.

ēē resaga je mopiryya etee. ⁷ A'eramū ywagipewara 'ga 'jau jee:

—Ma'eramū te enepiryi e'ŷina? Amueapyo je ene ee—'jau 'ga jee. —Kūjā ēē ree, ja'waraiw are. Mīmer are je ene mueapyoi—'jau 'ga jee. ⁸—Aipoa ja'waraiwa ako futat watau rakue. A'ere 'awamū nokou'jawi. Anure te nipo turi uēma ywy kwawukuu awi nū. A'ere jui iēm ire nipo 'gā imomawi etee —'jau 'ga jee. —A'eramū nipo ywy pewara 'gā opiryjamū ja'waraiw awi. Ku'jywa 'ga ka'aran are et jekwasiare'ema 'gā nipo opiryjamū ja'waraiwa resaka. Ywy apoe'ēwe te 'ā 'gā nera nojekwasiasi 'ga ka'aran are rakue. Aipo 'gā oporesagamū ajemogyau ee. “Ja'waraiwa ako futat rakue. A'ere ipawi rakue. A'ere 'awamū ekou'jawi nū”, 'jau nipo 'gā ajaupe oporesagamū ee—'jau 'ga jee.

⁹ —I'akwaap ma'e 'gā etee weapyoramū ee. Sete ja'waraiwa akaga. I'jawe etee iakagawytyra. Aipo 'arimū kūjā ēē 'ūina wapyka. A'ere aipoa 'wyrira juejue futat. ¹⁰ Sīku 'gā akoupap 'wyririamū. A'ere iēmi 'wyririamū ako awi. Majepeja ojesaukat 'awamū. A'ere maapawera 'ga nojesaukari we. Maapawera 'ga jesaukaramū ināinānete 'ūina 'wyririamū. ¹¹ Anure ja'waraiwa etee 'ūina 'wyririamū ywy pewara 'gā nupē nū. Ja'waraiwa ako ma'e rakue. A'ere 'awamū nokou'jawi. Anure te nipo ekou'jawi nū. Sete 'gā 'ūina 'wyririamū enunewe. A'ere 'gā py'rau teni 'wyririamū. A'ere nipo 'gā ja'waraiwa momawi—'jau ywagipewara 'ga jee.

¹² A'eramū 'ga 'jau jee nū:

—Amueapyo je ene ja'waraiwa rasī are nū. Asīa teis 'gā 'wyrira'ria. Nuapygi we 'wyrira'riramū ajemogyau. A'ere ja'waraiwa 'gā mogyi opoirūnamū. Majepei ora rupi etee nipo 'ūina 'wyrira'riramū. ¹³ Najuejue etee 'wyrira'ri 'gā akou majepei tee tup ma'e 'jawe. Opājēa 'gā imonou ja'waraiwa upe. A'eramū ja'waraiwa mama'e apou 'gā pājē mū, 'gā je'eg imū 'jau iapou. ¹⁴ Karupa'mi 'jawewara 'ga 'gā iowajaa. A'ere Karupa'mi 'jawewara 'ga 'gā pājē apyaa. 'Ga 'ā Janejararetea. 'Ga 'ā 'Wyriraretea. A'eramū 'ga a'eramū 'gā pājē'oka wemiayuwa 'gā netee. Wemiayuwa 'gā 'ga amū'ē ajai rakue. 'Ga je'ega 'ga remiayuwa 'gā wenup katu katu. Aipo 'gā netee 'ga 'gā pājē'oka—'jau ywagipewara 'ga jee.

¹⁵ A'eramū 'ga 'jau jee nū:

—'Yrete jo'ojo'oga nanē ene esaka nū. 'Gā 'wyrarete 'up 'yrete pyri. Aipo 'yrete aea futat. Tapy'ŷja 'wyrarete tesirūmer ipewat, ka'a tesirūmer ipewat. Mīmera 'gā 'yrete 'jawe ajemogyau. Kwaiwete 'gā. A'eramū 'yrete 'jawe ajemogyau. ¹⁶⁻¹⁷ Ja'waraiwa rasīa 'ā ereesak. “Aipo ywy pewara 'gā 'wyrira” a'e je ako enee ko 'jau. Ku'jywa 'ga wemifutara futarukaa aipo 'wyrira 'gā nupē najuejue etee futat. A'eramū 'gā Ku'jywa 'ga remifutara apou. A'eramū 'gā opājē monou ja'waraiwa upe, imogou 'wyririamū. Ku'jywa 'ga remifutara apopawe'emaue nipo 'gā 'ga remifutara etee iapoi—'jau 'ga jee.

—A'eramū aipoa 'wyrriara 'gā, ja'waraiwa reewe, oporomutare'emamū aipo 'wyrarete pewara 'gā nee. A'eramū nipo 'gā 'gā karaemā pojekau 'gā nui. Sā'ā uruwua wyra reumera ro'ofera 'upawa. Nan tee futat 'gā mama'e pojekai 'gā nui. A'eramū nipo 'gā 'gā 'wyrarete rapyau— 'jau 'ga jee.

18 —Aipoa kūjā ēē, eneremiesagera ēē, 'gā 'wyraretea futat, Papironia 'jawa futat. Ywy pewara 'gā 'wyrriara 'gā juejue aipo 'wyrarete pewara 'gā je'ega renupa, 'gā nemifutara apou— 'jau 'ga jee.

18

Papironi 'jawa retykawam

1 A'ere je ajepeja ywagipewara 'ga resaka nū. Ywag awi 'ga 'ua ojypa. Ipājē ma'e 'ga 'ua. Wenyfugamū 'ga 'ua ywy mojesakapap. ²⁻³ A'eramū 'ga wafukaita:

—Papironia 'gā wetyk 'awamū. Iypewara 'gā nia'wyrri futari. Tekotee 'gā nupe 'gā 'jau rakue: “Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri”, 'jau 'gā ajaupe rakue. A'eramū 'gā ojemotywea 'gā pyri. Sā'ā eawyrp ma'e 'gā kawiajaiwa monoa ajaupe. Nan tee 'gā 'jau ajaupe. “Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri”, 'jau 'gā ywy pewara 'wyrriara 'gā nupe. Karaemā me'egara 'gā ojemoka'aranūmū mama'e tywer are etee futat. A'eramū 'gā 'gā apisaupap. 'Awamū mama'eukwaawa etee ijemogyi peu, wyra tywera reewe. Mama'e tywera 'wara juejue etee wyraa ajemogyi peu — 'jau 'ga wafukaita.

⁴ A'eramū ajepeja 'ga amū oje'ega ywag awi nū.

“Pe'je pejewau, jeremiayuwamū, kamēslete peje'jāu aipo 'gā 'wyrarete awi. Kasi a'e pe mama'e tywera peapo 'gā pyri ne. Mama'e tywera pēē iaporamū je pē nereko tyweri 'gā neewe ne.

⁵ Mama'e tywera 'gā wapo kwaiwete.

A'eramū Ku'jywa 'ga wea'aramū 'gā tywer are.

Tuereko tywet 'ga 'gā ee 'jau.

⁶ Pē nereko tywet 'gā nakue.

A'eramū pēē 'awamū pejewau pejejepyka 'gā nee.

Pejereko tyweawera apyraapa pēē 'gā nerekou tyweaete.

⁷ 'Awamueuu futat 'ā 'gā ipājē ma'ea rai'i.

Ikaraemā kwai ma'ea 'gā nai'i.

A'ere 'awamū pēē te 'gā pereko tywerete kwaiwete, 'gā mu'arasiga kwaiwete.

'Ore te 'ā ywy pewara 'gā 'wyrriaretea.

Namajawera 'jawewara rūi 'ā ore.

Norojemayrūi ore mama'e are', 'jau aipoa oje'wyrarete pewara 'gā.

⁸ A'eramū 'gā wayramū futat ojee ojerowiaraipaw ipe etee futat.

Majepeja 'ara rupi etee futat mama'e tywera jeapoi 'gā nupe jupiwewe futat.

Ay 'gā ajemogyau. Ojemayrūmū 'gā ajemogyau.

Ty'ara 'gā wereko.

A'ere nipo 'gā 'gā 'wyrarete rapyau.

Majepeja 'ara rupi etee futat nipo aipo mama'ea ojeapoupap.

Ku'jywa 'ga 'ā pājēretea.

'Ga 'ā 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are”,

'jau 'ga wafukaja mua ywag awi.

⁹ A'eramū nipo tatasiga resakawe ywy pewara 'gā 'wyrriara 'gā oje-mayrūmū 'gā nee. “Ukaipap nipo kwe 'gā”, 'jau nipo 'gā ajaupe. Mama'e tywera 'gā iapou aipoa oje'wyrarete pewara 'gā pyri. Ojemoka'aranūmū

mama'e tywera pyu. A'eramū nipo 'gā ajaa'wau ee. ¹⁰ Muku'i 'gā neko'i jui. Okyje 'gā wereko tywer awi.

—Ipyri jane oramū 'ga jane rapyi 'gā neewe ne— 'jau 'gā ajaupe.

—Iporiay'i Papironi pypewarera 'gā — 'jau 'gā. —Aipoa oje'wyrarete pypewara 'gā ojemoka'aranūūmū numiamū. A'ere Ku'jywa 'ga ywawuje tee 'gā nereko tyweretei 'gā tywer are — 'jau 'gā ajemogyau, okyjau wereko tywer awi.

¹¹ Karaemā jara 'gā ajaa'wau ajemogyau ee.

—Papironi pewara 'gā orekaraemā amut ore wi jepi — 'jau 'gā. —A'ere 'awamū nitywi futari orekaraemā muara 'gā— 'jau 'gā ajaa'wau ee.

¹² Kwaiwete 'gā karaemā. Ouru, prata, ita esage, itafu'a'i perua 'jawa, taity esage, taity pirag, 'ywa kasig, mama'e ryrū esage ita apopyret, itaju apopyret, 'yw esage apopyret 'jau. ¹³ Kumi kasig, jany kasig, y'way, 'mi-ara kawet, awasiku'iuu, juowuurana ra'yi, kwatau, karupa'mi, kawaruu, kamijā'i. Mīmera 'gā karaemā. 'Awamū nitywi futari 'gā karaemā muara. Oporomuriwere'emamū 'gā wemifaja 'gā nee. Nitywi futari mama'e muara. A'eramū karaemā jara 'gā 'jau aipo oje'wyrarete kaiwer ipewarera 'gā nupe 'upa:

¹⁴—Teepap katu katu pēnemifutara. Pēkaraemā nanē atEEPawamū nū. Ouru miamū atEEPawamū pē nui— 'jau 'gā 'gā 'wyrarete rapy resaka.

¹⁵ A'eramū 'gā nupe okaraemā me'egarera 'gā ajemogyau muku'i jui. Ojemoka'aranūū 'gā 'gā nee. A'ere 'gā kyjei wapy awi. "Ipyri jane o re nipo 'ga jane rapyau 'gā neewe", 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā awawe'em ipyri. U'arasigamū etee ipypewarera 'gā nee. A'eramū 'gā wafukaita:

¹⁶—Iporiay'i 'wyrarete pewara 'gā ajemogyau. Taity esagea 'gā amunep ojewi numiamū, taity piraga 'jau. Kwaiwete 'gā ouru apopyrera pyu 'gā ojemojewaka, ita esage pyu, itafu'a'i pyu 'jau, perua 'jawa pyu 'jau. ¹⁷ A'ere 'awamū ikaipawi ywawuje tee— 'jau 'gā ajaa'wau ee.

Iapyramū 'gā tatasiga resaka. Yaru wararera 'gā, ipypewarera 'gā, iapoara 'gā, iperugara 'gā. Mīmera 'gā nipo tatasigūū resaka ikajamū.

¹⁸ Tatasiga resag ire nipo 'gā ajemogyau muku'i jui.

—Nuesagi'i 'ga amū aipo 'wyrarete 'jawewara— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁹'Gā 'arasiga 'gā muafukajukaa:

—Iporiay'i ipypewarera 'gā — 'jau 'gā wafukaita. —'Gā 'ā okaraemā werooukat yaru jara 'gā nupe. A'eramū 'gā yaru jara 'gā mepyau 'gā moka'aranūūmū. Ywawuje tee nipo 'gā karaemā atEEPawamū — 'jau 'gā u'arasigamū ee.

²⁰ Pe'je pejeku'iramū ywag ipe oo ma'eferamū ee. 'Gā 'ā pē nereko tywerete rai'i. A'eramū Janeruwarete 'ga wemiayuamū pē nepyaa, 'gā nereko tyweaete pē nee. Jejui 'ga remimonoferamū pē nee, 'ga je'ega mome'waramū pē nee. Mīmeramū pē nee 'ga 'gā nereko tyweretei.

²¹ A'ere ywagipewara 'gā amū, ifuakat ma'e 'ga amū itauu pyyka imomoa 'yē'ē me. Ipyjuu agawewi. A'etea 'ga opyyk imomoa imonou 'yē'ē me. A'eramū 'ga 'jau:

—Sā'ā je itauu momora. Nan tee futat nipo 'gā Papironi retygi, ipypewara 'gā momapa. A'eramū 'gā etyg ire im'ju'jape'ema futat. ²² Nopyu'jawi 'gā maraka apoawa ipype. Nomaraka'agu'jawi 'gā ipype. Nitywi futari mama'e apoara pe. Nitywi futari u'i apoara 'gā. ²³ Naenyfugu'jawi tatarana. Nuereko'i katu 'gā amū aipoa oje'wyrarete pype. Ka'aranūū are ojerowiarip ma'efera 'gā nitywi pe. Opājāgaiwa pyu ajamoryteara 'gā nanē nitywi nū.

²⁴ —Ymā te peuwara 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisi rakue. 'Ga rerowiaara 'gā nanē 'gā iapisau kwaiwete rakue nū. Tekotee 'gā

nanē 'gā apisau rakue nū. Ma'eramū 'ā Ku'jywa 'ga 'gā nereko tywerukari 'gā nemiapofer are, 'gā 'wyrarete retygi 'gā nui— 'jau 'ga.

19

¹ A'eramū je mytuna 'gā je'ega renupa. Ywag ipe 'gā nuwi oje'ega:

—Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau— 'jau 'gā 'upa. —'Ga te 'ā jane katu'ok. 'Ga te 'ā esage janee. 'Ga te 'ā pājēretea. ² 'Ga te 'ā ae kwaap. A'eramū 'ga jane rerekou a'jeteetewi futat. Werowiare'ema 'gā nipo 'ga erekou tyweaete. A'ere 'ga werowiaara 'gā nereko esagei— 'jau 'gā oje'ega. —Ma'eramū 'ga 'ā Papironi pewara 'gā nereko tyweretei. Jane mū 'gā 'ā iapisau rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga jane repyaa. A'eramū jane a'e are 'ga muorypa— 'jau 'gā oje'ega mua ywag awi.

³—Aipoa 'gā 'wyrarete rapy re tatasiga awau ojeupia wojere'emamū futat. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee— 'jau 'gā ajemogyau.

⁴ A'erauwe wīti kwaturu 'wyrīa'ri 'gā awau, irūpāwē eae'yi ma'e 'gā netee 'gā wapyka wenupy'āu Jarejuwarete 'ga rowase 'ga muorypa. 'Wyrīararete apykawa 'arimū 'ga renamū 'gā awau 'ga muorypa.

—Nan tee ore 'jau. Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau— 'jau 'gā.

Karupa'mī 'jawewara maraka

⁵ A'erauwe 'wyrīararete renawa pyri 'ūi ma'e 'ga amū 'jau nū:

—Nan tee je 'ī pē nupe. Pe'je pēē taetu 'ga muorypa. 'Ga remiayup, 'Ga pojeupat, 'wyrīana'nī, akotee ma'e. Mīmeramū pēē 'jau 'ga upe: “Ene te 'ā eneresage oree”, pe'je ki 'ga upe— 'jau 'wyrīararete renawa pyri ako ma'e 'ga 'gā nupe.

⁶ A'erauwe je kwaiwete 'gā je'ega renupa nū. Jarejuwarete 'ga muorypa 'gā ajemogyau. Ytuu pyamu 'jawe 'gā je'ega. Tupā 'jawe nanē afuramū.

—Pe'je ki Jarejuwarete 'ga muorypa. 'Ga 'ā Orejararetea. Pājēretea 'ga 'gā apyraapa. 'Wyrīarareteretea 'ga 'ā— 'jau 'gā 'ga muorypa 'upa.

⁷⁻⁸—Owaēm karupa'mī 'jawewara 'ga remirekoawa upe. 'Ga remirekoram ēē ojekatu'opap 'ga upe. Janeruwarete 'ga taity aparasigayay monou ēē upe. A'eramū ēē taity esage munepa, taity aparasigayay munepa. A'eramū jane jarejekōējamū jarejemogyau 'gā nee— 'jau 'ga jee.

'Ga remirekoram ēē raitya 'jawewara Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā nemiapofera, mama'e esage apoawera.

⁹ A'erauwe ywagipewara 'ga 'jau jee:

—Ka'arana ekwasiat Jarejuwarete 'ga je'eg are. “Maraka nipo ore aruapo Karupa'mī 'jawewara 'ga rekokatuawamū. Maraka are imo'wy'wyrīpyrera 'gā aku'iramū ajemogyau”, 'jau Janeruwarete 'ga. Aipoa ekwasiat ka'aran are. A'jea futat 'ga 'eawera— 'jau 'ga jee.

¹⁰ A'erauwe je teapyka tejenupy'āu ywagipewara 'ga rowase 'ga muorypawamū. A'ere 'ga 'i jee:

—Ene'me awi. Ereapo awi nanuara. Jarejuwarete 'ga rowase te eapyk ejenupy'āu 'ga muorypa— 'jau etee 'ga jee. —Je rowase ereapo awi. 'Ga remiayuwa te je, ene 'jawe futat, enerewirera 'gā 'jawe 'jau. Jejuī 'ga je'ega renuparamū jane jareju'jau'jawe etee futat— 'jau 'ga jee.

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'Agesage je'egi 'ga je'ega mome'warera 'gā nupe rakue. 'Gā je'ega 'jawe te futat Jejuī 'ga je'ega— 'jau 'ga jee.

Kawaruu siga 'arimū wapyk ma'e

¹¹ A'ere je ywaga woga resaka. A'eramū je kawaruu siga mū resaka iwoga rupi. I'arimū wapyk ma'e 'ga mama'e a'je mome'wara futat. A'eramū jane 'ga ree etee jarejemogyapygarūmū. 'Ga te 'ā mama'e a'jea etee wapo.

Mama'e a'jea etee futat 'ga omome'u. Ojee iporomutare'ema 'gã etee 'ga iowajaa. ¹²'Ga rea wenyfugamũ tata 'jawe. Kwaiwete 'ga 'wyriara akagyru 'jawewara rerekou waka'garimũ. Ojee 'ga wera kwasiaa. Nitywi 'ga amũ 'ga rera kwaapara. 'Ga tee futat wera kwaapa. ¹³'Ga piara ojemuakỹma 'ga ry pype. "Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga", 'jau 'gã 'ga upe. ¹⁴'Ga rewiry ywagipewara jefaruu 'gã akou. Kawaruu siga 'arimũ nanẽ 'gã wapyka nũ. Taity aparasiga 'gã erekou. ¹⁵Tenune 'ut ma'e 'ga juru awi jyuũ aime juowai ma'e 'ua uẽma. A'ere nu'ari 'ga juru awi. Aipo pyu 'ga werowiare'ema 'gã fuakara pojekau 'gã nui. A'eramũ 'ga 'ũina 'wyriaramũ 'gã nupe. Oje'ega renuwe'emamũ 'ga 'gã nerekou tyweaete. Janeruwarete 'ga pãjẽrete. Amara'neramũ 'ga werowiare'ema 'gã nee. A'eramũ 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gã apisau 'gã ny reko'wogukaa 'gã nui. Sã'ã ae y'way apikaa. Nan. ¹⁶'Ga piar are 'ga reramũ ojekwasiaa.

"Ae'wyriararetea. Aejarareteretea"

'gã 'ea ojekwasiaa 'upa 'ga piar are, 'ga 'uw ypy are 'jau ojekwasiaa 'upa.

¹⁷A'ere je ywagipewara 'ga amũ resaka nũ. Kwara 'arimũ 'ga u'ama. A'eramũ 'ga wafukaita wyra upe, ywate owewe ma'e upe:

—Pe'je pejejua pejejemiwaa. Janeruwarete 'ga futat mama'ea omono pẽ nupe pẽnemi'uramamũ. ¹⁸Pe'je pejejua 'wyriara reumera 'wau. Jefaruu reumet, jefaruu 'wyriara reumet, kawaruu reumet, kawaruu 'arimũ wapyk ma'efera 'gã neumet, akotee ma'e 'gã neumet. Mĩmera reumera 'wau pejejua — 'jau 'ga wafukaita wyra wewe upe.

¹⁹A'ere je 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera resaka nũ. Peu ajatykau ywy pewara 'gã 'wyriara reewe, jefaruu reewe. Kawaruu siga 'arimũ 'ũi ma'e 'ga rowajaa 'gã nuri, 'ga remiayuwa 'gã neewe. ²⁰A'eramũ 'gã 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera pyyka ipofaa, 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara retee. Aipoa aeremiapoe'ema apou rakue, 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera rera rerekwara 'gã moryteeu ojee rakue. Ia'agawa muorypara 'gã nanẽ imoryteeu nũ. A'eramũ 'gã 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera momoa imonou tata pe, 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara nanẽ nũ. Sã'ã 'ywygga kaja fufura iãja. Nan tee futat tuwi wenyramũ. Ypiauu 'jawe mama'eukwaawa rapyawa. Itatata nanẽ 'upa ypiauu pype nũ, ẽsõfyria 'jawa 'upa ipype nũ. Ekoa futat 'gã imonou imomoa mama'eukwaawa rapyawa pype. ²¹Kawaruu siga 'arimũ 'ũi ma'e 'ga ja'waraiwa remiayuwa 'gã apisaupap ogyuu pyu. Ojuru awi 'ut ma'e pyu iapisaupap. A'eramũ wyra eumera 'wau wewegamũ jui.

20

Miu kwara

¹A'eramũ je ywagipewara 'ga amũ resaka nũ. Ywag awi 'ut ma'e 'ga. Opo pe saawi rerekou. Itajuu nanẽ 'ga erekou opo pe nũ. Aipo saawia ywy kwawukuu rawopytymawa ma'ea. ²A'eramũ 'ga tejuuranũ pyyka ikupyfaa itajuu pyu. Aipoa tejuuranũã mama'eukwaawa 'wyriara futat. Satanasi 'jau 'gã jupe. Ymã ijesakari mojamũ aeypy upe rakue. Aipoa ywagipewara 'ga ikupyfaa itajuu pyu. ³A'eramũ 'ga imomoa imonou ywy kwawukuu pype.

—'Au e'yi. Miu kwara magwapa e'ỹina ywy kwawukuu pype— 'jau 'ga jupe imomor ire.

A'eramũ 'ga iawopytymawa motypa saawi pyu ee. A'eramũ mama'eukwaawa 'wyriara uẽme'ema ywy kwawukuu awi. A'eramũ ywy pewara 'gã moryteeu'jape'ema. Miu kwara kwaw ire te 'gã imuẽmukari kamẽsiũũ etee.

⁴ A'eramū je 'wyrriara renawa amū resaka nū. I'arimū wapyk ma'e 'gā nupe Janeruwarete 'ga opājē monou, 'gā mogyau 'wyrriaramū Jejuī 'ga pyri. Jejuī 'ga ree je ijuwonogipyrera 'gā 'agera resaka nū. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gā omome'u rakue. Jejuī 'ga porogyta a'jea nanē 'gā imome'wau nū. A'eramū ia'wyre'ema 'gā 'gā juwonoka rakue. Aipo 'gā namuorywi futari 'yē'ē awi 'ut ma'efera. Ia'agawa nanē 'gā imuorype'ema futat nū. Nomojewagukari 'gā weapykaga 'yē'ē awi 'ut ma'efera remifutar imū. Opo are nanē 'gā imojew-agukare'ema rakue. A'eramū Jejuī 'ga 'gā mū'jāu tywy awi, 'gā moferapa, 'gā mogyau 'wyrriaramū ojepyri. Miu kwara 'gā 'ūina imagwapa Kristu 'ga pyri. ⁵ 'Gā tee ra'ne Jejuī 'ga imū'jāu tywy awi aipo 'ara rupi. A'eramū 'gā tywy awi ae mū'ēypanyawet 'jau jupe. Tekotee 'gā 'ga imū'jāu jui miu kwara kwaw ire etee. ⁶ Imoferaw ppy ppyfera 'gā aku'iramū ajemogyau. Janeruwarete 'ga remiayuwa futat 'gā. A'eramū 'gā awawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau. Jarejuwarete 'ga upe 'gā oporowykyau. Jejuī 'ga upe nanē 'gā oporowykyau nū. Miu kwara magwapa 'gā ajemogyau Jejuī 'ga poirūnamū.

Iapyaw ipe mama'eukwaawa 'wyrriara monoawam

⁷ Miu kwara kwaw ire nipo 'gā mama'eukwaawa 'wyrriara muēma ywy kwawukuu awi. A'eramū futat nipo 'gā itajuu rawi ikupy awi. ⁸ A'eramū nipo mama'eukwaawa 'wyrriara awau ywy pewara 'gā moryteeu nū. “Ywy pewara 'gā tomomoit 'gā Nuwarete 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, 'jau nipo mama'eukwaawa 'wyrriara awau 'ūina numiamū. Goga 'jaw ipe awau. Magoga 'jaw ipe nanē awau nū. A'eramū nipo mama'eukwaawa 'wyrriara wemimoryteefera 'gā majatykau 'gā moparuowajaa. Kwaiwete nipo 'gā ajatykau. Nomojopyrūa'uweri te nipo ae 'gā. Sā'ā 'yisigeau pytuna. Nan te nipo 'gā pytuna. Nimojopyrūawi futari.

⁹ Mama'eukwaawa 'wyrriara remimoryteefera 'gā awau okwasi'wau Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā nupawa mamana, 'gā 'wyrarete mamana. Aipoa 'gā 'wyraretea Janeruwarete 'ga afutat. A'eramū 'ga tata mua imojypa ywag awi, imamanara 'gā napyaupap. ¹⁰ A'erauwe 'ga 'gā moryteeara, mama'eukwaawa 'wyrriara monou imomoa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Peu futat akou tywet 'yē'ē awi 'ut ma'efera pyri, 'yē'ē awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara pyri. Peu futat awau oteweramū ajemogyau tyweaete. Nateepawi futari 'gā nereko tywera.

Mama'eukwaawa rapyaw ipe werowiaare'ema 'gā monoawam

¹¹ A'eramū je 'wyrriararete renawuu resaka nū. Aipoa waparasisigayramū. I'arimū wapyk ma'ea nanē je esaka nū. Ywya awau oka'jama 'ga wī, ywaga retee. Ika'jam ire nitywi 'gā amū oka'jam ma'efera resakara. ¹² A'eramū je amanū ma'efera 'gā nesaka. 'Wyrriararete renawa rowase 'gā nuri ajemogyau. 'Wyrriara 'gā, akotee ma'e 'gā netee 'ua 'upa 'ga rowase. A'eramū 'ga amū ka'arana pypekau imogytau. Ywy pewara 'gā nemiapofera rerekwara pypekau ra'ne esaka. A'eramū Jarejuwarete 'ga remiayuwa rerekwara ka'arana nanē ipypekau nū. Aipoa ka'aran are Janeruwarete 'ga wemi-ayuwa 'gā nera kwasiarukaa rakue. 'Gā tee ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū rūi futat. A'eramū 'gā 'jau “ajemogy ma'ea ka'arana”, 'jau 'gā aipoa ka'arana upe. Ywy pewara 'gā nemiapofera rerekwara ra'ne 'ga amū imogytau. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā mepyau 'gā nemiapofere are. ¹³ 'Yē'ē pype amanū ma'ea nanē 'ua nū. 'Gā nanē 'ga imepyau. Amanū ma'efera 'gā juejue 'ua u'ama 'ga rowase. A'eramū 'ga 'gā mepyau najuejue etee futat. ¹⁴ Ae momapawa 'gā imonou imomoa mama'eukwaawa rapyaw

ipe. Ma'eramū 'ā ae namanūu'jawi futari numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga werowiare'emamū ae pe'ai ojewi. A'eramū ae awau ajemogyau muku 'ga wi wayrūnamū nakwaparimū rūi futat. Nitywu'jawi ae'agera rupawa. Iypewarera nanē 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata ypiauu 'jawe. ¹⁵ A'ere 'ga ajemogy ma'ea ka'arana resaka. Janeruwarete 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gā nera juejue ajemogyau ee. A'eramū ee ijekwasiare'ema 'gā 'ga imonou imomopoa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gā amanūu'jap ma'e 'jawe futat. Sā'ā janemanūa jane mopojo'oga janepytun awi. Nan tee mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gā pojo'ogamū Jarejuwarete 'ga wi.

21

Ywag yaua ywy yau retee

¹ A'erauwe je ywag yau resaka, ywy yau retee. Ywag ymanera atee-pawamū ywy ymanera retee. 'Yē'ēa nanē oka'jama nū. ² A'eramū je Jarejuwarete 'ga 'wyrarete yau resaka, Jerusareg yaua je esaka. Kwe 'ua ojypa ywag awi. Janeruwarete 'ga futat imojewaka iapou imua. Sā'ā kūjāmuku ijemuesagea akokatuaw are. Nan tee futat turi ojypa. ³ A'erauwe je 'ga amū je'ega renupa: “Awamū nipo Janeruwarete 'ga rekoj ywy pewara 'gā pype” 'ga je enupa. “Awamū nipo 'gā juejue Jarejuwarete 'ga remiayawa. 'Ga 'ā 'gā Nuwaretea” 'ea je enupa. ⁴ “Ga nipo 'gā neaya amukag 'gā nui. Nojoo'ou'jawi 'gā. Namanūu'jawi futari 'ga amū. Nitywi futari ae mu'arasigawa. Nitywi futari mama'eaya. A'eramū 'gā ajaa'wawe'em. Mama'e ymanera oka'jamap jui” 'ea je aenupap. 'Wyriara renawa pyri oje'eg ma'e 'ga 'ūina.

⁵ A'eramū 'wyriararete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga 'jau: —Mama'e ymanera teepap. 'Awamū ipyau etee je iapoi ipy'rau nū— 'jau 'ga.

A'eramū 'ga 'jau jee:

—Jeje'ega ekwasiat ka'aran are. A'jea futat je'ea. A'eramū pēē ee peje-jemogypygarūmū— 'jau 'ga jee. ⁶ —Teporowykya je aapopap. Mama'e apoe'mawe te 'ā je rekoj. Mama'ea teepaw ire miamū futat je rekoj nū. Nakwaparimū warāu rūi je. 'Iyuwei ma'e 'gā nupe 'ya tomono 'jau. Aipoa 'y rykuara 'gā ajemogy namawi rūi. A'eramū je 'gā mogyau tejepyri futat. ⁷ Teje'ega renupara 'gā je amogy teja'yramū futat. Je te 'ā 'gā Nuwaretea— 'jau 'ga jee.

⁸ —A'ere amumera 'gā oi mama'eukwaawa rapyaw ipe eewe futat. Je rerowiar awi opoit ma'e 'gā, je rerowiare'ema 'gā, mama'e tywera apoara 'gā, oporojuka ma'e 'gā, mama'eukwaawa 'wyriara pājē pyu ipājē ma'e 'gā, maira'me a'agaw are oryp ma'e 'gā, i'me ma'e 'gā. Mīmera 'gā awau opytau mama'eukwaawa rapyawa pype, ypiauu 'jawewara pype. Ēsōfyri 'jawa iapyau ipype. Ēsōfyri wenyramū niry'wei futari. A'eramū wayramū 'gā nupe, 'gā nerekou tyweaete. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gā amanūu'jap ma'e 'jawe futat. A'ere 'gā namanūi futari. Janeruwarete 'ga te 'gā nuerowiari. A'eramū 'ga 'gā monou muku ojewi amanūu'jap ma'e 'jawe — 'jau 'ga jee.

Jerusareg yau

⁹ A'ere ywagipewara 'ga amū 'ua oje'ega jee nū. Itay'a'i rerekwarera 'ga amū, Janeruwarete 'ga je'ega rerowiare'ema 'gā nereko tywerarera 'ga amū 'ua oje'ega jee:

—Ere ejua je rupi. Taesaukat karupa'mĩ 'jawewara 'ga remirekorama enee 'jau— 'jau 'ga jee.

¹⁰ A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea je pojekau ojeupe. A'eramũ ywagipewara 'ga je rerawau ywytyt ywate 'arimũ. Pe awi 'ga Jerusareg yau resaukaa jee. Janeruwarete 'ga 'wyr yau resaukaa jee. 'Ua ojypa ywag awi. ¹¹ Wenyfugamũ 'ua. Peu futat Janeruwarete 'ga rekoi. A'eramũ Janeruwarete 'ga renyfuga 'ga rerua erojypa. Ita esage 'jawe wenyfugamũ, jasipi 'jawa 'jawe. Ojesagete ma'ea futat, kristau 'jawa 'jawe. ¹² Janeruwarete 'ga 'wyraretea ojeosõu. Iosoma ianam te, iywateuua nanẽ nũ. Tusi iosoma rokvara. Ywagipewara 'gã iosoma rokvara rarũmũ. Iosoma rokwar are Israeu 'ga ra'yra 'gã nera ojekwasiaa. ¹³ Kwara poawa katy muapyra iosoma rokvara. Kwara resaawa katy muapyra iosoma rokvara. Iyse katy muapyra iosoma rokvara, iyse owajara katy muapyra 'jau. ¹⁴ Itauua ra'ne 'gã imonou imõina. A'ere 'gã iosoma iapou itauu 'arimũ. Tusi itauua. Aipoa itauu are Karupa'mĩ 'jawewara 'ga remimonofera 'gã nera ojekwasiaa.

¹⁵ Je upe oje'eg ma'e 'ga ywyrã wereko opo pe. Ouru apopyrera 'ga ywyrã. Aipo pyu 'ga 'wyrarete ra'agawyau. Iosom, iosoma rokwat. Mĩmera 'ga wa'agawy ipyu. ¹⁶ Janeruwarete 'ga 'wyrarete yau ojoumykakaga 'jawe etee futat ipytu'ẽa. Opytu'ẽ pãwẽ pãwẽnamũ futat. Tois miu tẽtũ kilometro pytu'ẽa. Tuwi tuwi te Jerusareg yaua. 'Ga 'wyrarete ywateã ipytu'ẽ 'jawe etee futat. ¹⁷ Iosoma nanẽ 'ga ia'agawyau nũ. Sesẽtai kwaturu metro ianama. Ywy pewara mama'e ra'agawyawa pyu futat 'ga ia'agawyau. ¹⁸ Ita esage 'ga iapou oje'wyrarete osomamũ. Jasipi 'jawa apou iosomamũ. Ouru 'ga iapou oje'wyrareteramũ. Wenyfugamũ werawerawuu 'jawe. ¹⁹ Itauu 'arimũ 'gã iosoma apou. Aipo itauua ita esageã futat. Epy ete aipoa ita esageã. Ajepeja ita owyay ma'ea, jasipi 'jawa. Ajepeja ita owy ma'ea, safira 'jawa. Ajepeja ita warumama'wiramũ, agata 'jawa. Ajepeja ita owyay ma'ea, esimerauta 'jawa. ²⁰ Ajepeja ita warumama'wisigamũ, saritonã 'jawa. Ajepeja ita piraga, satiu 'jawa. Ajepeja ita ijukyryay ma'ea, krisoritu 'jawa. Ajepeja ita owya, periru 'jawa. Ajepeja ita ijukyryũ'nĩ topasiu 'jawa. Ajepeja ita siga, krisopasi 'jawa. Ajepeja ita owy ma'ea, jasĩtu 'jawa. Maapawa ita umy'gi ma'ea, ametisita 'jawa. ²¹ Iosoma rokvara majepeĩ tee ita fu'asigũã apopyrera, perua 'jawa apopyrera. Peuwara aeatawapy'apykawa ouru apopyra etee futat. Okawuramũ werawerawuu 'jawe.

²² Naesagi je Janeruwarete 'ga mogytaawa peu. Peu futat Janeruwarete 'ga rekoi, pãjẽrete 'ga rekoi, Karupa'mĩ 'jawewara 'ga retee. A'eramũ peuwara 'gã 'gã muorypa au'jeteramũ ajemogyau. Nooa'uweri 'gã sigaty 'gã muorypa. ²³ Nitywi futari kwara. Jaya nanẽ otywe'emamũ nũ. Janeruwarete 'ga ete wenyfugamũ, Karupa'mĩ 'jawewara 'ga retee. A'eramũ opytunaiwe'emamũ. ²⁴ Ywy pewara 'gã juejue Janeruwarete 'ga remiayua. 'Gã nupe nanẽ opytunaiwe'emamũ nũ. 'Gã 'wyrãra 'gã nipo okaraemã esage rerua aipoa oje'wyrarete pe Jarejuwarete 'ga upe. ²⁵ Nuawopytymi futari 'gã iosoma rokvara. Nipyptuni futari peu. A'eramũ 'gã iosoma rokvara rawopytyme'ema futat. ²⁶ Ywy pewara 'gã nipo okaraemã rerua Jarejuwarete 'ga upe.

—Ene te 'ã mama'ea ereapo rakue. A'eramũ ore erua ene upe nũ— 'jau nipo 'gã erua Jarejuwarete 'ga upe.

²⁷ A'ere 'gã mama'e tywera nuerura'uweri erosou aipoa 'ga 'wyrarete pe. Mama'e tywera apoara 'gã nanẽ aipoa 'ga 'wyrarete pe noseĩ nũ. I'me ma'e

'gā nanē nosei nū. Karupa'mī 'jawewara 'ga ka'aran are ijekwasiaripyrera 'gā etee te ose aipo 'ga 'wyrarete pe, ajemogy ma'ea ka'arana are ikwasiaripyrera 'gā etee.

22

¹ A'ere ywagipewara 'ga 'yrete resaukaa jee.

—Koa 'y rykuara 'gā ajemogy nakwaparimū ete rūi— 'jau 'ga jee.

Aipoa 'ya wypysige'emamū futat okwapa. Ojesaka etee futat typya, kristau 'jawa 'jawe. Janeruwarete 'ga renawa 'wyr awi futat turi. Karupa'mī 'jawewara 'ga ma'e 'wyr awi nanē 'ua nū. ² 'Gā 'wyrarete pyterimū futat okwapa, ukawō'ō pyterimū futat okwapa. 'Yrete reme'y'warimū 'y'wa 'u'amā ajuowai. Aipoa 'y'wa 'y'wa 'u re ae mogyau nakwaparimū ete rūi. Aipoa 'y'wa 'y'wa namajepei tee rūi i'aa. I'au'jau'jap futat. Majepei tee jaya moka'jami u'aramū nū. Majepeja jaya moka'jam ire u'aramū nū 'jau. Oowa muaga futat. Ywy pewara 'gā katu'okawa futat oowa. ³ Nitywi futari mama'e tywera aipoa 'wyrarete pype. Nitywi futari “mama'e tywera jee” Janeruwarete 'ga 'jawa.

Janeruwarete 'ga renawa 'ūi aipoa 'ga 'wyrarete pe futat. 'Ga remiayuwa 'gā 'ua 'ga muorypa au'jeteramū futat peu. ⁴ Peu futat 'ga remiayuwa 'gā 'ga reakwara resaka. 'Ga rera 'gā erekou ikwasiaa weapykag are. ⁵ Nitywi futari pyytunaiwa peu. A'eramū 'gā tata reny futare'ema peu. Kwara renya nanē 'gā ifutare'ema nū. Janeruwarete 'ga futat 'ūi wenyfugamū 'gā nupe. A'eramū opyytunaiwe'emamū. Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā mogyau 'wyraramū ojepeyri. A'eramū 'gā ajemogyau 'wyraramū nakwaparimū ete rūi.

Jejui 'ga ruawam

⁶ A'eramū ywagipewara 'ga 'jau jee.

—A'jea futat aipoa morogytaa. A'eramū pēē pejejemogypyyka futat ee. Janeruwarete 'ga 'ā U'agesagea omono oje'ega mome'wara 'gā nupe. 'Ga 'ā je mut mama'e ijeapoarama resaukaawamū wemiayuamū pē nupe— 'jau ywagipewara 'ga jee. —Niporomukui futari nipo eneremiesagera ojeapou— 'jau 'ga jee.

⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau:

—Pe'je pejeapyakau jeje'eg are. Anurenure'i nipo je oi nū. A'eramū pēē jeje'ega renuparamū pejejekōēājamū pejejemogyau. Teje'ega je akwasiarukat ene upe. Anurenure'i nipo mama'ea jeapoi je'eawer imū etee futat— 'jau 'ga jee.

⁸ Je Juānamū. Je 'ga je'ega renupara ai'i, tejeupe 'ga remiesaukarera resakarera nanē je nū. Tejeupe esaukapaw ire je teapyka tejenupy'āu ywagipewara 'ga rowase, tejeupe esaukaara 'ga rowase, je 'ga muoryparamet ee. ⁹ A'ere 'ga 'i jee:

—Ereapo awi nanuara. Jarejuwarete 'ga te emuoryp. Ene 'jawe futat je 'ga remiayuamū, 'ga je'ega mome'wara 'gā 'jawe 'jau. 'Aga ka'arana rerowiaara 'gā 'jawe 'jau. Jareju'jawe jane rekoi. Jarejuwarete 'ga etee emuoryp— 'jau 'ga jee.

¹⁰ A'eramū 'ga 'jau jee nū:

—Eremim kasi ejemikwasiarera ne. Niporomukui futari nipo ene upe esaukaripya ojeapou. ¹¹ Mama'e tywera apoara 'gā nipo mama'e tywera apou etee futat akou— 'jau 'ga jee. —Mama'e esage apoara 'gā nipo mama'e esagea etee iapou akou. Jarejuwarete 'ga upe mama'e apoara 'gā nipo

mama'e apou 'ga upe etee futat. Nojopy'ruarūi 'awamū pēnemapioa. Teepap ja'wyja'wy— 'jau ywagipewara 'ga jee.

¹² A'eramū Jejui 'ga 'jau jee nū:

—Pe'je pejeapyakau jeje'eg are. Nojeporomukui futari nipo je tewau nū. Pēnekawera repya nipo je erawau pē mepyau, pēnemapiofera mepyau— 'jau 'ga jee. ¹³ —Je futat 'ā ywy apoe'emaue ako ma'ea. Mama'e teepaw ire miamū futat je rekoī. Je mama'e aapo ikue. A'eramū je futat imateepapa nū— 'jau 'ga jee.

¹⁴ —Ekōēāi nipo ojepirei ma'e 'gā, jery pyu ojepirei ma'e 'gā. Aipo 'gā nipo y'wa 'wau. “Aga y'wa 'wara ajemogyau nakwaparimū ete rūi” 'jawa y'wa 'wau. Jarejuwarete 'ga 'wyrarete pe nipo 'gā awau osou 'gā 'wyrarete osoma rokware rupi— 'jau Jejui 'ga jee. ¹⁵ —A'ere ijepireje'ema 'gā nosei futari. Mama'e tywera apoara 'gā, mama'eukwaawa 'wyriara pājē pyu ipājāgaip ma'e 'gā, wemirekoe'em are ako ma'e 'gā, omene'em are ako ma'e 'gā, oporojuka ma'e 'gā, maira'me a'agaw are oryp ma'e 'gā, i'me ma'e 'gā. Mīmera 'gā osowe'em futat Janeruwarete 'ga 'wyrarete pe. Muku 'gā oi ajemogyau 'ga 'wyrarete awi— 'jau Jejui 'ga jee.

¹⁶ —Je te 'ā Jejujamū. Ywagipewara 'ga amū amono teje'ega mome'waukaa pē nupe, tejerowiaaramū pē nupe. Je Davi 'ga juapyrera. Je jaytata ku'ema reruara 'jawewara— 'jau Jejui 'ga.

¹⁷ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau Karupa'mī 'jawewara 'ga remirekorama ēē retee:

—Ere ejua!

Jejui 'ga je'ega renupara 'gā nanē 'jau:

—Ere ejua!

I'yuwei ma'eramū pe'je pejejua. “Aga 'yrykuara 'gā ajemogy nakwaparimū ete rūi” 'jawa petykut. A'eramū pēē pejejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi. Aipoa 'ya Janeruwarete 'ga imonou “'y emut ara jee” 'jara 'gā nupe. Nepemonoi ka'aranūā 'y muawamū. Janeruwarete 'ga omono ekoete te futat enūinara 'gā nupe.

¹⁸ Je Juānamū. Mama'e a'jea futat je amome'u pē nupe, Jejui 'ga je'ega renuparamū pē nupe. Jeje'ega etee pemome'u pejejaupe. Irāinān kasi pemome'u pejejaupe ne. Irāinān pēē imome'uramū nipo Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei ikwasiaripyer imū etee. ¹⁹ 'Gā imome'upawe'emamū 'aga y'wa Janeruwarete 'ga i'waukare'ema futat 'gā nupe, “aga y'wa 'wara 'gā ajemogy nakwaparimū ete rūi” 'jawa 'waukare'ema 'gā nupe. Aipo 'gā nosei futari Janeruwarete 'ga 'wyrarete pe.

²⁰ A'eramū imome'u katuara 'ga 'jau:

—A'jea futat. Anurenure'i nipo je oi nū— 'jau 'ga.

A'eramū je 'jau 'ga upe:

—Ere ejua, ki Jejui. Ēne te 'ā ore'wyriarareteretea— 'jau je 'ga upe.

²¹ Janejararete 'ga Jejui 'ga resagea pē nerekoa je afutat.

Kweramū tejemiesagera mome'ua.